INDEX

בשם יי׳ אל עולם

יהי שם יי׳ מבורך אשר בחר בנו מכל עוברי דרך״ א
ושלחן תורתו לפנינו ערך״ ובה לשוננו כקשת דרך׃
כי היא אורח סלולה בלי סרך ״דורשה לבו לא ימרך״ א
חוקרה תלמודו לעדי עד מבורך״ ולהג הרבה ויגיעת
בשר לא יערך״ נחלה נירו סלה יערך״ ומנחילה שמו
יתברך״ אתחיל לכתוב גבורה ״של אותיות התורה״
הנתונה משמי שפרה״ על יד ציר ענין ג
נקרא״ אפידת חבור הכל ודבור אמירת הכל
תחת האותיות״ עשרים ושתים מגויוה״
אשר משמים אתויות״ על יד ציר ענין קנויות״ ישובם
עשרים ושתים״ ובכבל יוסיפו חמשתים״ וכולם חקוקות
על לוחותים״ מהם כפולות בכפלים״ בכתב ובהגיון
שפתים״ מהם אותיות ברשימה״ מעמידים לתהומה״
ומהם סתומות כגנה חתומה״ ואחד מיוחד בהן תלול
לרומה״ זקוף בגובה קומה״ ומהם אותיות עדופות״
מתוחות וכפופות״ ומהם אותיות כפולים בלשון״ ג
נבחמים ביופי לחשון״ שבעה עומדים ברגשון״ והם
שבעה כפולים״ אשר מכולם סגולים״ בגד כפרת כלולים
בשתי דרכים״ במקרא ערוכים״ כחצים דרוכים״ בשני
פנים תמוכים״ בדגשה נסוכים״ וברפי רפים ומכים״
ומהם ארבעה כגפן נטועה״ במקרא תקועה״ ממעיני
הישועה״ על שני דרכים יוצאים״ והם למאד נפלאים״
כי כל אות אשר במקרא״ יוצאים בדבור ואמירה״ חוץ
מן אויה המאושרה״ כי סודם נפלא״ ובהם הוא נכלא׃
ועוד ארבעה מהם״ אין באותיות כמהם״ כיעוד שני
דרכים להם״ כי האותיות אשר ממשה קנויות״ כל אות
מלך אחד משרת בדרך אחד שבילו״ בנועם דבר
מלולו״ חוץ מן אהחע הידועים״ אשר במקרא קבועים
כי שני בתרים נחלו בארבעה ועשרים ספרים״ בלמוד
נביאים וסופרים״ ועוד שלשה מן הארבעה אהחע דרך
אחרת להם קבועה״ מן האותיות גרועה״ כי הם מן
הדגשה פרושים״ ובה לא נדרשים״ וגם לא נגשים״ ומהם
אותיות רחבות ידים״ והם מאירות עינים״ מחכימות
לבותים״ ומודות למשמע אזנים״ ומהם מופטרת
בראש״ לברר ולדרוש״ נצבות בתיבות לפרש״ מרוות
דגן ותירוש״ כולם כבודות״ בחיך ובלשון מתמדות״

סהורות כמים בכדות״ ובעדי לבעליהן ענודות״ מזהב ומפז
חמודות״ אשר הנחיל צופה עתידות״ מספר כולם שבעה
ועשרים אותיות״ ויסודם עשרים ושתים אות״ מן הכלל אחת
עשרה אותיות״ נקראים שרשים״ והן אטקפר גגש צדק׳ נ
נדרשים״ והן הנקראין נקבות׳ כי הם הולכי נתיבות״ ובראש
הקרואים נצבות״ ואחת עשרה מהם ענפים״ פעמים הם עיקר
ופעמים הם נוספים״ והן שמלאכתו בינה ידועים״ והם כנחש
מבועים״ והם הנקראים זכרים״ לפי שהן מרבלים ברוב
הדברים״ וכולם גלויים לעיני כל ודורשי יי׳ לא יחסרו כל׃
אלה הם האותיות של כל דבור ודבור נפרד או חבור ואי
אפשר שיחסר אחד מהן כי לשון הקדש בנויה עליהם״
ולא לבוסיף עליהם כי אין הלשון צריכה להם והכתב הזה שלנו
והלשון אינו כבתב שבעים לשון׳ כי הוא מרום מראשון׳ ככה
ירד מן השמים בצורותיו ושמותיו והוא הנקרא אשורי׳ כי
אותו קדש גולי תורי״ ועוד יש לומר כי צורת האותיות
כלו ושמותם כבר חברו עליהם הראשונים״
מדורות קדמונים׳ ונתבלבל בפי האחרונים׳ עד שנגלה
השם ב״ה על אבותינו פנים בפנים׳ ושמעו קולו מן השמים״
וירד חקוק של הלוחות הראשונים׳ והשניים׳ אזי ידעוהו ויא
והכירוהו׳ וחקרוהו׳ והשיגוהו׳ ואי אפשר לומר מה הטעם
והעילה׳ כי אות זה יורד וזה עולה׳ או אות זו קטנה וזו גדולה
או למה זו שמה כזו׳ ולמה לא היתה שם זו כשם זו׳ או
למה נקראו בשמות לו׳ ולא נקראו בזולתן כי זו השאלה
אין קץ לתשובתה׳ שאם היתה חלוף זו עדיין יש לומר ולמה
כזו וסוף התשובה ככה חברו עליו העליונים והתחתונים״
אבל על דרך המדרש יאמרו שזה האות צורתו כזה מפני
טעם זה׳ ונסמך אות זה לאות זה מפני ענין זה׃ כדי
שילמדו לדורש כיצד ידון וידרוש ויוציא וידמה ויפרש״
גם ילמדו את האדם דעת בוראו והדרך הישרה אף
מצורת האותיות ושמותן וסמיכתן זה לזה כמו שדרש
ר׳ עקיבא וכל זקני מסיבה׳ כמו שאמרו׳ א׳ מפני
מה ידו של אף זקוף ועומד ויש לו שני רגלים
כבני אדם מפני שהוא אות אמת ואמת יש לו רגלים וידו
זקוף שהוא מעיד להקב״ה שהוא אמת שנ׳ ויי׳ אלהים אמת
ב׳ מה בית סתום מכל צדדין ופתוח מצד אחד׳ כך אין
רשות לומר מה למעלן מה למטן׳ מה לפנים מה

לאמר׳

שלאחור ויש לו נקודה מלמעלה ויש לו נקודה מלמטה הם
מאחוריו אומרין לבית מי ברחך והוא מראה להן בנקודה
שלמעלה ואומרין לו ומה שמו והוא מראה להן בנקודה
שבאחוריו אחד שמו ״ ומפני מה פניו כלפי גימל וגימל
כלפי דל מפני שבי דומה לבית שהוא פתוח דלתותיו
לכל וגימל דומה לגבר שהוא רואה את העני ונכנס
לבית ומוציא ומפרנס לדל ״ ג׳ ד׳ ויריכו של גימל סמוך
לדלת מפני שגמילות חסדים אינו לא לדל ודל
דומה למקל ופניו כלפי הי לפי שהדל אינו מסתכל לא
לטובו של עולם הזה שנברא בהי שנ׳ בהבראם ״ ה׳ יש
לו שני פתחים דומה לאכסדרה ״ ו׳ דומה למקל עתיד
להכות בו הרשעים בגיהנם לפי שטבעו בהבלו של
עולם ״ ז׳ יש לו שני תגין אחד כלפי וו ואחד כלפי חית
שכך דרכו של זונה עינו אחת כלפי בני אדם [illegible]
הדומין לעצ ועינו אחת לחטאו ״ ח׳ אין קשור עליו [illegible]
תג לא כפוי למטה שאין לבעלי חטא תג לא בושה
וכלמה ״ ט׳ ידו טמון וראשו זקוף שכל מעש טוב הראוי
להיות בסתר שהוא מכסה אף ״ י׳ יוד קטן שכל
המקטין עצמו בעולם הזה זוכה לעולם הבא שנברא
ביוד שנ׳ כי ביה יי׳ צור עולמים שני עולמים כאן העולם
הזה בהי והעולם הבא ביוד ״ ומפני מה תגו של יוד כלפי
פניו שכל צדיק אין לו לא שכר מעשיו שהקדים לפניו של
והלך לפניך צדקך ואמ׳ הנה שכרו אתו ופעולתו לפניו
לפי שפעולתו לפניו ״ כ׳ דומה לכסא ופניו כלפי למד
שאין הכסא לא למלך והוא כתר תורה שלמעלה
מן הכל ״ ל׳ גבוה מכל האותיות שהוא דומה למלך
באמצע ודומה לכרוז לפיכך האזהרות אינן אלא
בו לא תרצח לא תנאף ודומ׳ ״ מ׳ ראשו נמוך כלפי
קרקע וידו זקוף למעלה שהוא דומה כלפי מעלה
שהמלכות שלו שנ׳ כי ליי׳ המלוכה ״ נ׳ מפני מה ירכו
לאחוריו ופניו כלפי מים שהוא נראה בנופל ומתחנן
כלפי מלך להקימו שנ׳ נפלה לא תוסיף קום ״ ס׳ שהוא
סומך את הנופלים שהרי נון לפניו שנ׳ סומך יי׳ לכל
הנופלים והוא סתום שהוא מגין בחומה על הצדיקים של
ואני אהיה לה נאם יי׳ חומת אש סביב ״ ע׳ שתי ידיו
פרושות כלפי מעלה ורגליו מוטות שהוא דומה
לאסיר שעינין כלפי מעלה שהוא קורא להם פקח קוח ״ פ׳
כי סמוך לעין ועין סמוך לסמך ללמד שהוא מתיר
אסורים המייחלים לו ופותח להם שערים ״ צ׳ צד כפוף

שכל צדיק כפוף לפני יוצרו וכופה את יצרו ״ ק׳ שהוא מם
מרים קרן לצדיקים ומגדע קרן רשעים שנ׳ וכל קרני רשעי׳
אגדע תרוממנה קרנות צדיק ״ ר׳ פתוח ואין לו תג ולאחורי
קוף שאי אפשר לקדש להסתכל ברשעים שהן רשים מן
התורה ומן המצות ״ ש׳ יש לו ג׳ ענפים למעלה ואין לו
שורש למטה שהוא אות שקר ושקר אין לו רגלים ואם
עומד לפי שעה תבוא השעה וייעקר ״ ת׳ רגלו שבור שכל
הלומד תורה צריך לכפוף את רגליו עליה שנ׳ והם
תכו לרגלך אלו תלמידי חכמים שמכתתין רגליהם מעיר
לעיר וממדינה למדינה ללמוד תורה ״ ועל דרך זו כל
הדומה לפירושין אלו הנה למדת כי אין לאותיות טעם גדול
ולא עיקר לא על דרך המדרש בלבד ״ והמשכילים יבינו ״

זה השער ליי׳ צדיקים יבואו בו:

דע והבן כי כל דבור
שבעולם בכל הלשונות כולם לשון אשורי או יוני או עברי
או פרסי או ארמי או ערבי ושאר כל הלשונות אינו לא או
שם או פועל או אות מחבר והוא הנקרא אות לענין ״ השם
כגון בגד צמר קבר גשם שמש זרם זבל יקב שמן כרם
לחם שלג גפן דרך פגר פסל קרץ רשת שקד חמור שור
סוס גמל שפן זאב ערב זבח צלמנע גלגל דימן ידותון
נח שם משה אברהם יצחק יעקב וכל הדומה להן ״
והפועל כגון אמר יאמר בחר יבחר שמר ישמר הרג
יהרג נתן יתן שאל ישאל ברא יברא עשה עשה
עשה עשה יעשה צו צוה צוו וכל הדומה להן ״ והאות
כגון את גם כי כן אף על מן אל לא כן יען
וכל הדומה להן ״ עלת השם והפועל והאות כבר
נודע לכל בעלי מדע
כי אין בנמצא לא הוא יתברך שמו ויתעלה מרומו ובריותיו
והוא המצוי לבדו והמציא בריותיו בחכמו וכל מה שברא
הקב״ה והוא דבר שיש לו שם ונקרא יש כלומר דבר מצוי [illegible]
כמות מלאך או גלגל או אחד מארבעה יסודות או כל הנבוה
מהן ״ תחת השם הכל באים ועל כן נקראים והוא הנקרא
שגוהר זו הוא עיקר השם לזה נקרא מלאך ולזה גלגל
ולזה כוכב ולזה אש ולזה רוח ולזה מים ולזה
ארץ וכן עץ פרי ובהמה וחיה ועוף ואדם ובגד ובית וכל
הדומה להן ״ ואלו הגופות מאורעין וקראין כגון עומד יושב
הולך סבב הטה שכב רכב רץ שב עלה ירד קנה עשה אמר
בחר דבר יצא אכל שתה שמע ראה משש הריח והוא
הנקרא בלשון ערבי שעריץ והגוף אחד והמאורעים

תשעה׳ והן כמה כל הנכנס תחת ענין אחד או רבים׳ כיצד
כל הנכנס תחת תואר ומראה וצורה נקרא נקראת״ צירוף׳
כל שהוא מצטרף לאחר והוא טפל לו״ אנה׳ כל הנכנס תחת
מקום באיזה מקומות הוא״ מתי׳ כל הנכנס תחת זמן
באיזה זמן הוא״ ישיבה׳ כל שהוא נפרד ונחבר ומתהפך
לכל צד״ קנין׳ כל הקנוי לו ונקרא על שמו ונודע בו״ עושה׳
כל עשייה שבעולם צריכה לעושה שיעשה אותה״ נעשה׳ כל
עושה שבעולם אינו עושה לא בדבר וכיון שנעשה אותו דבר
נקרא אותו הפועל עושה והמופעל עשוי״ משל לאומר אותו
החכם כל בן פל׳ הארוך׳ ויפה התואר העטוף בטליתו היושב
בביתו בשנה פלונית למד ושלמד לאחרים הרי נכלל בזה
המשל הגוף ותשעה מאורעות״ אותו החכם כל הוא הגוף׳
בן פל׳ הוא הצירוף׳ הארוך הוא כמה׳ יפה התואר הוא טצד׳
העטוף בטליתו הוא הקנין׳ היושב זו הישיבה׳ בביתו הוא
אנה׳ בשנה פלונית הוא מתי׳ למד הוא נעשה׳ ושלמד
הוא עושה״ ותחת אלו התשעה המקוראים יכנס כל דבור
שבעולם והוא הפועל וכולן עבר או עתיד׳ כגון אכל או
יאכל עשה או יעשה״ ואין שם בעולם פועל נצב כי הזמן
נחלק לשני חלקים עבר או עתיד ואין בו נצב כי החלק
הזה שאתה עומד בו לפניו הוא עבר ואחריו הוא עתיד״
והחלק הזה עצמו אינו נחלק כי הוא כנקודה שאינה נחלקת״
הרי נתבאר עלת השם והפועל״ עלת האות לחבר
הדברים זה עם זה והחבור על שלשה דרכים״
שם עם שם כמו ראובן אחיך שמעון אביך לוי דודיך ודומ׳
או שם עם פועל כמו ראובן ברח ויעקב שמע ולבן הלך
לוי יבא זבולן יצא ודומ׳ אלו שני הדרכים נתחברו בלא אות
ביניהם״ והדרך השלישי הוא הצריך לאות כמו ראובן בבית
שמעון בחוץ כי הבית עומד במקום אות ולולי הוא לא
נתפרש ענין הדבר וכמו ראובן לא יצא שמעון לא הלך
אות לא הוא המחבר ובו נודע הענין״ ושם עם אות לבדן
לא יתכנו כגון ראובן מן׳ לוי עם׳ שמעון לא ודומ׳ וכן
פועל עם פועל לא יתכן כמו יצא עבר׳ או הלך שמר׳ אלא אם
קדם להם שם או היה ביניהם כמו ודודי חמק עבר והגשם
חלף הלך לו ויצא יעקב וילך וישכב דוד ויקבר״ או יהיה
השם אחריהם כמו ויקח ויתן את העדות׳ ויקם וילך מנוח׳
ויבא ויעש כאשר דבר״ ואות עם אות לא יתכן לעולם כגון
מן לא גם אל׳ לא אם נצטרפו למעשה או לשם״ נמצא
השם מוכיח על דבר בלבד לא יכנס בו זמן לעולם׳

כגון אדם שת אנוש בגד בית כלי גמל חמור אש רוח׳
השם יוכיח על דבר בלבד או מיוחד כגון איש פלוני או
כולל כגון בני אדם ולא יוכיח על זמן לא עבר
ולא עתיד ולא נצב״ והפועל מוכיח על דבר כמורה
השם ומוסיף עליו שהוא מוכיח על הזמן
עם אותו דבר כגון אכל יש בה שם אכילה ויש בה זמן
שהוא לשעבר׳ וכן אוכל יש בה שם אכילה יש בה זמן
שהוא לשעתיד וכן עשה יעשה קרא יקרא ודומ׳״
והאות המחבר אינו מוכיח לא על דבר בעולם ולא על
זמן כי אם מחביר ומפריד בין השמות והפעלים בלבד״
הרי נתבאר שהפועל למעלה מן הכל שהוא מוכיח על
שם דבר ועל זמן והשם למטה ממנו שהוא מוכיח על שם
דבר בלבד ואין בו זמן״ והאות למטה מן הכל שאינו מוכיח
לא על שם ולא על זמן אלא מחביר ומפריד ומאחר ומכור
כולם נכוחים למבין וישרים למוצאי דעת״ ודע שהדבור
נחלק לשני מחלקות׳ חלק ראשון ספור והגדה והוא
לשעבר בלבד כמו היה דבר פלוני או לא היה״ וחלק אינו
לשון ספור והגדה והוא נחלק לששה מחלקות״ או דרך הבנה
וידיעה כמו האתה זה בני הכתנת בנך היא אם לא ודומ׳״
או דרך קריאה כמו אברהם אברהם יעקב יעקב שמואל
שמואל ודומ׳״ וכמו שמע ישראל שמעוני אחי ועמי עמי מה
עשיתי לך הדור אתם ראו דבר יי׳ המאור בית יעקב ודומ׳״
או דרך אווי וחמוד כמו מי יתן החדש הראשון׳ מי יתן
ידעתי ואמצאהו׳ מי יתן את העם הזה בידי׳ ומי יתן כל
עם יי׳ נביאים ודומ׳״ או דרך תחנה ושועה כמו הושיעה
אדני המלך וכל התפלות וההתחננים מדרך זו״ או דרך
צווי כמו שמע ישראל׳ שמעו בקולי׳ עשה לך אשר תמצא
ידך׳ ויאמר לנער ויעבר לפנינו׳ קום לך נכונה ארסה
ודומ׳ או דרך אזהרה כמו אל תלך בדרך אתם׳ אל תעשה
את הנבלה׳ ולא תביא תועבה אל ביתך״ ובאלו המחלקות
נכלל כל דבור שבעולם״ וזה הוא שראינו לבאר מעיקרי
הדבור ומחלקותיו לפי הצורך והמלאכה מרובה״ דרשו
מעל ספר יי׳ וקראו״ וראיתי לחלק העיקרים שלשון
הקדש צריכה להם ושעמודי המקרא בנויים עליהם׳
לשלשה חלקים׳ יהיו כראי חוקים״ ולצואר רבידים׳ יהיו
כענקים׳ ומעין אל בין חן מפיקים׳ וכולם בספרי החכמים
חקוקים׳ והדברים עתיקים״ החלק הראשון בענין
האותיות ותולדותיהם ומוצאיהם והנחלף

מהם ומה מהם שרשים ומה מהם שמשים ודרך הצירוף" החלק השני בענין המלכים והדגשין והרפיין ושמותן וצורתן ומוצאיהן ומובאיהן ומחלקותיה' האותיות בהם והעיקרים והנוספים והצירופים" החלק הג' בענין הטעמים והמשרתים לטעמים ושמותם וצורתם ומחלקותם ושאר עניניהם וכל הנלוה אליה"ס"

עזרינו בשם יי' עושה שמים וארץ

החלק הראשון כבר ביארנו הצורך לאותיות והם אלפבית גימל וכו' כי כל דבור בעולם לא יתכן לא בהם" והאות לבדו אין עולה ממנו לא שם ולא פועל ולא ענין כי כל לשון הקדש מתחיל במלה באות נד' ומפסיק באות נח והאות לבדו לא יתכן להיותו נח ונד" ומיעוט מלה משתי אותיות כמו שם דר תת גג" והמלה הגדולה שאין למעלה ממנה עשרה אותיות כמו האחשדרפנים למשפחותיכם' ושלש תיבות במקרא בנות אחת עשרה אותיות והן והאחשדרפנים ובעליליותיכם ובתועבותיכם:" ואפשר שימצא בת שתים עשרה אותיות אעפ"י שאינה במקרא לא אפשר לומר כמו ובתועבותיהנה ובעליליותיהמו" ודע שמלת שתי אותיות תתהפך לשתי תיבות בלבד כגון גס סג כי יך את תא שב בש' ודומי'" ומלת שלש אותיות יעלה ממנה שש מלות כגון ברע עבר ערב בער רבע רעב" ומלת ארבע אותיות יעלה ממנה ארבע ועשרים מלה כמו כרסם כרמס כסרם כסמר כמרם כמסר רקסם רסמך רכמס רכסם רמסך רמכס סמכר סמרך סרכם סרמך סכמר סכרם מכרס מכסר מרכס מרסך מסכר מסרך" וכן מלת חמש יעלה ממנה מאה ועשרים וכן לעולם" ועלת זה לפי שעלה ממלת שתי אותיות שתי מלות נמצא כשתחשוב שנים בשלשה והוא מנין ה' אותיות המלה השלישית יעלה ממנה שש מלות וכן אם תחשוב ששה בארבעה והם אותיות המלה הרביעית יעלה ממנה כ"ד ואם תחשוב ארבעה ועשרים בחמשה והוא מנין אותיות המלה החמשית יעלה ממנה ק"כ כמו שביארנו" נמצא האות לבדו אינו עומד לא בצירוף ובצירוף האותיות תשלם המלה" אבל אינו יודע כיצד היא לא במלכים והן הנקודות וזה הוא הצורך השלישי שאם ימצא האדם שלש אותיות בלא מלך כמו עשה אינו יודע אם היא עשה לשעבר או עשה לעתיד או עשה לשון נקבה או עשה או עשה עד שימצא מלך או ירוץ הקורא בו לו השלשה צירופים בכל לשון" ועוד יש צורך רביעי והוא הטעמים כי אפשר שיהיו שתי תיבות שוות באותיותיהן ובנקודותיהן וזו עבר וזו עתיד או זו לשון זכר וזו לשון נקבה ולא ידע היאך הם לא בטעמים כמו הבאה הבאה קומי אורי לאיש קומי לער ודומ' הרי נתבאר שארבעה צירופים יש בלשון הקדש ובכתב הקדש האותיות עצמן וחבור אות לאות והמלכים והטעמים"

שער תוצאות האותיות בפה

האותיות הם עשרים ושתים והן נחלקים לחמש מחלקות בתוצאותיהם" החלק הראשון אותיות אחה"ע והן אותיות הגרון ונקרא עיקר הלשון ובית הבליעה והן קלים מכל האותיות לפי שאין הדגש נכנס בהן כלל חוץ מן האלף בד' מקומות בלבד והן ויביאו לו את המנחה" ממושבותיכם תביאו' ושפו עצמותיו לא ראו' ויביאו לנו כיד אבינו ויש להם דרך ביציאתן ואינן כשאר הדגשין" ואות הי אעפ"י שיש בה במקצת מקומות נקודה אין אותה הנקודה דגש אלא כדי להוציא הענין בלבד ואין לדגש בה טעם" החלק השני גיכ"ק והן אותיות החנכים והן באמצע הלשון ובזמן שהאותיות גך רפים יהיו בשליש הלשון הסמוך לחנכים ואם לאו כולן באמצע וכולן ראויין לדגשה לא שגך יש לה דרך אחרת שהיא מן בגד כפת" החלק השלישי והן דטלנת והן בקצה הלשון עם בשר השניים וכולן ראויין לדגש ודת לה דרך אחרת והיא מן בגד כפת" החלק הרביעי זסצרש והן אותיות השניים וכולן ראויין לדגש" החלק החמישי בומף והן אותיות השפתים וכולן ראויין לדגש ובפ לה דרך אחרת שהיא מאותיות בגד כפת" ודע שאעפ"י שיש להם חמשה חלקים אין אותיות כל חלק יוצאים ממקום אחד בשוה לא זה קרוב מזה שלו היו בשוה היה נשמע אות אחת" ואות נון יש לה עיקר בחוטם שבזמן שאדם אוחז חוטמו בידו אינו יוצא כדרכו" ובזמן שתרצה לעמוד על תוצאות האותיות תוסיף על האות אלף והוא יצא" כיצד אם תרצה לידע תוצאות חית תאמר אח או אג או אט או אש וכן אף ואין יוצא אלא עיקר האות בלבד אבל אם תאמר אלף שלם האלף מאותיות הגרון והלמד מאותיות סוף הלשון והפי מן השפתים נמצאת יציאתה משלשה מקומות וכן על דרך זו" שער כבר ביארנו שהאותיות הן עשרים ושתים אחת עשרה מהן שרשים והן אטח ספר גגע צדך ונקראים נקבות לפי שלא יהיו לעולם מוסף על התיבה ולא טפל לה לא הם עיקר התיבה בין שם בין פועל ואחת עשרה מהן נדרשים

וכן שמלאכתו בינה ונקראים זכרים לפי שורכבו על אותיות
התיבות ונוספות עליהן ופעמים יהיו עיקרים ושלש אותיות
מהן וכן או"י וכן אותיות הנטייה והרפייה והארכה יהיו מ
משרתים יותר מכולן ברוב המקומות וזה הוא דרך
שמושן על סדר אחר אות שין
ישרת במקום אשר כמו שככה השבעתנו שבשפלנו
שעלו מן הרחצה ודומ' אות למאד תבוא למשול במקום
על דרך כמו אם הכהן המשיח יחטא לאשמת
העם ודומ' ותבוא במקום בית כמו וישבו אתו לארץ ודומ'
ותבוא במקום את כמו פתחת למוסרי וישאל המלך לאשה
ודומ' ותבוא בתוך הענין כמו שכני לבדד כי אתה יה לבדד
ודומ' ותבוא על תירוץ הענין כמו ותהי בפי כדבש למתוק
ודומ' ותבוא על המלה האפודה והיא הכפולה כמו לדעת
חכמה ומוסר להבין אמרי בינה ודומ' ותבוא על המלות
הנצבות כמו אם תהיה לטוב לעם הזה ודומ' ותבוא על
הספור תהלה כמו השלישי לאבשלום ודומ' ותבוא על
הפועל בלשון תהלה כמו ולא יעבר עליו לכל דבר ודומ'
ותבוא במקום הויה כמו ונתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם
למזמרות ודומ' ותבוא במקום הקנייה כמו לאברים למקנה
ודומ' ותבוא במקום וו הלווי כמו ויכתוב משה את מוצאיהם
למסעיהם ודומ' ותבוא במקום על כמו ואמר פרעה לבני
ישראל ודומ' ותבוא במקום מן כמו הבאים למלחמה ודומ'
ותבוא במקום ל' כמו לנכח הצאן ודומ' ותבוא תוספת אין
לה צורך כמו ויעל מעל ליונה מעל לגבול ודומ' ותבוא
במקום מקום כמו לקשש קש לתבן ודומ' ותבוא במקום למען
כמו להיטבך באחריתך ודומ' ותבוא במקום רבוי מאחד כמו
ויפלו מכושים עד לאין מחיה ודומ' ותבוא על תחלת הזמן
כמו למימי אבותיכם ודומ' ותבוא תוספת במקום עד כמו עד
לבא חמת ודומ' ותבוא במקום שבועה כמו לתורה ולתעודה
ודומ' ותבוא במקום הי הידיעה כמו אשר למלך נשען על ידו
ודומ' ותבוא במקום הי הקריאה כמו שובו לאשר העמיקו סרה
ודומ' אות וו תבוא בתחלת התיבות לווי כמו את השמים
ואת הארץ גרן ויקב ודומ' ולוו הלווי דרך בנקודתה
אזכירו בחלק המלכים בעזרת רוכב על פלכים ותבוא תוך
התיבות למשוך בה ולהאריך כמו גבור שכור שופט חונן סובב
ישמור יעבור ודומ' ותבוא תוספת בלא צורך כמו ומתג ועתה
ואני עבדך ודומ' ותבוא במקום עם כמו לא אוכל און ועצרה
ודומ' ותבוא במקום כי בלשון ערבי כמו צאו ויצאו והכו בעיר
ודומ' ותבוא במקום המה כמו הלא ארחץ בהם וטהרתי ודומ'
ותהיה במקום קל וחומר כמו לא יערכנה זהב וזכוכית ודומ'
ותבוא במקום על כמו ובניהו בן יהוידע והכרתי ודומ' וס

בספר
הרקמה
אות למד
הכנס על
השמות מלבד
הפעלים והבא
להשוות ולהמשיל
דבר לדבר כמו
אם הכהן המשיח
יחטא לאשמת
העם הטעם
כאשמת ותהיה
הלמד במקום
על כמו ושרט
לנפש בין עיניכם
גבולון לחוף
ימים ומתנשא
לכל לראש
ענינו והמתנשא
על כל ראש וגו'

ותבוא במקום ואם כמו ואמרו לי מה שמו ודומ' ותבוא במקום
קודם כמו ותבואת הכרם ודומ' ותהיה במקום אחר כמו וישא
אהרן את ידיו אל העם ויברכם וירד מעשות החטאת והעולה
והשלמים ודומ' ותהיה פתיחת דבור כמו וידבר ודומ' ותבוא
במקום או כמו ומקלל אביו ואמו ודומ' ותבוא במקום ויהי
כאשר כמו ויואל משה לשבת את האיש לפי תירוץ המבריד
ותבוא להשוות דבר לדבר כמו דלף טורד ביום סגריר ואשת
מדינים נשתוה ודומ' ותבוא במקום וכשיהיה כך וכך כמו א
וחם השמש ונמס ודומ' ותבוא במקום לא כמו ועבדיך באו
ודומ' ותבוא תוכיח על לשון רבים כמו ואמרו ועשו יבכו
יבאו ודומ' ותבוא ותחזיר מלת עבר למלת עתיד כמו ויצאו
וראו והתגדלתי והתקדשתי ודומ' ותבוא על מלת עבר ולא
תשתנה כמו כל הבא לין ועמד ודומ' ותבוא על מלת עתיד
ותחזיר עבר כמו ויהרגו בשושן הבירה ודומ' ותבוא תוספת
בסוף המלות בלא צורך כמו בנו בער וחיתו ארץ ודומ' ותבוא
עם קמיץ בסוף התיבה כמו יתבלאמו תביאמו ודומ' ותהיה
עם הנון כמו שאנן ודין לבן ודומ' ותבוא במקום בעת כמו א
ונח בן שש מאות שנה והמבול היה ודומ' ותבוא במקום שמה
כמו אסר ודך ולא יעצרכה הגשם ודומ' ותבוא במקום כי כמו
מה אתה חסר והנך מבקש ודומ' אות מם תבוא בתחלת
השמות הבנויים על הפעלים כמו מעלין מעלך
מקטיר מקטר ודומ' ותבוא בתחלת השמות בלא פעל כמו
והעביר אותם במלבן עגל מרבק ודומ' ותהיה תוספת בלא
צורך כמתנמשפט ונמס ודומ' ותהיה תוספת בסוף המלות
כמו ביום חנם תכבס ודומ' ותבוא להוכיח על רבים כמו י
הדקם הרקעם ופעמים יהיה עמה וו כמו תמלאמו תורישמו
ודומ' ותהיה תוספת בתחלת התיבה בלא צורך כמו מאשר
שמנה לחמו ודומ' ותהיה עם הנון כמו ממני ממנו ודומ'
ותהיה עם הוו כמו כמוני כמוך כמו שבלול ודומ' ותבוא
במקום בי כמו הבלכים מדרך אחריו אשר הפל מנחלה ודומ'
אות יוד תבוא בפועל העתיד כמו ישמר ישמרו יעשה יעשו
ילכו ילך ותהיה כמו ויצבנה הפרות ויחמן בבאן
מגוי יעמדנה ודומ' ותבוא בתחלת השמות כמו יגאל ירמיהו
יחזקיהו ודומ' ותהיה תוספת באמצע התיבה כמו לדריוש
הדבר נלכה דותינה האמנון אחיך ותגבהנה ותעשנה ודומ'
ותבוא לייחוס כמו האשריאלי העזיאלי ודומ' ותהיה בסוף השם
לא לייחוס כמו לבני שמעי יתרי יעדי לאזני ודומ' ותהיה
עם המים להוכיח על רבים כמו מלכים חיים מלכין חיין איים
איין ודומ' ותהיה בסוף השמות הפועלים ובסוף האפודות כמו
מקימי מעפר דל המגביהי לשבת המשפילי היושבי הרפכי
שכני הגפשי חגוי בסלע אחרי לגנן לקושיבי יבמי ודומ' ח

ותבוא י'

ותבוא על הנפעל כמו נהדרי בכח ודומ׳״ ותבוא תוכיח על
לשון נקבה כמו תשמרי תלכי ודומ׳״ ותהיה עם הנון כמו תשמרין
הדבקין תשתברין ודומ׳״ ותהיה עם תיו על נקבה כמו רבתי שרתי
אהבתי לרוש ודומ׳״ ותהיה עם הכף בלשון נקבה כמו הסולח לכל
עונכי התחלואיכי חיימי המעטרכי ודומ׳״ ותהיה למשוך בה בלבד
כמו שריד ופליט ודומ׳״ ותהיה תוספת עם הנועלים שהיוד שלהם
במקום פי פעל כמו על נבו ועל מידבא ייליל יהיה בה שלוש
יודין יוד העתיד יוד הפועל ויוד המשיכה ואינה נכתבת אלא
ניכרת בדבור בלבד וכן גידע וייף ודומ׳״ ותהיה מוסף בסוף
המלה כמו אחרי החצי מני דרך מני בטן ודומ׳״ ותהיה מוכחת
על היחיד המדבר כמו עשיתי ראיתי בניתי בני עברו ודומ׳״
אות אלף בתחלת הנועלים שהן עתידין תוכיח על המדבר
כמו אעלה אעשה זכר או נקבה ודומ׳״ ותהיה
תוספת בלא צורך כמו אדוש ידושנו אזרוע אגרוף אקדח
ויאזניהו אבעבעות אפסים על האבנים באספי השערים ודומ׳״
והוסיף באמצע כמו אשמאילה וכי תשמאילו משקלה תפעאילו
והיא מן שמאל בעשתו השימי השמאילי אם יש להימין ולהשמאיל
ודומ׳״ ותהיה במקום וו המשיכה כמו וקינשאסיך וכי אתם נאשים
ודומ׳״ ותהיה במקום יוד המשיכה כמו מאיצים ותשמאילים ודומ׳״
ונוספה בדודאי תאנים כי האחד גזרת דת והשנים דתי וכן בולאות
כי היא מן ובלולים ויהי ידובה לה במעט ודומ׳״ אות כף תהיה
מוסף בתחלת התיבה לדמיון כמו והייתם כאלהים
ותהיה כצבי מדח והנה שבה כבשרו ודומ׳״ ותהיה לבשויה כמו
והיה כצדיק כרשע כחטאת כאשם כחטבה בחורה ודומ׳״ ותהיה
בלשון קירוב כמו ויפל מן העם כשלשת אלפי איש כאנשים איש
או כשלשת כחצות הלילה כמשלש חדשים ודומ׳״ ותהיה באמתת
הדבר כמו כי כאפים אמה במדה כי אינו בקירוב אבל הוכיח
במדה והאשר שהיה בחצות הלילה כמו זה לפי שבוא אומ׳ ויהי
בחצי הלילה כאיש אמת כשכב אדני ודומ׳״ ותהיה תוספת בלא
צורך כמו ולאדם לא מצא עזר כנגדו כשגגה שיצא ותקראנה
אותי כלה ודומ׳״ ותהיה בסוף התיבה ליחיד כמו עבדך רגלך
בנך הקולך זה בני דוד ודומ׳״ ותבוא עם לשון רבים עם המם
כמו ידיכם בין עיניכם ואביכן התל בי ותהיה עם הי כמו ולא
תעשי כזמתכנה״ ותהיה תוספת בסוף התיבה בלא צורך כמו
בערכך הכהן כסף הערכך עד באכה עזה עד באכה ידעלה
ודומ׳״ אות תו תהיה בתחלת הפועל כמו תשמרו תשמר
תשמרנה תשמר והדברנה הנצבות ותבאנה ודומ׳״
ותבוא על תחלת השמות ובסופן כמו תלבשת תפארת ודומ׳״
והיה בתחלת השמות בלבד כמו ותכריך בוץ מבין עם תלמיד
ודומ׳״ ותהיה בסוף המלה תמורה כמו לבת שבת לדת יוסף
הלדת בצרתך אחיותך ולקחת גם את דודאי בני ולקחת רצון

מידכם ודומ׳״ ותבוא על הנפעלים כמו והתגדלתי והתקדשתי ודומ׳״
ותהיה במקום הי הנקבה כמו אם אתן שנת לעיני שפעת אני ראה
עשה רע מאת מבת בלתי סרה נבל אשת ושבת לנשיא ודומ׳״
ותבוא במקום הי כמו תרגלתי לאפרים עיקרה הרגלתי כמו שאמרו
הרגילני לדבר מצוה״ ותבוא הי במקום תו כמו מאין הפוגות עיקרה
תפוגות כמו תבונות ותו במקום הי כמו ותפוצותיכם ונפלתם ודומ׳״
אות בית תוסף בתחלת השמות כמו הנרתק והכלי והבית כמו
בבית אחד בשבתך בביתך בבגד צמר או בבגד פשתים
בכיור או בדוד או בפרור וכן מום בו מזה הענין לפי שהוא בלי
מום ותהיה במקום בעת כמו למען תצדק בדבריך תזכה
בשפטיך והיה בהכשלכם בהתודע יוסף בכלות בשרך וכן בהשנה
מזה הטעם ודומ׳״ ותהיה במקום מן כמו והנותר בבשר ובלחם״
ואם מעט נשאר בשנים בגר ובאזרח הארץ בקדשים לא יאכל
לכו לחמו בלחמי והנותר בשמן באשרי כי אשרוני ודומ׳״ ותהיה
במקום הי הידיעה כמו שמחו לפניך כשמחת בקציר לקרחתכם
בדרך ויהי כדבר הזה לחטאת ודומ׳״ ותהיה במקום על כמו כי
אם הבהמה אשר אני רכב בה כי הדם הוא בנפש יכפר וישאהו
במוט בשנים ודומ׳״ ותהיה לדבוק ולחבור כמו ותדבק נפשו
בדינה כה אל כה הדבר בו רוח יי׳ דבר בי ומזה הענין בי יי׳
מה אמר אחרי אשר״ ובו מלה נסתרה כמו פנה בי יי׳ כמו
פנה אלי וחנני כמו של ועתה הואילו פנו בי״ והבוא לעזור
כמו ואני כותב על הספר בדיו ופעל בפחם ובמקבות יצרהו
ולאחוז בספלות כדם האנשים ההם בנפשתם כי בנפשו דבר
אדניהו״ ותהיה נוספת כמו ונסע דגל מחנה בני יהודה בראשונה
בתחלת שבתם שם בטרם לא יבא עליכם אני טרם בעודני חי
וצמחו בבן חציר הראנו בישע אלהים כי לא נפלה לו בתוך
שב׳ ישר׳ בנחלה ודומ׳״ ותהיה במקום למען כמו התשחית
בחמשה באדם דמו ישפך ונמכר בגנבתו והוא נחש ינחש בו
את אשר עשה יי׳ בבעל פעור ודומ׳״ ותהיה במקום תחת כמו
בפאת מטה ובדמשק ערש לפי תירוץ הענין אבל בכסף השבירני
ודומ׳״ ותהיה לשבועה כמו וארא אל אברהם אל יצ׳ ואל יע׳ באל
שדי״ ותהיה במקום וו הלווי כמו במחקק במשענתם ופקדתי
על כל מול בערלה לעיני בני חת בכל באי ותהיה במקום עד
כמו בלא יוכלו יגעו ודומ׳״ ותהיה במקום קודם כמו ויכל אלהים
ביום השביעי כלומר קודם יום השביעי ותהיה במקום אחר כמו
בשבעתיכם זאת עלת חדש בחדשו ודומ׳״ אות נון יוסף
בפועל העתיד לשון זכר או נקבה כמו נעשה ונשמע
נחנו נעבר חלוצים ודומ׳״ ותבוא על הנפעלים כמו נמצאו
חמשת המלכים נחבאים״ ותבוא בתחלת השמות כמו נמרוד
מי נפתוח נסבה מאת האלהים ודומ׳״ ובסוף מלה רבים העתיד

כמו ישובון יקומון יבואון והיה כי תלכון ודומ' ״ ותבוא על העובר
כמו ויחנון ״ ותבוא במלת נקבה לעתיד כמו וכה תדבקין תשתכרין
תתחמקין ודומ' ״ ותבוא בסוף הפועל העתיד כמו יסובבנהו יבננהו
יצרנהו כאישון יעברנהו וארוממנהו יכבדנני יברכנהו הברכני
נפשך יסר יסרני ודומ' ״ ותבוא תוספת בסוף מלות כמו באבדין
מולדתי להתן שם את ארון האלהים ויוסיפוה באמצע כמו בשנה
אפרים יקח שבענה בנים ודומ' ״ ותבוא עם היוד כמו אכלני :
המתני ושמרני ישקלני הלהרגני לנחמני לבהלני לשלחני ודומ'׃
ותבוא בתוך התיבה במקום אות שחסרה כמו מָעֻזְנֶיהָ עיקרה
מעזיה דגושה וכן חסדי יי׳ כי לא תמנו הנון תחת מם הכפל ״
ודומ' ״ ותבוא עם ההי כמו ברגלים תרמסנה ידה ליתד תשלחנה
והיה כי תקראנה ודומ' ״ **אות הי** תבוא על הפועל השלשי קל
ותכבידהו כמו הגדיל · הקריב השמיד השליך השביר
ודומ' ״ ותורה על הנקבה כמו כי חכמה מאדי חגרה בעז מתני'
ידה שלחה שחורה ונאוה איומה תבונה מהומה ודומ' ״ ותהיה
תוספת ללא צורך כמו וַיָּעַד רחב מלפני השער התחתונה
זאת מבוא המלך החיצונה נחלה עבר על נַפְשֵׁ נִרְדְּפָה בחרב
יפלו ויבא דוד נבה בטרם יבא החרסה ודומ' ״ ותבוא על מלה
כמו בשטה ועֹרָה וחגרה על מתניה רגזה בטחות גבוהה
רגליה רעה התרועעה ולרבקה בו לטמאה בה ודומ' ״ ותבוא
על הדבור כמו זכרה לי שמעה תפלתי אספה לי שלחה הנער
וגם לנועדיה הנביאה ודומ' ״ ותבוא על לשון נקבות רבים
כמו נחלת אביהן להן ולהנה כנפים ואתנה צאני ודומ' ״ ותבוא
על תו הנקבה והפוך הי של נקבה לתו כמו ישועתה ליי׳ ארץ
עיפתה ודומ' ״ ועל היחיד הנסתר כמו וַתַּעְגְּבָה עליהם ימהר
יחישה ותקרב ותבאה ודומ' ״ ותהיה עם אות העין כמו נגדה
נא לכל עמו מי האיש הלזה ודומ' ״ ותהיה לקריאה הצבי
ישראל האמור בית יעקב הדור אתם האשה המנאפת יושבת
בגנים ודומ' ״ ותהיה במקום הא לכם זרע האם תמנו לגוע׳
האם אין עזרתי בי ודומ' ״ והיה במקום הכי כמו היש בלשוני
עולה הרוב רב עם ישראל ודומ' ״ ותהיה לברר הדבר ולאמתו
כמו הנגלה נגליתי כהשפוט התשפוט הרואה אתה משובה
הנקל לכתו ודומ' ״ ותהיה לידיעה כמו הנער כלוי העבד
העברי ודומ' ״ ותהיה במקום אשר כמו ההרימו המלך ההשיבו
נשים נכריות הקדיש שמוע הַהָלְכוּא אתו במלחמה ודומ' ״
ותהיה בראש התיבה ללא צורך כמו עד היום מוסד בית
יי׳ ויחלטו הממנו ודומ' ״ והיה במקום בי כמו שִׁקְדוּ ^
ושמרו עד תשקלו הלשכות בית יי׳ ודומ' ״ ותהיה במקום

תיו המוספה בראש המלות כמו תפוגות ודומ' ״ הרי זכרנו
האותיות שכפעמים יהיו משרתים והן שלומי אך תבנה וביארנו
דרך שמושן בדרך קצרה והכל מבואר בספר הקרחה ״ ושאר
האותיות הן שרשים לעולם בשמות או בפעלים או באותיות ״

כבר ביארנו עיקרי האותיות ותוצאותיהן והשרשים
מהן והמשרתים וביארנו דרך שירותם
על כמה פנים ״ ונשאר לנו עתה לבאר דרך חלוף האותיות
זה בזה ודרך צירוף התיבות ותוצאות לשון הקדש ומובאיה
ועל כמה פנים הם עיקרי יסודותיה ״ והוא ברוך הוא יע
יעזרנו ויכונן אשורינו ויאיר עינינו ויפתח לבינו ויבוא
כגשם לנו ויהיה עם פינו בעת הטיפנו ועם ידינו בעת
מעבדינו ״ אמן כן יאמר אבינו מלבינו ״

שער חלוף האותיות זה בזה׃

דע והבן שאלו האותיות הן עשרים ושתים מנויות מרוב
הרגל הלשון מתחלפין זה בזה ברחשון והענין עומד ורוב
החלוף יהיה באותיות אוי״ה לפי שהן אותיות המשיכה
וההארכה וקצת בשאר אותיות וזה הוא ביאורן ״

אות אלף · יתחלף תחת הי כמו התחבר יהושפט
הענין התחבר וכן אשפים ודבר
ויקראן לפניו אברך ודומ' ״ ותתחלף תחת וו כמו וְנָדַמּוּ
נאות השלום מקום נות' ודומ' ״ ותתחלף תחת יוד ^
ואו בפעלים הקלים עלולי העין כמו שָׁב קָם חָשׁ דָּג
דש רש ופעמים יהיה בתוספה אלף כמו וקאם שאון ׳
ראמות לאויל אחד עשיר ואחד ראש מביאים דאג
ודומ' ״ ותתחלף תחת אות הדומה הכפול כמו ימאסו
כמו מים עיקרו ימוססו מבלי עין סמך אחת ומדגישין
אחרת במקומה כמו וימסו אסוריו מעל ידיו עורי
רגע וימאס וימסס או וימס כמו וימס לבב העם
ודומ' ״ וכן בלא ימצו המלא האלף תחת למד הכפל
ועיקרה המלל כמו ידדך חציו כמו יתמוללו
ודומ'״

ודומ׳ ותתחלף תחות יוד כמו אפי שנין שקורה שנין
כמו קנין וכן שגיאות מקום שגגות ודומ׳ ותבוא תחת
היו הדבור אחד כמו ושנה את בגדיכ׳ או׳ קרחן
למ״ד א׳ והחיה במקום נון ללוי עם אותיות כמוף
כמו שיתבאר בה כי יש כלאות בני בנו זכ גו וק׳
רחתם ודומ׳ כמו שיתבאר בה לך המלכים [illegible] כלאה
בלשון הלבד לא בבהב׳ אות ג׳ תתחלף [illegible]
פי כמו שופך שפך בזר פזר יבזור יפזור קוחב
סוחף ודומ׳ אות בס תתחלף במקום מאף כמו
איחסר המזג כמו המסך והקבריו מקום ומגרלי
ותבוא במקום מס כמו גגשש כמשש ודומ׳
אות ד׳ תבוא במקום תי״ו המתפעלים כמו ה׳
הזדמנתם לחצו הזכו עיקרה הזכו ותבוא
במקום ריש כמו הדד הדר דודנים רודנים חמדן
חמלן ודיפת ריפת דנוא רנוא הדאה הראה
ותבוא במקום זין זהב דהב ודומ׳ אות הי תבוא
במקום אלף כמו המה הבשר והיא הניר ואתצם
הוציא מתוכה עיקרה אוציא ביד דוד עבדי ה׳
הושיע מקום אושיע היהיו לאכלה איכלו והיך
יוכל מקום ואיך בלהטיהם מקום בלאטיהם
שהוא מגליתו ודומ׳ ותבוא במקום אות הדמיון
הכפול כמו זכה היה וחרה ודומ׳ שעיקרן הן עלוני
הלמד וקצר חיהוד ויהו באות הכפל זכך חיידד
לפי כך החליפו אות הכפל בה״י וכן בכולן ותבוא
במקום תא כמו הכולה שהיא תפוגות כמו כי עלו
כן תפוג תורה מטעו וכבר ביארנו אותה בשימוש
האותיות ותבוא במקום נון כמו לכל זוית יתגו
נדה במקום נדן ולשון רבים ואת נתתאת נדניך
ותבוא במקום יוד המוכיח על הנקבה כמו קולי
מלאככה והיא מלאכתך כמו שלוחיכי אות
יו תשמש במקום הי כמו כי עשו יעשה לו כנו
כיתי במקום בכו קנו קנה וכן עשוהי מן שלה
ודומ׳ אות זאך יבוא במקום סמך כמו המזג
מקום המסך ותבוא במקום ריש כמו הצדק מקום
הרק ותבוא במקום דל״ת קפוד קפוז ובמקום צד״י

כמו יעלץ יעלם מנער מנער ותבוא במקום תא
המתפעלים כמו שביארנו במלת הזכו ודומיהן
אות בית תבוא במקום תא המתפעל כמו וילכו
ויצטידו הצטידנו אתו ומה נצטדק ודומ׳ ותבוא
במקום תו כמו פסנתרין פסנטירין אות יוד
תבוא במקום תא כמו כארבע מלכיות עיקרה
מלכיות והאחת מלכות גלות עבריות במקום עבריות
והאחת [illegible] ודומ׳ ותבוא במקום [illegible] כמו וממעמדך
יהרסך מקום מהרסך אות כף תבוא במקום
בית כמו [illegible] כארבע רוחות השמים מקום בא[illegible]
כלוחק[illegible] מקום כרוח [illegible] יכלו אפר [illegible]
עליהם רשתי מקום [illegible] ודומ׳ ותבוא במקום גימ
כמו וכנה אשר נטעה ימינך מקום וגנה ואות גם
עצמה תבוא במקום כף כמו ויגל בעבדך מקום
ויכל [illegible] לא תלך רכיל בעמיך ודומ׳ אות
למאד תבוא במקום [illegible] כמו וישבו אתו לארץ ונפלו
אויביכם לפניכם לחרב ודומ׳ ותבוא במקום ריש כמו
התרע על מפלשי עב מקום מפרשי ודומ׳ אות
נון תבוא במקום מם כמו הנה באו עד תוך [illegible]
לקחי חטים מקום המה מלכים מלכין חיים חיין
אתקול הרצין הרצים אהי צידנים קח לך חטין
גרשון גרשם ודומ׳ ותבוא במקום למד כמו נשכה
מקום לשכה ונשכות מונין גנים מקום גלים כמו גלי
מים ודומ׳ ותבוא במקום הי כמו אתן אנה מקום אתנה
המה לי ודומ׳ ותבוא במקום אות הכפל כמו משמיד
מעזניה מקום מעזיה ותבוא במקום הי הנקבה
כמו חנית מקנע ושריה ושרין קשקשים אות
סמך יבוא במקום צד כמו נתקו נתיבותי מקום
נתצו ואת פריה יקוסס מקום יקוצץ ודומ׳ אות
עין תבוא במקום חית כמו עושו מקום חושו ודומ׳
אות פי תבוא במקום בי כמו מטר סוחב סוחף
ודומ׳ וכן במקום חית ירופפו מקום ירחפו ודומ׳
אות צד תבוא במקום זין כמו יחפץ זנבו כמו ארז
מקום יחפץ כלומ׳ יחפץ זנבו יניף אותו במהרה ואף
על גב דהוא כמו ארז אות קוף תבוא במקום

גם כמו ויציקו את ארון האלהים מקום ויציגו ובמנוס
כף כמו קובע כובע ודומ׳ אות ריש יתחלף
בכף כמו חשרת חשכת מים ודומ׳ אות שין
תבוא במקום תיו המתפעל כמו למה תשומם עיקרו
תשתומם ודגשות השין יעמוד במקום שין אחר׳
אות תיו תבוא במקום טף כמו בנוי לתלפיות ע
עיקרו לאלפיות כמו פן תאלף אורחותיו כלומ׳ בנין
גדול ילמדו ממנו כל עוברי דרך׳ ומקום הי כמו
שביארנו בשירות האותיות׳ ועל הדרכים האלו שאר
כל הדברים והכל מבואר בספרי בעלי הלשון
והדקדוק׳

שער אחר באותיות

יש אותיות נכפלות במלה ויש אותיות שאינן
נכפלות׳ ואלו הן האותיות שאפשר שיכפלו אות בי
עובין יעבב בתולות׳ אות גם ויחגו לי חגגים׳
אות דל ולא תבוד כימי דבריך בו תתגודד׳ אות
הי והבה מכעס עיני כהה תכהה׳ אות זין בוזו
בלף ובזזו את בזזיהם׳ אות חית אשיחה
אשוחח׳ אות טית ימוטו התמוטטה ארץ
שטו העם ישוטטו׳ אות יוד כחיים כחיים׳ אות
כף כשך חמת המ׳ וחמת המלך שככה׳ אות
למאר ימול ימולל׳ אות מם דום דומם׳ אות
נן והכינותי וכוננתי׳ אות סמך כלוס את הסלה
רסיסים׳ אות עין תרועם לעה התרעעה׳
אות פי והניף ידו ינופף ידו׳ אות צדי ויחץ ומספר
חדשיו חוצצו׳ אות קוף ומקום לזהב יזוקו מזקק׳
אות ריש אורו מרוז אורו ארור׳ אות שין
ויחילו עד בוש כי בושש משה׳ אות תו יחתו
נהתחתתו׳ אלו הן האותיות הנכפלים ויש מהם
שיכפל אות לאות ונמצא שתי אותיות ויש שיכפלו
שנים שנים ונמצאו ארבע כמו וכפן הכדים
ויפצפציני׳ ארצה עלה ערער תתערער׳ ודומ׳
והכל מבואר בספרי הדקדוק׳ ודע שאות
הי פעמים באה בסוף המלה להשלימה ולהחלימה
ופעמים יתחבר והענין אחד כמו וירא וירחה והעף
ירב פן ירבה הגג הגגה ותעד תעדה כליה ויתנו
ויתאוה ויבז בעיניו לא תבזה וימח תמחה ויט
ויטה ידו אי הבל אחיך איה חסדיך ותבך עליו
ותבכה ולא תאכל ויעל נשיאים ויעלה שאים
ויכס את עין ותעלה אכבה וישמע יש ישעה האדם
אלהיך ידך הרפה לה ותרץ את שבתתיה אז
תרצה הארץ וישק את בנו ואשקה את כל הגוים
אל תעל נפשי אשר העלה למות נפשו ויקש
דבר יהודה לא קשה בעיניך העירותי מצפון
ויאת ואתה מרבבת קדש׳ ועל הדרך הזו הכל
נדרש׳ ילמד פתום מן המפורש׳

שער ידיעת בנין התיבות וצירופם

כבר הודענו שהאות לבדו אין בו ענין עד
שיצטרף עם שנים או שלשה או ארבעה או חמש
וכן יש מלות בת שני ורוב מנין המלות משלש
אותיות והן השרשים ותוסיף במשרתים כמו
חלץ בגד אמר עשה׳ ארצות בגדים אמרים
עשים ודומ׳ ויש תיבות מארבע אותיות שרשים
כמו צפחת דלקת דבשת ודומ׳ ויש תיבות מחמש
אותיות שרשים כמו חגרסל אגביש אחשתר
ודומ׳ וכלזה בשמות בלבד אבל בפעלים עיקר
התיבות לעולם משלש אותיות והשאר משרתים
וכל שהוא פחות משלש אותיות יאמרו שיש בו
אות נעלם בתחלתו או בסופו או באמצעו כמו
קם יש בו אף נעלם נח כמו וקאם שאון בעמיך
לכך היא עלולה אות אמצעית לפי שאינו יוצא
בלשון ולא ימצא תמיד בכתב׳ וכמו נח שהיא מן
ונחה עליו לכך היא עלולה אות אמצעית או עלולה
אות אחרונה כמו נחית כצאן עמיך או עלולת אות
ראשונה כמו ויניחהו בגן עדן וכל הדומה לזה׳
וכבר חילקו השמות והפעלים על משקל
פעל ואם היה בנין התיבה מארבע אותיות יוסיפו
על משקל פעל למד אחר ותהיה פעלל כגון ארץ
האף במקום פי פעל והריש במקום עין פעל והצדי
במקום למד פעל׳ וכן עשה אמר בחר קרא ודומ׳
ונקרא אות הראשון פי הפעל והשני עין הפעל

6

והשלישי למד הפעל: ואם היתה המלה משש
אותיות בלבד כמו קם הקוף במקום פי פעל והמם
במקום למד הפעל נשאר עין הפעל במקום האף
הנעלם שמהוך קאם ויקראו זאת התיבה עלולת
עין הפעל לפי שאין בה אות כנגד עין הפעל: ואם
חסרה התיבה מתחלתה יאמרו עלולת פי הפעל
וכן אם חסרה בסופה יאמרו עלולת למד הפעל:
ועל הדרך הזו כל שתמצא בספרי בעלי הלשון
הדקדוק: ואם יש במלה תוספת כן יוסיפו במלת
הפעל כמו הפכפך עיקרה הפך ונכפלו בה שתי
אותיות יהיה משקלה פעלעל באות השורש כנגד
השורש והטפל כנגד הטפל: והאותיות שהן
מוכיחות על המדבר או על אחרים לא ישתנו
בפעל כמו חמרמרו עיקרה חמר ונכפלו בה
שני אותיות והוו תוכיח על אחר יהיה משקלה
פעלעלו: וכן הגדיל עיקרה גדל והה"י יתירה על
הפעל והיוד מאותיות המשיכה לכך משקלה
הפעיל וכן בכולם: והריני זוכר מעט מן הבניינים
ותלמוד מהם על הכל:

הבנין השלישי

משקל
אבן אבן ערב זרע קמח:
פעל: וכן כפר וחשב אפדתו מעח אהרן ונסך
רביעית אצל המזבח או לנעקר כולם כמו משקל
פעל בקירוב: וכן משקל פעלה או פעלה כמו נין
שלשי בטן בלגה שטה פטדה שמלה חמאה
סלכה: ומזה הבנין עלולי העין כמו וגיד ברזל
משקלה גיד על משקל פעל ולא שנה היוד ונשל
וחירק תחת הגימל לכך נקראת עלולת העין
כמו משקל עיר עיקרה עיר כמו שלשים עירים
להם כמו בגד בגדים: ומזה הבנין עלולי הלמד כמו
הרבה בכה כי עיקרה בכי והה"י במקום היוד
והיוד היא להורות הרבה ועיקרה בכה: ובמקומות
היא עלולה כמו ויבך ותבך ומזה הבנין כרך
חטא ארך על משקל פעל ומזה הבנין פעל
דגוש מלשל כמו שם האחד קנה אלה הדברים
ודומ': ומזה הבנין פעל מלרע כמו תבל היכל

ודומ': ומזה הבנין פעל כמו שכם זהב והקנה
ויתחפש באפר ודומ' ומזה הבנין דבלה לבנה תכלת
שחלת וכן חרס ובית ענת מזה המשקל: ויבוא
על פעל פעל כמו דבש פרת קנת כליו כלו השוד
ערש דוי במצר משפט אחרי הספר אין גחלת
לחמם הלבים בקרב לחנגבם הלבים בקרבו וכן עטה
קטרה לטאה ודומ' ויבוא על משקל פעלי כמו חיתו
בן ריבי חצרי הכרמלי מוכיח אדם אחרי שהוא
מן איש אחר כלומ' המוכיח לאדם שהוא כאיש אחר
מן הדרך הטובה ומחזירו בתשובה טוב ממחליק
לשון ומכשילו: ויבוא על פעל כמו נער כמרי ויבוא
על פעל כמו חנן עול: ויבוא על פעל מלרע כמו קצר
ילקע אילק נכר: ויבוא על פעל ברפי כמו חילון
ועל פעל בדגש כמו יתר ושלם והדבר אין בהם: ויבוא
על פעל בדגש כמו לאסור אסר אבר יפר כבר: ויבוא
על פועל מלמל כמו בקר עצי גפר ויבוא על פועל
מלרע כמו שורק רב החובל ויבוא על פועל ופועל
כמו תולע שופר עוגב שועל: וכן אהל עיקרו אוהל
כמו עולל עוללים כך אוהל אוהלים: ויבוא על פועל
כמו שונם ובדגש ואת אזן שארה ובמותו כקמת
קבעת: ויבוא על פועל בדגש כמו קולם בגמץ ויבוא
על פעיל כמו ענף שדין: ויבוא על פעיל כמו עליה
חתיתם והדגש במקום תו אחר ועיקרה חתתי: ויבוא
על פעיל כמו שחין דביר בליל חמיץ ויבוא על פעיל
כמו שעיר חזיר לוי: ויבוא על פועיל כמו ואט אליו
אוביל: ואת אופיר: ויבוא על פעלל כמו גזבר
פלתח: ויבוא על פעלול כמו ופעלו לניצום ליין
ניחוח: ויבוא על פעלול כמו ונאפופיה וכל פנים
קבצו פארור: ויהיה בדגש כמו שבלול ויבוא על
פעלול כמו חבקוק: ויבוא על פעליל כמו כגליר
חבליל: ויבוא על פועלל כמו חמלל ויבוא על
פעלה כמו עלפה תפתה: ויבוא על פעלה מקל
לבנה ויבוא על פעול כמו ערוב טחון כתריך:
ויבוא על פעול אלוש ממשך מרוט: ויבוא על פיעול
כמו כנור צפור ציור פגול: ויבוא על פעול פיעול

כמו חפור אזור ביתה אסור חסון׃ ויבוא על פעול
פעול בדגש כמו עשה הרתוק וכמו ילוק תכור
חמוקי׃ ויבוא על עפול הפוך כמו את כלה יקום
עיקרה קיים׃ ויבוא על פעלה בדגש כמו קבולה
אדומה׃ ויבוא על פעלה כמו שמטה קהלה׃ ויבוא
על פעלות וכלמות עולם׃ ויבוא על פעלות כמו
בבדות׃ ויבוא על פעילות כמו כשל פקידות׃
כריתות׃ ויבוא על פעלות מרדות עבדות׃ ויבוא
על פעלות כמו לפחות וקבלות ויהיה בדגש כמו
עקשות פה׃ ויבוא על פעלות כמו אלמנות׃ ויבוא
על פעלות כמו פתיות׃ ובל ידעה מה׃ ויבוא על
פעללות כמו קוממיות׃ ויבוא על פועל פוגבל
ואת חוקק חוקקה׃ ויבוא על פוגל בדגש כמו
הכתנת כי גנב׃ ויבוא על פעלעול כמו והאספסף
שחרחרת׃ ויבוא על פעלעל כמו ירקרק עקלק
לות׃ ויבוא על פעלעלו כמו יפיפית׃ ויבוא על
פעלונית כמו אחרנית קדורנית׃ ויבוא על פעלון
כמו חבלון שמעון זכרון׃ ויבוא על פעלון בדגש כמו
גבנון דכל גבהן ולשלוש קלשון׃ ויבוא על פעלון
כמו אגמון׃ ויבוא על פעלמון למו דרפמונים׃
ויבוא על פערון ופעלון כמו עורון שכרון אילון
לשרון׃ ויבוא על פעלון כמו לבנון כבלון ויבוא על
פעלון כמו אבדון ויבוא על פעלון כמו מגדון׃
ויבוא על פעולון כמו ישורון׃ ויבוא על פעליון כמו
כמו קיקיון׃ ויבוא על פעלין כמו גרלין׃ ויבוא כבל
פעלתון למו כפרעתון׃ ויבוא על פעלן כמו זמרן׃
ותפתח קרבן׃ ויבוא על פעלן ופעלן כמו קרבן
שלחן וכן פעלם ופעלם כמו חמנם האמנם ויבוא על
פעלם כמו חנם׃ וכן ריקם ויבוא על פעלום כמו
פתאום ויבוא על פעלי ופעלי כמו ופקי חפני בקי
הבנים וכן לבני שמיני נחבי שבוי ויבו על פעליה
כמו תחכיה ויבו על פעלי כמו לבי החמישי מהלי
הכטופתי׃ ויבוא על פעלית כמו באחרית ויבוא על
פעלים כמו חתיתם ויבוא על תפעול כמו תירוש
ויבוא על תפעל כמו תדהר ויבוא על תפעל כמו

תבכר ויבוא על תפעול כמו ותאשור ויבוא על
תפעיל כמו ותבליך בוש ויבוא על תפעל כמו
תשבץ ויבוא על תפעול כמו תענוג ויבוא על
יפעול כמו ובילקוט ויבוא על יפעל כמו יצהר
ידלף ויבוא על יפעלי כמו יתרי׃ ויבוא על
יפועל כמו ירוחם ויבוא על יפעול כמו יעקוב׃
ויבוא על מפעל כמו במרבץ במרעה ויבוא על
מפעל כמו במלמד הבקר ויבוא על מפעל כמו
מכמש ועל מפעל כמו מקום מזבח ויבו על
מפעלות כמו במכבנות ויבוא על מפעל דגש
כמו מקדש מטהר ויבוא על מפעלון כמו המדרו
נה׃ ויבוא על מפעל כמו המקרה וכן המכסה׃
ויבוא על מפועל כמו ומיקר אבניה המישר׃
ויבוא על מפעיל כמו משחית משכים׃ ויבוא על
פעלתן כמו נחש עקלתון׃ ויבוא על פעלל כמו
ארלש ועל פעלל כמו שפופם׃ ויבוא על
פעבלין כמו העלפונית ויבוא חפעול כמו
אשתמוע וכן בקמץ כמו אשתאול׃ ויבוא על מפעול
ומפעול כמו מטמון משקוף מכלול מנעול ויבוא
על מפעול כמו מגדול משקול ויבוא על פלסון
בלא נון כמו שפיפון׃ ויבוא על נפעול ונפעול כמו
נמרד כפתח נפתולי׃ ויבוא על אפעול כמו אגרוף
אתמול וכן אתמול באשמרת ואשמורה וכן
מעללי העין כי אם אסוך עקרה אסוך ויבוא על
אפעל כמו אקדח אשכב ובפתח כמו ארבע ארפד׃
ויבוא על אפעל כמו אלכר ויבוא על אפעיל כמו
אכזיב ויבוא על אפעיל כמו אבטיחים ויבוא על
אפעלי כמו אדרעי ויבוא על אפעלים כמו
אדרכונים ויבוא על אפעלי כמו אחשתרי ויבוא
על אפעלת כמו אנחרת׃ ויבוא על אפעפעות
כמו אבעבועות׃ חסרה למד הפעל והיא מן תבעה
איש ויבוא על אפעלית כמו אכזריות ויבוא על
יופעל כמו יוכבד ויבוא על יופעל כמו יואחז
ותבוא על יפעלה כמו יגבהה ויבוא על תופעלה כמו
תוגרמה ויבוא על הפעלה כמו רום והעלה׃ ומן

עלו לפי הענין והנחה למדי יכות עשה עיקרה
הַנִּיחָה ודין בכל הדברים כפי משקלות אלו
הנזכרים׳

הבנין הרביעי

והוא בשמות בלבד יבוא על פעלל
כמו פַלְדֹש בַּרְקַר קַלְפַּר ועל משקל זה והוא כפול
העין והלמד כמו חר הגדגד צנצנת המן ויבוא על
פעלל כמו פינחס כמו השמות החמושים כמו
נשתגן אשכנז ארגון ויבוא על פְעֲלֵל כמו צבלן
ויבוא בפתח כמו וגנזכיו שרעפי ויבו על פַעֲלַל
כמו ברזל ויבוא על פַעֲלִיל כמו כַרְמִיל ויבוא על
פְעָלַל כמו קמדד ספרד ויבוא על פעליל כמו
עטלף חבצלת ויבוא על פעלול כמו שקערורת
ויבוא על פעליל כמו סנפיר ויבוא על פגיליל
כמו פריגיל ועל פעילל כמו שמידע ויבוא על
פַעֲלִיל כמו עכביש חלמיש ויבוא על פְעַלוּל
כמו כפתור ובשרק כמו עכשוב קרקור וכן
בקמץ כמו קדקד וכן בחרק כמו גבעול לגלגולע
ויבוא על פעולל חר ומף חמוטל ויבו על פְעֻלִיל
כמו כְתְלִיש ויבוא על פעולל כמו ערוער ויבו
על פעולל כמו ברולח׳ ויבוא על פְעֻלֶל כמו דמשק
ויבוא על פיעלל כמו פילגש חרקל ויבוא על
פועלל כמו שותלח ודמשק ויבוא על פעבליין
כמו שַׁעֲבִלַּיִן ויבוא על פעלל כמו הצלפני ויבו
על פעלל כמו רעמקם וד״ו וד״ו בשאר הדברים
על הדרך הזאת׃

הבנין החמשי

והוא בשמות בלבד יבוא
על פעללל כמו שַׁמְאַבֶר חֲרְנֶפֶר פתשגן וד״ו׳
ויבוא על פעללל כמו צלפחד ובפתח כמו
צפרדע אחשתרל אגרטל ויבוא על פְעַלְלַל כמו
צלמנע ובפתח כמו ובקבקר ויבוא על פעלליל
כמו ככרכמיש ויבוא על פעללל כמו שעטנז
ויבוא על אפעלל כמו חרסבשד ויבוא על
פעללל כמו אמרפל ויבוא על תפעלל כמו
תַחְפַּנְחֵס וד״ו וכן על דרך זו שאר כל החמושיים׳
הדי נתבאר לך דרך יציאת הדבור כולו על משקל
פעל ודין על כל דבור ודבור לפי משקלותיו והעמידו
על מתכלקותיו והתירית עליו תו׳ ויש בתוספת השמות
דרך אחרת יש שם שתחלתו או סופו מוסף עליו
ויש שם שכל אותיותיו עיקרים והריני מבאר דין
ידיעתם בדברים קצרים ודין עליהם בכל הדברים׳
וזה הוא בזמן שתמצא בתחלת השם אף או מם
אותו או יוד אותו סימן אמתין והיה השם משלש
אותיות דע שהוא עיקר כמו אצם משך תחן יחץ
נדר׳ ואם יהיה השם מארבע אותיות יהיו אמתין
תוספת בראש השמות כמו אבנט ארגז מכמש
תשבץ תרעל ינשוף יחמור נמרוד נפתוח ונחשב
כשו השם משלש אותיות בלבד ואין תוספות כמו
אגרוף אזרוע אתמול׃ ואם יהיה השם מחמש אותיו
ותחלתו אות מאותיות אמתין דע שהיא עיקר וכי
היא מן הבנין החמשי כמו אגרטל אחשדר וד״ו׳
לא אם יהיה השם נלקח משם אחר יהיה לו האותיו
נוספות כמו מברקס עיקרה ברקס׳ מחקפס חקפס
מברבל ברבל ודין על דרך זו׳ כל שאפשר שתלמדו
ותדע שעיקרו כך עמוד על העיקר והשאר יהיה
תוספת׃ וכל שאי אפשר ללמדו משום אחר עמוד
בו על הדרך שאמרנו והמשכילים יבינו׃ והאל
יגלה עינינו ונשכילו ונצליח כפי כוחינו וכי יש לו
ידינו׳

שער

דע הקורא בכל המקרא ויטה
אזנו ודעתו יקודרה כי יש במקרא דרכים׃
שמורים וערוכים׳ פעם ידבר בדרך קצרה ויעלים
דבר בשפה ברורה׃ ופעם יוקיף דברים שאינם
צריכים׳ כדי לזרז ולהורות לנבוכים׳ ופעם יכתוב
מלה שאין זה מקומה׳ והיא תעמוד במקומה לפי
שאפשר שתשוה לה בידי מן הצדדים׳ והכל גלוי
לשרידים׳ ופעם יהפוך אותיות המלה והענין אחד
והכל הולך אל מקום אחד׳ ופעם יהפוך הדברים
ויקרבם׳ וכלם הוא ישלח דבריו וימקם׳ והריני כותב
קצת מהם׳ והשאר יוכיחו עליהם׃

מדרך קצרה

כמו וימד שש שעורים
שתק מן המדה אם היא לאה או רובעאו

איפה או חומר׳ וכן לא יצעק ולא ישא שתק מן
הקול׳ מי ליי׳ יבא אלי׳ ואמרתם ליי׳ ולגדעון׳
חרב ליי׳ ולגדעון׳ כי יודע כל שער עמי׳ שער בת
עמי׳ ותכל דוד המלך׳ נפש דוד המלך׳ ואמר להתקה
ותחס עליך׳ ואמר אדם להרגך ותחס עיני עליך׳
ואת כל הארץ היא לי היא׳ כרם ורכב וסוס׳ אדם
ורכב וסוס׳ וירבה היער לאכול חית היער׳ בבני
יצאונו ואינם׳ יצאו ממני׳ בשלם הבשר׳ בשל
להם׳ הן אראלם אראה להם ודומ׳ **ומן**
הנוסף כמו אמר אל הכהנים ואמרת
אלהם׳ ויאמר המלך אחשורוש ויאמ׳
לאסתר׳ וראיתי אני דניאל את המראה׳ אשר נשבענו
שנינו אנחנו׳ ויאמר אלהים לישראל במראות הלילה
ויאמר יעקב׳ בראתיו יצרתיו אף עשיתיו׳ וילכו
שלשת בני ישי הגדולים הלכו׳ וכל צדיק כלם
בשבי ילכו׳ ופניתי אני בכל מעשי׳ ואין אני ואחי
ונערי ואנשי המשמר אין אנחנו פשטים׳ ועתה
אם באמת ובתמים עשיתם ואם טובה עשיתם׳
גם אנחנו גם אתה גם טפינו׳ גם אנחנו גם אשר
נמצא הגביע בידו׳ ורחובות העיר ימלאו ילדים
וילדות משחקים ברחובותיה׳ **ומן** מן
הכופל מי שנכפל לצורך כמו כדברה אל יוסף יום
יום׳ בכל יום ויום׳ וכן ואותי יום יום ידרשון׳ וכן בבקר
בבקר ביום השבת ביום השבת בכל שבת ושבת׳
וכן יעשה שנה בשנה׳ וכן חמשת חמשת שקלים׳
איש אחד איש אחד למטה אבותיו׳ וכן איש איש על
עבודתו׳ חלק כחלק יאכלו׳ וכמו בד בבד יהיה׳ לא
יהיה לך בכיסך אבן ואבן לא יהיה לך בביתך איפה
ואיפה הכל כנגד לו ובכל הדומה לו על זו הדרך׳
ומן המלות העומדות בזו ובמקום זו כמו
לעם נכרי לא ימשל למכרה׳ ענינה
לאיש אחר וכן ולקחתי את לחמי ואת מימי ענינה
ואת ייני שאינו מקפיד על המים עד כאן׳ ואיכו
במות שנבנו בדיה ואכלבלם לחם ומים׳ שאין מים
ממש כמו שאמרו למה הזכיר את המים מפני

שהיתה מציאתו קשה בימים ההם כלחם׳ וכן
המריקים מעליהם הזהב ענינה השמן הזך
כזהב׳ וטהרתים מכל עונם אשר חטאו לי׳ מקום
אשר עוולי׳ כיוצא בו וסלחתי לכל עונם אשר
חטאו לי׳ וכן והצילו עשוק מיד עושק מקום
גוזל׳ ויקח את העגל אשר עשו וישרף באש
מקום ויתך באש׳ כיוצא בו וטמא ראש נזרו
מקום שערו׳ כיוצא בו גם זרע יעקב ודוד אמאס
מקום אהרן ודוד׳ כיוצא בו ואת חמשת בני מיכל
מקום מירב כי היא אמם נקראו על שם אחותה
לפי שגדלה אותם׳ וכן יואב כי נטה אחרי אדניה
ואחרי אבשלום לא נטה ענ׳ ואחרי שלמה לא
נטה שבו היה הענין׳ וכן והיתה יד יי׳ בכם
ובאבותיכם מקום ובמלככם׳ מי עור כמשלם
ועור כעבד יי׳ מקום וחרש שכן הוא ענין
הדבר׳ ושם אחותו מעכה מקום אשתו׳ וכן
המזבח העץ שלש אמות מקום השלחן׳ שכן
הוא אומר בסופו וידבר אלי זה השלחן אשר לפני
יי׳ וכן ויאמר לו מיכה שבה עמי וילך הלוי מקום
וישב׳ וכן ובצאתם אל החצר החיצונה אל החצר החיצונ׳
אל העם ענינ׳ ובצאתם מן החצר הפנימית אל החצר
החיצונ׳ וכל כל הדומה לזה כולן על דרך זו׳
ומן האותיות המהופכים והענין אחד
כמו כשב כבש שמלה שלמה
כי בלעגי שפה כלעג לשון ולשון עלגים תמנת
סרח תמנת חרס׳ ומכלי גמא ואת האגמים
שרפו באש׳ התשים אגמון באפו ויחלש יהושע
כלהם שלים והיית לשוה לך זונה בני עולה
בני עלוה ומתלעות לביא לו מלתעות כפירים׳
ויחרד האיש וילפת נפתולי אלהים נפתלתי׳ געל
בים רגע הים׳ יושבי חדל האזינו כל יושבי חלד
נגזרתי מנגד עיניך נגרזתי׳ אגמים אמגים
ויחגרו ויחרגו ויפרץ בם ויפרע בם ודומ׳
ומן התיבות ההפוכים המסורסים כמו
על הרים יעמדו מים ענינ׳ על

מים יעמדו הרים כמו לרוקע הארץ על המים׳
וכן נרפא נגע הצרעת מן הצרוע ענינו נרפא
הצרוע מנגע הצרעת׳ וכן ותשם בפוך עיניה
מקום ותשם הפוך בעיניה כמו כי תקרעי בפוך
עיניך׳ ותולעת שני שני התולעת׳ עד דוד הגדיל
עד הגדיל לדוד׳ וכן כד הקמח לא תכלה וצפחת
השמן לא תחסר ענינו קמח הכד לא יכלה וצפחת
השמן לא יחסר׳ וכן כל הנמצא כאן על דרך זו׳

והמסורסים כמו שיאמרו במקצת
מקומות סרס המקרא והוא
והפכהו כמו חף אש צריך תאכלם ענינו אף
צריך אש תאכלם׳ ואשר נתן כתר מלכות בראשו
ענינו וכתר מלכות אשר נתן בראשו׳ אדם כי יקריב
מכם קרבן ליי׳ ענינו אדם מכם כי יקריב׳ ויקבר
בקבר יואש אביו בעפרה אבי העזרי׳ ענינו אבי
העזרי בעפרה׳ וזבחו זבחי שלמים ליי אותם
ענינו וזבחו אותם זבחי שלמים ליי׳ אשר חכמים
יגידו ולא כחדו מאבותם ענינו אשר חכמים
יגידו מאבותם ולא כיחדו׳ ויהי כנוח עליהם
הרוח׳ כנוח הרוח עליהם׳ והנה איש צרור כספו
בשקו מקום והנה צרור כספו איש בשקו׳ וכן
אלהים טרם יכבה ושמואל שכב בהיכל יי׳ ענינו
ונר אלהים טרם יכבה בהיכל יי ושמואל שוכב׳
ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל
הגמל׳ ענינו ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק
ותאמר אל העבד ותפל מעל הגמל ותקח הצעיף
ותתכס׳ ויקחו את צדה העם בידם ענינו ויקחו
העם את צידה בידם וכן כל הדומה לזה על דרך
זה הוא הולך וטרם יבין לאשורו׳ ובכן יכתבו
מלות כתובות ואינן נקראות ויש מלות
נקראות ואינן כתובות׳ החלק הראשון הם שמונה
כי אם אמנון לבדו מת׳ אם נכתב ולא נקרא׳ כי אם
במקום אם לא נקרא׳ יסלח נא יי לעבדך נא לא
נקרא׳ חי יי את אשר עשה לנו את לא נקרא׳
אל ידרך ידרך הדרך תניני לא נקרא׳ עשיתי
ידרך

כאשר צויתני כה׳ נקרא ככל אשר צויתני׳ ופאת
חמש חמש מאות חמש תניני לא נקרא׳ כי אם גאל
אנכי אם לא נקרא׳ החלק השני הן בנשרה
ולא אבו בנימן כה׳ ונקרא בני בנימן׳ בלכתו
להציב ידו בנהר כה׳ פרת נקרא׳ כאשר ישאל
בדבר כה׳ ישאל איש בדבר נקרא׳ כי על בן המלך
כה׳ כי על כן בן המלך נקרא׳ ואדרמלך ושראצר
הכוהו כה׳ ושראצר בניו הכוהו נקרא׳ קנאת יי
תעשה זאת כה׳ קנאת יי צבאות נקרא׳ הנה
ימים נאם יי כה׳ הנה ימים באים נקרא׳ אל יהי
פליטה כה׳ אל יהי לה פליטה נקרא׳ כל אשר
תאמרי אעשה כה׳ תאמרי אלי נקרא׳ כי אמר אל
תבואי ריקם כה׳ כי אמר אלי נקרא׳ הן הן אלו הנז׳
כרים ואין זולתן בכל ארבעה ועשרים ספרים׳
זה הוא שראינו לכתבו בזה החלק הראשון והכל
בדרך קצרה׳ והכל מבואר בכתבי בעלי הלשון
והדקדוקין כל שכן בספר הקרחה׳ והשם יעזור
לכל עורם לחקור ולפרש׳ ויהיה לו ענף ושורש׳ אמן

החלק השני
בענין המלכים והדגשין והרפיין ושמותן וצורתן

ומוצאיהן ומובאיהן ומחלקות האותיות בהן
והעיקרים והנוספים והצירופים׳ כבר ביארנו
שהאותיות לבדם בלא מלכים והן הנקודות לא יועילו
מהן ענין שבזמן שאדם כותב לחבירו תיבה בלא
נקודות אינו יודע מה ענינה כגון שכתב שלש
אותיות שמר אין הקורא יודע ענינה אם היא שמר
לשון צווי או שמר לשון הגדה וסיפור או שמר על
שם איש או שמר מלה אפודה או שמר מקום פועל
וחמה להן׳ ואם יש בה מלך אז יודע הענין בלא
קשוי ודון על דרך זאת׳ וגם יודע במלכים האות
הנח מן הנד ויודע בהן דרך הצירוף ומקום הפסקה
באתנחה ובסוף פסוק ודומ׳ ואם יאמ׳ אדם מי חברו
המלכים וכן הטעמים והתקין צורתן כמו שהן עתה

בידינו׳ ידע תחלה כי צורתן הן״א ממה שחברו שלין
האחרונים ואמרו זו היא צורת הקמצה וזו׳ היא
צורת הפתחה׳ וג׳ וכן זה צורת הזקף וזה צורת
האתנחה׳ וכולן הסכימו עליהם ועשו אותן סימנין
ללמוד וללמד מהן׳ יש שאומ׳ מימות עזרא הן
שכתבו אותן והעלו להן אלו הצורות כמו שלנו ויקראו
בספר תורת האלהים מפורש ושום שכל ויבינו
במקרא׳ ואמרו חכמ׳ מפורש זה התרגום׳ ושום
שכל אלו המסורות׳ ויבינו במקרא אלו פסקי הטעמ׳
כמו שתיקן התרגום וחיברו׳ וכן תקנו כל התפלות
והברכות כך תיקנו אלו המלכים והטעמים העמידום
על צורה זו׳ ויש מי שאומ׳ מקודם עזרא׳ וזה
שאמרנו בצורתן ושמותן אבל ענינם ממשה
מסיני כמו תורה שבעל פה׳ והיו על פה׳ כותבין
תיבות הפיסוק בלא מלכים ולא טעמים וקורין
אותו כתיקון כמו ששמעו ממשה בדרך הרום
ובדרך שחיה ובדרך נצב׳ ומוציאין אותו על
הטעם וכן קיבלו איש מפי איש׳ וכיון שראו שהתחי׳
לה הגלות ונתבלבלה הלשון עמדו וסימנום
וחקקום ונקדו בהן החומשין כדי שילמדו המל׳
במהרה ותהיה לשון המליצה בלשון הקדש על
פי הדקדוק ששמעו ממשה מסיני ונשאר ספר
תורה המקודש בלא נקודות כעיקר כתיבתו
מסיני כמו שהוא בלא תרגום והרי אנו מבארים
בזה החלק המלכים וצורתם ומחלקותם׳

שער שמות המלכים וצורתם ומקום יציאתן וסדורן׳

שם הראשון חולם ונקרא
מלוא פום והיא נקודה אחת בין שני אותות מלמעלה
כמו עֹשֶׂה קֹנֵה׳ ונקרא חולם כמו שאמרו כל
הרואה למלכות חולמתו כלומ׳ יבוא כתר מלכות
מלא ראשו בשוה וכמו שלנו ותחלימני והחייני
כלומ׳ בריא ושלם מלא ומפואר׳ שם השני
קמצה והוא קו ונקודה תחתיו תחת האות כמו
בָּרָא עשה והיא קומצת הפה כמו וקמץ הכהן׳
שם השלישי פתח והוא קו תחת האות
כמו תַּחַן פתח והוא פותח הפה כמו פתח לבנון
דלתיך׳ שם הרביעי סגולה ונקרא
פתח קטן והוא שתי נקודות מלמטה ונקודה
אחת תחתיהן כמו אֶרֶץ גבר וקראו לו פתח
קטן לפי שאינו פותח הפה כולו אלא הצדדין
בלבד ונקרא סגולה שהוא כמו אשכל בכרם
והכרם נקרא סגלה והיא שלש נקודות
משולשין כמו שביארנו צורתו׳ שם
החמישי צירי ונקרא קמץ קטן והוא שתי
נקודות זו בצד זו בשוה תחת האות כמו הֵיטֵב
תֵּבֵן ונקרא קמץ קטן לפי שהוא קומץ את
הפה מעט׳ ונקרא צירי שכן קוראין לבבן
לשונית שנוקעת מן הנהר צירתא לפי שהיא
נוקעת ועוברת כך זה המלך נוקע בין השנים
ועובר׳ שם הששי חירק והיא נקודה
אחת תחת האות כמו בִּין תָּבִין ונקרא חירק
שהוא חורק השנים כמו וחורק עלין שנין׳
שם השביעי שורק והיא נקודה אחת
בתוך אות וו הסמוך לאותו האות הצריך לו
כמו חושו קומו׳ ואם אין שם וו עושין אותו
שלש נקודות מלמטה תחת האות זו אחר זו
באלכסון דרך ימין כמו שֻׁבָה קֻמָה ונקרא
שורק שהוא שורק בשפתים כמו שריקות
עדרים׳ אלה הם שבעת המלכים המשוחים
הנבונים׳ והשוא יוצא עמהם ומתחלק בתוצאותיהם
ולבסוף נבארו בשערת צור ישראל ושומרו׳

ואלה מחלקות תוצאותם

הראשון הוא החולם עיקרו עיקר הלשון ובית
הבליעה כמו אותיות אחהע והוא מהלך על כל
הפה כולו ולכך נקרא מלוא פום׳ השני והוא
קמץ בשליש הלשון ותנופתו למעלה לחניכים
ולכך נקרא קמץ׳ השלישי והוא פתח
והוא פותח הפה ומניף הלשון למטה׳ הרביעי

והוא הסגול יוצא בצדי הפה ומניף עד הלשון
וקצתה למטה: החמישי והוא צירי בוקע בין
השנים ויוצא: הששי והיא חירק חורק את השנים
בחזקה: השביעי והוא השרק מקבץ השפתים
ושורק בהן למעלה: נמצא סידורן כך הוא: אָ
המפוארה: גם אַ הגבירה: גם אֶ הגדורה: גם אֵ
הקשורה: גם אִ הגבורה: גם אֹ העטורה: וסוף אֻ
החמורה: והשוא משרת עם כולן בכל המקרא:
ודע כי יש לשה המלכים דרכים נכונים אחת באחת
נמקפים ועיקר תולדותם על שלשה דרכים דרך
הרוס ודרך נסב ודרך שחייה: דרך הרוס אֹ אֻ ודרך
נסב אָ אַ אֶ ודרך שחייה אֵ אִ והשוא פעמים הוא
נח ואין לו תנופה ופעמים הוא נד ויוצא בשפה:
הראשון מן הרוס והוא חולם יבוא על הפועל כמו
בונה קונה ומשקלם: ואוכל ושומר ומשקלם:
ושומע [illegible]תח ומשקלם: ובונן וחונן ומשקלם: נודע
נושע ומשקלם: ובשמות כמו אהל בהן אופן חוצר
ומשקלם: ובמאורעים כמו רועה חורב אומר: נמצא
זה המלך איננו בא אלא בפעלים ובשמות ובמאורעים
בלבד: ופעלי הוא כנפעלים: השני מן הרוס הוא שורק
יבוא על הצווי כמו קום שב: ויבוא על הפועל שלא
נקרא שם פועלו כמו ספר קמר: ויבוא בשמות ובמאו'
רעים כמו פורה נערך פרה דרכתי דומה דומייה
ודומ': הראשון מן הנסב והוא קמץ יבוא על הנפעל
כמו שמור שמור קנוי זכור בנוי ומשקלם: ויבוא
על מלה האפודה כמו שמר זכר בנה בצוא ומשקלם:
ויבוא על העבר כמו שמר בנה: ויבוא לשעבר והוא
ולשם הפועל כמו שם קם: השני מן הנסב והוא פתח
יבוא על הצווי כמו הכה הטה ומשקלם: ויבוא על
מלה האפודה כמו דבר קוה ומשקלם: השלישי
מן הנסב והוא סגול יבוא על הצווי הקל כמו הרף
ממני הרב כבסיני ודומ': ויבוא לשעבר כמו החכיל
החזיק החשו ומשקלם: הראשון מן השחייה והוא
צירי יבוא לשעבר כמו הקים הסב העיר צר: ויבו'
על שם הפועל כמו מקים מעיר: ויבוא על הצווי כמ'

במקום אָ במקום שיסמך לו אות אחה"ע כמו האספו
העלו המלצו הרמו ודומ': השני מן השחייה והוא
חירק והוא לשעבר כמו הכה היית הגלה דבר כנע"
ויבוא על הצווי כמו שים הבן ומשקלם: ויבוא על צווי
ועבר ושם פועל כמו התהלך התהלך מתהלך וכל הדומה
למשקלים אלו: **ואפשר** שיתחלפו משקלות
אלו והוא פלי במטה אחרים כמו אלו פעמים יבוא הקמץ
במקום פתח כמו והמלח לא המלחת והחתל לא חתלת
ראוי לה פתח כמו חשכב אתם חריצה וכן כונו הפכו העמ'
ראוי הפט לשון צווי וכן והפדה לא נפדתה ראוי הפדה
כי היא מלה אפודה וכן ומשקל הזהב והכסף ראוי בפתח
שהוא מעורף וכן הדומה להן: ויבוא הקמץ במקום סגולה
כמו כי היום יי נראה אליכם ראוי נראה כי הוא עתיד ודומ'
ויבוא במקום חרק כמו משכו אותה וכל תמונה ראוי
משכו וכן שערו חרבו מאד ראוי חרבו כי הוא מקום צווי
ודומ': ויבוא במקום שרק כמו שדדה ניכוה הברה מנחה
ונסך כליל תקטר ודומ': ויבוא השרק במקום קמץ כמו חטבו
כרוב גדלו מלא קמצו ולקרבן העצים ודומ': ויבוא במקום
פתח כמו כי גנב גנבתי ראוי גנב גנבתי כמו יקבל יקבר
יהוה אכר יי לדוד את כל ענותו ודומ': ויבוא במקום חולם
כמו תהמת יכסימו וגם לא תעבורי מזה ישפנו הוס'
תשמורם ודומ': ויבוא הצירי במקום סגול כמו תאהב רפתי
ודומ': ויבוא במקום חרק כמו והלך ותלך והבה מבטא עט'
הנגו הרמונים הפלו בית ישראל הקרה לעתה והצרתי ודומ'
ויבוא החרק במקום סגול כמו ובפרשכם כפיכם והרץ את
בגבלתו ומהפכם רוח לשה מבעתך בן נון ודומ': ויבוא
במקום פתח כמו וגלגליו כלופה והתגדלתי והתקדשתי
ואף אהרמכם ודומ': ויבוא במקום קמץ כמו נערה עלי
שפתי ראוי נערה שהוא במקום בקשה ויבוא במקום שרק
כמו משחת איש מראהו כי מראהו ואנכי קבנו ופתחו
שעריך ודומ': ויבוא הפתח במקום סגול כמו ויתנה לזרע
יעקב אהבך ברחך יעקב בחלבם מלקלן הלילה ודומ'
ויבוא במקום שוא כמו ואמותהו אנו אסבול ואמרתו
ודומ': ויבוא במקום חרק מפני אות אחה"ע כמו באהלים
באלים ודומ' ראוי כי ויבוא במקום שרק מפני אחה"ע

כמו ואהבך והרגוני ראויין שלק כמו ושמרך ושמרני
לא נפתחו מפני אותיות אחה"ע שהן פתוחין· ויבוא
במקום צירי כמו השב א תעבה יאהבני אישי הבדל
יבדילנו ודומ' ויבוא עם הסגול במקום צירי כמו אל
תמח ואל תמח צור ילדך תשי ודומ'· ויבוא במקום
חירק כמו אהבו אחזו לנו שועלים ודומ'· ויבוא
במקום קמץ כמו מביתא מכותם ודומ' ויבוא במקום
פתח כמו ויתנחם תתנחלו גש הלאה ויקץ נח ודומ'
ויבוא החולם במקום קמץ כמו ולכה זעמה ישראל
במצאכם אתו ודומ' ודון על דרך זו בכל אשר תמצא·
והן כולם פלאים ויוצאים מן העיקרים וכל זה לפי צחות
הלשון· זה הוא שראינו לכתבו כאן מענין המלכים
בדרך קצרה קרובה והמלאכה מרובה והכל מפורש
בספרי הדקדוקין· ולא נשאר לנו אלא דרך ידיעת
השוא ועתה נבאר מחלקותיו ודרך תוצאותיו·

שער ידיעת השוא הנע והנח·

דרך ידיעת השוא
השוא נחלק לשני מחלקות אחד נח ואחד נע:
סימני השוא שהוא מישב את האות ומניחו ומישבו עם
המלך שלפניו כמו ישראל השוא שתחת השין נח והיא
נמשכת עם היוד במלך היוד והוא החרק וכן זמרי למשני
ופקלי· ומסימניו שהוא חולק את המלה לשתים ולשלש
כמו המעפצפים כאן המ לבדה ועפ לבדה וצפים לבדה
ודומ' וכן בסוף התיבה בלי קופה בשוא נח היו שתי התיבות
נשמעים כתיבה אחת כמו בראשית ברא הכהג המלה על
שית והתיו נח ואמר ברא נפסקה זו מזו· ואו היה התיו שוא
נע היו נשמעין כאלו הן בראשי תברא· ודון על דרך זו· זה הוא
דרך השוא הנח· ועוד שהוא מוכיח על מלת נקבה כמו רחצת
בחלבה· וזה במקרה לא בעיקר· וכל שוא נח האות הסמוך לו
אם יהיה מאותיות בגד כפת יצא בדגש לעולם ואם היה נע
יצא האות ברפי כמו שיתבאר· והשוא הנח נמשך עם האות
שלפניו כמו שאמרנו והשוא הנע נמשך עם האותיות שלו
אחריו כמו וישכב השוא שתחת השין נח לפי כך הוא נמשך
עם היוד והשוא שתחת הכף הוא נע לפי כך הוא נמשך עם
שלאחריו ונמצאת המלה כאן היא מוחלקת ויש לבדה בכו
לבדה ועל דרך זו כל הדומה· ולעולם לא יהיה שואין נחין כאחד
ובזמן שיהיו שני שואין יהיה הראשון נח והשני נע ולא
יהיה נח אחר נע לעולם· ולעולם לא יהיה שוא נח סמוך
לשוא נע אלא שלישי לו או יותר כמו בישבאל למכתה
ודומ' זה הוא דרך הנח·

סימני השוא הנע

כבר ביארנו שהאותיות הן עשרים ושתים והן נחלקין
בשוא לשלשה מחלקות· החלק הראשון אחה"ע שהן
אותיות הגרון כל אות שיהיה תחתיו שוא והיה סמוך
לאחד מאותיות אחה"ע יצא אותו השוא במלך שהוא
תחת אות אחה"ע הסמוך והוא במלך חטף קל כמו ואם
כטה יצא הוו בחרק חטף ואם יש עם השוא געיה יצא
בחרק בשווה כמו ואם יוהר נקרא כאלו הוא נקוד ואם·
וכן ואמרו לי יצא השוא בקמץ חטף ואם יש עמו געיה
יצא במלך בשווה כאלו הוא ואמרו· וכן נהיה יצא השוא
בקמץ קל ואם יש עמו געיה יצא במלך בשוה והיה כאלו
היא והיה· וכן רחוקה יצא השוא בחולם קל ואם יש עמו
געיה נקרא בחולם שלם כמו כי רחקה היא כאלו היא
רחוקה· ובאחלה חרב בקמץ קל וכן נחכך יצא בחלק
קל וכן כרוך יצ לעולם השוא יצא בחולם קל ואם יש
עמו געיה יצא בחולם שלם כמו יהי שמו לעולם כאלו
היא נקוד לעולם· ועלה הגבול בקמץ קל ואם ר
בשעכם ביצירו שלם· זה הוא דרך אחה"ע בשוא
הסמך לו והוא שיהיה האות שעליו השוא משאר
אותיות חוץ מאחה"ע אבל אם היה האות בעל השוא
מאותיות אחה"ע וסמוך לו אות כמותו מאחה"ע אין
השוא יוצא במלך הסמוך לו אלא בנקודות בלבד לפי
שאותיות אחה"ע אינן יוצאין בשוא לבדו אלא בשוא ופתח
או בשוא וקמץ ברוב המקומות· לפיכך נקרא במלכו
ואינו נקרא במלך האות הסמוך לו כמו ימחאו· כף השוא
שתחת החית יוצא בפתח שעמו ואינו יוצא בשרק שעל
האלף וכן על הדרך הזו· החלק השני כל שוא
שיהיה על אות חוץ מאותיות אחה"ע וסמוך לאותו האות
יוד יצא היוד במלכו ויצא השוא הסמוך לו בחרק קל
לעולם ואם יש עמו געיה יצא בחרק שלם כמו לירמיה
לישבקשה ויואח ביקב ליום ליבשה בכולן יצא השוא בחרק
קל ואם יש עמו געיה יצא בחרק שלם כמו כי ביד אשה

כאן היא בְּיָד׳ ואם יאמר אדם הואיל והשוא שיש עמו
געיה נקרא במלך לא נקדוהו במלך מתחלתו׳ ׃ ודע
כי השוא שקודם ליוד סימן למנוכר ואז הוא מלך הייה
מיוֻדָע כמו ביום זבחכם מנוכר כלום׳ באיזה יום שיהיה׳
בַּיום ההוא מְיוֻדָע הספרים לֵיבשה מנוכר׳ בַּיַבָּשָׁה
עבר ישראל מיודע׳ וכן ברוב המקרא׳ והכתוב צריך
למנוכר ולמיודע׳ לפיכך ינקד בשוא כדי שיוכר שהוא
מנוכר ונקרא באיזה מלך הראוי שחברו עליו׳ ועל
עילה זו שנוי כל השואין שבכל הַחֲלָקִים׳

החלק

השלישי שאר האותיות והן שבעה עשר החזיר היוד
עליהן יהיו שמונה עשר׳ אם השמונה עשר אם היו
בראש התיבה ואין סמוך להן לא אחהע ולא יוד יצא
השוא שתחתיהן במלך קל והוא הפתח לעולם כמו
ברב עַם גרושותיכם דרכיו וראש זכור לְמלך ודומ׳
כולן יוצאין במלך קל׳ ואם יאמר אדם למה לא יהיה
תחתיהן פתח עם השוא ידעכי כבר חברו בעלי הלשון
והדקדוק שלא יעשו על אות אחת שוא ומלך אלא אחהע
בלבד לפי שהן אותיות הגרון׳ ואם יאמר למה לא
יהיה תחתיהן פתח לבדו אמור לו אינן ראויין לפתח כי
הפתח יחזק המלה ויסמוך לו דגש ברוב המקומות וזו
ראויה לרפיון וראויה לפתיחה לפיכך עושין השוא וה׳
הקורא אותה יפתחה בפיו׳ ואם יש עם השוא שתחתיהן
געיה יצאו בפתח שלם כמו לְנחלת בני ישראל בְּבוא
אין צְרור המור ודומ׳

בבניין השוא

האות שיש עליו השוא לעולם אי אפשר שיהיה תחתיו טעם
כי הטעם ימשוך האות ויאריכו והשוא הנח והנד אי
אפשר להאריך בהן אלא יוצאין בפתיחת הפה בלא
הדגשה חזקה כמו בי בראשית נקרא השוא בפתיחה
ואינה נמשכת כדי שתקבול טעם אלא מתגלגלת בפה
ודובקת למלך הסמוך לה׳ לפיכך אי אפשר שיהיה
הטעם עם השוא לעולם שהן חילוף זה לזה׳ הטעם
מושך והשוא אינו נמשך לכך נמנע׳ והגעיה אינה
טעם אלא סימן לפתיחת השוא בלבד׳ ודע שהשוא
הנד אם יהיה אות מאותיות בגד כפת לא יהיה דגש
לעולם אלא רפי כמו בְּכָלות בְּבואם וכל ודומ׳ ואם יאמ׳
אדם הרי מלת שתי ושתים השוא נד והן דגש׳ אמור לו
שיש שם אלף נעלם קודם השין ונקראת כאלו היא באלף קל
כמו אֶשְׁתֵּי וכמצא השוא אינו נד אלא נח וכל שוא נח סמוך
לו דגש כמו שאמרנו׳ ומפני מה לא ימצא דגש אחר שוא
נד לפי שהדגש ממשיך האות ומכבידו והשוא הוא נדפק
ואינו נמשך לכך לא יהיה סמוך לו אלא רפי׳ ודע
שהשוא הנד לא יתחבר עם מלך באות אחת מכל האותיות
אלא אחהע בלבד כמו אֲני עֲ הֲלוא הוא חכה עלו חלי
ודומ׳ ואם יאמ׳ אדם הרי דל מרדכי בשוא וקמץ וכן קדם
קדמיהון מָשְׁכוּ אותה די אנא בְּהֵמָה לא תבשל גדי שִׁבֳּלים
שִׁבֳּלי ודומ׳ אמור לו זה אזהרה וזירוז למקצת הקוראים
כדי שיניחו אותה האותיות שלימים ולא יגמגמו בהם ומוצאת
לא ימצאו אלא מעט ואין אותן בספק בלבד בשעת קריאה׳
ודע שבזמן שיהיה המלך עם השוא באותיות אחה ע אין
המלה נקראת אלא בשוא וחטף מן המלך כמו חֳלם ובית
עֲנָה נקרא השוא בקמץ חטף נמצא העיקר הוא השוא
והמלך מסייעלו׳ ואלו היה המלך עיקר לא היו עושין השוא
שהשוא הוא צריך למלכים ואין המלכים צריכין לו ואי אפשר
שיתקבץ השוא עם המלך אלא בשלשה מלכים בלבד הקמץ
והפתח והסגול לפי שהן קרובין לו אבל שאר מלכים אי אפשר׳
ודע ששוא נח בתחלת התיבה אי אפשר לפי שאין מת
חילין בתיבה באות נח אלא באות נד לעולם לפיכך כל שוא
בתחלת התיבה הוא נד וסמוך לו רפי כמו בְּבואם וכל שוא
באות שני מן התיבה הוא נח וסמוך לו דגש אלא אם כן נכנס
באות הראשון והואלך בו יהיה השוא נד ויסמך לו רפי
כמו וְשָׁבָה כאן הוו תיבה לבדה והשנייה שָׁבָה לבדה ונמצא
השוא בתחלת התיבה שהוא נד כמו שאמרנו ולכך נסמך
לו רפי׳ וכן וְתִגְבַּר פוס אריתא וְהָבָה הארץ ודומ׳ ואם לא
הואלך הוו יהיה השוא נח וסמוך לו דגש׳ וכן אין טעם
בתיבה אנפ שיש בתחלתה תיבה געיה יהיה השוא נח
כמו וְדִמָּה לך נמצא הגעיה תוכיח במקצת מקומות על
תוצאות השוא אם הוא נח או נד׳ וכבר אמרנו שהשוא
הנד לא יסמך לו שוא נח אלא באות שלישי או יתר כמו בְּיִשְׂרָאֵל
ואם יאמר אדם הרי מלת שמרה נפשי מָשְׁכוּ אותה ודומ׳
שוא נד בצד שוא נח אמור לו אין המלות אין בתחלתן לא
שוא

טעם ולא שלה ואין אפשר להוציאו בפה ולא עשו אותו
אלא כדי לחטוף בקמץ ולהקל בו שלא יכבד׃ וכבר
אמרנו שאי אפשר לשני שואין נדין כאחת או נחים כאחת
או נד ונח כאחת אלא בזמן שיהיה שני שואין כאחת יהיה
הראשון נח והשני נד בכל מקום׳ ולא ימצאו שני שואין
נחין כאחת אלא בסוף התיבה בלבד כמו ושבת בלבנון
מקננת בארזים וכן וישב ויורד יפת ודומ׳ וכן יורה על
הנקבה וישבת על מטה ודומ׳ וכל שוא יחידי באמצע
התיבה לעולם נח כמו זמרי משבי דברי ודומ׳ אלא
אם היה בו דגש הרי הוא נד כמו אתך חתכם אתכנה
ודומ׳ או אם הוכבד האות שלפניו כמו ושבה המעבריים
וכן אם נפתח האות שלפניו והוארך בו מעט יהיה השוא
הסמוך לו נע מעט ויברך האות שבמו כמו וידבר
ויבקה׳ וכן כל שני אותיות בתיבה אחת צבותות׳ זו
לעומת זו עמותות כל המקרא על דרך זה׳ מפי כל
סופר וחוזה׳ הסימן הזה לא יראה׃ אם גשה לאות
ראשון׳ תקדום בנעימת לשון׳ יפתח פיו בשוא שתחת
האות הראשון׳ כמו ונשללו את שולליהם השוא שתחת
הלמד נע וכן ובזזו את בוזזיהם וקבהו צהלים צללי
גללי המדקדקים קולות וללת ואם אין געיה אצלם לא
יפתחו לעולם אבל בוללם ולא יפתחו במלם כמו הנגו
אתנו לך הוי החקקים חקקי און כי יכבו צללי ערב
הנה אני ודומ׳ וכל מזה הומה הוא כבער וסומה לבורים
ידמה׳ חוץ מחמשה פסוקים ובהן ששחלקים׳ כי געיה
להם במוכה׳ ועמהם משוכה׳ ובהם תמוכה׳ ושמורה
וערוכה׳ והם לא כפתחים׳ ובהם לא נפצחים׳ וכן בצר
להם ישחרנני זובח תודה יכבדנני אז יקראנני
ישחרנני ולא ימצאנני ומשחרי ימצאנני׃ וכן
כל לשון אפילה׃ אם בשלש נקודות פגולה׳ בפתחה
מלולה׳ בלי לשון כלולה׳ כמו ועוגת שעורים תאכלנה
השוא שתחת הכף נפתח מעט וכן בעצבון תאכלנה
ודומ׳ חוץ מאחד בקהלת מיוחד ברבות הטובה
רבו אכליה הכף נח׃ וכן כל לשון הליכה׳ לגעיה
סמוכה׳ בפתחה ערוכה׳ בלשון לא ברוכה׳ כמו
חלכה כי אל הגדולים השוא שתחת הלמד נפתח

וכן נלכה נח דרך עתה נלכה שם כל המקרא של
זה ידון בדבר חרוץ ולא פרוץ׳ ושאר המקרא בלא
פתחה נקרא׃ ועוד למקצת הסופרים כל לשון
ברכה אשר במקרא ערוכה׳ אם טעמה על כף גלולה׳
פתחה ארוכה בקשת דלוכה׳ כמו ואברכה מברכיך
ברכני גם אני אבי ואני אברכם ברכו יי׳ מלאכיו ודומ׳
ואם טעמה על בית תמוכה כולה ברוכה כמו והתברכו
בו ויתברכו בו ויאמר דוד לכל הקהל ברכו נא חוץ
מאחד במקרא מיוחד׳ כי על כף טעמו׳ והוא ברוך בעמו׳
ולכן צריך שמו׳ ובריכה׃ ועוד למקצת הסופרים
כי כל ריש אשר יהיה בין שני קמצין או בין קמץ וחרק
או שרק יפתח השוא אשר תחתיו כמו הרכש הרנתה
הרפאים הרשעים הרדידים ודומ׳ ובלא זה לפי העיקרים
שהקדמנו׳ שכל שוא שקדמו אות נמשך וכבד ואחר
יהיה אותו השוא נע וכן אותה המלה נחלקת ומקום
השוא הוא תחלתה ולכך הוא נפתח וסמוך ליה דפי
כמו ושבה ובגד המעבריים המדבר ודומ׳ ודבר זה
לא ישתנה ולעולמי עד ימנה׃ כבר אמרנו בחלק
ראשון שיש לואו הלוי דרך בנקודותיו ותנועותיו
וזה הוא משפטיו לפי מחלקותיו׃ אם היה וו הלוי על
מלה שהיא מלעיל תהיה הוו קמוצה ברוב המקומות
כמו קונה שמים וארץ ויאספו יין וקיץ הרבה הוציאלהם
ויין ימה וקדמה נכרתה בריתו אני ואתה זהב וכסף
ועגל וכבש ושור ואיל ודומ׳ ובמקצת המקומות יהיה
בשוא כמו ואתם אספו יין וקיץ ושמן ובקר וצאן כל
חלב שור וכשב ועז גדול ורב ודומ׳ ואם היה זו הלוי
על מלת מלרע יהיה בשוא כמו ואנשים ונשים מיד
לי ולכם איש ואשה קטן וגדול ודומ׳ ואם היה וו
הלוי בשרק עם אות נח בלי צרו נקרא הוו כאלו הוא
אף קל כמו וקראתם בעצם וקצרתם את קצירה הש׳
מרתם ועשיתם ולמדתם אותם ובכן ראיתי רשנים
ודומ׳ כל אלו וקראתם וקצרתם ושמרתם ולמדתם
אבכן כולם נקראים באף קל ואם היה סמוך לוו הלוי
אות מאותיות אחהע והוא בשוא ופתח יהיה על הוו
פתח ואכלוהו ויכלוהו ועשיתם ודומ׳ והוא ראוי להיות

שרק כמו ורגמוהו ודומ׳ לא נפתח בשביל אות הגרון
הסמוך לו שאין פתוחין לעולם׃ ואם היה סמוך לוו
הלוי יוד רפייהיה הוו בחירק והיוד נח כלו איננו כמו
וירא מיטה הוא ויפתאר ויריחו סגלת ויהודה בא
וישתקו לפניו וישיבום מדרכם הרע ויעידוהו לאמ׳
ויסדתיך בספירים וישב אצי וירחמהו ויערו את
הארץ וישלחם ויהפכו ארץ כרמים ויגבים ויצוה
בן הושעיה׃ ואם היה וו הלוי סמוך ליוד נח והוא
לשעבר יהיה הוו בפתח והיוד נח כמו ויבלו ויעידוהו
אנשי בני בליעל וידברו אליו׃ ואם היה היוד הסמוך
לוו הלוי בחרק והוו היה בשבא תקרוא הוא בחרק
כמו וייעפו נערים וייגעו הן יבושו ויכלמו׃ וכן אם
היה בקמץ או בפתח או בצירי כמו ויהפכו ארץ ויבא
כגשם וישבו בארץ׃ ואם היה וו הלוי שרוק והוא
סמוך לאות במנף והיו כדים באיזה מלך היו נקראים
הוו באף קל כמו ומל יי׳ אלהיך את לבבך ומלאו פני תבל
תנובה ומשמרתם ומתו גדולים ומת בארץ ובאו ורננו
ובא המלך דוד וברא יי׳ על כל מכון ובאש היאר ובלך
יי׳ את בית עבדך ופגשו ציים את איים ופה ישית
בגאון גליך ופרו ורבו ופניתי אליכם כולן נקראים באף
קל׃ ולפעמים תהיה סמוכה לבמנף ואינה בשרק אלא
בקמץ כמו רשעים קבורים ובאו ויאנבא גפרית
ומלח ומתו כלה צאן ופיהו מבית לבתולות ודומ׳
ודע והבן שהקמץ והצירי לא יבואו לעולם אלא על אות
רך נח כתוב או אינו כתוב כמו בָּרָא עָשָׂה קָרָא
רָמָה בָּנָה יָרַד יֵצֵא מֵחֵן חֵלֶף׳ ופתח וסגול לא יבאו
אלא על אות נח מצוי ואינו מן האותיות הרבים כמו
חֲמַר שְׁמַר עֲמַר נָתַן אֶקְחָה אֶזְרוֹעַ אֶקְרָא מֶלְכָה
מֶמְשָׁלָה ודומ׳ וזה שאמרנו הוא ברוב ואפשר שי׳
תחלף זה בזה וזה בזה שכל דקדוקי הלשון איכם
בנויים אלא על הרוב׳

החלק השלישי בענין הטעמים

והמשרתים לטעמים ושמותן וצורתן ומחלקותן
ושאר עניניהם וכל הנלוה אליהם׳ כבר ביארנו
שהטעמים צריכין להם לבאר בהם עניני הדברים
ולתרץ בהם מאמרים ולולי הטעמים לא נחלק בל ענין
ולא עמד כל בנין ולא נודע זכר מנקבה ולא שעבר
להבא ולא שָׁבוּ לשְׁבוּ ולא דומה להן׳ גם לא יתבארו
עניני הפיסוק אלא בטעמים שהא מְיַשֵּׁב זו המלה ופוסק
בזו ומחבר זו לזו ואז ירוץ הקורא ולא יכשל׃ ואם לא
ידע בטעמי הפיסוק יתחלפו העניים ויתקלקלו הבני׳
נְיִם ומהפך דברי אלהים חיים׳ והרי אנו כותבין באן
צורתן ושמותם ותוצאותם ועניינם לפי מחלקותם
והכל בדרך קצרה כמו שעשיתו הראשונים בשני
חלקים הראשונים׳

שער הטעמים

המשנים עשר רשומים׳ במאורות מקוימים׳
מהם קטנים ומהם רמים חרוזים ולא נעלמים מפי נבונים
וחכמים בשום שכל חתומים׳ הראשון נקרא פזר
על התיבה בכזר מגביה וחוזר ובלשון מתפזר׃ השני
נקרא תלשה בשני טעמים חשה בפנים ואחור גשה וגורש
טעמים בדרישה׃ השלישי נקרא טלשא נראה בשתי
אצבעות כפרס אחד באחד כקרס מחובר בלי חרש׳
הרביעי נקרא פשטה והיא היתיב בחיך ובלשון מבטא
ובשני פעמים פשוטה׃ החמישי נקרא זקף ממשיך
המלה ועוקף והוא מכל טעם שקף מיוחד בארבע זקף׃
הששי נקרא אתנחה והיא מכל טעם נחה ריחה כודף
בשמן המשחה׳ ממעיין הפיסוק ומרגיעתה׳ השביעי
נקרא זרקה וגם נקרא צנורי ולפניה קבלה׳ כבל צנורי
מנגחת כשור וכארי׃ השמיני נקרא לגרמיהו וגם
נקרא פסקה והיא שופר ומקל חקוקה אדוקה בה וזה
אין מפיקה׃ התשיעי נקרא רביע וגם נקרא כגדה
והיא נקודה אחת למעלה כקודה וינצחה בנחת ובלעדה׳
העשירי נקרא תבלקה נמשכת בכל המקרא קבועה
בתוך התיבה כקורה מהפכת היד והתיבה משבירה׳
אחד עשר היא הטפחה אשר לאחור מוכיחה במהלה
בה לשיחה וסמיך לה אתנחה׳ שנים עשר הוא הסלוק
אשר בו ענין מחבירו חלוק מוכיח בנר דלוק שזה סוף
הפיסוק׳ סימנם פתט יגא זלר תגטס׃ אלו הן
הטעמים שנים עשר בדעת וחכמה ומוסר מלאים
בלי מחסר כל אחד בטעמו כמלך או שר זה עם זה

נאמר והם יסודות הבנין והם פוסקי הענין והם ראשית
כל קנין לחכם ונביא ומלך ודיין שבהם יתבארו ענינו
וצחות לשונו ומתק הגיונו וניבו לכל יערב והיה עליהם
כמו רב ושמונה משרתים לטעמים חרותים הראשון
חצלה לשלם שנה השני מאריך עומדת כחץ ודולה
השלישי דרגה והיא שלשלה פעם יורדת ופעם עולה
הרביעי נטויה במקום טפחה חנונה החמישי עגלה
עם גלגל כלולה הששי שופר תחר בו ישפר הז׳
שופר הפוך עומד כקרן הפוך השמיני שופר לגרמיה
והיא מן הטעמים מכויה זה הוא שמות הטעמים
והמשרתים לטעמים וכל אחד מהם גלוי וכולם ידועים
בפי ישראל כולם סמוכים לנגד לשלם ולא ימצא פסוק
במקרא כולל הטעמים והמשרתים אלא שני פסוקים
נמצא בכל אחד מהן אחד עשר מן השרים ורוב המש׳
רתים ואלו הן ויאמרו אליו איש גלה לקראתנו
ויאמר אליהם לכו שובו אל המלך אשר שלח
אתכם ודברתם אליו כה אמר יי׳ המבלי אין
אלהים בישראל אתה שולח לדרוש בבעל
זבוב אלהי עקרון לכן המטה אשר עלית
שם לא תרד ממנה כי מות תמות: ויצאו
ישבי ערי ישראל ובערו והשיקו בנשק
ומגן וצנה בקשת ובחצים ובמקל יד
וברמח ובערו בהם אש שבע שנים:
אלו הן הטעמים והמשרתים שבכל המקרא חוץ משלשה
ספרים תלים ואיוב ומשלי היקרים כי יש להם טעמים
אחרים שרים ומשרתים והן שמונה שרים ועשרה
משרתים ואלו הן לפי צורתן הראשון פזר הקול יפזר
השני רביע לטעמים יופיע השלישי לגרמיה והיא
פסקה מקל למעלה ובין תיבות חקוקה הרביעי היא
זרקה תאיר כפנים וכאבוקה החמישי הוא יתיב
והיא פשטה מוקדמת למלך מלמטה הששי הוא
אתנחה רווחת ומרויחה השביעי היא טפחה נקודה
ופשטה לא מניחה השמיני הוא סלוק בו יודע סוף
הפסוק והעשרה משרתים הם שופר שופר מפלג
ושופר הפוך וצנורית ומקל ודחויה ושוכב ונטויה ומאריכה

ושלשלת וימצא פסוק אחד יש בו שמונת הטעמים
השרים וזה הוא על זאת יתפלל כל חסיד
אליך לעת מצא רק לשטף מים רבים
אליו לא יגיעו כולם שמונה עשר נחקקים
שמונה טעמים ממתיקים ועשרה ניגון מפיקים
וכולם בראי חזקים זה לזה נדבקים והדברים עתיקים
שער נחזור ונבאר ענין הטעמים והמש׳
רתים שלאחד ועשרים ספרים כבר בארנו שמות
הטעמים והמשרתים וצורתם חבלו עליו האחרונים
אבל הראשונים היו יודעין הענין ומפסיקין במלה
הנפסקת ומעמידין במלה הנעמדת ומגביהין
במלה הנגבהת ומשבירין במלה הנשברת והיה
הכל קשור בטבם ושמור בליבם וכיון שראו האח׳
רונים שחסר המדע ונתחלף המדע עמדו וחברו
אלו הטעמים לפי שמותם וצורותם וחקקום בספרים
כדי שיהיו לעין הכל מאירים וירוצו בהן הקורים
דע שהטעמים השרים הן העקרים שבהן יפסקו
הענינים ויעמדו כל הבנינים והמשרתים יהיו על
מלה שאינה ראויה להפסק לפי שאי אפשר שתהיה
תיבה אחת או שתים בלא טעם כלל לא טעם ולא
משרת אלא אותיות או מלות יחידות יהיו מקפין להעריב
הלשון לפי כך כל מלה שאינה ראויה לשר עושין לה
משרת שהחזיקה מעט ולא יתדפקו המלות זו על זו
והמשרתים מתחלקים לכל השרים ומתחלפים ב׳
בשירותן יש שר שראוי לשמשו משרת אחד בלבד
או שנים ויש שהוא ראוי לשנים ולשלשה ובן לארבעה
וחמשה וכל שר או משרת יש לו ניגון ונעימה לבדו
ולא ישוו זה לזה ואם שוו ישנו בדרך אחת או שתים
לא בכל הדרכים לפי כך היו שמותיהן כך וכך ומניין
כך וכך ואלו היתה נעימת השרים והמשרתים שוה
היו כולן שם אחד וצורה אחת לכולן ודבר גלוי הוא זה
לכל המבינים והטעמים השרים נחלקים לשלשה
חלקים מהן דרך גובה ומהן דרך רום ומהן דרך שחייה
ואינה שחייה אלא קול נצב לא למעלה ולא למטה
דרך גובה נכנס תחתיו שלשה פזר תלישה וטר״ק:

ודרך רוס נכנס תחתיו ששה והם זרקה לגרמיה
רביע תביר טפחה קלוק׳ ודרך נעב נכנס תחתיו
שלשה והם יתיב׳ זקף אתנחה׳ וכן יש למשרתים
במוזן לפיכך יהיה כל טעם על מלה הראויה לו
וכן כל משרת על מלה הראויה לו׳ והמשרת הוא
בשביל השר לפיכך אי אפשר שיהיה משרת אלא
והוא סמוך לשר לעולם׳ והשר אפשר שימצא
בלא משרת לפי שהמשרת צריך לשר ואין השר
צריך למשרת בין היה בין לא היה כמו שיתבאר׳
ודע שהמשרת לא יהיה שר לעולם אלא אחד בלבד
והוא הדרגה והיא הנקראת שלשלת׳ בזמן שהיא
למטה תחת התיבה הוא משרת ובזמן שהיא למעלה
הוא שר והוא פלא לא ימצא באחד ועשרים ספרים
אלא בשבעה מקומות בלבד כמו ויתמהמה ודומ׳
ולפי שהן יחידים במקרא לפיכך לא נמנה עם השרים
וכן לא יהיה השר משרת לעולם אלא התלישה בזמן
שהיא בראש המלה ימין הקורא היא שר ובזמן שהי׳
שמאל היא משרת ונקפת על המשרתים׳ והיתיב׳
יש לו שתי צורות פעמים הוא פשטה בסוף המלה
למעלה כמו דבר׳ ואם היה החוזק באמצע המלה
יהיו שני פשטין כמו ויאמר׳ ופעמים יהיה כצורת
שופר הפוך ויהיה מלמטה והפרש בינו ובין שופר
הפוך המשרת שהמשרת יהיה לאחר המלך בכל
אות שיהיה עליו החוזק כמו חלה וזה לא יהיה אלא
בתחלת התיבה לעולם קודם למלך כמו אלה בבה
ודומ׳ והטלשא פעמים יהיה פשטה כמו ויפק
ופעמים יהיו שתים כמו ויאמרו ופימכו אם יהיה
על מלך אחרון שבתיבה יהיו שתים לעולם כמו ודבר
ואם ישאר אחריו מלך יהיה אחד כמו וינצל ודומ׳
והתלישה השמאל שהיא משרת תשתנה צורתה
ומקומה ושמה פעם היא למעלה בראש התיבה על
שמאל הקורא וצורתה ככה כמו ויקרא ופעמ׳ תהיה
תחת המלה ונקראת תלישה קטנה ונקראת עגולה
וצורתה ככה כמו ואתפתחים אלפים באמה והיא
בששה עשר מקומות באחד ועשרים ספרים׳

והפזר שהוא שר פעמים ישתנה שמו וצורתו פעם
יהיה ככה וימהלו ונקרא פזר קטן ופעמ׳ יהיה ככה
ונקרא פזר גדול ונקרא קרני פרה׳ וכן הזקף
פעמ׳ הוא שתי נקודות זו על זו ונקרא זקף קטן ופעמ׳
יהיה שתי נקודות ומקל ונקרא זקף גדול׳ והשופר
שהוא מכלל המשרתים ישתנה שמו כפי הנעימה
וצורתו אחת היא נקרא שופר מיושב ונקרא שופר
מורם ונקרא שופר מכרבל׳ ועוד יש לנו טעם שר
ולא נזכור שמו וצורתו אלא בכלל חבירו והיא הסגולה
והיא שלש נקודות בראש התיבה משמאל כמו ויאמר
המלך׳ ולמה לא נמנית לפי שהיא תכף לזרקה לעולם
לכך נמנו באחד׳

נמנא

כל שמות הטעמים
והמשרתים לפי שנוי מקומם וצורתם כך
הוא׳ פזר פזר גדול תלישה ימין טרס חד שני טרסין
יתיב׳ שני יתיבין נתיב מוקדם זקף זקף גדול אתנחה
זרקה סגולה׳ לגרמיה ורביע תביר וטפחה הלוק ושל׳
שלשת מלעיל׳ אלו השרים׳ והמשרתים שופר מיושב ושופר
מורם ושופר מכרבל ושופר לגרמיה ושופר הפוך וה׳
ותלישה שמאל ותלישה קטנה ואזלה ומהרבה ודרגה
ונטויה׳ אלו הן הטעמים המשרתים והשרים המתנהגים
באחד ועשרים ספרים׳ אבל הגעיה והיא צורת מקל
נטויה לאחור שתמצא תחת התיבות במקצת מקומות
איננה לא שר ולא משרת אלא לרמוז בה שצריך למשוך
באותה האות מעט כמו וידברו לפיכך לא נמנית בכלל
וכבר אמרו אין אחד לגעיה׳ וכן הקדמא והוא כצורת
אזלה שיהיה בראש התיבה איננו לא שר ולא משרת
אלא רמוש שיוציא אותו האות בהתלה כמו והבקר
ויקראו ודומ׳ זה הוא שמות הכל וצורתם ומקומותם׳

ועתה נבאר עניני בגד כפת ואויה בדגש ורפי

ואחר כך נחזור למחלקות הטעמים והמשרתים׳ דע
כי כל אות מאותיות בגד כפת שיהיה תחלת תיבה והיה
סוף תיבה ראשונה מאותיות אויה אם היה טעם התיבה
הראשונה מן השרים בגד כפת שבצדה ידגש לעולם
שכל הטעמים השרים פוסקין ולא יהיה אחריהן רפי לעולם

ואם היה טעם תיבה ראשונה מן המשרתים כמו ואקחה
פתלחם כי כאפס אז כלך רחוקה ויהי דבר יי ודומ׳
יהיו בג״ד כפ״ת רפי לעולם חוץ מן אוגירה ופסיק ודחיק
ואתי מרחיק ומפיק ושתי אותיות עבותות׃ וזה
הוא פירושן׃ אוגירה יש בה שבע מלות ארבעה
מהם בשירת הים כי גאה גאה וחבירו מי כמכה נאדר
בקדש ודומ׳ ירדמו כאבן ואחד בירמיה נלאיתי כלכל
ולא אוכל׃ ואחד בישעיה נשמתי כמדבר ואחד בדניאל
וחכמה כחכמת אלהין הללו המלות סמוכין לאוי״ה
ואין על תיבה ראשונה לא משרת והן בדגש ונקראין
אוגירה ואין להם טעם לא קבלה היא ביד הסופרים איש
מפי איש׃ ויש מלות אחרות יש בהן חלוף בין הסופרים
מקצת אומרים דגש והן בכלל אוגירה ומקצת אומ׳
רפי והן בכלל והקורא רשאי בהן והן כמו עם זו גאלת
וכן הלא כבעתה לוח הקדים וכן ויעש ירבעם חג
בחדש השמיני בחמשה עשר וכן ויהי כשמע
ויהי כאשר תמו והיה כי יבאו עליך ויהי כראותם
ויהי כהוציאם ודומ׳ כולם חילוף והקורא רשאי כרס׳
פסיק כשיהיה בין מלת אוי״ה ומלת בג״ד כפ״ת פסיק
בין שתי התיבות תהיה אות בג״ד כפ״ת דגש כמו עשו
פלא יוסיפו על עמו פתם ודומ׳ וזה חק לעולם לא
ישתנה׃ דחיק הוא הדוחק שיהיה בין שתי
התיבות והוא שלא יהיה בין מקום טעם מלה ראשונה
ובין טעם תיבה שניה לא מלך אחד בלבד לפי כך נדחק
הטעם על הטעם ותצא בדגש כמו ואעידה בם ועניתה
בי והכית בו ועבדיך באו ודומ׳ וכן יבוא הדחיק במלה
שאין בה טעם כמו מה תאמר ומה תעשה מה דבר׳
ומהבר בכוני ודומ׳ וזה שאמרנו שאם לא היה טעם
ראשונה ושניה לא מלך בלבד יהיה דגש והן שיהיה
אותו המלך קמץ נדחק ואם היה זולתי קמץ יהיה רפי
כמנהגו כמו אשר הורדתנו בו אז היה קמץ ולא היה
דחוק הרי הוא כמנהגו כמו ולא היה בם עוד רוח ודומ׳
עד שיהיה קמץ ודחוק׃ אתי מרחיק הוא הפך הדחיק
שהדחיק קירוב טעם לטעם׳ ואתי מרחיק לפי שנתרחק
בין טעם לטעם מלכים הרבה בא הטעם הראשון ורחק

כל המלכים והשליכם על אות הטעם השני כאבני
בלקטה כמו הוא יבנה בית המלמתים תעשה פלא
קולה שבהפה ואצבה אליה ואורשה לה ודומ׳
מפיק הוא שיהיה אות האוי״ה יוצא בלשון ואינו נח
כמו מחניתה בבקר בצרה משים ודומ׳ וכן ויתן
פרעה חמרותיו פתה לה ודומ׳ בר מן הדין וכתה
עליה קו תהו וקול המון שלו בה הן מפיק וו והן
ברפי וכך קיבלום׳ וכן מפיק יוד כמו ומי גוי גדול
לגוי גדול ודומ׳ בר מן חד יי בם סיני בקדש בם סמוך
למפיק יוד והוא רפי ומפיק אלף אי אפשר׃ שתי
אותיות עבותות כל תיבה שתחלתה שני ביתין או שני
כפין או בי ופי והיה על אות שוא יהיה בדגש לעולם
ולו נסמך לאוי״ה כמו ויהי כבואה ותתפשהו בבגדו
ויהי כבלותה הלא כפר כמיש ואחכבדה בפרעה אשר
שמתי בפיך ודומ׳ ואם יהיה תחת האות הראשון מלך
יהיה רפי כמנהגו כמו והוא אשה בבתוליה יקח
אלה בבהילו חרבותי בבלאי אל ירא בפלגות
ודומ׳ ודע שזה שאמרנו כל בג״ד כפ״ת דגש סמוך
לאוי״ה מתקרי ברפי חוץ מן הנזכרין אין הולכין בו
אחר הכתב לא אחר הקריאה כמו ועשית בדי אנפ
שאין סמוך לו לא תיו הרי הוא רפי לפי שאות מאז
מאותיות אוי״ה נעלם בצד התיו והוא הי או אלף במקצת
הדרכים לפי כך ראוין כאן היא סמוכה לאוי״ה ותהיה
בדי רפי וכן ועתה וקמת ולקחת ביתך בשבתך וידך
ועבדיך ודומ׳ כולן באות כה מאותיות אוי״ה בצד התיו
או בצד התיו לכך דנין בו במקום אוי״ה׃ וכן אפשר
שימצא אות אוי״ה כתוב וסמוך לו דגש כאן אין שם
אות אוי״ה כמו וירא בלק הלף בלו אינו לפי שאין
הדיבור עומד לא על הריש לפי כך עומד נסמך
לו דגש וכן כל הדומה לזה מקובל מנביא וחוזה׳
ואם יאמר אדם מה טעם בג״ד כפ״ת נרפין מאוי״ה
ידע שאותיות אוי״ה הלכין נרפין לפי כך מרפין
האות הסמוך להן ויוצא רך כמותן׳ ודע שיש לבני
ארץ ישראל באות ריש דרך אחרת ביציאתו פעם
מחלקין ופעם מרפין והוא קשור בלשונם ואינו מצוי

אעליכו לפי כך אינו צריך להזכירו׳ וכן יש להם
זין נקרא מכרוך ואינו ידוע א עליכו׳ והמשכילים
יבינו׳ **שער** בחזור לענין הטעמים
דע שהטעמים שנים עשר יש מהן מה שאפשר
שיעמוד והן שבעה פז״ר תלישה יתיב זקף לגרמיה
תביר זרקה׳ והחלק שאי אפשר שיעמוד הם טל״ק
רביע טפחא אתנחא סלוק׳ והחלק הנעמד נחלק
לשלשה חלקים׳ חלק יעמד לשנים בלבד׳ וחלק
לשלשה׳ וחלק ליתר משלשה׳ החלק הראשון
היתיב והתביר ולגרמיה ותלישה׳ היתיב כמו אהל
ואהרן ודומ׳ והתביר כמו לרדת אל כרם ודומ׳
לגרמיה כמו וימח את כל היקום אשר על׳ התלישה
במקום אחד בלבד בא הנה ומשלחו׳ אותך אל המלך׳
החלק השני הם זקף וזרקה׳ הזקף כמו ערב
וידעתם ודומ׳ הרי נעמד לשנים והשלשי כמו על
כבאך בבל וראית וקלאת ודומ׳ והזרקה אפשר
שתעמוד לשנים כמו כה אמר יי׳ למשיחו לכורש
ודומ׳ ואחד שלשי והוא יען אשר שלחת מלאכים
לדרוש בבעל זבוב אלהי עקרון׳ החלק השלישי
אפשר שיעמוד ליתר משלשה הוא הפזר לבדו׳ יעמד
לשנים כמו וימהלו וישלימון ודומ׳ ויעמד לשלשה
כמו בני הימן בקיהו מתניהו ודומ׳ ויעמד לארבעה
כמו ושבניהו ויושפט ונתנאל ועמשי ודומ׳
ויעמד לחמשה כמו ואחיו שמעיה ועזראל מללי
גללי ודומ׳ ולא יעמד לששה ולשבעה אלא פסוק אחד
נעמדו בו שמונה פזרין ועמהם אחיהם המשנים
זכריהו בן ויעזיאל ושמירמות ויחיאל ועני
ואליאב ובניהו מעשיהו מתתיהו ואליפלהו
ומקניהו ועבד אדם ויעיאל השוערים׳ והמשרתים
שיהיו ביניהן אינן מפסיקין לפי שאינן אלא טפילה׳
ושאר החמשה לא יכפלו לא ימצא טל״ק סמוך
לטורח ולא רביע סמוך לרביע ולא אתנחה סמוך
לאתנחה ולא טפחה סמוך לטפחה ולא סלוק וסלוק׳
כבר אמרנו שהמשרתים הם טפילה לשרים
והם מחזקים המלות שלא יתדפקו זו על זו

עד מקום השר בלבד והודענו שאי אפשר למשרת
בלא שר והשר אפשר שיהיה בלא משרת׳ והרי אנו
כותבין איזה טעם שאפשר שיסמכו לו משרתים
הרבה׳ ואיזה טעם שלא יקדמו אלא משרת אחד ודין
על מה שאנו כותבין לדומה להן׳ והטעמים נחלקין
לפי ענין זה ששה חלקים׳ החלק הראשון
אין נסמך לו מן המשרתים אלא משרת אחד בלבד׳
החלק השני אפשר שיסמך לו שני משרתים׳ החלק
הג׳ אפשר שישרתוהו שלשה משרתים׳ החלק הד׳
אפשר שישרתוהו ארבעה משרתים׳ החלק החמישי
אפשר שישרתוהו חמשה משרתים׳ החלק הששי
אפשר שישרתוהו ששה משרתים׳ וזה הוא פירושן
החלק הראשון הוא הסלוק אפשר שיהיה בלא משרת
כמו וירדף עד דן ודומ׳ ואפשר שיהיה לו משרת אחד
ולא שני לו כמו ואת הארץ ודומ׳ החלק השני יש
בו ארבעה טעמים והם לגרמיה זקף אתנח טפחה׳
הלגרמיה אפשר שתהיה בלא משרת כמו אלה תולדת
ודומ׳ ואפשר שיהיה לה משרת אחד כמו וישלח מלך
אשור ודומ׳ ואפשר שיהיה לו שני משרתים כמו כי
המלכו תמלכו ודומ׳ הזקף אפשר שיהיה בלא משרת
כמו והכהן ודומ׳ ואפשר שישרתו משרת אחד כמו כי הוא
בין אחים יפריא ודומ׳ ואפשר שיהיה לו שני משרתים
כמו טוב תתי אותה לך ודומ׳ והטפחה אפשר שתהא
בלא משרת כמו בראשית ודומ׳ ואפשר שיקדמה
משרת אחד כמו נחמו נחמו עמי ודומ׳ ואפש׳ שיקדמה
שני משרתים כמו למה תעשה כה לעבדיך ודומ׳
האתנחה אפשר שתהיה בלא משרת כמו ויען ויאמר
ודומ׳ ואפשר שיקדמה משרת אחד כמו ברא אלהים
ודומ׳ ואפשר שני משרתים כמו כי לא תחפירי ודומ׳
וכן בבטויה אם ארץ מאפליה ודומ׳ החלק השלישי
הוא הרביע אפשר שיהא לבדו כמו ותחת כי אהב ודומ׳
ואפשר שיקדמו משרת אחד כמו התעוררי התעוררי
ודומ׳ ואפשר שיקדמו שני משרתים כמו כי על אפי
ועל חמתי ודומ׳ ואפשר שיקדמו שלשה משרתים כמו
גם בן ואח אין לו ודומ׳ החלק הרביעי הוא זרקה

ותביר: הזרקה אפשר שלא יקדמה משרת כמו ויאמר יעקב ודומ׳ ואפשר שיקדמה משרת אחד כמו ויאמר אל משה ואפשר שיקדמה שני משרתים כמו ויאמר משה לפרעה התפאר עלי ודומ׳ ואפשר שיהיו לו שלשה משרתים כמו ואשר יבא את רעהו ביער ודומ׳ ואפשר שיהיו לה ארבעה משרתים כמו הנני עומד לפניך שם על הצור בחרב ודומ׳ התביר אפשר שיהיה לבדו כמו ואלה תולדות עשו ודומ׳ ואפשר שיקדמו משרת אחד כמו למען תמצו ודומ׳ ואפשר שיקדמו שני משרתים כמו אשר ישחטו את העולה ודומ׳ ואפשר שלשה משרתים כמו כי מעלה ארוכה לך ודומ׳ ואפשר ארבעה משרתים כמו כל הבא אל המנוס אשר נפל שם עשהאל וימת ודומ׳ החלק החמישי הוא תלישה וטרס: התלישה אפשר שתהיה לבדה כמו ושברה ודומ׳ ואפשר שיקדמה משרת כמו ויתן לי ודומיין ואפשר שני משרתים כמו כי כה אמר יי׳ ודומ׳ ואפשר שלשה כמו וחרה אף בן ביוסף הוא יהוא ודומ׳ ואפשר ארבעה כמו ויהי כאשר שמע מכבלם החרני ודומ׳ ואפשר חמשה כמו ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל ודומ׳ הטרס אפשר שיהיה לבדו כמו ועשה למבערי מנגנים ודומ׳ ואפשר שיקדמו משרת אחד כמו ויאמר יהוה ודומ׳ ואפשר שיקדמו שני משרתים כמו ויעשו לו אהוד חרב ודומ׳ ואפשר שלשה כמו ויאמר חנניה לעיני כל העם ואפשר ארבעה כמו קח מכסף ונכוה ידך על מימי מעלים ודומ׳ ואפשר חמשה כמו וישלח ישראל מלאכים אל מלך אדום לאמר ודומ׳ החלק הששי הוא כסר ויתיב: הפזר אפשר שיהיה לבדו בלא משרת כמו חעש ויאמר ודומ׳ ואפשר שיהיה לו משרת כמו ובאת מלה ודומ׳ ואפשר שיהיה לו משרתים שנים כמו ויתן להם משה ודומ׳ ואפשר שלשה כמו ויאמר שאול פרעו בעם ודומ׳ ואפשר ארבעה כמו קל קרנא משרוקיתא קתרוס סבכא ודומ׳ ואפשר חמשה כמו אשר נחלו אלעזר הכהן ויהושע בן נון ואפשר ששה כמו ומשלח מלאכים את כל עבדי הנביאים השכם

ושלוח לאמר ודומ׳ היתיב אפשר שיהיה בלא משרת כמו ובאו ועשו ודומ׳ ואפשר שיקדמו משרת אחד כמו פנחו דרכו יחדו ודומ׳ ואפשר שנים כמו וקראתי עליו לכל הרי חרב ודומ׳ ואפש׳ שלשה כמו ונבקע הר הזיתים מחציו ודומ׳ ואפש׳ ארבעה כמו מכל אשר יבא שם נחלים יחיה ודומ׳ ואפשר חמשה כמו וראשי האבות למטות בני ישראל בגורל בשילה ודומ׳ ואפשר שיקדמו ששה והוא במקרא במקום אחד בפסוק וישלח חזקיהו מלך יהודה אל מלך אשור לכישה לאמר חטאתי:

שופר

כבר אמרנו שהשופר שהוא מכלל המשרתים נחלק לשלשה: שופר מיושב ושופר מונח ושופר מכרבל: ולשון מיושב שהמלה תנוח בו בנעימה מיושבת לא למעלה ולא למטה: ולשון מורס שהמלה תורס בו בנעימה ולא תגביה הקול אלא מעט בהרגשה בלבד: ולשון מכרבל שהוא אונק המלה לחבריה וכופלה בו כמו ודוד מכרבל במשלבון: וכל המשרתים אי אפשר שיעמדו ויתחברו זה לזה שופר מיושב ושופר מורס: השופר המיושב יעמוד בשירות ארבעה טעמים בפזר ותלישה וטרס שיש לו שלשה משרתים או יתר וביתיב שיש לו חמשה משרתים וביתיב שיש לו ששה משרתים שהוא יחידי ואין לו שני: והשופר המורס ישמש בשני טעמים עמוד בזרקה ובאתנחה ובסגולה שהיא תלויה בזרקה: ובין המאריכה תעמוד בטעם לגרמיה בלבד: ושאר המשרתים לא יעמדו לעולם: ושלשה טעמים מכלל השרים והם זרקה יתיב ותביר יש לכל אחד מהן שני משרתים אי אפשר שיתחברו זה עם זה לא אם יהיה זה לא יהיה זה ואם יהיה זה לא יהיה זה: הזרקה בזמן שהמשרת לה שופר מורס לא ישרת עמו אזלה ובזמן שישרת לה אזלה לא ימצא שופר מורס אם קיתה שלישית: והיתיב בזמן שמשרתו שופר הפוך לא ישרת עמו מאריכה ובזמן שמשרתו מאריכה לא יהיה שופר הפוך: והתביר יש לו שני משרתים דרגה ומאריכה

לא יתחברו באחד אלא באם תעירו ואם תגעורו
וחבירו בלבד׃ דרך חיבור המשרתים
שופר מיושב יסמך לו שופר מעשב כמותו כמו
ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה ודומ'׃ ויסמך
לו דרגה כמו גם בן ואח אין לו ודומ'׃ המשרת השני
אזלה יסמך לה שופר הפוך כמו וקראתי עליו לכל
הרי חרב ודומ' ויסמך לה נטויה בשני מקומות
ומאן לבוא בה והביאו׃ ויסמך לה הטרם עמו
כמו ויעש לו אהוד ודומ' ויסמך לה מארכה כמו
וישלח האלהים מלאך לירושלם כי אעלה ארוכה
לך ודומ' בלבד׃ המשרת השלישי תלשה לא יסמך
לה אלא אזלה בלבד ומארבעה טעמים והן יתיב
וטרחא זרקה ותביר׃ כמו ונבקעו הר הזתים מחציו
בהעביר כלם באש אתם נטמאים לכל גלוליהם
ואשר יבא את רעהו ביער נחלת עבדי יי׳ וצדק׳
קתם ודומ'׃ המשרת הרביעי מארכה תיסמך
לה מארכה כמותה כמו ושבע עשרה שנה ודומ'
בטעם לגרמיה השלישי כמו אשר בית ישראל עשים
פה ודומ' ויסמך לה נטויה במקום אחד בלבד והיא
אם ארץ מאפליה ותסמך לארבעה טעמים זרקה
ויתיב ותביר ופזק כמו ולקח משענתו בידך
עריקים בכפרו ושתרגו ואת הארץ עד שתחפץ
ודומ'׃ המשרת החמישי דרגה יסמך לה שופר
מיושב כמו לא בסתר דברתי ודומ' ויסמך לה
שופר מארכה כפולה כמו ויקרא לה נבח והן
בי״ד מקומות במקרא ויסמך לה התביר כמו אשר
ברכו יי ודומ'׃ המשרת הששי שופר מכרבל
לא יסמך לו לעולם אלא שופר מורם כמו אשר כבר
בהם ודומ'׃ המשרת השביעי שופר הפוך לא יסמך
לו לעולם אלא היתיב טעמו בלבד כמו כה אמר יי׳
ודומ'׃ המשרת השמיני שופר מורם לא יסמך לו
אלא כמותו או זרקה או פזגלה או אתנחה׃ המשרת
התשיעי נטויה לא יסמך לה אלא אתנחה ופזק
כמו קפדה בא ודומ' להחלו ודומ'׃ המשרת הי׳
תלשה קטנה לא יסמך לה אלא פזר גדול והוא שב

בזלוק ודומ'׃ וחיבור המשרתים זה לזה על הדרך
שאמרנו לא יתחלף כמו שביארנו ודרגה אחריה
תביר ולא יהיה התביר ואחריו דרגה וכן נטויה סמוך
לה אתנחה ולא תהיה אתנחה ואחריה נטויה וכן כולם׃
וכבר אמרנו שהדרבן והוא כמו אזלה בראש התיבה
ואינו אזלה וכן הגעיה והיא כמו הטפחה תחת התיבה
אינן לא טעם ולא משרת אלא לפתוח את המלה לקרות
בדרבן וכמו והכהן והבקר ולהרויח בגעיה ולהחביר
מלה לאחותה וקוסר כותבה וקופר מבטלה וכן במקצת
מקומות קוראין אותה ומקצת מקומות אין קוראין
אלא במקצת מקומות היא מועלת כמו שאמרו כל
לשון דחילא געי וכל לשון ראייה לא געי וכמו תשכנו
יושבו אחת לשון מעון מקום שנים ואחת לשון שינה
ודומ'׃ ונקראת געיה לפי שאין לה נעימה והנפה
כשאר הטעמים והמשרתים אלא למשוך ולהחביר
ולהרויח כמו לבלתי השחית הכל ודומ' והיא מלשון
גועה׃ והדרבן שהוא מחזיק את התיבה כמו שאמרו דברי
חכמ' כדרבנות ועל דרך א' שמות כל הטעמים הכל
לפי נעימתם ולפי ייביאותם והכל בדרך מחוקי השכל׃

שער נבאר בו ענייני הטעמים והמשרתים׃

כבר אמרנו שהטעמים נחלקים לשלשה חלקים׃
חלק ראשון נעימתו דרך גובה והם פזר תלשה וטלם
ונעימתם שיגביה קולו בהם עד למעלה כמו שתראה
בזמן שיהיה בפיסוק שנים שלשה פזרין יגביה קול
הקוראים וישמע עד למרחוק׃ הפזר יהיה באחד
ועשרים ספרים על שתי צורות פעם נקרא פזר קטן
והוא כזה ופעם נקרא פזר גדול והוא כקרני חגבים
כזה והוא נחלק לחמשה חלקים במשרתים׃ החלק
הראשון יש לו שני משרתים והן בארבעת פיסוקים
וסימנם את פחת קדמה אפים באמה׃ יען לשגי יהודה
ושם היו לפנים נתנים את המנחה׃ כבה ינער האלהים׃
החלק השני יש לו שלשה משרתים והן חמשה פיסו'
ובאו אליך ואמרו אליך׃ וירם יאשיהו לבני העם׃
גם הנה העץ אשר עשה המן׃ ומביאים הערמות
ועמסים על החמרים׃ וישלח אשר על הבית ואשר

על העיר׃ החלק השלישי יש לו ארבעה משרתים
והן שלשה פיקו ושני אנשים שרי גדודים היו בן שאול
הנני ממלא את כל ישבי הארץ הזאת׃ תהי נא אזנך
קשובות ועיניך פתוחות רחמיה׃ החלק הרביעי
יש לו חמשה משרתים והן שני פיקו אשר נחלו אלעזר
הכהן ויהושע בן נון׃ ויקהל דוד את כל שרי השבטים
ושרי המחלקות המשרתים את המלך׃ החלק
החמישי יש לו ששה משרתים והן שני פיקו והכותר
לנשיא מזה ומזה לתרומת הקדש ולאחזת העיר׃
ובני תולין וחמרין ודכרין לעלון לאלהה שמיא׃ נמצאו
כל הפזרין הגדולים שבאחד ועשרים ספרים ששה עשר
בלבד והתלשה הקטנה תשמש עם כל אחד מהן ואינה
מצויה אלא עמהן בלבד וכבר נמנו במקורות׃ וטעם אלו
הפזרין הגדולים אמרו לפי שיש בפסוקים אלו חוזק
ביותר וגבהין ביותר מדאי לכך נעשו פזרין גדולים׃
ומשרתי הפזרין הפתח והגדול כולם שופרות מיושבין
בין אחד בין רבים ויתר עלין הגדול שסמוך לו תלשה
קטנה כמו שפירשנו׃ התלשה והיא מחלק
דרך גובה כבר בארנו שיש לה משרתים מאחד ועד
חמשה וכולם שופרות מיושבים ולא ישתנו לעולם׃ וזה
שעושין אותה בתחלת התיבה אע״פ שאינה על אות
הנגינה כדי שלא תתחלף בתלשה שהיא משרת וכדי
שלא יטעו בסימן המסורת שעושין על התיבה שיש לה
מסורת׃ והקורא יחזיק על אות הנגינה ולא ישגיח
על מקומה כמו את עץ הארץ הנגינה על האלף ורואין
אותה כאלו היא עלין ודומ׳׃ וכן הזרקה והסגלה לא יהיו
לעולם אלא בסוף תיבה מלמעלה והקורא אוחז על
אות הנגינה ויזון בה ממלות אחרות עד שיעמידנה
על מכונה ולא ישתנה הענין׃ הטלשא והוא מחלק
גובה אפשר שיהיו לו משרתים מאחד ועד חמשה
כמו שהודענו׃ ודע שאם היה משרתו אחד והוא
על תיבה בפני עצמה אי אפשר שיהיה אלא או שופר
מיושב או אזלה בלבד ודרך ידיעתו אם הוא שופר
או אזלה תדע תחלה אם היה המשרת תחת אות
ראשון מן המלה המוקדמת הוא שופר לעולם וכן הן

הנה היו תחת הנחשת ודומ׳ ואם היה על אות שני מן
המלה יהיה אזלה כמו ויאמר אחד קדוש ודומ׳׃
ואם היה המשרת על מלת הטרס עצמה לא יהיה
אלא אזלה כמו והיתה ונהלני ודומ׳ ולא יהיה משרתו
עמו אלא בזמן שיהיה אחריו רביע יבטל משרתו
ויהיה שני טרסין כמו ומרדכי יצא לפני המלך
ודומ׳ ואפשר שיהיה טרס ולא יהיה אחריו אלא
טעם אחר׃ אבל העיקר בזמן שיש על תיבה
אחת אזלא ואזלא לא יהיה אחריה רביע בלבד׃
ואם קדם לטרס שני משרתים לא יהיו לעולם
אלא תלשה ואזלה כמו ויאמר לו בן עזור ודומ׳ וכן
אם היו שלשה או ארבעה או חמשה שנים הסמוכין
לו יהיו תלשה ואזלה והראשונים כולם שופר מיושב
כמו בעת ההיא יוציאו את עצמות מלכי יהודה
ואת עצמות שריו ואת עצמות הכהנים ודומ׳
ואם אין לטרס משרת כלל פעם יהיה טרס אחד
ופעם יהיה שני טרסין כמו שבארנו למעלה׳ ואמנו
שבזמן שיקדים הטרס שתי תיבות אם היתה
האזלה באות ראשון מן התיבה השניה תהיה
הראשונה מקף ולא יהיה לו אלא משרת אחד והיא
האזלה בלבד כמו ואמרתם זבח פסח הוא ליי׳
ודומ׳ ועכר זה ברוב ואפשר שימצא חלוף׃
החלק השני והוא דרך נגב והן שלשה יתיב
וזקף ואתנחה׃ היתיב כבר בארנו שיש לו משרתים
עד ששה שהתלשה ושופר הפוך סמוכין לו ברוב׃
ועתה נבאר עיקר חלוף צורתו ועיקר חלוף משרתיו
האחרונים עד התלשה ולמה פעמים יסמך לו שופר
הפוך ופעמים יהיה מארכה׃ חילופו בעצמו
פעמים יהיה פשטא בסוף התיבה מלמעלה כמו
תכופת ופעמים יהיה כמו שופר הפוך תחת התיבה
מוקדם למלך כמו בכה ודומ׳׃ ודרך חילופו שאם
היה בלא משרת הנגינה על אות ראשון מן התיבה
יהיה מלמטה כמו שובה ישראל ארך התבה ודומ׳
ובזמן שיש עמו משרת או שנגינתו על אות
השני מן התיבה יהיה מלמעלה כמו וירא אלהים

אל יעקב׳ ויענו׳ מביה גׄ׳ ודומ׳ ואם היתה המלה
ראויה לשתי נעימות יהיו שני פשטין מלמעלה
אחד על מקום הנעימה האמתית ואחד בסוף
התיבה כדי להכיר שהוא יתיב לא אזלא כמו
ויאמר ודומ׳ והחפלש שבין יתיב מלמטה
ובין שופר הפוך המשרת שהמשרת יהיה אחר
המלך וזה קודם למלך׃ ושופר הפוך המשרת
לא יהיה אחרין לעולם אלא יתיב פשטא מלמעלה
וזה הוא לטעם׳ יתיב מוקדם לא יהיה אחריו
אלא זקף ובאחד עשר מקומות נמצא אחריו
יתיב מלמעלה ונמצאו שני יתיבין כמו או בגלגלת
את סיחן ודומ׳ והן יא׳ במקרא וכבר נמנו במסורת
וסימ׳ בבילתא דכיחון קצת בגבר דאזיל בשקר
מלכות ושלטון ואיש בנהרא׳ דרך חילוף
משרתיו כבר אמרנו שהמשרת הסמוך ליתיב
ישתנה פעם שופר הפוך ופעם מארכה ודרך
ידיעתו אם היתיב על המלך הראשון שבתיבה
יהיה משרת והסמוך לו לעולם מארכה כמו
והקן לי ביצה לטוב לכו כל הימים ודומ׳ ואם יהיה
היתיב על המלך השני יהיה משרתו שופר הפוך
כמו וחגתם אתו חג ליי׳ ודומ׳ וחילוף זה לפי הנעימות
כמו שפירשנו׳ ודע שהמארכה שתשרת את
היתיב פעמים יאריך בנעימתה ופעמים ידלגנה
וידיעת דבר זה כך הוא׳ אם היה במלה יתיב אחד
יאריכו בנעימתה כמו ויעבר אור למה מצאו אבותי׳
כם בי עול ודומ׳ ואם היה במלה שני יתיבין מבלי׳
עין בנעימתה ולא מאריכין כמו היתה תהו ובהו
האלהים אני׳ ודומ׳ זה הוא חילוף המשרת הראשון
הסמוך ליתיב׳ נחזור לחילוף המשרת השני
המוקדם לראשון וכך הוא׳ אם היה בתחלת התיבה
יהיה שופר לעולם כמו כל שמרים הוא לנו׳ בי
ארץ פגולים היא ודומ׳ ואם היה על אות שני או
יותר יהיה אזלה לעולם כמו ויפצרו באיש בלוט
מאד וכי מה אנו ודומ׳ ושאר משרתיו הראשונים
אין להם חילוף׃ הזקף והוא מחלק הנצב׳

ודע שאין לו משרת אלא שופר מורם או שופר מכרבל׃ ודרך
ידיעתו אם הוא זה או זה כך היא אם היה השופר על אות
ראשון מן התיבה יהיה מכרבל כמו ומי גוי גדול רגע אדבר
ודומ׳ ואם היה על אות שני או יותר הוא מורם כמו ולא
פחדו ורגע אדבר ודומ׳ ואם היה לזקף שני משרתים
והם שופרות יהיה הראשון מכרבל והשני מורם על כל
פנים ואין משגיחין על איזה אות כמו אשר כפר בהם
אשר יצא ממשך ודומ׳ ויש בין השופר המכרבל הסמוך
לזקף ובין הסמוך לשופר מורם הפרש׳ שהסמוך לזקף
יצא בכרבול שלם והסמוך למורם יהיה במקצת כרבול׳
וכבר ביארנו שהדרגא אינו משרת אלא להרגיז את האוזן
בלבד ולא ימצא אלא עם הזקף בלבד כמו והבשר והכהן
ודומ׳ וכבר אמרנו שהזקף נחלק לשנים פעם יקרא זקף
קטן ופעם זקף גדול וזה לפי נעימות המלה׳ האתנחה
והיא מחלק הנצב׳ האתנחה אי אפשר שתמצא שתים
בפיסוק אחד לעולם לפי שהיא ממצעת את הפיסוק ואי
אפשר שימצא לו שני אמצעיים ומשרת האתנחה לעולם
היא שופר מורם בין אחד בין רבים כמו כי לא תחפירי
ותרא באר מים ודומ׳ אלא יחידות בבטויה׳ ואפשר
שתהיה האתנחה בלא משרת כלל כמו אל אברהם לאמר
ודומ׳ ופעמים תהיה בראש הפיסוק כמו ובהר במדבר
ודומ׳ והקוראין יוסיפו בנעימתה אם היא בראש הפיסוק
ואי אפשר לטעם שר שיסמך לה אלא הטפחה בלבד׳ והנטויה
תשמש לאתנחה בעשרה מקומות כמו ויצחנה ודומ׳ וכבר
נמנו במסורת׳ ונקראת נטויה לפי שהיא בצורת טפחה
במקומה׳ ואין לה נעימות טפחה לפי שאין מקומה ראוי
לה׃ נשלם חלק הנצב׳ ועניין ניצב שיישב את הנעימה
לא יגביהנה בקולו ולא ירימנה בגרונו ולא ישפילנה
בהגיונו אלא יישבנה במתק לשונו כמות ישראל לא ידע׳
ופעמים יישבנה בלא הכרה ודרך ידיעתה כך הוא אם
היתה באמצע התיבה ועוד אחריה מלך ימשוך בישו׳
בה ויעריכנה כמו את השמים ואת הארץ ודומ׳ ואם היתה
בסוף התיבה יישבנה בלא משיכה ולא הכרה ולא הרמה
כמו בראשית ברא אלהים לוי ויהודה ודומ׳ וכן בסלוק
בזמן שיש אחריו מלך ימשוך בו ויעריכנו למעלה כמו

לָמִים כִּנְמָא ודומ׳ ואם לאו יְקַפְּלֶנָּה׳ החלק השלישי
דרך הרוס והן ששה זרקה לגרמיה רביע תביר טפחה
סלוק׳ הזרקה כבר אמרנו שאפשר שיהיו לה ארבעה
משרתים וזה הוא דרך ידיעתן״ בזמן שאין לה משרתין
שסדבר ובזמן שיש לה משרת אחד לא יהיה לעולם אלא
שופר מונח כמו ויאמר אלי ישעיהו ודומ׳ חוץ מתשעה
מקומות שהיא במשרת אחד והוא המהרכה כמו לכן
אמר לבני ישראל ודומ׳ וכבר נמנו במסורת׳ ואם יש
לזרקה שני משרתים הראשון יהיה מזלה לעולם והוא
שתהיה הנעימה על אות שני מן התיבה והשני שופר
או מהרכה כמו ויאמר משה לפרעה ויקרא פרעה שם
יוסף ודומ׳ חוץ משני מלות מיוחדים בראש שונה יורדים
ובשנית למעלה מועדים והן יהי הוא מספר למלך
את אשר תחיה את המת וגם אל הכלי אשר לא מעמך
ישראל הוא׳ ואם היתה הנעימה על אות ראשון מן התיבה
יהיה גם הוא שופר כמו כי לא מושך הצאן כי יסף למות
ודומ׳ ודע שהמשרת הקרוב הסמוך לזרקה פעמים
מונח ופעמים מיושב כמו המהרכה ובזמן שיש שם
פסיק קודם לזרקה יהיה אותו המשרת הקרוב למטה
מהרכה כמו וכתוב בספר זה תוס׳ ושלה הגבול דבירה
ודומ׳ חוץ משני פסוקים שהן בטעם נפקים ומזה הדרך
נתוקים ולמעלה חקוקים והן ויאמר אלהם ראובן אל
תשפכו דם׳ הנה חרדת אלינו את כל׳ וכן אם יש במלת
הזרקה געיה או שהיתה מלה לפני המקף וגעיה יהיה
המשרת הקרוב לזרקה למטה כמו ויבא יעקב מן השדה
בערב וקח משענתי בידך ולך ודומ׳ ובמקצת ספרים
כותבין הגעיה ובמקצתן אין כותבין אין סומכין על דעת
הקורא לפי כך אם נמצאת או לא נמצאת יטעם הקורא
התיבה אם היא ראויה לגעיה או לא ויהיו כפי טעמו׳
גם הקורא רשאי להוציא הגעיה ורשאי לבטלה אלא
במקצת מקומות אי אפשר לבטלה כמו כי ביד חזקה
רחוקה היא ודומ׳ ואם יש לזרקה שלשה משרתים
יהיה הראשון הרחוק תלישה לעולם כמו ואשר יבא את
רעהו ביער לחטוב עצים ודומ׳ ואם יש לה ארבעה
משרתים יהיה הראשון שופר מיושב והשני תלישה לעולם

כמו הנני עמד לפניך שם על הצור בחורב ודומ׳ ושלשה
פסוקים במקרא נכונים מחזיקים טעותם כי האזלה
והמהרכה על מלה אחת ממונים כמו וידבר משה אל
אהרן ואל אלעזר ואל איתמר בניו וראיתם והנה אם יצאו
בנות שילו ויפקדו ביום ההוא אנשים על הנשכות
לאוצרות לתרומות וזה לפי כח הנעימה ומקצת
סופרים עושין במקום זו המהרכה שופר והנעימה
שוה׳ הגרמיה והיא מחלק הרוס כבר ביארנו
שהמשרת לה מהרכה לעולם בין אחד בין רבים כמו
אשר בית ישראל ודומ׳ ואין לה משרת אחר׳ הרביע
והוא מחלק הרוס לא ישרתהו כי מהרכה לעולם והמ׳
שרת הסמוך לו לעולם שופר מיושב כמו ולא יכלו
אל יכבנו ודומ׳ ולא יהיה המשרת עם הרביע לעולם
על מלה אחת אלא בחמשה מקומות והן כתובין במסורה
היו לרביע שני משרתים הראשון יהיה דרגה לעולם
והשני שופר מיושב ואין כמוהו כמו אשר לא ידעוהו
אבותיכם כי על אפי ועל חמתי ודומ׳ ואם היו לה שלשה
משרתים הראשון יהיה שופר מיושב לעולם כמו כי
לא מבני ישראל המה והמ׳ ואין בזה חילוף׳ התביר והוא
מחלק הרוס כבר ביארנו שאפשר שיקדמו ארבעה
משרתים ועתה נבארם״ ובתחלה נבאר מפני מה טעם
יהיה משרתו עמו והיא מהרכה על תיבה אחת ופעם
לא יהיה עמו׳ דע שבזמן שהתביר על מלה פלונית
ולפני האות שיש עליו התביר אות יש תחתיו שוא
ולפני השוא אות יש עליו מלך משלשה או קמץ חולם או
קמץ או צירי לפי תנאי זה יהיה המהרכה עם התביר
על מלה אחת כמו ויצאו ישקבון התבוננו ודומ׳ וכן
ויתעלקו על שפת אל תלחמו ודומ׳ כולן על דרך זה במאה
שהוא מהרכה עם חירק והיא בבירתא ואין לה שני
והתביר אפשר שישרתוהו מהרכה בסמוך לו ואפשר
דרגה ודרך ידיעתו כך היא אם יש בין נעימת מלה
ראשונה ונעימת מלה שניה שעליה התביר מלך אחד
בלבד משרתו יהיה מהרכה לעולם כמו כי כה אמר
ויספר ודומ׳ והשוא הנד נחשב מלך ואינו מלך כמו
ויהיה לך ודומ׳ ואם יהיה בין נעימה לנעימה שני מלכים

או יתר יהיה משרתו דרגה לעולם כמו שעניס מקל ה׳
תמה הגבורים ודומ׳ ואם היה שוא נח יהיה מארבה
ברמאו שאמרו והן ואבר־הם היו יהיה וכי יגף שור איש
בין בית אל והפרידך כשר שלמן אשר המצא יד־ה
חמשה וישנה ומיצא ויספה ועוד הם עומדים כי אין
לעמוד׳ ואם היה בין נעימה לנעימה פסיק בין היו שם
מלכים בין לא היו לעולם דרגה כמו המלך ימלוך ויוישם
המלך אחשורוש מס ודומ׳ והמשרת השני שלתביר
פעם יהיה שופר מיושב ופעם אזלא ודרך ידיעתו אם
הוא על אות ראשון מן התיבה יהיה שופר כמו עיר ש׳
שפכה דם ואם הוא על אות שני יהיה אזלא כמו ואיש
ראש בית אבתם ודומ׳ ובזמן שיהיו לו ארבעה
משרתים יהיו הראשונים שופר מיושב ותלשה
ואזלא ודרגה או מארכה ודרגה ומארכה באחת
אי אפשר אלא במקום אחד כמו שביארנו׳ הטפחה
והיא מחלק הרום כבר אמרנו שאפשר לה ש׳ כ״ב
משרתים ודרגה ומארכה׳ והמשרת שלטפחה לא
יהיה עמה על תיבה אחת אלא בשמונה מקומות
בלבד כמו מושבותיכם ודומ׳ וכל מקום שתמצא שם
הטפחה זולתן הוא געיה לשלם ואל תטעה בו׳ ולא
יהיה לטפחה שני משרתים אלא בי״ד מקומות בלבד
והן הם לא ישתכו כמו ויבא לו יין וישת ודומ׳ וכולן
כתובין במסורת׳ והמארכה המשרתת את הטפחה
יתחלף נעימתה עם המלכים׳ כיצד אם לא היה בין
נשמת המארכה ובין נשמת הטפחה מלך כלל
תצא נשמת המארכה שבורה מנותזת כמו ונתת
לי את חמר׳ ודומ׳ ואם היה בין המארכה והטפחה
שני מלכים אחד במלת המארכה ואחד במלת
הטפחה תצא נשמת המארכה מיושבת בלא התזה
כמו כי לא אמלו אותם בדרך ודומ׳ ואם היו שם מלכים
יתר משנים איכו ממשיך בנעימתה כמו כי עשיתי
עמכם חסד ודומ׳ ודע שבזמן שיהיה לפני מלת
הטפחה שתי מלות הרא שונה כי והשניה לא יתחלפו
במארכה פעם תהיה על כי ותהיה לא במקף ופעם
תהיה על לא ותהיה כי במקף ודרך ידיעתה כך הוא׳

אם היה על אות ראשון במלת הטפחה מלך תהיה המא׳
רכה על כי ותהיה לא במקף כמו כי לא אכין כי לא נכון
ודומ׳ ואם היה על אות ראשון שוא תהיה המארכה על לא
ותהיה כי במקף כמו כי לא בפח כי לא ביד יקחו ודומ׳
הכל על דרך זו במוא על אות ראשון מלך והמארכה על
לא והוא כי לא תעבר את הירדן הזה׳ הקלוק והוא
מחלק הרום כבר אמרנו שאי אפשר לו משרת אלא אחד
והוא המארכה לעולם ואין לו אחר במה מקומות
שתשרתהו והכטויה והן כתובין במסורת׳ הרי
נתבאר משרתי כל טעם וטעם וביצד סדורן ושירותן
וחילופן לפי מחלקותיהן׳

שער מוסף לחלוק המשרתים

כבר ביארנו מנין המשרתים ודרך שירותם׳ ועתה נבאר
חלק כל משרת ומשרת ולמי ישרת מן השרים ובכמה
פנים משרתו׳ דע הוא התלישה הקטנה לא תשרת
אלא לפזר גדול בלבד בסמוך לו לעולם וכבר ביארנו שהיא
בעשרה מקומות בלא פזרים׳ הכטויה אינה
משמשת אלא לאתנחה ולקלוק בלבד בסמוך לעולם
והן עשרה באתנחה וחמשה בקלוק נמצאת בחמשה
עשר מקומות בלא ספרים׳ השופר ההפוך לא ישרת
אלא היתיב בסמוך לו לעולם ולא יסמך ליתיב אלא הוא לעולם
אלא אם לא יהיה בין טעם ראשונה ובין מקום היתיב
מלך מן המלכים יהיה זולתו כמו שכתוב לכו ודומ׳ כמו שביארנו
בחילוק המשרתים׳ שופר מכרבל והוא הנקרא שופר
נחית לא משרת אלא הזקף בלבד בזמן שיש לזקף שני שו׳
פרות שני משרתים יהיה הראשון שופר נחית והשני שופר
מורס לעולם׳ ובזמן שאין לו אלא משרת אחד אם היה על אות
ראשון מן המלה יהיה נחית לעולם ואם היה על אות שני יהיה
מורס׳ נמצא שופר מכרבל איכו משרת אלא לזקף בלבד
פעמים בסמוך לו ופעמים לפניו משרת אחד כמו שביארנו׳
שופר מורס ישרת בד׳ מקומות ישרת האתנחה
בזמן שיש לה משרת אחד או שנים שניהן מורסין ואין
לאתנחה משרת זולתו חוץ מן הכטויה שמשרת את
אותה בעשרה מקומות בלבד כמו שביארנו׳ ועוד
ישרת הזקף בזמן שיש לו שופר אחד והוא על אות

שני מן המלה יהיה מורס ואם הוא על אות ראשון הוא
כחית כמו שאמרנו ובזמן שהן שנים הראשון בחית
והשני מורס לעולם׳ ועוד ישרת הזרקא בזמן שיש לה משרת
אחד או רבים הסמוך לה שופר מורס והוא שלא יהיה
בינו ובין הזרקא געיה או פסיק אבל אם היה שם געיה
או פסיק תהיה נעימת השופר כנעימת המארכה
למטה כמו שביארנו׳ ועוד ישרת הסגולה לעולם ואין
לה משרת זולתו כמו האתנחה׳ שופר מיושב
ישרת לשבעה טעמים ישרת הפזר בזמן שיהיה לו משרת
אחד או רבים כולן מיושבין לעולם ולא ישרת אותו
זולתו׳ ועוד ישרת התלישה בזמן שיש לה משרת אחד
או רבים כולם מיושבים לעולם׳ ועוד ישרת הקטן
בזמן שאין לקטן אלא משרת אחד והיתה נעימת
המשרת על אות ראשון מן המלה יהיה שופר מיושב
לעולם וכן אם היו לו ג׳ או ד׳ משרתים הראשונים יהיו
משרתים שופרות מיושבים לעולם׳ ועוד ישרת הזרקא
אם יש לזרקא שני משרתים והיתה נעימת מלה
ראשונה על אות ראשון ממנה לפי תנאי זה יהיה
שופר מיושב׳ וכן אם היה לה ארבעה משרתים הראשון
המוקדם יהיה שופר מיושב לעולם׳ ועוד ישרת היתיב
אם יש ליתיב שני משרתים והיתה נעימת מלה ראשון
על אות ראשון ממנה לפי תנאי זה יהיה שופר מיושב
ואם יש לו ארבעה משרתים הראשון מהם שופר מיושב
לעולם׳ וכן אם יש לו ה׳ או ו׳ משרתים הראשונים מיושבין
כולן לעולם׳ ועוד ישרת הרביע בזמן שאין לו אלא
משרת אחד הוא שופר מיושב לעולם׳ ואם היה לו ג׳
משרתים הראשון והשלישי מיושבין לעולם׳ ועוד ישרת
התביר אם יש לו שני משרתים והיתה נעימת מלה א׳
על אות ראשון ממנה יהיה שופר מיושב לעולם׳ ואם
יש לו ארבעה משרתים הראשון מיושב לעולם׳ ולא
ישרת שופר מיושב אלא במקומות אלו בלבד לפי מחלוקותם
נמצאו השופרות המשרתים ארבעה חלקים׳ שופר
הפוך והוא לא ישרת אלא ליתיב בלבד ושופר מכרבל
והוא משרת לזקף בלבד׳ ושופר מורס והוא משרת ל׳
אתנחה ולזקף ולזרקא ולסגולה בלבד׳ ושופר מיושב

והוא משרת לפזר ולתלישה ולטרחא ולזרקא וליתיב
ולרביע ולתביר בלבד׳ מארכא תשרת לו׳ טעמים׳
תשרת ליתיב בזמן שיש לו משרת אחד או רבים הוא בסמוך
לו אם לא היה רחוק לשופר הפוך כמו שביארנו׳ ועוד
תשרת לזרקא בזמן שיש לה משרת אחד או רבים היא
בסמוך לו לעולם והוא שיהיה שם פסיק או געיה
או שלשה מלכים לפי תנאי זה בלבד׳ ועוד תשרת
הלגרמיה אם יש לה אחד או שנים הם מארכה לעולם
ועוד תשרת התביר בזמן שיש לו משרת אחד או רבים
היא בסמוך והוא שתהיה אותה המלה איכה ראויה
לזוקא כמו שביארנו׳ ועוד תשרת הטפחא אם אין
לה אלא משרת אחד ואם יש לה שנים הראשון דרגה
לעולם והשני שני מארכות צמותות והן י״ד מקומות
בכל המקרא׳ ועוד תשרת לפלוק ואין לו משרת
זולתה אלא הכתובה בחמשה מקומות בלבד׳ אזלא
תשרת לארבעה טעמ׳ תשרת לטרק אם אין לטרק
אלא משרת אחד והיתה נעימת התיבה שלמשרת
על אות שני ממנה יהיה אזלא לעולם לפי תנאי זה
בלבד׳ ואם יש לטרק שנים או שלשה או ד׳ או ה׳ משר׳
תים הסמוך לו אזלא לעולם׳ ועוד תשרת היתיב
בזמן שיש לו שני משרתים והיתה נעימת מלה א׳
על אות שני ממנה יהיה אזלא לעולם לפי תנאי זה
בלבד׳ ואם יש לו ג׳ משרתים או יותר תהיה המלה הג׳
למטה היתיב אזלא לעולם כמו ובקע הר הזתים
מחציו ודומ׳ ועוד תשרת הזרקא אם יש לה שני משרתים
והיתה הנעימה על אות שני ממלה ראשונה או יותר
לפי תנאי זה יהיה אזלא ואם יש לה ג׳ או ד׳ השלישית
למטה הזרקא אזלא לעולם כמו ואשר יבוא את רעהו
ביער ודומ׳ ועוד תשרת התביר אם יש לו שני משרתים
הראשון אזלא לעולם׳ ואם יש לו ג׳ או ד׳ השלישית למטה
התביר אזלא לעולם׳ תלשא תשרת לארבעה טעמ׳
תשרת הטרק אם יש לו שנים או ג׳ או ד׳ משרתים המלה
השלישית למטה הטרק אזלא לעולם׳ ועוד תשרת
התביר אם יש לו ג׳ או ד׳ משרתים מלה הרביעית לתביר
תלשא לעולם׳ ועוד תשרת היתיב אם יש לו שנים

או ג׳ חוץ הרביעית ליתיב תהיה תלשה לעולם׳ ועוד
תשרת הזרקא אם ישלה משרתים רבים הרביעית
לזרקא תלשה לעולם׳ ודרגא תשרת לשני טעמים
תשרת לרביע אם יש לו שני משרתים או ג׳ האמצעית
דרגא לעולם׳ ועוד תשרת לתביר אם יש בין נעימת
מלת המשרת ובין נעימתו שני מלכים או יותר תהיה
דרגא לעולם כמו שביארנו׳ וכן אם יש לתביר שני
משרתים ואחד מהן עמו על מלתו יהיה הראשון
דרגא והוא אם תעירו ואם תעוררו ואביר׳ נמצא
לפי דרך זו משרת הפזר שופר מיושב לעולם׳ ואם
פזר גדול הוא משרתיו כולם שופרות מיושבין חוץ
מן הסמוך לו שהיא תלשה קטנה׳ ומשרת התלשה
שופר מיושב לעולם׳ ומשרת הטרס שלשה שופר
מיושב ותלשה ואזלא׳ ומשרת לגרמיה שנים שופר
מיושב שלה ומארכא׳ ומשרת הרביע שנים שופר
מיושב ודרגא׳ ומשרת הזרקא חמשה שופר מיושב
ותלשה ושופר מורם ואזלא ומארכא׳ ומשרת היתיב
חמשה שופר מיושב ותלשה ואזלא ושופר הפוך
ומארכא׳ ומשרת הזקף שנים שופר מכרבל ושופר
מורם׳ ומשרת התביר חמשה שופר מיושב ותלשה
ואזלא ודרגא ומארכא׳ ומשרת הטפחא מארכא
בלבד או דרגא ושתי מארכות הצמודות׳ ומשרת
האתנחא שופר מורם ונטויה׳ ומשרת הסלוק מארכא
בלבד׳ ונטויה בחמשה מקומות כמו שביארנו׳ כגון
אדוננו שהפק רצוננו׳ וזה הוא סידור
הטעמים ברוב טרס ואחריו רביע או לגרמיה
ואחר לגרמיה רביע ואחר רביע יתיב ואחר יתיב
זקף ואחר זקף תביר או טפחא ואחר טפחא
אתנחא או סוף פסוק׳ אחר פזר תלשה ואחר תלשה
טרס זה הוא סידורן לפי הנעימה׳ לפי שיש מהן
דרך גובה ומהן דרך רום ומהן דרך נצב׳ ואפשר
שיתחלף סדר זה לפי מלות הפסוק וגדלו וקטנו
אם הוא דרך סיפור אם יש בו אותיות קריאה או
אותיות הלימה או אותיות הידיעה לפי ענינו יהיו
תוצאותיו ולפי תוצאותיו יהיו סימני טעמיו וזה

והמשכילים יבינו׳ ודע שיש לבעלי הדקדוק
לכל טעם וטעם הנפה ביד יתר על הנעימה הגלויה נפה
כמו שאמרו צנורי חוטפה באצבע יחידי בגולה׳
מניף בשלש אצבעות לפניו שופר בשתי אצבעות
הנפה קצרה פזר בשתי אצבעות הנפה גדולה קרנפרה
מניף בשתי אצבעות למעלה תלשה חטפה באצבע
זקף קטן מניף באצבע מלמעלה למטה טרס הופס
את המלה לאחוריה תלשה מושכת המלה לאחוריה׳
ועל דרך זו יש לכל הטעמים והמשרתים כמו שאמרנו
בטעמי׳ אין מקנחין בימין מה טעם מפני שמראין בה
טעמי תורה׳ והאל הגדול ברוב גדלו יזכנו להגות בתורתו
ולדקדק בה כראוי ולידע צפוניה וסודיה ונשקריה
ויקורותיה ויגלה לעינינו כל סתריה ויעזרינו ויזכינו
לדעת כל שאפשר לדעתו וללמוד וללמד לשמור ולעשות
ולקיים את כל דברי תורתו באהבה ולעשות משפטיו
וחקיו ומצותיו אשר צוה את אבותינו ויתן חלקינו
בתורתו ועם עושי רצונו ויבנה עירו בחיינו ובימינו
ויקבץ גליותינו וישמיענו שלומינו והרבה דעתינו
ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו ויושיענו זה
יי קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו׳ אשרי
המחכה ויגיע׳
זה הוא שראינו לכתבו והכל בדרך קצרה׳

וראיתי לכתוב

החילופים שנחלקו בהן הקומרים
בנקודות׳ זה החילוף אשר נמצא בין שני המלמדים
אהרן בן משה בן אשר ומשה בן נפתלי ירחמם אל׳
וכשר להקדים מן המלות אשר התחלפו בהן אשר בהן
שתי אותות תתפעם במלה כמו יששכר וזולתה׳
דע כי היה בן אשר ינקוד מלת יששכר השין הראשון
ויניח אותו בשין וישבית השין השני מן הנקוד וכן
יוצא אותו נפק כמו יִשָּׂכָר וכולם על זה המנהג׳ ובן
נפתלי יחליפהו כי הוא ינקוד השנים ויניחם בימין
יִשָּׂשכָר׳ וכל לשון אכילה היה בן אשר יפתח הכף
על המשפטים שביארנו בסימני השוא הנע׳ ובן נפתלי
לא היה פותח ממנה דבר׳ וכל לשון גרושה היה בן

אשר יפתח הריש והוא שיהיה תחת השין שלש נקודות
כמו מעט מעט אגרשנו מפניך לא אגרשנו מפניך
וזולתם׳ ואם לא יהיה על השין שלש נקודות לא יפתח
הריש כמו ויגדלו בני האשה ויגרשו ותגרשוב
מביתו ודומ׳ חוץ ממלה אחת כי הוא יפתח אותה ולא
יהיה תחת השין שלש נקודות והיא ויגרשהו וילך׳ ובן
נפתלי לא היה פותח ממנה דבר׳ וכל לשון בתים
אשר יהיה בשוא טעמו היה בן נפתלי יחזקם בדגש
יותר מזולתם כמו על הבתים ומבתיך כולם על זה
המנהג׳ ובן אשר יחליפהו על זה חוץ משתי מלות
והיא ובתים מלאים כל טוב את תבנית האולם ואת
בתיו כי זכר במחברתו כי ארבע מלות במקרא מתה
הדגשין והן ובתים מלאים ואת בתיו ויושמה בלעולם
וגבריא אליך תלתיהון׳ וכל בני ישראל בזרעאל
ליזרעאל בירחה לירחה בירחת לירחת היה בן אשר יקוד
היוד בזו המלות ויוציא אותו בפה ובן נפתלי יחליפהו
ולא יקוד היוד ולא יוציא אותו בפה כמו בישראל׳
וכל ויהי אשר תסמוך עם בגד כפת והטעם מודבק
עם ויהי היה בן אשר יקראם ברפי על משפטי אויה
כמו ויהי בשמעו ודומ׳ ובן נפתלי יחליפהו בז׳ מלות
כמו ויהי כראותו אותה ויקרע ויהי כראות המלך ויהי
כשמעו כי הרימותי ויהי כאשר תמו ויהי כהוציאם
אותם ויהי כשמע כל המלכים ויהי במלכו׳ וחוץ
מאלו יניחם על משפט אויה רפי כמו ויהי כל הנופלים
ויהי כדוד ודומ׳ נתחיל עתה בחילוף וחיבור שביניהן
בתורה ונזכיר הסדרים שבכל חומש וחומש ומנין
הפרשיות ואלו הן׳

ספר ראשון והוא ספר הישר

דע כי הספר הזה שתים עשר פרשה בכללם מ״ה סדר׳
והוא אלף וחמש מאות וארבעה ושלשים סימן אך לך
נתחיל במנין כל פרשה ופרשה ואשים לפסוקי כל פרשה
שם איש שישמר בו המנין ולא תשגה בו׳ פרשת
בראשית יש בה ארבעה סדרים׳ ריש הפרשה
ואלה תולדות השמים׳ הן האדם היה׳ זה ספר תולדות׳
ומנין הפסוקים מאה וששה וארבעים קמ״ו נגד המנין שם
אמציה ובה מן החלוף מלה אחת והיא ומפרי העץ
אשר בתוך הגן חטף בתוך הגן׳ ואלו המלות שנת׳
חברו בהן והיה הארץ למינה ולכל חית הארץ מפני
עץ הגן נאכל אמחה את האדם אשר בראתי׳
אלה תולדת נח   יש בה חמשה סדרים ריש
הפרשה׳ ויזכר אלהים את נח׳ צא מן התבה׳ ויהיו בני
נח היוצאים׳ ויהי כל הארץ שפה׳ ומנין הפסוקים מאה
שלשה וחמשים קנ״ג נגד המנין שם בצלאל׳ ובה
מן החלוף שתי מלות בתקן קריאת בן אשר על
הימין וקריאת בן נפתלי על השמאל והיה בן אשר
יקרא כזה ומחיתי את כל היקום בזקפה ובן נפתלי
יקרא כזה את כל היקום אשר עשיתי מעל שמאל
ובכל חית הארץ׳ ובכל חית הארץ אתו׳ ואלו המלות
אשר התחברו בהן את האלהים התהלך נח׳ את כל
היקום׳ ויגברו המים ובכל דגי הים ובכל חית הארץ
ינחמנו ממעשנו׳   פרשת לך לך יש בה
ד׳ סדרים ריש הפרש׳ ויהי בימי אמרפל׳ ואחר הדברים׳
ושרי אשת אברם׳ ומנין הפסוקים מאה ששה ועשרים קכ״ו
נגד המנין שם מכדבי׳ ובה מן החילוף בין את כל
הארץ׳ והתחברו בזו וישלחו אתו ואת אברם ויאהל
עד סדום ויחשבה לו צדקה׳   פרשת וירא יש
בה ה׳ סדרים וחמשה פסוקים ריש הפרש׳ ויבאו שני המל׳
סדמ׳ ויסע משם אברהם׳ ויי׳ פקד את שרה׳ והאלהים נסה׳
ומנין אלו חמשה ותמשה פסוקים מן הסדר האחרון והוא סדר
ויגד לאברהם׳ ומנין הפסוקים מאה וששה וארבעים קמ״ו
נגד המנין שם יחזקיהו׳ ובה מן החלוף ד׳ מלות לכל
המקום׳ כי חפרתי את הבאר׳ אלהים יראה לו השה
ולא חשכת את בנך את יחידך׳ ואין בזו הפרשה מלה
שישגה בה איש כמו זולתה לא נאמר לא כי צחקת׳
היה מן צחקת המלמדים יקרא אותה בדגש פא ואין כשר׳
ויהיו חיי שרה יש בה ד׳ סדרים תחסר ה׳ פסוקים
אשר הם בפרשת וירא סדר ויגד לאברהם הוא סדר
ראשון מזו הפרשה עד ואברהם זקן׳ הסדר הב׳ ואברהם
זקן׳ השלישי ואבוא היום אל העין׳ הרביעי ויוסף אברה׳
ומנין הפסוקים מאה וחמשה ק״ה נגד המנין שם יהוידע׳

ובה חילוף מלה אחת גר ותושב ושתי מלות התח'
ברו בהן לעת ערב לעת צאת השאבות׃
ואלה תולדות יצחק יש בה ג' סדרים ריש הפרש'
ויהי כי זקן יצחק׳ ויתן לך האלהים׳ ומנין הפיסו' מאה
וששה קו' נגד המנין יהללי׳ ואין שנתחלפו בהן
ויתרוצצו ולמה זה לי בכרה׃ כי עתה הרחיב יי'
קלו שופר ותשלחוני מאתכם עלי קללתך בני
וירח את ריח בגדיו ראה ריח בני ועל חרבך תחיה
ואת אחיך׃ ואין התחברו בהן ורבקה אמלה אל
יעקב ואהרגה את יעקב אחי׳ פרשת ויצא
יעקב יש בה ד' סדרים ריש הפרש' וירא יי' כי שנו
לאה׳ ויזכר אלהים את רחל׳ ויאמר אלהים אל יעקב׳
ומנין הפיסו' מאה שמונה וארבעים קמ"ח כנגד
המנין חלקי׳ ויש בה חילוף ויבא יעקב מן השדה
ובהעטיף הצאן גנבתי יום וגנבתי לילה׳ והתחכמו
וכל אקחוס׳ פרשת וישלח יעקב יש בה
ג' סדרים ריש הפרש' ויבא יעקב שלם׳ וירא אלהים
אל יעקב׳ ומנין הפיסו' מאה וארבעה וחמשים קנ"ד
נגד המנין שם קליטה׳ ואין שנתחלפו בהן׳ ויאמר
אם יבוא עשו אל המחנה והיה המחנה ויאמר לא
אשלחך ויאהב את הנער וסוף פיסו' לזרעך
אחריך אתן׳ בן בשמת חלוף קרח׳ והמלות אשר
התחברו בהן כי יפגשך כי על כן ראיתי פניך כל
יוצאי שער עירו בלא געיה׳ פרשת וישב יעקב
יש בה ד' סדרים ריש הפרש' בעת ההיא׳ וירד יהודה׳
ויוסף הורד׳ ויהי אחר הדברים האלה חטאו׳ ומנין
הפיסו' מאה ושנים עשר קי"ב נגד המנין בקי׳ ושתי
מלות התחלפו בהן להשתחוות לך ארצה׳ יפה תואר
ויפה מראה׳ ואין המלות שנתחברו בהן ויתנכלו
אתו בין איש בבעני כי לא לו יהיה הזרע׳ ליצחק
בנו ראה את כל מאומה בידו׳ פרש' ויהי מקץ
יש בה ד' סדרים ריש הפרש' ויאמ' פרעה אל עבדיו
ויאמ' אלהים יוסף בינים השני׳ ואל שדי יתן לכם
רחמים׳ ומנין הפיסו' מאה ששה וארבעים קמ"ו נגד
המנין יחלקיהו׳ ויש בה חלוף ויקרא פרעה שם יוסף

ולפניו ילד שני בנים בהתחננו אלינו׳ ויבא יוסף הביתה
וישתחוו לו ארצה׳ ושתי מלות התחברו בהן׳ ויפתח
יוסף את כל אשר בהם׳ פרשת ויגש יש בה
שני סדרים תחסר ד' פיסו' ריש הפרש' ואת יהודה שלח׳
ומנין הפיסו' מאה וששה קו' נגד המנין יהללי׳ ובה חלוף
היש לכם אב או אח׳ ויפל על צוארי בנימן אחיו׳ בני
אשר ימנה וישוה בדלוג ובהאחריך ובנידן חשים׳ ובני
יוסף אשר ילד לו במצרים׳ ואין המלות שנתחברו בהן
כי שנים ילדה לי אשתי בנימין אחיו כל הנפש סביב
יעקב וינהלם בלא געיה׳ פרשת ויחי יש בה
ג' סדרי' וארבעה פיסו' תשלום הפרש' הראשונה׳ ואין הן
ויהי אחר הדברים האלה׳ ויקרא יעקב אל בניו׳ בנימן זאב
יטרף׳ ומנין הפיסו' חמשה ושמונים פ"ה נגד המנין ימלה
ובה חלוף שתי מלות גם הוא יהיה לעם דגש או רפי
יהודה אתה יודוך אחיך׳ נשלם ספר הישר׳

נתחיל בספר הברית

יתחלק
דע כי הספר
אחד עשר פרשה תהיה שלשה ושלשים סדר ומנין הפיס'
ארט׳ פרשת ואלה שמות׳ יש בה ד' סדרים
ריש הפרש' וילך איש מבית לוי׳ ומשה היה רעה׳ וילך
משה וישב׳ ומנין הפיסו' מאה וארבעה ועשרים קכ"ד
נגד המנין מעדי׳ ויש בה מן החלוף מלה אחת והיה
של נעליך והתחברו בשתי מלות ויבאו הרעים ויגרש'
בלא געיה ואחר להיכלו׳ פרשת וארא יש
בה ג' סדרי' ריש הפרש' כי ידבר אליכם פרעה׳ השכם בבקר׳
ומנין הפיסו' מאה ואחד ועשרים קכ"א נגד המנין יעיאל׳
ויש בה מן החלוף חמש מלות הם המדברים ויחזק לב
פרעה וחביל בלא געיה ובחדר משכבך ויחדלו הקלות
והתחברו כל אשר ימצא בשדה השערה׳ כי אני
הכבדתי יש בה ג' סדרי' וחצי ריש הפרש' עוד נגע
אחד׳ ויהי בחצי הלילה׳ קדש לי כל בכור׳ ומנין הפיסו' מאה
וששה קו' נגד המנין יהללי׳ ויש בה מן החלוף מלה אחת
עבדו אלהים עתה׳ והתחברו לא כן לכו נא הגברים ואין
קורין אותה באזלא כי אם במקף׳ פרשת ויהי בשלח
יש בה ג' סדרים וחצי תשלום הסדר המוקדם׳ ואין הן מה

תצעק אלי הנני ממטיר לכם' עד אנה מאנתם" ומנין
הפיס' מאה וששה עשר קי"ו נגד המנין קנאה" ויש בה
מן החלוף שתי מלות נחית בחסדך' עם זו גאלת דגשחו
רפי שמעו עמים ירגזון את התלונות' והתחברו אז ישיר משה
זה אלי ואנוהו בהר נחלתך כל המחלה הנני עמד
לפניך שם על הצור' פרשת וישמע יתרו'
יש בה שני סדרים ריש הפרש' ואתם תהיו לי ממלכת'
ומנין הפיס' שנים ושבעים ע"ב נגד המנין אלה אלי ואין
בה חלוף' והתחברו באו בקול יקבל או ירה יירה דגש'
וזה מנהג שפת הקדש' לא יהיה לך אלהים אחרים על פני"
פרשת ואלה המשפטים יש בה ג' סדרי' ריש הפרש'
אם כסף תלוה' הנה אנכי שלח' ומנין הפיס' מאה
ושמונה עשר קי"ח נגד המנין עזיאל' ובה מן החלוף
שתי מלות ויכפש בין מתוך ויחזו את האלהים' והתחברו
באו כן תעשה לשדך כן תעשה לכרמך' אם המצא תמ'
בידו' פרשת ויקחו לי תרומה יש בה ג' סדרי'
ריש הפרש' ואת המשכן תעשה' ועשית פרכת ומנין
הפיס' ששה ותשעים צ"ו נגד המנין כלו ואין בה חילוף
והתחברו באו ונתת על השלחן ולירכתי המשכן ימה'
פרש' ואתה תצוה יש בה שני סדר' ועשרה פיס'
מן הסדר הבא ואין ריש הפרש' וזה הדבר ועש' מזבח'
ומנין הפיס' מאה ואחד ק"א נגד המנין מיכא' ושלש מלות
התחלפו בהן והם יקחו את הזהב ואת התכלת ופעמני
זהב ובהעלות אהרן והתחברו באו ואת שמות ולקחת
את כל החלב ואת היותרת' פרש' כי תשא יש בה
ד' סדרים ריש הפרש' תשלום סדר ראשון שהוא ועשית
מזבח' ראה קראתי' ויפן וירד משה פסל לך' וט' פיס'
מן הסדר הבא והוא ויאמר יי' אל משה כתב לך' ומנין
הפיס' מאה ותשעה ושלשים קל"ט נגד המנין חכנא'
ובה חלוף וקנמן בשם מחציתו' את מעשה יי' ושתי
מלות התחברו בהן ויתנצלו בני ישראל כי לא תשתחוה
לאל אחר' פרש' ויקהל יש בה ג' סדרי' תחבר
תשעה פיס' תשלום סדר ויאמ' יי' אל משה כתב לך' ויאמ'
ראו קרא יי' בשם' ויעש בצלאל את הארון' ומנין
הפיס' מאה ושנים ועשרים קכ"ב נגד המנין סבואה

ובה חלוף ויקרא משה אל בצלאל ושתי מלות התחברו
בהן ויביאו מטו את התכלת ויעש את כל כלי המזבח'
אלה פקודי' יש בה שני סדרים ריש הפרש' ויביאו
את המשכן ומנין הפיס' שנים ותשעים צ"ב נגד המנין
עזיה ובה חלוף ומן התכלת והארגמן וירכסו את
החשן מטבעתיו ואת מכנסי הבד שש משזר'
והתחברו באו ואת האבנט והיתה להם משחתם בלא
גניה'
נשלם ספר הברית'

נתחיל בתורת כהנים

דע כי הספר הזה יתחלק עשרה פרשיות תהיה
חמשה ועשרים סדר ומנין הפיס' נטו' פרש'
ויקרא יש בה שני סדר' וחצי ריש הפרש' נפש כי
תחטא וחצי סדר ונפש כי תחטא ושמ' קול אלה"
ומנין הפיס' מאה ואחד עשר קי"א כנגד המנין עוז'
ויש בה מן החלוף מלה אחת מכל אשר שבע עליו
והתחברו וכפר עליו הכהן על חטאתו" פרש' צו
יש בה שני סדר' וחצי סדר המוקדם זה קרבן אהרן
ובניו וחצי סדר הבא והוא סדר קח את אהרן' ומנין
הפיס' שבעה ותשעים צ"ז נגד המנין עבדיהו" ואין
בה חלוף והתחברו ויקח את כל החלב' ויהי
ביום השמיני יש בה שני סדר' וחצי חצי סדר
המוקדם דקח את אהרן' וידבר יין ושכר' וידבר
זאת החיה' ומנין הפיס' אחד ותשעים צ"א כנגד
המנין מיכיהו והתחלפו את השקצו' אשה
כי תזריע יש בה שני סדר' ריש הפרש' ואיש כי יהיה
בו נגע' ומנין הפיס' שבעה וששים ס"ז כנגד המנין
בעיה' ובה מן החלוף והנה אין מראהו מן העור
והתחברו והנה אין בבהרת או בשער בלא פרח תשוח"
זאת תהיה יש בה ג' סדר' ותשעה פיס' ריש
הפרש' וכי תבאו דברו ואיש זב' ותשעה פיס' מן
סדר ואשה כי יזוב זוב דמה' ומנין הפיס' תשעים
צ' נגד המנין יעדו' ובה מן החלוף מלה אחת בכל
המשכב אשר ישכב עליו' אחרי מות יש בה
ג' סדר' תחבר תשעה פיס' תשלום סדר ואשה כי
יזוב' איש איש מבית ישראל אשר ישחט כמעשה ארץ

ומנין הפיסוקין שמונים ה׳ נגד המנין עדן וכה חלוף
ובמעשה׳ קדשים יש בה שני סדר׳ ריש
הפרש׳ וכי תבאו אל הא׳ ונטעו ומנין הפיסוקין ארבעה
וששים ס״ד נגד המנין נודד ויש בה חלוף מכל עוף
בת אביו או בת אמו והתחברו לא תעש׳
אמר יש בה ג׳ סדר׳ ואחד ריש הפרש׳ דבר אל
ראשר יקריב קרבנו׳ דבר ובקצרכם ואחד סדר
הבא מן ויקחו אליך שמן ומנין הפיסוקין מאה וארבעה
ועשרים קכ״ד נגד המנין מעדי וכה חלוף אמר
אל הכהנים אשר תקראו וחציו במקף שבתכם
את מועדי יי׳ בנקבו שם יומ׳ מאריך׳ והתחברו
ונסכה יין מאריך ממוש׳ תבי׳ לחם תנופה שתים
פרש׳ בהר סיני יש בה שני סדר׳ ואחד הסדר
המוקדם׳ וכי תמכרו ממכר׳ וכי ימוך אחיך ומשה
ומנין הפיסוקין שבעה וחמשים נ״ז נגד המנין חכויל
ויש בה מן החלוף שתי מלות ולבהמתך את כספך
לא תתן לו ונתחברו בא׳ תעבירו שופר בכל ארצכם
ואם מעטו׳ פרשת אם בחקתי יש בה שני
סדר׳ ריש הפרש׳ וידבר ד׳ איש כי יפליא ומנין הפיס׳
שמונה ושבעים ע״ח כנגד המנין גוזא׳ ואין בה חילוף
והתחברו ואם מך הוא מערכך וכל ערכך יה׳ בשקל הקדש׳
נשלם תורת כהנים׳

נתחיל בחומש הפקודים

דעו כי הספר יתחלק עשרה פרשיות ותהיה לג׳
סדר ומנין הפיסוקין אלף ותפח׳ במדבר סיני
יש בה ג׳ סדר׳ וה׳ פיסוקין ריש הפרש׳ איש על דגלו
ואלה תולדת אהרן ומשה׳ והארבעה פיסוקין מן סדר
אל תכריתו ומנין הפיסוקין מאה ותשעה וחמשים קנ״ט
כנגד המנין חלקיהו וכה חלוף מלה וכלל את הסך
ובנין לכם והתחברו אשר על המשכן ואת המ׳
אשר ישרתו על אלעזר בן אהרן הכהן׳ פרש׳ נשא
יש בה ה׳ סדר׳ תחבר׳ פיסו׳ תשלום סדר אל תכריתו
דבר דאיש כי יפליא׳ דבר ד׳ כה תברכו׳ ביום השביעי׳
ומנין הפיסוקין מאה וששה ושבעים קע״ו כנגד המנין
עמוק׳ והתחברו בא׳ שהם נבחשה והם המרים

המאררים והשאר בלא געיה׳ פרש׳ בהעלתך
יש בה ד׳ סדר׳ ריש הפרש׳ עשה לך שתי חצצרות
אספה לי שבעים איש׳ היד יי׳ תקצר׳ ומנין הפיסוקין
מאה ששה ושלשים קל״ו כנגד המנין יהללו וכה חלוף
בן שנו להם בני ישראל׳ ובהאריך הענן על המ׳ כי אם
אל ארץ אספה לי שבעים והיה בני יב׳ במ׳ אל אחוי
והתחברו בא׳ והתיצבו שם עמך אם את כל דגי הים׳
פרש׳ שלח לך יש בה ג׳ סדר׳ ריש הפרש׳ עד אנה
ינאצוני וידבר ד׳ כי תב׳ ומנין הפיסוקין מאה ותשעה עשר
קי״ט נגד המנין פלט׳ ויש בה חלוף הבמחנים אם
ובכל מוצאי את תלונות בני יש׳ כי העמלקי והכנעני
ועשו כל העדה ונתחברו בא׳ עלו זה בנגב׳ ואת
כל עדת בני ישר׳׳ פרש׳ ויקח קרח יש בה
שני סדר׳ ריש הפרש׳ וידבר דקח מאתם׳ ומנין הפיס׳
חמשה ותשעים צ״ה נגד המנין דניאל ופה חילוף
זה יהיה לך מקדש׳ והתחברו בא׳ חמר׳ אלעזר
בן אהרן לך ולבניך אתך ויתן את הקטרת׳
פרה אדמה יש בה שני סדר׳ ריש הפרש׳ וישלח
משה מלאכים ומנין הפיסוקין שבעה ושמונים פ״ז
כנגד המנין עזי וכה חילוף ולא נתן בריחו׳ וכל אשר
יגעבו הטמ׳ ויש מנה הכתוב והתחברו במלה אחת
לסבב את הארץ מצא רפי׳ פרש׳ וירא בלק
יש בה ג׳ סדר׳ ריש הפרש׳ מי מנה עפ׳ יע׳ וישב יש׳
בשטים ומנין הפיסוקין מאה וארבעה ק״ד כנגד המנין
מנח׳ וכה מן החלוף אשר על הכהר ולוי ישראל
מה פעל אל כי אם יהיה לבני ישר׳ מים מדליו
פרשת פינחס יש בה ד׳ סדר׳ ריש הפרש׳
וידבר לאלה תחלק הארץ׳ וידבר ד׳ פקד יי׳ וביום
הבכורים׳ ומנין הפיסוקין מאה שמונה וששים קס״ח
כנגד המנין מקלחים ואין בה חלוף אלא והיתה לבני
ישראל בין אשר בגשה ובן נפתלי בלא געיה׳
ראשי המטות יש בה ד׳ סדר׳ ריש הפרש׳
דוידבר דנקם וידבר לשא את ראש ומקנה רב
ומנין הפיסוקין מאה ושנים עשר קי״ב כנגד המנין
עיבל ויש בה מן החלוף מלה אחת את הכהן שבי

ואת המל׳ והתחברו את הנחשת את הכל׳ עד תם
כל הדור העשה הרע וחמר בן נפתלי בי ראה
מחזורא רבא פתח׳ אלה מסעי יש בה
ג׳ קדר׳ ריש הפרש׳ וידבר דזאת הארץ׳ ויד בר
דהקריתם׳ ומנין הפיסו׳ מאה ושנים ושלשים קל״ב
נגד המנין בלק ובה מן החלוף מלה אחת מא׳ תתנחלו
אתה׳ והתחברו בו ממחרת הפסח׳ נשלם
חומש הפקודים׳ נתחיל במשנה תורה
דע כי הספר יתחלק עשרה פרשיות והוא אחד
ושלשים סדר ומנין הפיסו׳ הנ״ג׳ אלה הדברים
יש בה שלשה סדרים ריש הפרש׳ ויאמר דרב
לכם סב את ההר׳ ויאמר דראה החלותי ומנין
הפיסו׳ מאה וחמשה ק״ה נגד המנין מלכיה
ואין בה חלוף והתחברו בו ויכהו את בשעיה׳
פרשת ואתחנן יש בה ד׳ סדרים ריש הפרש׳
כי תוליד אז יבדיל משה שמע ישרא׳ ומנין
הפיסו׳ מאה ותשעה עשר קי״ט נגד המנין
פלט ובה מן החלוף ה׳ מלות אם יסתפים
אנחנו ובלכתך בדרך פן תחרה אף י׳ ונשל
גוים רבים מפניך והתחברו בו את עבדך
וזכרת כי עבד מקף את יהוד בריש והיה כי
יביאך׳ והיה עקב יש בה ג׳ סדר׳ ושני
שית סדרי׳ ריש הפרש׳ שמע ישרא׳ אתה עבר
בעת ההיא ושלישית סדרי בו הארץ אשר אתה
בא שמ׳ ומנין הפיסו׳ מאה ואחד עשר קי״א נגד
המנין דעוא ויש בה מן החלוף ותנבב תתעבכו
לשבתו את אשר בלבבך למטר השמים
תשתה מים ובלכתך בדרך והתחברו בו
עם גד ונ׳ בענקים ויכת על לחתי ארץ נחלי
מים במחניך והיא במקף׳ פרשת
ראה יש בה ה׳ סדר׳ תחקר שלישית סדר
שבפרש׳ והיה עקב׳ כי ירחיב יי׳ אלהיך
כי יקום בקרבך בנים אתם ליי׳ כי תהיה
בך אביון ומנין הפיסו׳ מאה ששה ועשרים
קכ״ו נגד המנין פלאיה ובה חילוף שתי
מלות פתוח תפתח את ידך וזבחת פסח
במקום אשר יבחר והתחברו ובכל אשר
תשא קדבה שנת השבע׳ פרש׳ שפטים
יש בה ד׳ סדר׳ ריש הפרש׳ אשימה עלי מלך
כי הגוים האלה כי תקרב אל עיר ומנין הפיסו׳
ששה ותשעים צ״ו נגד המנין עבדיהו ובה מן
החלוף שתי מלות והם על פי התו׳ אש׳ יורוך׳
ועל המשפט למען יאריך ימי׳ על ממלכתו
והתחברו נביא מקרבך׳ פרש׳ כי תצא
יש בה ה׳ סדר׳ ריש הפרש׳ כי יקרא קן צפור׳ כי
תצא מחנה׳ כי תדר נדר׳ כי תקצר קצירך׳
ומנין הפיסו׳ מאה ועשרה ק״י נגד המנין עלי
ובה מן החלוף שתי מלות והיה לפנות ערב׳ אשר
ינחל אליך ואלו המלות התחברו בה ואם כשר
את העבוט תחנה׳ פרש׳ כי תבוא
יש בה שני סדרים ריש הפרש׳ והיה אם שמע
תשמ׳ ומנין הפיסו׳ מאה שבעים ושנים קע״ב נגד
המנין מבכי ואין בה חילוף והתחברו בכל ארצך
אשר׳ יי׳ אתם נצבים יש בה ג׳ סדרים
ריש הפרש׳ כי המצוה הזאת הקרוב ימין ומנין
הפיסו׳ שבעים ע׳ נגד המנין אדניה ויש בה
מן החלוף מלה אחת והיא׳ הארץ אני נשבעתי
אשר הדיחך יי׳ אלהיך שמה׳ וכי אביאנו אל
האדמה כולן נתחברו בה שהן בלא גניה׳
שירת האזינו יש בה סדר אחד ומנין
הפיסו׳ שנים וחמשים נ״ב נגד המנין כלב׳ ובה
מן החלוף שתי מלות והוא עשך ויכננך נתחלפו
אם גשיה תחתיהו ואתחת הכף ימלאהו׳
וזאת הברכה יש בה סדר אחד ומנין הפיסו׳
אחד וארבעים מ״א נגד המנין גאל ואין בה
חילוף והתחברו על שתי מלות והם רבבות
אפרים ואף שמין יערפו טל׳ שו׳ שרש

עבדי מש׳ עשן

סדר תיבות
אשר במקרא חצובות

כסדר הקצובות על דרכים הרבה נתיבות מתחלפין
בהרבה אותות ובכתבים בכמה פנים מהן חקוקים
באות ונקרא באות אחר' ומהן דברים שווין בלשון
ומחולפין בכתב' כמות א'הי העבריים נקרה עלינו
א'הי העברים נקרא עלינו' כל אשר יקרא עליו את
אשר יקרה לעמך כי ביצחק יקרא אולי יקרה' כי
שבעת ימים ימלא' עד ימלה שחוק פינו' הלא אם
תיטיב שאת' הלא היא ברבת בני עמון' רפא ישית
בגאון גליך' ופה אשליך לכם גורל' כי הוא כסותה
ובדם ענבים סותה' אסרי לגפן עירה' ויקברהו
ברמה ובעירו' ואיזה בן שמעי בן אילך ויהי יתת
הראש ואיזה הש' יתרא יתרה' הנמצא וידוע
בכל המקרא כי אף יעמד במקום הי והי יעמוד בסנ'
אף כי כן בטן המקרא כולו ומהם אשר פתרונו
מתחלף מחבירו ומהם אשר לא יתחלף כמות ופה
ופה ואיזה ואיזא ואין אחד מהם סותר את דברי
חבירו כי היא דרך המקרא כי אף ישרת במקום
הי והי במקום וו כמות עירו עירה על דרך זו כל
המקרא כולו ולא לאדם שיתחנה בזה' ועוד
כתובים ולא נקראים וכולם ברוח הקדש מפי יוצרי
אמונה לא חילפו ולא שינו ולא המירו ולא נמצא
אחד מהם סותר את דברי חבירו אלא כדברי זה
כן דברי זה כתורת משה איש האלהים אבי הנביאי'
כמות הושע היא ופן נבואת ישעיה ושאר כל
הנביאים על דרך זו נמצא זה למד מזה' כי
הדברים המיוחדים היא הושע העפלים הטחרים
לבג לבג הביר יכיר ד ביונים חירי יונים שניהם
מימי רגליהם נלמד שני ענינים ושתי דרכים
שתי תיבות שמות טחרים עפלים למדנו מזה
כי יש לזה האבר שני שמות וכן לחירי יונים
דביונים וכן לשניהם מימי רגליהם' אם אמר
טחרים אמת דבר ואם אמר עפלים אמת דיבר
וכן לבג לבג לשון אוכל והיא מלה חצויה מפת'

בג המ' ולבג היא לשון אכילה וכן הוא אומ' ואכלת את
שלל אויביך נמצאו שניהן שווין ואין אחד מהן סותר את
דברי חבירו ולא משקרבו' וכן החמורים האסירים הכלוא
הכליא שלמות שלמית ישוב ישיב הוא במותן' חשבנו
דבר אחד כי בשני עתים ובשני זמנים דבר הנביא
ובשני מקומות פעם אחד דיבר והוכיח בעפלים ופעם
אחד דבר והוכיח בטחרים וצוה לכתוב אחד מהן מן
החוץ ואחד מבפנים. וכן מה יש בין לבג לבג אלא הכל שווה'
וכן ונתק תרבינו ונתק תרבנו זכור את יום השבת
שמור את יום הש' ועל שלשים על שלשים וכל תמונה כל
תמונה ותאזרני חיל ותזרני חיל תתבר תתבר מגדול
מגדיל וכל אחד ואחד לא יצא מטעמו לא זה נסתר
ולא זה נסתר' וכל כתיב וקרי אשר במקרא תצא
על זה הדרך חוץ מאחת על אומר מקצת הפותרים
והוא מדד רוח הקדים בקנה המדה חמש אמות קנים
היא מאות' וזה הפותר שגה ולא ידע ולא טוב אמר
ולא הוא כאשר חשב כי יש במקרא כמות זה ארבעים
ושבע תיבות כתבים מוקדם ומאוחר כמות גולך
גלון ויקהלו ויקלהו האלה האהל יחבר ירחב בערבות
בעברות והמפשנים את העמודים והמשנים ותאגנה
ותלאנה תערכה תלענה חץ שחוט שוחט וכן גרלון
וזה כמותן מאות אמות אם הקדים למד על זו כמות
גולן גלון לא חילוף את הכתב והענין אחד וכן כששחרן
וחלילה לנביא שיטעה או ישגה ויאמר במקום מאות
אמות כי פנתים חמש מאות קנים וכן פנת צפון וכן
פנת מזרח ואיך יהיה בתקיים חמש אמות זה לא
יעמוד בדעה ואין זה לא אומר הנביא וציוון שיכתוב
מוקדם ומאוחר כמו ויקהלו ויקלהו בערבות בעברות
והענין אחד בלא שגגה ובלא חילוף והמשכילים יבינו'

לכה ביארנו

קרי ולא כתיב וכת' ולא קרי'
ועתה נבאר פירושן בעזרת שדי'

ולא אבו בנימן חיקרם הכל בני כי עשו תבל ונבלה
וזמה בישראל וראוי להם לגרוע ייחוסם מבנימן הצדיק
ולהרחיקם מתולדותו ומכללו ולא קראם בני בנימן כי
אבו לשמוע בקול אחיהם' ובשאר מקומות שקראם

כי בנימן נתלה להם תקוה ודרך תשובה אם יחזרו
ממעשיהם ויעשו תשובה יקראו על שם אביהם בני
בנימן'   בלכתו להציב ידו בנהר כת' בספר שמואל
עילתו שהזכירו הכת' בשני מקומות בשמואל ובדברי
הימים ואמרו הכת' בשני זמנים ובשני ענינים פעם
ראשון אמר להשיב ידו בנהר ופעם שני אמ' להציב
ידו בנהר פרת" ולא עקק הכת' בפעם ראשון להודיע
שהוא נהר פרת או נחל מצרים כתבו אונקה לו פרת
קרי' כאשר ישא בנבל תקרו הכת' איש מבפנים כי
בן אדם מחוסר מאהים וכן הוא אומ' ותחסרהו מעט
מאהים ולא דבר יקום בדברי אהים לכך חיסרו מבפנים
איש ותלה לו הכת' מבחוץ אם זכה מעשיו ועשה לשם
שמים תהיה עצתו כדבר אהים'   כי על בן המלך
חיסרו הכת' בן לפירוע מעשיו כי בקש להמית אביו
וכפר בעיקר ובא בעדון אל פלגשי אביו ואמר יואב
כי על כן בן המלך מת" כי על אמת בן המלך מת
תלה לו בן מבחוץ כי באמת הומת בן המלך וכן הוא
אומ' בן בנות צלפחד' כדבריכם כן הוא'   ואדרמלך
ושראצר הכהו בחרב נכתב מבפנים ושראצר בנין
נקרא מבחוץ' אין נקרא ואדרמלך ושראצר הכהו
לא נודע מי הכהו אם בניו או אחרים ותלה לו מבחוץ
בניו להודיע לכל באי העולם נקמת אהיםבו ולקיים
עליו הנני מקים עליך רעה מביתך: קנאת יי'
צבאות כת' הוסיף צבאות ותלה לו מבחוץ כי נקמה
גדולה יעשה יי' בו ראשונה ואחר כך על ידי צבאות
מלאכיו וכן הוא אומ' ויצא מלאך יי' ויך במחנה אשור
מאה ושמונים אף לכך תלהו מבחוץ להודיע שתי
נקמות נקם בו אהים'   הנה ימים נאם יי' כת' עילתו
כי הנה ימים נאם יי' דבר סתום הוא והיה לנו לומר
כי זאת הבשורה לעתים רחוקות ולימים רבים" כאשר
נקרא ימים מבחוץ קירב הקץ וקירב הבשורה בקריאת
ימים כצווי הנביא'   הרחמן ימהר הקץ אמן'
אל יהי פליטה כתב בפעם עילתו כי בבל היא כבא
הממלכה ובית המלכות וכן הוא אומ' הלא דא היא
בבל רבתא די אנא בניתה לבית מלכו ובה שקעה מלכות
ישראל ובטלה מלכותם ובשרירמיהו לשארית
ישראל בנקמת אהים אשר ינקום ממנה בעולם
הזה ולעתיד לבוא וכתב אל יהי פליטה בעולם
הזה והוסיף מבחוץ אל יהי לה לעתיד לבוא' כל
אשר תאמרי אעשה כת' יצא מזה כי צותה נעמי
את רות שני פעמי' בראשונה אמרה רות כל אשר
תאמ' אעש' ובצווייה שנייה אמרה כל אשר תאמרי
אלי אעשה לכך הוא תלוי מבחוץ" כי אמר אלי
תבאי כת' מלמד כי רות הגידה לנעמי חמותה
הדבר שני פעמי' בראשונה לא אמרה אלי ובשנייה
אמרה אלי לכך נתלה מבחוץ'   וזה פירוש
כתוב ולא קרי' כי אם אמנון כת' לפי שבראשונה
אמ' יונדב בן שמעה כי אמנון לבדו מת שלא נודע
לו הדבר על אמתתו כי אמנון לבדו מת' וכשחישב
בלבו אמ' אל ישם אדני המלך אל לבו דבר לאמר
כל בני המלך מתו כי אם אמנון לבדו מת לפי
שהוא היה ראש הדבר על אמתו וחיסרו הכת'
תיבה לפי כיעור מעשיו ומיתה משונה לכך
אם כת' ולא קרי'   כי אם במקום אשר יהיה
שם אדני המלך כת' עילתו כי איתי הגתי דבר
בכל לבבו ובכל נפשו וחוזק דבריו כי אם במקום
אשר יהיה שם אדני המ' אם למות אם לחיים כי שם
יהיה עבדך והיה כלבדוד הצדיק כי נכרי הוא
וחיסרו המקרא אם וכן הוא אומ' שוב ושב עם המ'
כי נכרי אתה וגם גולה אתה למקומיך לכך כת'
אם ולא קרי'   יסלח נא יי' לעבדך חיסרו הכת'
תיבה אחת כי נעמן דבר דברים שלא כהוגן לכן
לא השיבו אלישע הנביא על דבריו כאשר אמר
בבוא אדני בית רמון להשת' שמה חיסרו הכת' נא
לפי חסרון דעתו ודבריו לכך כת' ולא קרי'
חי יי' את אשר עשה לנו את הנפש כת' חיסרו הכת'
אות לפי שנשבע בפעם ראשון וכפר וכן הוא אומ' וגם
במלך נבוכדנצר מרד אשר השביעו באהים ועוד
הוכיח יחזקאל אם לא אלתי אשר הפר' ועוד אמר
ירמיהו ואם חי יי' יאמרו לכן לשקר ישבעו לכך

חיברון הכה וחיבר שבועתו שהיה בה תיבה
נכתבת ולא נקראת׳ אל ידרך ידרך הדרך
כה זה ילמד על שני נקמות ועל שתי פורעניות
אשר ינקום יי לעמו ממלכות כשדים ונכתבו שני
פעמי ידרך הראשון נקמת העולם הזה במהרה
וכן הוא אומ׳ הנני רב את ריבך ונקמתי את נקמ׳
נקמתך ידרך השני לא ולא קר׳ כי הוא צפון ותלוי
לעתיד לבוא׳ עשיה ככל אשר צויתני כה תלמד
מזה כי אומר כאשר צויתני יש בו תקוה וחיבה
וחמלה מעט מהרבה ואין הוא דבר כלייה ויש בו
תקוה ותוחלת לתשובה וכאשר צפה המלאך
לבוש הבדים גודל רוע מעשיהם וכן הוא אומ׳
עון בית ישראל ויהודה גדול במאד מאד עשה בהם
כלייה ואמר והשיב דבר עשיתי ככל אש׳ צויתני
כי ככל לשון כלייה הוא ואין שם פליטה וכן הוא
זקן בחור ובתולה טף ונשים תהרגו למשחית׳
ופאת נגב חמש חמש מאות ארבעת אפים כה
תלמד מזה כי חמש מאות הוסיף בשורה רמזה
כי אם הכה וזה מדותיה ונתן חק וקו המדה לבית
השלישי למגרשיו ולתולדותיו למוצאיו ומובאיו
ותלה בנינו עד התשובה וכן הוא אומ׳ אתה בן
אדם הגד את בית יש׳ את הבית ויכלמו מעונותי׳
ואומ׳ ואם נכלמו מכל אשר עשו כל זה הכבוד
הצפון להם הוא ויש לשי לתת הרבה מזה ניבול
להוסיף חמש על חמש ואף על אף וכן הוא אומ׳
יום לבנות גדריך היום ההוא ירחק חק ואומ׳ יום
הוא ועדיך יבוא לכך נכתב חמש חמש כן יאמ׳
בעל תרת מ״א מן׳ ועתה כי אמנם כי אם גאל
אנכי כה שלתו כי ידע בבעז כי שם גאל קרוב ממנו
לכך אמ׳ כי אם גאל אנכי אם על ספק אולי יגאל טוב
או לא יגאל ולא היה בטוח שהוא יגאל כי הוא אומר
ואם לא יחפץ לגאלך וגאלתיך אנכי׳ לכך אם גאל
נכתב כי אם גאל אנכי נקרא״

פירוש
סדר הספרים עד החרבן נתחיל

בחומשי תורה

ספר ראשון והוא ספר הישרים׳ משנברא העולם עד
שמת יוסף הצדיק אלפים ושלש מאות ותשעים ושנים׳
ספר שני והוא ספר הברית משמת יוסף הצדיק עד
השנה השנית לצאת בני ישרא׳ עד שהוקם המשכן מאה
וארבעים נמצא משנברא העולם עד שהוקם המשכן
בתמוז והסימן בתמוז בחולים׳ ספר שלישי והוא
ספר תורת כהנים משהוקם המשכן באחד לחדש השני
בשנה השנית הראשון עד החדש השני יהיה חדש ימים
עד באחד לחדש השני בשנה השנית׳ ספר רביעי
והוא חומש הפקודים מאחד לחדש השני בשנה השנית
עד ארבעים שנה בעשתי עשר חדש באחד לחדש ש׳
שלשים וח׳ שנה ותשעה חדשים נמצא סימן בתחף
ליצירה׳ ספר חמישי והוא ספר משנה תורה
מת אהרן וחיה משה אחרין שבעה חדשים ושבעה
ימים וביום השביעי מת החסיד ונקרא זה הספר ספר
משה ככתוב ביום ההוא נקרא בספר משה וכל התורה
נקראת על שם משה החסיד הנאמן שנ׳ זכרו תורת
משה עבדי׳ מעשתי עשר חדש באחד לחדש והעם
עלו מן הירדן בעשור לחדש הראשון הרי שבעים יום
יצא מהן שלשים יום שבכו בהן ושלשת ימים הכינו להם
צדה שנכנסו בעבור שלשת ימים הרי שלשה ושלשים
נשתייר שבעה ושלשים יום הרי זה מת משה החסיד
בשבעה ימים מחדש שנים עשר ליה ומת אהרן הכהן
בראש חדש אב שכך כת׳ ויעל אהרן הכהן אל הר ההר
וכו׳ בחדש החמישי באחד לחדש זכרונם לטובה
ולברכה הישרים והחסידים׳ ספר יהושע
הנביא הוא ספר ראשון משעברו בני ישרא׳ את הירדן
בימי יהושע החסיד עד שמת יהושע עשרים ושבע
שנה ואם לא תדע מאין מנה חשובים עד בשבתי ישרא׳
בחש׳ ובבנותיה ובערעור ובבנותיה ובכל הערים אשר
על ידי ארנון שלש מאות שנה ואתה תדע׳ ואומ׳ בימיו
בנה חיאל בית האלי את יריחו באבירם בכרו יסדה
ובשגוב צעירו הציב דלתיה כדבר יי׳ אשר דבר ביד
יהושע בן נון הנבואה׳ ספר השפטים

מעתניאל בן קנז עד שמת שמשון בן מנוח הדני׃ ובימיו
היה עלי הכהן בשילה אחר פינחס בן אלעזר הכהן
שבקי כל׳ ואחיה בן אחיטוב אחי איכבוד בן פינחס
בן עלי כהן י״י בשילה מי כהן י״י בשילה אלא יום שמת
עלי חרבה שילה ככת׳ ויטש משכן שילה אהל שכן
באדם ואומ׳ כהניו בחרב נפלו ויך צריו אחור וכל ענ׳
שבספר תלים וכן הוא אומר ועלי בן תשעים שנה
ושמונה שנה ואומ׳ ושם שני בני עלי חפני ופינחס
כהנים לי״י נתמנה שופט והיו בניו כהנים במקומו שהו
זקן לא יוכל לראות והוא כהן ארבעים שנה נשפט
ארבעים ומת׳ ומן עתניאל בן קנז עד שעמד עלי שופט
שלש מאות ועשרים וארבע שנה׃ ספר שמואל
משנתמנה עלי שופט בשילה עד שמת דוד מלך
ישראל תשעים ושלש שנה ארבעים לעלי ואחת עשרה
שנה לשמואל ושתים לשאול וארבעים לדוד המלך׃
ספר מלכים משמלך שלמה בן דוד עד שחרב
הבית הראשון ארבע מאות ואחת עשרה שנה וששה
חדשים ועשרה ימים אמת ואמונה צדק ונכון בלור
וישר׃ שמושו יהושע עשרים ושבע שנה
המזבח והארון עשה בגלגל ארבע עשרה שנה שבע
שכבשו ושבע שחלקו׃ בשילה שלש מאות וששים
ותשע שנה׃ בנוב שלש עשרה שנה׳ בקרית יערים
עשרים שנה אחת עשרה לשמואל הנביא ושתים
לשאול ושבע שנים לדוד המלך בשנה השמינית
העלה דוד את הארון מקרית יערים לירושלם שנ׳
חבל ארון אלהים העלה דוד מקרית יערים כי נטה לו
אהל׳ המזבח עשה בגבעון ארבעים וארבע שנה׃
הארון בציון עשה שלשים ושבע שנה עד שהעלה
אותו שלמה לבית עולמים שנ׳ והמלך שלמה וכל
עדת ישראל הנועדים עליו וג׳׳ ויביאו הכהנים את
ארון ברית י״י אל מקומו׳׳ המזבח ואהל מועד הביא
אותן שכך כת׳ ויעלו את הארון ואת אהל מועד ואת
כל כלי הקדש אשר באהל׳ ספר ישעיהו
מעזיהו ועד חזקיהו עד שנה למנשה מאה
וארבע עשרה שנה ולא נתנבא שנים הרבה אלא ישעיהו

בן אמוץ והושע בן בארי׃ ספר ירמיהו
מן שלש עשרה שנה ליאשיהו בן אמון מלך יהודה
עד שחרב הבית הראשון ארבעים ואחת שנה
וששה חדשים ועשרת ימים והוא אומ׳ אחר חרבן
הבית משלוש שלש ועשרים לנבוכד נצר בשנת
שמנה עשרה לנבוכד נצר חרב הבית והגלה
צדקיהו לבבל וכן הוא אומ׳ ויהי בשלשים ושבע
שנה לגלות יהויכין מלך יהודה והיא השנה שמת
בה שחוק עצמות נבוכד נצר הרשע ומן שלש
עשרה שנה ליאשיהו עד שמת נבוכד נצר
ששים ושבע שנה׳ ספר יחזקאל מן
בחמשה לחדש היא השנה החמישית ליהויכין
מלך יהודה עד בעשרים ושבע שנה לגלותינו׳
ספר הושע בן בארי שנים עשר נביאים שלש
מאות ועשרים ושבע שנה מן עזיהו המלך ועד
השנה שמא אלכסנדרוס מקדון עד כאן הנביאים
נתנבאו בבית שני בימי דריוש וארתחשסתא
ובטלה הנבואה׳׳ ספר דברי הימים משנברא
העולם עד שעמד כורש מלך פרס שלשת אלפים
ושלש מאות ותשעים ואחת שנה׳׳ ספר עזרא
מן שנת אחת לכורש מלך פרס עד בשנת שלשים
ושתים לארתחשסתא מלך פרס חמשים ואחת שנ׳
ולקץ ימים נשאלתי מן המלך שתי שנים׳׳

אלו הנביאים

שנתנבאו לישראל במדבר
התנבאו משה ואהרן ומרים ואלדד ומידד ושבעים
זקנים׳ בימי השפטים יהושע בן נון ודבורה וברק
בן אבינעם׳ בימי שאול אלקנה ושמואל הרואה׳ בימי
דוד נתן ואסף וידותון והימן וגד׳׳ בימי שלמה
אחיה השילוני ועדו החוזה׳ בימי רחבעם שמעיה
איש האלהים ויעידה החזה׳ בימי אביה חנני החוזה׳
בימי אסא עזריהו בן עודד ואליעזר בן דודוהו׳ בימי
יהושפט יהוא בן חנני ומיכיהו בן ימלה ויחזיאל בן
זכריהו׳׳ בימי יהורם אליהו ואלישע ועבדיהו׳ בימי
יואש זכריהו בן יהוידע ויונה בן אמתי בימי עזריה

הושע בן בארי וישעיה בן אמוץ ועמוס בימי יותם
מיכה המורשתי בימי יחזקיהו יואל בן פתואל
בימי מנשה נחום האלקושי וחבקוק בימי יאשיהו
ירמיה וצפניה וחולדה הנביאה בימי יהויקים
אוריהו בן שמעיהו בימי צדקיהו יחזקאל בן בוזי
ואלו הנביאים שנתנבאו בבבל בירידתן
מירושלם חגי זכריה ומלאכי ודניאל כל נביאי ישראל
מן משה רבינו ראש הנביאים ואבי הסופרים עד
מלאכי מאה ושבעה עשר מיכאן ואילך נלחתום
חזון רוח הקדש תניחם אלהים יחיש הקץ משה
איש האלהים כתב חמשת חומשי תורה וספר איוב
יהושע כתב ספרו שמואל הנביא כתב ספרו וספר
שופטים ורות ישעיהו כתב ספרו ומשלי ושיר
השירים וקהלת ירמיהו כתב ספרו וספר מלכים
וקינות דוד ועשרה נביאים חברו תלים חגי
זכריה ומלאכי כתבו ספר יחזקאל ותרי עשר
וספר דניאל ומגלת אסתר עזרא הסופר כתב
ספרו וספר דברי הימים ברוך הבוחר בישראל
ומנחילם תורה תמימה שלימה מאושרה ערוכה
בכל ושמורה דרשו מעל ספר יי וקראו אחת
מהנה לא נעדרה

כבר אמרנו שאין אנו צריכין לכתוב סימן ריש
בדגש ורפי שאינו ידוע אלינו והוא לבני ארץ
ישראל לבדם אעפ כן ראיתי לכתבו וזה הוא
סימנו כאשר יסמך אות לששה אותיות ויהיה
תחת האות הסמוך לה שוא יצא ריש ברפי כמות
עזרני עזרה בעזרת ברכי כי ישרים דרכי
דרכמנים עטרות מטרות ישראל המשרה
ולמעשרות עשרה מצרים נעצר ק יתרא קתרו
עה סימנם זד טס צת או ששה אותיות מן
פניה ויש שנים מאחריה לן כמו ערלי לב
נון כמתקרני או שמונה אותיות ששה מלפני
הריש ושנים מאחרין זד טס צת מלפניו לנ
מאחרין ובלבד שיהיה שוא תחת הריש כמות משרעו
למולך דרכי כלטרפי צמחה סרעפותי עד ערפת

תרקיע ובן יבוא אותיות לנ לפני הריש ויבוא הריש
בשוא ויהיה רפי כמות לרענכם ונראה ודומ סליק

אליך פתחין באתנחה
דכל קריה
ספר בראשית

ותאכל ותרא האשה לחדש ובחדש השני
ובלהה ותהי ראשית הפתח ויצא אלהים
ותהר ויבא אל הגר ויאמר ויברכהו
ויגמל ויגדל הילד המאכלת וישלח אברהם
וילך ויעקב נתן זקנתי ויאמר הנה נא
בת ואחר ילדה החרבו ויבא יעקב
בטח ויהי ביום השלישי נדר אנכי האל בית
לחמש וישם אותה יוסף עד בנימן זאב יטרף

ספר ואלה שמות

דברה ויאמר משה כן ויבמש ולא שמענו
אליעזר ושם האחד ספר ויקרא
מחבת וכל מנחה וחרבה וכל מנחה בלולה
החל ולהבדיל בין בנשך את הספר

ספר במדבר סיני

יאמר ובנוחה לבד ולמה יי מביא הפר
כי עבר יי בזה עבר וציים מיד כתים ויאמר וישא משלו
נחביר ואנון בעני בת ואם אין לו אחים אחים ואם
אין לו לחדש ובחדש הראש ספר אלה הדברים
שברת ואכתב על הלחת ואצוה ויאמר משה
ואדרעה האזינו השמים ירחף בכשר יעיר קנו
ספר יהושע החרם ורק אתם שמרו
בחרם וימעלו בני יש המלח ויהי להם גבול
למס ויהי כי חזק יש ספר שופטים
צפת וילך יהודה הגדה ותבך אשת שמשון
ותחלצהו ויהי כי הציקה לרדה ואם ירא אתה
תאכל מכל אשר יצא ללכה ויהי ביום השלישי
ספר שמואל בצלצח בלכתך היום
החרם ויקח העם מהשלל הפצר כי חטאת קסם
ללכת ויקב שמואל וילך ויהוכהן בא
בעמלק כאשר לא שמע מגת ויצא איש הבנים

רגשו כאשר ימשל׳ לחביגיל ויאמר דוד״
היקלט ויען כל איש רע החמש והנה בוו עבדיך״
השל ויחר אף בשא״ ויחנק ויהי תפל רחה׳
בחל ויבאו ויעורו וירד ויט שמים״
מלח ויעש דוד״ הקם ואדנירם׳
בבה ותהי עוד מלחמה״

ספר מלכים

חתיצה ויאריכו הבדים״ גגל ויחזק העם״
לקחת ותלך לקחת ויקל ניך אז יכה מנחם׳
ויבחשו ויעברו את בנו״ כרגל ואנשי בבל׳
ויחל וישלח אחזיהו״ בדלתו ויקח יהוידע״
לחיי אז יחלק שלל׳

ספר ישעיה

השע הישמלב העם״ לחט יען כי מאס העם״
תלטשנה וקשת נערים׳ עדי עד בטחו בינ׳
קש תהרו חשש״ קמל אבל אמלל הד׳
תרמסנה ברגליכם״ לאריאל והציקתי״
ילחכו והיו מלכים״ הדם תחת הנעצוץ״
תפתחנה ותחיתו ושע״ יאמר הלא שרי׳
יתלצץ ובתרע׳ במערה מסעף פורה״

ספר ירמיה

בענתות דברי ירמיהו״
לענה מאכילם״ אכתבנה זאת הבריתא׳
ידתו לבקבק אמר נגלו ובאתם ועמדתם״
נפחת מדוע שובבה״ עברו כדנה תימרון״

ספר יחזקאל

תבהלנה המלך יתאבל׳
האנח ואתה בקרדם׳ תהרגנה ובנותיך אשר״
לבז והושעתי לצאני׳ ושלחה כל חיה הנה״
לבפנו ונתן עץ השדה״ בז לשלל שלל׳
בטהרה ואנשי קיץ יבדילו׳

תרי עשר

מרחם ואת בניה״ הנפלת ביום ההוא אקים״
בספרד וגלות החל ענן בריח המשק׳
רשע עד האישבית׳ גת לכן תתני שלוחים״
יתגן כי חמס לבנון׳ לעד לכן חכו לי״
תרעננה ידי זרבבל׳ תשברנה והכפתי את כל׳

דברי הימים׳

ושנאצר ומלכים ופציה״
ההגריאים ויעשו מלחמה׳ יזרחיה ובני עזר״
המלכה ואחתי׳ יתר ונוב

ויחלק ויהב שלמה״ החוצה ויאריכו הבדים״
ולבכלם ויקראו בקולו׳ להעלות ובא לו׳
בחוחים ויבא יי עליו״ לבהלני ותלח לו נחני
לאליעזר ואחיו׳ צבעונים ויעש בבית׳
המלח ואמציה התחזק׳ באמציה ויחרש ע׳

תהלים

אתה אספרה אל חק׳
כתשב האזיבתמו״ לחם הלא ידעו׳
וירד ויט שמים׳ אתה חטאת נעורי״
הלכתי לדוד שפטני״ חגי אחת שאלתי׳
עלי כי שמעתי דבת יגיבי לדוד ריבה יי את
ידעתי ובצלעי שמחו׳ שקר אל ישמחו לי׳
ארץ כי לא שלום ידבר תחרש ראיתה יי״
דרך זבח תודה״ אתה ואני עני ואביון״
ארץ כשמך אלהים״ ובמים הרכבת אנוש׳
סיני ארץ רעשה׳ בכנף אם תשכבון׳
שני יגעתי בקראי׳ שקר רבו משנאתי׳
ואין חרפה שברה׳ רעם בצרה קראת׳
כבגלגל אלהי שיתמו״ אלהי כי טוב יום׳
אלהי שמרה נפשי׳ שועתי ואני אליך יי׳
יקדת לפנים הארץ״ הודע למכות ימינו״
אתחנו דעו כי יי הוא אלהים׳ מים ישם מדבר׳
קפרתי בשפתי״ השכלתי מכל מלמדי׳
שקר יי הצילה נפשי מנעורי דבת עדרוני׳
עיני יי לא גבה לבי׳ ירושלם תדבק לשוני״
מרדפי הקשיבה ארני׳ תחנוני מזמור לדוד׳
השמים הללוהו אש מן״

דורינע

תשברנה כי זרועות״ ואדברה רבות עשית׳
איחל ואני תמיד׳ ואתעבה שקר שנאתי׳

איוב

ממעל היום ההוא׳
ואין יחשכו כוכבי׳ יכתו מבקר לערב׳
מישע ירתקו בנין״ וילך כלה ענן׳
אמרתי אחת היא״ והשמו פכו אלי׳
תרדנה בדי שאול׳ ומלך יתעני קצב׳
וילך ישאהו קדים״ הרתק כפך מעלי׳
מכטחו ינתק מאהלו״

דורינע

ער הזאת ידעת׳ החיים על [illegible] בבותיך
[illegible] עד יריח׳ המשגני כי אזן
כי [illegible] נס׳ לחומו הורכי׳
[illegible] החך יונה׳ תפלחנה תכרענה ילדיהן׳
ואשלם מי הקדימני׳ גלה היאכל תפל׳
אוחיל מה כחי כי׳ הבטחך הנה אומתי׳
נצח אבי יבחן׳ תלהט נפשו בחלים׳
משלי כנפים התעוף עיניך׳
נכרתי על שדה איש׳ וגנבתי פן אשבע׳
מארץ דור חרבות׳ מים שאול ועוצר׳
נחל עין תלעג ארץ תחת שלוש׳
[illegible] לעלוקה׳ חורכין
[illegible] דמי כרגן׳ מבטחיך להיות בין
בעי גבר חכם׳ החל כבד אבן׳
קהלת תנה אם רוח המשל׳
אסתר הכף וימצא כתוב׳ ובכל אתר וכל [illegible]
[illegible] ולקחתם אגרת אזוב׳ דניאל
המלצר ויאמר דניאל׳ אזל אדין דניאל׳
[illegible] הוא צלמא׳ בה ודי חזית רגליא׳
דשמיא באדין [illegible] חסף ואצבעת רגליא׳
[illegible] הן איתי אלהנא׳ ויד חלינני תלם חזיו׳
כנשר לקצת ירחין׳ נפל עוד מלתא׳
[illegible] בה קמנא מגלי׳ חלף בלשצר מלכא׳
[illegible] מלכתא לקבל להודעותני וכען הועל׳
[illegible] אדין דניאל׳ שבחת ועל מרי שמיא׳
[illegible] בתר דנה׳ קדמה מתכל הוית׳
תוחר [illegible] משה׳ בחרצה׳ וישלח ידו׳
עזרא חדת נדבכין די אבן׳
ודהב ולהיבלה כסף׳ למעבד ומה די עלך׳
[illegible] ושער השחות׳ אתה כי רבים ביהודה׳
בחומה כלבש החומה לחומה בחומה החוצה׳
לחוצה בחוצה כולכל׳ החרש ומבני יהוידע׳

ואלין פרחין סוף פיסוק

בראשית הראשון וירא אלהים את האור׳
ויאכל ותרא האשה׳ ומש ובמבחרם

לחמר ויאמרו איש׳ ברחה ויאמר הגר׳
הפר ופרי זכר׳ זקנתי ויאמר יי אל אברהם׳
ומתי הנה נמצא׳ ויבך ותקם רבקה׳
עדר ויהם [illegible] עבדיו׳ וקנה ויהיו [illegible]
ואברכם ויאמר יוסף׳ ורחם מאל אביך׳
ואלה שמות בחול ויפן כה וכה׳
התבן והגעת אצי׳ הכבדים וישב את משה׳
בקש ובדוב גאוך׳ לתבן לקשש קש׳
נשך אם כסף תלוה׳ נחשן אבני שהם׳
לכהן את בגדי השרד׳ ויכפש ביני ובין בני׳
[illegible] ויהי ממחרת׳ ארוכים ויאמר אני [illegible]
ויקרא
שברה ויאמר יי אל משה׳
הערב ואם לאה בבהן׳ וממדבר סיני [illegible]
אלה הדברים בטח ועברו את הירדן׳
לחצני ונעתק צור׳ העליקם כל [illegible]
יהושע ואחרת והפרים ושיאן׳
שפטים [illegible] וגדעון בא׳ בה ויבא [illegible]
חכו ויבא האיש׳ הכף ויקם אדנית׳
שמואל תחכל ובן יעשה׳ באפר [illegible]
והלום ויראו העופים׳ מי [illegible] ויהי [illegible]
ויקרע ויבקשמו׳ ממלך ויאמרו עבדי׳
חרמנו ויאמר שאול׳ חרפה [illegible]
אהבתהו ויראשאול׳ בחרשה וירא דוד כי [illegible]
[illegible] ונרש אין כל׳ ויאנש ויבך [illegible]
ויאכל ויקם דוד מהא׳ התגש ותאמר [illegible]
מלכים ולחיון ואת כל [illegible]
אט ויהי כשמע אחאב׳ הספר הוא השיב׳
מבעקה בן שמנה שנה׳ ויחי מקץ [illegible]
ישעיהו תעקבנה ויאמרו [illegible]
תשפלנה וישח אדם׳ בעליפיה ויבהלו [illegible]
ונעצה הלא כאשר טבאל נעלה ביהודה׳
תשכבנה ועליהם׳ השבתי ואחסף [illegible]
הרק כי לפני קציר׳ כאריא והעקן [illegible]
[illegible] ולא תשעינה׳ יעתו והין [illegible]
ערחקים מכן ביפין תפרחנה אז תפקחנה׳

יכהל כרעה עדרו ייחלון לא יכהה ולא
השב וקוחעם בזוז" עד וחבל ישרא נשע
לשפה כרע בל לעברים ושמתיה ציד
ואמלט ועד זקנה אני ייחלון קרוב מצדיקי"
ירמיה אליך העבד ישרא".
להבר בעת ההוא" צעדו ידעתי יי"
השמו שפך חמתך" לערפל תנו לי"י אלהיכם"
מקללוני אוי לי אמי" מבטחו ברוך הגבר"
ההרגה לכן הנה ימים" ירחם ארחם"
בשער האמר אבנה בעדר וישבו בה יהודה
הסף והביא אותם" יחזקאל
היכלה ואתה בי" דברתי והיתה"
עלה ושבעים איש מקדשיהם והבאתי נשי"
החשמלה ואראה והנה" בשער ותפש אתת"
ולבץ כיכה אמ"ש מחלך האמר תאמר
סבו לכן כה אמר" תלכנה בחורי און"
תרי עשר תתפכה על ראשי ההרים
ישחרנני אליך אשובה תתמוגגנה הנה ימים"
וירדם ויראו המלחים" מזעפו וישאו אתיונה"
בעולה הוי בונה עיר תחלשנה יראו גוים ויבשו"
יאחר כי עוד חזון" צמח שמענה יהושע"
בשלון ביום ההוא נאם יי" כחש והיה ביום ההוא"
דברי הימים" ואביהוד ויהיו בנים"
ואחוה ואבישוע" לנחמו ויתאבל אפרים"
ועתליה ושמשרי ושחריה" חקל ולאצל ששה בנים"
ואחימן למהר ומן הגדי" במעלם וכל ישרא".
החבתים ומתתיה" השעלבני חבר מות"
ויוכח ויצא דויד לפני ההררי בני השם הגזני
החרופי לעוזי ירימות ועזיהו" ואשישא
ויחלק לכל איש לעד וחביל" ואתה שלמה בני
ויחלקום וימצאו בני אלעזר" לעבדיהו וגם ללוים"
ואליעזר בני משה גרשם" יתר ואחיו ההגרי ההוא"
האחד וכנף הכרוב האחד ופני הכרובים"
לעלתי ויהי בדברו" החוח להכחיד"
החזה ודברי דויד וארך בני אצל בלהן

ונעבדך מצר הקשה" ואבישור ויהיו בני אונם"
ונערה ולאשחור אבי" חתת ובני קנז עתניאל"
ואשראל ובני יהללאל ואחישחר ובני ידיעאל"
ואנעם ויהיו בני" תהלים
יכהלמו אז ידבר" שברת קומה יי הושיעני"
ואעסק יי בקר" תשורנו כי אתה תברך"
למנצח כי לא לנצח" לבטוח לכן שמח לבי"
יאספני כי אבי ואמי שחותי כרע כאח לי"
תאחר ואני עני ואביון" ולאחיכנו למה פניך תסתיר"
והדרך חגר חרבך" טהריני הרב כבסני"
כדר לך דומיה תהלה" באשמיו אך אלהים ימחץ"
המעיר החשבנה" יעבדוהו וישתחוו לו"
ילחכו לפניו יכרעו" יאשרוהו יהי שמו לעולם"
במחכמל יהרוג בברד" השמו כי אכל את יעקב"
ואמלאהו מנני יי אלהי" תבהלם כן תרדפם"
מגבת תשבית מטהרו" עדי עד כפרוח רשעים"
לשפטם הרים הגבהים" תחרש אלהי תהלתי אל
מרתם חנון יי וצדיק" אמילם כל גוים סבבוני"
הקלנה ארחי ורבעי" תגלני שמרני יי"
למדחפות איש לשון בל יכון" איוב
ישע לשום שפלים" תבנתני ותחתני בחלמות"
מבטחו אשר יקוט" ויעקשני אם אצדק פי"
והשיבני תקרא ואנכי" האבדה מבנים שחקו"
ואספרה אחוך אשמע" רעננה בלא יומו"
בחיין ומשך אבירים" אבחר אורה אתכם"
ינקם מבחר דרכם" יאזרנו הברב כוח"
אחרין תטח לאחר" אכלה אם אמנע"
אנחלה כי מנעורי גדלני" מבטחי אם שמתי
האזינה ואנלם שמע" תאוה וזהמתו חיתו"
רשע וארח לחברה יחכמנו מלפנו מבהמות"
ולטהרם ועתה לא ראו" יענה שדי לא מצאנוהו"
תשלחנה תפלחנה ילדיהן" תחמס כי תעזב לארץ
רעמה התתן לבוס" הוקף שים עלון כפיך"
משלי תוכחתי לא אבו לעצתי"
תנצרכה מזמה תשמר" תאבדם כי משובת"

מספק פי נבח נגיני יש׳ לעפעפיך אתן שנה
אחים יפית כלבים תשרפנה היחתה איש
ואפלה בנשף בערב לאשורן פתי יאמין לכל
יעצו לב אדם יחשב תשמנה שאול ואבדון
שלמה דרך הנשר׳ שיר השירים״
סמדר אחזו לנו ילקיך מי זאת עולה
רות לאנשים ותאמ׳ נעמי ותלך ויאמלה
בעז לאמתא ותקח נעמי׳ קינות
למק איכה ישבה׳ ואנה היה יש׳ כאויב
לחן דרך קשתו׳ אסתר לבת ויהיאמן
דניאל נבוכד נצר בשנת שלוש
החוני והן חלמא תהחוני די הן חלמא
הודע אדין דניאל והודע אדין אריוך
תנדע ואנא לא בחכמה חקף שקוהי די פרזל
לחניא אתיא ותמהיא ויבהלנני חלם חזית
יהודעונני ומני שים טעים״ אמר בלטשאצר
עלה בגזירת עירין׳ יתכנה נלך טרדין
עבדת ובל דירי ארעא ישפט קרא בחילא
תשלט ואנה שמשת עלך ידעת ואנת בריה
הדרת ועל מרי שמיא והשלמה דנא פשר
אזל מדין מלכא בשפר אמר בשנת חדא
לה קדמיתא כאריה תתחבל לה יהיב
יבהלנני קרבת על חד מן חבריה ועל קרניא
ותדקנה כין אמר חיותא בחמתך כאשר כתוב
שרכם אבל אגיד לך״ עזרא
יחוכה יריע להוא מלכא החרבת די יבקר
בית וחבי ומני שוסטעים כנין אדין כנמא
עבדו תתני פחת תעבדון ומה די עלך
החזקה וקם נעדיך הגלתי והסגנים
לאחרים ועתה כבשר חבלתי גם מנים
משתחוים אתה הוא יש׳ בטנא מלך חרוס
החרשים לך ואנו החומה כל לוש פתח״

מנין האותיות

זה הוא מספר כל האותיות שבמקרא שהוא
ארבעה ועשרים ספרים כל אות ואות לבדו מאלף
עד תיו׳ ממה שמצינו כתוב בספרי המסורות שמנה
אותם בדקדוק יפה רבינו סעדיה גאון ז״ל מ״ר יוסף
ראש הישיבה ר״ת ועשה למספר כל אות ואות סימנים
בבתים חרוזים ובהם פסוקים רמוזים ובהם מספר
כל אות ואות גנוזים וחזר ופירש מספר כל אות ואות
הנרמזים ובאר הפסוקים אשר הם בחרוזים גנוזים״
א אהל מכון בנוי׳ ששם עלו זקיני׳ הקהל
נשי קרבני׳ ולזבח תודה כמו בני׳ פירושו מנין
כל אלף שבמקרא ארבעים ושנים אלף שלש מאות
שבעים ושבעה סימ׳ מ״ב אלף שע״ז והסימ׳ להם
כל הקהל כאחד ארבע רבוא אלפים שלש מאות וששים
ולזבח השלמים בקר שנים אלפים חמשה עתודים חמ׳
כבשים בני שנה חמשה״ ב בני לו חברים
יעמדו חברים׳ בטמן וקגנים דברים״ פחת תשע
גבורים״ פירוש מנין כל בית שבמקרא שמונה
ושלשים אלף ומאתים ושמונה עשר סימן להם ל״ח אלף
רי״ח וסימ׳ הפסוק פקודיהם למטה בנימן חמשה ושלשים
אלף וארבע מאות׳ בני פחת מואב לבני ישוע יואב אלפים
שמונה מאות ושמונה עשר׳ ג גבורים בעוזם
טוהר׳ כן להם זוהר׳ כל פקודי היצהר׳ מלבד הראשון
אהר׳ פירוש מנין כל גימל שבמקרא עשרים אלף
ותשעה אלפים וחמש מאות שבעה ושלשים סימ׳ להם
כ״ט אלף התקל״ז וסימ׳ הפסוק כל פקודי הלוים אשר
פקד משה ואהרן שנים ועשרים אלף מלבד עבדיהם
ואמהתיהם אלה שבעת אלפים שלש מאות שלשים ושבעה
ולהם משוררים ומשוררות מאתים״ ד דוהר
גבורים יחדו דהרו״ נשק ושר יונות עם גרון קרח ובני
דגרו״ ועבד אדום ואחיהם דהרו׳ דהרו לבוא בשלום תש
תשעתם לשלום׳ ומן הדני בבשן והלום מנחה ישוב עגלו
הלום׳ פירוש מנין כל דלת שבמקרא שנים ושלשים
אלף וחמש מאות ושלשים סימ׳ להם ל״ב אלף תק״ל
וסימ׳ הפסוק ומן הדני ערכי מלחמה עשרים ושמונה
אלף ושש מאות׳ בני סנאה שלשת אלפים שש מאות
ושלשים״ ועבד אדום ואחיהם ששים ושמונה״

ה׳ הלום כלזויות׳ נקבצו נטועי זוית׳ ראובן
לטרוף אריות׳ עילם ואשור ומלכיות׳ פירוש
מנין כל הי׳ שבמקרא שבעה וארבעים אף ושבע
מאות וארבעה וחמשים סימן להם מ״ז אף תשנ״ד
וסימ׳ הפיכו פקודיהם למטה ראובן ששה וארבעים
אף וחמש מאות׳ בני עילם אף ומאתים חמשים
וארבעה׳ ו׳ ומלכיות יעזור ויפתח׳ יוריש
פתח׳ יהודה אנא תשחה׳ עזגד שני ובן זוחת׳
פירוש מנין כל וו שבמק׳ ששה ושבעים אלף
ותשע מאות שנים ועשרים סימ׳ ע״ו אף תתקכ״ב
וסימ׳ הפיכו פקדיהם למטה יהודה ארבעה ושבעים
אף ושש מאות׳ ובני עזגד אפים שלש מאות עשרים
ושנים׳ ז׳ זוחת כגפן בקוק׳ מריבו זקוק׳
ובני אפרים בחבקוק׳ בבוי השני חקוק׳ פירוש
כל זיין שבמקרא שנים ועשרים אף שמונה מאות
ששים ושבעה סימ׳ כ״ב אף תתס״ז וסימ׳ הפקודים
ומן בני אפרים עשרים אף ושמונה מאות גבורי חיל
אנשי שמות לבית אבותם׳ כפי בבוי אלפים ששים
ושבעה׳ ח׳ חקוק בתבואות גרש תבואת
מלואי זרש׳ שמעון שעיק שורש׳ פשחור לעבד
פרש׳ פירו׳ מנין כל חית שבמק׳ שלשה ועשרים
אף וארבע מאות שבעה וארבעים סימ׳ להם כ״ג
אף תמ״ז וסימ׳ הפיכו כל משפחת השמעוני לפקדי׳
שנים ועשרים אף ומאתים׳ בני פשחור אף מאתים
ארבעים ושבעה׳ ט׳ טרש ימלאו תמיון׳
במישורו בתחומין׳ חיים למסך נעימין׳ חמר
טהר לבת ימין׳ פיר׳ מנין כל טית שבמק׳ אחד עשר
אף שנים וחמשים סימ׳ להן י״א אף נ״ב וסימ׳ הפיכו
ועשרת אפים חיים שבו בני יהודה בני חמר אף
חמשים ושנים׳ י׳ ימין שמחה וששון תעלזיהם
בקמשון׳ תחלון חסון׳ הריסראש הראשון במשון׳
פיר׳ מנין כל יוד שבמק׳ ששה ושבעים אף וארבע מאות
ועשרים סימ׳ להן ע״ו אף ת״כ וסימ׳ הפיכו בכותם נתנו
לאוצר המלאכה זהב דרכמנים שש רבואות ואלף
ובסף מנים חמשת אפים וכתנות כהנים מאה׳ בני חרים
שלש מאות ועשרים׳ כ׳ כמבון לא עמוכה
רבבו עדרים בתוכה׳ וכל הבקר לשלה ולמנחה׳
כרמים לאי מי כמוך׳ פיר׳ מנין כל כאף כפוף
שבמקרא שבעה ושלשים אף מאתים ושבעים ושנים
סימ׳ ל״ז אף רע״ב וסימ׳ הפיכו ובקר ששה ושלשים
אף ומכסם ל״ה שנים ושבעים׳ כרמי שלי לפני
האף לך שלמה ומאתים לנוטרים את כרמו׳
ך׳ כמוך אין אלוה והם יחדלון׳ יורת פס
חמללון חיים בסתים ידלון בוקיהם כטה ללון׳
פיר׳ מנין כל כף פשוט שבמק׳ עשרת אפים ותשע
מאות ושמונים סימ׳ להם י׳ אף תתקפ״א וסימ׳ הפיכו
ועשרת אפים חיים שבו בני יהודה קוביהם שבע
מאות שלשים וששה פרדיהם מאתים ארבעים
וחמשה׳ ל׳ ללון מלון אזרח בבקר יאיר
מזרח׳ אפרים דוד מתרח חרים שני להקיר מטורח׳
פיר׳ מנין כל למד שבמק׳ אחד וארבעים אלף
וחמש מאות ושבעה עשר סימן להם מ״א אלף
תקי״ז וסימ׳ הפיכו פקדיהם למטה אפרים ארבעים
אף וחמש מאות׳ בני חרים אף שבעה עשר׳
מ׳ מטורח נשאו בן פאותם׳ חתמו מדותם
גד בצבאים לנחותם במלים לבנא משכבותם׳
פיר׳ מנין כל מים פתוחה שבמק׳ שנים וחמשים אף
ושמונה מאות וחמשה סימ׳ להם נ״ב אף תת״ה
וסימ׳ הפיכו פקדיהם למטה גד חמשה וארבעים
אף ושש מאות וחמשים׳ גמלים ארבע מאות
שלשים וחמשה חמורים ששת אפים שבע
מאות ועשרים׳ ם׳ משכבותם כמו נשאו
כנפיכם עוד גאו המתעש בפינחס בקנאו למי הל
ישוע בי נבאו׳ פיר׳ מנין כל מים סתומה
שבמק׳ ארבעה ועשרים אף ותשע מאות שלשה
ושבעים סימ׳ להן כ״ד אף תתקע״ג וסימן הפיכו
ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אף הכהנים
בני ידעיה מבית ישוע תשע מאות שבעים ושלשה׳
נ׳ נבאו לברכות בחשבון׳ צמחיה על זבון
מנשה ישה עצבון לסך בלחמו גבון׳ פיר׳

מנין כלבון כפוף שבמק׳ שנים ושלשים אלף ומאתים
ותשע מאות ששים ושבעה בימ׳ להם לב׳ אלף
תתקטב׳ וסימ׳ הפיכו פקדיהם למטה מנשה שנים
ושלשים אלף ומאתים׳ ויהי כל ימי למך שבע ושבעים
שנה ושבע מאות שנה׳ ק׳ כבוק חכמותיו׳
כמויבור סירותיו׳ ויהיו עם כי דבחתיו׳ השוערים
חנו סביבותיו׳ פיר מנין כלבון פשוט שבמק׳ שמונה
אפים ושבע מאות ותשעה עשר בימ׳ להם ח׳ אף
תשוטו וסימ׳ הפיכו ויהיו פקדיהם שמונת אלפים
וחמש מאות ושמונים דשלמון עלפי יי פקד
אותם ביד משה איש איש על עבדתו ובני השערים
בני שלום בני אטר בני טלמון בני עקוב בכב
חטופא בני שובי המלחמה שלשים ותשעה׳
ס׳ סביבותיו יבנאו גדודים במרכבת פרדים׳
בהיצגתו את הכבדים ומקרית לפניו עומדים׳ פיל
מנין כלממך שבמק׳ שלשה עשר אף וחמש מאות
ושמונים בימ׳ להם יב׳ אף תקפ וסימ׳ הפיכו ומקצת
ראשי האבות נתנו למלאכה התרשתא נתן
לאוצר זהב דרכמנים אף מזרקות חמשים
כתנות כהנים שלשים וחמש מאות׳ בהיותו את
ארם נהרים ואת ארם צובה ויכס יואב ויך את
אדום בגיא מלח שנים עשר אלף׳ נ׳ב
עומדים במחלקותיהם׳ קצינ׳ עד תיהרים׳
בחורף וברוחב להם אבר הם לזכרון פיהם׳
פיר מנין כלפין שבמק׳ עשרים אלף ומאה
וחמשה ושבעים בימ׳ להם כ׳ אף קנה וסימן
הפיכו והכותר בארך לעמת עשרת אפים קומה
ועשרת אפים ימה׳ ואה ימי שני אברהם אשר
חי מאת שנה ושבעים שנה וחמש שנים׳
פ׳ פיהם בערוף פנו עורף קבי׳ב ונפשטה
ונטרוף גרשון דריעתיו פורף׳ פיל מנין כל
פי כפוף שבמק׳ עשרים אף ושבע מאות וחמשים
בימ׳ להם כ׳ אף תשנ וסימ׳ הפיכו ויהיו פקודיהם
למשפחותם אפים שבע מאות וחמשים׳ סביב

פ׳ שמונה עשר אף ושם העיר מינס יי שמה׳
פרוף חרובינו צדק טנה במנינו הא כיבל בהגיבו׳
לעתים ידרכו זיגיבו׳ פיר מנין כלפי פשוט שבמ׳
אף ותשע מאות וחמשה ושבעים בימ׳ להם אף תתע
קעה וסימ׳ הפיכו ואת האף ושבע המאות וחמשה
ושבעים׳ ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת
מה יעשה ישראל ראשיהם מאתים׳ צ׳ יצגו
יצנוף ויצץ׳ ערים נרצץ ונפש לא נקצץ׳ ויצץ
ציץ׳ פיר מנין כלצד כפוף שבמ׳ ששה עשר אף
ותשע מאות וחמשים בימ׳ להן יו׳ אף תתקנ וסימן
הפיכו ונפש אדם ששה עשר אף׳ ויהיו כל ימי כח
תשע מאות שנה וחמשים שנה׳ צ׳ ציון דבוקיו׳
פז עבר בר תוקיו׳ תוצאות חיוקיו׳ שפטיה נטק
קו׳ פיר מנין כלצד פשוט שבמק׳ ארבעת אלפים
ושמונה מאות שנים ושבעים בימ׳ להם ד׳ אפים תתעב׳
וסימ׳ הפכו ואה תוצאות העיר מפאת צפון חמש
מאות וארבעת אפים מדה׳ בני שפטיה שלש מאות
שבעים ושנים׳ ק׳ קוכונן בטרף׳ צבי עדין
בעורף׳ ומן בני אפרים עד הרף׳ פרעוש כמו רודף׳
פיר מנין כל קוף שבמק׳ שנים ועשרים אף ותשע מאות
שנים ושבעים בימ׳ להם כב׳ אף תתקעב וסימ׳ הפיכו
ומן בני אפרים עשרים אף ושמונה מאות׳ בני פרעוש
אפים מאה שבעים ושנים׳ ר׳ רודף מרום דרומו׳
מועה צאן רגמו׳ ומראשי שארית עמו לחפה לשכן
שמן׳ פיר מנין כל ריש שבמק׳ שנים ועשרים אלף
ומאה שבעה וארבעים בימ׳ כב׳ אף קמז וסימ׳ הפיכו
רכב אהים רבותים אפי שנאן׳ ויהיו ימי יעקב שני חייו
שבע שנים וארבעים ומאת שנה׳ ש׳ שמן
לנעה במחולה׳ קנויה מוש יעה חולקה׳ מן הנשים
נתעלה המשוררים על תהלה׳ פיר מנין כל שין
שבמ׳ שנים ושלשים אף ומאה וארבעים ושמונה בימ׳
להן לב׳ אף קמח וסימ׳ הפיכו ונפש אדם אשר מן
הנשים אשר לא ידעו משכב זכר כל נפש שנים
ושלשים אף והמשוררים בני אסף מאה ארבעים

ושמונה׳ ת֞ תהלת שמו ותפארת׳ קמה
משולהת׳ וכקר כליל מקטרת׳ איוב ב קומתו
תותרת׳ תותרת כבודה גשה׳ לענעה גרשה׳
זכר כהמליטה כחשה׳ אדם אבן הראשה׳ פיל
מנין כל תין שבמק׳ ששה ושלשים אלף ומאה וארבעים
סימ׳ להסלו אלף קמ׳ וסימ׳ הפיסו וכקר עשה ושלשים
אלף׳ ויחי איוב אחרי זאת מאה וארבעים שנה׳
כלל מנין אותיות שבמקרא כולם
הפשוטות והכפופות שבע מאות אלף ושנים ותשעים
אלף ושבעה ושבעים אותיות׳ תשעב אלף ועז אות׳
שלים׳ ברוך מי שעזרני להשלימו אמן כן יהי רצון אמן ואמן

אלין אותיות גדולות שבמקרא

אלף דאדם
שתחלת דברי הימים ויש אומ׳ אלף דאשריך ישראל׳
בי בראשית׳ ג והתגלח׳ ד אחד דשמע ישראל׳
ה הלה׳ ו כל הולך על גחון׳ ז זכרו כפם משלי אפר
ויש אומ׳ זכרו תורת משה עבדי׳ ח חור כרפס׳
ט יקר מעלי שבתו׳ י יגדל נא כח יי׳ כ וכנה אשר
נטעה ימינך׳ ל וישליכם׳ מ משלי שלמה׳ נ
ויקרב משה את משפטן׳ ס סוף דבר הכל נשמע׳
ע שמע ישראל׳ פ בשפרפרא יקום בנגהה פי תניא׳
צ צופיו עורים׳ ק קבלה ויש אומ׳ ויקרא קן׳
ר לא תשתחוה לאל אחר׳ ש שין שיר השירים׳ ת
ותכתב את אסתר המלכה תין קדמ׳ אין אנן כולהון
דאותיות גדולות שבמק׳ שמנו חכמ׳ והסכימו כל
הסופרים והמחברים וקבלה הוא בידם איש מפי איש׳

אלין אותיות קטנות שבמקרא׳

א ויקרא אל משה׳ ב לעלוקה שתי בנות הב הב׳ ב קדמ׳
ג לבש בשרי רמה וגוש עפר׳ ד אדם עשוק בדם
נפש׳ ה בהבראם׳ ו כי מכפשו דבר אדניהו ו דנכפשן
ז ויצאתא׳ ח ואף אחכבי ולא עוגלי׳ ט טבעו בארץ
שעריה׳ י צור ילדך תשי׳ כ לספד לשרה ולבכתה׳
ל אלא אויבם כל עוברי דרך׳ מ כי מרתה׳ נ נטע ארן
וגשם יגדל׳ ואית דאמרין תלתנון זעירין במקרא

דברי כרגן כמתלהמים ונרגן מפריד אלוף נטעארן׳
ם יי׳ בסופה ובסערה דרכו׳ נ לעולת אדם בריבו׳
ף בשפרפרא פי קדמ׳ ץ חוצות ירושלם׳ ק
קצתי בחיי׳ ר דיעלי אורבים בית הלחמי׳ ש
דפרמשתא ת דפרשנדתא׳ אין אותו קטנות
שבמקרא׳ תורת יי׳ תמימה משיבת נפש׳
צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת׳

דרך ידיעת הפרשיות

לידע איזו שבת קוראין בה שתי פרשיות ואיזו
פרשיות אפשר שיתערבו ויצמדו ואיזו פרשיות
לא יתערבו לעולם והמנהג הפשוט שקורין
פרשת צו את אהרן קודם הפסח ופרש׳ במדבר
סיני קודם עצרת׳ ופרשת ואתחנן אחר ט באב׳
ופרשת אתם נצבים קודם ראש השנה וכל הדברים
האלו בשנה פשוטה וסימ׳ פקודו פסחו מנו ועצרו
צומו צלו קומו ותקעו׳ אבל בשנה המעוברת
אפשר שקוראין פרשת זאת תהיה קודם הפסח
ופרש׳ במדבר סיני קודם עצרת ואפשר שקורין
פרשת אחרי מות קודם הפסח ופרשת נשא קודם
עצרת וצומו צלו וקומו ותקעו לא ישתנו בין
במעוברות בין בפשוטות׳ וכבר נתבאר בחשבון
העיבור שסימני השנים הן ארבע עשרה׳ מהן
שבע פשוטות׳ והן בשה גכה בחג השא הכז
זשג זחא׳ ושבע מעוברות והן בשמז גכמז
השמג בחמה החמא זשמה זחמג׳ והן הן
הנכללות בכלל המחזורים והריני מבאר סדר
הפרשיות בכל שנה ושנה בדרך קצרה׳ כשיהיה
סימן השנה בשה קוראין ויקהל ואלה פקודי
בשבת אחת וכן אשה כי תזריע וזאת תהיה בשב׳
אחת׳ וכן אחרי מות וקדושים בשבת אחת׳ וכן בהר
סיני ואם בחקותי בשבת אחת׳ וכן פרה אדמה
וויקח קרח בשבת אחת׳ וראשי המטות ואלה
מסעי בשבת אחת׳ ואתם נצבים קוראין אותה
כולה בשבת אחת קודם ראש השנה׳ כשיהיה

סימן השנה גכה יהיו הפרשיות כמו
שביארנו בסימני בשה בשווה לא פחות ולא
יותר׳ ויקהל וחברתה׳ ומשק כי תזריע וחברתה׳
ופרה אדמה וחברתה׳ וראשי המטות וחברתה
ואתם נצבים כולה קודם ראש השנה בשבת אחת׳
כשיהיה סימן השנה בחג יהיו הפרשיות
כמו שביארנו בסימן בשה וגכה חוץ מראשי
המטות ואלה מסעי שהן נחלקין לשתי שבתות
כל אחת נקראת בשבתה׳ ואתם נצבים אינה
נחלקת לא תקרא כולה בשבת אחת קודם ראש
השנה׳ כשיהיה סימן השנה השא תהיה
ויקהל ואלה פקודי כל אחת מהן בשבת בפני עצמה
ואשה כי תזריע וחברתה בשבת אחת וכן אחרי
מות וקדושים וכן בהר סיני ואם בחקתי וכן ויקח
קרח ופרה אדמה וראשי המטות ואלה מסעי
כל אחת בשבת בפני עצמה ואתם נצבי נחלקת
חציה קודם ראש השנה וחצי השני בין ראש השנ
ובין יום הכפורים׳ כשיהיה סימן השנה הכז
יהיו הפרשיות שבה כמו השא בשווה ויותר
נצבים ויקהל ואלה פקודי נקראין בשבת אחת
ואתם נצבים נחלקת׳ כשיהיה סימן השנה
זשג תהיה כמו הכז בשווה לא שאתם
נצבים נקראת בשבת אחת ואינה נחלקת׳
כשיהיה סימן השנה זחא תהיה כמות
זשג בשווה לא שאתם נצבים נחלקת לשתי
שבתות כמות הכז׳

נתחיל בשנים המעוברות

כשיהיה סימן
השנה בשמז כל פרשה בשבתה ואין שם
צירוף לא פרה אדמה בלבד ואתם נצבים
נחלקת לשתי שבתות חציה קודם ראש השנה
וחציה קודם כפור׳ כשיהיה סימן השנה
גכמז תהיה כולה כמות בשמז בשווה לא
פחות ולא יותר ואתם נצבים נחלקת׳ כשיהיה
סימן השנה בחמה ראשי המטות ואלה מסעי יהיו
בשבת אחת ויקח קרח ופרה אדמה בשבת אחת׳
ואתם נצבים אינה נחלקת לא תקרא כולה בשבת אחת
קודם ראש השנה׳ כשיהיה סימן השנה החמא
כל פרשה תהיה בפני עצמה ואין בה צירוף כלל
ואתם נצבים נחלקת לשתי שבתות׳ כשיהיה
סימן השנה זשמה ראשי המטות ואלה מסעי
יהיו בשבת אחת וויקח קרח ופרה אדמה בשבת
אחת׳ ואתם נצבים אינה נחלקת כלל׳ כשיהיה
סימן השנה זחמג אין בה צירוף לא פרה אדמ׳
עם ויקח קרח ואתם נצבים אינה נחלקת לא תקרא
כולה קודם ראש השנה׳ כשיהיה סימן השנה השמג
אין בה צירוף כלל לא כל פרשה בשבתה ואתם
נצבים אינה נחלקת לא תקרא כולה קודם ראש
השנה ונמצאת הפרשיות במנין שבתות השנה
בלא פחות ולא יותר ולפי כך חילקו פרשיות התורה
שלשה וחמשים פרשיות כנגד שבתות השנה
התמימה׳ ברוך אלהינו שהפיק רצוננו׳

דוגו׳ עד צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת משה אמת ותורתו אמת צדק חזק למשה רבי׳ ולתורתו ברוך השם נותן
התורה׳ ברוך יי׳ לעולם אמן ואמן׳

רע.הוא׳ אחד במגלה ונשלוח ספרים ביד הרצים אל כל מדינות המלך להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים
פשריה׳ חזה מלכא עיר וקדיש נחית מן שמיא ואמר גודו אילנא וחבלוהי ברם עיקר שרשוהי וגו׳ כל קבל דנא
מן די מלתא מלכא מחחצפא וגו׳ אדין עבא ליצ וגו׳ שנים בעזרא ועלי חטה חמר וגו׳ ועל ידו החזיק וגו׳ שלים וש׳ לש׳
חבציית אזכיר תהלות יי׳ כעל כל אשר גמלנו יי׳ ורב טוב לבית ישראל אשר גמלם כרחמיו וכרוב חסדיו ויאמר אך עמי

INDEX

Text Structure: 1 verse Hebrew followed by one Aramaic (Targum Jonathan)

והל יה אזורך לי תעזרן עת אומנה מ

28

בשם אלהי איתנם

בשם

בשם אלהי איתנם

אתחיל לכתוב נביאים ראשונים

אתחיל לכתוב נביאים ראשונים

אתחיל לכתוב נביאים ראשונים

בשם אלהי איתנם

אתחיל לכתוב נביאים

ראשונים

הצעיר משה בן יונה

ויהי אחרי מות משה עבד יי אל יהושע בן משרת משה ויאמר יי

לאמר: והוה בתר דמות משה עבדא דיי ואמר יי ליהושע בר

נון משמשניה דמשה למימר: משה עבדי מת ועתה קום

עבור את הירדן הזה אתה וכל העם הזה אל הארץ אשר נשבעתי

בשם אלהי איתנם בשם בשם אלהי איתנם

אתחיל

ויהי אחרי מות משה עבד יי

ויהי אחרי מות משה עבד יהוה ויאמר יהוה אל יהושע בן נון משרת משה
לאמר׃ והוה בתר דמית משה עבדא דיי׳ ואמר יי׳ ליהושע בר נון משמשיה
דמשה למימר׃ משה עבדי מת ועתה קום עבר את הירדן הזה אתה וכל העם
הזה אל הארץ אשר אנכי נתן להם לבני ישראל׃ משה עבדי מית וכען קום
עבר ית ירדנא הדין את וכל עמא הדין לארעא דאנא יהיב להון לבני ישראל׃
כל מקום אשר תדרך כף רגלכם בו לכם נתתיו כאשר דברתי אל משה׃ כל
אתרא דתדרוך פרסת רגליכון ביה לכון יהבתיה כמא דמלילית עם משה׃
מהמדבר והלבנון הזה ועד הנהר הגדול נהר פרת כל ארץ החתים ועד הים
הגדול מבוא השמש יהיה גבולכם׃ מן מדברא ולבנן הדין ועד נהרא רבא נהרא
פרת כל ארע חתאי ועד ימא רבא מעלני שמשא יהי תחומכון׃ לא יתיצב
איש לפניך כל ימי חייך כאשר הייתי עם משה אהיה עמך לא ארפך ולא
אעזבך׃ לא יתעתד אנש קדמך כל יומי חייך כמא דהויתי במימרי בסעדיה דמשה
כין יהי מימרי בסעדך לא אשבקנך ולא ארחקינך׃ חזק ואמץ כי אתה תנחיל
את העם הזה את הארץ אשר נשבעתי לאבותם לתת להם׃ תקף ועילם ארי את
תחסין ית עמא הדין ית ארעא דקיימית לאבהתהון למתן להון׃ רק חזק ואמץ
מאד לשמר לעשות ככל התורה אשר צוך משה עבדי אל תסור ממנו ימין
ושמאול למען תשכיל בכל אשר תלך׃ לחוד תקף ועילם לחדא למטר למעבד
ככל אוריתא דפקדך משה עבדי לא תסטי מנה לימינא ולסמלא בדיל דתצלח
בכל אתר דתהך׃ לא ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית בו יומם ולילה
למען תשמר לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח את דרכך ואז תשכיל׃ לא
יעדי ספרא דאוריתא הדין מפומך ותהי הגי ביה יימם ולילי בדיל דתיטר
למעבד ככל דכתיב ביה ארי בכין תצלח ית אורחתך ובכין תכשיט׃ הלא
צויתיך חזק ואמץ אל תערץ ואל תחת כי עמך יהוה אלהיך בכל אשר תלך׃
הלא פקידתך תקף ועילם לא תדחל ולא תתבר ארי בסעדך מימרא דיי׳ אלהך
בכל אתר דתהך׃ ויצו יהושע את שטרי העם לאמר׃ ופקיד
יהושע ית סרכי עמא למימר׃ עברו בקרב המחנה וצוו את העם לאמר הכינו

29

לכם צדה כי בעוד שלשת ימים אתם עברים את הירדן הזה לבוא לרשת את
הארץ אשר יהוה אלהיכם נתן לכם לרשתה׃ עיברו בגו משריתא ופקידו ית
עמא למימר אתקינו לכון זוודין ארי בסוף תלתא יומין אתון עברין ית ירדנא
הדין למיעל למירת ית ארעא דיי אלהכון יהיב לכון למירתה׃ ולראובני
ולגדי ולחצי שבט המנשה אמר יהושע לאמר׃ ולשבטא ראובן ולשבטא גד
ולפלגות שבטא דמנשה אמר יהושע למימר׃ זכור את הדבר אשר צוה אתכם
משה עבד יהוה לאמר יהוה אלהיכם מניח לכם ונתן לכם את הארץ הזאת׃
הוו דכירין ית פתגמא דפקיד יתכון משה עבדא דיי למימר יי אלהכון מניח
לכון ויהב לכון ית ארעא הדא׃ נשיכם טפכם ומקניכם ישבו בארץ אשר נתן
לכם משה בעבר הירדן ואתם תעברו חמשים לפני אחיכם כל גבורי החיל
ועזרתם אותם׃ נשיכון טפלכון ובעיריכון יתבון בארעא דיהב לכון משה בעברא
דירדנא ואתון תעברון מזרזין קדם אחיכון כל גברי חילא ותסעדון יתהון׃
עד אשר יניח יהוה לאחיכם ככם וירשו גם המה את הארץ אשר יהוה
אלהיכם נתן להם ושבתם לארץ ירשתכם וירשתם אותה אשר נתן לכם משה
עבד יהוה בעבר הירדן מזרח השמש׃ עד דיניח יי לאחיכון כותכון ויירתון
אף אנון ית ארעא דיי אלהכון יהיב להון ותתובון לארע ירותתכון ותירתון יתה
דיהב לכון משה עבדא דיי בעברא דירדנא מדנח שמשא׃ ויענו את יהושע
לאמר כל אשר צויתנו נעשה ואל כל אשר תשלחנו נלך׃ ואתיבו ית יהושע
למימר כל דפקידתנא נעביד ולכל אתר דתשלחננא נהך׃ ככל אשר שמענו
אל משה כן נשמע אליך רק יהיה יהוה אלהיך עמך כאשר היה עם משה׃
ככל דקבילנא מן משה כן נקביל מנך לחוד יהי מימרא דיי אלהך בסעדך כמא
דהוה בסעדיה דמשה׃ כל איש אשר ימרה את פיך ולא ישמע את דבריך
לכל אשר תצונו יומת רק חזק ואמץ׃ כל גבר דיסריב על מימרך ולא יקביל
ית פתגמך לכל דתפקדיננה יתקטיל לחוד תקף ועילם׃ וישלח
יהושע בן נון מן השטים שנים אנשים מרגלים חרש לאמר לכו ראו את הארץ
ואת יריחו וילכו ויבאו בית אשה זונה ושמה רחב וישכבו שמה׃ ושלח יהושע

ברנון מן שטים תרין גברין מאללין ברז למימר איזילו חזו ית ארעא וית
יריחו ואזלו ועלו לבית אתתא פונדקיתא ושמה רחב ושכיבו תמן ויאמר
למלך יריחו לאמר הנה אנשים באו הנה הלילה מבני ישראל לחפר את הארץ
ואתאמר למלכא דיריחו למימר הא גבריא אתו הלכא בליליא מבני ישראל
לאללא ית ארעא וישלח מלך יריחו אל רחב לאמר הוציאי האנשים הבאים
אליך אשר באו לביתך כי לחפר את כל הארץ באו ושלח מלכא דיריחו לות
רחב למימר אפיקי גבריא דאתו לותיך דעלו לביתיך ארי לאללא ית כל
ארעא אתו ותקח האשה את שני האנשים ותצפנו ותאמר כן באו אלי
האנשים ולא ידעתי מאין המה ודברת אתתא ית תרין גבריא ואטמרתנון
ואמרת בקושטא אתו לותי גבריא ולא ידעית אימנן אנון ויהי השער לסגור
בחשך והאנשים יצאו לא ידעתי אנה הלכו האנשים רדפו מהר אחריהם
כי תשיגום והוה שעל למיחד תרעא כקבלא וגבריא נפקו לא ידעית לאן
אזלו גבריא רדופו בפריע בתריהון ארי תדבקונון והיא העלתם הגגה
ותטמנם בפשתי העץ הערכות לה על הגג והיא אסיקתנון לאיגרא
ואטמרתנון בטעוני כיתנא דסדירין לה על איגרא והאנשים רדפו אחריהם
דרך הירדן על המעברות והשער סגרו אחרי כאשר יצאו הרדפים אחריהם
וגבריא רדפו בתריהון אורח ירדנא על מגזתא ותרעא אחדו בתר דנפקו
רדפיא בתריהון והמה טרם ישכבון והיא עלתה עליהם על הגג ואנון עד
כען לא שכיבו והיא סליקת לותהון לאיגרא ותאמר אל האנשים ידעתי
כי נתן יהוה לכם את הארץ וכי נפלה אימתכם עלינו וכי נמגו כל ישבי
הארץ מפניכם ואמרת לגבריא ידענא ארי יהב יי לכון ית ארעא וארי נפלת
אימתכון עלנא וארי אתברו כל יתבי ארעא מן קדמיכון כי שמענו את אשר
הוביש יהוה את מי ים סוף מפניכם בצאתכם ממצרים ואשר עשיתם
לשני מלכי האמרי אשר בעבר הירדן לסיחן ולעוג אשר החרמתם אותם
ארי שמענא ית דיביש יי ית מי ימא דסוף מן קדמיכון במפקכון ממצרים
ודעבדתון לתרין מלכיא אמוראה דבעיברא דירדנא לסיחון ולעוג דגמרתון

יתהון ונשמע וימס לבבנו ולא קמה עוד רוח באיש מפניכם כי יהוה אלהיכם
הוא אלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת: ושמענא ואתמסי לבנא ולא
אשתארת עוד רוח באנש מן קדמיכון ארי יי אלהכון הוא אלהים ודשכינתיה בשמיא
מלעילא ושליט על ארעא מלרע: ועתה השבעו נא לי ביהוה כי עשיתי עמכם
חסד ועשיתם גם אתם עם בית אבי חסד ונתתם לי אות אמת: וכען קיימו כען
לי במימרא דיי ארי עבדית עמכון טיבו ותעבדון אף אתון עם בית אבא
טיבו ותתנון לי את דקשוט: והחיתם את אבי ואת אמי ואת אחי ואת אחותי
ואת כל אשר להם והצלתם את נפשתינו ממות: ותחון ית אבא וית אמא וית
אחי וית אחותי וית כל דילהון ותשיזבון ית נפשתנא ממותא: ויאמרו לה
האנשים נפשנו תחתיכם למות אם לא תגידו את דברנו זה והיה בתת יהוה
לנו את הארץ ועשינו עמך חסד ואמת: ואמרו לה גבריא נפשתנא
מסירן חלף נפשתכון לממת אם לא תחוון ית פתגמנא דין ויהי כד יתין יי
לנא ית ארעא ונעביד עמיך טיבו וקשוט: ותורדם בחבל בעד החלון כי
ביתה בקיר החומה ובחומה היא יושבת: ושלשילתנון באטונא מן חרכא
ארי ביתה בכותל שורא ובשורא היא יתבא: ותאמר להם ההרה לכו פן יפגעו
בכם הרדפים ונחבתם שמה שלשת ימים עד שוב הרדפים ואחר תלכו
לדרככם: ואמרת להון לטורא איזילון דלמא יערעון בכון רדפיא ותטמרון
תמן תלתא יומין עד דיתובון רדפיא ובתר כן תהכון לאורחכון: ויאמרו
אליה האנשים נקים אנחנו משבעתך הזה אשר השבעתנו: ואמרו לה
גבריא זכאין אנחנא ממומתיך הדא דקיימת עלנא: הנה אנחנו באים בארץ
את תקות חוט השני הזה תקשרי בחלון אשר הורדתנו בו ואת אביך
ואת אמך ואת אחיך ואת כל בית אביך תאספי אליך הביתה: הא אנחנא
עלין בארעא ית תורא דחוט זהוריתא הדין תקטרין בחרכא דשלשילתנא
ביה וית אבוך וית אמיך וית אחך וית כל בית אבוך תכנשין לותיך לביתא:
והיה כל אשר יצא מדלתי ביתך החוצה דמו בראשו ואנחנו נקים וכל אשר
יהיה אתך בבית דמו בראשנו אם יד תהיה בו: ויהי כל דיפוק בר מדשי ביתיך

לבירא חובת קטוליה ברישיה ואנחנא זכאין וכל דיהי עמיך בביתא חובת
קטוליה ברישנא אם יד אנש תהי ביה׃ ואם תגידי את דברנו זה והיינו נקים
משבעתך אשר השבעתנו׃ ואם תחוון ית פתגמנא דין ונהי זכאין ממומתיך
דקיימת עלנא׃ ותאמר כדבריכם כן הוא ותשלחם וילכו ותקשר את תקות
השני בחלון׃ ואמרת כפתגמיכון כין הוא ושלחתנון ואזלו וקטרת ית
תורא דזהוריתא בחרכא׃ וילכו ויבאו ההרה וישבו שם שלשת ימים עד
שבו הרדפים ויבקשו הרדפים בכל הדרך ולא מצאו׃ ואזלו ועלו לטורא
ויתיבו תמן תלתא יומין עד דתבו רדפיא ובעו רדפיא בכל אורחא ולא
אשכחו׃ וישבו שני האנשים וירדו מההר ויעברו ויבאו אל יהושע בן נון
ויספרו לו את כל המצאות אותם׃ ותבו תרין גבריא ונחתו מטורא ועברו
ואתו לות יהושע בר נון ואשתעיאו ליה ית כל דערעא יתהון׃ ויאמרו
אל יהושע כי נתן יהוה בידנו את כל הארץ וגם נמגו כל ישבי הארץ מפנינו׃
ואמרו ליהושע ארי מסר יי בידנא ית כל ארעא ואף אתברו כל יתבי ארעא
מן קדמנא׃ ג וישכם יהושע בבקר ויסעו מהשטים ויבאו
עד הירדן הוא וכל בני ישראל וילנו שם טרם יעברו׃ ואקדים יהושע בצפרא
ונטלו משטין ואתו עד ירדנא הוא וכל בני ישראל ובתו תמן קדם דיעברון׃
ויהי מקצה שלשת ימים ויעברו השטרים בקרב המחנה׃ והוה מסוף תלתא
יומין ועברו סרכיא בגו משריתא׃ ויצוו את העם לאמר כראתכם את ארון
ברית יהוה אלהיכם והכהנים הלוים נשאים אתו ואתם תסעו ממקומכם
והלכתם אחריו׃ ופקידו ית עמא למימר במחזיכון ית ארון קימא דיי
אלהכון וכהניא ליואי נטלין יתיה ואתון תטלון מאתריכון ותהכון בתרוהי׃
אך רחוק יהיה ביניכם ובינו כאלפים אמה במדה אל תקרבו אליו למען אשר
תדעו את הדרך אשר תלכו בה כי לא עברתם בדרך מתמול שלשום׃ ברם
רחיק יהי ביניכון ובינוהי כתרין אלפין במשחתא בדיל דתדעון ית אורחא
דתהכון בה ארי לא עברתון באורחא מאתמלי ומדקמוהי׃
ויאמר יהושע אל העם התקדשו כי מחר יעשה יהוה בקרבכם

תדעון ד׳ וכול׳ בזאת תדעון כי יי שלחני בזאת תדעון כי אל חי בקרבכם והורש יוריש למען למען׳ כבאכם ג׳ וכול׳ עד קצה מי הירדן ד׳

כפלאות׃ ואמר יהושע לעמא אזדמנו ארי מחר יעביד יי ביניכון פרישן׃ ויאמר
יהושע אל הכהנים לאמר שאו את ארון הברית ועברו לפני העם וישאו את ארון
הברית וילכו לפני העם׃ ואמר יהושע לכהניא למימר טולו ית ארון קימא ועברו
קדם עמא ונטלו ית ארונא דקימא ואזלו קדם עמא׃ ויאמר יהוה
אל יהושע היום הזה אחל גדלך בעיני כל ישראל אשר ידעון כי כאשר הייתי
עם משה אהיה עמך׃ ואמר יי ליהושע יומא דין אשרי לרבייותך בעיני כל ישר׳
דידעון ארי כמא דהוה מימרי בסעדיה דמשה כן יהי מימרי בסעדך׃ ואתה
תצוה את הכהנים נשאי ארון הברית לאמר כבאכם עד קצה מי הירדן בירדן
תעמדו׃ ואת תפקיד ית כהניא נטלי ארונא דקימא למימר כמטיכון עד קצת
מי ירדנא בירדנא תקומון׃ ויאמר יהושע אל בני ישראל גשו
הנה ושמעו את דברי יהוה אלהיכם׃ ואמר יהושע לבני ישר׳ אתקרבו הלכא
ושמעו ית פתגמא דיי אלהכון׃ ויאמר יהושע בזאת תדעון כי אל חי בקרבכם
והורש יוריש מפניכם את הכנעני ואת החתי ואת החוי ואת הפרזי ואת הגרגשי
והאמרי והיבוסי׃ ואמר יהושע בדא תדעון ארי אלהא קים אתרעי לאשראה
שכינתיה ביניכון ותרכא יתרך מן קדמיכון ית כנענאי וית חתאי וית חיואי
וית פרזאי וית גרגשאי ואמוראי ויבוסאי׃ הנה ארון הברית אדון כל
הארץ עבר לפניכם בירדן׃ הא ארון קימא רבון כל ארעא עבר קדמיכון
בירדנא׃ ועתה קחו לכם שני עשר איש משבטי ישראל איש אחד איש אחד
לשבט׃ וכען סבו לכון תרי עסר גברין משבטיא דישר׳ גברא חד גברא חד
משבטא׃ והיה כנוח כפות רגלי הכהנים נשאי ארון יהוה אדון כל הארץ במי
הירדן מי הירדן יכרתון המים הירדים מלמעלה ויעמדו נד אחד׃ ויהי במטן
פרסת רגלי כהניא נטלי ארונא דיי רבון כל ארעא במי ירדנא מי ירדנא יפלקון
מיא דנחתין מלעילא ויקומון רכבא חד׃ ויהי בנסע העם מאהליהם לעבר
את הירדן והכהנים נשאי הארון הברית לפני העם׃ והוה כד נטלו עמא ממשכניהון
למעבר ית ירדנא וכהניא נטלי ארונא דקימא קדם עמא׃ וכבוא נשאי הארון
עד הירדן ורגלי הכהנים נשאי הארון נטבלו בקצה המים והירדן מלא על כל

בירדן תעמדו תבאו שם כבאכם העיר׳ כנוח ב׳ ומל׳ כנוח עליהם כפות רגלי הכהנים וחד וכנוח להם ומל׳ והירדן ג׳ וכול׳ והערבה והירדן
והירדן מלא והירדן יגבל ...

גדותיו כל ימי קציר׃ וכממטי נטלי ארונא עד ירדנא ורגלי כהניא נטלי ארונא
סביאו בסטר מיא וירדנא מלי על כל כיפוהי כל יומי חצדא׃ ויעמדו המים
הירדים מלמעלה קמו נד אחד הרחק מאד באדם העיר אשר מצד צרתן
והירדים על ים הערבה ים המלח תמו נכרתו והעם עברו נגד יריחו׃ וקמו
מיא דנחתין מלעילא קמו רכנא חד רחיקין לחדא מאדם קרתא דבסטר צרתן
ודנחתין לימא דמישרא לימא דמלחא שלימו ופסקו ועמא עברו לקביל יריחו׃
ויעמדו הכהנים נשאי הארון ברית יהוה בחרבה בתוך הירדן הכן וכל ישראל
עברים בחרבה עד אשר תמו כל הגוי לעבר את הירדן׃ וקמו כהניא נטלי
ארון קימא דיי ביבשתא בגו ירדנא מתקנא וכל ישראל עברין ביבשתא
עד דשלימו כל עמא למעבר ית ירדנא׃ ויהי כאשר תמו כל הגוי לעבור
את הירדן ויאמר יהוה אל יהושע לאמר׃ והוה כד שלימו ד
כל עמא למעבר ית ירדנא ואמר יי ליהושע למימר׃ קחו לכם מן העם
שנים עשר אנשים איש אחד איש אחד משבט׃ דברו לכון מן עמא תרי
עסר גברין גברא חד גברא חד משבטא׃ וצוו אותם לאמר שאו לכם מזה
מתוך הירדן ממצב רגלי הכהנים הכין שתים עשרה אבנים והעברתם
אותם עמכם והנחתם אותם במלון אשר תלינו בו הלילה׃ ופקידו יתהון למימר
טולו לכון מכא מגו ירדנא מאתר מקם רגלי כהניא מתקנא תרתא עסרי אבניא
ותעברון יתהון עמכון ותחתון יתהון בבית מבתא ותביתון ביה בליליא׃
ויקרא יהושע אל שנים העשר איש אשר הכין מבני
ישראל איש אחד איש אחד משבט׃ וקרא יהושע לתרי עסר גבריא דאתקין
מבני ישראל גברא חד גברא חד משבטא׃ ויאמר להם יהושע עברו לפני ארון
יהוה אלהיכם אל תוך הירדן והרימו לכם איש אבן אחת על שכמו למספר
שבטי בני ישראל׃ ואמר להון יהושע עברו קדם ארונא דיי אלהכון לגו ירדנא
וארימו לכון גבר אבנא חדא על כתפיה למנין שבטיא דבני ישראל׃ למען
תהיה זאת אות בקרבכם כי ישאלון בניכם מחר לאמר מה האבנים האלה
לכם׃ בדיל דתהי דא את ביניכון ארי ישאלון בניכון מחר למימר מא אבניא

32

האלין לכון ואמרתם להם אשר נכרתו מימי הירדן מפני ארון ברית יהוה בעברו
בירדן נכרתו מי הירדן והיו האבנים האלה לזכרון לבני ישראל עד עולם
ותימרון להון דפסקו מי ירדנא מן קדם ארון קימא דיי׳ במעבריה בירדנא פסקו
מי ירדנא ויהוון אבניא האלין לדכרנא לבני ישראל עד עלמא ויעשו כן בני
ישראל כאשר צוה יהושע וישאו שתי עשרה אבנים מתוך הירדן כאשר דבר
יהוה אל יהושע למספר שבטי בני ישראל ויעבירום עמם אל המלון ויניחום
שם ועבדו כן בני ישראל כמא דפקיד יהושע ונטלו תרתא עסרי אבניא מגו
ירדנא כמא דמליל יי׳ עם יהושע למנין שבטיא דבני ישראל ואעברונין עמהון
לבית מבתא ואצנעונין תמן ושתים עשרה אבנים הקים יהושע בתוך הירדן
תחת מצב רגלי הכהנים נשאי ארון הברית ויהיו שם עד היום הזה ותרתא
עסרי אבניא אקים יהושע בגו ירדנא באתר מקם רגלי כהניא נטלי ארונא
דקימא והוו תמן עד יומא הדין והכהנים נשאי הארון עמדים בתוך הירדן עד
תם כל הדבר אשר צוה יהוה את יהושע לדבר אל העם ככל אשר צוה משה את
יהושע וימהרו העם ויעברו וכהניא נטלי ארונא קימין בגו ירדנא עד
דשלים כל פתגמא דפקיד יי׳ ית יהושע למללא עם עמא ככל דפקיד משה
ית יהושע ואוחיאו עמא ועברו ויהי כאשר תם כל העם לעבור ויעבר ארון
יהוה והכהנים לפני העם והוה כד שלים כל עמא למעבר ועבר ארונא דיי׳
וכהניא קדם עמא ויעברו בני ראובן ובני גד וחצי שבט המנשה חמשים לפני
בני ישראל כאשר דבר אליהם משה ועברו בני ראובן ובני גד ופלגות שבטא
דמנשה מזרזין קדם בני ישראל כמא דמליל עמהון משה כארבעים אלף חלוצי
הצבא עברו לפני יהוה למלחמה אל ערבות יריחו כארבעין אלפין מזרזי
חילא עברו קדם עמא דיי׳ לקרבא למישרי יריחו   ביום ההוא
גדל יהוה את יהושע בעיני כל ישראל ויראו אתו כאשר יראו את משה כל ימי
חייו ביומא ההוא רבי יי׳ ית יהושע בעיני כל ישראל ודחילו מנה כמא דהוו
דחלין ממשה כל יומי חיוהי   ויאמר יהוה אל יהושע לאמר
ואמר יי׳ ליהושע למימר צוה את הכהנים נשאי ארון העדות ויעלו מן הירדן

פקיד ית כהניא נטלי ארונא דסהדותא ויסקון מן ירדנא׃ ויצו יהושע את
הכהנים לאמר עלו מן הירדן׃ ופקיד יהושע ית כהניא למימר סקו מן ירדנא׃
ויהי בעלות הכהנים נשאי ארון ברית יהוה מתוך הירדן נתקו כפות רגלי
הכהנים אל החרבה וישבו מי הירדן למקומם וילכו כתמול שלשום על כל
גדותיו׃ והוה כד בעו למסק כהניא נטלי ארון קימא דיי מגו ירדנא אתנגידא
פרסת רגלי כהניא ונחא על יבשתא ותבו מי ירדנא לאתרהון ואזלו כמאתמלי
ומדקמוהי על כל כיפוהי׃ והעם עלו מן הירדן בעשור לחדש הראשון ויחנו
בגלגל בקצה מזרח יריחו׃ ועמא סליקו מן ירדנא בעסרא לירחא קדמאה
ושרו בגלגלא בסיפי מדנח יריחו׃ ואת שתים עשרה האבנים האלה אשר
לקחו מן הירדן הקים יהושע בגלגל׃ וית תרתא עסרי אבניא האלין דנסבו
מן ירדנא אקים יהושע בגלגלא׃ ויאמר אל בני ישראל לאמר אשר ישאלון
בניכם מחר את אבותם לאמר מה האבנים האלה׃ ואמר לבני ישראל למימר דישאלון
בניכון מחר ית אבהתהון למימר מא אבניא האלין׃ והודעתם את בניכם לאמר
ביבשה עבר ישראל את הירדן הזה׃ ותהודעון ית בניכון למימר ביבשתא
עבר ישראל ית ירדנא הדין׃ אשר הוביש יהוה אלהיכם את מי הירדן מפניכם
עד עברכם כאשר עשה יהוה אלהיכם לים סוף אשר הוביש מפנינו עד
עברנו׃ דיביש יי אלהכון ית מי ירדנא מן קדמיכון עד מעברכון כמא דעבד יי
אלהכון לימא דסוף דיביש מן קדמנא עד מעברנא׃ למען דעת כל עמי
הארץ את יד יהוה כי חזקה היא למען יראתם את יהוה אלהיכם כל הימים׃
בדיל דידעון כל עממי ארעא ית גבורתא דיי ארי תקיפא היא בדיל דתדחלון
קדם יי אלהכון כל יומיא׃ ויהי כשמע כל מלכי האמרי אשר
ה בעבר הירדן ימה וכל מלכי הכנעני אשר על הים את אשר הוביש יהוה את
מי הירדן מפני בני ישראל עד עברנו וימס לבבם ולא היה בם עוד רוח מפני עברם
בני ישראל׃ והוה כד שמעו כל מלכי אמוראה דבעברא דירדנא מערבא
וכל מלכי כנענאה דעל ימא ית דיביש יי ית מי ירדנא מן קדם בני ישראל עד
דעברו ואתמסי לבהון ולא אשתארת בהון עוד רוח מן קדם בני ישראל׃

הפטרת החית גע׳ ראשון

בעת ההיא אמר יהוה אל יהושע עשה לך חרבות צרים ושוב
מל את בני ישראל שנית׃ בעדנא ההוא אמר יי ליהושע עביד לך אזמילון חריפין
ותוב גזר ית בני ישראל תניינות׃ ויעש לו יהושע חרבות צרים וימל את בני
ישראל אל גבעת הערלות׃ ועבד ליה יהושע אזמילון חריפין וגזר ית בני ישראל
בגבעתא וקרא לה גבעת ערלתא׃ וזה הדבר אשר מל יהושע כל העם היצא
ממצרים הזכרים כל אנשי המלחמה מתו במדבר בדרך בצאתם ממצרים׃ ודין
פתגמא דגזר יהושע כל עמא דנפקו ממצרים דכוריא כל גברי מגיחי קרבא
מיתו במדברא באורחא במפקהון ממצרים׃ כי מלים היו כל העם היצאים וכל
העם הילדים במדבר בדרך בצאתם ממצרים לא מלו׃ ארי גזירין הוו כל עמא
דנפקו וכל עמא דאתילידו במדברא באורחא במפקהון ממצרים לא גזרו׃
כי ארבעים שנה הלכו בני ישראל במדבר עד תם כל הגוי אנשי המלחמה
היצאים ממצרים אשר לא שמעו בקול יהוה אשר נשבע יהוה להם לבלתי
הראותם את הארץ אשר נשבע יהוה לאבותם לתת לנו ארץ זבת חלב ודבש׃
ארי ארבעין שנין הליכו בני ישראל במדברא עד דסף כל עמא גברי מגיחי קרבא
דנפקו ממצרים דלא קבילו למימרא דיי דקיים יי להון בדיל דלא לאחזיותהון
ית ארעא דקיים יי לאבהתהון למתן לנא ארע עבדא חלב ודבש׃ ואת בניהם
הקים תחתם אתם מל יהושע כי ערלים היו כי לא מלו אותם בדרך׃ וית בניהון
דקמו באתרהון יתהון גזר יהושע ארי ערלין הוו ארי לא גזרו יתהון באורחא׃
ויהי כאשר תמו כל הגוי להמול וישבו תחתם במחנה עד חיותם׃ והוה כד שלימו
כל עמא למגזר ויתיבו באתרהון במשריתא עד דאתסיאו׃ ויאמר
יהוה אל יהושע היום גלותי את חרפת מצרים מעליכם ויקרא שם המקום ההוא
גלגל עד היום הזה׃ ואמר יי ליהושע יומא דין אעדיתי ית חסודי מצראי
מנכון וקרא שמיה דאתרא ההוא גלגלא עד יומא הדין׃ ויחנו בני ישראל בגלגל
ויעשו את הפסח בארבעה עשר יום לחדש בערב בערבות יריחו׃ ושרו בני
ישראל בגלגלא ועבדו ית פסחא בארבעת עסרא יומא לירחא ברמשא במישרי
יריחו׃ ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח מצות וקלוי בעצם היום הזה׃

ויריחו אחידא הות בדשין דפרזלא ומתקפא בעברין דנחש מן קדם בני ישראל לית דנפיק מנה למעבד קרבא ולית דעליל בגוה

ואכלו מעבורא דארעא מבתר פסחא פטיר וקליא בכרן יומא הדין׃ וישבת
המן ממחרת באכלם מעבור הארץ ולא היה עוד לבני ישראל מן ואכלו מתבואת
ארץ כנען בשנה ההיא׃ ופסק מנא ביומא דבתרוהי במיכלהון מעבורא דארעא
ולא הוה עוד לבני ישראל מנא ואכלו מעללת ארעא דכנען בשתא ההיא׃
ויהי בהיות יהושע ביריחו וישא עיניו וירא והנה איש עמד
לנגדו וחרבו שלופה בידו וילך יהושע אליו ויאמר לו הלנו אתה אם לצרינו׃
והוה כד הוה יהושע ביריחו וזקף עינוהי וחזא והא גברא קאים לקבליה
וחרביה שליפא בידיה ואזל יהושע לותיה ואמר ליה הלמסעדנא אתיתא אם
לבעלי דבבנא׃ ויאמר לא כי אני שר צבא יהוה עתה באתי ויפל יהושע אל פניו
ארצה וישתחו ויאמר לו מה אדני מדבר אל עבדו׃ ואמר לא ארי אנא מלאך
שליח מן קדם יי כען אתיתי ונפל יהושע על אפוהי על ארעא וסגיד ואמר
ליה מא רבוני ממליל עם עבדיה׃ ויאמר שר צבא יהוה אל יהושע של
נעלך מעל רגלך כי המקום אשר אתה עמד עליו קדש הוא ויעש יהושע
כן׃ ואמר מלאכא דשליח מן קדם יי ליהושע שרי סינך מעל רגלך ארי אתרא
דאת קאים עלוהי קדיש הוא ועבד יהושע כן׃ ויריחו סגרת ומסגרת מפני
בני ישראל אין יוצא ואין בא׃ ויריחו אחידא ומתקפא מן קדם בני ישראל לית
מנהון נפיק ועליל׃ ויאמר יהוה אל יהושע ראה נתתי בידך
את יריחו ואת מלכה גבורי החיל׃ ואמר יי ליהושע חזי דמסרית בידך ית
יריחו וית מלכה גברי חילא׃ וסבתם את העיר כל אנשי המלחמה הקיף את
העיר פעם אחת כה תעשה ששת ימים׃ ותסחרון ית קרתא כל גברי עבדי קרבא
אקיף ית קרתא זמנא חדא כין תעביד שתא יומין׃ ושבעה כהנים ישאו
שבעה שופרות היובלים לפני הארון וביום השביעי תסבו את העיר שבע פעמים
והכהנים יתקעו בשופרות׃ ושבעה כהנא יסבון שבעה שופריא דקרן דכרא
קדם ארונא וביומא שביעאה תסחרון ית קרתא שבע זמנין וכהנא יתקעון
בשופריא׃ והיה במשך בקרן היובל בשמעכם את קול השופר יריעו כל העם
תרועה גדולה ונפלה חומת העיר תחתיה ועלו העם איש נגדו׃ ויהי כמגד בקרן

אל פניו ו׳ וסימ׳ ומשלם לשנאיו אל פניו ב׳ כן ויפל יהושע אל פניו ויפל יוחנן מן דרכו ויצא אל פניו כל יהושע יריחו וכל חורי יריחו כה׳ וישכמו ג׳ חס וסימ׳ וישכם יהושע בבקר כעלות השחר ויהושע וכל שמעו׳

דקרנא במשמעכון ית קל שופרא ייבבון כל עמא יבבא רבא ויפול שורא דקרתא
ויתבלע תחותוהי ויסקון עמא גבר לקבליה׃ ויקרא יהושע בן נון אל הכהנים
ויאמר אלהם שאו את ארון הברית ושבעה כהנים ישאו שבעה שופרות יובלים
לפני ארון יהוה׃ וקרא יהושע בר נון לכהניא ואמר להון טולו ית ארון קימא
ושבעה כהניא יסבון שבעה שופריא דקרן דכריא קדם ארונא דיי׳׃ ויאמרו
אל העם עברו וסבו את העיר והחלוץ יעבר לפני ארון יהוה׃ ואמר לעמא
עברו ואקיפו ית קרתא ומזרזי חילא יעברון קדם ארונא דיי׳׃ ויהי כאמר
יהושע אל העם ושבעה הכהנים נשאים שבעה שופרות היובלים לפני יהוה
עברו ותקעו בשופרות וארון ברית יהוה הלך אחריהם׃ והוה כד אמר יהושע
לעמא ושבעה כהניא נסיבו שבעה שופריא דקרן דכריא קדם יי׳ עברין ותקעין
בשופריא וארון קימא דיי׳ אזיל בתריהון׃ והחלוץ הלך לפני הכהנים תקעו
השופרות והמאסף הלך אחרי הארון הלוך ותקוע בשופרות׃ ומזרזי חילא
אזלין קדם כהניא תקעי שופריא ושבטא דבית דן אזיל בתר ארונא וכהניא
אזלין ותקעין בשופריא׃ ואת העם צוה יהושע לאמר לא תריעו ולא תשמיעו
את קולכם ולא יצא מפיכם דבר עד יום אמרי אליכם הריעו והריעתם׃ וית עמא
פקיד יהושע למימר לא תיבבון ולא תשמעון ית קלכון ולא יפוק מפומכון פתגמא
עד יומא דאימר לכון יבבו ותיבבון׃ ויסב ארון יהוה את העיר הקף פעם אחת
ויבאו המחנה וילינו במחנה׃ ואסחר ארונא דיי׳ ית קרתא אקיף זמנא חדא
ועלו למשריתא ובתו במשריתא׃ וישכם יהושע בבקר וישאו הכהנים את
ארון יהוה׃ ואקדים יהושע בצפרא ונטלו כהניא ית ארונא דיי׳׃ ושבעה
הכהנים נשאים שבעה שופרות היבלים לפני ארון יהוה הלכים הלוך ותקעו
בשופרות והחלוץ הלך לפניהם והמאסף הלך אחרי ארון יהוה הולך ותקוע
בשופרות׃ ושבעה כהניא נסיבו שבעה שופריא דקרן דכריא קדם ארונא דיי׳
אזלין אזיל ותקעין בשופריא ומזרזי חילא אזלין קדמיהון ושבטא דבית דן
אזיל בתר ארונא דיי׳ וכהניא אזלין ותקעין בשופריא׃ ויסבו את העיר ביום השני
פעם אחת וישבו המחנה כה עשו ששת ימים׃ ואסחרו ית קרתא ביומא תנינא

העיר ט׳ ... וחד ... ויהושע ... ויבא ... כהנים ...
דדברי ימי העירה ...

זמנא חדא ותבו למשריתא כדין עבדו שתא יומין׃ ויהי ביום השביעי וישכמו
כעלות השחר ויסבו את העיר כמשפט הזה שבע פעמים רק ביום ההוא סבבו
את העיר שבע פעמים׃ והוה ביומא שביעאה ואקדימו כמסק צפרא ואסחרו
ית קרתא כהלכתא הדא שבע זמנין לחוד ביומא ההוא אקיפו ית קרתא שבע
זמנין׃ ויהי בפעם השביעית תקעו הכהנים בשופרות ויאמר יהושע אל העם
הריעו כי נתן יהוה לכם את העיר׃ והוה בזמנא שביעיתא תקעו כהניא
בשופריא ואמר יהושע לעמא יביבו ארי יהב יי לכון ית קרתא׃ והיתה העיר
חרם היא וכל אשר בה ליהוה רק רחב הזונה תחיה היא וכל אשר אתה בבית
כי החבאתה את המלאכים אשר שלחנו׃ ותהי קרתא חרמא היא וכל דבה קדם יי
לחוד רחב פונדקיתא תיחי היא וכל דעמה בביתא ארי אטמרת ית אזגדיא
דשלחנא׃ ורק אתם שמרו מן החרם פן תחרימו ולקחתם מן החרם ושמתם
את מחנה ישראל לחרם ועכרתם אתו׃ ולחוד אתון אסתמרו מן חרמא דלמא
תחרמון ותסבון מן חרמא ותשוון ית משריתא דישראל לחרמא ותעכרון יתיה׃
וכל כסף וזהב וכלי נחשת וברזל קדש הוא ליהוה אוצר יהוה יבוא׃ וכל כספא
ודהבא ומני נחשא ופרזלא קודשא אינון קדם יי לאוצר בית מקדשא דיי יתעלון׃
וירע העם ויתקעו בשופרות ויהי כשמע העם את קול השופר ויריעו העם
תרועה גדולה ותפל החומה תחתיה ויעל העם העירה איש נגדו וילכדו את
העיר׃ ויביב עמא ותקעו בשופריא והוה כד שמע עמא ית קל שופרא ויביבו
עמא יבבא רבא ונפל שורא דקרתא ואתפל על תחותוהי וסליק עמא לקרתא
גבר לקבליה וכבשו ית קרתא׃ ויחרימו את כל אשר בעיר מאיש ועד אשה
מנער ועד זקן ועד שור ושה וחמור לפי חרב׃ וגמרו ית כל דבקרתא מגבר
ועד אתתא מעולימא ועד סבא ועד תור ואמר וחמר לפתגם דחרב׃ ולשנים
האנשים המרגלים את הארץ אמר יהושע באו בית האשה הזונה והוציאו משם
את האשה ואת כל אשר לה כאשר נשבעתם לה׃ ולתרין גבריא דאללו ית ארעא
אמר יהושע עולו לבית אתתא פונדקיתא ואפיקו מתמן ית אתתא וית כל דלה
כמא דקיימתון לה׃ ויבאו הנערים המרגלים ויוציאו את רחב ואת אביה ואת

אמה ואת אחיה ואת כל אשר לה ואת כל משפחותיה הוציאו ויניחום מחוץ למחנה
ישראל׃ ועלו עולימיא מאלליא ואפיקו ית רחב וית אבוהא וית אמה וית אחהא
וית כל דלה וית כל זרעיתהא אפיקו ואשריאונון מברא למשריתא דישראל׃
והעיר שרפו באש וכל אשר בה רק הכסף והזהב וכלי הנחשת והברזל נתנו
אוצר בית יהוה׃ וקרתא אוקידו בנורא וכל דבה לחוד כספא ודהבא ומני נחשא ופרזלא
יהבו באוצר בית מקדשא דיי׃ ואת רחב הזונה ואת בית אביה ואת כל אשר
לה החיה יהושע ותשב בקרב ישראל עד היום הזה כי החביאה את המלאכים
אשר שלח יהושע לרגל את יריחו׃ וית רחב פונדקיתא וית בית אבוהא וית כל
דלה אחי יהושע ויתיבת בגו ישראל עד יומא הדין ארי אטמרת ית אזגדיא
דשלח יהושע לאללא ית יריחו׃ וישבע יהושע בעת ההיא לאמר
ארור האיש לפני יהוה אשר יקום ובנה את העיר הזאת את יריחו בבכרו
ייסדנה ובצעירו יציב דלתיה׃ ואומי יהושע בעדנא ההוא למימר ליט גברא
קדם יי דיקום ויבני ית קרתא הדא ית יריחו בבכריה ישכללנה ובזעיר בנוהי
יקים דשהא׃ ויהי יהוה את יהושע ויהי שמעו בכל הארץ׃ והוה
מימרא דיי בסעדיה דיהושע והוה שמעיה סבי בכל ארעא׃ וימעלו בני ישראל
מעל בחרם ויקח עכן בן כרמי בן זבדי בן זרח למטה יהודה מן החרם ויחר אף
יהוה בבני ישראל׃ ושקרו בני ישראל שקר בחרמא ונסיב עכן בר כרמי בר זבדי
בר זרח לשבטא דיהודה מן חרמא ותקיף רוגזא דיי בבני ישראל׃
וישלח יהושע אנשים מיריחו העי אשר עם בית און מקדם לבית אל
ויאמר אליהם לאמר עלו ורגלו את הארץ ויעלו האנשים וירגלו את העי׃ ושלח
יהושע גברין מיריחו לעי דעם בית און ממדנח לבית אל ואמר להון למימר סקו
ואללו ית ארעא וסליקו גבריא ואללו ית עי׃ וישבו אל יהושע ויאמרו אליו
אל יעל כל העם כאלפים איש או כשלשת אלפים איש יעלו ויכו את העי אל
תיגע שמה את כל העם כי מעט המה׃ ותבו לות יהושע ואמרו ליה לא יסק כל
עמא כתרין אלפין גברא או כתלתא אלפין גברא יסקון וימחון ית עי לא תלאי תמן
ית כל עמא ארי זעירין אנון׃ ויעלו מן העם שמה כשלשת אלפים איש וינסו

לפני אנשי העי׃ וסליקו מן עמא לתמן כתלתה אלפין גברא ואפכו קדם אנשי עי׃
ויכו מהם אנשי העי כשלשים וששה איש וירדפום לפני השער עד השברים
ויכום במורד וימס לבב העם ויהי למים׃ וקטלו מנהון אנשי עי כתלתין ושתה
גברא ורדפונון קדם תרעא עד דתברונון ומחונון במחתנא ואתמסי לבא דעמא
והוה למיא׃ ויקרע יהושע שמלתיו ויפל על פניו ארצה לפני ארון יהוה עד
הערב הוא וזקני ישראל ויעלו עפר על ראשם׃ ובזע יהושע לבושוהי ונפל
על אפוהי על ארעא קדם ארונא דיי׳ עד רמשא הוא וסבי ישר׳ ואסיקו עפרא
על רישיהון׃ ויאמר יהושע אהה אדני יהוה למה העברת העביר את העם
הזה את הירדן לתת אתנו ביד האמרי להאבידנו ולו הואלנו ונשב בעבר הירדן׃
ואמר יהושע קביל בעותי יי׳ אלהים למא אעברתא אעברא ית עמא הדין
ית ירדנא למסר יתנא בידא דאמוראה לאבדותנא ואלו פון דשרינא ויתיבנא
בעברא דירדנא׃ בי אדני מה אמר אחרי אשר הפך ישראל ערף לפני איביו׃
בבעו יי׳ מא אימר בתר דאחזרו ישר׳ קדלהון למפך קדם בעלי דבביהון׃
וישמעו הכנעני וכל ישבי הארץ ונסבו עלינו והכריתו את שמנו מן הארץ
ומה תעשה לשמך הגדול׃ וישמעון כנענאי וכל יתבי ארעא ויסתחרון עלנא
וישיצון ית שמנא מן ארעא ומא תעביד בדיל שמך רבא׃ ויאמר
יהוה אל יהושע קם לך למה זה אתה נפל על פניך׃ ואמר יי׳ ליהושע קום לך
למא דנן אתרמי על אפך׃ חטא ישראל וגם עברו את בריתי אשר צויתי
אותם וגם לקחו מן החרם וגם גנבו וגם כחשו וגם שמו בכליהם׃ חטא ישר׳
ואף עברו על קימי דפקידית יתהון ואף נסיבו מן חרמא ואף גנבו ואף כדיבו
ואף שויאו במניהון׃ ולא יכלו בני ישראל לקום לפני איביהם ערף יפנו
לפני איביהם כי היו לחרם לא אוסיף להיות עמכם אם לא תשמידו החרם
מקרבכם׃ ולא יכלין בני ישר׳ למקם קדם בעלי דבביהון קדלהון יחזרון למיפך
קדם בעלי דבביהון ארי הוו לחרמא לא אוסיף למהוי מימרי בסעדכון אם לא
תשיצון חרמא מביניכון׃ קם קדש את העם ואמרת התקדשו למחר כי
כה אמר יהוה אלהי ישראל חרם בקרבך ישראל לא תוכל לקום לפני איביך

עד הסירכם החרם מקרבכם׃ קום זמין ית עמא ותימר אזדמנו למחר ארי
כדנן אמר יי אלהא דישראל חרמא בינך ישראל לא תכול למקם קדם בעלי דבבך
עד דתעדון חרמא מביניכון׃ ונקרבתם בבקר לשבטיכם והיה השבט אשר
ילכדנו יהוה יקרב למשפחות והמשפחה אשר ילכדנה יהוה תקרב לבתים והבית
אשר ילכדנו יהוה יקרב לגברים׃ ותתקרבון בצפרא לשבטיכון ויהי שבטא
דיתאחד מן קדם יי יקרב לזרעין וזרעי דיתאחד מן קדם יי תקרב לבתין וביתא
דיתאחד מן קדם יי יתקרב לגברין׃ והיה הנלכד בחרם ישרף באש אתו ואת כל
אשר לו כי עבר את ברית יהוה וכי עשה נבלה בישראל׃ ויהי דיתאחד בחרמא
יתוקד בנורא הוא וכל דליה ארי עבר על קימא דיי וארי עבד דלא כשר בישראל׃
וישכם יהושע בבקר ויקרב את ישראל לשבטיו וילכד שבט יהודה׃ ואקדים
יהושע בצפרא וקריב ית ישראל לשבטוהי ואתאחד שבטא דבית יהודה׃
ויקרב את משפחת יהודה וילכד את משפחת הזרחי ויקרב את משפחת
הזרחי לגברים וילכד זבדי׃ וקריב ית זרעית יהודה ואתאחדת זרעית זרח
וקריב ית זרעית זרח לגבריא ואתאחד זבדי׃ ויקרב את ביתו לגברים וילכד
עכן בן כרמי בן זבדי בן זרח למטה יהודה׃ וקריב ית ביתיה לגבריא ואתאחד
עכן בר כרמי בר זבדי בר זרח לשבטא יהודה׃ ויאמר יהושע אל עכן בני שים
נא כבוד ליהוה אלהי ישראל ותן לו תודה והגד נא לי מה עשית אל תכחד
ממני׃ ואמר יהושע לעכן ברי שוי כען יקרא קדם יי אלהא דישראל והב קדמוהי
אודאה וחוי כען לי מא עבדתא לא תכסי מני׃ ויען עכן את יהושע ויאמר
אמנה אנכי חטאתי ליהוה אלהי ישראל וכזאת וכזאת עשיתי׃ ואתיב עכן
ית יהושע ואמר בקושטא אנא חבית קדם יי אלהא דישראל וכדין וכדין עבדית׃
וארא בשלל אדרת שנער אחת טובה ומאתים שקלים כסף ולשון זהב אחד
חמשים שקלים משקלו ואחמדם ואקחם והנם טמונים בארץ בתוך האהלי והכסף
תחתיה׃ וחזית בבזתא אצטלא בבלאי חד שפיר ומתן סלעין דכסף ולישנא
דדהבא חד חמשין סלעין מתקליה ורגגתינון ונסיבתינון והאנון טמירין בארעא
בגו משכני וכספא תחותוהי׃ וישלח יהושע מלאכים וירצו האהלה והנה

קום ט׳ ריש פיסוק וסימ׳ והיה לך בחרין לך פדנה ארם קום את העם חל׳ צרפתה ... וירדת לך א׳ כימה ... בעליך הדבר

טמונה באהלו והכסף תחתיה׃ ושלח יהושע אזגדין ורהטו למשכנא והא
טמירין במשכניה וכספא תחותוהי׃ ויקחום מתוך האהל ויבאום אל יהושע
ואל כל בני ישראל ויצקם לפני יהוה׃ ונסיבונון מגו משכנא ואיתיאונון
לות יהושע ולות כל בני ישראל ואתיכונון קדם יי׃ ויקח יהושע את עכן בן זרח
ואת הכסף ואת האדרת ואת לשון הזהב ואת בניו ואת בנתיו ואת שורו ואת
חמורו ואת צאנו ואת אהלו ואת כל אשר לו וכל ישראל עמו ויעלו אתם עמק
עכור׃ ודבר יהושע ית עכן בר זרח ונסיב ית כספא וית אצטלא וית לישנא
דדהבא ודבר ית בנוהי וית בנתיה וית תוריה וית חמריה וית ענה וית משכניה
וית כל דליה וכל ישראל עמיה ואסיקו יתהון למישר עכור׃ ויאמר יהושע מה
עכרתנו יעכרך יהוה ביום הזה וירגמו אתו כל ישראל אבן וישרפו אתם באש
ויסקלו אתם באבנים׃ ואמר יהושע מא עכרתנא יעכרינך יי ביומא הדין
ורגמו יתיה כל ישראל באבנא ואוקידו יתהון בנורא בתר דרגמו יתהון באבנא׃
ויקימו עליו גל אבנים גדול עד היום הזה וישב יהוה מחרון אפו על כן קרא
שם המקום ההוא עמק עכור עד היום הזה׃ ואקימו עלוהי דגור אבנין רב
עד יומא הדין ותב יי מתקוף רגזיה על כן קרא שמיה דאתרא ההוא מישר
עכור עד יומא הדין׃ ויאמר יהוה אל יהושע אל תירא ואל
תחת קח עמך את כל עם המלחמה וקום עלה העי ראה נתתי בידך את מלך
העי ואת עמו ואת עירו ואת ארצו׃ ואמר יי ליהושע לא תדחל ולא תתבר
דבר עמך ית כל עמא עבדי קרבא וקום סק לעי חזי דמסרית בידך ית מלכא
דעי וית עמיה וית קרתיה וית ארעיה׃ ועשית לעי ולמלכה כאשר עשית
ליריחו ולמלכה רק שללה ובהמתה תבזו לכם שים לך ארב לעיר מאחריה׃
ותעביד לעי ולמלכה כמא דעבדתא ליריחו ולמלכה לחוד עדאה ובעירה
תבזון לכון אתקין לך כמנא לקרתא מאחורהא׃ ויקם יהושע וכל עם המלחמה
לעלות העי ויבחר יהושע שלשים אלף איש גבורי החיל וישלחם לילה׃ וקם
יהושע וכל עמא עבדי קרבא למסק לעי ובחר יהושע תלתין אלפין גברא גברי
חילא ושלחנון בליליא׃ ויצו אתם לאמר ראו אתם ארבים לעיר מאחרי

העיר

37

אב̈ מן חד חד חד והחד והחד וסימ׳ ומתרון ואני ידעתי והאהל והשובה אהל ומקנים צנה ואלפים צאן ובקר והחיתם לחת
אב̈ מן חד חד חד ותד והחד וסימ׳ והאחרון כי לא תגוע והאהל ומשמרת כבוד האלפים והאלפים והשורים והבקר ומרחק הערב

הָעִיר אַל תַּרְחִיקוּ מִן הָעִיר מְאֹד וִהְיִיתֶם כֻּלְּכֶם נְכֹנִים׃ ופקיד יתהון למימר חזו
דאתון כמנין לקרתא מאחורי קרתא לא תרחקון מן קרתא לחדא ותהון כולכון
מתקנין׃ וַאֲנִי וְכָל הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי נִקְרַב אֶל הָעִיר וְהָיָה כִּי יֵצְאוּ לִקְרָאתֵנוּ כַּאֲשֶׁר
בָּרִאשֹׁנָה וְנַסְנוּ לִפְנֵיהֶם׃ ואנא וכל עמא דעמי נתקרב לקרתא ויהי ארי יפקון
לקדמותנא כד בקדמיתא ונפוך קדמיהון׃ וְיָצְאוּ אַחֲרֵינוּ עַד הַתִּיקֵנוּ אֹתָם מִן
הָעִיר כִּי יֹאמְרוּ נָסִים לְפָנֵינוּ כַּאֲשֶׁר בָּרִאשֹׁנָה וְנַסְנוּ לִפְנֵיהֶם׃ ויפקון בתרנא עד דניגוד
יתהון מן קרתא ארי יימרון תבירין קדמנא כד בקדמיתא ונפוך קדמיהון׃
וְאַתֶּם תָּקֻמוּ מֵהָאוֹרֵב וְהוֹרַשְׁתֶּם אֶת הָעִיר וּנְתָנָהּ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּיֶדְכֶם׃ ואתון
תקומון מן כמנא ותתרכון ית קרתא וימסרנה יי אלהכון בידכון׃ וְהָיָה כְּתָפְשְׂכֶם
אֶת הָעִיר תַּצִּיתוּ אֶת הָעִיר בָּאֵשׁ כִּדְבַר יְהוָה תַּעֲשׂוּ רְאוּ צִוִּיתִי אֶתְכֶם׃ ויהי כמיחדכון
ית קרתא תדלקון ית קרתא בנורא כפתגמא דיי תעבדון חזו דפקידית יתכון׃
וַיִּשְׁלָחֵם יְהוֹשֻׁעַ וַיֵּלְכוּ אֶל הַמַּאְרָב וַיֵּשְׁבוּ בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין הָעָי מִיָּם לָעָי וַיָּלֶן
יְהוֹשֻׁעַ בַּלַּיְלָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעָם׃ ושלחנון יהושע ואזלו לכמנא ויתיבו בין בית
אל ובין עי מערב לעי ובת יהושע בליליא ההוא בגו עמא׃ וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר
וַיִּפְקֹד אֶת הָעָם וַיַּעַל הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי הָעָם הָעָי׃ ואקדים יהושע בצפרא
ומנא ית עמא וסליק הוא וסבי ישראל קדם עמא לעי׃ וְכָל הָעָם הַמִּלְחָמָה
אֲשֶׁר אִתּוֹ עָלוּ וַיִּגְּשׁוּ וַיָּבֹאוּ נֶגֶד הָעִיר וַיַּחֲנוּ מִצְּפוֹן לָעָי וְהַגַּי בֵּינוֹ וּבֵין הָעָי׃
וכל עמא עבדי קרבא דעמיה סליקו ואתקרבו ואתו לקביל קרתא ושרו מצפונא
לעי וחלתא בינוהי ובין עי׃ וַיִּקַּח כַּחֲמֵשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וַיָּשֶׂם אוֹתָם אֹרֵב בֵּין
בֵּית אֵל וּבֵין הָעַי מִיָּם לָעִיר׃ ודבר כחמשה אלפין גברא ושוי יתהון כמנא בין בית
אל ובין עי מערב לקרתא׃ וַיָּשִׂימוּ הָעָם אֶת כָּל הַמַּחֲנֶה אֲשֶׁר מִצְּפוֹן לָעִיר וְאֶת
עֲקֵבוֹ מִיָּם לָעִיר וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ בַּלַּיְלָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעֵמֶק׃ ושויאו עמא ית כל
משריתא דמצפונא לקרתא וית כמניה מערב לקרתא ואזל יהושע בליליא ההוא
בגו מישרא׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת מֶלֶךְ הָעַי וַיְמַהֲרוּ וַיַּשְׁכִּימוּ וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי הָעִיר
לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל לַמִּלְחָמָה הוּא וְכָל עַמּוֹ לַמּוֹעֵד לִפְנֵי הָעֲרָבָה וְהוּא לֹא יָדַע כִּי
אֹרֵב לוֹ מֵאַחֲרֵי הָעִיר׃ והוה כד חזא מלכא דעי ואוחיאו ואקדימו ונפקו אנשי

וגוים ובאו עמים רבים וגבורים אם עשק רש וגבה ערקבה גחון וגבה כי רם יד ונפל ודל חכם בעיניו איש והרים הקיר המצנפת
והגוים כי הגוי והממלכה והגבורים לבני האחן והגמן והאולם ... והכבד הקיר המצנפת ... העשיר לא ירבה והרים והנצור

קרתא לקדמות ישראל לאגחא קרבא הוא וכל עמיה לזמנא דמתקן ליה קדם
מישרא ואנון לא ידעין ארי כמנא להון מאחורי קרתא: וינגעו יהושע וכל
ישראל לפניהם וינסו דרך המדבר: ואתברו יהושע וכל ישראל קדמיהון ואפכו
באורח מדברא: ויזעקו כל העם אשר בעיר לרדף אחריהם וירדפו אחרי
יהושע וינתקו מן העיר: ואתכנישו כל עמא דבעי למרדף בתריהון ורדפו
בתר יהושע ואתנגידו מן קרתא: ולא נשאר איש בעי ובית אל אשר לא יצאו
אחרי ישראל ויעזבו את העיר פתוחה וירדפו אחרי ישראל: ולא אשתאר
אנש בעי ובית אל דלא נפקו בתר ישראל ושבקו ית קרתא כד פתיחא ורדפו
בתר ישראל: ויאמר יהוה אל יהושע נטה בכידון אשר בידך
אל העי כי בידך אתננה ויט יהושע בכידון אשר בידו אל העיר: ואמר יי
ליהושע ארים ברמחא דבידך על עי ארי בידך אמסרינה וארים יהושע ברמחא
דבידיה על קרתא: והאורב קם מהרה ממקומו וירוצו כנטות ידו ויבאו העיר
וילכדוה וימהרו ויציתו את העיר באש: וכמנא קם בפריע מאתריה ורהטו
כד ארים ידיה ועלו לקרתא וכבשוהא ואוחיאו ואדליקו ית קרתא בנורא:
ויפנו אנשי העי אחריהם ויראו והנה עלה עשן העיר השמימה ולא היה בהם
ידים לנוס הנה והנה והעם הנס המדבר נהפך אל הרודף: ואתפניאו אנשי עי
לאחוריהון וחזו והא סליק תננא דקרתא לצית שמיא ולא הוה בהון חילא למערק
לכא ולכא ועמא דאפך למדברא אתהדר על רדפא: ויהושע וכל ישראל ראו
כי לכד האורב את העיר וכי עלה עשן העיר וישבו ויכו את אנשי העי: ויהושע
וכל ישראל חזו ארי כבש כמנא ית קרתא וארי סליק תננא דקרתא ותבו ומחו
ית אנשי עי: ואלה יצאו מן העיר לקראתם ויהיו לישראל בתוך אלה מזה
ואלה מזה ויכו אותם עד בלתי השאיר לו שריד ופליט: ואלין נפקו מן קרתא
לקדמותהון והוו לישראל במציעין אלין מכא ואלין מכא ומחו יתהון עד דלא אשתאר
להון שאר ומשיזיב: ואת מלך העי תפשו חי ויקרבו אתו אל יהושע: וית מלכא
דעי אחדו כד חי וקריבו יתיה לות יהושע: ויהי ככלות ישראל להרג את כל
ישבי העי בשדה במדבר אשר רדפום בו ויפלו כלם לפי חרב עד תמם וישבו

כל ישראל העי ויכו אתה לפי חרב׃ והוה כד שיצי ישראל לקטלא ית כל יתבי עי
בחקלא במדברא דרדפוכון ביה ואתקטלו כלהון לפתגם דחרב עד דשלימו
ותבו כל ישר׳ לעי ומחו יתה לפתגם דחרב׃ ויהי כל הנפלים ביום ההוא מאיש
ועד אשה שנים עשר אלף כל אנשי העי׃ והוו כל דאתקטילו ביומא ההוא מגבר
ועד אתתא תרי עסר אלפין כל אנשי עי׃ ויהושע לא השיב ידו אשר נטה בכידון
עד אשר החרים את כל ישבי העי׃ ויהושע לא אתיב ידיה דארים ברמחא
עד דגמר ית כל יתבי עי׃ רק הבהמה ושלל העיר ההיא בזזו להם ישראל כדבר
יהוה אשר צוה את יהושע׃ לחוד בעירא ועדי קרתא ההיא בזו להון ישראל
כפתגמא דיי׳ דפקיד ית יהושע׃ וישרף יהושע את העי וישימה תל עולם
שממה עד היום הזה׃ ואוקיד יהושע ית עי ושויה תל חרוב לעלם לצדו עד
יומא הדין׃ ואת מלך העי תלה על העץ עד עת הערב וכבוא השמש צוה
יהושע ויורידו את נבלתו מן העץ וישליכו אותה אל פתח שער העיר ויקימו
עליו גל אבנים גדול עד היום הזה׃ וית מלכא דעי צלב על צליבא עד עדן
רמשא וכמיעל שמשא פקיד יהושע ואחיתו ית נבילתיה מן צליבא ורמו יתיה
במעלנא דתרע קרתא ואקימו עלוהי דגור אבנין רב עד יומא הדין׃
אז יבנה יהושע מזבח ליהוה אלהי ישראל בהר עיבל׃ בכן בנא
יהושע מדבחא קדם יי׳ אלהא דישר׳ בטורא דעיבל׃ כאשר צוה משה עבד יהוה
את בני ישראל ככתוב בספר תורת משה מזבח אבנים שלמות אשר לא הניף
עליהן ברזל ויעלו עליו עלות ליהוה ויזבחו שלמים׃ כמא דפקיד משה עבדא
דיי׳ ית בני ישר׳ כמא דכתיב בספר אוריתא דמשה מדבח אבנין שלמן דלא
ארים עליהון ברזלא ואסיקו עלוהי עלוון קדם יי׳ ונכיסו נכסת קודשין׃ ויכתב
שם על האבנים את משנה תורת משה אשר כתב לפני בני ישראל׃ וכתב
תמן על אבניא ית פרשגן אוריתא דמשה דכתב קדם בני ישר׳׃ וכל ישראל
וזקניו ושטרים ושפטיו עמדים מזה ומזה לארון נגד הכהנים הלוים נשאי
ארון ברית יהוה כגר כאזרח חציו אל מול הר גרזים והחציו אל מול הר עיבל
כאשר צוה משה עבד יהוה לברך את העם ישראל בראשנה׃ וכל ישר׳ וסבוהי

מה ארח ג וסימ ויתקבצו והמלכים והחוי׃ זקינינו בבליים ... ויאמרו אלינו זקינינו ...

וסרכוהי ודייבוהי קיימין מכא ומכא לארונא קדם כהניא ליואי נטלי ארון קימא
דייי גיורא כיציבא פלגהון לקביל טורא דגריזין ופלגהון לקביל טורא דעיבל
כמא דפקיד משה עבדא דייי לברכא ית עמא ישראל בקדמיתא׃ ואחרי כן
קרא את כל דברי התורה הברכה והקללה ככל הכתוב בספר התורה׃ ובתר
כן קרא ית כל פתגמי אוריתא ברכן ולוטין ככל דכתיב בספרא דאוריתא׃
לא היה דבר מכל אשר צוה משה אשר לא קרא יהושע נגד כל קהל ישראל
והנשים והטף והגר ההלך בקרבם׃ לא הוה פתגמא מכל דפקיד משה דלא
קרא יהושע קדם כל קהלא דישראל ונשיא וטפלא וגיוריא דאזלין ביניהון׃
ויהי כשמע כל המלכים אשר בעבר הירדן בהר ובשפלה
ובכל חוף הים הגדול אל מול הלבנון החתי והאמרי הכנעני הפרזי החוי והיבוסי׃
והוה כד שמעו כל מלכיא דבעברא דירדנא בטורא ובשפילתא ובכל ספר
ימא רבא דלקביל לבנן חתאי ואמוראי כנענאי פרזאי חואי ויבוסאי׃ ויתקבצו
יחדו להלחם עם יהושע ועם ישראל פה אחד׃ ואתכנשו כחדא לאגחא קרבא
עם יהושע ועם ישראל סיעא חדא׃ ויושבי גבעון שמעו את
אשר עשה יהושע ליריחו ולעי׃ ויתבי גבעון שמעו ית דעבד יהושע ליריחו
ולעי׃ ויעשו גם המה בערמה וילכו ויצטירו ויקחו שקים בלים לחמוריהם
ונאדות יין בלים ומבקעים ומצררים׃ ועבדו אף אנון בחוכמה ואזלו ואזדודו
ונסיבו סקין בלן לחמריהון וזקין דחמר בלן ומבזעין ומצררין׃ ונעלות בלות
ומטלאות ברגליהם ושלמות בלות עליהם וכל לחם צידם יבש היה נקדים׃
ומסאנין בלן ומרקעין ברגליהון וכסותא בליא עליהון וכל לחים זודהון יביש
הוה כיסנין׃ וילכו אל יהושע אל המחנה הגלגל ויאמרו אליו ואל איש
ישראל מארץ רחוקה באנו ועתה כרתו לנו ברית׃ ואזלו לות יהושע למשריתא
לגלגלא ואמרו ליה ולאנש ישראל מארע רחיקא אתינא וכען גזרו לנא קים׃
ויאמרו איש ישראל אל החוי אולי בקרבי אתה יושב ואיך אכרת לך ברית׃
ואמר אנש ישראל לחואה דלמא ביננא אתון יתבין ואיכדין נגזר לכון קים׃
ויאמרו אל יהושע עבדיך אנחנו ויאמר אליהם יהושע מי אתם ומאין תבאו׃

זה ג ריש פיסוק ... ויעבכל הגר הגר ... ויעשו את יהושע ...

יחיו ז וסימ׳ ויאמרו אליהם הנשיאים מהשבלים יחיו מקץ עליהם יחיו ומשפטים והנביאים לעולם יחיו רשעים יחיו עתקו

ואמרו ליהושע עבדך אנחנא ואמר להון יהושע מן אתון ומנן אתיתון: ויאמרו
אליו מארץ רחוקה מאד באו עבדיך לשם יהוה אלהיך כי שמענו שמעו ואת
כל אשר עשה במצרים: ואמרו ליה מארע רחיקא לחדא אתו עבדך לשמא דיי
אלהך ארי שמענא שמעיה וית כל דעבד במצרים: ואת כל אשר עשה לשני
מלכי האמרי אשר בעבר הירדן לסיחון מלך חשבון ולעוג מלך הבשן אשר
בעשתרות: וית כל דעבד לתרין מלכי אמוראה דבעברא דירדנא לסיחון
מלכא דחשבון ולעוג מלכא דמתנן דבעשתרות: ויאמרו אלינו זקינינו וכל
ישבי ארצנו לאמר קחו בידכם צדה לדרך ולכו לקראתם ואמרתם אליהם עבדיכם
אנחנו ועתה כרתו לנו ברית: ואמרו לנא סבנא וכל יתבי ארענא למימר
סבו עמכון זוודין לאורחא ואיזילו לקדמותהון ותימרון להון עבדיכון אנחנא
וכען גזרו לנא קים: זה לחמנו חם הצטידנו אתו מבתינו ביום צאתנו ללכת
אליכם ועתה הנה יבש והיה נקדים: דין לחמנא כד חמים אזדוננא יתיה
מבתנא ביום מפקנא למיתי לותכון וכען הא יביש והוה כיסנין: ואלה נאדות
היין אשר מלאנו חדשים והנה התבקעו ואלה שלמותינו ונעלינו בלו מרוב
הדרך מאד: ואלין זקין דחמר דמלינא כד חדתין והא אתבזעו ואלין
תותבנא ומסאננא בליאו מסגיאות אורחא לחדא: ויקחו האנשים מצידם ואת פי
יהוה לא שאלו: וקבילו גבריא לפתגמיהון ואפי מן קיי לא תבעו: ויעש להם
יהושע שלום ויכרת להם ברית לחיותם וישבעו להם נשיאי העדה: ועבד
להון יהושע שלם וגזר להון קים לקיימותהון וקיימו להון רברבי כנשתא: ויהי
מקצה שלשת ימים אחרי אשר כרתו להם ברית וישמעו כי קרבים הם אליו
ובקרבו הם ישבים: והוה מסוף תלתה יומין בתר דגזרו להון קים ושמעו ארי
קריבין אנון ליה וביניהון אנון יתבין: ויסעו בני ישראל ויבאו אל עריהם
ביום השלישי ועריהם גבעון והכפירה ובארות וקרית יערים: ונטלו בני ישראל
ואתו לקרויהון ביומא תליתאה וקרויהון גבעון וכפירה ובארות וקרית יערים:
ולא הכום בני ישראל כי נשבעו להם נשיאי העדה ביהוה אלהי ישראל וילנו
כל העדה על הנשיאים: ולא מחנון בני ישראל ארי קיימו להון רברבי כנשתא

הננו ד וסימ׳ הננו בידך כטוב וכישר בעיניך הננו הנן לך הננו עצמך ובשרך אנחנו הננו לפניך כאשר אמרת כן

לנגע ג׳ בחד חד מלו וסימ׳ על כן לא כהנין ונערה לא נוכל לנגע מאכל לנגוע בפשיחוד בהן וחד בכתובים׃

במימרא דיי אלהא דישראל ואתרעמו כל כנשתא על רברביא׃ ויאמרו כל
הנשיאים אל כל העדה אנחנו נשבענו להם ביהוה אלהי ישראל ועתה לא
נוכל לנגע בהם׃ ואמרו כל רברביא לכל כנשתא אנחנא קיימנא להון במימרא
דיי אלהא דישראל וכען לא נכול לאנזקא להון׃ זאת נעשה להם והחיה אותם
ולא יהיה עלינו קצף על השבועה אשר נשבענו להם׃ דא נעביד להון ונקיים
יתהון ולא יהי עלנא רגזא על קיימא דקיימנא להון׃ ויאמרו אליהם הנשיאים
יחיו ויהיו חטבי עצים ושאבי מים לכל העדה כאשר דברו להם הנשיאים׃
ואמרו להון רברביא ייחון ויהון לקטין אעין ומלן מיא לכל כנשתא כמא
דמלילו להון רברביא׃ ויקרא להם יהושע וידבר אליהם לאמר למה רמיתם
אתנו לאמר רחוקים אנחנו מכם מאד ואתם בקרבנו ישבים׃ וקרא להון
יהושע ומליל עמהון למימר למא שקרתון בנא למימר רחיקין אנחנא מנכון
לחדא ואתון בינגא יתבין׃ ועתה ארורים אתם ולא יכרת מכם עבד וחטבי עצים
ושאבי מים לבית אלהי׃ וכען ליטין אתון ולא יפסוק מנכון עבדין ולקטי אעין
ומלן מיא לבית מקדשא דאלהי׃ ויענו את יהושע ויאמרו כי הגד הגד
לעבדיך את אשר צוה יהוה אלהיך את משה עבדו לתת לכם את כל הארץ
ולהשמיד את כל ישבי הארץ מפניכם ונירא מאד לנפשתינו מפניכם ונעשה
את הדבר הזה׃ ואתיבו ית יהושע ואמרו ארי חואה אתחוה לעבדך ית דפקיד
יי אלהך ית משה עבדיה למתן לכון ית כל ארעא ולשיצאה ית כל יתבי ארעא
מן קדמיכון ודחילנא לחדא לנפשתנא מן קדמיכון ועבדנא ית פתגמא הדין׃
ועתה הננו בידך כטוב וכישר בעיניך לעשות לנו עשה׃ וכען הא אנחנא
מסירין בידך כמא דתקין וכשר בעינך למעבד לנא עביד׃ ויעש להם כן ויצל
אתם מיד בני ישראל ולא הרגום׃ ועבד להון כין ושיזיב יתהון מיד בני ישראל
ולא קטלונון׃ ויתנם יהושע ביום ההוא חטבי עצים ושאבי מים לעדה ולמזבח
יהוה עד היום הזה אל המקום אשר יבחר׃ ומסרינון יהושע ביומא ההוא
לקטי אעין ומלן מיא לכנשתא ולמדבחא דיי עד יומא הדין לאתרא דיתרעי׃
ויהי כשמע אדני צדק מלך ירושלם כי לכד יהושע את העי

כטוב וכישר ב׳ וסימ׳ כטוב וכישר בעיניך לעשות לנו עשה לי כטוב וכישר ולמזבח ב׳ וסימ׳ ולמזבח הקטרת ולמזבח יי עד

ויחרימה כאשר עשה ליריחו ולמלכה כן עשה לעי ולמלכה וכי השלימו ישבי
גבעון את ישראל ויהיו בקרבם׃ והוה כד שמע אדני צדק מלכא דירושלם ארי
כבש יהושע ית עי וגמרה כמא דעבד ליריחו ולמלכה כן עבד לעי ולמלכה
וארי אשלימו יתבי גבעון עם ישראל והון ביניהון׃ וייראו מאד כי עיר גדולה
גבעון כאחת ערי הממלכה וכי היא גדולה מן העי וכל אנשיה גברים׃ ודחילו
לחדא ארי קרתא רבתא גבעון כחדא מקרוי מלכותא וארי היא רבא מן עי וכל
גברהא גברין׃ וישלח אדני צדק מלך ירושלם אל הוהם מלך חברון ואל פראם
מלך ירמות ואל יפיע מלך לכיש ואל דביר מלך עגלון לאמר׃ ושלח אדני צדק
מלכא דירושלם לות הוהם מלכא דחברון ולות פראם מלכא דירמות ולות יפיע
מלכא דלכיש ולות דביר מלכא דעגלון למימר׃ עלו אלי ועזרני ונכה את גבעון
כי השלימה את יהושע ואת בני ישראל׃ סקו לותי וסעדוני ונמחי ית גבעון
ארי אשלימת עם יהושע ועם בני ישראל׃ ויאספו ויעלו חמשת מלכי האמרי
מלך ירושלם מלך חברון מלך ירמות מלך לכיש מלך עגלון הם וכל מחניהם
ויחנו על גבעון וילחמו עליה׃ ואתכנישו וסליקו חמשה מלכי אמוראה מלכא
דירושלם מלכא דחברון מלכא דירמות מלכא דלכיש מלכא דעגלון אנון וכל
משריתהון ושרו על גבעון ואגיחו קרבא עלה׃ וישלחו אנשי גבעון אל יהושע
אל המחנה הגלגלה לאמר אל תרף ידיך מעבדיך עלה אלינו מהרה והושיעה
לנו ועזרנו כי נקבצו אלינו כל מלכי האמרי ישבי ההר׃ ושלחו אנשי גבעון
לות יהושע למשריתא לגלגלא למימר לא תרשל ידך מעבדך סק לותנא
בפליע ופרוק לנא וסעוד לנא ארי אתכנישו עלנא כל מלכי אמוראה יתבי טורא׃
ויעל יהושע מן הגלגל הוא וכל עם המלחמה עמו וכל גבורי החיל׃ וסליק
יהושע מן גלגלא הוא וכל עמא עבדי קרבא עמיה וכל גברי חילא׃
ויאמר יהוה אל יהושע אל תירא מהם כי בידך נתתים לא יעמד
איש מהם בפניך׃ ואמר יי ליהושע לא תדחל מנהון ארי בידך מסרתינון לא
יתעתד אנש מנהון קדמך׃ ויבא אליהם יהושע פתאם כל הלילה עלה מן הגלגל׃
ואתא לותהון יהושע בתכיף כל לילא סליק מן גלגלא׃ ויהמם יהוה לפני ישראל

ויהמם ב׳ וסי׳ בגבעון וירדפם וכלדים [illegible]
[illegible] ולא היה כיום ההוא [illegible] לפניו

ויכם מכה גדולה בגבעון וירדפם דרך מעלה בית חורון ויכם עד עזקה ועד
מקדה׃ ושגישון יי׳ קדם ישר׳ ומחנון מחא רבא בגבעון ורדפינון באורח
מסקנא דבית חורון ומחנון עד עזקה ועד מקדה׃ ויהי בנסם מפני ישראל
הם במורד בית חורון ויהוה השליך עליהם אבנים גדלות מן השמים עד עזקה
וימתו רבים אשר מתו באבני הברד מאשר הרגו בני ישראל בחרב׃ והוה
במיפכהון מן קדם בני ישר׳ אנון במחתנא דבית חורון ומן קד׳ יי׳ אתרמא ה
עליהון אבנין רברבן מן שמיא עד דאתו לעזקה ומיתו סגיאין דמיתו באבני
ברדא מדקטלו בני ישר׳ בחרבא׃ אז ידבר יהושע ליהוה ביום
תת יהוה את האמרי לפני בני ישראל ויאמר לעיני ישראל שמש בגבעון
דום וירח בעמק אילון׃ בכין שבח יהושע קד׳ יי׳ ביומא דמסר יי׳ ית אמוראה
קדם בני ישר׳ ואמר לעיני ישר׳ שמשא בגבעון אוריך וסיהרא במישר
אילון׃ וידם השמש וירח עמד עד יקם גוי איביו הלא היא כתובה על ספר
הישר ויעמד השמש בחצי השמים ולא אץ לבוא כיום תמים׃ ואוריך שמשא
וסיהרא קם עד דאתפרע עמא בית ישר׳ מבעלי דבביהון הלא היא כתיבא
על ספרא דאוריתא וקם שמשא בפלגות שמיא ולא דחיק למיעל כיום שלים׃
ולא היה כיום ההוא לפניו ואחריו לשמע יהוה בקול איש כי יהוה נלחם
לישראל׃ ולא הוה כיומא ההוא קדמוהי ובתרוהי דאתקבלת קד׳ יי׳ צלות אנש
ארי יי׳ במימריה אגיח קרבא לישר׳׃ וישב יהושע וכל ישראל
עמו אל המחנה הגלגלה׃ ותב יהושע וכל ישר׳ עמיה למשריתא לגלגלא׃
וינסו חמשת המלכים האלה ויחבאו במערה במקדה׃ ואפכו חמשה מלכיא
האלין ואטמרו במערתא במקדה׃ ויגד ליהושע לאמר נמצאו חמשת המלכים
נחבאים במערה במקדה׃ ואתחוה ליהושע למימר אשתכחו חמשה מלכיא
טמירין במערתא במקדה׃ ויאמר יהושע גלו אבנים גדלות אל פי המערה
והפקידו עליה אנשים לשמרם׃ ואמר יהושע קריבו אבנין רברבן לפומא
דמערתא ומנו עלה גברין למטרהון׃ ואתם אל תעמדו רדפו אחרי איביכם
וזנבתם אותם אל תתנום לבוא אל עריהם כי נתנם יהוה אלהיכם בידכם׃

[illegible] אבנים גדלות [illegible] לפני [illegible]
[illegible] חמשת המלכים [illegible]

41

ואתון לא תקומון רדופו בתר בעלי דבביכון ותדבקון יתהון לא תשבקונון
למיעל לקרויהון ארי מסרינון יי אלהכון בידכון ויהי ככלות יהושע ובני ישראל
להכותם מכה גדולה מאד עד תמם והשרידים שרדו מהם ויבאו אל ערי המבצר
והוה כד שיצי יהושע למחיהון מחתא רבתא לחדא עד דשלימו ומשיזביא
אשתיזבו מנהון ועלו לקרוין כריכן וישבו כל העם אל המחנה אל יהושע
מקדה בשלום לא חרץ לבני ישראל לאיש את לשנו ותבו כל עמא למשריתא
לות יהושע למקדה בשלם לא הוה נזקא לבני ישראל למרחק גבר ית נפשיה
ויאמר יהושע פתחו את פי המערה והוציאו אלי את חמשת המלכים האלה
מן המערה ואמר יהושע פתחו ית פומא דמערתא ואפיקו לותי ית חמשה
מלכיא האלין מן מערתא ויעשו כן ויוציאו אליו את חמשת המלכים האלה
מן המערה את מלך ירושלם את מלך חברון את מלך ירמות את מלך לכיש את
מלך עגלון ועבדו כן ואפיקו לותיה ית חמשה מלכיא האלין מן מערתא ית
מלכא דירושלם ית מלכא דחברון ית מלכא דירמות ית מלכא דלכיש ית מלכא
דעגלון ויהי כהוציאם את המלכים האלה אל יהושע ויקרא יהושע אל כל
איש ישראל ויאמר אל קציני אנשי המלחמה ההלכוא אתו קרבו שימו את
רגליכם על צוארי המלכים האלה ויקרבו וישימו את רגליהם על צואריהם
והוה כד אפיקו ית מלכיא האלין לות יהושע וקרא יהושע לכל אנש ישראל ואמר
לשלטוני גברי עבדי קרבא דאזלו עמיה קרבו שוו ית רגליכון על צורי מלכיא
האלין וקריבו ושויאו ית רגליהון על צוריהון ויאמר אליהם יהושע אל תיראו
ואל תחתו חזקו ואמצו כי ככה יעשה יהוה לכל איביכם אשר אתם נלחמים
אותם ואמר להון יהושע לא תדחלון ולא תתברון תקפו ועלימו ארי כדין יעביד
יי לכל בעלי דבביכון דאתון מגיחין קרב בהון ויכם יהושע אחרי כן וימיתם
ויתלם על חמשה עצים ויהיו תלוים על העצים עד הערב ומחנון יהושע
בתר כן וקטילנון וצלבינון על חמשה צליבין והוו צליבין עד רמשא ויהי
לעת בוא השמש צוה יהושע וירידום מעל העצים וישלכם אל המערה אשר
נחבאו שם וישמו אבנים גדולות על פי המערה עד עצם היום הזה והוה

ובני ישראל

ואת עמו ג׳ וסימ׳ ויאמר ויחלש העי הורם וישבו כן ומכינים יחזקיהו׳ וילכדה ג׳ מל׳ וב׳ חס׳ וסימ׳ ולכן בני מכיר והמורג עגלונה

לעדן מיעל שמשא פקיד יהושע ואחיתונון מעל צליבא ורמונון למערתא
דאטמרו תמן ושויאו אבנין רברבן על פומא דמערתא עד כרן יומא הדין׃
ואת מקדה לכד יהושע ביום ההוא ויכה לפי חרב ואת מלכה החרם
אתם ואת כל הנפש אשר בה לא השאיר שריד ויעש למלך מקדה כאשר עשה
למלך יריחו׃ וית מקדה כבש יהושע ביומא ההוא ומחה לפתגם דחרב וית מלכה
גמר יתה וית כל נפשתא דבה לא אשאר משיזיב ועבד למלכא דמקדה כמא
דעבד למלכא דיריחו׃ ויעבר יהושע וכל ישראל עמו ממקדה
לבנה וילחם עם לבנה׃ ועבר יהושע וכל ישר׳ עמיה ממקדה ללבנה ואגיח
קרבא עם לבנה׃ ויתן יהוה גם אותה ביד ישראל ואת מלכה ויכה לפי חרב ואת
כל הנפש אשר בה לא השאיר בה שריד ויעש למלכה כאשר עשה למלך
יריחו׃ ומסר יי׳ אף יתה בידא דישר׳ וית מלכה ומחה לפתגם דחרב וית
כל נפשתא דבה לא אשאר בה משיזיב ועבד למלכה כמא דעבד למלכא
דיריחו׃ ויעבר יהושע וכל ישראל עמו מלבנה לכישה ויחן
עליה וילחם בה׃ ועבר יהושע וכל ישר׳ עמיה מלבנה ללכיש ושרא עלה
ואגיח קרבא בה׃ ויתן יהוה את לכיש ביד ישראל וילכדה ביום השני ויכה
לפי חרב ואת כל הנפש אשר בה ככל אשר עשה ללבנה׃ ומסר יי׳ ית לכיש
בידא דישר׳ וכבשה ביומא תנינא ומחה לפתגם דחרב וית כל נפשתא דבה
ככל דעבד ללבנה׃ אז עלה הרם מלך גזר לעזר את לכיש ויכהו
יהושע ואת עמו עד בלתי השאיר לו שריד׃ בכין סליק הורם מלכא דגזר
למסעד ית לכיש ומחהי יהושע וית עמיה עד דלא אשתאר ליה משיזיב׃
ויעבר יהושע וכל ישראל עמו מלכיש עגלנה ויחנו עליה וילחמו
עליה׃ ועבר יהושע וכל ישר׳ עמיה מלכיש לעגלון ושרו עלה ואגיחו קרבא
עלה׃ וילכדוה ביום ההוא ויכוה לפי חרב ואת כל הנפש אשר בה ביום ההוא
החרים ככל אשר עשה ללכיש׃ וכבשוהא ביומא ההוא ומחוהא לפתגם דחרב
וית כל נפשתא דבה ביומא ההוא גמר ככל דעבד ללכיש׃ ויעל
יהושע וכל ישראל עמו מעגלונה חברונה וילחמו עליה׃ וסליק יהושע וכל

דברה
מעגלונה מקצה שלש שנים וכתיב חס׳ דברה לדברה ג׳ חס׳ וסימ׳ וישב יהושע עשק לדברה ולמלכה ועלי הגבול

42

ויכה ו' וסימ' יהושע מיבואו הצדקים ויגלם חררת יעורר דמלכי במחנה אשור דישעיה מות דירמיה פשחור

ישראל עמיה מעגלון לחברון ואגיחו קרבא עלה׃ וילכדוה ויכוה לפי חרב ואת
מלכה ואת כל עריה ואת כל הנפש אשר בה לא השאיר שריד ככל אשר עשה
לעגלון ויחרם אותה ואת כל הנפש אשר בה׃ וכבשוהא ומחוהא לפתגם דחרב וית
מלכה וית כל קרוהא וית כל נפשתא דבה לא אשאר משיזיב ככל דעבד לעגלון
וגמר יתה וית כל נפשתא דבה׃ וישב יהושע וכל ישראל עמו דברה וילחם
עליה׃ ותב יהושע וכל ישראל עמיה לדביר ואגיח קרבא עלה׃ וילכדה ואת מלכה
ואת כל עריה ויכום לפי חרב ויחרימו את כל נפש אשר בה לא השאיר שריד
כאשר עשה לחברון כן עשה לדברה ולמלכה וכאשר עשה ללבנה ולמלכה׃ וכבשה
ית מלכה וית כל קרוהא ומחונון לפתגם דחרב וגמרו ית כל נפשתא דבה לא אשאר
משיזיב כמא דעבד לחברון כן עבד לדביר ולמלכה וכמא דעבד ללבנה ולמלכה׃
ויכה יהושע את כל הארץ ההר והנגב והשפלה והאשדות ואת כל מלכיהם לא
השאיר שריד ואת כל הנשמה החרים כאשר צוה יהוה אלהי ישראל׃ ומחא יהושע
ית כל ארעא טורא ודרומא ושפילתא ומשפך מי רמתא וית כל מלכיהון לא אשאר
משיזיב וית כל נשמא גמר כמא דפקיד יי אלהא דישראל׃ ויכם יהושע מקדש
ברנע ועד עזה ואת כל ארץ גשן ועד גבעון׃ ומחנון יהושע מרקם גיאה ועד
עזה וית כל ארע גשן ועד גבעון׃ ואת כל המלכים האלה ואת ארצם לכד יהושע
פעם אחת כי יהוה אלהי ישראל נלחם לישראל׃ וית כל מלכיא האלין וית ארעהון
כבש יהושע זמנא חדא ארי יי אלהא דישראל במימריה אגיח קרבא לישראל׃
יא וישב יהושע וכל ישראל עמו אל המחנה הגלגלה׃ ותב יהושע וכל
ישראל עמיה למשריתא לגלגלא׃ ויהי כשמע יבין מלך חצור וישלח אל
יובב מלך מדון ואל מלך שמרון ואל מלך אכשף׃ והוה כד שמע יבין מלכא
דחצור ושלח לות יובב מלכא דמדון ולות מלכא דשמרון ולות מלכא דאכשף
ואל המלכים אשר מצפון בהר ובערבה נגב כנרות ובשפלה ובנפת דור מים׃
ולמלכיא דמצפונא בטורא ובמישרא דרום גניסר ובשפלתא ובפלכי דור מערבא׃
הכנעני ממזרח ומים והאמרי והחתי והפרזי והיבוסי בהר והחוי תחת חרמון
בארץ המצפה׃ כנענאה מדנחא ומערבא ואמוראה וחתאה ופרזאה

ואת חרעם ג וסימ' המלכים מלכי אשור ואת ביר ... ב' וסימ' המרים וינעדו כל המלכים ונעלה הגבול דבריה

ויבוסאה בטורא וחואה שפולי חרמון בארע מצפא׃ ויצאו הם וכל מחניהם
עמם עם רב כחול אשר על שפת הים לרב וסוס ורכב רב מאד׃ ונפקו אנון
וכל משריתהון עמהון עם סגי כחלא דעל כיף ימא לסגי וסוסון ורתכין סגי
לחדא׃ ויועדו כל המלכים האלה ויבאו ויחנו יחדו אל מי מרום להלחם עם
ישראל׃ ואזדמנו כל מלכיא האילין ואתו ושרו כחדא על מי מרום לאגחא
קרבא עם ישראל׃ ויאמר יהוה אל יהושע אל תירא מפניהם
כי מחר כעת הזאת אנכי נתן את כלם חללים לפני ישראל את סוסיהם תעקר
ואת מרכבתיהם תשרף באש׃ ואמר יי ליהושע לא תדחל מן קדמיהון ארי
מחר כעדנא הדין אנא מסר ית כלהון קטילין קדם ישראל ית סוסותהון תעקר
וית רתכיהון תוקיד בנורא׃ ויבא יהושע וכל עם המלחמה עמו עליהם
על מי מרום פתאם ויפלו בהם׃ ואתא יהושע וכל עמא עבדי קרבא עמיה
עליהון ואנון שרן על מי מרום בתכיף ונפלו בהון׃ ויתנם יהוה ביד ישראל
ויכום וירדפום עד צידון רבה ועד משרפות מים ועד בקעת מצפה מזרחה
ויכם עד בלתי השאיר להם שריד׃ ומסרינון יי בידא דישראל ומחונון ורדפונון
עד צידון רבתא ועד חרבי מיא ועד בקעת מצפיא מדנחאה ומחונון עד
דלא אשתאר להון משיזיב׃ ויעש להם יהושע כאשר אמר לו יהוה את
סוסיהם עקר ואת מרכבתיהם שרף באש׃ ועבד להון יהושע כמא דאמר
ליה יי ית סוסותהון עקר וית רתכיהון אוקיד בנורא׃ וישב
יהושע בעת ההיא וילכד את חצור ואת מלכה הכה בחרב כי חצור לפנים היא
ראש כל הממלכות האלה׃ ותב יהושע בעדנא ההוא וכבש ית חצור וית מלכה
קטל בחרבא ארי חצור מלקדמין היא ריש לכל מלכותא האילין׃ ויכו את כל
הנפש אשר בה לפי חרב החרם לא נותר כל נשמה ואת חצור שרף באש׃ ומחו
ית כל נפשתא דבה לפתגם דחרב לא אשתאר כל נשמא וית חצור אוקיד בנורא׃
ואת כל ערי המלכים האלה ואת כל מלכיהם לכד יהושע ויכם לפי חרב החרים
אותם כאשר צוה משה עבד יהוה׃ וית כל קרוי מלכיא האילין וית כל מלכיהון
כבש יהושע ומחנון לפתגם דחרב גמר יתהון כמא דפקיד משה עבדא דיי׃

רק כל הערים העמדות על תלם לא שרפם ישראל זולתי את חצור לבדה שרף
יהושע׃ לחוד כל קרויא דקימין על תקפהון לא אוקיד נון ישראל אלהין ית חצור
בלחודה אוקיד יהושע׃ וכל שלל הערים האלה והבהמה בזזו להם בני ישראל
רק את כל האדם הכו לפי חרב עד השמדם אותם לא השאירו כל נשמה׃ וכל
עדי קרויא האלין ובעירא בזו להון בני ישראל לחוד ית כל אנשא מחו לפתגם
דחרב עד דשיציאו יתהון לא אשארו כל נשמא׃ כאשר צוה יהוה את משה
עבדו כן צוה משה את יהושע וכן עשה יהושע לא הסיר דבר מכל אשר צוה
יהוה את משה׃ כמא דפקיד יי ית משה עבדיה כין פקיד משה ית יהושע
וכן עבד יהושע לא בטיל פתגמא מכל דפקיד יי ית משה׃ ויקח יהושע
את כל הארץ הזאת ההר ואת כל הנגב ואת כל ארץ הגשן ואת השפלה ואת
הערבה ואת הר ישראל ושפלתה׃ ואחסין יהושע ית כל ארעא הדא טורא
וית כל דרומא וית כל ארע גשן וית שפילתא וית מישרא וית טורא דישראל
ושפילתיה׃ מן ההר החלק העולה שעיר ועד בעל גד בבקעת הלבנון תחת
הר חרמון ואת כל מלכיהם לכד ויכם וימיתם׃ מן טורא פליגא דסליק לשעיר
ועד מישר גד בבקעת לבנן שפולי טורא דחרמון וית כל מלכיהון כבש ומחינון
וקטילינון׃ ימים רבים עשה יהושע את כל המלכים האלה מלחמה׃ יומין סגיאין
עבד יהושע עם כל מלכיא האלין קרבא׃ לא היתה עיר אשר השלימה אל
בני ישראל בלתי החוי ישבי גבעון את הכל לקחו במלחמה׃ לא הות קרתא
דאשלימת עם בני ישראל אלהין חואי יתבי גבעון ית כולא כבישו בקרבא׃ כי
מאת יהוה היתה לחזק את לבם לקראת המלחמה את ישראל למען החרימם
לבלתי היות להם תחנה כי למען השמידם כאשר צוה יהוה את משה׃ ארי
מן קדם יי הות לתקפא ית לבהון לסדרא קרבא עם ישראל בדיל לגמרותהון בדיל
דלא יהון עליהון רחמין ארי בדיל לשיציותהון כמא דפקיד יי ית משה׃
ויבא יהושע בעת ההיא ויכרת את הענקים מן ההר מן חברון
מן דבר מן ענב ומכל הר יהודה ומכל הר ישראל עם עריהם החרימם יהושע׃
ואתא יהושע בעדנא ההוא ושיצי ית גיבריא מן טורא מן חברון מן דביר מן

ענב ומכל טור יהודה ומכל טורא דישראל עם קרויהון גמרינון יהושע׃ לא
נותר ענקים בארץ בני ישראל רק בעזה בגת ובאשדוד נשארו׃ לא אשתאר
גיבריא בארע בני ישראל להוד בעזה בגת ובאשדוד אשתארו׃ ויקח יהושע
את כל הארץ ככל אשר דבר יהוה אל משה ויתנה יהושע לנחלה לישראל
כמחלקתם לשבטיהם והארץ שקטה ממלחמה׃ ונסיב יהושע ית כל ארעא
ככל דמליל יי עם משה ויהבה יהושע לאחסנא לישראל כפלגותהון לשבטיהון
וארעא שדוכת מלמעבד קרבא׃ ואלה מלכי הארץ אשר הכו יב
בני ישראל וירשו את ארצם בעבר הירדן מזרחה השמש מנחל ארנון עד
הר חרמון וכל הערבה מזרחה׃ ואלין מלכי ארעא דמחו בני ישראל ויריתו ית
ארעהון בעברא דירדנא מדנח שמשא מנחלא דארנון עד טורא דחרמון וכל
מישרא מדנחא׃ סיחון מלך האמרי היושב בחשבון משל מערער אשר
על שפת נחל ארנון ותוך הנחל וחצי הגלעד ועד יבק הנחל גבול בני עמון׃
סיחון מלכא דאמוראה דיתיב בחשבון שליט מערער דעל כיף נחלא דארנון
וגו נחלא ופלגות גלעד ועד יובקא נחלא תחומא דבני עמון׃ והערבה עד ים
כנרות מזרחה ועד ים הערבה ים המלח מזרחה דרך בית הישמות ומתימן
תחת אשדות הפסגה׃ ומישרא עד ים גינסר מדנחא ועד ימא דמישרא ימא
דמלחא מדנחא אורח בית ישימות ומדרומא תחות משפך מי רמתא׃
וגבול עוג מלך הבשן מיתר הרפאים היושב בעשתרות ובאדרעי׃ ותחום
עוג מלכא דמתנן משאר גיבריא דיתיב בעשתרות ובאדרעי׃ ומשל בהר
חרמון ובסלכה ובכל הבשן עד גבול הגשורי והמעכתי וחצי הגלעד גבול
סיחון מלך חשבון׃ ושליט בטורא דחרמון ובסלכה ובכל מתנן עד תחום
גשוראה ואפיקירוס ופלגות ארע גלעד תחום סיחון מלכא דחשבון׃ משה עבד
יהוה ובני ישראל הכום ויתנה משה עבד יהוה ירשה לראובני ולגדי ולחצי
שבט המנשה׃ משה עבדא דיי ובני ישראל מחונון ויהבה משה עבדא דיי
ירותא לשבט ראובן ולשבט גד ולפלגות שבטא דמנשה׃ ואלה
מלכי הארץ אשר הכה יהושע ובני ישראל בעבר הירדן ימה מבעל גד בבקעת

הַלְּבָנוֹן וְעַד הָהָר הֶחָלָק הָעֹלֶה שֵׂעִירָה וַיִּתְּנָהּ יְהוֹשֻׁעַ לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל יְרֻשָּׁה
כְּמַחְלְקֹתָם׃ ואלין מלכי ארעא דמחא יהושע ובני ישראל בעברא דירדנא מערבא
ממישר גד בבקעת לבנן ועד טורא פליגא דסליק לסעיר ויהבה יהושע לשבטי
ישראל ירותא כפלגותהון׃ בָּהָר וּבַשְּׁפֵלָה וּבָעֲרָבָה וּבָאֲשֵׁדוֹת וּבַמִּדְבָּר
וּבַנֶּגֶב הַחִתִּי הָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃ בטורא ובשפילתא
ובמישרא ובמשפך מי רמתא ובמדברא ובדרומא חתאי ואמוראי וכנענאי
פרזאי חואי ויבוסאי׃

מֶלֶךְ יְרִיחוֹ	אֶחָד	מֶלֶךְ הָעַי אֲשֶׁר מִצַּד בֵּית אֵל	אֶחָד׃
מלכא דיריחו	חד	מלכא דעי דבסטר בית אל	חד׃
מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַ͏ִם	אֶחָד	מֶלֶךְ חֶבְרוֹן	אֶחָד׃
מֶלֶךְ יַרְמוּת	אֶחָד	מֶלֶךְ לָכִישׁ	אֶחָד׃
מֶלֶךְ עֶגְלוֹן	אֶחָד	מֶלֶךְ גֶּזֶר	אֶחָד׃
מֶלֶךְ דְּבִר	אֶחָד	מֶלֶךְ גֶּדֶר	אֶחָד׃
מֶלֶךְ חָרְמָה	אֶחָד	מֶלֶךְ עֲרָד	אֶחָד׃
מֶלֶךְ לִבְנָה	אֶחָד	מֶלֶךְ עֲדֻלָּם	אֶחָד׃
מֶלֶךְ מַקֵּדָה	אֶחָד	מֶלֶךְ בֵּית אֵל	אֶחָד׃
מֶלֶךְ תַּפּוּחַ	אֶחָד	מֶלֶךְ חֵפֶר	אֶחָד׃
מֶלֶךְ אֲפֵק	אֶחָד	מֶלֶךְ לַשָּׁרוֹן	אֶחָד׃
מֶלֶךְ מָדוֹן	אֶחָד	מֶלֶךְ חָצוֹר	אֶחָד׃
מֶלֶךְ שִׁמְרוֹן מְרֹאון	אֶחָד	מֶלֶךְ אַכְשָׁף	אֶחָד׃
מֶלֶךְ תַּעְנַךְ	אֶחָד	מֶלֶךְ מְגִדּוֹ	אֶחָד׃
מֶלֶךְ קֶדֶשׁ	אֶחָד	מֶלֶךְ יָקְנְעָם לַכַּרְמֶל	אֶחָד׃
מלכא דקדש	חד	מלכא דיקנעם לכרמלא	חד׃
מֶלֶךְ דּוֹר לְנָפַת דּוֹר	אֶחָד	מֶלֶךְ גּוֹיִם לְגִלְגָּל	אֶחָד׃
מלכא דדור לפלכי דור	חד	מלכא דעממי לגלגלא	חד׃
מֶלֶךְ תִּרְצָה	אֶחָד	כָּל מְלָכִים שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד׃ מלכא דתרצה	

וישב ב׳ וג׳ יושם וימות ב׳ וג׳ ימות וירח ב׳ וג׳ ירח ובעתב וג׳ פטב גלמד ב׳ וג׳ למה ומכו בכפיכו ולמועדים ב׳ וג׳ למועדים ומוראכם ב׳ וג׳ מוראכם
וג׳ בומה ב׳ וג׳ נכונה וסגרו ב׳ וג׳ הגרו וקצץ ב׳ וג׳ קצץ ורחצו וג׳ רחצו והעגיכה וג׳ תעגיכה כולה ליה כותה

יג חד כל מלכיא תלתין וחד ויהושע זקן בא בימים ויאמר יהוה
אליו אתה זקנתה באת בימים והארץ נשארה הרבה מאד לרשתה ויהושע סיב
על ביומין ואמר יי ליה את סבתא עלתא ביומיא וארעא אשתארת סגיאה לחדא
למירתה זאת הארץ הנשארת כל גלילות הפלשתים וכל הגשורי דא ארעא
דאשתארת כל תחומי פלשתאי וכל גשוראי מן השיחור אשר על פני מצרים
ועד גבול עקרון צפונה לכנעני תחשב חמשת סרני פלשתים העזתי והאשדודי
האשקלוני הגתי והעקרוני והעוים מן שיחור דעל אפי מצרים ועד תחום עקרון
צפונא כל ארעא כנענאה מתחשבא חמשה טרני פלשתאי עזתאי ואשדודאי
אשקלונאי גתאי ועקרונאי ועואי מתימן כל ארץ הכנעני ומערה אשר
לצידנים עד אפקה עד גבול האמרי מדרומא כל ארעא כנענאי ומערתא
דלצידונאי עד אפק עד תחום אמוראה והארץ הגבלי וכל הלבנון מזרח
השמש מבעל גד תחת הר חרמון עד לבוא חמת וארע גבלי וכל לבנן מדנח
שמשא ממישר גד שפולי טורא דחרמון עד מעלנא דחמת כל ישבי ההר
מן הלבנון עד משרפת מים כל צידנים אנכי אורישם מפני בני ישראל
רק הפלה לישראל בנחלה כאשר צויתך כל יתבי טורא מן לבנן עד חריצי
מיא כל צידונאי במימרי אתריכנון מן קדם בני ישראל לחוד פליגהא לישראל
באחסנא כמא דפקידתך ועתה חלק את הארץ הזאת בנחלה לתשעת השבטים
וחצי השבט המנשה וכען פליג ית ארעא הדא באחסנא לתשעה שבטין
ופלגות שבטא דמנשה עמו הראובני והגדי לקחו נחלתם אשר נתן להם
משה בעבר הירדן מזרחה כאשר נתן להם משה עבד יהוה עמיה שיבטא
ראובן ושבט גד קבילו אחסנתהון דיהב להון משה בעברא דירדנא מדנחא
כמא דיהב להון משה עבדא דיי מערער אשר על שפת נחל ארנון והעיר
אשר בתוך הנחל וכל המישור מידבא עד דיבון מערער דעל כיף נחלא
דארנון וקרתא דבגו נחלא וכל מישרא מידבא עד דיבון וכל ערי סיחון מלך
האמרי אשר מלך בחשבון עד גבול בני עמון וכל קרוי סיחון מלכא אמוראה
דמלך בחשבון עד תחום בני עמון והגלעד וגבול הגשורי והמעכתי וכל הר

והעוים ב׳ ויעי׳ היושבים בחצרים והעקרוני והפרה יעשו את כרכן ואת תריתק וכל הר ב׳ וכל הר חרמון וכל הר וגבעי ישפלו

חרמון

וכל פיגו ויושב ומיגע וכל וכל וקנמ׳ שיח השדה פטר חמור תחפה בבכור וכל משר השכב עליו כל ימי זובו וכל בגד וכל כלי וכל ערי המישור יח׳
וכל כלי משקה וחבירו דבר יום וכל העמק הפגרים׳

חרמון וכל הבשן עד סלכה׃ וארע גלעד ותחום גשוראה ואפיקירוס וכל טורא
דחרמון וכל מתנן עד סלכה׃ כל ממלכות עוג בבשן אשר מלך בעשתרת ובאדרעי
הוא נשאר מיתר הרפאים ויכם משה ויורשם׃ כל מלכותיה דעוג במתנן דמלך
בעשתרות ובאדרעי הוא אשתאר משאר גיבריא ומחנון משה ותריכנון׃ ולא
הורישו בני ישראל את הגשורי ואת המעכתי וישב גשור ומעכת בקרב
ישראל עד היום הזה׃ ולא תריכו בני ישראל ית גשוראה ואפיקירוס ויתיב
גשוראה ואפיקירוס בגו ישראל עד יומא הדין׃ רק לשבט הלוי לא נתן נחלה אשי
יהוה אלהי ישראל הוא נחלתו כאשר דבר לו׃ לחוד לשבטא דלוי לא יהב אחסנא
קרבניא דעמא דישראל אנון אחסנתיה כמא דמליל ליה׃ ויתן
משה למטה בני ראובן למשפחתם׃ ויהב משה לשבטא דבני ראובן לזרעיתהון׃
ויהי להם הגבול מערער אשר על שפת נחל ארנון והעיר אשר בתוך הנחל
וכל המישור על מידבא׃ והוה להון תחומא מערוער דעל כיף נחלא דארנון
וקרתא דבגו נחלא וכל מישרא על מידבא׃ חשבון וכל עריה אשר במישור
דיבון ובמות בעל ובית בעל מעון׃ חשבון וכל קרוהא דבמישרא דיבון ובמות
בעל ובית בעל מעון׃ ויהצה וקדמת ומפעת׃ וקריתים ושבמה וצרת השחר
בהר העמק׃ וקריתים ושבמה וצרת שחר בטור מישרא׃ ובית פעור ואשדות
הפסגה ובית הישמות׃ ובית פעור ומשפך מי רמתא ובית ישימות׃ וכל ערי
המישור וכל ממלכות סיחון מלך האמרי אשר מלך בחשבון אשר הכה
משה אתו ואת נשיאי מדין את אוי ואת רקם ואת צור ואת חור ואת רבע
נסיכי סיחון ישבי הארץ׃ וכל קרוי מישרא וכל מלכות סיחון מלכא אמוראה
דמלך בחשבון דמחא משה יתיה וית רברבי מדין ית אוי וית רקם וית צור
וית חור וית רבע רברבי סיחון יתבי ארעא׃ ואת בלעם בן בעור הקוסם
הרגו בני ישראל בחרב אל חלליהם׃ וית בלעם בר בעור קסומא קטלו בני
ישראל בחרבא על קטיליהון׃ ויהי גבול בני ראובן הירדן וגבול זאת נחלת
בני ראובן למשפחתם הערים וחצריהן׃ והוה תחום בני ראובן ירדנא ותחומיה
דא אחסנת בני ראובן לזרעיתהון קרויא ופצחיהון׃

ואת בלעם ג׳ וסימ׳ הקוסם בן בעור וחביר וחד מגדישה מהר שוס קדחה׳ וגבלג׳ חל וסימ׳ ולרחוכני והערבה והענקי׳ משיט בר יוד
וסימ׳ חלבו כתו והביאה כתרא ידין תביאימו שוק התרומה דשים יהיו לה ירש להן רעב ליהוה לצגבים יום נחלתו והבכר לבית אביך
וכל מעשי כוח׳

נחלו׳ וכו׳ [illegible] ועל כל ערי [illegible] ממלכת עוג וחצי
הגלעד׃

ויתן משה למטה גד לבני גד למשפחתם׃ ויהב משה לשבטא
דבני גד לבני גד לזרעיתהון׃ ויהי להם הגבול יעזר וכל ערי הגלעד וחצי
ארץ בני עמון עד ערוער אשר על פני רבה׃ והוה להון תחומא יעזר וכל
קרוי גלעד ופלגות ארע בני עמון עד ערוער דעל אפי רבה׃ ומחשבון עד
רמת המצפה ובטנים ומחנים עד גבול לדבר׃ ומחשבון עד רמת מצפיא
ובטנים ומחנים עד תחום לדביר׃ ובעמק בית הרם ובית נמרה וסכות
וצפון יתר ממלכת סיחון מלך חשבון הירדן וגבל עד קצה ים כנרת עבר
הירדן מזרחה׃ ובמישרא בית הרם ובית נמרה וסכות וצפונא שאר מלכות
סיחון מלכא דחשבון ירדנא ותחומיה עד סיפי ים גניסר עברא דירדנא
מדינחא׃ זאת נחלת בני גד למשפחתם הערים וחצריהם׃ דא אחסנת בני
גד לזרעיתהון קרויא ופצחיהון׃ ויתן משה לחצי שבט מנשה
ויהי לחצי מטה בני מנשה למשפחותם׃ ויהב משה לפלגות שבטא דמנשה
והוה לפלגות שבטא דבני מנשה לזרעיתהון׃ ויהי גבולם ממחנים כל הבשן
כל ממלכות עוג מלך הבשן וכל חות יאיר אשר בבשן ששים עיר׃ והוה
תחומהון ממחנים כל מתנן כל מלכותיה דעוג מלכא דמתנן וכל כפרני יאיר
דמתנן שתין קרוין׃ וחצי הגלעד ועשתרות ואדרעי ערי ממלכות עוג בבשן
לבני מכיר בן מנשה לחצי בני מכיר למשפחותם׃ ופלגות ארע גלעד ועשתרות
ואדרעי קרוי מלכותיה דעוג במתנן לבני מכיר בר מנשה לפלגות בני מכיר
לזרעיתהון׃ אלה אשר נחל משה בערבות מואב מעבר לירדן יריחו מזרחה׃
אלין דאחסין משה במישריא דמואב מעברא לירדנא דיריחו מדנחא׃ ולשבט
הלוי לא נתן משה נחלה יהוה אלהי ישראל הוא נחלתם כאשר דבר להם׃
ולשבטא דלוי לא יהב משה אחסנא מתנן דיהב ליה יי׳ אלהא דישראל אינין
אחסנתהון כמא דמליל להון׃ ואלה אשר נחלו בני ישראל בארץ כנען אשר
נחלו אותם אלעזר הכהן ויהושע בן נון וראשי אבות המטות לבני ישראל׃ ואלין
דאחסינו בני ישראל בארעא דכנען דאחסינו יתהון אלעזר כהנא ויהושע בר נון
ורישי אבהת שבטיא לבני ישראל׃ בגורל נחלתם כאשר צוה יהוה ביד משה

וללוים [illegible] ולכהנים ללוים׃

46

לתשעת המטות וחצי המטה׃ בעדבא אתפלגת להון אחסנתהון כמא דפקיד
יי׳ בידא דמשה לתשעה שבטין ופלגות שבטא׃ כי נתן משה נחלת שני המטות
וחצי המטה מעבר לירדן וללוים לא נתן נחלה בתוכם׃ ארי יהב משה אחסנת תלין
שבטין ופלגות שבטא מעברא לירדנא ולליואי לא יהב אחסנא ביניהון׃ כי היו בני
יוסף שני מטות מנשה ואפרים ולא נתנו חלק ללוים בארץ כי אם ערים לשבת
ומגרשיהם למקניהם ולקנינם׃ ארי הוו בני יוסף תרין שבטין מנשה ואפרים ולא
יהבו חולק לליואי בארעא אלהין קרוין למיתב ורוחיהון לבעירהון ולקנינהון׃ כאשר
צוה יהוה את משה כן עשו בני ישראל ויחלקו את הארץ׃ כמא דפקיד יי׳ ית משה
כן עבדו בני ישראל ופליגו ית ארעא׃ ויגשו בני יהודה אל יהושע
בגלגל ויאמר אליו כלב בן יפנה הקנזי אתה ידעת את הדבר אשר דבר יהוה אל
משה איש האלהים על אדותי ועל אדותיך בקדש ברנע׃ וקריבו בני יהודה לות
יהושע בגלגלא ואמר ליה כלב בר יפנה קנזאה את ידעת ית פתגמא דמליל יי׳
עם משה נביא דיי׳ על עיסק דילי ועל עיסק דילך ברקם גיאה׃ בן ארבעים
שנה אנכי בשלח משה עבד יהוה אתי מקדש ברנע לרגל את הארץ ואשב
אתו דבר כאשר עם לבבי׃ בר ארבעין שנין אנא כד שלח משה עבדא דיי׳ יתי
מרקם גיאה לאללא ית ארעא ואתיבית יתיה פתגמא כמא דהוה עם לבי׃ ואחי אשר
עלו עמי המסיו את לב העם ואנכי מלאתי אחרי יהוה אלהי׃ ואחי דסליקו עמי
תברו ית לבא דעמא ואנא אשלימית בתר דחלתא דיי׳ אלהי׃ וישבע משה ביום
ההוא לאמר אם לא הארץ אשר דרכה רגלך בה לך תהיה לנחלה ולבניך עד עולם
כי מלאת אחרי יהוה אלהי׃ וקיים משה ביומא ההוא למימר אם לא ארעא
דדריכת פרסת רגלך בה דילך תהי לאחסנא ולבנך עד עלמא ארי אשלימתא בתר
דחלתא דיי׳ אלהי׃ ועתה הנה החיה יהוה אותי כאשר דבר זה ארבעים וחמש
שנה מאז דבר יהוה את הדבר הזה אל משה אשר הלך ישראל במדבר ועתה
הנה אנכי היום בן חמש ושמונים שנה׃ וכען הא קיים יי׳ יתי כמא דמליל דנן
ארבעין וחמיש שנין מעדן דמליל יי׳ ית פתגמא הדין עם משה דאזל ישראל
במדברא וכען הא אנא יומא דין בר תמנן וחמיש שנין׃ עודני היום חזק כאשר

ל כתבחד לוי׳ דסמ׳ הא כבו׳ תעבורנך וקר׳ ע וסימ׳ והיה למעלה עקרבים ומדבר והיה נחל מצרים מיהודה והיה ועבר עצמונה ויצא ביה תון והיה
ויהי להם הגבול לפאת בית חורון והיה ותאר הגבול ונסב לפאת בית חגלה ... דכנימן והיה ועבר הגבול אל כתף צפון חברות ולא יהיה עוד

ביום שלח אותי משה ככחי אז וכחי עתה למלחמה ולצאת ולבוא׃ עד כען
אנא יומא דין תקיף כד ביומא דשלח יתי משה כחילי דבכין וכחילי דכען
לאגחא קרבא ולמיפק ולמיעל׃ ועתה תנה לי את ההר הזה אשר דבר יהוה
ביום ההוא כי אתה שמעת ביום ההוא כי ענקים שם וערים גדלות בצרות
אולי יהוה אותי והורשתים כאשר דבר יהוה׃ וכען הב לי ית טורא הדין דמליל
יי ביומא ההוא ארי את שמעתא ביומא ההוא ארי גיברין תמן וקרוין רברבן
וכליכן מאאם יהי מימרא דיי בסעדי ואורתינון כמא דמליל יי׃ ויברכהו
יהושע ויתן את חברון לכלב בן יפנה לנחלה׃ ובריכיה יהושע ויהב ית חברון
לכלב בר יפנה לאחסנא׃ על כן היתה חברון לכלב בן יפנה הקנזי לנחלה עד
היום הזה יען אשר מלא אחרי יהוה אלהי ישראל׃ על כן הות חברון לכלב
בר יפנה קנזאה לאחסנא עד יומא הדין חלף דאשלים בתר דחלתא דיי אלהא
דישראל׃ ושם חברון לפנים קרית ארבע האדם הגדול בענקים הוא והארץ
שקטה ממלחמה׃ ושום חברון מלקדמין קרית ארבע אנש רב בגיבריא הוא
טו וארעא שדוכת מלמעבד קרבא׃ ויהי הגורל למטה בני
יהודה למשפחתם אל גבול אדום מדבר צן נגבה מקצה תימן׃ והוה עדבא
לשבטא דבני יהודה לזרעיתהון לתחום אדום מדברא דצין דרומא מסיפי
דרומא׃ ויהי להם גבול נגב מקצה ים המלח מן הלשן הפנה נגבה׃ והוה
להון תחומא דרומא מסיפי ימא דמלחא מן כיפא דמתפני לדרומא׃ ויצא
אל מנגב למעלה עקרבים ועבר צנה ועלה מנגב לקדש ברנע ועבר חצרון
ועלה אדרה ונסב הקרקעה׃ ונפיק למדרומא למסקנא דעקרבין ועבר
לצין וסליק מדרומא לרקם גיאה ועבר לחצרון וסליק לאדר ומתחר לקרקעה׃
ועבר עצמונה ויצא נחל מצרים והיה תצאות הגבול ימה זה יהיה לכם גבול
נגב׃ ויעבר לעצמון ונפיק לנחלא דמצרים ויהון מפקנוהי דתחומא לימא
דין יהי לכון תחום דרומא׃ וגבול קדמה ים המלח עד קצה הירדן וגבול
לפאת צפונה מלשון הים מקצה הירדן׃ ותחום קדומא ימא דמלחא עד
סיפי ירדנא ותחומא לרוח צפונא מכיף ימא מסיפי ירדנא׃ ועלה הגבול

והלחם כב׳ ע כבוד תעבור וקר׳ הא וסימ׳ להשען ויקם ... פרא למוד מדבר ואת נביאיכם אשר ...
ועל הנחל יעלה ... ועל דרכא ... ויהגרו ובנו יחגרו

פנה ג וחד וסימ׳ והעביר לבנו פנה היום ויפנה פנה א׳ הגלגל אשר נכח למעלה וילכו אל השער אל הר יי׳ וסימ׳ וינהג מחרך כ״

בית חגלה ועבר מצפון לבית הערבה ועלה הגבול אבן בהן בן ראובן׃ וסליק
תחומא לבית חגלה ועבר מצפונא לבית מישרא וסליק תחומא לאבן בהן בר
ראובן׃ ועלה הגבול דברה מעמק עכור וצפונה פנה אל הגלגל אשר נכח
למעלה אדמים אשר מנגב לנחל ועבר הגבול אל מי עין שמש והיו תצאתיו
אל עין רגל׃ וסליק תחומא לדביר ממישר עכור ולצפונא מתפני לגלגלא דלקביל
מסקנא דאדומים דמדרומא לנחלא ועבר תחומא למי עין שמש ויהון מפקנוהי
לעין קצרא׃ ועלה הגבול גי בן הנם אל כתף היבוסי מנגב היא ירושלם ועלה
הגבול אל ראש ההר אשר על פני גי הנם ימה אשר בקצה עמק רפאים צפונה׃
וסליק תחומא לחילת בר הנום דלעיבר יבוס מדרומא היא ירושלם וסליק תחומא
לריש טורא דעל אפי חילת הנום מערבא דבסיפי עיבר גיבריא צפונא׃ ותאר
הגבול מראש ההר אל מעין מי נפתוח ויצא אל ערי הר עפרון ותאר הגבול
בעלה היא קרית יערים׃ ותאר תחומא מריש טורא למבוע מי נפתוח ונפיק
לקרוי טורא דעפרון ותאר תחומא לבעלה היא קרית יערים׃ ונסב הגבול
מבעלה ימה אל הר שעיר ועבר אל כתף הר יערים מצפונה היא כסלון וירד
בית שמש ועבר תמנה׃ ומסתחר תחומא מבעלה לימא לטורא דסעיר ועבר
לעיבר טור יערים מצפונא היא כסלון ונחית לבית שמש ועבר לתמנת׃ ויצא
הגבול אל כתף עקרון צפונה ותאר הגבול שכרונה ועבר הר הבעלה ויצא
יבנאל והיו תצאות הגבול ימה׃ ונפיק תחומא לעבר עקרון לצפונא ותאר תחומא
לשכרון ועבר לטור בעלה ונפיק ליבנאל ויהון מפקנוהי דתחומא לימא׃ וגבול
ים הימה הגבול וגבול זה גבול בני יהודה אל פי יהוה ליהושע את קרית ארבע אבי
סביב למשפחתם׃ ותחום מערבא ימא רבא ותחומיה דין תחום בני יהודה סחור סחור
לזרעיתהון׃ ולכלב בן יפנה נתן חלק בתוך בני יהודה אל פי יהוה ליהושע את קרית
ארבע אבי הענק היא חברון׃ ולכלב בר יפנה יהב חולק בגו בית יהודה על מימרא דיי
ליהושע ית קרית ארבע אבוהון דגיבריא היא חברון׃ וירש משם כלב את שלושה
בני הענק את ששי ואת אחימן ואת תלמי ילידי הענק׃ ותריך מתמן כלב ית
תלתה בני גיבריא ית ששי וית אחימן וית תלמי בני גיבריא׃ ויעל משם אל

ויקם משה ויהושע ... וכל העם ...
במראות אלהים והלכו גוים רבים ... עד שיפוח היום ...
וכל א׳ הר הכרמל כות׳

ותצנח ג׳ ולוי׳ ותצנח מעל החמור ויאמר לה כלב מעל החמור חב׳ ותצנח בארץ׳ ויפתח ג׳ בג׳ לוי׳ ומי׳ ויפתח הגלעדי ויפתח ואשנה ונציב
ויפתח שפתיו עמך חד שוס כר כש וחד שוס קר יתה וחד לוי׳ פתיחה׳ ויומה גלוש׳ וקדמה ויומר מענה ויפתח ובקע הר הזיתים׳

ישבי דבר ושם דבר לפנים קרית ספר׃ וסליק מתמן לות יתבי דביר ושום דביר
דמלקדמין קרית ארכי׃ ויאמר כלב אשר יכה את קרית ספר ולכדה ונתתי לו
את עכסה בתי לאשה׃ ואמר כלב דימחי ית קרית ארכי ויכבשינה ואתין ליה
ית עכסה ברתי לאתו׃ וילכדה עתניאל בן קנז אחי כלב ויתן לו את עכסה בתו
לאשה׃ וכבשה עתניאל בר קנז אחוהי דכלב ויהב ליה ית עכסה ברתיה לאתו׃
ויהי בבואה ותסיתהו לשאול מאת אביה שדה ותצנח מעל החמור ויאמר לה
כלב מה לך׃ והוה במיעלה ומלכתיה למשאל מן אבוהא חקלא ואתרכינת מעל
חמרא ואמר לה כלב מא ליך׃ ותאמר תנה לי ברכה כי ארץ הנגב נתתני ונתתה
לי גלת מים ויתן לה את גלת עליות ואת גלת תחתיות׃ ואמרת הב לי אחסנתא
ארי לארע דרומא יהבתני ותתין לי אתר בית שקיא דמיא ויהב לה ית בית שקיא
עלאה וית בית שקיא תחתאה׃ זאת נחלת מטה בני יהודה למשפחתם׃
דא אחסנת שבטא דבני יהודה לזרעיתהון׃ ויהיו הערים מקצה למטה בני
יהודה אל גבול אדום בנגבה קבצאל ועדר ויגור׃ והוו קרויא מסיפי לשבטא
דבני יהודה לתחום אדומאה בדרומא קבצאל ועדר ויגור׃ וקינה ודימונה
ועדעדה׃ וקדש וחצור ויתנן׃ זיף וטלם ובעלות׃ וחצור חדתה וקריות חצרון
היא חצור׃ אמם ושמע ומולדה׃ וחצר גדה וחשמון ובית פלט׃ וחצר שועל
ובאר שבע ובזיותיה׃ בעלה ועיים ועצם׃ ואלתולד וכסיל וחרמה׃ וצקלג
ומדמנה וסנסנה׃ ולבאות ושלחים ועין ורמון כל ערים עשרים ותשע וחצריהן׃
כל קרוין תשע ועסרין ופצחיהון׃ בשפלה אשתאול וצרעה ואשנה׃
וזנוח ועין גנים תפוח והעינם׃ ירמות ועדלם שוכה ועזקה׃ ושערים ועדיתים
והגדרה וגדרתים ערים ארבע עשרה וחצריהן׃ קרוין ארבע עסרי ופצחיהון׃
צנן וחדשה ומגדל גד׃ ודלען והמצפה ויקתאל׃ לכיש ובצקת ועגלון׃
וכבון ולחמס וכתליש׃ וגדרות בית דגון ונעמה ומקדה ערים שש עשרה
וחצריהן׃ קרוין שית עסר ופצחיהון׃ לבנה ועתר ועשן׃ ויפתח
והאשנה ונציב׃ וקעילה ואכזיב ומראשה ערים תשע וחצריהן׃ קרוין תשע
ופצחיהון׃ עקרון ובנתיה וחצריה׃ עקרון וכפרנהא ופצחהא׃

יז כהן דאית בהון עד ועד ... והערבה עד ים כנרת ... עד כה ועד כה ...
שמים
חמדן

ג׳ סימן כליה ועטו ומלכים ירחו ביריחו מיריחו ליריחו כול במא בערבה ירדן סוף מלכי וכל שאר קרי כול יעידי תחתיות ג׳ וסימנ׳ ויתקלה כא׳
טל לכן שמים כי עשה יי׳ והורדתיך ... ירדו ... לבור ... על פרעה ... עילם וכל קהלה ... לבור תחתיות ... עמך יי׳

מעקרון וימה כל אשר על יד אשדוד וחצריהן מעקרון ולמערבא כל קרויא
דעל תחום אשדוד ופצחיהון אשדוד בנותיה וחצריה עזה בנותיה וחצריה
עד נחל מצרים והים הגבול וגבול אשדוד כפרנהא ופצחהא עזה כפרנהא
ופצחהא עד נחלא דמצרים וימא רבא ותחומיה ובהר שמיר
ויתיר ושוכה ובטורא שמיר ויתיר ושוכה ודנה וקרית סנה היא דבר ועגב ואשתמה וענים וגשן
וחלן וגלה ערים אחת עשרה וחצריהן קרוין חדא עסרי ופצחיהון
ארב ורומה ואשען וינום ובית תפוח ואפקה וחמטה וקרית ארבע היא חברון
וציער ערים תשע וחצריהן קרוין תשע ופצחיהון מעון כרמל וזיף ויוטה
ויזרעאל וירקדעם וזנוח הקין גבעה ותמנה ערים עשר וחצריהן קרוין עסר
ופצחיהון חלחול בית צור וגדור ומערת ובית ענות ואלתקן ערים
שש וחצריהן קרוין שית ופצחיהון קרית בעל היא קרית יערים והרבה ערים
שתים וחצריהן קרוין תרתין ופצחיהון במדבר בית הערבה מדין
וסככה במדברא בית משרא מדין וסככה והנבשן ועיר המלח ועין גדי ערים
שש וחצריהן ונבשן וקרית מלח ועין גדי קרוין שית ופצחיהון ואת היבוסי
יושבי ירושלם לא יכלו בני יהודה להורישם וישב היבוסי את בני יהודה
בירושלם עד היום הזה וית יבוסאי יתבי ירושלם לא יכילו בני יהודה לתרכותהון
ויתיב יבוסאי עם בני יהודה בירושלם עד יומא הדין ויצא הגורל לבני
יוסף מירדן יריחו למי יריחו מזרחה המדבר עלה מיריחו בהר בית אל ונפק
עדבא לבני יוסף מירדנא דיריחו למי יריחו מדנחא למדברא דסליק מיריחו
בטורא לבית אל ויצא מבית אל לוזה ועבר אל גבול הארכי עטרות ונפיק מבית
אל ללוז ועבר לתחום ארכי לעטרות וירד ימה אל גבול היפלטי עד גבול בית
חורן תחתון ועד גזר והיו תצאתיו ימה ונחית לימא לתחום יפלטי עד תחום
בית חורון תתאה ועד גזר ויהון מפקנוהי לימא וינחלו בני יוסף מנשה ואפרים
ואחסינו בני יוסף מנשה ואפרים ויהי גבול בני אפרים למשפחתם ויהי גבול
נחלתם מזרחה עטרות אדר עד בית חרן עליון והוה תחום בני אפרים
לזרעיתהון והוה תחום אחסנתהון מדנחא עטרות אדר עד בית חורון עילאה

סימן ובקרבכה ... ותקריבה ...

אביהן ל' וסימ' והשקן והשקן ותהדין ולבה מרין ותבחנה ל' רעתו והעברת את נחלת על מטה משפחת' והן לדבר ד' יהוש' וג' אביהם בנקיבות בלב
וסימ' בכות צלפחד דמ' לפיכן למשפחת מטה אביהם דאה מדבר ויתן להם אביהם דאיוב וחד חביבם ויד לא' ריס ממקבה אביכן׃

ויצא הגבול הימה המכמתת מצפון ונסב הגבול מזרחה תאנת שלה ועבר אתו
ממזרח ינוחה׃ ונפיק תחומא לימא למכמתת מציפונא ומסתחר תחומא ממדנחא
לתאנת שילו ועבר ליה ממדנח לינוח׃ וירד מינוחה עטרות ונערתה ופגע ביריחו
ויצא הירדן׃ ונחית מינוח לעטרות ולנערת ומטי ביריחו ונפיק לירדנא׃
מתפוח ילך הגבול ימה נחל קנה והיו תצאתיו הימה זאת נחלת מטה בני אפרים
למשפחתם׃ מתפוח אזיל תחומא לימא לנחלא דקנה ויהון מפקנוהי לימא דא
אחסנת שבטא דבית אפרים לזרעיתהון׃ והערים המבדלות לבני אפרים בתוך
נחלת בני מנשה כל הערים וחצריהן׃ וקרויא ומפרשן לבני אפרים בגו אחסנת
בני מנשה כל קרויא ופצחיהון׃ ולא הורישו את הכנעני היושב בגזר וישב
הכנעני בקרב אפרים עד היום הזה ויהי למס עבד׃ ולא תריכו ית כנענאה דיתבין
בגזר ויתיבו כנענאה בגו אפרים עד יומא הדין והוו למסקי מסין פלחין׃

ויהי הגורל למטה מנשה כי הוא בכור יוסף למכיר בכור מנשה אבי
הגלעד כי הוא היה איש מלחמה ויהי לו הגלעד והבשן׃ והוה עדבא לשבטא
דמנשה ארי הוא בכרא דיוסף למכיר בכרא דמנשה אבוהי דגלעד ארי הוא
הוה גבר עביד קרבין והוה ליה ארע גלעד ומתנן׃ ויהי לבני מנשה הנותרים
למשפחתם לבני אביעזר ולבני חלק ולבני אשריאל ולבני שכם ולבני חפר
ולבני שמידע אלה בני מנשה בן יוסף הזכרים למשפחתם׃ והוה לבני מנשה
דאשתארו לזרעיתהון לבני אביעזר ולבני חלק ולבני אשריאל ולבני שכם ולבני
חפר ולבני שמידע אלין בני מנשה בר יוסף דכריא לזרעיתהון׃ ולצלפחד בן
חפר בן גלעד בן מכיר בן מנשה לא היו לו בנים כי אם בנות ואלה שמות בנתיו
מחלה ונעה חגלה מלכה ותרצה׃ ולצלפחד בר חפר בר גלעד בר מכיר בר מנשה
לא הוו ליה בנין אלהין בנן ואלין שמהת בנתיה מחלה ונעה חגלה מלכה ותרצה׃
ותקרבנה לפני אלעזר הכהן ולפני יהושע בן נון ולפני הנשיאים לאמר יהוה
צוה את משה לתת לנו נחלה בתוך אחינו ויתן להם אל פי יהוה נחלה בתוך אחי
אביהן׃ וקריבא לקדם אלעזר כהנא ולקדם יהושע בר נון ולקדם רברביא למימר
ייי פקיד ית משה למתן לנא אחסנא בגו אחנא ויהב להון על מימרא דייי אחסנא

ותפוח גבג לית ב מל' וא' חס' וסימ' למנשה היתה ורמון ותפוח קדר ותפח בתר חס' חד שוסקהא וחד שוסכיין וחד שוסכרבס וינחל
ל' המל' ול חס' וסימ' מושך עבדנעני האמרי הלוי ולא הוריש מנשה שאול ויחל לבלעת כי לא נמלאו יתר בתרי חס'׃

בבנו אחי אבוהון׃ ויפלו חבלי מנשה עשרה לבד מארץ הגלעד והבשן אשר
מעבר לירדן׃ ונפלו עדבי מנשה עסרא בר מארע גלעד ומתנן דמעברא לירדנא׃
כי בנות מנשה נחלו נחלה בתוך בניו וארץ הגלעד היתה לבני מנשה הנותרים׃
ארי בנת מנשה אחסינו אחסנא בגו בנוהי וארע גלעד הות לבני מנשה דאשתארו׃
ויהי גבול מנשה מאשר המכמתת אשר על פני שכם והלך הגבול אל
הימין אל ישבי עין תפוח׃ והוה תחום מנשה מאשר למכמתת דעל אפי שכם
ואזיל תחומא לימינא לות יתבי עין תפוח׃ למנשה היתה ארץ תפוח ותפוח
אל גבול מנשה לבני אפרים׃ למנשה הות ארע תפוח ותפוח על תחום מנשה
לבני אפרים׃ וירד הגבול נחל קנה נגבה לנחל ערים האלה לאפרים בתוך ערי
מנשה וגבול מנשה מצפון לנחל ויהי תוצאתיו הימה׃ ונחית תחומא לנחלא
דקנה לדרומא דנחלא קרויא האילין לאפרים בגו קרוי מנשה ותחום מנשה
מצפונא לנחלא והון מפקנוהי לימא׃ נגבה לאפרים וצפונה למנשה ויהי הים
גבולו ובאשר יפגעון מצפון וביששכר ממזרח׃ דרומא לאפרים וצפונא
למנשה והוי ימא תחומיה ובאשר מערעין מצפונא וביששכר ממדינחא׃
ויהי למנשה ביששכר ובאשר בית שאן ובנותיה ויבלעם ובנותיה ואת ישבי
דאר ובנותיה וישבי עין דר ובנותיה וישבי תענך ובנתיה וישבי מגדו ובנותיה
שלשת הנפת׃ והוה למנשה ביששכר ובאשר בית שאן וכפרנהא ויבלעם
וכפרנהא וית יתבי דר וכפרנהא ויתבי עין דור וכפרנהא ויתבי תענך וכפרנהא
ויתבי מגדו וכפרנהא תלתה פלכין׃ ולא יכלו בני מנשה להוריש את הערים
האלה ויואל הכנעני לשבת בארץ הזאת׃ ולא יכילו בני מנשה לתרכא ית
קרויא האילין ושרי כנענאה למתב בארעא הדא׃ ויהי כי חזקו בני ישראל
ויתנו את הכנעני למס והורש לא הורישו׃ והוה כד תקיפו בני ישראל ומניאו
ית כנענאי למסקי מסין ותרכא לא תריכונון׃ וידברו בני יוסף את
יהושע לאמר מדוע נתתה לי נחלה גורל אחד וחבל אחד ואני עם רב עד אשר
כה ברכני יהוה׃ ומלילו בני יוסף עם יהושע למימר מדין יהבת לי אחסנתא
חולק חד ועדבא חד ואנא עם סגי עד לסגי בריכני יי׃ ויאמר אליהם יהושע

ושובבתיך המון כאן כאוו אכפו ויקבצו ובדקים בשרתי שלום רב א׳ וכל מאווער יקרא איש חכמה והעמידהעם מלכות
רב כפר ורב פניכים ורב תבואות וכל דרך מהולכל חקנא וזו׳ כידו כ׳ות׳

ויבחו ל רפי וסימ׳ על הים ובקנטהו ונאי הכנני מתזק וירשו ויקמו ויהלכו פרחי יחדו אליך כמבוא׳ ורכב וכרתל ורכב ברזל
ורכב וכעגהל ורכב כטנה

אם עם רב אתה עלה לך היערה ובראת לך שם בארץ הפרזי והרפאים כי אץ
לך הר אפרים׃ ואמר להון יהושע אם עם סגי אתון סקו לכון לחורשא ותתקין
לך תמן אתר בארע פרזאי וגיבריא ארי עק לכון טורא דבית אפרים׃ ויאמרו
בני יוסף לא ימצא לנו ההר ורכב ברזל בכל הכנעני הישב בארץ העמק לאשר
בבית שאן ובנותיה ולאשר בעמק יזרעאל׃ ואמרו בני יוסף לא יספיק לנא
טורא ורתכין דברזלא בכל כנענאי דיתבין בארע מישרא לדבבית שאן ובכפרנהא
ולדבמישר יזרעאל׃ ויאמר יהושע אל בית יוסף לאפרים ולמנשה לאמר עם בנ״ט א
רב אתה וכח גדול לך לא יהיה לך גורל אחד׃ ואמר יהושע לאפרים לבית יוסף
ולמנשה למימר עם סגי אתון וחיל סגי לכון לא יהי לכון עדבא חד׃ כי הר
יהיה לך כי יער הוא ובראתו והיה לך תצאתיו כי תוריש את הכנעני כי רכב
ברזל לו כי חזק הוא׃ ארי טורא יהי לך ארי חורשא הוא ותתקניניה ויהון לך
מפקנוהי ארי תתרכון ית כנענאי ארי רתכין דברזלא להון ארי תקיפין אנון׃
יח ויקהלו כל עדת בני ישראל שלה וישכינו שם את אהל מועד
והארץ נכבשה לפניהם׃ ואתכנישו כל כנשתא דבני ישראל לשילו ואשריאו תמן
ית משכן זמנא וארעא אתכבישת קדמיהון׃ ויותרו בבני ישראל אשר לא
חלקו את נחלתם שבעה שבטים׃ ואשתארו בבני ישראל דלא פליגו ית אחסנתהון
שבעה שבטין׃ ויאמר יהושע אל בני ישראל עד אנה אתם מתרפים לבוא
לרשת את הארץ אשר נתן לכם יהוה אלהי אבותיכם׃ ואמר יהושע לבני ישראל
עד אמתי אתון מתרשלין למיעל למירת ית ארעא דיהב לכון יי אלהא דאבהתכון׃
הבו לכם שלשה אנשים לשבט ואשלחם ויקמו ויתהלכו בארץ ויכתבו אתה
לפי נחלתם ויבאו אלי׃ הבו לכון תלתא גברין לשבטא ואשלחינון ויקומון ויהכון
בארעא ויכתבון יתה לפום אחסנתהון וייתון לותי׃ והתחלקו אתה לשבעה
חלקים יהודה יעמד על גבולו מנגב ובית יוסף יעמדו על גבולם מצפון׃
ויפלגון יתה לשבעה חולקין דבית יהודה יקומון על תחומהון מדרומא ודבית
יוסף יקומון על תחומהון מצפונא׃ ואתם תכתבו את הארץ שבעה חלקים
והבאתם אלי הנה וירית לכם גורל פה לפני יהוה אלהינו׃ ואתון תכתבון ית ארעא

ואתם ל בטע וסימנ׳ קמון ישראל וכתבון בספרא וכירוש ואתם למתם על מיהדי ישראל תכתבו את הארץ תביאו משם

תעריס תאה וחברייהן ג בתר ובימי זבולון ואשרה סימן דרך׃ ועין ח וסימ׳ וזחיח ועין גנים ועיר המלח ורמה ועין גנים ועין חדה

לשבעה חלקין ותיתון לותי הלכא ואירמי לכון עדבין הכא קדם יי אלהנא׃ כי אין חלק
ללוים בקרבכם כי כהנת יהוה נחלתו וגד וראובן וחצי שבט המנשה לקחו
נחלתם מעבר לירדן מזרחה אשר נתן להם משה עבד יהוה׃ ארי לית חולק
לליואי ביניכון אלהין כהנת יי מתנן דיהב להון יי אינון אחסנתהון וגד וראובן
ופלגות שבטא דמנשה קבילו אחסנתהון מעברא לירדנא מדנחא דיהב
להון משה עבדא דיי׃ ויקמו האנשים וילכו ויצו יהושע את ההלכים לכתב את
הארץ לאמר לכו והתהלכו בארץ וכתבו אותה ושובו אלי ופה אשליך לכם גורל
לפני יהוה בשלה׃ וקמו גבריא ואזלו ופקיד יהוש׳ ית דאזלו למכתב ית ארעא למימר
איזילו והליכו בארעא וכתובו יתה ותובו לותי והכא ארמי לכון עדבין קדם יי בשילו׃
וילכו האנשים ויעברו בארץ ויכתבוה לערים לשבעה חלקים על ספר ויבאו אל
יהושע אל המחנה שלה׃ ואזלו גבריא ועברו בארעא וכתבוהא לקרויא שבעה חלקין
על ספרא ואתו לות יהוש׳ למשריתא לשילו׃ וישלך להם יהושע גורל בשלה
לפני יהוה ויחלק שם יהושע את הארץ לבני ישראל כמחלקתם׃ ורמא להון יהושע
עדבא בשילו קדם יי ופליג תמן יהוש׳ ית אר׳ לבני ישר׳ כפלגותהון׃ ויעל
גורל מטה בני בנימן למשפחתם ויצא גבול גורלם בין בני יהודה ובין בני יוסף׃
וסליק עדב שבטא דבני בנימן לזרעיתהון ונפק תחום עדבהון בין בני יהודה
ובין בני יוסף׃ ויהי להם הגבול לפאת צפונה מן הירדן ועלה הגבול אל כתף
יריחו מצפון ועלה בהר ימה והיה תצאתיו מדברה בית און׃ והוה להון תחומא
לרוח צפונא מן ירדנא וסליק תחומא לעיבר יריחו מצפונא וסליק בטורא לימא
והוון מפקנוהי למדבר בית און׃ ועבר משם הגבול לוזה אל כתף לוזה נגבה
היא בית אל וירד הגבול עטרות אדר על ההר אשר מנגב לבית חרון תחתון׃
ועבר מתמן תחומא ללוז דלעיבר לוז דרומא היא בית אל ונחית תחומא
לעטרות אדר על טורא דמדרומא לבית חורון ארעאה׃ ותאר הגבול ונסב
לפאת ים נגבה מן ההר אשר על פני בית חרון נגבה והיה תצאתיו אל קרית בעל
היא קרית יערים עיר בני יהודה זאת פאת ים׃ ותאר תחומא ומסתחר לרוח
מערבא לדרומא מן טורא דעל אפי בית חורון דרומא והוון מפקנוהי על קרית בעל

ב בו וקדם ומדרכוי ועין ימינו ועין נחף ועין חלהים׳ חד א׳ וסימ׳ בחרב בית לך ועין חדה ובית פצץ

ג דבלי יוד וקל היונים׃ והעמני והעפני בי׳ ויאמר דוד מה לי ולכם שמעי ויחרף את ישראל השלישי והבישי אחי יואב ומטי׳ וקרבתי אלי
למשפט וממרחק שמה בחור וחד פלגא כביאיכם׳

היא קרית יערים קרתא דבני יהודה דא רוח מערבא׃ ופאת נגבה מקצה קרית
יערים ויצא הגבול ימה ויצא אל מעין מי נפתוח׃ ורוח דרומא מסיפי קרית
יערים ונפיק תחומא לימא ונפיק למבוע מי נפתוח׃ וירד הגבול אל קצה ההר
אשר על פני גי בן הנם אשר בעמק רפאים צפונה וירד גי הנם אל כתף היבוסי
נגבה וירד עין רגל׃ ונחית תחומא לסטר טורא דעל אפי חילת בר הנום דבמישר
גיבריא צפונא ונחית לחילת הנום דלעיבר יבוס דרומא ונחית לעין קצרא׃
ותאר מצפון ויצא עין שמש ויצא אל גלילות אשר נכח מעלה אדמים וירד
אבן בהן בן ראובן׃ ותאר מצפונא ונפיק לעין שמש ונפיק לגלגלא דלקביל מסקנא
דאדמים ונחית לאבן בהן בר ראובן׃ ועבר אל כתף מול הערבה צפונה וירד
הערבתה׃ ועבר לעבלא דלקביל מישרא צפונא ונחית לערבת׃ ועבר הגבול
אל כתף בית חגלה צפונה והיה תצאות הגבול אל לשון ים המלח צפונה אל
קצה הירדן נגבה זה גבול נגב׃ ועבר תחומא לעיבר בית חגלה לצפונא והוון
מפקנוהי דתחומא לכיף ימא דמלחא לצפונא לסיפי ירדנא דרומא דין תחום
דרומא׃ והירדן יגבל אתו לפאת קדמה זאת נחלת בני בנימן לגבולתיה סביב
למשפחתם׃ וירדנא תחומא ליה לרוח קדומא דא אחסנת בני בנימן לתחומהא
סחור סחור לזרעיתהון׃ והיו הערים למטה בני בנימן למשפחותיהם יריחו
ובית חגלה ועמק קציץ׃ והואה קרויא לשבטא דבני בנימן לזרעיתהון יריחו
ובית חגלה ומישר קציץ׃ ובית הערבה וצמרים ובית אל׃ ובית מישרא וצמרים
ובית אל׃ והעוים והפרה ועפרה׃ וכפר העמני והעפני וגבע ערים שתים
עשרה וחצריהן׃ קרוין תלתא עסרי ופצחיהון׃ גבעון והרמה ובארות׃
והמצפה והכפירה והמצה׃ ורקם וירפאל ותראלה׃ וצלע האלף והיבוסי היא
ירושלם גבעת קרית ערים ארבע עשרה וחצריהן זאת נחלת בני בנימן
למשפחתם׃ וצלע ואלף ויבוסי היא ירושלם גבעת קרית קרוין ארבע עסרי
ופצחיהון דא אחסנת בני בנימן לזרעיתהון׃ ויצא הגורל השני
לשמעון למטה בני שמעון למשפחותם ויהי נחלתם בתוך נחלת בני יהודה׃
ונפק עדבא תנינא לשמעון לשבטא דבני שמעון לזרעיתהון והות אחסנתהון

לגבלתיה ד׳ ופיאת המזרח זאת תהיה בני בנימן לכח׳ל׳ חוריתה לגבלתיה יהושע לגבולתיה׳ כל האלף ב׳ וסי׳ וחד האלף
ויצלע האלף קרי שלמה ומאתים וחד תריא לשר האלף ... חד כתו וחד ... וחד בכתובים׳

51

על גבול ה׳ וסי׳ בהר ההר על גבול ארץ אדום ויש מע בלקמ כא בלעם ושב משריד קדמה מזרח השמש כחרב תפלו לנשיא תני כד׳

בגו אחסנת בני יהודה׃ ויהי להם בנחלתם באר שבע ושבע ומולדה׃ והוה
להון באחסנתהון באר שבע ושבע ומולדה׃ וחצר שועל ובלה ועצם׃ ואלתולד
ובתול וחרמה׃ וצקלג ובית המרכבות וחצר סוסה׃ ובית לבאות ושרוחן ערים
שלש עשרה וחצריהן׃ קרוין תלת עסרי ופצחיהון׃ עין רמון ועתר ועשן ערים
ארבע וחצריהן׃ קרוין ארבע ופצחיהון׃ וכל החצרים אשר סביבות הערים
האלה עד בעלת באר רמת נגב זאת נחלת מטה בני שמעון למשפחתם׃ וכל
פצחיא דבסחרנות קרויא האילין עד בעלת באר רמת דרומא דא אחסנת שבטא
דבני שמעון לזרעיתהון׃ מחבל בני יהודה נחלת בני שמעון כי היה חלק
בני יהודה רב מהם וינחלו בני שמעון בתוך נחלתם׃ מעדב בני יהודה אחסנת
בני שמעון ארי הוה חולק בני יהודה סגי מנהון ואחסינו בני שמעון בגו
אחסנתהון׃ ויעל הגורל השלישי לבני זבולן למשפחתם ויהי
גבול נחלתם עד שריד׃ וסליק עדבא תליתאה לבני זבולן לזרעיתהון והוה
תחום אחסנתהון עד שריד׃ ועלה גבולם לימה ומרעלה ופגע בדבשת ופגע
אל הנחל אשר על פני יקנעם׃ וסליק תחומהון לימא ומרעלא ומערע בדבשת
ומערע בנחלא דעל אפי יקנעם׃ ושב משריד קדמה מזרח השמש על גבול
כסלת תבר ויצא אל הדברת ועלה יפיע׃ ותאיב מסריד לקדומא מדנח שמשא
על תחום כסלות תבור ונפיק לדברת וסליק ליפיע׃ ומשם עבר קדמה מזרחה
גתה חפר עתה קצין ויצא רמון המתאר הנעה׃ ומתמן עבר לקדומא מדנחא
לגתה חפר לעתה קצין ונפיק לרמון מתואר מסתחר לנעה׃ ונסב אתו הגבול
מצפון חנתן והיו תצאתיו גי יפתח אל׃ ומסתחר ליה תחומא מציפונא לחנתון
והוון מפקנוהי לחילת יפתח אל׃ וקטת ונהלל ושמרון וידאלה ובית לחם ערים
שתים עשרה וחצריהן׃ קרוין תרתא עסרי ופצחיהון׃ זאת נחלת בני זבולן
למשפחותם הערים האלה וחצריהן׃ דא אחסנת בני זבולן לזרעיתהון קרויא
האילין ופצחיהון׃ ליששכר יצא הגורל הרביעי לבני יששכר
למשפחותם׃ ליששכר נפק עדבא רביעאה לבני יששכר לזרעיתהון׃ ויהי
גבולם יזרעאלה והכסולות ושונם׃ והוה תחומהון יזרעאל וכסולות ושונם׃

ומשם ח׳ וסימנ׳ ה׳ יפרד נהרה יקחך עבר קדמה מזרחה שב שמרון ויען השלישי ותבי ר״

זבלון ט כלבן וסימ׳ זבלנו בכי לעק מרדו וחלון וכגנו וסגע והשלח ותקרא לבכך עם תרף ומלחמים שלח הראשון הקל ולבלבט
במא לזבלון בן עבדיך ושא זבולן הזבולני

וחפרים ושיאן ואנחרת׃ והרבית וקשיון ואבץ׃ ורמת ועין גנים ועין חדה ובית
פצץ׃ ופגע הגבול בתבור ושחצומה ובית שמש והיו תצאות גבולם הירדן
ערים שש עשרה וחצריהן׃ ומערע תחומא בתבור ושחצימה ובית שמש והון
מפקנוהי דתחומהון ליורדנא קרוין שית עסרי ופצחיהון׃ זאת נחלת מטה
בני יששכר למשפחתם הערים וחצריהן׃ דא אחסנת שבטא דבני יששכר
לזרעיתהון קרויא ופצחיהון׃ ויצא הגורל החמישי
למטה בני אשר למשפחותם׃ ונפק עדבא חמישאה לשבטא דבני אשר
לזרעיתהון׃ ויהי גבולם חלקת וחלי ובטן ואכשף׃ והוה תחומהון וג׳ ואלמלך
ועמעד ומשאל ופגע בכרמל הימה ובשחור לבנת׃ ואלמלך ועמעד ומשאל
ומערע בכרמלא לימא ובשיחור לבנת׃ ושב מזרח השמש בית דגן ופגע
בזבלון ובגי יפתח אל צפונה בית העמק ונעיאל ויצא אל כבול משמאל׃
ותאיב ממדנח שמשא לבית דגון ומערע בזבולן ובחלת יפתח אל לצפונא
בית מישרא ונעיאל ונפיק לכבול מסמלא׃ ועברן ורחב וחמון וקנה עד צידון
רבה׃ עד צידון רבתא׃ ושב הגבול הרמה ועד עיר מבצר צר ושב הגבול
חסה והיו תצאתיו הימה מחבל אכזיבה׃ ותאיב תחומא לרמתא ועד קרויך
כריכן קרוי תקפא ותאיב תחומא לחוסה והון מפקנוהי לימא מעדבא אכזיב׃
ועמה ואפק ורחב ערים עשרים ושתים וחצריהן׃ קרוין עסרין ותרתין
ופצחיהון׃ זאת נחלת מטה בני אשר למשפחתם הערים האלה וחצריהן׃
דא אחסנת שבטא דבני אשר לזרעיתהון קרויא האלין ופצחיהון׃
לבני נפתלי יצא הגורל הששי לבני נפתלי למשפחתם׃ לבני
נפתלי נפק עדבא שתיתאה לבני נפתלי לזרעיתהון׃ ויהי גבולם מחלף מאלון
בצעננים ואדמי הנקב ויבנאל עד לקום ויהי תצאתיו הירדן׃ והוה תחומהון
מחלף מאלון בצעננים ואדמי נקבו ויבנאל עד לקום והון מפקנוהי ליורדנא׃
ושב הגבול ימה אזנות תבור ויצא משם חוקקה ופגע בזבלון מנגב ובאשר
פגע מים וביהודה הירדן מזרח השמש׃ ותאיב תחומא לימא לאזנות תבור
ונפיק מתמן לחוקוק ומערע בזבלון מדרומא ובאשר מערע ממערבא

למשפחתם כול חס במ' מל וסימ' ופקודי בני גרשון במדבר' ובתרא דראובן דיהושע ובתרא דמנשה וקדמ' דשמעון ובתראה כה'

וּבִיהוּדָה הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ: וְעָרֵי מִבְצָר הַצִּדִּים צֵר וְחַמַּת רַקַּת וְכִנָּרֶת:
וַאֲדָמָה וְהָרָמָה וְחָצוֹר: וְקֶדֶשׁ וְאֶדְרֶעִי וְעֵין חָצוֹר: וְיִרְאוֹן וּמִגְדַּל אֵל חֳרֵם
וּבֵית עֲנָת וּבֵית שָׁמֶשׁ עָרִים תְּשַׁע עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן: קרוין תשע עסרי ופצחיהון:
זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶן: דא אחסנת שבטא
דבני נפתלי לזרעיתהון קרויא ופצחיהון: לְמַטֵּה בְנֵי דָן
לְמִשְׁפְּחֹתָם יָצָא הַגּוֹרָל הַשְּׁבִיעִי: לשבטא דבני דן לזרעיתהון נפק עדבא
שביעאה: וַיְהִי גְּבוּל נַחֲלָתָם צָרְעָה וְאֶשְׁתָּאוֹל וְעִיר שָׁמֶשׁ: והוה תחום אחסנתהון וג'
וְשַׁעֲלַבִּין וְאַיָּלוֹן וְיִתְלָה: וְאֵילוֹן וְתִמְנָתָה וְעֶקְרוֹן: וְאֶלְתְּקֵה וְגִבְּתוֹן וּבַעֲלָת:
וִיהֻד וּבְנֵי בְרַק וְגַת רִמּוֹן: וּמֵי הַיַּרְקוֹן וְהָרַקּוֹן עִם הַגְּבוּל מוּל יָפוֹ: ומי ירקון
ורקון עם תחומא דלקביל יפו: וַיֵּצֵא גְבוּל בְּנֵי דָן מֵהֶם וַיַּעֲלוּ בְנֵי
דָן וַיִּלָּחֲמוּ עִם לֶשֶׁם וַיִּלְכְּדוּ אוֹתָהּ וַיַּכּוּ אוֹתָהּ לְפִי חֶרֶב וַיִּרְשׁוּ אוֹתָהּ וַיֵּשְׁבוּ בָהּ
וַיִּקְרְאוּ לְלֶשֶׁם דָּן כְּשֵׁם דָּן אֲבִיהֶם: ונפק תחום בני דן מנהון וסליקו בני דן
ואגיחו קרבא עם לשם וכבשו יתה ומחו יתה לפתגם דחרב ואחסינו יתה ויתיבו
בה וקרו ללשם דן כשום דן אבוהון: זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי דָן לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים
הָאֵלֶּה וְחַצְרֵיהֶן: דא אחסנת שבטא דבני דן לזרעיתהון קרויא האלין ופצחיהון:
וַיְכַלּוּ לִנְחֹל אֶת הָאָרֶץ לִגְבוּלֹתֶיהָ וַיִּתְּנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל נַחֲלָה לִיהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן בְּתוֹכָם:
ושיציאו לאחסנא ית ארעא לתחומהא ויהבו בני ישראל אחסנא ליהושע בר
נון ביניהון: עַל פִּי יְהוָה נָתְנוּ לוֹ אֶת הָעִיר אֲשֶׁר שָׁאָל אֶת תִּמְנַת סֶרַח בְּהַר
אֶפְרָיִם וַיִּבְנֶה אֶת הָעִיר וַיֵּשֶׁב בָּהּ: על מימרא דיי יהבו ליה ית קרתא דשאיל
ית תמנת סרח בטורא דבית אפרים ובנא ית קרתא ויתיב בה: אֵלֶּה הַנְּחָלֹת
אֲשֶׁר נִחֲלוּ אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וִיהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת לְמַטּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּגוֹרָל בְּשִׁלֹה לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיְכַלּוּ מֵחַלֵּק אֶת הָאָרֶץ: אלין אחסנתא
דאחסינו אלעזר כהנא ויהושע בר נון וריש אבהתא לשבטיא דבני ישראל
בעדבא בשילו קדם יי בתרע משכן זמנא ושיציאו מלפלגא ית ארעא:
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר: ומליל יי עם יהושע למימר:
דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר תְּנוּ לָכֶם אֶת עָרֵי הַמִּקְלָט אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵיכֶם בְּיַד

וזבולן וקדמ' דיששכר וקדמ' דאשר הלכ' ביהושע ובל' כהנ' כול מל' ומגדל ג' וסימ' וראשו בשמים ויראון בכן וחד שר
ומגדל עוז ומגדל חננאל ומגדל חכבא ומעל שער אפרים

לכוב ד׳ וסימ׳ לנפשמה ואז יבדיל לנוס אל עיר מקלטו רוצח מכה נפש ולגר הגר ויכנה ג׳ וסימ׳ את העיר כבאכם עריס וחד ויכנך ערי׳

משֶׁה׃ מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר הַבוּ לְכוֹן יָת קִרְוֵי שֵׁיזָבוּתָא דְמַלֵּילִית עִמְּכוֹן
בִּידָא דְמֹשֶׁה׃ לָנוּס שָׁמָּה רוֹצֵחַ מַכֵּה נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה בִּבְלִי דָעַת וְהָיוּ לָכֶם לְמִקְלָט
מִגֹּאֵל הַדָּם׃ לְמֵעֲרַק לְתַמָּן קָטוֹלָא דְיִקְטוֹל נַפְשָׁא בְּשָׁלוּ בְּלָא מַדְעֵיהּ וִיהוֹן
לְכוֹן לְשֵׁיזָבָא מִגָּאֵיל דְּמָא׃ וְנָס אֶל אַחַת מֵהֶעָרִים הָאֵלֶּה וְעָמַד פֶּתַח שַׁעַר
הָעִיר וְדִבֶּר בְּאָזְנֵי זִקְנֵי הָעִיר הַהִיא אֶת דְּבָרָיו וְאָסְפוּ אֹתוֹ הָעִירָה אֲלֵיהֶם
וְנָתְנוּ לוֹ מָקוֹם וְיָשַׁב עִמָּם׃ וְיֵעֲרוֹק לַחֲדָא מִקִּרְוַיָּא הָאִלֵּין וִיקוּם בְּמֵעֲלָנָא
דִתְרַע קַרְתָּא וִימַלֵּיל קֳדָם סָבֵי קַרְתָּא הַהִיא יָת פִּתְגָּמוֹהִי וְיִכְנְשׁוּן יָתֵיהּ
לְקַרְתָּא לְוָתְהוֹן וְיִתְּנוּן לֵיהּ אֲתַר וְיִתֵּיב עִמְּהוֹן׃ וְכִי יִרְדֹּף גֹּאֵל הַדָּם אַחֲרָיו
וְלֹא יַסְגִּרוּ אֶת הָרֹצֵחַ בְּיָדוֹ כִּי בִבְלִי דַעַת הִכָּה אֶת רֵעֵהוּ וְלֹא שֹׂנֵא הוּא לוֹ מִתְּמוֹל
שִׁלְשׁוֹם׃ וַאֲרֵי יִרְדּוֹף גָּאֵיל דְּמָא בָּתְרוֹהִי וְלָא יִמְסְרוּן יָת קָטוֹלָא בִּידֵיהּ אֲרֵי
בְּלָא מַדְעֵיהּ קְטַל יָת חַבְרֵיהּ וְלָא סָנֵי הוּא לֵיהּ מֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקַמּוֹהִי׃ וְיָשַׁב
בָּעִיר הַהִיא עַד עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה לַמִּשְׁפָּט עַד מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה
בַּיָּמִים הָהֵם אָז יָשׁוּב הָרוֹצֵחַ וּבָא אֶל עִירוֹ וְאֶל בֵּיתוֹ אֶל הָעִיר אֲשֶׁר נָס מִשָּׁם׃
וְיִתֵּיב בְּקַרְתָּא הַהִיא עַד דִּיקוּם קֳדָם כְּנִשְׁתָּא לְדִינָא עַד דִּימוּת כַּהֲנָא רַבָּא
דִּיהֵי בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן בְּכֵן יְתוּב קָטוֹלָא וְיֵיעוֹל לְקַרְתֵּיהּ וּלְבֵיתֵיהּ לְקַרְתָּא
דַּעֲרַק מִתַּמָּן׃ וַיַּקְדִּשׁוּ אֶת קֶדֶשׁ בַּגָּלִיל בְּהַר נַפְתָּלִי וְאֶת שְׁכֶם בְּהַר אֶפְרָיִם
וְאֶת קִרְיַת אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן בְּהַר יְהוּדָה׃ וְזַמִּינוּ יָת קֶדֶשׁ בְּגָלִילָא בְּטוּרָא
דְבֵית נַפְתָּלִי וְיָת שְׁכֶם בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם וְיָת קִרְיַת אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן
בְּטוּרָא דְבֵית יְהוּדָה׃ וּמֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרִיחוֹ מִזְרָחָה נָתְנוּ אֶת בֶּצֶר בַּמִּדְבָּר
בַּמִּישֹׁר מִמַּטֵּה רְאוּבֵן וְאֶת רָאמֹת בַּגִּלְעָד מִמַּטֵּה גָד וְאֶת גָּלוֹן בַּבָּשָׁן מִמַּטֵּה
מְנַשֶּׁה׃ וּמֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא דִּירִיחוֹ מַדִּינְחָא יְהַבוּ יָת בֶּצֶר בְּמַדְבְּרָא בְּמֵישְׁרָא
מִשִּׁבְטָא דִּרְאוּבֵן וְיָת רָמוֹת בְּגִלְעָד מִשִּׁבְטָא דְגָד וְיָת גּוֹלָן בְּמַתְנַן מִשִּׁבְטָא
דִמְנַשֶּׁה׃ אֵלֶּה הָיוּ עָרֵי הַמּוּעָדָה לְכֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם לָנוּס שָׁמָּה
כָּל מַכֵּה נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְלֹא יָמוּת בְּיַד גֹּאֵל הַדָּם עַד עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה׃ אִלֵּין
הֲוָאָה קִרְוַיָּא דִמְזַמְּנָן לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְגִיּוֹרַיָּא דְּיִתְגַּיְּירוּן בֵּינֵיהוֹן לְמֵעֲרַק
לְתַמָּן כָּל דְּיִקְטוֹל נַפְשָׁא בְּשָׁלוּ וְלָא יְמוּת בִּידָא גָאֵיל דְּמָא עַד דִּיקוּם קֳדָם כְּנִשְׁתָּא׃

וכי יז ריש פיסו בבכי וסימ׳ וכי ירדף וכי הקים וכי ימצא וכי תאמרו וכי יאמרו וכי תאמר חלי וכי תאמר בלבבך וכי ישאלך וכי ישמעו וכי נחנו
וכי יקח מכבה וכי תשכלו וכי תשבו וכי תבושו וכי יעשה הנשיא ולא כתיב ג׳ וסימ׳ וכמא עירן ולא כתיב לה ירד וגם ביד יהוא׃

53

כא ויגשו ראשי אבות הלוים אל אלעזר הכהן ואל יהושע בן נון ואל
ראשי אבות המטות לבני ישראל: וקריבו רישי אבהת ליואי לות אלעזר כהנא
ולות יהושע בר נון ולות רישי אבהת שבטיא לבני ישראל: וידברו אליהם בשלה
בארץ כנען לאמר יהוה צוה ביד משה לתת לנו ערים לשבת ומגרשיהן
לבהמתנו: ומלילו עמהון בשילו בארעא דכנען למימר יי פקיד בידא דמשה
למתן לנא קרוין למיתב ורוחיהון לבעירנא: ויתנו בני ישראל ללוים מנחלתם
אל פי יהוה את הערים האלה ואת מגרשיהן: ויהבו בני ישראל לליואי מאחסנתהון
על מימרא דיי ית קרויא האלין וית רוחיהון: ויצא הגורל למשפחת
הקהתי ויהי לבני אהרן הכהן מן הלוים ממטה יהודה וממטה השמעני
וממטה בנימן בגורל ערים שלש עשרה: ונפק עדבא לזרעית קהת והוה לבני
אהרן כהנא מן ליואי משבטא דיהודה ומשבטא דשמעון ומשבטא דבנימן
בעדבא קרוין תלת עסרי: ולבני קהת הנותרים ממשפחת
מטה אפרים וממטה דן ומחצי מטה מנשה בגורל ערים עשר: ולבני קהת
דאשתארו מזרעית שבטא דאפרים ומשבטא דדן ומפלגות שבטא דמנשה
בעדבא קרוין עסר: ולבני גרשון ממשפחות מטה יששכר וממטה
אשר וממטה נפתלי ומחצי מטה מנשה בבשן בגורל ערים שלש עשרה:
ולבני גרשון מזרעית שבטא דיששכר ומשבטא דאשר ומשבטא דנפתלי
ומפלגות שבטא דמנשה במתנן בעדבא קרוין תלת עסרי: לבני
מררי למשפחתם ממטה ראובן וממטה גד וממטה זבולן ערים שתים עשרה:
לבני מררי לזרעיתהון משבטא דראובן ומשבטא דגד ומשבטא דזבולן קרוין
תרתא עסרי: ויתנו בני ישראל ללוים את הערים האלה ואת מגרשיהן
כאשר צוה יהוה ביד משה בגורל: ויהבו בני ישראל לליואי ית קרויא האלין
וית רוחיהון כמא דפקיד יי בידא דמשה בעדבא: ויתנו ממטה
בני יהודה וממטה בני שמעון את הערים האלה אשר יקרא אתהן בשם: ויהבו
משבטא דבני יהודה ומשבטא דבני שמעון ית קרויא דאתפרשא יתהון
בשמהן: ויהי לבני אהרן ממשפחת הקהתי מבני לוי כי להם היה הגורל ראישנה:

צוה יי' ביד משה ד' וסימ' כל איש ואשה ויעש אהרן וכן אלה המצות וידבר בגורל נחלתם בשלה בארץ כנען ויהבו בני ישראל
מזרע היששמען וימצאו כתוב ואת שבת קדשך ושא ערך את משה כמא אמשה ויניחהו אהרן לפני העדות למשמרת

[illegible]

והוה לבני אהרן מזרעית קהת מבני לוי ארי להון הוה עדבא קדמותא׃ ויתנו
להם את קרית ארבע אבי הענוק היא חברון בהר יהודה ואת מגרשה סביבתיה׃
ויהבו להון ית קרית ארבע אבוהון דגיבריא היא חברון בטורא דבית יהודה
וית רוחהא סחרנהא׃ ואת שדה העיר ואת חצריה נתנו לכלב בן יפנה באחזתו׃
וית חקל קרתא וית פצחהא יהבו לכלב בר יפנה באחסנתיה׃ ולבני
אהרן הכהן נתנו את עיר מקלט הרצח את חברון ואת מגרשה ואת לבנה
ואת מגרשה׃ ולבני אהרן כהנא יהבו ית קרית שיזבות קטולא ית חברון וית
רוחהא וית לבנה וית רוחהא׃ ואת יתר ואת מגרשה ואת אשתמע ואת מגרשיה׃
וית יתיר וית רוחהא וית אשתמוע וית רוחהא׃ ואת חלן ואת מגרשה ואת
דבר ואת מגרשה׃ וית חולון וית רוחהא וית דביר וית רוחהא׃ ואת עין ואת
מגרשה ואת יטה ואת מגרשה את בית שמש ואת מגרשה ערים תשע מאת
שני השבטים האלה׃ וית עין וית רוחהא וית יטה וית רוחהא ית בית שמש וית
רוחהא קרוין תשע מן תרין שבטיא האלין׃ וממטה בנימין
את גבעון ואת מגרשה את גבע ואת מגרשה׃ ומשבטא דבנימן ית גבעון וית
רוחהא ית גבע וית רוחהא׃ את ענתות ואת מגרשה ואת עלמון ואת מגרשה
ערים ארבע׃ ית ענתות וית רוחהא וית עלמון וית רוחהא קרוין ארבע׃ כל
ערי בני אהרן הכהנים שלש עשרה ערים ומגרשיהן׃ כל קרוי בני אהרן
כהנא תלת עסרי קרוין ורוחיהון׃ ולמשפחות בני קהת הלוים
הנותרים מבני קהת ויהי ערי גורלם ממטה אפרים׃ ולזרעית בני קהת ליואי
דאשתארו מבני קהת והואה קרוי עדבהון משבטא דבני אפרים׃ ויתנו להם
את עיר מקלט הרצח את שכם ואת מגרשה בהר אפרים ואת גזר ואת מגרשה׃
ויהבו להון ית קרית שיזבות קטולא ית שכם וית רוחהא בטורא דאפרים וית
גזר וית רוחהא׃ ואת קבצים ואת מגרשה ואת בית חורן ואת מגרשה ערים
ארבע׃ ית קבצים וית רוחהא וית בית חורון וית רוחהא קרוין ארבע׃
וממטה דן את אלתקא ואת מגרשה את גבתון ואת מגרשה׃ ומשבטא
דדן ית אלתקא וית רוחהא ית גבתון וית רוחהא׃ את אילון ואת מגרשה את

[illegible]

כב׳׳ מלי מכל מוקדם ומאוחר וסימ׳ הולך דיהושע כתר׳ גלג׳ ומעבר לירד׳ ירחו גלג׳ ולבני גרשון והמשכני והחר והגרי מכולך בסיו׳ה
והוציאהו ויקנהו בעברות החורע הממותים ימות והלוך כמרוצתם שותו הוידע והלוך ידעתים חשויהך מואת הכשלי ריחבן

את גת רמון ואת מגרשה ערים ארבע׃ ית אילון וית רוחהא ית גת רמון וית רוחהא
קרוין ארבע׃ וממחצית מטה מנשה את תענך ואת מגרשה
ואת גת רמון ואת מגרשה ערים שתים׃ ומפלגות שבטא דמנשה ית תענך וית
רוחהא וית גת רמון וית רוחהא קרוין תרתין׃ כל ערים עשר ומגרשיהן למשפחות
בני קהת הנותרים׃ כל קרויא עסר ורוחיהון לזרעית בני קהת דאשתארו׃
ולבני גרשון ממשפחת הלוים מחצי מטה מנשה את עיר מקלט
הרצח את גלון בבשן ואת מגרשה ואת בעשתרה ואת מגרשה ערים שתים׃
ולבני גרשון מזרעית ליואי מפלגות שבטא דמנשה ית קרית שיזבות קטולא
ית גולן במתנן וית רוחהא וית בעשתרה וית רוחהא קרוין תרתין׃ וממטה
יששכר את קשיון ואת מגרשה את דברת ואת מגרשה׃ ומשבטא דיששכר
ית קשיון וית רוחהא ית דברת וית רוחהא׃ את ירמות ואת מגרשה ואת עין גנים
ואת מגרשה ערים ארבע׃ ית ירמות וית רוחהא וית עין גנים וית רוחהא קרוין
ארבע׃ וממטה אשר את משאל ואת מגרשה את עבדון ואת
מגרשה׃ ומשבטא דאשר ית משאל וית רוחהא ית עבדון וית רוחהא׃ את חלקת
ואת מגרשה ואת רחב ואת מגרשה ערים ארבע׃ ית חלקת וית רוחהא וית רחוב וית
רוחהא קרוין ארבע׃ וממטה נפתלי את עיר מקלט הרצח את
קדש בגליל ואת מגרשה ואת חמת דאר ואת מגרשה ואת קרתן ואת מגרשה
ערים שלש׃ ומשבטא דנפתלי ית קרית שיזבות קטולא ית קדש בגלילא וית
רוחהא וית חמת דאר וית רוחהא וית קרתן וית רוחהא קרוין תלת׃ כל ערי
הגרשני למשפחתם שלש עשרה עיר ומגרשיהן׃ כל קרוי בני גרשון לזרעיתהון
תלת עסרי קרוין ורוחיהון׃ ולמשפחת בני מררי הלוים הנותרים
מאת מטה זבולן את יקנעם ואת מגרשה את קרתה ואת מגרשה׃ ולזרעית בני
מררי ליואי דאשתארו מן שבטא דזבולון ית יקנעם וית רוחהא וית קרתה וית
רוחהא׃ את דמנה ואת מגרשה את נהלל ואת מגרשה ערים ארבע׃ ית דמנה
וית רוחהא ית נהלל וית רוחהא קרוין ארבע׃ ב׳ פסוקי׳ לא נמצאו (וממטה ראובן
את בצר ואת מגרשה ואת יהצה ואת מגרשה׃ ומשבטא דראובן ית בצר וית

והארא ומהרא עוית שטרי ושמרי מות כתוי פלחיה וגדולתי בשמחה הלוך יומת הרעה היכבות וכהכבתן יבחר וכמלוחה
מומכן שמלי ומכבלהים וחוצחי בעחיים למליכן ירודן תומכו וחנא שמעת עלי ב׳ בפיסו׳ לזונה וכל ירמיהו בות והימנבא

ויגה ג׳ וסימ׳ בכל גבול מצרים ביום השביעי ויגילהם מסביב ויאמר ליהודה וישמרו כל יהודה ותקט׳ מצות ט׳ ג׳ וסימ׳ עזבתם נקלע
כרה
מחירי׳

רוחהא וית יהץ וית רוחהא את קדמות ואת מגרשה ואת מיפעת ואת מגרשה
ערים ארבע׳ ית קדמות וית רוחהא וית מיפעת וית רוחהא קרוין ארבע׳
ומממטה גד את עיר מקלט הרצח את ראמת בגלעד ואת מגרשה ואת
מחנים ואת מגרשה׳ ומשבטא דגד ית קרית שיזבות קטולא ית ראמות
בגלעד וית רוחהא וית מחנים וית רוחהא׳ את חשבון ואת מגרשה את יעזר
ואת מגרשה כל ערים ארבע׳ ית חשבון וית רוחהא ית יעזר וית רוחהא כל
קרוין ארבע׳ כל הערים לבני מררי למשפחתם הנותרים ממשפחות
הלוים ויהי גורלם ערים שתים עשרה׳ כל קרויא לבני מררי לזרעית הרך
דאשתארו מזרעית ליואי והוה עדבהון קרוין תלתא עסרי׳ כל ערי הלוים בתוך
אחזת בני ישראל ערים ארבעים ושמנה ומגרשיהן׳ כל קרוי ליואי בגו
אחסנת בני ישראל קרוין ארבעין ותמני ורוחיהון׳ תהיינה הערים האלה
עיר עיר ומגרשיה סביבתיה כן לכל הערים האלה׳ יהוין קרויא האלין קרוי
קרוי ורוחהא סחרנהא כין לכל קרויא האלין׳ ויתן יהוה לישראל
את כל הארץ אשר נשבע לתת לאבותם וירשוה וישבו בה׳ ויהב יי׳ לישראל
ית כל ארעא דקיים למתן לאבהתהון ואחסנוהא ויתיבו בה׳ וינח יהוה להם
מסביב ככל אשר נשבע לאבותם ולא עמד איש בפניהם מכל איביהם את
כל איביהם נתן יהוה בידם׳ ואניח יי׳ להון מסחור סחור ככל דקיים לאבהתהון
ולא קם אנש קדמיהון מכל בעלי דבביהון ית כל בעלי דבביהון מסר יי׳ בידיהון׳
לא נפל דבר מכל הדבר הטוב אשר דבר יהוה אל בית ישראל הכל בא׳ לא
בטיל פתגמא מכל פתגמיא תקנא דמליל יי׳ עם בית ישראל כלהון אתקיימו׳ כב
אז יקרא יהושע לראובני ולגדי ולחצי מטה מנשה׳ בכין קרא
יהושע לשבט ראובן ולשבט גד ולפלגות שבטא דמנשה׳ ויאמר אליהם אתם
שמרתם את כל אשר צוה אתכם משה עבד יהוה ותשמעו בקולי לכל אשר
צויתי אתכם׳ ואמר להון אתון נטרתון ית כל דפקיד יתכון משה עבדא דיי׳
וקבילתון למימרי לכל דפקדית יתכון׳ לא עזבתם את אחיכם זה ימים
רבים עד היום הזה ושמרתם את משמרת מצות יהוה אלהיכם׳ לא שבקתון

ולל בה ג׳ וסימ׳ כי האמר אהיה האמר ליה שמרו מאד ונדח לחברה למרחה ד׳ וסימ׳ פה ב׳ קם בחמר למרחה מזבח גדול למרחה
הלין פתחין לא למרחה עינין יתעבר עליהם למרחה עינה הלין קמצין׳

ית

55

ית אחיכון דנן יומין סגיאין עד יומא הדין ונטרתון ית מטרת תפקידת מימרא
דיי אלהכון׃ ועתה הניח יהוה אלהיכם לאחיכם כאשר דבר להם ועתה פנו ולכו
לכם לאהליכם אל ארץ אחזתכם אשר נתן לכם משה עבד יהוה בעבר הירדן׃
וכען אניח יי אלהכון לאחיכון כמא דמליל להון וכען אתפנו ואיזילו לכון
לקרויכון לארע אחסנתכון דיהב לכון משה עבדא דיי בעברא דירדנא׃ רק שמרו
מאד לעשות את המצוה ואת התורה אשר צוה אתכם משה עבד יהוה לאהבה
את יהוה אלהיכם וללכת בכל דרכיו ולשמר מצותיו ולדבקה בו ולעבדו בכל
לבבכם ובכל נפשכם׃ לחוד אסתמרו לחדא למעבד ית תפקידתא וית אוריתא
דפקיד יתכון משה עבדא דיי למרחם ית יי אלהכון ולמהך בכל אורחן דתקנן
קדמוהי ולמטר פקודוהי ולאתקרבא לדחלתיה ולמפלח קדמוהי בכל לבבכון
ובכל נפשכון׃ ויברכם יהושע וישלחם וילכו אל אהליהם׃ ובריכנון יהושע
ושלחינון ואזלו לקרויהון׃ ולחצי שבט המנשה נתן משה בבשן
ולחציו נתן יהושע עם אחיהם מעבר הירדן ימה וגם כי שלחם יהושע
אל אהליהם ויברכם׃ ולפלגות שבטא דמנשה יהב משה במתנן ולפלגהון יהב
יהושע עם אחיהון בעברא דירדנא למערבא ואף ארי שלחינון יהושע לקרויהון
ובריכנון׃ ויאמר אליהם לאמר בנכסים רבים שובו אל אהליכם ובמקנה
רב מאד בכסף ובזהב ובנחשת ובברזל ובשלמות הרבה מאד חלקו שלל
איביכם עם אחיכם׃ ואמר להון למימר בנכסין סגיאין תובו לקרויכון ובבעירא
סגי לחדא בכספא ובדהבא ובנחשא ובברזלא ובלבושין סגי לחדא פליגו
בזת בעלי דבביכון עם אחיכון׃ וישבו וילכו בני ראובן ובני גד
וחצי שבט המנשה מאת בני ישראל משלה אשר בארץ כנען ללכת אל
ארץ הגלעד אל ארץ אחזתם אשר נאחזו בה על פי יהוה ביד משה׃ ותבו
ואזלו בני ראובן ובני גד ופלגות שבטא דמנשה מלות בני ישראל משילו דבארעא
דכנען למיזל לארע גלעד לארע אחסנתהון דאחסינו בה על מימרא דיי בידא
דמשה׃ ויבאו אל גלילות הירדן אשר בארץ כנען ויבנו בני ראובן ובני גד וחצי
שבט המנשה שם מזבח על הירדן מזבח גדול למראה׃ ואתו לגליליא לירדנא

אתם ז׳ סמ׳ לדבורו ... וידבר חמור אתם ... משה לדבר אתו ויבאו אל בני ראובן ואל בני ... וידבר אתם ... וידבר המלך אתם ומחר
ויקדשתם היום ומחר אל כל עדת ישראל ומחר ... ומחר ... ומחר תעשה ... תאמר ... ושוב ומחר

דבארעא דכנען וכנו בני ראובן ובני גד ופלגות שבטא דמנשה תמן מדבחא על
ירדנא מדבח רב למחזי׃ וישמעו בני ישראל לאמר הנה בנו בני ראובן ובני
גד וחצי שבט המנשה את המזבח אל מול ארץ כנען אל גלילות הירדן אל
עבר בני ישראל׃ ושמעו בני ישראל למימר הא בנו בני ראובן ובני גד ופלגות
שבטא דמנשה ית מדבחא לקביל ארעא דכנען בגלילי ירדנא דלעיבר בני
ישראל׃ וישמעו בני ישראל ויקהלו כל עדת בני ישראל שלה לעלות עליהם
לצבא׃ ושמעו בני ישראל ואתכנישו כל כנשתא דבני ישראל לשילה למסק
עליהון לחילא׃ וישלחו בני ישראל אל בני ראובן ואל בני גד ואל
חצי שבט מנשה אל ארץ הגלעד את פינחס בן אלעזר הכהן׃ ושלחו בני
ישראל לות בני ראובן ולות בני גד ולות פלגות שבטא דמנשה לארע גלעד
ית פינחס בר אלעזר כהנא׃ ועשרה נשאים עמו נשיא אחד נשיא אחד לבית
אב לכל מטות ישראל ואיש ראש בית אבותם המה לאלפי ישראל׃ ועסרה
רברבין עמיה רבא חד רבא חד לבית אבא לכל שבטיא דישראל וגבר ריש בית
אבהתהון אנון לאלפיא דישראל׃ ויבאו אל בני ראובן ואל בני גד ואל חצי שבט
מנשה אל ארץ הגלעד וידברו אתם לאמר׃ ואתו לות בני ראובן ולות בני גד
ולות פלגות שבטא דמנשה לארע גלעד ומלילו עמהון למימר׃ כה אמרו
כל עדת יהוה מה המעל הזה אשר מעלתם באלהי ישראל לשוב היום מאחרי
יהוה בבנותכם לכם מזבח למרדכם היום ביהוה׃ כדין אמרו כל כנשתא
דישראל מא שקרא הדין דשקרתון במימרא דאלהא דישראל למתב יומא דין מבתר
פלחנא דיי׳ במבניכון לכון מדבחא לממרדכון יומא דין במימרא דיי׳׃ המעט
לנו את עון פעור אשר לא הטהרנו ממנו עד היום הזה ויהי הנגף בעדת
יהוה׃ הזעיר לנא חובא דפעור דלא אדכינא מניה עד יומא הדין והות מחתא
בכנשתא דיי׳׃ ואתם תשבו היום מאחרי יהוה והיה אתם תמרדו היום ביהוה
ומחר אל כל עדת ישראל יקצף׃ ואתון תתובון יומא דין מבתר פלחנא דיי׳
ויהי אתון תמרדון יומא דין במימרא דיי׳ ומחר על כל כנשתא דישראל יהי
רגזא׃ ואך אם טמאה ארץ אחזתכם עברו לכם אל ארץ אחזת יהוה אשר

כט ה׳ לבנות לנו מזבח ואם יחבאו ואם נביאים ואם לא יבא אלהים ואם בכהמה התמקון ואם ואם ואם פיגן
ג׳ יכבד אבויעא לפני חקא וכל חורי וילמיכו אם אחיך ארץ אם אם בנ׳ אם ואם ובית הלא אם תיטיב הלא כל הארץ אם

שכן שם משכן יהוה והאחזו בתוכנו וביהוה אל תמרדו ואתנו אל תמרדו בבנתכם
לכם מזבח מבלעדי מזבח יהוה אלהינו׃ וברם אם מסאבא ארע אחסנתכון
עברו לכון לארע אחסנת עמא דיי דשריא תמן משכנא דיי ואחסינו ביננא
ובמימרא דיי לא תמרדון ובנא לא תמרדון במבניכון לכון מדבחא בר
ממדבחא דיי אלהנא׃ הלוא עכן בן זרח מעל מעל בחרם ועל כל עדת ישראל
היה קצף והוא איש אחד לא גוע בעונו׃ הלא עכן בר זרח שקר שקר בחרמא
ועל כל כנשתא דישראל הוה רוגזא והוא גברא חד לא מית בחוביה׃
ויענו בני ראובן ובני גד וחצי שבט המנשה וידברו את ראשי אלפי
ישראל׃ ואתיבו בני ראובן ובני גד ופלגות שבטא דמנשה ומלילו עם רישי
אלפיא דישראל׃ אל אלהים יהוה אל אלהים יהוה הוא ידע וישראל הוא ידע
אם במרד ואם במעל ביהוה אל תושיענו היום הזה׃ אלה אלהיא יי אלהים יי
קדמוהי גליא וישראל בסופא ידע אם במרד ואם בשקרא שקר במימרא דיי
לא תפרקננא יומא דין׃ לבנות לנו מזבח לשוב מאחרי יהוה ואם להעלות
עליו עולה ומנחה ואם לעשות עליו זבחי שלמים יהוה הוא יבקש׃ למבני
לנא מדבחא למתב מבתר פולחנא דיי ואם לאסקא עלוהי עלון ומנחתא ואם
למעבד עלוהי נכסת קדשין יי הוא יתבע׃ ואם לא מדאגה מדבר עשינו את
זאת לאמר מחר יאמרו בניכם לבנינו לאמר מה לכם וליהוה אלהי ישראל׃
ואם לא מיצפא מפתגם עבדנא ית דא למימר מחר יימרון בניכון לבננא למימר
לית לכון חולק במימרא דיי אלהא דישראל׃ וגבול נתן יהוה בינינו וביניכם בני
ראובן ובני גד את הירדן אין לכם חלק ביהוה והשביתו בניכם את בנינו לבלתי
ירא את יהוה׃ ותחומא יהב יי ביננא וביניכון בני ראובן ובני גד ית ירדנא לית
לכון חולק במימרא דיי ויבטלון בניכון ית בננא בדיל דלא למדחל מן קדם יי׃
ונאמר נעשה נא לנו לבנות את המזבח לא לעולה ולא לזבח׃ ואמרנא נעביד
כען לנא למבני ית מדבחא לא לעלתא ולא לנכסת קדשין׃ כי עד הוא בינינו
וביניכם ובין דרותינו אחרינו לעבד את עבדת יהוה לפניו בעלתינו ובזבחינו
ובשלמינו ולא יאמרו בניכם מחר לבנינו אין לכם חלק ביהוה׃ ארי סהיד הוא

ישבם עד הגל הזה ויאמר בלבבו ועתה אם תשא והשביע יהוה הכהן ...
ועתה יכרי פתחיו וכל קרי ... ואם כמציע פיגן כמ׳ יה אם ואם הריגו שמשון הכהן הארץ יתשבי
מעוב ונזבחה בכרבמיש דניאל והחפון הכהרים כי לא ישנו וקבלה תחרישו אם עלמה ועפר ידבק

בינַנא וביניכון ובין דרנא בתרנא למפלח ית פולחנא דיי קדמוהי בעלותנא
ובדבחנא ובנכסת קודשנא ולא יימרון בניכון מחר לבננא לית לכון חולק במימרא
דיי׃ ונאמר והיה כי יאמרו אלינו ואל דרתינו מחר ואמרנו ראו את תבנית
מזבח יהוה אשר עשו אבותינו לא לעולה ולא לזבח כי עד הוא בינינו וביניכם׃ ג׳ מל׳
ואמרנא ויהי ארי יימרון לנא ולדרנא מחר ונימר חזו ית דמות מדבחא דיי דעבדו כבפ
אבהתנא לא לעלתא ולא לנכסת קודשיא ארי סהיד הוא בינַנא וביניכון׃ חלילה
לנו ממנו למרד ביהוה ולשוב היום מאחרי יהוה לבנות מזבח לעולה למנחה נו ל׳
ולזבח מלבד מזבח יהוה אלהינו אשר לפני משכנו׃ חס לנא מלמחטי קדמוהי
למרד במימרא דיי ולמתב יומא דין מבתר פולחנא דיי למבני מדבחא
לעלתא למנחתא ולנכסת קודשיא בר ממדבחא דיי אלהנא דקדם משכניה׃
וישמע פינחס הכהן ונשיאי העדה וראשי אלפי ישראל אשר
אתו את הדברים אשר דברו בני ראובן ובני גד ובני מנשה וייטב בעיניהם׃
ושמע פינחס כהנא ורברבי כנשתא ורישי אלפיא דישראל דעמיה ית פתגמיא
דמלילו בני ראובן ובני גד ובני מנשה ושפר בעיניהון׃ ויאמר פינחס בן
אלעזר הכהן אל בני ראובן ואל בני גד ואל בני מנשה היום ידענו כי בתוכנו
יהוה אשר לא מעלתם ביהוה המעל הזה אז הצלתם את בני ישראל מיד יהוה׃
ואמר פינחס בר אלעזר כהנא לבני ראובן ולבני גד ולבני מנשה יומא דין ידענא
ארי בינַנא שריא שכינתא דיי דלא שקרתון במימרא דיי שקרא הדין בכין
שיזבתון ית בני ישראל מיד מימרא דיי׃ וישב פינחס בן אלעזר הכהן ב׳
והנשיאים מאת בני ראובן ומאת בני גד מארץ הגלעד אל ארץ כנען אל חד
בני ישראל וישבו אותם דבר׃ ותב פינחס בר אלעזר כהנא ורברביא מן בני חס
ראובן ומן בני גד מארעא גלעד לארעא דכנען לות בני ישראל ואתיבו יתהון וחד מל
פתגמא׃ וייטב הדבר בעיני בני ישראל ויברכו אלהים בני ישראל ולא אמרו ד״ל מל
לעלות עליהם לצבא לשחת את הארץ אשר בני ראובן ובני גד ישבים בה׃ והנשי׳ חס
ושפר פתגמא בעיני בני ישראל ואודיאו קדם יי בני ישראל ולא אמרו למיסק
עליהון לחילא לחבלא ית ארעא דבני ראובן ובני גד יתבין בה׃ ויקראו בני

ראובן ובני גד למזבח כי עד הוא בינתינו כי יהוה הוא האלהים׃ ויקרו בני
ראובן ובני גד למדבחא ארי סהיד הוא בינ֯נא ארי יי הוא אלהים׃
כג ויהי מימים רבים אחרי אשר הניח יהוה לישראל מכל איביהם
מסביב ויהושע זקן בא בימים׃ והוה לזמן יומין סגיאין בתר דאניח יי לישראל מכל
בעלי דבביהון מסחור סחור ויהושע סיב על ביומין׃ ויקרא יהושע לכל ישראל
לזקניו ולראשיו ולשפטיו ולשטריו ויאמר אלהם אני זקנתי באתי בימים׃
וקרא יהושע לכל ישראל לסבוהי ולרישוהי ולדיינוהי ולסרכוהי ואמר להון
אנא סבית עלית ביומיא׃ ואתם ראיתם את כל אשר עשה יהוה אלהיכם לכל
הגוים האלה מפניכם כי יהוה אלהיכם הוא הנלחם לכם׃ ואתון חזיתון ית
כל דעבד יי אלהכון לכל עממיא האלין מן קדמיכון ארי יי אלהכון מימריה מגיח
לכון׃ ראו הפלתי לכם את הגוים הנשארים האלה בנחלה לשבטיכם מן
הירדן וכל הגוים אשר הכרתי והים הגדול מבוא השמש׃ חזו דפליגית לכון
ית עממיא דאשתארו האלין באחסנא לשבטיכון מן ירדנא וכל עממיא
דשיציתי וימא רבא מעלני שמשא׃ ויהוה אלהיכם הוא יהדפם מפניכם
והוריש אתם מלפניכם וירשתם את ארצם כאשר דבר יהוה אלהיכם לכם׃
ויי אלהכון הוא יתרכינון מן קדמיכון ויתליך יתהון מן קדמיכון ותירתון ית
ארעהון כמא דמליל יי אלהכון לכון׃ וחזקתם מאד לשמר ולעשות את כל
הכתוב בספר תורת משה לבלתי סור ממנו ימין ושמאול׃ ותתקפון לחדא
למטר ולמעבד ית כל דכתיב בספר אוריתא דמשה בדיל דלא למסטי מניה
לימינא ולסמלא׃ לבלתי בוא בגוים האלה הנשארים האלה אתכם ובשם
אלהיהם לא תזכירו ולא תשביעו ולא תעבדום ולא תשתחוו להם׃ בדיל דלא
לאתערבא בעממיא האלין דאשתארו האלין עמכון ובשום טעותהון לא תדכרון
ולא תקיימון ולא תפלחונון ולא תסגדון להון׃ כי אם ביהוה אלהיכם תדבקו
כאשר עשיתם עד היום הזה׃ אלהין במימרא דיי אלהכון תדבקון כמא דעבדתון
עד יומא הדין׃ ויורש יהוה מפניכם גוים גדולים ועצומים ואתם לא עמד
איש בפניכם עד היום הזה׃ ותרך יי מן קדמיכון עממין רברבין ותקיפין

בספר תורת משה ב׳ וסימ׳ כאשר צוה משה עבד ה׳ ... ככתוב בספר תורת משה ... ועצומים ב׳ וסימ׳ ועצומים מכם
גוים גדלים ועצומים מכם ואתם לא עמד איש בפניכם ... הדבר הטוב ... והיה כאשר בא עליכם והכל ... ישראל

ואתון לא קם אנש קדמיכון עד יומא הדין׃ איש אחד מכם ירדף אלף כי יהוה
אלהיכם הוא הנלחם לכם כאשר דבר לכם׃ גברא חד מנכון ירדוף אלפא ארי יי
אלהכון מימריה מגיח לכון כמא דמליל לכון׃ ונשמרתם מאד לנפשתיכם
לאהבה את יהוה אלהיכם׃ ותסתמרון לחדא לנפשתכון למרחם ית יי אלהכון׃
כי אם שוב תשובו ודבקתם ביתר הגוים האלה הנשארים האלה אתכם והתחתנתם ה
בהם ובאתם בהם והם בכם׃ ארי אם מתב תתובון ותדבקון בשאר עממיא האלין
דאשתארו האלין עמכון ותתחתנון בהון ותתעלבון בהון ואנון יתערבון בכון׃
ידוע תדעו כי לא יוסיף יהוה אלהיכם להוריש את הגוים האלה מלפניכם והיו
לכם לפח ולמוקש ולשטט בצדיכם ולצננים בעיניכם עד אבדכם מעל האדמה
הטובה הזאת אשר נתן לכם יהוה אלהיכם׃ מידע תדעון ארי לא יוסיף מימרא
דיי אלהכון לתרכא ית עממיא האלין מן קדמיכון ויהון לכון לתקל ולתקלא ולסיען
מקטלין לקבלכון ולמשרין מקפנכון עד דתיבדון מעל ארעא טבתא הדא דיהב
לכון יי אלהכון׃ והנה אנכי הולך היום בדרך כל הארץ וידעתם בכל לבבכם ובכל
נפשכם כי לא נפל דבר אחד מכל הדברים הטובים אשר דבר יהוה אלהיכם
עליכם הכל באו לכם לא נפל ממנו דבר אחד׃ והא אנא אזיל יומא דין באורח
כל ארעא ותדעון בכל לבכון ובכל נפשכון ארי לא בטיל פתגמא חד מכל פתגמיא
תקניא דמליל יי אלהכון עליכון כלהון אתקיימו לכון לא בטיל מנהון פתגמא
חד׃ והיה כאשר בא עליכם כל הדבר הטוב אשר דבר יהוה אלהיכם אליכם כן
יביא יהוה עליכם את כל הדבר הרע עד השמידו אותכם מעל האדמה הטובה
הזאת אשר נתן לכם יהוה אלהיכם׃ ויהי כמא דאתקיימו עליכון כל פתגמיא
תקניא דמליל יי אלהכון עליכון כן ייתי יי עליכון ית כל פתגמיא בישיא עד
דישיצי יתכון מעל ארעא טבתא הדא דיהב לכון יי אלהכון׃ בעברכם את ברית
יהוה אלהיכם אשר צוה אתכם והלכתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם
להם וחרה אף יהוה בכם ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה אשר נתן לכם׃
במעברכון על קימא דיי אלהכון דפקיד יתכון ותהכון ותפלחון לטעות עממיא
ותסגדון להון ויתקף רוגזא דיי בכון ותיבדון בפריע מעל ארעא טבתא דיהב לכון׃

... ויקרא ... ולזקניו ולראשיו ולשפטיו ולשטריו ... ואנכי זקנתי ... והנה אנכי הולך היום בדרך ... ויריבו ...

כד
ויאסף יהושע את כל שבטי ישראל שכמה ויקרא לזקני
ישראל ולראשיו ולשפטיו ולשטריו ויתיצבו לפני האלהים׃ וכנש יהושע
58 ית כל שבטיא דישראל לשכם וקרא לסבי ישראל ולרישוהי ולדיינוהי ולסרכוהי
ואתעתדו קדם יי׃ ויאמר יהושע אל כל העם כה אמר יהוה אלהי ישראל בעבר
הנהר ישבו אבותיכם מעולם תרח אבי אברהם ואבי נחור ויעבדו אלהים אחרים׃
ואמר יהושע לכל עמא כדנן אמר יי אלהא דישראל בעיבר פרת יתיבו אבהתכון
מעלמא תרח אבוהי דאברהם ואבוהי דנחור ופלחו לטעוות עממיא׃ ואקח
את אביכם את אברהם מעבר הנהר ואולך אותו בכל ארץ כנען וארבה את
זרעו ואתן לו את יצחק׃ ודברית ית אבוכון ית אברהם מעיבר פרת ודברית
יתיה בכל ארעא דכנען ואסגיתי ית בנוהי ויהבית ליה ית יצחק׃ ואתן ליצחק
את יעקב ואת עשו ואתן לעשו את הר שעיר לרשת אותו ויעקב ובניו ירדו
מצרים׃ ויהבית ליצחק ית יעקב וית עשו ויהבית לעשו ית טורא דסעיר למירת
יתיה ויעקב ובנוהי נחתו למצרים׃ ואשלח את משה ואת אהרן ואגף את
מצרים כאשר עשיתי בקרבו ואחר הוצאתי אתכם׃ ושלחית ית משה וית
אהרן ומחית ית מצראי כמא דעבדית בינוהון ובתר כן אפקית יתכון׃ ואוציא
את אבותיכם ממצרים ותבאו הימה וירדפו מצרים אחרי אבותיכם ברכב
ובפרשים ים סוף׃ ואפקית ית אבהתכון ממצרים ואתיתון לימא ורדפו מצראי
בתר אבהתכון ברתכין ובפרשין ימא דסוף׃ ויצעקו אל יהוה וישם מאפל
ביניכם ובין המצרים ויבא עליו את הים ויכסהו ותראינה עיניכם את אשר
עשיתי במצרים ותשבו במדבר ימים רבים׃ וצליאו קדם יי ושוי קבלא בינכון ובין
מצראי ואיתי עליהון ית ימא וחפנון וחזאה עיניכון ית דעבדית במצר ויתיבתון
במדברא יומין סגיאין׃ ואביאה אתכם אל ארץ האמרי היושב בעבר הירדן
וילחמו אתכם ואתן אותם בידכם ותירשו את ארצם ואשמידם מפניכם׃
ואעילית יתכון לארע אמוראה דיתיב בעברא דירדנא ואגיחו קרבא עמכון
ומסרית יתהון בידכון וירתיתון ית ארעהון ושיציתנון מן קדמיכון׃ ויקם בלק
בן צפור מלך מואב וילחם בישראל וישלח ויקרא לבלעם בן בעור לקלל אתכם׃

[illegible]

וקם בלק בר צפור מלכא דמואב ואגיח קרבא בישראל ושלח וקרא לבלעם בר
בעור למלט יתכון׃ ולא אביתי לשמע לבלעם ויברך ברוך אתכם ואצל אתכם
מידו׃ ולא אביתי לקבלא מן בלעם ובריך ברכא יתכון ושיזיבית יתכון מן ידיה׃
ותעברו את הירדן ותבאו אל יריחו וילחמו בכם בעלי יריחו האמרי והפרזי והכנעני
והחתי והגרגשי החוי והיבוסי ואתן אותם בידכם׃ ועברתון ית ירדנא ואתיתון ליריחו
ואגיחו קרבא בכון יתבי יריחו אמוראי ופרזאי וכנענאי וחתאי וגרגשאי חואי
ויבוסאי ומסרית יתהון בידכון׃ ואשלח לפניכם את הצרעה ותגרש אותם מפניכם
שני מלכי האמרי לא בחרבך ולא בקשתך׃ ושלחית קדמיכון ית ערעיתא ותריכית
יתהון מן קדמיכון תרין מלכי אמוראה לא בחרבך ולא בקשתך׃ ואתן לכם
ארץ אשר לא יגעת בה וערים אשר לא בניתם ותשבו בהם כרמים וזיתים
אשר לא נטעתם אתם אכלים׃ ויהבית לכון ארעא דלא עמלתון בה וקרוין
דלא בניתון ויתיבתון בהון כרמין וזיתין דלא נצבתון אתון אכלין׃ ועתה יראו
את יהוה ועבדו אתו בתמים ובאמת והסירו את אלהים אשר עבדו אבתיכם
בעבר הנהר ובמצרים ועבדו את יהוה׃ וכען דחילו מן קדם יי ופלחו קדמוהי
בשלמותא ובקשטא ואעדו ית טעותא דפלחו אבהתכון בעיבר פרת
ובמצרים ופלחו קדם יי׃ ואם רע בעיניכם לעבד את יהוה בחרו לכם היום
את מי תעבדון אם את אלהים אשר עבדו אבתיכם אשר בעבר הנהר ואם
את אלהי האמרי אשר אתם ישבים בארצם ואנכי וביתי נעבד את יהוה׃
ואם ביש בעיניכון למפלח קדם יי בחרו לכון יומא דין קדם מן תפלחון אם
ית טעותא דפלחו אבהתכון דמעבר פרת ואם ית טעות אמוראי דאתון
יתבין בארעהון ברם אנא ואנש ביתי נפלח קדם יי׃ ויען העם
ויאמר חלילה לנו מעזב את יהוה לעבד אלהים אחרים׃ ואתיב עמא ואמר
חס לנא מלמשבק ית פולחנא דיי למפלח לטעות עממיא׃ כי יהוה אלהינו
הוא המעלה אתנו ואת אבותינו מארץ מצרים מבית עבדים ואשר עשה
לעינינו את האתות הגדלות האלה וישמרנו בכל הדרך אשר הלכנו בה
ובכל העמים אשר עברנו בקרבם׃ ארי יי אלהנא הוא דאסיק יתנא וית אבהתנא

[illegible]

[illegible]
[illegible]

מארעא דמצרים מבית עבדותא ודעבד לעינינא ית אתיא רברבתא האליך
ונטרנא בכל אורחא דהליכנא בה ובכל עממיא דעברנא ביניהון ויגרש יהוה
את כל העמים ואת האמרי ישב הארץ מפנינו גם אנחנו נעבד את יהוה כי
הוא אלהינו ותריך יי' ית כל עממיא וית אמוראה יתיב ארעא מן קדמנא אף
אנחנא נפלח קדם יי' ארי הוא אלהנא ויאמר יהושע אל העם לא תוכלו לעבד
את יהוה כי אלהים קדשים הוא אל קנוא הוא לא ישא לפשעכם ולחטאותיכם
ואמר יהושע לעמא לא תכלון למפלח קדם יי' ארי אלהא קדישא הוא אל קנוא
הוא מן קדם דין דקשוט לא ישבוק לחוביכון ולחטאיכון כי תעזבו את יהוה
ועבדתם אלהי נכר ושב והרע לכם וכלה אתכם אחרי אשר היטיב לכם ארי
תשבקון ית פלחנא דיי' ותפלחון לטעות עממיא ויתוב ויבאיש לכון וישיצי
יתכון בתר דאוטיב לכון ויאמר העם אל יהושע לא כי את יהוה נעבד ואמר
עמא ליהושע לא ארי קדם יי' נפלח ויאמר יהושע אל העם עדים אתם בכם
כי אתם בחרתם לכם את יהוה לעבד אתו ויאמרו עדים ואמר יהושע לעמא
סהדין אתון בכון ארי אתון בחרתון לכון ית פלחנא דיי' למפלח קדמוהי ואמרו
סהדין ועתה הסירו את אלהי הנכר אשר בקרבכם והטו את לבבכם אל יהוה
אלהי וכען אעדו ית טעות עממיא דביניכון ואפנו ית לבכון לפולחנא דיי'
אלהא דישראל ויאמרו העם אל יהושע את יהוה אלהינו נעבד ובקולו נשמע
ואמרו עמא ליהושע ית יי' אלהנא נפלח ולמימריה נקביל ויכרת יהושע ברית
לעם ביום ההוא וישם לו חק ומשפט בשכם וגזר יהושע קים לעמא ביומא
ההוא ושוי ליה קים ודין בשכם ויכתב יהושע את הדברים האלה בספר תורת
אלהים ויקח אבן גדולה ויקימה שם תחת האלה אשר במקדש יהוה וכתב
יהושע ית פתגמיא האלין בספרא ואצנע בספר אוריתא דיי' ונסיב אבנא רבתא
ואקימה תמן תחות אלתא דבבית מקדשא דיי' ויאמר יהושע
אל כל העם הנה האבן הזאת תהיה בנו לעדה כי היא שמעה את כל אמרי יהוה
אשר דבר עמנו והיתה בכם לעדה פן תכחשון באלהיכם ואמר יהושע לכל
עמא הא אבנא הדא תהי לנא כתרין לוחי אבן קימא ארי יתה עבדנא לסהדו

[illegible]

ארי פתגמיא דכתיבין עלה מעין כל פתגמיא דמליל עמנא ותהי בכון לדכרן
לסהדו דלמא תכדבון קדם אלהכון׃ וישלח יהושע את העם איש לנחלתו׃
ושלח יהושע ית עמא גבר לאחסנתיה׃ ויהי אחרי הדברים
האלה וימת יהושע בן נון עבד יהוה בן מאה ועשר שנים׃ והוה בתר פתגמיא
האלין ומית יהושע בר נון עבדא דיי בר מאה ועסר שנין׃ ויקברו אתו בגבול
נחלתו בתמנת סרח אשר בהר אפרים מצפון להר געש׃ וקברו יתיה
בתחום אחסנתיה בתמנת סרח בטורא דבית אפרים מציפונא לטור געש׃ ויעבד
ישראל את יהוה כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי
יהושע ואשר ידעו את כל מעשה יהוה אשר עשה לישראל׃ ופלח ישראל
קדם יי כל יומי יהושע וכל יומי סביא דאוריכו יומין בתר יהושע ודידעו ית כל
עובדא דיי דעבד לישראל׃ ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים
קברו בשכם בחלקת השדה אשר קנה יעקב מאת בני חמור אבי שכם במאה
קשיטה ויהיו לבני יוסף לנחלה׃ וית גרמי יוסף דאסיקו בני ישראל ממצרים
קברו בשכם באחסנת חקלא דזבן יעקב מן בני חמור אבוהי דשכם במאה
חורפן והוו לבני יוסף לאחסנא׃ ואלעזר בן אהרן מת ויקברו אתו
בגבעת פינחס בנו אשר נתן לו בהר אפרים׃ ואלעזר בר אהרן מית וקברו
יתיה בגבעתא דפינחס בריה דאתיהיבת ליה בטורא דבית אפרים׃

סכום הפסוקים שלספר יהושע שש מאות וחמשים וששה סימן כנו״ ...

Judges 120-185

1.1 ויהי אחרי מות יהושע וישאלו בני ישראל ביהוה לאמר מי יעלה לנו אל
הכנעני בתחלה להלחם בו׃ והוה בתר דמית יהושע ושאילו בני ישראל במימרא
1.2 דיי למימר מן יסק לנא לות כנענאה בקדמיתא לאגחא קרבא ביה׃ ויאמר
יהוה יהודה יעלה הנה נתתי את הארץ בידו׃ ואמר יי יהודה יסק הא מסרית
1.3 ית יתבי ארעא בידיה׃ ויאמר יהודה לשמעון אחיו עלה אתי בגורלי ונלחמה
בכנעני והלכתי גם אני אתך בגורלך וילך אתו שמעון׃ ואמר יהודה לשמעון

אחוהי סק עמי בעדבי ונגיח קרבא בכנענאה ואהך אף אנא עמך בעדבך ואזל
1:4 עמיה שמעון׃ ויעל יהודה ויתן יהוה את הכנעני והפרזי בידם ויכום בבזק
עשרת אלפים איש׃ וסליקו דבית יהודה ומסר יי׳ ית כנענאי ופרזאי בידהון
1:5 ומחונון בבזק עסרה אלפין גברא׃ וימצאו את אדני בזק בבזק וילחמו בו ויכו
את הכנעני ואת הפרזי׃ ואשכחו ית אדני בזק בבזק ואגיחו קרבא ביה ומחו
1:6 ית כנענאי וית פרזאי׃ וינס אדני בזק וירדפו אחריו ויאחזו אותו ויקצצו
את בהנות ידיו ורגליו׃ ואפך אדני בזק ורדפו בתלוהי ואחדו יתיה וקציצו ית
1:7 קרסולי ידוהי ורגלוהי׃ ויאמר אדני בזק שבעים מלכים בהנות ידיהם
ורגליהם מקצצים היו מלקטים תחת שלחני כאשר עשיתי כן שלם לי אלהים
ויביאהו ירושלם וימת שם׃ ואמר אדני בזק שבעין מלכין קרסולי ידיהון
ורגליהון מקצצין הוו מלקטין תחות פתורי כמא דעבדית כין שלים לי יי׳
1:8 ואיתיוהי לירושלם ומית תמן׃ וילחמו בני יהודה בירושלם
וילכדו אותה ויכוה לפי חרב ואת העיר שלחו באש׃ ואגיחו קרבא בני יהודה
1:9 בירושלם וכבשו יתה ומחוהא לפתגם דחרב וית קרתא אוקידו בנורא׃ ואחר
ירדו בני יהודה להלחם בכנעני יושב ההר והנגב והשפלה׃ ובתר כין נחתו
1:10 בני יהודה לאגחא קרבא בכנענאה יתיב טורא ודרומא ושפילתא׃ וילך יהודה
אל הכנעני היושב בחברון ושם חברון לפנים קרית ארבע ויכו את ששי ואת
אחימן ואת תלמי׃ ואזלו דבית יהודה לות כנענאה דיתיב בחברון ושום חברון
1:11 מלקדמין קרית ארבע ומחו ית ששי וית אחימן וית תלמי׃ וילך משם אל
יושבי דביר ושם דביר לפנים קרית ספר׃ ואזל מתמן לות יתבי דביר ושום דביר
1:12 מלקדמין קרית ארכי׃ ויאמר כלב אשר יכה את קרית ספר ולכדה ונתתי לו
את עכסה בתי לאשה׃ ואמר כלב דימחי ית קרית ארכי ויכבשינה ואתין
1:13 ליה ית עכסה ברתי לאתו׃ וילכדה עתניאל בן קנז אחי כלב הקטן ממנו ויתן
לו את עכסה בתו לאשה׃ וכבשה עתניאל בר קנז אחוהי דכלב דזעיר מניה ויהב
1:14 ליה ית עכסה ברתיה לאתו׃ ויהי בבואה ותסיתהו לשאול מאת אביה השדה ותצנח
מעל החמור ויאמר לה כלב מה לך׃ והוה במיעלה ומלכתיה למשאל מן אבוהא

ואת העיר ה' וסימנהון עם ליש והוקפה ומלכים וכנען ויושע בשלח כבר משבר ובמוטרי נותבלבשין: יושב צפת ג' וסימ' ומחר ירדן
בני יהודה ויכו את הכנעני יושב צפת במדבר הגוים לארץ קהיא ויקרא שמה ג' וסימ' שטנה שמה רחבות לוז: חצר ה' פסוקי וכל הארץ
כנען מצרים:

1:15 אחסנתא ואתרכינת מעל חמרא ואמר לה כלב מא ליך: ותאמר לו הבה לי ברכה
כי ארץ הנגב נתתני ונתתה לי גלת מים ויתן לה כלב את גלת עלית ואת גלת
תחתית: ואמרת ליה הב לי אחסנתא ארי לארע דרומא יהבתני ותתין לי אתר
בית שקיא דמיא ויהב לה כלב ית בית שקיא עלאה וית בית שקיא תחתאה:
1:16 ובני קיני חתן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה
אשר בנגב ערד וילך וישב את העם: ובני קיני חמוהי דמשה סליקו מקרתא
1:17 דיריחו עם בני יהודה למדבר יהודה דבדרום ערד ואזלו ויתיבו עם עמא: וילך
יהודה את שמעון אחיו ויכו את הכנעני יושב צפת ויחרימו אותה ויקרא את
שם העיר חרמה: ואזל יהודה עם שמעון אחוהי ומחו ית כנענאה יתיב צפת
1:18 וגמרו יתה וקרא ית שמה דקרתא חרמה: וילכד יהודה את עזה ואת גבולה
ואת אשקלון ואת גבולה ואת עקרון ואת גבולה: וכבש יהודה ית עזה וית
1:19 תחומה וית אשקלון וית תחומה וית עקרון וית תחומה: ויהי יהוה את יהודה
וירש את ההר כי לא להוריש את ישבי העמק כי רכב ברזל להם: והוה מימרא ב
דיי בסעדיה דבית יהודה ותריכו ית יתבי טורא בתר כין דחבו לא יכילו לתרכא
1:20 ית יתבי מישרא ארי רתכין דברזלא להון: ויתנו לכלב את חברון כאשר דבר
משה ויורש משם את שלשה בני הענק: ויהבו לכלב ית חברון כמא דמליל
1:21 משה ותריך מתמן ית תלתא בני גיבריא: ואת היבוסי ישב ירושלם לא הורישו
בני בנימן וישב היבוסי את בני בנימן בירושלם עד היום הזה: וית יבוסאי
יתבי ירושלם לא תריכו בני בנימן ויתיב יבוס עם בני בנימן בירושלם עד יומא
1:22 הדין: ויעלו בית יוסף גם הם בית אל ויהוה עמם: וסליקו דבית ג
1:23 יוסף אף אנון לבית אל ומימרא דיי בסעדהון: ויתירו בית יוסף בבית אל ושם ל
העיר לפנים לוז: ושלחו מאלין דבית יוסף לבית אל ושמה דקרתא מלקדמין
1:24 לוז: ויראו השמרים איש יוצא מן העיר ויאמרו לו הראנו נא את מבוא העיר ב
ועשינו עמך חסד: וחזו כמניא גבר נפיק מן קרתא ואמרו ליה אחזינא כען
1:25 ית מעלנא דקרתא ונעביד עמך טיבו: ויראם את מבוא העיר ויכו את העיר ל
לפי חרב ואת האיש ואת כל משפחתו שלחו: ואחזינון ית מעלנא דקרתא ומחו ג

יב' חל' ירד בסוף תיבות וקרו ומ' ולא הוריש מנשה ישב' דור ותבו מלין בכב' לכם ממלב מעל' ומהר ויבר את האפר יר' ונתנו את הכסף
מלה והענים עשו בכתן הוציא כי לא עברתי את אבותיהם ועשית כי כה אמר יי' ועש ית עגלא הלוא צבא למנוס על' מרץ ועלו

1:26 ית קרתא לפתגם דחרב וית גברא וית כל זרעיתיה שיזיבו׃ וילך האיש ארץ
החתים ויבן עיר ויקרא שמה לוז הוא שמה עד היום הזה׃ ואזל גברא לארע
1:27 חתאי ובנא קרתא וקרא שמה לוז הוא שמה עד יומא הדין׃ ולא
הוריש מנשה את בית שאן ואת בנותיה ואת תענך ואת בנתיה ואת ישב דור
ואת בנותיה ואת יושבי יבלעם ואת בנתיה ואת יושבי מגדו ואת בנותיה ויואל
הכנעני לשבת בארץ הזאת׃ ולא תריכו דבית מנשה ית בית שאן וית כפרנהא
וית יתבי תענך וית כפרנהא וית יתבי דור וית כפרנהא וית יתבי יבלעם וית כפרנהא
1:28 וית יתבי מגדו וית כפרנהא ושרי כנענאה למיתב בארעא הדא׃ ויהי כי חזק
ישראל וישם את הכנעני למס והוריש לא הורישו׃ והוה כד תקיף ישראל ומני ית
1:29 כנענאה למסקי מסין ותרכא לא תריכונון׃ ואפרים לא הוריש את
הכנעני היושב בגזר וישב הכנעני בקרבו בגזר׃ ודבית אפרים לא תריכו ית
1:30 כנענאי דיתבין בגזר ויתיבו כנענאי ביניהון בגזר׃ זבולן לא הוריש
את יושבי קטרון ואת יושבי נהלל וישב הכנעני בקרבו ויהיו למס׃ דבית זבולן
לא תריכו ית יתבי קטרון וית יתבי נהלל ויתיבו כנענאי ביניהון והוו למסקי מסין׃
1:31 אשר לא הוריש את ישבי עכו ואת יושבי צידון ואת אחלב ואת אכזיב
ואת חלבה ואת אפיק ואת רחב׃ דבית אשר לא תריכו ית יתבי עכו וית יתבי
1:32 צידון וית אחלב וית אכזיב וית חלבה וית אפיק וית רחוב׃ וישב האשרי בקרב
הכנעני ישבי הארץ כי לא הורישו׃ ויתיבו דבית אשר בגו כנענאי יתבי ארעא
1:33 ארי לא תריכונון׃ נפתלי לא הוריש את יושבי בית שמש ואת ישבי
בית ענת וישב בקרב הכנעני ישבי הארץ וישבי בית שמש ובית ענת היו להם
למס׃ דבית נפתלי לא תריך ית יתבי בית שמש וית יתבי בית ענת ויתיבו בגו
1:34 כנענאי יתבי ארעא ויתבי בית שמש ובית ענת הוו להון למסקי מסין׃ וילחצו
האמרי את בני דן ההרה כי לא נתנו לרדת לעמק׃ ודחקו אמוראי ית בני דן
1:35 לטורא ארי לא שבקונון למיחת למישרא׃ ויואל האמרי לשבת בהר חרס באילון
ובשעלבים ותכבד יד בית יוסף ויהיו למס׃ ושרי אמוראה למיתב בטור חרס
1:36 באילון ובשעלבים ותקיפת יד בית יוסף והוו למסקי מסין׃ וגבול האמרי ממעלה

אהבנו׳ זכריה׳ זאת כל התועבות עשיתי ולא בדרכיה הלכה עזיב׳ ושמרון כתיב היושבת ואמרת לינער כל׳ הכה אפרים שרשם
וירדתי וראיתי וסכת ושכבת ויהי בשכבו ק׳ כיתי ויאמר בעז ביום קנותך שנתי כביך חסר תבונה יושב הו׳ שישו ושמח׳

עַקְרַבִּים מֵהַסֶּלַע וָמָעְלָה׃ ותחום אמוראה ממסקנא דעקרבים מכיפא ולעילא׃
2:1 וַיַּעַל מַלְאַךְ יְהוָה מִן הַגִּלְגָּל אֶל הַבֹּכִים וַיֹּאמֶר אַעֲלֶה אֶתְכֶם
מִמִּצְרַיִם וָאָבִיא אֶתְכֶם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתֵיכֶם וָאֹמַר לֹא אָפֵר
בְּרִיתִי אִתְּכֶם לְעוֹלָם׃ וסליק נביא דיי׳ מן גלגלא לבוכים ואמר אסיקית יתכון
ממצרים ואעילית יתכון לארעא דקיימית לאבהתכון ואמרית לא אשני
קימי עמכון לעלם׃ 2:2 וְאַתֶּם לֹא תִכְרְתוּ בְרִית לְיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַזֹּאת מִזְבְּחוֹתֵיהֶם
תִּתֹּצוּן וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקֹלִי מַה זֹּאת עֲשִׂיתֶם׃ ואתון לא תגזרון קים ליתבי
ארעא הדא איגוריהון תתרעון ולא קבילתון למימרי מא דא עבדתון׃ וְגַם
אָמַרְתִּי לֹא אֲגָרֵשׁ אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְצִדִּים וֵאלֹהֵיהֶם יִהְיוּ לָכֶם
לְמוֹקֵשׁ׃ ואף אמרית לא אתריך יתהון מן קדמיכון ויהון לכון למעיקין
וטעותהון יהון לכון לתקלא׃ וַיְהִי כְּדַבֵּר מַלְאַךְ יְהוָה אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל
כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ הָעָם אֶת קוֹלָם וַיִּבְכּוּ׃ והוה כד מליל נביא דיי׳ ית
פתגמיא האלין עם כל בני ישר׳ וארימו עמא ית קלהון ובכו׃ וַיִּקְרְאוּ שֵׁם
הַמָּקוֹם הַהוּא בֹּכִים וַיִּזְבְּחוּ שָׁם לַיהוָה׃ וקרו שמיה דאתרא ההוא בוכים ודביחו
תמן נכסת קודשין קדם יי׳׃ וַיְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת הָעָם וַיֵּלְכוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ לָרֶשֶׁת אֶת הָאָרֶץ׃ ושלח יהושע ית עמא ואזלו בני
ישר׳ גבר לאחסנתיה למירת ית ארעא׃ וַיַּעַבְדוּ הָעָם אֶת יְהוָה כֹּל יְמֵי
יְהוֹשֻׁעַ וְכֹל יְמֵי הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר הֶאֱרִיכוּ יָמִים אַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ אֲשֶׁר רָאוּ אֵת
כָּל מַעֲשֵׂה יְהוָה הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל׃ ופלחו עמא קדם יי׳ כל יומי יהושע
וכל יומי סביא דאוריכו יומין בתר יהושע דחזו ית כל עובדא דיי׳ רבא
דעבד לישר׳׃ וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן עֶבֶד יְהוָה בֶּן מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים׃ ומית
יהושע בר נון עבדא דיי׳ בר מאה ועסר שנין׃ וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בִּגְבוּל נַחֲלָתוֹ
בְּתִמְנַת חֶרֶס בְּהַר אֶפְרָיִם מִצְּפוֹן לְהַר גָּעַשׁ׃ וקברו יתיה בתחום אחסנתיה
בתמנת חרס בטורא דבית אפרים דמצפונא להר געש׃ וְגַם כָּל הַדּוֹר
הַהוּא נֶאֶסְפוּ אֶל אֲבוֹתָיו וַיָּקָם דּוֹר אַחֵר אַחֲרֵיהֶם אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ אֶת יְהוָה
וְגַם אֶת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל׃ ואף כל דרא אתכנישו לות אבהתוהי׃

התאנה חבצה פביך מינחי כי מיעמי א׳ ויאמר לאמן אף את׳ ויאמר ירבעם בלבו לדשבו את׳ ויאמר למושר ואת׳
ואלישע דבר אל האשה ויאמ׳ שרוו מה תעשו הייתי לכן כה אמר יי׳ יען אחלת׳

62

וקם דרא אחרנא בתריהון דלא ידעו למדחל מן קדם יי ואף ית עובדא דעבד
לישראל: ויעשו בני ישראל את הרע בעיני יהוה ויעבדו
את הבעלים: ועבדו בני ישראל ית דביש קדם יי ופלחו ית בעליא: ויעזבו את
יהוה אלהי אבותם המוציא אותם מארץ מצרים וילכו אחרי אלהים אחרים
מאלהי העמים אשר סביבותיהם וישתחוו להם ויכעסו את יהוה: ושבקו ית
פלחנא דיי אלהא דאבהתהון דאפיק יתהון מארעא דמצרים ואזלו בתר טעות
עממיא מטעות עממיא דבסחרניהון וסגידו להון וארגיזו קדם יי: ויעזבו
את יהוה ויעבדו לבעל ולעשתרות: ושבקו ית פלחנא דיי ופלחו לבעליא
ולעשתרתא: ויחר אף יהוה בישראל ויתנם ביד שסים וישסו אותם וימכרם
ביד אויביהם מסביב ולא יכלו עוד לעמד לפני אויביהם: ותקיף רגזא דיי
בישר' ומסרינון ביד בעלי דבביהון מסחור סחור ולא יכילו עוד למקם קדם
בעלי דבביהון: בכל אשר יצאו יד יהוה היתה בם לרעה כאשר דבר יהוה
וכאשר נשבע יהוה להם ויצר להם מאד: בכל אתר דנפקו מחא מן קדם יי בהון
לבישא כמא דמליל יי וכמא דקיים יי להון ועקת להון לחדא: ויקם יהוה
שפטים ויושיעום מיד שסיהם: ואקים יי נגודין ופרקונון מיד בזוזיהון
וגם אל שפטיהם לא שמעו כי זנו אחרי אלהים אחרים וישתחוו להם סרו
מהר מן הדרך אשר הלכו אבותם לשמע מצות יהוה לא עשו כן: ואף מן
נגודיהון לא קבילו ארי טעו בתר טעות עממיא וסגידו להון סטו בפריע מן
אורחא דאזלו אבהתהון לקבלא פקודיא דיי לא עבדו כין: וכי הקים יהוה
להם שפטים והיה יהוה עם השפט והושיעם מיד איביהם כל ימי השופט
כי ינחם יהוה מנאקתם מפני לחציהם ודחקיהם: וארי אקים יי להון נגודין
והוי מימרא דיי בסעדיה דנגודא ופריק להון מיד בעלי דבביהון כל יומי
נגודא ארי מתיב יי ממא דאמר ומקביל צלותהון ופריק להון מן קדם דחקיהון
ומשעבדיהון: והיה במות השופט ישבו והשחיתו מאבותם ללכת אחרי
אלהים אחרים לעבדם ולהשתחות להם לא הפילו ממעלליהם ומדרכם הקשה:
והוי כד מאית נגודא תיבין ומחבלין מאבהתהון למהך בתר טעות עממיא

ותמרדבי להם אהי ותמתבסל מל כהן יש אהי אבותיכם ל בבב בקר: יהושע כולמ׳ שופטים מול מל במא ויעל מלאך יי׳
שמעו כול חס במב והשפטים כאשר לא יעקב מלכי כול מל במא ויעל יי: ישעיה כולי חל במא עונתיכם ועוכו׳

למפלחהון ולמסגד להון לא שבקין מעובדיהון בישיא ומאורחתהון מקלקלתא׃
ויחר אף יהוה בישראל ויאמר יען אשר עברו הגוי הזה את בריתי אשר צויתי
את אבותם ולא שמעו לקולי׃ ותקיף רוגזא דיי בישראל ואמר חלף דעברו
עמא הדין על קימי דפקידית ית אבהתהון ולא קבילו למימרי׃ גם אני לא
אוסיף להוריש איש מפניהם מן הגוים אשר עזב יהושע וימת׃ אף אנא לא
אוסיף לתרכא אנש מן קדמיהון מן עממיא דשבק יהושע ומית׃ למען נסות
בם את ישראל השמרים הם את דרך יהוה ללכת בם כאשר שמרו אבותם אם
לא׃ בדיל לנסאה בהון ית ישראל הנטרין אנון ית אורחן דתקנן קדם יי למהך בהון
כמא דנטרו אבהתהון אם לא׃ וינח יהוה את הגוים האלה לבלתי הורישם מהר
ולא נתנם ביד יהושע׃ ושבק יי ית עממיא האלין בדיל דלא לתרכותהון בפריע
ולא מסרינון בידא דיהושע׃ ואלה הגוים אשר הניח יהוה לנסות 3
בם את ישראל את כל אשר לא ידעו את כל מלחמות כנען׃ ואלין עממיא
דשבק יי לנסאה בהון ית ישראל ית כל דלא הוו ידעין ית כל קרבי כנען׃ רק
למען דעת דרות בני ישראל ללמדם מלחמה רק אשר לפנים לא ידעום׃
לחוד בדיל דידעון דריא דבני ישראל לאלפותהון קרב לחוד דמלקדמין לא
הוו ידעין׃ חמשת סרני פלשתים וכל הכנעני והצידני והחוי ישב הר הלבנון
מהר בעל חרמון עד לבוא חמת׃ חמשה טורני פלשתאי וכל כנענאי וצידונאי
וחיואי יתבי טורא דלבנן מטור מישר חרמון עד מעלנא דחמת׃ ויהיו לנסות
בם את ישראל לדעת הישמעו את מצות יהוה אשר צוה את אבתם ביד משה׃
והוו לנסאה בהון ית ישראל למידע היקבלון ית פקודיא דיי דפקיד ית אבהתהון
בידא דמשה׃ ובני ישראל ישבו בקרב הכנעני החתי והאמרי והפרזי והחוי
והיבוסי׃ ובני ישראל יתיבו בגו כנענאי חתאי ואמוראי ופרזאי וחואי ויבוסאי׃
ויקחו את בנותיהם להם לנשים ואת בנותיהם נתנו לבניהם ויעבדו את אלהיהם׃
ונסיבו ית בנתהון להון לנשין וית בנתהון יהבו לבניהון ופלחו ית טעותהון׃
ויעשו בני ישראל את הרע בעיני יהוה וישכחו את יהוה אלהיהם
ויעבדו את הבעלים ואת האשרות׃ ועבדו בני ישראל ית דביש קדם יי ואתנשיאו

ירמיה בנ׳ מל במב ואשלח דויך מפני רעתם׃ יחזקאל כל מל במב וישברם בארץ ונחלתם אתם׃ תרי עשר כול חד
במב מנכבים קץ יי׳ ויהל הם וכל כהורם מת מל במ׳ והנה טמנן בראש שמעוני׃ וכל עזרא׳

ית פלחנא דטעותהון ופלחו לבעליא ולאשירתא׃ ויחר אף יהוה בישראל
וימכרם ביד כושן רשעתים מלך ארם נהרים ויעבדו בני ישראל את כושן
רשעתים שמונה שנים׃ ותקיף רוגזא דיי בישראל ומסרינון ביד כושן חייבא
מלכא דארם דעל פרת ופלחו בני ישראל ית כושן חייבא תמני שנין׃ ויזעקו
בני ישראל אל יהוה ויקם יהוה מושיע לבני ישראל ויושיעם את עתניאל בן
קנז אחי כלב הקטן ממנו׃ וזעיקו בני ישראל קדם יי ואקים יי פריק לבני ישראל
ופרקינון ית עתניאל בר קנז אחוהי דכלב דזעיר מניה׃ ותהי עליו רוח יהוה
וישפט את ישראל ויצא למלחמה ויתן יהוה בידו את כושן רשעתים מלך
ארם ותעז ידו על כושן רשעתים׃ ושרת עלוהי רוח נבואה מן קדם יי ודן ית
ישראל ונפק לאגחא קרבא ומסר יי בידיה ית כושן חייבא מלכא דארם ותקיפת
ידיה על כושן חייבא׃ ותשקט הארץ ארבעים שנה וימת עתניאל בן קנז׃
ושדוכת ארעא דישראל ארבעין שנין ומית עתניאל בר קנז׃ ויוסיפו
בני ישראל לעשות הרע בעיני יהוה ויחזק יהוה את עגלון מלך מואב על ישראל
על כי עשו את הרע בעיני יהוה׃ ואוסיפו בני ישראל למעבד דביש קדם יי ותקיף
יי ית עגלון מלכא דמואב על ישראל על דעבדו ית דביש קדם יי׃ ויאסף אליו
את בני עמון ועמלק וילך ויך את ישראל ויירשו את עיר התמרים׃ וכנש לותיה
ית בני עמון ועמלק ואזל ומחא ית ישראל ואחסינו ית קרתא יריחו׃ ויעבדו בני
ישראל את עגלון מלך מואב שמונה עשרה שנה׃ ופלחו בני ישראל ית עגלון
מלכא דמואב תמני עסרי שנין׃ ויזעקו בני ישראל אל יהוה ויקם יהוה להם
מושיע את אהוד בן גרא בן הימיני איש אטר יד ימינו וישלחו בני ישראל
בידו מנחה לעגלון מלך מואב׃ וזעיקו בני ישראל קדם יי ואקים יי להון פריק ית
אהוד בר גרא בר שבט בנימין גברא גמיד בידיה דימינא ושדרו בני ישראל
בידיה תקרובתא לעגלון מלכא דמואב׃ ויעש לו אהוד חרב ולה שני פיות גמד
ארכה ויחגר אותה תחת למדיו על ירך ימינו׃ ועבד ליה אהוד חרבא ולה
תרין פומין גרמידא ארכה וזריז יתה מלרע ללבושוהי על ירכיה דימינא׃
ויקרב את המנחה לעגלון מלך מואב ועגלון איש בריא מאד׃ וקריב ית

אלהם וקדפו ויאמר רדפו אחרי לא משגלתני כרס חשאר מכם לבו חקרון עשה לי מוכה אל אחי אל תרעו׳ הפסילים ד׳ מל׳ וסימנה
והוא שב והוא עבר ותהלכי הרע׳ והנה איננו ב׳ וסימנה׳ כי לבן ויחילו עד בוש ויעבר׳

תקרובתא לעגלון מלכא דמואב ועגלון גבר פטים לחדא׃ ויהי כאשר כלה
להקריב את המנחה וישלח את העם נשאי המנחה׃ והוה כד שיצי לקרבא ית
תקרובתא ושלח ית עמא כטלי תקרובתא׃ והוא שב מן הפסילים אשר את הגלגל
ויאמר דבר סתר לי אליך המלך ויאמר הס ויצאו מעליו כל העמדים עליו׃
והוא תב מן מחצביא דעם גלגלא ואמר פתגמא דסתרא אית לי למללא עמך
מלכא ואמר סליק ונפקו מעלוהי כל דקימין עלוהי׃ ואהוד בא אליו והוא ישב
בעלית המקרה אשר לו לבדו ויאמר אהוד דבר אלהים לי אליך ויקם מעל
הכסא׃ ואהוד על לותיה והוא יתיב בעלית בית קיטא דיליה בלחודוהי ואמר
אהוד פתגמא דשי אית לי למללא עמך וקם מעל כרסיא׃ וישלח אהוד את יד
שמאלו ויקח את החרב מעל ירך ימינו ויתקעה בבטנו׃ ואושיט אהוד ית יד
סמליה ונסיב ית חרבא מעל ירכיה דימינא וקבעה במעוהי׃ ויבא גם הנצב
אחר הלהב ויסגר החלב בעד הלהב כי לא שלף החרב מבטנו ויצא הפרשדנה׃
ועל אף דסתקא בתר שננא וטמטים שמנא באפי שננא ארי לא שליף חרבא
ממעוהי ונפק אכליה שפיך׃ ויצא אהוד המסדרונה ויסגר דלתות העליה
בעדו ונעל׃ ונפק אהוד לאכסדרה ואחד דשי עליתא באפיה ואגף׃ והוא יצא
ועבדיו באו ויראו והנה דלתות העליה נעלות ויאמרו אך מסיך הוא את רגליו
בחדר המקרה׃ והוא נפק ועבדוהי עלו וחזו והא דשי עליתא אחידן ואמרו
ברם עביד הוא ית צרכיה באדרון בית קיטא׃ ויחילו עד בוש והנה איננו פתח
דלתות העליה ויקחו את המפתח ויפתחו והנה אדניהם נפל ארצה מת׃ ואוריכו
עד סגי והא ליתוהי פתח דשי עליתא ונסיבו ית מפתחא ופתחו והא רבונהון
טריף רמי על ארעא מית׃ ואהוד נמלט עד התמהמהם והוא עבר את
הפסילים וימלט השעירתה׃ ואהוד אשתיזב עד אתעכוביהון והוא עבר ית
מחצביא ואשתיזב לשעירת׃ ויהי בבואו ויתקע בשופר בהר אפרים וירדו
עמו בני ישראל מן ההר והוא לפניהם׃ והוה במיתוהי ותקע בשופרא בטורא
דבית אפרים ונחתו עמיה בני ישראל מן טורא והוא קדמיהון׃ ויאמר אלהם
רדפו אחרי כי נתן יהוה את איביכם את מואב בידכם וירדו אחריו וילכדו׃

ח׳ מלין מדין וקר׳ נקבות וסימ׳ והבגע מואב ומרון האלהים כלקחה אשר באה אליהם והכל זור המלך והצר לדוד והערך ישר׳
ופלשתים ותהי ישראל ח׳ מרק קהלת׳

את מעברות הירדן למואב ולא נתנו איש לעבר׃ ואמר להון הוו בתרי ארי
מסר יי ית בעלי דבביכון ית מואבאי בידכון ונחתו בתרוהי ואחדו ית מגזת
ירדנא על מואב ולא שבקו אנש למעבר׃ ויכו את מואב בעת ההיא כעשרת
אלפים איש כל שמן וכל איש חיל ולא נמלט איש׃ וקטלו ית מואבאי בעדנא ההוא
כעסרא אלפין גברא כל אימתן וכל גבר גיבר ולא אשתיזב אנש׃ ותכנע מואב
ביום ההוא תחת יד ישראל ותשקט הארץ שמונים שנה׃ ואתכברו מואבאי
ביומא ההוא תחות יד אנש ישראל ושדוכת ארעא דישראל תמנן שנין׃
ואחריו היה שמגר בן ענת ויך את פלשתים שש מאות איש במלמד
הבקר ויושע גם הוא את ישראל׃ ובתרוהי הוה שמגר בר ענת ומחא ית פלשתאי
שית מאה גברא בפרש תוריא ופרק אף הוא ית ישראל׃ ויסיפו
בני ישראל לעשות הרע בעיני יהוה ואהוד מת׃ ואוסיפו בני ישראל למעבד
דביש קדם יי ואהוד מית׃ וימכרם יהוה ביד יבין מלך כנען אשר מלך בחצור
ושר צבאו סיסרא והוא יושב בחרשת הגוים׃ ומסרינון יי ביד יבין מלכא דכנען
דמלך בחצור ורב חיליה סיסרא והוא יתיב בתקוף כרכי עממיא׃ ויצעקו בני
ישראל אל יהוה כי תשע מאות רכב ברזל לו והוא לחץ את בני ישראל בחזקה
עשרים שנה׃ וצעיקו בני ישראל קדם יי ארי תשע מאה רתכין דפרזלא ליה והוא
דחק ית בני ישראל עסרין שנין׃ ודבורה אשה נביאה
אשת לפידות היא שפטה את ישראל בעת ההיא׃ ודבורה איתתא נביאתא איתת
לפידות היא דינא ית ישראל בעדנא ההוא׃ והיא יושבת תחת תמר דבורה בין
הרמה ובין בית אל בהר אפרים ויעלו אליה בני ישראל למשפט׃ והיא יתבא
בקרתא בעטרות דבורה מתפרנסא מן דילה לה דקלין ביריחו פרדסין ברמתא
זיתין עבדין משח בבקעתא בית שקיא בבית אל עפר חיור בטור מלכא וסלקין
לותה בני ישראל לדינא׃ ותשלח ותקרא לברק בן אבינעם מקדש נפתלי ותאמר
אליו הלא צוה יהוה אלהי ישראל לך ומשכת בהר תבור ולקחת עמך עשרת
אלפים איש מבני נפתלי ומבני זבלון׃ ושלחת וקרת לברק בר אבינעם מקדש
דבית נפתלי ואמרת ליה הלא פקיד יי אלהא דישראל איזיל ותתנגיד בטורא דתבור

המעונג ג׳ מל׳ וסימ׳ ומשכתי אליך יגחה עמא ויושע פרעה מלך מצרים׃ ויזעק ד׳ וסימ׳ ברק את זבולון בגדרא הכבל אותי ויאמר
בניעוך מטעם המלך׃

ותדבר עמך עשרה אלפין מבני נפתלי ומבני זבולון׃ ומשכתי אליך אל נחל ל׳
קישון את סיסרא שר צבא יבין ואת רכבו ואת המונו ונתתיהו בידך׃ ואתכיב ל׳ ג׳ מל׳
עליך לנחלא דקישון ית סיסרא רב חילא דיבין וית רתכוהי וית משריתיה
ואמסריניה בידך׃ ויאמר אליה ברק אם תלכי עמי והלכתי ואם לא תלכי עמי
לא אלך׃ ואמר לה ברק אם תיזלין עמי ואיזיל ואם לא תיזלין עמי לא איזיל׃
ותאמר הלך אלך עמך אפס כי לא תהיה תפארתך על הדרך אשר אתה הולך ל׳ ג׳ חד מל׳
כי ביד אשה ימכר יהוה את סיסרא ותקם דבורה ותלך עם ברק קדשה׃ ואמרת בגפ ב׳
מיזל איזיל עמך לחוד ארי לא תהי תשבחתך על אורחא דאת אזיל ארי ביד
אתתא ימסר יי׳ ית סיסרא וקמת דבורה ואזלת עם ברק לקדש׃ ויזעק ברק ל׳
את זבולן ואת נפתלי קדשה ויעל ברגליו עשרת אלפי איש ותעל עמו ב׳
דבורה׃ וכנש ברק ית שבט זבולן וית שבט נפתלי לקדש וסליקו עמיה
עסרא אלפין גברא וסליקת עמיה דבורה׃ וחבר הקיני נפרד מקין מבני חבב ב׳
חתן משה ויט אהלו עד אלון בצענים אשר את קדש׃ וחבר שלמאה אתפרש בצעננים ק׳
משלמאי מבני חובב חמוהי דמשה ופרסיה למשכניה עד מישר אגניא דעם מל׳
קדש׃ ויגדו לסיסרא כי עלה ברק בן אבינעם הר תבור׃ וחוו לסיסרא ארי חל׳ בן
סליק ברק בר אבינעם לטורא דתבור׃ ויזעק סיסרא את כל רכבו תשע מאות ויזעק׳ ל׳
רכב ברזל ואת כל העם אשר אתו מחרשת הגוים אל נחל קישון׃ וכנש ט׳
סיסרא ית כל רתכיה תשע מאה רתכין דברזלא וית כל עמא דעמיה מתקוף
כרכי עממיא לנחלא דקישון׃ ותאמר דבורה אל ברק קום כי זה היום אשר נתן ג׳ חס׳
יהוה את סיסרא בידך הלא יהוה יצא לפניך וירד ברק מהר תבור ועשרת
אלפים איש אחריו׃ ואמרת דבורה לברק קום ארי דין יומא דמסר יי׳ ית
סיסרא בידך הלא מלאכא דיי׳ נפק לאצלחא קדמך ונחת ברק מטורא דתבור
ועסרה אלפין גברא בתרוהי׃ ויהם יהוה את סיסרא ואת כל הרכב ואת כל המחנה ב׳ מדרש
לפי חרב לפני ברק וירד סיסרא מעל המרכבה וינס ברגליו׃ ותבר יי׳ ית
סיסרא וית כל רתכוהי וית כל משריתיה לפתגם דחרב קדם ברק ונחת סיסרא
מעל רתכא ואפך ברגלוהי׃ וברק רדף אחרי הרכב ואחרי המחנה עד חרשת ג׳

וברק ג׳ וסימ׳ רדף אחרי הרכב בן אבינעם ממרום יחלק ד׳ א׳ יוצ׳ האהלה ה׳ וסימ׳ ומהר אברהם האהלה ויבאהו יצחק ויצא משה
ויהי בצאת משה כבא משה וישאו טמוכה יעל לקראת׃

ומסר כ״ב וסימ׳ והיה אם איש יבא ושאלך ואמרת אין הלא מהנה ואמרת בלבבך מי ילד לי את אלה

לח

65

הגוים ויפל כל מחנה סיסרא לפי חרב לא נשאר עד אחד׃ וברק רדף בתר
רתכא ובתר משריתא עד תקוף כרכי עממיא ואתקטילת כל משרית סיסרא
לפתגם דחרב לא אשתאר עד חד׃ וסיסרא נס ברגליו אל אהל יעל אשת חבר
הקיני כי שלום בין יבין מלך חצור ובין בית חבר הקיני׃ וסיסרא אפך ברגלוהי
למשכנא דיעל אתת חבר שלמאה ארי שלמא בין יבין מלכא דחצור ובין בית
חבר שלמאה׃ ותצא יעל לקראת סיסרא ותאמר אליו סורה אדני סורה אלי אל
תירא ויסר אליה האהלה ותכסהו בשמיכה׃ ונפקת יעל לקדמות סיסרא ואמרת
ליה זור רבוני זור לותי לא תדחל וזר לותה למשכנא וכסיתיה בגונכא׃ ויאמר
אליה השקיני נא מעט מים כי צמאתי ותפתח את נאוד החלב ותשקהו ותכסהו׃
ואמר לה אשקיני כען זעיר מיא ארי צחי אנא ופתחת ית כולא דחלבא ואשקיתיה
וכסיתיה׃ ויאמר אליה עמד פתח האהל והיה אם איש יבא ושאלך ואמר היש
פה איש ואמרת אין׃ ואמר לה קומי בתרע משכנא ויהי אם אנש ייתי וישאלינך
ויימר האית כא גברא ותימרין לא׃ ותקח יעל אשת חבר את יתד האהל ותשם
את המקבת בידה ותבוא אליו בלאט ותתקע את היתד ברקתו ותצנח בארץ והוא
נרדם ויעף וימת׃ ונסיבת יעל אתת חבר ית סכת משכנא ושויאת ית ארזפתא
בידה ועלת לותיה ברז ונקשת ית סכתא בצדעיה ונעצת בארעא והוא דמוך
ואשתלהי ומית׃ והנה ברק רדף את סיסרא ותצא יעל לקראתו ותאמר לו לך
וארך את האיש אשר אתה מבקש ויבא אליה והנה סיסרא נפל מת והיתד
ברקתו׃ והא ברק רדיף ית סיסרא ונפקת יעל לקדמותיה ואמרת ליה איתא
ואחזינך ית גברא דאת בעי ועל לותה והא סיסרא טריף רמי מית וסכתא
נעיצא בצדעיה׃ ויכנע אלהים ביום ההוא את יבין מלך כנען לפני בני ישראל׃
ואתבר יי ביומא ההוא ית יבין מלכא דכנען קדם בני ישראל׃ פהזם ׳לה פי דרך
אוקת יבין מלך כנען בין ידי בני אסראיל׃ ותלך יד בני ישראל הלוך וקשה
על יבין מלך כנען עד אשר הכריתו את יבין מלך כנען׃ ואזלת יד בני ישראל
אזלא ותקפא על יבין מלכא דכנען עד דשיציאו ית יבין מלכא דכנען׃ פמנת יד
בני אסראיל כל מא מרת קוית עלי יבין מלך כנען׳ יאך הזמוה׃

דבורה ג׳ חס׳ ושומי מחקברן דברבנה דברק פירוש ותמת דבורה ויקבר ותאמר דבורה אברק ושרי בני יששכר

ירחה יג וסימ׳ ויקרא אברהם שם המקום ולא ירחה לך חמץ ב׳ בו שלש פעמים שלש פעמ׳ שלש פעמ׳ בן ירחה ורמות עליהם ירחה עליך ירחה

תרגום

ותשר דבורה וברק בן אבינעם ביום ההוא לאמר׃
בפרע פרעות בישראל בהתנדב
עם ברכו יהוה׃ שמעו מלכים האזינו
רזנים אנכי ליהוה אנכי אשירה אזמר
ליהוה אלהי ישראל׃ יהוה בצאתך משעיר
בצעדך משדה אדום ארץ רעשה גם שמים
נטפו גם עבים נטפו מים׃ הרים נזלו מפני יהוה
זה סיני מפני יהוה אלהי ישראל׃
בימי שמגר בן ענת בימי יעל חדלו ארחות
והלכי נתיבות ילכו ארחות עקלקלות׃

ושבחת דבורה וברק בר
אבינעם ביומא ההוא
למימר׃ וסבחת דבורה
וברק אבן אבינעם פי דאך
אוקת קאילא׃ בפ״
כד מרדו בית ישראל
באוריתא אתו עליהון עממיא
וטרדונון מקרויהון וכד
תבו למעבד אוריתא אתגברו
אנון על בעלי דבביהון
תריכונון מעל תחום ארעא
דישראל בכין על פורענות תבר סיסרא ומשריתיה ועל ניסא ופרקנא דאתעביד
לישראל דתבו חכימיא למיתב בגלי בכנישתא ברישי גלי ולאלפא ית עמא פתגמי
אוריתא בכין בריכו ואודו קדם יי׳ למא אנכשפת לכשוף פי אסראיל ותגלע אקום
באראכו ללה׃ שמעו מלכיא אציתו שלטוניא אמרה דבורה בנבואה
קדם יי׳ אנא משבחא מודיא ומברכא קדם יי׳ אלהא דישראל׃ אסמעו יא מעשר אלמלוך
ואנצתו יא גמיע אלוזרא אני ללה מסבחה וממגדה ללה אלאה אסראיל׃
אוריתך דיהבת להון לישראל כד עברין עלה שלטין בהון עממיא וכד תיבין לה
מתגברין אנון על בעלי דבביהון יי׳ ביום אתגליותך למתנה מסעיר בהופעות
יקרך על תחומי אדום ארעא זעת אף שמיא מכו אף עננא נגדו מטרא׃ יא
רב פי צהורך מן סעיר ותגליך מן אדום אלארץ ארתעשת ואלסמא ואת הטרת ואלגיום
כטפת מאא׃ טוריא זעו מן קדם יי׳ דין טורא סיני אתרגיף סליק תננא כתננא
דאתונא מן קדם דאתגלי עלוהי יי׳ אלהא דישראל׃ ואלגבאל הטלת מן בין ידי אללה ודא
אלטור סינא מן בין ידי אללה אלאה אסראיל׃ כד תבו ביומי שמגר בר ענת ביומי
יעל פסקו עדי אורחן ודהוו מהלכין בשבילא תבו למהך אלין נאורחן מגלגלן׃ פי
איאם שמגר בן ענת פי איאם יעל אנקטעת אלסבל וצאר סאלכי אלסבך יסלכון סבל מעלקה׃

תוספתא
שמעו מלכיא דמרדו עם מימרא לקבלא תקבולא שלטוניא דעם... לא בחילהון ולא בגבורתהון את... בבריכון ולא קרבון על דבית ישראל ...מודה... ...הלכה שירתא... קדם אלהא דישראל

תוספתא
טוריא זעו מן קדם טורא דתבור טורא דחרמון וטורא דכרמל מתרגשין דין עם דין ואמרין דין לדין... עלוי תשרי שכינתיה ולי חזיא ודין לדין... עלי תשרי ...ולי חזיא

...אשרי שכינתיה על טורא דסיני דהוא זעיר מכל טוריא דין לדין... ומתגבי... תננא כתננא
דאתונא מן קדם דאתגלי עלוהי יי׳ אלהא דישראל׃

אלהים בציון ירחה לעבדיך ...ג׳ מל׳ וחד חס׳ וסימ׳ מקול מחצצים ב׳ בו ועתה התיצבו עמי זכרנא מה יעץ ...

66

תרגום

חדלו פרזון בישראל חדלו עד שקמתי
דבורה שקמתי אם בישראל: יבחר
אלהים חדשים אז לחם שערים מגן אם יראה
ורמח בארבעים אלף בישראל: לבי
לחוקקי ישראל המתנדבים בעם ברכו יהוה:
רכבי אתנות צחרות ישבי על מדין
והלכי על דרך שיחו: מקול מחצצים בין
משאבים שם יתנו צדקות יהוה צדקת
פרזונו בישראל אז ירדו לשערים עם יהוה:

חדלו׳ חרובא קרוי
פצחיא דהואה יתבן בארעא
דישראל נדיאה ואטלטלו
דיריהון עד דאשתלחית
אנא דבורה אשתלחית
לאתנבאה בגו בית ישראל׳
ואנתהת אלארבאץ מן אל
אסראיל ואמתנעת חתי
קמת אנא דבורה ותבתת
מערמה פי אל אסראיל׳

יבחר׳ כד אתרעיאו בית ישראל למפלח לטעותא חדתן דמיקריב אתעבידא דלא
אתעסקו בהון אבהתהון אתו עליהון עממיא וטרדונון מקרויהון וכדו תבו לאוריתא
לא יכילו להון דכד אתא עליהון סנאה ועמיה אחדי תליסין ורמחין בארבעין אלפין
רישי משריין לא איכילו לאגחא קרבא בישראל׳ למא כאנו יכתארו אלאהה אלמחדתה
חינאיד לאתאהם פי מחאלהם תם לא יכון תרס ולא רמח פלמא תאבו ומעה ארבעין אלף
רויסא אלגיוש פלם יטיקו פי אל אסראיל׳ לבי׳ אמרה דבורה בנבואה אנא שליחא
לשבחא לספרי ישראל דכד הות עקתא ההיא לא פסקו מלמדרש באוריתא וכדו יאי
להון דיתבין בבתי כנישתא ברישגלי ומלפין ית עמא פתגמי אוריתא ומברכין ומודן
קדם יי ירתאח קלבי לראסמי אלאסר אלבארעון מן אלקום בארכו אלה׳ דהוו מבטלין עסקיהון
רכיבין על אתנן דחשיכן במיני צורין ומהלכין בכל תחום ארעא דיש׳ ומתבחרין
למיתב על דינא יהון אזלין באורחתהון ומשתעין על גבורן דאתעבידא להון׳ יא
מעאשר ראכבי אלאתן אלשהב אלגלוס ליכתצרו ואלקואפל ומארה אלטריק כתו׳ דאלך׳
מאתר׳ דהוו אנסין להון ונסבין מא דבידיהון בית מתובת מוכסין ומבונת לסטין
על גובין בית שקיא דמיא תמן יודון על זכותא דיי׳ על זכותיה דיתיב בקרוי פצחיא בארעא
דישראל בכין נחתו מכרכי תקפא למיתב בקרוי פצחיא עמיה דיי׳ מן צות אלמחאגזין פי
מסאקי תם יחכון עדל אלה ועדלה אלבאק פי ארבאץ חינאיד ירד שעב אלה אלי מחאלהם׳

מלהטות ל׳ במגבעות ל׳ ומגבעות ל׳ כהקטורת ל׳ מחצצים ל׳ מקטירים ל׳ קמים ל׳ ונבזים ל׳ ביניים ל׳ הבריחים ל׳
ויצים ל׳ ופריצים ל׳ ושבוי ל׳ מריך ל׳

יש בו פה ומ׳ אפרים ישבא בו ובשחתא אהים גלעד בעבר ואיש ואשלא ויהי מספר ויהיו ישב ויהי עם גר וגם ישב

עורי עורי דברה עורי עורי דברי שיר
קום ברק ושבה שביך בן אבינעם
אז ירד שריד לאדירים עם יהוה
ירד לי בגבורים מני אפרים שרשם
בעמלק אחריך בנימין בעממיך מני
מכיר ירדו מחקקים ומזבולן משכים בשבט
ספר ושרי בישׂשכר עם דברה ויששכר
כן ברק בעמק שלח ברגליו בפלגות ראובן גדלים
חקקי לב למה ישבת בין המשפתים לשמע
שרקות עדרים לפלגות ראובן גדולים חקרי

שבחי שבחי דבורה
שבחי ואודאה מלילי תשבחא
קום ברק ושבי שביך בר
אבינעם אצהרי יא דבורה
אצהרי וקולי אתסביח קם
יא ברק ואסב סביך יא
אבן אבינעם בכין
נחית חד ממשריתא דישראל
ותבר תקוף גיברי עממיא
הא לא מגבורא הות דא
אלהין מן קדם יי תבר קדם עמיה

תקוף גיברי סנאיהון חיביר יסתעולי שריד אגלא זקום פאן אלה ולאני עלי אגבאגלה
מדבית אפרים קם יהושע בר נון קדמותא אגיח קרבא בדבית עמלק
בתרוהי קם מלכא שאול מדבית בנימין קטיל ית דבית עמלק ואגיח קרבא בשאר
עממיא מדבית מכיר נחתו מרשמין בקרבא ומשיבט זבולון כתבין בקלמוס
דספר פמן אפרים מן אסתאצל עמלק ובעצהם מן בנימין פעל כדאך באממם
ומן מכיר מן צארו ראסמין ומן זבולון גאדבין בקלם אלכתאב ורברבי
יששכר משתמעין למלי דבורה ושאר שבטא דיששכר משמשין קדם ברק
משתלחין בקרוי מישרא לכל אתר דצריך להמן כתשלחתיה בזרעית ראובן
סגיאין נכלי לבא וארויסא מן יששכר מע דבורה וסאיר יששכר כדאך ברק
מרסלין פי אעמק מעה ואקסאם ראובן אכתר מן אן ירסמהם אלקלב למא
תבתון ממשרי ית קרבא למיתב בין תחומיא למשמע בסורא למדע אידא משרי
נצחא למהוי עמה הבדיין כשר לכון למעבד דבית ראובן הלא ידעיתון דקדמוהי
גלין מחשבת לבא ולא תקימון בין מרתכינן לתסמעו צפיר אלקטוע פאן לאקסאמכם
כתר אסתברא אלקלב דבית גלעד בעברא דירדנא שרו ודבית דן גלד
עברו ית ירדנא שריאו נכסיהון בספינא דבית אשר על ספר ימא שרו קרוי

אבמה וישלמך ישב וירבעם כי ששה ויהי במשר וגם וישב אריה ושלח ג ב בה וחד קמ וסימ כי שלח ברגליו בעמק שלח
ויעיד בבוים שלח

מ׳ דהרות ל׳ הנה הרות ל׳ מנכתלות ל׳ כמה תרות ל׳ ממכתדות ל׳ בכירת ל׳ שחורת ל׳ המנהרות

עממיא דפגרו תבו בבנין
ויתיבו בהון׳ ואמא אלגלעד
פסכנו פי עבר אלארדן ודן
לא יקים פי אלספן אשר עתרה
סכן עלי סאחל אלבחר והו
מקים עלי יסארה׳
דבית זבולון לקביל עממיא
דגדיפו מסרו נפשהון לקטלא
אנון ודבית נפתלי ישבחונכון
כליתבי ארעא׳ ומן זבולון
מן בדל נפסה אלמות ונפתלי
עלי ארפע אלבלאד׳
אתו מלכיא אגיחו קרבא
בכין אגיחו מלכי כנען

לב׳ גלעד בעבר הירדן שכן ודן
למה יגור אניות אשר ישב לחוף ימים ועל מפרציו
ישכון׳ זבלון עם חרף נפשו למות ונפתלי
על מרומי שדה׳ באו מלכים נלחמו
אז נלחמו מלכי כנען בתענך
על מי מגדו בצע כסף לא לקחו׳
מן שמים נלחמו הכוכבים ממסלותם
נלחמו עם סיסרא׳ נחל קישון גרפם
נחל קדומים נחל קישון תדרכי נפשי עז׳
אז הלמו עקבי סוס מדהרות דהרות אביריו׳
אורו מרוז אמר מלאך יהוה ארו ארור
ישביה כי לא באו לעזרת יהוה לעזרת יהוה
בגבורים׳ תברך מנשים יעל אשת חבר הקיני

בתענך הוו שרן ומתן על מי מגדו ממון דכסף לא קבילו׳ למא אקבלת אלמלוך
לאחמתהא מעהא מלוך כנעאן פי תענך עלי מא אלגיין מן גיראן תאכד שימן טמע
אלמאל׳ מן שמיא אתגח עמהון קרבא מאתר דנפקין כוכביא מטבשי
דבריהון תמן אתגח קרבא עם סיסרא׳ מן אלסמא חארבתהם אלכואכב מן מתגאתהא
חארבת סיסרא׳ נחלא דקישון תבריגון נחלא דאתעבידו ביה נסין וגבורין
לישראל מלקדמין הוא נחלא קישון תמן דושישת נפשי קטילי גבריהון בתקוף
ואד ואד קיסון גרהם אלואד אלקדים ואד קיסון אלדי כנת אסלכה בעזי׳ בכין
אשתלפא טפרי סוסותהון מגלכא דהוה מפעך קדם רתכי גברוהי׳ חינאד הבגת
חואפר כילהם מן רכץ אבטאלהם אלדי כאנו ירכבון׳ לוטו מרוז אמר נביא
דיי לוטו ותברו ית יתבהא ארי לא אתו לסעדן עמיה דיי לסעודן עמיה דיי
כד אגיח קרבא בגבריא׳ קאל רסול אללה אלעבנו מרוז ואלעבנו אהלהא לענא
ובילא לעל אנ לם יאתו למעאונת קום אללה ומעאונה שעבה עלי אלגבאברה׳

חכמות ב׳ פת׳ וא׳ קמ׳ וסימ׳ חכמות שריתיה חכמות נשים בגידה [illegible] חכמות בחוץ תרנה [illegible]
פי [illegible] חכמות [illegible] שבעה׳

ר״ופ ב׳ קמ׳ וב׳ פב׳ וסימ׳ הלא ימצאו העמלים וחטמא אד ושמינ הולי׳ גזהול ועשר רחם וחד ברכת שדים ורחם וכל פטר רחם בוף׳

מנשים באהל תברך׃ מים שאל חלב נתנה
בספל אדירים הקריבה חמאה׃ ידה
ליתד תשלחנה וימינה להלמות עמלים והלמה
סיסרא מחקה ראשו ומחצה וחלפה רקתו׃
בין רגליה כרע נפל שכב בין רגליה כרע נפל
באשר כרע שם נפל שדוד׃ בעד
החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא בעד
האשנב מדוע בשש רכבו לבוא מדוע
אחרו פעמי מרכבותיו׃ חכמות שרותיה תענינה
אף היא תשיב אמריה לה׃ הלא
ימצאו יחלקו שלל רחם רחמתים לראש
גבר שלל צבעים לסיסרא שלל
צבעים רקמה צבע רקמתים לצוארי שלל׃
כן יאבדו כל אויביך יהוה ואהביו
כצאת השמש בגברתו ותשקט הארץ ארבעים שנה׃

תתברך מברכת
נשיא טבתא יעל אתת חבר
שלמאה כחדא מנשיא
דמשמשן בבתי מדרשין
תתברך׃ ובכלאף הדא
תבארך מן לבסא יעל זוגה
חבר לקינאה פצלמן לנטא
דואת לאלביה תבארך׃
מיא שאיל יתה חלבא
אשקיאת יתה למדעאם
אית רעיונוהי עלוהי בפיילי
גברא קריבת לקדמוהי
שמן דגבנין׃ למא סלהא
מאא פאסקתה חלבא ופי
טסל גליל קדמת לה סמנא׃
ידה לסכתא אושיטת

וימינה לארזפתא למתבר רשיעין ואנוסין מחתיה לסיסרא תברת רישיה פעת
מוחיה אעברת בצדעיה׃ תם מדת ידהא אי לותד וימינהא למטרקה לצנתע
פהבגת סיסרא פר מגת ראסה ואוהנת דמאגה ואמלת פוגגתה׃ בין
רגלהא כרע נפל שכיב בין רגלהא כרע נפל באתר דכרע תמן נפל בזיא סיסרא
תחת קדמוהא גתא ווקע מעתם הי וקעתה תלך לדיגהאהא תחת קדמהא פימכאן
גתותה תם וקע מעהוטא׃ מן חלכא אסתכיאת ומודיקא אמיה דסיסרא מכיא
אעינתא אמרה מדין אוחרא דתכוהי דברי למיתי מדין אתעכבו רהטא הוו מתא
ליאגרת נצחנין׃ ומן דאכל לכווה אטלעת פגלבתא אם סיסרא ען משכאה קאילה
מאבאל מוכבא אבני קד אבטא ומאבאל אקדאם מראכבה קד תאכרת׃
חכימת פרסתיותא עני׳ן לה אף היא כחכמתה מתיבא למימר לה׃ פאחסמפי

רקמתים ל׳ רחמים ל׳ ומריתים ל׳ ופלשתים ל׳ תחתיים ל׳ מפניים ל׳ העבריים ל׳ לית כותה׳

ה׳ מיחתג וקימשמשא עבדא וממשר פירוש השמש בגבורתו לא תצא כצאת העבדים והיה כצאת משה׳ ולהם ח׳ וסימנ׳

דטסאתהא תגיבהא והיא יצא תלד אקוזהא עלי נפסהא׃ הלא מדמשכחין
מפלגין בזתא יהבין גבר וביתיה לכל חד וחד בזא סגי קדם סיסרא בזת ציורי
צבעונין על צוריה נכסי עתירא ומני חמודא קדם גיברוהי דבלו׃ לעלהם קד
וגדוסלבא וציפהאו וציפתין לראס רגל וקד צאר סלב צבאג לסיסרא סלב דינאג
ורקוט או צבג דורקמין לכר ענק מן אסלב׃ כסיסרא כין ייבדון כל
סנאי עמך יי׳ ורחמוהי יהון עתידין לאזהרא כזיהור יקריה על חד תלת מאה
ארבעין ותלתה כמפק שמשא בגבורתיה ושרוכת ארעא דישראל ארבעין שנין׃
כלאך יביד סאיר באגדך יארבו ומחביך יסרון ככלוג אשמס בגבורתה תם
קרת זארץ בטד דלך ארבעין סנה׃ ויעשו בני ישראל הרע
בעיני יהוה ויתנם יהוה ביד מדין שבע שנים׃ ועבדו בני ישראל דביש קדם יי׳
ומסרינון יי׳ ביד מדין שבע שנין׃ ותעז יד מדין על ישראל מפני מדין עשו להם
בני ישראל את המנהרות אשר בהרים ואת המערות ואת המצדות׃ ותקיפת יד
מדינאי על ישראל מן קדם מדינאי עבדו להון בני ישראל ית מטמוריתא ובטורא
וית מערתא וית מצדתא׃ והיה אם זרע ישראל ועלה מדין ועמלק ובני קדם
ועלו עליו׃ והוי כד זרעין ישראל וסלקין מדינאי ועמלקאי ובני מדנחא וסלקין
עליהון׃ ויחנו עליהם וישחיתו את יבול הארץ עד בואך עזה ולא ישאירו
מחיה בישראל ושה ושור וחמור׃ ושרן עליהון ומחבלין ית עללתא דארעא עד
מעלנא דעזה ולא משארין מזון לקיימא נפש בישראל ואמר ותור וחמר׃ כי הם
ומקניהם יעלו ואהליהם יבאו כדי ארבה לרב ולהם ולגמליהם אין מספר ויבאו
בארץ לשחתה׃ ארי אנון וגיתיהון סלקין ומשכניהון ואתן כמסת גובא לסגי ולהון
ולגמליהון לית מנין ועלין בארעא לחבלותה׃ וידל ישראל מאד מפני מדין
ויזעקו בני ישראל אל יהוה׃ ומאך ישראל לחדא מן קדם מדינאי וזעיקו בני
ישראל קדם יי׳׃ ויהי כי זעקו בני ישראל אל יהוה על אדות מדין׃
והוה כד זעיקו בני ישראל קדם יי׳ על עיסק מדינאי׃ וישלח יהוה איש נביא אל בני
ישראל ויאמר להם כה אמר יהוה אלהי ישראל אנכי העליתי אתכם ממצרים
ואוציא אתכם מבית עבדים׃ ושלח יי׳ גברא נביא לות בני ישראל ואמר להון

ולהם ולגמליהם ולהם לאכלה ולהם אחזה ולהם לבדם ולהם סיקטרכי הטהרו הכהנים והלוים ולהם משררים ומשררות
ולאחיהם הכהנים ולהם׃

הטהרו הכהנים
והלוים

מצאתנו ג וסימ׳ התלאה אשר מצאתנו ולמה מצאתנו ... ואצל ג׳ ב׳ חס׳ וג׳ מל׳ וסימ׳ ואצל אתכם מיד מצרים ומיד כל לחציכם
ואצל אתכם מידו ואציל אתכם מיד מצרים חד ביהושע וחד בשופטים וחד בשמואל׳

כדנן אמר יי אלהא דישראל אנא אסיקית יתכון ממצרים ואפיקית יתכון מבית
עבדותא ואצל אתכם מיד מצרים ומיד כל לחציכם ואגרש אותם מפניכם
ואתנה לכם את ארצם ושיזיבית יתכון מידא דמצראי ומיד כל דחקיכון
ותריכית יתהון מן קדמיכון ויהבית לכון ית ארעהון ואמרה לכם אני יהוה
אלהיכם לא תיראו את אלהי האמרי אשר אתם יושבים בארצם ולא שמעתם
בקולי ואמרית לכון אנא יי אלהכון לא תדחלון ית טעות אמוראי דאתון יתבין
בארעהון ולא קבילתון למימרי   ויבא מלאך יהוה וישב תחת
האלה אשר בעפרה אשר ליואש אבי העזרי וגדעון בנו חבט חטים בגת
להניס מפני מדין ואתא מלאכא דיי ויתיב תחות בטמא דבעפרה דליואש
אבוהי דעזר וגדעון בריה חביט חטין במעצרתא לערקא מן קדם מדינאי
וירא אליו מלאך יהוה ויאמר אליו יהוה עמך גבור החיל ואתחזי ליה מלאכא
דיי ואמר ליה מימרא דיי בסעדך גיבר חילא ויאמר אליו גדעון בי אדני
ויש יהוה עמנו ולמה מצאתנו כל זאת ואיה כל נפלאתיו אשר ספרו לנו
אבותינו לאמר הלא ממצרים העלנו יהוה ועתה נטשנו יהוה ויתננו בכף
מדין ואמר ליה גדעון בבעו רבוני ואית שכינתא דיי בסעדנא ולמא ערענא
כל דין ואן כל פרישותיה דאשתעיאו לנא אבהתנא למימר הלא ממצרים
אסקנא יי וכען רטשנא יי ומסרנא ביד מדינאי ויפן אליו יהוה ויאמר לך
בכחך זה והושעת את ישראל מכף מדין הלא שלחתיך ואתפני ליה יי ואמר
איזיל בחילך דין ותפרוק ית ישראל מידא דמדינאי הלא שלחתך ויאמר אליו
בי אדני במה אושיע את ישראל הנה אלפי הדל במנשה ואנכי הצעיר
בבית אבי ואמר ליה בבעו יי במא אפרוק ית ישראל הא זרעיתי זעירא בשבט
מנשה ואנא חליש בבית אבא ויאמר אליו יהוה כי אהיה עמך והכית את מדין
כאיש אחד ואמר ליה יי ארי יהי מימרי בסעדך ותקטיל ית מדינאי כגברא
חד ויאמר אליו אם נא מצאתי חן בעיניך ועשית לי אות שאתה מדבר עמי
ואמר ליה אם כען אשכחית רחמין בעינך ותסביר לי את דאת ממליל עמי
אל נא תמש מזה עד באי אליך והצאתי את מנחתי והנחתי לפניך ויאמר

וחד כת׳ מוש וחד כת׳ מיש :

יושבים ... וסימ׳ ... להם ואביר גבולות עמים אני יושב בביתו ובני ישראל ... היושבים בערי יהודה גם הם ...
ויורד בית המלך ... על היושבים ומלך ישראל ויהושפט יושבים הראשונים והגרים הבאים ׳

כי אדני ה׳ וסימ׳ ... שלח נא מה אומר במה אושיעו ויעבר מגוח׃ במה ח׳ קמ׳ וסי׳ [illegible] כי אי׳ ... אושיע את ישראל היית
החטאת מספרנו וחבור ... קדם יי אלהיכי אתכם הוגעתם יי יחד ובמה [illegible] וכרכו כחלה [illegible]

מב

אנכי אשב עד שובך׃ לא כען תעדי מכא עד מיתא לותך ואפיק ית תקרובתי
ואניח קדמך ואמר אנא אוריך עד דתתוב׃ וגדעון בא ויעש גדי עזים ואיפת קמח
מצות הבשר שם בסל והמרק שם בפרור ויוצא אליו אל תחת האלה ויגש׃ וגדעון
אתא ועבד גדיא בר עיזי ומכילתא דקמחא אפא פטיר בסרא שוי בסלא ותבשילא
שוי בקדרא ואפיק לותיה לתחות בטמא וקריב׃ ויאמר אליו מלאך האלהים קח
את הבשר ואת המצות והנח אל הסלע הלז ואת המרק שפוך ויעש כן׃ ואמר
ליה מלאכא דיי סב ית בסרא וית פטירא ואחית לכיפא דיכי וית תבשילא שפוך
ועבד כין׃ וישלח מלאך יהוה את קצה המשענת אשר בידו ויגע בבשר
ובמצות ותעל האש מן הצור ותאכל את הבשר ואת המצות ומלאך יהוה הלך
מעיניו׃ ואושיט מלאכא דיי ית ריש שוטיתא דבידיה וקריב בבסרא ובפטירא
וסליקת אישתא מן טנרא ואכלת ית בסרא וית פטירא ומלאכא דיי אסתלק
מלקביל עינוהי׃ וירא גדעון כי מלאך יהוה הוא ויאמר גדעון אהה אדני יהוה
כי על כן ראיתי מלאך יהוה פנים אל פנים׃ וחזא גדעון ארי מלאכא דיי הוא
ואמר גדעון בבעו יי אלהים ארי על כן חזיתי מלאכא דיי אפין באפין׃ ויאמר
לו יהוה שלום לך אל תירא לא תמות׃ ואמר ליה יי שלם לך לא תדחל לא תמות׃
ויבן שם גדעון מזבח ליהוה ויקרא לו יהוה שלום עד היום הזה עודנו בעפרת אבי
העזרי׃ ובנא תמן גדעון מדבחא קדם יי ופלח עלוהי קדם יי דעבד ליה שלמא עד יומא
הדין עד כען איתוהי בעפרת אבוהי דעזרי׃ ויהי בלילה ההוא
ויאמר לו יהוה קח את פר השור אשר לאביך ופר השני שבע שנים והרסת את
מזבח הבעל אשר לאביך ואת האשרה אשר עליו תכרת׃ והוה בליליא ההוא
ואמר ליה יי סב ית תור בר תורי דלאבוך ותורא תנינא דאתפטים שבע שנין
ותפגר ית איגורא דבעלא דלאבוך וית אשירתא דעלוהי תקוץ׃ ובנית מזבח
ליהוה אלהיך על ראש המעוז הזה במערכה ולקחת את הפר השני והעלית
עולה בעצי האשרה אשר תכרת׃ ותבני מדבחא קדם יי אלהך על ריש תקפא הדין
בסדרא ותסב ית תורא תנינא ותסיק עלתא באעי אשירתא דתקוץ׃ ויקח גדעון
עשרה אנשים מעבדיו ויעש כאשר דבר אליו יהוה ויהי כאשר ירא את בית

וירא יב׳ מל׳ וסימ׳ החויה העבד שלום לכם יוסף המחנה החלה משם פתח יי׳ לקול ... וחבר יהוידע דוד יג׳ [illegible]

אביו ואת אנשי העיר מעשות יומם ויעש לילה׃ ודבר גדעון עשרה גברין מעבדוהי
ועבד כמא דמליל עמיה יי והוה מדדחיל מבית אבוהי ומן אנשי קרתא מלמעבד
בימָמא ועבד בליליא׃ וישכימו אנשי העיר בבקר והנה נתץ מזבח הבעל והאשרה
אשר עליו כרתה ואת הפר השני העלה על המזבח הבנוי׃ ואקדימו אנשי קרתא
בצפרא והא מתרע איגורא דבעלא ואשירתא דעלוהי קציצא וית תורא תנינא
מסק על מדבחא דבני׃ ויאמרו איש אל רעהו מי עשה הדבר הזה וידרשו
ויבקשו ויאמרו גדעון בן יואש עשה הדבר הזה׃ ואמרו גבר לחבריה מן עבד
פתגמא הדין ותבעו ובעו ואמרו גדעון בר יואש עבד פתגמא הדין׃ ויאמרו
אנשי העיר אל יואש הוצא את בנך וימת כי נתץ את מזבח הבעל וכי כרת
האשרה אשר עליו׃ ואמרו אנשי קרתא ליואש אפיק ית ברך ויתקטיל ארי
תרע ית איגורא דבעלא וארי קץ אשירתא דעלוהי׃ ויאמר יואש לכל אשר
עמדו עליו האתם תריבון לבעל אם אתם תושיעון אותו אשר יריב לו יומת
עד הבקר אם אלהים הוא ירב לו כי נתץ את מזבחו׃ ואמר יואש לכל דקמו
עלוהי האתון תתפרעון לבעלא אם אתון תפרקון יתיה דיתפרע לבעלא יתקטיל
ברם ארכא יהיב ליה עד צפרא אם טעון איתוהי יתפרע ליה בעלא ארי
תרע ית איגוריה׃ ויקרא לו ביום ההוא ירבעל לאמר ירב בו הבעל כי נתץ את
מזבחו׃ וקרא ליה ביומא ההוא ירבעל למימר יתפרע ליה בעלא ארי תרע ית
איגוריה׃ וכל מדין ועמלק ובני קדם נאספו יחדו ויעברו
ויחנו בעמק יזרעאל׃ וכל מדינאי ועמלקאי ובני מדנחא אתכנישו כחדא
ועברו ושרו במישר יזרעאל׃ ורוח יהוה לבשה את גדעון ויתקע בשופר ויזעק
אביעזר אחריו׃ ורוח גבורא מן קדם יי לבישת ית גדעון ותקע בשופרא ואתכניש
אביעזר בתרוהי׃ ומלאכים שלח בכל מנשה ויזעק גם הוא אחריו ומלאכים
שלח באשר ובזבלון ובנפתלי ויעלו לקראתם׃ ואזגדין שלח בכל שבטא
דמנשה ואתכנישו אף אנון בתרוהי ואזגדין שלח בשבטא אשר ובשבטא זבולון
ובשבטא נפתלי וסליקו לקדמותהון׃ ויאמר גדעון אל האלהים אם ישך מושיע
בידי את ישראל כאשר דברת׃ ואמר גדעון קדם יי אם איתך פריק בידי ית ישראל

ועל כל הארץ ג וסימ גאת הצמר אל יחר אפך בי ואדברה ויעש אלהים כן ועל כל הארץ זאת העצה היעוצה ועתה אל תתעצבו ואני הנה נתתיך היום והיה יי למלך הלין על כל הארץ׃

כמא דמלילתא׃ הנה אנכי מציג את גזת הצמר בגרן אם טל יהיה על הגזה
לבדה ועל כל הארץ חרב וידעתי כי תושיע בידי את ישראל כאשר דברת׃
הא אנא מחית ית גזתא דעמרא בבית אדרי אם טלא יהי על גזתא בלחודה ועל
כל ארעא יבשא ואדע ארי תפרוק בידי ית ישראל כמא דמלילתא׃ ויהי כן
וישכם ממחרת ויזר את הגזה וימץ טל מן הגזה מלוא הספל מים׃ והוה כין
ואקדים ביומא דבתרוהי ועצר ית גזתא ונפק טלא מן גזתא מלי לקנא מיא׃
ויאמר גדעון אל האלהים אל יחר אפך בי ואדברה אך הפעם אנסה נא רק הפעם
בגזה יהי נא חרב אל הגזה לבדה ועל כל הארץ יהיה טל׃ ואמר גדעון קדם יי׳ לא
יתקף רגזך בי ואמליל ברם זמנא הדא אנסי כען לחוד זמנא בגזתא יהי כען
יבשא על גזתא בלחודה ועל כל ארעא יהי טלא׃ ויעש אלהים כן בלילה ההוא
ויהי חרב אל הגזה לבדה ועל כל הארץ היה טל׃ ועבד יי׳ כן בליליא ההוא והוה
יבשא על גזתא בלחודה ועל כל ארעא הוה טלא׃
ז וישכם
ירבעל הוא גדעון וכל העם אשר אתו ויחנו על עין חרד ומחנה מדין היה לו
מצפון מגבעת המורה בעמק׃ ואקדים ירבעל הוא גדעון וכל עמא דעמיה
ושרו על עין חרוד ומשרית מדיאי שריא לקבליה מצפונא מגבעתא דמסתכא
למישרא׃ ויאמר יהוה אל גדעון רב העם אשר אתך מתתי את מדין בידם פן
יתפאר עלי ישראל לאמר ידי הושיעה לי׃ ואמר יי׳ לגדעון סגי עמא דעמך
מלממסר ית מדיאי בידהון דלמא יתרברבון קדמי ישראל למימר ידנא פריקת
לנא׃ ועתה קרא נא באזני העם לאמר מי ירא וחרד ישב ויצפר מהר הגלעד
וישב מן העם עשרים ושנים אלף ועשרת אלפים נשארו׃ וכען אכלי
קדם עמא למימר מן דדחיל ודעי יתוב ויתחזר מטורא דגלעד ותב מן עמא
עסרין ותרין אלפין ועסרא אלפין אשתארו׃ ויאמר יהוה אל גדעון עוד העם רב
הורד אותם אל המים ואצרפנו לך שם והיה אשר אמר אליך זה ילך אתך הוא
ילך אתך וכל אשר אמר אליך זה לא ילך עמך הוא לא ילך׃ ואמר יי׳ לגדעון
עד כען עמא סגי אחית יתהון למיא ואבחרינון לך תמן ויהי דאימר לך דין ייזיל
עמך הוא ייזיל עמך וכל דאימר לך דין לא ייזיל עמך הוא לא ייזיל׃ ויורד את

וכל בכון ופימ׳ וכל בני ישראל אבעזר וכל בני יהושע ומדין ועמלק וכל בני קדם שלמה רחים חכמה ג׳ ופימ׳ אנשי כארץ
בגדה לא חטא ולא חבלה

העם אל המים ויאמר יהוה אל גדעון כל אשר ילק בלשונו מן המים כאשר ילק
הכלב תציג אתו לבד וכל אשר יכרע על ברכיו לשתות׃ ואחית ית עמא למיא
ואמר יי לגדעון כל דילחיך בלישניה מן מיא כמא דמלחיך כלבא תקים יתיה
בלחודוהי וכל דיכרע על ברכוהי למשתי׃ ויהי מספר המלקקים בידם אל פיהם
שלש מאות איש וכל יתר העם כרעו על ברכיהם לשתות מים׃ והוה מנין דשדן
בידיהון לפומהון תלת מאה גברא וכל שאר עמא כרעו על ברכיהון למשתי
מיא׃ ויאמר יהוה אל גדעון בשלש מאות האיש המלקקים
אושיע אתכם ונתתי את מדין בידך וכל העם ילכו איש למקמו׃ ואמר יי
לגדעון בתלת מאה גברא דשדן אפרוק יתכון ואמסר ית מדינאי בידך וכל
עמא יזלון גבר לאתריה׃ ויקחו את צדה העם בידם ואת שופרתיהם ואת כל
איש ישראל שלח איש לאהליו ובשלש מאות האיש החזיק ומחנה מדין היה
לו מתחת בעמק׃ ונסיבו ית זודי עמא בידיהון וית שופריהון וית כל אנש ישראל
שלח גבר לקרווהי ובתלת מאה גברא אתקיף ומשרית מדינאי שריא לקבליה
משפולי מישרא׃ ויהי בלילה ההוא ויאמר אליו יהוה קום רד
במחנה כי נתתיו בידך׃ והוה בליליא ההוא ואמר ליה יי קום חות במשריתא
ארי מסרתינון בידך׃ ואם ירא אתה לרדת רד אתה ופרה נערך אל המחנה׃ ואם
דחיל את למיחת חות את ופורה עולימך למשריתא׃ ושמעת מה ידברו ואחר
תחזקנה ידיך וירדת במחנה וירד הוא ופרה נערו אל קצה החמשים אשר
במחנה׃ ותשמע מא דימללון ובתר כין יתקפן ידך ותיחות במשריתא ונחת
הוא ופורה עולימיה לסטר מזרזיא דבמשריתא׃ ומדין ועמלק וכל בני קדם
נפלים בעמק כארבה לרב ולגמליהם אין מספר כחול שעל שפת הים לרב׃
ומדינאי ועמלקאי וכל בני מדנחא רמן במישרא כגובא לסגי ולגמליהון לית
מנין כחלא דעל כיף ימא לסגי׃ ויבא גדעון והנה איש מספר לרעהו חלום
ויאמר הנה חלום חלמתי והנה צלול לחם שערים מתהפך במחנה מדין ויבא
עד האהל ויכהו ויפל ויהפכהו למעלה ונפל האהל׃ ואתא גדעון והא גברא
משתעי לחבריה חלמא ואמר הא חלמא חלמית והא גריצא דלחים סערין מתהפיך

א קיהו ופימ׳ ובני ישראל אכלו את המן ויהי הגבול א קצה א קצה החמשים ושאר ישוב בכך וחביר הנה שי השמיע

מד' ויחץ ג' וסימ' העם הילכים שלש מאות. הקימו ל' וסימ' גדעון בקונו ודתי את האנשים כי הקימו: שמאלם ג' בליש' ב' חס' וג' מל'
וסימנה מימינכם ומשמאלם כי בו ויחזיקו ביד שמאלם בתר מל' נון:

71

במשריית מדינאי ואתא עד משכנא ומחהי וכפל והפכיה לעילא וכפל משכנא:
ויען רעהו ויאמר אין זאת בלתי אם חרב גדעון בן יואש איש ישראל נתן
האלהים בידו את מדין ואת כל המחנה: ואתיב חבריה ואמר לית דין אלהין חרבא
דגדעון בר יואש אנש ישראל מסר יי בידיה ית מדין וית כל משריתא:
ויהי כשמע גדעון את מספר החלום ואת שברו וישתחו וישב אל
מחנה ישראל ויאמר קומו כי נתן יהוה בידכם את מחנה מדין: והוה כד שמע
גדעון ית שועית חלמא וית פשריה ואודי ותב למשריתא דישראל ואמר קומו ארי
מסר יי בידכון ית משריית מדינאי: ויחץ את שלש מאות האיש שלשה ראשים
ויתן שופרות ביד כלם וכדים רקים ולפדים בתוך הכדים: ופליג ית תלת מאה
גברא תלת משריין ויהב שופריא ביד כלהון וכדין ריקנין ובעוריא בגו כדיא:
ויאמר אליהם ממני תראו וכן תעשו והנה אנכי בא בקצה המחנה והיה כאשר
אעשה כן תעשון: ואמר להון מני תחזון וכין תעבדון והא אנא אתי בסיפי
משריתא ויהי כמא דאעביד כין תעבדון: ותקעתי בשופר אנכי וכל אשר אתי
ותקעתם בשופרות גם אתם סביבות כל המחנה ואמרתם ליהוה ולגדעון: ואתקע
בשופרא אנא וכל דעמי ותתקעון בשופריא אף אתון סחרנות כל משריתא ותימרון
חרבא מן קדם יי ונצחנא על ידי גדעון: ויבא גדעון ומאה איש אשר
אתו בקצה המחנה ראש האשמרת התיכונה אך הקם הקימו את השמרים ויתקעו
בשופרות ונפוץ הכדים אשר בידם: ואתא גדעון ומאה גברא דעמיה בסיפי
משריתא ברישׁ מטרתא מציעיתא ברם בקמא אקימו ית נטריא ותקעו בשופריא
ונפצו כדיא דבידיהון: ויתקעו שלשת הראשים בשופרות וישברו הכדים ויחזיקו
ביד שמאולם בלפידים וביד ימינם השופרות לתקוע ויקראו חרב ליהוה ולגדעון:
ותקעו תלת משריין בשופריא ותברו כדיא ואתקיפו ביד סמלהון בבעוריא
וביד ימינהון שופריא למתקע ואמרו חרבא מן קדם יי ונצחנא על ידי גדעון:
ויעמדו איש תחתיו סביב למחנה וירץ כל המחנה ויריעו וינוסו: וקמו גבר
באתריה סחור סחור למשריתא ורהטו כל משריתא ויבבו ואפכו: ויתקעו שלש
מאות השופרות וישם יהוה את חרב איש ברעהו ובכל המחנה וינס המחנה עד

יכלתי ג' וחס' וסימ' נפתולי ומה יכלתי השיגוני עוכרי: רוחם ב' וסימ' אז רפתה הולכים אחר רוחם תעטף רוחם

הירדנה ו׳ וסימ׳ ויבא גדעון הירדנה ויי שלח בני הירדנה וירד הגבול הירדנה וילך אתם בחזקה ו׳ וסימ׳ והוא לבמין ויריבון אתו
ועם לא לקחתיו ויקראו לו אלהים בחזקה וחד ובחזקה לדיתם

בית השטה צררתה עד שפת אבל מחולה על טבת׃ ותקעו בתלת מאה שופריא
ושוי יי ית חרב גבר בחבריה ובכל משריתא ואפך משריתא עד בית שטה לצרדת
עד כיף מישר מחולה לטבת׃ ויצעק איש ישראל מנפתלי
ומן אשר ומן כל מנשה וירדפו אחרי מדין׃ ואתכנש אנש ישראל משיבט
נפתלי ומשיבט אשר ומן כל שבטא דמנשה ורדפו בתר מדינאי׃ ומלאכים
שלח גדעון בכל הר אפרים לאמר רדו לקראת מדין ולכדו להם את המים
עד בית ברה ואת הירדן ויצעק כל איש אפרים וילכדו את המים עד בית
ברה ואת הירדן׃ ואזגדין שלח גדעון בכל טורא דבית אפרים למימר חותו
לקדמות מדינאי ואחודו עליהון ית מגזתא עד בית ברה ועד ירדנא ואתכניש
כל אנש אפרים ואחדו ית מגזתא עד בית ברה ועד ירדנא׃ וילכדו שני שרי
מדין את ערב ואת זאב ויהרגו את עורב בצור עורב ואת זאב הרגו ביקב
זאב וירדפו אל מדין וראש ערב וזאב הביאו אל גדעון מעבר לירדן׃ ואחדו
ית תרין רברבי מדין ית עורב וית זאב וקטלו ית עורב בשקיף עורב וית זאב
קטלו במישר זאב ורדפו בתר מדינאי וריש עורב וזאב איתיאו לות גדעון
מעברא לירדנא׃ ויאמרו אליו איש אפרים מה הדבר הזה עשית לנו לבלתי
קראות לנו כי הלכת להלחם במדין ויריבון אתו בחזקה׃ ואמרו ליה אנש אפרים
מא פתגמא הדין עבדתא לנא בדיל דלא קריתא לנא כד אזלתא לאגחא
קרבא במדינאי ודיינו עמיה בתקוף׃ ויאמר אליהם מה עשיתי עתה ככם
הלא טוב עללות אפרים מבציר אביעזר׃ ואמר להון מא עבדית כען כותכון
הלא טבין חלשיא דבית אפרים מתקיפיא דבית אביעזר׃ בידכם נתן אלהים
את שרי מדין את ערב ואת זאב ומה יכלתי עשות ככם אז רפתה רוחם מעליו
בדברו הדבר הזה׃ בידכון מסר יי ית רברבי מדין ית עורב וית זאב ומא
יכילית למעבד כותהון בכין נחת רוחהון מניה במללותיה פתגמא הדין׃ ויבא
גדעון הירדנה עבר הוא ושלש מאות האיש אשר אתו עיפים ורדפים׃ ואתא
גדעון לירדנא עבר הוא ותלת מאה גברא דעמיה כיד משלהן ורדפין׃ ויאמר
לאנשי סכות תנו נא ככרות לחם לעם אשר ברגלי כי עיפים הם ואנכי רדף

נתן ו׳ וסימ׳ את הבכורים נקח הכף זבח וצלמנע ויבא לאנשי ויבא לאנשי סכות ויאמרו נתן נתן ויגע כל איש רע ובליעל
ואשר לא נתן להם מגבעותין

וישאלהו ג׳ וסימ׳ האיש לאמר וילכד נער מאנשי סכות וישאלהו [illegible]
[illegible]

72

אחרי זבח וצלמנע מלכי מדין׃ ואמר לאנשי סכות הבו כען פיתא דלחמא
לעמא דעמי ארי משלהן אנון ואנא רדיף בתר זבח וצלמנע מלכי מדין׃
ויאמר שרי סכות הכף זבח וצלמנע עתה בידך כי נתן לצבאך לחם׃ ואמרו
רברבי סכות הכען זבח וצלמנע כען מסירין בידך ארי נתנין לחילך לחמא׃ ויאמר
גדעון לכן בתת יהוה את זבח ואת צלמנע בידי ודשתי את בשרכם את קוצי
המדבר ואת הברקנים׃ ואמר גדעון בכין כד ימסר יי ית זבח וית צלמנע בידי
ואדוש ית בסרכון על כובי מדברא ועל ברקוניא׃ ויעל משם פנואל וידבר
אליהם כזאת ויענו אותו אנשי פנואל כאשר ענו אנשי סכות׃ וסליק מתמן
לפנואל ומליל עמהון כהדא ואתיבו יתיה אנשי פנואל כמא דאתיבו אנשי סכות׃
ויאמר גם לאנשי פנואל לאמר בשובי בשלום אתץ את המגדל הזה׃ ואמר
אף לאנשי פנואל למימר כד אתוב בשלם אתרע ית מגדלא הדין׃
וזבח וצלמנע בקרקר ומחניהם עמם כחמשת עשר אלף כל הנותרים מכל
מחנה בני קדם והנפלים מאה ועשרים אלף איש שלף חרב׃ וזבח וצלמנע
בקרקר ומשריתהון עמהון כחמשת עסר אלפין כל דאשתארו מכל משרית
בני מדנחא ודאתקטלו מאה ועסרין אלפין גברא שלפי סיפא׃ ויעל גדעון דרך
השכוני באהלים מקדם לנבח ויגבהה ויך את המחנה והמחנה היה בטח׃ וסליק
גדעון באורח משרית ערבאי דשרן בשכונין במדברא ממדנחא לנבח ורמתא
ומחא ית משריתא ומשריתא שריא לרחצן׃ וינוסו זבח וצלמנע וירדף אחריהם
וילכד את שני מלכי מדין את זבח ואת צלמנע וכל המחנה החריד׃ ואפכו
זבח וצלמנע ורדף בתריהון ואחד ית תרין מלכי מדין ית זבח וית צלמנע וכל
משריתא אזיעו׃ וישב גדעון בן יואש מן המלחמה מלמעלה החרס׃ ותב
גדעון בר יואש מקרבא עד לא מיעל שמשא׃ וילכד נער מאנשי סכות וישאלהו
ויכתב אליו את שרי סכות ואת זקניה שבעים ושבעה איש׃ ואחד עולימא
מאנשי סכות ושאליה וכתב ליה ית רברבי סכות וית סבהא שבעין ושבעה
גברא׃ ויבא אל אנשי סכות ויאמר הנה זבח וצלמנע אשר חרפתם אותי
לאמר הכף זבח וצלמנע עתה בידך כי נתן לאנשיך היעפים לחם׃ ואתא

[illegible]
[illegible]
יצא ויאמר מצרים ומצרים יצאו

במה לשני ופי׳ דרך השכוני וכי תלא תבכו ונשב בה הלים עד חושיבך במהלים יה יב בוקיו ופי׳ שלשת השריגים הקלים שלשת ימים
[illegible] את העם אשר כפר בהם הוצך על גחון קרוחי העדה אשאל מכם שאלה כה אמרה דוד ואמרת כלכלך מי ילד [illegible]

לות אנשי סכות ואמר הא זבח וצלמנע דחסידתון יתי למימר הכען זבח וצלמנע
כען מסירין בידך ארי נתין לגברך דמשלהן לחמא׃ ויקח את זקני העיר ואת קוצי ב׳
המדבר ואת הברקנים וידע בהם את אנשי סכות׃ ודבר ית סבי קרתא ונסיב ית ל׳ וחד
כובי מדברא וית ברקניא ודבר עליהון ית גברי סכות׃ ואת מגדל פנואל נתץ וחד וידע
ויהרג את אנשי העיר׃ וית מגדל פנואל תרע וקטיל ית אנשי קרתא׃ ויאמר אל וחד
זבח ואל צלמנע איפה האנשים אשר הרגתם בתבור ויאמרו כמוך כמוהם ג׳ מל
אחד כתאר בני המלך׃ ואמר לזבח ולצלמנע איכא גבריא דקטילתון בתבור
ואמרו כותך כינאכון חד מנהון כחזות דבני מלכא׃ ויאמר אחי בני אמי הם חי כ״ב
החיתם אותם לא הרגתי אתכם׃ ואמר אחי בני אמא אנון קיים הוא יי׳ אלו
קיימתון יתהון לא קטילית יתכון׃ ויאמר ליתר בכורו קום הרג אותם ולא שלף ג׳ מל
הנער חרבו כי ירא כי עודנו נער׃ ואמר ליתר בכריה קום קטיל יתהון ולא
שליף עולימא חרביה ארי דחיל ארי עד כען הוא יניק׃ ויאמר זבח וצלמנע ל׳
קום אתה ופגע בנו כי כאיש גבורתו ויקם גדעון ויהרג את זבח ואת צלמנע
ויקח את השהרנים אשר בצוארי גמליהם׃ ואמר זבח וצלמנע קום את ושלוט
בנא ארי כגברא כין גבורתיה וקם גדעון וקטל ית זבח וית צלמנע ונסיב ית
ענקיא דבצורי גמליהון׃ ויאמרו איש ישראל אל גדעון ל׳ יד פסק
משל בנו גם אתה גם בנך גם בן בנך כי הושעתנו מיד מדין׃ ואמרו אנש
ישראל לגדעון מלוך עלנא אף את אף ברך אף בר ברך ארי פרקתנא מיד גם
מדינאי׃ ויאמר אלהם גדעון לא אמשל אני בכם ולא ימשל בני בכם יהוה ל׳ גם
ימשל בכם׃ ואמר להון גדעון לא אמלוך אנא עליכון ולא ימלוך ברי עליכון
יי׳ מלכא עליכון׃ ויאמר אלהם גדעון אשאלה מכם שאלה ותנו לי איש נזם
שללו כי נזמי זהב להם כי ישמעאלים הם׃ ואמר להון גדעון שאיל אנא יב׳
מנכון שאלתא והבו לי גבר קדשיה אנון מן בזתא ארי קדשי דדהבא להון ארי
ערבאי קטילו׃ ויאמרו נתון נתן ויפרשו את השמלה וישליכו שמה איש נזם ל׳ מל
שללו׃ ואמרו מיתן ניתין ופרסו ית כסותא ורמו לתמן גבר קדשיה מן בזתיה׃
ויהי משקל נזמי הזהב אשר שאל אלף ושבע מאות זהב לבד מן השהרנים ג׳ ב׳

בתוך המרי חרשה כבוב ארץ וחבירי השהרנים ג׳ וסימ׳ ויקח את השהרנים לבד מן השהרנים והנטיפות השביסים והשהרנים
[illegible] [illegible] [illegible] שמה איש [illegible] ראש שבע [illegible]
[illegible] בכורו ג׳ מל׳ [illegible] ויקח יהודה ויאמר ליתר בכורו ויהי [illegible] בכורו׃

ולגדעון ג׳ נח׳ ומ׳ לט׳ לנו׳ היו שבעים בנים · בשיבה טובה ד׳ וסימ׳ אברהם ... דוד ... : ולא זכרו ג׳ וסימ׳ בני ישראל ב׳ ...
ואחים וימכו׃ ולא עשו ל׳ וסימ׳ המילדת חסד עם בית ... אשר ... אשר דבר לעשות׃

73

וְהַנְּטִיפוֹת וּבִגְדֵי הָאַרְגָּמָן שֶׁעַל מַלְכֵי מִדְיָן וּלְבַד מִן הָעֲנָקוֹת אֲשֶׁר בְּצַוְּארֵי
גְמַלֵּיהֶם׃ והוה מתקל קדשי דדהבא דשאיל אלף ושבע מאה דהבא בר מן
סהרניא וכליליא ולבושי ארגונא דעל מלכי מדין ובר מן ענקיא דבצוורי גמליהון׃
וַיַּעַשׂ אוֹתוֹ גִדְעוֹן לְאֵפוֹד וַיַּצֵּג אוֹתוֹ בְעִירוֹ בְּעָפְרָה וַיִּזְנוּ כָל יִשְׂרָאֵל אַחֲרָיו שָׁם
וַיְהִי לְגִדְעוֹן וּלְבֵיתוֹ לְמוֹקֵשׁ׃ ועבד יתיה גדעון לאיפודא ואקים יתיה בקרתיה
בעפרה וטעו כל ישראל בתרוהי תמן והוה לגדעון ולביתיה לתקלא׃ וַיִּכָּנַע מִדְיָן
לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יָסְפוּ לָשֵׂאת רֹאשָׁם וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה בִּימֵי גִדְעוֹן׃
ואתברו מדינאי קדם בני ישראל ולא אוסיפו לארמא רישהון ושדוכת ארעא
דישראל ארבעין שנין ביומי גדעון׃ וַיֵּלֶךְ יְרֻבַּעַל בֶּן יוֹאָשׁ וַיֵּשֶׁב
בְּבֵיתוֹ׃ ואזל ירבעל בר יואש ויתיב בביתיה׃ וּלְגִדְעוֹן הָיוּ שִׁבְעִים בָּנִים יֹצְאֵי
יְרֵכוֹ כִּי נָשִׁים רַבּוֹת הָיוּ לוֹ׃ ולגדעון הוו שבעין בנין נפקי ירכיה ארי נשין סגיאן
הוו ליה׃ וּפִילַגְשׁוֹ אֲשֶׁר בִּשְׁכֶם יָלְדָה לּוֹ גַם הִיא בֵּן וַיָּשֶׂם אֶת שְׁמוֹ אֲבִימֶלֶךְ׃ ולחינתיה
דבשכם ילידת ליה אף היא בר ושוי ית שמיה אבימלך׃ וַיָּמָת גִּדְעוֹן בֶּן יוֹאָשׁ
בְּשֵׂיבָה טוֹבָה וַיִּקָּבֵר בְּקֶבֶר יוֹאָשׁ אָבִיו בְּעָפְרָה אֲבִי הָעֶזְרִי׃ ומית גדעון בר יואש
בסיבו טבא ואתקבר בקבלא דיואש אבוהי בעפרה דאבוהי דעזרי׃ וַיְהִי
כַּאֲשֶׁר מֵת גִּדְעוֹן וַיָּשׁוּבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּזְנוּ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים וַיָּשִׂימוּ לָהֶם בַּעַל בְּרִית
לֵאלֹהִים׃ והוה כד מית גדעון ותבו בני ישראל וטעו בתר בעליא ושויאו להון בעיל
קים לטעותא׃ וְלֹא זָכְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם הַמַּצִּיל אוֹתָם מִיַּד כָּל
אֹיְבֵיהֶם מִסָּבִיב׃ ולא אדכרו בני ישראל ית פלחנא דיי׳ אלההון דשיזיב יתהון מיד
כל בעלי דבביהון מסחור סחור׃ וְלֹא עָשׂוּ חֶסֶד עִם בֵּית יְרֻבַּעַל גִּדְעוֹן כְּכָל
הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה עִם יִשְׂרָאֵל׃ ולא עבדו טיבו עם בית ירבעל גדעון ככל
טבתא דעבד עם ישראל׃ וַיֵּלֶךְ אֲבִימֶלֶךְ בֶּן יְרֻבַּעַל שְׁכֶמָה אֶל אֲחֵי
אִמּוֹ וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם וְאֶל כָּל מִשְׁפַּחַת בֵּית אֲבִי אִמּוֹ לֵאמֹר׃ ואזל אבימלך בר ירבעל
לשכם לות אחי אמיה ומליל עמהון ועם כל זרעית בית אבוהא דאמיה למימר׃
דַּבְּרוּ נָא בְּאָזְנֵי כָל בַּעֲלֵי שְׁכֶם מַה טּוֹב לָכֶם הֲמְשֹׁל בָּכֶם שִׁבְעִים אִישׁ כֹּל בְּנֵי
יְרֻבַּעַל אִם מְשֹׁל בָּכֶם אִישׁ אֶחָד וּזְכַרְתֶּם כִּי עַצְמְכֶם וּבְשַׂרְכֶם אָנִי׃ מלילו כען

ויאספו י״ב וסימ׳ ויעמד משה ... האמרי ... בעלי מגדל שכם בני עמון שובו ... ליהודה ויאספו פלשתים
ויאספו בני בנימן ויאספו כל העם כאיש ... ויאספו ... ירושלם עם רב׃

גבית יב וסימ׳ יוסף ואחיו ויאספו כל בעלי וירדו אחיו מלת תמות אחימלך וישמעו אחיו משחקים טובים בבנה בן אחיה ושמי כל הבוס
אחיו אחיך הנשיא המשא וכל בית ישראל חבירו׳ וישמע ג רפי וסימ׳ אליכם בכשר יצ׳ מי ככם׳

קדם כל יתבי שכם מא טב לכון דימלכון עליכון שבעין גברא כל בני ירבעל או
דימלוך עליכון גברא חד ותדכרון ארי קריבכון ובסרכון אנא׃ וידברו אחי
אמו עליו באזני כל בעלי שכם את כל הדברים האלה ויט לבם אחרי אבימלך
כי אמרו אחינו הוא׃ ומלילו אחי אמיה עלוהי קדם כל יתבי שכם ית כל
פתגמיא האלין ואתפני לבהון בתר אבימלך ארי אמרו אחונא הוא׃ ויתנו לו
שבעים כסף מבית בעל ברית וישכר בהם אבימלך אנשים ריקים ופחזים וילכו
אחריו׃ ויהבו ליה שבעין כסף מבית בעל קים ואגר בהון אבימלך גברין סריקין
ובקרין ואזלו בתרוהי׃ ויבא בית אביו עפרתה ויהרג את אחיו בני ירבעל שבעים
איש על אבן אחת ויותר יותם בן ירבעל הקטן כי נחבא׃ ועל לבית אבוהי
לעפרה וקטיל ית אחוהי בני ירבעל שבעין גברא על אבנא חדא ואשתאר יותם
בר ירבעל זעירא ארי אטמר׃ ויאספו כל בעלי שכם וכל בית
מלוא וילכו וימליכו את אבימלך למלך עם אלון מצב אשר בשכם׃ ואתכנישו
כל יתבי שכם וכל בית מלוא ואזלו ואמליכו ית אבימלך למהוי מלכא עם מישר
קמתא דבשכם׃ ויגדו ליותם וילך ויעמד בראש הר גרזים וישא קולו ויקרא
ויאמר להם שמעו אלי בעלי שכם וישמע אליכם אלהים׃ וחויאו ליותם ואזל
וקם בריש טורא דגריזין וארים קליה וקרא ואמר להון קבילו מני יתבי שכם
ויקביל צלותכון יי׃ הלוך הלכו העצים למשח עליהם מלך ויאמרו לזית מלוכה
עלינו׃ מיזל אזלו אילניא למנאה עליהון מלכא ואמרו לזיתא מלוך עלנא׃
ויאמר להם הזית החדלתי את דשני אשר בי יכבדו אלהים ואנשים והלכתי
לנוע על העצים׃ ואמרת להון זיתא האשבוק ית משחי דמניה מיקרין קדם יי
וביה מתפנקין רברביא ואהך למעבד מלכו על אילניא׃ ויאמרו העצים לתאנה
לכי את מלכי עלינו׃ ואמרו אילניא לתינתא איתא את מלוכי עלנא׃ ותאמר
להם התאנה החדלתי את מתקי ואת תנובתי הטובה והלכתי לנוע על העצים׃
ואמרת להון תינתא האשבוק ית חליי וית דבילתי שפירתא ואהך למעבד מלכו
על אילניא׃ ויאמרו העצים לגפן לכי את מלכי עלינו׃ ואמרו אילניא לגופנא
איתא את מלוכי עלנא׃ ותאמר להם הגפן החדלתי את תירושי המשמח אלהים

ואנשים ד׳ וסימ׳ ואנשים מבני ישראל יכבדו אלהים המשמח אלהים ואנשים ונשים צדיקים המה יקחו׳ לנוע ד׳ וסימ׳ הזית התאנה
הגפן אהבו לנוע׳

והאכלו ו רפי וכנס את אשר זי אבימלך בטע את חמשיך ומכיר פתח לבנו׃ וחלס ל בטע וסימ קמו ישרא וכתבו בשבתא׃ בארה
ל וסימ ויבע ישרא ומשם בארה ויגש יותם ויברח בארה בנו בתר ... ושוס ... כשוס ... ובארא׃

ואנשים והלכתי לנוע על העצים׃ ואמרת להון גפנא האשבוק ית חמרי דביה
מנסכין קדם יי וביה חדן רברבא ואהך למעבד מלכו על אילניא׃ ויאמרו כל
העצים אל האטד לך אתה מלך עלינו׃ ואמרו כל אילניא לאטדא איתא את
מלוך עלנא׃ ויאמר האטד אל העצים אם באמת אתם משחים אתי למלך
עליכם באו חסו בצלי ואם אין תצא אש מן האטד ותאכל את ארזי הלבנון׃
ואמר אטדא לאילניא אם בקשוט אתון משחין יתי למהוי מלכא עליכון עולו
שרו בטולי ואם לא תפוק אישתא מן אטדא ותיכול ית ארזי לבנן׃ ועתה אם
באמת ובתמים עשיתם ותמליכו את אבימלך ואם טובה עשיתם עם ירבעל
ועם ביתו ואם כגמול ידיו עשיתם לו׃ וכען אם בקשטא ובשלמותא עבדתון
ואמליכתון ית אבימלך ואם טבתא עבדתון עם ירבעל ועם ביתיה ואם כגמלא
דידוהי עבדתון ליה׃ אשר נלחם אבי עליכם וישלך את נפשו מנגד ויצל
אתכם מיד מדין׃ דאגיח אבא עליכון ומסר ית נפשיה כבעל דבב לאתקטלא ושיזיב
יתכון מיד מדינאי׃ ואתם קמתם על בית אבי היום ותהרגו את בניו שבעים
איש על אבן אחת ותמליכו את אבימלך בן אמתו על בעלי שכם כי אחיכם
הוא׃ ואתון קמתון על בית אבא יומא דין וקטילתון ית בנוהי שבעין גברין
על אבנא חדא ואמליכתון ית אבימלך בר אמתיה על יתבי שכם ארי אחוכון
הוא׃ ואם באמת ובתמים עשיתם עם ירבעל ועם ביתו היום הזה שמחו
באבימלך וישמח גם הוא בכם׃ ואם בקשטא ובשלמותא עבדתון עם ירבעל
ועם ביתיה יומא דין חדו באבימלך ויחדי אף הוא בכון׃ ואם אין תצא אש מאבימלך
ותאכל את בעלי שכם ואת בית מלוא ותצא אש מבעלי שכם ומבית מלוא
ותאכל את אבימלך׃ ואם לא תפוק אישתא מאבימלך ותיכול ית בעלי שכם
וית בית מלוא ותפוק אישתא מבית שכם ומבית מלוא ותיכול ית אבימלך׃ וינס
יותם ויברח וילך בארה וישב שם מפני אבימלך אחיו׃ ואפך יותם וערק ואזל
לבאר ויתיב תמן מן קדם אבימלך אחוהי׃ וישר אבימלך על
ישראל שלש שנים׃ ומלך אבימלך על ישראל תלת שנין׃ וישלח אלהים רוח
רעה בין אבימלך ובין בעלי שכם ויבגדו בעלי שכם באבימלך׃ ושלח יי רוח

נלחם יב פת וסימ כי תשכן עיר ביתו אשר נלחם אבי הטוב טוב אתה בהדר עזר ונלחם ירבעם ... ויהושפט ... ומלחמות
ויהפך להם ויהי פחד אלהים והוא נלחם ריש פימן׃ וישר ג בטע שין ויותם ... אבימלך ויגשו אל מלכך וישר כמגרה ובחריצי ...

אחיהם ד׳ וסימ׳ אחיהם הכבוד בבית אחיהם הכבוד על אבימלך אחיהם ונעשה מחיהם וחור ואחיהם שלום׃ חזקו ד׳ דגש וסימ׳ אשר חזקו את ידיו לא חזקו הכהנים חזקו ופקידם מעלט ומל׳ בביכוריהם חזקו ידיהם׃

כישא בין אבימלך ובין יתבי שכם ושקרו יתבי שכם באבימלך׃ לבוא חמס
שבעים בני ירבעל ודמם לשום על אבימלך אחיהם אשר הרג אותם ועל בעלי
שכם אשר חזקו את ידיו להרג את אחיו׃ למיתי חטוף שבעין בני ירבעל ודמהון
לשואה על אבימלך אחוהון דקטל יתהון ועל יתבי שכם דתקיפו ית ידוהי
למקטל ית אחוהי׃ וישימו לו בעלי שכם מארבים על ראשי ההרים ויגזלו
את כל אשר יעבר עליהם בדרך ויגד לאבימלך׃ ושויאו ליה יתבי שכם כמנין
על רישי טוריא ואנסין ית כל דיעבר עליהון באורחא ואתחוה לאבימלך׃
ויבא געל בן עבד ואחיו ויעברו בשכם ויבטחו בו בעלי שכם׃
ואתא געל בר עבד ואחוהי ועברו בשכם ואתרחיצו עלוהי יתבי שכם׃ ויצאו
השדה ויבצרו את כרמיהם וידרכו ויעשו הלולים ויבאו בית אלהיהם ויאכלו
וישתו ויקללו את אבימלך׃ ונפקו לחקלא וקטפו ית כרמיהון ועצרו ועבדו
חנגין ועלו לבית טעותהון ואכלו ושתיאו ולטו ית אבימלך׃ ויאמר געל בן
עבד מי אבימלך ומי שכם כי נעבדנו הלא בן ירבעל וזבל פקידו עבדו את
אנשי חמור אבי שכם ומדוע נעבדנו אנחנו׃ ואמר געל בר עבד מן אבימלך
ומן שכם ארי נפלחיניה הלא בר ירבעל וזבול שלטוניה פלחו ית אנשי חמור
אבוהי דשכם ומדין נפלחיניה אנחנא׃ ומי יתן את העם הזה בידי ואסירה
את אבימלך ויאמר לאבימלך רבה צבאך וצאה׃ ומן ימסר ית עמא הדין
בידי ואעדי ית אבימלך ואמר לאבימלך טקיס משריתך ופוק׃ וישמע זבל
שר העיר את דברי געל בן עבד ויחר אפו׃ ושמע זבול רב קרתא ית פתגמי געל
בר עבד ותקיף רגזיה׃ וישלח מלאכים אל אבימלך בתרמה לאמר הנה געל
בן עבד ואחיו באים שכמה והנם צרים את העיר עליך׃ ושלח אזגדין לות
אבימלך ברז למימר הא געל בר עבד ואחוהי אתן לשכם והאנון צירין ית
קרתא עלך׃ ועתה קום לילה אתה והעם אשר אתך וארב בשדה׃ וכען קום בליליא
את ועמא דעמך וכמון בחקלא׃ והיה בבקר כזרח השמש תשכים ופשטת
על העיר והנה הוא והעם אשר אתו יצאים אליך ועשית לו כאשר תמצא ידך׃
ויהי בצפרא כמדנח שמשא תקדים ותתנגיד על קרתא והא הוא ועמא דעמיה

ואסירה ג׳ וסימ׳ אבימלך ראשון בדיליך העם אשר עמנו ל׳ וסימ׳ ויבא יעקב לוזה ויקם אבימלך קדמ׳ מה דאיהם שה ולו והעם
ויגשו שכמה ו׳ וסימ׳ וישלחהו מעמק אברון ויחמק יהושע וילך אבימלך בן ירבעל דם שכמה פרס עדים וילך רחבעם שכמה
ונדבר ימ׳ העולה מבית אל שכמה׃

כפקין לותך ותעביד ליה כמא דתשכח ידך׃ ויקם אבימלך וכל
העם אשר עמו לילה ויארבו על שכם ארבעה ראשים׃ וקם אבימלך וכל עמא
דעמיה בליליא וכמנו על שכם ארבע משרין׃ ויצא געל בן עבד ויעמד פתח
שער העיר ויקם אבימלך והעם אשר אתו מן המארב׃ ונפק געל בר עבד וקם
במעלנא דתרע קרתא וקם אבימלך ועמא דעמיה מן כמנא׃ וירא געל את העם
ויאמר אל זבל הנה עם יורד מראשי ההרים ויאמר אליו זבל את צל ההרים
אתה ראה כאנשים׃ וחזא געל ית עמא ואמר לזבול הא עמא נחית מרישי
טוריא ואמר ליה זבול ית טולא דטוריא את חזי כגבריא׃ ויסף עוד געל לדבר
ויאמר הנה עם יורדים מעם טבור הארץ וראש אחד בא מדרך אלון מעוננים׃
ואוסיף עוד געל למללא ואמר הא עמא נחתין מן תקפא דארעא ומשריתא חדא
אתיא מאורח מישר מעכניא׃ ויאמר אליו זבל איה אפוא פיך אשר תאמר מי
אבימלך כי נעבדנו הלא זה העם אשר מאסתה בו צא נא עתה והלחם בו׃
ואמר ליה זבול אן אכון פתגמך דאת אמר מן אבימלך ארי נפלחניה הלא דין
עמא דקצתא ביה פוק כען ואגיח קרבא ביה׃ ויצא געל לפני בעלי
שכם וילחם באבימלך׃ ונפק געל קדם יתבי שכם ואגיח קרבא באבימלך׃
וירדפהו אבימלך וינס מפניו ויפלו חללים רבים עד פתח השער׃ ורדפיה
אבימלך ואפך מן קדמוהי ונפלו קטילין סגיאין עד מעלנא דתרעא׃ וישב
אבימלך בארומה ויגרש זבל את געל ואת אחיו משבת בשכם׃ ויתיב אבימלך
בארומה ותריך זבול ית געל וית אחוהי מלמיתב בשכם׃ ויהי
ממחרת ויצא העם השדה ויגדו לאבימלך׃ והוה ביומא דבתרוהי ונפק עמא
לחקלא וחויאו לאבימלך׃ ויקח את העם ויחצם לשלשה ראשים ויארב בשדה
וירא והנה העם יצא מן העיר ויקם עליהם ויכם׃ ודבר ית עמא ופליגנון לתלת
משרין וכמן בחקלא וחזא והא עמא נפיק מן קרתא וקם עליהון וקטלינון׃
ואבימלך והראשים אשר עמו פשטו ויעמדו פתח שער העיר ושני הראשים
פשטו על כל אשר בשדה ויכום׃ ואבימלך ומשריתא דעמיה אתנגדו וקמו
במעלנא דתרע קרתא ותרתין משרין אתנגידא על כל דבחקלא וקטלונון׃

מהרו ג׳ וסימ׳ ועלו נא חבי׳ מהרו עשו כמוני ... והשלך ג׳ וסימ׳ את הילד אשה אחת פלח רכב ודברי אחריך ...
... וישב את כל הרכוש ... ושר המשקים ...

ואבימלך נלחם בעיר כל היום ההוא וילכד את העיר ואת העם אשר בה הרג
ויתץ את העיר ויזרעה מלח: ואבימלך אגיח קרבא בקרתא כל יומא ההוא וכבש
ית קרתא וית עמא דבה קטל ותרע ית קרתא וזרעה מלחא: וישמעו
כל בעלי מגדל שכם ויבאו אל צריח בית אל ברית: ושמעו כל יתבי מגדל שכם ואתו
לצריח בית אלמגדר קים: ויגד לאבימלך כי התקבצו כל בעלי מגדל שכם:
ואתחוה לאבימלך ארי אתכנשו כל יתבי מגדל שכם: ויעל אבימלך הר
צלמון הוא וכל העם אשר אתו ויקח אבימלך את הקרדמות בידו ויכרת שוכת
עצים וישאה וישם על שכמו ויאמר אל העם אשר עמו מה ראיתם עשיתי
מהרו עשו כמוני: וסליק אבימלך לטורא דצלמון הוא וכל עמא דעמיה ונסיב
אבימלך ית כלביא בידיה וקץ סוכת אעין וכטליה ושוי על כתפיה ואמר
לעמא דעמיה מא חזיתון עבדית אוחו עבידו כותי: ויכרתו גם כל העם איש
שוכו וילכו אחרי אבימלך וישימו על הצריח ויציתו עליהם את הצריח באש
וימתו גם כל אנשי מגדל שכם כאלף איש ואשה: וקצו אף כל עמא גבר
סוכיה ואזלו בתר אבימלך ושויאו על צריח ואדליקו עליהון ית צריח בנורא
ואתקטלו אף כל אנשי מגדל שכם כאלף גבר ואתא: וילך אבימלך
אל תבץ ויחן בתבץ וילכדה: ואזל אבימלך לתבץ ושרא בתבץ וכבשה: ומגדל
עז היה בתוך העיר וינסו שמה כל האנשים והנשים וכל בעלי העיר ויסגרו
בעדם ויעלו על גג המגדל: ומגדל תקיף הוה בגו קרתא ואפכו לתמן כל
גבריא ונשיא וכל יתבי קרתא ואגפו באפיהון וסליקו על איגר מגדלא:
ויבא אבימלך עד המגדל וילחם בו ויגש עד פתח המגדל לשרפו באש:
ואתא אבימלך עד מגדלא ואגיח קרבא ביה וקריב עד תרע מגדלא
לאוקדותיה בנורא: ותשלך אשה אחת פלח רכב על ראש אבימלך ותרץ
את גלגלתו: ורמת איתתא חדא פלגות רכבא על רישא דאבימלך ורעת ית
גלגלתיה: ויקרא מהרה אל הנער נשא כליו ויאמר לו שלף חרבך ומותתני
פן יאמרו לי אשה הרגתהו וידקרהו נערו וימת: וקרא בפריע לעולימא
נטיל זיניה ואמר ליה שלוף חרבך וקטולני דלמא יימרון עלי איתתא קטלתיה

וישב אלהים ... וישב יצחק ואביהר ... וישב ...
... וישב עליהם ...

קללת ב׳ וכימי יותם חיכולת מבן׳ ופירו קללת אלהים קללת יותם קללת חנם לא תבוא דוגו ה׳ מל ודוגו ויקם אחרי אבימלך
ויאמר שאול אדוני ונשאו דוגו ומכרפן ומחרין אלעזר בן דודו וגבורי החילים׳

76

וקטליה עולימיה ומית׃ ויראו איש ישראל כי מת אבימלך וילכו איש למקמו׃
וחזו אנש ישראל ארי מית אבימלך ואזלו גבר לאתריה׃ וישב אלהים את
רעת אבימלך אשר עשה לאביו להרג את שבעים אחיו׃ ואתיב יי׳ ית בישת
אבימלך דעבד לאבוהי למקטל ית שבעין אחוהי׃ ואת כל רעת אנשי שכם
השיב אלהים בראשם ותבא אליהם קללת יותם בן ירבעל׃ וית כל בישת אנשי
שכם אתיב יי׳ ברישהון ואתת לותהון לוטת יותם בר ירבעל׃ ויקם
אחרי אבימלך להושיע את ישראל תולע בן פואה בן דודו איש יששכר והוא
ישב בשמיר בהר אפרים׃ וקם בתר אבימלך למפרק ית ישראל תולע בר פואה
בר דודו גברא משבטא דבית יששכר והוא יתיב בשמיר בטורא דבית אפרים׃
וישפט את ישראל עשרים ושלש שנה וימת ויקבר בשמיר׃ ודן ית ישראל
עסרין ותלת שנין ומית ואתקבר בשמיר׃ ויקם אחריו יאיר
הגלעדי וישפט את ישראל עשרים ושתים שנה׃ וקם בתרוהי יאיר גלעדאה
ודן ית ישראל עסרין ותרתין שנין׃ ויהי לו שלשים בנים רכבים על שלשים עירים
ושלשים עירים להם להם יקראו חות יאיר עד היום הזה אשר בארץ הגלעד׃
והוו ליה תלתין בנין רכבין על תלתין עילין ותלתין עלין להון קרן כפרני
יאיר עד יומא הדין דבארע גלעד׃ וימת יאיר ויקבר בקמון׃ ומית יאיר ואתקבר
בקמון׃ ויסיפו בני ישראל לעשות הרע בעיני יהוה ויעבדו את
הבעלים ואת העשתרות ואת אלהי ארם ואת אלהי צידון ואת אלהי מואב
ואת אלהי בני עמון ואת אלהי פלשתים ויעזבו את יהוה ולא עבדוהו׃ ואוסיפו
בני ישראל למעבד דביש קדם יי׳ ופלחו ית בעליא וית עשתרתא וית טעות ארם
וית טעות צידון וית טעות מואב וית טעות בני עמון וית טעות פלשתאי
ושבקו ית פלחנא דיי׳ ולא פלחו קדמוהי׃ ויחר אף יהוה בישראל וימכרם
ביד פלשתים וביד בני עמון׃ ותקיף רוגזא דיי׳ בישראל ומסרינון ביד פלשתאי
וביד בני עמון׃ וירעצו וירצצו את בני ישראל בשנה ההיא שמנה עשרה שנה
את כל בני ישראל אשר בעבר הירדן בארץ האמרי אשר בגלעד׃ ודחקו
ושעבידו ית בני ישראל בשתא ההיא תמני עסרי שנין ית כל בני ישראל דמעברא

וירעצו׳ וירעצו ל׳ ויחיצו ל׳ רחיבו ל׳ נקבתנו ל׳ ועגבה פה ומימלכו ועקו הילילו הכעים קרשו צוס׳

דירדנא בארע אמוראה דבגלעד׃ ויעברו בני עמון את הירדן להלחם גם
ביהודה ובבנימין ובבית אפרים ותצר לישראל מאד׃ ועברו בני עמון ית ירדנא
לאגחא קרבא אף בדבית יהודה ובדבית בנימין ובדבית אפרים ועקת לישראל
לחדא׃ ויזעקו בני ישראל אל יהוה לאמר חטאנו לך וכי עזבנו את אלהינו
ונעבד את הבעלים׃ וזעיקו בני ישראל קדם יי למימר חבנא קדמך וארי שבקנא
ית פלחנא דאלהנא ופלחנא ית בעליא׃ ויאמר יהוה אל בני
ישראל הלא ממצרים ומן האמרי ומן בני עמון ומן פלשתים׃ ואמר יי לבני
ישראל הלא ממצרים ומן אמוראה ומן בני עמון ומן פלשתאי׃ וצידונים
ועמלק ומעון לחצו אתכם ותצעקו אלי ואושיעה אתכם מידם׃ וצידונאי
ועמלקאי ואנש מעון דחקו יתכון ובעיתון מן קדמי ופרקית יתכון מידהון׃
ואתם עזבתם אותי ותעבדו אלהים אחרים לכן לא אוסיף להושיע אתכם׃
ואתון שבקתון ית פלחני ופלחתון לטעות עממיא בכין לא אוסיף למפרק יתכון׃
לכו וזעקו אל האלהים אשר בחרתם בם המה יושיעו אתכם בעת צרתכם׃
איזילו ובעו מן טעותא דאתרעיתון בהון האם יכלין למפרקכון בעדן עקתכון׃
ויאמרו בני ישראל אל יהוה חטאנו עשה אתה לנו ככל הטוב בעיניך אך
הצילנו נא היום הזה׃ ואמרו בני ישראל קדם יי חבנא עביד את לנא ככל דתקין
קדמך ברם שיזיבנא כען יומא הדין׃ ויסירו את אלהי הנכר מקרבם ויעבדו
את יהוה ותקצר נפשו בעמל ישראל׃ ואעדו ית טעות עממיא מביניהון
ופלחו קדם יי ואתקצר נפשו בעמל ישראל׃ ויצעקו בני עמון ויחנו
בגלעד ויאספו בני ישראל ויחנו במצפה׃ ואתכנישו בני עמון ושרו בגלעד
ואתכנישו בני ישראל ושרו במצפיא׃ ויאמרו העם שרי גלעד איש אל רעהו
מי האיש אשר יחל להלחם בבני עמון יהיה לראש לכל ישבי גלעד׃ ואמרו
יא עמא רברבי גלעד גבר לחבריה מן גברא דישרי לאגחא קרבא בבני עמון
הפטרת יהי לריש לכל יתבי גלעד׃ ויפתח הגלעדי היה גבור חיל
והוא בן אשה זונה ויולד גלעד את יפתח׃ ויפתח גלעדאה הוה גיבר חילא והוא
בר אתתא פונדקיתא ואוליד גלעד ית יפתח׃ ותלד אשת גלעד לו בנים ויגדלו

ונלחמה ד׳ וסימנ׳ לכה והייתה לנו לקצין ונלחמה יחד ונלחמה בכנעני ונלחמה אתם במישור ויאמרו העם ג׳ וסי׳ מי האיש אשר יחל ויאמרו העם אל יהושע ... תהיין לעבד אחר ומדוע ... ומדוע לא ירדתם ומדוע התנשאו ומדוע באתם ב׳

בני האשה ויגרשו את יפתח ויאמרו לו לא תנחל בבית אבינו כי בן אשה אחרת
אתה׃ וילידת אתת גלעד ליה בנין ורביאו בני אתתא ותריכו ית יפתח ואמרו
ליה לא תחסין בבית אבונא ארי בר אתתא אחריתא את׃ ויברח יפתח מפני אחיו
וישב בארץ טוב ויתלקטו אל יפתח אנשים ריקים ויצאו עמו׃ וערק יפתח
מן קדם אחוהי ויתיב בארע טב ואתכנישו לות יפתח גברין סריקין ונפקו עמיה׃
ויהי מימים וילחמו בני עמון עם ישראל׃ והוה לזמן יומין ואגיחו
קרבא בני עמון עם ישראל׃ ויהי כאשר נלחמו בני עמון עם ישראל וילכו זקני
גלעד לקחת את יפתח מארץ טוב׃ והוה כד אגיחו קרבא בני עמון עם ישראל
ואזלו סבי גלעד לדברא ית יפתח מארע טב׃ ויאמרו ליפתח לכה והייתה
לנו לקצין ונלחמה בבני עמון׃ ואמרו ליפתח איתא ותהי לנא לרבא ונגיח
קרבא בבני עמון׃ ויאמר יפתח לזקני גלעד הלא אתם שנאתם אותי ותגרשוני
מבית אבי ומדוע באתם אלי עתה כאשר צר לכם׃ ואמר יפתח לסבי גלעד
הלא אתון סניתון יתי ותריכתוני מבית אבא ומדין אתיתון לותי כען כד
עקת לכון׃ ויאמרו זקני גלעד אל יפתח לכן עתה שבנו אליך והלכת עמנו ונלחמת
בבני עמון והיית לנו לראש לכל ישבי גלעד׃ ואמרו סבי גלעד ליפתח בכין
כען תבנא לותך ותהך עמנא ותגיח קרבא בבני עמון ותהי לנא לריש לכל יתבי
גלעד׃ ויאמר יפתח אל זקני גלעד אם משיבים אתם אותי להלחם בבני עמון
ונתן יהוה אותם לפני אנכי אהיה לכם לראש׃ ואמר יפתח לסבי גלעד אם מתיבין
אתון יתי לאגחא קרבא בבני עמון וימסר יי יתהון קדמי אנא אהוי לכון לריש׃
ויאמרו זקני גלעד אל יפתח יהוה יהיה שמע בינותינו אם לא כדברך כן נעשה׃
ואמרו סבי גלעד ליפתח מימרא דיי יהי סהיד בינגא אם לא כפתגמך כן
נעביד׃ וילך יפתח עם זקני גלעד וישימו העם אותו עליהם לראש ולקצין
וידבר יפתח את כל דבריו לפני יהוה במצפה׃ ואזל יפתח עם סבי גלעד
ומניאו עמא יתיה עליהון לריש ולרבא וסדר יפתח ית כל פתגמוהי קדם יי
במצפיא׃ וישלח יפתח מלאכים אל מלך בני עמון לאמר
מה לי ולך כי באת אלי להלחם בארצי׃ ושלח יפתח אזגדין לות מלכא

אלי ומדוע לא העליתם ... ויאמר געל בן עבד מי אבימלך ויאמר לו חלילך לא במות הכה ויאמר יואב ...
הנער ... כל איש ישראל ... המלך ומדוע לא שמרת ...
... יהיה שמע בינותינו כי עד הוא בינותינו בתרי חס׳

השיבה ג' וסי' ועתה השיבה אתהן השיבה נפשי משאיהם השיבה לי ששון ישעך׃ בגבלו ה' חס' בליש' וסי' ויקם שדה עפרון
וימאן אדום ולא נתן סיחון ולא האמין סיחון זאת הגבול [illegible]

דבני עמון למימר מא לי ולך ארי אתיתא לאגחא קרבא בארעי׃ ויאמר
מלך בני עמון אל מלאכי יפתח כי לקח ישראל את ארצי בעלותו ממצרים
מארנון ועד היבק ועד הירדן ועתה השיבה אתהן בשלום׃ ואמר מלכא דבני
עמון לאזגדי יפתח ארי כביש ישרא' ית ארעי במסקיה ממצרים מארנונא
ועד יובקא ועד ירדנא וכען אתיבי יתהון בשלם׃ ויוסף עוד יפתח וישלח
מלאכים אל מלך בני עמון׃ ואוסיף עוד יפתח ושלח אזגדין לות מלכא דבני
עמון׃ ויאמר לו כה אמר יפתח לא לקח ישראל את ארץ מואב ואת ארץ
בני עמון׃ ואמר ליה כדנן אמר יפתח לא נסיב ישרא' ית ארע מואב וית
ארע בני עמון׃ כי בעלותם ממצרים וילך ישראל במדבר עד ים סוף
ויבא קדשה׃ ארי במסקהון ממצרים ואזל ישרא' במדברא עד ימא דסוף
ואתא לרקם׃ וישלח ישראל מלאכים אל מלך אדום לאמר אעברה נא
בארצך ולא שמע מלך אדום וגם אל מלך מואב שלח ולא אבה וישב
ישראל בקדש׃ ושלח ישרא' אזגדין לות מלכא דאדום למימר אעבר כען
בארעך ולא קביל מלכא דאדום ואף לות מלכא דמואב שלח ולא אבא ויתיב
ישרא' ברקם׃ וילך במדבר ויסב את ארץ אדום ואת ארץ מואב ויבא
ממזרח שמש לארץ מואב ויחנון בעבר ארנון ולא באו בגבול מואב כי ארנון
גבול מואב׃ ואזל במדברא ואקיף ית ארע אדום וית ארע מואב ואתו ממדנח
שמשא לארעא דמואב ולא עלו בתחום מואב ארי ארנון תחום מואב׃ וישלח (ושרו בעברא דארנון ולא)
ישראל מלאכים אל סיחון מלך האמרי מלך חשבון ויאמר לו ישראל
נעברה נא בארצך עד מקומי׃ ושלח ישרא' אזגדין לות סיחון מלכא אמוראה
מלכא דחשבון ואמר ליה ישרא' נעבר כען בארעך עד אתרי׃ ולא האמין
סיחון את ישראל עבר בגבלו ויאסף סיחון את כל עמו ויחנו ביהצה וילחם
עם ישראל׃ ולא הימין סיחון ית ישרא' למעבר בתחומיה וכנש סיחון ית כל
עמיה ושרו ביהץ ואגיח קרבא עם ישרא'׃ ויתן יהוה אלהי ישראל את סיחון
ואת כל עמו ביד ישראל ויכום ויירש ישראל את כל ארץ האמרי יושב
הארץ ההיא׃ ומסר יי' אלהא דישרא' ית סיחון וית כל עמיה בידא דישרא'

ויוסף ז' מל' וסי' ויוסף מלאך יי' ויוסף עוד יפתח ויוסף יהונתן [illegible] ויוסף אחאב [illegible]
ויוסף שאול [illegible]

78

ומחונון ויריתו ישראל ית כל ארע אמוראה דיתיב בארעא ההיא׃ ויירשו את כל
גבול האמרי מארנון ועד היבק ומן המדבר ועד הירדן׃ ויריתו ית כל
תחום אמוראה מארנונא ועד יובקא ומן מדברא ועד ירדנא׃ ועתה יהוה אלהי
ישראל הוריש את האמרי מפני עמו ישראל ואתה תירשנו׃ וכען יי אלהא
דישראל תריך ית אמוראה מן קדם עמיה ישראל ואת מדמי למירתה׃ הלא את
אשר יורישך כמוש אלהיך אותו תירש ואת כל אשר הוריש יהוה אלהינו
מפנינו אותו נירש׃ הלא ית דיחסנינך כמוש טעותך יתיה תחסין וית כל
דיתריך יי אלהנא מן קדמנא יתיה נירת׃ ועתה הטוב טוב אתה מבלק בן צפור
מלך מואב הרוב רב עם ישראל אם נלחם נלחם בם׃ וכען הטב טב את מבלק בר
צפור מלכא דמואב המדן דן עם ישראל אם קרבא אגיח בהון׃ בשבת ישראל
בחשבון ובבנותיה ובערעור ובבנותיה ובכל הערים אשר על ידי ארנון שלש
מאות שנה ומדוע לא הצלתם בעת ההיא׃ כד יתיב ישראל בחשבון ובכפרנהא
ובערעור ובכפרנהא ובכל קרויא דעל תחומי ארנון תלת מאה שנין ומדין לא
שיזיבתון בעדנא ההוא׃ ואנכי לא חטאתי לך ואתה עשה אתי רעה להלחם בי
ישפט יהוה השפט היום בין בני ישראל ובין בני עמון׃ ואנא לא חטית לך ואת עביד
עמי בישא לאגחא קרבא בי ידין יי דעביד דינא יומא דין בין בני ישראל ובין בני עמון׃
ולא שמע מלך בני עמון אל דברי יפתח אשר שלח אליו׃ ולא קביל מלכא דבני
עמון לפתגמי יפתח דשלח לותיה׃ ותהי על יפתח רוח יהוה ויעבר
את הגלעד ואת מנשה ויעבר את מצפה גלעד וממצפה גלעד עבר בני עמון׃
ושרת על יפתח רוח גבורא מן קדם יי ועבר ית גלעד וית מנשה ועבר ית מצפיא
דגלעד וממצפיא דגלעד עבר בני עמון׃ וידר יפתח נדר ליהוה ויאמר אם
נתון תתן את בני עמון בידי׃ וקיים יפתח קים קדם יי ואמר אם ממסר תמסר
ית בני עמון בידי׃ והיה היוצא אשר יצא מדלתי ביתי לקראתי בשובי בשלום
מבני עמון והיה ליהוה והעליתיהו עולה׃ ויהי דיפוק מפתח בר מדרשי ביתי
לקדמותי כד אתוב בשלם מבני עמון ויהי קדם יי ואסקיניה עלתא׃
ויעבר יפתח אל בני עמון להלחם בם ויתנם יהוה בידו׃ ועבר יפתח לות בני

[illegible]

עמון לאגחא קרבא בהון ומסרינון יי בידיה׃ ויכם מערוער ועד באך מנית
עשרים עיר ועד אבל כרמים מכה גדולה מאד ויכנעו בני עמון מפני בני ישראל׃
ומחנון מערער ועד מעלנא דמנית עסרין קרוין ועד מישר כרמיא מחתא
רבתא לחדא ואתכנעו בני עמון מן קדם בני ישראל׃ ויבא יפתח
המצפה אל ביתו והנה בתו יצאת לקראתו בתפים ובמחלות ורק היא יחידה
אין לו ממנו בן או בת׃ ואתא יפתח למצפיא לביתיה והא ברתיה נפקא
לקדמותיה בתפין ובחנגין ולחוד היא יחידא לית ליה מנה בר או ברת׃ ויהי
כראותו אותה ויקרע את בגדיו ויאמר אהה בתי הכרע הכרעתני ואת היית
בעכרי ואנכי פציתי פי אל יהוה ולא אוכל לשוב׃ והוה כד חזא יתה ובזע ית
לבושוהי ואמר וי ברתי אכרעא אכרעתני ואת הוית בעכרי ואנא פתחית
פומי בנדר קדם יי ולא אכול למתב׃ ותאמר אליו אבי פציתה את פיך אל יהוה
עשה לי כאשר יצא מפיך אחרי אשר עשה לך יהוה נקמות מאיביך מבני
עמון׃ ואמרת ליה אבא פתחתא ית פומך בנדר קדם יי עביד לי כמא דנפק
מפומך בתר דעבד יי לך פורענותא מבעלי דבבך מבני עמון׃ ותאמר
אל אביה יעשה לי הדבר הזה הרפה ממני שנים חדשים ואלכה וירדתי
על ההרים ואבכה על בתולי אנכי ורעיתי׃ ואמרת לאבוהא יתעביד לי
פתגמא הדין שבוק מני תרין ירחין ואהך ואתכמר על טוריא ואבכי על
בתולי אנא וחברתי׃ ויאמר לכי וישלח אותה שני חדשים ותלך היא ורעותיה
ותבך על בתוליה על ההרים׃ ואמר איזילי ושלח יתה תרין ירחין ואזלת
היא וחברתהא ובכת על בתולהא על טוריא׃ ויהי מקץ שנים חדשים ותשב
אל אביה ויעש לה את נדרו אשר נדר והיא לא ידעה איש ותהי חק בישראל׃
והוה מסוף תרין ירחין ותבת לות אבוהא ועבד לה ית נדריה דנדר והיא לא
ידעא גבר והות לגזירא בישראל בדיל דלא לאסקא גבר ית בריה וית ברתיה
לעלתא כמא דעבד יפתח גלעדאה דלא שאיל לפינחס כהנא ואלו שאיל לפינחס
כהנא הוה פריק יתה בדמין׃ מימים ימימה תלכנה בנות ישראל לתנות לבת
יפתח הגלעדי ארבעת ימים בשנה׃ מזמן לזמן אזלן בנת ישראל לאה לבת

[illegible]

יפתח

ועמי יה ולימי׳ יבי הבדיק ואיש ריב הייתי ועמי שבחוכי ועמי קמיך כבודו ועמי אהבוכן ועמי לא ידעו ועמי את טובי ועמי
תלוחים שמעוני אחי ועמי כי נמכרנו אני ועמי ועמי בבקשתי׃

ליפתח גלעדאה ארבעה יומין בשתא׃ ויצעק איש אפרים
ויעבר צפונה ויאמרו ליפתח מדוע עברת להלחם בבני עמון ולנו לא קראת
ללכת עמך ביתך נשרף עליך באש׃ ואתכניש אנש אפרים ועבר לצפונא
ואמרו ליפתח מדין עברתא לאגחא קרבא בבני עמון ולנא לא קריתא למיזל
עמך ביתך נוקיד עלך בנורא׃ ויאמר יפתח אליהם איש ריב הייתי אני ועמי
ובני עמון מאד ואזעק אתכם ולא הושעתם אותי מידם׃ ואמר יפתח להון גבר
אנש דין הויתי אנא ועמי ובני עמון לחדא ובעית מנכון ולא פרקתון יתי
מידהון׃ ואראה כי אינך מושיע ואשימה נפשי בכפי ואעברה אל בני
עמון ויתנם יהוה בידי ולמה עליתם אלי היום הזה להלחם בי׃ וחזית ארי ליתך
פריק ומסרית ית נפשי כעל גב לאתקטלא ועברית לות בני עמון ומסרינון
יי בידי ולמא סליקתון לותי יומא דין לאגחא קרבא בי׃ ויקבץ יפתח את כל
אנשי גלעד וילחם עם אפרים ויכו אנשי גלעד את אפרים כי אמרו פליטי
אפרים אתם גלעד בתוך אפרים בתוך מנשה׃ וכנש יפתח ית כל אנשי גלעד
ואגיח קרבא עם דבית אפרים ארי אמרו משיזביא דבית אפרים מא אתון
חשיבין דבית גלעד בגו בית אפרים בגו בית מנשה׃ וילכד גלעד את מעברות
הירדן לאפרים והיה כי יאמרו פליטי אפרים אעברה ויאמרו לו אנשי גלעד
האפרתי אתה ויאמר לא׃ ואחדו דבית גלעד ית מגזת ירדנא על דבית
אפרים והוי כד אמר חד משיזביא דבית אפרים אעבר ואמרין ליה אנשי
גלעד אפרתאי את ואמר לא׃ ויאמרו לו אמר נא שבלת ויאמר סבלת ולא יכין
לדבר כן ויאחזו אותו וישחטוהו אל מעברות הירדן ויפל בעת ההיא מאפרים
ארבעים ושנים אלף׃ ואמרין ליה אימר כען שיבולתא ואמר סבלתא ולא מתקין
למללא כין ואחדין ליה וכנסין ליה על מגזת ירדנא ואתקטלו בעדנא ההוא
מדבית אפרים ארבעין ותרין אלפין׃ וישפט יפתח את ישראל שש שנים וימת
יפתח הגלעדי ויקבר בערי גלעד׃ ודן יפתח ית ישראל שית שנין ומית יפתח
גלעדאה ואתקבר בקרוי גלעד׃ וישפט אחריו את ישראל
אבצן מבית לחם׃ ודן בתרוהי ית ישראל אבצן דמבית לחם׃ ויהי לו שלשים בנים

ט׳ כיסו דמיין מן ד׳ מלין ... על בתוליה על ההרים גלעד בתוך אפרים בתוך מנשה על עמי על ישראל
כל כגע כל מחלה ... דברים טובים דברים בחומים חרים בגוים אחים בארץ שבט מישור שבט מלכותך
חסדך על אמתך אני ישי אבי דוד׃

בבית לחם ג וסימ׳ אבצן ויקבר בבית לחם אז כמעונה מוצב יה וקראשם עירם ב חס בלישוסימ׳ ועירם עשרה רכבים על שבעים
עירם הזבולני ג וסימ׳ אלה משפחות הזבולני וישפט אחריו את ישראל אילון וימת אילון הזבולני׃

ושלשים בנות שלח החוצה ושלשים בנות הביא לבניו מן החוץ וישפט את
ישראל שבע שנים והוה ליה תלתין בנין ותלתין בנן שלח לברא ותלתין כלן
ב אעיל לבנוהי מן ברא ודן ית ישראל שבע שנין וימת אבצן ויקבר בבית לחם ומית
אבצן ואתקבר בבית לחם׃ וישפט אחריו את ישראל אילון
ג הזבולני וישפט את ישראל עשר שנים ודן בתרוהי ית ישראל אילון דמשבט
זבולון ודן ית ישראל עשר שנין וימת אילון הזבולני ויקבר באילון בארץ זבלן׃
ומית אילון דמשיבט זבולן ואתקבר באילון בארע שבט זבולן׃
וישפט אחריו את ישראל עבדון בן הלל הפרעתוני ודן בתרוהי ית
ישראל עבדון בר הלל דמפרעתון ויהי לו ארבעים בנים ושלשים בני בנים
צ חל בלוש רכבים על שבעים עירם וישפט את ישראל שמנה שנים והוו ליה ארבעין
בנין ותלתין בני בנין רכבין על שבעין עילין ודן ית ישראל תמני שנין וימת
עבדון בן הלל הפרעתוני ויקבר בפרעתון בארץ אפרים בהר העמלקי׃
ומית עבדון בר הלל דמפרעתון ואתקבר בפרעתון בארע שבטא אפרים
ל בל בטורא דבית עמלק׃ ויספו בני ישראל לעשות הרע בעיני
ק יהוה ויתנם יהוה ביד פלשתים ארבעים שנה׃ ואוסיפו בני ישראל למעבד
הפטרת דביש קדם יי ומסרינון יי בידא דפלשתאי ארבעין שנין׃ ויהי
נשא ג ל איש אחד מצרעה ממשפחת הדני ושמו מנוח ואשתו עקרה ולא ילדה׃ והוה גברא
ל חד מצרעה מזרעית דן ושמיה מנוח ואתתיה עקרא ולית לה ולד׃ וירא
מלאך יהוה אל האשה ויאמר אליה הנה נא את עקרה ולא ילדת והרית
ג וילדת בן׃ ואתחזי מלאכא דיי לאתתא ואמר לה הא כען את עקרא
ל ולית ליך ולד ותעדין ותלידין בר׃ ועתה השמרי נא ואל תשתי יין ושכר
ואל תאכלי כל טמא׃ וכען אסתמרי כען ולא תשתין חמר חדת ועתיק
ג וחד ולא תיכלין כל מסאב׃ כי הנך הרה וילדת בן ומורה לא יעלה על ראשו כי
ל ג קמ נזיר אלהים יהיה הנער מן הבטן והוא יחל להושיע את ישראל מיד פלשתים׃
ובטעם ארי הא את מעדיא ותלידין בר ומספר לא יעבר על רישיה ארי נזירא דיי
וג סא יהי רביא מן בטנא והוא ישרי למפרק ית ישראל מידא דפלשתאי׃ ותבא

וילדת בן ב וחד וסימ׳ הנך הרה וילדת בן דהגר כי הנך הרה ויאמר לי הנך הרה תרויהון דשמשון יחל ב קמ וג פת וסימ׳ לא יחל
דברו יחל ישראל ונזיר מי האיש אשר יחל והוא יחל להושיע׃

האשה ותאמר לאישה לאמר איש האלהים בא אלי ומראהו כמראה מלאך
האלהים נורא מאד ולא שאלתיהו אי מזה הוא ואת שמו לא הגיד לי׳ ואתת
אתתא ואמרת לבעלה למימר נביא דיי׳ אתא לותי וחזויה כחיזו מלאכא דיי׳
תקיף לחדא ולא שאלתיה אי מדין הוא וית שמיה לא חוי לי׳ ויאמר לי הנך הרה
וילדת בן ועתה אל תשתי יין ושכר ואל תאכלי כל טמאה כי נזיר אלהים יהיה
הנער מן הבטן עד יום מותו׳ ואמר לי הא את מעדיא ותלידין בר וכען לא
תשתין חמר חדת ועתיק ולא תיכלין כל מסאב ארי נזירא דיי׳ יהי רביא מן
בטנא עד יום מותיה׳ ויעתר מנוח אל יהוה ויאמר בי אדוני
איש האלהים אשר שלחת יבוא נא עוד אלינו ויורנו מה נעשה לנער היולד׳
וצלי מנוח קדם יי׳ ואמר בבעו יי׳ נביא דיי׳ דשלחתא ייתי כען לותנא ויליפננא
מא נעביד לרביא דיתיליד׳ וישמע האלהים בקול מנוח ויבא מלאך האלהים
עוד אל האשה והיא יושבת בשדה ומנוח אישה אין עמה׳ וקביל יי׳ צלותיה
דמנוח ואתא מלאכא דיי׳ עוד לות אתתא והיא יתבא בחקלא ומנוח בעלה לית
עמה׳ ותמהר האשה ותרץ ותגד לאישה ותאמר אליו הנה נראה אלי האיש
אשר בא ביום אלי׳ ואוחיאת אתתא ורהטת וחויאת לבעלה ואמרת ליה הא
אתחזי לי גברא דאתא ביומא דיכי לותי׳ ויקם וילך מנוח אחרי אשתו ויבא
אל האיש ויאמר לו האתה האיש אשר דברת אל האשה ויאמר אני׳ וקם ואזל
מנוח בתר אתתיה ואתא לות גברא ואמר ליה האת גברא דמליל את עם אתתא
ואמר אנא׳ ויאמר מנוח עתה יבא דברך מה יהיה משפט הנער ומעשהו׳
ואמר מנוח כען יתקיימון פתגמך מא יהי דחזי לרביא ומא נעביד ליה׳
ויאמר מלאך יהוה אל מנוח מכל אשר אמרתי אל האשה תשמר׳ ואמר
מלאכא דיי׳ למנוח מכל דאמרית לאתתא תסתמר׳ מכל אשר יצא מגפן היין
לא תאכל ויין ושכר אל תשת וכל טמאה אל תאכל כל אשר צויתיה תשמר׳
מכל דיפוק מגופנא דחמרא לא תיכול וחמר חדת ועתיק לא תשתי וכל מסאב
לא תיכול כל דפקידתה תטר׳ ויאמר מנוח אל מלאך יהוה נעצרה נא אותך
ונעשה לפניך גדי עזים׳ ואמר מנוח למלאכא דיי׳ מחוד כען יתך ונעביד

קדמך גדיא בר עיזי׃ ויאמר מלאך יהוה אל מנוח אם תעצרני לא אכל בלחמך
ואם תעשה עלה ליהוה תעלנה כי לא ידע מנוח כי מלאך יהוה הוא׃ ואמר
מלאכא דיי למנוח אם תיחרנני לא איכול בלחמך ואם תעביד עלתא קדם יי
תסקינה ארי לא ידע מנוח ארי מלאכא דיי הוא׃ ויאמר מנוח אל מלאך יהוה מי שמך
כי יבא דבריך וכבדנוך׃ ואמר מנוח למלאכא דיי מן שמך ארי יתקיימון פתגמך
ונקרינך׃ ויאמר לו מלאך יהוה למה זה תשאל לשמי והוא פלאי׃ ואמר ליה
מלאכא דיי למא דנן את שאיל לשמי והוא מפרש׃ ויקח מנוח
את גדי העזים ואת המנחה ויעל על הצור ליהוה ומפלא לעשות ומנוח ואשתו
ראים׃ ונסיב מנוח ית גדיא בר עיזי וית תקרבתא ואסיק על טנרא קדם יי ומפרש
למעבד ומנוח ואתתיה חזן׃ ויהי בעלות הלהב מעל המזבח השמימה ויעל
מלאך יהוה בלהב המזבח ומנוח ואשתו ראים ויפלו על פניהם ארצה׃ והוה
במסק שלהוביתא מעלוי מדבחא לצית שמיא וסליק מלאכא דיי בשלהובית מדבחא
ומנוח ואתתיה חזן ונפלו על אפיהון על ארעא׃ ולא יסף עוד מלאך יהוה להראה אל
מנוח ואל אשתו אז ידע מנוח כי מלאך יהוה הוא׃ ולא אוסיף עוד מלאכא דיי לאתחזאה
למנוח ולאתתיה בכין ידע מנוח ארי מלאכא דיי הוא׃ ויאמר מנוח אל אשתו מות
נמות כי אלהים ראינו׃ ואמר מנוח לאתתיה ממת נמות ארי מלאכא דיי
חזינא׃ ותאמר לו אשתו לו חפץ יהוה להמיתנו לא לקח מידנו עלה ומנחה
ולא הראנו את כל אלה וכעת לא השמיענו כזאת׃ ואמרת ליה אתתיה אלו רעוא
קדם יי דנמות לא קביל מננא עלתא ומנחתא ולא אחזינא ית כל אלין וכעדן מן
לא אשמענא כהדא׃ ותלד האשה בן ותקרא את שמו שמשון ויגדל הנער
ויברכהו יהוה׃ וילידת אתתא בר וקלת ית שמיה שמשון ורבא רביא ובריכיה יי׃
ותחל רוח יהוה לפעמו במחנה דן בין צרעה ובין אשתאל׃ ושריאת רוח גבורא
מן קדם יי לתקפותיה במשרית דן בין צרעה ובין אשתאול׃ וירד
שמשון תמנתה וירא אשה בתמנתה מבנות פלשתים׃ ונחת שמשון לתמנת
וחזא אתתא בתמנת מבנת פלשתאי׃ ויעל ויגד לאביו ולאמו ויאמר אשה
ראיתי בתמנתה מבנות פלשתים ועתה קחו אותה לי לאשה׃ וסליק וחוי לאבוהי

ולית וסימנה החידה חידה נהכין לדוד רבכוה ולי חני עבדך ליגלעד ולי מנשה ליהבם ולי הזהב זלווי ולי יהושע ולי מה יקרך ריעך כד
אלי ולי הודדי ורבדמבי דבורים ג בליש וסימנה משר תעשינה ערת דבורים לבוני כדבורים קדמ׳ חס׳

ולאמיה ואמר אתתא חזיתי בתמנת מבנת פלשתאי וכען סבו יתה לי לאתו:
ויאמר לו אביו ואמו האין בבנות אחיך ובכל עמי אשה כי אתה הולך לקחת
אשה מפלשתים הערלים ויאמר שמשון אל אביו אותה קח לי כי היא ישרה
בעיני: ואמר ליה אבוהי ואמיה הלית בבנת אחך ובכל עמי אתתא ארי את
אזיל למסב אתתא מפלשתאי ערלאי ואמר שמשון לאבוהי יתה סב לי ארי
היא כשרת בעיני: ואביו ואמו לא ידעו כי מיהוה היא כי תאנה הוא מבקש
מפלשתים ובעת ההיא פלשתים משלים בישראל: ואבוהי ואמיה לא ידעין
ארי מן קדם יי היא ארי תסקפא הוא בעי לאתגראה בפלשתאי ובעדנא ההוא
פלשתאי שלטין בישראל: וירד שמשון ואביו ואמו תמנתה יד
ויבאו עד כרמי תמנתה והנה כפיר אריות שאג לקראתו: ונחת שמשון ואבוהי
ואמיה לתמנת ואתו עד כרמי תמנת והא אריי בר אריון נהים לקדמותיה:
ותצלח עליו רוח יהוה וישסעהו כשסע הגדי ומאומה אין בידו ולא הגיד
לאביו ולאמו את אשר עשה: ושרת עלוהי רוח גבורא מן קדם יי וצדמיה כמא
דמצדמין גדיא ומדעם לית בידיה ולא חוי לאבוהי ולאמיה ית דעבד: וירד
וידבר לאשה ותישר בעיני שמשון: ונחת ומליל באתתא וכשרת בעיני שמשון:
וישב מימים לקחתה ויסר לראות את מפלת האריה והנה עדת דבורים בגוית
האריה ודבש: ותב מזמן לזמן למסבה וזר למחזי ית פגלא דאריא והא קינא
דדבוריתא בפגלא דאריא וביה דבשא: וירדהו אל כפיו וילך הלוך ואכול וילך
אל אביו ואל אמו ויתן להם ויאכלו ולא הגיד להם כי מגוית האריה רדה הדבש:
ונסחיה בידיה ואזל אזיל ואכיל ואזל לות אבוהי ולות אמיה ויהב להון ואכלו
ולא חוי להון ארי מפגלא דאריא נסיה דבשא: וירד אביהו אל האשה ויעש
שם שמשון משתה כי כן יעשו הבחורים: ונחת אבוהי על עיסק אתתא ועבד
תמן שמשון משתיא ארי כין עבדין עולימיא: ויהי כראותם אותו ויקחו
שלשים מרעים ויהיו אתו: והוה כד חזו יתיה ודברו תלתין חברין והוו עמיה:
ויאמר להם שמשון אחודה נא לכם חידה אם הגד תגידו אותה לי שבעת
ימי המשתה ומצאתם ונתתי לכם שלשים סדינים ושלשים חלפת בגדים:

סימן לבלסכהן קדמ׳ דביה חלפותכה ולבכימן כהן אחודה נא לכם חלפת כה ושא קרי חליפת מל׳ דמל׳ אביהו ואביהן
ל ופים׳ עתתא רגאת מן ביתה יוצא מלכא ויקרה לרישה׳

שבעת הימים ה׳ וסי׳ מצות יאכל ובכך עליו הלבנה ושבעת ימי יהיה בשבועי המשכלים והמבול בח׳ דריהם ב׳ בתר׳ לשבעת הימים׳
מולא ד׳ כת׳ אף וסי׳ כי מולא יתמד מהכן מולא חר שופם כי מולא דברה מולא האמכת׳ יראות׳

ואמר להון שמשון איחוד לכון חודיתא אם חואה תחוון יתה לי שבעה יומי
משתיא ותשכחון ואתין לכון תלתין פלדיסין ותלתין אצטלון דלבושא: ואם
לא תוכלו להגיד לי ונתתם אתם לי שלשים סדינים ושלשים חליפות בגדים
ויאמרו לו חודה חידתך ונשמענה: ואם לא תכלון לחואה לי ותתנון אתון לי
תלתין פלדיסין ותלתין אצטלון דלבושא ואמרו ליה חוד חודיתך ונשמענה:
ויאמר להם מהאכל יצא מאכל ומעז יצא מתוק ולא יכלו להגיד החידה שלשת
ימים: ואמר להון מאכלא נפק מיכלא ומתקיפא נפק חליא ולא יכילו לחואה
חודיתא תלתה יומין: ויהי ביום השביעי ויאמרו לאשת שמשון פתי את
אישך ויגד לנו את החידה פן נשרף אתך ואת בית אביך באש הלירשנו קראתם
לנו הלא: והוה ביומא שביעאה ואמרו לאתת שמשון שדילי ית בעליך ויחוי
לנא ית חודיתא דלמא נוקיד יתיך וית בית אבוך בנורא הלמסכנותנא קריתון
לנא הלא: ותבך אשת שמשון עליו ותאמר רק שנאתני ולא אהבתני החידה
חדת לבני עמי ולי לא הגדתה ויאמר לה הנה לאבי ולאמי לא הגדתי ולך
אגיד: ובכת אתת שמשון עלוהי ואמרת לחוד סניתני ולא רחימתני חודיתא
חדתא לבני עמי ולי לא חויתא ואמר לה הא לאבא ולאמא לא חויתי ולך
איחוי: ותבך עליו שבעת הימים אשר היה להם המשתה ויהי ביום
השביעי ויגד לה כי הציקתהו ותגד החידה לבני עמה: ובכת עלוהי שבעה
יומיא דהוה להון משתיא והוה ביומא שביעאה וחוי לה ארי דחקתיה וחויאת
חודיתא לבני עמה: ויאמרו לו אנשי העיר ביום השביעי בטרם יבא החרסה
מה מתוק מדבש ומה עז מארי ויאמר להם לולא חרשתם בעגלתי לא מצאתם
חידתי: ואמרו ליה אנשי קרתא ביומא שביעאה עד לא מיעל שמשא מא
חלי מדבשא ומא תקיף מאריא ואמר להון אלולא פון בדקתון באתתי לא
אשכחתון חודיתי: ותצלח עליו רוח יהוה וירד אשקלון ויך מהם שלשים
איש ויקח את חליצותם ויתן החליפות למגידי החידה ויחר אפו ויעל בית
אביהו: ושרת עלוהי רוח גבורא מן קדם יי ונחת אשקלון וקטל מנהון תלתין גברא
ונסיב ית זיניהון ויהב ית אצטליא לדחויאו חודיתא ותקיף רוגזיה וסליק לבית

חמרו ג׳ מל׳ וג׳ חס׳ וסי׳ מל׳ כה יברכנו חמור חמרתי ביהך ובית חביר דעלי חמרים חמור למכם ציהלנן מל׳ ויאמר העבד
למרכבת אשלח את הכנר׳ ... שמשון ... בית אחאב ... ויתן המלך:

[illegible]

אבוהי׃ ותהי אשת שמשון למרעהו אשר רעה לו׃ והות אתת
שמשון לחבריה דהוה שושביניה׃ ויהי מימים בימי קציר חטים ויפקד שמשון
את אשתו בגדי עזים ויאמר אבאה אל אשתי החדרה ולא נתנו אביה לבוא׃
והוה לזמן יומין ביומי חצד חטין ואדכר שמשון ית אתתיה בגדיא בר עיזי
ואמר איעול לות אתתי לאדרון בית משכבא ולא שבקיה אבוהא למיעל׃ ויאמר
אביה אמר אמרתי כי שנא שנאתה ואתננה למרעך הלא אחותה הקטנה
טובה ממנה תהי נא לך תחתיה׃ ואמר אבוהא מימר אמרית ארי מסנא סניתה
ויהבתה לחברך הלא אחתה זעירתא שפירא מנה תהי לך כען חלופהא׃ ויאמר
להם שמשון נקיתי הפעם מפלשתים כי עשה אני עמם רעה׃ ואמר להון שמשון
זכאי אנא זמנא הדא מפלשתאי ארי עביד אנא עמהון בישא׃ וילך שמשון
וילכד שלש מאות שעלים ויקח לפדים ויפן זנב אל זנב וישם לפיד אחד
בין שני הזנבות בתוך׃ ואזל שמשון ואחד תלת מאה תעלין ונסיב בעוריא
וקטר דנבא ברישׁ דנבא ושוי בעורא חד בין תרין דנביא במציעין׃ ויבער אש
בלפידים וישלח בקמות פלשתים ויבער מגדיש ועד קמה ועד כרם זית׃
ואדליק אישתא בבעוריא ושלח בקמת פלשתאי ואדליק מגדישא ועד קמא
ועד כרמיא ועד זיתיא׃ ויאמרו פלשתים מי עשה זאת ויאמרו שמשון חתן
התמני כי לקח את אשתו ויתנה למרעהו ויעלו פלשתים וישרפו אותה
ואת בית אביה באש׃ ואמרו פלשתאי מן עבד דא ואמרו שמשון חתניה דתמני
ארי נסיב ית אתתיה ויהבה לחבריה וסליקו פלשתאי ואוקידו יתה וית אבוהא
בנורא׃ ויאמר להם שמשון אם תעשון כזאת כי אם נקמתי בכם ואחר אחדל׃
ואמר להון שמשון אם תעבדון כהדא אלהין כד אתפרע מנכון ובתר כין אתמנע׃
ויך אותם שוק על ירך מכה גדולה וירד וישב בסעיף סלע עיטם׃ ומחא יתהון
פרשין עם רגלאין מחא רבא ונחת ויתיב בשקיף כיף עיטם׃ ויעלו
פלשתים ויחנו ביהודה וינטשו בלחי׃ וסליקו פלשתאי ושרו בארעא דבית
יהודה ושרו על לחי׃ ויאמרו איש יהודה למה עליתם עלינו ויאמרו לאסור
את שמשון עלינו לעשות לו כאשר עשה לנו׃ ואמרו אנש יהודה למא

[illegible]

סליקתון עלנא ואמרו למיסר ית שמשון סליקנא למעבד ליה כמא דעבד לנא׃
וירדו שלשת אלפים איש מיהודה אל סעיף סלע עיטם ויאמרו לשמשון הלא
ידעת כי משלים בנו פלשתים ומה זאת עשית לנו ויאמר להם כאשר עשו לי כן
עשיתי להם׃ ונחתו תלתה אלפין גברא מדבית יהודה לשקיף כיף עיטם ואמרו
לשמשון הלא ידעתא ארי שלטין בנא פלשתאי ומא דא עבדת לנא ואמר להון
כמא דעבדו לי כין עבדית להון׃ ויאמרו לו לאסרך ירדנו לתתך ביד פלשתים
ויאמר להם שמשון השבעו לי פן תפגעון בי אתם׃ ואמרו ליה למיסרך נחתנא
למימסרך בידא דפלשתאי ואמר להון שמשון קיימו לי דלא תשלטון בי אתון׃
ויאמרו לו לאמר לא כי אסר נאסרך ונתנוך בידם והמת לא נמיתך ויאסרהו
בשנים עבתים חדשים ויעלוהו מן הסלע׃ ואמרו ליה למימר לא ארי מיסר
ניסרינך ונמסרינך בידהון ומקטל לא נקטלינך ואסרוהי בתרתין גדילן חדתן
ואסקוהי מן כיפא׃ הוא בא עד לחי ופלשתים הריעו לקראתו ותצלח עליו
רוח יהוה ותהיינה העבתים אשר על זרועותיו כפשתים אשר בערו באש
וימסו אסוריו מעל ידיו׃ הוא אתא עד לחי ופלשתאי יביבו לקדמותיה ושרת
עלוהי רוח גבורא מן קדם יהוה והואה גדילתא דעל דרעוהי ככתנא דארח ביה
נורא ואתפסקו אסורוהי מעל ידוהי׃ וימצא לחי חמור טריה וישלח ידו
ויקחה ויך בה אלף איש׃ ואשכח לועא דחמרא בטינתא ואושיט ידיה ונסבה
וקטל בה אלף גברא׃ ויאמר שמשון בלחי החמור חמור חמרתים בלחי
החמור הכיתי אלף איש׃ ואמר שמשון בלועא דחמרא דמיתלן דגורין בלועא
דחמרא קטילית אלף גברא׃ ויהי ככלתו לדבר וישלך הלחי מידו ויקרא
למקום ההוא רמת לחי׃ והוה כד שיצי למללא ורמא לועא מן ידיה וקרא לאתרא
ההוא רמת לחי׃ ויצמא מאד ויקרא אל יהוה ויאמר אתה נתת ביד עבדך את
התשועה הגדלה הזאת ועתה אמות בצמא ונפלתי ביד הערלים׃ וצחי לחדא
וצלי קדם יהוה ואמר את עבדתא על ידא דעבדך ית פורקנא רבא הדין וכען אמות
בצחותא ואתמסר בידא דערלאי׃ ויבקע אלהים את המכתש אשר בלחי
ויצאו ממנו מים וישת ותשב רוחו ויחי על כן קרא שמה עין הקורא אשר

83

בלחי עד היום הזה׃ ובזע יי ית כלא דבלועא ונפקו מניה מיא ושתי ותבת רוחיה
וחיא על כן קרא שמה עינא דאתיהיבת בצלותא דשמשון היא קימא בלחי
עד יומא הדין׃ וישפט את ישראל בימי פלשתים עשרים שנה׃ ודן ית ישראל
ביומי פלשתאי עסרין שנין׃ וילך שמשון עזתה וירא שם אשה זונה
ויבא אליה׃ ואזל שמשון לעזה וחזא תמן איתתא פונדקיתא ועל לותה׃ לעזתים
לאמר בא שמשון הנה ויסבו ויארבו לו כל הלילה בשער העיר ויתחרשו כל
הלילה לאמר עד אור הבקר והרגנהו׃ לעזתאי אתחוה למימר אתא שמשון
הלכא ואסחרו וכמנו ליה כל ליליא במעלנא דתרע קרתא ושתיקו כל ליליא
למימר עד מנהר צפרא ונקטליניה׃ וישכב שמשון עד חצי הלילה ויקם בחצי
הלילה ויאחז בדלתות שער העיר ובשתי המזזות ויסעם עם הבריח וישם
על כתפיו ויעלם אל ראש ההר אשר על פני חברון׃ ושכיב שמשון עד פלגות
ליליא וקם בפלגות ליליא ואחד בדשי תרע קרתא ובתרין ספיא ונטלינון עם
עבלא ושוי על כתפוהי ואסיקינון לריש טורא דעל אפי חברון׃ ויהי
אחרי כן ויאהב אשה בנחל שרק ושמה דלילה׃ והוה בתר כין ורחים איתתא
בנחלא דסורק ושמה דלילה׃ ויעלו אליה סרני פלשתים ויאמרו לה פתי אותו
וראי במה כחו גדול ובמה נוכל לו ואסרנהו לענתו ואנחנו נתן לך איש אלף
ומאה כסף׃ וסליקו לותה טורני פלשתאי ואמרו לה שדילי יתיה וחזי במא חיליה
סגי ובמא ניכול ליה ונסריניה לענאותיה ואנחנא נתין ליך גבר אלף ומאה סלעין
דכסף׃ ותאמר דלילה אל שמשון הגידה נא לי במה כחך גדול ובמה תאסר
לענותך׃ ואמרת דלילה לשמשון חוי כען לי במא חילך סגי ובמא תתאסר
לענויתך׃ ויאמר אליה שמשון אם יאסרני בשבעה יתרים לחים אשר לא
חרבו וחליתי והייתי כאחד האדם׃ ואמר לה שמשון אם יסרון יתי בשבעה
יתרין רטיבין דלא יבישו ואחלוש ואהוי כחד מבני אנשא׃ ויעלו לה סרני
פלשתים שבעה יתרים לחים אשר לא חרבו ותאסרהו בהם׃ ואסיקו לה טורני
פלשתאי שבעה יתרין רטיבין דלא יבישו ואסרתיה בהון׃ והארב ישב לה
בחדר ותאמר אליו פלשתים עליך שמשון וינתק את היתרים כאשר ינתק

באחד יב̇ סב̇ ופו̇ ויהי כן האדם היה כאחד שבטי וחליתי והייתי מבטן מהם העצלים מבני הכבלים החלקים ונכרים בהו למיכיהו
ודבר ים והישרים׳ ויאמר אליה לבטע ועו̇ בעני לולי עשו אסור ואסרוני תארגי׳ כחוט לחוץ פרק׳

פתיל הנערת בהריחו אש ולא נודע כחו׃ וכמנא יתיב לה באדרון בית משכבא
ואמרת ליה פלשתאי אתו עלך שמשון ופסיק ית יתריא כמא דמתפסיק חוטא
דכתנא דארח ביה נורא ולא אתידע חיליה׃ ותאמר דלילה אל שמשון הנה
התלת בי ותדבר אלי כזבים עתה הגידה נא לי במה תאסר׃ ואמרת דלילה
לשמשון הא שקרת בי ומלילת עמי כדבין כען חוא כען לי במא תתאסר׃ ויאמר
אליה אם אסור יאסרוני בעבתים חדשים אשר לא נעשה בהם מלאכה ונחליתי
והייתי כאחד האדם׃ ואמר לה אם מיסר ייסרונני בגדילן חדתן דלא אתעבידת
בהון עבידתא ואחלוש ואהוי כחד מבני אנשא׃ ותקח דלילה עבתים חדשים
ותאסרהו בהם ותאמר אליו פלשתים עליך שמשון והארב ישב בחדר
ויתקם מעל זרעתיו כחוט׃ ונסיבת דלילה גדילן ואסרתיה בהון ואמרת
ליה פלשתאי אתו עלך שמשון וכמנא יתיב באדרון בית משכבא ופסקינון
מעל דרעוהי כחוטא׃ ותאמר דלילה אל שמשון עד הנה התלת בי ותדבר
אלי כזבים הגידה לי במה תאסר ויאמר אליה אם תארגי את שבע מחלפות
ראשי עם המסכת׃ ואמרת דלילה לשמשון עד הלא שקרת בי ומלילת
עמי כדבין חוי לי במא תתאסר ואמר לה אם תשתין ית שבע גדילת רישי
עם אכסניא במשתיתא׃ ותתקע ביתד ותאמר אליו פלשתים עליך שמשון
וייקץ משנתו ויסע את היתד הארג ואת המסכת׃ ונקשת בסכתא ואמרת
ליה פלשתאי אתו עלך שמשון ואתער משנתיה ונטל ית אכסן דגרדיאין
וית משתיתא׃ ותאמר אליו איך תאמרי אהבתיך ולבך אין אתי זה שלש
פעמים התלת בי ולא הגדת לי במה כחך גדול׃ ואמרת ליה איכדין תימר
רחימתיך ולבך לית עמי דנן תלת זמנין שקרת בי ולא חוית לי במא חילך
סגי׃ ויהי כי הציקה לו בדבריה כל הימים ותאלצהו ותקצר נפשו למות׃
והוה כד אעיקת ליה בפתגמהא כל יומיא ודחקתיה ועקת נפשיה למימת׃
ויגד לה את כל לבו ויאמר לה מורה לא עלה על ראשי כי נזיר אלהים אני
מבטן אמי אם גלחתי וסר ממני כחי וחליתי והייתי ככל האדם׃ וחוי לה
ית כל לביה ואמר לה מספר לא עדא על רישי ארי נזירא דיי אנא מבטנא דאמי

המסכת ב̇ ופו̇ והאמר דלילה והתקע ביתד׃ ותקצר ל̇ וסימ̇ נפש העם במדבר נפשו בעמל ישראל ותאלצהו ותקצר נפשו
בהם׳ כעשה ל̇ קמ̇ וסימ̇ במרחשת חס ים מדרי ממלכה מתהלכות הפסח פסח כפסח הפסח וכל קהלת ומגלה טוב וכל חמש שת
טוב בתוב תורי זהב מק̇ כנגשה לאחור כן׳

ויקץ ב׳ חד וסימ׳ משכבו תני׳ שמשון שלמה כי יש יע׳ ויאמרהו ג׳ בחד וחד מל׳ וסימ׳ בשנים עבתים עזרה ויבא יו׳ עליהם מיניע בך׳
מלא ויהללו ד׳ וסימ׳ אחה לפרעה את אלהים תצנו יחזקיהו ויחלט וסימ׳ עוד שבעת ימים כח ויחל לזנות שער לחשו לעמה

אם אגלח ויעדי מני חילי ואחלוש ואהוי ככל אנשא׃ ותרא דלילה כי הגיד לה
את כל לבו ותשלח ותקרא לסרני פלשתים לאמר עלו הפעם כי הגיד לה את
כל לבו ויעלו אליה סרני פלשתים ויעלו הכסף בידם׃ וחזת דלילה ארי חוי לה ית
כל לביה ושלחת וקרת לטרני פלשתאי למימר סקו זמנא הדא ארי חוי לי ית כל
לביה וסליקו לותה טרני פלשתאי ואסיקו כספא בידיהון׃ ותישנהו על ברכיה
ותקרא לאיש ותגלח את שבע מחלפות ראשו ותחל לענותו ויסר כחו מעליו׃
ואשכיבתיה על ברכהא וקרת לגברא וגרעת ית שבע גדילת רישיה ושריאת
לענואתיה ועדא חיליה מניה׃ ותאמר פלשתים עליך שמשון ויקץ משנתו
ויאמר אצא כפעם בפעם ואנער והוא לא ידע כי יהוה סר מעליו׃ ואמרת
פלשתאי אתן עלך שמשון ואתער משנתיה ואמר אפוק כזמן בזמן ואתגבר
והוא לא ידע ארי גבורתא דיי עדת מניה׃ ויאחזוהו פלשתים וינקרו את
ג האסורים ק עיניו ויורידו אותו עזתה ויאסרוהו בנחשתים ויהי טוחן בבית האסירים׃
ואחדוהי פלשתאי ונקרו ית עינוהי ואחיתו יתיה לעזת ואסרוהי בשישלן
דנחש והוה טחין רחיא בבית אסירי׃ ויחל שער ראשו לצמח כאשר גלח׃ ושרי
סער רישיה לצמחא כתר דאתגלח׃ וסרני פלשתים נאספו
לזבח זבח גדול לדגון אלהיהם ולשמחה ויאמרו נתן אלהינו בידנו את שמשון
איבנו׃ וטרני פלשתאי אתכנשו לדבחא דיבח רב לדגון טעותהון ולחדוא ואמרו
מסר דחלתנא בידנא ית שמשון בעיל דבבנא׃ ויראו אתו העם ויהללו את
אלהיהם כי אמרו נתן אלהינו בידנו את אויבנו ואת מחריב ארצנו ואשר
הרבה את חללינו׃ וחזו יתיה עמא ושבחו ית טעותהון ארי אמרו מסר
דחלתנא בידנא ית בעיל דבבנא וית מחריב ארענא ודאסגי ית קטילנא׃ ויהי
כתוב ק כי טוב לבם ויאמרו קראו לשמשון וישחק לנו ויקראו לשמשון מבית האסירים
ויצחק לפניהם ויעמידו אותו בין העמודים׃ והוה כד טב לבהון ואמרו קרו
לשמשון ויחייך לנא וקרו לשמשון מבית אסיריא וחייך קדמיהון ואקימו יתיה
ב והמישני בין עמודיא׃ ויאמר שמשון אל הנער המחזיק בידו הניחה אותי והימשני
את העמדים אשר הבית נכון עליהם ואשען עליהם׃ ואמר שמשון לטליא

יוכה לבוא בעיר שלמה ויחל לבנות מהמורים מן היורים וחד ויחל עוד שבעתים׃ העמדים ח׳ חסי׳ וסימ׳ ועמדין עשרים
ימן לסחר דפן ולפחה דפי ולפתחים והאדנים לעמדים ויאמר שמשון ועמדים ועב׳ ויקם את העמודים דמלכים עמודים
שנים וגלות כולה אמרי יבי׳ העמודים ועמדים אל האולם ויעש שער שרית׳

דמתקיף בידיה שבוק מני ואמישיני ית עמודיא דביתא מתקן עליהון ואסתמיך
עליהון: והבית מלא האנשים והנשים ושמה כל סרני פלשתים ועל הגג
כשלשת אלפים איש ואשה הראים בשחוק שמשון: וביתא מלי גבריא ונשיא
ותמן כל טורני פלשתאי ועל איגרא כתלתא אלפין גבר ואתא דחזן בחוכא דשמשון:
ויקרא שמשון אל יהוה ויאמר אדני יהוה זכרני נא וחזקני נא אך הפעם הזה
האלהים ואנקמה נקם אחת משתי עיני מפלשתים: וצלי שמשון קדם יי ואמר
יי אלהים ייעול דכרני קדמך ותקיפני כען ברם זמנא הדא ואתפרע פורענן
חדא מתרתין עיני דנקרו פלשתאי: וילפת שמשון את שני עמודי התוך אשר
הבית נכון עליהם ויסמך עליהם אחד בימינו ואחד בשמאלו: ואחד שמשון
ית תרין עמודיא מציעאי דביתא מתקן עליהון ואסתמיך עליהון חד בימיניה
וחד בסמליה: ויאמר שמשון תמות נפשי עם פלשתים ויט בכח ויפל הבית
על הסרנים ועל כל העם אשר בו ויהיו המתים אשר המית במותו רבים מאשר
המית בחייו: ואמר שמשון תמות נפשי עם פלשתאי ומגד בחילא ונפל ביתא
על טורניא ועל כל עמא דביה והוו מיתיא דקטל במותיה סגיאין מדקטל
בחיוהי: וירדו אחיו וכל בית אביהו וישאו אתו ויעלו ויקברו אותו בין צרעה
ובין אשתאל בקבר מנוח אביו והוא שפט את ישראל עשרים שנה: ונחתו
אחוהי וכל בית אבוהי ונטלו יתיה וסליקו וקברו יתיה בין צרעה ובין אשתאול
בקבורא דמנוח אבוהי והוא דן ית ישראל עסרין שנין: ויהי
איש מהר אפרים ושמו מיכיהו: והוה גברא מטורא דבית אפרים ושמיה
מיכיהו: ויאמר לאמו אלף ומאה הכסף אשר לקח לך ואתי אלית וגם אמרת
באזני הנה הכסף אתי אני לקחתיו ותאמר אמו ברוך בני ליהוה: ואמר לאמיה
אלף ומאה סלעין דכסף דאתנסיב לך ואת יימית ואף אמרת קדמי הא כספא
עמי אנא נסיבתיה ואמרת אמיה בריך ברי קדם יי: וישב את אלף ומאה הכסף
לאמו ותאמר אמו הקדש הקדשתי את הכסף ליהוה מידי לבני לעשות פסל
ומסכה ועתה אשיבנו לך: ואתיב ית אלף ומאה סלעין דכסף לאמיה ואמרת
אמיה אקדשא אקדישית ית כספא קדם יי מן ידי לברי למעבד צילם ומתכא וכען

ויאמר להם כבי וכו׳ ויברך אתם אלהים את בח ויאמר להם יעקב אחי הידעתם את לבן השלום לו מה המעשה הזה וירא העם
כח׳ עם טושך שימו איש חרבו שמעו נא המורים ויאמר להם יהו׳ עברו וישלח שר איש גבליא ויגידו ליותם ויאמר להם הדיין ויאמר

85

אתיניה לך׃ וישב את הכסף לאמו ותקח אמו מאתים כסף ותתנהו לצורף
ויעשהו פסל ומסכה ויהי בבית מיכיהו׃ ואתיב ית כספא לאמיה ונסיבת אמיה
מאתן סלעין דכסף ויהבתיה לקינאה ועבדיה צילם ומתכא והוה בבית מיכה׃
והאיש מיכה לו בית אלהים ויעש אפוד ותרפים וימלא את יד אחד מבניו ויהי
לו לכהן׃ וגברא מיכה ליה בית טעותא ועבד איפודא ודמאין וקריב ית קרבן חד
מבנוהי והוה ליה לכהין׃ בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו
יעשה׃ ביומיא האנון לית מלכא בישר׳ גבר דכשר בעינוהי יעביד׃
ויהי נער מבית לחם יהודה ממשפחת יהודה והוא לוי והוא גר שם׃
והוה עולימא מבית לחם דבית יהודה מזרעית יהודה והוא ליואה והוא דר תמן׃
וילך האיש מהעיר מבית לחם יהודה לגור באשר ימצא ויבא הר אפרים עד בית
מיכה לעשות דרכו׃ ואזל גברא מקרתיה מבית לחם דבית יהודה למדר באתר
דישכח ואתא לטורא דבית אפרים עד בית מיכה למעבד ארחיה׃ ויאמר לו
מיכה מאין תבוא ויאמר אליו לוי אנכי מבית לחם יהודה ואנכי הלך לגור
באשר אמצא׃ ואמר ליה מיכה מנן אתאתי ואמר ליה ליואה אנא מבית לחם
דבית יהודה ואנא אזיל למדר באתר דאשכח׃ ויאמר לו מיכה שבה עמדי והיה
לי לאב ולכהן ואנכי אתן לך עשרת כסף לימים וערך בגדים ומחיתך וילך הלוי׃
ואמר ליה מיכה תיב עמי והוי לי לאב ולכהין ואנא אתין לך עסר סלעין דכסף
לזמן עדן וזוג לבושין ופרנוסך ואזל ליואה׃ ויואל הלוי לשבת את האיש ויהי
הנער לו כאחד מבניו׃ וצבי ליואה למיתב עם גברא והוה עולימא ליה כחד
מבנוהי׃ וימלא מיכה את יד הלוי ויהי לו הנער לכהן ויהי בבית מיכה׃ וקריב
מיכה ית קרבן ליואה והוה ליה עולימא לכהין והוה בבית מיכה׃ ויאמר מיכה
עתה ידעתי כי ייטיב יהוה לי כי היה לי הלוי לכהן׃ ואמר מיכה כען ידענא
יח ארי אוטיב יי׳ לי ארי הוה לי ליואה לכהין׃ בימים ההם אין מלך בישראל ובימים
ההם שבט הדני מבקש לו נחלה לשבת כי לא נפלה לו עד היום ההוא בתוך שבטי
ישראל בנחלה׃ ביומיא האנון לית מלכא בישר׳ וביומיא האנון שבטא דבית
דן בעין להון אחסנא למיתב ארי לא אתפלגת ליה עד יומא ההוא בגו שבטיא

להם הכהן ויעמד ויקרא ל מערכות למה תעשה ויתן דוד את רכב את שלמה כה תפשו את כבי יאי הבעל ויאמר להם
וישביען וישמע להם [illegible] ויאמר [illegible] ויאמר להם לכהן [illegible] שמשון [illegible]
ובימי לכן עתה [illegible] ויקם עזרא הספר׃

דישראל באחסנא׃ וישלחו בני דן ממשפחתם חמשה אנשים
מקצותם אנשים בני חיל מצרעה ומאשתאל לרגל את הארץ ולחקרה ויאמרו
אלהם לכו חקרו את הארץ ויבאו הר אפרים עד בית מיכה וילינו שם׃ ושלחו
בני דן מזרעיתהון חמשה גברין מקצתהון גברין בני חילא מצרעה ומאשתאול
לאללא ית ארעא ולמבדקה ואמרו להון איזילו בדוקו ית ארעא ואתו לטורא
דבית אפרים עד בית מיכה ובתו תמן׃ המה עם בית מיכה והמה הכירו את קול
הנער הלוי ויסורו שם ויאמרו לו מי הביאך הלם ומה אתה עשה בזה ומה לך
פה׃ אינון עם בית מיכה ואינון אשתמודעו ית קל עולימא ליואה וזרו לתמן
ואמרו ליה מא איתיך הלכא ומא את עביד כא ומא לך כדין׃ ויאמר אלהם
כזה וכזה עשה לי מיכה וישכרני ואהיה לו לכהן׃ ואמר להון כדין וכדין עבד לי
מיכה ואגרני והויתי ליה לכהין׃ ויאמרו לו שאל נא באלהים ונדעה התצלח דרכנו
אשר אנחנו הלכים עליה׃ ואמרו ליה שאיל כען במימרא דיי׳ ונדע התצלח
אורחתנא דאנחנא אזלין עלה׃ ויאמר להם הכהן לכו לשלום נכח יהוה
דרככם אשר תלכו בה׃ ואמר להון כהנא איזילו לשלם אתקין יי׳ אורחכון
דתהכון בה׃ וילכו חמשת האנשים ויבאו לישה ויראו את העם
אשר בקרבה יושבת לבטח כמשפט צידנים שקט ובטח ואין מכלים דבר
בארץ יורש עצר ורחוקים המה מצדנים ודבר אין להם עם אדם׃ ואזלו
חמשה גבריא ואתו ללייש וחזו ית עמא דבגוה יתבין לרחצן כהלכת צידונאי
דשקטין ושרן לרחצן ולית דמכליך פתגמא בארעא ירתין נכסין ורחיקין
אינון מצידונאי ופתגם לית להון עם אנש׃ ויבאו אל אחיהם צרעה ואשתאל
ויאמרו להם אחיהם מה אתם׃ ואתו לות אחיהון לצרעה ולאשתאול ואמרו
להון אחיהון מא אתון׃ ויאמרו קומה ונעלה עליהם כי ראינו את הארץ והנה
טובה מאד ואתם מחשים אל תעצלו ללכת לבא לרשת את הארץ׃ ואמרו קומו
וניסק עליהון ארי חזינא ית ארעא והא טבא לחדא ואתון שתקין לא תתרשלון
למיזל למיעל למירת ית ארעא׃ כבאכם תבאו אל עם בטח והארץ רחבת
ידים כי נתנה אלהים בידכם מקום אשר אין שם מחסור כל דבר אשר בארץ׃

במיתיכון תיעלון לות עמא דשרן לרחצן וארעא פתיות ידין ארי מסרה יי
בידכון אתרא דלית תמן חסרן כל מדעם דבארעא׃ ויסעו משם ממשפחת
הדני מצרעה ומאשתאל שש מאות איש חגור כלי מלחמה׃ ונטלו מתמן מזרעית
דן מצרעה ומאשתאול שית מאה גברא מזרזין במני קרבא׃ ויעלו ויחנו
בקרית יערים ביהודה על כן קראו למקום ההוא מחנה דן עד היום הזה
הנה אחרי קרית יערים׃ וסליקו ושרו בקרית יערים בארעא דבית יהודה
על כין קרו לאתרא ההוא משרית דן עד יומא הדין הא היא אחורי קרית
יערים׃ ויעברו משם הר אפרים ויבאו עד בית מיכה׃ ועברו מתמן לטורא
דבית אפרים ואתו עד בית מיכה׃ ויענו חמשת האנשים ההלכים לרגל
את הארץ ליש ויאמרו אל אחיהם הידעתם כי יש בבתים האלה אפוד
ותרפים ופסל ומסכה ועתה דעו מה תעשו׃ ואתיבו חמשה גבריא דאזלו
לאללא ית ארעא ליש ואמרו לאחיהון הידעיתון ארי אית בבתיא האליך
אפוד ודמאין וצילם ומתכא וכען דעו מא תעבדון׃ ויסורו שמה ויבאו
אל בית הנער הלוי בית מיכה וישאלו לו לשלום׃ וזרו לתמן ועלו לבית
עולימא ליואה לבית מיכה ושאילו ליה לשלם׃ ושש מאות איש חגורים
כלי מלחמתם נצבים פתח השער אשר מבני דן׃ ושית מאה גברא מזרזין במני
קרביהון קימין במעלנא דתרעא דמשבט בני דן׃ ויעלו חמשת האנשים
ההלכים לרגל את הארץ באו שמה לקחו את הפסל ואת האפוד ואת התרפים
ואת המסכה והכהן נצב פתח השער ושש מאות האיש החגור כלי המלחמה׃
וסליקו חמשה גבריא דאזלו לאללא ית ארעא עלו לתמן נסיבו ית צלמא
וית איפודא וית דמאין וית מתכא וכהנא קאים במעלנא דתרעא ושית מאה
גברא דמזרזין במני קרבא׃ ואלה באו בית מיכה ויקחו את פסל האפוד ואת
התרפים ואת המסכה ויאמר אליהם הכהן מה אתם עשים׃ ואלין עלו לבית
מיכה ונסיבו ית צילם איפודא וית דמאין וית מתכא ואמר להון כהנא מא אתון
עבדין׃ ויאמרו לו החרש שים ידך על פיך ולך עמנו והיה לנו לאב ולכהן הטוב
היותך כהן לבית איש אחד או היותך כהן לשבט ולמשפחה בישראל׃ ואמרו

והמה ג׳ ריש פיס׳ וסימ׳ והמה טרם ישכבו והמה לקחו את אשר והמה מביתם מזן והמה מרן ועיבו ירמיהו והמה אם ישמעו ואם יחדלו והמה כחרס שבת והמה לא ידעו והמה עזרו והמה לשחד יבקשו כפשי׃

ליה שתוק שוי ידך על פומך ואיזיל עמנא והוי לנא לאב ולכהין הטב דתהי
כהין לבית גבר חד או תהי כהין לשבטא ולזרעי בישראל׃ וייטב לב הכהן ויקח
את האפוד ואת התרפים ואת הפסל ויבא בקרב העם׃ ושפר לבא דכהנא
ונסיב ית איפודא וית צלמאין וית צלמא ועל בגו עמא׃ ויפנו וילכו וישימו
את הטף ואת המקנה ואת הכבודה לפניהם׃ ואתפניאו ואזלו ושויאו ית
טפלא וית בעירא וית קנינא קדמיהון׃ המה הרחיקו מבית מיכה והאנשים
אשר בבתים אשר עם בית מיכה נזעקו וידביקו את בני דן׃ אנון ארחיקו
מבית מיכה וגבריא דבבתיא דעם בית מיכה אתכנישו ואדביקו ית בני דן׃
ויקראו אל בני דן ויסבו פניהם ויאמרו למיכה מה לך כי נזעקת׃ וקרו לבני
דן ואסחרו אפיהון ואמרו למיכה מא לך ארי אתכנשתא׃ ויאמר את אלהי
אשר עשיתי לקחתם ואת הכהן ותלכו ומה לי עוד ומה זה תאמרו אלי מה לך׃
ואמר ית דחלתי דעבדית נסיבתון ודברתון ית כהנא ואזלתון ומא לי עוד ומדין
אתון אמרין מא לך׃ ויאמרו אליו בני דן אל תשמע קולך עמנו פן יפגעו בכם
אנשים מרי נפש ואספתה נפשך ונפש ביתך׃ ואמרו ליה בני דן לא תשמע
קלך עמנא דלמא ישלטון בכון גברין מרירי נפשן ותסיף נפשך ונפש אנש
ביתך׃ וילכו בני דן לדרכם וירא מיכה כי חזקים המה ממנו ויפן וישב אל ביתו׃
ואזלו בני דן לאורחהון וחזא מיכה ארי תקיפין אנון מנה ואתפני ותב לביתיה׃
והמה לקחו את אשר עשה מיכה ואת הכהן אשר היה לו ויבאו על ליש
על עם שקט ובטח ויכו אותם לפי חרב ואת העיר שרפו באש׃ ואנון נסיבו
ית דעבד מיכה ודברו ית כהנא דהוה ליה ואתו על ליש על עמא דשקטין ושרן
לרחצן ומחו יתהון לפתגם דחרב וית קרתא אוקידו בנורא׃ ואין מציל כי
רחוקה היא מצידון ודבר אין להם עם אדם והיא בעמק אשר לבית רחב ויבנו
את העיר וישבו בה׃ ולית דמשיזיב ארי רחיקין אנון מצידונאי ופתגם לית
להון עם אנש ואנון במישרא דלבית רחוב ובנו ית קרתא ויתיבו בה׃ ויקראו
שם העיר דן בשם דן אביהם אשר יולד לישראל ואולם ליש שם העיר לראשנה׃
וקרו שמה דקרתא דן בשום דן אבוהון דאתיליד לישראל וברם ליש שמה דקרתא

ד׳ אותיות תלויות וסימ׳ ויהונתן בן גרשם בן מנשה חזיר מיער וינערו רשעים ממנה וימנע מרשעים אורם׃

ונשנה ב׳ חד ריש פיכון וחד בן פיכו וסימ׳ עלין פילגשו זרע מנחף׳ והשכמתם ג׳ וסימ׳ והשכמתם והלכתם לדרככם הנה עת
רפת היום לערוב ליכו פז׳ ונערה השכם

87

חוה"ו מלקדמין׃ ויקימו להם בני דן את הפסל ויהונתן בן גרשם בן מנשה הוא ובניו
תלויים היו כהנים לשבט הדני עד יום גלות הארץ׃ ואקימו להון בני דן ית צלמא ויהונתן
בר גרשם בר מנשה הוא ובנוהי הוון כמרין לשבטא דבית דן עד יומא דגלו יתבי
ארעא׃ וישימו להם את פסל מיכה אשר עשה כל ימי היות בית האלהים בשלה׃
ושויאו להון ית צלם מיכה דעבד כל יומין דהוה קיים בית מקדשא דיי׳ בשילו׃
פ"ט מיוחד ויהי בימים ההם ומלך אין בישראל ויהי איש לוי גר
בירכתי הר אפרים ויקח לו אשה פילגש מבית לחם יהודה׃ והוה ביומיא האינון
ומלכא לית בישראל והוה גברא ליואה דר בסיפי טורא דבית אפרים ונסיב ליה
ל׳ חד ריש פיכון אתתא לחינתא מבית לחם דבית יהודה׃ ותזנה עליו פילגשו ותלך מאתו אל
וז׳ פיכון בית אביה אל בית לחם יהודה ותהי שם ימים ארבעה חדשים׃ ובסרת עלוהי
לחינתיה ואזלת מלותיה לבית אבוהא לבית לחם דבית יהודה והות תמן יומין ארבעה
להשיבה ק׳ ירחין׃ ויקם אישה וילך אחריה לדבר על לבה להשיבו ונערו עמו וצמד חמרים
ותביאהו בית אביה ויראהו אבי הנערה וישמח לקראתו׃ וקם בעלה ואזל בתרהא
למללא על לבה לאתבותה ועולימיה עמיה וזוג חמרין ואעילתיה לבית אבוהא
וחזהי אבוהא דעולימתא וחדי לקדמותיה׃ ויחזק בו חתנו אבי הנערה וישב
אתו שלשת ימים ויאכלו וישתו וילינו שם׃ ואתקיף ביה חמוהי אבוהי דעולימתא
ויתיב עמיה תלתא יומין ואכלו ושתיאו וביתו תמן׃ ויהי ביום הרביעי וישכימו
ב׳ בבקר ויקם ללכת ויאמר אבי הנערה אל חתנו סעד לבך פת לחם ואחר תלכו׃
והוה ביומא רביעאה ואקדימו בצפרא וקם למיזל ואמר אבוהא דעולימתא
לחתניה סעוד לבך פתא דלחמא ובתר כין תיזלון׃ וישבו ויאכלו שניהם יחדו
ג׳ חד וישתו ויאמר אבי הנערה אל האיש הואל נא ולין ויטב לבך׃ ואסחרו ואכלו
תרויהון כחדא ושתיאו ואמר אבוהא דעולימתא לגברא שרי כען ובית וישפר
לבך׃ ויקם האיש ללכת ויפצר בו חתנו וישב וילן שם׃ וקם גברא למיזל
ואתקיף ביה חמוהי ותב ובת תמן׃ וישכם בבקר ביום החמישי ללכת ויאמר
ב׳ אבי הנערה סעד נא לבבך והתמהמהו עד נטות היום ויאכלו שניהם׃ ואקדים
ובנט׳ בצפרא ביומא חמישאה למיזל ואמר אבוהא דעולימתא סעוד כען לבך

ואין איש ג׳ וסימ׳ מעמדי הבית ויפורן שם ויאמר אין מפני ימר׳ זחרת מדוע באתי תצדיק אבד ואין איש׳ הביתה זה וסימ׳ ויביא את
ויבא האיש הביתה ויפתח ויהי כהיום הזה וירא יוקף אתם שלח העץ את הקרת חוס השני ויפורן שמה לבא ללון ועשו

ואתעכבו עד מפני יומא ואכלו תרויהון׃ ויקם האיש ללכת הוא ופילגשו
ונערו ויאמר לו חתנו אבי הנערה הנה נא רפה היום לערוב לינו נא הנה חנות היום
לין פה וייטב לבבך והשכמתם מחר לדרככם והלכת לאהלך׃ וקם גברא למיזל
הוא ולחינתיה ועולימיה ואמר ליה חמוהי אבוהא דעולימתא הא כען פנא יומא
למערב ביתו כען הא נחת יומא ביתו כא וישפר לבך ותקדמון מחר לאורחכון
ותהך לקרוך׃ ולא אבה האיש ללון ויקם וילך ויבא עד נכח יבוס היא ירושלם
ועמו צמד חמורים חבושים ופילגשו עמו׃ ולא אבא גברא למבת וקם ואזל
ואתא עד לקביל יבוס היא ירושלם ועמיה זוג חמרין חשיקין ולחינתיה עמיה׃
הם עם יבוס והיום רד מאד ויאמר הנער אל אדניו לכה נא ונסורה אל עיר
היבוסי הזאת ונלין בה׃ אנון עם יבוס ויומא מאך לחדא ואמר עולימא לרבוניה
איתא כען ונזור לקרתא דיבוסאה הדין ונבית בה׃ ויאמר אליו אדניו לא
נסור אל עיר נכרי אשר לא מבני ישראל הנה ועברנו עד גבעה׃ ואמר ליה
רבוניה לא נזור לקרית בני עממיא דלא מבני ישראל אנון ונתמטי עד
גבעתא׃ ויאמר לנערו לך ונקרבה באחת המקמות ולנו בגבעה או ברמה׃
ואמר לעולימיה איתו ונתקרב בחד מן אתריא ונבית בגבעתא או ברמתא׃
ויעברו וילכו ותבא להם השמש אצל הגבעה אשר לבנימן׃ ועברו ואזלו ועלת
להון שמשא בסטר גבעתא דלשבט בנימין׃ ויסרו שם לבוא ללון בגבעה
ויבא וישב ברחוב העיר ואין איש מאסף אותם הביתה ללון׃ וזרו לתמן למיעל
למבת בגבעתא ואתא ויתיב ברחובא דקרתא ולית אנש דכניש יתהון לביתא
למבת׃ והנה איש זקן בא מן מעשהו מן השדה בערב והאיש מהר אפרים
והוא גר בגבעה ואנשי המקום בני ימיני׃ והא גברא סבא אתא מן עבידתיה
מן חקלא ברמשא וגברא מטורא דבית אפרים והוא דאר בגבעתא ואנשי
אתרא בני שבטא דבית בנימין׃ וישא עיניו וירא את האיש הארח ברחב
העיר ויאמר האיש הזקן אנה תלך ומאין תבוא׃ וזקף עינוהי וחזא ית גברא
דארח ברחוב קרתא ואמר גברא סבא לאן אתא איזל ומנן את אתי׃ ויאמר
אליו עברים אנחנו מבית לחם יהודה עד ירכתי הר אפרים משם אנכי

נבלה חדש ד׳ ויאמר לו את אתמר ויקם יואב ויבא א׳ אבשלום ויבא א׳ נחב הביתה ויאמר המלך אל איש האלהים בא
הביתה ויקח חליה את הילד ויבא אלישע הביתה ויקם וישב הביתה ויין ג׳ וסימ׳ הוציא לחם ויין גם תבן גם מספוא
לחמרינו והיה כנור ונבל ויין איך עדן ויין ונשאר ויין והפתות הראשונים

ויצא יא חס ופ׳ פרח מטה המטות בפילגש הדר עזר משדהו למרחב פשחור כצא מיוצרות מגלה מנחם האשרה ...

ואלך עד בית לחם יהודה ואת בית יהוה אני הלך ואין איש מאסף אותי הביתה׃
ואמר ליה עברין אנחנא מבית לחם דבית יהודה עד סיפי טורא דבית אפרים
מתמן אנא ואזלית עד בית לחם דבית יהודה ולבית מקדשא דיי אנא אזיל
ולית אנש דכניש יתי לביתא׃ וגם תבן גם מספוא יש לחמורינו וגם לחם ויין
יש לי ולאמתך ולנער עם עבדיך אין מחסור כל דבר׃ ואף תבנא אף כסתא אית
לחמרנא ואף לחים וחמר איתלי ולאמתך ולעולימא דעם עבדך לית חסרנך
כל מדעם׃ ויאמר האיש הזקן שלום לך רק כל מחסורך עלי רק ברחוב אל
תלן׃ ואמר גברא סבא שלם לך לחוד כל חסרנך עלי לחוד ברחובא לא תבית׃
ויביאהו לביתו ויבול לחמורים וירחצו רגליהם ויאכלו וישתו׃ ואעליה לביתיה
ורמא כסתא לחמריא ואסחאו רגליהון ואכלו ושתיאו׃ המה מטיבים את לבם
והנה אנשי העיר אנשי בני בליעל נסבו את הבית מתדפקים על הדלת
ויאמרו אל האיש בעל הבית הזקן לאמר הוצא את האיש אשר בא אל ביתך
ונדענו׃ אנון מטיבין ית לבהון והא אנשי קרתא גברי בני רשעא אקיפו ית ביתא
דחקין למתבר דשא ואמרו לגברא מריה דביתא סבא למימר אפק ית גברא דעל
לביתך ונדעיניה׃ ויצא אלהם האיש בעל הבית ויאמר אלהם אל אחי אל
תרעו נא אחרי אשר בא האיש הזה אל ביתי אל תעשו את הנבלה הזאת׃ ונפק
לותהון גברא מריה דביתא ואמר להון בבעו אחי לא תבאשון כען בתר דעל
גברא הדין לביתי לא תעבדון ית קלנא הדין׃ הנה בתי הבתולה ופילגשו אוציאה נא
אותם וענו אותם ועשו להם הטוב בעיניכם ולאיש הזה לא תעשו דבר
הנבלה הזאת׃ הא ברתי בתולתא ולחינתיה אפיק כען יתהון ועינו יתהון ועבידו
להון כדתקין בעיניכון ולגברא הדין לא תעבדון עיסק קלנא הדין׃ ולא אבו
האנשים לשמע לו ויחזק האיש בפילגשו ויצא אלהם החוץ וידעו אותה
ויתעללו בה כל הלילה עד הבקר וישלחוה בעלות השחר׃ ולא אבו גבריא
לקבלא מניה ואתקיף גברא בלחינתיה ואפיק לותהון וידעו יתה ואתעללו בה
כל ליליא עד צפרא ושלחוהא כמסק צפרא׃ ותבוא האשה לפנות הבקר ותפל
פתח בית האיש אשר אדוניה שם עד האור׃ ואתת אתתא למפני צפרא ונפלת

תלן ב׳ וכספרח רב וסימנה רק ברחוב אל תלן וביה מרינא תלן עיני

המאכלת ג׳ נסים׳ ויקח בידו את האש ואת המאכלת ויבא אל ביתו ויקח את המאכלת׃ למינס ג׳ ולית לא נהיתה ולא נראתה
כזאת בילא ישבתי בבית וישמעו למינס סוף ספרים׃ ויהי עבו׳ וסימ׳ כתחתית היד׳ כל העם לפני האלהים כהוך החלקי׳

בתרע בית גברא דרבונה תמן עד דנהר׃ ויקם אדניה בבקר ויפתח דלתות הבית
ויצא ללכת לדרכו והנה האשה פילגשו נפלת פתח הבית וידיה על הסף׃ וקם רבונה
בצפרא ופתח דשי ביתא ונפק למיזל לאורחיה והא אתתא לחינתיה רמיא בתרע
ביתא וידהא על ספא׃ ויאמר אליה קומי ונלכה ואין ענה ויקחה על החמור ויקם
האיש וילך למקמו׃ ואמר לה קומי ונזיל ולא מתיבא ונסבה על חמרא וקם גברא
ואזל לאתריה׃ ויבא אל ביתו ויקח את המאכלת ויחזק בפילגשו וינתחה ג
לעצמיה לשנים עשר נתחים וישלחה בכל גבול ישראל׃ ואתא לביתיה ונסיב ב וחד
ית סכינא ואחד בלחינתיה והדמה לאבריהא לתרין עסר אברין ושלחה בכל
תחום ארעא דישראל׃ והיה כל הראה ואמר לא נהיתה ולא נראתה כזאת למיום ב ג
עלות בני ישראל מארץ מצרים עד היום הזה שימו לכם עליה עצו ודברו׃ ב וחד
והוה כל דחזי לה ואמר לא הות ולא אתחזיאת כהדא למיומא דנפקו בני ישראל
מארעא דמצרים עד יומא הדין שוו לבכון עלה אתמלכו ומלילו׃

ויצאו כל בני ישראל ותקהל העדה כאיש אחד למדן ועד באר שבע וארץ כ
הגלעד אל יהוה המצפה׃ ונפקו כל בני ישראל ואתכנישת כנשתא כגברא חד
למדן ועד באר שבע וארע גלעד לקדם יי׳ למצפיא׃ ויתיצבו פנות כל העם
כל שבטי ישראל בקהל עם האלהים ארבע מאות אלף איש רגלי שלף חרב׃
ואתעתדו רישי כל עמא כל שבטיא דישראל בקהל עמא דיי׳ ארבע מאה אלפין גברא
רגלאה שלפי סיפא׃ וישמעו בני בנימן כי עלו בני ישראל המצפה
ויאמרו בני ישראל דברו איכה נהיתה הרעה הזאת׃ ושמעו בני בנימן
ארי סליקו בני ישראל למצפיא ואמרו בני ישראל מלילו איכדין הות
בשתא הדא׃ ויען האיש הלוי איש האשה הנרצחה ויאמר הגבעתה
אשר לבנימן באתי אני ופילגשי ללון׃ ואתיב גברא ליואה בעלה ד
ואתתא קטילתא ואמר לגבעתא דלשבט בנימן עלית אנא ולחינתי
למבת׃ ויקמו עלי בעלי הגבעה ויסבו עלי את הבית לילה אותי דמו
להרג ואת פילגשי ענו ותמת׃ וקמו עלי יתבי גבעתא ואקיפו עלי ית
ביתא בליליא עלי חשיבו למקטל וית לחינתי ענוהא ומיתת׃ ואחז בפילגשי

ודברו ג׳ באהל מועד ... ויתיצבו כמו לבוש׳ איכה ... ונהיתה ...
... לאוכל ... כשבר ... ישבה ... יושב ... נתשבן ... חרש הגורן
לי שאר בר נפשי בבן

ואנתחה ואשלחה בכל שדה נחלת ישראל כי עשו זמה ונבלה בישראל ואחדית
בלחינתי והדימתה ושלחתה בכל תחום ארעא דישראל ארי עבדו עיצת חטיך
ודלא כשר בישראל הנה כלכם בני ישראל הבו לכם דבר ועצה הלם הא
כלכון בני ישראל הבו לכון פתגם ועיצא הלכא ויקם כל העם כאיש אחד לאמר
לא נלך איש לאהלו ולא נסור איש לביתו וקם עמא כגברא חד למימר לא
ניזיל גבר למשכניה ולא נזור גבר לביתיה ועתה זה הדבר אשר נעשה לגבעה
עליה בגורל וכען דין פתגמא דנעביד לגבעתא נתפלג עלה בעדבא ולקחנו
עשרה אנשים למאה לכל שבטי ישראל ומאה לאלף ואלף לרבבה לקחת
צדה לעם לעשות לבואם לגבע בנימן ככל הנבלה אשר עשה בישראל ונדבר
עסרה גברין למאה לכל שבטיא דישראל ומאה לאלפא ואלפא לרבותא למסב
זוודין לעמא למעבד לאיתיותהון לגבעתא דבית בנימן ככל קלנא דאתעביד
בישראל ויאסף כל איש ישראל אל העיר כאיש אחד חברים ואתכניש
כל אנש ישראל לקרתא כגברא חד שוין וישלחו שבטי ישראל
אנשים בכל שבטי בנימן לאמר מה הרעה הזאת אשר נהיתה בכם ושלחו
שבטיא דישראל גברין בכל שבטי בנימן למימר מא בשתא הדין דהות בכון
ועתה תנו את האנשים בני בליעל אשר בגבעה ונמיתם ונבערה רעה מישראל
ולא אבו בנימן לשמע בקול אחיהם בני ישראל וכען הבו ית גבריא בני
רשעא דבגבעתא ונקטילנון ונפלי עביד דביש מישראל ולא אבו בני בנימן
לקבלא למימר אחיהון בני ישראל ויאספו בני בנימן מן הערים הגבעתה
לצאת למלחמה עם בני ישראל ואתכנישו בני בנימן מן קרויא לגבעתא
למפק לאגחא קרבא עם בני ישראל ויתפקדו בני בנימן ביום ההוא מהערים
עשרים וששה אלף איש שלף חרב לבד מישבי הגבעה התפקדו שבע
מאות איש בחור ואתמניאו בני בנימן ביומא ההוא מקרויא עסרין ושתא
אלפין גברא שלפי סיפא בר מיתבי גבעתא אתמניאו שבע מאה גבר עולים
מכל העם הזה שבע מאות איש בחור אטר יד ימינו כל זה קלע באבן אל
השערה ולא יחטא מכל עמא הדין שבע מאה גבר עולים בברא גמיד

בידיה דימינא כל אלין דשדן אבנא בקלעא ומדמן בבינת סערא ולא משנן׃
ואיש ישראל התפקדו לבד מבנימן ארבע מאות אלף איש שלף
חרב כל זה איש מלחמה׃ ואנש ישראל אתמניאו בר מדבית בנימן ארבע מאה
אלפין גברא שלפי סיפא כל אלין גברי עבדי קרבא׃ ויקמו ויעלו בית אל
וישאלו באלהים ויאמרו בני ישראל מי יעלה לנו בתחלה למלחמה עם בני
בנימן ויאמר יהוה יהודה בתחלה׃ וקמו וסליקו לבית אל ושאילו במימרא
דיי ואמרו בני ישראל מן יסק לנא בקדמיתא לאגחא קרבא עם בני בנימן
ואמר יי יהודה בקדמיתא׃ ויקומו בני ישראל בבקר ויחנו על הגבעה׃
וקמו בני ישראל בצפרא ושרו על גבעתא׃ ויצא איש ישראל למלחמה עם
בנימן ויערכו אתם איש ישראל מלחמה אל הגבעה׃ ונפק אנש ישראל
לאגחא קרבא עם דבית בנימן וסדרו עמהון אנש ישראל קרבא על גבעתא׃
ויצאו בני בנימן מן הגבעה וישחיתו בישראל ביום ההוא שנים ועשרים
אלף איש ארצה׃ ונפקו בני בנימן מן גבעתא וחבילו מן ישראל ביומא ההוא
עסרין ותרין אלפין גברין קטילין רמן לארעא׃ ויתחזק העם איש ישראל
ויסיפו לערך מלחמה במקום אשר ערכו שם ביום הראשון׃ ואתקף עמא
אנש ישראל ואוסיפו לסדרא קרבא באתרא דסדרו תמן ביומא קדמאה׃
ויעלו בני ישראל ויבכו לפני יהוה עד הערב וישאלו ביהוה לאמר האוסיף
לגשת למלחמה עם בני בנימן אחי ויאמר יהוה עלו אליו׃ וסליקו בני
ישראל ובכו קדם יי עד רמשא ושאילו במימרא דיי למימר האוסיף למקרב
לאגחא קרבא עם בני בנימן אחי ואמר יי סקו עליהון׃ ויקרבו בני ישראל
אל בני בנימן ביום השני׃ וקריבו בני ישראל לות בני בנימן ביומא תנינא׃
ויצא בנימן לקראתם מן הגבעה ביום השני וישחיתו בבני ישראל
עוד שמנת עשר אלף איש ארצה כל אלה שלפי חרב׃ ונפקו דבית
בנימן לקדמותהון מן גבעתא ביומא תנינא וחבילו בבני ישראל עוד
תמנת עסר אלפין גברא קטילין רמן לארעא כל אלין שלפי סיפא׃ ויעלו כל
בני ישראל וכל העם ויבאו בית אל ויבכו וישבו שם לפני יהוה ויצומו ביום

כפעם בפעם ו׳ וסימ׳ ולמא הלך כפעם בפעם ואנער כפעם בפעם הנתקו מן העיר ודעלויך שמואל שמואל וישב המלך
ממקמו ו׳ וסימ׳ כל חורי חר מגיח ממקמו ומשחית גוים יקר המלכים עד וחזוה וישבהו חל מקמו ומ׳ המשאר

90

ההוא עד הערב ויעלו עלות ושלמים לפני יהוה׃ וסליקו כל בני ישר׳ וכל עמא
ואתו לבית אל ובכו ויתיבו תמן קדם יי׳ וצמו ביומא ההוא עד רמשא ואסיקו עלון
ונכסת קדשין קדם יי׳׃ וישאלו בני ישראל ביהוה ושם ארון ברית האלהים בימים
ההם׃ ושאילו בני ישר׳ במימרא דיי׳ ותמן ארון קימא דיי׳ ביומיא האנון׃ ופינחס
בן אלעזר בן אהרן עמד לפניו בימים ההם לאמר האוסף עוד לצאת למלחמה
עם בני בנימן אחי אם אחדל ויאמר יהוה עלו כי מחר אתננו בידך׃ ופינחס בר
אלעזר בר אהרן קאים קדמוהי ביומיא האנון למימר האוסיף עוד למפק לאגחא
קרבא עם בני בנימן אחי אם אתמנע ואמר יי׳ סקו ארי מחר אמסרינון בידך׃
וישם ישראל ארבים אל הגבעה סביב׃ ושוי ישר׳ כמנין על גבעתא סחור סחור׃
ויעלו בני ישראל אל בני בנימן ביום השלישי ויערכו אל
הגבעה כפעם בפעם׃ וסליקו בני ישר׳ לות בני בנימן ביומא תליתאה וסדרו
קרבא על גבעתא כזמן בזמן׃ ויצאו בני בנימן לקראת העם הנתקו מן העיר
ויחלו להכות מהעם חללים כפעם בפעם במסלות אשר אחת עלה בית אל
ואחת גבעתה בשדה כשלשים איש בישראל׃ ונפקו בני בנימן לקדמות עמא
אתנגידו מן קרתא ושריאו לקטלא מן עמא קטילין כזמן בזמן בכבשי אורחתא
דחדא סלקא לבית אל וחדא לגבעתא בחקלא כתלתין גברא בישר׳׃ ויאמרו בני
בנימן נגפים הם לפנינו כבראשנה ובני ישראל אמרו ננוסה ונתקנהו מן העיר
אל המסלות׃ ואמרו בני בנימן תבירין אנון קדמנא כקדמיתא ובני ישר׳ אמרו
ניפוך וניגודנון מן קרתא לכבשיא׃ וכל איש ישראל קמו ממקומו ויערכו
בבעל תמר וארב ישראל מגיח ממקמו ממערה גבע׃ וכל אנש ישר׳ קמו
מאתריהו וסדרו קרבא במישרי יריחו וכמנא ישר׳ מגיח מאתריה ממישר
גבעתא׃ ויבאו מנגד לגבעה עשרת אלפים איש בחור מכל ישראל והמלחמה
כבדה והם לא ידעו כי נגעת עליהם הרעה׃ ואתו מדרומא עסרא אלפין גבר
עולים מכל ישר׳ ועבדי קרבא תקיפו ואנון לא ידעין ארי קריבת דתיתי עליהון
בשתא׃ ויגף יהוה את בנימן לפני ישראל וישחיתו בני ישראל בבנימן
ביום ההוא עשרים וחמשה אלף ומאה איש כל אלה שלף חרב׃ ותבר יי׳ ית דבית

וכל ארבו כו׳ במוב ולאעוד השורכו ויתר ממקמו נגעה ב׳ מלוש וחא ומי׳ והכפש הגבעה הם מה כי נגעה
עליהם הרעה בקיר הסכי׳

משאת ו׳ פב׳ וסימ׳ משאת בנימן העשן והצא אחרין ויקרא המלך ליהוידע ויהבו קול תכון וחד ומשאת בר׳ הרב ב׳ וסימ׳ להעלותם
משאת העשן הרב׳ כבקע מעונ׳ הרבה כת׳ וקר׳ הרב׳ הדריכהו ב׳ חד חל׳ וחד מל׳ וסימ׳ כתרו את בנימן הרדיפהו

בנימן קדם ישראל וחבילו בני ישראל בדבית בנימן ביומא ההוא עסרין וחמשה
אלפין ומאה גברא כל אלין שלפי סיפא׃ ויראו בני בנימן כי נגפו ויתנו איש
ישראל מקום לבנימן כי בטחו אל הארב אשר שמו אל הגבעה׃ וחזו בני
בנימן ארי אתבלו ויהבו אנש ישראל אתרא לדבית בנימן ארי אתרחיצו על
כמנא דשויאו על גבעתא׃ והארב החישו ויפשטו אל הגבעה וימשך
הארב ויך את כל העיר לפי חרב׃ וכמנא אוחי ואתנגידו על גבעתא ואתנגיד
כמנא ומחא ית כל קרתא לפתגם דחרב׃ והמועד היה לאיש ישראל עם הארב
הרב להעלותם משאת העשן מן העיר׃ וזמנא הוה מתקן לאנש ישראל עם ב׳ ו׳ בבקע׳
כמנא דיסבון לאסקא יטור דתנן מן קרתא׃ ויהפך איש ישראל במלחמה
ובנימן החל להכות חללים באיש ישראל כשלשים איש כי אמרו אך נגוף ט׳ מיוחד׳ מל׳
נגף הוא לפנינו כמלחמה הראשנה׃ ואתחזר אנש ישראל בקרבא ודבית בנימן
שריאו למקטלא קטילין באנש ישראל כתלתין גברא ארי אמרו ברם מתבר תבירין
אנון קדמנא כקרבא קדמאה׃ והמשאת החלה לעלות מן העיר עמוד עשן
ויפן בנימן אחריו והנה עלה כליל העיר השמימה׃ וכמנא שרי לאסקא מן
קרתא יטור דתנן ואתפניאו דבית בנימן לאחוריהון והא סליק תננא דקרתא
לצית שמיא׃ ואיש ישראל הפך ויבהל איש בנימן כי ראה כי נגעה עליו הרעה׃
ואנש ישראל אתהפיך ואתבהילו אנש בנימן ארי חזו ארי קריבת דתיתי ליה
בישתא׃ ויפנו לפני איש ישראל אל דרך המדבר והמלחמה הדביקתהו ואשר
מהערים משחיתים אותו בתוכו׃ ואתפניאו קדם אנש ישראל לאורח מדברא
ועבדי קרבא אדביקונון ואנש כמנא דקמו מקרויהון קטלין בהון מלגו׃
כתרו את בנימן הרדיפהו מנוחה הדריכהו עד נכח הגבעה ממזרח שמש׃
טרטילו ית דבית בנימין רדפונון מבית נחהון טרדונון עד לקביל גבעתא
ממדנח שמשא׃ ויפלו מבנימן שמנה עשר אלף איש את כל אלה אנשי
חיל׃ ואתקטילו מדבית בנימן תמנת עסר אלפין גברא ית כל אלין גברי עבדי
קרבא׃ ויפנו וינסו המדברה אל סלע הרמון ויעללהו במסלות חמשת אלפים
איש וידביקו אחריו עד גדעם ויכו ממנו אלפים איש׃ ואתפניאו ואפכו

[illegible] לא הדריכוהו בנו שחץ מל׳ ובנימן ט׳ מיוחד׳ וסימ׳ ...
ויעמד את כל [illegible] לפני אפרים וכל יהודה ויוסף ...
[illegible]

סד׳
לפני האלהים ג׳ וסימ׳ ותשחת הארץ לפני ויבא אהרן וכל זקני ישראל ויתיצבו ויבאו העם בית אל וישבו שם משפטים וכל קהלת משלים
וידריבו: מתם ב׳ וסימ׳ מנעל מתם מכף רגל ועד ראש כי כבלי מלאו נקלה אין מתם בבשרי מפני זעמך:

91
למדברא לכיף רמון ואטמרו בכבשיא חמשה אלפין גברא וארדיקו בתריהון עד
גדעום וקטלו מנהון תרין אלפין גברא׃ ויהי כל הנפלים מבנימן עשרים
וחמשה אלף איש שלף חרב ביום ההוא את כל אלה אנשי חיל׃ והוה כל
דאתקטלו מדבית בנימן עסרין וחמשה אלפין גברא שלפי סיפא ביומא ההוא
ית כל אלין גברי עבדי קרבא׃ ויפנו וינסו המדברה אל סלע הרמון שש
מאות איש וישבו בסלע רמון ארבעה חדשים׃ ואתפניאו ואפכו למדברא
לכיף רמון שית מאה גברא ויתיבו בכיף רמון ארבעה ירחין׃ ואיש ישראל
שבו אל בני בנימן ויכום לפי חרב מעיר מתם עד בהמה עד כל הנמצא
גם כל הערים הנמצאות שלחו באש׃ ואנש ישרא׳ תבו לות בני בנימן ומחונון
לפתגם דחרב מקרויהון גמרונון עד בעירא עד כל דאשתכח אף קרויא
דאשתכחא אוקידו בנורא׃ כ ואיש ישראל נשבע במצפה
לאמר איש ממנו לא יתן בתו לבנימן לאשה׃ ואנש ישרא׳ קיים במצפיא
למימר אנש מננא לא יתין ברתיה לדבית בנימן לאתו׃ ויבא העם בית אל
וישבו שם עד הערב לפני האלהים וישאו קולם ויבכו בכי גדול׃ ואתא
עמא לבית אל ויתיבו תמן עד רמשא קדם יי׳ וארימו קלהון ובכו בכי סגיא׃ ויאמרו
למה יהוה אלהי ישראל היתה זאת בישראל להפקד היום מישראל שבט
אחד׃ ואמרו למא יי׳ אלהא דישרא׳ הות דא בישרא׳ למשבי יומא דין מישרא׳
שבטא חד׃ ויהי ממחרת וישכימו העם ויבנו שם מזבח ויעלו עלות ושלמים׃
והוה ביומא דבתרוהי ואקדימו עמא ובנו תמן מדבחא ואסיקו עלון ונכסת
קדשין׃ ויאמרו בני ישראל מי אשר לא עלה בקהל מכל שבטי ישראל אל
יהוה כי השבועה הגדולה היתה לאשר לא עלה אל יהוה המצפה לאמר מות
יומת׃ ואמרו בני ישרא׳ מן דלא סליק בקהלא מכל שבטיא דישרא׳ לקדם
יי׳ ארי שבועתא רבתא הות לדלא סליק לקדם יי׳ למצפיא למימר אתקטלא
יתקטיל׃ ויתנחמו בני ישראל אל בנימן אחיו ויאמרו נגדע היום שבט אחד
מישראל׃ ואתנחמו בני ישרא׳ על דבית בנימן אחיהון ואמרו אתמנע יומא
דין שבטא חד מישרא׳׃ מה נעשה להם לנותרים לנשים ואנחנו נשבענו ביהוה

בקהל ד׳ דגש וסימ׳ בלשון תרגום ... ופירוש מי אשר לא עלה ברבה בקהל קמתי בקהל
אשוע אשר צוית לא יבאו בקהל וג׳ בקהל וסימ׳ חורף בקהל רב בשרתי צדק בקהל תהלתו בקהל וסימ׳
לא יבא עמוני ומואבי ב׳ בפיהו בקהל קדושים׳

א ב מן חד חד לחיים ל׳ וישב בכין לאיים מלמ׳ לחמור ל׳ ויעש אהרן גדעון ל׳ לפקדים ל׳ והפקדתו לפקדים לבהמה נותן לבהמה מלרע וסימ׳
לגבר ל׳ ובמעמד לגוי׳ מגבדלים ל׳ ויספרו הלוים ל׳ דין ל׳ כי יפלא ממך׳ להמזלת ל׳ ויאמר יחלקיהו להגדולה ל׳ ויגדלו
אמציהו

לבלתי תת להם מבנותינו לנשים׃ מא נעביד להון לדאשתארו לנשין ואנחנא
קיימנא במימרא דיי׳ בדיל דלא למיתן להון מבנתנא לנשין׃ ויאמרו מי
אחד משבטי ישראל אשר לא עלה אל יהוה המצפה והנה לא בא איש אל
המחנה מיבש גלעד אל הקהל׃ ואמרו מן חד משבטיא דישר׳ דלא סליק
לקדם יי׳ למצפיא והא לא אתא אנש למשריתא מיבש גלעד לקהלא׃ ויתפקד
העם והנה אין שם איש מיושבי יבש גלעד׃ ואתמניאו עמא והא לית תמן
אנש מיתבי יבש גלעד׃ וישלחו שם העדה שנים עשר אלף איש מבני החיל
ויצוו אותם לאמר לכו והכיתם את יושבי יבש גלעד לפי חרב והנשים
והטף׃ ושלחו לתמן כנשתא תרי עסר אלפין גברא מגברי חילא ופקידו יתהון
למימר אזילו ותמחון ית יתבי אנש יבש גלעד לפתגם דחרב ונשיא
וטפלא׃ וזה הדבר אשר תעשו כל זכר וכל אשה ידעת משכב זכר תחרימו׃
ודין פתגמא דתעבדון כל דכורא וכל אתתא דידעת משכב דכורא תגמרון׃
וימצאו מיושבי יבש גלעד ארבע מאות נערה בתולה אשר לא ידעה איש
למשכב זכר ויבאו אותם אל המחנה שלה אשר בארץ כנען׃ ואשכחו
מיתבי יבש גלעד ארבע מאה עולימן בתולן דלא ידעא גבר למשכבי דכורא
ואיתיאו יתהון למשריתא לשילו דבארעא דכנען׃ וישלחו
כל העדה וידברו אל בני בנימן אשר בסלע רמון ויקראו להם שלום׃ ושלחו
כל כנשתא ומלילו עם בני בנימן דבכיף רמון וקרו להון מלין דשלם׃ וישב
בנימן בעת ההיא ויתנו להם הנשים אשר חיו מנשי יבש גלעד ולא מצאו
להם כן׃ ותבו דבית בנימן בעדנא ההוא ויהבו להון נשין דקיימו מנשי יבש
גלעד ולא סופיקא להון כין׃ והעם נחם לבנימן כי עשה יהוה פרץ בשבטי
ישראל׃ ועמא אתנחמו על דבית בנימן ארי עבד יי׳ תרעתא בשבטיא
דישר׳׃ ויאמרו זקני העדה מה נעשה לנותרים לנשים כי נשמדה מבנימן
אשה׃ ואמרו סבי כנשתא מא נעביד לדאשתארו לנשין ארי פסקת מדבית
בנימן אתתא׃ ויאמרו ירשת פליטה לבנימן ולא ימחה שבט מישראל׃
ואמרו ירותת שיזבתא לדבית בנימן ולא יתמחי שבטא מישר׳׃ ואנחנו לא

לונך ובקל זחת׃ לדל גדי ביתי ואמהות׃ לחגא ודיקה חרמת יהודה לטומאה והבדלתם׃ ליחוד בחדש השלישי׃ לפבוב ויעש כרובים
לולי לה ליום ליום יביעו׃ למחנה כי לעת יום ביום׃ למבלק ויאמרו הכה תגי יש׳ למאור וחת הבשם׃ למרום בשוש שפלים לנער לתת לפתחים
לעב׳ ליך חכולי גאים׃ לעבודת ל׳ ומכת המלך מן׳ לפר ל׳ ועשה לפר׳ לפר כב ל׳ מחוץ לפר כב העדות׃ לפרכת ל׳ מחוץ לפרכת

לפרכה ליצריך [illegible] ויחבם טוף לקביר לבן חטו [illegible] משיחו לכורש שמטה [illegible]
ורבן יחשב לתכן כרזל לתתן ל ורביר כיתוך הבית חלור [illegible] מקלה מדיב משגה שכב עם כל בהמה עם חתנים
מכה רעהו כהן חשד לבנימן

נוכל לתת להם נשים מבנותינו כי נשבעו בני ישראל לאמר ארור נתן אשה
לבנימן׃ ואנחנא לא נכול למיתן להון נשין מבנתנא ארי קיימו בני ישראל
למימר ליט דיתין אתתא לבנימן׃ ויאמרו הנה חג יהוה בשלו מימים
ימימה אשר מצפונה לבית אל מזרחה השמש למסלה העלה מבית אל
שכמה ומנגב ללבונה׃ ואמרו הא חגא דיי בשילו מזמן מועד למועד
דמצפונא לבית אל מדנח שמשא לכבשא דסליק מבית אל לשכם ומדרומא
ללבונה׃ ויצו את בני בנימן לאמר לכו וארבתם בכרמים׃ ופקידו ית בני
בנימן למימר איזילו ותכמנון בכרמיא׃ וראיתם והנה אם יצאו בנות שילו
לחול במחלות ויצאתם מן הכרמים וחטפתם לכם איש אשתו מבנות שילו
והלכתם ארץ בנימן׃ ותחזון והא אם יפקן בנת שילו למחג בחנגיא ותפקון
מן כרמיא ותחטפון לכון גבר אתתיה מבנת שילו ותהכון לארע שיבט
בנימן׃ והיה כי יבאו אבותם או אחיהם לרוב אלינו ואמרנו אליהם חנונו
אותם כי לא לקחנו איש אשתו במלחמה כי לא אתם נתתם להם כעת
תאשמו׃ ויהי ארי ייתון אבהתהון או אחיהון למדן קדמנא ונימר להון
חנונון יתהון ארי לא סופיקנא למיתן להון גבר אתתיה בקרבא ארי אם לית
אתון יהבין להון בעדן פון תחובון׃ ויעשו כן בני בנימן
וישאו נשים למספרם מן המחללות אשר גזלו וילכו וישובו אל נחלתם
ויבנו את הערים וישבו בהם׃ ועבדו כן בני בנימן ונסיבו נשין למניינהון
מן חנגיא דאנסו ואזלו ותבו לאחסנתהון ובנו ית קרויא ויתיבו בהון׃
ויתהלכו משם בני ישראל בעת ההיא איש לשבטו ולמשפחתו ויצאו משם
איש לנחלתו׃ והליכו מתמן בני ישראל בעדנא ההוא גבר לשבטיה ולזרעיתיה
ונפקו מתמן גבר לאחסנתיה׃ בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר
בעיניו יעשה׃ ביומיא האנון לית מלכא בישראל גבר דכשר בעינוהי יעביד׃

סכום הפסוקים שלספר שופטים
שש מאות ושמונה [illegible]
ושמונה עשר סימן תרי״ח
[illegible] שופטים

חג יי׳ ו׳ וסימ׳ ויאמר משה בכנרינן [illegible] הנה חג יי׳ בשילו ומה תעשו ליום מועד
ויבאו ל׳ וסימ׳ ויוסף את העם והביאם והרבתם בהראתם ויבאו יד׳ וסימ׳ [illegible] עלפין יצאו בדרך אחד
כי יצאו לקראתם בנות שילו כי יצאן מן העיר והיה ביום ההוא אשר יצאו בן מלכי יהודה [illegible] בחדש שש
לך ביום ההוא יצאו מלאכים [illegible] ויצאו הגברים [illegible]
וממך אשר יצאו וחכור׳

הפטרה ראשון של ראש השנה

ויהי איש אחד מן הרמתים צופים מהר אפרים ושמו אלקנה בן ירחם בן אליהוא
בן תחו בן צוף אפרתי: והוה גברא חד מרמתא מתלמידי נבייא מטורא
דבית אפרים ושמיה אלקנה בר ירחם בר אליהוא בר תחו בר צוף גברא פליג
חולק בקדשיא בטורא דבית אפרים: ולו שתי נשים שם אחת חנה ושם
השנית פננה ויהי לפננה ילדים ולחנה אין ילדים: וליה תרתין נשין שום חדא
חנה ושום תנייתא פננה והוו לפננה בנין ולחנה לית בנין: ועלה האיש ההוא
מעירו מימים ימימה להשתחות ולזבח ליהוה צבאות בשלה ושם שני בני עלי
חפני ופנחס כהנים ליהוה: וסליק גברא ההוא מקרתיה מזמן מועד למועד
למסגד ולדבחא קדם יי צבאות בשילו ותמן תרין בני עלי חפני ופנחס משמשין
קדם יי: ויהי היום ויזבח אלקנה ונתן לפננה אשתו ולכל בניה ובנותיה מנות:
והוה יום מועדא ודבח אלקנה ויהב לפננה אתתיה ולכל בנהא ובנתהא חולקין:
ולחנה יתן מנה אחת אפים כי את חנה אהב ויהוה סגר רחמה: ולחנה יהב
חולק חד בחיר ארי ית חנה רחים ומן קדם יי אתמנע מנה ולד: וכעסתה צרתה
גם כעס בעבור הרעמה כי סגר יהוה בעד רחמה: ומיצהבא לה עדתה אף
מרגלא לה בדיל לאקנאותה ארי אתמנע מן קדם יי מנה ולד: וכן יעשה שנה
בשנה מדי עלתה בבית יהוה כן תכעסנה ותבכה ולא תאכל: וכן יעביד שנא
בשנא במזמן מסקה לבית מקדשא דיי כין מרגלא לה ובכיא ולא אכלא:
ויאמר לה אלקנה אישה חנה למה תבכי ולמה לא תאכלי ולמה ירע לבבך
הלוא אנכי טוב לך מעשרה בנים: ואמר לה אלקנה בעלה חנה למא את בכיא
ולמא לא אכלת ולמא באיש ליך לביך הלא רעותי טבא ליך מעסרא בנין:
ותקם חנה אחרי אכלה בשלה ואחרי שתה ועלי הכהן ישב על הכסא על
מזוזת היכל יהוה: וקמת חנה בתר דאכלת בשילו ובתר דשתיאו ועלי כהנא
יתיב על כורסיא בסטר ספא דהיכלא דיי: והיא מרת נפש ותתפלל על יהוה
ובכה תבכה: והיא מרירת נפש ומצליא קדם יי ומבכא בכיא: ותדר נדר ותאמר
יהוה צבאות אם ראה תראה בעני אמתך וזכרתני ולא תשכח את אמתך ונתתה
לאמתך זרע אנשים ונתתיו ליהוה כל ימי חייו ומורה לא יעלה על ראשו:

וקיימת קים ואמרת ייי צבאות מגלא גלי קדמך סגוף אמתך ויעול דכרני
קדמך ולא תרחיק ית אמתך ותתין לאמתך בר בגו בני אנשא ואמסרניה דיהי
משמיש קדם ייי כל יומי חיוהי ומרות אנש לא תהי עלוהי׃ והיה כי הרבתה להתפלל
לפני יהוה ועלי שמר את פיה׃ והוה מד אסגיאת לצלאה קדם ייי ועלי מוריך לה
עד דתפסוק׃ וחנה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע
ויחשבה עלי לשכרה׃ וחנה היא מצליא בלבה לחוד ספותהא נידן וקלה לא
משתמע וחשבה עלי כשתת רויא׃ ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין הסירי
את יינך מעליך׃ ואמר לה עלי עד אמתי את משתטיא הלא תפיגין ית חמריך
מניך׃ ותאמר לא אדני אשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את
נפשי לפני יהוה׃ ואמרת לא רבוני אתתא עיקת רוח אנא וחמר חדת ועתיק
לא שתיתי ואמרית ערבין נפשי בצלו קדם ייי׃ אל תתן את אמתך לפני בת בליעל
כי מרב שיחי וכעסי דברתי עד הנה׃ לא תתכלים ית אמתך קדם בת רשעא ארי
מסגי אקניותי וארגזותי אוריכית בצלו עד כען׃ ויען עלי ויאמר לכי לשלום
ואלהי ישראל יתן את שלתך אשר שאלת מעמו׃ ואתיב עלי ואמר איזילי
לשלם ואלהא דישראל יתין ית בעותיך דבעית מן קדמוהי׃ ותאמר תמצא שפחתך
חן בעיניך ותלך האשה לדרכה ותאכל ופניה לא היו לה עוד׃ ואמרת תשכח
אמתך רחמין בעינך ואזלת אתתא לאורחה ואכלת ואפין בישין לא הוו לה עוד׃
וישכמו בבקר וישתחוו לפני יהוה וישבו ויבאו אל ביתם הרמתה וידע אלקנה
את חנה אשתו ויזכרה יהוה׃ ואקדימו בצפרא וסגידו קדם ייי ותבו ואתו לביתהון לרמתא
וידע אלקנה ית חנה אתתיה ועל דכרנה קדם ייי׃ ויהי לתקפות הימים ותהר חנה ותלד בן
ותקרא את שמו שמואל כי מיהוה שאלתיו׃ והוה לזמן משלם יומיא ועדיאת
חנה וילידת בר וקרת ית שמיה שמואל ארי אמרת מן קדם ייי שאלתיה׃ ויעל האיש
אלקנה וכל ביתו לזבח ליהוה את זבח הימים ואת נדרו׃ וסליק גברא אלקנה
וכל אנש ביתיה לדבחא קדם ייי ית דיבח מועדא ולשלמא ית נדריה׃ וחנה לא
עלתה כי אמרה לאישה עד יגמל הנער והביאתיו ונראה את פני יהוה וישב
שם עד עולם׃ וחנה לא סליקת ארי אמרת לבעלה עד דיתחסיל רביא

וגם אכפיה ונימבלוי תרגום אבימלך שא עבירתה ומנעשמועתא ופירו ויאמר אבימלך לא ידעתי מי עשה הדבר הזה וגם אתה לא הגדת לי וגם אנכי לא שמעתי בלתי היום ... גם אנכי ולית גם אנכי ידעתי כי בתם לבבך
ב כפיכו גם אנכי חלילה לי

ואיתניה ויתחזיק ע׳ ויתיב תמן עד עלמא׳ ויאמר לה אלקנה אישה עשי
הטוב בעיניך שבי עד גמלך אתו אך יקם יהוה את דברו ותשב האשה ותינק
את בנה עד גמלה אתו׳ ואמר לה אלקנה בעלה עבידי דתקין בעינכי אוריכי
עד דתחסלין יתיה לחוד אם יקיים ע׳ ית פתגמוהי׳ ואוריכת אתתא ואוניקת
ית ברה עד דחסלת יתיה׳ ותעלהו עמה כאשר גמלתו בפרים שלשה ואיפה
אחת קמח ונבל יין ותבאהו בית יהוה שלו והנער נער׳ ואסיקתיה עמה כד
חסלתיה בתורין תלתה ומכילתא חדא דקמחא וגרב דחמר ואותיתיה לבית
מקדשא דע׳ לשילו ורביא הוה זעיק׳ וישחטו את הפר ויבאו את הנער אל
עלי׳ ונכסו ית תורא ואיתאו ית רביא לות עלי׳ ותאמר בי אדני חי נפשך
אדני אני האשה הנצבת עמכה בזה להתפלל אל יהוה׳ ואמרת בבעו רבוני
חיי נפשך רבוני אנא אתתא דאתעתדת עמך הכא לצלאה קדם ע׳ אל הנער
הזה התפללתי ויתן יהוה לי את שאלתי אשר שאלתי מעמו׳ על רביא הדין
צליתי ויהב ע׳ לי ית בעותי דבעיתי מן קדמוהי׳ וגם אנכי השאלתיהו ליהוה
כל הימים אשר היה הוא שאול ליהוה וישתחו שם ליהוה׳ ואף אנא מסרתיה
דיהי משמיש קדם ע׳ כל יומין דהוא קיים ישמיש קדם ע׳ וסגיד תמן קדם ע׳׳

ב ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי ביהוה רמה קרני ביהוה רחב פי
על אויבי כי שמחתי בישועתך׳ וצליאת חנה ברוח נבואה ואמרת כבר
שמואל ברי עתיד למהוי נביא על ישראל ביומוהי יתפרקון מידא דפלשתאי
ועל ידוהי יתעבדן להון נסין וגבורן בכן תקיף לבי בחולקא דיהב לי ע׳ ואף
הימן בר יואל בר ברי שמואל דעתיד דיקום הוא וארבעת עסר בנוהי למהוי
אמרין בשירה על ידי נבלין וכנרין עם אחיהון ליואי לשבחא בבית מקדשא דע׳
בכן רמת קרני במתנתא דמני לי ע׳ ואף על פורענות נסא דעתיד למהוי
בפלשתאי דעתידין דייתון ית ארונא בעגלתא חדתא ועמיה קרבן אשמא׳ ד״נ
בכן תימר כנשתא דישראל אפתח פומי למללא רברבן על בעלי דבבי ארי
חדיית בפורקנך׳ אין קדוש כיהוה כי אין בלתך ואין צור כאלהינו׳ על
סנחריב מלכא דאתור אתנביאת ואמרת דעתיד דיסק הוא וכל חילותיה

ב׳ ... מ׳ לעיל ונימ׳ פן יאמרו ידינו רמה רמה קרני בי׳ יד רמה ידך בל יחזיון עליל״ ב׳ חס ע׳ וב׳ מל׳ ע׳ ... זה לך ... עלילות והכה הוא שסעו כתבכו עלילות ... לבי ... והנה עלילות ... עלילות

94

על ירושלם וכנס סגי יתעבד בה תמן יפלון פגרי משריתהון בכין יודון כל
עממיא אומיא ולישניא ויימרון לית תקיף אלא אלהא דישראל ולית בר מנך ועמך יימרון
לית דתקיף אלא אלהנא. אל תרבו תדברו גבהה גבהה יצא עתק מפיכם כי אל
דעות יהוה ולא נתכנו עלילות: על נבוכד נצר מלכא דבבל אתנביאת ואמרת:
אתון כסדאי וכל עממיא דעתידין למשלט בישראל לא תסגון למללא רברבן
רברבן ולא יפקון גדפין מפומכון ארי אלהא ידע כולא יי׳ ועל כל עובדוהי מתיה
דינא ואף לכון עתיד לשלמא פורענות חוביכון. קשת גבורים חתים ונכשלים
אזרו חיל: על מלכות יון אתנביאת ואמרת קשתת דגיברי יונאי יתברון ודבית
חשמונאי דהוו חלשין יתעבדן להון גבורן: שבעים בלחם נשכרו ורעבים חדלו
עד עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אמללה: על בנוהי דהמן אתנביאת ואמרת
דהוו סבעין בלחמא וגאן בעתרא וסגיאין בממונא אתמסכנו תבו לאתאגרא
בלחים מזון פומהון. מרדכי ואסתר דהוו חשיכין עתרו ואתנשיאו מסכנתהון
תבו למהוי בני חורין. כין ירושלם דהות כאתא עקרא עתידא דתתמלי מעם גלותהא.
ורומי דמליא סגי עממיא יסופון משריתהא תצדי ותחרוב: יהוה ממית ומחיה
מוריד שאול ויעל: כל אלין גבורתא דיי׳ דהוא שליט בעלמא ממית ואמר
לאחאה מחית לשאול ואף עתיד לאסקא בחיי עלמא: יהוה מוריש ומעשיר
משפיל אף מרומם: יי׳ ממסכין ומעתר משפיל אף מרים: מקים מעפר דל
מאשפות ירים אביון להושיב עם נדיבים וכסא כבוד ינחלם כי ליהוה מצקי ארץ
וישת עליהם תבל: מקים מעפרא מסכינא מקלקלתא מרים חשיכא לאתבותהון
עם צדיקיא רברבי עלמא וכרסי יקרא מחסין להון ארי קדם יי׳ גלין עובדי בני
אנשא מלרע אתקין גיהנם לרשיעיא וצדיקיא עבדי רעותיה שכליל להון תבל:
רגלי חסידו ישמר ורשעים בחשך ידמו כי לא בכח יגבר איש: גוית עבדוהי
צדיקיא יטר מגיהנם ורשיעיא בגיהנם בחשוכא ידדנון להודעא ארי לא מן דאית
ביה חילא זכי ליום דינא: יהוה יחתו מריבו עלו בשמים ירעם יהוה ידין אפסי
ארץ ויתן עוז למלכו וירם קרן משיחו: יי׳ יתבר בעלי דבבא דקימין לאבאשא
לעמיה עליהון מן שמיא בקל רם ישקיף יי׳ יעביד פורענות דין מגוג ומשריית

וקח ג׳ וסימ׳ קח נא את העתן קוס לך פרה אדם עם אשר תמצא את עבר לפני העם וקח מאתם מטה קטר יקטירון כי כל היכנים
אשר בן ישי ויאמר לגחזי חגר מתניך ואלישע הנביא ויהי מקץ ימים הכיס כי תשא ענן וקח טוב שמע בני וקח אמרי׃

עממין חטופין דאתן עמיה מסיפי ארעא ויתין תקפא למלכיה וירבי מלכות
משיחיה׃ וילך אלקנה הרמתה על ביתו והנער היה משרת
את יהוה את פני עלי הכהן׃ ואזל אלקנה לרמתא לביתיה ורביתא הוה משמיש
קדם יי בחיי עלי כהנא׃ ובני עלי בני בליעל לא ידעו את יהוה׃ ובני עלי גברין
רשיעין לא הוו ידעין למדחל קדם יי׃ ומשפט הכהנים את העם כל איש
זבח זבח ובא נער הכהן כבשל הבשר והמזלג שלש השנים בידו׃ ונמוסא
דכהניא מן עמא כל גבר דנכיס נכסתא ואתי עולימא דכהנא כמבשל בסרא
ומשילא דליה תלת שנין בידיה׃ והכה בכיור או בדוד או בקלחת או בפרור
כל אשר יעלה המזלג יקח הכהן בו ככה יעשו לכל ישראל הבאים שם בשלה׃
וקבע ליה באיורא או בדודא או בקדרא או במריטא כל המסיק משילא נסיב
כהנא לנפשיה כדין עבדין לכל ישראל דאתן לדבחא תמן בשילו׃ גם בטרם
יקטרון את החלב ובא נער הכהן ואמר לאיש הזבח תנה בשר לצלות לכהן
ולא יקח ממך בשר מבשל כי אם חי׃ אף עד לא יתסקון תרביא למדבחא ואתי
עולימא דכהנא ואמר לגברא דדבח הב בסרא למטוי לכהנא ולא יסב מינך
בסר מבשל אלהין כד חי׃ ויאמר אליו האיש קטר יקטירון כיום החלב וקח
לך כאשר תאוה נפשך ואמר לו כי עתה תתן ואם לא לקחתי בחזקה׃ ואמר
ליה גברא אוריך עד דיתסקון תרביא וסב לך כמא דרעיא נפשך ואמר לא
ארי כען תתין ואם לא יסבון מנך בעל כרחך׃ ותהי חטאת הנערים גדולה
מאד את פני יהוה כי נאצו האנשים את מנחת יהוה׃ והוה חוב עולימיא סגי
לחדא קדם יי ארי בזו גבריא ית קרבנא דיי׃ ושמואל משרת את פני יהוה
נער חגור אפוד בד׃ ושמואל משמיש קדם יי עולימא אסיר כרדוט דבוץ׃ ומעיל
קטן תעשה לו אמו והעלתה לו מימים ימימה בעלותה את אישה לזבח את
זבח הימים׃ ומעיל זעיר עבדא ליה אמיה ומסקא ליה מזמן מועד למועד
במסקה עם בעלה לדבחא ית דיבח מועדיא׃ וברך עלי את אלקנה ואת
אשתו ואמר ישם יהוה לך זרע מן האשה הזאת תחת השאלה אשר שאל
ליהוה והלכו למקומו׃ ובריך עלי ית אלקנה וית אתתיה ואמר יקיים יי לך

חטאת ג׳ פת׳ וסימ׳ פרס חטאת הכפורים והוציא את [illegible] למחנה שעיר עזים לכפורים ותהי חטאת הנערים חטאת
סימן דבר שפתיכן [illegible] על ביתו [illegible] על ביתו ויקרא יוסף וילך אלקנה הרמתה
על ביתו הרמתה שמרני [illegible] ולא יקח ג׳ וסימ׳ ולא יקח שחד ממך בשר הנשיא׃

ונכרך ב׳ וסימ׳ ועבדתם את שני אלהיכם וחרכך וכרבך וכרבך עלי׳ אם אלהים וסימ׳ ויבא איש אלהים אל עלי הנה נא ידעתי והנה
איש אלהים עתה זה אליהו קדוש הוא עבר׳ מזבחי׳ וסימ׳ ולא תעלה במעלות מעם מזבחי תקחנו ובחור אותו מכל סח

95

בנין כשרין מן איתתא הדא חלף שאילתא דשאילת מן קדם יי ואזלו לאתריה׃ כי פקד
יהוה את חנה ותהר ותלד שלשה בנים ושתי בנות ויגדל הנער שמואל עם יהוה׃
ארי על דכרנה דחנה קדם יי ועדיאת וילידת תלתא בנין ותרתין בנן ורבא רביא
שמואל משמיש קדם יי׃ ועלי זקן מאד ושמע את כל אשר יעשון
בניו לכל ישראל ואת אשר ישכבון את הנשים הצבאות פתח אהל מועד׃
ועלי סיב לחדא ושמע ית כל דעבדין בנוהי לכל ישראל וית דשכבין ית נשיא
דאתין לצלאה בתרע משכן זמנא׃ ויאמר להם למה תעשון כדברים האלה אשר
אנכי שמע את דבריכם רעים מאת כל העם אלה׃ ואמר להון למא תעבדון
כפתגמיא האלין דאנא שמע ית פתגמיכון בישין מכל עמא אלין׃ אל בני כי
לוא טובה השמעה אשר אנכי שמע מעברים עם יהוה׃ לא בני ארי לא תקינא
שמועתא דאנא שמע דדכין עמא דיי׃ אם יחטא איש לאיש ופללו אלהים
ואם ליהוה יחטא איש מי יתפלל לו ולא ישמעו לקול אביהם כי חפץ יהוה
להמיתם׃ אם ייחוב גבר לגבר הלא ייתון לקדם דיינא וישמע מליהון ויפרי
ביניהון ואם קדם יי יחוב גברא ממן יבעי וישתביק ליה ולא קבילו למימר אבוהון
ארי רעוא קדם יי לקטלותהון׃ והנער שמואל הלך וגדל וטוב גם עם יהוה וגם
עם אנשים׃ ורביא שמואל אזיל וסגי ושמיה טב ותקנן אורחתיה קדם יי ותריצין
עובדוהי בגו בני אנשא׃ ויבא איש אלהים אל עלי ויאמר
אליו כה אמר יהוה הנגלה נגליתי אל בית אביך בהיותם במצרים לבית פרעה׃
ואתא נביא דיי לות עלי ואמר ליה כדנן אמר יי האתגלאה אתגליתי על בית
אבוך כד הוו במצרים ומשתעבדין לבית פרעה׃ ובחר אתו מכל שבטי ישראל
לי לכהן לעלות על מזבחי להקטיר קטרת לשאת אפוד לפני ואתנה לבית אביך
את כל אשי בני ישראל׃ ואתרעיתי ביה מכל שבטיא דישראל קדמי למהוי
כהין לאסקא קרבן על מדבחי לאקטרא קטרת בסמין למלבש אפודא לשמשא
קדמי ויהבית לבית אבוך ית כל קרבניא דבני ישראל׃ למה תבעטו בזבחי
ובמנחתי אשר צויתי מעון ותכבד את בניך ממני להבריאכם מראשית כל
מנחת ישראל לעמי׃ למא אתון אנסין בנכסת קודשי ובקרבני דפקדית לקרבא

שבטי ואיש לא יעבירו על מזבחי ולא תחירן מזבחי חנם׳ ובחור ג׳ וסימ׳ לרעתו מאוך והכל
ובחור אותו מכל שבטי׳ ג׳ דרמי דושע מל׳ ושא חל׳ מראשית ה׳ וסימ׳ מראשית ערסותיכם תמיד עיני אלהיך ולקחת מראשית
להבריאכם מראשית מגיד מראשית אחרית׳ יעשון ה׳ וסימ׳ והזהרת ועלי זקן והשלח וישלח איוב הדר הוכר אשר

מעון ל׳ וקמ׳ והבטת צר מעון אשר עזרתי מענון לבה תמיד עד מעון אחב וכל שוס קריא ובר נש דכות׳ ועינו ח׳ בב׳ ועינו וקר׳ עינן
וכול החס׳ בהון ולא כחד׳ וידה אכשלנו׳ ועבד׳ העבדי יקח ויגל והרחיבה יראו עיני כוזו קרק כעינן מהרא פליג׳

קדמי בבית מקדשי ויקרת יתבכך קדמותא לאוכלותהון מריש כל קרבן
מנחת ישראל דעמי׳ לכן נאם יהוה אלהי ישראל אמור אמרתי ביתך ובית אביך
יתהלכו לפני עד עולם ועתה נאם יהוה חלילה לי כי מכבדי אכבד ובזי
יקלו׃ בכין אמר יי׳ אלהא דישראל מימר אמרית ביתך ובית אבוך ישמשון
קדמי עד עלמא וכען אמר יי׳ קשטא אמון דיתי ארי למיקרין קדמי איקר
ודמבסרין קדמי יתשטון׃ הנה ימים באים וגדעתי את זרעך ואת זרע בית
אביך מהיות זקן בביתך׃ הא יומיא אתן ואקטוף ית תקוף דרעך וית תקוף
דרע בית אבוך מלמהוי סב בביתך׃ והבטת צר מעון בכל אשר ייטיב את
ישראל ולא יהיה זקן בביתך כל הימים׃ ותהי מסתכל ותהי חזי בעקתא דתיתי
על אנש ביתך בחוביך דחבתון בבית מקדשי ובתר כין איתי טבתא על ישראל
ולא יהי סב בביתך כל יומיא׃ ואיש לא אכרית לך מעם מזבחי לכלות את
עיניך ולאדיב את נפשך וכל מרבית ביתך ימותו אנשים׃ ואנש לא אפסיק
לך מן מדבחי לחשכא ית עיניך ולאפחא ית נפשך וכל סגיות ביתך יתקטלון
עולימין׃ וזה לך האות אשר יבא אל שני בניך אל חפני ופינחס ביום אחד
ימותו שניהם׃ ודין לך אתא דתיתי לות תרין בנך לות חפני ופינחס ביומא
חד יתקטלון תרויהון׃ והקימתי לי כהן נאמן כאשר בלבבי ובנפשי יעשה
ובניתי לו בית נאמן והתהלך לפני משיחי כל הימים׃ ואקים קדמי כהין
מהימן דכמימרי וכרעותי יעביד ואקיים ליה מלכו קיימא וישמיש קדם
משיחי כל יומיא׃ והיה כל הנותר בביתך יבא להשתחות לו לאגורת כסף
וככר לחם ואמר ספחני נא אל אחת הכהנות לאכל פת לחם׃ ויהי כל
דישתאר בביתך ייתי לאשתאלא ליה למעא דכסף ופתא דלחמא ויימר
מניני כען לחדא ממטרת כהניא למיכל פתא דלחמא׃ והנער
שמואל משרת את יהוה לפני עלי ודבר יהוה היה יקר בימים ההם אין חזון
נפרץ׃ ורביא שמואל משמיש קדם יי׳ בחיי עלי ופתגמא דיי׳ הוה כסי ביומיא האנון
לית נבואה גליא׃ ויהי ביום ההוא ועלי שכב במקומו
ועינו החלו כהות לא יוכל לראות׃ והוה ביומא ההוא ועלי שכיב באתריה

ירושלם
גרעך ל׳ חס׳ בליש׳ וקמ׳ ודס עמך ונחליך כי ישמעון ח׳ תשמך וגדעתי את זרעך בכחך הגדול דירמיה וח׳ מזור

ועינו

שלושה ... ובשלושה ... לשנה בשנה ... ויקרא ושמואל ... כט

ועינוהי שריאה למכהי ולא יכיל למחזי׃ ונר אלהים טרם יכבה ושמואל
שכב בהיכל יהוה אשר שם ארון אלהים׃ ובוצין בית מקדשא דיי עד לא טפא
ושמואל שכיב בעזרת ליואי וקלא אשתמע מהיכלא דיי דתמן ארונא דיי׃
ויקרא יהוה אל שמואל ויאמר הנני׃ וקרא יי לשמואל
ואמר האנא׃ וירץ אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויאמר לא קראתי שוב
שכב וילך וישכב׃ ורהט לות עלי ואמר האנא ארי קריתא לי ואמר לא
קריתי תוב שכוב ואזל ושכיב׃ ויסף יהוה קרא עוד שמואל
ויקם שמואל וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויאמר לא קראתי בני
שוב שכב׃ ואוסיף יי מקרי עוד שמואל וקם שמואל ואזל לות עלי ואמר
האנא ארי קריתא לי ואמר לא קריתי ברי תוב שכוב׃ ושמואל טרם ידע
את יהוה וטרם יגלה אליו דבר יהוה׃ ושמואל עד לא אליף מדע אלפן מן קדם יי
ועד לא אתגלי ליה פתגם נבואתא דיי׃ ויסף יהוה קרא שמואל בשלישית
ויקם וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויבן עלי כי יהוה קרא לנער׃
ואוסיף יי מקרי שמואל בתליתיתא וקם ואזל לות עלי ואמר האנא ארי
קריתא לי וסבר עלי ארי מן קדם יי מתקרי לרביא׃ ויאמר עלי לשמואל לך
שכב והיה אם יקרא אליך ואמרת דבר יהוה כי שמע עבדך וילך שמואל
וישכב במקומו׃ ואמר עלי לשמואל איזיל שכוב ויהי אם יקרי לך ותימר
מליל יי ארי שמע עבדך ואזל שמואל ושכיב באתריה׃ ויבא יהוה ויתיצב
ויקרא כפעם בפעם שמואל שמואל ויאמר שמואל דבר כי שמע עבדך׃
ואתגלי יי ואתעתד וקרא כזמן בזמן שמואל שמואל ואמר שמואל מליל ארי
שמע עבדך׃ ויאמר יהוה אל שמואל הנה אנכי עשה
דבר בישראל אשר כל שמעו תצלינה שתי אזניו׃ ואמר יי לשמואל האנא
עביד פתגמא בישראל דכל דישמעניה יצלן תרתין אדנוהי׃ ביום ההוא אקים
אל עלי את כל אשר דברתי אל ביתו החל וכלה׃ ביומא ההוא אקים על עלי
ית כל דמלילית על אנש ביתיה אגמר ואשיצי׃ והגדתי לו כי שפט אני את
ביתו עד עולם בעון אשר ידע כי מקללים להם בניו ולא כהה בם׃ וחויתי

אין קריין וגלוב ... ושמואל ירא מהגיד ... לבדי וראיתי ...

ולכן ה׳ וסימ׳ ולכן נשבעתי לבית עלי ולכן הנה יי׳ מעלה עליהם ולכן המתק ולכן יחכה יי׳ ב בפסוק דבר דבר יי׳ ה׳ וסימ׳ ויסף יי׳ להראה
בשלו [illegible] כדבר יי׳ [illegible] איש אלהים [illegible]
ירבעם

ליה ארי מתפלע אנא מן אמש ביתיה עד עלמא בחובין דידע ארי מרגזין להון
בנוהי ולא כהא בהון׃ ולכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי בזבח
ובמנחה עד עולם׃ ובכין קיימית לבית עלי אם ישתבקון חובי בית עלי
בנכסת קודשין ובקורבנין עד עלמא׃ וישכב שמואל עד הבקר ויפתח את
דלתות בית יהוה ושמואל ירא מהגיד את המראה אל עלי׃ ושכיב שמואל
עד צפרא ופתח ית דשי בית מקדשא דיי׳ ושמואל דחיל מלחואה ית חיזו נבואתא
לעלי׃ ויקרא עלי את שמואל ויאמר שמואל בני ויאמר הנני׃ וקרא עלי ית
שמואל ואמר שמואל ברי ואמר האנא׃ ויאמר מה הדבר אשר דבר אליך אל
נא תכחד ממני כה יעשה לך אלהים וכה יוסיף אם תכחד ממני דבר מכל
הדבר אשר דבר אליך׃ ואמר מא פתגמא דמליל עמך לא כען תכסא מני
כדין יעביד לך יי׳ וכדין יוסיף אם תכסא מני פתגמא מכל פתגמא דמליל עמך׃
ויגד לו שמואל את כל הדברים ולא כחד ממנו ויאמר יהוה הוא הטוב בעינו
יעשה׃ וחוי ליה שמואל ית כל פתגמיא ולא כסי מניה ואמר יי׳ הוא דתקין
בעינוהי יעביד׃ ויגדל שמואל ויהוה היה עמו ולא הפיל מכל
דבריו ארצה׃ ורבא שמואל ומימרא דיי׳ הוה בסעדיה ולא בטיל מכל פתגמוהי
חד׃ וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע כי נאמן שמואל לנביא ליהוה׃
וידעו כל ישראל מדן ועד באר שבע ארי מהימן שמואל בפתגמי נבואתא דיי׳׃
ויסף יהוה להראה בשלה כי נגלה יהוה אל שמואל בשלו בדבר
יהוה׃ ואוסיף יי׳ לאתחלאה בשילו ארי אתגלי יי׳ לשמואל בשילו בפתגמא
דיי׳׃ ויהי דבר שמואל לכל ישראל ויצא ישראל לקראת פלשתים
למלחמה ויחנו על האבן העזר ופלשתים חנו באפק׃ והוה פתגם שמואל מרעה
לכל ישראל ונפק ישראל לקדמות פלשתאי לאגחא קרבא ושרו על אבן סעדא
ופלשתאי שרו באפק׃ ויערכו פלשתים לקראת ישראל ותטש המלחמה
וינגף ישראל לפני פלשתים ויכו במערכה בשדה כארבעת אלפים איש׃
וסדרו קרבא פלשתאי לקדמות ישראל ואתרטישו עבדי קרבא ואתברו ישראל
קדם פלשתאי ומחו בסדרא בחקלא כארבעה אלפין גברא׃ ויבא העם אל

ויבא יא רפי וסימ׳ ויבא בקרבכם [illegible] שעירים [illegible] כמו [illegible] ויבא [illegible] ויבא [illegible]
[illegible] ויבא מלך הצפון [illegible]

המחנה ויאמרו זקני ישראל למה נגפנו יהוה היום לפני פלשתים נקחה אלינו
משלה את ארון ברית יהוה ויבא בקרבנו וישענו מכף איבינו: ואתא עמא
למשריתא ואמרו סבי ישראל למא תברנא יי יומא דין קדם פלשתאי נסב כען
לנא משילו ית ארון קימא דיי ויהך ביננא בדיל יקר שמיה נתפריק מיד בעלי
דבבנא: וישלח העם שלה וישאו משם את ארון ברית יהוה צבאות ישב
הכרבים ושם שני בני עלי עם ארון ברית האלהים חפני ופינחס: ושלח עמא
לשילו ונטלו מתמן ית ארון קימא דיי צבאות דשכינתיה שריא עיל מן כרוביא
ותמן תרין בני עלי עם ארון קימא דיי חפני ופינחס: ויהי כבוא ארון ברית
יהוה אל המחנה וירעו כל ישראל תרועה גדולה ותהם הארץ: והוה כד אתא
ארון קימא דיי למשריתא ויביבו כל ישראל יבבא רבא ואשתגשת ארעא:
וישמעו פלשתים את קול התרועה ויאמרו מה קול התרועה הגדולה הזאת
במחנה העברים וידעו כי ארון יהוה בא אל המחנה: ושמעו פלשתאי ית
קל יבבא ואמרו מא קל יבבא רבא הדין במשרית יהודאי וידעו ארי ארונא
דיי אתא למשריתא: ויראו הפלשתים כי אמרו בא אלהים אל המחנה ויאמרו
אוי לנו כי לא היתה כזאת אתמול שלשם: ודחילו פלשתאי ארי אמרו אתנא
ארונא דיי למשריתא ואמרו וי לנא ארי לא הות כהדא מאתמלי ומדקמוהי:
אוי לנו מי יצילנו מיד האלהים האדירים האלה אלה הם האלהים המכים
את מצרים בכל מכה במדבר: וי לנא מן ישיזבננא מיד מימרא דיי דעובדוהי
רברבין אלין אנין גבורתא דיי דמחא ית מצראי בכל מחא ולעמיה
עבד פרישן במדברא: התחזקו והיו לאנשים פלשתים פן תעבדו לעברים
כאשר עבדו לכם והייתם לאנשים ונלחמתם: אתקפו והוו לגברין גיברין
פלשתאי דלמא תשתעבדון ליהודאי כמא דאשתעבדו לכון ותהון לגברין
גיברין ותגיחון קרב: וילחמו פלשתים וינגף ישראל וינסו איש לאהליו ותהי
המכה גדולה מאד ויפל מישראל שלשים אלף רגלי: ואגיחו קרבא פלשתאי
ואתברו ישראל ואפכו גבר לקרווהי והות מחתא רבתא לחדא ואתקטל מישראל
תלתין אלפין גבר רגלי: וארון אלהים נלקח ושני בני עלי מתו חפני ופינחס:

וארונא דיי אשתבי ותרין בני עלי אתקטלו חפני ופינחס׃ וירץ איש בנימן
מהמערכה ויבא שלה ביום ההוא ומדיו קרעים ואדמה על ראשו׃ ורהט
גברא משבטא דבית בנימן מסדרא ואתא לשילו ביומא ההוא ולבושוהי
מבזעין ועפרא רמי ברישיה׃ ויבוא והנה עלי ישב על הכסא יך דרך מצפה
כי היה לבו חרד על ארון האלהים והאיש בא להגיד בעיר ותזעק כל העיר׃
ואתא והא עלי יתיב על כורסיא על כבש אורח תרעא מסכי ארי הוה לביה
זיע על ארונא דיי וגברא אתא לחואה בקרתא ואשתגישת כל קרתא׃ וישמע
עלי את קול הצעקה ויאמר מה קול ההמון הזה והאיש מהר ויבא ויגד לעלי׃
ושמע עלי ית קל צוחתא ואמר מא קל שגושיא הדין וגברא אוחי ואתא
וחוי לעלי׃ ועלי בן תשעים ושמנה שנה ועיניו קמה ולא יכול לראות׃
ועלי בר תשעין ותמני שנין ועינוהי קמא ולא יכיל למחזי׃ ויאמר האיש
אל עלי אנכי הבא מן המערכה ואני מן המערכה נסתי היום ויאמר מה
היה הדבר בני׃ ואמר גברא לעלי אנא אתיתי מן סדרא ואנא מן סדרא
דקרבא אפכית יומא דין ואמר מא הוה פתגמא ברי׃ ויען המבשר ויאמר
נס ישראל לפני פלשתים וגם מגפה גדולה היתה בעם וגם שני בניך מתו
חפני ופינחס וארון האלהים נלקחה׃ ואתיב דמבסר ואמר אפך ישראל
מן קדם פלשתאי ואף מחתא רבתא הות בעמא ואף תרין בנך אתקטלו חפני
ופינחס וארונא דיי אשתבי׃ ויהי כהזכירו את ארון האלהים
ויפל מעל הכסא אחרנית בעד יד השער ותשבר מפרקתו וימת כי זקן
האיש וכבד והוא שפט את ישראל ארבעים שנה׃ והוה כאדכרותיה ית
ארונא דיי ונפל מעל כורסיא לאחורוהי על כבש אורח תרעא ואתברת
פקותיה ומית ארי סב גברא ויקיר והוא דן ית ישראל ארבעין שנין׃ וכלתו
אשת פינחס הרה ללת ותשמע את השמועה אל הלקח ארון האלהים ומת
חמיה ואישה ותכרע ותלד כי נהפכו עליה ציריה׃ וכלתיה אתת פינחס מעדיא
למילד ושמעת ית שמועתא דאשתבי ארונא דיי ודמית חמוהא ואתקטיל
בעלה וכרעת וילידת ארי בעתוהא חבלהא׃ ובעת מותה ותדברנה הנצבות

ויבוא אל המלך ויאמר המלך ויתחפש מלך ישראל ורמת המלך ויבוא שמרון ויבוא יהוא יזרעאלה ויבוא אנשים
ויבוא אלי חנשים ויבוא אל הגוים ויבוא אל במבוא ויבוא אל שער ויבוא גם משלם וחביר וכל

ח׳ וכב׳ עפלים כל׳ ונ׳ מכה ... ותכבד יד יי׳ א׳ החשתרים ויהי אחרי הקטן ההנשים החדש ועשיתם על מכר

עא״ 98

עליה אל תיראי כי בן ילדת ולא ענתה ולא שתה לבה׃ ובעדן מידה ומריא
נשיא דקימן עלוה לא תדחלין ארי בר דכר ילידת ולא אתיבת ולא שויאת לבה׃
ותקרא לנער אי כבוד לאמר גלה כבוד מישראל אל הלקח ארון האלהים ואל
חמיה ואישה׃ וקרת לרביא איכבוד למימר גלא יקרא מישראל דאשתבי ארונא
דיי׳ ודמית חמוהא ודאתקטיל בעלה׃ ותאמר גלה כבוד מישראל כי נלקח
ארון האלהים׃ ואמרת גלא יקרא מישראל ארי אשתבי ארונא דיי׳׃

ה ופלשתים לקחו את ארון האלהים ויבאהו מאבן העזר אשדודה׃
ופלשתאי שבו ית ארונא דיי׳ ואיתיוהי מאבן סעדא לאשדוד׃ ויקחו פלשתים
פלשתים את ארון האלהים ויביאו אתו בית דגון ויציגו אתו אצל דגון׃ ונסיבו
פלשתאי ית ארונא דיי׳ ואעילו יתיה לבית דגון ואקימו יתיה בסטר דגון׃
וישכמו אשדודים ממחרת והנה דגון נפל לפניו ארצה לפני ארון יהוה
ויקחו את דגון וישבו אתו למקומו׃ ואקדימו אנשי אשדוד ביומא דבתרוהי׃
והא דגון רמי על אפוהי על ארעא קדם ארונא דיי׳ ונסיבו ית דגון ואתיבו
יתיה לאתריה׃ וישכמו בבקר ממחרת והנה דגון נפל לפניו ארצה לפני
ארון יהוה וראש דגון ושתי כפות ידיו כרתות אל המפתן רק דגון נשאר
עליו׃ ואקדימו בצפרא ביומא דבתרוהי והא דגון רמי על אפוהי על
ארעא קדם ארונא דיי׳ וריש דגון ותרתין פסת ידוהי קטיען מחתן על
סקופתא לחוד גופיה אשתאר עלוהי׃ על כן לא ידרכו כהני דגון וכל הבאים
בית דגון על מפתן דגון באשדוד עד היום הזה׃ על כין לא דרכין כמרי דגון
וכל דעליל לבית דגון על סקופת דגון באשדוד עד יומא הדין׃

ותכבד יד יהוה אל האשדודים וישמם ויך אתם בעפלים את
אשדוד ואת גבוליה׃ ותקיפת מחת אדיי׳ על אנש אשדוד ואצדינון ואלקי
יתהון בטחורין ית אשדוד וית תחומהא׃ ויראו אנשי אשדוד כי כן ואמרו
לא ישב ארון אלהי ישראל עמנו כי קשתה ידו עלינו ועל דגון אלהינו׃ וחזו
אנשי אשדוד ארי שריא עליהון מחתא ואמרו לא ישרי ארון אלהא דישראל עמנא
ארי תקיפת מחתיה עלנא ועל דגון טעותנא׃ וישלחו ויאספו את כל סרני

ויאספו ופ׳ ויאספו את כל זקני ... וישלחו וישלחו דפלשתים פלשתים את מחניהם עמדו המגן ... לך ומלכי
מחניכם לירדן ... כסף וזהב׃

פלשתים אליהם ויאמרו מה נעשה לארון אלהי ישראל ויאמרו גת יסב ארון
אלהי ישראל ויסבו את ארון אלהי ישראל׃ ושלחו וכנשו ית כל טרני פלשתאי
לותהון ואמרו מא נעביד לארון אלהא דישראל ואמרו לגת יסתחר ארון אלהא
דישראל ואסחרו ית ארון אלהא דישראל׃ ויהי אחרי הסבו אתו
ותהי יד יהוה בעיר מהומה גדולה מאד ויך את אנשי העיר מקטן ועד גדול
וישתרו להם עפלים׃ והוה בתר דאסחרו יתיה והות מחתא דיי בקרתא
שגוש רב לחדא ומחא ית אנשי קרתא מזעירא ועד רבא ולקו להון בטחוריא׃
וישלחו את ארון האלהים עקרון ויהי כבא ארון האלהים עקרון ויזעקו העקרנים
לאמר הסבו אלי את ארון אלהי ישראל להמיתני ואת עמי׃ ושלחו ית ארונא
דיי לעקרון וזעיקו עקרונאי למימר אסחרו לותנא ית ארון אלהא דישראל
לקטלותנא וית עמנא׃ וישלחו ויאספו את כל סרני פלשתים ויאמרו
שלחו את ארון אלהי ישראל וישב למקומו ולא ימית אתי ואת עמי כי
היתה מהומת מות בכל העיר כבדה מאד יד האלהים שם׃ ושלחו וכנשו
ית כל טרני פלשתאי ואמרו שלחו ית ארון אלהא דישראל ויתוב לאתריה
ולא יקטול יתי וית עמי ארי הוה שגוש קטולא בכל קרתא תקיפת לחדא
מחתא דיי תמן׃ והאנשים אשר לא מתו הכו בעפלים ותעל שועת העיר
השמים׃ וגבריא דלא מיתו לקו בטחוריא וסליקת צוחת קרתא לצית שמיא׃
ו ויהי ארון יהוה בשדה פלשתים שבעה חדשים׃ והוה ארונא
דיי בקרוי פלשתאי שבעה ירחין׃ ויקראו פלשתים לכהנים ולקסמים
לאמר מה נעשה לארון יהוה הודענו במה נשלחנו למקומו׃ וקרו פלשתאי
לכומריא ולקסמיא למימר מא נעביד לארונא דיי הודעונא במא נשלחניה
לאתריה׃ ויאמרו אם משלחים אתם את ארון אלהי ישראל אל תשלחו
אתו ריקם כי השב תשיבו לו אשם אז תרפאו ונודע לכם למה לא תסור ידו מכם׃
ואמרו אם משלחין אתון ית ארון אלהא דישראל לא תשלחון יתיה ריקן
ארי אתבא תתיבון קדמוהי קרבן אשמא בכין תתסון ויתגלי לכון למא לא
תנוח מחתיה מנכון׃ ויאמרו מה האשם אשר נשיב לו ויאמרו מספר סרני

וישב כוז וס ימי אשר כנה ביה אשר נטע כרם אשר ארש אשה היא ורך הלבב וישלחו ויאספו ויאמרו שלחו את ארון אלהי ישראל וישב למקמו. אשר הפקדתו שם ורחצת שבע פעמים יעזב רשע דרכו עקה עם לבבכו לסרות בריה וישב אל' ע"ב

טחורי ק
99

פלשתים חמשה עפלי זהב וחמשה עכברי זהב כי מגפה אחת לכלם ולסרניכם׃
ואמרו מא קורבן אשמא דנתיב קדמוהי ואמרו מנין טרני פלשתאי חמשה טחורי
דהבא וחמשה עכברי דהבא ארי מחתא חדא שויא לכלכון ולטורניכון׃ ועשיתם
טחריכם ק
צלמי עפליכם וצלמי עכבריכם המשחיתם את הארץ ונתתם לאלהי ישראל
כבוד אולי יקל את ידו מעליכם ומעל אלהיכם ומעל ארצכם׃ ותעבדון צלמי
טחוריכון וצלמי עכבריכון דמחבלין ית ארעא ותתנון קדם אלהא דישראל יקרא
מא אם תקוה מחתיה מנכון ומן טעותכון ומן ארעכון׃ ולמה תכבדו את
לבבכם כאשר כבדו מצרים ופרעה את לבם הלוא כאשר התעלל בהם
וישלחום וילכו׃ ולמא תיקרון לבכון כמא דיקרו מצראי ופרעה ית לבהון
הלא כד אתפרע מנהון ובתר כין שלחונון ואזלו׃ ועתה קחו ועשו עגלה חדשה
אחת ושתי פרות עלות אשר לא עלה עליהם על ואסרתם את הפרות בעגלה
והשבתם בניהם מאחריהם הביתה׃ וכען סבו ועבידו עגלתא חדתא חדא
ותרתין תורין מינקן דלא נגדא בניר ותיסרון ית תורתא בעגלתא ותתיבון
בניהון מבתריהון לביתא׃ ולקחתם את ארון יהוה ונתתם אתו אל העגלה ואת
כלי הזהב אשר השבתם לו אשם תשימו בארגז מצדו ושלחתם אתו והלך׃
ותסבון ית ארונא דיי ותתנון יתיה בעגלתא וית מני דהבא דאתיבתון קדמוהי
קרבן אשמא תשוון בתיבותא מסטריה ותשלחון יתיה ויהך׃ וראיתם אם
דרך גבולו יעלה בית שמש הוא עשה לנו את הרעה הגדולה הזאת ואם לא
וידענו כי לא ידו נגעה בנו מקרה הוא היה לנו׃ ותחזון אם באורח תחומיה
סליק לבית שמש מן קדמוהי אתעבידת לנא בישתא רבתא הדא ואם לא
ונדע ארי לא מחתיה קריבת בנא עירוע הוא דהוה לנא׃ ויעשו האנשים
כן ויקחו שתי פרות עלות ויאסרום בעגלה ואת בניהם כלו בבית׃ ועבדו
גבריא כין ונסיבו תרתין תורין מינקן ואסרונין בעגלתא וית בניהון כלו בביתא׃
וישמו את ארון יהוה אל העגלה ואת הארגז ואת עכברי הזהב ואת צלמי
טחריהם׃ ושויאו ית ארונא דיי בעגלתא וית תיבותא וית עכברי דהבא וית
צלמי טחוריהון׃ וישרנה הפרות בדרך על דרך בית שמש במסלה אחת

הפליגה העבר את הארץ ויהרה עד מעשן וישב ארי במרבץ ... ויביא מביא הבאתם ושלחו
תכיאון תכפרון ולמה מרתם ... על דרך ... ויסימו ... וישרנה
הפרות ולחרי לחם כמו שחל ... יחשב על משכבו וכל על הדרך ... על הדרך ... ויצא אל הדרך ומפק תשמע השמים

הרעה הגדולה הזאת ו׳ וסימ׳ ויהי מעשק הוא עשה לנו על אדוני ועלמה יגר כאשר הכוהו ולכל הנשמע׳ עלות ה׳ וכימ׳ ויפקוס
יום אחד ומהו ירות עלות פרות עלות הכ׳ און כרעה עורון ירעה הקדוש ד׳ וסימ׳ בקר ויודעיך והיה המוש מי יוכל לעמוד

הָלְכוּ הָלֹךְ וְגָעוֹ וְלֹא סָרוּ יָמִין וּשְׂמֹאול וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים הֹלְכִים אַחֲרֵיהֶם עַד גְּבוּל
בֵּית שָׁמֶשׁ׃ ואזיליא תורתא באורחא על אורח בית שמש בכבשא חד אזלין מיזל
וגעין ולא סטאה לימינא ולסמלא וטרני פלשתאי אזלין בתריהון עד תחום בית
שמש׃ וּבֵית שֶׁמֶשׁ קֹצְרִים קְצִיר חִטִּים בָּעֵמֶק וַיִּשְׂאוּ אֶת עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ אֶת
הָאָרוֹן וַיִּשְׂמְחוּ לִרְאוֹת׃ ובית שמש חצדין חצד חטין במישרא וזקפו ית עיניהון
וחזו ית ארונא וחדיאו למחזי׃ וְהָעֲגָלָה בָּאָה אֶל שְׂדֵה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית הַשִּׁמְשִׁי
וַתַּעֲמֹד שָׁם וְשָׁם אֶבֶן גְּדוֹלָה וַיְבַקְּעוּ אֶת עֲצֵי הָעֲגָלָה וְאֶת הַפָּרוֹת הֶעֱלוּ עֹלָה
לַיהוָה׃ ועגלתא אתת לחקל יהושע דמבית שמש וקמת תמן ותמן אבנא רבתא
וצלחו ית אעי עגלתא וית תורתא אסיקו עלתא קדם יי׃ וְהַלְוִיִּם
הוֹרִידוּ אֶת אֲרוֹן יְהוָה וְאֶת הָאַרְגַּז אֲשֶׁר אִתּוֹ אֲשֶׁר בּוֹ כְלֵי זָהָב וַיָּשִׂמוּ אֶל הָאֶבֶן
הַגְּדוֹלָה וְאַנְשֵׁי בֵית שֶׁמֶשׁ הֶעֱלוּ עֹלוֹת וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים בַּיּוֹם הַהוּא לַיהוָה׃ וליואי
אחיתו ית ארונא דיי וית תיבותא דעמיה דביה מני דדהבא ושויאו על אבנא
רבתא וגברי בית שמש אסיקו עלון ונכיסו נכסת קודשין ביומא ההוא קדם יי׃
וַחֲמִשָּׁה סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים רָאוּ וַיָּשֻׁבוּ עֶקְרוֹן בַּיּוֹם הַהוּא׃ וחמשה טורני פלשתאי
חזו ותבו לעקרון ביומא ההוא׃ וְאֵלֶּה טְחֹרֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר
הֵשִׁיבוּ פְלִשְׁתִּים אָשָׁם לַיהוָה לְאַשְׁדּוֹד אֶחָד לְעַזָּה אֶחָד לְאַשְׁקְלוֹן
אֶחָד לְגַת אֶחָד לְעֶקְרוֹן אֶחָד׃ ואלין טחורי דדהבא דאתיבו פלשתאי
קרבן אשמא קדם יי׃ דאשדוד חד דעזה חד דאשקלון חד דגת חד דעקרון חד׃
וְעַכְבְּרֵי הַזָּהָב מִסְפַּר כָּל עָרֵי פְלִשְׁתִּים לַחֲמֵשֶׁת הַסְּרָנִים מֵעִיר מִבְצָר
וְעַד כֹּפֶר הַפְּרָזִי וְעַד אָבֵל הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר הִנִּיחוּ עָלֶיהָ אֵת אֲרוֹן יְהוָה עַד הַיּוֹם
הַזֶּה בִּשְׂדֵה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית הַשִּׁמְשִׁי׃ ועכברי דדהבא מנין כל קרוי פלשתאי
לחמשה טרניא מקרוין כריכן ועד קרוי פצחיא ועד אבנא רבתא דאחיתו
עלה ית ארונא דיי עד יומא הדין הא היא בחקל יהושע דמבית שמש׃
וַיַּךְ בְּאַנְשֵׁי בֵית שֶׁמֶשׁ כִּי רָאוּ בַּאֲרוֹן יְהוָה וַיַּךְ בָּעָם שִׁבְעִים אִישׁ חֲמִשִּׁים
אֶלֶף אִישׁ וַיִּתְאַבְּלוּ הָעָם כִּי הִכָּה יְהוָה בָּעָם מַכָּה גְדוֹלָה׃ וקטל בגברי בית
שמש על דחדיאו דחזו ארונא דיי כד גלי וקטל בסבי עמא שבעין גברין

לפני יי׳ כי קדוש כי דקה׳ ואמי׳ ד׳ וסימ׳ תעמיך תמיוכי נעלה מנלין מקדושים תפנה אב׳ מן כב׳ והא וסמ׳ והאבן ב׳ אשר
שמתי והכה כאשר והאחזו ב׳ וסימ׳ וסתכו תשבו אם טמאים והחבות ב׳ וסימ׳ הבכים מלקטים ונפרדים חיש והחמה ב׳ וסימ׳ והאמר
כמה ב׳ בפכו והפיצוב וסימ׳ כינצת מאבק על בית אל והבורב וסימ׳ ויקחהו אשר הסלך והבהים ב׳ וסימכה

זבב

ובקהלא חמשין אלפין גברא ואתאבלו עמא ארי מחא יי בעמא מחא סגיאה׃
ויאמרו אנשי בית שמש מי יוכל לעמד לפני יהוה האלהים הקדוש הזה
ואל מי יעלה מעלינו׃ ואמרו גברי בית שמש מן יכול למקם קדם ארונא דיי
אלהים קדישא הדין ולאידין אתר יסתלק מננא׃ וישלחו מלאכים אל יושבי
קרית יערים לאמר השבו פלשתים את ארון יהוה רדו העלו אתו אליכם׃ ושלחו
אזגדין לות יתבי קרית יערים למימר אתיבו פלשתאי ית ארונא דיי חותו
אסיקו יתיה לותכון׃ ויבאו אנשי קרית יערים ויעלו את ארון יהוה ויבאו
אתו אל בית אבינדב בגבעה ואת אלעזר בנו קדשו לשמר את ארון יהוה׃
ואתו גברי קרית יערים ואסיקו ית ארונא דיי ואעילו יתיה לבית אבינדב
בגבעתא וית אלעזר בריה זמינו למטר ית ארונא דיי׃ ויהי מיום
שבת הארון בקרית יערים וירבו הימים ויהיו עשרים שנה וינהו כל בית ישראל
אחרי יהוה׃ והוה מיומא דשרא ארונא בקרית יערים וסגיאו יומיא והוו עסרין
שנין ואתנהיאו כל בית ישראל בתר פלחנא דיי׃ ויאמר שמואל
אל כל בית ישראל לאמר אם בכל לבבכם אתם שבים אל יהוה הסירו את
אלהי הנכר מתוככם והעשתרות והכינו לבבכם אל יהוה ועבדהו לבדו ויצל
אתכם מיד פלשתים׃ ואמר שמואל לכל בית ישראל למימר אם בכל לבכון
אתון תיבין לפלחנא דיי אעדו ית טעוות עממיא מבינכון ועשתרתא
ואתקינו לבכון לפלחנא דיי ופלחו קדמוהי בלחודוהי וישיזיב יתכון מידא
דפלשתאי׃ ויסירו בני ישראל את הבעלים ואת העשתרת ויעבדו את יהוה
לבדו׃ ואעדיאו בני ישראל ית בעליא וית עשתרתא ופלחו קדם יי בלחודוהי׃
ויאמר שמואל קבצו את כל ישראל המצפתה ואתפלל
בעדכם אל יהוה׃ ואמר שמואל כנושו ית כל עמא למצפיא ואצלי עליכון
קדם יי׃ ויקבצו המצפתה וישאבו מים וישפכו לפני יהוה ויצומו ביום ההוא
ויאמרו שם חטאנו ליהוה וישפט שמואל את בני ישראל במצפה׃ ואתכנשו
למצפיא ושפכו לבהון בתיובתא כמיא קדם יי וצמו ביומא ההוא ואמרו
תמן חבנא קדם יי ודן שמואל ית בני ישראל במצפיא׃ וישמעו פלשתים כי

[illegible]
[illegible]
[illegible]

התקבצו בני ישראל המצפתה ויעלו סרני פלשתים אל ישראל וישמעו בני
ישראל ויראו מפני פלשתים׃ ושמעו פלשתאי ארי אתכנישו בני ישראל למצפיא
וסליקו טורני פלשתאי על ישראל ושמעו בני ישראל ודחילו מן קדם פלשתאי׃ ויאמרו
בני ישראל אל שמואל אל תחרש ממנו מזעק אל יהוה אלהינו וישענו מיד
פלשתים׃ ואמרו בני ישראל לשמואל לא תשתוק מננא מלצלאה קדם יי אלהנא ויפרקננא
מידא דפלשתאי׃ ויקח שמואל טלה חלב אחד ויעלה עולה כליל ליהוה
ויזעק שמואל אל יהוה בעד ישראל ויענהו יהוה׃ ונסיב שמואל אמרא
דחלבא חד ואסקיה עלתא גמיר קדם יי וצלי שמואל קדם יי על ישראל וקביל צלותיה
יי׃ ויהי שמואל מעלה העולה ופלשתים נגשו למלחמה בישראל וירעם יהוה
בקול גדול ביום ההוא על פלשתים ויהמם וינגפו לפני ישראל׃ והוה שמואל
מסיק עלתא ופלשתאי אתקרבו לאגחא קרבא בישראל ואכלי יי בקל רב ביומא
ההוא על פלשתאי ושגישנון ואתברו קדם ישראל׃ ויצאו אנשי ישראל
מן המצפה וירדפו את פלשתים ויכום עד מתחת לבית כר׃ ונפקו אנשי ישראל
מן מצפיא ורדפו ית פלשתאי ומחאנון עד מרע לבית שרון׃ ויקח שמואל
אבן אחת וישם בין המצפה ובין השן ויקרא את שמה אבן העזר ויאמר עד
הנה עזרנו יהוה׃ ונסיב שמואל אבנא חדא ושויה בין מצפיא ובין שנא וקרא ית
שמה אבן סעדא ואמר עד הכא סעדנא יי׃ ויכנעו הפלשתים ולא יספו עוד
לבא בגבול ישראל ותהי יד יהוה בפלשתים כל ימי שמואל׃ ואתברו פלשתאי
ולא אוסיפו עוד למיעל בתחום ארעא דישראל והות מחתא דיי בפלשתאי כל
יומי שמואל׃ ותשבנה הערים אשר לקחו פלשתים מאת ישראל לישראל
מעקרון ועד גת ואת גבולן הציל ישראל מיד פלשתים ויהי שלום בין ישראל
ובין האמרי׃ ותבא קרויא דנסיבו פלשתאי מן ישראל לישראל מעקרון ועד גת
וית תחומהון שיזיב ישראל מידא דפלשתאי והוה שלמא בין ישראל ובין אמוראה׃
וישפט שמואל את ישראל כל ימי חייו׃ ודן שמואל ית ישראל כל יומי חיוהי׃
והלך מדי שנה בשנה וסבב בית אל והגלגל והמצפה ושפט את ישראל את
כל המקומות האלה׃ ואזיל בזמן שנא בשנא ומסתחר לבית אל ולגלגלא

101

ח

ולמצפיא ודאין ית ישר׳ ית כל אתריא האלין׃ ותשבתו הרמתה כי שם ביתו
ושם שפט את ישראל ויבן שם מזבח ליהוה׃ ומתביה לרמתא ארי תמן ביתיה
ותמן דאין ית ישר׳ ובנא תמן מדבחא קדם יי׳׃ ויהי כאשר זקן שמואל
וישם את בניו שפטים לישראל׃ והוה כד סיב שמואל ומני ית בנוהי דיינין על ישר׳
ויהי שם בנו הבכור יואל ושם משנהו אביה שפטים בבאר שבע׃ והוה שום בריה
בוכרא יואל ושום תנינא אביה דיינין בבאר שבע׃ ולא הלכו בניו בדרכו ויטו
אחרי הבצע ויקחו שחד ויטו משפט׃ ולא הליכו בנוהי באורחתיה ואתפניאו
בתר ממון דשקר וקבילו שחדא וצלו דינא׃ ויתקבצו כל זקני
ישראל ויבאו אל שמואל הרמתה׃ ואתכנישו כל סבי ישר׳ ואתו לות שמואל
לרמתא׃ ויאמרו אליו הנה אתה זקנת ובניך לא הלכו בדרכיך עתה שימה לנו
מלך לשפטנו ככל הגוים׃ ואמרו ליה הא את סבתא ובנך לא הליכו באורחתך
כען מני לנא מלכא למדיננא ככל עממיא׃ וירע הדבר בעיני שמואל כאשר אמרו
תנה לנו מלך לשפטנו ויתפלל שמואל אל יהוה׃ ובאיש פתגמא בעיני שמוא׳ כד
אמרו הב לנא מלכא למדן יתנא וצלי שמואל קדם יי׳׃ ויאמר יהוה אל
שמואל שמע בקול העם לכל אשר יאמרו אליך כי לא אתך מאסו כי אתי מאסו
ממלך עליהם׃ ואמר יי׳ לשמואל קביל למימר עמא לכל דימרון לך ארי לא יתך
רחיקו ארי בפלחני קצו מלמהוי מלכא עליהון׃ ככל המעשים אשר עשו מיום
העלתי אתם ממצרים ועד היום הזה ויעזבני ויעבדו אלהים אחרים כן המה עשים
גם לך׃ ככל עובדיא דעבדו מיומא דאסיקית יתהון ממצרים ועד יומא הדין ושבקו
פלחני ופלחו לטעות עממיא כין אנון עבדין אף לך׃ ועתה שמע בקולם אך כי העד
תעיד בהם והגדת להם משפט המלך אשר ימלך עליהם׃ וכען קביל למימרהון
ברם ארי אסהדא תסהיד בהון ותחוי להון נמוסא דמלכא דימלוך עליהון׃
ויאמר שמואל את כל דברי יהוה אל העם השאלים מאתו מלך׃ ואמר
שמוא׳ ית כל פתגמיא דיי׳ לעמא דשאלין מנה מלכא׃ ויאמר זה
יהיה משפט המלך אשר ימלך עליכם את בניכם יקח ושם לו במרכבתו ובפרשיו
ורצו לפני מרכבתו׃ ואמר דין יהי נמוסא דמלכא דימלוך עליכון ית בניכון ידבר

וימני ליה ברתכוהי ובפרשוהי ורדופין קדם רתכוהי׃ ולשום לו שרי אלפים ושרי
חמשים ולחרש חרישו ולקצר קצירו ולעשות כלי מלחמתו וכלי רכבו׃ ולמנאה
ליה רבני אלפי ורבני חמשין אפלגא למנר נירֵיה ולמחצד חצדיה ולמעבד
מני קרביה ומני רתכוהי׃ ואת בנותיכם יקח לרקחות ולטבחות ולאפות׃ וית
בנתכון ידבר לבשמשן ולטבחן ולאפאן׃ ואת שדותיכם ואת כרמיכם וזיתיכם
הטובים יקח ונתן לעבדיו׃ וית חקליכון וית כרמיכון וזיתיכון טביא יסב ויתין
לעבדוהי׃ וזרעיכם וכרמיכם יעשר ונתן לסריסיו ולעבדיו׃ וזרעיכון וכרמיכון
יסב חד מן עסרא ויתין לרבלבנוהי ולעבדוהי׃ ואת עבדיכם ואת שפחותיכם
ואת בחוריכם הטובים ואת חמוריכם יקח ועשה למלאכתו׃ וית עבדיכון וית
אמהתכון וית עולימיכון שפירא וית חמריכון ידבר למהוי עבדין ית עבידתיה׃
צאנכם יעשר ואתם תהיו לו לעבדים׃ ענכון יסב חד מן עסרא ואתון תהון ליה
לעבדין׃ וזעקתם ביום ההוא מלפני מלככם אשר בחרתם לכם ולא יענה
יהוה אתכם ביום ההוא׃ ותצוחון בעדנא ההוא מן קדם מלככון דאתרעיתון
לכון ולא יקביל יי צלותכון בעדנא ההוא׃ וימאנו העם לשמע בקול שמואל
ויאמרו לא כי אם מלך יהיה עלינו׃ וסריבו עמא לקבלא למימר שמואל ואמרו
לא אלהין מלכא יהי עלנא׃ והיינו גם אנחנו ככל הגוים ושפטנו מלכנו ויצא
לפנינו ונלחם את מלחמתינו׃ ונהי אף אנחנא ככל עממיא ויתפרע לנא
מלכנא ויפוק בר ישנא וניגיח ית קרבנא׃ וישמע שמואל את כל דברי העם
וידברם באזני יהוה׃ ושמע שמואל ית כל פתגמי עמא וסדרינון קדם יי׃
ויאמר יהוה אל שמואל שמע בקולם והמלכת להם מלך ויאמר
שמואל אל אנשי ישראל לכו איש לעירו׃ ואמר יי לשמואל קביל למימרהון
ותמליך להון מלכא ואמר שמואל לאנשי ישראל אזילו גבר לקרתיה׃
ויהי איש מבן ימין ושמו קיש בן אביאל בן צרור בן בכורת בן אפיח
בן איש ימיני גבור חיל׃ והוה גברא משבטא דבית בנימן ושמיה קיש בר אביאל
בר צרור בר בכורת בר אפיח בר גברא משבטא דבית בנימן גיבר חילא׃
ולו היה בן ושמו שאול בחור וטוב ואין איש מבני ישראל טוב ממנו משכמו

מא יבוא ה' ופים הכהן ידבר טוב יבוא מלך בבל בברכה נשא סלמוהו ולדרש אלהים ד' וסימ' כי יבא אלי העם לדרש לפנים בישראל ולא יכל דוד
בימי זכריה וצ' לדרש האלהים וסימ' כל לבבו והכינות לבבך אחר כך פל' וסימ' ויכלו קח נא אבימלך ויחד למשה מאוד ויסלם

ומעלה גבוה מכל העם ולית הוה בר ושמיה שאול עולים ושפיר ולית גברא מבני
ישראל דשפיר מניה מכתפיה ולעילא רם מכל עמא ותאבדנה האתנות לקיש
אבי שאול ויאמר קיש אל שאול בנו קח נא אתך את אחד מהנערים וקום לך
בקש את האתנות ואבדא אתנא לקיש אבוהי דשאול ואמר קיש לשאול
בריה דבר כען ית חד מן עולימיא וקום איזיל בעי ית אתניא ויעבר בהר אפרים
ויעבר בארץ שלשה ולא מצאו ויעברו בארץ שעלים ואין ויעבר בארץ
ימיני ולא מצאו ועבר בטורא דבית אפרים ועבר בארע דרומא ולא אשכחו ועברו
בארע מדברא ולית ועבר בארע שבט בנימן ולא אשכחו המה באו בארץ
צוף ושאול אמר לנערו אשר עמו לכה ונשובה פן יחדל אבי מן האתנות ודאג
לנו אנון אתו לארעא דבה נביא ושאול אמר לעולימיה דעמיה איתא ונתוב
דלמא ישבוק אבא מן עיסק אתניא ויציף לנא ויאמר לו הנה נא איש אלהים
בעיר הזאת והאיש נכבד כל אשר ידבר בוא יבוא עתה נלכה שם אולי יגיד לנו
את דרכנו אשר הלכנו עליה ואמר ליה הא כען נביא דיי בקרתא הדא וגברא
מתנבי קשוט כל דיתנבי אתקיימא יתקיים כען ניזיל לתמן דלמא יחוי לנא
ית אורחנא דאזלנא עלה ויאמר שאול לנערו והנה נלך ומה נביא לאיש
כי הלחם אזל מכלינו ותשורה אין להביא לאיש האלהים מה אתנו ואמר שאול
לעולימיה והא ניזיל אם מקביל ממון ומא נעיל לנביא אף זודין עסרו ממנא
ומדעם דכשר לית לאעלא לנביא דיי מא עמנא למעבד ויסף הנער לענות
את שאול ויאמר הנה נמצא בידי רבע שקל כסף ונתתי לאיש האלהים והגיד
לנו את דרכנו ואוסיף עולימא למעני ית שאול ואמר הא אשתכח בידי
זוזא חד דכספא ונתין לנביא דיי ויחוי לנא ית אורחנא לפנים בישראל כה
אמר האיש בלכתו לדרוש אלהים לכו ונלכה עד הראה כי לנביא היום יקרא
לפנים הראה בקדמין בישראל כדנן אמר גברא במיזליה למתבע אולפן מן ק' יי
איתו ונתמטי עד חזויא ארי לנביא יומא דין מתקרי מלקדמין חזויא ויאמר
שאול לנערו טוב דברך לכה נלכה וילכו אל העיר אשר שם איש האלהים ואמר
שאול לעולימיה תקין פתגמך איתא ניזיל ואזלו לקרתא דתמן נביא דיי

ויקם ואני ארם מחים האיש והתבונה מי כמוך הקים דוד ונשלח ההלכתי יהי נא השיב הנערים ולנשיא מלכות:

המה עלים במעלה העיר והמה מצאו נערות יצאות לשאב מים ויאמרו להן
היש בזה הראה׃ אנון סלקין במסקנא דקרתא ואנון אשכחו עולימן נפקן לממלי
מיא ואמרו להון האית הכא חזויא׃ ותענינה אותם ותאמרנה יש הנה לפניך מהר
עתה כי היום בא לעיר כי זבח היום לעם בבמה׃ ואתיבא יתהון ואמרא אית הא
הא קדמך אוחו כען ארי יומא דין על לקרתא ארי שירו נכסת קדשא יומא דין
לעמא בבית אסחרותא׃ כבאכם העיר כן תמצאון אתו בטרם יעלה הבמתה
לאכל כי לא יאכל העם עד באו כי הוא יברך הזבח אחרי כן יאכלו הקראים
ועתה עלו כי אתו כהיום תמצאון אתו׃ כמיעלכון לקרתא כין תשכחון יתיה
עד לא יסק לבית אסחרותא למיכל ארי לא אכיל עמא עד מיתוהי ארי הוא
פריס על מזונא בתר כין אכלין זמיניא וכען סקו ארי יתיה כיומא דין תשכחון
יתיה׃ ויעלו העיר המה באים בתוך העיר והנה שמואל יצא לקראתם לעלות
הבמה׃ וסליקו לקרתא האנון עלין בגו קרתא והא שמואל נפיק לקדמותהון
למיסק לבית אסחרותא׃ ויהוה גלה את אזן שמואל יום אחד
לפני בוא שאול לאמר׃ ומן קדם יי אתאמר לשמואל יומא חד קדם מיתי שאול
למימר׃ כעת מחר אשלח אליך איש מארץ בנימן ומשחתו לנגיד על עמי
ישראל והושיע את עמי מיד פלשתים כי ראיתי את עמי כי באה צעקתו אלי׃
כעדנא הדין מחר אשלח לותך גברא מארע שבט בנימן ותמשחיניה למהוי
מלכא על עמי ישראל ויפרוק ית עמי מידא דפלשתאי ארי גלי קדמי דחקא דעמי
ארי עלת קבילתהון לקדמי׃ ושמואל ראה את שאול ויהוה ענהו הנה האיש
אשר אמרתי אליך זה יעצר בעמי׃ ושמואל חזא ית שאול ומן קדם יי אתאמר ליה
הא גברא דאמרית לך דין יעדי מרותא מן עמי׃ ויגש שאול את שמואל בתוך
השער ויאמר הגידה נא לי איזה בית הראה׃ וקריב שאול ית שמואל בגו תרעא
ואמר חוי כען לי אידין בית חזויא׃ ויען שמואל את שאול ויאמר אנכי הראה
עלה לפני הבמה ואכלתם עמי היום ושלחתיך בבקר וכל אשר בלבבך אגיד
לך׃ ואתיב שמואל ית שאול ואמר אנא חזויא סק לקדמי לבית אסחרותא ותיכלון
עמי יומא דין ואשלחנך בצפרא וכל דבלבך אחוי לך׃ ולאתנות האבדות לך

וירס ח וסימ במטה ידו הטבח במלך חזרת קרן ימינו יחשיהו ויעצרג רפי וסימ לנער ויעבר לפנינו חנית עלי מה קכרתג

היום שלשת הימים אל תשם את לבך להם כי נמצאו ולמי כל חמדת ישראל הלוא
לך ולכל בית אביך ועל עיסק אתניא דאבדא לך זאתא אתיתא למבעיהון יומא דין
דנן תלתה יומין לא תשוי לבך עליהון ארי אשתכחא ודמן כל חמדת ישראל
הלא דילך ודכל בית אבוך ויען שאול ויאמר הלוא בן ימיני
אנכי מקטני שבטי ישראל ומשפחתי הצערה מכל משפחות שבטי בנימן
ולמה דברת אלי כדבר הזה ואתיב שאול ואמר הלא בר שבט בנימן אנא
מזעירי שבטיא דישראל וזרעיתי חלשא מכל זרעית שבטי בנימן ולמא מלילתא
עמי כפתגמא הדין ויקח שמואל את שאול ואת נערו ויביאם
לשכתה ויתן להם מקום בראש הקרואים והמה כשלשים איש ודבר שמואל ית
שאול וית עולימיה ואעילנון לאסחרותא ויהב להון אתרא בריש זמיניא ואינון
כתלתין גברא ויאמר שמואל לטבח תנה את המנה אשר נתתי לך אשר אמרתי
אליך שים אתה עמך ואמר שמואל לטבחא הבית מנתא דיהבית לך דאמרית
לך שוי יתה עמך וירם הטבח את השוק והעליה וישם לפני שאול ויאמר הנה
הנשאר שים לפניך אכל כי למועד שמור לך לאמר העם קראתי ויאכל שאול
עם שמואל ביום ההוא ואדים טבחא ית שקא ודעלוהי ושוי קדם שאול ואמר
הא דאשתאר שוי קדמך אכול ארי לזמנא נטיר לך למימר עמא זמינית
לשירותא ואכל שאול עם שמואל ביומא ההוא וירדו מהבמה העיר וידבר
עם שאול על הגג ונחתו מבית אסחרותא לקרתא ומליל עם שאול על איגרא
וישכמו ויהי בעלות השחר ויקרא שמואל אל שאול הגג לאמר קומה ואשלחך
ויקם שאול ויצאו שניהם הוא ושמואל החוצה ואקדימו והוה כמיסק צפרא
וקרא שמואל לשאול לאיגרא למימר קום ואשלחינך וקם שאול ונפקו תרויהון
הוא ושמואל לברא המה יורדים בקצה העיר ושמואל אמר אל שאול אמר
לנער ויעבר לפנינו ויעבר ואתה עמד כיום ואשמיעך את דבר אלהים אינון
נחתין בסיפי קרתא ושמואל אמר לשאול אימר לעולימא ויעבר קדמנא ועבר
ואת קום הכא כיומא הדין ואשמעינך ית פתגמא דיי ויקח שמואל
את פך השמן ויצק על ראשו וישקהו ויאמר הלא כי משחך יהוה על נחלתו לנגיד

ג ב חס וחד מל וסימ קברת רחל עד היום קבורת רחל בגבול בנימן קבורת חמור יקבר בקברתה מל אלון בכות יוד
וסימ עם אחד מדבר העוככים וחלפת משם וכל אורי בות כר מן חד מל עשו לקח חת נשין

ויהי לב וסימ׳ ויהי מצדם ויהי כנען ויהי כנען ויהי כרד ויהי חשך שמעכו לי חיעשך ויהימרנו מקפר ויהי כבתך שם הערכה יעשה
ועתה שמע נחגם אחר ויהי כשמעך את קול ויהימה אחרון ויאסף עוד אחימעץ ויאמר אחחיהו אחר הדבר הזה לא שב

ונסיב שמואל ית מנא דמשחא ואריק על רישיה ונשקיה ואמר הלא ארי משחך
יי על אחסנתיה למהוי מלכא׃ בלכתך היום מעמדי ומצאת שני אנשים עם
קברת רחל בגבול בנימן בצלצח ואמרו אליך נמצאו האתנות אשר הלכת
לבקש והנה נטש אביך את דברי האתנות ודאג לכם לאמר מה אעשה לבני׃
במהכך יומא דין מלותי ותשכח תרין גברין עם קבורתא דרחל בתחום בנימן
בצלצח׃ ויימרון לך אשתכחא אתניא דאזלתא למבעי והא שבק אבוך ית
עיסק אתניא ויציף לכון למימר מא אעביד לברי׃ וחלפת משם והלאה ובאת
עד אלון תבור ומצאוך שם שלשה אנשים עלים אל האלהים בית אל אחד
נשא שלשה גדיים ואחד נשא שלשת ככרות לחם ואחד נשא נבל יין׃
ותהך מתמן ולהלאה ותיתי עד מישר תבור וישכחונך תמן תלתה גברין
דסלקין למסגד קדם יי בבית אל חד נטיל תלתה גדיין וחד נטיל תלתה פתין דלחים
וחד נטיל גרב דחמר׃ ושאלו לך לשלום ונתנו לך שתי לחם ולקחת מידם׃
וישאלון לך לשלם ויתנון לך תרתין גריצן דלחים ותקבל מידהון׃ אחר כן
תבוא גבעת האלהים אשר שם נצבי פלשתים ויהי כבאך שם העיר ופגעת
חבל נבאים ירדים מהבמה ולפניהם נבל ותף וחליל וכנור והמה מתנבאים׃
בתר כין תהך לגבעתא דבה ארונא דיי דתמן אסטרטיגי פלשתאי ויהי כמיעלך
לתמן לקרתא ותערע סיעת ספריא נחתין מבית אסחרותא וקדמיהון נבלין
ותופין וחלילין וכנרין ואנון משבחין׃ וצלחה עליך רוח יהוה והתנבית עמם
ונהפכת לאיש אחר׃ ותשרי עלך רוח נבואה מן קדם יי ותשבח עמהון ותשתני
לגבר אחרן׃ והיה כי תבאינה האתות האלה לך עשה לך אשר תמצא ידך כי
האלהים עמך׃ ויהי ארי ייתין אתיא האילין לך אתקין לך מני מלכותא ארי
מימרא דיי בסעדך׃ וירדת לפני הגלגל והנה אנכי ירד אליך להעלות עלות
לזבח זבחי שלמים שבעת ימים תוחל עד בואי אליך והודעתי לך את אשר
תעשה׃ ותיחות קדמי לגלגלא והא אנא נחית לותך לאסקא עלון ולנכסא
נכסת קדשין שבעה יומין תוריך עד מיתאי לותך ואחוי לך ית דתעביד׃ והיה
כהפנתו שכמו ללכת מעם שמואל ויהפך לו אלהים לב אחר ויבאו כל האתות

וידבר אחאב אכנות ויהי בעברם אותם העם הזה המתבים ילכו יונקהון דרשו טוב וארע שמעו עמים הביאו את כל המעשר
ויהי כשמעך ודבר יתי לזהב ולכסף ולנחשת והמלאך אשר הלך והנה אמריהו הלך ויהי ימי משגב לנו לא תשב ויכחשו חשך ויהי לילה
ויהי בעת מראהיכו ויהי בשכבו ויהי בלכך בבית פרעה׃

ואעיל ג׳ ב׳ חד׳ וחד׳ מל׳ וסימ׳ ואעל אתכם ממד׳ ואעיל אתכם וישלח מוציא מל׳ והיא ושמואל דשופטים ויהושע׳ עד״

האלה ביום ההוא׃ והוה כד אתפני למיזל מלות שמואל ושני ליה יי לבא אחרנא
ואתאה כל אתיא האלין ביומא ההוא׃ ויבאו שם הגבעתה והנה
חבל נבאים לקראתו ותצלח עליו רוח אלהים ויתנבא בתוכם׃ ואתו לתמן לגבעתא
והא סיעת ספריא לקדמותיה ושרת עלוהי רוח נבואה מן קדם יי ושבח בינֵיהון׃
ל׳ ומל׳ ה׳ חק בנבי׳ ובכתו׳ ויהי כל יודעו מאתמול שלשם ויראו והנה עם נבאים נבא ויאמר העם איש
אל רעהו מה זה היה לבן קיש הגם שאול בנבאים׃ והוה כל דידע ליה מאתמלי
ומדקמוהי וחזו והא עם ספריא משבח ואמרו עמא גבר לחבריה מא דין
דהוה לבר קיש האף שאול בספריא׃ ויען איש משם ויאמר ומי אביהם על
כן היתה למשל הגם שאול בנביאים׃ ואתיב גברא מתמן ואמר ומן רבנהון
ל׳ על כין הות למתלא האף שאול בספריא׃ ויכל מהתנבות ויבא הבמה׃ ופסק
ל׳ ב׳ מל׳ עד׳ מלשבחא ועל לבית אסחרותא׃ ויאמר דוד שאול אליו ואל נערו אן הלכתם
ג׳ ח׳ דגש ויאמר לבקש את האתנות ונראה כי אין ונבוא אל שמואל׃ ואמר אחבוהי
דשאול ליה ולעולימיה לאן אזלתון ואמר למבעי ית אתניא וחזינא ארי לא
אשכחנון ואתינא לות שמואל׃ ויאמר דוד שאול הגידה נא לי מה אמר לכם
שמואל׃ ואמר אחבוהי דשאול חוי כען לי מא אמר לכון שמואל׃ ויאמר שאול
ל׳ אל דודו הגד הגיד לנו כי נמצאו האתנות ואת דבר המלוכה לא הגיד לו אשר
אמר שמואל׃ ואמר שאול לאחבוהי חואה חוי לנא ארי אשתכחא אתניא ועל
ל׳ עיסק מלכותא לא חוי ליה דאמר שמואל׃ ויצעק שמואל את
העם אל יהוה המצפה׃ וכנש שמואל ית עמא לקדם יי למצפיא׃ ויאמר אל
בני ישראל כה אמר יהוה אלהי ישראל אנכי העליתי את ישראל ממצרים
ואציל אתכם מיד מצרים ומיד כל הממלכות הלחצים אתכם׃ ואמר לבני
ישראל כדנן אמר יי אלהא דישראל אנא אסיקית ית ישראל ממצרים ושיזיבית
יתכון מידא דמצראי ומיד כל מלכותא דדחקן יתכון׃ ואתם היום מאסתם את
ל׳ ל׳ מל׳ אלהיכם אשר הוא מושיע לכם מכל רעותיכם וצרתיכם ותאמרו לו כי מלך
תשים עלינו ועתה התיצבו לפני יהוה לשבטיכם ולאלפיכם׃ ואתון יומא
דין קצתון בפלחנא דאלהכון דהוא פריק לכון מכל בישתכון ועקתכון ואמרתון

למשפחתו ו̇ חס וסימ׳ וישמע משה איש למשפחתיו ויקרב שמואל ואחיו דדברי ימי׳ ההאיתם ג̇ נסי׳ מ׳ אשר בחר האיש העולה ואיש
יושב בכרכו׳ עמוני ה̇ מל׳ בליש׳ וסימ׳ לא יבא עמוני ויעל נחש העמוני ויאמר אליהם נחש יקטל העמוני דד״ה ימ׳ וטוביה העבד העמוני תנ׳

קדמוהי ליתא כחנא מתפרקין אלהין מלכא תמני עלנא וכען אתעתדו קדם יי
לשבטיכון ולאלפיכון׃ ויקרב שמואל את כל שבטי ישראל וילכד שבט בנימן׃
וקריב שמואל ית כל שבטיא דישראל ואתאחד שבטא דבנימין׃ ויקרב את שבט
בנימן למשפחתו ותלכד משפחת המטרי וילכד שאול בן קיש ויבקשהו ולא
נמצא׃ וקריב ית שבטא דבנימן לזרעיתהי ואתאחדת זרעית מטרי ואתאחד
שאול בר קיש ובעוהי ולא אשתכח׃ וישאלו עוד ביהוה הבא עוד הלם איש
ויאמר יהוה הנה הוא נחבא אל הכלים׃ ושאילו עוד במימרא דיי האיתי עוד
הכא גברא ואמר יי הא הוא טמיר במנא׃ וירצו ויקחהו משם ויתיצב בתוך
העם ויגבה מכל העם משכמו ומעלה׃ ורהטו ודברוהי מתמן ואתעתד
בגו עמא ורם מכל עמא מכתפיה ולעילא׃ ויאמר שמואל אל כל העם
הראיתם אשר בחר בו יהוה כי אין כמהו בכל העם וירעו כל העם ויאמרו
יחי המלך׃ ואמר שמואל לכל עמא החזיתון דאתרעי ביה יי ארי לית דכותיה
בכל עמא ויבבו כל עמא ואמרו יצלח מלכא׃ וידבר שמואל
אל העם את משפט המלכה ויכתב בספר וינח לפני יהוה וישלח שמואל את
כל העם איש לביתו׃ ומליל שמואל עם עמא ית נמוסא דמלכותא ואצנע קדם יי
ושלח שמואל ית כל עמא גבר לביתיה׃ וגם שאול הלך לביתו גבעתה וילכו
עמו החיל אשר נגע אלהים בלבם׃ ואף שאול אזל לביתיה לגבעתא ואזלו
עמיה קצת מן עמא גברין דחלי חטאה דאתיהיב דחלא מן קדם יי בלבהון׃
ובני בליעל אמרו מה ישענו זה ויבזהו ולא הביאו לו מנחה ויהי כמחריש׃
ובני רשעא אמרו במא יפרקננא דין ושטוהי ולא אתו למשאל בשלמיה והוה
כשתיק׃ ויעל נחש העמוני ויחן על יבש גלעד ויאמרו
כל אנשי יביש אל נחש כרת לנו ברית ונעבדך׃ וסליק נחש מלכא דבני
עמון ושרא על יביש גלעד ואמרו כל אנשי יבש לנחש גזר לנא קים ונפלחינך׃
ויאמר אליהם נחש העמוני בזאת אכרת לכם בנקור לכם כל עין ימין
ושמתיה חרפה על כל ישראל׃ ואמר להון נחש מלכא דבני עמון אם
תשעבדון בהדא אגזר לכון קים במקר לכון כל עינא דימינא ואשוינה חסדא

וינח ג̇ פת׳ וסימ׳ משה את המטות יהושע שמואל סלמה את כבלהו את נעורן בהיכל׃ כתס׳ ל׳ וסימ׳ והוא יושב פתח האהל
תהיה לכם תשועה כחם השמש בני רמון הבארתי דח על אור׃

ה על כל ישראל׃ ויאמרו אליו זקני יביש הרף לנו שבעת ימים ונשלחה מלאכים
בכל גבול ישראל ואם אין מושיע אתנו ויצאנו אליך׃ ואמרו ליה סבי יביש
אוריך לנא שבעה יומין ונשלח אזגדין בכל תחום ארעא דישראל ואם לית דפריק
יתנא ונפוק לותך׃ ויבאו המלאכים גבעת שאול וידברו הדברים באזני העם
וישאו כל העם את קולם ויבכו׃ ואתו אזגדיא לגבעתא דשאול ומלילו פתגמיא
קדם עמא וארימו כל עמא ית קלהון ובכו׃ והנה שאול בא אחרי הבקר מן
השדה ויאמר שאול מה לעם כי יבכו ויספרו לו את דברי אנשי יביש׃ והא
שאול אתא בתר תוריא מן חקלא ואמר שאול מא לעמא ארי בכן ואשתעיאו
ו ליה ית פתגמי אנשי יביש׃ ותצלח רוח אלהים על שאול בשמעו את הדברים — בשמש ק
האלה ויחר אפו מאד׃ ושרת רוח גבורא מן קדם יי על שאול כד שמע ית
ז פתגמיא האלין ותקיף רוגזיה לחדא׃ ויקח צמד בקר וינתחהו וישלח בכל
גבול ישראל ביד המלאכים לאמר אשר איננו יצא אחרי שאול ואחר שמואל
כה יעשה לבקרו ויפל פחד יהוה על העם ויצאו כאיש אחד׃ ונסיב פדן תוריא
והדמיה ושלח בכל תחום ארעא דישראל ביד אזגדיא למימר דליתוהי נפיק
בתר שאול ובתר שמואל כדין יתעביד לתוריה ונפל דחלא מן קדם יי על עמא
ח ונפקו כגברא חד׃ ויפקדם בבזק ויהיו בני ישראל שלש מאות אלף ואיש
יהודה שלשים אלף׃ ומנינון בבזק והוו בני ישראל תלת מאה אלפין ואנש
ט יהודה תלתין אלפין׃ ויאמרו למלאכים הבאים כה תאמרון לאיש יביש גלעד
מחר תהיה לכם תשועה בחם השמש ויבאו המלאכים ויגידו לאנשי יביש וישמחו׃ — כחם ק
ואמרו לאזגדיא דאתו כדין תימרון לאנש יביש גלעד מחר יהי לכון פרקנא כמיחם
י שמשא ואתו אזגדיא וחויאו לאנש יביש וחדיאו׃ ויאמרו אנשי יביש מחר
נצא אליכם ועשיתם לנו ככל הטוב בעיניכם׃ ואמרו אנשי יביש מחר נפוק
לותכון ותעבדון לנא ככל דתקין בעיניכון׃ ויהי ממחרת
יא וישם שאול את העם שלשה ראשים ויבאו בתוך המחנה באשמרת הבקר ויכו
את עמון עד חם היום ויהי הנשארים ויפצו ולא נשארו בם שנים יחד׃ והוה
ביומא דבתרוהי ומני שאול ית עמא תלת משריין ועלו בגו משריתא במטרת

וישמחו ג וסימ׳ ויגדו לאנשי יביש וישמחו ויהי כראות כל העם ויזבחו ביום ההוא׃ וחד מן ד וסימ׳ ...
ויט את לבב כל איש ישראל כאיש ...

צפרא ומחו ית עמון עד מיחם יומא והוו דאשתארו ואתבדרו ולא אשתארו
בהון תרין דערקין כחדא׃ ויאמר העם אל שמואל מי האמר שאול ימלך
עלינו תנו האנשים ונמיתם׃ ואמר עמא לשמואל מן דין דמבסר למימר לא
כשר שאול למחלך עלנא איתו גבריא ונקטילנון׃ ויאמר שאול לא יומת
איש ביום הזה כי היום עשה יהוה תשועה בישראל׃ ואמר שאול לא יתקטיל
גבר ביומא הדין ארי יומא דין עבד יי פורקנא בישראל׃ ויאמר הפטרת ויקח קרח
שמואל אל העם לכו ונלכה הגלגל ונחדש שם המלוכה׃ ואמר שמואל לעמא
איתו ונזיל לגלגלא ונחדית תמן מלכותא׃ וילכו כל העם הגלגל וימלכו
שם את שאול לפני יהוה בגלגל ויזבחו שם זבחים שלמים לפני יהוה וישמח
שם שאול וכל אנשי ישראל עד מאד׃ ואזלו כל עמא לגלגלא ואמליכו
תמן ית שאול קדם יי בגלגלא ונכיסו תמן נכסת קודשין קדם יי וחדי תמן שאול
וכל אנשי ישראל עד לחדא׃ ויאמר שמואל אל כל ישראל יב
הנה שמעתי בקלכם לכל אשר אמרתם לי ואמליך עליכם מלך׃ ואמר שמואל
לכל ישראל הא קבילית למימרכון לכל דאמרתון לי ואמליכית עליכון מלכא׃
ועתה הנה המלך מתהלך לפניכם ואני זקנתי ושבתי ובני הנם אתכם ואני
התהלכתי לפניכם מנערי עד היום הזה׃ וכען הא מלכא מדבר בר ישכון ואנא
קשישית וסיבית ובני הא אנון עמכון ואנא הליכית קדמיכון מזעורי עד יומא
הדין׃ הנני ענו בי נגד יהוה ונגד משיחו את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי
ואת מי עשקתי את מי רצותי ומיד מי לקחתי כפר ואעלים עיני בו ואשיב
לכם׃ הא עד דאנא קיים אסהידו בי קדם יי וקדם משיחיה ית תורא דמן דברית
וחמרא דמן שחרית וית מן עשקית וית מן אנסית ומיד מן קבילית ממון דשקר
ולכבשית עיני מניה בדינא ואתיב לכון׃ ויאמרו לא עשקתנו ולא רצותנו ולא
לקחת מיד איש מאומה׃ ואמרו לא עשקתנא ולא אנסתנא ולא קבילתא מיד
אנש מדעם׃ ויאמר אליהם עד יהוה בכם ועד משיחו היום הזה כי לא
מצאתם בידי מאומה ויאמר עד׃ ואמר להון סהיד מימרא דיי בכון וסהיד
משיחיה יומא הדין ארי לא אשכחתון בידי מדעם ואמרו סהיד׃

ויאמר שמואל אל העם יהוה אשר עשה את משה ואת אהרן
ואשר העלה את אבתיכם מארץ מצרים׃ ואמר שמואל לעמא יי׳ דעבד גבורן
על ידי משה ואהרן ודאסיק ית אבהתכון מארעא דמצרים׃ ועתה התיצבו
ואשפטה אתכם לפני יהוה את כל צדקות יהוה אשר עשה אתכם ואת אבותיכם׃
וכען אתעתדו ואתוכח עמכון קדם יי׳ ית כל זכותא דיי׳ דעבד עמכון ועם
אבהתכון׃ כאשר בא יעקב מצרים ויזעקו אבותיכם אל יהוה וישלח יהוה
את משה ואת אהרן ויוציאו את אבתיכם ממצרים וישבום במקום הזה׃
כד על יעקב למצרים וזעיקו אבהתכון קדם יי׳ ושלח יי׳ ית משה וית אהרן
ואפיקו ית אבהתכון ממצרים ואותבונון באתרא הדין׃ וישכחו את יהוה
אלהיהם וימכר אתם ביד סיסרא שר צבא חצור וביד פלשתים וביד מלך מואב
וילחמו בם׃ ואתנשיאו ית פולחנא דיי׳ אלההון ומסר יתהון ביד סיסרא רב חילא
דחצור וביד פלשתאי וביד מלכא דמואב ואגיחו קרבא בהון׃ ויזעקו אל יהוה
ויאמר חטאנו כי עזבנו את יהוה ונעבד את הבעלים ואת העשתרות ועתה
הצילנו מיד איבינו ונעבדך׃ וזעיקו קדם יי׳ ואמרו חבנא ארי שבקנא ית פולחנא
דיי׳ ופלחנא ית בעליא וית עשתרתא וכען שיזבנא מיד בעלי דבבנא ונפלח
קדמך׃ וישלח יהוה את ירבעל ואת בדן ואת יפתח ואת שמואל ויצל אתכם
מיד איביכם מסביב ותשבו בטח׃ ושלח יי׳ ית גדעון וית שמשון וית יפתח וית
שמואל ושיזיב יתכון מיד בעלי דבביכון מסחור סחור ויתיבתון לרחצן׃ ותראו
כי נחש מלך בני עמון בא עליכם ותאמרו לי לא כי מלך ימלך עלינו ויהוה
אלהיכם מלככם׃ וחזיתון ארי נחש מלכא דבני עמון אתא עליכון ואמרתון
לי לא אלהין מלכא ימלוך עלנא ודיי׳ אלהכון מלככון׃ ועתה הנה המלך אשר
בחרתם אשר שאלתם והנה נתן יהוה עליכם מלך׃ וכען הא מלכא דאתרעיתון
דשאלתון והא מני יי׳ עליכון מלכא׃ אם תיראו את יהוה ועבדתם אתו ושמעתם
בקולו ולא תמרו את פי יהוה והיתם גם אתם וגם המלך אשר מלך עליכם
אחר יהוה אלהיכם׃ אם תדחלון מן קדם יי׳ ותפלחון קדמוהי ותקבלון למימריה
ולא תסרבון על מימרא דיי׳ ותהון אף אתון אף מלכא דמלך עליכון בתר

קלות כ״ב וסי׳ יחדלו ויחדלון קציר חטים מים רבים בעשותו למטר מפלג לשטף וחד קולת וכל העם ראים ושאקרי קלי כה׳ גם עתה
ג׳ וסי׳ וכל דברים התיצבו וראו את הדבר הגדול הנה בשמים וחד וגם עתה נאם יי׳ הוחילה ומלולים מש׳ כחד לעשות אתכם לו

אחר עמי

פלחנא דיי׳ אלהכון׃ ואם לא תשמעו בקול יהוה ומריתם את פי יהוה והיתה יד
יהוה בכם ובאבתיכם׃ ואם לא תקבלון למימרא דיי׳ ותסרבון על מימרא דיי׳ ל
ותהי מחתא דיי׳ בכון כמא דהות באבהתכון׃ גם עתה התיצבו וראו את ב
הדבר הגדול הזה אשר יהוה עשה לעיניכם׃ אף כען אתעתדו וחזו ית פתגמא
רבא הדין דיי׳ עביד לעיניכון׃ הלוא קציר חטים היום אקרא אל יהוה ויתן יב׳ דפי
קלות ומטר ודעו וראו כי רעתכם רבה אשר עשיתם בעיני יהוה לשאול לכם ו׳ כה
מלך׃ הלא חצד חטין יומא דין אצלי קדם יי׳ ויתן קלין ומטר ודעו וחזו ארי בישתכון ל
סגיאה דעבדתון קדם יי׳ למשאל לכון מלכא׃ ויקרא שמואל אל
יהוה ויתן יהוה קלת ומטר ביום ההוא ויירא כל העם מאד את יהוה ואת יב
שמואל׃ וצלי שמואל קדם יי׳ ויהב יי׳ קלין ומטר ביומא ההוא ודחילו כל עמא ג׳ ובענ׳
לחדא מן קדם יי׳ ומפתגמי שמואל׃ ויאמרו כל העם אל שמואל התפלל בעד
עבדיך אל יהוה אלהיך ואל נמות כי יספנו על כל חטאתינו רעה לשאול לנו
מלך׃ ואמרו כל עמא לשמואל צלי על עבדך קדם יי׳ אלהך ולא נמות ארי אוסיפנא
על כל חובנא בישא למשאל לנא מלכא׃ ויאמר שמואל אל העם אל תיראו
אתם עשיתם את כל הרעה הזאת אך אל תסורו מאחרי יהוה ועבדתם את
יהוה בכל לבבכם׃ ואמר שמואל לעמא לא תדחלון אתון גרמתון ית כל
בישתא הדא ברם לא תסטון מבתר פלחנא דיי׳ ותפלחון קדם יי׳ בכל לבכון׃ ולא הדא
תסורו כי אחרי התהו אשר לא יועילו ולא יצילו כי תהו המה׃ ולא תסטון ל ל
מבתר פלחניה ולא תפלחון לטעותא דאינון למא דלית בהון הנאה ולא משיזבן
ארי למא אינון׃ כי לא יטש יהוה את עמו בעבור שמו הגדול כי הואיל יהוה בק
לעשות אתכם לו לעם׃ ארי לא ירחיק יי׳ ית עמיה בדיל שמיה רבא ארי
רעוא קדם יי׳ למעבד יתכון קדמוהי לעם׃ גם אנכי חלילה לי מחטא ליהוה ג
מחדל להתפלל בעדכם והוריתי אתכם בדרך הטובה והישרה׃ אף אנא ל
חס לי מלמחטי קדם יי׳ מלאתמנעא לצלאה עליכון ואליף יתכון דתהכון
באורח תקנא וכשרא׃ אך יראו את יהוה ועבדתם אתו באמת בכל לבבכם ב
כי ראו את אשר הגדל עמכם׃ ברם דחלו מן קדם יי׳ ותפלחון קדמוהי בקשוט ל

מחטוא ג׳ חד כה׳ כון וחד כב׳ טוא וחד כה׳ כטא וסי׳ ואחשך גם הכבי א וחד מחטוא מב׳ לאוריד נבי׳ גם אנכי חלילה לי מחטוא כה׳
דמבון חמוריה׳ השמרה לדבי מחטוא כה׳ חד כהן יא׳ ככב׳ וג׳ מכהן׳ ועם ג׳ קמ׳ וסי׳ כחול לא יכין ילבט לא יחרדו׃ יגש ד׳ וסי׳
ואיש ישראל ואיש ישראל והבו נגבה׳

והכה ישׁ׳ לבאשר יגור הקן כה׳ ועזבו יש׳ ושבר פשעים וחטאים והולת יש׳ שפטם גמלים תבקר והורדתם חיכה התמגרן והר יש׳ ה׳ כה
אמר יש׳ שמר׳ וחון יש׳ לעון בית ישראל וכחס יש׳ לעוד קרא לחמר ונקם יש׳ צ׳ קנוא ועקם יש׳ ובחיש יש׳ נקמתם בו וחיבי יד׳ לבי

107

בכל לבכון ארי חזו ית דאסגי למעבד עמכון׃ ואם הרע תרעו גם אתם גם מלככם
יג תספו׃ ואם אבאשא תבאשון אף אתון אף מלככון תשתיצון׃ בן שנה
שאול במלכו ושתי שנים מלך על ישראל׃ כבר שנא דלית ביה חובין שאול כד
מלך ותרתין שנין מלך על ישראל׃ ויבחר לו שאול שלשת אלפים מישראל ויהיו
עם שאול אלפים במכמש ובהר בית אל ואלף היו עם יונתן בגבעת בנימין ויתר
העם שלח איש לאהליו׃ ובחר ליה שאול תלתה אלפין מישראל והוו עם שאול תרין
אלפין במכמש ובטור בית אל ואלפא הוו עם יונתן בגבעתא דבית בנימין ושאר עמא
שלח גבר לקרווהי׃ ויך יונתן את נציב פלשתים אשר בגבע וישמעו פלשתים
ושאול תקע בשופר בכל הארץ לאמר ישמעו העברים׃ ומחא יונתן ית
אסטרטיג פלשתאי דבגבעתא ושמעו פלשתאי ושאול תקע בשופרא בכל ארעא
למימר ישמעון יהודאי׃ וכל ישראל שמעו לאמר הכה שאול את נציב פלשתים
וגם נבאש ישראל בפלשתים ויצעקו העם אחרי שאול הגלגל׃ וכל ישראל
שמעו למימר מחא שאול ית אסטרטיג פלשתאי ואף אתגרי ישראל בפלשתאי
ואתכנישו עמא בתר שאול לגלגלא׃ ופלשתים נאספו להלחם עם ישראל שלשים
אלף רכב וששת אלפים פרשים (ועם) כחול אשר על שפת הים לרב ויעלו ויחנו
במכמש קדמת בית און׃ ופלשתאי אתכנישו לאגחא קרבא עם ישראל תלתין
אלפין רתכין ושתא אלפין פרשין ועמא כחלא דעל כיף ימא לסגי וסליקו ושרו במכמש
מדנח בית און׃ ואיש ישראל ראו כי צר לו כי נגש העם ויתחבאו העם במערות
ובחוחים ובסלעים ובצרחים ובברות׃ ואנש ישראל חזו ארי עקת להון ארי אדחיק
עמא ואטמרו עמא במערתא ובמצדתא ובשקיפי כיפיא ובמערת טנריא
ובגוביא׃ ועברים עברו את הירדן ארץ גד וגלעד ושאול עודנו בגלגל וכל העם
חרדו אחריו׃ ויהודאי עברו ית ירדנא לארע גד וגלעד ושאול עד כען בגלגלא
וכל עמא אתכנישו בתרוהי׃ וייחל שבעת ימים למועד אשר שמואל ולא בא
שמואל הגלגל ויפץ העם מעליו׃ ואוריך שבעה יומין לזמנא דאמר שמואל ולא
אתא שמואל לגלגלא ואתבדר עמא מעלוהי׃ ויאמר שאול הגישו אלי העלה
והשלמים ויעל העלה׃ ואמר שאול קריבו לותי עלתא ונכסת קודשיא ואסיק

כי תשמש ויאבדו ויענה יש׳ ונלחם כבוים הקם ומה יש׳ הגיד לך מה טוב ואש׳ חולך יש׳ ויקרא הצבנים וקראש אחד יפנה
דרך ויקח יש׳ כי אתה תשלם לאיש ולפניו תשלח לנפש כי ישעך והמה יש׳ כגבר עלין חסדו הצופה ומשר עשה להן ממצרים הצפינו
ולא יכלה עוד הצפינו הצפרדע ותכב את ארץ מצרים הצלחה ונטוהו על ירושלם היתה וינתן לכם הערי אם בגלעד
העינוך המהפכה הצלפוני היון העובכה וקוץ הוליד את הצלית ויהי לדרוש אהים

עלתא׃ ויהי ככלתו להעלות העלה והנה שמואל בא ויצא שאול לקראתו לברכו׃
והוה כד שיציותיה לאסקא עלתא והא שמואל אתא ונפק שאול לקדמותיה למשאל
בשלמיה׃ ויאמר שמואל מה עשית ויאמר שאול כי ראיתי כי נפץ העם מעלי
ואתה לא באת למועד הימים ופלשתים נאספים מכמש׃ ואמר שמואל מא
עבדתא ואמר שאול ארי חזיתי ארי אתבדר עמא מעלוי ואת לא אתיתא
לזמן יומיא ופלשתאי אתכנישו למכמש׃ ואמר עתה ירדו פלשתים אלי
הגלגל ופני יהוה לא חליתי ואתאפק ואעלה העלה׃ ואמרית כען ייחתון
פלשתאי לותי לגלגלא וקדם יי׳ לא צליתי ואתחסנית ואסקית עלתא׃
ויאמר שמואל אל שאול נסכלת לא שמרת את מצות יהוה אלהיך
אשר צוך כי עתה הכין יהוה את ממלכתך אל ישראל עד עולם׃ ואמר שמואל
לשאול טפשתא לא נטרתא ית תפקידת מימרא דיי׳ אלהך דפקדך ארי כען אתקין
יי׳ ית מלכותך על ישראל עד עלמא׃ ועתה ממלכתך לא תקום בקש יהוה לו
איש כלבבו ויצוהו יהוה לנגיד על עמו כי לא שמרת את אשר צוך יהוה׃ וכען
מלכותך לא תתקיים אתקין יי׳ קדמוהי גבר עביד רעותיה ופקדיה יי׳ למהוי
מלכא על עמיה ארי לא נטרתא ית דפקדך יי׳׃ ויקם שמואל
ויעל מן הגלגל גבעת בנימן ויפקד שאול את העם הנמצאים עמו כשש
מאות איש׃ וקם שמואל וסליק מן גלגלא לגבעתא דבית בנימן ומנא שאול ית
עמא דאשתכחו עמיה כשית מאה גברא׃ ושאול ויונתן בנו והעם הנמצא
עמם ישבים בגבע בנימן ופלשתים חנו במכמש׃ ושאול ויונתן בריה ועמא
דאשתכחו עמהון יתבין בגבעתא דבית בנימן ופלשתאי שרו במכמש׃ ויצא
המשחית ממחנה פלשתים שלשה ראשים הראש אחד יפנה אל דרך עפרה
אל ארץ שועל׃ ונפק מחבלא ממשרית פלשתאי תלת משרין משריתא
חדא מתפניא לאורח דרומא׃ והראש אחד יפנה דרך בית חרן והראש אחד
יפנה דרך הגבול הנשקף על גיא הצבעים המדברה׃ ומשריתא חדא
מתפניא לאורח בית חורון ומשריתא חדא מתפניא לאורח תחומא דמסתכי
לחלת אפעיא למדברא׃ וחרש לא ימצא בכל ארץ ישראל כי אמרו פלשתים

ט׳ ל׳ פיבו אית בהו ושם זם וסימ׳ ... ושם האחד ג׳ וסימ׳ אליעזר
ושם האחד בוצץ ושם האחד סנה אחטוב ג׳ ... ומעץ בן אחד

פן יעשו העברים חרב או חנית׃ ואמן עביד זין לא משתכח בכל תחום ארעא
דישראל ארי אמרו פלשתאי דלמא יעבדון יהודאי סיפין או רמחין׃ וירדו כל
ישראל הפלשתים ללטוש איש את מחרשתו ואת אתו ואת קרדמו ואת מחרשתו׃
ונחתו כל ישראל לארע פלשתאי לחרפא גבר ית פרשיה וית סכת פדניה וית
כולביה וית עשפיה׃ והיתה הפצירה פים למחרשת ולאתים ולשלש קלשון
ולהקרדמים ולהציב הדרבן׃ והוי להון שופינא לחרפא ביה פגימת כל מן
דברזל לעשפיא ולסכת פדנא ולמצלת קטריא דליה תלת שנין ולכולביא
ולאנצא זקת׃ והיה ביום מלחמת ולא נמצא חרב וחנית ביד כל העם אשר את
שאול ואת יונתן ותמצא לשאול וליונתן בנו׃ והוה ביומא דקרבא ולא משתכחא
חרבא ומור מתא בידא דכל עמא דעם שאול ועם יונתן ומשתכחא לשאול
וליונתן בריה׃ ויצא מצב פלשתים אל מעבר מכמש׃ ונפק אסטרטיג פלשתאי
למגזת מכמש׃ ויהי היום ויאמר יונתן בן שאול אל הנער
נשא כליו לכה ונעברה אל מצב פלשתים אשר מעבר הלז ולאביו לא הגיד׃
והוה יומא ואמר יונתן בר שאול לעולימא נטיל זיניה איתא ונעבר לאסטרטיג
פלשתאי דמעברא דיכי ולאבוהי לא חוי׃ ושאול יושב בקצה הגבעה תחת
הרמון אשר במגרון והעם אשר עמו כשש מאות איש׃ ושאול יתיב בסיפי
גבעתא שפולי רמון דבמגרון ועמא דעמיה כשית מאה גברא׃ ואחיה בן
אחטוב אחי איכבוד בן פינחס בן עלי כהן יהוה בשלו נשא אפוד והעם לא
ידע כי הלך יונתן׃ ואחיה בר אחיטוב אחוהי דאיכבוד בר פינחס בר עלי כהין
משמיש קדם יי בשילו לביש איפודא ועמא לא ידע ארי אזל יונתן׃ ובין המעברות
אשר בקש יונתן לעבר על מצב פלשתים שן הסלע מהעבר מזה ושן הסלע
מהעבר מזה ושם האחד בוצץ ושם האחד סנה׃ ובין מגזתא דבעא יונתן
למעבר על אסטרטיג פלשתאי שנא דכיפא מעברא מכא ושנא דכיפא מעברא
מכא ושום חדא משרועיתא ושום חדא מרווכיתא׃ השן האחד מצוק מצפון
מול מכמש והאחד מנגב מול גבע׃ שנא חדא מסתכיא מצפונא לקביל מכמש
וחדא מדרומא לקביל גבעתא׃ ויאמר יהונתן אל הנער נשא

והאחד ה׳ וסימ׳ והכה הקטן והאחד עולה ושתי תורים מנגב מול גבע מיזוקל ורבה וסימ׳ והמון חסר בכותבה
פלשתים וילך הלוך ורב הרף ממני ועניתה ואמרת הקשר חמיון וישלח להם

כליו לכה ונעברה אל מצב הערלים האלה אולי יעשה יהוה לנו כי אין ליהוה
מעצור להושיע ברב או במעט׃ ואמר יהונתן לעולימא נטיל זיניה איתא ונעבר
לאסטרטיג ערליא האילין מא אם יעביד יי לנא נסא ארי לית קדם יי מעצור למפרק
בסגיאי או בזעירי׃ ויאמר לו נשא כליו עשה כל אשר בלבבך נטה לך הנני
עמך כלבבך׃ ואמר ליה נטיל זיניה עביד כל דבלבבך אתפני לך הא אנא עמך
כרעותך׃ ויאמר יהונתן הנה אנחנו עברים אל האנשים ונגלינו
אליהם׃ ואמר יהונתן הא אנחנא עברין לות גבריא ונתגלי להון׃ אם כה יאמרו
אלינו דמו עד הגיענו אליכם ועמדנו תחתינו ולא נעלה אליהם׃ אם כדין
ימרון לנא אוריכו עד דנתמטי לותכון ונקום באתרנא ולא נסק לותהון׃ ואם
כה יאמרו עלו עלינו ועלינו כי נתנם יהוה בידנו וזה לנו האות׃ ואם כדין
ימרון סקו עלנא וניסק ארי מסרינון יי בידנא ודין לנא אתא׃ ויגלו שניהם
אל מצב פלשתים ויאמרו פלשתים הנה עברים יצאים מן החרים אשר התחבאו
שם׃ ואתגליאו תרויהון לאסטרטיג פלשתאי ואמרו פלשתאי הא יהודאי
נפקין מן חוריא דאטמרו תמן׃ ויענו אנשי המצבה את יונתן ואת נשא כליו
ויאמרו עלו אלינו ונודיעה אתכם דבר ויאמר יונתן אל נשא כליו עלה אחרי
כי נתנם יהוה ביד ישראל׃ ואתיבו אנשי מטרתא ית יונתן וית נטיל זיניה
ואמרו סקו עלנא ונהודע יתכון פתגמא ואמר יונתן לנטיל זיניה סק בתרי
ארי מסרינון יי בידא דישראל׃ ויעל יונתן על ידיו ועל רגליו ונשא כליו אחריו
ויפלו לפני יונתן ונשא כליו ממותת אחריו׃ וסליק יונתן על ידוהי ועל רגלוהי
ונטיל זיניה בתרוהי ונפלו מתעכין קדם יונתן ונטיל זיניה ממתית בתרוהי׃
ותהי המכה הראשנה אשר הכה יונתן ונשא כליו כעשרים איש כבחצי מענה
צמד שדה׃ והות מחתא קדמיתא דמחא יונתן ונטיל זיניה כעסרין גברא
כבית פלגות מהלך פדן תוריא בחקלא׃ ותהי חרדה במחנה בשדה ובכל העם
המצב והמשחית חרדו גם המה ותרגז הארץ ותהי לחרדת אלהים׃ והות
זיעא במשריתא בחקלא ובכל עמא אסטרטיגא ומחבלא זעו אף אינון וזעת ארעא והות
לזיע מן קדם יי׃ ויראו הצפים לשאול בגבעת בנימן והנה ההמון נמוג וילך והלם

וחזו סכואיא לשאול בגבעתא דבית בנימן והא המון משרית פלשתאי אזיל
ותבריה וסגי׃ ויאמר שאול לעם אשר אתו פקדו נא וראו מי הלך
מעמנו ויפקדו והנה אין יונתן ונשא כליו׃ ואמר שאול לעמא דעמיה סערו
כען וחזו מן שגא מננא ומנו והא לית יונתן ונטיל זיניה׃ ויאמר שאול לאחיה
ט״ו הגישה ארון האלהים כי היה ארון האלהים ביום ההוא ובני ישראל׃ ואמר שאול
לאחיה קריב ארונא דיי׳ ארי הוה ארונא דיי׳ ביומא ההוא ועם בני ישר׳׃ ויהי
ה׳ עד דבר שאול אל הכהן והמון אשר במחנה פלשתים וילך הלוך ורב
ויאמר שאול אל הכהן אסף ידך׃ והוה עד דממליל שאול עם
כהנא והמונא דבמשרית פלשתאי אזיל מיזל וסגי׃ ואמר שאול לכהנא קריב
ג׳ איפודא׃ ויזעק שאול וכל העם אשר אתו ויבאו עד המלחמה והנה היתה חרב
איש ברעהו מהומה גדולה מאד׃ ואתכנש שאול וכל עמא דעמיה ואתו עד
קרבא והא הות חרבא גבר בחבריה שגושיא רב לחדא׃ והעברים היו לפלשתים
ב׳ כאתמול שלשום אשר עלו עמם במחנה סביב וגם המה להיות עם ישראל
אשר עם שאול ויונתן׃ ויהודאי דהוו לפלשתאי כמאתמלי ומדקמוהי דסליקו
עמהון במשריתא סחור סחור ואף אנון למהוי עם ישר׳ דעם שאול ויונתן׃
ב׳ וכל איש ישראל המתחבאים בהר אפרים שמעו כי נסו פלשתים וידבקו גם
המה אחריהם במלחמה׃ וכל אנשי ישר׳ דאיטמרו בטורא דבית אפרים שמעו
ארי אפכו פלשתאי ואדביקו אף אנון בתריהון נקרבא׃ ויושע יהוה ביום ההוא
ב׳ והדביקהו את ישראל והמלחמה עברה את בית און׃ ופרק יי׳ ביומא ההוא ית ישר׳
בכל ה׳ ועבדי קרבא מטו עד בית און׃ ואיש ישראל נגש ביום ההוא ויאל שאול את
ג׳ העם לאמר ארור האיש אשר יאכל לחם עד הערב ונקמתי מאיבי ולא טעם
כל העם לחם׃ ואנש ישר׳ אדחק ביומא ההוא ואומי שאול ית עמא למימר
ליט גברא דייכול לחמא עד רמשא עד דאתפרע מבעלי דבבי ולא טעים
ה׳ כל עמא לחמא׃ וכל הארץ באו ביער ויהי דבש על פני
השדה׃ וכל דיירי ארעא עלו בחורשא והוה דבשא על אפי חקלא׃ ויבא העם
ג׳ ויצא חס׳ אל היער והנה הלך דבש ואין משיג ידו אל פיו כי ירא העם את השבעה׃ ואתא

הלך

וכל הארץ ה׳ וסימ׳ מאו מצרים דבר לאברהם באה ביער בוכים קול גדול מבקשים את פני שלמה השבעה ג׳ חד וסימ׳
כל חורי חד כי ירא העם ויתך עליו׃

עמא לחרשא והא כוורת דבשא זלית דמתיב ידיה לפומיה ארי דחיל עמא
משבועתא׃ ויונתן לא שמע בהשביע אביו את העם וישלח את קצה המטה
אשר בידו ויטבל אותה ביערת הדבש וישב ידו אל פיו ותראנה עיניו׃ ויונתן לא
שמע כד אומי אבוהי ית עמא ואושיט ית ריש שוטיתא דבידיה וטבל יתה בקנא
דדבשא ואתיב ידיה לפומיה ונהרא עינוהי׃ ויען איש מהעם ויאמר השבע השביע
אביך את העם לאמר ארור האיש אשר יאכל לחם היום ויעף העם׃ ואתיב
גברא מעמא ואמר אומאה אומי אבוך ית עמא למימר ליט גברא דייכול
לחמא יומא דין ואשתלהי עמא׃ ויאמר יונתן עכר אבי את הארץ ראו
נא כי ארו עיני כי טעמתי מעט דבש הזה׃ ואמר יונתן עכר אבא ית עמא
דארעא חזו כען ארי נהרא עיני ארי טעימית זעיר דבשא הדין׃ אף כי לוא
אכל אכל היום העם משלל איביו אשר מצא כי עתה לא רבתה מכה בפלשתים׃
אף ברם לו מיכל אכל יומא דין עמא מבזת בעלי דבבוהי דאשכח ארי כען
לא סגיאת מחתא בפלשתאי׃ ויכו ביום ההוא בפלשתים ממכמש אילנה
ויעף העם מאד׃ וקטלו ביומא ההוא בפלשתאי ממכמש עד מישור אילון
ואשתלהי עמא לחדא׃ ויעש העם אל שלל ויקחו צאן ובקר ובני בקר
וישחטו ארצה ויאכל העם על הדם׃ ואתפני עמא על בזתא ונסיבו ען ותורין
ובני תורין ונכסו על ארעא ואכל עמא על דמא׃ ויגדו לשאול לאמר הנה
העם חטאים ליהוה לאכל על הדם ויאמר בגדתם גלו אלי היום אבן גדולה׃
וחויאו לשאול למימר הא עמא חייבין קדם יי למיכל על דמא ואמר שקרתון
קריבו לותי יומא דין אבנא רבתא׃ ויאמר שאול פצו בעם ואמרתם להם הגישו
אלי איש שורו ואיש שיהו ושחטתם בזה ואכלתם ולא תחטאו ליהוה לאכל
אל הדם ויגשו כל העם איש שורו בידו הלילה וישחטו שם׃ ואמר שאול
אתבדרו בעמא ותימרון להון קריבו לותי גבר תוריה וגבר אמריה ותכסון
הכא ותיכלון ולא תחובון קדם יי למיכל על דמא׃ וקריבו כל עמא גבר תוריה
בידיה בליליא ונכסו תמן׃ ויבן שאול מזבח ליהוה אתו החל לבנות מזבח ליהוה׃
ובנא שאול מדבחא קדם יי יתיה שרי למבני מדבחא קדם יי׃ ויאמר

אין זוג ליה בגלי בקל חד ו׳ וחד ו׳ וסימ׳ פרה פרה יעבר יעבר ורודנים ורודנים ויפדו ויפרו ירח ירח ישור ישור ישורר ים ודו׳ יצערן
יצעדן פרעהן פרעהן פטרת פטרת׳ וחמרתם להם ב׳ וסימ׳ נכריכן פצו וב׳ ומרכם ותהלים וסימ׳ דברין דדב עבריכם חכחנו׳ פב׳

שאול נרדה אחרי פלשתים לילה ונבזה בהם עד אור הבקר ולא נשאר בהם
איש ויאמרו כל הטוב בעיניך עשה ויאמר הכהן נקרבה הלם אל
האלהים׃ ואמר שאול ניחות בתר פלשתאי בליליא ונקטול בהון עד מיהך צפרא
ולא נשאר בהון אנש ואמרו כל דתקין בעינך עביד ואמר כהנא נתקרב הלכא
ונשאל במימרא דיי׃ וישאל שאול באלהים הארד אחרי פלשתים התתנם ביד ישראל
ולא ענהו ביום ההוא׃ ושאל שאול במימרא דיי האיחות בתר פלשתאי התמסרינון
בידא דישראל ולא קביל צלותיה ביומא ההוא׃ ויאמר שאול גשו הלם כל פנות
העם ודעו וראו במה היתה החטאת הזאת היום׃ ואמר שאול אתקרבו הלכא
כל רישי עמא ודעו וחזו במא הוה חובא הדין יומא דין׃ כי חי יהוה המושיע
את ישראל כי אם ישנו ביונתן בני כי מות ימות ואין ענהו מכל העם׃ ארי
קיים הוא ייי דפרק ית ישראל ארי אם איתוהי ביונתן ברי ארי ממת ימות ולית
דמתיב ליה מכל עמא׃ ויאמר אל כל ישראל אתם תהיו לעבר אחד ואני
ויונתן בני נהיה לעבר אחד ויאמרו העם אל שאול הטוב בעיניך עשה׃ ואמר
לכל ישראל אתון תהון לעברא חד ואנא ויונתן בריה לעברא חד ואמרו עמא
לשאול דתקין בעינך עביד׃ ויאמר שאול אל יהוה אלהי ישראל
הבה תמים וילכד יונתן ושאול והעם יצאו׃ ואמר שאול קדם ייי אלהא דישראל
איתנה בקשוט ואתאחד יונתן ושאול ועמא נפקו׃ ויאמר שאול הפילו ביני
ובין יונתן בני וילכד יונתן׃ ואמר שאול רמו עדבין ביני ובין יונתן ברי ואתאחד
יונתן׃ ויאמר שאול אל יונתן הגידה לי מה עשיתה ויגד לו יונתן ויאמר טעם
טעמתי בקצה המטה אשר בידי מעט דבש הנני אמות׃ ואמר שאול ליונתן
חוי לי מא עבדתא וחוי ליה יונתן ואמר מטעם טעימית בריש שוטיתא דבידי
זעיר דבשא הא אנא חייב לממת׃ ויאמר שאול כה יעשה אלהים
וכה יוסף כי מות תמות יונתן׃ ואמר שאול כדין יעביד ייי וכדין יוסיף ארי ממת
תמות יונתן׃ ויאמר העם אל שאול היונתן ימות אשר עשה הישועה הגדולה
הזאת בישראל חלילה חי יהוה אם יפול משערת ראשו ארצה כי עם אלהים
עשה היום הזה ויפדו העם את יונתן ולא מת׃ ואמר עמא לשאול היונתן

ישנו ד׳ וסימ׳ הת חשר ישנו פה כי אם ישנו בארץ עם אחד׃ נם אלהים ב׳ וסימ׳ בישראל היונתן ימות כרעהו וחד ועם אלהים
ועם ביתו חד מן ג׳ כר דה ב׳ וסימ׳ ונשברה וכבר׳

עתה כה רוש פיכן וטוב כיגוולש שמע בקלי הועצך עתה קומו ועברו עתה לך וקרית עתה קח נא עתה זמבלעדי עד הנה בטחנו
עתה בוא כהכה על רוח עתה נבראו ולא מתו עתה הקץ עליך עתה ירחקו את זכותם עתה מקרוב משכנך עתה יחרדו האיין

יתקטיל דעבד פורקנא רבא הדין בישראל חס קיים הוא שאם יפול מסער רישיה
לארעא ארי קדם יי גלי דבשלו עבד יומא הדין ופרקו עמא ית יונתן ולא מית׃
ויעל שאול מאחרי פלשתים ופלשתים הלכו למקומם׃ וסליק
שאול מבתר פלשתאי ופלשתאי אזלו לאתרהון׃ ושאול לכד המלוכה על ישראל
וילחם סביב בכל איביו במואב ובבני עמון ובאדום ובמלכי צובה ובפלשתים
ובכל אשר יפנה ירשיע׃ ושאול אצלח במלכותא על ישראל ואגיח קרבא
סחור סחור בכל בעלי דבבוהי במואב ובבני עמון ובאדום ובמלכי צובה
ובפלשתאי ובכל אתר דמתפני מחייב׃ ויעש חיל ויך את עמלק ויצל את
ישראל מיד שסהו׃ וכנש משריין ומחא ית דבית עמלק ושיזיב ית ישראל מיד בזזיהון׃
ויהיו בני שאול יונתן וישוי ומלכי שוע ושם שתי
בנתיו שם הבכירה מרב ושם הקטנה מיכל׃ והוו בני שאול יונתן וישוי ומלכישוע
ושום תרתין בנתיה שום רבתא מרב ושום זעירתא מיכל׃ ושם אשת שאול
אחינעם בת אחימעץ ושם שר צבאו אבינר בן נר דוד שאול׃ ושום אתת
שאול אחינעם בת אחימעץ ושום רב חיליה אבינר בר נר אחבוהי דשאול׃
וקיש אבי שאול ונר אבי אבנר בן אביאל׃ וקיש אבוהי דשאול ונר אבוהי דאבנר
בר אביאל׃ ותהי המלחמה חזקה על פלשתים כל ימי שאול
וראה שאול כל איש גבור וכל בן חיל ויאספהו אליו׃ והוה קרבא תקיף על
פלשתאי כל יומי שאול וחזי שאול כל גבר גיבר וכל גבר עביד קרב וכניש ליה
לותיה׃ ויאמר שמואל אל שאול אתי שלח יהוה למשחך למלך על
עמו על ישראל ועתה שמע לקול דברי יהוה׃ ואמר שמואל לשאול יתי שלח
יי לרביותך למהוי מלכא על עמיה על ישראל וכען קביל למימר פתגמא דיי׃
כה אמר יהוה צבאות פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל אשר שם לו
בדרך בעלותו ממצרים׃ כדנן אמר יי צבאות דכרנא ית דעבד עמלק לישראל
דכמן ליה באורחא במסקיה ממצרים׃ עתה לך והכיתה את עמלק והחרמתם
את כל אשר לו ולא תחמל עליו והמתה מאיש עד אשה מעולל ועד יונק משור
ועד שה מגמל ועד חמור׃ כען איזיל ותמחי ית דבית עמלק ותגמר ית כל

האיין והגוודי יבהג דוי עתה אקום יאמר יי למה תריע ירעבו לבבכם ליגר דבי הימי ניטך יהיו פתוחות יהיו עיניך
אלהים יאמין נא חכמה ומדעתך ולהקשו לבבכם יהי אלהי עמך עתה עם לבבי עתה ידעתי כי הושיע יי משיחו ובכל אשר
ה וכיו׳ ובכל אשר אמרתי ובכל אשר תדרוש ובכל אשר תשאל נפשך יפנה ירשיע עגבה כנשה

והביא ג׳ בטע [illegible] והחרמתם זכורה [illegible] ויאמר שאול אל הקיני לכו [illegible]
ממלכי וחביר [illegible] הקימתי ג׳ בטע וסימ׳ הברית כריתי ברוך אתה ליוי׃

דילהון ולא תחוס עליהון ותקטול מגבר עד אתא מעולים ועד ינק מתור ועד אמר
מגמל ועד חמר׃ וישמע שאול את העם ויפקדם בטלאים מאתים
אלף רגלי ועשרת אלפים את איש יהודה׃ וכנש שאול ית עמא ומנינון באמרי
פסחיא מאתן אלפין גבר רגלי ועסרה אלפין ית אנש יהודה׃ ויבא שאול עד עיר
עמלק וירב בנחל׃ ואתא שאול עד קרתא דבית עמלק ונקים משריתיה בנחלא׃
ויאמר שאול אל הקיני לכו סרו רדו מתוך עמלקי פן אספך עמו ואתה עשיתה
חסד עם כל בני ישראל בעלותם ממצרים ויסר קיני מתוך עמלק׃ ואמר
שאול לשלמאה איזילו זורו אתפרשו מגו עמלקאה דלמא אשיצינך עמיה
ואת עבדת טיבו עם כל בני ישראל במסקהון ממצרים ואתפרש שלמאה מגו
עמלקאה׃ ויך שאול את עמלק מחוילה בואך שור אשר על פני מצרים׃
ומחא שאול ית דבית עמלק מחוילה מעלנא דחגרא דעל אפי מצרים׃ ויתפש
את אגג מלך עמלק חי ואת כל העם החרים לפי חרב׃ ואחד ית אגג מלכא
דבית עמלק כד חי וית כל עמא גמר לפתגם דחרב׃ ויחמל שאול והעם
על אגג ועל מיטב הצאן והבקר והמשנים ועל הכרים ועל כל הטוב ולא
אבו החרימם וכל המלאכה נמבזה ונמס אתה החרימו׃ וחס שאול ועמא
על אגג ועל שפר ענא ותורי ושמיניא ופטימיא ועל כל דטב ולא אבו
לגמרותהון וכל מדעם דשיט ודבסיר יתיה גמרו׃ ויהי דבר
יהוה אל שמואל לאמר׃ והוה פתגם נבואה מן קדם יי עם שמואל למימר׃ נחמתי
כי המלכתי את שאול למלך כי שב מאחרי ואת דברי לא הקים ויחר לשמואל
ויזעק אל יהוה כל הלילה׃ תבית במימרי ארי אמליכית ית שאול למהוי מלכא
ארי תב מבתר פלחני וית פתגמי לא קיים ותקיף לשמואל וצלי קדם יי כל ליליא׃
וישכם שמואל לקראת שאול בבקר ויגד לשמואל לאמר בא שאול הכרמלה
והנה מציב לו יד ויסב ויעבר וירד הגלגל׃ ואקדים שמואל לקדמות שאול בצפרא
ואתחוה לשמואל למימר אתא שאול לכרמלא והא מתקין ליה תמן אתר לפלגא
ביה בזתא ואסתחר ועבר ונחת לגלגלא׃ ויבא שמואל אל שאול ויאמר לו
שאול ברוך אתה ליהוה הקימתי את דבר יהוה׃ ואתא שמואל לות שאול ואמר

ויגד כ״ד וסימ׳ לאברהם לרבקה לאמר ליהודה למלך מצרים ליהושע לאבימלך לאבימלך הכרמלה בגוה קשלה
[illegible] ירחלאמר ריפקה לאחיה הנה אדניהו כי כי יואב כי הלך שמעי הנה בדת ויבא אישע לבית דוד לדוד דבר [illegible]

כל כלותם מל׳ במ״ב חס׳ וסימ׳ לאהובכל כלתם מהר תבנה זאת אדם ממלכ׳ יא כת׳ יו׳ בסוף תיבות נלחמו בו עד ... ויאמרו איש ישראל
אהחזו ויאמרו אל העם עברה ויאמרו שמואל אל שאול הרף ואגידה תני דפיקן רבלין משוה תבל׳ מאיש וכו ויבאו וישלחו

ליה שאול בריך את קדם יי קיימית ית פתגמא דיי ויאמר שמואל ומה קול הצאן
הזה באזני וקול הבקר אשר אנכי שמע ואמר שמואל ומא קל ענא
הדין באודני וקל תוריא דאנא שמע ויאמר שאול מעמלקי הביאום אשר חמל
העם על מיטב הצאן והבקר למען זבח ליהוה אלהיך ואת היותר החרמנו ואמר אב
שאול מעמלקאה איתיאונון דחס עמא על שפר ענא ותורי בדיל לדבחא קדם יי מן
אלהך וית מותרא גמרנא ויאמר שמואל אל שאול הרף ואגידה חד
לך את אשר דבר יהוה אלי הלילה ויאמרו לו דבר ואמר שמואל לשאול אוריך חד
ואחוי לך ית דאתמלל מן קדם יי עמי בליליא ואמר ליה מליל ויאמר כל
שמואל הלא אם קטן אתה בעיניך ראש שבטי ישראל אתה וימשחך יהוה ריס
למלך על ישראל ואמר שמואל הלא מן שירויתך הויתא שיט וחליש בעיני תשד
נפשך ברם זכות שבטא דבנימן אבוך היא גרמת לך דבעא למעבר בימא ויאמר
קדם בני ישראל בדיל כן רבך יי למהוי מלכא על ישראל וישלחך יהוה בדרך ל
ויאמר לך והחרמתה את החטאים את עמלק ונלחמת בו עד כלותם אותם
ושלחך יי באורחא ואמר איזיל ותגמר ית חייביא ית דבית עמלק ותגיח
קרבא בהון עד דתשיצי יתהון ולמה לא שמעת בקול יהוה ותעט אל השלל
ותעש הרע בעיני יהוה ולמא לא קבילתא למימרא דיי ואתפניתא על בזתא
ועבדתא דביש קדם יי ויאמר שאול אל שמואל אשר שמעתי
בקול יהוה ואלך בדרך אשר שלחני יהוה ואביא את אגג מלך עמלק ואת
עמלק החרמתי ואמר שאול לשמואל דקבילית למימרא דיי ואזלית באורחא
דשלחני יי ואיתיתי ית אגג מלכא דבית עמלק וית דבית עמלק גמרית
ויקח העם מהשלל צאן ובקר ראשית החרם לזבח ליהוה אלהיך בגלגל
ואפריש עמא מן בזתא ען ותורין קדם דיתחרמון לדבחא קדם יי אלהך בגלגלא
ויאמר שמואל החפץ ליהוה בעלות וזבחים כשמע בקול יהוה
הנה שמע מזבח טוב להקשיב מחלב אילים ואמר שמואל הרעוא קדם יי בעלון
ונכסת קודשין כקבלא למימרא דיי הא קבלא למימריה מנכסת קודשין טב
לאצתא למלי נביוהי מתרב פטימין כי חטאת קסם מרי ואון ותרפים הפצר

אב כל חד וחד ריש פיבה הוא

ויקראו ויבאו ... ירושלם ויקהלו ויבאו את ... וישמטוהו ויאמר שמטוהו וישמטוה ויגוהו המלך אחז אב
מוריהן יצאן וכבוש עם הארץ ויעמידו ואת שער העין החיצון ממלכו ... יען מואס את דבר יי וימאסך ... זקן וכסיל ...
הזבח ... בלשון תרגום דקום טבא קמוניא

יען מאסת את דבר יהוה וימאסך ממלך׃ ארי כחוב גבריא דשאלין בקסמא (ג בחובת)
כין חובת כל גבר דמסריב על פתגמי אוריתא וכחובי עממא דטען בתר טעותא
כין חובת כל אנש דבצר ומוסיף על מלי נביא חלף דקצתא בפתגמא דיי ורחקך
מלמהוי מלכא׃ ויאמר שאול אל שמואל חטאתי כי עברתי
את פי יהוה ואת דבריך כי יראתי את העם ואשמע בקולם׃ ואמר שאול לשמואל
חבית ארי עברית על מימרא דיי ובסרית על פתגמך ארי דחילית מן עמא
וקבילית למימרהון׃ ועתה שא נא את חטאתי ושוב עמי ואשתחוה ליהוה׃
וכען שבוק כען לחובי ותוב עמי ואסגוד קדם יי׃ ויאמר שמואל אל שאול
לא אשוב עמך כי מאסתה את דבר יהוה וימאסך יהוה מהיות מלך על ישראל׃
ואמר שמואל לשאול לא אתוב עמך ארי קצתא בפתגמא דיי ורחקך יי מלמהוי
מלכא על ישראל׃ ויסב שמואל ללכת ויחזק בכנף מעילו ויקרע׃
ואסתחר שמואל למיזל ואתקיף בכנף מעיליה ואתבזע׃ ויאמר
אליו שמואל קרע יהוה את ממלכות ישראל מעליך היום ונתנה לרעך הטוב
ממך׃ ואמר ליה שמואל אעדי יי ית מלכותא דישראל מנך יומא דין ויהבה
לחברך דתקין עובדוהי מנך׃ וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא
אדם הוא להנחם׃ ואם תימר אתוב מחובי וישתביק לי בדיל דאעביר מלכו אנא
ובני על ישראל לעלם כבר גזיר עלך מן קדם מרי נצחניה דישראל דלית קדמוהי
שקר ולא תאיב ממא דאמר ארי לא כבני אנשא הוא דאמרין ומכדבין גזרין
ולא מקיימין׃ ויאמר חטאתי עתה כבדני נא נגד זקני עמי ונגד ישראל ושוב
עמי והשתחויתי ליהוה אלהיך׃ ואמר חבית כען יקרני כען קדם סבי עמי
וקדם ישראל ותוב עמי ואסגוד קדם יי אלהך׃ וישב שמואל אחרי שאול וישתחו
שאול ליהוה׃ ותב שמואל בתר שאול וסגיד שאול קדם יי׃ ויאמר
שמואל הגישו אלי את אגג מלך עמלק וילך אליו אגג מעדנת ויאמר אגג
אכן סר מר המות׃ ואמר שמואל קריבו לותי ית אגג מלכא דבית עמלק ואתא לותיה
אגג מפנקא ואמר אגג בבעו רבוני מריר מותא׃ ויאמר שמואל כאשר שכלה
נשים חרבך כן תשכל מנשים אמך וישסף שמואל את אגג לפני יהוה בגלגל׃

מלא ה׳ וכימ׳ מלא שבע זהב מלא חת׳ מהחר׳ האנשים מלא ה׳ קרנך שמן מכחר עד ומנים מלא מלא פנים קטן ויבקשו שמריב׃
והרגני ג׳ וסימ׳ ושמע שאול והרגני ובחתי להגיד לאחאב ועתה אתה אמר לך אמר לאדניך׃

ואמר שמו׳ כמא דאתכילת נשיא חרבך כין תתכל מכנשיא אמך ופשח שמו׳
ית אגג קדם יי׳ בגלגלא׃ וילך שמואל הרמתה ושאול עלה אל
ביתו גבעת שאול׃ ואזל שמו׳ לרמתא ושאול סליק לביתיה לגבעתא דשאול׃
ולא יסף שמואל לראות את שאול עד יום מותו כי התאבל שמואל אל שאול׃
ויהוה נחם כי המליך את שאול על ישראל׃ ולא אוסיף שמו׳ למחזי ית שאול
עד יום מותיה ארי אתאבל שמו׳ על שאול ויי׳ תב במימריה ארי אמליך ית
שאול על ישר׳׃ ויאמר יהוה אל שמואל עד מתי אתה מתאבל
אל שאול ואני מאסתיו ממלך על ישראל מלא קרנך שמן ולך אשלחך אל
ישי בית הלחמי כי ראיתי בבניו לי מלך׃ ואמר יי׳ לשמו׳ עד אמתי את מתאבל
על שאול ואנא רחיקתיה מלמהוי מלכא על ישר׳ מלי קרנך משחא ואיתא
אשלחינך לות ישי דמבית לחם ארי גלי קדמי בבנוהי כשר קדמי למהוי מלכא׃
ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני ויאמר יהוה עגלת בקר תקח
בידך ואמרת לזבח ליהוה באתי׃ ואמר שמו׳ איכדין איזיל ואם ישמע שאול
יקטלינני ואמר יי׳ עגלת תורין תסב בידך ותימר לדבחא קדם יי׳ אתיתי׃ וקראת
לישי בזבח ואנכי אודיעך את אשר תעשה ומשחת לי את אשר אמר אליך׃
ותזמין לישי בשירותא ואנא אחוינך ית דתעביד ותמשח קדמי ית דאימר לך׃
ויעש שמואל את אשר דבר יהוה ויבא בית לחם ויחרדו זקני העיר לקראתו
ויאמר שלם בואך׃ ועבד שמו׳ ית דמליל יי׳ ואתא לבית לחם ואתכנישו סבי
קרתא לקדמותיה ואמרו שלם מיתך׃ ויאמר שלום לזבח ליהוה באתי התקדשו
ובאתם אתי בזבח ויקדש את ישי ואת בניו ויקרא להם לזבח׃ ואמר שלם לדבחא
קדם יי׳ אתיתי אזדמנו ותיעלון עמי בשירותא וזמין ית ישי וית בנוהי וקרא להון
לכנסת קודשא׃ ויהי בבואם וירא את אליאב ויאמר אך נגד יהוה משיחו׃ והוה
במיעלהון וחזא ית אליאב ואמר ברם תקין קדם יי׳ משיחיה׃ ויאמר יהוה אל שמואל
אל תבט אל מראהו ואל גבה קומתו כי מאסתיהו כי לא אשר יראה האדם כי
האדם יראה לעינים ויהוה יראה ללבב׃ ואמר יי׳ לשמו׳ לא תסתכל בחזויה
וברום קומתיה ארי רחיקתיה ארי לא כמא דחזן בני אנשא ארי בני אנשא חזן

שלום ח׳ ... ולא יכלו ויחרדו האנשים ... מלחמה ולא הורד ... ואם לא ... לשאול ... ישראל
הכנע ... ירושלם והחתים ... שלם לכן ... לעינים ... ומתוך ... האור
... וכנגש לעינים ... והוה ... לעינים׃

ויעבר ט׳ וסימ׳ ויזכר אלהים את נח ואת כל החיה ויעבירם שמה שבעת בניו הקדשים ומשמע ומשכה וחביר׳ ויגנ׳ ראיו וחד וסימ׳ הגם הלם פנ׳ קרא לבאר מבוא באר וישב יצחק עם באר וישלח ויביאהו לא משורני עין רואי ב׳ מארי מלעיל וחד אחה אל ראי

בעינוהון וקדם יי׳ גלין מחשבת ליבא׃ ויקרא ישי אל אבינדב ויעברהו לפני
שמואל ויאמר גם בזה לא בחר יהוה׃ וקרא ישי לאבינדב ואעבריה קדם שמואל
ואמר אף ברין לא רעוא קדם יי׳׃ ויעבר ישי שמה ויאמר גם בזה לא בחר יהוה׃
ואעבר ישי שמה ואמר אף ברין לא רעוא קדם יי׳׃ ויעבר ישי שבעת בניו לפני
שמואל ויאמר שמואל אל ישי לא בחר יהוה באלה׃ ואעבר ישי שבעה בנוהי
קדם שמואל ואמר שמואל לישי לא רעוא קדם יי׳ באילין׃ ויאמר שמואל אל ישי התמו
הנערים ויאמר עוד שאר הקטן והנה רעה בצאן ויאמר שמואל אל ישי שלחה
וקחנו כי לא נסב עד באו פה׃ ואמר שמואל לישי השלימו עולימיא ואמר עוד
אשתאר זעירא והא רעי בענא ואמר שמואל לישי שלח ואיתיניה ארי לא
נסחר עד מיתוהי הכא׃ וישלח ויביאהו והוא אדמוני עם יפה עינים וטוב ראי
ויאמר יהוה קום משחהו כי זה הוא׃ ושלח ואיתיה והוא סמוק
עינוהי יאין ושפיר בריויה ואמר יי׳ קום משחהי ארי דין הוא׃ ויקח שמואל את
קרן השמן וימשח אתו בקרב אחיו ותצלח רוח יהוה אל דוד מהיום ההוא
ומעלה ויקם שמואל וילך הרמתה׃ ונסיב שמואל ית קרנא דמשחא ומשח
יתיה בגו אחוהי ושרת רוח נבואה מן קדם יי׳ על דוד מן יומא ההוא ולעילא וקם
שמואל ואזל לרמתא׃ ורוח יהוה סרה מעם שאול ובעתתו רוח רעה מאת יהוה׃
ורוח גבורא מן קדם יי׳ דהוות עם שאול עדת מניה ומבעתא ליה רוח בישא מן קדם יי׳׃
ויאמרו עבדי שאול אליו הנה נא רוח אלהים רעה מבעתך׃ ואמרו עבדי שאול
ליה הא כען רוח בישא מן קדם יי׳ מבעתא לך׃ יאמר נא אדנינו עבדיך לפניך
יבקשו איש ידע מנגן בכנור והיה בהיות עליך רוח אלהים רעה ונגן בידו
וטוב לך׃ יימר כען רבוננא עבדך קדמך יבעון גברא דידע לנגנא בכנרא ויהי
כד תשרי עלך רוח בישא מן קדם יי׳ ויגנין בידיה וייטב לך׃ ויאמר שאול
אל עבדיו ראו נא לי איש מיטיב לנגן והביאותם אלי׃ ואמר שאול לעבדוהי חזו
כען לי גברא דמוטיב לנגנא ותיתונה לותי׃ ויען אחד מהנערים ויאמר
הנה ראיתי בן לישי בית הלחמי ידע נגן וגבור חיל ואיש מלחמה ונבון דבר
ואיש תאר ויהוה עמו׃ ואתיב חד מעולימיא ואמר הא חזיתי ברא לישי דמבית

הקטן ה׳ בליש׳ וסימ׳ ליעקב בכה עוד שאר ולמפיבשת בן אחד למאה הקטן לגדול ועד קטן וכל אחד כוהו פיקו מל׳
וטוב יה׳ וסימ׳ ויצמח יי׳ אלהים את תחות עיכת עלין בכל הדרך אשר צוה יי׳ אלהיך וישלח ויביאהו יאמר נא אדנינו ויקרא אליש
אדוני עודבו מדבר והנה יונתן מקול מפלתו הכנעני בוים ועמהם הלוים שמעיהו ונתניהו יגיע כפיך כי כאכלך ימי

[illegible]

לחם ידע לנגנא וגיבר חילא וגבר עביד קרבין וסכלתן בעיצא וגברא שפיר בריויה
ומימרא דיי בסעדיה: וישלח שאול מלאכים אל ישי ויאמר שלחה אלי את דוד
בנך אשר בצאן: ושלח שאול אזגדין לות ישי ואמר שדר לי ית דוד ברך דבענא:
ויקח ישי חמור לחם ונאד יין וגדי עזים אחד וישלח ביד דוד בנו אל שאול: ונסיב
ישי טעון חמרא לחמא ורגב דחמר וגדיא בר עיזי חד ושדר ביד דוד בריה לות שאול:
ויבא דוד אל שאול ויעמד לפניו ויאהבהו מאד ויהי לו נשא כלים: ואתא דוד לות
שאול ושמיש קדמוהי ורחמיה לחדא והוה ליה נטיל זינין: וישלח שאול אל ישי
לאמר יעמד נא דוד לפני כי מצא חן בעיני: ושלח שאול לות ישי למימר ישמיש
כען דוד קדמי ארי אשכח רחמין בעיני: והיה בהיות רוח אלהים אל שאול ולקח דוד
את הכנור ונגן בידו ורוח לשאול וטוב לו וסרה מעליו רוח הרעה: והוי כד שריא
רוח בישא מן קדם יי על שאול ונסיב דוד ית כינרא ומנגין בידיה ומתרוח לשאול וטאיב
ליה ומסתלקא מניה רוחא בישא: ויאספו פלשתים את מחניהם למלחמה
ויאספו שכה אשר ליהודה ויחנו בין שוכה ובין עזקה באפס דמים: וכנשו פלשתאי
ית משריתהון לאגחא קרבא ואתכנשו לסוכו דלשבט יהודה ושרו בין סוכו
ובין עזקה באפס דמים: ושאול ואיש ישראל נאספו ויחנו בעמק האלה ויערכו
מלחמה לקראת פלשתים: ושאול ואנש ישראל אתכנשו ושרו במישר בטמא וסדרו
קרבא לקדמות פלשתאי: ופלשתים עמדים אל ההר מזה וישראל עמדים אל ההר
מזה והגיא ביניהם: ופלשתאי קימין על טורא מכא וישראל קימין על טורא מכא
וחילתא ביניהון: ויצא איש הבנים ממחנות פלשתים גלית שמו מגת גבהו שש
אמות וזרת: ונפק גברא מביניהון ממשרית פלשתאי גלית שמיה מגת רומיה שית
אמין וזרתא: וכובע נחשת על ראשו ושריון קשקשים הוא לבוש ומשקל השריון
חמשת אלפים שקלים נחשת: וקולס דנחש על רישיה ושריין גלבין הוא לביש
ומתקל שריינא חמשה אלפין תקלי נחשא: ומצחת נחשת על רגליו וכידון נחשת בין
כתפיו: וטרקלינין דנחש על רגלוהי ומסחפא דנחשא נפיק מן קולסא מטל בין
כתפוהי: וחץ חניתו כמנור ארגים ולהבת חניתו שש מאות שקלים ברזל ונשא
הצנה הלך לפניו: ואע דמור ניתיה כאכסן דגרדאין ושנא דמוריתיה מתקל

[illegible]

שית מאה תקלי ברזלא ונטיל תריסא אזיל קדמוהי׃ ויעמד ויקרא אל מערכת
ישראל ויאמר להם למה תצאו לערך מלחמה הלוא אנכי הפלשתי ואתם
עבדים לשאול ברו לכם איש וירד אלי׃ וקם ואכלי על סדרי ישראל ואמר להון
למא תפקון לסדרא קרבא הלא אנא פלשתאה ואתון עבדין לשאול בחרו לכון
גברא וייחות לותי׃ אם יוכל להלחם אתי והכני והיינו לכם לעבדים ואם אני
אוכל לו והכיתיו והייתם לנו לעבדים ועבדתם אתנו׃ אם יכול לאגחא קרבא עמי
ויקטלנני ונהי לכון לעבדין ואם אנא אכול ליה ואקטלניה ותהון לנא לעבדין
ותפלחון יתנא׃ ויאמר הפלשתי אני חרפתי את מערכות ישראל היום הזה תנו
לי איש ונלחמה יחד׃ ואמר פלשתאה אנא חסידית ית סדרי ישראל יומא הדין
איתו לי גברא ונגיח קרבא עמיה׃ וישמע שאול וכל ישראל את דברי הפלשתי
האלה ויחתו ויראו מאד׃ ושמע שאול וכל ישראל ית פתגמי פלשתאה האלין
ואתברו ודחילו לחדא׃ ודוד בן איש אפרתי הזה מבית לחם
יהודה ושמו ישי ולו שמנה בנים והאיש בימי שאול זקן בא באנשים׃ ודוד
בר גבר אפרתאי הדין מבית לחם דבית יהודה ושמיה ישי וליה תמניא בנין
וגברא ביומי שאול סבא מני בבחיריא׃ וילכו שלשת בני ישי הגדלים הלכו
אחרי שאול למלחמה ושם שלשת בניו אשר הלכו במלחמה אליאב
הבכור ומשנהו אבינדב והשלשי שמה׃ ואזלו תלתה בני ישי רברביא אזלו
בתר שאול לקרבא ושום תלתה בנוהי דאזלו לקרבא אליאב בכרא ותניינה אבינדב
ותליתאה שמה׃ ודוד הוא הקטן ושלשה הגדלים הלכו אחרי שאול׃ ודוד
הוא זעירא ותלתה רברביא אזלו בתר שאול׃ ודוד הלך ושב מעל שאול לרעות
את צאן אביו בית לחם׃ ודוד אזיל ותאיב מלות שאול למרעי ית ענא דאבוהי
בית לחם׃ ויגש הפלשתי השכם והערב ויתיצב ארבעים יום׃ וקריב פלשתאה
מקדים ומחשיך ואתעתד ארבעין יומין׃ ויאמר ישי לדוד
בנו קח נא לאחיך איפת הקליא הזה ועשרה לחם הזה והרץ המחנה לאחיך׃
ואמר ישי לדוד בריה סב כען לאחך מכילתא דקליא הדין ועשר טלמין דלחמא
הדין ואוביל למשריתא לאחך׃ ואת עשרת חרצי החלב האלה תביא לשר

האלף ואת אחיך תפקד לשלום ואת ערבתם תקח׃ וית עסר גבנין דחלבא הדין
תוביל לרב אלפא וית אחך תסער לשלם וית טיבהון תיתי׃ ושאול והמה וכל
איש ישראל בעמק האלה נלחמים עם פלשתים׃ ושאול ואנון וכל אנש ישראל
במישר בטמא מגיחין קרבא עם פלשתאי׃ וישכם דוד בבקר
ויטש את הצאן על שמר וישא וילך כאשר צוהו ישי ויבא המעגלה והחיל
היצא אל המערכה והרעו במלחמה׃ ואקדים דוד בצפרא ושבק ית ענא
על נטרא ונסיב ואזל כמא דפקדיה ישי ואתא לכרכומא ומשריית עבדי
קרבא נפקין לסדרא ויביבו בקרבא׃ ותערך ישראל ופלשתים מערכה
לקראת מערכה׃ וסדרו ישראל ופלשתאי סדרא לקדמות סדרא׃ ויטש
דוד את הכלים מעליו על יד שומר הכלים וירץ המערכה ויבא וישאל
לאחיו לשלום׃ ושבק דוד ית מניא דעלוהי על יד נטר מניא ורהט לסדרא
ואתא ושאיל לאחוהי לשלם׃ והוא מדבר עמם והנה איש הבנים עולה
גלית הפלשתי שמו מגת ממער׳ פלשתים וידבר כדברים האלה וישמע
דוד׃ והוא ממליל עמהון והא גברא מבינהון סליק גלית פלשתאה שמיה
מגת מסדרי פלשתאי ומליל כפתגמיא האלין ושמע דוד׃ וכל איש ישראל
בראותם את האיש וינסו מפניו וייראו מאד׃ וכל אנש ישראל במחזיהון ית
גברא ואפכו מן קדמוהי ודחילו לחדא׃ ויאמר איש ישראל הראיתם האיש
העלה הזה כי לחרף את ישראל עלה והיה האיש אשר יכנו יעשרנו המלך
עשר גדול ואת בתו יתן לו ואת בית אביו יעשה חפשי בישראל׃ ואמר אנש
ישראל החזיתון גברא דסליק הדין ארי לחסדא ית ישראל סליק ויהי גברא
דיקטלניה יעתרניה מלכא עותר סגי וית ברתיה יתין ליה וית בית אבוהי
יעביד רברבין בישראל׃ ויאמר דוד אל האנשים העמדים
עמו לאמר מה יעשה לאיש אשר יכה את הפלשתי הלז והסיר חרפה מעל
ישראל כי מי הפלשתי הערל הזה כי חרף מערכות אלהים חיים׃ ואמר דוד
לגבריא דקימין עמיה למימר מא יתעביד לגברא דיקטול ית פלשתאה דיכי
ויעדי חסודא מעל ישראל ארי מן פלשתאה ערלא הדין ארי חסיד סדרי עמא

ונלחם הפלשתי הכה כמלחמה לו כן ירבה והייכו עבדך ילך עם הפלשתי ויצא ונלחם

דיש קיימא׃ ויאמר לו העם כדבר הזה לאמר כה יעשה לאיש אשר יכנו׃
ואמר ליה עמא כפתגמא הדין למימר כדין יתעביד לגברא דיקטליניה׃ וישמע
אליאב אחיו הגדול בדברו אל האנשים ויחר אף אליאב בדוד ויאמר למה
זה ירדת ועל מי נטשת מעט הצאן ההנה במדבר אני ידעתי את זדנך ואת
רע לבבך כי למען ראות המלחמה ירדת׃ ושמע אליאב אחוהי רבא במללותיה
עם גבריא ותקיף רגזא דאליאב בדוד ואמר למא דנן נחתתא ועל מן רטשתא
זעיר ענא האילין במדברא אנא ידענא ית בקרנותך וית בישות לבך ארי
בדיל למחזי עבדי קרבא נחתתא׃ ויאמר דוד מה עשיתי עתה הלוא דבר
הוא׃ ואמר דוד מא עבדית כען הלא פתגם הוא אמרית׃ ויסב מאצלו אל
מול אחר ויאמר כדבר הזה וישבהו העם דבר כדבר הראשון׃ ואסתחר
מלוותיה לקביל אחרן ואמר כפתגמא הדין ואתיבוהו עמא פתגמא כפתגמא
קדמאה׃ וישמעו הדברים אשר דבר דוד ויגדו לפני שאול ויקחהו׃ ואשתמעו
פתגמיא דמליל דוד וחויאו קדם שאול ודברוהי׃ ויאמר דוד אל שאול אל
יפל לב אדם עליו עבדך ילך ונלחם עם הפלשתי הזה׃ ואמר דוד לשאול לא
יתבר לבא דאנשא עלוהי עבדך ייזיל ויגיח קרבא עם פלשתאה הדין׃ ויאמר
שאול אל דוד לא תוכל ללכת אל הפלשתי הזה להלחם עמו כי נער אתה
והוא איש מלחמה מנעריו׃ ואמר שאול לדוד לא תכול למיזל לות פלשתאה
הדין לאגחא קרבא עמיה ארי יניק את והוא גבר עביד קרבא מינקותיה׃
ויאמר דוד אל שאול רעה היה עבדך לאביו בצאן ובא הארי
ואת הדוב ונשא שה מהעדר׃ ואמר דוד לשאול רעיא הוה עבדך לאבוהי
בענא ואתא אריא ואף דובא ונסיב אמרא מעדרא׃ ויצאתי אחריו והכתיו
והצלתי מפיו ויקם עלי והחזקתי בזקנו והכתיו והמיתיו׃ ונפקית בתרוהי
ומחיתיה ושיזיבית מפומיה וקם עלי ואחדית בלועיה ומחיתיה וקטלתיה׃ גם
את הארי גם הדב הכה עבדך והיה הפלשתי הערל הזה כאחד מהם כי חרף
מערכת אלהים חיים׃ אף אריא אף דובא קטל עבדך ויהי פלשתאי ערלא הדין
כחד מנהון ארי חסיד סדרי עמא דשי קיימא׃ ויאמר דוד יהוה

מנעוריו ג׳ ב׳ חס׳ וחד מל׳ וסימ׳ כי יצר לב האדם רע מנעוריו והוא איש מלחמה מנעריו ושאנן מואב מנעוריו כתי׳ מל׳
הערל ג׳ וסימ׳ מן ההר החלק הערל העולה שעיר הראיש העולה הזה הדיבור ב׳ קמ׳ וחד פת׳ וסימ׳ מיד הארי
ודרשתי כי מכל צרה קרמ׳ פת׳

וידעו יא׳ וסימ׳ היום הזה יסגרך יי׳ בידי וידעו כל הקהל הזה [illegible] ונודע יד יי׳ הושענו [illegible] אלהינו [illegible]
ויבינו למען ידעו וידעו כי יהיה לן לעבדים וידעו כי אתה שמך יי׳ לבדך כל [illegible] בחמה וידעו כי ידך זאת׃

אשר הצלני מיד הארי ומיד הדב הוא יצלני מיד הפלשתי הזה
ויאמר שאול אל דוד לך ויהוה יהיה עמך׃ ואמר דוד יי׳ דשיזבני
מיד אריא ומיד דובא הוא ישיזבני מידא דפלשתאה הדין ואמר שאול לדוד
איזיל ומימרא דיי׳ יהי בסעדך׃ וילבש שאול את דוד מדיו ונתן קובע נחשת
על ראשו וילבש אתו שריון׃ ואלביש שאול ית דוד לבושוהי ויהב קולס דנחש
על רישיה ואלביש יתיה שריינא׃ ויחגר דוד את חרבו מעל למדיו ויאל ללכת
כי לא נסה ויאמר דוד אל שאול לא אוכל ללכת באלה כי לא נסיתי ויסרם
דוד מעליו׃ וזריז דוד ית חרביה מעיל ללבושוהי ולא אבא למיזיל ארי לא
אליף׃ ואמר דוד לשאול לית אנא יכיל למיזל באלין ארי לית בהון נסא ואעדינון
דוד מניה׃ ויקח מקלו בידו ויבחר לו חמשה חלקי אבנים מן הנחל וישם
אתם בכלי הרעים אשר לו ובילקוט וקלעו בידו ויגש אל הפלשתי׃ ונסיב
חטריה בידיה ובחר ליה חמשה שעיעי אבניא מן נחלא ושוי יתהון במן
רעיא דיליה ובתרמליה וקלעיה בידיה וקריב לות פלשתאה׃ וילך הפלשתי
הלך וקרב אל דוד והאיש נשא הצנה לפניו׃ ואזל פלשתאה אזיל וקריב לות
דוד וגברא נטיל תריסא קדמוהי׃ ויבט הפלשתי ויראה את דוד ויבזהו כי
היה נער ואדמני עם יפה מראה׃ ואסתכי פלשתאה וחזא ית דוד ושטיה
ארי הוה יניק וסמוק שפיר בריויה׃ ויאמר הפלשתי אל דוד הכלב אנכי
כי אתה בא אלי במקלות ויקלל הפלשתי את דוד באלהיו׃ ואמר פלשתאה
לדוד הכלב שטיא אנא דאת אתי עלי בחטריא ולטיט פלשתאה ית דוד
בטעותיה׃ ויאמר הפלשתי אל דוד לכה אלי ואתנה את בשרך לעוף השמים
ולבהמת השדה׃ ואמר פלשתאה לדוד איתא עלי ואתין ית בסרא לעופא
דשמיא ולבעירא דארעא׃ ויאמר דוד אל הפלשתי אתה
בא אלי בחרב ובחנית ובכידון ואנכי בא אליך בשם יהוה צבאות אלהי מערכות
ישראל אשר חרפת׃ ואמר דוד לפלשתאה את אתי עלי בחרבא ובמורניתא
ובמרמחא ואנא אתי עלך בשמא דיי׳ צבאות אלה סדרי ישראל דחסידתא׃ היום
הזה יסגרך יהוה בידי והכיתך והסירתי את ראשך מעליך ונתתי פגר מחנה

ויקלל [illegible] ויהי [illegible] ישראל [illegible] הפלשתי [illegible] לישראל [illegible] בכל הארץ
[illegible]
[illegible]

ויחזק כון וכו׳ והלוגה היה ויחזק לב פרעה ויתנו ויעשו כן חרטמי מצרים ... ולא שמע אלהם ... ולא שלח ... ויחזק דוד
מן הפלשתי ולא חכה לשמעו ... ויקרא אבשלום לפני עבדי דוד ויחזק דבר המלך ויחזק העם אשר אחרי ...

פלשתים היום הזה לעוף השמים ולחית הארץ וידעו כל הארץ כי יש אלהים
לישראל׃ יומא הדין ימסרינך יי בידי ואקטלנך ואעדי ית רישך מנך ואתין
פגר פלשתאי משריתא יומא הדין לעופא דשמיא ולחית ארעא וידעון כל דיירי
ארעא דאית אלה בישראל׃ וידעו כל הקהל הזה כי לא בחרב ובחנית יהושיע
יהוה כי ליהוה המלחמה ונתן אתכם בידנו׃ וידעון כל קהלא הדין ארי לא
בחרבא ובמורניתא פריק יי ארי מן קדם יי נצחן קרבא וימסר יתכון בידנא׃
ויהי כי קם הפלשתי וילך ויקרב לקראת דוד וימהר דוד
וירץ המערכה לקראת הפלשתי׃ והוה כד קם פלשתאה ואזל וקריב לקדמות
דוד ואוחי דוד ורהט לסדרא לקדמות פלשתאה׃ וישלח דוד את ידו אל הכלי
ויקח משם אבן ויקלע ויך את הפלשתי אל מצחו ותטבע האבן במצחו ויפל
על פניו ארצה׃ ואושיט דוד ית ידיה למנא ונסיב מתמן אבנא ואחזר ומחא
ית פלשתאה בבית עינוהי וטבעת אבנא בבית עינוהי ונפל על אפוהי על
ארעא׃ ויחזק דוד מן הפלשתי בקלע ובאבן ויך את הפלשתי וימיתהו וחרב
אין ביד דוד׃ ותקיף דוד מן פלשתאה בקלעא ובאבנא ומחא ית פלשתאה
וקטליה וחרבא לית בידא דדוד׃ וירץ דוד ויעמד אל הפלשתי ויקח את חרבו
וישלפה מתערה וימתתהו ויכרת בה את ראשו ויראו הפלשתים כי מת גבורם
וינסו׃ ורהט דוד וקם בפלשתאה ונסיב ית חרביה ושלפה מלדנה וקטליה
ופסק בה ית רישיה וחזו פלשתאי ארי מית גיבריהון ואפכו׃ ויקמו אנשי
ישראל ויהודה ויריעו וירדפו את הפלשתים עד בואך גיא ועד שערי עקרון
ויפלו חללי פלשתים בדרך שערים ועד גת ועד עקרון׃ וקמו אנשי ישראל
ויהודה ויבבו ורדפו ית פלשתאי עד מעלנא דגי ועד תרעי עקרון ונפלו קטילי
פלשתאי באורח שערים ועד גת ועד עקרון׃ וישבו בני ישראל מדלק אחרי פלשתים
וישסו את מחניהם׃ ותבו בני ישראל מלמרדף בתר פלשתאי ובזו ית משריתהון׃
ויקח דוד את ראש הפלשתי ויבאהו ירושלם ואת כליו שם באהלו׃ ונסיב דוד
ית רישא דפלשתאה ואיתיה לירושלם וית ליניה שוי במשכניה׃
וכראות שאול את דוד יצא לקראת הפלשתי אמר אל אבנר שר

... עד למאד ויחזק חרב וילך שלמה חמת צובה ... ויקרב ה׳ ... המזבח ... קם
הפלשתי ... ויחזק מלך ... תרויהון ...

ג ספ' מן הא במדינ' תיבו וקים' ויאהבהו וחד בכלתו לדבר אשאול לביד וישב יהורם המלך ובכרמל ועיורה עלינו רוח [illegible]
וב' חלופ כת' הי' במדינ' תיבות ולא קרי וסימ' בלחפם וילכו אחריהם להשדה ויקם המלך לילה:

הצבא בן מי זה הנער אבנר ויאמר אבנר חי נפשך המלך אם ידעתי: וכד חזא
שאול ית דוד נפיק לקדמות פלשתאה אמר לאבנר רב חילא בר מן דין עולימא
אבנר ואמר אבנר חיי נפשך מלכא אם ידענא: ויאמר המלך שאל אתה בן מי
זה העלם: ואמר מלכא שאל את בר מן דין עולימא: ובשוב דוד
מהכות את הפלשתי ויקח אתו אבנר ויבאהו לפני שאול וראש הפלשתי בידו:
וכד תב דוד מלמקטל ית פלשתאה ודבר יתיה אבנר ואיתייה לקדם שאול
ורישא דפלשתאה בידיה: ויאמר אליו שאול בן מי אתה הנער ויאמר דוד
בן עבדך ישי בית הלחמי: ואמר ליה שאול בר מן את עולימא ואמר דוד
בר עבדך ישי דמבית לחם: ויהי ככלתו לדבר אל שאול ונפש יהונתן נקשרה
בנפש דוד ויאהבו יהונתן כנפשו: והוה כד שיצי למללא עם שאול ונפשא
דיהונתן אתחברת בנפשא דדוד ורחמיה יהונתן כנפשיה: ויקחהו שאול
ביום ההוא ולא נתנו לשוב בית אביו: ודבריה שאול ביומא ההוא ולא שבקיה
למתב לבית אבוהי: ויכרת יהונתן ודוד ברית באהבתו אתו כנפשו: וגזר
יהונתן ודוד קים בדרחים יתיה כנפשיה: ויתפשט יהונתן את המעיל
אשר עליו ויתנהו לדוד ומדיו ועד חרבו ועד קשתו ועד חגרו: ושלח
יהונתן ית מעילא דעלוהי ויהביה לדוד ולבושוהי ועד חרביה ועד קשתיה
ועד זריזיה: ויצא דוד בכל אשר ישלחנו שאול ישכיל וישמהו שאול על
אנשי המלחמה וייטב בעיני כל העם וגם בעיני עבדי שאול: ונפק דוד
בכל אתר דשלח ליה שאול מצלח ומניה שאול על גברי עבדי קרבא
ושפר בעיני כל עמא ואף בעיני עבדי שאול: ויהי בבואם
בשוב דוד מהכות את הפלשתי ותצאנה הנשים מכל ערי ישראל לשור
והמחלות לקראת שאול המלך בתפים בשמחה ובשלשים: והוה במיעלהון
כד תב דוד מלמקטל ית פלשתאה ונפקא נשיא מכל קרוי ישראל לשבחא
בחנגיא לקדמות שאול מלכא בתופין בחדוא ובצלצלין: ותענינה הנשים
המשחקות ותאמרן הכה שאול באלפו ודוד ברבבתו: ואתיבא נשיא
דמשבחן ואמרא קטל שאול באלפין ודוד ברבון: ויחר לשאול וירע בעיניו

ומת כלין ד' וסימ' ומת השלחן ומת כל כלין שם באהלו ויפנשוהו ... וסימ' וישמהו שאול על אנשי המלחמה
על אנשי ערכותיו מן העיר לקחו ...

ותהי יד ומי הנה רבה לפניך ומה שבכי ישבחיש מי מנה עפר יעקב ויאמר שאול אתכבה לון והדיב בן ושאול אמר אל תהי ידי בו
ויאמרון חלין עבדין יבקשו הלא שמעת טמלחוק אותה עשית דמלפי וחביר דישעי ערה בוא כבה על לוח אתם שמען

הדבר הזה ויאמר נתנו לדוד רבבות ולי נתנו האלפים ועוד לו אך המלוכה׃
ותקיף לשאול לחדא ובאיש בעינוהי פתגמא הדין ואמר יהבו לדוד רבון ולי יהבו
אלפיא ומכען לא אשתארת ליה עוד אלהין מלכותא׃ ויהי שאול עון את דוד מהיום
והלאה׃ והוה שאול כמין לדוד מיומא ההוא ולהלא׃ ויהי
ממחרת ותצלח רוח אלהים רעה אל שאול ויתנבא בתוך הבית ודוד מנגן
יא בידו כיום ביום והחנית ביד שאול׃ והוה ביומא דבתרוהי ושרת רוח בישא מן קדם יי
על שאול ואשתטי בגו ביתא ודוד מנגן בידיה כיום ביום ומורניתא בידא דשאול׃
ויטל שאול את החנית ויאמר אכה בדוד ובקיר ויסב דוד מפניו פעמים׃ וארים
שאול ית מורניתא ואמר אמחיניה בדוד ואבזיניה בכתלא ואסתחר דוד מן
יב קדמוהי תרתין זמנין׃ ויירא שאול מלפני דוד כי היה יהוה עמו ומעם שאול
סר׃ ודחיל שאול מן קדם דוד ארי הוה מימרא דיי בסעדיה וית שאול רחיק׃
ויסרהו שאול מעמו וישמהו לו שר אלף ויצא ויבא לפני העם׃ ואפניה
שאול מלותיה ומניה ליה רב אלפא ונפק ועל בריש עמא׃ ויהי דוד
לכל דרכו משכיל ויהוה עמו׃ והוה דוד לכל אורחתיה מצלח ומימרא דיי
בסעדיה׃ וירא שאול אשר הוא משכיל מאד ויגר מפניו׃ וחזא שאול דהוא מצלח
טז לחדא ודחיל מן קדמוהי׃ וכל ישראל ויהודה אהב את דוד כי הוא יוצא ובא לפניהם׃
וכל ישראל ויהודה רחמין ית דוד ארי הוא נפיק ועליל בריש הון׃ ויאמר
שאול אל דוד הנה בתי הגדולה מרב אתה אתן לך לאשה אך היה לי לבן חיל והלחם
יז מלחמות יהוה ושאול אמר אל תהי ידי בו ותהי בו יד פלשתים׃ ואמר שאול לדוד
הא ברתי רבתא מרב יתה אתין לך לאתו ברם הוי לי לגבר עביד קרבין ואגיח קרבי
עמא דיי ושאול אמר לא תהי ידי ביה ויתמסר בידא דפלשתאי׃ ויאמר
יח דוד אל שאול מי אנכי ומי חיי משפחת אבי בישראל כי אהיה חתן למלך׃ ואמר
דוד לשאול מן אנא ומן חיי ברם זרעית אבא בישראל ארי איהי חתנא למלכא׃ ויהי
יט בעת תת את מרב בת שאול לדוד והיא נתנה לעדריאל המחלתי לאשה׃ והוה
בעדן דמטא אתיהבא דמרב בת שאול לדוד והיא אתיהיבת לעדריאל דממחולת
לאתו׃ ותאהב מיכל בת שאול את דוד ויגדו לשאול וישר הדבר בעיניו׃ ורחימת

שמועה מלהו מי יתן החרש הראשון והיה עוד נחמתי ...
הנה אנכי יוצא מעמך בחיות הלילה וירוחו עגלה ומגגרת ויראו השמרים וכל ישראל ויהודה אהב ויהי איש מנשה יוצא כי ביצ
נשבעתי ומן החדש יוצא ברק וכל כהנו דבות מל במאת הכ והוא כהן יצא מחופתו

מיכל בת שאול ית דוד וחויאו לשאול ושפר פתגמא בעינוהי: ויאמר שאול
אתננה לו ותהי לו למוקש ותהי בו יד פלשתים ויאמר שאול אל דוד בשתים
תתחתן בי היום ואמר שאול אתנה ליה ותהי ליה לתקלא ויתמסר בידא
דפלשתאי ואמר שאול לדוד בחדא מן תרתין תתחתן בי יומא דין: ויצו
שאול את עבדו דברו אל דוד בלט לאמר הנה חפץ בך המלך וכל עבדיו
אהבוך ועתה התחתן במלך ופקיד שאול ית עבדוהי מלילו עם דוד ברז
למימר הא אתרעי בך מלכא וכל עבדוהי רחמוך וכען אתחתן במלכא:
וידברו עבדי שאול באזני דוד את הדברים האלה ויאמר דוד הנקלה בעיניכם
התחתן במלך ואנכי איש רש ונקלה: ומלילו עבדי שאול קדם דוד ית פתגמיא
האלין ואמר דוד הזעירא בעיניכון לאתחתנא במלכא ואנא גבר מסכין
והדיוט: ויגדו עבדי שאול לו לאמר כדברים האלה דבר דוד: וחויאו עבדי
שאול ליה למימר כפתגמיא האלין מליל דוד: ויאמר שאול כה
תאמרו לדוד אין חפץ למלך במהר כי במאה ערלות פלשתים להנקם באיבי
המלך ושאול חשב להפיל את דוד ביד פלשתים: ואמר שאול כדין תימרון לדוד
לא רעוא קדם מלכא במוהרין אלהין במאה ערלת פלשתאי לאתפרעא בסנאי מלכא
ושאול חשיב למסר ית דוד בידא דפלשתאי: ויגדו עבדיו לדוד את הדברים
האלה וישר הדבר בעיני דוד להתחתן במלך ולא מלאו הימים: וחויאו עבדוהי
לדוד ית פתגמיא האלין ושפר פתגמא בעיני דוד לאתחתנא במלכא ולא שלימו
יומיא: ויקם דוד וילך הוא ואנשיו ויך בפלשתים מאתים איש ויבא דוד את
ערלתיהם וימלאום למלך להתחתן במלך ויתן לו שאול את מיכל בתו
לאשה: וקם דוד ואזל הוא וגברוהי וקטל בפלשתאי מאתן גברא ואיתי דוד
ית ערלתהון ואשלימונון למלכא לאתחתנא במלכא ויהב ליה שאול ית מיכל
ברתיה לאתו: וירא שאול וידע כי יהוה עם דוד ומיכל בת שאול
אהבתהו: וחזא שאול וידע ארי מימרא דיי בסעדא דדוד ומיכל בת שאול
רחימתיה: ויאסף שאול לרא מפני דוד עוד ויהי שאול איב את דוד כל הימים:
ואוסיף שאול למדחל מן קדם דוד עוד והוה שאול בעיל דבב לדוד כל יומיא:

וראיתי כי אין טוב מאשר [illegible] וראיתי שיש יתרון וראיתי לבני [illegible] וראיתי [illegible] גוים והנה עליהם [illegible] וראיתי [illegible] ואני אדבר בך אל אבי וראיתי את הרשעים וראיתי זה וכיסתה [illegible] וראיתי
ישמח וראיתי את כל עמלו את כל מעשה האלהים כי [illegible] וראיתי בו וראיתי אני [illegible]

ויצאו שרי פלשתים ויהי מדי צאתם שכל דוד מכל עבדי שאול
וייקר שמו מאד׃ ונפקו רברבי פלשתאי והוה בזמן מפקהון אצלח דוד מכל
עבדי שאול וסגי שמיה לחדא׃ וידבר שאול אל יונתן בנו ואל
כל עבדיו להמית את דוד ויהונתן בן שאול חפץ בדוד מאד׃ ומליל שאול עם
יונתן בריה ועם כל עבדוהי למקטל ית דוד ויהונתן בר שאול אתרעי בדוד
לחדא׃ ויגד יהונתן לדוד לאמר מבקש שאול אבי להמיתך ועתה השמר נא
בבקר וישבת בסתר ונחבאת׃ וחוי יהונתן לדוד למימר בעי שאול אבא
למקטלך וכען אסתמר כען בצפרא ותתיב בסתרא ותטמר׃ ואני אצא
ועמדתי ליד אבי בשדה אשר אתה שם ואני אדבר בך אל אבי וראיתי מה
והגדתי לך׃ ואנא אפוק ואקום לות אבא בחקלא דאת תמן ואנא אמליל עלך
פתגמין תקנין קדם אבא ואחזי מא ואחוי לך׃ וידבר יהונתן
בדוד טוב אל שאול אביו ויאמר אליו אל יחטא המלך בעבדו בדוד כי לוא
חטא לך וכי מעשיו טוב לך מאד׃ ומליל יהונתן על דוד פתגמין תקנין קדם
שאול אבוהי ואמר ליה לא יחטי מלכא בעבדיה בדוד ארי לא חטא לך וארי
עובדוהי תקנין לך לחדא׃ וישם את נפשו בכפו ויך את הפלשתי ויעש יהוה
תשועה גדולה לכל ישראל ראית ותשמח ולמה תחטא בדם נקי להמית את
דוד חנם׃ ומסר ית נפשיה כעל גב לאתקטלא וקטל ית פלשתאה ועבד יי'
פרקנא רבא לכל ישר' חזיתא וחדיתא ולמא את חאיב בדם זכי למקטל ית
דוד מגן׃ וישמע שאול בקול יהונתן וישבע שאול חי יהוה אם יומת׃ וקביל
שאול למימר יהונתן וקיים שאול קיים הוא יי' אם יתקטיל׃ ויקרא יהונתן
לדוד ויגד לו יהונתן את כל הדברים האלה ויבא יהונתן את דוד אל שאול ויהי
לפניו כאתמול שלשם׃ וקרא יהונתן לדוד וחוי ליה יהונתן ית כל פתגמיא האלין
ואיתי יהונתן ית דוד לות שאול והוה משמיש קדמוהי כמאתמלי ומדקמוהי׃
ותוסף המלחמה להיות ויצא דוד וילחם בפלשתים ויך בהם
מכה גדולה וינסו מפניו׃ ואוסיפו עבדי קרבא למהוי ונפק דוד ואגיח קרבא
בפלשתאי ומחא בהון מחא סגיאה ואפכו מן קדמוהי׃ ותהי רוח יהוה רעה

ותוסף ג' מל' וסימ' המלחמה להיות [illegible] אין כל חד וחד [illegible] ולית כותה [illegible]
שאול [illegible] ויאמר [illegible] עוד [illegible] בכפיו [illegible] ותשמרך [illegible] מלמדה [illegible]
[illegible] בנפש [illegible] אשר שמשון

אל שאול והוא בביתו יושב וחניתו בידו ודוד מנגן ביד: ושרת רוח בישא
מן קדם יי על שאול והוא בביתיה יתיב ומורניתיה בידיה ודוד מנגין בידי: ויבקש
שאול להכות בחנית ובקיר ויפטר מפני שאול ויך את החנית בקיר ודוד נס
וימלט בלילה הוא: ובעא שאול למחאה במורניתא בדוד ולמברזה בכתלא
ואתפטר מן קדם שאול ומחא ית מורניתא בכתלא ודוד ערק ואשתיזב בליליא
הוא: וישלח שאול מלאכים אל בית דוד לשמרו ולהמיתו בבקר
ותגד לדוד מיכל אשתו לאמר אם אינך ממלט את נפשך הלילה מחר אתה מומת:
ושלח שאול אזגדין לבית דוד למטריה ולמקטליה בצפרא וחויאת לדוד מיכל
אתתיה למימר אם ליתך משיזיב ית נפשך בליליא מחר את מתקטיל: ותרד
מיכל את דוד בעד החלון וילך ויברח וימלט: ושלשילת מיכל ית דוד מן
חרכא ואזל וערק ואשתיזב: ותקח מיכל את התרפים ותשם אל המטה ואת
כביר העזים שמה מראשתיו ותכס בבגד: ונסיבת מיכל ית צלמניא ושויאת
על ערסא וית כודא דעזיא שויאת איסדוהי וכסיאת בלבושא: וישלח
שאול מלאכים לקחת את דוד ותאמר חלה הוא: ושלח שאול אזגדין למדבר ית
דוד ואמרת מרע הוא: וישלח שאול את המלאכים לראות את דוד לאמר
העלו אתו במטה אלי להמיתו: ושלח שאול ית אזגדיא למחזי ית דוד למימר
אסיקו יתיה בערסא לותי למקטליה: ויבאו המלאכים והנה התרפים אל המטה
וכביר העזים מראשתיו: ואתו אזגדיא והא צלמניא על ערסא וכודא דעזיא
איסדוהי: ויאמר שאול אל מיכל למה ככה רמיתני ותשלחי את
איבי וימלט ותאמר מיכל אל שאול הוא אמר אלי שלחני למה אמיתך:
ואמר שאול למיכל למא כדין שקרת בי ושלחת ית בעיל דבבי ואשתיזב
ואמרת מיכל לשאול הוא אמר לי שלחיני למא אקטלניך: ודוד ברח וימלט
ויבא אל שמואל הרמתה ויגד לו את כל אשר עשה לו שאול וילך הוא ושמואל
וישבו בנוית: ודוד ערק ואשתיזב ואתא לות שמואל לרמתא וחוי ליה ית כל
דעבד ליה שאול ואזל הוא ושמואל ויתיבו בבית אלפנא: ויגד לשאול לאמר הנה
דוד בנוית ברמה: ואתחוה לשאול למימר הא דוד בבית אלפנא ברמתא:

[illegible]

וישלח שאול מלאכים לקחת את דוד וירא את להקת הנביאים נבאים ושמואל
עמד נצב עליהם ותהי על מלאכי שאול רוח אלהים ויתנבאו גם המה׃ ושלח
שאול אזגדין למדבר ית דוד וחזו ית סיעת ספריא משבחין ושמואל קאים מליף
עלויהון ושרת על אזגדי שאול רוח נבואה מן ק׳ יי׳ ושבחו אף אנון׃ ויגדו לשאול
וישלח מלאכים אחרים ויתנבאו גם המה ויסף שאול וישלח מלאכים
שלשים ויתנבאו גם המה׃ וחויאו לשאול ושלח אזגדין תנינין ושבחו אף אנון
ואוסיף שאול ושלח אזגדין תליתאין ושבחו אף אנון׃ וילך גם הוא הרמתה ויבא
עד בור הגדול אשר בשכו וישאל ויאמר איפה שמואל ודוד ויאמר הנה בניות
ברמה׃ ואזל אף הוא לרמתא ואתא עד גובא רבא דבסכו ושאיל ואמר איכא
שמואל ודוד ואמר הא בבית אולפנא ברמתא׃ וילך שם אל ניות ברמה ותהי עליו גם
הוא רוח אלהים וילך הלוך ויתנבא עד באו בניות ברמה׃ ואזל לתמן לבית אולפנא
דברמתא ושרת עלוהי אף הוא רוח נבואה מן ק׳ יי׳ ואזל מיזל ומשבח עד דאתא
לבית אולפנא דברמתא׃ ויפשט גם הוא בגדיו ויתנבא גם הוא לפני שמואל ויפל
ערם כל היום ההוא וכל הלילה על כן יאמרו הגם שאול בנבאים׃ ושלח אף הוא
לבושוהי ושבח אף הוא קדם שמואל ונפל ברשן כל יומא ההוא וכל ליליא על כין
יימרון האף שאול בספריא׃ ויברח דוד מנוית ברמה ויבא ויאמר לפני יהונתן
מה עשיתי מה עוני ומה חטאתי לפני אביך כי מבקש את נפשי׃ ועריק דוד מבית
אולפנא דברמתא ואתא ואמר קדם יהונתן מא עבדית מא חובי ומא סרחני קדם
אבוך ארי בעי למקטלי׃ ויאמר לו חלילה לא תמות הנה לו עשה אבי דבר גדול
או דבר קטון ולא יגלה את אזני ומדוע יסתיר אבי ממני את הדבר הזה אין זאת׃
ואמר ליה חס לא תמות הא לא יעביד אבא פתגם רב או פתגם זעיר ולא יחוי ליה
ומדין כסי אבא מני ית פתגמא הדין לית דא קנמא׃ וישבע עוד דוד ויאמר ידע
ידע אביך כי מצאתי חן בעיניך ויאמר אל ידע זאת יהונתן פן יעצב ואולם חי
יהוה וחי נפשך כי כפשע ביני ובין המות׃ וקיים עוד דוד ואמר מדע ידע אבוך
ארי אשכחית רחמין בעינך ואמר לא ידע דא יהונתן דלמא יתנסיס וברם קיים
הוא יי׳ וחיי נפשך ארי כפסעא חדא ביני וביני מותא׃ ויאמר יהונתן אל דוד

[illegible]

[illegible]

מה תאמר נפשך ואעשה לך׃ ואמר יהונתן לדוד מא רעיא נפשך ואעביד לך׃
ויאמר דוד אל יהונתן הנה חדש מחר ואנכי ישב אשב עם המלך
לאכול ושלחתני ונסתרתי בשדה עד הערב השלשית׃ ואמר דוד ליהונתן הא
ירחא מחר ואנא אסחרא אסחר עם מלכא למיכל ותשלחנני ואטמר בחקלא
עד רמשא דיומא תליתאה׃ אם פקד יפקדני אביך ואמרת נשאל נשאל ממני
דוד לרוץ בית לחם עירו כי זבח הימים שם לכל המשפחה׃ אם מבעא יבעינני
אבוך ותימר אשתאלא אשתאיל מני דוד למיזל לבית לחם קרתיה ארי שירו
כנסת קדשיא יומא דין תמן לכל זרעיתא׃ אם כה יאמר טוב שלום לעבדך
ואם חרה יחרה לו דע כי כלתה הרעה מעמו׃ אם כדין יימר טב שלם לעבדך
ואם מתקף יתקף ליה דע ארי גמירא בשתא מניה׃ ועשית חסד על עבדך
כי בברית יהוה הבאת את עבדך עמך ואם יש בי עון המיתני אתה ועד אביך
למה זה תביאני׃ ותעביד טיבו עם עבדך ארי בקימא דיי׳ אעילתא ית עבדך
עמך ואם אית בי חובא קטולני את ולות אבוך למא דנן תעלנני׃
ויאמר יהונתן חלילה לך כי אם ידע אדע כי כלתה הרעה מעם אבי
לבוא עליך ולא אתה אגיד לך׃ ואמר יהונתן חס לך ארי אם מדע אדע ארי
גמירא בשתא מן אבא למיתי עלך ולא יתה אחוי לך׃ ויאמר דוד אל יהונתן
מי יגיד לי או מה יענך אביך קשה׃ ואמר דוד ליהונתן מן יחוי לי אן דלמא
יתיבנך אבוך פתגמין קשין׃ ויאמר יהונתן אל דוד לכה ונצא
השדה ויצאו שניהם השדה׃ ואמר יהונתן לדוד איתא ונפוק לחקלא ונפקו
תרויהון לחקלא׃ ויאמר יהונתן אל דוד יהוה אלהי ישראל כי אחקר
את אבי כעת מחר השלשית והנה טוב אל דוד ולא אז אשלח אליך וגליתי
את אזנך׃ ואמר יהונתן לדוד יי׳ אלהא דישראל ארי אבדוק ית אבא כעדנא הדין
מחר או דיומא תליתאה והא פתגמין תקנין מתאמרין על דוד ולא מכען אשלח
לותך ואחוי לך׃ כה יעשה יהוה ליהונתן וכה יסיף כי ייטב אל אבי את הרעה
עליך וגליתי את אזנך ושלחתיך והלכת לשלום ויהי יהוה עמך כאשר היה
עם אבי׃ כדין יעביד יי׳ ליהונתן וכדין יוסיף ארי גמירא מן אבא למיתי בשתא

[illegible]

[illegible]

ג
כיון
ולא
ולא
ולא
ולא
צ
חד
חד
חד
וחד
מל
בהכרית
כלב

הפטרות
לשבת
שלפני
ראש
חדש
אם חל
להיות בא
בשבת

עלך ואחוי לך ואשלחנך ותהך לשלם ויהי מימרא דיי בסעדך כמא דהוה בסעדיה
דאבא׃ ולא אם עודני חי ולא תעשה עמדי חסד יהוה ולא אמות׃ ולא עד דאנא
קיים ולא תעביד עמי טיבו מן קדם יי׃ ולא אמות׃ ולא תכרת את חסדך מעם
ביתי עד עולם ולא בהכרית יהוה את איבי דוד איש מעל פני האדמה׃ ולא
תפסיק ית טיבותך מן אנש ביתי עד עלמא ולא כד ישיצי יי ית סנאי דוד גבר
מעל אפי ארעא׃ ויכרת יהונתן עם בית דוד ובקש יהוה מיד איבי דוד׃ וגזר
יהונתן עם בית דוד ואתפרע ליה יי מיד סנאי דוד׃ ויוסף יהונתן להשביע את
דוד באהבתו אתו כי אהבת נפשו אהבו׃ ואוסיף יהונתן לאומאה ית דוד בדר חים
יתיה ארי רחמת נפשיה רחמיה׃ ויאמר לו יהונתן
מחר חדש ונפקדת כי יפקד מושבך׃ ואמר ליה יהונתן מחר ירחא ותתבעי
ארי יהי מרוח בית אסחרותך׃ ושלשת תרד מאד ובאת אל המקום אשר נסתרת
שם ביום המעשה וישבת אצל האבן האזל׃ וכתלתות ירחא תתבעי לחדא ותהך
לאתרא דאטמרתא תמן ביומא דחולא ותתיב בסטר אבן אתא׃ ואני שלשת
החצים צדה אורה לשלח לי למטרה׃ ואנא תלתא גרין בקשת שדי לממחי לי
לפלגליסא׃ והנה אשלח את הנער לך מצא את החצים אם אמר אמר לנער
הנה החצים ממך והנה קחנו ובאה כי שלום לך ואין דבר חי יהוה׃ והא אשלח
ית עולימא איזיל אשכח ית גירריא אם מימר אימר לעולימא הא גרא מינך
ולכא סבהי ואיתא ארי שלם לך ולית מדעם כמא דקיים הוא יי׃ ואם כה אמר
לעלם הנה החצים ממך והלאה לך כי שלחך יהוה׃ ואם כדין אימר לעולימא
הא גרא מנך ולהלא איזיל ארי שיזבך יי׃ והדבר אשר דברנו אני ואתה
הנה יהוה ביני ובינך עד עולם׃ ופתגמא דמלילנא אנא ואתה הא מימרא דיי
סהיד בינא ובינך עד עלמא׃ ויסתר דוד בשדה ויהי החדש
וישב המלך על הלחם לאכול׃ ואטמר דוד בחקלא והוה ירחא ואסחר מלכא
על לחמא למיכל׃ וישב המלך על מושבו כפעם בפעם אל מושב הקיר ויקם
יהונתן וישב אבנר מצד שאול ויפקד מקום דוד׃ ואסחר מלכא על שויה
כזמן בזמן על שויא דמתקן ליה בסטר כתלא וקם יהונתן ואסחר אבנר

[illegible]

מסטרא דשאול והוה אתרא דדוד מרוח׃ ולא דבר שאול מאומה ביום ההוא כי
אמר מקרה הוא בלתי טהור הוא כי לא טהור׃ ולא מליל שאול מדעם ביומא
ההוא ארי אמר דלמא עירתא הוה ליה ולא דכי הוא או דלמא לאורח אלל ואנחנא
לא זמניהי׃ ויהי ממחרת החדש השני ויפקד מקום דוד ויאמר
שאול אל יהונתן בנו מדוע לא בא בן ישי גם תמול גם היום אל הלחם׃ והוה
ביומא דבתרוהי דהוא עבור ירחא תנינא והוה אתרא דדוד מרוח ואמר
שאול ליהונתן בריה מדין לא אתא בר ישי אף תמלי אף יומא דין ללחמא׃
ויען יהונתן את שאול נשאל נשאל דוד מעמדי עד בית לחם׃ ואתיב יהונתן
ית שאול אשתאלא אשתאיל דוד מני למיזל עד בית לחם׃ ויאמר שלחני
נא כי זבח משפחה לנו בעיר והוא צוה לי אחי ועתה אם מצאתי חן בעיניך
אמלטה נא ואראה את אחי על כן לא בא אל שלחן המלך׃ ואמר שלחני כען
ארי שירו נכסת קודשא לכל זרעיתנא לנא בקרתא והוא פקיד לי אחי וכען
אם אשכחית רחמין בעינך אשתיזב כען ואחזי ית אחי על כן לא על לפתורא
דמלכא׃ ויחר אף שאול ביהונתן ויאמר לו בן נעות המרדות
הלוא ידעתי כי בחר אתה לבן ישי לבשתך ולבשת ערות אמך׃ ותקיף רגזא
דשאול ביהונתן ואמר ליה בר סרבנתא דמרדותה קשיא הלא ידענא ארי
רעיאת בבר ישי לבהתתך ולבהתת קלן אמך׃ כי כל הימים אשר בן ישי חי
על האדמה לא תכון אתה ומלכותך ועתה שלח וקח אתו אלי כי בן מות הוא׃
ארי כל יומיא דבר ישי קים על ארעא לא תתקן את ומלכותך וכען שלח ואיתיה
לותי ארי גבר חייב קטול הוא׃ ויען יהונתן את שאול אביו ויאמר אליו למה
יומת מה עשה׃ ואתיב יהונתן ית שאול אבוהי ואמר ליה למא יתקטיל מא
עבד׃ ויטל שאול את החנית עליו להכתו וידע יהונתן כי כלה היא מעם
אביו להמית את דוד׃ וארים שאול ית מורניתא עלוהי למממחהי וידע יהונתן
ארי גמירא היא מן אבוהי למקטל ית דוד׃ ויקם יהונתן מעם
השלחן בחרי אף ולא אכל ביום החדש השני לחם כי נעצב אל דוד כי הכלימו
אביו׃ וקם יהונתן מן פתורא בתקוף רגז ולא אכל ביום עבור ירחא תנינא

לחמא ארי אתכנים על דוד ארי אכלמיה אבוהי: ויהי בבקר ויצא יהונתן השדה
למועד דוד ונער קטן עמו: והוה בצפרא ונפק יהונתן לחקלא לזמנא דאמר ליה
דוד ועולים זעיר עמיה: ויאמר לנערו רץ מצא נא את החצים אשר אנכי מורה
הנער רץ והוא ירה החצי להעברו: ואמר לעולימיה רהוט אשכח כען ית גיריא
דאנא שדי עולימא רהט והוא שדא גירא לאעברותיה: ויבא הנער עד מקום
החצי אשר ירה יהונתן ויקרא יהונתן אחרי הנער ויאמר הלוא החצי ממך
והלאה: ואתא עולימא עד אתר גירא דשדא יהונתן וקרא יהונתן בתר עולימא
ואמר הלא גירא מנך ולהלאה: ויקרא יהונתן אחרי הנער מהרה חושה אל
החצים תעמד וילקט נער יהונתן את החצי ויבא אל אדניו: וקרא יהונתן בתר עולימא
אוחי בפריע לא תעכיב ולקיט עולימא דיהונתן ית גיריא ואתא לות רבוניה:
והנער לא ידע מאומה אך יהונתן ודוד ידעו את הדבר: ועולימא לא ידע
מדעם ברם יהונתן ודוד ידעין ית פתגמא: ויתן יהונתן את כליו אל הנער אשר
לו ויאמר לו לך הביא העיר: ויהב יהונתן ית זיניה לעולימא דיליה ואמר ליה
איזיל אובלהי לקרתא: הנער בא ודוד קם מאצל הנגב ויפל לאפיו ארצה
וישתחו שלש פעמים וישקו איש את רעהו ויבכו איש את רעהו עד דוד הגדיל:
עולימא אתא ודוד קם מסטר אבן אתא דלקביל דרומא ונפל על אפוהי
על ארעא וסגיד תלת זמנין ונשיקו גבר ית חבריה ובכו גבר ית חבריה עד
דדוד אסגי: ויאמר יהונתן לדוד לך לשלום אשר נשבענו שנינו אנחנו בשם
יהוה לאמר יהוה יהיה ביני ובינך ובין זרעי ובין זרעך עד עולם: ואמר יהונתן
לדוד איזיל לשלם דקיימנא תרוננא אנחנא בשמא דיי למימר מימרא דיי
יהי סהיד ביננא ובינך ובין בני ובין בנך עד עלמא: ויקם וילך
ויהונתן בא העיר: וקם ואזל ויהונתן על לקרתא: ויבא דוד נבה אל אחימלך
הכהן ויחרד אחימלך לקראת דוד ויאמר לו מדוע אתה לבדך ואיש אין אתך:
ואתא דוד לנוב לות אחימלך כהנא ואתבעית אחימלך לקדמות דוד ואמר
ליה מדין את בלחודך וגבר לית עמך: ויאמר דוד לאחימלך הכהן המלך
צוני דבר ויאמר אלי איש אל ידע מאומה את הדבר אשר אנכי שלחך ואשר

לפקדך ג̇ וסימ̇ אחרין שב אחימלך הכהן [illegible] ושם ראש [illegible] ושם רעינו את הפלשתים [illegible]
[illegible] חד בכבי [illegible] וסימ̇ ואשר [illegible]

ג מצויתך ואת הנערים יודעתי אל מקום פלני אלמני׃ ואמר דוד לאחימלך כהנא
מלכא פקדני פתגמא ואמר לי אנש לא ידע פתגמא דאנא שלח לך
ודפקידתך וית עולימיא שלחית קדמי לאתר כסי וטמיר׃ ועתה מה יש תחת
ידך חמשה לחם תנה בידי או הנמצא׃ וכען מא אית לא תחות ידך חמיש טלמין
דלחמא הב בידי או מא דאשתכח׃ ויען הכהן את דוד ויאמר אין לחם חל אל
תחת ידי כי אם לחם קדש יש אם נשמרו הנערים אך מאשה׃ ואתיב כהנא
ית דוד ואמר לית לחים תחות ידי אלהין לחמא דקודשא אית ברם אם כטירין
עולימיא לחוד מסואבת אתתא׃ ויען דוד את הכהן ויאמר
לו כי אם אשה עצרה לנו כתמול שלשם בצאתי ויהיו כלי הנערים קדש
והוא דרך חל ואף כי היום יקדש בכלי׃ ואתיב דוד ית כהנא ואמר ליה
בקשטא אתתא מרחקא לנא כמאתמלי ומדקמוהי במפקי והוו מניהון
דעולימיא דכן לקודשא והוא לא כאורח חולא הוה אזיל ויומא דין הוא מתאכיל
ולא מתפסיל במנא׃ ויתן לו הכהן קדש כי לא היה שם לחם כי אם לחם הפנים
המוסרים מלפני יהוה לשום לחם חם ביום הלקחו׃ ויהב ליה כהנא קודשא
ארי לא הוה תמן לחים חולין אלהין לחים אפיא דמעדן מן קדם יי לשוויותיה לחים
חמים ביום אתנסבותיה׃ ושם איש מעבדי שאול ביום ההוא נעצר לפני יהוה
ושמו דאג האדמי אביר הרעים אשר לשאול׃ ותמן גברא מעבדי שאול
ביומא ההוא כניש קדם יי ושמיה דואג אדומאה רב רעיא דלשאול׃ ויאמר דוד
לאחימלך ואין יש פה תחת ידך חנית או חרב כי גם חרבי וגם כלי לא לקחתי
בידי כי היה דבר המלך נחוץ׃ ואמר דוד לאחימלך ולוואי אית כא תחות ידך
מורניתא או חרבא ארי אף חרבי ואף זיני לא נסיבית בידי ארי הוה פתגם מלכא
בבהילו׃ ויאמר הכהן חרב גלית הפלשתי אשר הכית בעמק
האלה הנה היא לוטה בשמלה אחרי האפוד אם אתה תקח לך קח כי אין אחרת
זולתה בזה ויאמר דוד אין כמוה תנה לי׃ ואמר כהנא חרבא דגלית פלשתאה
דקטלתא במישר בוטמא הא היא מכרכא בשושפא בתר דשאיל ליה באיפודא
אם יתה תסב לך סב ארי לית אחרי בר מנה הכא ואמר דוד לית דכותה הבה לי׃

בלבבו ה̇ וסימ̇ והתברך בלבבו לאמר ויאמר [illegible] בלבבו [illegible] בלבבו [illegible] אשר בלבבו ודבר
[illegible] בלבבו׃ טעמו ד̇ וסימ̇ [illegible] טעמו [illegible] טעמו [illegible] טעמו [illegible] טעמו לפניו׃

ויקם דוד ויברח ביום ההוא מפני שאול ויבא אל אכיש מלך גת׃ וקם
דוד וערק ביומא ההוא מן קדם שאול ואתא לות אכיש מלכא דגת׃ ויאמרו עבדי אכיש
אליו הלוא זה דוד מלך הארץ הלוא לזה יענו במחלות לאמר הכה שאול באלפו
ודוד ברבבתו׃ ואמרו עבדי אכיש ליה הלא דין דוד מלכא דארעא הלא לדין
משמעין בחנגא למימר קטל שאול באלפין ודוד ברבון׃ וישם דוד את הדברים
האלה בלבבו וירא מאד מפני אכיש מלך גת׃ ושוי דוד ית פתגמיא האלין בלביה
ודחיל לחדא מן קדם אכיש מלכא דגת׃ וישנו את טעמו בעיניהם ויתהלל בידם ויתו
על דלתות השער ויורד רירו אל זקנו׃ ושני ית מדעיה בעיניהון ואשתטס בידהון
ומסריט על דשי תרעא ומחית ריריה על דקניה׃ ויאמר אכיש
אל עבדיו הנה תראו איש משתגע למה תביאו אתו אלי׃ ואמר אכיש לעבדוהי
הא כד חזיתון דגבר שטיא הוא למא אתיתון יתיה לותי׃ חסר משגעים אני כי
הבאתם את זה להשתגע עלי הזה יבוא אל ביתי׃ חסיר שטיא אנא ארי איתיתון
ית דין לאשתטאה קדמי הדין ייעול לביתי׃ וילך דוד משם וימלט
אל מערת עדלם וישמעו אחיו וכל בית אביו וירדו אליו שמה׃ ואזל דוד מתמן
ואשתזיב למערת עדלם ושמעו אחוהי וכל בית אבוהי ונחתו לותיה תמן׃ ויתקבצו
אליו כל איש מצוק וכל איש אשר לו נשא וכל איש מר נפש ויהי עליהם לשר
ויהיו עמו כארבע מאות איש׃ ואתכנישו לותיה כל גבר מעיק רוח וכל גבר דליה
מרי דשו וכל גבר מריר נפש והוה עליהון לרבא והוו עמיה כארבע מאה גברא׃
כב וילך דוד משם מצפה מואב ויאמר אל מלך מואב יצא נא אבי ואמי אתכם
עד אשר אדע מה יעשה לי אלהים׃ ואזל דוד מתמן למצפיא דמואב ואמר
למלכא דמואב יפוק כען אבא ואמא עמכון עד דאדע מא יעביד לי יי׃ וינחם
פני מלך מואב וישבו עמו כל ימי היות דוד במצודה׃ ואשרינון קדם מלכא דמואב
ויתיבו עמיה כל יומין דהוה דוד מטמר במצדתא׃ ויאמר גד הנביא
אל דוד לא תשב במצודה לך ובאת לך ארץ יהודה וילך דוד ויבא יער חרת׃
ואמר גד נביא לדוד לא תתיב במצדיא איתא ואיזיל לך לארעא דבית יהודה ואזל
דוד ואתא לחורשא דחרת׃ וישמע שאול כי נודע דוד ואנשים אשר

אתו ושאול יושב בגבעה תחת האשל ברמה וחניתו בידו וכל עבדיו נצבים עליו׃
ושמע שאול ארי אתידע דוד וגבריא דעמיה ושאול יתיב בגבעתא תחות אשלא
ברמתא ומורניתיה בידיה וכל עבדוהי קימין עלוהי׃ ויאמר שאול לעבדיו הנצבים
עליו שמעו נא בני ימיני גם לכלכם יתן בן ישי שדות וכרמים לכלכם ישים שרי
אלפים ושרי מאות׃ ואמר שאול לעבדוהי דקימין עלוהי שמעו כען בני שבטא
דבית בנימין אף לכלכון יתין בר ישי חקלין וכרמין אף לכלכון ימני רבני אלפי
ורבני מאותא׃ כי קשרתם כלכם עלי ואין גלה את אזני בכרת בני עם בן ישי ואין
חלה מכם עלי וגלה את אזני כי הקים בני את עבדי עלי לארב כיום הזה׃ ארי
מרידתון כלכון עלי ולית דחוי לי כד גזר קים ברי עם בר ישי ולית דכאיב לי מנכון
עלי ומחוי לי ארי אקים ברי ית עבדי עלי לכמנא כיומא הדין׃ ויען
דאג האדמי והוא נצב על עבדי שאול ויאמר ראיתי את בן ישי בא נבה אל
אחימלך בן אחטוב׃ ואתיב דואג אדומאה והוא ממנא על עבדי שאול ואמר
חזיתי ית בר ישי אתא לנוב לות אחימלך בר אחיטוב׃ וישאל לו ביהוה וצידה
נתן לו ואת חרב גלית הפלשתי נתן לו׃ ושאיל ליה במימרא דיי וזודין יהב ליה
וית חרבא דגלית פלשתאה יהב ליה׃ וישלח המלך לקרא את אחימלך בן אחיטוב
הכהן ואת כל בית אביו הכהנים אשר בנב ויבאו כלם אל המלך׃ ושלח מלכא
למקרי ית אחימלך בר אחיטוב כהנא וית כל בית אבוהי כהניא דבנוב ואתו כלהון
לות מלכא׃ ויאמר שאול שמע נא בן אחיטוב ויאמר הנני אדני׃
ואמר שאול שמע כען בר אחיטוב ואמר האנא רבוני׃ ויאמר אלו שאול למה
קשרתם עלי אתה ובן ישי בתתך לו לחם וחרב ושאול לו באלהים לקום אלי לארב
כיום הזה׃ ואמר ליה שאול למא מרידתון עלי את ובר ישי במתנך ליה מזון
וחרבא ושאילת ליה במימרא דיי למקם עלי לכמנא כיומא הדין׃ ויען
אחימלך את המלך ויאמר ומי בכל עבדיך כדוד נאמן וחתן המלך וסר אל משמעתך
ונכבד בביתך׃ ואתיב אחימלך ית מלכא ואמר ומן בכל עבדך כדוד מהימן וחתנא
דמלכא ורב על משמעתך ויקיר בביתך׃ היום החלתי לשאול לו באלהים חלילה לי
אל ישם המלך בעבדו דבר בכל בית אבי כי לא ידע עבדך בכל זאת דבר קטן או

ויכו האחד ... האדומי ... אשר עשה ... ויסב דואג ...
את האחד את גדליה בן אחיקם וימצא את ...

גדול׳ יומא דין שריתי למשאל ליה במימרא דיי׳ חס לי לא ישוי מלכא בעבדיה
פתגמא מכל בית אבא ארי לא ידע עבדך בכל דא פתגם זעיר או רב׳ ויאמר המלך
יז מות תמות אחימלך אתה וכל בית אביך׳ ואמר מלכא ממת תמות אחימלך את
וכל בית אבוך׳ ויאמר המלך לרצים הנצבים עליו סבו והמיתו כהני יהוה כי גם
ידם עם דוד וכי ידעו כי ברח הוא ולא גלו את ... ולא אבו עבדי המלך לשלח
את ידם לפגע בכהני יהוה׳ ואמר מלכא לרהטיא דקימין עלוהי אסתחרו
וקטילו כהניא דיי׳ ארי אף ידהון עם דוד וארי ידעו ארי עריק הוא ולא חוו לי
ולא אבו עבדי מלכא לאושטא ית ידהון למשלט בכהניא דיי׳
ויאמר המלך ... סב אתה ופגע בכהנים ויסב דויג האדמי ויפגע הוא בכהנים
וימת ביום ההוא שמנים וחמשה איש נשא אפוד בד׳ ואמר מלכא לדואג
אסתחר כען ושליט בכהניא ואסתחר דואג אדומאה ושליט הוא בכהניא וקטל ביומא
ההוא תמנן וחמשה גברא כשרין למלבש איפודא דבוץ׳ ואת נב עיר הכהנים הכה
לפי חרב מאיש ועד אשה מעולל ועד יונק ושור וחמור ושה לפי חרב׳ וית נוב
קרית כהניא מחא לפתגם דחרב מגבר ועד אתא מעולים ועד ינק ותור וחמר
ואמר לפתגם דחרב׳ וימלט בן אחד לאחימלך בן אחטוב ושמו אביתר ויברח
אחרי דוד׳ ואשתיזב ברא חד לאחימלך בר אחיטוב ושמיה אביתר ועריק בתר דוד׳
ויגד אביתר לדוד כי הרג שאול את כהני יהוה׳ וחוי אביתר לדוד ארי קטל שאול
ית כהניא דיי׳ ויאמר דוד לאביתר ידעתי ביום ההוא כי שם דויג האדמי כי
הגד יגיד לשאול אנכי סבתי בכל נפש בית אביך׳ ואמר דוד לאביתר ידענא
ביומא ההוא ארי תמן דואג אדומאה ארי הוא יחוי לשאול אנא גרמית
לאסתקפא בכל נפש בית אבוך׳ שבה אתי אל תירא כי אשר יבקש את נפשי
יבקש את נפשך כי משמרת אתה עמדי׳ תיב עמי לא תדחל ארי דבעי למקטלי
כג בעי למקטלך ארי נטיר את עמי׳ ויגדו לדוד לאמר הנה
פלשתים נלחמים בקעילה והמה שסים את הגרנות׳ וחויאו לדוד למימר
הא פלשתאי מגיחין קרבא בקעילה ואנון בזזין ית אדריא׳ וישאל דוד
ביהוה לאמר האלך והכיתי בפלשתים האלה ויאמר יהוה אל

כלם מוכרת בשתי נקודות ... בשלש וכל מקף בשלש נקודו ... וימלט בן אחד לאחימלך
... קטן ...

דוד לך והכית בפלשתים והושעת את קעילה׃ ושאיל דוד במימרא דיי׳ למימר
האיזיל ואקטול בפלשתאי האילין ואמר יי׳ לדוד איזיל ותקטול בפלשתאי
ותפרוק ית קעילה׃ ויאמרו אנשי דוד אליו הנה אנחנו פה ביהודה יראים ואף
כי נלך קעלה אל מערכות פלשתים׃ ואמרו גברי דוד ליה הא כד אנחנא הכא
בארעא דבית יהודה אנחנא דחלין ואף אהין דניזיל לקעילה לסדרי פלשתאי׃
ויוסף עוד דוד לשאל ביהוה ויענהו יהוה ויאמר קום רד קעילה כי אני נתן
את פלשתים בידך׃ ואוסיף עוד דוד למשאל במימרא דיי׳ וקביל צלותיה יי׳
ואמר קום חות לקעילה ארי אנא מסר ית פלשתאי בידך׃ וילך דוד ואנשו
קעילה וילחם בפלשתים וינהג את מקניהם ויך בהם מכה גדולה וישע דוד
את ישבי קעלה׃ ואזל דוד וגברוהי לקעילה ואגיח קרבא בפלשתאי ודבר
ית גיתיהון ומחא בהון מחא סגיאה ופרק דוד ית יתבי קעילה׃ ויהי בברח
אביתר בן אחימלך אל דוד קעילה אפוד ירד בידו׃ והוה כד ערק אביתר בר
אחימלך לות דוד לקעילה איפודא אחית בידיה׃ ויגד לשאול כי בא דוד קעלה
ויאמר שאול נכר אתו אלהים בידי כי נסגר לבוא בעיר דלתים ובריח׃ ואתחוה
לשאול ארי אתא דוד לקעילה ואמר שאול מסר יתיה יי׳ בידי ארי אתמסר
למיעל בקרתא דלה דשין ועברין׃ וישמע שאול את כל העם למלחמה
לרדת קעילה לצור אל דוד ואל אנשיו׃ וכנש שאול ית כל עמא לאגחא
קרבא למיחת לקעילה למצר על דוד ועל גברוהי׃ וידע דוד כי עליו שאול
מחריש הרעה ויאמר אל אביתר הכהן הגישה האפוד׃ וידע דוד ארי עלוהי
שאול כמין בשתא ואמר לאביתר כהנא קריב איפודא׃ ויאמר
דוד יהוה אלהי ישראל שמע שמע עבדך כי מבקש שאול לבוא אל קעילה
לשחת העיר בעבורי׃ ואמר דוד יי׳ אלהא דישראל משמע שמע עבדך ארי בעי
שאול למיעל לקעילה לחבלא לקרתא בדילי׃ היסגרני בעלי קעילה בידו
הירד שאול כאשר שמע עבדך יהוה אלהי ישראל הגד נא לעבדך ויאמר יהוה
ירד׃ הסבירין למימסרי ית בני קעילה בידיה הסביר למיחת שאול כמא דשמע
עבדך יי׳ אלהא דישראל חוי כען לעבדך ואמר יי׳ סביר למיחת׃ ויאמר

ויחזק ה' ונים וילך מלצור חרשה חרש את צרף עזר המעדות הסלוח וכל ויחזק יד כולו: ברוכים ג' וסימן כי חמלתם עלי עשה שמים
וארץ מלא אשר עשיתם החסד חד: כאשר טוב ובעיני וישמע אלהים את קול הנער ויהי כן גדול בבית הזה ממני אין עד כי הדבר

124

דוד היסגרו בעלי קעילה אתי ואת אנשי ביד שאול ויאמר יהוה יסגירו ואמר
דוד המסרין למסרי יתבי קעילה יתי וית גברי בידא דשאול ואמר יי מסרין
למסרך: ויקם דוד ואנשיו כשש מאות איש ויצאו מקעילה
ויתהלכו באשר יתהלכו ולשאול הגד כי נמלט דוד מקעילה ויחדל לצאת: וקם
דוד וגברוהי כשית מאה גברא ונפקו מקעילה והליכו באתר דכשר להלכא
ולשאול אתחוה ארי אשתיזב דוד מקעילה ואתמנע מלמיפק: וישב דוד במדבר
במצדות וישב בהר במדבר זיף ויבקשהו שאול כל הימים ולא נתנו אלהים בידו:
ויתיב דוד במדברא במצדתא ויתיב בטורא במדברא דזיף ובעהי שאול כל
יומיא ולא מסריה יי בידיה: וירא דוד כי יצא שאול לבקש את נפשו ודוד
במדבר זיף בחרשה: וחזא דוד ארי נפק שאול למבעי למקטליה ודוד במדברא
דזיף בחרשא: ויקם יהונתן בן שאול וילך אל דוד חרשה
ויחזק את ידו באלהים: וקם יהונתן בר שאול ואזל לות דוד לחרשא ותקיף
ית ידיה במימרא דיי: ויאמר אליו אל תירא כי לא תמצאך יד שאול אבי ואתה
תמלך על ישראל ואנכי אהיה לך למשנה וגם שאול אבי ידע כן: ואמר ליה
לא תדחל ארי לא תשכחנך יד שאול אבא ואת תמלוך על ישראל ואנא אהוי לך
לתנין ואף שאול אבא ידע כן: ויכרתו שניהם ברית לפני יהוה וישב דוד
בחרשה ויהונתן הלך לביתו: וגזרו תרויהון קים קדם יי ויתיב דוד בחרשא ויהונתן
אזל לביתיה: ויעלו זפים אל שאול הגבעתה לאמר הלא דוד
מסתתר עמנו במצדות בחרשה בגבעת החכילה אשר מימין הישימן: וסליקו
אנש זיף לות שאול לגבעתא למימר הלא דוד מטמר עמנא במצדתא בחרשא
בגבעת חכילה דמדרום לישימון: ועתה לכל אות נפשך המלך לרדת רד ולנו
הסגירו ביד המלך: וכען לכל רעות נפשך מלכא למיחת חות ואנחנא נמסרניה
בידא דמלכא: ויאמר שאול ברוכים אתם ליהוה כי חמלתם עלי: ואמר שאול
בריכין אתון קדם יי ארי חסתון עלי: לכו נא הכינו עוד ודעו וראו את
מקומו אשר תהיה רגלו מי ראהו שם כי אמר אלי ערום יערם הוא: איזילו
כען אתקינו עוד ודעו וחזו ית אתריה דשרי ביה מן חזהי תמן ארי אמרין לי

כאשר כרעשים נפלו וילך חחיים מהעיר ויקם דוד ואנשיו ואישע עבר א' החסה עמדי נא בחבריך ערב כאשר חפץ
ויאמרו חלץ הגוים כה לכן כאשר תמו ותי אמר מה יתרון העושה כאשר טוב למלכה אל בית אבל כאשר כרמוך שלטון
גם אני ומנערי ומפרתין:

איבך ל׳ וסימ׳ כי תפגע שור אויבך מהרה למחר מהם ומשנאיך היום אשר אמר יי׳ אליך הנה לאח
איש בנך בן שאול בנפל אויבך אל תשמח על הדרך ... הדרך ... הטובה׃

דערים ונפיק הוא׃ וראו ודעו מכל המחבאים אשר יתחבא שם ושבתם אלי
אל נכון והלכתי אתכם והיה אם ישנו בארץ וחפשתי אתו בכל אלפי יהודה׃
וחזו ודעו בכל מטמוריתא דטמר תמן ותתובון לותי בקשוט ואהך עמכון
ויהי אם איתוהי בארעא ואבלוש יתיה בכל אלפיא דבית יהודה׃ ויקומו וילכו
זיפה לפני שאול ודוד ואנשיו במדבר מעון בערבה אל ימין הישימון׃ וקמו
ואזלו לזיף לקדם שאול ודוד וגברוהי במדברא דמעון במישרא דמדרום
לישימון׃ וילך שאול ואנשיו לבקש ויגדו לדוד וירד הסלע וישב במדבר
מעון וישמע שאול וירדף אחרי דוד מדבר מעון׃ ואזל שאול וגברוהי
למבעי וחויאו לדוד ונחת לכיפא ויתיב במדברא דמעון ושמע שאול ורדף
בתר דוד למדברא דמעון׃ וילך שאול מצד ההר מזה ודוד ואנשיו מצד ההר
מזה ויהי דוד נחפז ללכת מפני שאול ושאול ואנשיו עטרים אל דוד ואל
אנשיו לתפשם׃ ואזל שאול מסטר טורא מכא ושאול וגברוהי כמפין על
מכא והוה דוד מתבעית למיזל מן קדם שאול ושאול וגברוהי כמנין על
דוד ועל גברוהי למיחדהון׃ ומלאך בא אל שאול לאמר מהרה ולכה כי
פשטו פלשתים על הארץ׃ ואזגדא אתא לות שאול למימר אוחי ואיזיל ארי
אתנגיד פלשתאי על ארעא׃ וישב שאול מרדף אחרי דוד וילך לקראת
פלשתים על כן קראו למקום ההוא סלע המחלקות׃ ותב שאול מלמרדף בתר
דוד ואזל לקדמות פלשתאי על כין קרא לאתרא ההוא כיף פלגותא אתרא
דאתפליג ביה לבא דמלכא למיזל לכא ולכא׃ ויעל דוד משם וישב במצדות
עין גדי׃ וסליק דוד מתמן ויתיב במצדת עין גדי׃ ויהי כאשר פר
שב שאול מאחרי פלשתים ויגדו לו לאמר הנה דוד במדבר עין גדי׃ והוה
כד תב שאול מבתר פלשתאי וחויאו ליה למימר הא דוד במדבר עין גדי׃
ויקח שאול שלשת אלפים איש בחור מכל ישראל וילך לבקש
את דוד ואנשיו על פני צורי היעלים׃ ודבר שאול תלתה אלפין גבר בחירים
מכל ישראל ואזל למבעי ית דוד וגברוהי על אפי שקיפי כיפיא׃ ויבא אל
גדרות הצאן על הדרך ושם מערה ויבא שאול להסך את רגליו ודוד ואנשיו

אנשיכם ל׳ וסימ׳ ומי גוי גדול ... עמדי ... ושמרתם לעשות משה עבד יי׳ ויאמר יי׳ אל יהושע
ויאמרו אנשי דוד אליו׃

א מלין כת׳ ב וקר׳ חד וסימנ׳ כטוב מבכמין למרכב מהמערה מחוי בחרבותיהם ודברי ימים מנחת בונעם׃

בירכתי המערה ישבים׃ ואתא לחטרי ענא דעל אורחא ותמן מערתא ועל
שאול למעבד צרכיה ודוד וגברוהי בסיפי מערתא יתבין׃ ויאמרו אנשי דוד
אליו הנה היום אשר אמר יהוה אליך הנה אנכי נתן איביך לפניך ועשית לו
כאשר יטב בעיניך ויקם דוד ויכרת את כנף המעיל אשר לשאול בלט׳ ואמרו
גברי דוד ליה הא יומא דאמר ײ לך הא אנא מסר ית בעיל דבבך בידך ותעביד
ליה כמא דתקין בעינך וקם דוד ופסק ית כנף מעילא דלשאול בלז׳ ויהי אחרי
כן ויך לב דוד אתו על אשר כרת את כנף אשר לשאול׃ והוה בתר כין וחש דוד
בלביה על דפסק ית כנפא דלשאול׃ ויאמר לאנשיו חלילה לי מיהוה אם אעשה
את הדבר הזה לאדני למשיח יהוה לשלח ידי בו כי משיח יהוה הוא׃ ואמר
לגברוהי חס לי מן קדם ײ אם אעביד ית פתגמא הדין לרבוני למשיחא דײ לאושטא
ידי ביה ארי משיחא דײ הוא׃ וישסע דוד את אנשיו בדברים ולא נתנם לקום
אל שאול ושאול קם מהמערה וילך בדרך׃ ופייס דוד ית גברוהי בפתגמיא
ולא שבקינון למקם לות שאול ושאול קם ממערתא ואזל באורחא׃

ויקם דוד אחרי כן ויצא מן המערה ויקרא אחרי שאול לאמר אדני
המלך ויבט שאול אחריו ויקד דוד אפים ארצה וישתחו׃ וקם דוד בתר כין ונפק
מן מערתא וקרא בתר שאול למימר רבוני מלכא ואסתכי שאול לאחורוהי
וכרע דוד על אפוהי על ארעא וסגיד׃ ויאמר דוד לשאול למה תשמע את דברי
אדם לאמר הנה דוד מבקש רעתך׃ ואמר דוד לשאול למא את שמע ית
פתגמי בני אנשא למימר הא דוד בעי בשתך׃ הנה היום הזה ראו עיניך את
אשר נתנך יהוה היום בידי במערה ואמר להרגך ותחס עליך ואמר לא אשלח
ידי באדני כי משיח יהוה הוא׃ הא יומא דין חזאה עינך ית דמסרך ײ יומא
דין בידי במערתא ואמרו אחרנין למקטלך וחסית עלך ואמרית לא אושיט
ידי ברבוני ארי משיחא דײ הוא׃ ואבי ראה גם ראה את כנף מעילך בידי
כי בכרתי את כנף מעילך ולא הרגתיך דע וראה כי אין בידי רעה ופשע ולא
חטאתי לך ואתה צדה את נפשי לקחתה׃ ורבוני אסתכל אף חזי ית כנף מעילך
בידי ארי במפסקי ית כנף מעילך ולא קטלתך דע וחזי ארי לית בידי חוב וסרחן

נשאהו קול ב׳ וסימנ׳ ועשו ליונתס שאול ושאול את קלו׃ ויקרא ב׳ וסימנ׳ עבמצ לציון ישקיף

דלא חטית לך ואת כמין על נפשי למקטלה׃ ישפט יהוה ביני ובינך ונקמני
יהוה ממך וידי לא תהיה בך׃ ידין יי בינא ובינך ויתפרע לי יי מנך וידי לא תהי
בך׃ כאשר יאמר משל הקדמני מרשעים יצא רשע וידי לא תהיה בך׃ כמא
דאמרין מתלא מלקדמין מרשיעיא תפוק חובתהון וידי לא תהי בך׃ אחרי מי יצא
מלך ישראל אחרי מי אתה רדף אחרי כלב מת אחרי פרעש אחד׃ בתר
מן נפק מלכא דישראל בתר מן את רדיף בתר חליש חד בתר הדיוט חד׃ והיה יהוה
לדין ושפט ביני ובינך וירא וירב את ריבי וישפטני מידך׃ ויהי יי לדין ועביר
דין בינא ובינך וגלי קדמוהי ידין דיני ויתפרע עלבני מנך׃ ויהי
ככלות דוד לדבר את הדברים האלה אל שאול ויאמר שאול הקלך זה בני דוד
וישא שאול קלו ויבך׃ והוה כד שיצי דוד למללא ית פתגמיא האלין עם שאול
ואמר שאול הקלך דין ברי דוד וארים שאול קליה ובכא׃ ויאמר אל דוד
צדיק אתה ממני כי אתה גמלתני הטובה ואני גמלתיך הרעה׃ ואמר לדוד
זכי את מני ארי את גמלתני טבתא ואנא גמלתך בישתא׃ ואת הגדת היום
את אשר עשיתה אתי טובה את אשר סגרני יהוה בידך ולא הרגתני׃ ואת
חויתא יומא דין ית דעבדתא עמי טבון ית דמסרני יי בידך ולא קטלתני׃
וכי ימצא איש את איבו ושלחו בדרך טובה ויהוה ישלמך טובה תחת היום
הזה אשר עשיתה לי׃ וארי ישכח גבר ית בעיל דבביה וישלחניה באורח תקנא
ויי ישלמינך טבתא חלף יומא הדין דעבדת לי׃ ועתה הנה ידעתי כי מלך
תמלוך וקמה בידך ממלכת ישראל׃ וכען הא ידענא ארי ממלך תמלוך ותתקיים
בידך מלכותא דישראל׃ ועתה השבעה לי ביהוה אם תכרית את זרעי אחרי
ואם תשמיד את שמי מבית אבי׃ וכען קיים לי במימרא דיי דלא תשיצי ית
בני בתרי ולא תפסיק ית שמי מבית אבא׃ וישבע דוד לשאול וילך שאול
אל ביתו ודוד ואנשיו עלו על המצודה׃ וקיים דוד לשאול ואזל שאול לביתה
ודוד וגברוהי סליקו למצדא׃ וימת שמואל ויקבצו כל ישראל כה
ויספדו לו ויקברהו בביתו ברמה ויקם דוד וירד אל מדבר פארן׃ ומית שמואל
ואתכנשו כל ישראל וספדו עלוהי וקברוהי בביתיה ברמתא וקם דוד ונחת

ואיש במעון ומעשהו בכרמל מלת ... ואיש במעון מלת שבשתין פוסקין ... במעון הוא חוץ בכרמל אני כותב ובשתין פוסקין בכרמל הוא חוץ במעון אני כותב לפי שלאו הלכה בשני מקומות׃
תורה וישב יעקב כתובים באו בניס עד נחלתיך׃

למדברא דפארן׃ ואיש במעון ומעשהו בכרמל והאיש גדול מאד
ולו צאן שלשת אלפים ואלף עזים ויהי בגזז את צאנו בכרמל׃ וגברא
במעון ונכסוהי בכרמלא וגברא רב לחדא וליה ען תלתא אלפין ואלף עזין והוה
במגז ית עניה בכרמלא׃ ושם האיש נבל ושם אשתו אביגיל והאשה טובת
שכל ויפת תאר והאיש קשה ורע מעללים והוא כלבו׃ ושום גברא נבל
ושום אתתיה אביגיל ואתתא חכימת מדע ושפירת ריו וגברא קשי וביש
עובדין והוא מדבית כלב׃ וישמע דוד במדבר כי גזז נבל את צאנו׃ ושמע
דוד במדברא ארי גזיז נבל ית עניה׃ וישלח דוד עשרה נערים ויאמר דוד
לנערים עלו כרמלה ובאתם אל נבל ושאלתם לו בשמי לשלום׃ ושלח דוד
עסרה עולימין ואמר דוד לעולימיא סקו לכרמלא ותהכון לות נבל ותשאלון
ליה בשמי לשלם׃ ואמרתם כה לחי ואתה שלום וביתך שלום וכל אשר לך
שלום׃ ותימרון כדין לחייך ואת שלם וביתך שלם וכל דילך שלם׃ ועתה
שמעתי כי גזזים לך עתה הרעים אשר לך עמנו לא הכלמנום ולא
נפקד להם מאומה כל ימי היותם בכרמל׃ וכען שמעית ארי גזזין לך כען
רעיא דילך הוו עמנא לא אכלימנכון ולא שגא להון מדעם כל יומין דהוו
בכרמלא׃ שאל את נעריך ויגידו לך וימצאו הנערים חן בעיניך כי על
יום טוב בנו תנה נא את אשר תמצא ידך לעבדיך ולבנך לדוד׃ שאיל ית עולימך
ויחוון לך וישכחון עולימיא רחמין בעינך ארי על יום טב אתינא הב כען ית
דתשכח ידך לעבדך ולברך לדוד׃ ויבאו נערי דוד וידברו אל נבל ככל
הדברים האלה בשם דוד וינוחו׃ ואתו עולימי דוד ומלילו עם נבל ככל
פתגמיא האלין בשמא דדוד ופסקו׃ ויען נבל את עבדי דוד ויאמר מי דוד
ומי בן ישי היום רבו עבדים המתפרצים איש מפני אדניו׃ ואתיב נבל ית
עבדי דוד ואמר מן דוד ומן בר ישי יומא דין סגיאין עבדיא דערקין ודמסרין
גבר מן קדם רבוניה׃ ולקחתי את לחמי ואת מימי ואת טבחתי אשר טבחתי
לגזזי ונתתי לאנשים אשר לא ידעתי מאי זה המה׃ ואסב ית מיכלי וית משתי
וית שירותי דאתקינית לגזזי ואתין לגבריא דלא ידעיתאי מנן אנון׃ ויהפכו

ושם אחד פישון ... ושם הנהר השני ... ושם האיש ... ושם אשתו ...
... ושם האשה ... ושם האיש ...
ויגידו ... ויגידו לך ... ויגידו לו ...

והאנשים ה׳ ריש פסוק וסימ׳ רעי צאן איש ר שלח משה אשר עלו עמו הרפואתיהם טובים לנו מאד ינחשו וימהרו אשר לא מהן
עזים באמנה וחד והאנשים האלה שלמים׃ מהמדבר ב׳ וסימ׳ מהמדבר והלבנון מהמדבר לברך את אדניכם׃

כנערי דוד לדרכם וישבו ויבאו ויגדו לו ככל הדברים האלה׃ ואתחזרו עולימי
דוד לאורחהון ותבו ואתו וחויאו ליה ככל פתגמיא האלין׃ ויאמר דוד לאנשיו
חגרו איש את חרבו ויחגרו איש את חרבו ויחגר גם דוד את חרבו ויעלו אחרי
דוד כארבע מאות איש ומאתים ישבו על הכלים׃ ואמר דוד לגברוהי זריזו
גבר ית חרביה וזריזו גבר ית חרביה וזריז אף דוד חרביה וסליקו בתר דוד
כארבע מאה גברא ומאתן אשתארו למטר מנא׃ ולאביגיל אשת נבל הגיד
נער אחד מהנערים לאמר הנה שלח דוד מלאכים מהמדבר לברך את
אדנינו ויעט בהם׃ ולאביגיל אתת נבל חוי עולימא חד מעולימיא למימר
הא שלח דוד אזגדין ממדברא לברכא ית רבוננא וקץ בהון׃ והאנשים
טובים לנו מאד ולא הכלמנו ולא פקדנו מאומה כל ימי התהלכנו אתם
בהיותנו בשדה׃ וגבריא טבין לנא לחדא ולא אתכנענא ולא שגא לנא מדעם
כל יומין דהליכנא עמהון כד הוינא שרן בחקלא׃ חומה היו עלינו גם לילה
גם יומם כל ימי היותנו עמם רעים הצאן׃ שור מקף הוו עלנא אף בליליא אף
ביממא כל יומין דהוינא עמהון רען ענא׃ ועתה דעי וראי מה תעשי כי כלתה
הרעה אל אדנינו ועל כל ביתו והוא בן בליעל מדבר אליו׃ וכען דעי וחזאי מא
תעבדין ארי גמירא בישתא למיתי על רבוננא ועל כל ביתיה והוא גבר רשיע
מלמללא עמיה׃ ותמהר אבוגיל ותקח מאתים לחם ושנים נבלי יין וחמש
צאן עשוות וחמש סאים קלי ומאה צמקים ומאתים דבלים ותשם על החמרים׃
ואוחיאת אביגיל ונסיבת מאתן גריצן דלחים ותרין גרבין דחמר וחמיש ען
תכבלא וחמיש סאין קליא ומאה אתכלין דענבין יבישין ומאתן מכן דבילתא
ושויאת על חמריא׃ ותאמר לנעריה עברו לפני הנני אחריכם באה ולאישה
נבל לא הגידה׃ ואמרת לעולימהא עברו קדמי הא אנא בתריכון אתיא ולבעלה
נבל לא חויאת׃ והיה היא רכבת על החמור וירדת בסתר ההר והנה דוד
ואנשיו ירדים לקראתה ותפגש אתם׃ והוה היא רכיבא על חמרא ונחתא
בסטר טורא והא דוד וגברוהי נחתין לקדמותה וערעת יתהון׃ ודוד אמר
אך לשקר שמרתי את כל אשר לזה במדבר ולא נפקד מכל אשר לו מאומה

מדבר ט׳ וסימ׳ השמר לך מדבר וישמעו את הקול מדבר ויכל משה ועתה דעי מה תעשי ואשמע מדבר מהכית ואשמע
חת מדבר אלי סרפה רע מטוב שקר מדבר דרך כלה נצר לשונך מרע ומדבר המלך הנערה אשר כתי׳ יחיד

בחה יא מעע בצף ומומיאמרן שלום אל חבר לנעריך מנעשיה קול שמועה ויהם דיונך מגדל עדר משפחות מצרים תוחלת ממושכה
ובזה המגרה בחה בערע היא צחה וכל מלפי ויתר לות כד מן תרין והשמועה מתה דלפיה

וישב לי רעה תחת טובה׃ ודוד אמר ברם לשקרא נטרית ית כל דלדין במדברא
ולא שגא מכל דליה מדעם ואתיב לי בישתא חלף טבתא׃ כה יעשה אלהים לאיבי
דוד וכה יסיף אם אשאיר מכל אשר לו עד אור הבקר משתין בקיר׃ כדין יעביד
יי לסנאי דוד וכדין יוסיף אם אשאר מכל דליה עד מיהר צפרא ידע מדע׃
ותרא אביגיל את דוד ותמהר ותרד מעל החמור ותפל לאפי דוד על פניה
ותשתחו ארץ׃ וחזת אביגיל ית דוד ואוחיאת ואתרכינת מעל חמרא ונפלת
לאפי דוד על אפהא וסגידת על ארעא׃ ותפל על רגליו ותאמר בי אני אדני
העון ותדבר נא אמתך באזניך ושמע את דברי אמתך׃ ונפלת קדם רגלוהי
ואמרת בבעו עלי רילי רבוני חובא ותמליל כען אמתך קדמך ושמע ית
פתגמי אמתך׃ אל נא ישים אדני את לבו אל איש הבליעל הזה על נבל כי
כשמו כן הוא נבל שמו ונבלה עמו ואני אמתך לא ראיתי את נערי אדני אשר
שלחת׃ לא כען ישוי רבוני ית לביה על גברא שטיא הדין על נבל ארי
כשמיה כין הוא נבל שמיה וטפשותא עמיה ואנא אמתך לא חזיתי ית עולימי
רבוני דשלחתא׃ ועתה אדני חי יהוה וחי נפשך אשר מנעך יהוה מבוא בדמים
והושע ידך לך ועתה יהיו כנבל איביך והמבקשים אל אדני רעה׃ וכען רבוני
קיים הוא יי וחיי נפשך דמנעך יי מלמשפך דם זכי ולמפרק ידך לך וכען יהון
כנבל סנאך ודתבעין על רבוני בשתא׃ ועתה הברכה הזאת אשר הביא שפחתך
לאדני ונתנה לנערים המתהלכים ברגלי אדני׃ וכען תקרבתא הדא דאיתיאת
אמתך לרבוני ותתיהיב לעולימיא דמשמשין קדם רבוני׃ שא נא לפשע
אמתך כי עשה יעשה יהוה לאדני בית נאמן כי מלחמות יהוה אדני נלחם
ורעה לא תמצא בך מימיך׃ שבוק כען לחובי אמתך ארי קימא יקיים יי
לרבוני מלכו קימא ארי קרבי עמא דיי רבוני מגיח ובישתא לא אשתכחת
בך מיומך׃ ויקם אדם לרדפך ולבקש את נפשך והיתה נפש אדני צרורה
בצרור החיים את יהוה אלהיך ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע׃
וקם אנשא למרדפך ולמבעי למקטלך ותהי נפשא דרבוני גניזא בגנז חיי
עלמא קדם יי אלהך וית נפש בעלי דבבך יפלחינה כמא דמפלחין אבנא בקלעא׃

ותדבר ג׳ ותדבר נא אמתך למה תחמר יעקב ביום ההוא יפתח פיך ורעה ט׳ ב׳ טבין וז׳ בישין וסימנ׳ ורעה
כמחיך ורעה לך זאת ורעה לא תמצא בך גם זה ורעה לא ראיכן ועם רשעים
עליהם מנוס ורעה הכרמל ועמר ורעה מבוץ יבר הלין טבין

ואולם ל ריש פסוק וכות בעבור זאת חיאב מנעני ואולם הפסא מלאהי כוח וכל איוב כולי מנה ופיס שלחיוך כתי חורים אל אל
אשרי אדבר: הביאתי ג וסימ דוד שלמה אסתר וחד והביאה חותם:

והיה כי יעשה יהוה לאדני ככל אשר דבר את הטובה עליך וצוך לנגיד על
ישראל ויהי ארי יקיים יי לרבוני כמא דמליל לאיתאה טבתא עלך ויפקדנך
למהוי מלכא על ישראל ולא תהיה זאת לך לפוקה ולמכשול לב לאדני ולשפך
דם חנם ולהושיע אדני לו והיטב יהוה לאדני וזכרת את אמתך ולא תהי לך
דא לצפא ולתקלת לב לרבוני ולמשפך דם זכי מגן ולמפרק רבוני ליה וכד יוטיב
יי לרבוני ותדכר ית אמתך ויאמר דוד לאביגל ברוך יהוה
אלהי ישראל אשר שלחך היום הזה לקראתי ואמר דוד לאביגל בריך יי
אלהא דישראל דשלחיך יומא דין לקדמותי וברוך טעמך וברוכה את
אשר כלתני היום הזה מבוא בדמים והשע ידי לי ובריך טעמיך ובריכא
את דמנעתיני יומא דין מלמשפך דם זכי ולמפרק ידי לי ואולם חי יהוה
אלהי ישראל אשר מנעני מהרע אתך כי לולי מהרת ותבאתי לקראתי כי אם
נותר לנבל עד אור הבקר משתין בקיר וברם קיים הוא יי אלהא דישראל
דמנעני מלאבאשא ליך ארי אלו לא פון אוחית ואתית לקדמותי אהין אשתאר
לנבל עד מיהר צפרא ידע מדע ויקח דוד מידה את אשר הביאה לו ולה
אמר עלי לשלום לביתך ראי שמעתי בקולך ואשא פניך וקביל דוד מנה
ית דאיתיאת ליה ולה אמר סקי לשלם לביתיך חזא דקבילית מניך ונסיבית
אפיך ותבא אביגיל אל נבל והנה לו משתה בביתו כמשתה המלך ולב
נבל טוב עליו והוא שכר עד מאד ולא הגידה לו דבר קטן וגדול עד אור
הבקר ואתת אביגיל לות נבל והא ליה משתיא בביתיה כמשתי מלכיא
ולבא דנבל שפיר עלוהי והוא רוי עד לחדא ולא חויאת ליה פתגם זעיר ורב
עד מיהר צפרא ויהי בבקר בצאת היין מנבל ותגד לו אשתו את הדברים
האלה וימת לבו בקרבו והוא היה לאבן והוה בצפרא כד פג חמרא מנבל
וחויאת ליה אתתיה ית פתגמיא האלין ומית ליביה במעוהי והוא הוה כאבנא
ויהי כעשרת הימים ויגף יהוה את נבל וימת והוה לזמן עסרה יומין ומחא
יי ית נבל ומית וישמע דוד כי מת נבל ויאמר ברוך יהוה אשר רב את
ריב חרפתי מיד נבל ואת עבדו חשך מרעה ואת רעת נבל השיב יהוה בראשו

עלי ז וסימ באר טנע לה עלי לשלום לביתך יעורי מגדי על הרגבה עלי לך הגלעד ועלי גלעד וקחי צרי לרבלה ג בלשו וסימ
ולא מצאה היונה אשר לא כסתה כף רגלה ההלכות לרגלה וברוך ג ריש פסוק וסימ וברוך אל עליון וברוך טעמך וברוך
אם כבודו חד כתיב וג' כבכי וג' בכתו חשך ג פס וסימ חיכנו גלאת לביתה חשך מרעה כי חשך ואף הנה חשך יי ובהתפכתם
חשך יהלך כתיב מרדף כתב קמ:

המדברה׳ ובהלך לקראת מנעך והשעיר ושמך כיחון הזירות ואת ספו ולבנן ונס ונקע ויפטו וינקון ושלחתי והראש אחד
ויחן שאול ובהשבנך המדברה׃ חסכ׳ ויאמר אבישי׃ חשבון וכלוב אחי שוחה׃ חשברך לבני ידין דכליך׃ חסקך

וישלח דוד וידבר באביגיל לקחתה לו לאשה׃ ושמע דוד ארי מית נבל ואמר
בריך יי׳ דדן ית דין חסודאי מידא דנבל וית עבדיה מנע מלמעבד בישא וית
בישת נבל אתיב יי׳ ברישיה ושלח דוד ושאיל באביגיל למסבה ליה לאתו׃
ויבאו עבדי דוד אל אביגיל הכרמלה וידברו אליה לאמר דוד שלחנו אליך
לקחתך לו לאשה׃ ואתו עבדי דוד לות אביגיל לכרמלא ומלילו עמה למימר
דוד שלחנא לותיך למסביך ליה לאתו׃ ותקם ותשתחו אפים ארצה ותאמר
הנה אמתך לשפחה לרחץ רגלי עבדי אדני׃ וקמת וסגידת על אפהא על
ארעא ואמרת הא אמתך לאמהו לאסחאה רגלי עבדי רבוני׃ ותמהר ותקם
אביגיל ותרכב על החמור וחמש נערתיה ההלכות לרגלה ותלך אחרי מלאכי
דוד ותהי לו לאשה׃ ואוחיאת וקמת אביגיל ורכיבת על חמרא וחמיש
עולימתהא אזלן לקבלה ואזלת בתר אזגדי דוד והות ליה לאתו׃ ואת
אחינעם לקח דוד מיזרעאל ותהיין גם שתיהן לו לנשים׃ וית אחינעם נסיב
דוד מיזרעאל והואה אף תרויהון ליה לנשין׃ ושאול נתן את
מיכל בתו אשת דוד לפלטי בן ליש אשר מגלים׃ ושאול יהב ית מיכל ברתיה
אתת דוד לפלטי בר ליש דמגלים׃ ויבאו הזפים אל שאול הגבעתה לאמר
הלא דוד מסתתר בגבעת החכילה על פני הישימן׃ ואתו אנש זיף לות שאול
לגבעתא למימר הלא דוד מטמר בגבעת חכילה דעל אפי ישימון׃ ויקם
שאול וירד אל מדבר זיף ואתו שלשת אלפים איש בחורי ישראל לבקש את
דוד במדבר זיף׃ וקם שאול ונחת למדברא דזיף ועמיה תלתה אלפין גברא
בחורי ישר׳ למבעי ית דוד במדברא דזיף׃ ויחן שאול בגבעת החכילה
אשר על פני הישימון על הדרך ודוד ישב במדבר וירא כי בא שאול אחריו
המדברה׃ ושרא שאול בגבעת חכילה דעל אפי ישימון על אורחא ודוד יתיב
במדברא וחזא ארי אתא שאול בתרוהי למדברא׃ וישלח דוד מרגלים וידע
כי בא שאול אל נכון׃ ושלח דוד מאללין וידע ארי אתא שאול בקשוט׃ ויקם
דוד ויבא אל המקום אשר חנה שם שאול וירא דוד את המקום אשר שכב שם
שאול ואבנר בן נר שר צבאו ושאול שכב במעגל והעם חנים סביבתו׃ וקם

אם יקח מי יהנך כמוה לי׳ ואל קין ואל הביקו׃ אשור כבמר על דרך השמיבך קום וירד רביב׃ אשלמה ואחי בקול תודה׳ ל׳
חשיך ל׳ אהבך אני׳ אך׳ ואל אמר ל׳ ואל ואל חתיך׳ חשבן ל׳ נכם פורה חשכה ל׳ לא חתלה׳ מריר׳ חשבע ל׳ ויאמר אחרים חשורכן ל׳
עהה ב׳ בכוכו׃ השמים אבל השמים אחתנו׃ מסקל ל׳ ויבא את קלקל׃ חשוך חרץ שמלכך׃ אשכל ל׳ במר אשכל חשורכן
והט אשורכן׃ חשמים ל׳ והטמא אותם׃

דוד ואתא לאתרא דשרא תמן שאול וחזא דוד ית אתרא דשכיב תמן שאול
ואבנר בר נר רב חיליה ושאול שכיב בברקומא ועמא שרן סחרנוהי׃ ויען
דוד ויאמר אל אחימלך החתי ואל אבישי בן צרויה אחי יואב לאמר מי ירד
אתי אל שאול אל המחנה ויאמר אבישי אני ארד עמך׃ ואתיב דוד ואמר
לאחימלך חתאה ולאבישי בר צרויה אחוהי דיואב למימר מן ייחות עמי לות
שאול למשריתא ואמר אבישי אנא איחות עמך׃ ויבא דוד ואבישי אל העם
לילה והנה שאול שכב ישן במעגל וחניתו מעוכה בארץ מראשתו ואבנר
והעם שכבים סביבתו׃ ואתא דוד ואבישי לות עמא בליליא והא שאול שכיב
דמיך בברקומא ומורניתיה נעיצא בארעא איסדוהי ואבנר ועמא שרן
סחרנוהי׃ ויאמר אבישי אל דוד סגר אלהים היום את איבך
בידך ועתה אכנו נא בחנית ובארץ פעם אחת ולא אשנה לו׃ ואמר אבישי
לדוד מסר יי יומא דין ית בעיל דבבך בידך וכען אמחיניה כען במורניתא ואנעזניה
בארעא זמנא חדא ולא אתני ליה׃ ויאמר דוד אל אבישי אל תשחיתהו
כי מי שלח ידו במשיח יהוה ונקה׃ ואמר דוד לאבישי לא תחבלינה ארי מן
אושיט ידיה במשיחא דיי וזכא׃ ויאמר דוד חי יהוה כי
אם יהוה יגפנו או יומו יבוא ומת או במלחמה ירד ונספה׃ ואמר דוד קיים
הוא יי אלהין מן קדם יי יתמחי או יומיה ימטי וימות או בקרבא ייחות ויתקטיל׃
חלילה לי מיהוה משלח ידי במשיח יהוה ועתה קח נא את החנית אשר
מראשתו ואת צפחת המים ונלכה לנו׃ חס לי מן קדם יי מלאושטא ידי במשיחא
דיי וכען סב כען ית מורניתא דאיסדוהי וית מנא דמיא וניזיל לנא׃ ויקח
דוד את החנית ואת צפחת המים מראשתי שאול וילכו להם ואין ראה ואין יודע
ואין מקיץ כי כלם ישנים כי תרדמת יהוה נפלה עליהם׃ ונסיב דוד ית מורניתא
וית מנא דמיא מאיסדוי שאול ואזלו להון ולית דחזי ולית דידע ולית דמתער
ארי כלהון דמכין ארי שינא תקיפא מן קדם יי נפלת עליהון׃ ויעבר דוד העבר
ויעמד על ראש ההר מרחק רב המקום ביניהם׃ ועבר דוד עיברא וקם
על ריש טורא מרחיק סגי אתרא ביניהון׃ ויקרא דוד אל העם ואל אבנר

בנר לאמר הלוא תענה אבנר ויען אבנר ויאמר מי אתה קראת אל המלך׃ וקרא
דוד לעמא ולאבנר בר נר למימר הלא תתיב אבנר ואמר מן דין דקרי ברישׁ מלכא׃
ויאמר דוד אל אבנר הלוא איש אתה ומי כמוך בישראל
ולמה לא שמרת אל אדניך המלך כי בא אחד העם להשחית את המלך אדניך׃
ואמר דוד לאבנר הלא גברא את ומן כותך בישראל ולמא לא כטרתא על
רבונך מלכא ארי אתא חד מעמא לחבלא ית מלכא רבונך׃ לא טוב הדבר הזה
אשר עשית חי יהוה כי בני מות אתם אשר לא שמרתם על אדניכם על
משיח יהוה ועתה ראה אי חנית המלך ואת צפחת המים אשר מראשתו׃ לא
תקין פתגמא הדין דעבדתא קיים הוא יי ארי גברי חייבי קטול אתון דלא
כטרתון על רבונכון על משיחא דיי וכען חזי אי מורניתא דמלכא וית מנא
דמיא דאיסדוהי׃ ויכר שאול את קול דוד ויאמר הקולך זה בני דוד ויאמר
דוד קולי אדני המלך׃ ואשתמודע שאול ית קלא דדוד ואמר הקלך דין ברי דוד
ואמר דוד קלי רבוני מלכא׃ ויאמר למה זה אדני רדף אחרי עבדו כי מה
עשיתי ומה בידי רעה׃ ואמר למא דנן רבוני רדיף בתר עבדיה ארי מא
עבדית ולית בידי בישא׃ ועתה ישמע נא אדני המלך את דברי עבדו אם
יהוה הסיתך בי ירח מנחה ואם בני האדם ארורים הם לפני יהוה כי גרשוני
היום מהסתפח בנחלת יהוה לאמר לך עבד אלהים אחרים׃ וכען ישמע כען
רבוני מלכא ית פתגמי עבדיה אם מן קדם יי אתגריתא בי יתקבל קרבנך ברעוא
ואם בני אנשא ליטין אנון קדם יי ארי תרכוני יומא דין מלמדר באחסנת עמא
דיי למימר איזיל דור ביני עממיא פלחי טעותא׃ ועתה אל יפל דמי ארצה
מנגד פני יהוה כי יצא מלך ישראל לבקש את פרעש אחד כאשר ירדף
הקרא בהרים׃ וכען לא יתאשד דמי לארעא מן קדם מימרא דיי ארי נפק
מלכא דישראל למבעי ית פרעוש חד כמא דמתרדיף קוראה בטורא׃ ויאמר
שאול חטאתי שוב בני דוד כי לא ארע לך עוד תחת אשר יקרה נפשי בעיניך
היום הזה הנה הסכלתי ואשגה הרבה מאד׃ ואמר שאול חבית תוב ברי דוד
ארי לא אבאיש לך עוד חלף דיקרת נפשי בעינך יומא הדין הא אסתכלית

יום אחד ג׳ וסימ׳ ויהי ערב למען אשכל ודמשק לא יום אחד ויש גלה את חרון אספה ויכרת עץ ויחליפהו והיה יום אחד ויכלו וחד עד יום האחד ועמרי׳

ואתפשית סגי לחדא׃ ויען דוד ויאמר הנה החנית המלך ויעבר אחד מהנערים
ויקחה׃ ואתיב דוד ואמר הא מורניתא דמלכא ויעבר חד מעולימיא ויסבה׃
ויהוה ישיב לאיש את צדקתו ואת אמנתו אשר נתנך יהוה היום ביד ולא
אביתי לשלח ידי במשיח יהוה׃ ויי יתיב לגבר ית זכותיה וית קשטיה דמסרך
יי יומא דין בידי ולא אביתי לאושטא ידי במשיחא דיי׃ והנה כאשר גדלה
נפשך היום הזה בעיני כן תגדל נפשי בעיני יהוה ויצלני מכל צרה׃ והי כמא
דיקרת נפשך יומא הדין בעיני כין תיקר נפשי קדם יי וישיזבנני מכל
עקא׃ ויאמר שאול אל דוד ברוך אתה בני דוד גם עשה תעשה וגם יכל
תוכל וילך דוד לדרכו ושאול שב למקומו׃ ואמר שאול לדוד בריך את ברי
דוד אף ממלך תמלוך ואף אצלחא תצלח ואזל דוד לאורחיה ושאול תב
לאתריה׃ ויאמר דוד אל לבו עתה אספה יום אחד ביד
שאול אין לי טוב כי המלט אמלט אל ארץ פלשתים ונואש ממני שאול
לבקשני עוד בכל גבול ישראל ונמלטתי מידו׃ ואמר דוד בלביה כען דלמא
אתמסר יומא חד בידא דשאול לית לי מדעם דטב ארי אשתיזבא אשתיזב
לארע פלשתאי ויתנח מני שאול למבעני עוד בכל תחום ארעא דישראל
ואשתיזב מן ידיה׃ ויקם דוד ויעבר הוא ושש מאות איש עמו אל אכיש
בן מעוך מלך גת׃ וקם דוד ועבר הוא ושית מאה גברא דעמיה לות אכיש
בר מעוך מלכא דגת׃ וישב דוד עם אכיש בגת הוא ואנשיו איש וביתו דוד
ושתי נשיו אחינעם היזרעאלית ואביגיל אשת נבל הכרמלית׃ ויתיב דוד
עם אכיש בגת הוא וגברוהי גבר ואנש ביתיה דוד ותרתין נשוהי אחינעם
דמיזרעאל ואביגיל אתת נבל דמכרמלא׃ ויגד לשאול כי ברח דוד גת ולא
יוסף עוד לבקשו׃ ואתחוה לשאול ארי ערק דוד לגת ולא אוסיף עוד למבעיה׃
ויאמר דוד אל אכיש אם נא מצאתי חן בעיניך יתנו לי
מקום באחת ערי השדה ואשבה שם ולמה ישב עבדך בעיר הממלכה
עמך׃ ואמר דוד לאכיש אם כען אשכחית רחמין בעינך יתנון לי אתר בחדא
מקרוי חקלא ואתיב תמן ולמא יתיב עבדך בקרית מלכותא עמך׃ ויתן לו

איש וביתו ב׳ וסימ׳ שמות בני ישראל וישב דוד עם אכיש ואנשיו אשר עמו העלה דוד וביתו ו׳ וקימו ואלה שמות וישב דוד עם
אכיש ואנשיו אשר עמו וביתו אשר ישב שם ועשן גברוביהון עם האלהים׃

משפטו ומימוזיו ומעשק לא יחיה דוד כה אמר יי הנכי נגב היום ונורא הוא ממכון משפטו בקשו את יי כל ענוי ארץ עד עמית
בקרבה בחיק יוטל את הגורל לראשי ד׳ וסימ׳ שמר לראשי חשימך שום יוף חבוש לכובע לראשי שמאן תחת לראשי קדמ׳

אכיש ביום ההוא את צקלג לכן היתה צקלג למלכי יהודה עד היום הזה׃ ויהב
ליה אכיש ביומא ההוא ית ציקלג בכין הות ציקלג למלכיא דבית יהודה עד יומא
הדין׃ ויהי מספר הימים אשר ישב דוד בשדה פלשתים ימים
וארבעה חדשים׃ והוה מנין יומיא דיתיב דוד בקרוי פלשתאי יומין וארבעה
ירחין׃ ויעל דוד ואנשיו ויפשטו אל הגשורי והגרזי והעמלקי כי הנה ישבות והגזרי ק׳
הארץ אשר מעולם בואך שורה ועד ארץ מצרים׃ וסליק דוד וגברוהי
ואתנגדו על גשוראי וגזראי ועמלקאי ארי אנון יתבי ארעא דמעלמא מעלנא
דחגרא ועד ארעא דמצרים׃ והכה דוד את הארץ ולא יחיה איש ואשה ולקח
צאן ובקר וחמרים וגמלים ובגדים וישב ויבא אל אכיש׃ ומחי דוד ית יתבי
ארעא ולא מקיים גבר ואתא ושבי ען ותורין וחמרין וגמלין ונסיב לבושין
ותאיב ואתי לות אכיש׃ ויאמר אכיש אל פשטתם היום ויאמר דוד על נגב
יהודה ועל נגב הירחמאלי ואל נגב הקיני׃ ואמר אכיש לאן אתנגידתון יומא
דין ואמר דוד על דרום יהודה ועל דרום ירחמילאה ולדרום שלמאה׃
ואיש ואשה לא יחיה דוד להביא גת לאמר פן יגדו עלינו לאמר כה עשה דוד
וכה משפטו כל הימים אשר ישב בשדה פלשתים׃ וגבר ואתתא לא מקיים
דוד לאיתאה לגת למימר דלמא יחוון עלנא למימר כדין עבד דוד וכדין
הלכתיה כל יומיא דיתיב בקרוי פלשתאי׃ ויאמן אכיש בדוד לאמר הבאש
הבאיש בעמו בישראל והיה לי לעבד עולם׃ והימין אכיש בדוד למימר
אתגראה אתגרי בעמיה בישראל ויהי לי עבד פלח לעלם׃ ויהי כח
בימים ההם ויקבצו פלשתים את מחניהם לצבא להלחם בישראל ויאמר
אכיש אל דוד ידע תדע כי אתי תצא במחנה אתה ואנשיך׃ והוה ביומיא האינון
וכנשו פלשתאי ית משריתהון לחילא לאגחא קרבא בישראל ואמר אכיש לדוד
מדע תדע ארי עמי תפוק במשריתא את וגברך׃ ויאמר דוד אל אכיש לכן אתה
תדע את אשר יעשה עבדך ויאמר אכיש אל דוד לכן שמר לראשי אשימך
כל הימים׃ ואמר דוד לאכיש בכין את תדע ית דיעביד עבדך ואמר אכיש לדוד
בכין נטרא לרישי אשוינך כל יומיא׃ ושמואל מת ויספדו

ישב טון פת׳ וסימ׳ חברם ישב בבו בשחת לא היס את עבדי ואיש ואשה לא יחיה ויהי מספר ויהיו ישב דוד ויהי כאשר
וגם ישב שלמה ושלמה ישב וירבעם דאיס פן אפסים בני פרשתי ידו׃

ויירא יב וסימ׳ וירא ויאמר מה נורא ויירא יעקב מאד ויירא מרעם שמך ויקרא שמואל אליו וירא שאול את מחנה פלשתים וירא דוד את
כיום הזה ויירא שאול מלפני דוד וישמע המלך יהויקים ויירא ויברח יהושפט ויירא שאול את מחנה פלשתים וישם דוד את הדברים ויפל שמעו מלאך מהן

לו כל ישראל ויקברהו ברמה ובעירו ושאול הסיר את האבות ואת הידענים
מהארץ׃ ושמואל מית וספדו עלוהי כל ישראל וקברוהי ברמתא וספדו עלוהי
אנש בקרתיה ושאול פלי בדין וזכורו מארעא׃ ויקבצו פלשתים ויבאו ויחנו
בשונם ויקבץ שאול את כל ישראל ויחנו בגלבע׃ ואתכנשו פלשתאי ואתו
ושרון בשונם וכנש שאול ית כל ישראל ושרו בגלבע׃ וירא שאול את מחנה
פלשתים ויירא ויחרד לבו מאד׃ וחזא שאול ית משרית פלשתאי ודחיל וזע
לביה לחדא׃ וישאל שאול ביהוה ולא ענהו יהוה גם בחלמות גם באורים גם
בנביאם׃ ושאיל שאול במימרא דיי ולא קביל צלותיה יי אף בחלמיא אף
באוריא אף בספריא׃ ויאמר שאול לעבדיו בקשו לי אשת בעלת אוב ואלכה
אליה ואדרשה בה ויאמרו עבדיו אליו הנה אשת בעלת אוב בעין דור׃ ואמר
שאול לעבדוהי בעו לי איתתא דידעא לאסקא בדין ואהך לותה ואשתאיל בה
ואמרו עבדוהי ליה הא איתתא דידעא לאסקא בדין בעין דור׃ ויתחפש שאול
וילבש בגדים אחרים וילך הוא ושני אנשים עמו ויבאו אל האשה לילה ויאמר
קסומי נא לי באוב והעלי לי את אשר אמר אליך׃ ואשתני שאול ולבש לבושין
אחרנין ואזל הוא ותרין גברין עמיה ואתו לות איתתא בליליא ואמר קסומי
כען לי בבדין ואסיקי לי ית דאימר ליך׃ ותאמר האשה אליו הנה אתה ידעת
את אשר עשה שאול אשר הכרית את האבות ואת הידעני מן הארץ ולמה
אתה מתנקש בנפשי להמיתני׃ ואמרת איתתא ליה הא את ידעת ית דעבד
שאול דשיצי ית בדין וית זכורו מן ארעא ולמא את מתגרי בנפשי למקטלי׃
וישבע לה שאול ביהוה לאמר חי יהוה אם יקרך עון בדבר הזה׃ וקיים לה
שאול במימרא דיי למימר קיים הוא יי אם יערעינך חובא בפתגמא הדין׃
ותאמר האשה את מי אעלה לך ויאמר את שמואל העלי לי׃ ואמרת איתתא
ית מן אסיק לך ואמר ית שמואל אסיקי לי׃ ותרא האשה את שמואל ותזעק
בקול גדול ותאמר האשה אל שאול לאמר למה רמיתני ואתה שאול׃
וחזת איתתא ית שמואל וצוחת בקל רב ואמרת איתתא לשאול למימר למא
שקרתבי ואת שאול׃ ויאמר לה המלך אל תיראי כי מה ראית ותאמר האשה

בקשו לי וסימ׳ בעלת אוב ואלכה אליה בלשעמי׳ ג׳ בו בקשו פני לך אמר לבי הידעני ב׳ ... וסימ׳ ואיש או אשה וחכם
חרשים מתנקש בנפשי ... דהיום ... מל׳

ואלהים ה׳ וסימ׳ פקד יפקד אתכם ואלהים סר מעלי ואלהים אמר לבלעם ואלהים אלהי לא תדע ואלהים מלכי מקדם׃

אל שאול אלהים ראיתי עלים מן הארץ ואמר לה מלכא לא תדחלין ארי מא
חזית ואמרת אתתא לשאול למלאכא דיי׳ חזיתי דסליק מן ארעא ויאמר לה מה
תארו ותאמר איש זקן עלה והוא עטה מעיל וידע שאול כי שמואל הוא ויקד
אפים ארצה וישתחו ואמר לה מא חזויה ואמרת גברא סבא סליק והוא
עטיף מעילא וידע שאול ארי שמואל הוא וכרע על אפוהי על ארעא וסגיד
ויאמר שמואל אל שאול למה הרגזתני להעלות אתי ויאמר
שאול צר לי מאד ופלשתים נלחמים בי ואלהים סר מעלי ולא ענני עוד גם
ביד הנביאים גם בחלמות ואקראה לך להודיעני מה אעשה ואמר שמואל
לשאול למא אזעתני לאסקא יתי ואמר שאול עקת לי לחדא ופלשתאי מגיחין
קרבא בי ומימרא דיי׳ רחיק יתי ולא קביל צלותי עוד אף ביד ספריא אף בחלמיא
וקריתך לך להודעותני מא אעביד׃ ויאמר שמואל ולמה
תשאלני ויהוה סר מעליך ויהי ערך ואמר שמואל ולמא את שאיל יתי ומימרא
דיי׳ רחיק יתך והוה בסעדיה דגברא דאת בעיל דבביה ויעש יהוה לו כאשר
דבר בידי ויקרע יהוה את הממלכה מידך ויתנה לרעך לדוד וקיים יי׳ ליה
כמא דמליל בידי ואעדי יי׳ ית מלכותא מנך ויהבה לחברך לדוד כאשר לא
שמעת בקול יהוה ולא עשית חרון אפו בעמלק על כן הדבר הזה עשה לך יהוה
היום הזה כמא דלא קבילתא למימרא דיי׳ ולא עבדתא תקוף רגזיה בדבית
עמלק על כין פתגמא הדין עבד לך יי׳ יומא דין ויתן יהוה גם את ישראל
עמך ביד פלשתים ומחר אתה ובניך עמי גם את מחנה ישראל יתן יהוה ביד
פלשתים וימסר יי׳ אף ית ישראל עמך בידא דפלשתאי ומחר את ובנך עמי
אף ית משריתא דישראל ימסר יי׳ בידא דפלשתאי וימהר שאול ויפל מלא
קומתו ארצה וירא מאד מדברי שמואל גם כח לא היה בו כי לא אכל לחם
כל היום וכל הלילה ואוחי שאול ונפל מלי קומתיה לארעא ודחיל לחדא
מפתגמי שמואל אף חילא לא הוה ביה ארי לא אכל לחמא כל יממא וכל ליליא׃
ותבוא האשה אל שאול ותרא כי נבהל מאד ותאמר אליו הנה שמעה שפחתך
בקולך ואשים נפשי בכפי ואשמע את דבריך אשר דברת אלי ואתת אתתא

כל נביאים וירא חס׳ בס׳ ב׳ מל׳ בליש׳ וסימ׳ ויירא כל העם ...

לקלם ג חס׳ וסימ׳ וכל ישראל אשר סביבותם וימאן ויאמר לא אכל ואנכי תמכה לך חיל ולא מידעם ה׳ וסימ׳ לה בחולים ויאמרו שרי פלשתים ולמגחמים כקשק צולי דפיקו ואבקש מדם׳

לות שאול וחזת ארי אתבהיל לחדא ואמרת ליה הא קבילת אמתך מנך ומסרית
נפשי כעל גב לא אתקטלא ושמעית ית פתגמך דמלילתא עמי׃ ועתה שמע נא
גם אתה בקול שפחתך ואשמה לפניך פת לחם ואכול ויהי בך כח כי תלך בדרך׃
וכען קביל כען אף למימר אמתך ואשוי קדמך פיתא דלחמא ואכול ויהי בך
חילא ארי תיזיל באורחא׃ וימאן ויאמר לא אכל ויפרצו בו עבדיו וגם האשה
וישמע לקלם ויקם מהארץ וישב אל המטה׃ וסריב ואמר לא איכול ואתקיפו
ביה עבדוהי ואף איתתא וקביל למימרהון וקם מארעא ויתיב על ערסא׃
ולאשה עגל מרבק בבית ותמהר ותזבחהו ותקח קמח ותלש ותפהו מצות׃
ולאיתתא עיגל פטים בביתא ואוחיאת ונכסתיה ונסיבת קמחא ולשת ואפתיה
פטיר׃ ותגש לפני שאול ולפני עבדיו ויאכלו ויקמו וילכו בלילה ההוא׃ וקריבת כט
קדם שאול וקדם עבדוהי ואכלו וקמו ואזלו בליליא ההוא׃ ויקבצו
פלשתים את כל מחניהם אפקה וישראל חנים בעין אשר ביזרעאל׃ וכנשו
פלשתאי ית כל משריתהון לאפק וישראל שרן בעינא דביזרעאל׃ וסרני פלשתים
עברים למאות ולאלפים ודוד ואנשיו עברים באחרנה עם אכיש׃ וטורני
פלשתאי עברין למאון ולאלפין ודוד וגברוהי עברין בבתריתא עם אכיש׃
ויאמרו שרי פלשתים מה העברים האלה ויאמר אכיש אל שרי פלשתים
הלוא זה דוד עבד שאול מלך ישראל אשר היה אתי זה ימים או זה שנים ולא
מצאתי בו מאומה מיום נפלו עד היום הזה׃ ואמרו רברבי פלשתאי מא יהודאי
האלין ואמר אכיש לרברבי פלשתאי הלא דין דוד עבדא דשאול מלכא
דישראל דהוה עמי דנן יומין או דנן שנין ולא אשכחית ביה מדעם מיומא
דאתפרש לותי עד יומא הדין׃ ויקצפו עליו שרי פלשתים
ויאמרו לו שרי פלשתים השב את האיש וישב אל מקומו אשר הפקדתו שם
ולא ירד עמנו במלחמה ולא יהיה לנו לשטן במלחמה ובמה יתרצה זה
אל אדניו הלוא בראשי האנשים ההם׃ ורגיזו עלוהי רברבי פלשתאי ואמרו
ליה רברבי פלשתאי אתיב ית גברא ויתוב לאתריה דמניתיה תמן ולא ייחות
עמנא בקרבא ולא יהי לנא לסטן בקרבא ובמא יתרעי דין לות רבוניה הלא

שרי פלשתים ו וסימ׳ ויאמרו שרי פלשתים מה העברים ב׳ בפיכון ויקצפו עליו שרי פלשתים ב׳ בן אוך שרי פלשתים אמרו

והשכמתם ג' וסימ' סורו נא אל בית עבדכם והשכמתם לדרככם והשכמתם בבקר ואור לכם ולכו ג' וסימ' גם ינחכם גם בקריכם
ואת דעבון בתיכם והשכמתם בבקר ואור לכם׃

בר ישי גברא האנון הלוא זה דוד אשר יענו לו במחלות לאמר הכה שאול
באלפו ודוד ברבבתו׃ הלא דין דוד דמשמעין ליה בחנגא למימר קטל שאול
באלפין ודוד ברבון׃ ויקרא אכיש אל דוד ויאמר אליו חי יהוה
כי ישר אתה וטוב בעיני צאתך ובאך אתי במחנה כי לא מצאתי בך רעה
מיום באך אלי עד היום הזה ובעיני הסרנים לא טוב אתה׃ וקרא אכיש לדוד
ואמר ליה קיים הוא יי ארי כשר את ותקין בעיני מפקך ומיעלך עמי במשריתא
ארי לא אשכחית בך מדעם ביש מיומא דאתיתא לותי עד יומא הדין ובעיני
טרני לא תקין את׃ ועתה שוב ולך בשלום ולא תעשה רע בעיני סרני
פלשתים׃ וכען תוב ואיזיל בשלם ולא תעביד ביש בעיני טרני פלשתאי׃
ויאמר דוד אל אכיש כי מה עשיתי ומה מצאת בעבדך מיום
אשר הייתי לפניך עד היום הזה כי לא אבוא ונלחמתי באיבי אדני המלך׃
ואמר דוד לאכיש ארי מא עבדית ומא אשכחתא בעבדך מיומא דהויתי
משמיש קדמך עד יומא הדין ארי לא אהך ואגיח קרבא בסנאי רבוני מלכא׃
ויען אכיש ויאמר אל דוד ידעתי כי טוב אתה בעיני כמלאך האלהים אך שרי
פלשתים אמרו לא יעלה עמנו במלחמה׃ ואתיב אכיש ואמר לדוד ידענא
ארי תקין את בעיני כמלאכא דיי ברם רברבי פלשתאי אמרו לא יסק עמנא
בקרבא׃ ועתה השכם בבקר ועבדי אדניך אשר באו אתך והשכמתם בבקר
ואור לכם ולכו׃ וכען אקדים בצפרא ועבדי רבונך דאתו עמך ותקדמון
בצפרא וינהר לכון ותיזלון׃ וישכם דוד הוא ואנשיו ללכת בבקר
לשוב אל ארץ פלשתים ופלשתים עלו יזרעאל׃ ואקדים דוד הוא וגברוהי
למיזל בצפרא למתב לארע פלשתאי ופלשתאי סליקו ליזרעאל׃ ויהי
בבא דוד ואנשיו צקלג ביום השלישי ועמלקי פשטו אל נגב ואל צקלג
ויכו את צקלג וישרפו אתה באש׃ והוה כד אתא דוד וגברוהי לציקלג ביומא
תליתאה ועמלקאי אתנגידו על דרום ועל צקלג ומחו ית ציקלג ואוקידו יתה
בנורא׃ וישבו את הנשים אשר בה מקטן ועד גדול לא המיתו איש וינהגו
וילכו לדרכם׃ ושבו ית נשיא דבה מזעירא ועד רבא ולא קטלו אנש ודברו

[illegible]

ואזלו לאורחהון׃ ויבא דוד ואנשיו אל העיר והנה שרופה באש ונשיהם ובניהם
ובנתיהם נשבו׃ ואתא דוד וגברוהי לקרתא והא קליא בנורא ונשיהון ובניהון
ובנתהון אשתביאו׃ וישא דוד והעם אשר אתו את קולם ויבכו עד אשר אין
בהם כח לבכות׃ וארים דוד ועמא דעמיה ית קלהון ובכו עד דלא הוה בהון חילא
למבכי׃ ושתי נשי דוד נשבו אחינעם היזרעאלית ואביגיל אשת נבל הכרמלי׃
ותרתין נשי דוד אשתביאו אחינעם דמיזרעאל ואביגיל אתת נבל דמכרמלא׃
ותצר לדוד מאד כי אמרו העם לסקלו כי מרה נפש כל העם איש על בנו ועל
בנתיו ויתחזק דוד ביהוה אלהיו׃ ועקת לדוד לחדא ארי אמרו כל עמא למרגמיה
ארי מרת נפשא דכל עמא גבר על בנוהי ועל בנתיה ואיתקף דוד במימרא
דיי׳ אלהיה׃ ויאמר דוד אל אביתר הכהן בן אחימלך הגישה נא
לי האפוד ויגש אביתר את האפוד אל דוד׃ ואמר דוד לאביתר כהנא בר אחימלך
קריב כען לי איפודא וקריב אביתר כהנא ית איפודא לות דוד׃ וישאל דוד
ביהוה לאמר ארדף אחרי הגדוד הזה האשגנו ויאמר לו רדף כי השג תשיג
והצל תציל׃ ושאיל דוד במימרא דיי׳ למימר ארדוף בתר משריתא הדא
האדבקינה ואמר ליה רדוף ארי אדבקא תדביק ושיזבא תשיזיב׃ וילך דוד
הוא ושש מאות איש אשר אתו ויבאו עד נחל הבשור והנותרים עמדו׃ ואזל
דוד הוא ושית מאה גברא דעמיה ואתו עד נחלא דבסור ומקצתהון אשתארו׃
וירדף דוד הוא וארבע מאות איש ויעמדו מאתים איש אשר פגרו מעבר
את נחל הבשור׃ ורדף דוד הוא וארבע מאה גברא דעמיה ואשתארו מאתן
גברא דאתמנעו מלמעבר ית נחלא דבסור׃ וימצאו איש מצרי בשדה ויקחו
אתו אל דוד ויתנו לו לחם ויאכל וישקהו מים׃ ואשכחו גברא מצראה בחקלא
ואיתיאו יתיה לות דוד ויהבו ליה לחמא ואכל ואשקיוהי מיא׃ ויתנו לו פלח דבלה
ושני צמקים ויאכל ותשב רוחו אליו כי לא אכל לחם ולא שתה מים שלשה
ימים ושלשה לילות׃ ויהבו ליה פלח דבילתא ותרין אתכלין דענבין יבישין
ואכל ותבת רוחיה עליה ארי לא אכל לחמא ולא שתי מיא תלתא יומין ותלתא
לילוון׃ ויאמר לו דוד למי אתה ואי מזה אתה ויאמר נער מצרי

ושתים ו׳ חס׳ וסימ׳ חבלים ושתים וחגבים ונכס אבלים ושתים לפניו יהוה וישראל רבים ויקיון שם ויהי היום ובנו ובכלון עוד

אנכי עבד לאיש עמלקי ויעזבני אדני כי חליתי היום שלשה׃ ואמר ליה דוד
מן את ואי מדין את ואמר עולימא מצראה אנא עבדא דגברא עמלקאה ושבקני
רבוני ארי אתמרעית יומא דין דנן תלתא יומין׃ אנחנו פשטנו נגב הכרתי ועל
אשר ליהודה ועל נגב כלב ואת צקלג שרפנו באש׃ אנחנא אתנגידנא על דרום
כרתי ועל דליהודה ועל דרום כלב וית צקלג אוקידנא בנורא׃ ויאמר
אליו דוד התורדני אל הגדוד הזה ויאמר השבעה לי באלהים אם תמיתני ואם
תסגרני ביד אדני ואורדך אל הגדוד הזה׃ ואמר ליה דוד התחתנני למשריתא
הדא ואמר קיים לי במימרא דיי׳ דלא תקטלנני ולא תמסרנני בידא דרבוני
ואחתינך למשריתא הדא׃ וירדהו והנה נטשים על פני כל הארץ אכלים ושתים
וחגגים בכל השלל הגדול אשר לקחו מארץ פלשתים ומארץ יהודה׃ ואחתיה
והא רטישין על אפי כל ארעא אכלין ושתן וחגגין בכל עדאה סגיאה דשבו
מארע פלשתאי ומארעא דבית יהודה׃ ויכם דוד מהנשף ועד הערב למחרתם
ולא נמלט מהם איש כי אם ארבע מאות איש נער אשר רכבו על הגמלים
וינסו׃ ומחנון דוד מקבלא ועד עידן רמשא דיומא דבתרוהי ולא אשתיזב מנהון
אנש אלהין ארבע מאה גברא עולים דרכיבו על גמליא ואפכו׃ ויצל דוד את
כל אשר לקחו עמלק ואת שתי נשיו הציל דוד׃ ושיזיב דוד ית כל דשבו
עמלקאה וית תרתין נשוהי שיזיב דוד׃ ולא נעדר להם מן הקטן ועד הגדול
ועד בנים ובנות ומשלל ועד כל אשר לקחו להם הכל השיב דוד׃ ולא שגא
להון מן זעירא ועד רבא ועד בנין ובנן ומבזתא ועד כל דנסיבו להון כולא
אתיב דוד׃ ויקח דוד את כל הצאן והבקר נהגו לפני המקנה ההוא ויאמרו
זה שלל דוד׃ ושבא דוד ית כל ענא ותורי דברו קדם גיתיא האנון ואמרו דין
עדאה דדוד׃ ויבא דוד אל מאתים האנשים אשר פגרו מלכת אחרי דוד
וישבם בנחל הבשור ויצאו לקראת דוד ולקראת העם אשר אתו ויגש
דוד את העם וישאל להם לשלום׃ ואתא דוד לות מאתן גבריא דאתמנעו מלמיזל
בתר דוד ואותיבונון בנחלא דבסור ונפקו לקדמות דוד ולקדמות עמא
דעמיה וקריב דוד ית עמא ושאיל להון לשלם׃ ויען כל איש רע

ואת שתי ו׳ וסימ׳ בכותיך הכמצוות ואת שתי שפחותיו ואת שתי קנותיה וחביל ואת שתי נשיו האחד עות

יבואו ב̇ מל̇ ומיומ̇ יבואו הערלים האלה ויש מלא למה יבואון מלכי אשור כל גוים אשר עשיה׃ וישמה ב̇ חד חס̇ וד̇ מל̇ וסימ̇ וישמה הב̇ עורפו מל̇ וישמה לחק ולמשפט חס̇׃

ובליעל מהאנשים אשר הלכו עם דוד ויאמרו יען אשר לא הלכו עמי לא נתן
להם מהשלל אשר הצלנו כי אם איש את אשתו ואת בניו וינהגו וילכו׃ ואתיב
כל גבר ביש רשיע מגבריא דאזלו עם דוד ואמרו חלף דלא אזלו עמי לא נתין
להון מעדאה דשיזבנא אלהין גבר ית אתתיה וית בנוהי וידברון ויזלון׃
ויאמר דוד לא תעשו כן אחי את אשר נתן יהוה לנו וישמר אתנו ויתן
את הגדוד הבא עלינו בידנו׃ ואמר דוד לא תעבדון כין אחי ית דיהב יי לנא ונטר
יתנא ומסר ית משריתא דאתת עלנא בידנא׃ ומי ישמע לכם לדבר הזה כי כחלק
הירד במלחמה וכחלק הישב על הכלים יחדו יחלקו׃ ומן ישמע לכון לפתגמיא
האילין ארי כחולק דנחית בקרבא וכחולק דאשתאר למטר מנא כחדא יפלגון׃
ויהי מהיום ההוא ומעלה וישמה לחק ולמשפט לישראל עד היום הזה׃ והוה
מיומא ההוא ולעילא ושויה לגזירת דין לישראל עד יומא הדין׃ ויבא דוד אל
צקלג וישלח מהשלל לזקני יהודה לרעהו לאמר הנה לכם ברכה משלל איבי
יהוה׃ ואתא דוד לציקלג ושדר מעדאה לסבי יהודה לרחמוהי למימר הא לכון
מעדאת סנאי עמא דיי׃ לאשר בבית אל ולאשר ברמות נגב ולאשר
ביתר׃ לדבבית אל ולדברמות נגב ולדביתיר׃ ולאשר בערער ולאשר
בשפמות ולאשר באשתמע׃ ולדבערוער ולדבספמות ולדבאשתמוע׃
ולאשר ברכל ולאשר בערי הירחמאלי ולאשר בערי הקיני׃ ולדברכל ולדבקרוי
ירחמיאלאה ולדבקרוי שלמאה׃ ולאשר בחרמה ולאשר בכור עשן
ולאשר בעתך׃ ולדבחרמה ולדבכור עשן ולדבעתך׃ ולאשר בחברון
ולכל המקמות אשר התהלך שם דוד הוא ואנשיו׃ ולדבחברון ולכל אתריא
לא דהליך תמן דוד הוא וגברוהי׃ ופלשתים נלחמים בישראל
וינסו אנשי ישראל מפני פלשתים ויפלו חללים בהר הגלבע׃ ופלשתאי
מגיחין קרבא בישראל ואפכו אנשי ישראל מן קדם פלשתאי ונפלו קטילין
בטורא דגלבוע׃ וידבקו פלשתים את שאול ואת בניו ויכו פלשתים את
יהונתן ואת אבינדב ואת מלכי שוע בני שאול׃ ואדביקו פלשתאי ית שאול
וית בנוהי וקטלו פלשתאי ית יהונתן וית אבינדב וית מלכישוע בני שאול׃

וידבקו ג̇ וסימ̇ וידבקו גם המה וידבקו פלשתים את שאול ומכיר דדב̇ ימ̇ בקן ג̇ פת̇ וסימ̇ וירדפו אנשי ישראל ואשר בעמק
בעבר הירדן כי אם הכהנים ולא ידעו כי בליעל עשן ג̇ לשון קריא וסימ̇ לבנה ועתר ועשן ולאשר בכור עשן ואת עשן
ואת מגרשיה׃

המורים ב׳ בליש׳ ב׳ כת׳ המורים וחד כת׳ המרים וחד כת׳ המראים שמעו נא המרים מרים כת׳ ויחל מאד ב׳ בו מורים כת׳ וירו המוראים ק׳
מוראים כת׳: ובגדין ג׳ וסימ׳ וקדש הוא ובגדין ובנין את ראשו לא יפרע ויהי ביום השלישי היתה חוש אש בחיקו:

134
ותכבד המלחמה אל שאול וימצאהו המורים אנשים בקשת ויחל מאד מהמורים:
ותקיפו עבדי קרבא על שאול ואשכחוהי קשתיא גברין דאומנין מגד בקשתא
ודחיל לחדא מקשתיא: ויאמר שאול לנשא כליו שלף חרבך ודקרני בה פן יבואו
הערלים האלה ודקרני והתעללו בי ולא אבה נשא כליו כי ירא מאד ויקח
שאול את החרב ויפל עליה: ואמר שאול לנטיל זיניה שלוף חרבך וקטולני
בה דלמא ייתון ערליא האלין ויקטלונני ויתלעבון בי ולא אבא נטיל זיניה ארי
דחיל לחדא ונסיב שאול ית חרבא ונפל עלוהי: וירא נשא כליו כי מת שאול
ויפל גם הוא על חרבו וימת עמו: וחזא נטיל זיניה ארי מית שאול ונפל אף הוא
על חרביה ומית עמיה: וימת שאול ושלשת בניו ונשא כליו גם כל אנשיו
ביום ההוא יחדו: ומית שאול ותלתא בנוהי ונטיל זיניה אף כל גברוהי ביומא
ההוא כחדא: ויראו אנשי ישראל אשר בעבר העמק ואשר בעבר הירדן כי
נסו אנשי ישראל וכי מתו שאול ובניו ויעזבו את הערים וינסו ויבאו פלשתים
וישבו בהן: וחזו אנש ישראל דבעברא דמישרא ודבעברא דירדנא ארי אפכו
אנש ישראל וארי מיתו שאול ובנוהי ושבקו ית קרויא ואפכו ואתו פלשתאי
ויתיבו בהון: ויהי ממחרת ויבאו פלשתים לפשט את החללים
וימצאו את שאול ואת שלשת בניו נפלים בהר הגלבע: והוה ביומא דבתרוהי
ואתו פלשתאי לחלצא קטיליא ואשכחו ית שאול וית תלתא בנוהי קטילין
בטורא דגלבוע: ויכרתו את ראשו ויפשטו את כליו וישלחו בארץ פלשתים
סביב לבשר בית עצביהם ואת העם: ופסקו ית רישיה וחליצו ית זיניה ושלחו
בארע פלשתאי סחור סחור לבסרא בית טעותהון וית עמא: וישמו את כליו
בית עשתרות ואת גויתו תקעו בחומת בית שן: ושויאו ית מנוהי בית עשתרות
וית גופיה צלבו בחומת בית שן: וישמעו אליו ישבי יביש גלעד את אשר
עשו פלשתים לשאול: ושמעו עלוהי יתבי יביש גלעד ית דעבדו פלשתאי
לשאול: ויקומו כל איש חיל וילכו כל הלילה ויקחו את גוית שאול ואת גוית
בניו מחומת בית שן ויבאו יבשה וישרפו אתם שם: וקמו כל גבר גיבר ואזלו
כל ליליא ונסיבו ית גופא דשאול וית גופי בנוהי משורא דבית שן ואתו ליבש וקלו

אין מלין מן ב׳ ב׳ קדמ׳ פת׳ תב׳ נסיב נו וסימ׳ גויה גויות גופה גופות ישועה ישועות לערוגה לערוגות:

יחיה יה ויפיגן ויאמר אמר תפסלו ושמעו עשר אשר תמיעת כי אקול יקבל אוי מי יהיה משמו ל ויענך ויר עינבך והעמד עלין ואמתתהו
ועתה כל כיהי הבעל בכשך נתן והרבית לקח כל פשעין אשר יעשק ובשוב רשע מרשעתו והיה כל כפש חיה מי גבר

עליהון כמא דקלין על מלכיא תמן ויקחו את עצמותיהם ויקברו תחת האשל ביבשה
ויצומו שבעת ימים ונסיבו ית גרמיהון וקברו תחות אשלא ביבש ויצמו
שבעה יומין ויהי אחרי מות שאול ודוד שב מהכות את העמלק וישב דוד
בצקלג ימים שנים והוה בתר דמית שאול ודוד תב מלממחי ית דבית עמלק
ויתיב דוד בצקלג תרין יומין ויהי ביום השלישי והנה איש בא מן המחנה
מעם שאול ובגדיו קרעים ואדמה על ראשו ויהי בבאו אל דוד ויפל ארצה
וישתחו והוה ביומא תליתאה והא גברא אתא מן משריתא מלות שאול
ולבושוהי מבזעין ועפרא רמי ברישיה והוה במיתוהי לות דוד ונפל על ארעא
וסגיד ויאמר לו דוד אי מזה תבוא ויאמר אליו ממחנה ישראל נמלטתי ואמר
ליה דוד אימדין את אתי ואמר ליה ממשריתא דישראל אשתזבית ויאמר
אליו דוד מה היה הדבר הגד נא לי ויאמר אשר נס העם מן המלחמה וגם הרבה
נפל מן העם וימתו וגם שאול ויהונתן בנו מתו ואמר ליה דוד מא הוה פתגמא
חוי כען לי ואמר דאפך עמא מן קרבא ואף סגי נפלו מן עמא ואתקטלו ואף
שאול ויהונתן בריה מיתו ויאמר דוד אל הנער המגיד לו איך ידעת כי מת
שאול ויהונתן בנו ואמר דוד לעולימא דמחוי ליה איכדין ידעתא ארי מית שאול
ויהונתן בריה ויאמר הנער המגיד לו נקרא נקריתי בהר הגלבע והנה שאול
נשען על חניתו והנה הרכב ובעלי הפרשים הדבקהו ואמר עולימא דמחוי
ליה אתערעא אתערעית בטורא דגלבוע והא שאול אסתמיך על מורניתיה
והא רתכיא ומשרית פרשיא ארבקוהי ויפן אחריו ויראני ויקרא אלי ואמר
הנני ואתפני לאחורוהי וחזני וקרא לי ואמרית האנא ויאמר לי מי אתה
ויאמר אליו עמלקי אנכי ואמר לי מן את ואמרית ליה עמלקאה אנא ויאמר
אלי עמד נא עלי ומתתני כי אחזני השבץ כי כל עוד נפשי בי ואמר לי קום
כען עלי וקטולני ארי אחדני רתיתא ארי כל עוד נפשי בי ואעמד עליו ואמתתהו
כי לא ידעתי כי לא יחיה אחרי נפלו ואקח הנזר אשר על ראשו ואצעדה אשר
על זרעו ואביאם אל אדני הנה וקמית עלוהי וקטלתיה ארי ידעית ארי לא
ייחי בתר דנפל ונסיבית כלילא דעל רישיה ותוטפתא דעל דרעוהי ואתיתנון

יחיה עובר בירתן מיעג בינע המלך לעולם יחיה הנה עפלה לא ישרה אם יוליד איש. מאה כי אם שנים הרבה וכל חיה יחיה
דבוני כקריותי ל׳ חב כת׳ חד ... ומיני כקרא נקריתי בהר הגלבע ומני לא נקראתי למנא ל׳ המלך

לות רבוני הרלתא׃ ויחזק דוד בבגדיו ויקרעם וגם כל האנשים אשר אתו׃ ואתקיף
דוד בלבושוהי ובזעינון ואף כל גבריא דעמיה׃ ויספדו ויבכו ויצמו עד הערב
על שאול ועל יהונתן בנו ועל עם יהוה ועל בית ישראל כי נפלו בחרב׃ וספדו
ובכו וצמו עד רמשא על שאול ועל יהונתן בריה ועל עמא דיי ועל בית ישר׳א
ארי אתקטלו בחרבא׃ ויאמר דוד אל הנער המגיד לו אי מזה אתה
ויאמר בן איש גר עמלקי אנכי׃ ואמר דוד לעולימא דמחוי ליה אי מדין את
ואמר בר גבר עמלקאה אנא׃ ויאמר אליו דוד איך לא יראת לשלח ידך לשחת
את משיח יהוה׃ ואמר ליה דוד איכדין לא דחילתא לאושטא ידך לחבלא ית
משיחא דיי׃ ויקרא דוד לאחד מהנערים ויאמר גש פגע בו ויכהו וימת׃ וקרא
דוד לחד מעולימיא ואמר קרוב שלוט ביה ומחהי וקטליה׃ ויאמר אליו דוד
דמיך על ראשך כי פיך ענה בך לאמר אנכי מתתי את משיח יהוה׃ ואמר ליה
דוד חובת קטולך תהי ברישך ארי פומך אסהיד בך למימר אנא קטלית ית
משיחא דיי׃ ויקנן דוד את הקינה הזאת על שאול ועל יהונתן
בנו׃ ואלא דוד ית אליא הדא על שאול ועל יהונתן בריה׃ ויאמר ללמד את בני
יהודה קשת הנה כתובה על ספר הישר׃ ואמר לאלפא בני יהודה מגד בקשתא
הא כתיבא על ספרא דאוריתא׃ הצבי ישראל על במותיך חלל איך נפלו
גבורים׃ אתעתדתון ישראל על בית תקפכון אתר מיתון קטילין איכדין אתקטלו
גיבריא׃ אל תגידו בגת אל תבשרו בחוצת אשקלון פן תשמחנה בנות פלשתים
פן תעלזנה בנות הערלים׃ לא תחוון בגת לא תבסרון בשוקי אשקלון דלמא
יחדון בנת פלשתאי דלמא ידוצון בנת ערלאי׃ הרי בגלבע אל טל ואל מטר עליכם
ושדי תרומת כי שם נגעל מגן גבורים מגן שאול בלי משיח בשמן׃ טורי גלבע
לא ייחות עליכון מטלא ומטרא לא יהי בכון עללא כמיסת דיתעבדון מנחה
חלתא ארי תמן אתברו תריסי גיבריא תריסא שאול דמשיח כד במשחא׃ מדם
חללים מחלב גבורים קשת יהונתן לא נשוג אחור וחרב שאול לא תשוב ריקם׃
מדם קטילין מתרב גיברין גרי קשתא דיהונתן לא מסתחרין לאחורא וחרבא
דשאול לא תיבא ריקן׃ שאול ויהונתן הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא

חברונה ט' א' מל' וחד חס' וכימ' ויעל יהושע ויהי ויבאו וישלחהו וישלחהין לך בשלום ויקבצו וישלחהו מפרי כל אלה ויהא עלה חס'

כפר דו מנשרים קלו מאריות גברו שאול ויהונתן דרחימין וחביבין בחייהון
ובמותהון לא אתפרשו מעמהון מנשריא קלילין ומאריון תקיפין׃ בנות
ישראל אל שאול בכינה המלבשכם שני עם עדנים המעלה עדי זהב על
לבושכן׃ בנת ישראל על שאול בכאה דהוה מלביש לכון לבושי צבענין
ומוביל לכון תפנוקין ומסיק תפנוקי דהבא על לבושיכון׃ איך נפלו גבורים בתוך
המלחמה יהונתן על במותיך חלל׃ איכדין אתקטלו גיבריא בגו קרבא יהונתן
על בית תקפך אתקטילתא׃ צר לי עליך אחי יהונתן נעמת לי מאד נפלאתה
אהבתך לי מאהבת נשים׃ עקת לי עלך אחי יהונתן חביבת לי לחדא מפרשא
רחמתך לי מרחמת תרתין נשין׃ איך נפלו גבורים ויאבדו כלי מלחמה׃ איכדין
אתקטלו גיבריא ואבדו מני קרבא׃ ויהי אחרי כן וישאל דוד
ביהוה לאמר האעלה באחת ערי יהודה ויאמר יהוה אליו עלה ויאמר דוד
אנה אעלה ויאמר חברנה׃ והוה בתר כין ושאיל דוד במימרא דיי למימר האסק
בחדא מן קרויא דבית יהודה ואמר יי סק ואמר דוד לאן אסק ואמר לחברון׃
ויעל שם דוד וגם שתי נשיו אחינעם היזרעלית ואביגיל אשת נבל הכרמלי׃
וסליק דוד לתמן ואף תרתין נשוהי אחינעם דמיזרעאל ואביגיל אתת נבל דמכרמלא׃
ואנשיו אשר עמו העלה דוד איש וביתו וישבו בערי חברון׃ וגברוהי דעמיה
אסיק דוד גבר ואנש ביתיה ויתיבו בעלרי חברון׃ ויבאו אנשי יהודה וימשחו
שם את דוד למלך על בית יהודה ויגדו לדוד לאמר אנשי יביש גלעד אשר
קברו את שאול׃ ואתו גברי שבט יהודה ומשחו תמן ית דוד למהוי מלכא
על דבית יהודה וחויאו לדוד למימר אנשי יביש גלעד דקברו ית שאול׃
וישלח דוד מלאכים אל אנשי יביש גלעד ויאמר אליהם ברכים
אתם ליהוה אשר עשיתם החסד הזה עם אדניכם עם שאול ותקברו אתו׃
ושלח דוד אזגדין לות אנשי יביש גלעד ואמר להון בריכין אתון קדם יי דעבדתון
חסדא הדין עם רבונכון עם שאול וקברתון יתיה׃ ועתה יעש יהוה עמכם
חסד ואמת וגם אנכי אעשה אתכם הטובה הזאת אשר עשיתם הדבר הזה׃
וכען יעביד יי עמכון טיבו וקשוט ואף אנא אעביד עמכון טבתא הדא׃

כלה גבל הי ופימו ומליכהו א' הגלעד לבן יילל מואב למואב כלה יילל בת עורון חבר ונסך׃ וכל ירמיה ופרי עסר
כות ... כמור ... מקנים ... כמארך אתם כחרים׃

יקמו ג׳ חס׳ וסימ׳ ובלאחר אשר אחריהו ויאמר אבנר אל יואב יקמו הנערים וישחקו בכל כהרא דפכו הצינן לבנן מטבחלבן קט׳
בצאת יכפר על כן לא יקמו רשעים מיוסף יתין דמאים כל יקמון ויפלון לבניהם׃

דעבדתון פתגמא הדין ׃ ועתה תחזקנה ידיכם והיו לבני חיל כי מת אדניכם שאול
וגם אתי משחו בית יהודה למלך עליהם ׃ וכען יתקפן ידיכון והוו לגברין גיברין
ארי מית רבונכון שאול ואף יתי משחו דבית יהודה למהוי מלכא עליהון ׃
ואבנר בן נר שר צבא אשר לשאול לקח את איש בשת בן שאול
ויעברהו מחנים ׃ ואבנר בר נר רב חילא דלשאול דבר ית איש בשת בר שאול
ואעבריה למחנים ׃ וימלכהו אל הגלעד ואל האשורי ואל יזרעאל ועל אפרים
ועל בנימן ועל ישראל כלה ׃ ואמלכיה על דבית גלעד ועל דבית אשר ועל
יזרעאל ועל דבית אפרים ועל דבית בנימן ועל ישראל כלהון ׃ בן
ארבעים שנה איש בשת בן שאול במלכו על ישראל ושתים שנים מלך
אך בית יהודה היו אחרי דוד ׃ בר ארבעין שנין איש בשת בר שאול כד מלך
על ישראל ותרתין שנין מלך ברם דבית יהודה הוו בתר דוד ׃ ויהי מספר הימים
אשר היה דוד מלך בחברון על בית יהודה שבע שנים וששה חדשים ׃ והוה
מנין יומיא דהוה דוד מלכא בחברון על דבית יהודה שבע שנין ושתא ירחין ׃
ויצא אבנר בן נר ועבדי איש בשת בן שאול ממחנים גבעונה ׃
ונפק אבנר בר נר ועבדי איש בשת בר שאול ממחנים לגבעון ׃ ויואב בן צרויה
ועבדי דוד יצאו ויפגשום על ברכת גבעון יחדו וישבו אלה על הברכה מזה
ואלה על הברכה מזה ׃ ויואב בר צרויה ועבדי דוד נפקו וערעונון על בריכתא
דגבעון כחדא ושרו אלין על בריכתא מכא ואלין על בריכתא מכא ׃ ויאמר אבנר
אל יואב יקומו נא הנערים וישחקו לפנינו ויאמר יואב יקמו ׃ ואמר אבנר
ליואב יקומון כען עולימיא ויחיכון קדמנא ואמר יואב יקומון ׃ ויקמו ויעברו
במספר שנים עשר לבנימן ולאיש בשת בן שאול ושנים עשר מעבדי דוד ׃
וקמו ועברו במנין תרי עסר מדבית בנימן ומדאיש בשת בר שאול ותרי עסר
מעבדי דוד ׃ ויחזקו איש בראש רעהו וחרבו בצד רעהו ויפלו יחדו ויקרא
למקום ההוא חלקת הצרים אשר בגבעון ׃ ואתקיפו גבר בריש חבריה וחרביה
בסטר חבריה ואתקטלו כחדא וקרא לאתרא ההוא אחסנת קטיליא דבגבעון ׃
ותהי המלחמה קשה עד מאד ביום ההוא וינגף אבנר ואנשי ישראל לפני

ולאיש ג׳ וסימ׳ ולאיש אשר ישכב ולאיש בשת בן שאול ולאיש שתים מרבות יהחלה זה ד׳ וסימ׳ ויפן אבנר אחרין האחה זה
כי עשן האתה זה אלין האתה זה עבר ישראל שמאך ב׳ חד חס׳ וב׳ מל׳ וסימ׳ נטה לך על ימינך ואבנר חס׳ והכית מל׳

עבדי דוד׃ והוה קרבא תקיף עד לחדא ביומא ההוא ואתבר אבנר ואנשי
ישראל קדם עבדי דוד׃ ויהיו שם שלשה בני צרויה יואב ואבישי ועשהאל
ועשהאל קל ברגליו כאחד הצבים אשר בשדה׃ והוו תמן תלתה בני צרויה
יואב ואבישי ועשהאל ועשהאל קליל ברגלוהי כחד מן טביא דבחקלא׃ וירדף
עשהאל אחרי אבנר ולא נטה ללכת על הימין ועל השמאול מאחרי אבנר׃
ורדף עשהאל בתר אבנר ולא אתפני למיזל על ימינא ועל סמלא מבתר אבנר׃
ויפן אבנר אחריו ויאמר האתה זה עשהאל ויאמר אנכי׃ ואתפני אבנר
לאחורוהי ואמר האת דין עשהאל ואמר אנא׃ ויאמר לו אבנר נטה לך על
ימינך או על שמאלך ואחז לך אחד מהנערים וקח לך את חלצתו ולא אבה
עשהאל לסור מאחריו׃ ואמר ליה אבנר אתפני לך על ימינך או על סמלך ואיחוד
לך חד מן עולימיא וסב לך ית זייניה ולא אבא עשהאל למיזל מבתרוהי׃ ויסף
עוד אבנר לאמר אל עשהאל סור לך מאחרי למה אככה ארצה ואיך אשא
פני אל יואב אחיך׃ ואוסיף עוד אבנר למימר לעשהאל זור לך מבתראי למא
אקטלנך וארמינך לארעא ואיכדין אזקוף אפי ואחמיה ליואב אחוך׃
וימאן לסור ויכהו אבנר באחרי החנית אל החמש ותצא החנית מאחריו ויפל
שם וימת תחתו ויהי כל הבא אל המקום אשר נפל שם עשהאל וימת ויעמדו׃
ולא אבא למיזל ומחהי אבנר באחורי מורניתא בסטר ירכיה ונפקת מורניתא
מאחורוהי ונפל תמן באתריה והוו כל דאתי לאתרא דנפל תמן עשהאל
ומית וקיימין׃ וירדפו יואב ואבישי אחרי אבנר והשמש באה והמה באו
עד גבעת אמה אשר על פני גיח דרך מדבר גבעון׃ ורדפו יואב ואבישי
בתר אבנר ושמשא עלת ואנון אתו עד גבעת אמתא דעל אפי גיח אורח
מדברא דגבעון׃ ויתקבצו בני בנימן אחרי אבנר ויהיו לאגדה אחת ויעמדו
על ראש גבעה אחת׃ ואתכנישו בני בנימן בתר אבנר והוו לסיעא חדא וקמו
על ריש רמתא חדא׃ ויקרא אבנר אל יואב ויאמר הלנצח תאכל חרב הלא
ידעתה כי מרה תהיה באחרונה ועד מתי לא תאמר לעם לשוב מאחרי אחיהם׃
וקרא אבנר ליואב ואמר הלאפרש תקטיל חרבא הלא ידעתא ארי מררא

יהי בכופא ועד אמתי לא תימר לעמא למתב מבתר אחיהון: ויאמר יואב חי
האלהים כי לולא דברת כי אז מהבקר נעלה העם איש מאחרי אחיו: ואמר
יואב קיים הוא יי׳ ארי אלו לא פון מלילתא ארי בכין פון מצפרא אסתלק עמא גבר
מבתר אחוהי: ויתקע יואב בשופר ויעמדו כל העם ולא ירדפו עוד אחרי ישראל
ולא יספו עוד להלחם: ותקע יואב בשופרא וקמו כל עמא ולא רדפו עוד בתר ישראל
ולא אוסיפו עוד לאגחא: ואבנר ואנשיו הלכו בערבה כל הלילה ההוא ויעברו
את הירדן וילכו כל הבתרון ויבאו מחנים: ואבנר וגברוהי הליכו במישרא
כל ליליא ההוא ועברו ית ירדנא ואזלו כל בתרון ואתו למחנים: ויואב שב
מאחרי אבנר ויקבץ את כל העם ויפקדו מעבדי דוד תשעה עשר איש ועשהאל
ויואב תב מבתר אבנר וכנש ית כל עמא ושגו מעבדי דוד תשעת עסר גברא
ועשהאל: ועבדי דוד הכו מבנימן ובאנשי אבנר שלש מאות וששים איש מתו:
ועבדי דוד קטלו מדבית בנימן ובגברי אבנר תלת מאה ושתין גברא מיתו:
וישאו את עשהאל ויקברהו בקבר אביו אשר בית לחם וילכו כל הלילה
יואב ואנשיו ויאר להם בחברון: ונטלו ית עשהאל וקברוהי בקבורת אבוהי
דבבית לחם ואזלו כל ליליא יואב וגברוהי ונהר להון בחברון: ותהי המלחמה
ארכה בין בית שאול ובין בית דוד ודוד הלך וחזק ובית שאול הלכים ודלים:
והוה קרבא תקיף בין בית שאול ובין בית דוד ובית דוד אזלין ותקפין ובית
שאול אזלין ומאכין: וילדו לדוד בנים בחברון ויהי בכורו
אמנון לאחינעם היזרעאלית: ואתילידו לדוד בנין בחברון והוה בכריה
אמנון לאחינעם דמיזרעאל: ומשנהו כלאב לאביגל אשת נבל הכרמלי
והשלשי אבשלום בן מעכה בת תלמי מלך גשור: ותנייניה כלאב לאביגיל
אתת נבל דמכרמלא ותליתאה אבשלום בר מעכה בת תלמי מלכא דגשור
והרביעי אדניה בן חגית והחמישי שפטיה בן אביטל: ורביעאה אדניה בר
חגית וחמישאה שפטיה בר אביטל: והששי יתרעם לעגלה אשת דוד אלה
ילדו לדוד בחברון: ושתיתאה יתרעם לעגלה אתת דוד אילין אתילידו לדוד
בחברון: ויהי בהיות המלחמה בין בית שאול ובין בית דוד ואבנר

ארכה ב וסימנה׳ ותהי המלחמה ארכה בין בית שאול שלח אליכו בבל לאמר ארכה מארץ מעדה

למלך כטו רפי ובימי חוי לך מואב ויאמר למבך ירחו ואת מקרך לבני יהוש כ׳ בו ויהן ייב בס אהה ויאספו כל בעלי שכם ניח מתי כי המלכי
ויבאו אנשי יהודה ועתה תחזקנה ידיכם ובני אבנר היו ויגע דוד כי יהכין יי׳ וחבירי ויאמר ירבעם לא שבן יהי יי׳ אלהיך כ׳ בו רץ

היה מתחזק בבית שאול והוה כד הוה קרבא בין בית שאול ובין בית דוד ואבנר
הוה מיתקף בבית שאול ולשאול פלגש ושמה רצפה בת איה ויאמר אל
אבנר מדוע באתה אל פילגש אבי ולשאול לחינתא ושמה רצפה בת איה
ואמר לאבנר מדין עלתא לות לחינתא דאבא ויחר לאבנר מאד על דברי איש
בשת ויאמר הראש כלב אנכי אשר ליהודה היום אעשה חסד עם בית שאול
אביך אל אחיו ואל מרעהו ולא המציתך ביד דוד ותפקד עלי עון האשה
היום ותקיף לאבנר לחדא על פתגמי איש בשת ואמר הלא רישא אנא מכען
גבר הדיוט לשאר אד בית יהודה יומא דין אעביד טיבו עם בית שאול אבוך
על אחוהי ועל רחמוהי ולא מסרתך בידא דדוד ומכען את מסער עלי חוב
אתתא יומא דין כה יעשה אלהים לאבנר וכה יסיף לו כי כאשר נשבע יהוה
לדוד כי כן אעשה לו כדין יעביד יי׳ לאבנר וכדין יוסיף ליה ארי כמא דקיים
יי׳ לדוד ארי כין אעביד ליה להעביר הממלכה מבית שאול ולהקים את
כסא דוד על ישראל ועל יהודה מדן ועד באר שבע לאעבלא מלכותא
מבית שאול ולאקמא ית כרסי דוד על ישראל ועל יהודה מדן ועד באר שבע
ולא יכל עוד להשיב את אבנר דבר מיראתו אתו ולא יכיל עוד לאתבא ית
אבנר פתגמא מדחיל מניה וישלח אבנר מלאכים אל דוד
תחתו לאמר למי ארץ לאמר כרתה בריתך אתי והנה ידי עמך להסב אליך
את כל ישראל ושלח אבנר אזגדין לות דוד מאתריה למימר מקיים מנת
במן דעבד ארעא למימר גזר קימך עמי והא ידי עמך לאסחרא לותך ית כל
ישראל ויאמר טוב אני אכרת אתך ברית אך דבר אחד אנכי שאל מאתך
לאמר לא תראה את פני כי אם לפני הביאך את מיכל בת שאול בבאך לראות
את פני ואמר טב אנא אגזר עמך קים ברם פתגמא חד אנא שאיל מנך
למימר לא תחזי ית אפי אלהין קדם מיתיותך ית מיכל בת שאול במיתך לאתחזאה
קדמי וישלח דוד מלאכים אל איש בשת בן שאול לאמר
תנה את אשתי את מיכל אשר ארשתי לי במאה ערלות פלשתים ושלח
דוד אזגדין לות איש בשת בר שאול למימר הב ית אתתי ית מיכל דארסית

רץ ירוץ ועשיתי אותם לבני אחד גם אהן לאשור יובל והיה כל הכנתר מוכל הגוים והיה אשר לא יועלך והיה יי׳ למלך
ראש לבי דבר טוב לשלמה אלהים קחמו למלך כליועל יהלך מגדלן מבטחו כבן ענא בכותנת סוב לה בגוים שמע וישב עליה
נבל כבא יי׳ ויהי להקפות הימים וכל משיחה אשור מצרים ישלח בוה והדפינו טומן אשל נברכו יי׳ צבאות לאמר׳

ליבמאה ערלת פלשתאי׃ וישלח איש בשת ויקחה מעם איש מעם פלטיאל
בן ליש׃ ושלח איש בשת ודבר‌ה מלות בעלה מלות פלטיאל בר ליש׃ וילך
אתה אישה הלוך ובכה אחריה עד בחרים ויאמר אליו אבנר לך שוב וישב׃
ואזל עמה בעלה אזיל ובכי בתרהא עד עלמת ואמר ליה אבנר איזיל תוב
ותב׃ ודבר אבנר היה עם זקני ישראל לאמר גם תמול גם שלשם הייתם
מבקשים את דוד למלך עליכם׃ ופתגם אבנר הוה עם סבי ישר׳ למימר אף
אתמלי אף דקמוהי הויתון בען ית דוד למהוי מלכא עליכון׃ ועתה עשו כי
יהוה אמר אל דוד לאמר ביד דוד עבדי הושיע את עמי ישראל מיד פלשתים
ומיד כל איביהם׃ וכען עבידו ארי יי אמר לדוד למימר ביד עבדי דוד אפרוק
ית עמי ישר׳ מידא דפלשתאי ומיד כל בעלי דבביהון׃ וידבר גם אבנר באזני
בנימין וילך גם אבנר לדבר באזני דוד בחברון את כל אשר טוב בעיני ישראל
ובעיני כל בית בנימן׃ ומליל אף אבנר קדם בני בנימן ואזל אף אבנר למללא
קדם דוד בחברון ית כל דתקין בעיני ישר׳ ובעיני כל בית בנימן׃ ויבא אבנר
אל דוד חברון ואתו עשרים אנשים ויעש דוד לאבנר ולאנשים אשר אתו
משתה׃ ואתא אבנר לות דוד לחברון ועמיה עסרין גברין ועבד דוד לאבנר
ולגבריא דעמיה משתיא׃ ויאמר אבנר אל דוד אקומה ואלכה ואקבצה
אל אדני המלך את כל ישראל ויכרתו אתך ברית ומלכת בכל אשר תאוה נפשך
וישלח דוד את אבנר וילך בשלום׃ ואמר אבנר לדוד אקום ואיזיל ואכנוש
לות רבוני מלכא ית כל ישר׳ ויגזרון לך קים ותמלוך בכל דרעוא נפשך ושלח
דוד ית אבנר ואזל בשלם׃ והנה עבדי דוד ויואב בא מהגדוד ושלל רב עמם
הביאו ואבנר איננו עם דוד בחברון כי שלחו וילך בשלום׃ והא עבדי דוד
ויואב אתו ממשריתא ועדאה סגיאה עמהון איתיאו ואבנר ליתוהי עם דוד
בחברון ארי שלחיה ואזל בשלם׃ ויואב וכל הצבא אשר אתו באו ויגדו ליואב
לאמר בא אבנר בן נר אל המלך וישלחהו וילך בשלום׃ ויואב וכל חילא דעמיה
אתו וחויאו ליואב למימר אתא אבנר בר נר לות מלכא ושלחיה ואזל בשלם׃
ויבא יואב אל המלך ויאמר מה עשיתה הנה בא אבנר אליך למה זה שלחתו

ויקונן ג׳ ב׳ מ״ש וחד מל׳ ופס׳ ויקונן דוד את הקינה הזאת ויקונן המלך ויקונן ירמיהו בתראה מל׳

וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ׃ ועאל יואב לות מלכא ואמר מא עבדתא הא אתא אבנר לותך
למא דנן שלחתיה ואזל מיזל׃ יָדַעְתָּ אֶת אַבְנֵר בֶּן נֵר כִּי לְפַתֹּתְךָ בָּא וְלָדַעַת
אֶת מוֹצָאֲךָ וְאֶת מְבוֹאֶךָ וְלָדַעַת אֵת כָּל אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה׃ ידעת ית אבנר בר
נר ארי לאטעיותך אתא ולמדע ית מפקך וית מיעלך ולמדע ית כל דאת
עביד׃ וַיֵּצֵא יוֹאָב מֵעִם דָּוִד וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אַחֲרֵי אַבְנֵר וַיָּשִׁבוּ אֹתוֹ מִבּוֹר
הַסִּרָה וְדָוִד לֹא יָדָע׃ ונפק יואב מלות דוד ושלח אזגדין בתר אבנר ואתיבו
יתיה מגובא דסירתא ודוד לא ידע׃ וַיָּשָׁב אַבְנֵר חֶבְרוֹן וַיַּטֵּהוּ יוֹאָב אֶל תּוֹךְ
הַשַּׁעַר לְדַבֵּר אִתּוֹ בַּשֶּׁלִי וַיַּכֵּהוּ שָׁם אֶל הַחֹמֶשׁ וַיָּמָת בְּדַם עֲשָׂהאֵל אָחִיו׃
ותב אבנר לחברון ואפניה יואב לגו תרעא למללא עמיה בשליא ומחהי
תמן בסטר ירכיה ומית בדמא דעשהאל אחוהי׃ וַיִּשְׁמַע דָּוִד מֵאַחֲרֵי כֵן וַיֹּאמֶר
נָקִי אָנֹכִי וּמַמְלַכְתִּי מֵעִם יְהוָה עַד עוֹלָם מִדְּמֵי אַבְנֵר בֶּן נֵר׃ ושמע דוד
מבתר כין ואמר זכי אנא ומלכותי עד עלמא מדמא דאבנר בר נר׃ יָחֻלוּ
עַל רֹאשׁ יוֹאָב וְאֶל כָּל בֵּית אָבִיו וְאַל יִכָּרֵת מִבֵּית יוֹאָב זָב וּמְצֹרָע וּמַחֲזִיק
בַּפֶּלֶךְ וְנֹפֵל בַּחֶרֶב וַחֲסַר לָחֶם׃ יחולון על רישא דיואב ועל כל בית אבוהי ולא
יפסוק מבית יואב דאיב וסגיר ומתקיף באגד ומתקטיל בחרבא וחסיר מזון׃
וְיוֹאָב וַאֲבִישַׁי אָחִיו הָרְגוּ לְאַבְנֵר עַל אֲשֶׁר הֵמִית אֶת עֲשָׂהאֵל אֲחִיהֶם בְּגִבְעוֹן
בַּמִּלְחָמָה׃ ויואב ואבישי אחוהי קטלו לאבנר על דקטל ית עשהאל אחוהון
בגבעון בקרבא׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל יוֹאָב וְאֶל כָּל הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ קִרְעוּ בִגְדֵיכֶם
וְחִגְרוּ שַׂקִּים וְסִפְדוּ לִפְנֵי אַבְנֵר וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד הֹלֵךְ אַחֲרֵי הַמִּטָּה׃ ואמר דוד ליואב
ולכל עמא דעמיה בזעו לבושיכון ואיסרו סקין וספדו קדם אבנר ומלכא דוד
אזיל בתר ערסא׃ וַיִּקְבְּרוּ אֶת אַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן וַיִּשָּׂא הַמֶּלֶךְ אֶת קוֹלוֹ וַיֵּבְךְּ אֶל
קֶבֶר אַבְנֵר וַיִּבְכּוּ כָּל הָעָם׃ וקברו ית אבנר בחברון וארים מלכא ית קליה
ובכא על קברא דאבנר ובכו כל עמא׃ וַיְקֹנֵן הַמֶּלֶךְ אֶל אַבְנֵר וַיֹּאמַר הַכְּמוֹת
נָבָל יָמוּת אַבְנֵר׃ ואלא מלכא על אבנר ואמר הכמותת רשיעין ימות אבנר׃
יָדֶךָ לֹא אֲסֻרוֹת וְרַגְלֶיךָ לֹא לִנְחֻשְׁתַּיִם הֻגַּשׁוּ כִּנְפוֹל לִפְנֵי בְנֵי עַוְלָה נָפַלְתָּ וַיֹּסִפוּ
כָל הָעָם לִבְכּוֹת עָלָיו׃ ידך לא אסירן ורגלך לא לזקין דנחש אתקרבא כמפל

כל לשון בכיה על ב׳ מ״ב ב׳ ופס׳ ... קבר אבנר ... בכיה: כנפול ב׳ חד חס׳ וחד מל׳ ... כנפול לפני בני עולה ...

וגדול ב׳ ומימנו הלוא תדעו כי שר וגדול ולא הגידה לו דבר וקטן וגדול מאין כמוך יי ויפך דוד המלך וגדול וחביר קטן וגדול שם הוא קיב
כי האיש מרדכי הולך וגדול כי מרדכי היהודי במרות כל כסף ונשא ספר וכל אורו ואחרת נשברים חקיו

139

קדם גברין רשיעין נפלתא ואוסיפו כל עמא למבני עלוהי׃ ויבא כל העם להברות
את דוד לחם בעוד היום וישבע דוד לאמר כה יעשה לי אלהים וכה יסיף כי
אם לפני בוא השמש אטעם לחם או כל מאומה׃ ואתו כל עמא לאוכלא ית דוד
לחמא עד דיומא קיים וקיים דוד למימר כדין יעביד לי יי׳ וכדין יוסיף אהין קדם
מיעל שמשא אטעום לחמא או כל מדעם׃ וכל העם הכירו וייטב בעיניהם
ככל אשר עשה המלך בעיני כל העם טוב׃ וכל עמא אשתמודעו ושפר
ו בעיניהון ככל דעבד מלכא בעיני כל עמא טב׃ וידעו כל העם וכל ישראל
ביום ההוא כי לא היתה מהמלך להמית את אבנר בן נר׃ וידעו כל עמא וכל
ישראל ביומא ההוא ארי לא הוה בעיצת מלכא למקטל ית אבנר בר נר׃
ח ויאמר המלך אל עבדיו הלוא תדעו כי שר וגדול נפל היום הזה
בישראל׃ ואמר מלכא לעבדוהי הלא תדעון ארי רב ושליט נפל יומא דין
ט בישראל׃ ואנכי היום רך ומשוח מלך והאנשים האלה בני צרויה קשים
ממני ישלם יהוה לעשה הרעה כרעתו׃ ואנא יומא דין הדיוט ומרבה למלכו
וגבריא האילין בני צרויה קשן מני ישלים יי׳ לעבדי בשתא כבשתיה׃
ד וישמע בן שאול כי מת אבנר בחברון וירפו ידיו וכל ישראל נבהלו׃
ושמע בר שאול ארי מית אבנר בחברון ואתרשלא ידוהי וכל ישראל אתבהילו׃
ושני אנשים שרי גדודים היו בן שאול שם האחד בענה ושם השני רכב בני
רמון הבארתי מבני בנימן כי גם בארות תחשב על בנימן׃ ותרין גברין רבני
רישי תלתין משריין הוו עם בר שאול שום חד בענה ושום תנינא רכב בני
רמון דמבארות מבני בנימן ארי אף בארות מתחשבא על דבית בנימין׃
ויברחו הבארתים גתימה ויהיו שם גרים עד היום הזה׃ ועלקו אנשי בארות
לגתים והוו תמן דיירין עד יומא הדין׃ וליהונתן בן שאול
בן נכה רגלים בן חמש שנים היה בבוא שמעת שאול ויהונתן מיזרעאל
ותשאהו אמנתו ותנס ויהי בחפזה לנוס ויפל ויפסח ושמו מפיבשת׃ וליהונתן
בר שאול ברא לקי בתרתין רגלוהי בר חמש שנין הוה כד אתת בשורתא
דשאול ויהונתן מיזרעאל ונטלתיה תורבינתיה ואפכת והוה באתבעתותה

וידעו ו׳ וסימנ׳ ותפקחנה עיני שניהם וידעו כל העם כי מאין אלהים נכבה הארץ כי מאד אלכו וולדי ו בטוב בכפלים ...
ויהי כהדבירן הלבן וידו שם לכן וישכמו לבוא דוד ויהי בחפזה לנוס׃

בשרה ג׳ חס׳ וסימ׳ לתתי לו בשרה ולכה אין בשרה היום הזה יום בשרה׳ ג׳ מלין קדמ׳ כליבמן תנ׳ וסימ׳ המעשה ויש מעט ידעתה שקר
ומתחבא לכ כותה וב׳ חלופ׳ תנ׳ כמוצמן קדמ׳ שם הפלשתים ושורי אשכלון׳ ואהרגהו ג׳ וסימ׳ בצקלג אני קשרתי על אדני׳

למטרק ואתחבר ושמיה מפיבשת׃ וילכו בני רמון הבארתי רכב ובענה ויבאו
כחם היום אל בית איש בשת והוא שכב את משכב הצהרים׃ ואזלו בני רמון
דמבארות רכב ובענה ואתו כמיחם יומא לבית איש בשת והוא שכיב ית שינת
ה מלכיא׃ והנה באו עד תוך הבית לקחי חטים ויכהו אל החמש ורכב ובענה
אחיו נמלטו׃ והא אתו עד גו ביתא כזבנין חטין ומחוהי בסטר ירכיה ורכב ובענה
אחוהי אשתיזבו׃ ויבאו הבית והוא שכב על מטתו בחדר משכבו ויכהו וימתהו
ויסירו את ראשו ויקחו את ראשו וילכו דרך הערבה כל הלילה׃ ואתו לביתא
והוא שכיב על ערסיה באדרון בית משכביה ומחוהי וקטלוהי ופסקו ית רישיה
ונסיבו ית רישיה ואזלו באורח מישרא כל ליליא׃ ויבאו את ראש איש בשת
אל דוד חברון ויאמרו אל המלך הנה ראש איש בשת בן שאול איבך אשר בקש
את נפשך ויתן יהוה לאדני המלך נקמות היום הזה משאול ומזרעו׃ ואיתיאו
ית רישא איש בשת לות דוד לחברון ואמרו למלכא הא רישא איש בשת בר שאול
בעיל דבבך דבעא למקטלך ועבד יי לרבוני מלכא פורענותא יומא הדין משאול
ומזרעיה׃ ויען דוד את רכב ואת בענה אחיו בני רמון הבארתי ויאמר להם
חי יהוה אשר פדה את נפשי מכל צרה׃ ואתיב דוד ית רכב וית בענה אחוהי בני
רמון דמבארות ואמר קיים הוא יי דפרק ית נפשי מכל עקא׃ כי המגיד לי
לאמר הנה מת שאול והוא היה כמבשר בעיניו ואחזה בו ואהרגהו בצקלג
אשר לתתי לו בשרה׃ ארי דחוי לי למימר הא מית שאול והוא הוה כמבסר בעיני
נפשיה ואחדית ביה וקטלתיה בצקלג דהוה מדמי למתן ליה מתנא בסורתיה׃
אף כי אנשים רשעים הרגו את איש צדיק בביתו על משכבו ועתה הלוא אבקש
את דמו מידכם ובערתי אתכם מן הארץ׃ ארי אף גברין רשיעין קטלו ית גבר
זכי בביתיה על שוויה וכען הלא אתבע ית דמיה מידכון ואפלי ית כון מן
ארעא׃ ויצו דוד את הנערים ויהרגום ויקצצו את ידיהם ואת רגליהם ויתלו
על הברכה בחברון ואת ראש איש בשת לקחו ויקברו בקבר אבנר בחברון׃
ופקיד דוד ית עולימיא וקטלונון וקציצו ית ידיהון וית רגליהון וצלבו על
בריכתא בחברון וית רישא איש בשת נסיבו וקברוהי בקברא דאבנר בחברון׃

[illegible] ויעש [illegible] ויאמר שאול [illegible] ושם האיש נבל שבואו
ויאמ׳ דוד [illegible] בנפשו [illegible] בעיניו [illegible] ויצא [illegible]
מנע׳ חיל העזבנו ואל שמעה הגבורים חברון הכרמלי רגלו אתה ידעת [illegible] וקדשו ויצא אל קדשי [illegible]
מנפל׳

ויבאו כל שבטי ישראל אל דוד חברונה ויאמרו לאמר הננו עצמך
ובשרך אנחנו. ואתו כל שבטיא דישראל לדוד לחברון ואמרו למימר הא אנחנא
קריבך ובסרך אנחנא. גם אתמול גם שלשום בהיות שאול מלך עלינו אתה
היית המוציא והמבי את ישראל ויאמר יהוה לך אתה תרעה את עמי את המוציא והמביא
ישראל ואתה תהיה לנגיד על ישראל. אף מאתמלי אף מדקמוהי כד הוה
שאול מלכא עלנא את הויתא מפיק ומעיל ית ישראל ואמר יי לך את תפרנס
ית עמי ית ישראל ואת תהוי למלכא על ישראל. ויבאו כל זקני ישראל אל המלך
חברונה ויכרת להם המלך דוד ברית בחברון לפני יהוה וימשחו את דוד למלך על
ישראל. ואתו כל סבי ישראל לות מלכא לחברון וגזר להון מלכא דוד קים בחברון
קדם יי ומשחו ית דוד למהוי מלכא על ישראל. בן שלשים שנה דוד
במלכו ארבעים שנה מלך. בר תלתין שנין דוד כד מלך ארבעין שנין מלך.
בחברון מלך על יהודה שבע שנים וששה חדשים ובירושלם מלך שלשים
ושלש שנה על כל ישראל ויהודה. בחברון מלך על דבית יהודה שבע שנין
ושתא ירחין ובירושלם מלך תלתין ותלת שנין על כל ישראל ויהודה. וילך
המלך ואנשיו ירושלם אל היבסי יושב הארץ ויאמר לדוד לאמר לא תבוא
הנה כי אם הסירך העורים והפסחים לאמר לא יבוא דוד הנה. ואזל מלכא
וגברוהי לירושלם לות יבוסאה יתיב ארעא ואמר לדוד למימר לא תיעול הלכא
אלהין באעדיותך חטאיא וחיביא דאמרין לא ייעול דוד הלכא. וילכד דוד את
מצדת ציון היא עיר דוד. ואחד דוד ית חקרא דציון היא קרתא דדוד. ויאמר
דוד ביום ההוא כל מכה יבסי ויגע בצנור ואת הפסחים ואת העורים שנאי
נפש דוד על כן יאמרו עור ופסח לא יבוא אל הבית. ואמר דוד ביומא ההוא
כל דיקטול יבוסאה וישרי למכבש ברכא וית חטאיא וית חיביא רחיקת נפשא
דדוד על כין יימרון חטאיא וחיביא לא ייעלון לביתא. וישב דוד במצדה
ויקרא לה עיר דוד ויבן דוד סביב מן המלוא וביתה. ויתיב דוד בחקרא וקרא
לה קרתא דדוד ובנא דוד סחור סחור מן מליתא ולגיו. וילך דוד הלוך וגדול ויהוה
אלהי צבאות עמו. ואזל דוד אזיל ורבי ומימרא דיי אלהי צבאות בסעדיה.

הילדים ג׳ ב׳ חס וג׳ מל׳ ופימ׳ וכל העם הילודים ואלה שמות הילדים לועל׳ הבנים הילודים בתר חס׳ לעלות י״ד וסימ׳ והמסחה ובחר פלשתים
הבמה המזבח במרכבה וחבר׳ חזה א עורכו ויסתהו אך הבל אל תשחת העיר הטוה וכל חורו ויהוש כות כמב נו הענין לבכות׃

וישלח חירם מלך צר מלאכים אל דויד ועצי ארזים וחרשי עץ
וחרשי אבן קיר ויבנו בית לדויד׃ ושלח חירם מלכא דצור אזגדין לות דוד ואעי
ארזין וגברין דאומנין למיקץ אעין וארדיכלין דאומנין בבנין כתלין ובנו ביתא
לדוד׃ וידע דויד כי הכינו יהוה למלך על ישראל וכי נשאת ממלכתו בעבור עמו
ישראל׃ וידע דוד ארי אתקניה יי למהוי מלכא על ישראל וארי מנטלא מלכותיה
בדיל עמיה ישראל׃ ויקח דויד עוד פילגשים ונשים מירושלם אחרי
באו מחברון ויולדו עוד לדויד בנים ובנות׃ ונסיב דוד עוד לחינן ונשין מירושלם
בתר דאתא מחברון ואתילידו עוד לדוד בנין ובנן׃ ואלה שמות הילודים לו
בירושלם שמוע ושובב נתן ושלמה׃ ואלין שמהת דאתילידו ליה בירושלם
שמוע ושובב ונתן ושלמה׃ ויבחר ואלישוע ונפג ויפיע׃ ואלישמע ואלידע
ואליפלט׃ וישמעו פלשתים כי משחו את דויד למלך על ישראל
ויעלו כל פלשתים לבקש את דויד וישמע דויד וירד אל המצודה׃ ושמעו
פלשתאי ארי משחו ית דוד למהוי מלכא על ישראל וסליקו כל פלשתאי למבעי
ית דוד ושמע דוד ונחת לחקרא׃ ופלשתים באו ויפשטו בעמק רפאים׃ ופלשתאי
אתו ואתנטישו במישר גיבריא׃ וישאל דויד ביהוה לאמר האעלה אל פלשתים
התתנם בידי ויאמר יהוה אל דויד עלה כי נתן אתן את הפלשתים בידך׃ ושאיל
דוד במימרא דיי למימר האסק על פלשתאי התמסרינון בידי ואמר יי לדוד
סק ארי ממסר אמסר ית פלשתאי בידך׃ ויבא דויד בבעל פרצים ויכם שם
דויד ויאמר פרץ יהוה את אויבי לפני כפרץ מים על כן קראו שם המקום ההוא
בעל פרצים׃ ואתא דוד במישר פרצים ומחנון תמן דוד ואמר תבר יי ית סנאי
קדמי כתבור מן דחסף די מלי מיין על כן קרא שמיה דאתרא ההוא מישר
פרצים׃ ויעזבו שם את עצביהם וישאם דויד ואנשיו׃ ושבקו תמן ית טעוותהון
ואוקידונון דוד וגברוהי׃ ויספו עוד פלשתים לעלות ויפשטו
בעמק רפאים׃ ואוסיפו עוד פלשתאי למיסק ואתנטישו במישר גיבריא׃ וישאל
דויד ביהוה ויאמר לא תעלה הסב מאחריהם ובאת להם ממול בכאים׃ ושאיל
דוד במימרא דיי ואמר לא תסק אסתחר לאחוריהון ותהך להון מקביל אילניא׃

ויהי בשמעך את קול צעדה בראשי הבכאים אז תחרץ כי אז יצא יהוה לפניך
להכות במחנה פלשתים ויהי במשמעך ית קל צוחתא ברישי אילניא בכין
תתקף ארי בכין נפק מלאכא דיי׳ לאצלחא קדמך למקטל במשרית פלשתאי׃
ויעש דוד כן כאשר צוהו יהוה ויך את פלשתים מגבע עד באך גזר׃ ועבד
דוד כין כמא דפקדיה יי׳ וקטל ית פלשתאי מגבע עד מעלנא דגזר׃
ויסף עוד דוד את כל בחור בישראל שלשים אלף׃ ואוסיף עוד דוד
למכנש ית כל בחירי ישראל תלתין אלפין׃ ויקם וילך דוד וכל העם אשר אתו
מבעלי יהודה להעלות משם את ארון האלהים אשר נקרא שם שם יהוה צבאות
ישב הכרבים עליו׃ וקם ואזל דוד וכל עמא דעמיה מקרויא דבית יהודה לאסקא
מתמן ית ארונא דיי׳ דאתקרי שמא שמא דיי׳ צבאות דשכינתיה שריא עיל
מן כרוביא עלוהי׃ וירכבו את ארון האלהים אל עגלה חדשה וישאהו מבית
אבינדב אשר בגבעה ועזא ואחיו בני אבינדב נהגים את העגלה חדשה׃ ואחיתו
ית ארונא דיי׳ בעגלתא חדתא ונטלוהי מבית אבינדב דבגבעתא ועזא ואחיו
בני אבינדב מדברין ית עגלתא חדתא׃ וישאהו מבית אבינדב אשר בגבעה
עם ארון האלהים ואחיו הלך לפני הארון׃ ונטלוהי מבית אבינדב דבגבעתא
עם ארונא דיי׳ ואחיו אזיל קדם ארונא׃ ודוד וכל בית ישראל משחקים לפני
יהוה בכל עצי ברושים ובכנרות ובנבלים ובתפים ובמנענעים ובצלצלים׃
ודוד וכל בית ישראל משבחין קדם יי׳ בכל אעי ברון ובכנרין ובתפין וברבעין
ובצלצלין׃ ויבאו עד גרן נכון וישלח עזא אל ארון האלהים ויאחז בו כי
שמטו הבקר׃ ואתו עד אתר מתקן ואושיט עזא ית ידיה בארונא דיי׳ ואחד
ביה ארי מרגוהי תוריא׃ ויחר אף יהוה בעזא ויכהו שם האלהים על השל
וימת שם עם ארון האלהים׃ ותקיף רגזא דיי׳ בעזא ומחהי תמן מימרא
דיי׳ על דאשתלי ומית תמן עם ארונא דיי׳׃ ויחר לדוד על אשר פרץ יהוה
פרץ בעזא ויקרא למקום ההוא פרץ עזא עד היום הזה׃ ותקיף לדוד על דתרע
יי׳ תרעתא בעזא וקרא לאתרא ההוא אתרא דמיתביה עזא עד יומא הדין׃
ויירא דוד את יהוה ביום ההוא ויאמר איך יבא אלי ארון יהוה׃ ודחיל דוד

הכרבים יג חס בליש וסימ׳ כל אורי חד וישלחו העם מבעלי יהודה ועברה ויפרשו ויפרשו ויתפלל חזק יהו ויכבו
והראה והכה ומלא הפכת עמדים מרתן וירא לכרבים וישלח הכרובים תבנית דפיס וישאהו ופית במעט בשנים מבית אבינדב
הפנים אבינדב׃

למאיש ג׳ [illegible] ושמו׃ ופירן ולכל בני ישראל לא יחרץ ויחלק לכל העם וכל אשר לא [illegible] חד [illegible] וג׳ [illegible]
חמרת ג׳ וסימ׳ ואת אליה וגם אמרת ועם האמהות אשר אמרת חמרת [illegible] ראני חכמתך [illegible] ידעת דברתי [illegible]

מן קדם יי ביומא ההוא ואמר איכדין ייעול לותי ארונא דיי׃ ולא אבה דוד להסיר
אליו את ארון יהוה על עיר דוד ויטהו דוד בית עבד אדם הגתי׃ ולא אבא דוד
לאפנאה לותיה ית ארונא דיי ואפכייה דוד בית עבד אדום גתאה׃ וישב ארון
יהוה בית עבד אדם הגתי שלשה חדשים ויברך יהוה את עבד אדם ואת כל
ביתו׃ ושרא ארונא דיי בית עבד אדום גתאה תלתא ירחין ובריך יי ית עובד אדום
וית כל ביתיה׃ ויגד למלך דוד לאמר ברך יהוה את בית עבד אדם ואת כל אשר
לו בעבור ארון האלהים וילך דוד ויעל את ארון האלהים מבית עבד אדם
עיר דוד בשמחה׃ ואתחוה למלכא דוד למימר בריך יי ית בית עבד אדום וית
כל דליה בדיל ארונא דיי ואזל דוד ואסיק ית ארונא דיי מבית עבד אדום לקרתא
דדוד בחדוא׃ ויהי כי צעדו נשאי ארון יהוה ששה צעדים ויזבח שור ומריא׃
והוה כד נטלו נטלי ארונא דיי שתא זוגין ונכס תור ופטים׃ ודוד מכרכר בכל
עז לפני יהוה ודוד חגור אפוד בד׃ ודוד משבח בכל תקוף קדם יי ודוד אסיר כרדוט
דבוץ׃ ודוד וכל בית ישראל מעלים את ארון יהוה בתרועה ובקול שופר׃
ודוד וכל בית ישראל מסקין ית ארונא דיי ביבבא ובקל שופרא׃ והיה ארון
יהוה בא עיר דוד ומיכל בת שאול נשקפה בעד החלון ותרא את המלך דוד
מפזז ומכרכר לפני יהוה ותבז לו בלבה׃ והוה ארונא דיי אתא לקרתא דדוד
ומיכל בת שאול אסתכיאת מן חרכא וחזת ית מלכא דוד מרקיד ומשבח
קדם יי ובסרת עלוהי בלבה׃ ויבאו את ארון יהוה ויצגו אתו במקומו בתוך
האהל אשר נטה לו דוד ויעל דוד עלות לפני יהוה ושלמים׃ ואעילו ית
ארונא דיי ואקימו יתיה באתריה בגו משכנא דפרס ליה דוד ואסיק דוד
עלוון קדם יי ונכסת קודשין׃ ויכל דוד מהעלות העולה והשלמים ויברך את
העם בשם יהוה צבאות׃ ושיצי דוד מלאסקא עלתא ונכסת קדשיא ובריך
ית עמא בשמא דיי׃ ויחלק לכל העם לכל המון ישראל למאיש ועד אשה
לאיש חלת לחם אחת ואשפר אחד ואשישה אחת וילך כל העם איש לביתו׃
ופליג לכל עמא לכל המונא דישראל מגבר ועד אתא לגבר גריצתא דלחים חדא
ופלוג חד ומכתא חדא ואזל כל עמא גבר לביתיה׃ וישב דוד לברך את ביתו

[illegible] שנה אחת׃
[illegible] כלילת יפי [illegible] מן ג׳ חד [illegible]
[illegible] על [illegible] המשפט [illegible]
הברכה על הר הגריזים [illegible] שער העיר [illegible] הדבר הזה [illegible] ויאמר דוד אל
ביל

[illegible]

142

ותצא מיכל בת שאול לקראת דוד ותאמר מה נכבד היום מלך ישראל אשר
נגלה היום לעיני אמהות עבדיו כהגלות נגלות אחד הרקים ותב דוד לברכא ית
אנש ביתיה ונפקת מיכל בת שאול לקדמות דוד ואמרת מא אתיקר יומא דין
מלכא דישראל דאתגלי יומא דין לעיני אמהת עבדוהי כמא דמתגלי חד
מן סריקיא ויאמר דוד אל מיכל לפני יהוה אשר בחר בי מאביך ומכל ביתו
לצות אתי נגיד על עם יהוה על ישראל ושחקתי לפני יהוה ואמר דוד למיכל
קדם יי דאתרעי בי מאבוך ומכל ביתיה לפקדא יתי למהוי מלכא על עמא דיי
על ישראל ושבחית קדם יי ונקלתי עוד מזאת והייתי שפל בעיני ועם האמהות
אשר אמרת עמם אכבדה ואזעיר נא עוד מדא ואיהי מכיך בעיני נפשי מבכיך
ועם אמהתא דאת אמרא בעיניהון איהי יקיר ולמיכל בת שאול לא היה לה
ילד עד יום מותה ולמיכל בת שאול לא הוה לה ולד עד יום מותה
ויהי כי ישב המלך בביתו ויהוה הניח לו מסביב מכל איביו והוה
כד יתיב מלכא בביתיה ויי אניח ליה מסחור סחור מכל בעלי דבבוהי ויאמר
המלך אל נתן הנביא ראה נא אנכי יושב בבית ארזים וארון האלהים ישב
בתוך היריעה ואמר מלכא לנתן נביא חזי כען דאנא יתיב בביתא דמטלל בכיורי
ארזיא וארונא דיי שרי במשכנא בגו יריעתא ויאמר נתן אל המלך כל אשר
בלבבך לך עשה כי יהוה עמך ואמר נתן למלכא כל דבלבך איזיל עביד ארי
מימרא דיי בסעדך ויהי בלילה ההוא ויהי דבר יהוה אל נתן
לאמר והוה בליליא ההוא והוה פתגם נבואה מן קדם יי עם נתן למימר לך ואמרת
אל עבדי אל דוד כה אמר יהוה האתה תבנה לי בית לשבתי איזיל ותימר לעבדי
לדוד כדנן אמר יי האת תבני קדמי ביתא לאשראה שכינתי ביה כי לא
ישבתי בבית למיום העלתי את בני ישראל ממצרים ועד היום הזה ואהיה
מתהלך באהל ובמשכן ארי לא אשריתי שכינתי בביתא למיומא דאסקית
ית בני ישראל ממצרים ועד יומא הדין והויתי משרי שכינתי במשכן ובירי(ע)ן
בכל אשר התהלכתי בכל בני ישראל הדבר דברתי את אחד שבטי ישראל
אשר צויתי לרעות את עמי ישראל לאמר למה לא בניתם לי בית ארזים

[illegible]

בכל אתר דהליכית בכל בני ישראל הפתגם מלילית עם חד משבטיא דישראל
דפקדית לפרנסא ית עמי ישראל למימר למא לא בניתון לי ביתא דמטלל בכורי
ארזיא׃ ועתה כה תאמר לעבדי לדוד כה אמר יהוה צבאות אני
לקחתיך מן הנוה מאחר הצאן להיות נגיד על עמי על ישראל׃ וכען כדין תימר
לעבדי לדוד כדנן אמר יי צבאות אנא דברתך מן דירא מבתר ענא למהוי מלכא
על עמי על ישראל׃ ואהיה עמך בכל אשר הלכת ואכרתה את כל איביך מפניך
ועשתי לך שם גדול כשם הגדלים אשר בארץ׃ והוה מימרי בסעדך בכל אתר
דהליכתא ושיציתי ית כל בעלי דבבך מן קדמך ועבדית לך שום רב כשום
רברביא דבארעא׃ ושמתי מקום לעמי לישראל ונטעתיו ושכן תחתיו ולא ירגז
עוד ולא יסיפו בני עולה לענותו כאשר בראשונה׃ ואשוי אתר מתקן לעמי
לישראל ואקימינון וישרון באתרהון ולא ילוטון עוד ולא ייספון בני רשיעא
לענאותהון כד בקדמיתא׃ ולמן היום אשר צויתי שפטים על עמי ישראל
והניחתי לך מכל איביך והגיד לך יהוה כי בית יעשה לך יהוה׃ ולמן יומיא
דפקדית נגודין על עמי ישראל ואניחית לך מכל בעלי דבבך וחוי לך יי ארי
מלכו יקיים לך יי׃ כי ימלאו ימיך ושכבת עם אבתיך והקימתי את זרעך
אחריך אשר יצא ממעיך והכנתי את ממלכתו׃ ארי ישלמון יומך ותשכוב
עם אבהתך ואקים ית ברך בתרך דתוליד ואתקין ית מלכותיה׃ הוא יבנה
בית לשמי וכננתי את כסא ממלכתו עד עולם׃ הוא יבני ביתא לשמי
ואתקין ית כרסי מלכותיה עד עלמא׃ אני אהיה לו לאב והוא יהיה לי לבן
אשר בהעותו והכחתיו בשבט אנשים ובנגעי בני אדם׃ אנא אהוי ליה
כאב והוא יהי קדמי כבר דאם יסרח ואקיניה במלקות גברין ובמרדות בני
אנשא׃ וחסדי לא יסור ממנו כאשר הסרתי מעם שאול אשר הסרתי
מלפניך׃ וטובי לא יעדי מניה כמא דאעדיתי מן שאול דאעדיתי מן קדמך
ונאמן ביתך וממלכתך עד עולם לפניך כסאך יהיה נכון עד עולם׃ ויקים
ביתך ומלכותך עד עלמא קדמך כרסי מלכותך יהי מתקן עד עלמא׃ ככל
הדברים האלה וככל החזיון הזה כן דבר נתן אל דוד׃ ככל פתגמיא האלין וככל נבואתא הדא

ותקימה[illegible] וכב׳ בן [illegible] את בריתי כהן נחמן ברוך חזה [illegible] זרעך דשמואל נביא [illegible] ויחז׳ נחניה בדור וג׳ מל׳ ומל׳ קדמ׳
ויחזקאל [illegible] ימ׳ למלכים ושאר קריא הקמתי כת׳ חס׳ [illegible]

כין מליל נתן עם דוד׃ ויבא המלך דוד וישב לפני יהוה ויאמר מי
אנכי אדני יהוה ומי ביתי כי הבאתני עד הלם׃ ואתא מלכא דוד ויתיב קדם יי
ואמר לית אנא ידע כמיסת יי אלהים ומא ביתי ארי אמטיתני עד הלכא׃ ותקטן
עוד זאת בעיניך אדני יהוה ותדבר גם אל בית עבדך למרחוק וזאת תורת האדם
אדני יהוה׃ וזעירת עוד דא קדמך יי אלהים ומלילתא אף על בית עבדך לעלמא
דאתי ודא חזיא לבני אנשא יי אלהים׃ ומה יוסיף דוד עוד לדבר אליך ואתה
ידעת את עבדך אדני יהוה׃ ומא יוסיף דוד עוד למללא קדמך ואת עבדתא ית
בעות עבדך יי אלהים׃ בעבור דברך וכלבך עשית את כל הגדולה הזאת להודיע
את עבדך׃ בדיל מימרך וכרעותך עבדתא ית כל רברבתא האילין להודעא ית עבדך׃
על כן גדלת אדני אלהים כי אין כמוך ואין אלהים זולתך בכל אשר שמענו
באזנינו׃ על כין רבאת יי אלהים ארי לית כותך ולית אלה בר מנך בכל דשמענא
אמרו קדמנא׃ ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ אשר הלכו אלהים לפדות
לו לעם ולשום לו שם ולעשות לכם הגדולה ונראות לארצך מפני עמך
אשר פדית לך ממצרים גוים ואלהיו׃ ומן כעמך כישראל עמא חד בחיר
בארעא דאזלו שליחין מן קדם יי למפרק ליה עם ולשואה ליה שום ולמעבד
לכון רברבן וחסינן עד דעלו לארעא בית שכינתך דיהבת להון מן קדם עמך
דפרקתא לך ממצרים גוים ואליהון׃ ותכונן לך את עמך ישראל לך לעם עד
עולם ואתה יהוה היית להם לאלהים׃ ואתקינית לך ית עמך ישראל קדמך
לעם עד עלמא ואת יי הויתא להון לאלה׃ ועתה יהוה אלהים הדבר אשר דברת
על עבדך ועל ביתו הקם עד עולם ועשה כאשר דברת׃ וכען יי אלהים פתגמא
דמלילתא על עבדך ועל ביתיה אקים עד עלמא ועביד כמא דמלילתא׃
ויגדל שמך עד עולם לאמר יהוה צבאות אלהים על ישראל ובית עבדך
דוד יהיה נכון לפניך׃ ויסגי שמך עד עלמא למימר יי צבאות אלהים על ישראל
ובית עבדך דוד יהי מתקן עד עלמא׃ כי אתה יהוה צבאות אלהי ישראל
גליתה את אזן עבדך לאמר בית אבנה לך על כן מצא עבדך את לבו להתפלל
אליך את התפלה הזאת׃ ארי את יי צבאות אלהא דישראל חויתא לעבדך למימר

כנב׳
יי אלהים [illegible] וסימ׳ גדלת הדבר אשר דברת הושיענו [illegible] אלהים [illegible] הגדולה [illegible]
[illegible] כעמך [illegible] הגדולה׃

ומיך ג׳ חד כיו וחד בכבי וחד בכבתו וסימ׳ השקיפה ... הואל נא ולין הואל וברך את עמך הואל וקח כברים ...
ועתה הואל הושיעה את עמך ... קרין ולא כתבין וסימ׳ ככר כלחב ...

מלכו אקיים לך על כין הוה בליבא דעבדך לצלאה קדמך ית צלותא הדא׃
ועתה אדני יהוה אתה הוא האלהים ודבריך יהיו אמת ותדבר אל עבדך את
הטובה הזאת׃ וכען יי׳ אלהים את הוא אלהים ופתגמך אנון קשוט ומלילתא על
עבדך ית טבתא הדא׃ ועתה הואל וברך את בית עבדך להיות לעולם לפניך
כי אתה אדני יהוה דברת ומברכתך יברך בית עבדך לעולם׃ וכען שרי
ובריך ית בית עבדך למהוי לעלמא קדמך ארי את יי׳ אלהים מלילתא ומבירכתך
8 יתברכון בית עבדך צדיקיא לעלמין׃ ויהי אחרי כן ויך דוד
את פלשתים ויכניעם ויקח דוד את מתג האמה מיד פלשתים׃ והוה בתר כין
ומחא דוד ית פלשתאי ותברינון ונסיב דוד ית תקון אמתא מידא דפלשתאי׃
ויך את מואב וימדדם בחבל השכב אותם ארצה וימדד שני חבלים להמית
ומלא החבל להחיות ותהי מואב לדוד לעבדים נשאי מנחה׃ ומחא ית מואבאי
ומשח להון בערבא ומשחתרין ערבין למקטל ומלי ערבא לאחאה והוו מואבאי
לדוד לעבדין כטלי פרס׃ ויך דוד את הדדעזר בן רחב מלך צובה בלכתו
להשיב ידו בנהר פרת׃ ומחא דוד ית הדדעזר בר רחוב מלכא דצובה כד אזל
לאשלאה תחומיה בנהר פרת׃ וילכד דוד ממנו אלף ושבע מאות פרשים ועשרים
אלף איש רגלי ויעקר דוד את כל הרכב ויותר ממנו מאה רכב׃ ואחד דוד מניה
אלף ושבע מאה פרשין ועסרין אלפין גבר רגלי ועקר דוד ית כל רתכיא ואשאר
מנהון מאה רתכין׃ ותבא ארם דמשק לעזר להדדעזר מלך צובה ויך דוד
בארם עשרים ושנים אלף איש׃ ואתו אנש ארם דמשק למסעד להדדעזר
מלכא דצובה ומחא דוד בארם עסרין ותרין אלפין גברא׃ וישם דוד נצבים
בארם דמשק ותהי ארם לדוד לעבדים נושאי מנחה ויושע יהוה את דוד בכל
אשר הלך׃ ומני דוד אסטרטיגין בארם דמשק והוו אנש ארם לדוד לעבדין
כטלי פרס ופרק יי׳ ית דוד בכל אתר דהליך׃ ויקח דוד את שלטי הזהב אשר
היו אל עבדי הדדעזר ויביאם ירושלם׃ ונסיב דוד ית שלטי דהבא דהוו עם
עבדי הדדעזר ואיתיאונון לירושלם׃ ומבטח ומברתי ערי הדדעזר לקח המלך
דוד נחשת הרבה מאד׃ ומבטח ומברות קרוי הדדעזר נסיב מלכא דוד נחשא

יברך ... ומברכתך יברך בית עבדך ... וסימ׳ ...
ממנו היותר ... לעשות יקר יותר ממנו׃

[illegible]

סגי לחדא׃ וישמע תעי מלך חמת כי הכה דוד את כל חיל הדד עזר׃
ושמע תעי מלכא דחמת ארי מחא דוד ית כל משרית הדד עזר׃ וישלח תעי
את יורם בנו אל המלך דוד לשאל לו לשלום ולברכו על אשר נלחם בהדד עזר
ויכהו כי איש מלחמות תעי היה הדד עזר ובידו היו כלי כסף וכלי זהב וכלי
נחשת׃ ושלח תעי ית יורם בריה לות מלכא דוד למשאל ליה לשלם ולברכותיה
על דאגיח קרבא בהדד עזר וקטליה ארי גבר עבדי קרבין עם תעי הוה הדד עזר
ועמיה הוו מני כספא ומני דהבא ומני נחשא׃ גם אתם הקדיש המלך דוד
ליהוה עם הכסף והזהב אשר הקדיש מכל הגוים אשר כבש׃ אף יתהון אקדיש
מלכא דוד קדם יי עם כספא ודהבא דאקדיש מכל עממיא דכביש׃ מארם וממואב
ומבני עמון ומפלשתים ומעמלק ומשלל הדד עזר בן רחב מלך צובה׃
מארם וממואב ומבני עמון ומפלשתאי ומעמלקאי ומעדי הדד עזר בר
רחוב מלכא דצובה׃ ויעש דוד שם בשבו מהכותו את ארם בגיא מלח
שמונה עשר אלף׃ ועבד דוד משריין כד תב מלממחי ית ארם בגי מלח תמנת
עסר אלפין׃ וישם באדום נצבים בכל אדום שם נצבים ויהי כל אדום עבדים
לדוד ויושע יהוה את דוד בכל אשר הלך׃ ומני באדום אסטרטגין בכל אדום
מני אסטרטגין והוו כל אנש אדום עבדין לדוד ופרק יי ית דוד בכל אתר
דהליך׃ וימלך דוד על כל ישראל ויהי דוד עשה משפט וצדקה לכל עמו׃
ומלך דוד על כל ישראל והוה דוד עביד דין דקשוט וזכו לכל עמיה׃ ויואב
בן צרויה על הצבא ויהושפט בן אחילוד מזכיר׃ ויואב בר צרויה ממנא על
חילא ויהושפט בר אחילוד ממנא על דוכרניא׃ וצדוק בן אחיטוב ואחימלך
בן אביתר כהנים ושריה סופר׃ וצדוק בר אחיטוב ואחימלך בר אביתר כהניא
ושריה ספרא׃ ובניהו בן יהוידע והכרתי והפלתי ובני דוד כהנים היו׃ ובניה
בר יהוידע ממנא על קשתיא ועל קלעיא ובני דוד רברבין הוו׃
ויאמר דוד הכי יש עוד אשר נותר לבית שאול ואעשה עמו חסד בעבור
יהונתן׃ ואמר דוד האית כען עוד דאשתאר לבית שאול ואעביד עמיה טיבו
בדיל יהונתן׃ ולבית שאול עבד ושמו ציבא ויקראו לו אל דוד ויאמר

[illegible]

המלך אליו האתה ציבא ויאמר עבדך׃ ולבית שאול עבדא ושמיה ציבא
וקרו ליה לות דוד ואמר מלכא ליה האת ציבא ואמר עבדך׃ ויאמר המלך האפס
עוד איש לבית שאול ואעשה עמו חסד אלהים ויאמר ציבא אל המלך עוד
בן ליהונתן נכה רגלים׃ ואמר מלכא האית עוד גברא לבית שאול ואעביד
עמיה טיבו מקדם יי ואמר ציבא למלכא עוד ברא ליהונתן לקי בתרתין רגלוהי׃
ויאמר לו המלך איפה הוא ויאמר ציבא אל המלך הנה הוא בית מכיר בן
עמיאל בלו דבר׃ ואמר ליה מלכא אן הוא ואמר ציבא למלכא הא הוא בית
מכיר בר עמיאל בלו דבר׃ וישלח המלך דוד ויקחהו מבית מכיר בן עמיאל מלו
דבר׃ ושלח מלכא דוד ודבריה מבית מכיר בר עמיאל מלו דבר׃ ויבא מפיבשת
בן יהונתן בן שאול אל דוד ויפל על פניו וישתחו ויאמר דוד מפיבשת ויאמר
הנה עבדך׃ ואתא מפיבשת בר יהונתן בר שאול לות דוד ונפל על אפוהי וסגיד
ואמר דוד מפיבשת ואמר הא עבדך׃ ויאמר לו דוד אל תירא כי עשה אעשה
עמך חסד בעבור יהונתן אביך והשבתי לך את כל שדה שאול אביך ואתה
תאכל לחם על שלחני תמיד׃ ואמר ליה דוד לא תדחל ארי מעבד אעביד
עמך טיבו בדיל יהונתן אבוך ואתיב לך ית כל אחסנת שאול אבוך ואת
תיכול לחמא על פתורי תדירא׃ וישתחו ויאמר מה עבדך כי פנית אל הכלב
המת אשר כמוני׃ וסגיד ואמר מא עבדך ארי אתפניתא על גבר הדיוט דכותי׃
ויקרא המלך אל ציבא נער שאול ויאמר אליו כל אשר היה לשאול ולכל
ביתו נתתי לבן אדניך׃ וקרא מלכא לציבא עולימא דשאול ואמר ליה כל מא
דהוה לשאול יהבית לבר רבונך׃ ועבדת לו את האדמה אתה ובניך ועבדיך
והבאת והיה לבן אדניך לחם ואכלו ומפיבשת בן אדניך יאכל תמיד לחם על
שלחני ולציבא חמשה עשר בנים ועשרים עבדים׃ ותפלח ליה ית ארעא
את ובנך ועבדך ותעיל ויהי לבר רבונך מזון ויתפרנס ומפיבשת בר רבונך
אכיל תדירא לחמא על פתורי ולציבא חמישת עסר בנין ועסרין עבדין׃ ויאמר
ציבא אל המלך ככל אשר יצוה אדני המלך את עבדו כן יעשה עבדך ומפיבשת
אכל על שלחני כאחד מבני המלך׃ ואמר ציבא למלכא ככל דפקיד רבוני

מלכא ית עבדיה כין יעביד עבדך ומפיבשת אכיל על פתורי כחד מבני מלכא
ולמפיבשת בן קטן ושמו מיכה וכל מושב בית ציבא עבדים למפיבשת ולמפיבשת
ברא זעירא ושמיה מיכה וכל מותב בית ציבא עבדין למפיבשת ומפיבשת ישב
בירושלם כי על שלחן המלך תמיד הוא אכל והוא פסח שתי רגליו ומפיבשת
יתיב בירושלם ארי על פתורא דמלכא תדירא הוא אכיל והוא לקי בתרתין
10 רגלוהי ויהי אחרי כן וימת מלך בני עמון וימלך חנון בנו
תחתיו והוה בתר כין ומית מלכא דבני עמון ומלך חנון בריה תחותוהי ויאמר
דוד אעשה חסד עם חנון בן נחש כאשר עשה אביו עמדי חסד וישלח דוד
לנחמו ביד עבדיו אל אביו ויבאו עבדי דוד ארץ בני עמון ואמר דוד אעביד
טיבו עם חנון בר נחש כמא דעבד אבוהי עמי טיבו ושלח דוד לנחמותיה
בידא דעבדוהי על אבוהי ואתו עבדי דוד לארע בני עמון ויאמרו שרי בני
עמון אל חנון אדניהם המכבד דוד את אביך בעיניך כי שלח לך מנחמים הלא
בעבור חקר את העיר ולרגלה ולהפכה שלח דוד את עבדיו אליך ואמרו
רברבי בני עמון לחנון רבונהון המיקר דוד ית אבוך בעינך ארי שלח לך
מנחמין הלא בדיל למחקר ית קרתא ולאללותה ולמבלקה שלח ית עבדוהי
לותך ויקח חנון את עבדי דוד ויגלח את חצי זקנם ויכרת את מדויהם בחצי
עד שתותיהם וישלחם ונסיב חנון ית עבדי דוד וגרע ית פלגות דקנהון ופסק
ית לבושיהון עד פלגהון עד אתר בית בהתתהון ושלחינון ויגדו לדוד וישלח
לקראתם כי היו האנשים נכלמים מאד ויאמר המלך שבו בירחו עד יצמח
זקנכם ושבתם וחויאו לדוד ושלח לקדמותהון ארי הוו גבריא מתכלמין
לחדא ואמר מלכא תיבו ביריחו עד דיצמח דקנכון ותתובון ויראו בני עמון
כי נבאשו בדוד וישלחו בני עמון וישכרו את ארם בית רחב ואת ארם צובא
עשרים אלף רגלי ואת מלך מעכה אלף איש ואיש טוב שנים עשר אלף
איש וחזו בני עמון ארי אתגריאו בדוד ושלחו בני עמון ואגרו ית ארם בית
רחוב וית ארם צובה עסרין אלפין גבר רגלי וית מלך מעכה אלף גבר ואיש טוב
תרי עסר אלפין גברא וישמע דוד וישלח את יואב ואת כל הצבא הגברים

ולבא ויומים רבים לישראל והורות חיליכון ית דכירין ולמלוך מעזים על בכו ויחזק מלך הנגב ושמר רב מהלל ומקרי במקרה ובחשך
כי בקשו ובא וברתוב ויצתו ומביאים בימים הלים ושמות החלה הגדולה ויטמינו וברון המדרעים ודרבעו ולביו עוף במלחמה ותפוזינה
רעה וגלות החל הדר זמלון אלהים זמלון זותה וכנו שומל חיי ואתעבר עליך חדבו ויהי כחדר חכוני חלם רעי טמאה שפתים ואמר אור
וּשמע דוד ושלח ית יואב וית כל חילא דגיבריא ויצאו בני עמון ויערכו
מלחמה פתח השער וארם צובא ורחוב ואיש טוב ומעכה לבדם בשדה ב
ונפקו בני עמון וסדרו קרבא במעלנא דתרעא וארם צובה ורחוב ואיש טוב כ״ב אף
ומעכה בלחודיהון בחקלא וירא יואב כי היתה אליו פני המלחמה מפנים ובענ
ומאחור ויבחר מכל בחורי בישראל ויערך לקראת ארם וחזא יואב ארי יחד
תקיפו עלוהי עבדי קרבא מאפוהי ומאחורוהי ובחר מכל בחירי ישראל בי ד
וסדר לקדמות אנש ארם ואת יתר העם נתן ביד אבשי אחיו ויערך לקראת ויהיות בו כרש
בני עמון וית שאר עמא יהב ביד אבישי אחוהי וסדר לקדמות בני עמון תיבות נקפ
ויאמר אם תחזק ארם ממני והיתה לי לישועה ואם בני עמון יחזקו ממך ל
והלכתי להושיע לך ואמר אם תתקף ארם מני ותהי לי לפריק ואם בני חל יוד
עמון יתקפון מנך ואהך למפרק לך חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי ל
אלהינו ויהוה יעשה הטוב בעיניו תקף ונתקף על עמנא ועל קרוי
אלהנא ויי יעביד דתקין קדמוהי ויגש יואב והעם אשר
עמו למלחמה בארם וינסו מפניו וקריב יואב ועמא דעמיה לאגחא
קרבא באנש ארם ואפכו מן קדמוהי ובני עמון ראו כי נס ארם וינסו
מפני אבישי ויבאו העיר וישב יואב מעל בני עמון ויבא ירושלם ובני
עמון חזו ארי אפכו אנש ארם וערקו מן קדם אבישי ואתו לקרתא ותב
יואב מלות בני עמון ואתא לירושלם וירא ארם כי נגף לפני ישראל
ויאספו יחד וחזו אנש ארם ארי אתכלו קדם ישראל ואתכנשו כחדא יב
וישלח הדדעזר ויצא את ארם אשר מעבר הנהר ויבאו חילם ושובך יג חס׳
שר צבא הדדעזר לפניהם ושלח הדדעזר ואפיק ית אנש ארם דמעבר
פרת ואתו לחילם ושובך רב חילא הדדעזר קדמיהון ויגד לדוד ויאסף
את כל ישראל ויעבר את הירדן ויבא חלאמה ויערכו ארם לקראת דוד
וילחמו עמו ואתחוה לדוד וכנש ית כל ישראל ועבר ית ירדנא ואתא לחילם
וסדרו ארם לקדמות דוד ואגיחו קרבא עמיה וינס ארם מפני ישראל
ויהרג דוד מארם שבע מאות רכב וארבעים אלף פרשים ואת שובך שר
סימן וישמעו ארם ממנו דובל וג׳ ממנו ארם וחד פיסו סימ׳ ויקרא אלהים משה וישבו חלץ וידבר משה אלהים
ישבו אם כפרים חובן יבחר ירדו מלכי צבאות ילכהם כי הק יפה ירד זה ירד שריד ישעה והיה אמם וישה ויבחרהו חרש עצים
יזכר כראש יבע ימותם וישב עליהם טוב תחת כורי לקחות כי שמה ישב בשן ונשאו עונם בעיני הנה בעיני לעדרים חרון מרוץ
לבש צרמורו לו נשע ויצאה לים כי לאחיו א׳ דברי דבור למלכים א׳ למלכים לבבתי אחותי אלהי לבנו הספר לבושיים מורו

קיט

148

צְבָאוֹ הִכָּה וַיָּמָת שָׁם׃ ואפכו אנש ארם מן קדם ישראל וקטל דוד מארם
שבע מאה רתכין וארבעין אלפין פרשין וית שובך רב חיליה מחהי ומית תמן׃
וַיִּרְאוּ כָל הַמְּלָכִים עַבְדֵי הֲדַדְעֶזֶר כִּי נִגְּפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁלִמוּ אֶת יִשְׂרָאֵל
וַיַּעַבְדוּם וַיִּרְאוּ אֲרָם לְהוֹשִׁיעַ עוֹד אֶת בְּנֵי עַמּוֹן׃ וחזו כל מלכיא עבדי הדדעזר
ארי אתברו קדם ישראל ואשלימו עם ישראל ופלחונון ודחילו אנש ארם למפרק
עוד ית בני עמון׃ וַיְהִי לִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת צֵאת הַמְּלָאכִים
יא וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת יוֹאָב וְאֶת עֲבָדָיו עִמּוֹ וְאֶת כָּל יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁחִתוּ אֶת בְּנֵי עַמּוֹן
וַיָּצֻרוּ עַל רַבָּה וְדָוִד יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלִָם׃ והוה לזמן סופה דשתא לעדן מפק מלכיא
ושלח דוד ית יואב וית עבדוהי עמיה וית כל ישראל וחבילו ית בני עמון וצרו על
רבה ודוד יתיב בירושלם׃ וַיְהִי לְעֵת הָעֶרֶב וַיָּקָם דָּוִד מֵעַל
מִשְׁכָּבוֹ וַיִּתְהַלֵּךְ עַל גַּג בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיַּרְא אִשָּׁה רֹחֶצֶת מֵעַל הַגָּג וְהָאִשָּׁה טוֹבַת
מַרְאֶה מְאֹד׃ והוה לעדן רמשא וקם דוד מעל שיוייה והליך על איגר בית
מלכא וחזא אתתא משתטפא על איגרא ואתתא שפירת חיזו לחדא׃
וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיִּדְרֹשׁ לָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר הֲלוֹא זֹאת בַּת שֶׁבַע בַּת אֱלִיעָם אֵשֶׁת אוּרִיָּה
הַחִתִּי׃ ושלח דוד ושאיל באתתא ואמר הלא דא בת שבע בת אליעם אתת
אוריה חתאה׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים וַיִּקָּחֶהָ וַתָּבוֹא אֵלָיו וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ וְהִיא
מִתְקַדֶּשֶׁת מִטֻּמְאָתָהּ וַתָּשָׁב אֶל בֵּיתָהּ׃ ושלח דוד אזגדין ודברה ואתת לותיה
ושכיב עמה והיא מתדכיא מסאובתה ותבת לביתה׃ וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתִּשְׁלַח
וַתַּגֵּד לְדָוִד וַתֹּאמֶר הָרָה אָנֹכִי׃ ועדיאת אתתא ושלחת וחויאת לדוד ואמרת
מעדיא אנא׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶל יוֹאָב שְׁלַח אֵלַי אֶת אוּרִיָּה הַחִתִּי וַיִּשְׁלַח יוֹאָב
אֶת אוּרִיָּה אֶל דָּוִד׃ ושלח דוד לות יואב שדר לי ית אוריה חתאה ושדר יואב
ית אוריה לות דוד׃ וַיָּבֹא אוּרִיָּה אֵלָיו וַיִּשְׁאַל דָּוִד לִשְׁלוֹם יוֹאָב וְלִשְׁלוֹם הָעָם
וְלִשְׁלוֹם הַמִּלְחָמָה׃ ואתא אוריה לותיה ושאיל דוד לשלם יואב ולשלם עמא
ולשלם עבדי קרבא׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאוּרִיָּה רֵד לְבֵיתְךָ וּרְחַץ רַגְלֶיךָ וַיֵּצֵא אוּרִיָּה
מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַתֵּצֵא אַחֲרָיו מַשְׂאַת הַמֶּלֶךְ׃ ואמר דוד לאוריה חות לביתך ושטוף
רגלך ונפק אוריה מבית מלכא ונפקת בתרוהי סעודתא דמלכא׃ וַיִּשְׁכַּב

[illegible]

אוריה פתח בית המלך את כל עבדי אדניו ולא ירד אל ביתו׃ ושכיב אוריה
בתרע בית מלכא עם עבדי רבוניה ולא נחת לביתיה׃ ויגדו לדוד לאמר לא ירד
אוריה אל ביתו ויאמר דוד אל אוריה הלוא מדרך אתה בא מדוע לא ירדת אל
ביתך׃ וחויאו לדוד למימר לא נחת אוריה לביתיה ואמר דוד לאוריה הלא
מאורחא את אתי מדין לא נחתא לביתך׃ ויאמר אוריה אל דוד הארון
וישראל ויהודה ישבים בסכות ואדני יואב ועבדי אדני על פני השדה חנים
ואני אבוא אל ביתי לאכל ולשתות ולשכב עם אשתי חיך וחי נפשך אם
אעשה את הדבר הזה׃ ואמר אוריה לדוד ארונא וישראל ויהודה יתבין במטליא
ורבוני יואב ועבדי רבוני על אפי חקלא שרן ואנא איעול לביתי למיכל
ולמשתי ולמשכב עם אתתי חייך וחיי נפשך אם אעביד ית פתגמא הדין׃
ויאמר דוד אל אוריה שב בזה גם היום ומחר אשלחך וישב אוריה בירושלם
ביום ההוא וממחרת׃ ואמר דוד לאוריה תיב הכא אף יומא דין ומחר
אשלחנך ויתיב אוריה בירושלם ביומא ההוא וביומא דבתרוהי׃ ויקרא לו
דוד ויאכל לפניו וישת וישכרהו ויצא בערב לשכב במשכבו עם עבדי
אדניו ואל ביתו לא ירד׃ וקרא ליה דוד ואכל קדמוהי ושתי ורויה ונפק
ברמשא למשכב במשכביה עם עבדי רבוניה ולביתיה לא נחת׃ ויהי
בבקר ויכתב דוד ספר אל יואב וישלח ביד אוריה׃ והוה בצפרא וכתב דוד
אגרתא לות יואב ושדר ביד אוריה׃ ויכתב בספר לאמר הבו את אוריה
אל מול פני המלחמה החזקה ושבתם מאחריו ונכה ומת׃ וכתב באגרתא
למימר הבו ית אוריה לקביל אפי קרבא תקיפא ותתובון מבתרוהי ויתמחי
וימות׃ ויהי בשמור יואב אל העיר ויתן את אוריה אל המקום
אשר ידע כי אנשי חיל שם׃ והוה כד צר יואב על קרתא ויהב ית אוריה
לאתר דידע ארי גברין גיברין תמן׃ ויצאו אנשי העיר וילחמו את ~~העיר~~ יואב
ויפל מן העם מעבדי דוד וימת גם אוריה החתי׃ ונפקו אנשי קרתא
ואגיחו קרבא עם יואב ואתקטיל מן עמא מעבדי דוד ומית אף אוריה
חתאה׃ וישלח יואב ויגד לדוד את כל דברי המלחמה׃ ושלח יואב וחוי

[illegible]

אל החומה ג' וסי' אבימלך ודוד ישב ונשב מלכו מל' כהנה וכהנה ד' וסי' לא ראיתי כהנה והספה לך כהנה כ' בו וכהנה רבות עמך
חד בגו וחד בכבי' וחד בכתובים׃

צ לדוד ית כל עסקי קרבא׃ ויצו את המלאך לאמר ככלותך את כל דברי
חד המלחמה לדבר אל המלך׃ ופקיד ית אזגדא למימר כשיציותך ית כל עסקי
מל' וחד קרבא למללא עם מלכא׃ והיה אם תעלה חמת המלך ואמר לך מדוע נגשתם
חל' ל' אל העיר להלחם הלוא ידעתם את אשר ירו מעל החומה׃ ויהי אם ידלק
מל' ל' וחס לקריא רגזא דמלכא ויימר לך מדין אתקרבתון לקרתא לאגחא הלא ידעתון ית
חס ל' דירמון עליכון מן שורא׃ מי הכה את אבימלך בן ירבשת הלוא אשה השליכה
ג עליו פלח רכב מעל החומה וימת בתבץ למה נגשתם אל החומה ואמרת
גם עבדך אוריה החתי מת׃ מן קטל ית אבימלך בר ירבשת הלא אתתא
רמת עלוהי פלגות רכב רחי מן שורא ומית בתבץ למא אתקרבתון לשורא
ותימר אף עבדך אוריה מית׃ וילך המלאך ויבא ויגד לדוד את כל אשר
שלחו יואב׃ ואזל אזגדא ואתא וחוי לדוד ית כל דשלחיה יואב׃ ויאמר
צ המלאך אל דוד כי גברו עלינו האנשים ויצאו אלינו השדה ונהיה עליהם
עד פתח השער׃ ואמר אזגדא לדוד ארי תקיפו עלנא גבריא ונפקו עלנא
ויורו רים ל' לחקלא והוינא טרדין להון עד מעלנא דתרעא׃ ויראו המוראים אל עבדיך
ק' ק' מעל החומה וימותו מעבדי המלך וגם עבדך אוריה החתי מת׃ ושדו קשתיא
בעבדך מעל שורא ואתקטלו מעבדי מלכא ואף עבדך אוריה חתאה מית׃
ויאמר דוד אל המלאך כה תאמר אל יואב אל ירע בעיניך את
ב ל' ג הדבר הזה כי כזה וכזה תאכל החרב החזק מלחמתך אל העיר והרסה וחזקהו׃
ויט חב יהושע ואמר דוד לאזגדא כדין תימר ליואב לא יבאש בעינך ית פתגמא הדין ארי
כדין וכדין תקטיל חרבא אתקיף קרבך על קרתא ופגרה ותקיפהי׃ ותשמע
ל' אשת אוריה כי מת אוריה אישה ותספד על בעלה׃ ושמעת אתת אוריה
א ארי מית אוריה בעלה וספדת על בעלה׃ ויעבר האבל וישלח דוד ויאספה
אל ביתו ותהי לו לאשה ותלד לו בן וירע הדבר אשר עשה דוד בעיני יהוה׃
ועבר אבלא ושלח דוד וכנשה לביתיה והות ליה לאתו וילידת ליה בר ובאיש
יב״ פתגמא דעבד דוד קדם יי׃ וישלח יהוה את נתן אל דוד ויבא
אליו ויאמר לו שני אנשים היו בעיר אחת אחד עשיר ואחד ראש׃ ושלח

מעט ג וכימ׳ ונשארתם ואספתם כי כי יתנו ... פנה וקיצף גדול לקהלכים ובלחתכה ... פיתו כותה׳

יי׳ ית נתן לות דוד ואתא לותיה ואמר ליה תרין גברין הוו בקרתא חדא חד
עתירא וחד מסכינא׳ לעשיר היה צאן ובקר הרבה מאד׳ לעתירא הוו ען
ותורין סגי לחדא׳ ולרש אין כל כי אם כבשה אחת קטנה אשר קנה ויחיה
ותגדל עמו ועם בניו יחדו מפתו תאכל ומכסו תשתה ובחיקו תשכב ותהי
לו כבת׳ ולמסכינא לית כל מדעם אלהין אמרתא חדא זעירתא דזבנה וקיימה
ורבת עמיה ועם בנוהי כחדא מפתיה אכלא ומכסיה שתיא ובחניה שכבא
והות ליה כברתא׳ ויבא הלך לאיש העשיר ויחמל לקחת מצאנו ומבקרו
לעשות לארח הבא לו ויקח את כבשת האיש הראש ויעשה לאיש הבא אליו׳
ואתא אורחא לגברא עתירא וחס למסב מעניה ומתוריה למעבד לאורחא
דאתא ליה ונסיב ית אמרתא דגברא מסכינא ועבדה לגברא דאתא לותיה׳
ויחר אף דוד באיש מאד ויאמר אל נתן חי יהוה כי בן מות האיש העשה זאת׳
ותקיף רגזא דדוד בגברא לחדא ואמר לנתן קיים הוא יי׳ ארי גבר חייב קטול
גברא דעבדה להדא׳ ואת הכבשה ישלם ארבעתים עקב אשר עשה
את הדבר הזה ועל אשר לא חמל׳ וית אמרתא ישלים על חד ארבעה חלף
דעבד ית פתגמא הדין ועל דלא חס׳ ויאמר נתן אל דוד אתה
האיש כה אמר יהוה אלהי ישראל אנכי משחתיך למלך על ישראל
ואנכי הצלתיך מיד שאול׳ ואמר נתן לדוד את גברא כדנן אמר יי׳ אלהא
דישראל אנא משחתך למהוי מלכא על ישראל ואנא שיזבתך מידא דשאול׳
ואתנה לך את בית אדניך ואת נשי אדניך בחיקך ואתנה לך את בית
ישראל ויהודה ואם מעט ואספה לך כהנה וכהנה׳ ויהבית לך ית בית
רבונך וית נשי רבונך בחנך ויהבית לך ית בית ישראל ויהודה ואם זעיר
אוסיף לך כאלין וכאלין׳ מדוע בזית את דבר יהוה לעשות הרע בעינו את
אוריה החתי הכית בחרב ואת אשתו לקחת לך לאשה ואתו הרגת בחרב
בני עמון׳ מדין בסרתא על פתגמא דיי׳ למעבד דביש קדמוהי ית אוריה
חתאה קטלתא בחרבא וית אתתיה נסיבתא לך לאתו ויתיה קטלתא בחרבא
דבני עמון׳ ועתה לא תסור חרב מביתך עד עולם עקב כי בזתני ותקח

מחארץ ל̇ וסימ̇ ושמאול להכיר את האבות ויקם מהארץ וישב ויקם דוד מהארץ עד מגול כי מש לשנת הנה ויקח ג̇ וסימ̇ ויחץ
ויקח ויחלף ויקח כל ארון העלות ויקח חלוה בעדן ויקח כדלתים ס׳

את אשת אוריה החתי להיות לך לאשה׃ וכען לא תפסוק חרבא מן אנש
ביתך עד עלמא חלף דאשיטתני ונסיבתא ית אתת אוריה חתאה למהוי
לך לאתו׃ כה אמר יהוה הנני מקים עליך רעה מביתך ולקחתי
את נשיך לעיניך ונתתי לרעיך ושכב עם נשיך לעיני השמש הזאת׃ כדנן
אמר יי׳ הא אנא מקים עלך בישא מביתך ואדבר ית נשך לעינך ואתין
לחברך וישכוב עם נשך לעיני שמשא הדא׃ כי אתה עשית בסתר ואני
אעשה את הדבר הזה נגד כל ישראל ונגד השמש׃ ארי את עבדתא בסתרא
ואנא אעביד ית פתגמא הדין קדם כל ישראל וקדם שמשא׃
ויאמר דוד אל נתן חטאתי ליהוה ——— ויאמר נתן אל דוד גם יהוה
העביר חטאתך לא תמות׃ ואמר דוד לנתן חבית קדם יי׳ ואמר נתן לדוד אף
יי׳ אעבר חובך לא תמות׃ אפס כי נאץ נאצת את איבי יהוה בדבר הזה
גם הבן הילוד לך מות ימות׃ ברם ארי מפתח פתחתא פומא דסנאי עמיה
דיי׳ בפתגמא הדין אף ברא דאתיליד לך ממת ימות׃ וילך נתן אל ביתו
ויגף יהוה את הילד אשר ילדה אשת אוריה לדוד ויאנש׃ ואזל נתן
לביתיה ומחא יי׳ ית רביא דילידת אתת אוריה לדוד ואתמרע׃ ויבקש דוד
את האלהים בעד הנער ויצם דוד צום ובא ולן ושכב ארצה׃ ובעא דוד
רחמין מן קדם יי׳ על רביא וצם דוד צומא ועל ובת ושכיב על ארעא׃ ויקמו זקני
ביתו עליו להקימו מן הארץ ולא אבה ולא ברא אתם לחם׃ וקמו סבי ביתיה
עלוהי לאקמותיה מן ארעא ולא אבא ולא אכל עמהון לחמא׃ ויהי ביום השביעי
וימת הילד ויראו עבדי דוד להגיד לו כי מת הילד כי אמרו הנה בהיות הילד
חי דברנו אליו ולא שמע בקולנו ואיך נאמר אליו מת הילד ועשה רעה׃ והוה
ביומא שביעאה ומית רביא ודחילו עבדי דוד לחואה ליה ארי מית רביא ארי
אמרו הא כד הוה רביא קים מלילנא עמיה ולא קביל מננא ואיכדין נימר
ליה מית רביא ויעביד בישא׃ וירא דוד כי עבדיו מתלחשים ויבן דוד כי מת
הילד ויאמר דוד אל עבדיו המת הילד ויאמרו מת׃ וחזא דוד ארי עבדוהי מתלחשין
וסבר דוד ארי מית רביא ואמר דוד לעבדוהי מית רביא ואמרו מית׃ ויקם דוד

בסיפר ג̇ קמ̇ וסימ̇ ארור האיש אשר יעשה פסל ארור מכה רעהו בסיפר כי התכלס בחבר כל כי אתה עשית בסתר׳

ותקרא את שמו ג׳ וסימ׳ שת גד אשר זבולן יוסף חוץ שלה שמשון שמואל שלמה׳ ואבכה ג׳ וסימ׳ צמתי ואבכה ושבתי בינים׳

מהארץ וירחץ ויסך ויחלף שמלתו ויבא בית יהוה וישתחו ויבא אל ביתו וישאל
וישימו לו לחם ויאכל׃ וקם דוד מארעא ומשא ושף ושני כסותיה ועל לבית
מקדשא דיי׳ וסגיד ואתא לביתיה ושאיל ושויאו ליה לחמא ואכל׃
ויאמרו עבדיו אליו מה הדבר הזה אשר עשיתה בעבור הילד חי צמת
ותבך וכאשר מת הילד קמת ותאכל לחם׃ ואמרו עבדוהי ליה מא פתגמא הדין
דעבדתא עד דרביא קים צמתא ובכיתא וכד מית רביא קמתא ואכלתא לחמא׃
ויאמר בעוד הילד חי צמתי ואבכה כי אמרתי מי יודע יחנני יהוה וחי הילד׃
ואמר עד דרביא קים צמית ובכיתי ארי אמרית מן ידע דלמא יתרחם עלי מנק
יי׳ ויחי רביא׃ ועתה מת למה זה אני צם האוכל להשיבו עוד אני הולך אליו
והוא לא ישוב אלי׃ וכען מית למא דנן אנא צאים האיכול לאתבותיה עוד אנא
אזיל לותיה והוא לא תאיב לותי׃ וינחם דוד את בת שבע אשתו ויבא אליה
וישכב עמה ותלד בן ויקרא את שמו שלמה ויהוה אהבו׃ ונחים דוד ית בת שבע
אתתיה ועל לותה ושכיב עמה וילידת בר וקרא ית שמיה שלמה ויי׳ רחים ליה׃
וישלח ביד נתן הנביא ויקרא את שמו ידידיה בעבור יהוה׃ ושלח ביד נתן נביא
וקרא ית שמיה ידידיה בעבור יי׳׃ וילחם יואב ברבת בני עמון
וילכד את עיר המלוכה׃ ואגיח קרבא יואב ברבת בני עמון וכבש ית קרית מלכותא׃
וישלח יואב מלאכים אל דוד ויאמר נלחמתי ברבה גם לכדתי את עיר המים׃
ושלח יואב אזגדין לות דוד ואמר אגחית ברבה ואף כבשית ית קרית מלכותא׃
ועתה אסף את יתר העם וחנה על העיר ולכדה פן אלכד אני את העיר ונקרא
שמי עליה׃ וכען כנוש ית שאר עמא ושרי על קרתא וכבשה דלמא אכבוש
אנא ית קרתא ויתקרי שמי עלה׃ ויאסף דוד את כל העם וילך רבתה וילחם
בה וילכדה׃ וכנש דוד ית כל עמא ואזל לרבת ואגיח קרבא בה וכבשה׃ ויקח
את עטרת מלכם מעל ראשו ומשקלה ככר זהב ואבן יקרה ותהי על ראש
דוד ושלל העיר הוציא הרבה מאד׃ ונסיב ית כלילא דמלכהון מעל רישיה
ומתקלה ככרא דדהבא וביה אבן טבא והוה על רישא דדוד ועדי קרתא אפיק
סגי לחדא׃ ואת העם אשר בה הוציא וישם במגרה ובחרצי הברזל ובמגזרת

ולאחות׳
אהבו ו׳ וסימ׳ ויותר הוא לבדו ... אהבת נפשו ויכוס ... ועשו ... אחות ב׳ וסימ׳ ולאבשלום יפיפיה קטנה ...

הברזל והעביר אותם במלבן וכן יעשה לכל ערי בני עמון וישב דוד וכל העם
ירושלם׃ וית עמא דבה אפיק ומסר יתהון במסרין ובמורגי ברזלא ובמגזרי ברזלא
וגרר יתהון בשוקיא וכין יעביד לכל קרוי בני עמון ותב דוד וכל עמא לירושלם׃
ויהי אחרי כן ולאבשלום בן דוד אחות יפה ושמה תמר ויאהבה אמנון
בן דוד׃ והוה בתר כין ולאבשלום בר דוד אחתא שפירתא ושמה תמר ורחמה
אמנון בר דוד׃ ויצר לאמנון להתחלות בעבור תמר אחתו כי בתולה היא ויפלא
בעיני אמנון לעשות לה מאומה׃ ועקת לאמנון לאתמרעא בדיל תמר אחתיה
ארי בתולתא היא והות מכסא בעיני אמנון למעבד לה מדעם׃ ולאמנון רע ושמו
יונדב בן שמעה אחי דוד ויונדב איש חכם מאד׃ ולאמנון שושבינא ושמיה יונדב
בר שמעה אחוהי דדוד ויונדב גבר חכים לחדא׃ ויאמר לו מדוע אתה ככה דל
בן המלך בבקר בבקר הלוא תגיד לי ויאמר לו אמנון את תמר אחות אבשלם אחי
אני אהב׃ ואמר ליה מה דין את כדין חשוך בר מלכא בצפר בצפר הלא תחוי לי
ואמר ליה אמנון ית תמר אחתיה דאבשלום אנא רחים׃ ויאמר לו יהונדב שכב
על משכבך והתחל ובא אביך לראותך ואמרת אליו תבא נא תמר אחותי
ותברני לחם ועשתה לעיני את הבריה למען אשר אראה ואכלתי מידה׃ ואמר
ליה יהונדב בשכוב על שוויך ואתמרע וייתי אבוך למחזך ותימר ליה תיתי כען
תמר אחתי ותוכלנני לחמא ותעביד לעיני ית סעודתא בדיל דאחזי ואיכול
מן ידה׃ וישכב אמנון ויתחל ויבא המלך לראותו ויאמר אמנון אל המלך
תבא נא תמר אחתי ותלבב לעיני שתי לבבות ואברה מידה׃ ושכיב אמנון
ואתמרע ואתא מלכא למחזיה ואמר אמנון למלכא תיתי כען תמר אחתי
ותחלוט לעיני תרתין חליטין ואיכול מן ידה׃ וישלח דוד אל תמר הביתה
לאמר לכי נא בית אמנון אחיך ועשי לו הבריה׃ ושלח דוד לות תמר לביתא
למימר איזילי כען לבית אמנון אחוך ועבידי ליה סעודתא׃ ותלך תמר בית
אמנון אחיה והוא שכב ותקח את הבצק ותלוש ותלבב לעיניו ותבשל את
הלבבות׃ ואזלת תמר לבית אמנון אחוהא והוא שכיב ונסיבת ית לישא ולשת
וחלטת לעינוהי ובשילת ית חליטתא׃ ותקח את המשרת ותצק לפניו וימאן

עשתה ג׳ וסימ׳ ותקח את המשאת מים ותקח תמר את הלבבות ואת כל אלה ידי עשתה זכר את נעוריה אף לא הביאה מפני׳ חסתר׳

לֶאֱכוֹל וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן הוֹצִיאוּ כָל אִישׁ מֵעָלַי וַיֵּצְאוּ כָל אִישׁ מֵעָלָיו׃ ונסיבת ית
מסריתא וארקת קדמוהי ולא אבא למיכל ואמר אמנון אפיקו כל אנש מעלוי
ונפקו כל אנש מעלוהי׃ וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן אֶל תָּמָר הָבִיאִי הַבִּרְיָה הַחֶדֶר וְאֶבְרֶה
מִיָּדֵךְ וַתִּקַּח תָּמָר אֶת הַלְּבִבוֹת אֲשֶׁר עָשָׂתָה וַתָּבֵא לְאַמְנוֹן אָחִיהָ הֶחָדְרָה׃ ואמר
אמנון לתמר אעילי סעודתא לאדרון בית משכבא ואיכול מן ידיך ונסיבת
תמר ית חליטתא דעבדת ואעילת לאמנון אחוהא לאדרון בית משכבא׃ וַתַּגֵּשׁ
אֵלָיו לֶאֱכֹל וַיַּחֲזֶק בָּהּ וַיֹּאמֶר לָהּ בּוֹאִי שִׁכְבִי עִמִּי אֲחוֹתִי׃ וקריבת ליה למיכל
ואתקיף בה ואמר לה עולי שכובי עמי אחתי׃ וַתֹּאמֶר לוֹ אַל אָחִי אַל תְּעַנֵּנִי
כִּי לֹא יֵעָשֶׂה כֵן בְּיִשְׂרָאֵל אַל תַּעֲשֵׂה אֶת הַנְּבָלָה הַזֹּאת׃ ואמרת ליה בבעו
אחי לא תענינני ארי לא מתעביד כין בישראל לא תעביד ית קלנא הדין׃ וַאֲנִי
אָנָה אוֹלִיךְ אֶת חֶרְפָּתִי וְאַתָּה תִּהְיֶה כְּאַחַד הַנְּבָלִים בְּיִשְׂרָאֵל וְעַתָּה דַּבֶּר נָא
אֶל הַמֶּלֶךְ כִּי לֹא יִמְנָעֵנִי מִמֶּךָּ׃ ואנא לאן אוביל ית חסדאי ואת תהי כחד מן
שטיא בישראל וכען מליל כען עם מלכא ארי לא ימנענני מנך׃ וְלֹא אָבָה
לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלָהּ וַיֶּחֱזַק מִמֶּנָּה וַיְעַנֶּהָ וַיִּשְׁכַּב אֹתָהּ׃ ולא אבא לקבלא מנה ותקיף
מנה ועניה ושכיב עמה׃ וַיִּשְׂנָאֶהָ אַמְנוֹן שִׂנְאָה גְּדוֹלָה מְאֹד כִּי גְדוֹלָה הַשִּׂנְאָה
אֲשֶׁר שְׂנֵאָהּ מֵאַהֲבָה אֲשֶׁר אֲהֵבָהּ וַיֹּאמֶר לָהּ אַמְנוֹן קוּמִי לֵכִי׃ וסנה אמנון
סנאתא רבתא לחדא ארי סגיאה סנאתא דסנה מרחמתא דרחמה ואמר לה
אמנון קומי איזילי׃ וַתֹּאמֶר לוֹ אַל אוֹדֹת הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת מֵאַחֶרֶת אֲשֶׁר
עָשִׂיתָ עִמִּי לְשַׁלְּחֵנִי וְלֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ לָהּ׃ ואמרת ליה על עיסק בשתא
רבתא הדא מבתר דעבדת עמי אתאמר לשלחותי ולא אבא לקבלא מנה׃
וַיִּקְרָא אֶת נַעֲרוֹ מְשָׁרְתוֹ וַיֹּאמֶר שִׁלְחוּ נָא אֶת זֹאת מֵעָלַי הַחוּצָה וּנְעֹל הַדֶּלֶת
אַחֲרֶיהָ׃ וקרא ית עולימיה משמשניה ואמר שלחו כען ית דא מלותי לברא
ואגיף דשא בתרהא׃ וְעָלֶיהָ כְּתֹנֶת פַּסִּים כִּי כֵן תִּלְבַּשְׁןָ בְנוֹת הַמֶּלֶךְ הַבְּתוּלֹת
מְעִילִים וַיֹּצֵא אוֹתָהּ מְשָׁרְתוֹ הַחוּץ וְנָעַל הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהָ׃ ועלה כתונא דפסי
ארי כין לבשן בנת מלכיא בתולתא כרדוטין ואפיק יתה משמשניה לברא
ואגיף דשא בתרהא׃ וַתִּקַּח תָּמָר אֵפֶר עַל רֹאשָׁהּ וּכְתֹנֶת הַפַּסִּים אֲשֶׁר עָלֶיהָ

ועליה ג׳ וסימ׳ כתנת פסים למרום טובה ועליה יכרעו׃ שנאה ה׳ ... ולא ... אבשלום ... שנאה שנאה

כטוב ד׳ וסימנ׳ כטוב לאחרינו כטוב לב אמנון ביין כטוב לב המלך ביין מלא׳ ... חד וחד חד כן וחד מים בסוף ... ולית
... וכ׳ ... ל׳ ... עליך ... ל׳ ... כמדרים ... המלך ... כולהון

150

קרעה ותשם ידה על ראשה ותלך הלוך וזעקה ונסיבת תמר קטמא על רישה
וכיתונא דפסי דעלה בזעת ושויאת ידה על רישה ואזלת מיזל וצוחא׃ ויאמר
אליה אבשלום אחיה האמינון אחיך היה עמך ועתה אחותי החרישי אחיך הוא
אל תשיתי את לבך לדבר הזה ותשב תמר ושממה בית אבשלום אחיה׃ ואמר
לה אבשלום אחוהא האמנון אחוך הוה עמיך וכען אחתי שתוקי אחוך הוא
לא תשווין ית לביך לפתגמא הדין ויתיבת תמר ותדיא בית אבשלום אחוהא׃
והמלך דוד שמע את כל הדברים האלה ויחר לו מאד׃ ומלכא דוד שמע ית
כל פתגמיא האילין ותקיף ליה לחדא׃ ולא דבר אבשלום עם אמנון למרע ועד
טוב כי שנא אבשלום את אמנון על דבר אשר ענה את תמר אחתו׃ ולא
מליל אבשלום עם אמנון למביש ועד טב ארי סני אבשלום ית אמנון על
עיסק דעני ית תמר אחתיה׃ ויהי לשנתים ימים ויהיו גזזים
לאבשלום בבעל חצור אשר עם אפרים ויקרא אבשלום לכל בני המלך׃
והוה לזמן תרתין שנין והוו גזזין לאבשלום במישר חצור דעם בית אפרים
וזמין אבשלום לכל בני מלכא׃ ויבא אבשלום אל המלך ויאמר הנה נא
גזזים לעבדך ילך נא המלך ועבדיו עם עבדך׃ ואתא אבשלום לות מלכא
ואמר הא כען גזזין לעבדך ייזיל כען מלכא ועבדוהי עם עבדך׃ ויאמר
המלך אל אבשלום אל בני אל נא נלך כלנו ולא נכבד עליך ויפרץ בו
ולא אבה ללכת ויברכהו׃ ואמר מלכא לאבשלום לא ברי לא כען ניזיל כלנא
ולא נתקף עלך ואתקיף ביה ולא אבא למיזל וברכיה׃ ויאמר אבשלום ולא
ילך נא אתנו אמנון אחי ויאמר לו המלך למה ילך עמך׃ ואמר אבשלום ולא
ייזיל כען עמנא אמנון אחי ואמר ליה מלכא למא ייזיל עמך׃ ויפרץ בו
אבשלום וישלח אתו את אמנון ואת כל בני המלך׃ ואתקיף ביה אבשלום
ושלח עמיה ית אמנון וית כל בני מלכא׃ ויצו אבשלום את
נעריו לאמר ראו נא כטוב לב אמנון ביין ואמרתי אליכם הכו את אמנון
והמתם אתו אל תיראו הלא כי אנכי צויתי אתכם חזקו והיו לבני חיל׃ ופקיד
אבשלום ית עולימוהי למימר חזו כען כד ישפר לבא דאמנון בחמרא ואימר

והמתם ... ויצו אבשלום׃ ובמשפטיו ל׳ ... לפניה כמראיה ובמשפטיו ... המלך ... והנשיא׃ ... ענקה
... שלשה ... מועדיה ל׳ ... לפניהם׃ ... משה ... מועדי ... אכנות׃ ... לבן
... פריהן ל׳ כי על בן שלח׃ פרי ... ושבבי את שבות עולם׃ ... ל׳ ... אבי ...

לכון קטולו ית אמנון ותקטלון יתיה לא תדחלון הלא אנא פקידית יתכון תקפו
והוו לגברין גיברין׃ ויעשו נערי אבשלום לאמנון כאשר צוה אבשלום ויקמו
כל בני המלך וירכבו איש על פרדו וינסו׃ ועבדו עולימי אבשלום לאמנון
כמא דפקיד אבשלום וקמו כל בני מלכא ורכיבו גבר על כודנתיה ואפכו׃ ויהי
המה בדרך והשמעה באה אל דוד לאמר הכה אבשלום את כל בני המלך
ולא נותר מהם אחד׃ והוה עד דאנון באורחא ושמועתא אתת לות דוד למימר
קטל אבשלום ית כל בני מלכא ולא אשתאר מנהון חד׃ ויקם
המלך ויקרע את בגדיו וישכב ארצה וכל עבדיו נצבים קרעי בגדים׃ וקם
מלכא ובזע ית לבושוהי ושכיב על ארעא וכל עבדוהי מעתדין כד מבזעין
לבושיהון׃ ויען יונדב בן שמעה אחי דוד ויאמר אל יאמר אדני את כל הנערים
בני המלך המיתו כי אמנון לבדו מת כי על פי אבשלום היתה שומה מיום ענתו
את תמר אחתו׃ ואתיב יונדב בר שמעה אחוהי ואמר לא יימר רבוני ית כל
עולימיא בני מלכא קטלו אלהין אמנון בלחודוהי מית ארי בליבא דאבשלום
הוה כמינא מיומא דעני ית תמר אחתיה׃ ועתה אל ישם אדני המלך אל לבו
דבר לאמר כל בני המלך מתו כי אם אמנון לבדו מת׃ וכען לא ישוי רבוני
מלכא על ליביה פתגמא למימר כל בני מלכא אתקטלו אלהין אמנון בלחודוהי
מית׃ ויברח אבשלום וישא הנער הצפה את עינו וירא והנה
עם רב הלכים מדרך אחריו מצד ההר׃ וערק אבשלום וזקף עולימא סכואה
ית עינוהי וחזא והא עם סגי אתן מאורחא מאחורוהי מסטר טורא׃ ויאמר יונדב
אל המלך הנה בני המלך באו כדבר עבדך כן היה׃ ואמר יונדב למלכא הא
בני מלכא אתו כפתגמא דעבדך כין הוה׃ ויהי ככלתו לדבר והנה בני המלך
באו וישאו קולם ויבכו וגם המלך וכל עבדיו בכו בכי גדול מאד׃ והוה כשיציותיה
למללא והא בני מלכא אתו וארימו קלהון ובכו ואף מלכא וכל עבדוהי בכו
בכי סגי לחדא׃ ואבשלום ברח וילך אל תלמי בן עמיהוד מלך גשור ויתאבל
על בנו כל הימים׃ ואבשלום ערק ואזל לות תלמי בר עמיהוד מלכא דגשור
ואתאבל על בריה כל יומיא׃ ואבשלום ברח וילך גשור ויהי שם שלש שנים׃

ואבשלום ערק ואזל לגשור והוה תמן תלת שנין ותכל דוד המלך לצאת
אל אבשלום כי נחם על אמנון כי מת וחמידת נפשא דדוד מלכא למפק על אבשלום
ארי אתנחם על אמנון ארי מית וידע יואב בן צריה כי לב המלך
על אבשלום וידע יואב בר צרויה ארי בלבא דמלכא למפק על אבשלום
וישלח יואב תקועה ויקח משם אשה חכמה ויאמר אליה התאבלי נא ולבשי
נא בגדי אבל ואל תסוכי שמן והיית כאשה זה ימים רבים מתאבלת על מת
ושלח יואב לתקועה ודבר מתמן אתתא חכימתא ואמר לה אתאבלי כען
ולבשי אבלא ולא תשופין משחא ותהין כאתתא דנן יומין סגיאין מתאבלא על
מיתא ובאת אל המלך ודברת אליו כדבר הזה וישם יואב את הדברים בפיה
ותהכין לות מלכא ותמללין עמיה כפתגמא הדין ושוי יואב ית פתגמיא בפומה
ותאמר האשה התקעית אל המלך ותפל על אפיה ארצה ותשתחו ותאמר
הושיעה המלך ואמרת אתתא דמתקוע לות מלכא ונפלת על אפהא על ארעא
וסגידת ואמרת פרוק מלכא ויאמר לה המלך מה לך ותאמר אבל
אשה אלמנה אני וימת אישי ואמר לה מלכא מא ליך ואמרת בקשטא אתתא
ארמלתא אנא ומית בעלי ולשפחתך שני בנים וינצו שניהם בשדה ואין
מציל ביניהם ויכו האחד את האחד וימת אתו ולאמתך תרין בנין ואתנציאו
תרויהון בחקלא ולית דמשיזיב ביניהון ומחא חד ית חד וקטל יתיה והנה
קמה כל המשפחה על שפחתך ויאמרו תני את מכה אחיו ונמתהו בנפש אחיו
אשר הרג ונשמידה גם את היורש וכבו את גחלתי אשר נשארה לבלתי
שום לאישי שם ושארית על פני האדמה והא קמת כל זרעיתא על אמתך
ואמרו הבי ית דקטל אחוהי ונקטליניה בחובת נפשא דאחוהי דקטל ונשיצי
אף ית ירותא ובען למקטל ית חד יחידי דאשתאר בדיל דלא לשואה לבעלי
שום ושאר על אפי ארעא ויאמר המלך אל האשה לכי לביתך
ואני אצוה עליך ואמר מלכא לאתתא איזילי לביתיך ואנא אפקיד עלך
ותאמר האשה התקועית אל המלך עלי אדני המלך העון ועל בית אבי והמלך
וכסאו נקי ואמרת אתתא דמתקועא למלכא על דילי רבוני מלכא חובא ועל

ויבא בא׳ וסימ׳ ויער יי׳ אלהים ויהי מקץ ימים ולא מצאה היונה וילך ויקח ויבא לאמנון ויאמר הגישה לי ואכלה ויגש גם הוא מטעמים
ויחרד יצחק חרדה ויהי כעבב ויקח ... ראובן בימי קציר ... תולדות יעקב ויבא האיש ... ויעש האיש ויבא יוסף את יעקב

בית אבא ומלכא וכורסי מלכותיה זכי׃ ויאמר המלך המדבר אליך
והבאתו אלי ולא יסיף עוד לגעת בך׃ ואמר מלכא מן דיימלל לך מידעם ותיתיניה
לותי ולא יוסיף עוד לאנקא בך׃ ותאמר יזכר נא המלך את יהוה אלהיך מהרבת
גאל הדם לשחת ולא ישמידו את בני ויאמר חי יהוה אם יפל משערת בנך
ארצה׃ ואמרת ידכר כען מלכא מא דכתיב בספר אוריתא דיי׳ אלהך בדיל דלא לאסגאה
אורחא קדם גאיל דמא לחבלא ולא ישיצון ית ברי ואמר קיים הוא יי׳ אם יפול
מסער ריש ברך לארעא׃ ותאמר האשה תדבר נא שפחתך אל אדני המלך
דבר ויאמר דברי׃ ואמרת איתתא תמליל כען אמתך קדם רבוני מלכא פתגמא
ואמר מליל׃ ותאמר האשה ולמה חשבתה כזאת על עם אלהים
ומדבר המלך הדבר הזה כאשם לבלתי השיב המלך את נדחו׃ ואמרת איתתא
ולמא חשיבתא כהדא על עמא דיי׳ וממליל מלכא פתגמא הדין כגבר חייב
בדיל דלא לאתבא מלכא ית גלוריה׃ כי מות נמות וכמים הנגרים ארצה אשר
לא יאספו ולא ישא אלהים נפש וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח׃ ארי
מיתא דמאית הא כמיא דמתאשדין לארעא דלא אפשר להון דיתספון כין לית
אפשר לדיינא דקשטא לקבלא ממון דשקר ודמחשיב מחשבן בדיל דלא
לברא מניה גלור׃ ועתה אשר באתי לדבר אל המלך אדני את הדבר הזה
כי יראני העם ותאמר שפחתך אדברה נא אל המלך אולי יעשה המלך את דבר
אמתו׃ וכען דאתיתי למללא קדם מלכא רבוני ית פתגמא הדין ארי דחלוני עמא
ואמרת אמתך אמליל כען קדם מלכא מא אם יעביד מלכא ית פתגמא דאמתיה׃
כי ישמע המלך להציל את אמתו מכף האיש להשמיד אתי ואת בני יחד
מנחלת אלהים׃ ארי ישמע מלכא לשיזבא יתי וית ברי כחדא מאחסנת עמא
דיי׳׃ ותאמר שפחתך יהיה נא דבר אדני המלך למנחה כי כמלאך האלהים כן
אדני המלך לשמע הטוב והרע ויהוה אלהיך יהי עמך׃ ואמרת אמתך יהי
כען פתגמא דרבוני מלכא לניחא ארי במלאכא דיי׳ כין רבוני מלכא למשמע
טב וביש ומימרא דיי׳ אלהך יהי בסעדך׃ ויען המלך ויאמר
אל האשה אל נא תכחדי ממני דבר אשר אנכי שאל אתך ותאמר האשה

וילקטו יוסף ... ויבא אל הבורים ... את הארון ... ויקם דוד וילך הוא ויקרא ... ויקם ... וילך
ויקם שמעי ... ויבא ... ויהי ... ויבא ... ויאש ... שלח יהוידע ויבא
מלך אשור את כל הכהנים ... וגם הוא ... ויבא ... ויקח ... המלכות
אמר

חמר נא מבית המרי ... שמך נא לגלותינו ויקרא יעבץ והשלם ... ויהי אחרי כא אמי...
את הכהנים ואת שרי הצבא ... הספר ... ויתאפק המן ...

ידבר נא אדני המלך׃ ואתיב מלכא ואמר לאתתא לא כען תכסא מני פתגמא
דאנא שאיל יתיך ואמרת אתתא ימליל כען רבוני מלכא׃ ויאמר המלך היד
יואב אתך בכל זאת ותען האשה ותאמר חי נפשך אדני המלך אם אש להמין
ולהשמיל מכל אשר דבר אדני המלך כי עבדך יואב הוא צוני והוא שם בפי
שפחתך את כל הדברים האלה׃ ואמר מלכא היד יואב עמיך בכל דא ואתיבת
אתתא ואמרת חיי נפשך רבוני מלכא אם אית למסטי לימינא ולסמלא מכל
דמליל רבוני מלכא ארי עבדך יואב הוא פקדני והוא שוי בפומא דאמתך ית
כל פתגמיא האילין׃ לבעבור סבב את פני הדבר עשה עבדך יואב את הדבר הזה
ואדני חכם כחכמת מלאך האלהים לדעת את כל אשר בארץ׃ בדיל לאקפא
ית אפי פתגמא עבד עבדך יואב ית פתגמא הדין ורבוני חכים כחכמת מלאכא
דיי למדע ית דבארעא׃ ויאמר המלך אל יואב הנה נא עשיתי
את הדבר הזה ולך השב את הנער את אבשלום׃ ואמר מלכא ליואב הא כען
עבדית ית פתגמא הדין ואיזיל אתיב ית עולימא ית אבשלום׃ ויפל יואב אל
פניו ארצה וישתחו ויברך את המלך ויאמר יואב היום ידע עבדך כי מצאתי
חן בעיניך אדני המלך אשר עשה המלך את דבר עבדו׃ ונפל יואב על אפוהי (עבדך ק)
על ארעא וסגיד ובריך ית מלכא ואמר יואב יומא דין ידע עבדך ארי אשכחית
רחמין בעינך רבוני מלכא דעבד מלכא ית פתגמא דעבדך׃ ויקם יואב וילך
גשורה ויבא את אבשלום ירושלם׃ וקם יואב ואזל לגשור ואיתי ית אבשלום
לירושלם׃ ויאמר המלך יסב אל ביתו ופני לא יראה ויסב אבשלום אל ביתו
ופני המלך לא ראה׃ ואמר מלכא יסתחר לביתיה ואפי לא יחזי ואסתחר
אבשלום לביתיה ואפי מלכא לא חזא׃ וכאבשלום לא היה איש
יפה בכל ישראל להלל מאד מכף רגלו ועד קדקדו לא היה בו מום׃ וכאבשלום
לא הוה גבר שפיר בכל ישראל לשבחא לחדא מפרסת רגליה ועד מוחיה לא
הוה ביה מומא׃ ובגלחו את ראשו והיה מקץ ימים לימים אשר יגלח כי כבד
עליו וגלחו ושקל את שער ראשו מאתים שקלים באבן המלך׃ ובספרותיה
ית רישיה והוי מזמן עדן לעדן דמספר ארי יקר עלוהי ומספר ליה ותקיל ית

... חי נפשך ... לבעבור ... לימים ...
וסימ׳ ... וגלחו ... כרמים׃

כאבן ג׳ ונ׳ ימ׳ כאבן מן באבנך ואם כאבן יד באבן תמלך וחד ובאבן יקרה מן וכהך׳ עו׳ יו׳ חס וסי׳ כשר כל ימי החרש עד מי לך
כה למה באתי מגשור לכן עד חריב יתכם לא תמולה אחרי לכתי עד עד הנעברה יתן עליו׳ מונך לכו עד שלשת ימים

כז סער רישיה מאתן סלעין במתקלא דמלכא׃ ויולדו לאבשלום שלשה בנים
ובת אחת ושמה תמר היא היתה אשה יפת מראה׃ ואתילידו לאבשלום תלתה
בנין וברתא חדא ושמה תמר היא הות אתתא שפירת חיזו׃ וישב
כח אבשלום בירושלם שנתים ימים ופני המלך לא ראה׃ ויתיב אבשלום בירושלם
תרתין שנין ואפי מלכא לא חזא׃ וישלח אבשלום אל יואב לשלח אתו אל
המלך ולא אבה לבוא אליו וישלח עוד שנית ולא אבה לבוא׃ ושלח אבשלום
לות יואב לשלחא יתיה לות מלכא ולא אבא למיתי לותיה ושלח עוד תנינות
ולא אבא למיתי׃ ויאמר אל עבדיו ראו חלקת יואב אל ידי ולו שם שערים לכו
והוצתיה באש ויצתו עבדי אבשלום את החלקה באש׃ ואמר לעבדוהי חזו
אחסנתא דיואב דסמיכא לדילי ודליה סערין אזילו ואדליקוהא בנורא ואוקידו
עבדי אבשלום ית אחסנתא בנורא׃ ויקם יואב ויבא אל אבשלום
לא הביתה ויאמר אליו למה הציתו עבדיך את החלקה אשר לי באש׃ וקם יואב
ואתא לות אבשלום לביתא ואמר ליה למא אדליקו עבדך ית אחסנתא דילי
לב בנורא׃ ויאמר אבשלום אל יואב הנה שלחתי אליך לאמר בא הנה ואשלחה
אתך אל המלך לאמר למה באתי מגשור טוב לי עד אני שם ועתה אראה פני
המלך ואם יש בי עון והמתני׃ ואמר אבשלום ליואב הא שלחית לותך למימר
איתא הלכא ואשלח יתך לות מלכא למימר למא אתיתי מגשור טב לי עוד
דאנא תמן וכען אחזי אפי מלכא ואם איתבי חובא ויקטלנני׃ ויבא יואב
אל המלך ויגד לו ויקרא אל אבשלום ויבא אל המלך וישתחו לו על אפיו
ארצה לפני המלך וישק המלך לאבשלום׃ ואתא יואב לות מלכא וחוי ליה
וקרא לאבשלום ואתא לות מלכא וסגיד ליה על אפוהי על ארעא קדם מלכא
15 ונשיק מלכא לאבשלום׃ ויהי מאחרי כן ויעש לו אבשלום
מרכבה וססים וחמשים איש רצים לפניו׃ והוה מבתר כין ועבד ליה אבשלום
רתכין וסוסון וחמשין גברא רהטין קדמוהי׃ והשכים אבשלום ועמד על יד
ב דרך השער ויהי כל האיש אשר יהיה לו ריב לבוא אל המלך למשפט ויקרא
אבשלום אליו ויאמר אי מזה עיר אתה ויאמר מאחד שבטי ישראל

ויהי עד ל״ד עם א׳ עד אושיבך מאהלים עד היורש אביו לך אשר יצאו עמים עד ישבו זקנים וב׳ בנער וסי׳ אמרתי אשמרה
לפני מתקום למלכה יולדת השערים ועלי ה׳ וסי׳ ויאמר אבשלום מי ישומני ועלי יהה לך ועלו שמן חבי לדוד ועלי המה חזקי

ומשפט טו׳ דגש וסימ׳ והיה לכם הערים כי יפלא ממך וישב בעיר ההיא והיא יושבת תחת תמר והשכים אבשלום ויעמ
אבשלום כדבר הזה ויבואו למשפט חלופין ... הראשון ... לכל ... עליך ... כדבים כסכן ... אל תירא

עבדך׳ ומקדים אבשלום וקאים על כיבש אורח תרעא והוי כל גברא דיהי
ליה דין למיעל לקדם מלכא למדן וקרא אבשלום ליה ואמר אי מדא קרתא
את ואמר מחד שבטיא דישראל עבדך׳ ויאמר אליו אבשלום ראה דבריך
טובים ונכחים ושמע אין לך מאת המלך׳ ואמר ליה אבשלום חזי פתגמך
תקנין ויאין ושמע לית לך מן קדם מלכא׳ ויאמר אבשלום מי ישמני שפט
בארץ ועלי יבוא כל איש אשר יהיה לו ריב ומשפט והצדקתיו׳ ואמר ל ד
אבשלום מן ימנינני דיינא בארעא וקדמי ייתי כל גברא דיהי ליה דין ומצו
ואדיניניה בקשוט׳ והיה בקרב איש להשתחות לו ושלח את ידו והחזיק לו ל
ונשק לו׳ והוי כד קריב גברא למסגד ליה ומושיט ית ידיה ומתקיף ביה ונשיק
ליה׳ ויעש אבשלום כדבר הזה לכל ישראל אשר יבאו למשפט אל המלך טו
ויגנב אבשלום את לב אנשי ישראל׳ ועבד אבשלום כפתגמא הדין לכל
ישראל דאתן למדן קדם מלכא וגנב ית לבא דאנשי ישראל׳
ויהי
מקץ ארבעים שנה ויאמר אבשלום אל המלך אלכה נא ואשלם את
נדרי אשר נדרתי ליהוה בחברון׳ והוה מסוף ארבעין שנין ואמר אבשלום
למלכא איזיל כען ואשלים ית נדרי דנדרית קדם יי בחברון׳ כי נדר נדר עבדך
בשבתי בגשור בארם לאמר אם ישיב ישיבני יהוה ירושלם ועבדתי את ישוב ק
יהוה׳ ארי נדרא נדר עבדך במתבי בגשור בארם למימר אם אתבא יתיבנני
יי לירושלם ואפלח קדם יי׳ ויאמר לו המלך לך בשלום ויקם וילך חברונה׳
ואמר ליה מלכא איזיל בשלם וקם ואזל לחברון׳
וישלח
אבשלום מרגלים בכל שבטי ישראל לאמר כשמעכם את קול השפר ג
ואמרתם מלך אבשלום בחברון׳ ושלח אבשלום מאללין בכל שבטיא דישראל
למימר כמשמעכון ית קל שופרא ותימרון מלך אבשלום בחברון׳ ואת
אבשלום הלכו מאתים איש מירושלם קראים והלכים לתמם ולא ידעו ל ג
כל דבר׳ ועם אבשלום אזלו מאתן גברא מירושלם זמינין ואזלין לתמהון
ולא ידעי כל מדעם׳ וישלח אבשלום את אחיתפל הגילני יועץ דוד מעירו
מגלה בזבחו את הזבחים ויהי הקשר אמץ והעם הולך ורב את אבשלום׳ ל ב ד
מל
בכפ

ישעיה ... למשפט ... למשפט ... כדרא
... שלום ... ולא ... ופירוש ... כל ... ובגרושה ... כי ...
... ושלמו ... ולא ידעו ... כל דבר ... הולך ... בכל ... תמונ ... בו׳

א״ב מן חד חד ריש פיסוק וא וקים ומרא ואין איש ומפלט [illegible]
צדוק [illegible]

ושלח אבשלום ית אחיתופל גילונאה מלוכא דדוד מקרתיה מגילה בדבחותיה
ית דבחיא והוה מרדא תקיף ועמא אזיל וסגי עם אבשלום׃ ויבא המגיד אל
דוד לאמר היה לב איש ישראל אחרי אבשלום׃ ואתא ומחוי לות דוד למימר
אתפני לבא דאנש ישראל בתר אבשלום׃ ויאמר דוד לכל עבדיו אשר אתו
בירושלם קומו ונברחה כי לא תהיה לנו פליטה מפני אבשלום מהרו ללכת
פן ימהר והשגנו והדיח עלינו את הרעה והכה העיר לפי חרב׃ ואמר דוד
לכל עבדוהי דעמיה בירושלם קומו ונערוק ארי לא תהי לנא שיזבא מן קדם
אבשלום אוחו למיזל דלמא יוחי וידבקננא ויכמון עלנא ית בישתא וימחי
קרתא לפתגם דחרב׃ ויאמרו עבדי המלך אל המלך ככל אשר יבחר אדני
המלך הנה עבדיך׃ ואמרו עבדי מלכא למלכא ככל דיימר רבוני מלכא הא עבדך׃
ויצא המלך וכל ביתו ברגליו ויעזב המלך את עשר נשים פלגשים לשמר
הבית׃ ונפק מלכא וכל אנש ביתיה עמיה ושבק מלכא ית עסר נשין לחינן
למטר ביתא׃ ויצא המלך וכל העם ברגליו ויעמדו בית המרחק׃ ונפק מלכא
וכל עמא דעמיה וקמו באתר רחיק׃ וכל עבדיו עברים על ידו וכל הכרתי
וכל הפלתי וכל הגתים שש מאות איש אשר באו ברגלו מגת עברים על
פני המלך׃ וכל עבדוהי עברין על ידוהי וכל קשתיא וכל קלעיא וכל גתאי
שית מאה גברא דאתו עמיה מגת עברין קדם מלכא׃ ויאמר המלך אל אתי
הגתי למה תלך גם אתה אתנו שוב ושב עם המלך כי נכרי אתה וגם גלה
אתה למקומך׃ ואמר מלכא לאיתי גתאה למא תיזיל אף את עמנא תוב
ותיב עם מלכא ארי נכריא את ואף גלי את איזיל לך לאתרך׃ תמול בואך
והיום אנועך עמנו ללכת ואני הולך על אשר אני הולך שוב והשב את אחיך
עמך חסד ואמת׃ תמלי אתיתא ויומא דין אטלטלנך עמנא למיזל ואנא
אזיל לאתר דלית אנא ידע לאן אנא אזיל תוב ואתיב ית אחך עמך ואתיב
עמהון טיבו וקשוט׃ ויען אתי את המלך ויאמר חי יהוה וחי אדני המלך
כי אם במקום אשר יהיה שם אדני המלך אם למות אם לחיים כי שם יהיה
עבדך׃ ואתיב אתי ית מלכא ואמר קיים הוא יי וחיי רבוני מלכא ארין באתרא

וכתיב איש גבר חיים [illegible]
[illegible]
[illegible] ויצא המלך וכל ביתו [illegible]

וכל הארץ ה׳ וסימנהון מצרים זכר לאברהם באו ... בוכים גדול מבקשים את פני שלמה׃

דיהי תמן רבוני מלכא אם למותא אם לחיי ארי תמן יהי עבדך ויאמר דוד אל
אתי לך ועבר ויעבר אתי הגתי וכל אנשיו וכל הטף אשר אתו ואמר דוד
לאיתי איזיל עיבר ועבר איתי גתאה וכל גברוהי וכל טפלא דעמיה וכל הארץ
בוכים קול גדול וכל העם עברים והמלך עבר בנחל קדרון וכל העם עברים
על פני דרך את המדבר וכל דירי ארעא בכן קל רב וכל עמא עברין ומלכא
עבר בנחלא דקדרון וכל עמא עברין על אפי אורח מדברא והנה גם צדוק
וכל הלוים אתו נשאים את ארון ברית האלהים ויצקו את ארון האלהים
ויעל אביתר עד תם כל העם לעבור מן העיר והא אף צדוק וכל ליואי עמיה
נטלין ית ארון קימא דיי׳ וסליק אביתר עד דשלים כל עמא למעבר מן קרתא׃
ויאמר המלך לצדוק השב את ארון האלהים העיר אם אמצא
חן בעיני יהוה והשבני והראני אתו ואת נוהו ואמר מלכא לצדוק אתיב ית
ארונא דיי׳ לקרתא אם אשכח רחמין מן קדם יי׳ ויתיבנני ויחזינני יתיה ואפלח
קדמוהי בבית מקדשיה ואם כה יאמר לא חפצתי בך הנני יעשה לי כאשר
טוב בעיניו ואם כדין יימר לא רעוא קדמי בך האנא יעביד לי כמא דתקין
קדמוהי׃
ויאמר המלך אל צדוק הכהן הרואה אתה שבה העיר
בשלום ואחימעץ בנך ויהונתן בן אביתר שני בניכם אתכם ואמר מלכא
לצדוק כהנא חזויא את תוב לקרתא בשלם ואחימעץ ברך ויהונתן בר אביתר
תרין בניכון עמכון ראו אנכי מתמהמה בעברות המדבר עד בוא דבר מעמכם
להגיד לי חזו דאנא מתעכב במישרי מדברא עד דימטי פתגמא מנכון לחואה
לי וישב צדוק ואביתר את ארון האלהים ירושלם וישבו שם ואתיב צדוק
ואביתר ית ארונא דיי׳ לירושלם ויתיבו תמן ודוד עלה במעלה הזיתים עלה
ובוכה וראש לו חפוי והוא הלך יחף וכל העם אשר אתו חפו איש ראשו ועלו
עלה ובכה ודוד סליק במסקנא דטור זיתיא סליק ובכי ורישׁ ליה מכרך והוא
אזיל יחיף וכל עמא דעמיה כריכו גבר רישיה וסלקין מיסק ובכן ודוד הגיד
לאמר אחיתפל בקשרים עם אבשלום ויאמר דוד סכל נא את עצת אחיתפל
יהוה ולדוד אתחוה למימר אחיתפל במרודיא עם אבשלום ואמר דוד קלקיל

ה׳ פיגו וכל וכל וכל וסימנ׳ וכל הארץ בוכים קול גדול וכל פבילה יכלו והמצרים יהדפו ורעשו מפני חרבה היום ... לבנין

כען ית מלכא דאחיתפל ליש' ויהי דוד בא עד הראש אשר ישתחוה שם לאלהים
והנה לקראתו חושי הארכי קרוע כתנתו ואדמה על ראשו והוה דוד אתא עד
רישטורא דיסגוד תמן קדם יוי והא לקדמותיה חושי ארכאה מבזע לבושוהי
ועפרא רמי ברישיה: ויאמר לו דוד אם עברת אתי והית עלי למשא: ואמר
ליה דוד אם עברת עמי ותהי עלי למטור: ואם העיר תשוב ואמרת לאבשלום
עבדך אני המלך אהיה עבד אביך ואני מאז ועתה ואני עבדך והפרתה לי
את עצת אחיתפל: ואם לקרתא תתוב ותימר לאבשלום עבדך אנא מלכא אהי
עבדא דאבוך ואנא מבכין וכען ואנא עבדך ותבטיל לי ית מלכא דאחיתפל:
והלוא עמך שם צדוק ואביתר הכהנים והיה כל הדבר אשר תשמע מבית המלך
תגיד לצדוק ולאביתר הכהנים והלא עמך תמן צדוק ואביתר כהניא ויהי
כל פתגמא דתשמע מבית מלכא תחוי לצדוק ולאביתר כהניא: הנה שם עמם
שני בניהם אחימעץ לצדוק ויהונתן לאביתר ושלחתם בידם אלי כל דבר
אשר תשמעו: הא תמן עמהון תרין בניהון אחימעץ לצדוק ויהונתן לאביתר
ותשלחון בידהון לותי כל מד עם דתשמעון: ויבא חושי רעה דוד העיר
ואבשלם יבוא ירושלם: ואתא חושי שושבינא דדוד לקרתא ואבשלום
אתא לירושלם: ודוד עבר מעט מהראש והנה ציבא נער מפיבשת לקראתו
וצמד חמורים חבושים ועליהם מאתים לחם ומאה צמוקים ומאה קיץ ונבל
יין: ודוד עבר זעיר מריש טורא והא ציבא עולימא דמפיבשת לקדמותיה
וזוג חמרין חשיקין ועליהון מאתן גריצן דלחים ומאה אתכלין דענבין יבשין
ומאה מכן דבילתא וגרב דחמר: ויאמר המלך אל ציבא מה אלה לך ויאמר
ציבא החמורים לבית המלך לרכב ולהלחם והקיץ לאכול הנערים והיין לשתות
היעף במדבר: ואמר מלכא לציבא מא אילך ואמר ציבא חמריא לבית
מלכא למרכב ולחמא ודבילתא למיכל עולימיא וחמרא למשתי דמשלהי
במדברא: ויאמר המלך ואיה בן אדניך ויאמר ציבא אל המלך הנה יושב
בירושלם כי אמר היום ישיבו לי בית ישראל את ממלכות אבי: ואמר
מלכא ואן בר רבונך ואמר ציבא למלכא הא יתיב בירושלם ארי אמר יומא

ולא ענו בריש תיבו ולא קל וכי וכי ויאמר דוד מה לי ולכם ומב גרותיה ויפתח על הלוחת׃ ורחבה ועבליה אם אחאיה ודוד
ויקרב המלך אחזו ויקבר הבוז ביהודה ובירושלם ויורה ולא חמרו בלבבם בירא נה׳ ויוציאו בעת ההיא כאס פצ׳ וכל מלא

דין יתיבון לי בית ישראל ית מלכותא דאבא׃ ויאמר המלך לצבא הנה לך כל
אשר למפיבשת ויאמר ציבא השתחויתי אמצא חן בעיניך אדני המלך׃ ואמר
מלכא לציבא הא לך כל דלמפיבשת ואמר ציבא מודינא אשכח רחמין בעיני
רבוני מלכא׃ ובא המלך דוד עד בחורים והנה משם איש יוצא ממשפחת בית
שאול ושמו שמעי בן גרא יצא יצוא ומקלל׃ ואתא מלכא דוד עד עלמת
והא מתמן גברא נפיק מזרעית בית שאול ושמיה שמעי בר גרא אזיל מיזל
ומלטיט׃ ויסקל באבנים את דוד ואת כל עבדי המלך דוד וכל העם וכל הגבורים
מימינו ומשמאלו׃ ומרגים באבניא ית דוד וית כל עבדי מלכא דוד וכל עמא
וכל גיבריא מימיניה ומסמליה׃ וכה אמר שמעי בקללו צא צא איש הדמים
ואיש הבליעל׃ וכדין אמר שמעי בלטטותיה פוק פוק גבר חייב קטול
וגבר רשיע׃ השיב עליך יהוה כל דמי בית שאול אשר מלכת תחתו ויתן
יהוה את המלוכה ביד אבשלום בנך והנך ברעתך כי איש דמים אתה׃ אתיב
עלך יי כל חובי בית שאול דמלכתא תחותוהי ויהב יי ית מלכותא בידא דאבש׳
ברך והא אתא בבשתך ארי גבר חייב קטול את׃ ויאמר אבישי בן צרויה אל
המלך למה יקלל הכלב המת הזה את אדני המלך אעברה נא ואסירה את
ראשו׃ ואמר אבישי בר צרויה למלכא למא ילטיט כלבא מיתא הדין ית רבוני
מלכא אעבר כען ואעדי ית רישיה׃ ויאמר המלך מה לי ולכם
בני צרויה כי יקלל וכי יהוה אמר לו קלל את דוד ומי יאמר מדוע עשיתה כן׃
ואמר מלכא מא לי ולכון בני צרויה כדין ילטיט אמר יי ארי יי אמר ליה
לטיט ית דוד ומן יימר מדין עבדתא כין׃ ויאמר דוד אל אבישי
ואל כל עבדיו הנה בני אשר יצא ממעי מבקש את נפשי ואף כי עתה בן
הימיני הנחו לו ויקלל כי אמר לו יהוה׃ ואמר דוד לאבישי ולכל עבדוהי
הא ברי דאוליד ית בעי למקטלי ואף ארי כען בר שבט בנימן שבוקו מניה
וילטיט ארי אמר ליה יי׃ אולי יראה יהוה בעוני והשיב יהוה לי טובה תחת
קללתו היום הזה׃ מא אם גליא קדם יי דמעת עיני ויתיב יי לי טבתא חלף לוטתיה
יומא דין׃ וילך דוד ואנשיו בדרך ושמעי הלך בצלע ההר לעמתו הלך ויקלל

ואבירה גבורי׃ אבי מלך ראשו בלוליך׃ ויקלל ד׳ וסימ׳ ויקב הפלשתי׃ ושמעי הולך בצלע אחרי כן פרחה איוב את פיהו׃
לא קאמינכון מלכי ארץ׃ והדיעכו ... ולא וישמם ... ובכל אבי צדיק׃ והלוף ...
... פרדא לא חמי׃ לא הוכח לגבר ... אינס אבתיכו ... ולא אכחנו שנתידם מלכו׃

ויסקל באבנים לעמתו ועפר בעפר׃ ואזל דוד וגברוהי באורחא ושמעי אזיל יד
בסטר טורא לקבליה אזיל ומלטיט ומרגים באבניא לקבליה ומשדי עפרא׃
ויבא המלך וכל העם אשר אתו עיפים ויפש שם׃ ואתא מלכא טו
וכל עמא דעמיה כד משלהן ונת תמן׃ ואבשלום וכל העם איש ישראל באו
ירושלם ואחיתפל אתו׃ ואבשלום וכל עמא אנש ישראל אתו לירושלם ואחיתפל
עמיה׃ ויהי כאשר בא חושי הארכי רעה דוד אל אבשלום ויאמר חושי אל
אבשלם יחי המלך יחי המלך׃ והוה כד אתא חושי ארכאה שושבינא דדוד
לות אבשלום ואמר חושי לאבשלום יצלח מלכא יצלח מלכא׃ ויאמר אבשלום
אל חושי זה חסדך את רעך למה לא הלכת את רעך׃ ואמר אבשלום לחושי
דא טיבותך דעם חברך למא לא אזלתא עם חברך׃ ויאמר חושי אל אבשלום
לא כי אשר בחר יהוה והעם הזה וכל איש ישראל לא אהיה ואתו אשב׃ לו
ואמר חושי לאבשלום לא אלהין דאתרעי יי ועמא הדין וכל ישראל דיליה אהי
ועמיה אתיב׃ והשנית למי אני אעבד הלוא לפני בנו כאשר עבדתי לפני
אביך כן אהיה לפניך׃ ותניינות קדם מן אנא אפלח הלא קדם בריה כמא דפלחית
קדם אבוך כין איהי פלח קדמך׃ ויאמר אבשלום אל אחיתפל
הבו לכם עצה מה נעשה׃ ואמר אבשלום לאחיתפל הבו לכון מלכא מא
נעביד׃ ויאמר אחיתפל אל אבשלם בוא אל פלגשי אביך אשר הניח לשמור
הבית ושמע כל ישראל כי נבאשת את אביך וחזקו ידי כל אשר אתך׃
ואמר אחיתפל לאבשלום עול לות לחינתא דאבוך דשבק למטר ביתא וישמע
כל ישראל ארי אתגריתא באבוך ויתקפון ידי כל דעמך׃ ויטו לאבשלום
האהל על הגג ויבא אבשלום אל פלגשי אביו לעיני כל ישראל׃ ופרסו
לאבשלום קינופין על איגרא ועל אבשלום לות לחינתא דאבוהי לעיני כל
ישראל׃ ועצת אחיתפל אשר יעץ בימים ההם כאשר ישאל בדבר האלהים איש
כן כל עצת אחיתפל גם לדוד גם לאבשלום׃ ומלכא דאחיתפל דמלך ביומיא ולא
האנון כמא דשאיל גברא בפתגמא דיי כין מלכא דאחיתפל אף לדוד אף
לאבשלום׃ ויאמר אחיתפל אל אבשלם אבחרה נא שנים אבחרה

ואשיבה ... ופים ואשיבה כל העם ואשיבה ... ואשיבה ידי עליך ואשיבה ...

ג דמטעין ולא כל וסימ׳ באחת המקומות אשר נמצא שם והוא הלך במדבר המתים ויקח יהושבעת בת המלך ארבעת
ואחד בן ארם כד אמר׳ בשנת ויהי בשנה ההיא בראשית ממלכת צדקיה׳ בשנת הרביעית אשר היה אל ירמיהו׳

156

עשר אלף איש ואקומה וארדפה אחרי דוד הלילה׃ ואמר אחיתפל לאבשלום
אבחר כען תרי עסר אלפין גברא ואקום ואדרוף בתר דוד בליליא׃ ואבוא עליו
והוא יגע ורפה ידים והחרדתי אתו ונס כל העם אשר אתו והכיתי את המלך
לבדו׃ ואיהך עלוהי כד הוא משלהי וידוהי מתרשלן ואזיע יתיה ויערוק כל
עמא דעמיה ואקטול ית מלכא בלחודוהי׃ ואשיבה כל העם אליך כשוב
הכל האיש אשר אתה מבקש כל העם יהיה שלום׃ ואתיב כל עמא לותך
יתובון כלהון בתר דיתקטיל דאת בעי כל עמא יהי שלם׃ ויישר הדבר
בעיני אבשלום ובעיני כל זקני ישראל׃ וכשר פתגמא בעיני אבשלום ובעיני
כל סבי ישראל׃ ויאמר אבשלום קרא נא גם לחושי הארכי
ונשמעה מה בפיו גם הוא׃ ואמר אבשלום קרי כען אף לחושי ארכאה ונשמע
מא דיימר אף הוא׃ ויבא חושי אל אבשלום ויאמר אבשלום אליו לאמר
כדבר הזה דבר אחיתפל הנעשה את דברו אם אין אתה דבר׃ ואתא חושי לות
אבשלום ואמר אבשלום ליה למימר כפתגמא הדין מליל אחיתפל הנעביד
ית פתגמוהי אם לא דכשר בעינך את מליל׃ ויאמר חושי אל
אבשלום לא טובה העצה אשר יעץ אחיתפל בפעם הזאת׃ ואמר חושי
לאבשלום לא תקין מלכא דמליך אחיתפל בזמנא הדא׃ ויאמר חושי אתה
ידעת את אביך ואת אנשיו כי גברים המה ומרי נפש המה כדוב שכול
בשדה ואביך איש מלחמה ולא ילין את העם׃ ואמר חושי את ידעת ית
אבוך וית גברוהי ארי גיברין אנון ומרירי נפשין כדובתכל בחקלא ואבוך
גבר עביד קרבין ולא יבית עם עמא׃ הנה עתה הוא נחבא באחת הפחתים
או באחד המקומות והיה כנפל בהם בתחלה ושמע השמע ואמר היתה
מגפה בעם אשר אחרי אבשלום׃ הא כען הוא טמיר בחד מן קומיניא או
בחד מן אתריא ויהי כמפל בהון בקדמיתא וישמע דשמע ויימר הות מחתא
בעמא דבתר אבשלום׃ והוא גם בן חיל אשר לבו כלב האריה המס ימס כי
ידע כל ישראל כי גבור אביך ובני חיל אשר אתו׃ והוא אף גבר גיבר
דלביה כלבא דאריא ממסא מסי ארי ידע כל ישראל ארי גיבר אבוך וגברין

והתפלשתי בג׳ ל׳ תבירין׳ המקומות ג׳ בלב׳ וסימ׳ הנה עתה הוא נחבא ובמכו׳ אין מאחת ממקומות והעליתי אתה מפלי השמע
ד׳ והם׳ וסימ׳ יתהלל בכפל בהם וכרבר׳ ושמע השמע׳ כלב ה׳ וסימ׳ והוא גם בן חיל אשר לבו כלב האריה כלב אשר
מלאתי אחרי והתם לבך כלב אלהים׳

גיברין דעמיה: כי יעצתי האסף יאסף עליך כל ישראל מדן ועד באר שבע
כחול אשר על שפת הים לרב ופניך הלכים בקרב: ארי אמליכית כדין אתכנשא
יתכנשון עלך כל ישראל מדן ועד באר שבע כחלא דעל כיף ימא לסגי
ואת תהי אזיל בריש כלנא: ובאנו אליו באחת המקמות אשר נמצא שם
ונחנו עליו כאשר יפל הטל על האדמה ולא נותר בו ובכל האנשים אשר
אתו גם אחד: ונהך עלוהי בחד מן אתריא דנשתכח תמן ונשרי עלוהי כמא
דשרי טלא על ארעא ולא נשאר ביה ובכל גבריא דעמיה אף חד: ואם אל עיר
יאסף והשיאו כל ישראל אל העיר ההיא חבלים וסחבנו אתו עד הנחל עד
אשר לא נמצא שם גם צרור: ואם לקרתא יתכניש ויתכנשון כל ישראל על
קרתא ההיא ויקפונה משרין ונגר יתה ויתאבנהא ונרמינה לנחלא עד
דלא נשאר תמן אבנא: ויאמר אבשלום וכל איש ישראל
טובה עצת חושי הארכי מעצת אחיתפל ויהוה צוה להפר את עצת אחיתפל
לבעבור הביא יהוה אל אבשלום את הרעה: ואמר אבשלום וכל אנש ישראל
תקין מלכא דחושי ארכאה ממלכא דאחיתפל ויי פקיד לבטלא ית מלכא
דאחיתפל תקנא בדיל דייתי יי על אבשלום ית בשתא: ויאמר
חושי אל צדוק ואל אביתר הכהנים כזאת וכזאת יעץ אחיתפל את אבשלום
ואת זקני ישראל וכזאת וכזאת יעצתי אני: ואמר חושי לצדוק ולאביתר
כהניא כדין וכדין מלך אחיתפל ית אבשלום וית סבי ישראל וכדין וכדין מלכית
אנא: ועתה שלחו מהרה והגידו לדוד לאמר אל תלן הלילה בערבות המדבר
וגם עבור תעבור פן יבלע למלך ולכל העם אשר אתו: וכען שלחו בפריע
וחוו לדוד למימר לא תבית בליליא במישר מדברא ואף מעבר תעבר
דלמא יתהני למלכא ולכל עמא דעמיה: ויהונתן ואחימעץ עמדים בעין
רגל והלכה השפחה והגידה להם והם ילכו והגידו למלך דוד כי לא יוכלו
להראות לבוא העירה: ויהונתן ואחימעץ קימין בעין קצרא ואזלת אמתא
וחויאת להון ואנון ייזלון ויחוון למלכא דוד ארי לא יכלון לאתחזאה למיעל
לקרתא: וירא אתם נער ויגד לאבשלם וילכו שניהם מהרה ויבאו: אל

ביתאיש בבחורים ולו באר בחצרו וירדו שם׃ וחזא יתהון עולימא וחוי לאבשלום׃
ואזלו תרויהון בפריע ועלו לבית גברא בעלמת וליה גובא בדרתיה ונחתו תמן׃
ותקח האשה ותפרש את המסך על פני הבאר ותשטח עליו הרפות ולא נודע
דבר׃ ונסיבת אתתא ופרסת ית פרסא על פומא דבירא ושטחת עלוהי דחילן
ולא אתידע פתגמא׃ ויבאו עבדי אבשלום אל האשה הביתה ויאמרו איה
אחימעץ ויהונתן ותאמר להם האשה עברו מיכל המים ויבקשו ולא מצאו
וישבו ירושלם׃ ואתו עבדי אבשלום לות אתתא לביתא ואמרו אן אחימעץ
ויהונתן ואמרת להון אתתא כבר עברו ירדנא ובעו ולא אשכחו ותבו לירושלם׃
ויהי אחרי לכתם ויעלו מהבאר וילכו ויגדו למלך דוד ויאמרו אל
דוד קומו ועברו מהרה את המים כי ככה יעץ עליכם אחיתפל׃ והוה בתר
מיזלהון וסליקו מגובא ואזלו וחויאו למלכא דוד ואמרו לדוד קומו עיברו
בפריע ית ירדנא ארי כדין מלך עליכון אחיתפל׃ ויקם דוד וכל העם אשר אתו
ויעברו את הירדן עד אור הבקר עד אחד לא נעדר אשר לא עבר את הירדן׃
וקם דוד וכל עמא דעמיה ועברו ית ירדנא עד מיהר צפרא עד חד לא שגא
דלא עבר ית ירדנא׃ ואחיתפל ראה כי לא נעשתה עצתו ויחבש את החמור
ויקם וילך אל ביתו אל עירו ויצו אל ביתו ויחנק וימת ויקבר בקבר אביו׃
ואחיתפל חזא ארי לא אתקיים מלכיה וזריז ית חמרא וקם ואזל לביתיה
לקרתיה ופקיד על אנש ביתיה ואתחנק ומית ואתקבר בקברא דאבוהי׃
ודוד בא מחנימה ואבשלם עבר את הירדן הוא וכל איש
ישראל עמו׃ ודוד אתא למחנים ואבשלום עבר ית ירדנא הוא וכל אנש
ישראל עמיה׃ ואת עמשא שם אבשלום תחת יואב על הצבא ועמשא בן
איש ושמו יתרא הישראלי אשר בא אל אביגל בת נחש אחות צרויה
אם יואב׃ וית עמשא מני אבשלום חלף יואב על חילא ועמשא בר גברא
ושמיה יתרא ישראלה דעל לות אביגל בת נחש אחתה דצרויה אמיה דיואב׃
ויחן ישראל ואבשלם ארץ הגלעד׃ ושרא ישראל ואבשלום בארע גלעד׃
ויהי כבוא דוד מחנימה ושבי בן נחש מרבת בני עמון

אבשלם כון אל ומימרה המר אחוה אבשלם כי לא תהיה לם פלטה מפני אבי׳ ואבשלם יצא ירושלם בה ג׳ פלשתי אתך ועיר אחיתפל
חושי יעץ הבחריה שנים עשר אלף ויישר הדבר בעיני אבי׳ ושמע השמע ואמר כאחיתפל ... יעץ ... אבשלם

ומכיר בן עמיאל מלא דבר וברזלי הגלעדי מרגלים׃ והוה כד אתא דוד למחנים בְּ
ושובי בר נחש מרבת בני עמון ומכיר בר עמיאל מלו דבר וברזלי גלעדאה
מרוגלים׃ משכב וספות וכלי יוצר וחטים ושערים וקמח וקלי ופול ועדשים ו
וקלי׃ מכלין וקולין ומן דחסף חטין וסערין וקמחא וקליא ופולאי וטלופחין
וקליאי׃ ודבש וחמאה וצאן ושפות בקר הגישו לדוד ולעם אשר אתו לאכל יח
כי אמרו העם רעב ועיף וצמא במדבר׃ ודבש ושמן וען וגבנין דחלב תורין
קריבו לדוד ולעמא דעמיה למיכל ארי אמרו עמא כפנין ומשלהי וצחי
במדברא׃ ויפקד דוד את העם אשר אתו וישם עליהם שרי
אלפים ושרי מאות׃ ומנא דוד ית עמא דעמיה ומני עליהון רבני אלפי ורבני
מאותא׃ וישלח דוד את העם השלשת ביד יואב והשלשת ביד אבישי בן כב
צרויה אחי יואב והשלשת ביד אתי הגתי ויאמר המלך אל העם יצא אצא ג
גם אני עמכם׃ ושלח דוד ית עמא תלתא ביד יואב ותלתא ביד אבישי בר
צרויה אחוהי דיואב ותלתא ביד אתי גתאה ואמר מלכא לעמא מפק אפוק
אף אנא עמכון׃ ויאמר העם לא תצא כי אם נס ננוס לא ישימו אלינו לב
ואם ימתו חצינו לא ישימו אלינו לב כי עתה כמנו עשרה אלפים ועתה
ועתה טוב כי תהיה לנו מעיר לעזיר׃ ואמר עמא לא תפוק ארי אם מערק נערוק
לא ישוון עלנא לב ואם יתקטלון פלגנא לא ישוון עלנא לב ארי כען את יכיל
למסער כותנא עסרה אלפין וכען טב ארי תהי עלנא מקרתא למסעד׃
ויאמר אליהם המלך אשר ייטב בעיניכם אעשה ויעמד
המלך אל יד השער וכל העם יצאו למאות ולאלפים׃ ואמר להון מלכא דתקין
בעיניכון אעביד וקם מלכא על כיבש אורח תרעא וכל עמא נפקו למאון
ולאלפין׃ ויצו המלך את יואב ואת אבישי ואת אתי לאמר לאט לי לנער
לאבשלום וכל העם שמעו בצות המלך את כל השרים על דבר אבשלום׃
ופקיד מלכא ית יואב וית אבישי וית אתי למימר אסתמרו לי בעולימא
באבשלום וכל עמא שמעו כד פקיד מלכא ית כל רברביא על עיסק אבשלום׃
ויצא העם השדה לקראת ישראל ותהי המלחמה ביער אפרים׃ ונפק עמא

חקלא

ודוד בא מחנימה ואבשלם עבר את הירדן והוא ... עם אבשלם ... ישראל ואבשלם ...

תלוי ג׳ וסימנ׳ קללת אלהים תלוי ראיתי את אבשלום אלף המגן תלוי עליו חד בתורה וחד בנביאים וחד בכתובים׳

להקבלא לקדמות ישראל והוה קרבא בחורשא דבית אפרים׃ וינגפו שם עם ישראל
לפני עבדי דוד ותהי שם המגפה גדולה ביום ההוא עשרים אלף׃ ואתברו תמן
עמא ישראל קדם עבדי דוד והות תמן מחתא רבתא ביומא ההוא עסרין אלפין׃
ותהי שם המלחמה נפצות על פני כל הארץ וירב היער לאכל בעם מאשר
אכלה החרב ביום ההוא׃ והות תמן עבדי קרבא מתבדרין על אפי כל ארעא
ואסגיאת חיות חורשא לקטלא בעמא מדקטילת חרבא ביומא ההוא׃ ויקרא
אבשלום לפני עבדי דוד ואבשלום רכב על הפרד ויבא הפרד תחת שובך
האלה הגדולה ויחזק ראשו באלה ויתן בין השמים ובין הארץ והפרד אשר
תחתיו עבר׃ ואתערע אבשלום קדם עבדי דוד ואבשלום רכיב על כודנתא
תחות סובא דבטמא רבתא ואתאחד רישיה בבטמא ואתלי בין שמיא ובין ארעא
וכודנתא דתחותוהי עברת׃ וירא איש אחד ויגד ליואב ויאמר הנה ראיתי את
אבשלום תלוי באלה׃ וחזא גברא חד וחוי ליואב ואמר הא חזיתי ית אבשלום
תלי בבטמא׃ ויאמר יואב לאיש המגיד לו והנה ראית ומדוע לא הכיתו שם
ארצה ועלי לתת לך עשרה כסף וחגרה אחת׃ ואמר יואב לגברא דמחוי ליה
והא חזיתא ומדין לא מחיתיה תמן ורמיתהי לארעא ועלי פון למתן לך עסר
סלעין דכסף ואספניקי חדא׃ ויאמר האיש אל יואב ולא אנכי שקל על כפי
אלף כסף לא אשלח ידי אל בן המלך כי באזנינו צוה המלך אתך ואת אבישי
ואת אתי לאמר שמרו מי בנער באבשלום׃ ואמר גברא ליואב ולו אנא
תקיל על ידי אלף סלעין דכסף לא אושיט ידי בבר מלכא ארי קדמנא פקיד
מלכא יתך וית אבישי וית אתי למימר אסתמרו לי בעולימא באבשלום׃
או עשיתי בנפשו שקר וכל דבר לא יכחד מן המלך ואתה תתיצב מנגד׃
או עבדית בנפשי שקרא וכל מדעם לא יתכסא מן מלכא ואת תתעתד מקביל׃
ויאמר יואב לא כן אחילה לפניך ויקח שלשה שבטים בכפו ויתקעם בלב
אבשלום עודנו חי בלב האלה׃ ואמר יואב הלא מכוין אנא אשרי קדמך
ונסיב תלתא גסטין בידיה וקבעינון בלבא דאבשלום עד כען קיים בגו בטמא׃
ויסבו עשרה נערים נשאי כלי יואב ויכו את אבשלום וימתהו׃ ואסתחרו

אלף כסף ג׳ וסימנ׳ ולשרה אמר שקל על כפי יביא בפריו חד בתורה וב׳ בנביאים וב׳ בכתובים׳

ולא ידעתי ה׳ וסימ׳ ותקח האשה ותפרש המסך [illegible] ויאמר אחימעץ [illegible] ולא ממני ובלעני שמחו ונחשב

עסרה עולימין נטלי זיניה דיואב ומחו ית אבשלום וקטלוהי: ויתקע יואב
בשופר וישב העם מרדף אחרי ישראל כי חשך יואב את העם: ותקע יואב
בשופרא ותב עמא מלמרדף בתר ישראל ארי לעיר יואב ית עמא: ויקחו את
אבשלום וישליכו אותו ביער אל הפחת הגדול ויצבו עליו גל אבנים גדול
מאד וכל ישראל שבו איש לאהליו: ונסיבו ית אבשלום ורמו יתיה בחורשא נסו
לגו גומצא רבא ואקימו עלוהי דגור אבנין רב לחדא וכל ישראל אפכו גבר
לקרווהי: ואבשלום לקח ויצב לו בחייו את מצבת אשר בעמק המלך כי אמר
אין לי בן בעבור הזכיר שמי ויקרא למצבת על שמו ויקרא לה יד אבשלום
עד היום הזה: ואבשלום נסיב ואקים ליה בחיוהי ית קמתא דבמישר מלכא
ארי אמר לית לי בר קיים בדיל לאדכרא שמי וקרא לקמתא על שמיה ואתקרי
לה אתרא דאבשלום עד יומא הדין: ואחימעץ בן צדוק אמר
ארוצה נא ואבשרה את המלך כי שפטו יהוה מיד איביו: ואחימעץ בר צדוק
אמר ארהוט כען ואבסר ית מלכא ארי אתפרע ליה יי מיד בעלי דבבוהי:
ויאמר לו יואב לא איש בשורה אתה היום הזה ובשרת ביום אחר והיום הזה
לא תבשר כי על בן המלך מת: ואמר ליה יואב לא גבר לבסרא את יומא
הדין ותבסר ביום אחרן ויומא הדין לא תבסר ארי בר מלכא מית:
ויאמר יואב לכושי לך הגד למלך אשר ראיתה וישתחו כושי ליואב
וירץ: ואמר יואב לכושי איזיל חוי למלכא מא דחזיתא וסגיד כושי ליואב
ורהט: ויסף עוד אחימעץ בן צדוק ויאמר אל יואב ויהי מה ארצה נא גם אני
אחרי הכושי ויאמר יואב למה זה אתה רץ בני ולכה אין בשורה מצאת:
ואוסיף עוד אחימעץ בר צדוק ואמר ליואב ויהי מא ארהוט כען אף אנא
בתר כושי ואמר יואב למא דנן את רהיט ברי ולך לית בסורא מתיהבא:
ויהי מה ארוץ ויאמר לו רוץ וירץ אחימעץ דרך הככר ויעבר את הכושי:
ויהי מא כבדין ארהוט ואמר ליה רהוט ורהט אחימעץ באורח מישרא וקדים
ית כושי: ודוד יושב בין שני השערים וילך הצפה אל גג השער אל החומה
וישא את עיניו וירא והנה איש רץ לבדו: ודוד יתיב בין תרין תרעיא וזהליך

ולפה ד׳ מל׳ וסימ׳ [illegible] ולכל לשון [illegible]

סכואה על איגר תרעא על שורא וזקף ית עינוהי וחזא והא גברא רהיט בלחודוהי׃
ויקרא הצפה ויגד למלך ויאמר המלך אם לבדו בשורה בפיו וילך הלוך וקרב׃
וקרא סכואה וחוי למלכא ואמר מלכא אם בלחודוהי הוא בסורתא בפומיה ואזל
מיזל וקריב׃ וירא הצפה איש אחר רץ ויקרא הצפה אל השער ויאמר הנה
איש רץ לבדו ויאמר המלך גם זה מבשר׃ וחזא סכואה גברא אחרנא רהיט
וקרא סכואה לנטר תרעא ואמר הא גברא רהיט בלחודוהי ואמר מלכא אף
דין מבסר׃ ויאמר הצפה אני ראה את מרוצת הראשון כמרוצת אחימעץ כט
בן צדוק ויאמר המלך איש טוב זה ואל בשורה טובה יבוא׃ ואמר סכואה אנא
חזי ית ריהטא דקדמאה כרהטא דאחימעץ בר צדוק ואמר מלכא גבר טב דין
ואף בסורא טבא ייתי׃ ויקרא אחימעץ ויאמר אל המלך שלום וישתחו
למלך לאפיו ארצה ויאמר ברוך יהוה אלהיך אשר סגר את
האנשים אשר נשאו את ידם באדני המלך׃ וקרא אחימעץ ואמר למלכא שלם
וסגיד למלכא על אפוהי על ארעא ואמר בריך יי׳ אלהך דמסר ית גבריא דארימו ית
ידהון ברבוני מלכא׃ ויאמר המלך שלום לנער לאבשלום ויאמר
אחימעץ ראיתי ההמון הגדול לשלח את עבד המלך יואב ואת עבדך ולא
ידעתי מה׃ ואמר מלכא שלם לעולימא לאבשלום ואמר אחימעץ חזיתי
המונא סגיאה בתר דשלח עבדא דמלכא יואב וית עבדך ולא ידעית מא׃ ויאמר
המלך סב התיצב כה ויסב ויעמד׃ ואמר מלכא אסתחר אתעתד כדין ואסתחר
וקם׃ והנה הכושי בא ויאמר הכושי יתבשר אדני המלך כי שפטך יהוה היום
מיד כל הקמים עליך׃ והא כושי אתא ואמר כושי יתבסר רבוני מלכא ארי
אתפרע לך יי׳ יומא דין מיד כל דקמו עלך׃ ויאמר המלך אל הכושי
השלום לנער לאבשלום ויאמר הכושי יהיו כנער איבי אדני המלך וכל
אשר קמו עליך לרעה׃ ואמר מלכא לכושי השלם לעולימא לאבשלום ואמר
כושי יהון כעולימא סנאי רבוני מלכא וכל דקמו עלך לבישא׃
יט וירגז המלך ויעל על עלית השער ויבך וכה אמר בלכתו בני אבשלום
בני בני אבשלום מי יתן מותי אני תחתיך אבשלום בני בני׃ ורגיז מלכא

ואת נפש ו' וביום ואת נפש איבך ילעגה הבשת היום את פני כל עבדיך ומלטו את נפשך ואת נפש בניך שנאיך
לן ולן כב בקר וליה בלוי תרגום ישמעו מיתא לבן שטימא יקופן באלעא ובמררא בלעס חכימא יהושע קטליך

וסליק על עלית תרעא ובכא וכדין אמר במיזליה ברי אבשלום ברי ברי אבשלום
לוי דמיתית אנא חלופך ואת קיים יומא דין אבשלום ברי ברי׃ ויגד ליואב הנה
המלך בכה ויתאבל על אבשלום׃ ואתחוה ליואב הא מלכא בכי ומתאבל על
אבשלום׃ ותהי התשעה ביום ההוא לאבל לכל העם כי שמע העם ביום
ההוא לאמר נעצב המלך על בנו׃ והות תשועתא ביומא ההוא לאבלא לכל עמא
ארי שמע עמא ביומא ההוא למימר אתנכיס מלכא על בריה׃ ויתגנב העם
ביום ההוא לבוא העיר כאשר יתגנב העם הנכלמים בנוסם במלחמה׃ ומתגנבין
עמא ביומא ההוא למיעל לקרתא כמא דמתגנבין עמא דמתכלמין במיפכהון
בקרבא׃ והמלך לאט את פניו ויזעק המלך קול גדול בני אבשלום אבשלום
בני בני׃ ומלכא כריך ית אפוהי וצוח מלכא בקל רב ברי אבשלום ברי ברי׃
ויבא יואב אל המלך הבית ויאמר הבשת היום את כל פני עבדיך
הממלטים את נפשך היום ואת נפש בניך ובנתיך ונפש נשיך ונפש פילגשיך׃
ואתא יואב לות מלכא לביתא ואמר אבהיתתא יומא דין ית כל אפי עבדך
דשיזיבו ית נפשך יומא דין וית נפש בנך ובנתך ונפש נשך ונפש לחינתך׃
לאהבה את שנאיך ולשנא את אהביך כי הגדת היום כי אין לך שרים ועבדים
כי ידעתי היום כי לא אבשלום חי וכלנו היום מתים כי אז ישר בעיניך׃ למרחם
ית סנאך ולמסני ית רחמך ארי חויתא יומא דין ארי לית לך רברבין ועבדין
ארי ידעית יומא דין ארי לו אבשלום קיים וכולנא יומא דין מתקטלין
ארי בכין כשר בעינך׃ ועתה קום צא ודבר על לב עבדיך כי ביהוה
נשבעתי כי אינך יוצא אם ילין איש אתך הלילה ורעה לך זאת מכל הרעה
אשר באה עליך מנעריך עד עתה׃ וכען קום פוק ומלל על לבא דעבדך
ארי במימרא דיי קיימית ארי ליתך נפיק אם יבית גבר עימך בליליא ותהי
בישא לך דא מכל בישתא דאתת עלך מזעורך עד כען׃ ויקם
המלך וישב בשער ולכל העם הגידו לאמר הנה המלך יושב בשער ויבא
כל העם לפני המלך וישראל נס איש לאהליו׃ וקם מלכא ויתיב בתרעא
ולכל עמא חויאו למימר הא מלכא יתיב בתרעא ואתא כל עמא לקדם מלכא

אחוהי בביכה ואתקטל אבשלום בצבותיה לא שלטא ביה חיותא בשתא גברא ושמע לא מה עבבא כפשיה׃ ופירוש
מן ישמעו אם ויאמרו לו ישטמכו יוקפו עלמשך בכפיסו ולו גועכו כבוע טו יש חרב כיוי לו חכמון ושכלו
זאב ולו הושכו ונשב לו והחיים אולם לו חפץ יד לה מיתכו לו חכל העם משלל ולוא אני שקל בכל כפי כי לא

[illegible]

160

וישראל אפך גבר לקרווהי׃
ויהי כל העם נדון בכל שבטי ישראל
לאמר המלך הצילנו מכף איבינו והוא מלטנו מכף פלשתים ועתה ברח מן
הארץ מעל אבשלום׃ והוו כל עמא מתנכחין בכל שבטיא דישראל למימר מלכא
שיזבנא מיד בעלי דבבנא והוא פרקנא מידא דפלשתאי וכען ערק מן ארעא
מלות אבשלום׃ ואבשלום אשר משחנו עלינו מת במלחמה ועתה למה אתם
ל׳ חד מחרשים להשיב את המלך׃ ואבשלום דמשחנא עלנא מית בקרבא וכען למא
אתון שתקין לאתבא ית מלכא׃ והמלך דוד שלח אל צדוק ואל
אביתר הכהנים לאמר דברו אל זקני יהודה לאמר למה תהיו אחרנים להשיב
את המלך אל ביתו ודבר כל ישראל בא אל המלך אל ביתו׃ ומלכא דוד שלח
לצדוק ולאביתר כהניא למימר מלילו עם סבי יהודה למימר לא תהון בתראין
לאתבא ית מלכא לביתיה ופתגם כל ישראל אתא לות מלכא לביתיה׃ אחי אתם
עצמי ובשרי אתם ולמה תהיו אחרנים להשיב את המלך׃ אחי אתון
קריבי ובסרי אתון ולמא תהון בתראין לאתבא ית מלכא׃ ולעמשא
תמרו הלא עצמי ובשרי אתה כה יעשה לי אלהים וכה יסיף אם לא שר צבא
תהיה לפני כל הימים תחת יואב׃ ולעמשא תימרון הלא קריבי ובסרי את כדין
יעביד לי יי וכדין יוסיף אם לא רב חילא תהי קדמי כל יומיא חלף יואב׃ ויט
את לבב כל איש יהודה כאיש אחד וישלחו אל המלך שוב אתה וכל עבדיך׃
ואתפני לבא דכל אנש יהודה כגברא חד ושלחו למלכא תוב את וכל עבדך׃
וישב המלך ויבא עד הירדן ויהודה בא הגלגלה ללכת לקראת המלך להעביר
את המלך את הירדן׃ ותב מלכא ואתא עד ירדנא ודבית יהודה אתו לגלגלא
למיזל לקדמות מלכא לאעברא ית מלכא ית ירדנא׃ וימהר שמעי בן גרא
בן הימיני אשר מבחרים וירד עם איש יהודה לקראת המלך דוד׃ ואוחי
שמעי בר גרא בר שבט בנימן דמעלמת ונחת עם אנש יהודה לקדמות
מלכא דוד׃ ואלף איש עמו מבנימן וציבא נער בית שאול וחמשת עשר
בניו ועשרים עבדיו אתו וצלחו הירדן לפני המלך׃ ואלף גברא עמיה משבטא
דבית בנימן וציבא עולימא דבית שאול וחמישת עסר בנוהי ועסרין עבדוהי

[illegible]

כאיש אחד ויט את לבב כל איש יהודה [illegible] כגבור יצא כאיש מלחמות כאיש אשר אמו תנחמנו ב׳ אנכי אנח מכס קשת ומזון
יהזיקו וחביר [illegible] כאיש כדים לכביאים כשנר [illegible] וחבר כאיש אשר לא שמע ובא למהלך׃

עמיה וגלו ירדנא קדם מלכא׃ ועברה העברה להעביר את בית המלך ולעשות טו
הטוב בעינו ושמעי בן גרא נפל לפני המלך בעברו בירדן׃ ואעברו מגלתא
לאעברא ית מלכא ולמעבד דתקין בעינוהי ושמעי בר גרא נפל קדם מלכא
במעבריה בירדנא׃ ויאמר אל המלך אל יחשב לי אדני עון ואל תזכר את
אשר העוה עבדך ביום אשר יצא אדני המלך מירושלם לשום המלך אל לבו׃
ואמר למלכא לא יחשיב עלי דילי רבוני חובא ולא תדכר ית דסרח עבדך
ביומא דגלא מלכא רבוני מירושלם לשואה מלכא על לביה׃ כי ידע עבדך
כי אני חטאתי והנה באתי היום ראשון לכל בית יוסף לרדת לקראת אדני
המלך׃ ארי ידע עבדך ארי אנא חבית והא אתית יומא דין קדמי לכל בית
יוסף למיחת לקדמות רבוני מלכא׃ ויען אבישי בן צרויה ויאמר
התחת זאת לא יומת שמעי כי קלל את משיח יהוה׃ ואתיב אבישי בר צרויה
ואמר החלף דא לא יתקטיל שמעי ארי לט ית משיחא דיי׃
ויאמר דוד מה לי ולכם בני צרויה כי תהיו לי היום לשטן היום יומת איש
בישראל כי הלא ידעתי כי היום אני מלך על ישראל׃ ואמר דוד מא לי ולכון
בני צרויה ארי תהון לי יומא דין לסטן יומא דין יתקטיל גברא בישראל ארי הלא
ידענא ארי יומא דין אנא מלכא על ישראל׃ ויאמר המלך אל שמעי לא תמות
וישבע לו המלך׃ ואמר מלכא לשמעי לא תמות וקיים ליה מלכא׃
ומפיבשת בן שאול ירד לקראת המלך ולא עשה רגליו ולא עשה שפמו ואת
בגדיו לא כבס למן היום לכת המלך עד היום אשר בא בשלום׃ ומפיבשת בר שאול
נחת לקדמות מלכא ולא שטף רגלוהי ולא ספר ספמיה וית לבושוהי לא חור למן
יומא דגלא מלכא עד יומא דאתא בשלמא׃ ויהי כי בא ירושלם לקראת המלך ויאמר
לו המלך למה לא הלכת עמי מפיבשת׃ והוה כד אתא לירושלם לקדמות מלכא
ואמר ליה מלכא למא לא אזלתא עמי מפיבשת׃ ויאמר אדני המלך עבדי רמני
כי אמר עבדך אחבשה לי החמור וארכב עליה ואלך את המלך כי פסח עבדך׃
ואמר רבוני מלכא עבדי שקר בי ארי אמר עבדך אחשוק לי חמרא וארכב עלה
ואיהי עם מלכא ארי מחגר עבדך׃ וירגל בעבדך אל אדני המלך ואדני המלך

טו׳ כתו׳ [illegible] ומלכים [illegible] וישפט [illegible] ויאמרו אלון ובקומה [illegible] לרבותא [illegible]
[illegible] עד מורשא הכלות [illegible] עד עולם [illegible]
[illegible] ואחת [illegible] לראות נקודות מלמעלה ומלמטה׃

שרים ח׳ בליש׳ וסימנהון אם אשמע עוד בקול שרים ושרות קדמין שרים אחר כוכבים ושרים כחולים וכנורות ונבלים לשרים ותצירו דדברי הימים עשיתי לי שרים ושרות בק׳ ביתיהם ומחוצה׃ למשא ג׳ וסימנהון והיית עלי למשא והם היער ...

כמלאך האלהים ועשה הטוב בעיניך׃ ואמר על עבדך מלין דלא כשרן קדם רבוני
ה׳ מלכא ורבוני מלכא חכים כמלאכא דיי ועביד דתקין בעינך׃ כי לא היה כל בית
ל׳ אבי כי אם אנשי מות לאדני המלך ותשת את עבדך באכלי שלחנך ומה יש לי
עוד צדקה ולזעק עוד אל המלך׃ ארי לא הוו כל בית אבא אלהין גברין חייבי קטול
לרבוני מלכא ושויתא ית עבדך באכלי פתורך ומא אית לי עוד זכו ולמקבל
עוד קדם מלכא׃ ויאמר לו המלך למה תדבר עוד דבריך אמרתי
ב׳ אתה וציבא תחלקו את השדה׃ ואמר ליה מלכא למא תמליל עוד פתגמך אמרית
את וציבא תפלגון ית אחסנתא׃ ויאמר מפיבשת אל המלך גם את הכל יקח אחרי
אשר בא אדני המלך בשלום אל ביתו׃ ואמר מפיבשת למלכא אף ית כולא
יסב בתר דאתא רבוני מלכא בשלם לביתיה׃ וברזלי הגלעדי
ירד מרגלים ויעבר את המלך הירדן לשלחו את בירדן׃ וברזלי גלעדאה נחת
הירדן ק׳ מרגלים ועבר עם מלכא ירדנא לאלוואתיה ית ירדנא׃ וברזלי זקן מאד בן
שמנים שנה והוא כלכל את המלך בשיבתו במחנים כי איש גדול הוא מאד׃
וברזלי סיב לחדא בר תמנן שנין והוא סובר ית מלכא במתביה במחנים ארי גבר
ב׳ אותך רב הוא לחדא׃ ויאמר המלך אל ברזלי אתה עבר אתי וכלכלתי אתך עמדי
בירושלם׃ ואמר מלכא לברזלי את עבר עמי ואסובר יתך בירושלם׃ ויאמר
ברזלי אל המלך כמה ימי שני חיי כי אעלה את המלך ירושלם׃ ואמר ברזלי
למלכא כמה יומי שני חיי ארי אסק עם מלכא לירושלם׃ בן שמנים שנה אנכי היום
ל׳ האדע בין טוב לרע אם יטעם עבדך את אשר אכל ואת אשר אשתה אם אשמע
ה׳ ג׳ בליש׳ עוד בקול שרים ושרות ולמה יהיה עבדך עוד למשא אל אדני המלך׃ בר תמנן
שנין אנא יומא דין האדע בין טב לביש אם יטעם עבדך ית מא דאיכול וית מא
דאשתי אם אשמע עוד בקל כברין ותשבחן ולמא יהי עבדך עוד למטול על
רבוני מלכא׃ כמעט יעבר עבדך את הירדן את המלך ולמה יגמלני המלך
הגמלה הזאת׃ כזעיר יעבר עבדך ית ירדנא עם מלכא ולמא ישלמנני מלכא
ל׳ וחס׳ תשלמתא הדא׃ ישב נא עבדך ואמת בעירי עם קבר אבי ואמי והנה עבדך כמהם
יעבר עם אדני המלך ועשה לו את אשר טוב בעיניך׃ יתוב כען עבדך ואמות

ולמה יהיה עוד עבדך למשא והייה עלי למשא׃ ולמה זה ב׳ וסימנהון הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי ... ולמה זה ... חדלתם ... מלכיה ... תבנית הכנסים׳

דברי יב וסימ׳ עתה הראה היקרך דברי ומדוע הקלותני ולא היה הבית הזה אם יהיה השנים האלה כי יהיה דברי אשר יעץ מפי
ונתן כל אשר ידי עשתה היטבת לראות הלא כה דברי כאש נאם יי׳ [illegible] אשר [illegible] מלחמ׳ ויפל [illegible] דברי [illegible]

בקרתני ואתקבר בקבורא דאבא ודאמא הא עבדך כמהם יעבר עם רבוני מלכא
ועביד ליה כמא דתקין בעינך׃ ויאמר המלך אתי יעבר כמהם
ואני אעשה לו את הטוב בעיניך וכל אשר תבחר עלי אעשה לך׃ ואמר מלכא
עמי יעבר כמהם ואנא אעביד ליה ית דתקין בעינך וכל דתימר עלי אעביד לך׃
ויעבר כל העם את הירדן והמלך עבר וישק המלך לברזלי ויברכהו וישב למקמו׃
ועבר כל עמא ית ירדנא ומלכא עבר ונשיק מלכא לברזלי וברכיה ותב לאתריה׃
ויעבר המלך הגלגלה וכמהן עבר עמו וכל עם יהודה העבירו את
המלך וגם חצי עם ישראל׃ ועבר מלכא לגלגלא וכמהן עבר עמיה וכל עמא דבית
יהודה אעברו ית מלכא ואף פלגות עמא ישראל׃ והנה כל איש ישראל באים אל
המלך ויאמרו אל המלך מדוע גנבוך אחינו איש יהודה ויעברו את המלך ואת
ביתו את הירדן וכל אנשי דוד עמו׃ והא כל אנש ישראל אתן לות מלכא ואמרו
למלכא מדין כסיון מנפא אחנא אנש יהודה ואעברו ית מלכא וית אנש ביתיה
ית ירדנא וכל גברי דוד עמיה׃ ויען כל איש יהודה על איש ישראל כי קרוב המלך
אלי ולמה זה חרה לך על הדבר הזה האכל אכלנו מן המלך אם נשאת נשא לנו׃
ואתיבו כל אנש יהודה על אנש ישראל ארי קריב לי מלכא מדילך ולמא דנן תקיף
לך על פתגמא הדין המיכל אכלנא מנכסי מלכא אם מתנא מני לנא׃
ויען איש ישראל את איש יהודה ויאמר עשר ידות לי במלך וגם בדוד
אני ממך ומדוע הקלתני ולא היה דברי ראשון לי להשיב את מלכי ויקש דבר איש
יהודה מדבר איש ישראל׃ ואתיבו אנש ישראל ית אנש יהודה ואמר עסר חולקין
אית לי במלכא ואף בדוד אף רעינא מנך ומדין אשיטתני ולא הוה פתגמי קדמי
תאלי לאתבא ית מלכי ותקיף פתגם אנש יהודה מפתגם אנש ישראל׃ ושם
כ׳ נקרא איש בליעל ושמו שבע בן בכרי איש ימיני ויתקע בשופר ויאמר אין לנו
חלק בדוד ולא נחלה בבן ישי איש לאהליו ישראל׃ ותמן אתערע גבר רשיע
ושמיה שבע בר בכרי גברא משבטא דבית בנימין ותקע בשופרא ואמר לית לנא
חולקא בדוד ולא אחסנא לנא בבר ישי גבר לקרווהי ישראל׃ ויעל כל איש ישראל
מאחרי דוד אחרי שבע בן בכרי ואיש יהודה דבקו במלכם מן הירדן ועד ירושלם׃

במלכם ג וסימ׳ ואיש יהודה דבקו במלכם הנשבעים ביי׳ והנשבעים במלכם בני ציון יגילו במלכם׃ ועלין ג וסימ׳ ועלין
מטה מכנשך ועלין תגור חרב מיומית על מתכין [illegible] ויניחוה על [illegible] ועלין

חגור ד׳ וסימ׳ ועלו חגור חרב חגור מתניך וקית משענה׳ ואלישע הנביא קרא לאחד חגור חרבך על ירך וחד וחגור כהנה קלה לבנעני

ואסתלק כל אנש ישראל מבתר דוד למיזל בתר שבע בר בכרי ואנש יהודה לוו
עם מלכהון מן ירדנא ועד ירושלם ויבא דוד אל ביתו ירושלם ויקח המלך את עשר
נשים פלגשים אשר הניח לשמר הבית ויתנם בית משמרת ויכלכלם ואליהם
לא בא ותהיינה צררות עד יום מתן אלמנות חיות ואתא דוד לביתיה לירושלם ודבר
ית עסר נשין לחינן דשבק למטר ביתא ומנינן לבית מטרא ומסובר להון ולותהון
לא עאל והואה כטירן ומתקריין עד יום מותהון ארמלן דבעלהון קיים׃
ויאמר המלך אל עמשא הזעק לי את איש יהודה שלשת ימים ואתה פה עמד׃
ואמר מלכא לעמסא כנוש קדמי ית אנש יהודה תלתה יומין ואת הכא קום׃ וילך
עמשא להזעיק את יהודה ויוחר מן המועד אשר יעדו׃ ואזל עמשא למכנש ית
דבית יהודה ואוחר מן זמנא דאמר ליה׃ ויאמר דוד אל אבישי עתה
ירע לנו שבע בן בכרי מן אבשלום אתה קח את עבדי אדניך ורדף אחריו פן מצא
לו ערים בצרות והציל עינינו׃ ואמר דוד לאבישי כען דלמא יבאש לנא שבע
בר בכרי מן אבשלום את דבר ית עבדי רבונך ורדף בתרוהי דלמא ישכח ליה
קרוין כריכן ויעיק לנא׃ ויצאו אחריו אנשי יואב והכרתי והפלתי וכל הגבורים
ויצאו מירושלם לרדף אחרי שבע בן בכרי׃ ונפקו בתרוהי גברי יואב וקשתיא
וקלעיא וכל גיבריא ונפקו מירושלם למרדף בתר שבע בר בכרי׃ הם עם האבן
הגדלה אשר בגבעון ועמשא בא לפניהם ויואב חגר מדו לבשו ועלו חגור
חרב מצמדת על מתניו בתערה והוא יצא ותפל׃ אנון עם אבנא רבתא דבגבעון
ועמשא אתי לאפיהון ויואב אסיר מסרד לבושוהי ועלוהי אספניקי חרב מזרזא
על חרציה בלדנה והוא אזיל ופסע׃ ויאמר יואב לעמשא השלום אתה אחי ותחז
יד ימין יואב בזקן עמשא לנשק לו׃ ואמר יואב לעמסא השלם את אחי ואחדת
יד ימין יואב בדקנא דעמסא למנשק ליה׃ ועמשא לא נשמר בחרב אשר ביד
יואב ויכהו בה אל החמש וישפך מעיו ארצה ולא שנה לו וימת ויואב
ואבישי אחיו רדף אחרי שבע בן בכרי׃ ועמשא לא אסתמר בחרבא דביד יואב
ומחהי בסטר ירכיה ושפך מעוהי לארעא ולא תנא ליה ומית ויואב ואבישי אחוהי
רדפו בתר שבע בר בכרי׃ ואיש עמד עליו מנערי יואב ויאמר מי אשר חפץ

[illegible]

ביואב ומי אשר לדוד אחרי יואב׃ וגברא קאים עלוהי מעולימי יואב ואמר מן
דרעי ביואב ומן דלדוד ייזיל בתר יואב׃ ועמשא מתגולל בדם בתוך המסלה
וירא האיש כי עמד כל העם ויסב את עמשא מן המסלה השדה וישלך עליו בגד
כאשר ראה כל הבא עליו ועמד׃ ועמשא מתרמי בדמא בגו כבשא וחזא ארי
קם כל עמא ואסחר ית עמשא מן כבשא לחקלא ורמא עלוהי לבושא כד חזא
כל דאתי עלוהי וקאים׃ כאשר הגה מן המסלה עבר כל איש אחרי יואב לרדף
אחרי שבע בן בכרי׃ כד אפליה מן כבשא עבר כל גברא בתר יואב למרדף בתר
שבע בר בכרי׃ ויעבר בכל שבטי ישראל אבלה ובית מעכה וכל הברים ויקהלו
ויבאו אף אחריו׃ ועבר בכל שבטיא דישראל לאבל ובית מעכה וכל בירין ואתכנשו
ואתו אף אנון בתרוהי׃ ויבאו ויצרו עליו באבלה בית המעכה וישפכו סוללה
אל העיר ותעמד בחל וכל העם אשר את יואב משחיתים להפיל החומה׃ ואתו
וצרו עלוהי באבל בית מעכה וצברו מליתא על קרתא ואקפה משרין וכל
עמא דעם יואב מתעשתין לחבלא שורא׃ ותקרא אשה חכמה מן העיר שמעו
שמעו אמרו נא אל יואב קרב עד הנה ואדברה אליך׃ וקרית אתתא חכימתא
מן קרתא שמעו שמעו אימרו כען ליואב קרב עד כא ואמליל עמך׃ ויקרב
אליה ותאמר האשה האתה יואב ויאמר אני ותאמר לו שמע דברי אמתך
ויאמר שמע אנכי׃ וקריב לותה ואמרת אתתא האת יואב ואמר אנא ואמרת
ליה שמע פתגמי אמתך ואמר שמע אנא׃ ותאמר לאמר דבר ידברו בראשנה
לאמר שאול ישאלו באבל וכן התמו׃ ואמרת למימר אידכר כען מא דכתיב
בספר אוריתא למשאל בקרתא בקדמין למימר הכדין הוה לך למשאל באבל אם
משלמין׃ אנכי שלמי אמוני ישראל אתה מבקש להמית עיר ואם בישראל
למה תבלע נחלת יהוה׃ אנחנא משלמין בהימנותא עם ישראל ואת בעי לחבלא
קרתא דהיא כרך רב ואימא בישראל למא תקלקיל אחסנת עמא דיי׃
ויען יואב ויאמר חלילה חלילה לי אם אבלע ואם אשחית׃ ואתיב יואב ואמר
חס חס לי אם אקלקיל ואם אחביל׃ לא כן הדבר כי איש מהר אפרים שבע בן
בכרי שמו נשא ידו במלך בדוד תנו אתו לבדו ואלכה מעל העיר ותאמר האשה

[illegible]

163

אל יואב הנה ראשו משלך אליך בעד החומה: לא כין פתגמא ארי גברא מטורא
דבית אפרים שבע בר בכרי שמיה ארים ידיה במלכא בדוד הבו יתיה בלחודוהי
ואהך מעל קרתא ואמרת אתתא ליואב הא רישיה מתרמי לך מן שורא: ותבא האשה
אל כל העם בחכמתה ויכרתו את ראש שבע בן בכרי וישלכו אל יואב ויתקע
בשופר ויפצו מעל העיר איש לאהליו ויואב שב ירושלם אל המלך: ואתת אתתא
לות כל עמא בחכמתה ופסקו ית ריש שבע בר בכרי ורמו ליואב ותקע בשופרא
ואתבדרו מעל קרתא גבר לקרווהי ויואב תב לירושלם לות מלכא:
ויואב אל כל הצבא ישראל ובניה בן יהוידע על הכרי ועל הפלתי: ויואב ממנא הכרתי
על כל חילא דישראל ובניה בר יהוידע על קשתיא ועל קלעיא: ואדרם על המס
ויהושפט בן אחילוד המזכיר: ואדורם ממנא על מסקי מסין ויהושפט בר
אחילוד ממנא על דכרניא: ושיא ספר וצדוק ואביתר כהנים: ושוא ספר ושוא
וצדוק ואביתר כהניא: וגם עירא היארי היה כהן לדוד: ואף עירא דמתקוע הוה רב
לדוד: . ויהי רעב בימי דוד שלש שנים שנה אחרי שנה ויבקש דוד
את פני יהוה ויאמר יהוה אל שאול ואל בית הדמים על אשר המית את
הגבענים: והוה כפנא ביומי דוד תלת שנין שתא בתר שתא ובעא רחמין מן קדם יי
ואמר יי על שאול ועל בית חייבי קטול על דקטל ית גבעונאי: ויקרא המלך
לגבענים ויאמר אלהם והגבענים לא מבני ישראל המה כי אם מיתר האמרי
ובני ישראל נשבעו להם ויבקש שאול להכתם בקנאתו לבני ישראל ויהודה:
וקרא מלכא לגבעונאי ואמר להון וגבעונאי לא מבני ישראל אלהין משאר אמוראי
ובני ישראל קיימו להון ובעא שאול לקטלותהון בדקנאי לבני ישראל ויהודה: ויאמר
דוד אל הגבענים מה אעשה לכם ובמה אכפר וברכו את נחלת יהוה: ואמר
דוד לגבעונאי מא אעביד לכון ובמא אכפר וצליכו ית אחסנת עמא דיי: ויאמרו
לו הגבענים אין לי כסף וזהב עם שאול ועם ביתו ואין לנו איש להמית בישראל
ויאמר מה אתם אמרים אעשה לכם: ואמרו ליה גבעונאי לית אנחנא צריכין למסב
כסף ודהב מן שאול ומן ביתיה ואף לא אנש למקטל בישראל ואמר מא אתון אמרין
אעביד לכון: ויאמרו אל המלך האיש אשר כלנו ואשר דמה לנו נשמדנו

והמעינים ויבאו אלי הכהנים ויתנם לפנים לאכל וילינו כל עדת בני ישראל ויבש וישלח משה לרגל ויבא
ויצא תפוח ... ותאמר ... ויכבו ... ושוא סופר ...
ויפלך תמלא בטנם ... ויגרם לצלעות שאול ובנו ... ויהיב ... ישקל ...

במסתוב: ולשומן בבוי תכף משלהבו: ונגיר ויאמר נק לו: ונהירא והוא גלי עמיקתא: וקיפנא אנא מלכא עמהא והשיח זכור
הזכור: אבוידן חמש ועשרים יהויקים חושך על הרחק ממני ישיב: כי כדר כדר עבדך יען ירישמו לעולם ידפיט יבור

מהתיצב בכל גבול ישראל׃ ואמרו למלכא גברא דשיצינא ודחשיב עלנא אשתיצנא
מלמיתב בכל תחום ארעא דישראל׃ יתן לנו שבעה אנשים מבניו והוקענום ליהוה
בגבעת שאול בחיר יהוה ויאמר המלך אני אתן׃ ויתיהבון לנא שבעה גברין מבנוהי
ונצלובנון קדם יי בגבעתא דשאול בחירא דיי׃ ואמר מלכא אנא אתין׃ ויחמל
המלך על מפיבשת בן יהונתן בן שאול על שבעת יהוה אשר בינתם בין דוד
ובין יהונתן בן שאול׃ וחס מלכא על מפיבשת בר יהונתן בר שאול על שבועתא
דיי דביניהון בין דוד ובין יהונתן בר שאול׃ ויקח המלך את שני בני רצפה בת איה
אשר ילדה לשאול את ארמני ואת מפבשת ואת חמשת בני מיכל בת שאול
אשר ילדה לעדריאל בן ברזלי המחלתי׃ ודבר מלכא ית תרין בני רצפה בת איה
דילידת לשאול ית ארמוני וית מפיבשת וית חמשה בני מרב דרביאת מיכל
בת שאול דילידת לעדריאל בר ברזלי דממחולת׃ ויתנם ביד הגבענים ויקיעם
בהר לפני יהוה ויפלו שבעתם יחד והמה המתו בימי קציר בראשנים בתחלת
קציר שערים׃ ומסרינון ביד גבעונאי וצלבונון בטורא קדם יי ונפלו שבעתהון
כחדא ואנון אתקטלו ביומי חצדא בקדמאין בשירוית חצד סערין׃ ותקח
רצפה בת איה את השק ותטהו לה אל הצור מתחלת קציר עד נתך מים עליהם
מן השמים ולא נתנה עוף השמים לנוח עליהם יומם ואת חית השדה לילה׃
ונסיבת רצפה בת איה ית סקא ופרסתיה על טנרא משירוית חצדא עד דנחת
עליהון מטרא מן שמיא ולא שבקת עופא דשמיא למנח עליהון בימאמא וית
חית ברא בליליא׃ ויגד לדוד את אשר עשתה רצפה בת איה פלגש שאול׃
ואתחוה לדוד ית דעבדת רצפה בת איה לחינתא דשאול׃ וילך דוד ויקח את
עצמות שאול ואת עצמות יהונתן בנו מאת בעלי יביש גלעד אשר גנבו אתם
מרחב בית שן אשר תלאום שמה הפלשתים ביום הכות פלשתים את שאול
בגלבע׃ ואזל דוד ונסיב ית גרמי שאול וית גרמי יהונתן בריה מלות יתבי יביש
גלעד דגנבו יתהון משורא דבית שן דצלבונון תמן פלשתאי ביומא דקטלו
פלשתאי ית שאול בגלבע׃ ויעל משם את עצמות שאול ואת עצמות
יהונתן בנו ויאספו את עצמות המוקעים׃ ואסיק מתמן ית גרמי שאול וית

[illegible]

שוקה תשמעונקה: שביתכם ובמצאתי לכם נזים שבבים צאתכדו היו: שביתך נביאיך האולך משאת שוא ומדוחים:
שילל אמפוה ואילילה: שערורה בבית ישראל ראיתי: שוב גורו לכם מפני חרב: יחיל וכתב אש במצרים תמיש

גרמי יהונתן בריה וכנשו ית גרמי צליביא׃ ויקברו את עצמות שאול ויהונתן
בנו בארץ בנימן בצלע בקבר קיש אביו ויעשו כל אשר צוה המלך ויעתר
אלהים לארץ אחרי כן׃ וקברו ית גרמי שאול ויהונתן בריה בארע שבט
בנימן בצלע בקברא דקיש אבוהי ועבדו כל דפקיד מלכא וקביל יי צלות דיירי
ארעא בתר כין׃ ותהי עוד מלחמה לפלשתים את ישראל וירד
דוד ועבדיו עמו וילחמו את פלשתים ויעף דוד׃ והוה עוד קרבא לפלשתאי
עם ישראל ונחת דוד ועבדוהי עמיה ואגיחו קרבא עם פלשתאי ואשתלהי דוד׃
וישבו בנב אשר בילידי הרפה ומשקל קינו שלש מאות משקל נחשת והוא חגור חדשה ויאמר להכות את דוד׃ (וישבי וישב)
וישבי בנב רב בני גיבריא ומתקל סופיניה מתקל
תלת מאה סלעין נחשא והוא אסיר אספניקי חדתא ואמר למקטל ית דוד׃ ויעזר
לו אבישי בן צרויה ויך את הפלשתי וימתהו אז נשבעו אנשי דוד לו לאמר
לא תצא עוד אתנו למלחמה ולא תכבה את נר ישראל׃ וסעד ליה אבישי בר
צרויה ומחא ית פלשתאה וקטליה בכין קיימו גברי דוד ליה למימר לא
תפוק עוד עמנא לקרבא ולא תטפי ית מלכותא דישראל׃ ויהי אחרי כן ותהי
עוד המלחמה בגוב עם פלשתים אז הכה סבכי החשתי את סף אשר בילדי
הרפה׃ והוה בתר כין והוה עוד קרבא בגוב עם פלשתאי בכין קטל סבכי דמן
חושת ית סף רב בני גיבריא׃ ותהי עוד המלחמה בגוב עם פלשתים
ויך אלחנן בן יערי ארגים בית הלחמי את גלית הגתי ועץ חניתו כמנור ארגים׃
והוה עוד קרבא בגוב עם פלשתאי וקטל דוד בר ישי מחי פרוכית בית
מקדשא ית גלית גתאה ואעמור ניתיה כאכסן דגרדיאין׃ ותהי
עוד מלחמה בגת ויהי איש מדין ואצבעת ידיו ואצבעת רגליו שש ושש (מדון)
עשרים וארבע מספר וגם הוא ילד להרפה׃ והוה עוד קרבא בגת והוה גבר דמשחן
ואצבעת ידוהי ואצבעת רגלוהי שית ושית עסרין וארבע מנין ואף הוא
אתיליד לגיבריא׃ ויחרף את ישראל ויכהו יהונתן בן שמעי אחי דוד׃ וחסיד (שמעה)
ית ישראל וקטליה יהונתן בר שמעה אחוהי דדוד׃ את ארבעת אלה ילדו להרפה
בגת ויפלו ביד דוד וביד עבדיו׃ ית ארבעה אלין אתילידו לגיבריא בגת

משיב רעה תחת טובה: המריך חבור ופצעים תמריק: תריס כי תפחרית עשמון חתה: ויעתר ה׳ וכו׳
לן יעי אלהים לארץ ויבן שם דוד מזבח חלקו וכדומה וכל קשה:

בק׳ל ... ג׳ אוג מעזיי מלין תלתה שוין ורביע׳ משנו׳ מי׳ שלשה גביעים משקדים בקנה ושלשה גביעים משקדים בקנה האחד וחביר׳ ב׳ בו ורביע
מסכ׳ דקנה אחוה ... וידבר דוד ... מכף כל איביו ומכף שאול ... מכף כל חיבין ומיד שאול ... מי אל מבלעדי יי׳ ומי צור מבלעדי

תרגום

ואתמסרו בידא דדוד ובידא דעבדוהי׳

כב

הפטרת שביעי של פסח וידבר דוד ליהוה את דברי השירה הזאת ביום הציל יהוה
אתו מכף כל איביו ומכף שאול׳ ויאמר
יהוה סלעי ומצדתי ומפלטי לי׳ אלהי צורי
אחסה בו מגני וקרן ישעי משגבי
ומנוסי משעי מחמס תשעני׳ מהלל ל׳ חל׳
אקרא יהוה ומאיבי אושע׳ כי אפפני
משברי מות נחלי בליעל יבעתני׳ חבלי
שאול סבני קדמני מקשי מות׳ בצר לי
אקרא יהוה ואל אלהי אקרא וישמע מהיכלו
קולי ושועתי באזניו׳ ותגעש ויתגעש
ותרעש הארץ מוסדות השמים ירגזו ל׳ ג׳
ויתגעשו כי חרה לו׳ עלה עשן באפו
ואש מפיו תאכל גחלים בערו ממנו׳
ויט שמים וירד וערפל תחת רגליו׳ ג׳ שמים שמים שמים

ושבח דוד בנבואה
קדם יי׳ ית פתגמי
תשבחתא הדא על
כל יומיא דשיזיב
יי׳ ית ישראל מכל
בעלי דבביהון
ואף לדוד מחרבא
דשאול׳ ואמר
יי׳ תקפי ורחצני
ומשיזיב יתי׳ אלהי
דאתרעי בי קרבני
לדחלתיה תקפי
דמן קדמוהי
מתיהיב לי
תקוף ופרקן
לאתגברא על בעלי
דבבי רחצני דעל מימריה אנא רחיץ בעדן עקא מגין עלי מבעלי דבבי
ואמר לארמא קרני בפורקניה סמכני דהוה מימריה סמך לי כד הויתי ערוק מן
קדם רדפי פרקני מבעלי דבבי ואף מיד כל חטופין שיזיב יתי׳ אמר דוד
בתשבחא אנא מצלי קדם יי׳ דבכל עדן מבעלי דבבי פריק יתי׳ ארי אקיפתני עקא
כאתתא דיתבא על מתברא וחיל לית לה למילד והיא מסכנא למהוי סיעת חייבין
בעיתת יתי׳ משרית דשיעין אקפוני קדמוני דמזינין במני קטול׳ אמר דוד כד
עיקא לי אנא מצלי קדם יי׳ וקדם אלהי אנא מתחנן ומקביל מהיכליה צלותי
ובעותי קדמוהי מתקבלא ואתרגיפת ואתרגישת ארעא שכלולי שמיא
זעו ואתרכינו ארי תקיף רגזיה׳ סליק קדוניה דפרעה כתננא קדמוהי בבין

אלהינו׳ דתהלים כי מי אלוה מבלעדי יי׳ ומי צור זולתי אלהינו׳ ... כן המבשר ... ימים עלה עלה השלש השלש בערה לחמך ... עצרות ... כפיך׳

ידי לב וס ימואב׳ ואדומי׳ הדד ותעוז בשני הלוחות יגמלני יי כצדקתי׳ מלמד ידי למלחמה אשר ברכו יי צבאות כי בראותו ילדיו
מעשה ידי כה אמר יי קדוש ישראל ויוצרו אני עשיתי ארץ ואדם ועמך כלם צדיקים מעשה ידי. בה היום ואמרת כה אמר יי צבאות

165

שלח רגזיה כאישא בערא
דמן קדמוהי משיציא מזופיתיה
כגמרין דמר דדלקא ממימריה׳
וארכין שמיא ואתגלי יקריה
ועננא מטתא כביבש קדמוהי׳
ואתגלי בגבורתיה על כרובין
קלילין ודבר בתקוף על כנפי
רוחא׳ אשרי שכינתיה בערפילא
ענן יקר סחור סח ליה מחית
מין תקיפין מרכפת עננין
קלילין ברום עלמא׳ מזיו
יקריה מבהקין שמי שמיא

ב וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב וַיָּעֹף וַיֵּרָא עַל כַּנְפֵי רוּחַ׳
וַיָּשֶׁת חֹשֶׁךְ סְבִיבֹתָיו סֻכּוֹת חַשְׁרַת
מַיִם עָבֵי שְׁחָקִים׳ מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ
בָּעֲרוּ גַּחֲלֵי אֵשׁ׳ יַרְעֵם מִן שָׁמַיִם
יְהוָה וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ׳ וַיִּשְׁלַח חִצִּים וַיְפִיצֵם
בָּרָק וַיָּהֹם׳ וַיֵּרָאוּ אֲפִקֵי יָם
יִגָּלוּ מֹסְדוֹת תֵּבֵל׳ בְּגַעֲרַת יְהוָה מִנִּשְׁמַת
רוּחַ אַפּוֹ׳ יִשְׁלַח מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי יַמְשֵׁנִי
מִמַּיִם רַבִּים׳ יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז
מִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי׳ יְקַדְּמֻנִי
בְּיוֹם אֵידִי וַיְהִי יְהוָה מִשְׁעָן לִי׳

צ מן שמים נלחמו

ויהם ק

מזופיתיה כגמרין דמור דדלקא ממימריה׳ אכלי מן שמיא יי ועילאה ארים מימריה׳
ושלח מחתיה כגרין ובדרינון ברקין ושגישנון׳ ואתחזיאו עמקי ימא אתגליין
שכלולי תבל במזופיתא מן קדם יי ממימר תקוף רגזיה׳ שלח נביוהי מלך תקיף
דיתיב בתקוף רומא דברני שיזבני מעממין סגיאין׳ שיזבני מסנאי ארי תקפוני
מבעלי דבבי ארי אתגברו עלי׳ יקדמוני ביום טרטורי והוה מימרא דיי סמך לי׳
ואפיק

ואפיק לרוחא יתי שיזבני
ארי אתרעי ביי׳ אמר דוד
ישלמנני יי כזכותי כבירות
ידי יתיב לי׳ ארי נטרית
אורחן דתקנן קדם יי ולא
הליכית ברשע קדם אלהי׳
ארי כל דינוהי גלן לקבלי

יג חד וַיֹּצֵא לַמֶּרְחָב אֹתִי יְחַלְּצֵנִי כִּי חָפֵץ
בב כד בִּי׳ יִגְמְלֵנִי יְהוָה כְּצִדְקָתִי כְּבֹר יָדַי
יָשִׁיב לִי׳ כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְהוָה וְלֹא
טז רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי׳ כִּי כָל מִשְׁפָּטוֹ לְנֶגְדִּי
בב וְחֻקֹּתָיו לֹא אָסוּר מִמֶּנָּה׳ וָאֶהְיֶה
תָמִים לוֹ וָאֶשְׁתַּמְּרָה מֵעֲוֹנִי׳

למעכ[illegible] קימוהי לא עדית מנהון והוית שלים בדחלתיה והוית נטר נפשי מחובין׳

ויין נבכי יי מלמד ידי למלחמה וישב יי לי כצדקי כי צבוני מלכים שמעוני קול תחנוני פרשתי ידי איך לדוד
כאור יי צורי פניתי אני בכל מעשי ידיכי ידי יי בעמקי מי מלא מירחים [illegible] כטפו מור [illegible] יוסף בעל הכור
אלא אם עשר רבות ואם מעשר רק לא ירבה לו סוסים הרבה גוים לאיש כבור כבור אמרי ידעת לא יונה כנשף עני יחוד חכל לא
איב וריב [illegible] הבעק אפריים הרעלה ישיב אפו הקחמין בו מעבד דרך מפרי פיאיש ביצרה שלב לאיש גמול׳

יקומון ג וסימנהון מן יקומון ואכלם ואמחצם ולא יקומון יקומון עידי חמס חד בתרא וחד בכתבי וג בלישנא חד ריש פיסוק וחד סוף פיסוק
וחד מציע פיסוק

וישב יהוה לי כצדקתי כברי לנגד עיניו עם
חסיד תתחסד עם גבור תמים תתמם
עם נבר תתבר ועם עקש תתפל ואת עם
עני תושיע ועיניך על רמים תשפיל
כי אתה נירי יהוה ויהוה יגיה חשכי כי
בכה ארוץ גדוד באלהי אדלג שור
האל תמים דרכו אמרת יהוה צרופה
מגן הוא לכל החסים בו כי מי
אל מבלעדי יהוה ומי צור מבלעדי
אלהינו האל מעוזי חיל ויתר תמים
דרכו משוה רגליו כאילות ועל במותי
יעמידני מלמד ידי למלחמה ונחת
קשת נחושה זרעתי ותתן לי מגן
ישעך וענתך תרבני תרחיב
צעדי תחתני ולא מעדו קרסלי
ארדפה איבי ואשמידם ולא אשוב עד
כלותם ואכלם ואמחצם ולא יקומון ויפלו תחת רגלי

ואתיב יי לי כזכותי
כברירותי קדם מימריה
אברהם דאשתכח חסיד
קדמך בכין אסגיתא
למעבד חסדא עם זרעיה
יצחק דהוה שלים בדחלתך
בכין אשלימתא מימר
רעותך עמיה יעקב
דהליך בברירותא קדמך
בחרתא בנוהי מכל עממיא
אפרישתא זרעיה מכל
פסולא פרעה ומצראי
דחשיבו מחשבן על עמך
בלביהון כמחשבתהון
ית עמא בית ישראל
דמתקרן בעלמא הדין עם
חסיד את עתיד למפרק
ובמימרך תקיפיא דמתגברין
עליהון תמאיך אריא את הוא מריה נהוריה דישראל ויי יפקנני מחשוכא לנהורא
דחזיננא בעלמא דעתיד למיתי לצדיקיא ארי במימרך אסגי משרין במימר אלהי
אכביש כרכין תקיפין אלהא דכיונא אורחיה אוריתא דיי בחירא היא תקוף הוא לכל
דמתרחצין על מימריה בכין על נסא ופרקנא דתעביד למשיחך ולשארא דעמך דישתארון
יודון כל עממיא אומיא ולישניא ויימרון ליתאלהא אלא יי ארי לית בר מנך ועמך יימרון לית
דתקיף אלא אלהנא אלהא דסעיד לי בחילא ומתקין שלים אורחי משוי רגלי קלילין כאילתא ועל
בית תקפי יקימנני מליף ידי למעבד קרבא ומתקיף כקשת נחשא דרעי ויהבת לי תקוף פורקנך
ובמימרך אסגיתני אסגיתא פסעתי קדמך ולא אזדעזעא רכובתי ארדפית סנאי ושיצתנון וגו׳

בכה ג מל בלישנא וסימנ וכה ובעמקים בכה ארוץ גדוד ודשמואל בכה חשיבתי
לו ירוץ ... בכה ארוץ גדוד וחבירו דתהלים

הוקם ב׳ ב׳ מל׳ וחד חס׳ וסימ׳ הלוקם המשכן הוקם את דברי יוכמב נאם הגבר הקם על בתרה חס׳ וברוך ג׳ בקמ׳ ב׳ מנה׳ ריש
פיסו׳ חד מדינה פיסו׳ וסימ׳ אשר מלך סעניך שם כבודו ולעולם אתה בשיר אתה בעדיך חי יי וברוך צורי וחביר׳

ולא תבית עד דגמרתינון ושיציתנון
וגמרתינון ולא איכילו למקם וכפלו
קטילין תחות פרסת רגלי וסעדתני
בחילא למעבד קרבא תברתא עממיא
דקימין לאבאשא ליתחותי וסנאי תבר
תא קדמי מחרי קדל בעלי דבבי ושיצי
תנון בען סעיד ולית להון פריק ומצלן קדם יי
ולא מתקבלא צלותהון ודששתנון כעפרא
דארעא כטין שוקין בעטיתנהון רפסתינון
ותשיזבני מפלגת עממא תנטרנני רישא
לעממיא עם דלא ידעית יפלחונני בני
עממיא יתכדבון לי לשימע אודן ישתמ
עון לי בני עממיא יסופון ויזועון מבירני
תהון בכין על נסא ופרקנא דעבדתא לעמך
אודו ואמרו קים הוא יי ובריך תקיפא דמן

ותזרני חיל למלחמה תכריע קמי תחתני׃
ואיבי תתה לי ערף משנאי ואצמיתם׃
ישעו ואין מושיע אל יהוה ולא ענם׃
ואשחקם כעפר ארץ כטיט חוצות
אדקם ארקעם׃ ותפלטני מריבי עמי
תשמרני לראש גוים עם לא ידעתי
יעבדני׃ בני נכר יתכחשו לי לשמוע
אזן ישמעו לי׃ בני נכר יבלו
ויחגרו ממסגרותם׃ חי יהוה וברוך צורי
וירם אלהי צור ישעי׃ האל
הנתן נקמות לי ומוריד עמים תחתני׃
ומוציאי מאיבי ומקמי תרוממני מאיש
חמסים תצילני׃ על כן אודך יהוה בגוים
מגדול ולשמך אזמר׃ מגדיל ישועות מלכו
ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם׃

קדמוהי מתיהיב לנא תקוף ופרקן ומרומם אלה תקוף פרקננא׃ אלהא דעביד פורענותא לי ותבר עממיא
דקימין לאבאשא ליתחותי ופרקי מסנאי ועל דקימין לאבאשא לי תגברנני מגוג ומשרית עממין
חטופין דעמיה תשיזבנני׃ על כין אודי קדמך יי בעממיא ולשמך אימר תשבחא׃ מסגי
למעבד פרקן עם מלכיה ועביד טיבו למשיחיה לדוד ולזרעיה עד עלמא׃

כג

ואלה דברי דוד האחרנים נאם דוד בן ישי ונאם הגבר הקם על משיח אלהי
יעקב ונעים זמרות ישראל׃ ואלין פתגמי נבואת דוד דאתנבי לסוף עלמא
ליומי נחמתא דעתידין למיתי אמר דוד בר ישי אמר גברא דמרבא למלכו
משיח במימר אלהא דיעקב ותקין למימר בחך בסים תשבחתיה דישראל׃
רוח יהוה דבר בי ומלתו על לשוני׃ אמר דוד ברוח נבואה קדם יי אנא ממלל
אלין ופתגמי קודשיה במימר פומי אנא סדר׃ אמר אלהי ישראל לי דבר

זמירות ל׳ וסימ׳ ונעים זמירות ישראל מכנף הארץ זמרת שמענו זמרת פה׳ זמירות היו לי חקיך כוון זמירות בלילה
וחד בזמירות בריעה׳

ת חב במכב מל׳ וביום בקר לא עבות אומר מים שבות׳ בכלו דגש וביום ירו בכלו וחבריהם זק ערוכה בכל והעשר והכבוד
ומלכותו יתרין חרשי׳

צור ישראל מושל באדם צדיק מושל יראת אלהים׃ אמר דוד אלהא דישראל
עלי מליל תקיפא דישראל דשליט בבני אנשא קשטא דאין אמר למנאה לי
מלכא הוא משיחא עתיד דיקום וישלוט בדחלתא דיי׳׃ וכאור בקר יזרח
שמש בקר לא עבות מנגה ממטר דשא מארץ׃ טוביכון צדיקיא עבדתון
לכון עובדין טבין דאתון עתידין לאזהרא בזיהור יקרכון כניהור צפרא
דאזיל ותקין וכשמשא דעתיד לאזהרא בזיהור יקריה על חד תלת מאה ארבעין
ותלתא בניהור שבעת יומיא יתיר מכדין תתרבון וייטב לכון דהויתון מחמדין
לשני נחמתא דאתין הא כאכרא דמסכר בשני בצרתא דייחות מטרא על ארעא׃
כי לא כן ביתי עם אל כי ברית עולם שם לי ערוכה בכל ושמרה כי כל ישעי
וכל חפץ כי לא יצמיח׃ אמר דוד יתיר מכדין ביתי קדם אל אריקים עלם קיים
לי למהוי מלכותי קיימא כמא דקיימין סדרי בראשית וכטירא לעלמא
דאתי ארי כל צרכי וכל בעותי קדמוהי מתעבדין בכל בכין כל מלכו עוד
לקבלה לא תתקים׃ ובליעל כקוץ מנד כלהם כי לא ביד יקחו׃ ורשיעיא עבדי
חטאה דמן לכובין דבמפקהון רכיכין למקטף וכד אנש חיים עליהון ושביק
להון אלין ותקפין עד דלית אפשר להון למקרב להון ביד׃ ואיש יגע בהם
ימלא ברזל ועץ חנית ובאש שרוף ישרפו בשבת׃ אף כין כל אנש דמשרי
למקרב בחובין אלין ותקפין עילוהי עד דחפן ליה כלבוש דברזל דלא יכלין
ליה באעי מורנין ורמחין בכין לית פורענותהון ביד אנש אלהין באישתא
עתידין אתוקדא יתוקדון כאתגלאה בית דינא רבא למתב על כורסי דינא
למדן ית עלמא׃ אלה שמות הגברים אשר לדוד ישב
בשבת תחכמני ראש השלשי הוא עדינו העצני על שמנה מאות חלל
בפעם אחד׃ אלין שמהת גיבריא דהוו עם דוד גיברא ריש משריתא יתיב
על כורסי דינא וכל רבניא וסביא מקפין ליה משיח במשח קודשא בחיר
ומפנק שפיר בריויה ויאי בחזויה חכים בחכמתא וסכלתן בעיצא גיבר
בגיברותא ריש גיבריא הוא מיתקן במני זינא נפיק בפום קלא ונצח בקרבא
ומתביב על ידי מורניתיה תמני מאה קטילין בזמנא חדא׃ ואחריו אלעזר

[illegible]

167

דדו הגברים בן דדי בן אחחי בשלשה גברים עם דוד בחרפם בפלשתים נאספו שם למלחמה
ויעלו איש ישראל׃ ובתרוהי אלעזר בר דדו בר אחוח בתלתה גיבריא עם דוד
כד חסידו פלשתאי ואתכנישו תמן לאגחא קרבא וסליקו אנש ישראל׃ הוא
קם ויך בפלשתים עד כי יגעה ידו ותדבק ידו אל החרב ויעש יהוה תשועה
גדולה ביום ההוא והעם ישבו אחריו אך לפשט׃ הוא קם וקטל בפלשתאי עד
דלאית ידיה ואדביקת ידיה עם חרבא ועבד יי׳ פרקנא רבא ביומא ההוא
ועמא תבו בתרוהי ברם לחלצא קטיליא׃ ואחריו שמה בן אגא הררי ויאספו
פלשתים לחיה ותהי שם חלקת השדה מלאה עדשים והעם נס מפני פלשתים׃
ובתרוהי שמה בר אגי טוראה ואתכנישו פלשתאי לחיתא והוה תמן אחסנת
חקלא מליא טלופחין ועמא אפך מן קדם פלשתאי׃ ויתיצב בתוך החלקה
ויצילה ויך את פלשתים ויעש יהוה תשועה גדולה׃ ואתעתד בגו אחסנתא
ושיזבה וקטל ית פלשתאי ועבד יי׳ פרקנא רבא׃ וירדו שלשה מהשלשים
ראש ויבאו אל קציר אל דוד אל מערת עדלם וחית פלשתים חנה בעמק
רפאים׃ ונחתו תלתה גיברא רישי משריתא ואתו לחצדא לות דוד למערתא
עדלם ומשרית פלשתאי שריא במישר גיבריא׃ ודוד אז במצודה ומצב
פלשתים אז בית לחם׃ ודוד בכין בחקרא ואסטרטיג פלשתאי בכין בית לחם׃
ויתאוה דוד ויאמר מי ישקני מים מבור בית לחם אשר בשער׃ וחמידת
נפשא דדוד ואמר מן ישקיני מיא מגובא דבית לחם דבתרעא׃ ויבקעו
מבור שלשת הגברים במחנה פלשתים וישאבו מים מבאר בית לחם אשר בשער
וישאו ויבאו אל דוד ולא אבה לשתותם ויסך אותם ליהוה׃ ובזעו תלתה
גיבריא במשרית פלשתאי ומלו מיא מגובא דבית לחם דבתרעא ונסיבו
ואיתיאו לות דוד ולא אבא למשתיהון ואמר לנסכא יתהון קדם יי׳׃ ויאמר חלילה
לי יהוה מעשתי זאת הדם האנשים ההלכים בנפשתם ולא אבה לשתותם אלה
עשו שלשת הגברים׃ ואמר חס לי מן קדם יי׳ מלמעבדי דא הדם גבריא דאזלו
בנפשתהון ולא אבא למשתיהון אין עבדו תלתה גיבריא׃ ואבישי
אחי יואב בן צרויה הוא ראש השלשה והוא עורר את חניתו על שלש מאות

[illegible]

הכי ה' ומ' הכי אחיאתה יש עוד אמרתי הכו לימן השלשים י' זוג בגל מן ב' מלין קדמ' מפיק אף והני לא מפיק אף וסימנה
וקרתהו חסן וקרן חסן משאלי משאלי הכארלו הכרתי ותחנו וירפו וסימ' שאול ידרש לכחרי חליא:

חלל ולו שם בשלשה: ואבישי אחוהי דיואב בר צרויה הוא ריש גיבריא והוא
תביר ית מורניתיה על תלת מאה קטילין וליה שום בתלתה גיבריא: מן השלשה
הכי נכבד ויהי להם לשר ועד השלשה לא בא: מן גיבריא הוה יקיר והוה להון לרבא
ולתלת גבורין לא מטא: ובניהו בן יהוידע בן איש חי רב פעלים מקבצאל הוא הכה
את שני אראל מואב והוא ירד והכה את האריה בתוך הבור ביום השלג: ובניה בר
יהוידע בר גבר דחיל חטאין דליה עובדין טבין מקבצאל הוא קטל ית תרין רברבי
מואב והוא נחת וקטל ית אריא בגו גובא ביומא דתלגא: והוא הכה את איש מצרי
איש מראה וביד המצרי חנית וירד אליו בשבט ויגזל את החנית מיד המצרי
ויהרגהו בחניתו: והוא קטל ית גברא מצראה גבר דחזוא וביד מצראה מורניתא
ונחת עלוהי בחטרא ואנס ית מורניתא מידא דמצראה וקטליה במורניתיה: אלה
עשה בניהו בן יהוידע ולו שם בשלשה הגברים: אלין עבד בניה בר יהוידע
וליה שום בתלתה גיבריא: מן השלשים נכבד ואל השלשה לא בא וישמהו דוד
על משמעתו: מן גיבריא יקיר ולתלת גבורין לא מטא ומניה דוד על משמעתיה:
עשהאל אחי יואב בשלשים אלחנן בן דדו בית לחם: עשהאל אחוהי דיואב בגיבריא
אלחנן בר דדו דמבית לחם: שמה החרדי אליקא החרדי: שמה דמן חרוד אליקא
דמן חרוד: חלץ הפלטי עירא בן עקש התקועי: חלץ דמפלט עירא בר עקש
דמתקוע: אביעזר הענתתי מבני החשתי: אביעזר דמענתות מבני דמן חושת:
צלמון האחחי מהרי הנטפתי: צלמון דמן אחוח מהרי דמנטופא: חלב בן בענה
הנטפתי אתי בן ריבי מגבעת בני בנימן: חלב בר בענה דמנטופא אתי בר ריבי
מגבעתא דבני בנימן: בניהו פרעתני הדי מנחלי געש: בניה דמפרעתון הדי
דמנחלי געש: אבי עלבון הערבתי עזמות הברחמי: אבי עלבון דמן ערבת
עזמות דמבר חום: אליחבא השעלבני בני ישן יהונתן: שמה ההררי אחיאם
בן שרר הארדי: שמה טורנאה אחיאם בר שרר דמיהר גמה: אליפלט בן
אחסבי בן המעכתי אליעם בן אחיתפל הגלני: אליפלט בר אחסבי בר מעכת
אליעם בר אחיתפל גילונאה: חצרו הכרמלי פערי הארבי: חצרי דמן כרמלא
פערי דמן ארב: יגאל בן נתן מצבה בני הגדי: יגאל בר נתן מצובה בני דמשבט גד:

ויוסף ג׳ שום בר נש וג׳ באורפי׳ וסימ׳ ויוסף הורד מצרימה ויוסף בן שלשים שנה ויוסף הורד השנ׳ ויוסף אמר לאשר על ביתו
ויוסף ישית ידו ויוסף היה במצרים וכלה יעמדו לברך לבני חלף זכור גאלת בזרוע עמך ואמר ויהי המלך ישמעאל [illegible]

168

צלק העמני נחרי הבארתי נשא כלי יואב בן צרויה׃ צלק דמבני עמון נחרי
דמבירות נטיל זיניה דיואב בר צרויה׃ עירא היתרי גרב היתרי׃ עירא דמן יתר
גרב דמן יתר׃ אוריה החתי כל שלשים ושבעה׃ אוריה חתאה כל גבריא תלתין
ל ושבעה׃ ויסף אף יהוה לחרות בישראל ויסת את דוד בהם
24 ג לאמר לך מנה את ישראל ואת יהודה׃ ואוסיף רוגזא דיי׳ למתקף בישר׳ וגרי
ית דוד בהון למימר איזיל מני ית ישר׳ וית יהודה׃ ויאמר המלך אל יואב
יואב שר החיל אשר אתו שוט נא בכל שבטי ישראל מדן ועד באר שבע
ופקדו את העם וידעתי את מספר העם׃ ואמר מלכא ליואב רב חילא דעמיה
הליך כען בכל שבטיא דישר׳ מדן ועד באר שבע ומנו ית עמא ואדע ית
ל חשבן עמא׃ ויאמר יואב אל המלך ויוסף יהוה אלהיך אל העם
כהם וכהם מאה פעמים ועיני אדני המלך ראות ואדני המלך למה חפץ בדבר
הזה׃ ואמר יואב למלכא ויוסיף יי׳ אלהך על עמא כאינון וכאינון מאה זמנין ועיני
טו רבוני מלכא חזין ורבוני מלכא למא אתרעי בפתגמא הדין׃ ויחזק דבר המלך
אל יואב ועל שרי החיל ויצא יואב ושרי החיל לפני המלך לפקד את העם
את ישראל׃ ותקיף פתגמא דמלכא על יואב ועל רבני חילא ונפק יואב ורבני
חילא קדם מלכא למימני ית עמא ית ישר׳׃ ויעברו את הירדן ויחנו בערער
ל ימין העיר אשר בתוך הנחל הגד ואל יעזר׃ ועברו ית ירדנא ושרו בערוער
דרום קרתא דבגו נחלא דבשיבט גד ואליעזר׃ ויבאו הגלעדה ואל ארץ
תחתים חדשי ויבאו דנה יען וסביב אל צידון׃ ואתו לגלעד ולארע דרומא
לחדשי ואתו לדן יען ומתמן אסתחר לצידון׃ ויבאו מבצר צר וכל ערי החוי
והכנעני ויצאו אל נגב יהודה באר שבע׃ ועלו לקרוין כריכן וכל קרוי חואי
וכנענאי ונפקו לדרום יהודה לבאר שבע׃ וישטו בכל הארץ ויבאו מקצה תשעה
חדשים ועשרים יום ירושלם׃ והליכו בכל ארעא ואתו מסיפי תשעה ירחין ועסרין
ח מלין יומין לירושלם׃ ויתן יואב את מספר מפקד העם אל המלך ותהי ישראל שמנה
ופסוקין מאות אלף איש חיל שלף חרב ואיש יהודה חמש מאות אלף איש׃ ויהב יואב
ויד קכ״ה ית חשבן מנין עמא למלכא והוו ישר׳ תמני מאה אלפין גבר גיבר שלפי סיפא

ויוסף לקחת הודעל דריך ג׳ בקרא לשו׳ תוספה׃ ואת יהודה ג׳ וסימנהון לך מנה את ישראל בירושלם [illegible]
[illegible]
יגיד רבים אם [illegible] מחפץ [illegible] חכמה שאול׃

ואנשי יהודה חמש מאה אלפין גברא׃ ויך לב דוד אתו אחרי כן ספר את העם
ויאמר דוד אל יהוה חטאתי מאד אשר עשיתי ועתה יהוה העבר נא
את עון עבדך כי נסכלתי מאד׃ וחש דוד בלביה בתר כין דמנא ית עמא ואמר דוד
קדם יי חבית לחדא דעבדית הדא וכען יי אעבר כען ית חובא דעבדך ארי אסתכלית
לחדא׃ ויקם דוד בבקר ודבר יהוה היה אל גד הנביא חזה דוד לאמר׃ וקם דוד
בצפרא ופתגם נבואה מן קדם יי הוה עם גד נביא חזויא דדוד למימר׃ הלוך ודברת
אל דוד כה אמר יהוה שלש אנכי נוטל עליך בחר לך אחת מהם ואעשה לך׃
איזיל ותמליל עם דוד למימר כדנן אמר יי חדא מתלת אנא רמי עלך בחר לך
חד מנהון ואעביד לך׃ ויבא גד אל דוד ויגד לו ויאמר לו התבוא לך שבע שנים
רעב בארצך ואם שלשה חדשים נסך לפני צריך והוא רדפך ואם היות
שלשת ימים דבר בארצך עתה דע וראה מה אשיב שלחי דבר׃ ואתא גד
לות דוד וחוי ליה ואמר ליה הייתין עלך שבע שנין כפנא בארעך אם תלתה
ירחין תהי עריק קדם סנאך והוא רדיף בתרך ואם מהוי תלתה יומין מותא
בארעך כען דע וחזי מא אתיב ית שולחי פתגם׃ ויאמר דוד
אל גד צר לי מאד נפלה נא ביד יהוה כי רבים רחמו וביד אדם אל אפלה׃
ואמר דוד לגד עקת לי לחדא נתמסר כען ביד מימרא דיי ארי סגיאין רחמוהי
ובידא דאנשא לא אתמסר׃ ויתן יהוה דבר בישראל מהבקר ועד עת מועד
וימת מן העם מדן ועד באר שבע שבעים אלף איש׃ ויהב יי מותא בישראל
מעידן דמתנכיס תמידא ועד דמיתסק ומית מן עמא מדן ועד באר שבע
שבעין אלפין גברא׃ וישלח ידו המלאך ירושלם לשחתה וינחם יהוה אל
הרעה ויאמר למלאך המשחית בעם רב עתה הרף ידך ומלאך יהוה היה עם
גרן הארונה היבסי׃ ואושיט ידיה מלאכא לירושלם לחבלותה ותב יי מן בשתא
ואמר למלאכא דמחבל בעמא מיסת כען אנח ידך ומלאכא דיי הוה שרי בבית
אדריה דארונה יבוסאה׃ ויאמר דוד אל יהוה בראתו את המלאך
המכה בעם ויאמר הנה אנכי חטאתי ואנכי העויתי ואלה הצאן מה עשו
תהי נא ידך בי ובבית אבי׃ ואמר דוד קדם יי כד חזא ית מלאכא דמקטיל בעמא

קמ״ב 169

בכסף טו׳ רפין וסימ׳ בכסף מלא ויתנכר לו בכספים רבים שובו כי קנה אקנה מאתך וחביל דדבל׳ הימ׳ ודחנהכו תכו לו׳ את ארמך ובכסף אשר מאן לתת לך בכסף חנם כמבירתם ולא בכסף תבאו בכלא וכאלה פהן תרשיש מחרך בכסף

ואמר הא אנא חבית ואנא סרחית ואלין עמא דאמין כענא בחיר דעיא מא עבדון תהי
כען מחתך בי ובבית אבא׃ ויבא גד אל דוד ביום ההוא ויאמר
לו עלה הקם ליהוה מזבח בגרן ארונה היבסי׃ ואתא גד לות דוד ביומא ההוא
ואמר ליה סק אקים קדם יי מדבחא בבית אדרי דארון יבוסאה׃ ויעל דוד כדבר
גד כאשר צוה יהוה׃ וסליק דוד כפתגמא דגד כמא דפקיד יי׃ וישקף ארונה
וירא את המלך ואת עבדיו עברים עליו ויצא ארונה וישתחו למלך על
אפיו ארצה׃ ואסתכי ארון וחזא ית מלכא וית עבדוהי עברין עילווהי
ונפק ארון וסגיד למלכא על אפוהי על ארעא׃ ויאמר ארונה מדוע בא אדני
המלך אל עבדו ויאמר דוד לקנות מעמך את הגרן לבנות מזבח ליהוה
ותעצר המגפה מעל העם׃ ואמר ארון מדין אתא רבוני מלכא לות עבדיה
ואמר דוד למזבן מנך ית בית אדרי למבני מדבחא קדם יי ויתכלי מותנא
מעל עמא׃ ויאמר ארונה אל דוד יקח ויעל אדני המלך הטוב בעינו ראה
הבקר לעלה והמרגים וכלי הבקר לעצים׃ ואמר ארון לדוד יסב ויסק
רבוני מלכא דתקין בעינוהי חזי תוריא כשרין לעלתא ומרגיא ומני תוריא
לאעיא׃ הכל נתן ארונה המלך למלך ויאמר ארונה אל המלך יהוה אלהיך
ירצך׃ כולא יהב ארון מלכא למלכא ואמר ארון למלכא יי אלהך יקביל
קרבנך ברעוא׃ ויאמר המלך אל ארונה לא כי קנו אקנה מאותך במחיר
ולא אעלה ליהוה אלהי עולת חנם ויקן דוד את הגרן ואת הבקר בכסף
שקלים חמשים׃ ואמר מלכא לארון לא ארי מזבן אזבון מנך בדמין ולא
אסיק קדם יי אלהי עלון מגן וזבן דוד ית בית אדרי וית תוריא בכסף סלעין
חמשין׃ ויבן שם דוד מזבח ליהוה ויעל עלות ושלמים ויעתר יהוה לארץ
ותעצר המגפה מעל ישראל׃ ובנא תמן דוד מדבחא קדם יי ואסיק עלון ונכסת
קודשין וקביל יי צלות דירי ארעא ואתכלי מותנא מעל ישראל׃

סכום הפסוקים דשמואל
אף וחמש מאות וסימ׳
אך׳ וסדרים לב

יקמן ויויאם בכסף וזהב מימינו בכסף שהכו וכל הנשאר ולאלוה מעוזים למעלה ה׳ וסימ׳ זאת הלורה
למעלה כל הפקד למעלה והורעה שלחכות וגם עלה לרב ראה הפקד למעלה׃ קנה ב׳ ל׳ כת׳ הי וחד מהון וסימ׳

וחס ג פלוגיא וחס השמש וחד לאדני המלך וחס להם חד בתור וג בכבי וג בכהן׃ באביתר ב מ וג׳ והמלך דוד זקן ויהושע ויבוש

1 Kings 340-422

והמלך דוד זקן בא בימים ויכסהו בבגדים ולא יחם לו׃ ומלכא דוד סיב על
ביומין ומכסן ליה בלבושין ולא שחין ליה׃ ויאמרו לו עבדיו יבקשו לאדני
המלך נערה בתולה ועמדה לפני המלך ותהי לו סכנת ושכבה בחיקך וחם
לאדני המלך׃ ואמרו ליה עבדוהי יבעון לרבוני מלכא עולימתא בתולתא
ותשמיש קדם מלכא ותהי ליה קריבא ותשכוב לותך וישחן לרבוני מלכא׃
ויבקשו נערה יפה בכל גבול ישראל וימצאו את אבישג השונמית ויביאו
אתה למלך׃ ובעו עולימתא שפירא בכל תחום ארעא דישראל ואשכחו ית
אבישג דמן שונם ואיתיאו יתה למלכא׃ והנערה יפה עד מאד ותהי למלך
סכנת ותשרתהו והמלך לא ידעה׃ ועולימתא שפירא עד לחדא והות למלכא
קריבא ומשמשא ליה ומלכא לא ידעה׃ ואדניה בן חגית מתנשא לאמר אני
אמלך ויעש לו רכב ופרשים וחמשים איש רצים לפניו׃ ואדניה בר חגית
מתרברב למימר אנא אמלוך ועבד ליה רתכין ופרשין וחמשין גברא רהטין
קדמוהי׃ ולא עצבו אביו מימיו לאמר מדוע ככה עשית וגם הוא טוב תאר
מאד ואתו ילדה אחרי אבשלום׃ ולא אכלמיה אבוהי מיומוהי למימר מדין
כדין את עביד ואף הוא שפיר בריויה לחדא ויתיה ילידת בתר אבשלום׃
ויהיו דבריו עם יואב בן צרויה ועם אביתר הכהן ויעזרו אחרי אדניה׃ והוו
פתגמוהי בעיטא עם יואב בר צרויה ועם אביתר כהנא וסעדין בתר אדניה׃
וצדוק הכהן ובניהו בן יהוידע ונתן הנביא ושמעי ורעי והגבורים אשר
לדוד לא היו עם אדניהו׃ וצדוק כהנא ובניה בר יהוידע ונתן נביא ושמעי ורעי
וגיבריא דלדוד לא הוו בעיצת אדניה׃ ויזבח אדניהו צאן ובקר ומריא עם
אבן הזחלת אשר אצל עין רגל ויקרא את כל אחיו בני המלך ולכל אנשי
יהודה עבדי המלך׃ ונכס אדניה עאן ותורין ופטימין עם אבן סכותא
דבסטר עין קצרא וזמין ית כל אחוהי בני מלכא ולכל גברי שבט
יהודה עבדי מלכא׃ ואת נתן הנביא ובניהו ואת הגבורים ואת שלמה אחיו
לא קרא׃ וית נתן נביא ובניה וית גיבריא וית שלמה אחוהי לא זמין׃ ויאמר
נתן אל בת שבע אם שלמה לאמר הלא שמעת כי מלך אדניהו בן חגית

אדניה ח וסימ׳ והדביעני אדניה בן חגית ותביל ואדניה בן חגית מתנשא ויהיו דבריו עם יואב ועתה הנה אדניה
מלך והשמועה באה עד יואב ועמדם ילוים שמעיהו וכהניהו תכיו דפיגו אדניה בבו׃

[illegible]

ואדנינו דוד לא ידע׃ ואמר נתן לבת שבע אמיה דשלמה למימר הלא שמעת ארי
מלך אדניה בר חגית ורבוננא דוד לא ידע׃ ועתה לכי איעצך נא עצה ומלטי את
נפשך ואת נפש בנך שלמה׃ וכען איתא אמלכינך כען מלכא ושיזיבי ית נפשיך
וית נפש בריך שלמה׃ לכי ובאי אל המלך דוד ואמרת אליו הלא אתה אדני המלך
נשבעת לאמתך לאמר כי שלמה בנך ימלך אחרי והוא ישב על כסאי ומדוע
מלך אדניהו׃ איזילי ותיעולין לות מלכא דוד ותימרין ליה הלא את רבוני מלכא
קיימתא לאמתך למימר ארי שלמה בריך ימלוך בתרי והוא יתיב על כרסי
מלכותי ומדין מלך אדניה׃ הנה עודך מדברת שם עם המלך ואני אבוא
אחריך ומלאתי את דבריך׃ הא עד דאת ממללא תמן קדם מלכא ואנא
איעול בתרך ואקיים ית פתגמיכי׃ ותבא בת שבע אל המלך החדרה והמלך
זקן מאד ואבישג השונמית משרתת את המלך׃ ועלת בת שבע לקדם מלכא
לאדרון בית משכבא ומלכא סיב לחדא ואבישג דמן שונם משמשא קדם
מלכא׃ ותקד בת שבע ותשתחו למלך ויאמר המלך מה לך׃ וכרעת בת שבע
וסגידת למלכא ואמר מלכא מא ליך׃ ותאמר לו אדני אתה נשבעת ביהוה
אלהיך לאמתך כי שלמה בנך ימלך אחרי והוא ישב על כסאי׃ ואמרת ליה
רבוני את קיימתא במימרא דיי אלהך לאמתך ארי שלמה בריך ימלוך בתרי
והוא יתיב על כרסי מלכותי׃ ועתה הנה אדניה מלך ועתה אדני המלך לא ידעת׃
וכען הא אדניה מלך וכען רבוני מלכא לא ידעתא׃ ויזבח שור ומריא וצאן
לרב ויקרא לכל בני המלך ולאביתר הכהן וליאב שר הצבא ולשלמה עבדך
לא קרא׃ ונכס תורין ופטימין ועאן לסגי וזמין לכל בני מלכא ולאביתר כהנא
וליואב רב חילא ולשלמה עבדך לא זמן׃ ואתה אדני המלך עיני כל ישראל
עליך להגיד להם מי ישב על כסא אדני המלך אחריו׃ ואת רבוני מלכא עיני
כל ישראל סבירן עלך לחואה להון מן יתיב על כרסי מלכותא דרבוני מלכא
בתרוהי׃ והיה כשכב אדני המלך עם אבתיו והייתי אני ובני שלמה חטאים׃
ויהי כד ישכוב רבוני מלכא עם אבהתוהי ואיהי אנא וברי שלמה מיתרכין׃
והנה עודנה מדברת עם המלך ונתן הנביא בא׃ והא עד דהיא ממללא קדם

[illegible]

מלכא ונתן נביא על׃ ויגידו למלך לאמר הנה נתן הנביא ויבא לפני המלך
וישתחו למלך על אפיו ארצה׃ וחויאו למלכא למימר הא נתן נביא ואתא לקדם
מלכא וסגיד למלכא על אפוהי על ארעא׃ ויאמר נתן אדני המלך אתה אמרת
אדניהו ימלך אחרי והוא ישב על כסאי׃ ואמר נתן רבוני מלכא את אמרת
אדניה ימלוך בתרי והוא יתיב על כרסי מלכותי׃ כי ירד היום ויזבח שור ומריא
וצאן לרב ויקרא לכל בני המלך ולשרי הצבא ולאביתר הכהן והנם אכלים
ושתים לפניו ויאמרו יחי המלך אדניהו׃ ארי נחת יומא דין ונכס תורין ופטימין
ועאן לסגי וזמין לכל בני מלכא ולרבני חילא ולאביתר כהנא והאנון אכלין ושתן
קדמוהי ואמרו יצלח מלכא אדניה׃ ולי אני עבדך ולצדק הכהן ולבניהו
בן יהוידע ולשלמה עבדך לא קרא׃ ולי דאנא עבדך ולצדוק כהנא ולבניה בר
יהוידע ולשלמה עבדך לא זמן׃ אם מאת אדני המלך נהיה הדבר הזה ולא
הודעת את עבדיך מי ישב על כסא אדני המלך אחריו׃ אם מן רבוני מלכא
הוה פתגמא הדין ולא הודעתא ית עבדך מן יתיב על כרסי מלכותא דרבוני
מלכא בתרוהי׃ ויען המלך דוד ויאמר קראו לי לבת שבע ותבא
לפני המלך ותעמד לפני המלך׃ ואתיב מלכא דוד ואמר קרו לי לבת שבע ועלת
לקדם מלכא וקמת קדם מלכא׃ וישבע המלך ויאמר חי יהוה אשר פדה את
נפשי מכל צרה׃ וקיים מלכא ואמר קיים הוא יי דפרק ית נפשי מכל עקא׃
כי כאשר נשבעתי לך ביהוה אלהי ישראל לאמר כי שלמה בנך ימלך
אחרי והוא ישב על כסאי תחתי כי כן אעשה היום הזה׃ ארי כמא דקיימית
ליך במימרא דיי אלהא דישראל למימר ארי שלמה בריך ימלוך בתרי והוא
יתיב על כרסי מלכותי תחותי ארי כין אעביד יומא הדין׃ ותקד בת שבע
אפים ארץ ותשתחו למלך ותאמר יחי המלך אדני דוד לעלם׃ וכרעת בת
שבע על אפהא על ארעא וסגידת למלכא ואמרת יתקיים רבוני מלכא דוד
לעלם׃ ויאמר המלך דוד קראו לי לצדוק הכהן ולנתן
הנביא ולבניהו בן יהוידע ויבאו לפני המלך׃ ואמר מלכא דוד קרו לי לצדוק
כהנא ולנתן נביא ולבניה בר יהוידע ואתו לקדם מלכא׃ ויאמר המלך להם

ומנענו ל׳ וסימ׳ לא יראתם להביאו כשמענו אנחנו באתם אלי עתה לא הילכתם יתהדר אבי ממנו לא הפירכו נס הקהל הכן
מלך אדניהו לא שמרת את׳ ... והיום יום והשלדה׃

קחו עמכם את עבדי אדניכם והרכבתם את שלמה בני על הפרדה אשר לי
והורדתם אתו אל גחון׃ ואמר מלכא להון דברו עמכון ית עבדי רבונכון ותרכבון
ית שלמה ברי על כודנתא דילי ותחתון יתיה לשילוחא׃ ומשח אתו שם צדוק
הכהן ונתן הנביא למלך על ישראל ותקעתם בשופר ואמרתם יחי המלך שלמה׃
וימשח יתיה תמן צדוק כהנא ונתן נביא למהוי מלכא על ישראל ותתקעון
בשופרא ותימרון יצלח מלכא שלמה׃ ועליתם אחריו ובא וישב על כסאי
והוא ימלך תחתי ואתו צויתי להיות נגיד על ישראל ועל יהודה׃ ותסקון בתרוהי
וייתי ויתיב על כרסי מלכותי והוא ימלוך תחותי ויתיה פקידית למהוי מלכא
על ישראל ועל דבית יהודה׃ ויען בניהו בן יהוידע את המלך ויאמר אמן כן
יאמר יהוה אלהי אדני המלך׃ ואתיב בניה בר יהוידע ית מלכא ואמר אמן
כין יהי רעוא מן קדם יי אלהא דרבוני מלכא׃ כאשר היה יהוה עם אדני המלך כן
יהי עם שלמה ויגדל את כסאו מכסא אדני המלך דוד׃ כמא דהוה מימרא דיי
בסעדיה דרבוני מלכא כין יהי בסעדיה דשלמה וירבי ית כרסוהי מכרסי
מלכותא דרבוני מלכא דוד׃ וירד צדוק הכהן ונתן הנביא ובניהו בן יהוידע
והכרתי והפלתי וירכבו את שלמה על פרדת המלך דוד וילכו אתו על גחון׃
ונחת צדוק כהנא ונתן נביא ובניה בר יהוידע וקשתיא וקלעיא וארכיבו ית
שלמה על כודנתא דמלכא דוד ואובילו יתיה לשילוחא׃ ויקח צדוק הכהן
את קרן השמן מן האהל וימשח את שלמה ויתקעו בשופר ויאמרו כל העם
יחי המלך שלמה׃ ונסיב צדוק כהנא ית קרנא דמשחא מן משכנא ומשח ית
שלמה ותקעו בשופרא ואמרו כל עמא יצלח מלכא שלמה׃ ויעלו כל העם
אחריו והעם מחללים בחללים ושמחים שמחה גדולה ותבקע הארץ בקולם׃
וסליקו כל עמא בתרוהי ועמא משבחין בחנגא וחדן חדוא רבא ודעת ארעא
לקלהון׃ וישמע אדניהו וכל הקראים אשר אתו והם כלו לאכל וישמע יואב
את קול השופר ויאמר מדוע קול הקריה הומה׃ ושמע אדוניה וכל זמיניא
דעמיה ואנון סופיקין למיכל ושמע יואב ית קל שופרא ואמר מדין קל קרתא
אשתגישת׃ עודנו מדבר והנה יונתן בן אביתר הכהן בא ויאמר אדניהו בא

עבדך לעבדך ... ומי׳ שלמה הריעו והיגבר ... ועם ... ולי אני עבדך ... המן ... והכוליהם
... ומחר ... טוב אשר עשית לעבדך׃

כי איש חיל אתה וטוב תבשר: עד דהוא ממליל והא יונתן בר אביתר כהנא
אתא ואמר אדוניה עול ארי גבר דחיל חטאין את וטב תבסר: ויען יונתן ויאמר
לאדניהו אבל אדנינו המלך דוד המליך את שלמה: ואתיב יונתן ואמר לאדוניה
בקושטא רבוננא מלכא דוד אמליך ית שלמה: וישלח אתו המלך את צדוק
הכהן ואת נתן הנביא ובניהו בן יהוידע והכרתי והפלתי וירכבו אתו על
פרדת המלך: ושלח עמיה מלכא ית צדוק כהנא וית נתן נביא ובניה בר יהוידע
וקשתיא וקלעיא וארכיבו יתיה על כודנתא דמלכא: וימשחו אתו צדוק הכהן
ונתן הנביא למלך בגחון ויעלו משם שמחים ותהם הקריה הוא הקול אשר
שמעתם: ומשחו יתיה צדוק כהנא ונתן נביא למהוי מלכא בשילוחא וסליקו
מתמן כד חדן ואתרגושת קרתא הוא קלא דשמעתון: וגם ישב שלמה על כסא
המלוכה: ואף יתיב שלמה על כורסי מלכותא: וגם באו עבדי המלך לברך
את אדנינו המלך דוד לאמר ייטב אלהיך את שם שלמה משמך ויגדל
את כסאו מכסאך וישתחו המלך על המשכב: ואף אתו עבדי מלכא לברכא
ית רבוננא מלכא דוד למימר ייטיב יי ית שום שלמה משמך ויריבי ית כרסוהי
מכרסי מלכותך וסגיד מלכא על שויא: וגם ככה אמר המלך ברוך יהוה
אלהי ישראל אשר נתן היום ישב על כסאי ועיני ראות: ואף כדין אמר מלכא
בריך יי אלהא דישראל דיהב יומא דין בר יתיב על כרסי מלכותי ועיני חזין:
ויחרדו ויקמו כל הקראים אשר לאדניהו וילכו איש לדרכו: ותוהו וקמו
כל זמיניא דלאדוניה ואזלו גבר לאורחיה: ואדניהו ירא מפני שלמה ויקם
וילך ויחזק בקרנות המזבח: ואדוניה דחיל מן קדם שלמה וקם ואזל ואתקיף
בקרנת מדבחא: ויגד לשלמה לאמר הנה אדניהו ירא את המלך שלמה והנה
אחז בקרנות המזבח לאמר ישבע לי כיום המלך שלמה אם ימית את עבדו
בחרב: ואתחוה לשלמה למימר הא אדוניה דחיל מן מלכא שלמה והוא אחד
בקרנת מדבחא למימר יקיים לי כיומא דין מלכא שלמה דלא יקטול ית עבדיה
בחרבא: ויאמר שלמה אם יהיה לבן חיל לא יפל משערתו ארצה ואם רעה
תמצא בו ומת: ואמר שלמה אם יהי לי לגבר דחיל לא יפול מסער רישיה

קריבה ימי למות ג׳ וסימ׳ ויקרבו ימי ישראל למות, הן קרבו ימיך למות, ויקרבו ימי דוד למות׃ ועדותיו ה׳ בליש׳ וסימ׳ ושמרת את משמרת יי׳ אלהיך ויעמד המלך על העמוד ויכרת׳ וימאסו את חקיו מפסל אשר קטרים׃

לארעא ואם בשתא תשתכח ביה יתקטיל׃ וישלח המלך שלמה ויורדהו
מעל המזבח ויבא וישתחו למלך שלמה ויאמר לו שלמה לך לביתך׃ ושלח
מלכא שלמה ואחתוהי מעלוי מדבחא ואתא וסגיד למלכא שלמה ואמר ליה
הפטרת ויחי יעקב — שלמה איזיל לביתך׃ ויקרבו ימי דוד למות ויצו את שלמה
בנו לאמר׃ וקריבו יומי דוד לממת ופקיד ית שלמה בריה למימר׃ אנכי הלך
בדרך כל הארץ וחזקת והיית לאיש׃ אנא אזיל באורח כל ארעא ותתקף ותהי
לגבר דחיל חטאין׃ ושמרת את משמרת יהוה אלהיך ללכת בדרכיו לשמר
חקתיו מצותיו ומשפטיו ועדותיו ככתוב בתורת משה למען תשכיל את כל
אשר תעשה ואת כל אשר תפנה שם׃ ותטר ית מטרת מימרא דיי אלהך למהך
באורחן דתקנן קדמוהי למטר קימוהי פקודוהי ודינוהי וסהדותיה כמא דכתיב
באוריתא דמשה בדיל דתצלח ית כל דתעביד ולכל אתר דתתפני לתמן׃ למען
יקים יהוה את דברו אשר דבר עלי לאמר אם ישמרו בניך את דרכם ללכת
לפני באמת בכל לבבם ובכל נפשם לאמר לא יכרת לך איש מעל כסא ישראל׃
בדיל דיקיים יי ית פתגמוהי דמליל עלי למימר אם יטרון בנך ית אורחהון
למהך קדמי בקשוט בכל לבהון ובכל נפשהון למימר לא יפסוק לך גבר מעל
כרסי מלכותא דישראל׃ וגם אתה ידעת את אשר עשה לי יואב בן צרויה אשר
עשה לשני שרי צבאות ישראל לאבנר בן נר ולעמשא בן יתר ויהרגם וישם
דמי מלחמה בשלם ויתן דמי מלחמה בחגרתו אשר במתניו ובנעלו אשר
ברגליו׃ ואף את ידעת ית דעבד לי יואב בר צרויה דעבד לתרין רבני חילותא
דישראל לאבנר בר נר ולעמסא בר יתר דקטילנון בערימותיה ודמי דמתחשיב
דמהון עלוהי כדם תבירי קרבא ויתיב להון בכמנת שלמא ואשד דמהון באספניקי
דבחרציה ודשבסנדליתא דברגלוהי׃ ועשית כחכמתך ולא תורד שיבתו
בשלם שאל׃ ותעביד כחכמתך ולא תחית סיבתיה בשלמא לשאול׃ ולבני
ברזלי הגלעדי תעשה חסד והיו באכלי שלחנך כי כן קרבו אלי בברחי מפני
אבשלום אחיך׃ ולבני ברזלי גלעדאה תעביד טיבו ויהון באכלי פתורך ארי
אכון סופיקו צרכי במערקי מן קדם אבשלום אחוך׃ והנה עמך שמעי בן גרא

דבר עלי ג׳ וסימ׳ למען יקים יי׳ את דברו והוא דבר עלי כי לא אהיה שלמה גם אתה ג׳ וס׳ ילבא הגדית ליואב אתה ידעת אשר

למלך ב׳ ועלי שמו כל ישראל פניהם ויהי בשמונים שנה כי מבית הסורים יצא מלכתו ג׳ חל׳ ומי׳ ועמשא מלכתו
והכן מלכתו כשנה מלכתו בשנת מלכתו דוד מית:

בן הימיני מבחורים והוא קללני קללה נמרצת ביום לכתי מחנים והוא ירד
לקראתי הירדן ואשבע לו ביהוה לאמר אם אמיתך בחרב: והא עמך שמעי
בר גרא בר שבט בנימן מעלמת והוא לט יתי לוט מריר ביומא דאזלית למחנים
והוא נחת לקדמותי לירדנא וקיימית ליה במימרא דיי למימר דלא אקטלינך
בחרבא: ועתה אל תנקהו כי איש חכם אתה וידעת את אשר תעשה לו והורדת
את שיבתו בדם שאול: וכען לא תזכיניה ארי גבר חכים את ותדע ית דתעביד
ליה ותחית ית סיבתיה בקטולא לשאול: וישכב דוד עם אבתיו ויקבר בעיר דוד:
ושכיב דוד עם אבהתוהי ואתקבר בקרתא דדוד: והימים אשר מלך דוד על
ישראל ארבעים שנה בחברון מלך שבע שנים ובירושלם מלך שלשים ושלש
שנים: ויומיא דמלך דוד על ישראל ארבעין שנין בחברון מלך שבע שנין ובירושלם
מלך תלתין ותלת שנין: ושלמה ישב על כסא דוד אביו ותכן מלכתו מאד:
ושלמה יתיב על כורסי מלכותא דדוד אבוהי ואתקנת מלכותיה לחדא:
ויבא אדניהו בן חגית אל בת שבע אם שלמה ותאמר השלום באך
ויאמר שלום: ואתא אדוניה בר חגית לות בת שבע אמיה דשלמה ואמרת השלם
מיתך ואמר שלם: ויאמר דבר לי אליך ותאמר דבר: ואמר פתגם אית לי
למללא עמיך ואמרת מליל: ויאמר את ידעת כי לי היתה המלוכה ועלי שמו
כל ישראל פניהם למלך ותסב המלוכה ותהי לאחי כי מיהוה היתה לו: ואמר את
ידעת ארי דילי הות מלכותא ועלי שוו כל ישראל אפיהון למהוי מלכא ואסתחרת
והות לאחי ארי מן קדם יי הות ליה: ועתה שאלה אחת אנכי שאל מאתך אל תשבי
את פני ותאמר אליו דבר: וכען שאלא חדא אנא שאיל מנך לא תתיבין ית
אפי ואמרת ליה מליל: ויאמר אמרי נא לשלמה המלך כי לא ישיב את פניך
ויתן לי את אבישג השונמית לאשה: ואמר אמרי כען לשלמה מלכא ארי לא
יתיב ית אפך ויתין לי ית אבישג דמן שונם לאנתו: ותאמר בת שבע טוב אנכי
אדבר עליך אל המלך: ואמרת בת שבע טב אנא אמליל עלך קדם מלכא:
ותבא בת שבע אל המלך שלמה לדבר לו על אדניהו ויקם המלך לקראתה
וישתחו לה וישב על כסאו וישם כסא לאם המלך ותשב לימינו: ואתת בת

כל מלכים וישע וירגז ותנע ודימי מנשרה כל בית ועל בית בש יא אל בית ול בית ודימי לכן הככי מביא רעה וה׳ לכן עמים רבים
ואמרו לכו ונעלה אל בית יי׳ והלכו עמים רבים ואמרו לכו כה אמר יי׳ בית יעקב הכל יעשו לאים כאם יי׳ והקמותי הלוך למו

שבע לקדם מלכא שלמה למללא עמיה על אדניה וקם מלכא לקדמותה וסגיד
לה ויתיב על כרסוהי ושוי כרסיא לאמא דמלכא ויתבת לימיניה׃ ותאמר
שאלה אחת קטנה אנכי שאלת מאתך אל תשב את פני ויאמר לה המלך שאלי
אמי כי לא אשיב את פניך׃ ואמרת שאלא חדא זעירא אנא שאלא מנך לא תתיב
ית אפי ואמר לה מלכא שאלי אמי ארי לא אתיב ית אפך׃ ותאמר יתן את אבישג
השנמית לאדניהו אחיך לאשה׃ ואמרת תתיהיב ית אבישג דמן שונם לאדניה
אחוך לאתו׃ ויען המלך שלמה ויאמר לאמו ולמה את שאלת את אבישג השנמית
לאדניהו ושאלי לו את המלוכה כי הוא אחי הגדול ממני ולו ולאביתר הכהן
וליואב בן צרויה׃ ואתיב מלכא שלמה ואמר לאמיה ולמא את שאלא ית אבישג
דמן שונם שאילי ליה ית מלכותא ארי הוא אחי קשישמני הלא בעיצא חדא הוון
הוא ואביתר כהנא ויואב בר צרויה׃ וישבע המלך שלמה
ביהוה לאמר כה יעשה לי אלהים וכה יוסיף כי בנפשו דבר אדניהו את הדבר
הזה׃ וקיים מלכא שלמה במימרא דיי׳ למימר כדין יעביד לי יי׳ וכדין יוסיף ארי
בנפשיה מליל אדניה ית פתגמא הדין׃ ועתה חי יהוה אשר הכינני ויושיבני
על כסא דוד אבי ואשר עשה לי בית כאשר דבר כי היום יומת אדניהו׃ וכען
קיים הוא יי׳ דאתקנני ואותבני על כרסי מלכותא דדוד אבא ודקיים לי מלכו
כמא דמליל ארי יומא דין יתקטיל אדניה׃ וישלח המלך שלמה ביד בניהו בן
יהוידע ויפגע בו וימת׃ ושלח מלכא שלמה ביד בניה בר יהוידע ושליט ביה
וקטליה׃ ולאביתר הכהן אמר המלך ענתת לך על שדך כי איש
מות אתה וביום הזה לא אמיתך כי נשאת את ארון אדני יהוה לפני דוד אבי
וכי התענית בכל אשר התענה אבי׃ ולאביתר כהנא אמר מלכא איזיל לך
לקרוך ארי גבר חייב קטול את וביומא הדין לא אקטלנך ארי נטלתא ית ארון
קימא דיי׳ אלהים קדם דוד אבא וארי אתעניתא בכל דאתעני אבא׃ ויגרש
שלמה את אביתר מהיות כהן ליהוה למלא את דבר יהוה אשר דבר על בית
עלי בשלה׃ ותריך שלמה ית אביתר מלמהוי כהין משמיש קדם יי׳ לקיימא ית
פתגמא דיי׳ דמליל על בית עלי בשלו׃ והשמעה באה עד

אל בית הרכבים והשקית חוטס יי׳ כי בא עמיהו אל בית הבור ואל החנות ויאמר ירמיהו אל המלך צדקיהו הו יצאתיה
כאם יי׳ ולאח ולקח כי מפיפן הביאו אל המעשר אל בית האוצר ויאכו כי לח׳

יואב כי יואב נטה אחרי אדניה ואחרי אבשלום לא נטה וינס יואב אל אהל
יהוה ויחזק בקרנות המזבח ובסורתא מטת עד יואב ארי יואב אתפני בתר
אדניה ובתר אבשלום לא אתפני ואפך יואב למשכנא דיי ואתקיף בקרנת מדבחא
ויגד למלך שלמה כי נס יואב אל אהל יהוה והנה אצל המזבח וישלח שלמה
את בניהו בן יהוידע לאמר לך פגע בו ואתחוה למלכא שלמה ארי אפך יואב
למשכנא דיי והא בסטר מדבחא ושלח שלמה ית בניה בר יהוידע למימר איזיל
שלוט ביה ויבא בניהו אל אהל יהוה ויאמר אליו כה אמר המלך צא ויאמר
לא כי פה אמות וישב בניהו את המלך דבר לאמר כה דבר יואב וכה ענני ואתא
בניה למשכנא דיי ואמר ליה כדנן אמר מלכא פוק ואמר לא ארי כא אתקטיל
ואתיב בניה ית מלכא פתגמא למימר כדין מליל יואב וכדין אתיבני ויאמר
לו המלך עשה כאשר דבר ופגע בו וקברתו והסירת דמי חנם אשר שפך יואב
מעלי ומעל בית אבי ואמר ליה מלכא עביד כמא דמליל ותשלוט ביה
ותקבריניה ותעדי חובת דם זכי דאשד יואב מני ומבית אבא והשיב
יהוה את דמו על ראשו אשר פגע בשני אנשים צדיקים וטבים ממנו ויהרגם
בחרב ואבי דוד לא ידע את אבנר בן נר שר צבא ישראל ואת עמשא בן יתר
שר צבא יהודה ויתיב יי ית חובת קטוליה ברישיה דשלוט בתרין גברין
זכאין וטבין מניה וקטילנון בחרבא ואבא דוד לא ידע ית אבנר בר נר רב חילא
דישראל וית עמשא בר יתר רב חילא דבית יהודה ושבו דמיהם בראש יואב
ובראש זרעו לעולם ולדוד ולזרעו ולביתו ולכסאו יהיה שלום עד עולם מעם
יהוה ויתוב דמהון ברישא דיואב ובריש בנוהי לעלם ולדוד ולזרעיה ולביתיה
ולכרסוהי יהי שלמא עד עלמא מן קדם יי ויעל בניהו בן יהוידע ויפגע בו וימיתהו
ויקבר בביתו במדבר וסליק בניה בר יהוידע ושליט ביה וקטליה ואתקבר
בביתיה במדברא ויתן המלך את בניהו בן יהוידע תחתיו על הצבא ואת צדוק
הכהן נתן המלך תחת אביתר ומני מלכא ית בניה בר יהוידע חליפוהי על חילא
וית צדוק כהנא מני מלכא חלף אביתר וישלח המלך ויקרא לשמעי ויאמר לו
בנה לך בית בירושלם וישבת שם ולא תצא משם אנה ואנה ושלח מלכא וקרא

עבודים ... ולא ... ולא ... ויהי מקץ ... ויהי מקץ ארבעים יום ויהי מקץ שבעים ... ויהי מקץ ארבעים יום ... שני עבדים לשמעי ...

לשמעי ואמר ליה בני לך ביתא בירשלם ותתיב תמן ולא תפוק מתמן לכא ולכא
והיה ביום צאתך ועברת את נחל קדרון ידע תדע כי מות תמות דמך יהיה בראשך
ויהי ביום מפקך ותעבר ית נחלא דקדרון מדע תדע ארי ממת תמות חובת קטולך
תהי ברישך ויאמר שמעי למלך טוב הדבר כאשר דבר אדני המלך כן יעשה
עבדך וישב שמעי בירושלם ימים רבים ואמר שמעי למלכא תקין פתגמא
כמא דמליל רבוני מלכא כין יעביד עבדך ויתיב שמעי בירשלם יומין סגיאין
ויהי מקץ שלש שנים ויברחו שני עבדים לשמעי אל אכיש בן
מעכה מלך גת ויגידו לשמעי לאמר הנה עבדיך בגת והוה מסוף תלת שנין
וערקו תרין עבדין לשמעי לות אכיש בר מעכה מלכא דגת וחויאו לשמעי למימר
הא עבדך בגת ויקם שמעי ויחבש את חמרו וילך גתה אל אכיש לבקש את
עבדיו וילך שמעי ויבא את עבדיו מגת וקם שמעי וזריז ית חמריה ואזל לגת
לות אכיש למבעי ית עבדוהי ואזל שמעי ואיתי ית עבדוהי מגת ויגד לשלמה
כי הלך שמעי מירושלם גת וישב ואתחוה לשלמה ארי אזל שמעי מירשלם
לגת ותב וישלח המלך ויקרא לשמעי ויאמר אליו הלא השבעתיך ביהוה ואעד
בך לאמר ביום צאתך והלכת אנה ואנה ידע תדע כי מות תמות ותאמר אלי
טוב הדבר שמעתי ושלח מלכא וקרא לשמעי ואמר ליה הלא קיימית עלך
במימרא דיי ואסהידית בך למימר ביום מפקך ותהך לכא ולכא מדע תדע
ארי ממת תמות ואמרת לי תקין פתגמא שמעית ומדוע לא שמרת את שבעת
יהוה ואת המצוה אשר צויתי עליך ומדין לא כטרתא ית שבועתא דיי
וית תפקידתא דפקידית עלך ויאמר המלך אל שמעי אתה ידעת את כל
הרעה אשר ידע לבבך אשר עשית לדוד אבי והשיב יהוה את רעתך בראשך
ואמר מלכא לשמעי את ידעת ית כל בשתא די ידע לבך דעבדתא לדוד אבא
ואתיב יי ית בשתך ברישך והמלך שלמה ברוך וכסא דוד יהיה נכון לפני
יהוה עד עולם ומלכא שלמה בריך וכרסי מלכותא דדוד יהי מתקן קדם יי עד
עלמא ויצו המלך את בניהו בן יהוידע ויצא ויפגע בו וימת והממלכה
נכונה ביד שלמה ופקיד מלכא ית בניה בר יהוידע ונפק ושלט ביה וקטליה

בראשך ג ואיסמכי והשיב יי את רעתך בראשך דמך יהיה בראשך גמולך יהיה בראשך

[illegible]

[illegible]

ומלכותא איתקנת בידא דשלמה׃ ויתחתן שלמה את פרעה מלך מצרים
ויקח את בת פרעה ויביאה אל עיר דוד עד כלתו לבנות את ביתו ואת בית יהוה
ואת חומת ירושלם סביב׃ ואתחתן שלמה בפרעה מלכא דמצרים ודבר ית
בת פרעה ואיתיה לקרתא דדוד עד דשיצי למבני ית ביתיה וית בית מקדשא
דיי וית שורא דירושלם סחור סחור׃ רק העם מזבחים בבמות כי לא נבנה
בית לשם יהוה עד הימים ההם׃ לחוד עמא מדבחין על במתא ארי לא אתבני
ביתא לשמא דיי עד יומיא האנון׃ ויאהב שלמה את יהוה ללכת
בחקות דוד אביו רק בבמות הוא מזבח ומקטיר׃ ורחים שלמה ית פלחנא דיי
למיהך בגזירת דוד אבוהי לחוד על במתא הוא מדבח ומסיק בוסמין׃ וילך המלך
גבענה לזבח שם כי היא הבמה הגדולה אלף עולות יעלה שלמה על המזבח
ההוא׃ ואזל מלכא לגבעון לדבחא תמן ארי היא במתא רבתא אלף עלון יסיק
שלמה על מדבחא ההוא׃ בגבעון נראה יהוה אל שלמה בחלום
הלילה ויאמר אלהים שאל מה אתן לך׃ בגבעון אתגלי יי לשלמה בחלמא
דליליא ואמר יי שאל מא אתין לך׃ ויאמר שלמה אתה עשית עם עבדך
דוד אבי חסד גדול כאשר הלך לפניך באמת ובצדקה ובישרת לבב עמך
ותשמר לו את החסד הגדול הזה ותתן לו בן ישב על כסאו כיום הזה׃ ואמר
שלמה את עבדתא עם עבדך דוד אבא חסדא רבא כמא דהליך קדמך בקשוט
ובזכו ובתריצות לבא קדמך ונטרת ליה ית חסדא רבא הדין ויהבת ליה בר
יתיב על כרסוהי ביומא הדין׃ ועתה יהוה אלהי אתה המלכת את עבדך
תחת דוד אבי ואנכי נער קטן לא אדע צאת ובא׃ וכען יי אלהי את אמליכתא
ית עבדך תחות דוד אבא ואנא כעולים זעיר לית אנא ידע למיפק ולמיעל׃ ועבדך
בתוך עמך אשר בחרת עם רב אשר לא ימנה ולא יספר מרב׃ ועבדך בגו
עמך דאתרעיתא עם סגי דלא יתחשבון ולא יתמנון מסגי׃ ונתת לעבדך לב
שמע לשפט את עמך להבין בין טוב לרע כי מי יוכל לשפוט את עמך
הכבד הזה׃ ותתין לעבדך לבא סבר למדן ית עמך למסבר בין טב וביש ארי
מן יכול למדן ית עמך סגיאה הדין׃ וייטב הדבר בעיני אדני כי שאל שלמה

[illegible]

וידיד מל׳ ונימין וחס הלך בדרכי ויהי לעת זקנת שלמה ולבבו אינן שבט אחד והקימותי דויד כמגדל דויד צוארך וכל
תרי עקר ודכו׳ ועזרא כות׳

את הדבר הזה: ושפר פתגמא קדם יי ארי שאל שלמה ית פתגמא הדין:
ויאמר אלהים אליו יען אשר שאלת את הדבר הזה ולא שאלת לך ימים
רבים ולא שאלת לך עשר ולא שאלת נפש איביך ושאלת לך הבין לשמע
משפט: ואמר יי ליה חלף דשאילתא ית פתגמא הדין ולא שאילתא לך יומין
סגיאין ולא שאילתא לך עותרא ולא שאילתא נפש בעלי דבבך ושאילתא
לך סברותא למשמע דינא: הנה עשיתי כדבריך הנה נתתי לך לב חכם ונבון
אשר כמוך לא היה לפניך ואחריך לא יקום כמוך: הא עבדית כפתגמך הא
יהבית לך לב חכים וסכלתן דכותך לא הוה קדמך ובתרך לא איקום כותך: וגם
אשר לא שאלת נתתי לך גם עשר גם כבוד אשר לא היה כמוך איש במלכים
כל ימיך: ואף דלא שאילתא יהבית לך אף עותרא אף יקרא דלא הוה כותך
גבר במלכיא כל יומך: ואם תלך בדרכי לשמר חקי ומצותי כאשר הלך דויד
אביך והארכתי את ימיך: ואם תהך באורחן דתקנן קדמי למטר קימי
ופקודי כמא דהליך דוד אבוך ואוריך ית יומך: ויקץ שלמה
והנה חלום ויבוא ירושלם ויעמד לפני ארון ברית יהוה ויעל עלות ויעש
שלמים ויעש משתה לכל עבדיו: ואתער שלמה והא חלמא ואתא לירושלם
וקם קדם ארון קימא דיי ואסיק עלון ונכיס נכסת קודשין ועבד משתיא לכל
עבדוהי: אז תבאנה שתים נשים זנות אל המלך ותעמדנה
לפניו: בכין אתאה תרתין נשין פונדקאן למדן קדם מלכא וקמא קדמוהי:
ותאמר האשה האחת בי אדני אני והאשה הזאת ישבת בבית אחד ואלד
עמה בבית: ואמרת אתתא חדא בבעו רבוני אנא ואתתא הדא יתבן בביתא
חד וילידית עמה בביתא: ויהי ביום השלישי ללדתי ותלד גם האשה הזאת
ואנחנו יחדו אין זר אתנו בבית זולתי שתים אנחנו בבית: והוה ביומא
תליתאה למילדי וילידת אף אתתא הדא ואנחנא כחדא לית נוכרי עמנא
בביתא אלהין תרתין אנחנא בביתא: וימת בן האשה הזאת לילה אשר שכבה עליו:
ומית ברא דאתתא הדא בליליא דשכיבת עלוהי: ותקם בתוך הלילה ותקח את
בני מאצלי ואמתך ישנה ותשכיבהו בחיקה ואת בנה המת השכיבה בחיקי:

שתים נשים ב׳ ופסוק׳ אז תבאנה שתים נשים בן אדם שתים נשים ואשה עיני וחרא והנה שתים נשים

ויבאו לו ומיו וישלחו האנשים את ידם ויעברו אנשים מדינים וישלחו את כתנת הפסים ויבא יוסף הביתה ויביאו את מקנ
ויביאו אל יוסף ויברכו כלהעם ומלאשר חכמת לב ויביאו את המשכן אל משה ויבא כן האשה ישראלית ויביאו את קרבנם לפני יי

וקמת בגו ליליא ונסיבת ברי מלותי ואמתך דמלכא ואשכבתיה לותה ויהת
ברה מיתא השכיבת לותי ואקם בבקר להינק את בני והנה מת ואתבונן
אליו בבקר והנה לא היה בני אשר ילדתי וקמית בצפרא לאוניקא ית ברי והא
מית ואסתכלית ביה בצפרא והא לא הוה ברי דילידית ותאמר האשה האחרת
לא כי בני החי ובנך המת וזאת אמרת לא כי בנך המת ובני החי ותדברנה לפני
המלך ואמרת אתתא אחרנתא לא כין ברי חיא וברך מיתא ודא אמרא לא
ארי ברך מיתא וברי חיא ומללן קדם מלכא ויאמר המלך זאת אמרת זה בני
החי ובנך המת וזאת אמרת לא כי בנך המת ובני החי ואמר מלכא דא אמרא
דין ברי חיא וברך מיתא ודא אמרא לא כין ברך מיתא וברי חיא
ויאמר המלך קחו לי חרב ויבאו החרב לפני המלך ואמר מלכא איתו לי חרבא
ואיתיאו חרבא קדם מלכא ויאמר המלך גזרו את הילד החי לשנים ותנו את
החצי לאחת ואת החצי לאחת ואמר מלכא פלוגו ית רביא חיא לתרין
והבו פלגיה לחדא ופלגיה לחדא ותאמר האשה אשר בנה החי אל המלך כי
נכמרו רחמיה על בנה ותאמר בי אדני תנו לה את הילוד החי והמת אל
תמיתהו וזאת אמרת גם לי גם לך לא יהיה גזרו ואמרת אתתא דברה חיא
למלכא ארי אתגוללו רחמהא על ברה ואמרת בבעו רבוני הבו לה ית רביא
חיא ומקטל לא תקטלוניה ודא אמרא אף דילי אף דיליך לא יהי פלוגו
ויען המלך ויאמר תנו לה את הילוד החי והמת לא תמיתהו היא אמו ואתיב
מלכא ואמר הבו לה ית רביא חיא ומקטל לא תקטלוניה היא אמיה וישמעו
כל ישראל את המשפט אשר שפט המלך ויראו מפני המלך כי ראו כי חכמת
אלהים בקרבו לעשות משפט ושמעו כל ישראל ית דינא דדן מלכא ודחילו
מן קדם מלכא ארי חזו ארי חכמתא דיי במעוהי למעבד דינא ויהי המלך
שלמה מלך על כל ישראל והוה מלכא שלמה מלכא על כל ישראל
ואלה השרים אשר לו עזריהו בן צדוק הכהן ואלין רברביא
דיליה עזריה בר צדוק כהנא אליחרף ואחיה בני שישא ספרים יהושפט
בן אחילוד המזכיר אליחרף ואחיה בני שישא ספריא יהושפט בר אחילוד

משה את השבי ואת יהוה ויביאו מיושבי יבש גלעד וישלחו את הספר ויקחו פלשתים ויבאו אנשי קרית יערים
ויביאו את ארון יי ויקחו שלשת הכברים ויביאו את ראש איש בשת ויקחו כנערה יפה ויאמר קחו לי חרב ויביאו הכהנים
את ארון יי ויבאו אופירה וישמחו כל השרים וכל מביאו את ארון דדבר ומים

ממונא על דוכרניא ובניהו בן יהוידע על הצבא וצדוק ואביתר כהנים ובניה
בר יהוידע ממנא על חילא וצדוק ואביתר כהניא ועזריהו בן נתן על הנצבים
וזבוד בן נתן כהן רעה המלך ועזריה בר נתן ממנא על אסטרטיגיא וזבוד בר
נתן כהנא שושבינא דמלכא ואחישר על הבית ואדנירם בן עבדא על המס
ואחישר ממנא על ביתא ואדנירם בר עבדא ממנא על מסקי מסין ולשלמה
שנים עשר נצבים על כל ישראל וכלכלו את המלך ואת ביתו חדש בשנה
יהיה על אחד לכלכל ולשלמה תרי עסר אסטרטיגין ממנן על כל ישראל
ומסוברין ית מלכא וית אנש ביתיה ירחא בשתא מטי לחד לסוברא

ואלה שמותם בן חור בהר אפרים ואלין שמהתהון בר חור בטורא
דבית אפרים בן דקר במקץ ובשעלבים ובית שמש ואילון בית חנן בר
דקר במעק ובשעלבים בית שמש ואילון דמבית חנן בן חסד בארבות לו
שכה וכל ארץ חפר בר חסד בארבות דיליה סוכו וכל ארע חפר בן אבינדב
כל נפת דאר טפת בת שלמה היתה לו לאשה בר אבינדב כל פלכי דור טפת בת
שלמה הות ליה לאתו בענא בן אחילוד תענך ומגדו וכל בית שאן אשר אצל
צרתנה מתחת ליזרעאל מבית שאן עד אבל מחולה עד מעבר ליקמעם
בענא בר אחילוד תענך ומגדו וכל בית שאן דבסטר צרתן מלרע ליזרעאל
מבית שאן עד מישר מחולה עד מעיבר ליקומעא בן גבר ברמת גלעד לו
חות יאיר בן מנשה אשר בגלעד לו חבל ארגב אשר בבשן ששים ערים
גדלות חומה ובריח נחשת בר גבר ברמת גלעד דיליה כפרני יאיר בר מנשה
דבגלעד דיליה בית פלך טרכונא דבמתנן שתין קרוין רברבן מקפן שור
רם דילהון עברין דנחשא אחינדב בן עדא מחנימה אחינדב בר עדוא
דיליה מחנים אחימעץ בנפתלי גם הוא לקח את בשמת בת שלמה לאשה
אחימעץ בשבטא דבית נפתלי אף הוא נסיב ית בסמת בת שלמה לאתו
בענא בן חושי באשר ובעלות בענה בר חושי בשבטא אשר ובעלות יהושפט
בן פרוח ביששכר יהושפט בר פרוח בשבטא דיששכר שמעי בן אלא
בבנימן גבר בן ארי בארץ גלעד ארץ סיחון מלך האמרי ועג מלך הבשן

ושלום ל׳ וסימ׳ ושלום היה לו מכל עבריו ושלום ושקט אתן ושלום לשעריך ושלום נשקו ארך ימים ושנות חיים
ועד גבול ד׳ וסימ׳ ושלמה היה מושל וחביר מן השיחור אשר על פני מצרים ממגדול סונה ועד גבול׃

ונציב אחד אשר בארץ׃ גבר בר אורי בארע גלעד ארע סיחון מלכא אמוראה
ועוג מלכא דמתנן ואסטרטיגא אחד דממנא בארעא׃ יהודה וישראל רבים
כחול אשר על הים לרב אכלים ושתים ושמחים׃ יהודה וישראל סגיאין כחלא
דעל ימא לסגי אכלין ושתן וחדן׃ ושלמה היה מושל בכל הממלכות מן הנהר
ארץ פלשתים ועד גבול מצרים מגשים מנחה ועבדים את שלמה כל ימי
חייו׃ ושלמה הוה שליט בכל מלכותא מן פרת ארע פלשתאי ועד תחום מצרים
מקרבין קרבנא ופלחין ית שלמה כל יומי חיוהי׃ ויהי לחם
שלמה ליום אחד שלשים כר סלת וששים כר קמח׃ והוה לחמא דשלמה ליומא
חד תלתין כורין סלתא ושתין כורין דקמחא׃ עשרה בקר בריאים ועשרים בקר
רעי ומאה צאן לבד מאיל וצבי ויחמור וברברים אבוסים׃ עסרא תורין
דפטמא ועסרין תורין דרעיא ומאה ענא בר מאיל וטבין ויחמורין ועופא
פטימא׃ כי הוא רדה בכל עבר הנהר מתפסח ועד עזה בכל מלכי עבר הנהר
ושלום היה לו מכל עבריו מסביב׃ ארי הוא מפלח בכל עיבר פרת מתפסח ועד
עזה בכל מלכי עיבר פרת ושלמא הוה ליה מכל עברוהי מסחור סחור׃ וישב
יהודה וישראל לבטח איש תחת גפנו ותחת תאנתו מדן ועד באר שבע כל
ימי שלמה׃ ויתיב יהודה וישראל לרחצן גבר תחות פירי גפנוהי ותחות פירי
תינוהי מדן ועד באר שבע כל יומי שלמה׃ ויהי לשלמה
ארבעים אלף ארות סוסים למרכבו ושנים עשר אלף פרשים׃ והוה לשלמה
ארבעין אלפין אורון סוסין לרתכיה ותרי עסר אלפין פרשין׃ וכלכלו הנצבים
האלה את המלך שלמה ואת כל הקרב אל שלחן המלך שלמה איש חדשו לא
יעדרו דבר׃ ומסובלין אסטרטיגיא האלין ית מלכא שלמה וית כל דקריב לפתורא
דמלכא שלמה גבר ירחיה לא מעכבין מדעם׃ והשערים והתבן לסוסים ולרכש
יביאו אל המקום אשר יהיה שם איש כמשפטו׃ וסעריא ותבנא לסוסוותא
ולרכשא מיתן לאתרא דיהי תמן גבר כהלכתיה׃ ויתן אלהים
חכמה לשלמה ותבונה הרבה מאד ורחב לב כחול אשר על שפת הים׃ ויהב יי
חכמתא לשלמה וסכלתנותא סגי לחדא ופתיות לבא כחלא דעל כיף ימא׃

יביאו ט׳ וסימ׳ ושפטו מה תעשו בכל עת והביאו את אשר שוק התרומה וחזה התנופה אשר יביאו מבני ישראל בכורי
כל אשר בארצם השערים והתבן והביאו את כל חוקים יביאו לבוש מלכות מי אל המשכון. רדה ב׳ וסימ׳ כי הוא רדה בכל עבר
הנהר רודה באף גוים׃

ותרב חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם ומכל חכמת מצרים׃ וסגיאת חכמת
שלמה מחכמת כל בני מדנחא ומכל חכמת מצרים׃ ויחכם מכל האדם מאיתן
האזרחי והימן וכלכל ודרדע בני מחול ויהי שמו בכל הגוים סביב׃ וחכים
מכל אנשא מאיתן בר זרח והימן וכלכל ודרדע בני מחול והוה שמיה סבי
בכל עממיא סחור סחור׃ וידבר שלשת אלפים משל ויהי שירו חמשה ואלף׃
ומליל תלתה אלפין מתלין והואה תשבחתיה אלף וחמיש׃ וידבר על העצים מן
הארז אשר בלבנון ועד האזוב אשר יצא בקיר וידבר על הבהמה ועל העוף
ועל הרמש ועל הדגים׃ ואתנבי על מלכי בית דוד דעתידין למשלט בעלמא
הדין ובעלמא דמשיחא ואתנבי על בעירא ועל עופא ועל רחשא ועל נוניא׃
ויבאו מכל העמים לשמע את חכמת שלמה מאת כל מלכי הארץ אשר שמעו
את חכמתו׃ ואתן מכל עממיא למשמע ית חכמת שלמה מן כל מלכי ארעא
דשמעין ית חכמתיה׃ וישלח חירם מלך צר את עבדיו אל
שלמה כי שמע כי אתו משחו למלך תחת אביהו כי אהב היה חירם לדוד כל
הימים׃ ושלח חירם מלכא דצור ית עבדוהי לות שלמה ארי שמע ארי יתיה
משחו למהוי מלכא תחות אבוהי ארי רחמא הוה חירם לדוד כל יומיא׃ וישלח
שלמה אל חירם לאמר׃ ושלח שלמה לות חירם למימר׃ אתה ידעת את דוד
אבי כי לא יכל לבנות בית לשם יהוה אלהיו מפני המלחמה אשר סבבהו
עד תת יהוה אתם תחת כפות רגלו׃ את ידעת ית דוד אבא ארי לא יכיל למבני
ביתא לשמא דיי אלהיה מן קדם עבדי קרבא דאקפוהי עד דמסר יי יתהון
תחות פרסת רגלוהי׃ ועתה הניח יהוה אלהי לי מסביב אין שטן ואין פגע רע׃
וכען אניח יי אלהי לי מסחור סחור לית סטן ולית פגע ביש׃ והנני אמר לבנות
בית לשם יהוה אלהי כאשר דבר יהוה אל דוד אבי לאמר בנך אשר אתן
תחתיך על כסאך הוא יבנה הבית לשמי׃ והא אנא אמר למבני ביתא לשמא דיי
אלהי כמא דמליל יי עם דוד אבא למימר ברך דאתין תחותך על כרסי מלכותך
הוא יבני ביתא לשמי׃ ועתה צוה ויכרתו לי ארזים מן הלבנון ועבדי יהיו עם
עבדיך ושכר עבדיך אתן לך ככל אשר תאמר כי אתה ידעת כי אין בנו איש

ויא׳ ו׳ בטע׳ וסימ׳ ויצ׳ המטיר על סדום וי׳ ויתן חכמה לשלמה ויצ׳ הטיל רוח גדולה וצ׳ נתן קולו ויצ׳ ברך את אחרית איוב וצ׳
שב את שבות איוב [illegible]

יודע לכרת עצים כצידנים וכען פקיד דיקצון ליה ארזין מן לבנן ועבדי יהון
עם עבדך ואגר עבדך אתין לך ככל דתימר ארי את ידעת ארי לית בנא גברא
דידע למיקץ אעין כצידונאי׃ ויהי כשמע חירם את דברי שלמה
וישמח מאד ויאמר ברוך יהוה היום אשר נתן לדוד בן חכם על העם הרב הזה׃
והוה כד שמע חירם ית פתגמי שלמה וחדי לחדא ואמר בריך יי׳ יומא דין דיהב
לדוד בר חכים על עמא סגיאה הדין׃ וישלח חירם אל שלמה לאמר שמעתי
את אשר שלחת אלי אני אעשה את כל חפצך בעצי ארזים ובעצי ברושים׃
ושלח חירם לות שלמה למימר שמעית ית דשלחת לותי אנא אסופיק ית
כל צרכך באעי ארזין ובאעי בירוין׃ עבדי ירדו מלבנון ימה ואני אשימם
דברות בים עד המקום אשר תשלח אלי ונפצתים שם ואתה תשא ואתה
תעשה את חפצי לתת לחם ביתי׃ עבדי יחתון מן לבנן לימא ואנא אשוינון
תרגסין בימא עד אתרא דתשלח לי וארמינון תמן ואת תטול ואת תסופיק ית
צרכי למתן מזון לאנש ביתי׃ ויהי חירום נתן לשלמה עצי ארזים ועצי ברושים
כל חפצו׃ והוה חירום יהיב לשלמה אעי ארזין ואעי בירוין כל צרכוהי׃ ושלמה
נתן לחירם עשרים אלף כר חטים מכלת לביתו ועשרים כר שמן כתית
כה יתן שלמה לחירם שנה בשנה׃ ושלמה יהב לחירם עסרין אלפין כורין חטין
פרנוס לאנש ביתיה ועסרין כורין משחא כתישא כדין יעביד שלמה לחירם
שנא בשנא׃ ויהוה נתן חכמה לשלמה כאשר דבר לו
ויהי שלם בין חירם ובין שלמה ויכרתו ברית שניהם׃ ויי׳ יהב חכמתא לשלמה
כמא דמליל ליה והוה שלמא בין חירם ובין שלמה וגזרו קים תרויהון׃ ויעל
המלך שלמה מס מכל ישראל ויהי המס שלשים אלף איש׃ ומני מלכא
שלמה מסקי מסין מכל ישראל והוו מסקי מסין תלתין אלפין גברא׃ וישלחם
לבנונה עשרת אלפים בחדש חליפות חדש יהיו בלבנון שנים חדשים בביתו
ואדנירם על המס׃ ושלחינון ללבנן עסרא אלפין בירחא משתבן ירחא הוה
בלבנן תרין ירחין גבר בביתיה ואדנירם ממנא על מסקי מסין׃
ויהי לשלמה שבעים אלף נשא סבל ושמנים אלף חצב בהר׃ והוה לשלמה

[illegible]

ביתה לבית דקמ׳ וכול ילי׳ בית ילי׳ בית ויעש לבית ליסד הבית וכל אתכתה וכוף פיקו כותה׃

לשלמה
שבעין אלפין דנטלין בכתפא ותמנן אלפין דפסלין בטורא׃ לבד משרי הנצבים אשר
על המלאכה שלשת אלפים ושלש מאות הרדים בעם העשים במלאכה׃ בר
מרבני אסטרטיגיא דממנן על עבידתא דלשלמה תלתה אלפין ותלת מאה דמפלחין
בעמא דעבדין בעבידתא׃ ויצו המלך ויסעו אבנים גדלות אבנים
יקרות ליסד הבית אבני גזית׃ ופקיד מלכא ועקרו אבנין רברבן אבנין טבן
לשכללא ביתא אבנין פסילן׃ ויפסלו בני שלמה ובני חירום והגבלים ויכינו
העצים והאבנים לבנות הבית׃ ופסלו ארדיכלי שלמה וארדיכלי חירום
וארגובליא ואתקינו אעיא ואבניא למבני ביתא׃ ויהי בשמונים
שנה וארבע מאות שנה לצאת בני ישראל מארץ מצרים בשנה הרביעית
בחדש זו הוא החדש השני למלך שלמה על ישראל ויבן הבית ליהוה׃ והוה
בארבע מאה ותמנן שנין למפק בני ישראל מארעא דמצרים בשתא רביעיתא
בירח זיו כניא הוא ירחא תנינא למלך שלמה על ישראל ובנא ביתא קדם יי׃ והבית
אשר בנה המלך שלמה ליהוה ששים אמה ארכו ועשרים רחבו ושלשים אמה
קומתו׃ וביתא דבנא מלכא שלמה קדם יי שתין אמין ארכיה ועסרין פתיה ותלתין
אמין רומיה׃ והאולם על פני היכל הבית עשרים אמה ארכו על פני רחב הבית
עשר באמה רחבו על פני הבית׃ ואולמא על אפי היכלא דביתא עסרין אמין
ארכיה על אפי פתיא דביתא עסר אמין פתיה על אפי ביתא׃ ויעש לבית חלוני
שקפים אטמים׃ ועבד לביתא כוין פתיחן מלגיו וסתימן מלברא וחפין כלינסא
ביתא כהת רישי שריתא ארזיא׃ ויבן על קיר הבית יציע סביב את קירות הבית
סביב להיכל ולדביר ויעש צלעות סביב׃ ובנא על כתלי ביתא זיזא סחור סחור
אקיף ית כתלי ביתא סחור סחור להיכלא ולבית כפורי׃ ועבד מחתיא סחר סחר׃ היציע
התחתנה חמש באמה רחבה והתיכנה שש באמה רחבה והשלישית שבע
באמה רחבה כי מגרעות נתן לבית חוצה לבלתי אחז בקירות הבית׃ מחיצתא
ארעיתא חמש אמין פתיה ומציעיתא שית אמין פתיה ותליתיתא שבע אמין
פתיה ארי כפקתא עבד לביתא סחר סחר לגיו ולברא מן מחציא למהוי רישי שריתא
נייחן על זיזיא ולא יהוין שריתא מעברן בכתלי ביתא׃ והבית בהבנתו אבן שלמה

בחקתי ט׳ חס׳ בליש׳ וסימ׳ הבית הזה אשר אתה בונה אם תלך בחקתי ויאמר יי׳ לשלמה יען אשר עזבוני ותכלה המגפה לא זכחו
למען בחקתי ילכו ועל ריב המה יעמדו בחקתי יחללו וכל אורו׳ דכות׳ חס׳ במ״א מל׳ עקב אשר שמע׳

מסע נבנה ומקבות והגרזן כל כלי ברזל לא נשמע בבית בהבנתו׃ וביתא
באתבניותיה אבנין שלמן מטקסא אתבני וארזובין וחולילין כל מן דברזל לא
אשתמע בביתא באתבניותיה׃ פתח הצלע התיכנה אל כתף הבית הימנית ובלולים
יעלו על התיכנה ומן התיכנה אל השלישים׃ תרעא דמחצתא ארעיתא פתיח
לעיבר ביתא מימינא ובמסיבתא סלקין מן ארעיתא לעליתא באורח מציעיתא׃
ויבן את הבית ויכלהו ויספן את הבית גבים ושדרת בארזים׃ ובנא ית ביתא
ושכלליה וטליל ית ביתא בהנתוכין ושלא מנהון סדרי רכפת דמריש אעי ארזיא׃
ויבן את היצוע על כל הבית חמש אמות קומתו ויאחז את הבית בעצי ארזים׃
ובנא ית תקא על כל ביתא חמיש אמין רומיה וטליל ית ביתא באעי ארזיא׃
ויהי דבר יהוה אל שלמה לאמר׃ והוה פתגם נבואה מן קדם יי׳ עם שלמה
למימר׃ הבית הזה אשר אתה בנה אם תלך בחקתי ואת משפטי תעשה ושמרת
את כל מצותי ללכת בהם והקמתי את דברי אתך אשר דברתי אל דוד אביך׃
ביתא הדין דאת בני אם תהך בקימי וית דיני תעביד ותטר ית כל פקודי למהך
בהון ואקים ית פתגמי עמך דמלילית עם דוד אבוך׃ ושכנתי בתוך בני
ישראל ולא אעזב את עמי ישראל׃ ואשרי שכינתי בגו בני ישר׳ ולא ארחיק
ית עמי ישרא׳׃ ויבן שלמה את הבית ויכלהו׃ ובנא שלמה ית
ביתא ושכלליה׃ ויבן את קירות הבית מביתה בצלעות ארזים מקרקע הבית
עד קירות הספון צפה עץ מבית ויצף את קרקע הבית בצלעות ברושים׃
ובנא ית כתלי ביתא מלגיו במחצת ארזיא מארעית ביתא עד כתליא עד
מטי רישי שריתא חפי נסרין דארזא מלגיו וחפא ית אושי ביתא במחצת ברותין׃
ויבן את עשרים אמה מירכותי הבית בצלעות ארזים מן הקרקע עד הקירות
ויבן לו מבית לדביר לקדש הקדשים׃ ובנא ית עסרין אמין מסיפי ביתא
במחצת ארזיא מן אושיא עד כתליא ובנא ליה מגיו לבית כפורי לקודש
קודשיא׃ וארבעים באמה היה הבית הוא ההיכל לפני׃ וארבעין אמין הוה
ביתא הוא היכלא לקבליה׃ וארז אל הבית פנימה מקלעת פקעים ופטורי
צצים הכל ארז אין אבן נראה׃ ונסרין דארזא חפי ביתא מלגיו ובגלף חיזו

בעין ואטונין שושנין כל ביתא חפי נסרין דארזא לית אבנא מתחזא׃ ודביר
בתוך הבית מפנימה הכין לתתן שם את ארון ברית יהוה׃ ובית כפורי בגו ביתא
מלגיו אתקין למתן תמן ית ארון קימא דיי׃ ולפני הדביר עשרים אמה ארך
ועשרים אמה רחב ועשרים אמה קומתו ויצפהו זהב סגור ויצף מזבח ארז׃
וקדם בית כפורי עסרין אמין ארכא ועסרין אמין פתיא ועסרין אמין רומיה וחפהי
דהבא טבא וחפא מדבחא נסרין דארזא׃ ויצף שלמה את הבית מפנימה זהב
סגור ויעבר ברתיקות זהב לפני הדביר ויצפהו זהב׃ וחפא שלמה ית ביתא ברתיקות
מלגיו דהבא טבא ואעבר בשישלן דדהב קדם בית כפורי וחפהי דהבא׃ ואת
כל הבית צפה זהב עד תם כל הבית וכל המזבח אשר לדביר צפה זהב׃ וית כל
ביתא חפא דהבא עד דשלים כל ביתא וכל מדבחא דלבית כפורי חפא דהבא׃
ויעש בדביר שני כרבים עצי שמן עשר אמות קומתו׃ ועבד בבית כפורי
תרין כרובין דאעי זיתא עסר אמין רומיה׃ וחמש אמות כנף הכרוב האחת
וחמש אמות כנף הכרוב השנית עשר אמות מקצות כנפיו ועד קצות כנפיו׃
וחמיש אמין כנפא דכרובא חד וחמיש אמין כנפא דכרובא תנינא עסר אמין
מקצת כנפוהי ועד קצת כנפוהי׃ ועשר באמה הכרוב השני מדה אחת וקצב
אחד לשני הכרבים׃ ועסר אמין כרובא תנינא משחא חדא ועבדא חד לתרין
כרוביא׃ קומת הכרוב האחד עשר באמה וכן הכרוב השני׃ רומיה דכרובא
חד עסר אמין וכין כרובא תנינא׃ ויתן את הכרובים בתוך הבית הפנימי
ויפרשו את כנפי הכרבים ותגע כנף האחד בקיר וכנף הכרוב השני נגעת
בקיר השני וכנפיהם אל תוך הבית נגעת כנף אל כנף׃ ויהב ית כרוביא בגו
ביתא גואה ופרסו ית כנפי כרוביא ומטיא כנפא דחד בכתלא וכנפא דכרובא
תנינא מטיא בכתלא תנינא וכנפיהון לגו ביתא מטין כנף לכנף׃ ויצף את
הכרובים זהב׃ וחפא ית כרוביא דהבא׃ ואת כל קירות הבית מסב קלע פתוחי
מקלעות כרובים ותמרות ופטורי צצים מלפנים ולחיצון׃ וית כל כתלי ביתא
אקיף צורין וגליף קליען כרובין וצורת דקלין ואטונין שושנין מלגיו ולברא׃
ואת קרקע הבית צפה זהב לפנימה ולחיצון׃ וית אושי ביתא חפא דהבא מלגיו ולברא׃

טורי ג ומל וקומ ולאו בן ארבעה וי"ב את החצר הפנימית חד בית יער הלבנון יסד וא"ל ב"מ בשנה הרביעית יסד בית
בירח זו שימו לב לכלכם למיל תחזקנה ידיכם מיום אחד לחדש:

ואת פתח הדביר עשה דלתות עצי שמן האיל מזזות חמשית: ולתרע בית כפורי
עבד דשין דאעי זיתא אילהי סיפי מתקסין: ושתי דלתות עצי שמן וקלע
עליהם מקלעות כרובים ותמרות ופטורי צצים וצפה זהב וירד על הכרובים
ועל התמרות את הזהב: ותרתין דשין דאעי זיתא וגלף עליהון קליען כרובין
וצורת דקלין ואטונין שושנין וחפי דהבא ונסיך על כרוביא ועל צורת דקליא
ית דהבא: וכן עשה לפתח ההיכל מזוזות עצי שמן מאת רביעית: וכין עבד
לתרע היכלא ספין דאעי זיתא מן ארבעה סטריהון מרבעין: ושתי דלתות עצי
ברושים שני צלעים הדלת האחת גלילים ושני קלעים הדלת השנית גלילים:
ותרתין דשין דאעי בירוון תלין צירין דדשא חד סגלגלין ותרין צירין דדשא
תנינא סגלגלין: וקלע כרובים ותמרות ופטורי צצים וצפה זהב מישר על
המחקה: וגלף כרובין וצורת דקלין ואטונין שושנין וחפי דהבא מכבש על מרתא:
ויבן את החצר הפנימית שלשה טורי גזית וטור כרתת ארזים: ובנא ית דרתא
גויתא תלתא סדרין דאבן גזית וסדרא חד דמריש אעי ארזיא: בשנה הרביעית
יסד בית יהוה בירח זו: בשתא רביעתא שרי לאשתכללא בית מקדשא דיי
בירח זו ונציא: ובשנה האחת עשרה בירח בול הוא החדש השמיני כלה הבית
לכל דבריו ולכל משפטו ויבנהו שבע שנים: ובשתא חדא עסרי בירח מסף אבינא
הוא ירחא תמינאה אשתכלל ביתא לכל גזירתיה ולכל דחזי ליה ובנהי שבע שנין:
ואת ביתו בנה שלמה שלש עשרה שנה ויכל את כל ביתו: וית ביתיה בנא שלמה
תלת עסרי שנין ושכליל ית כל ביתיה: ויבן את בית יער הלבנון מאה אמה
ארכו וחמשים אמה רחבו ושלשים אמה קומתו על ארבעה טורי עמודי
ארזים וכרתות ארזים על העמודים: ובנא ית בית מקירת מלכיא מאה אמין
ארכיה וחמשין אמין פתייה ותלתין אמין רומיה על ארבעה סדרי עמודי ארזיא
וקרכתהון דארזיא על עמודיא: וספן בארז ממעל על הצלעת אשר על העמודים
ארבעים וחמשה חמשה עשר הטור: וחפי כסרין דארזא מעלוי מחציא דעל
עמודיא ארבעין וחמיש חמיש עסרי בדרא: ושקפים שלשה טורים ומחזה
אל מחזה שלש פעמים: וכליכא תלתא סדרין וחזי לקביל חזי תלתא זמנין:

ואת ביתו ו' וסימ' וינגע יי' את פרעה כי ידעתי למען והנה כל איש ישראל ולכלן את המלך ואת ביתו בנה שלמה וזה דבר
למען אשר יי' ... אשר דברה על עבדך ... והקדשתי על האיש הוא ועל ביתו

180

ויצר ג׳ ומ״ב ויצר ... וכרתות ארזים ... וחצר הגדולה על המפקד ... טורי גזית וטור כרתת ארזים ...
... שני העמודים ... כריס ... גדלים ... מעשה שרשרות

וְכָל הַפְּתָחִים וְהַמְּזוּזוֹת רְבֻעִים שָׁקֶף וּמוּל מֶחֱזָה אֶל מֶחֱזָה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים׃ וכל
תרעיא וספיא מרבעין וחפן כליל כוא ומקביל חזו לקביל חזי תלת זמנין׃ וְאֶת
אוּלָם הָעַמּוּדִים עָשָׂה חֲמִשִּׁים אַמָּה אָרְכּוֹ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה רָחְבּוֹ וְאוּלָם עַל פְּנֵיהֶם
וְעַמֻּדִים וְעָב עַל פְּנֵיהֶם׃ וית אולמא לעמודיא עבד חמשין אמין ארכיה ותלתין
ה׳ אמין פתייה ואולמא על אפיהון ועמודיא וסקופתא על אפיהון׃ וְאוּלָם הַכִּסֵּא
רבע המדא אֲשֶׁר יִשְׁפָּט שָׁם אֻלָם הַמִּשְׁפָּט עָשָׂה וְסָפוּן בָּאֶרֶז מֵהַקַּרְקַע עַד הַקַּרְקָע׃ ואולמא
לאתקנא תמן כרסי בית דינא דדאין תמן פרסא לבית דינא עבד וחפי נסרין
ו׳ דארזא מאושיא עד אושיא׃ וּבֵיתוֹ אֲשֶׁר יֵשֶׁב שָׁם חָצֵר הָאַחֶרֶת מִבֵּית לָאוּלָם
ז׳ כַּמַּעֲשֶׂה הַזֶּה הָיָה וּבַיִת יַעֲשֶׂה לְבַת פַּרְעֹה אֲשֶׁר לָקַח שְׁלֹמֹה כָּאוּלָם הַזֶּה׃ וביתיה דיתיב
ותבאהו לבת פרעה תמן דרתא אחרנתא מגיו לאולמא כעובדא הדין הוה וביתא עבד לבת
פרעה דנסיב שלמה באולמא הדין׃ כָּל אֵלֶּה אֲבָנִים יְקָרֹת כְּמִדּוֹת גָּזִית מְגֹרָרוֹת
בַּמְּגֵרָה מִבַּיִת וּמִחוּץ וּמִמַּסָּד עַד הַטְּפָחוֹת וּמִחוּץ עַד הֶחָצֵר הַגְּדוֹלָה׃ כל אלין
אבנין טבן כמשחת גזית ממסרן במסרין מלגיו ומלברא ועד דרתא בפשכא
ומלברא על דרתא רבתא׃ וּמְיֻסָּד אֲבָנִים יְקָרוֹת אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אַבְנֵי עֶשֶׂר אַמּוֹת
וְאַבְנֵי שְׁמֹנֶה אַמּוֹת׃ ומשכלל אבנין טבן אבנין רברבן אבני עסר אמין ואבני
תמני אמין׃ וּמִלְמַעְלָה אֲבָנִים יְקָרוֹת כְּמִדּוֹת גָּזִית וָאָרֶז׃ ומלעילא אבנין טבן
כמשחת גזית וחפי נסרין דארזא׃ וְחָצֵר הַגְּדוֹלָה סָבִיב שְׁלֹשָׁה טוּרִים גָּזִית וְטוּר
ב׳ ג׳ חד חד כְּרֻתֹת אֲרָזִים וְלַחֲצַר בֵּית יְהוָה הַפְּנִימִית וּלְאֻלָם הַבָּיִת׃ ודרתא רבתא סחור סחור
תלתא סדרין דאבן טבא וסדרא חד דמריש אעי ארזיא ולדרת בית מקדשא דש
הפטרת ויקהל גויתא ולאולמא דביתא׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּקַּח אֶת חִירָם
מִצֹּר׃ ושלח מלכא שלמה ודבר ית חירם מצר׃ בֶּן אִשָּׁה אַלְמָנָה הוּא מִמַּטֵּה
ו׳ נַפְתָּלִי וְאָבִיו אִישׁ צֹרִי חֹרֵשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּמָּלֵא אֶת הַחָכְמָה וְאֶת הַתְּבוּנָה וְאֶת הַדַּעַת
לַעֲשׂוֹת כָּל מְלָאכָה בַּנְּחֹשֶׁת וַיָּבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ אֶת כָּל מְלַאכְתּוֹ׃
בר אתתא ארמלתא הוא משבטא דבית נפתלי ואבוהי גבר צורי אומן בעבידת
נחשא ואתמלי ית חכמתא וית סכלתנותא וית דעתא למעבד כל עבידא
ג׳ בנחשא ואתא לות מלכא שלמה ועבד ית כל עבידתיה׃ וַיָּצַר אֶת שְׁנֵי הָעַמּוּדִים

וימלא ז׳ וסימ׳ ... וימלא את החכמה ... הבית ... המכ״ל ... על מרדכי חמה

שרשרות ג׳ מל׳ וסימ׳ ויעש שרשרות. ויעש בדביר שרשרות לכתרת אשר על ראש העמודים. כל רמנים דמלכ׳ חס׳ במ״א מ״ל
והרמונים מאתים טורים סביב: ומל חור׳ חס׳ ... בשעם ושש׳ רוחה ... ירושל׳:

חמשת שמנה עשרה אמה קומת העמוד האחד וחוט שתים עשרה אמה יסב את
העמוד השני: וצר ית תרין עמודיא דנחשא תמנא עסרי אמין רומיה דעמודא חד
וחוט משחתא תרתא עסרי אמין מקיף ליה וכין לעמודא תנינא: ושתי כתרת עשה לתת
על ראשי העמודים מצק נחשת חמש אמות קומת הכתרת האחת וחמש אמות
קומת הכתרת השנית: ותרתין קרנתן עבד למתן על רישי עמודיא מתך נחשא
חמיש אמין רומה דקרנתא חדא וחמיש אמין רומה דקרנתא תניתא: שבכים מעשה
שבכה גדלים מעשה שרשרות לכתרת אשר על ראש העמודים שבעה לכתרת
האחת ושבעה לכתרת השנית: סריגן עובד סריגו קליעין עובד גדילן לקרנתן
דעל ריש עמודיא שבעה לקרנתא חדא ושבעה לקרנתא תנייתא: ויעש את
העמודים ושני טורים סביב על השבכה האחת לכסות את הכתרת אשר על
ראש הרמנים וכן עשה לכתרת השנית: ועבד ית עמודיא ותרין סדרין סח סח
על סריגתא חדא לכסאה ית קרנתן דעל ריש רמוניא וכין עבד לקרנתא
תנייתא: וכתרת אשר על ראש העמודים מעשה שושן באולם ארבע אמות:
וקרנתן דעל ריש עמודיא עובד שושנתא דקיט באולמא ארבע אמין: וכתרת
על שני העמודים גם ממעל מלעמת הבטן אשר לעבר שבכה והרמונים
מאתים טורים סביב על הכתרת השנית: וקרנתן על תרין עמודיא אף מלעילא
מלקביל דבקא דלעיבר סריגתא ורמוניא מתן סדרין עבידין לה סחור סחור
על קרנתא תנייתא: ויקם את העמודים לאלם ההיכל ויקם את העמוד הימני
ויקרא את שמו יכין ויקם את העמוד השמאלי ויקרא את שמו בעז: ואקים
ית עמודא לאולמא דהיכלא ואקים ית עמודא מימינא וקרא ית שמיה יכין
ואקים ית עמודא מסמלא וקרא ית שמיה בעז: ועל ראש העמודים מעשה
שושן ותתם מלאכת העמודים: ועל ריש עמודיא עובד שושנתא ושלימת
עבידת עמודיא: ויעש את הים מוצק עשר באמה משפתו
עד שפתו עגל סביב וחמש באמה קומתו וקוה שלשים באמה יסב אתו
סביב: ועבד ית ימא מתך עסר אמין מספתיה עד ספתיה סגלגל סחור סחור
וחמיש אמין רומיה וחוט משח תלתין אמין מקיף ליה סחור סחור: ופקעים מתחת

יבואו על ירושלם והדין

שני עשרון בלול וסימ׳ התיין לשני עשר קרבנם קחו לכם זה גבול עומד על שני עשר בקר ומל׳ ויהי בשתי עשרה שנה ופרעה ביתג השא שנים עשר: ועביו ג׳ וסימ׳ ועביו טפח ועבין זהב ועביו ארבע אצבעות:

ב׳ מנין לשפתו סביב סבבים אתו עשר באמה מקפים את הים סביב שני טורים
הפקעים יצקים ביצקתו: וצורת ביעין מלרע לספתיה סחור סחור מקפן ליה עסר
אמין מקפין ית ימא סחור סחור תרין סדרין דצורת ביעין מתכין באתכותיה: עמד
על שני עשר בקר שלשה פנים צפונה ושלשה פנים ימה ושלשה פנים נגבה
ושלשה פנים מזרחה והים עליהם מלמעלה וכל אחריהם ביתה: קאים על תרי
לדרומא עסר תורין תלתה אפיהון לצפונא ותלתה אפיהון למערבא ותלתה אפיהון למערבא
ותלתה אפיהון למדנחא וימא מתקן עלויהון מלעילא וכל אחוריהון לגיו:
ג׳ ועביו טפח ושפתו כמעשה שפת כוס פרח שושן אלפים בת יכיל: וסמכיה פושכא
וספתיה כעובד ספת כס סגלגל לקיט בשושנתא תרין אלפין בתין ברטיבא מחסיל:
ארבעה ויעש את המכנות עשר נחשת ארבע באמה ארך המכונה האחת
וארבע באמה רחבה ושלש באמה קומתה: ועבד ית בסיסיא עסרא דנחשא
ארבע אמין ארכא דבסיסא חדא וארבע אמין פתיה ותלת אמין רומה: וזה
מעשה המכונה מסגרת להם ומסגרת בין השלבים: ודין עובד בסיסיא
גדנפין להון וגדנפין בין שליביא: ועל המסגרות אשר בין השלבים אריות
בקר וכרובים ועל השלבים כן ממעל ומתחת לאריות ולבקר ליות מעשה מורד:
ועל גדנפיא דבין שליביא ציר אריון תורין וכרובין ועל שליביא כנתא מלעילא
ומלרע לאריון ולתורין מדבק עובד כיבוש: וארבעה אופני נחשת למכונה
האחת וסרני נחשת וארבעה פעמתיו כתפת להם מתחת לכיר הכתפות יצקות
מעבר איש ליות: וארבעה גלגלי נחשא לבסיסא חדא וסרנין דנחש וארבע
זויתיה כתפין להון מלרע לכיורא כתפין מתכין מכביש עובד דיבוק: ופיהו
מבית לכתרת ומעלה באמה ופיה עגל מעשה כן אמה וחצי האמה וגם על
פיה מקלעות ומסגרתיהם מרבעות לא עגלות: ופומיה מגיו לקרנתא דלעיל
דלעילא באמתא ופומה סגלגל עובד כנתא אמתא ופלגות אמתא ואף על פומה
קליעין וגדנפיהון מרבעין לא סגלגלין: וארבעת האופנים למתחת למסגרות
וידות האופנים במכונה וקומת האופן האחד אמה וחצי האמה: ו[illegible]
גלגליא למרע לגדנפיא ואשרת גלגליא בבסיסא ורומיה דגלגל[illegible]
למלרע

אחריהם ג׳ וקימו וכל אחריהם ביתה וחביר ומ״ב היר׳ אחריהם אהיכל ביר׳ ד׳ זובבעני מך׳ קדמ׳ נביע ותנ׳ ותליתא
כם על׳ וסימ׳ ושני טורים שני טורים שני טורים וחס לגוי חשר כם אם לבוי חשר כם אם לבוי חשר מזה וירא אלהים ירא אלהים
ירא אלהים ואשר והוי ככב חשך והוי עבר חשרלך והוי יעבר:

[illegible]

ופלגות אמתא׃ ומעשה האופנים כמעשה אופן המרכבה ידותם וגביהם וחשקיהם
וחשריהם הכל מוצק׃ ועובד גלגליא כעובד גלגלי מרכבת יקרא אשדתהון
וגביהון וחפיהון וכיבושיהון כולא מתך׃ וארבע כתפות אל ארבע פנות
המכונה האחת מן המכנה כתפיה׃ וארבעה כתפין על ארבעה זוין דבסיסא
חדא והא מן בסיסא כתפהא׃ ובראש המכונה חצי האמה קומה עגל סביב
ועל ראש המכנה ידתיה ומסגרתיה ממנה׃ ובריש בסיסא פלגות אמתא
רומה סגלגל סחור סחור ועל ריש בסיסא אשדתהא וגדנפהא מנה׃ ויפתח על
הלחת ידתיה ועל ומסגרתיה כרבים אריות ותמרת כמער איש ולית סביב׃
וגלף על לוחיא אשדתהא ועל גדנפהא כרובין אריון ותמרת דקלין כיבש חד
ומדבק סחור סחור׃ כזאת עשה את עשר המכנות מוצק אחד מדה אחת קצב
אחד לכלהנה׃ כהדא עבד ית עסר בסיסא מתך חד משחא חדא עבלא חד
לכלהון׃ ויעש עשרה כירות נחשת ארבעים בת יכיל הכיור
האחד ארבע באמה הכיור האחד כיור אחד על המכנה האחת לעשר המכנות׃
ועבד עסרה כיורין דנחשא ארבעין בתין ברטיבא מחסיל כיורא חד ארבע
אמין כיורא חד כיורא חד על בסיסא חדא לעסר בסיסין׃ ויתן את המכנות חמש
על כתף הבית מימין וחמש על כתף הבית משמאלו ואת הים נתן מכתף
הבית הימנית קדמה ממול נגב׃ ויהב ית בסיסא חמיש על עיבר ביתא
מימינא וחמיש על עיבר ביתא מסמלא וית ימא יהב מעיבר ביתא מימינא
קדומא מקביל דרומא׃ ויעש חירום את הכירות ואת
היעים ואת המזרקות ויכל חירם לעשות את כל המלאכה אשר עשה למלך
שלמה בית יהוה׃ ועבד חירום ית כיוריא וית מגרופיתא וית מזרקיא
ושיצי חירם למעבד ית כל עבידתא דעבד למלכא שלמה בית מקדשא
דיי׳׃ עמדים שנים וגלת הכתרת אשר על ראש העמדים שתים
והשבכות שתים לכסות את שתי גלות הכתרת אשר על ראש העמודים׃
עמודיא תרין ואגני קלכתן דעל ריש עמודיא תרתין וסריגתא תרתין לכסאה
ית תרתין אגני קלכתן דעל ריש עמודיא׃ ואת הרמנים ארבע מאות לשתי

הפטרת ג אלה פקודי

[illegible]

כל הכורה את הסירות ואת היעים ומזלב הכירה כב ואת הסירות קרים ירמיה הסרות כב ושאר קרי הכירות מל ומלא ואת
השלחן ג וסימ׳ ואת כלין ואת כל כלין ויעש שלמה ומלכי׳ ותשלם ב׳ וסי׳ כל המלאכה ותביר ותשלם החומה׳

השבכות שני טורים רמנים לשבכה האחת לכסות את שתי גלת הכתרת אשר
על פני העמודים׃ וית רמוניא ארבע מאה לתרתין סריגתא תרין סדרין דרמונין
לסריגתא חדא לכסאה ית תרתין אגני כותרתא דעל אפי עמודיא׃ ואת המכנות
עשר ואת הכירת עשרה על המכנות׃ וית בסיסיא עסר וית כיוריא עסרא על
בסיסיא׃ ואת הים האחד ואת הבקר שנים עשר תחת הים׃ וית ימא חד וית
תורי תרי עסר תחות ימא׃ ואת הסירות ואת היעים ואת המזרקות ואת כל
הכלים האהל אשר עשה חירם למלך שלמה בית יהוה נחשת ממרט׃ וית דודיא וית
מגרופיתא וית מזרקיא וית כל מניא האלין כעובד מני משכנא דעבד משה
דין עבד חירם למלכא שלמה בית מקדשא דיי נחש טב׃ בככר הירדן
יצקם המלך במעבה האדמה בין סכות ובין צרתן׃ במישר ירדנא אתיכנון
מלכא בעובי גרגישתא בין סכות ובין צרתן׃ וינח שלמה את כל הכלים מרב
מאד מאד לא נחקר משקל הנחשת׃ ואצנע שלמה ית כל מניא מסגי לחדא
לחדא לית סוף למתקל נחשא׃ ויעש שלמה את כל הכלים אשר בית יהוה
את מזבח הזהב ואת השלחן אשר עליו לחם הפנים זהב׃ ועבד שלמה ית כל
מניא דבבית מקדשא דיי ית מדבחא דדהבא וית פתורא דעלוהי לחים אפיא
דהבא׃ ואת המנרות חמש מימין וחמש משמאל לפני הדביר זהב סגור והפרח
והנרת והמלקחים זהב׃ וית מנרתא חמיש מימינא וחמיש מסמלא קדם בית
כפורי דהבא טבא ושושניא ובוציניא וציבתיא דהבא׃ והספות והמזמרות
והמזרקות והכפות והמחתות זהב סגור והפתות לדלתות הבית הפנימי
לקדש הקדשים לדלתי הבית להיכל זהב׃ וקוליא ומזמריא ומזרקיא ובזכיא
ומחתיתא דדהבא טבא ומגלסיא לדשי ביתא גואה לקדש קדשיא לדשי ביתא
להיכלא דדהבא׃ ותשלם כל המלאכה אשר עשה המלך
שלמה בית יהוה ויבא שלמה את קדשי דוד אביו את הכסף ואת הזהב ואת
הכלים נתן באוצרות בית יהוה׃ ושלימת כל עבידתא דעבד מלכא שלמה
בית מקדשא דיי׃ ואיתי שלמה ית קדשי דוד אבוהי ית כספא וית דהבא וית
מניא יהב באוצרי בית מקדשא דיי׃ אז יקהל שלמה את זקני

האלה · מלין · מוקדם ומאוחר · סגול · עד כאן העניין ודו הפטרת יום שני שלמה הסכות

ואת הכלים ג׳ וסי׳ ותשלם כל המלאכה ואת הכלים הביא ואשקלה להם בירח ז׳ וסי׳ משנה הרביעית יקד בית יי
ומשנה אחת עשרה בירח בול בירח האתנים את שלשת אלפים ... זהב סגור ח׳ וסי׳ ולפני הדביר ושלחנות והפרח
והמזמרות כתרת ומשה למעלה המזמרות משקה׳

ב׳ דלו׳ וס׳ ימ׳ ויאמרו אלין איה שרה ויראש׳ באהל בעמוד ענן כל הבא אל אהל מנשיס באהל ואת כל כלי הקדש אשר באהל
וחביר דרבה הימ׳ ומתחס מאהל לשבת׃ כבועדים ג׳ וסימ׳ ותדרן מה הוא והוא לא היה בתוך העדה והמלך שלמה

ישראל ואת כל ראשי המטות נשיאי האבות לבני ישראל אל המלך שלמה
ירושלם להעלות את ארון ברית יהוה מעיר דוד היא ציון׃ בכין כנש שלמה
ית סבי ישראל וית כל רישי שבטיא רברבי אבהתא דבני ישראל לות מלכא
שלמה לירושלם לאסקא ית ארון קימא דיי מקרתא דדוד היא ציון׃ ויקהלו
אל המלך שלמה כל איש ישראל בירח האתנים בחג הוא החדש השביעי׃ ט׳ל
ואתכנישו לות מלכא שלמה כל אנש ישראל בירחא דעתיקיא קרן ליה ירחא
קדמאה חגא וכען הוא ירחא שביעאה׃ ויבאו כל זקני ישראל וישאו הכהנים
את הארון׃ ואתו כל סבי ישראל ונטלו כהניא ית ארונא׃ ויעלו את ארון יהוה
ואת אהל מועד ואת כל כלי הקדש אשר באהל ויעלו אתם הכהנים והלוים׃ ה׳ ו׳
ואסיקו ית ארונא דיי וית משכן זמנא וית כל מני קדשא דבמשכנא ואסיקו
יתהון כהניא וליואי׃ והמלך שלמה וכל עדת ישראל הנועדים עליו אתו
לפני הארון מזבחים צאן ובקר אשר לא יספרו ולא ימנו מרב׃ ומלכא שלמה
וכל כנשתא דישראל דאזדמנו עלוהי קימין עמיה מנכסין ען ותורין דלא קדם ארונא
יתחשבון ולא יתמנון מסגי׃ ויבאו הכהנים את ארון ברית יהוה אל מקומו ל׳
אל דביר הבית אל קדש הקדשים אל תחת כנפי הכרובים׃ ואעילו כהניא
ית ארון קימא דיי לאתריה לבית כפורי דמתקן ליה בגו ביתא לקדש קדשיא
לתחות כנפי כרוביא׃ כי הכרובים פרשים כנפים אל מקום הארון ויסכו
הכרבים על הארון ועל בדיו מלמעלה׃ ארי כרוביא פריסין גדפיהון על
אתר ארונא ומטלין כרוביא על ארונא ועל אריחוהי מלעילא׃ ויארכו
הבדים ויראו ראשי הבדים מן הקדש על פני הדביר ולא יראו החוצה ויהיו
שם עד היום הזה׃ ואריכו אריחיא ומתחזן רישי אריחיא מן קדשא על אפי
בית כפורי ולא מתחזן לברא והוו תמן עד יומא הדין׃ אין בארון רק שני
לחות האבנים אשר הנח שם משה בחרב אשר כרת יהוה עם בני ישראל
בצאתם מארץ מצרים׃ בארונא מחתן תרין לוחי אבניא דאצנע תמן משה
בחורב דעליהון כתיבין עסרא פתגמי קימא דגזר יי עם בני ישראל במפקהון
מארעא דמצרים׃ ויהי בצאת הכהנים מן הקדש והענן מלא את בית יהוה׃

וכל עדת ישראל׃ לוחות האבנים ט׳ וסימ׳ בעלותי ההרה ויתן אראלי ויהי מקץ ארבעים יום אין בארון דמלכים׃

[illegible] לשבתך עולמים [illegible]

והוה במפק כהניא מן קודשא ועננא אמטתא אתמלי ית בית מקדשא דיי׳ ולא
יכלו הכהנים לעמד לשרת מפני הענן כי מלא כבוד יהוה את בית יהוה׳ ולא
יכילו כהניא למקם לשמשא מן קדם ענניא ארי אתמלי יקרא דיי׳ ית בית
ג׳ מקדשא דיי׳ אז אמר שלמה יהוה אמר לשכן בערפל׳ בכין
אמר שלמה יי׳ אתרעי לאשראה שכינתיה בירושלם׳ בנה בניתי בית זבול
ג׳ לך מכון לשבתך עולמים׳ מבנא בניתי בית מקדשא קדמך אתר מתקן לבית
ג׳ שכינתך עלמין׳ ויסב המלך את פניו ויברך את כל קהל ישראל וכל קהל
ישראל עמד׳ ואסחר מלכא ית אפוהי ובריך ית כל קהלא דישראל וכל קהלא
דישראל קאים׳ ויאמר ברוך יהוה אלהי ישראל אשר דבר בפיו את דוד אבי
ובידו מלא לאמר׳ ואמר בריך יי׳ אלהא דישראל דגזר במימריה עם דוד אבא
ובר עותיה קיים למימר׳ מן היום אשר הוצאתי את עמי את ישראל ממצרים
לא בחרתי בעיר מכל שבטי ישראל לבנות בית להיות שמי שם ואבחר
בדוד להיות על עמי ישראל׳ מן יומא דאפיקית ית עמי ית ישראל ממצרים
לא אתרעיתי בקרתא מכל שבטיא דישראל למבני ביתא לאשראה שכינתי
תמן ואתרעיתי בדוד למהוי מלכא על עמי ישראל׳ ויהי עם לבב דוד אבי
לבנות בית לשם יהוה אלהי ישראל׳ והוה בלבא דדוד אבא למבני ביתא
ג׳ לשמא דיי׳ אלהא דישראל׳ ויאמר יהוה אל דוד אבי יען אשר היה עם לבבך
בב לבנות בית לשמי הטיבת כי היה עם לבבך׳ ואמר יי׳ לדוד אבא חלף דהוה
בן עם לבבך למבני ביתא לשמי אתקינתא ארי הוה עם לבך׳ רק אתה לא תבנה
הבית כי אם בנך היצא מחלציך הוא יבנה הבית לשמי׳ לחוד את לא תבני
ב׳ ביתא אלהין בר דתוליד הוא יבני ביתא לשמי׳ ויקם יהוה את דברו אשר דבר
ג׳ ואקם תחת דוד אבי ואשב על כסא ישראל כאשר דבר יהוה ואבנה הבית
לשם יהוה אלהי ישראל׳ וקיים יי׳ ית פתגמיה דמליל וקמית תחות דוד אבא
ויתיבית על כרסי מלכותא דישראל כמא דמליל יי׳ ובנית ביתא לשמא דיי׳
אלהא דישראל׳ ואשם שם מקום לארון אשר שם ברית יהוה אשר כרת עם
אבתינו בהוציאו אתם מארץ מצרים׳ ושויתי אתר מתקן לארונא דביה תמן

ואשם ה׳ [illegible] ואשם שם מקום לארון [illegible]
[illegible]

ועל הארץ ג וסימ וידעת היום והשבת כי יי אלהים הוא אלהים אין כמוך אלהים בשמים מלפני יב וסימ גר והושב חם יש את
נפשכם ולכרתה הנפש לא יכרת איש לא יכרת לו איש וחביר דראה כנגע קדמי דסיכן וידי כחול זרעך פירוש

מחרנן תרין לוחי אבניא דעליהון קימא דגזר יי עם אבהתנא באפקותיה יתהון
מארעא דמצרים׃ וַיַּעֲמֹד שְׁלֹמֹה לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה נֶגֶד כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל עד כאן ג
וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו הַשָּׁמָיִם׃ וקם שלמה קדם מדבחא דיי לקביל כל קהלא דישראל ופרס
ידוהי בצלו לצית שמיא׃ וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵין כָּמוֹךָ אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם
מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לַעֲבָדֶיךָ הַהֹלְכִים לְפָנֶיךָ בְּכָל
לִבָּם׃ ואמר יי אלהא דישראל לית בר מנך את הוא אלהא דשכינתך בשמיא מלעילא
ושליט על ארעא מלרע נטר קימא וחסדא לעבדך דמהלכין קדמך בכל לבהון׃
אֲשֶׁר שָׁמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לוֹ וַתְּדַבֵּר בְּפִיךָ וּבְיָדְךָ מִלֵּאתָ
כַּיּוֹם הַזֶּה׃ דנטרתא לעבדך דוד אבא ית דמלילתא ליה וגזרתא במימרך ובגבורתך
קיימתא כיומא הדין׃ וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹר לְעַבְדְּךָ דָוִד אָבִי אֵת
אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לּוֹ לֵאמֹר לֹא יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מִלְּפָנַי יֹשֵׁב עַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל רַק
אִם יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת דַּרְכָּם לָלֶכֶת לְפָנַי כַּאֲשֶׁר הָלַכְתָּ לְפָנָי׃ וכען יי אלהא
דישראל טר לעבדך דוד אבא ית דמלילתא ליה למימר לא יפסוק לך גבר
מן קדמי יתיב על כרסי מלכותא דישראל לחוד אם יטרון בנך ית אורחהון
להלכא קדמי כמא דהליכתא קדמי׃ וְעַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵאָמֶן נָא דְּבָרֶיךָ
אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְעַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי׃ וכען אלהא דישראל יתקיימון פתגמך דמלילתא
לעבדך דוד אבא׃ כִּי הַאֻמְנָם יֵשֵׁב אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי
הַשָּׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלוּךָ אַף כִּי הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתִי׃ ארי מן סבר ומן דמי
דבקשטא אתרעי יי לאשראה שכינתיה בגו בני אנשא דדירין על ארעא
הא שמיא ושמי שמיא לא יכלון לסוברא יקרך אף אהין ביתא הדין דבניתי׃
וּפָנִיתָ אֶל תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל תְּחִנָּתוֹ יְהוָה אֱלֹהָי לִשְׁמֹעַ אֶל הָרִנָּה וְאֶל הַתְּפִלָּה
אֲשֶׁר עַבְדְּךָ מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם׃ ותתפני לצלותא דעבדך ולבעותיה יי
אלהי לקבלא צלותא ובעותא דעבדך מצלי קדמך יומא דין׃ לִהְיוֹת עֵינֶךָ
פְתֻחוֹת אֶל הַבַּיִת הַזֶּה לַיְלָה וָיוֹם אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַרְתָּ יִהְיֶה שְׁמִי שָׁם
לִשְׁמֹעַ אֶל הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל עַבְדְּךָ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ למהוי רעוא קדמך
לאגנא על ביתא הדין ליליא ויממא לאתרא דאמרתא יהי שמי תמן לקבלא

מלפני יעטוף לא נכרתו מלפני אם ימושו ולפניהם מלוים יצאו מלאכים ביניס לילה ויום ג וסימ להיות עינך פתחות
חכי יי יוצרי מרבעים ועוצץ עלה וגו תחמלן

צלותא די יצלי עבדך לאפי אתרא הדין: ושמעת אל תחנת עבדך ועמך ישראל
אשר יתפללו אל המקום הזה ואתה תשמע אל מקום שבתך אל השמים ושמעת
וסלחת: ותקביל בעות עבדך ועמך ישראל די יצלון לאפי אתרא הדין ואת תקביל
מאתר בית שכינתך מן שמיא ותקביל צלותהון ותשבוק לחוביהון: את אשר
יחטא איש לרעהו ונשא בו אלה להאלתו ובא אלה לפני מזבחך בבית הזה:
ית דיחוב גבר לחבריה וירשיביה מומי לאומיותיה וייתי יומיניה קדם מדבחך
בביתא הדין: ואתה תשמע השמים ועשית ושפטת את עבדיך להרשיע
רשע לתת דרכו בראשו ולהצדיק צדיק לתת לו כצדקתו: ואת תקביל מן שמיא
ותעביד ותדין ית עבדך לחייבא חייבא למתן אורחיה ברישיה ולזכאה זכאה
למתן ליה כזכותיה: בהנגף עמך ישראל לפני אויב אשר
יחטאו לך ושבו אליך והודו את שמך והתפללו והתחננו אליך בבית הזה:
כד יתמרון עמך ישראל קדם בעלי דבביהון דיחובון קדמך ויתובון לפלחנך
ויודון לשמך ויצלון ויבעון מן קדמך בביתא הדין: ואתה תשמע השמים וסלחת
לחטאת עמך ישראל והשבותם אל האדמה אשר נתת לאבותם: ואת תקביל
מן שמיא ותשבוק לחובי עמך ישראל ותתיבינון לארעא דיהבתא לאבהתהון:
בהעצר שמים ולא יהיה מטר כי יחטאו לך והתפללו אל המקום הזה
והודו את שמך ומחטאתם ישובון כי תענם: כד יתכלון שמיא ולא יהי מטרא
ארי יחובון קדמך ויצלון לאפי אתרא הדין ויודון לשמך ומחוביהון יתובון
ארי תקביל צלותהון: ואתה תשמע השמים וסלחת לחטאת עבדיך ועמך
ישראל כי תורם את הדרך הטובה אשר ילכו בה ונתתה מטר על ארצך אשר
נתתה לעמך לנחלה: ואת תקביל מן שמיא ותשבוק לחובי עבדך ועמך ישר'
ארי תליפנון ית אורח תקנא דיהכון בה ותתין מטרא על ארעך דיהבתא
לעמך לאחסנא: רעב כי יהיה בארץ דבר כי יהיה שדפון ירקון
ארבה חסיל כי יהיה כי יצר לו איבו בארץ שעריו כל נגע כל מחלה: כפנא
ארי יהי בארעא מותא ארי יהי שדפנא ירקנא גובא שמוטא ארי יהי ארי
יעיקון להון בעלי דבביהון בארע קרויהון כל מכתש כל מרע: כל תפלה כל

לנחלה טוב מכה ביתו וסימ׳ ולבני לוי כי את מעשר ונקח את ארצם ויקח יהושע וישבע משה ועד כהן יהושע ושלאחריו ואת
עצמות וחבירי חתה והבדלתם ונתת מסור על ארעך וה ולכתי עריכם חרם והיתה להם אשרי הגוי אשר יי ונתן ארצם לנחלה׃

תְּפִלָּה אֲשֶׁר תִהְיֶה לְכָל הָאָדָם לְכֹל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵדְעוּן אִישׁ נֶגַע לְבָבוֹ
וּפָרַשׂ כַּפָּיו אֶל הַבַּיִת הַזֶּה׃ כל צלותא כל בעותא דתהי לכל אנשא לכל עמך
ישראל דידעון גבר מכתשי לביה ויפרוס ידוהי בצלו לאפי ביתא הדין׃ וְאַתָּה
תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתֶּךָ וְסָלַחְתָּ וְעָשִׂיתָ וְנָתַתָּ לָאִישׁ כְּכָל דְּרָכָיו אֲשֶׁר
תֵּדַע אֶת לְבָבוֹ כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ לְבַדְּךָ אֶת לְבַב כָּל בְּנֵי הָאָדָם׃ ואת תקביל מן
שמיא מאתר בית שכינתך ותשבוק לחוביהון ותעביד בעותהון ותתין לגבר
ככל אורחתיה דגלי קדמך לביה ארי את הוא לית בר מנך קדמך לחוד גלין
לבביא דכל בני אנשא׃ לְמַעַן יִרָאוּךָ כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
אֲשֶׁר נָתַתָּה לַאֲבֹתֵינוּ׃ בדיל דידחלון מן קדמך כל יומיא דאנון קיימין על אפי
ארעא דיהבתא לאבהתנא׃ וְגַם אֶל הַנָּכְרִי אֲשֶׁר לֹא מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הוּא וּבָא
מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה לְמַעַן שְׁמֶךָ׃ ואף מן בר עממין דלא מעמך ישראל הוא דייתי
מארע רחיקא בדיל שמך׃ כִּי יִשְׁמְעוּן אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְאֶת יָדְךָ הַחֲזָקָה
וּזְרֹעֲךָ הַנְּטוּיָה וּבָא וְהִתְפַּלֵּל אֶל הַבַּיִת הַזֶּה׃ ארי ישמעון ית שמך רבא וית
ידך תקיפתא ודרע מרממא וייתי ויצלי לאפי ביתא הדין׃ אַתָּה תִּשְׁמַע
הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתֶּךָ וְעָשִׂיתָ כְּכֹל אֲשֶׁר יִקְרָא אֵלֶיךָ הַנָּכְרִי לְמַעַן יֵדְעוּן כָּל
עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת שְׁמֶךָ לְיִרְאָה אֹתְךָ כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְלָדַעַת כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא
עַל הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתִי׃ את תקביל מן שמיא מאתר בית שכינתך ותעביד
ככל דיצלי קדמך בר עממין בדיל דידעון כל עממי ארעא ית שמך למדחל
קדמך כעמך ישראל ולמדע ארי שמך אתקרי על ביתא הדין דבניתי׃

כִּי יֵצֵא עַמְּךָ לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבוֹ בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תִּשְׁלָחֵם וְהִתְפַּלְלוּ אֶל
יְהוָה דֶּרֶךְ הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בָּהּ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנִתִי לִשְׁמֶךָ׃ ארי יפוק עמך
לאגחא קרבא על בעלי דבביהון באורחא דתשלחינון ויצלון קדם יי׃ לאפי
אורח קרתא דאתרעיתא בה וביתא דבניתי לשמך׃ וְשָׁמַעְתָּ הַשָּׁמַיִם אֶת
תְּפִלָּתָם וְאֶת תְּחִנָּתָם וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּטָם׃ ותקביל מן שמיא ית צלותהון וית
בעותהון ותתפרע עלבנהון׃ כִּי יֶחֶטְאוּ לָךְ כִּי אֵין אָדָם אֲשֶׁר לֹא יֶחֱטָא
וְאָנַפְתָּ בָם וּנְתַתָּם לִפְנֵי אוֹיֵב וְשָׁבוּם שֹׁבֵיהֶם אֶל אֶרֶץ הָאוֹיֵב רְחוֹקָה אוֹ קְרוֹבָה׃

איבו ג׳ וסימ׳ וכי יפתח איש כי יצר לו כי יצא עמך כי תבוא על אויבו׃ ופיהן אותהן לכל לכל וסימ׳ ויחלק
לכל העם כל תפלה כל תחנה אשר תהיה ויני ופרש מכל מכון מושב לכל הכופלים קרוב לכל חין קן לכל׃

ארי יחובון קדמך ארי לית אנש דלא יחטי ויחול רוגזך בהון ותמסרינון קדם
בעלי דבביהון וישבונון שביהון לארע בעלי דבביהון דרחיקא או דקריבא
והשיבו אל לבם בארץ אשר נשבו שם ושבו והתחננו אליך בארץ שביהם
לאמר חטאנו והעוינו רשענו ויתובון ללבהון בארעא דאשתביאו לתמן
ויתובון ויבעון מן קדמך בארע שביהון למימר חבנא ואטפשנא סרחנא
ושבו אליך בכל לבבם ובכל נפשם בארץ איביהם אשר שבו אתם והתפללו
אליך דרך ארצם אשר נתתה לאבותם העיר אשר בחרת והבית אשר
בניתי לשמך ויתובון לפולחנך בכל לבהון ובכל נפשהון בארע בעלי דבביהון
דישבי יתהון ויצלון קדמך לאפי אורח ארעהון דיהבתא לאבהתהון קרתא
דאתרעיתא וביתא דבניתי לשמך ושמעת השמים מכון שבתך את תפלתם
ואת תחנתם ועשית משפטם ותקביל מן שמיא מאתר בית שכינתך ית
צלותהון וית בעותהון ותתפרע עלבנהון וסלחת לעמך אשר חטאו לך
ולכל פשעיהם אשר פשעו בך ונתתם לרחמים לפני שביהם ורחמום ותשבוק
לעמך דחבו קדמך ולכל מרדיהון דמרדו במימרך ותתנינון לרחמין קדם
שביהון וירחמון עליהון כי עמך ונחלתך הם אשר הוצאת ממצרים מתוך
כור הברזל ארי עמך ואחסנתך אנון דאפיקתא ממצרים מגו כורא דברזלא
להיות עיניך פתחות אל תחנת עבדך ואל תחנת עמך ישראל לשמע אליהם
בכל קראם אליך למהוי רעוא קדמך לקבלא בעות עבדך ובעות עמך
ישראל לקבלא צלותהון בכל עדן דאנון מצלן קדמך כי אתה הבדלתם לך
לנחלה מכל עמי הארץ כאשר דברת ביד משה עבדך בהוציאך את אבתינו
ממצרים אדני יהוה ארי את אפרשתינון לך לאחסנא מכל עממי ארעא
כמא דמלילתא ביד משה עבדך באפקותך ית אבהתנא ממצרים יי אלהים

הפטרת יום טוב שלשמיני עצרת והוא שמיני בחג הסכות

ויהי ככלות שלמה להתפלל אל יהוה את כל התפלה והתחנה
הזאת קם מלפני מזבח יהוה מכרע על ברכיו וכפיו פרשות השמים והוה
כד שיצי שלמה לצלאה קדם יי ית כל צלותא ובעותא הדא קם מן קדם מדבחא
דיי מדהוה כריע על ברכוהי וידוהי פריסן בצלו לצית שמיא ויעמד ויברך

ללכת בכל דרכיו ומימנו ועבה ישראל כי אם שמר רק שמרו מאד להיטב לבבכם אלין

ויהיו ח׳ רפי וסימ׳ ויהיו דם ויהיו תואמים מלמטה [illegible] ויהיו לאות ויהיו על [illegible] ויהיו דברי אלה אשר התחננתי [illegible] ויהיו מושלים [illegible] ויהיו האנשים ויהיו כערים [illegible] ויהיו [illegible] כאמר ויהיו [illegible] ויהיו [illegible] לנפשך וחד ויהיו הנבא [illegible]

את כל קהל ישראל קול גדול לאמר: וקם ובריך ית כל קהלא דישראל בקל רב
למימר: ברוך יהוה אשר נתן מנוחה לעמו ישראל ככל אשר דבר לא נפל ג
דבר אחד מכל דברו הטוב אשר דבר ביד משה עבדו: בריך יי׳ דיהב נייחא
לעמיה ישראל ככל דמליל לא בטיל פתגמא חד מכל פתגמוהי תקניא דמליל
ביד משה עבדיה: יהי יהוה אלהינו עמנו כאשר היה עם אבתינו אל יעזבנו
ואל יטשנו: יהי מימרא דיי׳ אלהנא בסעדנא כמא דהוה בסעדא דאבהתנא
לא ישבקננא ולא ירחקיננא: להטות לבבנו אליו ללכת בכל דרכיו ולשמר ד ד
מצותיו וחקיו ומשפטיו אשר צוה את אבתינו: לאפנאה לבנא לדחלתיה
למהך בכל אורחן דתקנן קדמוהי ולמטר פקודוהי וקימוהי ודינוהי דפקיד
ית אבהתנא: ויהיו דברי אלה אשר התחננתי לפני יהוה קרבים אל יהוה אלהינו
יומם ולילה לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו:
ויהון פתגמי אלין דבעיתי מן קדם יי׳ מתקבלין קדם יי׳ אלהנא יימם ולילי למעבד
דין עבדיה ודין עמיה ישראל פתגם יום ביומיה: למען דעת כל עמי הארץ
כי יהוה הוא האלהים אין עוד: בדיל דידעון כל עממי ארעא ארי יי׳ הוא
אלהים לית עוד: והיה לבבכם שלם עם יהוה אלהינו ללכת בחקיו ולשמר
מצותיו כיום הזה: ויהי לבכון שלים בדחלתא דיי׳ אלהנא למהך בקימוהי
ולמטר פקודוהי כיומא הדין: והמלך וכל ישראל עמו זבחים זבח לפני
יהוה: ומלכא וכל ישראל עמיה מנכסין נכסת קודשין קדם יי׳: ויזבח שלמה
את זבח השלמים אשר זבח ליהוה בקר עשרים ושנים אלף וצאן מאה
ועשרים אלף ויחנכו את בית יהוה המלך וכל בני ישראל: ונכס שלמה
ית נכסת קודשיא דנכס קדם יי׳ תורי תרתין רבוא ותרין אלפין ועאנא תרתא עסרי
רבו וחנכו ית בית מקדשא דיי׳ מלכא וכל בני ישראל: ביום ההוא קדש המלך
את תוך החצר אשר לפני בית יהוה כי עשה שם את העלה ואת המנחה ה
ואת חלבי השלמים כי מזבח הנחשת אשר לפני יהוה קטן מהכיל את העלה
ואת המנחה ואת חלבי השלמים: ביומא ההוא קדיש מלכא ית גו דרתא דקדם
בית מקדשא דיי׳ ארי עבד תמן ית עלתא וית מנחתא וית תרבי נכסת קודשיא

ויעבד

את המנחה [illegible] ואת משבח העלה והעלה [illegible] מנחת קדש המלך [illegible] ועשן את הכבש [illegible] ויקדש שלמה [illegible] לבבכן [illegible] להטות לבבינו [illegible] למרכן [illegible] כפים.

186

ארי מדבחא דנחשא דקדם יי רחיק מלסובלא ית עלתא וית מנחתא וית תרבי נכסת קודשיא:
ויעש שלמה בעת ההוא את החג וכל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת עד נחל מצרים לפני
יהוה אלהינו שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום: ועבד שלמה בעדנא ההוא ית חגא וכל
ישראל עמיה קהל רב ממעלנא דחמת עד נחלא דמצרים קדם יי אלהנא שבעא יומין חנוכת ביתא
ושבעא יומין חגא ארבעת עסר יומין: ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך וילכו
לאהליהם שמחים וטובי לב על כל הטובה אשר עשה יהוה לדוד עבדו ולישראל עמו: ביומא
תמינאה שלח ית עמא ובריכו ית מלכא ואזלו לקרויהון כד חדן ושפיר לבהון על כל טבתא
דעבד יי לדוד עבדיה ולישראל עמיה:
9 ויהי ככלות שלמה לבנות את
בית יהוה ואת בית המלך ואת כל חשק שלמה אשר חפץ לעשות: והוה כד שיצי שלמה למבני
ית בית מקדשא דיי וית בית מלכא וית כל רעות שלמה דאתרעי למעבד: וירא יהוה אל
שלמה שנית כאשר נראה אליו בגבעון: ואתגלי יי לשלמה תנינות כמא דאתגלי ליה בגבעון:
ויאמר יהוה אליו שמעתי את תפלתך ואת תחנתך אשר התחננתה לפני הקדשתי את הבית הזה
אשר בניתה לשום שמי שם עד עולם והיו עיני ולבי שם כל הימים: ואמר יי ליה שמיע קדמי
צלותך ובעותך דבעיתא מן קדמי אקדישית ית ביתא הדין דבניתא לאשראה שכינתי תמן עד
עלמא ותהי שכינתי שריא ביה אסרעותי מתעבדא תמן כל יומיא: ואתה אם תלך כאשר לפני
הלך דוד אביך בתם לבב ובישר לעשות ככל אשר צויתיך חקי ומשפטי תשמר: ואת אם
תהך קדמי כמא דהליך דוד אבוך בקשיטות לבא ובתריצותא למעבד ככל דפקידתך
קימי ודיני תיטר: והקמתי את כסא ממלכתך על ישראל לעלם כאשר דברתי על דוד
אביך לאמר לא יכרת לך איש מעל כסא ישראל: ואקים ית כורסי מלכותך על
ישראל לעלם כמא דמלילית עם דוד אבוך למימר לא יפסוק לך גבר מעל כורסי מלכותא
דישראל: אם שוב תשבון אתם ובניכם מאחרי ולא תשמרו מצותי חקתי אשר נתתי
לפניכם והלכתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם: אם מיתב תתובון אתון
ובניכון מבתר פולחני ולא תטרון פקודי קיימי דיהבית קדמיכון ותהכון ותפלחון לטעות
עממיא ותסגדון להון: והכרתי את ישראל מעל פני האדמה אשר נתתי להם ואת הבית
אשר הקדשתי לשמי אשלח מעל פני והיה ישראל למשל ולשנינה בכל העמים: ואשיצי
ית ישראל מעל אפי ארעא דיהבית להון וית ביתא דאקדישית לשמי ארחיק מקביל
מימרי ויהי ישראל למתל ולשועי בכל עממיא: והבית הזה יהיה עליון כל עבר
עליו ישם ושרק ואמרו על מה עשה יהוה ככה לארץ הזאת ולבית הזה: וביתא הדין
דהוה עילאי יהי חרוב כל דיעבר עלוהי יכלי וינגד ויימרון על מא עבד יי כדין
לארעא הדא ולביתא הדין: ואמרו על אשר עזבו את יהוה אלהיהם אשר הוציא
את אבתם מארץ מצרים ויחזקו באלהים אחרים וישתחו להם ויעבדם על כן הביא וישתחוו
יהוה עליהם את כל הרעה הזאת: ויימרון על דשבקו ית פולחנא דיי אלההון דאפיק
ית אבהתהון מארעא דמצרים ואתקיפו בטעות עממיא וסגידו להון ופלחונון על כין
איתי יי עליהון ית כל בישתא הדא:

ויהי

ויהי מקצה עשרים שנה אשר בנה שלמה את שני הבתים את בית יהוה ואת בית המלך:
והוה מסוף עסרין שנין דבנא שלמה ית תרין בתיא ית בית מקדשא דיי וית בית מלכא:
חירם מלך צר נשא את שלמה בעצי ארזים ובעצי ברושים ובזהב לכל חפצו אז
יתן המלך שלמה לחירם עשרים עיר בארץ הגליל: חירם מלכא דצור סובר ית
שלמה באעי ארזין ובאעי בירוון ובדהבא לכל צורכיה בכין יהיב מלכא שלמה
לחירם עסרין קרוין בארע גלילא: ויצא חירם מצר לראות את הערים אשר נתן לו
שלמה ולא ישרו בעיניו: ונפק חירם מצור למסעד ית קרויא דיהב ליה שלמה ולא
כשרא בעינוהי: ויאמר מה הערים האלה אשר נתתה לי אחי ויקרא להם ארץ
כבול עד היום הזה: ואמר מא קרויא האלין דיהבתא לי אחי וקרא להון ארע כבול
עד יומא הדין: וישלח חירם למלך מאה ועשרים ככר זהב:
ושדר חירם למלכא מאה ועסרין ככרי דהבא: וזה דבר המס אשר העלה המלך
שלמה לבנות את בית יהוה ואת ביתו ואת המלוא ואת חומת ירושלם וא

ירושלם ואת חצר ואת מגדו ואת גזר׃ ודין פתגם מסקי מסין דמני מלכא
שלמה למבני ית בית מקדשא דיי וית ביתיה וית מריתא וית שורא דירושלם
וית חצור וית מגדו וית גזר׃ פרעה מלך מצרים עלה וילכד את גזר וישרפה
באש ואת הכנעני הישב בעיר הרג ויתנה שלחים לבתו אשת שלמה׃
פרעה מלכא דמצרים סליק וכבש ית גזר ואוקדה בנורא וית כנענאה דיתיב
בקרתא קטיל ויהבה מתנא לברתיה אתת שלמה׃ ויבן שלמה את גזר׃
ואת בית חרן תחתון׃ ובנא שלמה ית גזר וית בית חורון ארעאה׃ ואת בעלת ואת
תמר במדבר בארץ׃ וית בעלת וית תדמור במדברא בארעא׃ ואת כל ערי
המסכנות אשר היו לשלמה ואת ערי הרכב ואת ערי הפרשים ואת חשק
שלמה אשר חשק לבנות בירושלם ובלבנון ובכל ארץ ממשלתו׃ וית כל
קרוי בית אוצריא דהואה לשלמה וית קרוי רתכיא וית קרוי פרשיא וית
רעות שלמה דאתרעי למבני בירושלם ובלבנן ובכל ארע שלטניה׃ כל
העם הנותר מן האמרי החתי הפרזי החוי והיבוסי אשר לא מבני ישראל
המה׃ כל עמא דאשתאר מן אמוראי חתאי פרזאי חואי ויבוסאי דלא מבני
ישראל אינון׃ בניהם אשר נתרו אחריהם בארץ אשר לא יכלו בני ישראל
להחרימם ויעלם שלמה למס עבד עד היום הזה׃ בניהון דאשתארו בתריהון
בארעא דלא יכילו בני ישראל לגמרותהון ומנינון שלמה למסקי מסין עד
יומא הדין׃ ומבני ישראל לא נתן שלמה עבד כי הם אנשי המלחמה
ועבדיו ושריו ושלישיו ושרי רכבו ופרשיו׃ ומבני ישראל לא מני שלמה
למהוי פלחין ארי אנון גברי עבדי קרבא ועבדוהי ורברבוהי וגברוהי
ורבני רתכיה ופרשוהי׃ אלה שרי הנצבים אשר על
המלאכה לשלמה חמשים וחמש מאות הרדים בעם העשים במלאכה׃
אלין רבני אסטרטיגא דממנן על עבידתא דלשלמה חמיש מאה וחמשין
דמפלחין בעמא דעבדין בעבידתא׃ אך בת פרעה עלתה מעיר דוד אל ביתה
אשר בנה לה אז בנה את המלוא׃ ברם בת פרעה סליקת מקרתא דדוד לביתה
דבנא לה בכן בנא ית מליתא׃ והעלה שלמה שלש פעמים בשנה עלות

[illegible]

ושלמים על המזבח אשר בנה ליהוה והקטיר אתו אשר לפני יהוה ושלם את
הבית׃ ואסיק שלמה תלת זמנין בשתא עלון ונכסת קודשין על מדבחא דבנא
קדם יי ואקטר עלוהי קטורת בסמין דקדמוהי ושלים ית ביתא׃ ואני עשה המלך שלמה
בעציון גבר אשר את אלות על שפת ים סוף בארץ אדום׃ וספינתא עבד מלכא
שלמה בעציון גבר דעם אילות על כיף ימא דסוף בארעא דאדום׃ וישלח חירם
באני את עבדיו אנשי אניות ידעי הים עם עבדי שלמה׃ ושדר חירם בספינתא
ית עבדוהי גברין ספנין דאומנין למרדא בימא עם עבדי שלמה׃ ויבאו אופירה
ויקחו משם זהב ארבע מאות ועשרים ככר ויבאו אל המלך שלמה׃ ואתו
לאופיר ונסיבו מתמן ארבע מאה ועשרין ככרין ואיתיאו לות מלכא שלמה׃
ומלכת שבא שמעת את שמע שלמה לשם יהוה ותבא לנסתו בחידות׃
ומלכת שבא שמעת ית שימע שלמה ואתת לנסיותיה במתלין׃ ותבא ירושלמה
בחיל כבד מאד גמלים נשאים בשמים וזהב רב מאד ואבן יקרה ותבא אל שלמה
ותדבר אליו את כל אשר היה עם לבבה׃ ואתת לירושלם במשריין סגיאין לחדא
גמלין טעינין בסמין ודהב סגי לחדא ואבנין טבן ואתת לות שלמה ומלילת עמיה
ית כל דהוה עם לבה׃ ויגד לה שלמה את כל דבריה לא היה דבר נעלם מן המלך
אשר לא הגיד לה׃ וחוי לה שלמה ית כל פתגמהא לא הוה מדעם דאתכסא מן
מלכא דלא חוי לה׃ ותרא מלכת שבא את כל חכמת שלמה והבית אשר בנה׃
וחזת מלכת שבא ית כל חכמת שלמה וביתא דבנא׃ ומאכל שלחנו ומושב עבדיו
ומעמד משרתו ומלבשיהם ומשקיו ועלתו אשר יעלה בית יהוה ולא היה
בה עוד רוח׃ ומיכל פתוריה ואסחרות עבדוהי ומקם משמשנוהי ולבושיהון
ושקוהיה ועלותיה דמסיק בית מקדשא דיי׃ ולא אשתארת בה עוד רוח׃ ותאמר
אל המלך אמת היה הדבר אשר שמעתי בארצי על דבריך ועל חכמתך׃ ואמרת
למלכא קשטא הוה פתגמא דשמעית בארעי על פתגמך ועל חכמתך׃ ולא
האמנתי לדברים עד אשר באתי ותראנה עיני והנה לא הגד לי החצי הוספת
חכמה וטוב אל השמועה אשר שמעתי׃ ולא הימינית לפתגמיא עד דאתיתי וחזאה
עיני והא לא אתחוה לי פלגותא דחזיתי אוסיפתא חכמתא וטבותא על שמועתא דשמעית׃

[illegible]

וטוב ל׳ וסי׳ והנער שמואל הולך וגדל וטוב שאול בחור וטוב ואל הבקר רץ אברהם ומצא מרעה שמן וטוב הוסיף חכמה וטוב על השמועה אשר שמעתי וסי׳ לא טובה השמועה אשר שמעתי ובא בשכר השמועה ... בפיכון

אשרי אנשיך אשרי עבדיך אלה העומדים לפניך תמיד השמעים את חכמתך׃
טובי גובריך טובי עבדך אלין דקימין קדמך תדירא דשמעין ית חכמתך׃ יהי יהוה
ל׳ יהי חס אלהיך ברוך אשר חפץ בך לתתך על כסא ישראל באהבת יהוה את ישראל לעלם
ל׳ כתו׳ כפי וישימך למלך לעשות משפט וצדקה׃ יהי שמא דיי אלהך בריך דאתרעי בך למתנך על
כרסי מלכותא דישראל ברחמת יי ית ישראל לעלם ומנך למהוי מלכא למעבד
דין דקשוט וזכו׃ ותתן למלך מאה ועשרים ככר זהב ובשמים הרבה מאד
ב׳ וי׳ ואבן יקרה לא בא כבשם ההוא עוד לרב אשר נתנה מלכת שבא למלך שלמה׃
למלכת שבא ויהבת למלכא מאה ועסרין ככרי דהבא ובסמנין סגי לחדא ואבנין טבן לא אתו
כבסמניא האנון עוד לסגי דיהבת מלכת שבא למלכא שלמה׃ וגם אני חירם
אשר נשא זהב מאופיר הביא מאפיר עצי אלמגים הרבה מאד ואבן יקרה׃ ואף
ספינתא דחירם דמיתיא דהבא מאופיר איתיאת מאופיר אעי אלמגיא סגי לחדא
ל׳ ואבנין טבן׃ ויעש המלך את עצי האלמגים מסעד לבית יהוה ולבית המלך
וכנרות ונבלים לשרים לא בא כן עצי אלמגים ולא נראה עד היום הזה׃ ועבד
מלכא ית אעי אלמגיא סעיד לבית מקדשא דיי ולבית מלכא וכנריא ונבליא
לבני לוי לא אתו כין אעי אלמגיא ולא אתחזיאו עד יומא הדין׃ והמלך שלמה
ב׳ נתן למלכת שבא את כל חפצה אשר שאלה מלבד אשר נתן לה כיד המלך
שלמה ותפן ותלך לארצה היא ועבדיה׃ ומלכא שלמה יהב למלכת שבא ית כל
רעותה דשאילת בר מדמני לה כעותר ידא דמלכא שלמה ואתפניאת ואזלת
לארעה היא ועבדהא׃ ויהי משקל הזהב אשר בא לשלמה בשנה
אחת שש מאות ששים ושש ככר זהב׃ והוה מתקל דהבא דאתא לשלמה בשתא
ג׳ חדא שית מאה שתין ושית ככרי דהבא׃ לבד מאנשי התרים ומסחר הרכלים
ז׳ וכל מלכי הערב ופחות הארץ׃ בר מאגר אומניא וסחורת תגריא וכל מלכי סמכותא
ל׳ ושלטוני ארעא׃ ויעש המלך שלמה מאתים צנה זהב שחוט שש מאות זהב
יעלה על הצנה האחת׃ ועבד מלכא שלמה מתן תריסין דדהבא טבא שית מאה
דהבא מסק על תריסא חדא׃ ושלש מאות מגנים זהב שחוט שלשת מנים זהב
יעלה על המגן האחת ויתנם המלך בית יער הלבנון׃ ותלת מאה מגנין דדהבא

וכל מלכי ו׳ וסי׳ ויהי בשמע כל מלכי לבד מאנשי התרים וחביר וכל מלכי הארץ מבקשים את פני שלמה ולא נעשה ... ויראו כי אין שם ... שחוט ו׳ וסי׳ ויעש המלך שלמה מאתים צנה וחביר ... ושלש מאות מגנים וחביר ... התרים ג׳ וסי׳ ויהושע בן נון ... מאנשי התרים וחביר׃

טבא תלת מנן דהבא מסיק על מגינא חדא ומניינון מלכא בית מקירת מלכיא׃
ויעש המלך כסא שן גדול ויצפהו זהב מופז׃ ועבד מלכא כרסיא דשנא
רבא וחפהי דהבא טבא׃ שש מעלות לכסה וראש עגל לכסה מאחריו וידת
מזה ומזה אל מקום השבת ושנים אריות עמדים אצל הידות׃ שתא דרגין לכרסיא
וריש סגלגל לכרסיא מאחורוהי ואשרתא מכא ומכא על אתר מותבא ותרין
אריון קימין בסטר אשרתא׃ ושנים עשר אריים עומדים שם על שש המעלות
מזה ומזה לא נעשה כן לכל הממלכות׃ תרי עסר אריון קימין תמן על שתא דרגין
מכא ומכא לא אתעביד כין לכל מלכוותא׃ וכל כלי משקה המלך שלמה זהב
וכל כלי בית יער הלבנון זהב סגור אין כסף לא נחשב בימי שלמה למאומה׃
וכל מני משתיא למלכא שלמה דהבא וכל מני בית מקירת מלכא דהבא טבא
לית כספא לא אתחשיב ביומי שלמה למדעם׃ כי אני תרשיש למלך בים
עם אני חירם אחת לשלש שנים תבוא אני תרשיש נשאת כסף זהב שנהבים
וקפים ותכיים׃ ארי ספינת אפירקא למלכא בימא עם ספינתא דחירם חדא
לתלת שנין אתיא ספינת אפירקא טעינא דהב וכסף שן דפיל וקופין וטווסין׃
ויגדל המלך שלמה מכל מלכי הארץ לעשר ולחכמה׃ וסגי מלכא
שלמה מכל מלכי ארעא לעותר ולחכמה׃ וכל הארץ מבקשים את פני שלמה
לשמע את חכמתו אשר נתן אלהים בלבו׃ וכל דיירי ארעא בען למחזי ית
סבר אפי שלמה למשמע ית חכמתיה דיהב יי בלביה׃ והמה מביאים איש מנחתו
כלי כסף וכלי זהב ושלמות ונשק ובשמים סוסים ופרדים דבר שנה בשנה׃
ואנון מיתן גבר קרבניה מנין דכסף ומנין דדהב ולבושין ומני זינא ובסמנין
סוסון וכודנון גזירת שנא בשנא׃ ויאסף שלמה רכב ופרשים
ויהי לו אלף וארבע מאות רכב ושנים עשר אלף פרשים וינחם בערי הרכב ועם
המלך בירושלם׃ וכנש שלמה רתכין ופרשין והוה ליה אלף וארבע מאה רתכין
ותרי עסר אלפין פרשין ואשרינון בקרוי רתכיא בר מדהוה עם מלכא בירשלם׃
ויתן המלך את הכסף בירושלם כאבנים ואת הארזים נתן כשקמים אשר
בשפלה לרב׃ ויהב מלכא ית כספא בירשלם כאבניא וית ארזיא יהב כשקמיא

ואת בת ל׳ וסימ׳ ואת בת היענה והחילו ואת בת פרעה העלה וחביר והמלך שלמה ולא היה כה ולא
היה בן נשר זהב ולא היה מים לעדר ויקהלו ויחכו ברפוים כל מלכי האמרי ישבת המן ממחרת ולא היה כדם יוים לנגע ולא היה

189

דבשפילתא לסגי׃ ומוצא הסוסים אשר לשלמה ממצרים ומקוה סחרי המלך
יקחו מקוה במחיר׃ ומתפקין סוסותא דלשלמה ממצרים ומקוי תגרי מלכא זבנין
מקוי בדמין׃ ותעלה ותצא מרכבה ממצרים בשש מאות כסף וסוס בחמשים
ומאה וכן לכל מלכי החתים ולמלכי ארם בידם יצאו׃ וסלקא ונפקא רתכא ממצ׳
בשית מאה כספא וסוסותא במאה וחמשין וכין לכל מלכי חתאי ומלכי ארם
בדעותהון נפקין׃ והמלך שלמה אהב נשים נכריות רבות ואת
בת פרעה מואביות עמניות אדמיות צדניות חתית׃ ומלכא שלמה רחים נשין
בנת עממין סגיאין וית בת פרעה מואבאן עמונאן אדומאן צידונאן חתאן׃ מן
הגוים אשר אמר יהוה אל בני ישראל לא תבאו בהם והם לא יבאו בכם אכן
יטו את לבבכם אחרי אלהיהם בהם דבק שלמה לאהבה׃ מן עממיא דאמר יי׳
לבני ישראל לא תתערבון בהון ואנון לא יתערבון בכון דלמא יטעון ית לבבכון
בתר טעותהון בהון אתרעי שלמה למרחם׃ ויהי לו נשים שרות שבע מאות
ופלגשים שלש מאות ויטו נשיו את לבו׃ והואה ליה נשין מלכן שבע מאה
ולחינן תלת מאה ואטעיאה נשוהי ית לביה׃ ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו
את לבבו אחרי אלהים אחרים ולא היה לבבו שלם עם יהוה אלהיו כלבב דויד
אביו׃ והוה לעדן דסיב שלמה נשוהי אטעיאה ית לביה בתר טעות עממיא
ולא הוה לביה שלים בדחלתא דיי׳ אלהיה כלבא דדוד אבוהי׃ וילך שלמה אחרי
עשתרת אלהי צדנים ואחרי מלכם שקץ עמנים׃ ואזל שלמה בתר עשתרת
טעות צידונאי ובתר מלכום שקוץ עמונאי׃ ויעש שלמה הרע בעיני יהוה ולא
מלא אחרי יהוה כדוד אביו׃ ועבד שלמה דבישׁ קדם יי׳ ולא אשלים בתר דחלתא
דיי׳ כדוד אבוהי׃ אז יבנה שלמה במה לכמוש שקץ מואב בהר
אשר על פני ירושלם ולמלך שקץ בני עמון׃ בכין בנא שלמה במתא לכמוש
שקוץ מואבאי בטורא דעל אפי ירושלם ולמולך שקוץ בני עמון׃ וכן עשה לכל
נשיו הנכריות מקטירות ומזבחות לאלהיהן׃ וכן עבד לכל נשוהי בנת עממיא
מסקן בסמין ומדבחן לטעותהון׃ ויתאנף יהוה בשלמה כי נטה לבבו מעם יהוה
אלהי ישראל הנראה אליו פעמים׃ ותקיף רגזא דיי׳ בשלמה ארי אתפני לביה

ביום ההוא לפניו ואחריו ולא היה ולא היה דברו ראשון ל׳ ומאכל שלחנו ומושב עבדיו וחביר דבר היום ולא היה
כבשם ההוא דבר יום ולא היה לבן שלם עם יי׳ ולא היה מים למחנה ולא היה צר רע כביר ולא היה לחם לעם הארץ ויחוי ופצה
פה ומצפצף ולא היה בו דעת ולא היה בחוץ ולא היה לא יעדר למנחל׃

לאלהים ל' בלישנ' ורימו' ולקחת מבנותיו לבניך וזנו בנותיו והקריבו לעם לזבחי אלהיהם ב' בסימן וכן עשה לכל נשיו

מדחלתא דיי אלהא דישראל דאתגלי ליה תרתין זמנין: וצוה אליו על הדבר הזה
לבלתי לכת אחרי אלהים אחרים ולא שמר את אשר צוה יהוה: ופקיד עלוהי
על פתגמא הדין בדיל דלא למהך בתר טעות עממיא ולא נטר ית דפקיד ייי: ב' אחרי הבחורים ודין
ויאמר יהוה לשלמה יען אשר היתה זאת עמך ולא שמרת
בריתי וחקתי אשר צויתי עליך קרע אקרע את הממלכה מעליך ונתתיה
לעבדך: ואמר ייי לשלמה חלף דהות דא עמך ולא נטרתא פקודי וקימי דפקדית
עלך אעדאה אעדי ית מלכותך מנך ואתנינה לעבדך: אך בימיך לא אעשנה
למען דוד אביך מיד בנך אקרענה: ברם ביומך לא אעבדינה בדיל דוד אבוך
מיד ברך אעדינה: רק את כל הממלכה לא אקרע שבט אחד אתן לבנך למען
דוד עבדי ולמען ירושלם אשר בחרתי: לחוד ית מלכותא לא אעדי שבטא
חד אתין לברך בדיל דוד עבדי ובדיל ירושלם דאתרעיתי: ויקם
יהוה שטן לשלמה את הדד האדמי מזרע המלך הוא באדום: ואקים ייי סטן
לשלמה ית הדד אדומאה מזרעא דמלכא הוא באדום: ויהי בהיות דוד את אדום
בעלות יואב שר הצבא לקבר את החללים ויך כל זכר באדום: והוה כד הוה
דוד באדום כד סליק יואב רב חילא לחדלא קטיליא וקטל כל דכורא באדום:
כי ששת חדשים ישב שם יואב וכל ישראל עד הכרית כל זכר באדום: ארי
שתא ירחין יתיב תמן יואב וכל ישראל עד דשיצי כל דכורא באדום: ויברח
אדד הוא ואנשים אדמיים מעבדי אביו אתו לבוא מצרים והדד נער קטן: ועלק
אדד הוא וגברין אדומאין מעבדי אבוהי עמיה למיעל למצרים והדד ינוק זעיר:
ויקמו ממדין ויבאו פארן ויקחו אנשים עמם מפארן ויבאו מצרים אל פרעה
מלך מצרים ויתן לו בית ולחם אמר לו וארץ נתן לו: וקמו ממדין ואתו לפרן
ודברו עמהון גברין מפרן ואתו למצרים לות פרעה מלכא דמצרים ויהב ליה ביתא
ומזון אמר לספקא ליה וארעא יהב ליה: וימצא הדד חן בעיני פרעה מאד ויתן
לו אשה את אחות אשתו אחות תחפנס הגבירה: ואשכח הדד רחמין בעיני פרעה
לחדא ויהב ליה אתתא ית אחת אתתיה אחתה דתחפניס מלכתא: ותלד לו את אחות
תחפנס את גנבת בנו ותגמלהו תחפנס בתוך בית פרעה ויהי גנבת בית פרעה

ואנשים ג' וסימ' ואנשים מבני ישראל חמשים ומאה ... ויברח אדד הוא
... ואנשים ... ואנשים ... ואנשים:

בתוך בני פרעה׃ וילידת ליה אחתה דתחפנס ית גנובת בריה וחסלתיה תחפנס
בגו בית פרעה והוה גנובת רבי בית פרעה בגו בני פרעה׃ והדד שמע במצרים
כי שכב דוד עם אבתיו וכי מת יואב שר הצבא ויאמר הדד אל פרעה שלחני
ואלך אל ארצי׃ והדד שמע במצרים ארי שכיב דוד עם אבהתוהי וארי מית יואב
רב חילא ואמר הדד לפרעה שלחני ואהך לארעי׃ ויאמר לו פרעה כי מה אתה
חסר עמי והנך מבקש ללכת אל ארצך ויאמר לא כי שלח תשלחני׃ ואמר
ליה פרעה ארי מא את חסיר עמי דאת בעי למיזל לארעך ואמר לא ארי שלחא
תשלחינני׃ ויקם אלהים לו שטן את רזון בן אלידע אשר ברח מאת הדדעזר
מלך צובה אדניו׃ ואקים יי׳ ליה סטן ית רזון בר אלידע דערק מן קדם הדדעזר
מלכא דצובה רבוניה׃ ויקבץ עליו אנשים ויהי שר גדוד בהרג דוד אתם וילכו
דמשק וישבו בה וימלכו בדמשק׃ וכנש עלוהי גברין והוה רב משריתא כד קטל
דוד יתהון ואזלו לדמשק ויתיבו בה ומלכו בדמשק׃ ויהי שטן לישראל כל ימי
שלמה ואת הרעה אשר הדד ויקץ בישראל וימלך על ארם׃ והוה שטן לישר׳
כל יומי שלמה וית בשתא דעבד הדד ומריד בישר׳ ומלך על ארם׃
וירבעם בן נבט אפרתי מן הצרדה ושם אמו צרועה אשה אלמנה
עבד לשלמה וירם יד במלך׃ וירבעם בר נבט אפרתי מן צרודא ושום אמיה
צרועא איתתא ארמלתא עבדא לשלמה ארים ידיה במלכא׃ וזה הדבר אשר
הרים יד במלך שלמה בנה את המלוא סגר את פרץ עיר דוד׃ ודין פתגמא דארים
ידא במלכא שלמה בנא ית מליתא אחד ית תרעתא קרתא דדוד אבוהי׃ והאיש
ירבעם גבור חיל וירא שלמה את הנער כי עשה מלאכה הוא ויפקד אתו
לכל סבל בית יוסף׃ וגברא ירבעם גיבר חילא וחזא שלמה ית עולימא ארי
עביד עבידתא הוא ומניתיה לכל מסקי מסין דבית יוסף׃ ויהי
בעת ההיא וירבעם יצא מירושלם וימצא אתו אחיה השילני הנביא בדרך
והוא מתכסה בשלמה חדשה ושניהם לבדם בשדה׃ והוה בעדנא ההוא וירבעם
נפק מירושלם ואשכח יתיה אחיה שילונאה נביא באורחא והוא מתכסי בכסותא
חדתא ותרויהון בלחודיהון בחקלא׃ ויתפש אחיה בשלמה החדשה אשר עליו

ויקרעה שנים עשר קרעים ואחד אחיה בכסותא חדתא דעלוהי וסדקה לתרי
עסר סדקין ויאמר לירבעם קח לך עשרה קרעים כי כה אמר יהוה אלהי ישראל
הנני קרע את הממלכה מיד שלמה ונתתי לך את עשרה השבטים ואמר לירבעם
סב לך עסרה סדקין ארי כדנן אמר יי אלהא דישראל האנא מעדי ית מלכותא מידא
דשלמה ואתין לך ית עסרה שבטין והשבט האחד יהיה לו למען עבדי דוד
ולמען ירושלם העיר אשר בחרתי בה מכל שבטי ישראל ושבטא חד יהי
ליה בדיל עבדי דוד ובדיל ירושלם קרתא דאתרעיתי בה מכל שבטיא דישראל
יען אשר עזבוני וישתחוו לעשתרת אלהי צדנין לכמוש אלהי מואב ולמלכם
אלהי בני עמון ולא הלכו בדרכי לעשות הישר בעיני וחקתי ומשפטי כדוד אביו
חלף דשבקו פלחני וסגידו לעשתרת טעות צידונאי לכמוש טעות מואב
ולמלכם טעות בני עמון ולא הליכו באורחן דתקנן קדמי למעבד דכשר קדמי
וקימי ודיני כדוד אבוהי ולא אקח את כל הממלכה מידו כי נשיא אשתנו
כל ימי חייו למען דוד עבדי אשר בחרתי אתו אשר שמר מצותי וחקתי ולא
אסב ית כל מלכותא מניה ארי מלכא אשויניה כל יומי חיוהי בדיל דוד עבדי
דאתרעיתי ביה דנטר פקודי וקימי ולקחתי המלוכה מיד בנו ונתתיה לך את
עשרת השבטים ואסב מלכותא מיד בריה ואתנה לך ית עסרה שבטין ולבנו
אתן שבט אחד למען היות ניר לדויד עבדי כל הימים לפני בירושלם העיר
אשר בחרתי לי לשום שמי שם ולבריה אתין שבטא חד בדיל לקימא מלכו
לדוד עבדי כל יומיא קדמי בירושלם קרתא דאתרעיתי בה לאשראה שכינתי
תמן ואתך אקח ומלכת בכל אשר תאוה נפשך והיית מלך על ישראל ויתך
אקריב ותמלוך בכל דרעיא נפשך ותהי מלכא על ישראל והיה אם תשמע
את כל אשר אצוך והלכת בדרכי ועשית הישר בעיני לשמור חקותי ומצותי
כאשר עשה דוד עבדי והייתי עמך ובניתי לך בית נאמן כאשר בניתי לדוד
ונתתי לך את ישראל ויהי אם תקבל את כל דאפקדינך ותהך באורחן
דתקנן קדמי ותעביד דכשר קדמי למיטר קימי ופקודי כמא דעבד דוד עבדי
ויהי מימרי בסעדך ואקים לך מלכו קיימא כמא דקיימית לדוד ואתין לך ית ישראל

[illegible]

ואענה את זרע דוד למען זאת אך לא כל הימים ואעני ית זרעא דדוד בדיל
דא ברם לא כל יומיא׃ ויבקש שלמה להמית את ירבעם ויקם
ירבעם ויברח מצרים אל שישק מלך מצרים ויהי במצרים עד מות שלמה׃
ובעא שלמה למקטל ית ירבעם וקם ירבעם וערק למצרים לות שישק מלכא
דמצרים והוה במצרים עד דמית שלמה׃ ויתר דברי שלמה וכל אשר עשה
וחכמתו הלא הם כתובים על ספר דברי שלמה׃ ושאר פתגמי שלמה וכל דעבד
וחכמתיה הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי שלמה׃ והימים אשר מלך שלמה
בירושלם על כל ישראל ארבעים שנה׃ ויומיא דמלך שלמה בירושלם על
כל ישראל ארבעין שנין׃ וישכב שלמה עם אבתיו ויקבר בעיר דוד אביו וימלך
רחבעם בנו תחתיו׃ ושכיב שלמה עם אבהתוהי ואתקבר בקרתא דדוד אבוהי
ומלך רחבעם בריה תחותוהי׃ 12 וילך רחבעם שכם כי שכם
בא כל ישראל להמליך אתו׃ ואזל רחבעם לשכם ארי לשכם אתו כל ישראל
לאמלכא יתיה׃ ויהי כשמע ירבעם בן נבט והוא עודנו במצרים אשר ברח
מפני המלך שלמה וישב ירבעם במצרים׃ והוה כד שמע ירבעם בר נבט והוא
עד כען במצרים דערק מן קדם מלכא שלמה ויתיב ירבעם במצרים׃ וישלחו
ויקראו לו ויבא ירבעם וכל קהל ישראל וידברו אל רחבעם לאמר׃ ושלחו
וקרו ליה ואתא ירבעם וכל קהלא דישראל ומלילו עם רחבעם למימר׃ אביך
הקשה את עלנו ואתה עתה הקל מעבדת אביך הקשה ומעלו הכבד אשר
נתן עלינו ונעבדך׃ אבוך אקשי ית נירנא ואת כען אקיל מפלחנא דאבוך קשיא
ומניריה תקיפא דיהב עלנא ונפלחינך׃ ויאמר אליהם לכו עד שלשה ימים
ושובו אלי וילכו העם׃ ואמר להון איזילו אוריכו עד תלתא יומין ותובו לותי
ואזלו עמא׃ ויועץ המלך רחבעם את הזקנים אשר היו עמדים את פני שלמה
אביו בהיותו חי לאמר איך אתם נועצים להשיב את העם הזה דבר׃ ואתמליך
מלכא רחבעם ית סביא דהוו משמשין קדם שלמה אבוהי כד הוה קיים למימר
איכדין אתון מתמלכין לאתבא ית עמא הדין פתגמא׃ וידבר אליו לאמר אם
היום תהיה עבד לעם הזה ועבדתם ועניתם ודברת אליהם דברים טובים והיו

[illegible]

ביהו ב חל וסימ׳ ויועץ המלך רחבעם את הזקנים איך אתם נועצים ודבר׳ ימ׳ כי היהו עוזר בחיל המלחמה׃ נועצים ה׳
וסימ׳ ויועץ המלך רחבעם וחביר׳ דדב׳ הימ׳ ויאמר אלהם מה אתם נועצים וחביר׳ דדבר׳ הימ׳ ואת נועצים חכמה׃

לך עבדים כל הימים׃ ומלילו עמיה למימר אם יומא דין תתרעי לעמא הדין
ותפלחינון ותתבעי מנהון מלין טבין ותמליל עמהון פתגמין תקנין ויהון לך עבדין כל
יומיא׃ ויעזב את עצת הזקנים אשר יעצהו ויועץ את הילדים אשר גדלו אתו
אשר העמדים לפניו׃ ושבק ית מלכא דסביא דמלכוהי ואתמליך בינקיא
דרביאו עמיה דמשמשין קדמוהי׃ ויאמר אליהם מה אתם נועצים ונשיב דבר
את העם הזה אשר דברו אלי לאמר הקל מן העל אשר נתן אביך עלינו׃ ואמר ג
להון מא אתון מתמלכין ונתיב פתגמא ית עמא הדין דמלילו עמי למימר אקיל
מן נירא דיהב אבוך עלנא׃ וידברו אליו הילדים אשר גדלו אתו לאמר כה
תאמר לעם הזה אשר דברו אליך לאמר אביך הכביד את עלנו ואתה הקל ב ג
מעלינו כה תדבר אליהם קטני עבה ממתני אבי׃ ומלילו עמיה ינקיא דרביאו
עמיה למימר כדין תימר לעמא הדין דמלילו עמך למימר אבוך אתקיף ית נירנא
ואת אקיל מננא כדין תמליל עמהון חלשותי תקיפא מתורי מותניה דאבא׃
ועתה אבי העמיס עליכם על כבד ואני אסיף על עלכם אבי יסר אתכם ו
בשוטים ואני איסר אתכם בעקרבים׃ וכען אבא רמא עליכון ניר תקיף ואנא כת
אוסיף על נירכון אבא רדא יתכון בשרביטין ואנא ארדי יתכון במורגנין׃ ויבא ויבוא
ירבעם וכל העם אל רחבעם ביום השלישי כאשר דבר המלך לאמר שובו ג
אלי ביום השלישי׃ ואתא ירבעם וכל עמא ביומא לות רחבעם ביומא תליתאה
כמא דמליל מלכא למימר תובו לותי ביומא תליתאה׃ ויען המלך את העם
קשה ויעזב את עצת הזקנים אשר יעצהו׃ ואתיב מלכא ית עמא פתגמין
קשין ושבק ית מלכא דסביא דמלכוהי׃ וידבר אליהם כעצת הילדים לאמר
אבי הכביד את עלכם ואני אסיף על עלכם אבי יסר אתכם בשוטים ואני
איסר אתכם בעקרבים׃ ומליל עמהון כמלכא דינקיא למימר אבא אתקיף
ית נירכון ואנא אוסיף על נירכון אבא רדא יתכון בשרביטין ואנא ארדי
יתכון במורגנין׃ ולא שמע המלך אל העם כי היתה סבה מעם יהוה למען הקים ל א
את דברו אשר דבר יהוה ביד אחיה השילני אל ירבעם בן נבט׃ ולא קביל
מלכא מן עמא ארי הות פלוגתא מן קדם יי׳ בדיל לקימא ית פתגמיה דמליל של

ועבדים ה׳ וסימ׳ ואם יפנה לבבך והיה אם שכח תשכח ופן תשא עיניך השמימה ועניתם ודברת אליהם דברים טובים׃
אסיף ל׳ ב׳ וסימ׳ וידברו אליו הילדים ולא אסיף להגיעך ועתה אבי העמיס וידבר אלהים כעצת ולא אסיף להקטיר בטעמי אחאב
הרביע וג׳ חל׳ ואחז וסימ׳ לא אסף לקלל עוד כי בפרו לא אסף עוד ראות פניך האוסף לצאת למלחמה כי לכן ושלא אוסיף כה״ב׃

לא שמענו ... וירא כל איש ישראל לא שמענו ... וכל ישראל ... רגמו ... כופר

192

ביד אחיה שילונאה על ירבעם בר נבט: וירא כל ישראל כי לא שמע המלך
אליהם וישבו העם את המלך דבר לאמר מה לנו חלק בדוד ולא נחלה בבן ישי
איש לאהליך ישראל עתה ראה ביתך דוד וילך ישראל לאהליו: וחזו כל ישראל
ארי לא קביל מלכא מנהון ואתיבו עמא ית מלכא פתגמא למימר מא לנא חולק
בדוד ולא אחסנא בבר ישי גבר לקרויה ישראל כען מלוך על אנש ביתך דוד ואזל
ישראל לקרווהי: ובני ישראל היושבים בערי יהודה וימלך עליהם רחבעם:
ובני ישראל דיתבין בקרויא דבית יהודה ומלך עליהון רחבעם: וישלח המלך
רחבעם את אדרם אשר על המס וירגמו כל ישראל בו אבן וימת והמלך
רחבעם התאמץ לעלות במרכבה לנוס ירושלם: ושלח מלכא רחבעם ית
אדורם דממנא על מסקי מסין ורגמו כל ישראל יתיה באבנא ומית ומלכא רחבעם
אתקף למסק ברתכא לירשלם: ויפשעו ישראל בבית דוד עד היום הזה: ומרדו
ישראל בבית דוד עד יומא הדין: ויהי כשמע כל ישראל כי שב ירבעם וישלחו
ויקראו אתו אל העדה וימליכו אתו על כל ישראל לא היה אחרי בית דוד
זולתי שבט יהודה לבדו: והוה כד שמעו כל ישראל ארי תב ירבעם ושלחו
וקרו יתיה לכנשתא ואמליכו יתיה על כל ישראל לא הוה בתר בית דוד אלהין שבטא
דבית יהודה בלחודוהי: ויבאו רחבעם ירושלם ויקהל את כל בית יהודה ואת
שבט בנימן מאה ושמנים אלף בחור עשה מלחמה להלחם עם בית ישראל
להשיב את המלוכה לרחבעם בן שלמה: ואתא רחבעם לירשלם וכנש ית
כל דבית יהודה וית שבטא דבית בנימן מאה ותמנן אלפין גבר גיבר גברי
עבדי קרבא לאגחא קרבא עם בית ישראל לאתבא ית מלכותא לרחבעם בר
שלמה: ויהי דבר האלהים אל שמעיה איש האלהים לאמר:
והוה פתגם נבואה מן קדם יי עם שמעיה נביא דיי למימר: אמר אל רחבעם בן
שלמה מלך יהודה ואל כל בית יהודה ובנימן ויתר העם לאמר: אימר לרחבעם
בר שלמה מלך שבטא דבית יהודה ולכל דבית יהודה ובנימן ושאר עמא למימר:
כה אמר יהוה לא תעלו ולא תלחמון עם אחיכם בני ישראל שובו איש לביתו
כי מאתי נהיה הדבר הזה וישמעו את דבר יהוה וישבו ללכת כדבר יהוה:

וישבו י׳ ... ויקחו כורש ... וישבו אתכן מבור הקירה וישבו את העבדים לאהליך
... דמלכי ... וילכו ... משה ... ודברי ימי ... דוד היום:

ואת האחד וסי' את אשר ... ועשה הכהן והלוים ... ב' כתב בשופר ... ולא נשאר
והעמיד ושא לבגעיה ... שמעון שלמה יבאו ... בדקיון

כדנן אמר יי לא תסקון ולא תגיחון קרב עם אחיכון בני ישראל תובו גבר לביתיה
ארי מן קדם מימרא דיהוה פתגמא הדין וקבילו ית פתגמא דיי ותבו למיזל כפתגמא
דיי׃ ויבן ירבעם את שכם בהר אפרים וישב בה ויצא משם
ויבן את פנואל׃ ובנא ירבעם ית שכם בטורא דבית אפרים ויתיב בה ונפק מתמן
ובנא ית פנואל׃ ויאמר ירבעם בלבו עתה תשוב הממלכה לבית דוד׃ ואמר ירבעם
בלביה כען דלמא תתוב מלכותא לבית דוד׃ אם יעלה העם הזה לעשות
זבחים בבית יהוה בירושלם ושב לב העם הזה אל אדניהם אל רחבעם מלך
יהודה והרגני ושבו אל רחבעם מלך יהודה׃ אם יסק עמא הדין למעבד נכסת
קודשין בבית מקדשא דיי בירושלם ויתפני לביה דעמא הדין בתר רבונהון
בתר רחבעם מלך שבטא דבית יהודה ויקטלונני ויתנבון לות רחבעם מלך שבטא
דבית יהודה׃ ויועץ המלך ויעש שני עגלי זהב ויאמר אליהם רב לכם מעלות
ירושלם הנה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים׃ ואתמליך מלכא
ועבד תרין עגלי דהבא ואמר להון סגיא לכון אורחא מלמיסק לירושלם
האלין דחלתך ישראל דאסקוך מארעא דמצרים׃ וישם את האחד בבית אל ואת
האחד נתן בדן׃ ושוי ית חד בבית אל וית חד יהב בדן׃ ויהי הדבר הזה לחטאת
וילכו העם לפני האחד עד דן׃ והוה פתגמא הדין לחובא ואזלו עמא קדם חד
עד דן׃ ויעש את בית במות ויעש כהנים מקצות העם אשר לא היו מבני לוי׃
ועבד ית בית במן ועבד כומרין מקצת עמא דלא הוו מבני לוי׃ ויעש ירבעם
חג בחדש השמיני בחמשה עשר יום לחדש כחג אשר ביהודה ויעל על המזבח
כן עשה בבית אל לזבח לעגלים אשר עשה והעמיד בבית אל את כהני הבמות
אשר עשה׃ ועבד ירבעם חגא בירחא תמינאה בחמישת עסרא יומא לירחא
כחגא דבשיבט יהודה ואסיק על איגורא כין עבד בבית אל לדבחא לעגליא
דעבד ואקים בבית אל ית כומרי במתא דעבד׃ ויעל על המזבח אשר עשה בבית אל
בחמשה עשר יום בחדש השמיני בחדש אשר בדא מלבו ויעש חג לבני ישראל
ויעל על המזבח להקטיר׃ ואסיק על איגורא דעבד בבית אל בחמישת עסרא יומא
לירחא תמינאה בירחא דבדא מרעותיה ועבד חגא לבני ישראל וסליק על איגורא

חמר סלונ צלבו ו
ב חד מל וחד חס על ... אסרב מל
ד
ל
ג צפונ שופר ... ושא ... בגעיה

להשיבה ג' וסי' ... להשיבה ולא יוכל להשיבה ... עגל ידו ... ויזרח לו ויאמר גם ...
... משם ... ויצא משם ופגע ... יפריד׃

13 לאקטרא׃ והנה איש אלהים בא מיהודה בדבר יהוה אל בית אל
וירבעם עמד על המזבח להקטיר׃ והא נביא דיי׳ אתא משיבט יהודה בפתגמא
דיי׳ לבית אל וירבעם קאים על איגורא לאקטרא׃ ויקרא על המזבח בדבר יהוה
ויאמר מזבח מזבח כה אמר יהוה הנה בן נולד לבית דוד יאשיהו שמו וזבח
עליך את כהני הבמות המקטירים עליך ועצמות אדם ישרפו עליך׃ ואתנבי
על איגורא בפתגמא דיי׳ ואמר מדבחא מדבחא כדנן אמר יי׳ הא ברא מתיליד
לבית דוד יאשיה שמיה ויכוס עלך ית כמרי במתא דאסיקו בסמין עלך וגרמי
אנשא יוקדון עלך׃ ונתן ביום ההוא מופת לאמר זה המופת אשר דבר יהוה
הנה המזבח נקרע ונשפך הדשן אשר עליו׃ ויתין ביומא ההוא אתא למימר
דא אתא דאתדעון דשלחני יי׳ הא מדבחא מתבזע ומשתפיך קטמא דעלוהי׃
ויהי כשמע המלך את דבר איש האלהים אשר קרא על המזבח בבית אל
וישלח ירבעם את ידו מעל המזבח לאמר תפשהו ותיבש ידו אשר שלח עליו
ולא יכל להשיבה אליו׃ והוה כד שמע מלכא ית פתגמא דנביא דיי׳ דאתנבי
על איגורא בבית אל ואושיט ירבעם ית ידיה מעלוי מדבחא למימר אחדוהי
ויבישת ידיה דאושיט עלוהי ולא יכיל לאתבותה ליה׃ והמזבח נקרע וישפך
הדשן מן המזבח כמופת אשר נתן איש האלהים בדבר יהוה׃ ומדבחא אתבזע
ואשתפיך קטמא מן מדבחא כאתא דיהב נביא דיי׳ בפתגמא דיי׳׃ ויען המלך
ויאמר אל איש האלהים חל נא את פני יהוה אלהיך והתפלל בעדי ותשב
ידי אלי ויחל איש האלהים את פני יהוה ותשב יד המלך אליו ותהי כבראשנה׃
ואתיב מלכא ואמר לנביא דיי׳ צלי כען קדם יי׳ אלהך ובעי מן קדמוהי ותתוב ידי
לי וצלי נביא דיי׳ קדם יי׳ ותבת ידא דמלכא ליה והוית כד בקדמיתא׃ וידבר המלך
אל איש האלהים באה אתי הביתה וסעדה ואתנה לך מתת׃ ומליל מלכא
עם נביא דיי׳ עול עמי לביתא וסעוד ואתין לך מתנא׃ ויאמר איש האלהים
אל המלך אם תתן לי את חצי ביתך לא אבא עמך ולא אכל לחם ולא אשתה
מים במקום הזה׃ ואמר נביא דיי׳ למלכא אם תתין לי ית פלגות ביתך לא
איעול עמך ולא איכול לחמא ולא אשתי מיא באתרא הדין׃ כי כן צוה אתי

לא כיון דאיתבהון מן ג לא ולא ולא ט מנה למשיפיהון ומיחוי וכי לא תעתחויך למלהיך לא תגנבו ולא תכחשו לא איש א ויכזב
לא תחבלו בתכי ממכרו לא יעצך ולא ישא לא ירעכן ולא ימטען לא דכאו עד היום הזה לא עשר ולא יקים חילן לא שלוו ולא

בדבר יהוה לאמר לא תאכל לחם ולא תשתה מים ולא תשוב בדרך אשר הלכת׃
אריכין פקיד יתי בפתגמא דיי למימר לא תיכול לחמא ולא תשתי מיא ולא תתוב
באורחא דאזלתא׃ וילך בדרך אחר ולא שב בדרך אשר בא בה אל בית אל׃
ואזל באורח אחרי ולא תב באורחא דאתא בה לבית אל׃ ונביא אחד ו
זקן ישב בבית אל ויבוא בנו ויספר לו את כל המעשה אשר עשה איש האלהים
היום בבית אל את הדברים אשר דבר אל המלך ויספרום לאביהם׃ ונביא
שקרא אחר סבא יתיב בבית אל ואתא בריה ואשתעי ליה ית כל עובדא דעבד
נביא דיי יומא דין ית פתגמיא דמליל עם מלכא ואשתעיאונון לאבוהון׃
וידבר אליהם אביהם אי זה הדרך הלך ויראו בניו את הדרך אשר הלך
איש האלהים אשר בא מיהודה׃ ומליל עמהון אבוהון באידא אורחא אזל
ואחזיאו בנוהי ית אורחא דאזל נביא דיי דאתא משבט יהודה׃ ויאמר אל
בניו חבשו לי החמור ויחבשו לו החמור וירכב עליו׃ ואמר לבנוהי זרזו לי
חמרא וזריזו ליה חמרא ורכיב עלוהי׃ וילך אחרי איש האלהים וימצאהו י
ישב תחת האלה ויאמר אליו האתה איש האלהים אשר באת מיהודה
ויאמר אני׃ ואזל בתר נביא דיי ואשכחיה יתיב תחות בטמא ואמר ליה
האת נביא דיי דאתיתא משבט יהודה ואמר אנא׃ ויאמר אליו לך אתי
הביתה ואכל לחם׃ ואמר ליה איתא עמי לביתא ואיכול לחמא׃ ויאמר לא יח לך
אוכל לשוב אתך ולבוא אתך ולא אכל לחם ולא אשתה אתך מים במקום פיזן
הזה׃ ואמר ליה לא אכול למתב עמך ולמיעל עמך ולא איכול לחמא ולא מ׳ ג׳ לא
אשתי עמך מיא באתרא הדין׃ כי דבר אלי בדבר יהוה לא תאכל לחם ולא ולא ולא
תשתה שם מים לא תשוב ללכת בדרך אשר הלכת בה׃ ארי גזירא עלי בפתגמא דיי ללכת
לא תיכול לחמא ולא תשתי תמן מיא ולא תתוב למיזל באורחא דאזלתא בה׃
ויאמר לו גם אני נביא כמוך ומלאך דבר אלי בדבר יהוה לאמר השבהו ל׳ חס
אתך אל ביתך ויאכל לחם וישת מים כחש לו׃ ואמר ליה אף אנא נביא ה׳ רפי
כותך ומלאכא מליל עמי בפתגמא דיי למימר אתיביה עמך לביתא ויכול
לחמא וישתי מיא כדיב ליה׃ וישב אתו ויאכל לחם בביתו וישת מים׃ ותב

ויאמר רפי ועתי מעיר בכון זרען לי ויאמר אתה מר עשר גם אני כמוך כמוך יכוח דודי לבטו׃

שקטו הזה הלין ראשי פיהו יובל היא שנת החמשים ויאמר יגר אר אמר כי ארחוסר אלהן גפריה ומלח שרפה כל ארצה וחיל
תעס יהו יהושע לא עשה כן פרקן דוה אותם ים לימה ח כי ביתך ויאמר לא לא חומל לשוב אתך על אשר לא שמעו בקול
מכף רגל ועד ראש אין בו מתם כושי ידון כי חמרים ויעל

עמיה ואכל לחמא בביתיה ושתי מיא׃ ויהי הם ישבים אל השלחן ויהי
דבר יהוה אל הנביא אשר השיבו׃ והוה עד דאנון מסחרין על פתורא והוה פתגם
נבואה מן קדם יי׳ עם נביא דאתביה׃ ויקרא אל איש האלהים אשר בא מיהודה
לאמר כה אמר יהוה יען כי מרית פי יהוה ולא שמרת את המצוה אשר צוך
יהוה אלהיך׃ ואתנבי על נביא דיי׳ דאתא משיבט יהודה למימר כדנן אמר יי׳
חלף דסריבתא על מימרא דיי׳ ולא נטרתא ית תפקידתא דפקדך יי׳ אלהך׃ ותשב
ותאכל לחם ותשת מים במקום אשר דבר אליך אל תאכל לחם ואל תשת מים
לא תבוא נבלתך אל קבר אבתיך׃ ותבתא ואכלתא לחמא ושתיתא מיא באתרא
דמליל עמך לא תיכול לחמא ולא תשתי מיא לא תתכניש נבילתך לקבורא
דאבהתך׃ ויהי אחרי אכלו לחם ואחרי שתותו ויחבש לו החמור לנביא אשר
השיבו׃ והוה בתר דאכל לחמא ובתר דשתא וזריז ליה חמרא לנביא דאתביה׃
וילך וימצאהו אריה בדרך וימיתהו ותהי נבלתו משלכת בדרך והחמור
עמד אצלה והאריה עמד אצל הנבלה׃ ואזל ואשכחיה אריא באורחא וקטליה
והות נבילתיה רמיא באורחא וחמרא קאים לקבלה ואריא קאים בסטר נבילתא׃
והנה אנשים עברים ויראו את הנבלה משלכת בדרך ואת האריה עמד
אצל הנבלה ויבאו וידברו בעיר אשר הנביא הזקן ישב בה׃ והא גבריא
עברין וחזו ית נבילתא רמיא באורחא וית אריא קאים בסטר נבילתא ואתו
ומלילו בקרתא דנביא שקרא סבא יתיב בה׃ וישמע הנביא אשר השיבו מן
הדרך ויאמר איש האלהים הוא אשר מרה את פי יהוה ויתנהו יהוה לאריה
וישברהו וימתהו כדבר יהוה אשר דבר לו׃ ושמע נביא דאתביה מן אורחא
ואמר נביא דיי׳ הוא דסריב על מימרא דיי׳ ומסריה יי׳ לאריא ותבריה וקטליה
כפתגמא דיי׳ דמליל עמיה׃ וידבר אל בניו לאמר חבשו לי את החמור ויחבשו׃
ומליל עם בנוהי למימר זריזו לי ית חמרא וזריזו׃ וילך וימצא את נבלתו
משלכת בדרך והחמור והאריה עמדים אצל הנבלה לא אכל האריה את הנבלה
ולא שבר את החמור׃ ואזל ואשכח ית נבילתא רמיא באורחא וחמרא ואריא
קימין בסטר נבילתא לא אכל אריא ית נבילתא ולא תבר ית חמרא׃ וישא

ידעו ב׳ וסי׳ למען ידעו דרתיכם כי בסכות. קומי נא והשתנית ולא ידעו ירעיפו כל כלם את וחמוריהם כל ועילו ממזרח שמש וממערב
ולא ילמוד עוד ויחטמון חורים במזכותם כאן ימר הפקדך כל תפלה במ׳ תחנה תשמע שניהם בדברי הימ׳ למען ידעון

הנביא את נבלת איש האלהים וינחהו אל החמור וישבהו ויבא אל עיר
הנביא הזקן לספד ולקברו׃ ונטל נביא שקרא ית נבילתא דנביא דיי׳ ואחתיה
על חמרא ואתביה ואתא לקרתא דנביא שקרא סבא למספד עלוהי ולמקבר
יתיה׃ וינח את נבלתו בקברו ויספדו עליו הוי אחי׃ ואחית ית נבלתיה בקבריה
וספדו עלוהי וי על אחי׃ ויהי אחרי קברו אתו ויאמר אל בניו לאמר במותי
וקברתם אתי בקבר אשר איש האלהים קבור בו אצל עצמתיו הניחו את עצמתי׃
והוה בתר דקברו יתיה ואמר לבנוהי למימר כד אמות ותקברון יתי בקברא
דנביא דיי׳ דקביר ביה בסטר גרמוהי אחיתו ית גרמי׃ כי היה יהיה הדבר אשר
קרא בדבר יהוה על המזבח אשר בבית אל ועל כל בתי הבמות אשר בערי
שמרון׃ ארי אתקימא יתקיים פתגמא דאתנבי בפתגמא דיי׳ על איגורא
דבבית אל ועל כל בתי במתא דבקרוי שמרון׃ אחר הדבר הזה לא
שב ירבעם מדרכו הרעה וישב ויעש מקצות העם כהני במות החפץ ימלא
את ידו ויהי כהני במות׃ בתר פתגמא הדין לא תב ירבעם מאורחיה בישתא
ותב ועבד קית מן עמא כמרי במתא דירעי מקריב ית קורבנא והון כמרין
לבמתא׃ ויהי בדבר הזה לחטאת בית ירבעם ולהכחיד ולהשמיד מעל פני
האדמה׃ והוה פתגמא הדין לחובי בית ירבעם ולגמרא ולשיצאה מעל אפי
ארעא׃ בעת ההיא חלה אביה בן ירבעם׃ בעדנא ההוא
מרע אביה בר ירבעם׃ ויאמר ירבעם לאשתו קומי נא והשתנית ולא ידעו
כי אתי אשת ירבעם והלכת שלה הנה שם אחיה הנביא הוא דבר עלי
למלך על העם הזה׃ ואמר ירבעם לאתתיה קומי כען ותשתני ולא ידעון
דאת אתת ירבעם ותהכין לשילו הא תמן אחיה נביא הוא מליל עלי למהוי
מלכא על עמא הדין׃ ולקחת בידך עשרה לחם ונקדים ובקבק דבש
ובאת אליו הוא יגיד לך מה יהיה לנער׃ ותסבין בידיך עסר טלמין דלחים
וכיסנין וצלוחית דדבש ותהכין לותיה הוא יחוי ליך מא יהי לרביא׃ ותעש כן
אשת ירבעם ותקם ותלך שלה ותבא בית אחיה ואחיהו לא יכל לראות
כי קמו עיניו משיבו׃ ועבדת כין אתת ירבעם וקמת ואזלת לשילו ואתת

דור אחרון שיתה יה מורא ויאמרו עדיכו לא ידעו׃ אחיהו ל׳ וסי׳ ואחיהו לא יכל ויצא אמרו אחיהו ויליכשמע אחיהו
כיור עבדון אחיהו הנביא׃ שלוח ל׳ וסי׳ יצירוגרים כי לא עם יצר מלאך ואנכי שלוח אליך קשה׃

לבית אחיה ואחיה לא יכול למחזי ארי קמת עינוהי מסיבו׃ ויהוה אמר אל
אחיהו הנה אשת ירבעם באה לדרש דבר מעמך אל בנה כי חלה הוא כזה
וכזה תדבר אליה ויהי כבאה והיא מתנכרה׃ ואמר יי׳ לאחיה הא אתת ירבעם
אתיא למתבע פתגמא מנך על ברה ארי מרע הוא כדין וכדין תמליל עמה
ויהי כמיעלה והיא משתניא׃ ויהי כשמע אחיהו את קול רגליה באה בפתח
ויאמר בואי אשת ירבעם למה זה את מתנכרה ואנכי שלוח אליך קשה׃
והוה כד שמע אחיה ית קל רגלהא עלא בתרעא ואמר עולי אתת ירבעם למא
דנן את משתניא ואנא שליח לאתנבאה עלך פתגמין קשין׃ לכי אמרי לירבעם
כה אמר יהוה אלהי ישראל יען אשר הרמתיך מתוך העם ואתנך נגיד
על עמי ישראל׃ איזילי אימרי לירבעם כדנן אמר יי׳ אלהא דישר׳ חלף
דאפרשתך מגו עמא ומניתך למהוי מלכא על עמי ישרא׳׃ ואקרע את
הממלכה מבית דוד ואתנה לך ולא היית כעבדי דוד אשר שמר מצותי
ואשר הלך אחרי בכל לבבו לעשות רק הישר בעיני׃ ואעדיתי ית מלכותא
מבית דוד ויהבתה לך ולא הויתא כעבדי דוד דנטר פקודי והליך בתר פלחני
בכל לביה למעבד לחוד דכשר קדמי׃ ותרע לעשות מכל אשר היו לפניך
ותלך ותעשה לך אלהים אחרים ומסכות להכעיסני ואתי השלכת אחרי גוך׃
ואבאישתא למעבד מכל דהוו קדמך ואזלתא ועבדתא לך טעות עממיא
ומתכן לארגזא קדמי ופלחני ארחיקתא מקביל עינך׃ לכן הנני מביא רעה
אל בית ירבעם והכרתי לירבעם משתין בקיר עצור ועזוב בישראל ובערתי
אחרי בית ירבעם כאשר יבער הגלל עד תמו׃ בכין האנא מיתי בשתא על
בית ירבעם ואשיצי לירבעם ידע מדע אחיד ושביק בישר׳ ואפלי בתר בית
ירבעם כמא דמנדרין בגוללא עד דמסיפין׃ המת לירבעם בעיר יאכלו
הכלבים והמת בשדה יאכלו עוף השמים כי יהוה דבר׃ דימות לירבעם בקרתא
ייכלון כלביא ודימות בחקלא ייכלון עופא דשמיא ארי במימרא דיי׳ גזיר כן׃
ואת קומי לכי לביתך בבאה רגליך העירה ומת הילד׃ ואתקומי איזילי לביתך
במיעל רגלך לקרתא ימות רביא׃ וספדו לו כל ישראל וקברו אתו כי זה לבדו

ונודע ל׳ וידעו מצרים: הושיע ל׳ עתה ידעתי: והושיע ל׳ את אהלי יהודה: לקחת ל׳ שחד לקחו בך: ולקחת ל׳ בידך עשור:
לטהור ל׳ והבדלתם בין הבהמה: ולטהור ל׳ הכל כאשר לכל: ל׳ חיות ל׳ גם מעוף השמים:

יבא לירבעם אל קבר יען נמצא בו דבר טוב אל יהוה אלהי ישראל בבית ירבעם׃ ל׳ ל׳
ויספדון עלוהי כל ישר׳ ויקברון יתיה ארי דין בלחודוהי יתכניש לירבעם קמ׳ דסמ׳
לקבורא חלף דאשתכח ביה פתגם דתקין קדם ייי אלהא דישר׳ בבית ירבעם׃ והקים ל׳
יהוה לו מלך על ישראל אשר יכרית את בית ירבעם זה היום ומה גם עתה׃
ויקים ייי קדמוהי מלכא על ישר׳ דישיצי ית בית ירבעם ומן דקיים יומא דין
ואף אתי ליד מבכין ולהראה׃ והכה יהוה את ישראל כאשר ינוד הקנה במים ל׳
ונתש את ישראל מעל האדמה הטובה הזאת אשר נתן לאבותיהם וזרם מעבר ל׳
לנהר יען אשר עשו את אשיריהם מכעיסים את יהוה׃ וימחי ייי ית ישראל מל׳ בנב׳
כמא דנאיד קניא במיא ויעקר ית ישר׳ מעל ארעא טבתא הדא דיהב
לאבהתהון ויגלינון מעיבר פרת חלף דעבדו ית אשיריהון מרגזין קדם ייי׃
ויתן את ישראל בגלל חטאות ירבעם אשר חטא ואשר החטיא את ישראל׃ יג
וימסר ית ישר׳ בדיל חובי ירבעם דחב ודאחייב ית ישר׳׃ ותקם אשת ירבעם רפי
ותלך ותבא תרצתה היא באה בסף הבית והנער מת׃ וקמת אתת ירבעם ואזלת ל׳
ואתת לתרצתה היא עלת בסיפא דביתא ורביא מית׃ ויקברו אתו ויספדו לו
כל ישראל כדבר יהוה אשר דבר ביד עבדו אחיהו הנביא׃ וקברו יתיה וספדו
עלוהי כל ישר׳ כפתגמא דייי דמליל ביד עבדיה אחיה נביא׃ ויתר דברי
ירבעם אשר נלחם ואשר מלך הנם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ל׳ ה׳
ישראל׃ ושאר פתגמי ירבעם דאגיח ודמלך האנון כתיבין על ספר פתגמי
יומיא למלכי ישר׳׃ והימים אשר מלך ירבעם עשרים ושתים שנה וישכב
עם אבתיו וימלך נדב בנו תחתיו׃ ויומיא דמלך ירבעם עסרין ותרתין שנין
ושכיב עם אבהתוהי ומלך נדב בריה תחותוהי׃ ורחבעם
בן שלמה מלך ביהודה בן ארבעים ואחת שנה רחבעם במלכו ושבע עשרה
שנה מלך בירושלם העיר אשר בחר יהוה לשום את שמו שם מכל שבטי
ישראל ושם אמו נעמה העמונית׃ ורחבעם בר שלמה מלך על דבית יהודה
בר ארבעין וחדא שנין רחבעם כד מלך ושבע עסרי שנין מלך בירושלם
קרתא דאתרעי ייי לאשראה ית שכינתיה תמן מכל שבטיא דישר׳ ושום אמיה

אוצרות ב̇ מל̇ ויקח את אוצרות בית ויעל שישק ... ונהרי לך אוצרות חשך: ונהרי את כל חק. והלוים קדמ̇ ... אוצרות ... כרע תראה: לא ... מוצרות רשע ויוצא ... ויהי כ̇א בטע ... ויהי כאשר ...

196

נעמה מבני עמון: ויעש יהודה הרע בעיני יהוה ויקנאו אתו מכל אשר עשו
ב̇ והרעי לאחים שחוד חטאתו אבתם בחטאתם אשר חטאו: ועבדו דבית יהודה דביש קדם יי וארגיזו קדמוהי
מכל דעבדו אבהתהון בחוביהון דחטו: ויבנו גם המה להם במות ומצבות ואשרים
על כל גבעה גבהה ותחת כל עץ רענן: ובנו אף אנון להון במן וקמן ואשירין
ל̇ וחד̇ין על כל רמא מנטלא ותחות כל אילן עבוף: וגם קדש היה בארץ עשו ככל
התועבות הגוים אשר הוריש יהוה מפני בני ישראל: ואף נפקת ברא הוה בארעא
כ̇א בטע עבדו ככל תועיבת עממיא דתריך יי מן קדם בני ישראל: ויהי
בשנה החמישית למלך רחבעם עלה שושק מלך מצרים על ירושלם: והוה
ושישק ל̇ בשתא חמישיתא למלכא רחבעם סליק שישק מלכא דמצרים על ירושלם:
ויקח את אוצרות בית יהוה ואת אוצרות בית המלך ואת הכל לקח ויקח
את כל מגני הזהב אשר עשה שלמה: ונסיב ית אוצרי בית מקדשא דיי
וית אוצרי בית מלכא וית כולא נסיב ונסיב ית כל מגני דהבא דעבד שלמה:
ויעש המלך רחבעם תחתם מגני נחשת והפקיד על יד שרי הרצים השמרים
פתח בית המלך: ועבד מלכא רחבעם חלופיהון מגיני נחשא ומני על יד רבני
רהטיא דנטרין תרע בית מלכא: ויהי מדי בא המלך בית יהוה ישאום הרצים
והשיבום אל תא הרצים: והוה בזמן דעליל מלכא לבית מקדשא דיי נסבין
להון רהטיא ומתיבין להון לדוכא רהטיא: ויתר דברי רחבעם וכל אשר עשה
הלא המה כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה: ושאר פתגמי רחבעם
וכל דעבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכיא דבית יהודה:
ומלחמה היתה בין רחבעם ובין ירבעם כל הימים: וקרבא הוה בין רחבעם ובין
ירבעם כל יומיא: וישכב רחבעם עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד
ושם אמו נעמה העמנית וימלך אבים בנו תחתיו: ושכיב רחבעם עם אבהתוהי
ואתקבר עם אבהתוהי בקרתא דדוד ושום אמיה נעמה מבני עמון ומלך
טו 15 אבים בריה תחותוהי: ובשנת שמנה עשרה למלך ירבעם
בן נבט מלך אבים על יהודה: ובשנת תמנא עסרי לירבעם בר נבט מלך
אבים על דבית יהודה: שלש שנים מלך בירושלם ושם אמו מעכה בת אבישלום:

כנטע ... ויהי המבק ... כאשר תמו כל העם ויגלו ... ויהי בימ השנית ... כי בא ירושלם ... ויהי
... ויבא ... המלך בשנת החמישית ... כראות ... להמית ... בעשתי עשרה שנה ... בא המלך ...

אבישלום
אוריאל מן גבעה׃ ותלת שנין מלך בירושלם ושם אמיה מעכה בת אוריאל מן
גבעתא׃ וילך בכל חטאת אביו אשר עשה לפניו ולא היה לבבו שלם עם ג
יהוה אלהיו כלבב דוד אביו׃ ואזל בכל חובי אבוהי דעבד קדמוהי ולא הוה
לביה שלים בדחלתא דיי׳ אלהיה כלבא דדוד אבוהי׃ כי למען דוד נתן יהוה
אלהיו לו ניר בירושלם להקים את בנו אחריו ולהעמיד את ירושלם׃ ארי ד
בדיל דוד קיים יי׳ אלהיה ליה מלכו בירושלם לאקמא ית בריה בתרוהי ולקיימא
ית ירושלם׃ אשר עשה דוד את הישר בעיני יהוה ולא סר מכל אשר צוהו ה
כל ימי חייו רק בדבר אוריה החתי׃ דעבד דוד ית דכשר קדם יי׳ ולא סטא מכל
דפקדיה כל יומי חיוהי לחוד בפתגם אוריה חתאה׃ ומלחמה היתה בין רחבעם
ובין ירבעם כל ימי חייו׃ וקרבא הוה בין רחבעם ובין ירבעם כל יומי חיוהי׃
ויתר דברי אבים וכל אשר עשה הלוא הם כתובים על ספר דברי הימים
למלכי יהודה ומלחמה היתה בין אבים ובין ירבעם׃ ושאר פתגמי אבים
וכל דעבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכיא דבית יהודה
וקרבא הוה בין אבים ובין ירבעם׃ וישכב אבים עם אבתיו ויקברו אתו בעיר
דוד וימלך אסא בנו תחתיו׃ ושכיב אבים עם אבהתוהי וקברו יתיה בקרתא
דדוד ומלך אסא בריה תחותוהי׃ ובשנת עשרים לירבעם
מלך ישראל מלך אסא מלך יהודה׃ ובשנת עסרין לירבעם מלכא דישראל
מלך אסא מלך שבטא דבית יהודה׃ וארבעים ואחת שנה מלך בירושלם
ושם אמו מעכה בת אבישלום׃ וארבעין וחדא שנין מלך בירשלם ושם
אמיה מעכה בת אבישלום׃ ויעש אסא הישר בעיני יהוה כדוד אביו׃ ועבד
אסא דכשר קדם יי׳ כדוד אבוהי׃ ויעבר הקדשים מן הארץ ויסר את כל
הגלולים אשר עשו אבתיו׃ ופלחי נפקת ברא מן ארעא ואעדי ית כל טעותא
דעבדו אבהתוהי׃ וגם את מעכה אמו ויסרה מגבירה אשר עשתה
מפלצת לאשרה ויכרת אסא את מפלצתה וישרף בנחל קדרון׃ ואף ית
מעכה אמיה אעדיה ממלכותה דעבדת טעותא לאשירתא וקץ אסא ית
טעותה ואוקיד בנחלא דקדרון׃ והבמות לא סרו רק לבב אסא היה שלם

ובא ב׳ וסימ׳ וכל ישראל ויהודה ויעל בעשא וחביר׳ ויעלה ג׳ רפי וסימ׳ לך הפרה את בריתך לך הפר דובר ימ׳ ודרש עם בעירין
ואיתן כל ערי ב׳ וסימ׳ וישמע בן הדד האספרן לגוים הנה כל עיר ב׳ וסימ׳ ולא חרה דוד להסיר וגם חנכי מכנעתי מרס׳ על עבדך ב׳

197

עם יהוה כל ימיו ובמתא לא עטרא לחוד לבא דאסא הוה שלים בדחלתא
נ״א וקדשי ל׳ דיי כל יומוהי ויבא את קדשי אביו וקדשו בית יהוה כסף וזהב וכלים
ואיתי ית קדשי אבוהי וקדשוהי לבית מקדשא דיי כספא ודהבא ומנין ומלחמה
היתה בין אסא ובין בעשא מלך ישראל כל ימיהם וקרבא הוה בין אסא ובין
בעשא מלכא דישראל כל יומיהון ויעל בעשא מלך ישראל על יהודה ויבן
ג׳ את הרמה לבלתי תת יוצא ובא לאסא מלך יהודה וסליק בעשא מלכא
דישראל על דבית יהודה ובנא ית רמתא בדיל דלא למשבק נפיק ועליל לאסא
מלך שבטא דבית יהודה ויקח אסא את כל הכסף והזהב הנותרים באוצרות
י״א מל׳ בית יהוה ובאוצרות בית המלך ויתנם ביד עבדיו וישלחם המלך אסא
וכסד נמנו בדרך קדם אל בן הדד בן טברמן בן חזיון מלך ארם הישב בדמשק לאמר ונסיב אסא
ית כל כספא ודהבא דאשתאר באוצרי בית מקדשא דיי ובאוצרי בית
מלכא ומנינון בידא דעבדוהי ושדרינון מלכא אסא לות בר הדד בר
טברמון בר חזיון מלכא דארם דיתיב בדמשק למימר ברית ביני ובינך
ל׳ ובין אבי ובין אביך הנה שלחתי לך שחד כסף וזהב לך הפרה את בריתך
ג׳ רפי את בעשא מלך ישראל ויעלה מעלי קים ביני ובינך ובין אבא ובין אבוך
האשדרית לך שחד כספא ודהבא איזיל אשני ית קימך עם בעשא מלכא
י״ח פיון דישראל ויסתלק מני וישמע בן הדד אל המלך אסא וישלח את שרי החילים
צ׳ חל אשר לו על ערי ישראל ויכו את עיון ואת דן ואת אבל בית מעכה ואת כל
על על כנרות על כל ארץ נפתלי וקביל בר הדד מן מלכא אסא ושדר ית רבני
חילוותא דיליה על קרוי ישראל ומחא ית עיון וית דן וית אבל בית מעכה
וית כל גניסר על כל ארע שבט נפתלי ויהי כשמע בעשא ויחדל מבנות
את הרמה וישב בתרצה והוה כד שמע בעשא ואתמנע מלמבני ית רמתא
נ״א בתרעיתא ופירש ר׳ דוד קמחי שתרגמה יוכל מלשון עשון ורעום כלומ׳ ישב לו ירא וחרד ורעום מפני מלך ארם׃ ויתיב בתרצה והמלך אסא השמיע את כל יהודה אין נקי וישאו את אבני
הרמה ואת עציה אשר בנה בעשא ויבן בם המלך אסא את גבע בנימן
ואת המצפה ומלכא אסא כנש ית כל בית יהודה לית דנקי ונטלו ית אבני
רמתא וית אעהא דבנא בעשא ובנא בהון מלכא אסא ית גבעתא דבית בנימן

ויתן דואג האדומי ויקח דוד את שלטי ודברי ימ׳ על עבדך ב׳ וסימ׳ ונעשה חסד על עבדך האירה פניך על עבדך׃

בעיר דוד אביו ד׳ וסימ׳ וישכב שלמה וישכב אביה וישכב יהושפט עם אבתיו וישכב יותם השמדו ה׳ חד כלי׳ וקימ׳ וכו׳
מלכיהם עד השמדם אתם לא השאיר כל נשמה ... אכנע׳ ... ד׳ וסימ׳ בעבר הירדן ישכבם ... ואלהיכן
ומלך

ית מצפיא׃ ויתר כל דברי אסא וכל גבורתו וכל אשר עשה והערים אשר בנה
הלא המה כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה רק לעת זקנתו חלה
את רגליו׃ ושאר כל פתגמי אסא וכל גבורתיה וכל דעבד וקרויא דבנא
הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכיא דבית יהודה לחוד לעדן
סיבותיה מרע ברגלוהי׃ וישכב אסא עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד
אביו וימלך יהושפט בנו תחתיו׃ ושכיב אסא עם אבהתוהי ואתקבר עם אבהתוהי
בקרתא דדוד אבוהי ומלך יהושפט בריה תחותוהי׃ ונדב בן
ירבעם מלך על ישראל בשנת שתים לאסא מלך יהודה וימלך על ישראל
שנתים׃ ונדב בר ירבעם מלך על ישר׳ בשנת תרתין לאסא מלך שבטא דבית
יהודה ומלך על ישר׳ תרתין שנין׃ ויעש הרע בעיני יהוה וילך בדרך אביו
ובחטאתו אשר החטיא את ישראל׃ ועבד דביש קדם יי ואזל בארח אבוהי ובחובוהי
דחייב ית ישר׳׃ ויקשר עליו בעשא בן אחיה לבית יששכר ויכהו בעשא
בגבתון אשר לפלשתים ונדב וכל ישראל צרים על גבתון׃ ומריד עלוהי בעשא
בר אחיה לשבטא דבית יששכר ומחהי בעשא בגבתון דפלשתאי ונדב וכל
ישר׳ צירין על גבתון׃ וימתהו בעשא בשנת שלש לאסא מלך יהודה וימלך
תחתיו׃ וקטליה בעשא בשנת תלת לאסא מלך שבטא דבית יהודה ומלך
תחותוהי׃ ויהי במלכו הכה את כל בית ירבעם לא השאיר כל נשמה לירבעם
עד השמדו כדבר יהוה אשר דבר ביד עבדו אחיה השילני׃ והוה כממלכיה ל׳
מחא ית כל בית ירבעם לא אשאר כל נשמא לירבעם עד דשיציה כפתגמא דיי חל׳ בליש׳
דמליל ביד עבדיה אחיה שילונאה׃ על חטאות ירבעם אשר חטא ואשר
החטיא את ישראל בכעסו אשר הכעיס את יהוה אלהי ישראל׃ על חובי
ירבעם דחב ודחייב ית ישר׳ בארגזותיה דארגיז קדם יי אלהא דישר׳׃ ויתר דברי
נדב וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל׃ ושאר
פתגמי נדב וכל דעבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישר׳׃
ומלחמה היתה בין אסא ובין בעשא מלך ישראל כל ימיהם׃ וקרבא הוה בין אסא
ובין בעשא מלכא דישר׳ כל יומיהון׃ בשנת שלש לאסא

מלך יהודה מלך בעשא בן אחיה על כל ישראל בתרצה עשרים וארבע שנה׃
בשנת תלת לאסא מלך שבטא דבית יהודה מלך בעשא בר אחיה על ישראל בתרצה עסרין
וארבע שנין׃ ויעש הרע בעיני יהוה וילך בדרך ירבעם ובחטאתו אשר החטיא
את ישראל׃ ועבד דביש קדם יי והליך באורח ירבעם ובחובוהי דחייב ית ישראל׃
ויהי דבר יהוה אל יהוא בן חנני על בעשא לאמר׃ והוה פתגם נבואה
מן קדם יי עם יהוא בר חנני על בעשא למימר׃ יען אשר הרימתיך מן העפר ואתנך
נגיד על עמי ישראל ותלך בדרך ירבעם ותחטא את עמי ישראל להכעיסני
בחטאתם׃ חלף דאפרישתך מן עפרא ומניתך למהוי מלכא על עמי ישראל ואזלתא
באורח ירבעם וחייבתא ית עמי ישראל לארגזא קדמי בחוביהון׃ הנני מבעיר אחרי
בעשא ואחרי ביתו ונתתי את ביתך כבית ירבעם בן נבט׃ האנא מפלי בתר בעשא
ובתר ביתיה ואתין ית ביתך כבית ירבעם בר נבט׃ המת לבעשא בעיר יאכלו
הכלבים והמת לו בשדה יאכלו עוף השמים׃ דימות לבעשא בקרתא ייכלון
כלביא ודימות ליה בחקלא ייכלון עופא דשמיא׃ ויתר דברי בעשא ואשר עשה
וגבורתו הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל׃ ושאר פתגמי בעשא
ודעבד וגבורתיה הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל׃ וישכב
בעשא עם אבתיו ויקבר בתרצה וימלך אלה בנו תחתיו׃ ושכיב בעשא עם
אבהתוהי ואתקבר בתרצה ומלך אלה בריה תחותוהי׃ וגם ביד יהוא בן חנני
הנביא דבר יהוה היה אל בעשא ואל ביתו ועל כל הרעה אשר עשה בעיני יהוה
להכעיסו במעשה ידיו להיות כבית ירבעם ועל אשר הכה אתו׃ ואף ביד יהוא
בר חנני נביא פתגם נבואה מן קדם יי הוה על בעשא ועל ביתיה ועל כל בשתא דעבד
קדם יי לארגזא קדמוהי בעובדי ידוהי למהוי כבית ירבעם ועל דקטל יתיה׃
בשנת עשרים ושש שנה לאסא מלך יהודה מלך אלה בן בעשא
על ישראל בתרצה שנתים׃ בשנת עסרין ושית שנין לאסא מלך שבטא דבית
יהודה מלך אלה בר בעשא על ישראל בתרצה תרתין שנין׃ ויקשר עליו עבדו זמרי
שר מחצית הרכב והוא בתרצה שתה שכור בית ארצא אשר על הבית בתרצה׃
ומריד עלוהי עבדיה זמרי חד מרבני רתכיא והוא בתרצה שתי רוי בית ארצא

אב בב׳ ור במדינן תבן וקורי וז דלה וביס אזביר מעללי יק אזבריך ארליה ויבאנו אדור בחיבין חרין כשדים
בהתיקות ויצף שלמה בבזים יודע בבזים לעיעבו בריתון אה הם משר עבדו והמצניכים ויבאו אל המלכים ויליט יעס

טעותא דבביתא בתרצה ויבא זמרי ויכהו וימיתהו בשנת עשרים ושבע לאסא
מלך יהודה וימלך תחתיו ואתא זמרי ומחהי וקטליה בשנת עסרין ושבע לאסא
מלך שבטא דבית יהודה ומלך תחותוהי ויהי במלכו כשבתו על כסאו הכה את
כל בית בעשא לא השאיר לו משתין בקיר וגאליו ורעהו והוה במלכיה כמתביה
על כורסוהי קטל ית כל בית בעשא לא אשאר ליה ידע מדע וקריבוהי וחברוהי
וישמד זמרי את כל בית בעשא כדבר יהוה אשר דבר אל בעשא ביד יהוא
הנביא ושיצי זמרי ית כל בית בעשא כפתגמא דיי דמליל על בעשא ביד
יהוא נביא אל כל חטאות בעשא וחטאות אלה בנו אשר חטאו ואשר החטיאו
את ישראל להכעיס את יהוה אלהי ישראל בהבליהם על כל חובי בעשא
וחובי אלה בריה דחבו ודחיבו ית ישראל לארגזא קדם יי אלהא דישראל בטעותהון
ויתר דברי אלה וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי
ישראל ושאר פתגמי אלה וכל דעבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי
יומיא למלכי ישראל בשנת עשרים ושבע שנה לאסא מלך
יהודה מלך זמרי שבעת ימים בתרצה והעם חנים על גבתון אשר לפלשתים
בשנת עסרין ושבע שנין לאסא מלך שבטא דבית יהודה מלך זמרי שבעה
יומין בתרצה ועמא שרן על גבתון דפלשתאי וישמע העם החנים לאמר
קשר זמרי וגם הכה את המלך וימלכו כל ישראל את עמרי שר צבא על
ישראל ביום ההוא במחנה ושמע עמא דשרן למימר מרד זמרי ואף קטל ית
מלכא ואמליכו כל ישראל ית עמרי רב חילא על ישראל ביומא ההוא במשריתא
ויעלה עמרי וכל ישראל עמו מגבתון ויצרו על תרצה וסליק עמרי וכל
ישראל עמיה מגבתון וצרו על תרצה ויהי כראות זמרי כי נלכדה העיר
ויבא אל ארמון בית המלך וישרף עליו את בית המלך באש וימת והוה כד
חזא זמרי ארי אתכבשת קרתא ועל לאדרון בית מלכא ואוקיד עלוהי ית
בית מלכא בנורא ומית על חטאתיו אשר חטא לעשות הרע בעיני יהוה
ללכת בדרך ירבעם ובחטאתו אשר עשה להחטיא את ישראל על חובוהי
דחב למעבד דביש קדם יי למיזל באורח ירבעם ובחובוהי דעבד לחייבא ית ישראל

בכ׳ק א הרא ... כי יתחרס ... לב שבבים החריפו ... עדר וירמות וישם לפניו לאכל ... וישלח משה
... עמשא ... לשאול ... שלתן ויקרא ...
והאמר ... ושוא קופר ... באיבר וגם ... לבש בשרי ... ורבב והובח בגנואוב ... זכור ... זכור

ויבן ויעמדו איש תרתין: ופניא ועריו ופסקא בני: והוריד לו שקול: שקל: ונגידרו ויאמר נכל מהיוכך: זכויה בן עשרים
וחמש יהויקים: וייחל שבעת ימים למועד: וימלא כסף כטנס: ובשבט בימיו צבה חייא: ונהירא והוא גלי עמיקתא:

ב ויתר דברי זמרי וקשרו אשר קשר הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי
ישראל: ושאר פתגמי זמרי ומרדיה דמרד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי
יומיא למלכי ישראל: אז יחלק העם ישראל לחצי חצי העם
היה אחרי תבני בן גינת להמליכו והחצי אחרי עמרי: בכין אתפליג עמא ישראל
לתרתין פלגון פלגות עמא הוה בתר תבני בר גינת לאמלכותיה ופלגא בתר עמרי:
פו ב ויחזק העם אשר אחרי עמרי את העם אשר אחרי תבני בן גינת וימת תבני
וימלך עמרי: ותקיף עמא דבתר עמרי מן עמא דבתר תבני בר גינת ומית תבני
ומלך עמרי: בשנת שלשים ואחת שנה לאסא מלך יהודה
מלך עמרי על ישראל שתים עשרה שנה בתרצה מלך שש שנים: בשנת תלתין
וחדא שנין לאסא מלך שבטא דבית יהודה מלך עמרי על ישראל תרתא עסרי
ל ו שנין בתרצה מלך שית שנין: ויקן את ההר שמרון מאת שמר בככרים כסף
ו ז ויבן את ההר ויקרא את שם העיר אשר בנה על שם שמר אדני ההר שמרון:
ובנן ית כרכא שמרון מן שמר בתרתין ככרין דכסף ובנא ית כרכא וקרא ית
ב שמה דקרתא דבנא על שם שמר מריה דטורא שמרון: ויעשה עמרי הרע
בעיני יהוה וירע מכל אשר לפניו: ועבד עמרי דביש קדם יי ואבאיש מכל
יה יר יוד דקדמוהי: וילך בכל דרך ירבעם בן נבט ובחטאתיו אשר החטיא את ישראל
להכעיס את יהוה אלהי ישראל בהבליהם: ואזל בכל אורח ירבעם בר נבט
ובחובוהי דחייב ית ישראל לארגזא קדם יי אלהא דישראל בטעותהון: ויתר דברי
עמרי אשר עשה וגבורתו אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים
למלכי ישראל: ושאר פתגמי עמרי דעבד וגבורתיה דעבד הלא אנון כתיבין
על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל: וישכב עמרי עם אבתיו ויקבר בשמרון
וימלך אחאב בנו תחתיו: ושכיב עמרי עם אבהתוהי ואתקבר בשמרון ומלך
אחאב בריה תחותוהי: ואחאב בן עמרי מלך על ישראל בשנת
שלשים ושמנה שנה לאסא מלך יהודה וימלך אחאב בן עמרי על ישראל
בשמרון עשרים ושתים שנה: ואחאב בר עמרי מלך על ישראל בשנת תלתין
ותמני שנין לאסא מלך שבטא דבית יהודה ומלך אחאב בר עמרי על ישראל

שם סגול וקיבו: חברם חמרהם ויהי שם כהן ותשם שמר וגם שם עיר ומד שם כהן:
חיושר אהים [illegible] הרחוק: ישיב כי עד כוד עבדך: ויניבון עליהם גחלים: כמוגב יען בטחך במעשיך מרון ונהי עוד
מלחמה ושמעו: מולדב ולכנעה מודע יבי יהי שמולעולם: ירמון מושל כבכורין: לעדוא לזכריה גברין: מגדיאל בו
ישועה מלבו ושמעו מודעה זמרו ני כי גאות עשה מודעת זאת: יצפיכן יגורו יצפונו המה/ ושא

אדני ד׳ וליב׳. ויקח חד׳ מן יקף מן האיש ויאמר מלים על שם שמר וחד וחדי האדנים וכשר ח׳ ולית מבשרי כי ידיך
בערן בשלך טרפה והערבים ב׳ כפיבן לחם חמודל עור ובשר ישבי׃

בשומרון עסרין ותרתין שנין׃ ויעש אחאב בן עמרי הרע בעיני יהוה מכל אשר
לפניו׃ ועבד אחאב בר עמרי דביש קדם יוי מכל דקדמוהי׃ ויהי הנקל לכתו בחטאות
ירבעם בן נבט ויקח אשה את איזבל בת אתבעל מלך צידנים וילך ויעבד
את הבעל וישתחו לו׃ והוה שיט בעינוהי למיזל בחובי ירבעם בר נבט ונסיב
אתתא ית איזבל בת אתבעל מלכא דצידונאי ואזל ופלח ית בעלא וסגיד ליה׃
ויקם מזבח לבעל בית הבעל אשר בנה בשמרון׃ ואקים איגורא לבעלא בית
בעלא דבנא בשמרון׃ ויעש אחאב את האשרה ויוסף אחאב לעשות להכעיס
את יהוה אלהי ישראל מכל מלכי ישראל אשר היו לפניו׃ ועבד אחאב ית
אשירתא ואוסיף אחאב למעבד לארגזא קדם יוי אלהא דישראל מכל מלכי ישראל
דהוו קדמוהי׃ בימיו בנה חיאל בית האלי את יריחה באבירם בכרו יסדה
ובשגוב צעירו הציב דלתיה כדבר יהוה אשר דבר ביד יהושע בן נון׃
ביומוהי בנא חיאל בית אלאה ית יריחו בקטל אבירם בכריה כד שרי לשכללותה
ובשגוב זעיר בנוהי כד אקים דשהא כפתגמא דיוי דמליל בידא דיהושע בר נון׃
ויאמר אליהו התשבי מתשבי גלעד אל אחאב חי יהוה אלהי
ישראל אשר עמדתי לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי׃
ואמר אליה דמתותב מתותבי גלעד לאחאב קים הוא יוי אלהא דישראל דמשמשנא
קדמוהי אם יהי שניא האלין טלא ומטרא אלהין כד אימר׃ ויהי
דבר יהוה אליו לאמר׃ והוה פתגם נבואה מן קדם יוי עמיה למימר׃ לך מזה ופנית לך
קדמה ונסתרת בנחל כרית אשר על פני הירדן׃ איזיל מכא ותתפני לך לקדומא
ותטמר בנחלא דכרית דעל אפי ירדנא׃ והיה מהנחל תשתה ואת הערבים צויתי
לכלכלך שם׃ ויהי מנחלא תשתי וית עורביא פקידית לסוברותך תמן׃ וילך
ויעש כדבר יהוה וילך וישב בנחל כרית אשר על פני הירדן׃ ואזל ועבד כפתגמא
דיוי ואזל ויתיב בנחלא דכרית דעל אפי ירדנא׃ והערבים מביאים לו לחם ובשר
בבקר ולחם ובשר בערב ומהנחל ישתה׃ ועורביא מיתן ליה לחמא ובסרא
בצפרא ולחמא ובסרא ברמשא ומנחלא ישתי׃ ויהי מקץ ימים וייבש הנחל
כי לא היה גשם בארץ׃ והוה מסוף יומין ויבש נחלא ארי לא הוה מטרא בארעא׃

ויהי דבר יהוה אליו לאמר והוה פתגם נבואה מן קדם יי עמיה למימר קום
לך צרפתה אשר לצידון וישבת שם הנה צויתי שם אשה אלמנה לכלכלך: קום
איזיל לצרפת דלצידון ותיתב תמן הא פקידית תמן אתתא ארמלתא לסוברותך:
ויקם וילך צרפתה ויבא אל פתח העיר והנה שם אשה אלמנה מקששת עצים
ויקרא אליה ויאמר קחי נא לי מעט מים בכלי ואשתה: וקם ואזל לצרפת ואתא
לתרע קרתא והא תמן אתתא ארמלתא מגבבא אעין וקרא לה ואמר סבי כען לי
זעיר מיא במנא ואשתי: ותלך לקחת ויקרא אליה ויאמר לקחי נא לי פת לחם
בידך: ואזלת למסב וקרא לה ואמר סבי כען לי פתא דלחמא בידיך: ותאמר
חי יהוה אלהיך אם יש לי מעוג כי אם מלא כף קמח בכד ומעט שמן בצפחת
והנני מקששת שנים עצים ובאתי ועשיתיהו לי ולבני ואכלנהו ומתנו: ואמרת
קיים הוא יי אלהך אם אית לי מדעם אלהין מלי פסת ידא קמחא במנא וזעיר
משחא בצלוחיתא והא אנא מגבבא תרין אעין ואהך ואעבדיניה לי ולברי
וניכליניה ונמות: ויאמר אליה אליהו אל תיראי באי עשי כדברך אך עשי
לי משם עגה קטנה בראשנה והוצאת לי ולך ולבנך תעשי באחרונה: ואמר לה
אליהו לא תדחלין עולי עבידי כפתגמיך ברם עבידי לי תמן חררא זעירא
בקדמיתא ותפקין לי ולך ולבריך תעבדין בבתריתא: כי כה אמר יהוה אלהי
ישראל כד הקמח לא תכלה וצפחת השמן לא תחסר עד יום תתן יהוה גשם
על פני האדמה: ארי כדנן אמר יי אלהא דישראל מנא דקמחא לא יגמר וצלוחיתא
דמשחא לא תחסר עד יומא דיתין יי מטרא על אפי ארעא: ותלך ותעשה
כדבר אליהו ותאכל הוא והיא וביתה ימים: ואזלת ועבדת כפתגמא דאליה
ואכלת היא והוא ואנש ביתה יומין: כד הקמח לא כלתה וצפחת השמן לא חסר
כדבר יהוה אשר דבר ביד אליהו: מנא דקמחא לא גמר וצלוחיתא דמשחא לא
חסרת כפתגמא דיי דמליל ביד אליהו: ויהי אחר הדברים האלה
חלה בן האשה בעלת הבית ויהי חליו חזק מאד עד אשר לא נותרה בו נשמה:
והוה בתר פתגמיא האלין מרע ברא דאתתא מרת ביתא והוה מרעיה תקיף לחדא
עד דלא אשתארת ביה נשמא: ותאמר אל אליהו מה לי ולך איש האלהים

ונדרב וקים מאביכן זרע וחביר פוך ופרד מהבדמך מתעוף מהנהל מהבקר מהגדור מהקדש מהחוש מהשמים מהלע מהנהל

באת אלי להזכיר את עוני ולהמית את בני: ואמרת לאליה מא לי ולך נביא
דיי אתיתא לותי לאדכרא חובי ולמקטל ית ברי: ויאמר אליה תני לי את בנך
ויקחהו מחיקה ויעלהו אל העליה אשר הוא ישב שם וישכבהו על מטתו:
ואמר לה הבי לי ית בריך ונסביה מחנה ואסקיה לעליתא דהוא יתיב תמן ואשכביה
על ערסיה: ויקרא אל יהוה ויאמר יהוה אלהי הגם על האלמנה אשר אני מתגורר
עמה הרעות להמית את בנה: וצלי קדם יי ואמר יי אלהי ברם על ארמלתא דאנא
דאר עמה לא אתבאש לה הלא ימות ברה: ויתמדד על הילד שלש פעמים
ויקרא אל יהוה ויאמר יהוה אלהי תשב נא נפש הילד הזה על קרבו: ואתמלקק
על רביא תלת זמנין וצלי קדם יי ואמר יי אלהי תתוב כען נפשיה דרביא הדין
למעוהי: וישמע יהוה בקול אליהו ותשב נפש הילד על קרבו ויחי: וקביל
יי צלותיה דאליה ותבת נפשיה דרביא למעוהי וחיא: ויקח אליהו את הילד
וירדהו מן העליה הביתה ויתנהו לאמו ויאמר אליהו ראי חי בנך: ונסיב אליה
ית רביא ואחתיה מן עליתא לביתא ויהביה לאמיה ואמר אליה חזי דחיא בריך:
ותאמר האשה אל אליהו עתה זה ידעתי כי איש אלהים אתה ודבר יהוה בפיך
אמת: ואמרת אתתא לאליה כען דין ידענא ארי נביא דיי את ופתגמא דיי
בפומך אמין קשוט: ויהי ימים רבים ודבר יהוה היה אל
אליהו בשנה השלישית לאמר לך הראה אל אחאב ואתנה מטר על פני
האדמה: והוה לזמן יומין סגיאין ופתגם נבואה מן קדם יי הוה עם אליה בשתא
תליתיתא למימר איזיל אתחזי לאחאב ואתין מטרא על אפי ארעא: וילך
אליהו להראות אל אחאב והרעב חזק בשמרון: ואזל אליה לאתחזאה לאחאב
וכפנא תקיף בשמרון: ויקרא אחאב אל עבדיהו אשר על הבית ועבדיהו
היה ירא את יהוה מאד: וקרא אחאב לעובדיה דממנא על ביתא ועובדיה הוה
דחיל חטאין מן קדם יי לחדא: ויהי בהכרית איזבל את נביאי יהוה ויקח עבדיהו
מאה נביאים ויחביאם חמשים איש במערה וכלכלם לחם ומים: והוה כד
קטילת איזבל ית נביא דיי ודבר עובדיה מאה נביין ואטמרנון חמשין חמשין
גברא במערתא וסוברינון בלחמא ובמיא: ויאמר אחאב אל עבדיהו לך

הפטרת כי תשא

ודבר יי ג וסימנהון ויהי דבר ויקסדור ויאמר האשה ויהי ימים רבים כי מציון תצא תורה וחכיל ויהי ישעיהו

חד אראה ב׳ וסימ׳ דבר אחרך לא יבאו ויאמר אליהו חי ה׳ צבאות׳ וחד ואראה עמנוך כפשי לאלהים לאל חי׳
אליך ב׳ וסימ׳ ויאמר מה אל חטאתי ויאמרו אמרים לך וחד ואליך והכל כרוך רדף את סיסרא׳

בארץ אל כל מעיני המים ואל כל הנחלים אולי נמצא חציר ונחיה סוס ופרד
ולא נכרית מהבהמה׃ ואמר אחאב לעבדיה הליך בארעא על כל מבועי מיא
ועל כל נחליא מאם נשכח עסבא ונקיים סוסון וכודנון ולא נפסוק מבעירא׃
ויחלקו להם את הארץ לעבר בה אחאב הלך בדרך אחד לבדו ועבדיהו הלך
בדרך אחד לבדו׃ ופליגו להון ית ארעא למעבר בה אחאב הליך באורחא חדא
בלחודוהי ועבדיה הליך באורחא חדא בלחודוהי׃ ויהי עבדיהו בדרך והנה
אליהו לקראתו ויכרהו ויפל על פניו ויאמר האתה זה אדני אליהו׃ והוה עבדיה
אזיל באורחא והא איליה לקדמותיה ואשתמודעיה ונפל על אפוהי ואמר האת
דין רבוני איליה׃ ויאמר לו אני לך אמר לאדניך הנה אליהו׃ ואמר ליה אנא איזיל
אימר לרבונך הא איליה׃ ויאמר מה חטאתי כי אתה נתן את עבדך ביד אחאב
להמיתני׃ ואמר מא חבית ארי את מסר ית עבדך בידא דאחאב למקטלי׃ חי
יהוה אלהיך אם יש גוי וממלכה אשר לא שלח אדני שם לבקשך ואמרו
אין והשביע את הממלכה ואת הגוי כי לא ימצאכה׃ קים הוא יי אלהך אם
אית עם ומלכו דלא שלח רבוני לתמן למבעך ואמרו לא הוה נא ומומי ית מלכותא
וית עמא ארי לא משכח לך׃ ועתה אתה אמר לך אמר לאדניך הנה אליהו׃
וכען את אמר איזיל אימר לרבונך הא איליה׃ והיה אני אלך מאתך ורוח יהוה
ישאך על אשר לא אדע ובאתי להגיד לאחאב ולא ימצאך והרגני ועבדך
ירא את יהוה מנעורי׃ ויהי עד דאנא איזיל מלותך ורוחא מן קדם יי יטלינך
לאתר דלא אדע ואהך לחואה לאחאב ולא ישכחינך ויקטלנני ועבדך דחיל
חטאין מן קדם יי לחדא מזעורי׃ הלא הגד לאדני את אשר עשיתי בהרג איזבל
את נביאי יהוה ואחבא מנביאי יהוה מאה איש חמשים חמשים איש במערה
ואכלכלם לחם ומים׃ הלא אתחוה לרבוני ית דעבדית כד קטילת איזבל ית
נביאיא דיי ואטמרית מנביאיא דיי מאה גברא חמשין חמשין גברא במערתא
וסוברתינון בלחמא ובמיא׃ ועתה אתה אמר לך אמר לאדניך הנה אליהו
והרגני׃ וכען את אמר איזיל אימר לרבונך הא איליה ויקטלנני׃
ויאמר אליהו חי יהוה צבאות אשר עמדתי לפניו כי היום אראה אליו׃ ואמר

אחוריך ב׳ וסימ׳ ואכלה את דרכיך ושמרון מוכי חטאתיך וחד ואחוריך קדם וכנגדה׃ האראה ד׳ וסימ׳ בכי עשה
אדבר אליהו עמי ישראל עשרא׳

אכלי ו׳ וסי׳ אכלי שלחן איזבל | אכלי בשר איזבל | החזיר | אכלי עמי אכלו לחם | והעכבר והחי | ואכלי פרבכו | ויתנו ג׳ וסי׳
ויתנו לנו שנים פרים | ויתנו אתו לעשי המלאכה | ויתנו לכם מן הזרעים ונאכלה׃

אליה קיים הוא יי צבאות דמשמשנא קדמוהי ארי יומא דין אתחזי ליה׃ וילך
עבדיהו לקראת אחאב ויגד לו וילך אחאב לקראת אליהו׃ ואזל עבדיה לקדמות
אחאב וחוי ליה ואזל אחאב לקדמות אליה׃ ויהי כראות אחאב את אליהו
ויאמר אחאב אליו האתה זה עכר ישראל׃ והוה כד חזא אחאב ית אליה ואמר
אחאב ליה האת דין עכריה דישראל׃ ויאמר לא עכרתי את ישראל כי אם אתה
ובית אביך בעזבכם את מצות יהוה ותלך אחרי הבעלים׃ ואמר לא עכרית ית ל׳
ישראל אלהין את ובית אבוך כד שבקתון ית פקודיא דיי ואזלתון בתר בעליא׃
ועתה שלח קבץ אלי את כל ישראל אל הר הכרמל ואת נביאי הבעל ארבע
מאות וחמשים ונביאי האשרה ארבע מאות אכלי שלחן איזבל׃ וכען
שלח כנוש לותי ית כל ישראל לטור כרמלא וית נביי בעלא ארבע מאה וחמשין
ונביי אשירתא ארבע מאה אכלי פתורא דאיזבל׃ וישלח אחאב בכל בני
ישראל ויקבץ את הנביאים אל הר הכרמל׃ ושלח אחאב בכל בני ישראל
וכנש ית נביי שקרא לטור כרמלא׃ ויגש אליהו אל כל העם ויאמר עד מתי
אתם פסחים על שתי הסעפים אם יהוה האלהים לכו אחריו ואם הבעל לכו ל׳ ל׳
אחריו ולא ענו העם אתו דבר׃ וקריב אליה לות כל עמא ואמר עד אמתי אתון
פליגין לתרתין פלגוון הלא יי הוא אלהים פלחו קדמוהי בלחודוהי ולמא אתון
טען בתר בעלא דלית ביה צרוך ולא אתיבו עמא יתיה פתגם׃ ויאמר
אליהו אל העם אני נותרתי נביא ליהוה לבדי ונביאי הבעל ארבע מאות ל׳
וחמשים איש׃ ואמר אליה לעמא אנא אשתארית נביא דיי בלחודי ונביי
בעלא ארבע מאה וחמשין גברא׃ ויתנו לנו שנים פרים ויבחרו להם הפר ג׳ ל׳
האחד וינתחהו וישימו על העצים ואש לא ישימו ואני אעשה את הפר האחד ל׳
ונתתי על העצים ואש לא אשים׃ ויתיהבון לנא תלין תורין ויבחרון להון
תורא חד ויהדמונה וישוון על אעיא ואישתא לא ישוון ואנא אעביד ית תורא
חד ואתין על אעיא ואישתא לא אשוי׃ וקראתם בשם אלהיכם ואני אקרא
בשם יהוה והיה האלהים אשר יענה באש הוא האלהים ויען כל העם ויאמרו
טוב הדבר׃ ותקרון בשום טעותכון ולא תתעכון מן קדם דלית בהון צרוך כלם

בעזבכם ל׳ | במשפטכם ל׳ | בהזכרכם ל׳ | מעירותיכם ל׳ | בשמעותיכם ל׳ | הזכרתם ל׳

אנא אצלי בשמא דייי וישלח מימריה ויחית אישתא ארי ייי הוא אלהים ואתיבו
כל עמא ואמרו תקין פתגמא ויאמר אליהו לנביאי הבעל בחרו לכם הפר האחד
ועשו ראשנה כי אתם הרבים וקראו בשם אלהיכם ואש לא תשימו ואמר
אליה לנביי בעלא בחרו לכון תורא חד ועבידו קדמותא ארי אתון סגיאין וקרו
בשום טעותכון ואישתא לא תשוון ויקחו את הפר אשר נתן להם ויעשו ויקראו
בשם הבעל מהבקר ועד הצהרים לאמר הבעל עננו ואין קול ואין ענה ויפסחו
על המזבח אשר עשה ונסיבו ית תורא דיהב להון ועבדו וקרו בשום בעלא
מצפרא ועד עדן טיהרא למימר בעלא עננא ולית קל ולית דעני ומשתטן על
איגורא דעבד ויהי בצהרים ויהתל בהם אליהו ויאמר קראו בקול גדול כי
אלהים הוא כי שיח וכי שיג לו וכי דרך לו אולי ישן הוא ויקץ והוה בשרן טיהרא
וחייך בהון אליה ואמר קרו בקל רב ארי אתון אמרין דחלא הוא או דלמא שועי
ליה או אשתדפא אשתדיף או אורח הות ליה או דלמא דמוך הוא ויתער ויקראו
בקול גדול ויתגדדו כמשפטם בחרבות וברמחים עד שפך דם עליהם וקרו
בקל רב ואתהממו כנימוסיהון בסיפין וברמחין עד דאשתפיך דמא עליהון ויהי
כעבר הצהרים ויתנבאו עד לעלות המנחה ואין קול ואין ענה ואין קשב והוה
כמעבר טיהרא ואשתטיאו עד למסק מנחתא ולית קל ולית דעני ולית דמציתי
ויאמר אליהו לכל העם גשו אלי ויגשו כל אליו העם וירפא את מזבח יהוה
ההרוס ואמר אליה לכל עמא קרבו לותי וקריבו כל עמא לותיה ובנא ית מדבחא
דייי דהוה מפגר ויקח אליהו שתים עשרה אבנים כמספר שבטי בני יעקב
אשר היה דבר יהוה אליו לאמר ישראל יהיה שמך ונסיב אליה תרתא עסרי
אבנין כמנין שבטי בני יעקב דהוה פתגמא דייי עמיה למימר ישראל יהי שמך
ויבנה את האבנים מזבח בשם יהוה ויעש תעלה כבית סאתים זרע סביב
למזבח ובנא ית אבניא מדבחא בשמא דייי ועבד מזקתא כבית סאתן זרעא
סחור סחור למדבחא ויערך את העצים וינתח את הפר וישם על העצים וסדר
ית אעיא ונתח ית תורא ושוי על אעיא ויאמר מלאו ארבעה כדים מים ויצקו
על העלה ועל העצים ויאמר שנו וישנו ויאמר שלשו וישלשו ואמר מלו

ארבעה כדין מיא ואריקו על עלתא ועל אעיא ואמר תנו ותנו ואמר תליתו
ותליתו׃ וילכו המים סביב למזבח וגם את התעלה מלא מים׃ ואזלו מיא סחור
למדבחא ואף ית מזקתא מלא מיא׃ ויהי בעלות המנחה ויגש אליהו הנביא
ויאמר יהוה אלהי אברהם יצחק וישראל היום יודע כי אתה אלהים בישראל
ואני עבדך ובדבריך עשיתי את כל הדברים האלה׃ והוה במיסק מנחתא וקריב
אליה נביא ואמר יי אלהיה דאברהם יצחק וישראל יומא דין יתידע ארי את יי
שכינתך שריא בישראל ואנא עבדך ובפתגמך עבדית ית כל פתגמיא האלין׃
ענני יהוה ענני וידעו העם הזה כי אתה יהוה האלהים ואתה הסבת את
לבם אחרנית׃ קביל צלותי יי באישתא קביל צלותי במטר וידעון עמא הדין
במעבדך להון נסא ארי את יי אלהים ואת ברחמתך יתהון משתאיל להון במימרך
לאתבותהון לדחלתך ואנון יהבו ית לבהון פליג׃ ותפל אש יהוה ותאכל את
העלה ואת העצים ואת האבנים ואת העפר ואת המים אשר בתעלה לחכה׃
ונפלת אישתא מן קדם יי ואכלת ית עלתא וית אעיא וית אבניא וית עפרא וית
מיא דבמזקתא לחיכת׃ וירא כל העם ויפלו על פניהם ויאמרו יהוה הוא
האלהים יהוה הוא האלהים׃ וחזו כל עמא ונפלו על אפיהון ואמרו יי הוא
אלהים יי הוא אלהים׃ ויאמר אליהו להם תפשו את נביאי הבעל איש אל ימלט
מהם ויתפשום וירדם אליהו אל נחל קישון וישחטם שם׃ ואמר אליה להון
אחודו ית נביי בעלא אנש לא ישתיזב מנהון ואחדונון ואחיתנון אליה לנחלא
דקישון ונכסנון תמן׃ ויאמר אליהו לאחאב עלה אכל ושתה כי קול
המון הגשם׃ ואמר אליה לאחאב סק אכול ואישתי ארי קל אתרגושת מטרא׃
ויעלה אחאב לאכול ולשתות ואליהו עלה אל ראש הכרמל ויגהר ארצה
וישם פניו בין ברכו׃ וסליק אחאב למיכל ולמשתי ואליה סליק לריש כרמלא
וגחין לארעא ושוי אפוהי בין ברכוהי׃ ויאמר אל נערו עלה נא הבט דרך ים
ויעל ויבט ויאמר אין מאומה ויאמר שב שבע פעמים׃ ואמר לעולימיה סק
כען סכי לאורח מערבא וסליק וסכא ואמר לית מדעם ואמר תוב שבע זמנין׃
ויהי בשביעית ויאמר הנה עב קטנה ככף איש עלה מים ויאמר עלה אמר

אל אחאב אסר ורד ולא יעצרכה הגשם והוה בזמנא שביעתא ואמר הא
ענגא זעירא כפסת יד גבר סלקא ממערבא ואמר סק אימר לאחאב אזדרז
וחות ולא יעכבינך מטרא ויהי עד כה ועד כה והשמים התקדרו עבים ורוח
ויהי גשם גדול וירכב אחאב וילך יזרעאלה והוה עד דמזרח ונחית ושמיא
אתחפיאו עננין ורוחא והוה מטר סגי ורכיב אחאב ואזל ליזרעאל:

ויד יהוה היתה אל אליהו וישנס מתניו וירץ לפני אחאב עד באכה
יזרעאלה ורוח גבורא מן קדם יהוה הות עם אליה וזריז חרציה ורהט קדם אחאב עד
דאתא ליזרעאל: ויגד אחאב לאיזבל את כל אשר עשה אליהו ואת כל אשר הרג
את כל הנביאים בחרב: וחוי אחאב לאיזבל ית כל דעבד אליה וית כל דקטל
ית כל נביי שקרא בחרבא: ותשלח איזבל מלאך אל אליהו לאמר כה יעשון
אלהים וכה יוספון כי כעת מחר אשים את נפשך כנפש אחד מהם: ושלחת
איזבל אזגדא לות אליה למימר כדין יעבדון רחלתא וכדין יוספון להין כעדנא
הדין מחר אשוי ית נפשך כנפשא דחד מנהון: וירא ויקם וילך אל נפשו
ויבא באר שבע אשר ליהודה וינח את נערו שם: וחזא וקם ואזל לשיזבא
נפשיה ואתא לבאר שבע דלשיבט יהודה ושבק ית עולימיה תמן: והוא הלך
במדבר דרך יום ויבא וישב תחת רתם אחד וישאל את נפשו למות ויאמר
רב עתה יהוה קח נפשי כי לא טוב אנכי מאבתי: והוא הליך במדברא מהלך
יומא ואתא ויתיב תחות רתמא חד ושאיל ית נפשיה למימת ואמר סגי לי
ארכא עד אמתי אנא מטרף כדין כען יי סב נפשי ארי לא טב אנא מאבהתי:
וישכב ויישן תחת רתם אחד והנה זה מלאך נגע בו ויאמר לו קום אכול:
ושכיב ודמוך תחות רתמא חד והא אדין מלאכא קריב ביה ואמר ליה קום אכול:
ויבט והנה מראשתיו עגת רצפים וצפחת מים ויאכל וישת וישב וישכב:
ואסתכי והא איסדוהי הררא מעפפא וצלוחיתא דמיא ואכל ושתי ותב ושכיב:
וישב מלאך יהוה שנית ויגע בו ויאמר קום אכל כי רב ממך הדרך: ותב
מלאכא דיי תנינות וקריב ביה ואמר קום אכול ארי סגי מנך אורחא: ויקם
ויאכל וישתה וילך בכח האכילה ההיא ארבעים יום וארבעים לילה עד הר

עד כאן הפטרת פינחס: תורה כי אני המבדיל כתובים לו שקלו וישקלו עד אמנם כי אתם עם:

האלהים חרב׃ וקם ואכל ושתי ואזל בחילה דאכילתא ההיא ארבעין יממין וארבעין
לילון עד דאתא לטורא דאתגלי עלוהי יקרא דיי לחורב׃ ויבא שם אל המערה
וילן שם והנה דבר יהוה אליו ויאמר לו מה לך פה אליהו׃ ועל לתמן למערתא
ובת תמן והא פתגמא דיי עמיה ואמר ליה מא לך כא אליהו׃ ויאמר קנא קנאתי
ליהוה אלהי צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל את מזבחתיך הרסו ואת נביאיך
הרגו בחרב ואותר אני לבדי ויבקשו את נפשי לקחתה׃ ואמר קנאה קניתי ק
יי אלהי צבאות ארי שבקו קימך בני ישראל ית מדבחך פגרו וית נבייך קטילו בחרבא
ואשתארית אנא בלחודי ובעו ית נפשי למקטלי׃ ויאמר צא ועמדת בהר
לפני יהוה והנה יהוה עבר ורוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים לפני
יהוה לא ברוח יהוה ואחר הרוח רעש לא ברעש יהוה׃ ואמר פוק ותקום בטורא
קדם יי והא יי מתגלי וקדמוהי משרית מלאכי רוחא מפרקין טוריא ומתברין
כיפיא קדם יי לא במשרית מלאכי רוחא שכינתא דיי ובתר משרית מלאכי רוחא
משרית מלאכי זיעא לא במשרית מלאכי זיעא שכינתא דיי׃ ואחר הרעש
אש לא באש יהוה ואחר האש קול דממה דקה׃ ובתר משרית מלאכי זיעא
משרית מלאכי אישתא לא במשרית מלאכי אישתא שכינתא דיי ובתר
משרית מלאכי אישתא קל דמשבחין בחשי׃ ויהי כשמע אליהו וילט פניו
באדרתו ויצא ויעמד פתח המערה והנה אליו קול ויאמר מה לך פה אליהו׃
והוה כד שמע אליהו וכריך אפוהי בשושיפיה ונפק וקם בתרע מערתא והא
עמיה קלא ואמר מא לך כא אליהו׃ ויאמר קנא קנאתי ליהוה אלהי צבאות כי עזבו
בריתך בני ישראל את מזבחתיך הרסו ואת נביאיך הרגו בחרב ואותר אני
לבדי ויבקשו את נפשי לקחתה׃ ואמר קנאה קניתי קדם יי אלהי צבאות ארי
שבקו קימך בני ישראל ית מדבחך פגרו וית נבייך קטילו בחרבא ואשתארית
אנא בלחודי ובעו ית נפשי למקטלי׃ ויאמר יהוה אליו
לך שוב לדרכך מדברה דמשק ובאת ומשחת את חזאל למלך על ארם׃
ואמר יי ליה איזיל תוב לאורחך למדבר דמסק ותהך ותמשח ית חזאל למהוי
מלכא על ארם׃ ואת יהוא בן נמשי תמשח למלך על ישראל ואת אלישע

אמקה ושקה עתקה מועקה המועקה לפוקה

בן שפט מאבל מחולה תמשח לנביא תחתיך׃ וית יהוא בר נמשי תמשח למהוי
מלכא על ישראל וית אלישע בר שפט ממישר מחולה תמשח למהוי נביא תחותך׃
והיה הנמלט מחרב חזאל ימית יהוא והנמלט מחרב יהוא ימית אלישע׃ ויהי
דישתיזב מחרבא דחזאל יקטול יהוא ודישתיזב מחרבא דיהוא יקטול אלישע׃
והשארתי בישראל שבעת אלפים כל הברכים אשר לא כרעו לבעל וכל הפה אשר
לא נשק לו׃ ואשאר בישראל שבעה אלפין כל רכוביא דלא כרעא לבעלא וכל
פומא דלא נשיק ליה׃ וילך משם וימצא את אלישע בן שפט והוא חרש שנים
עשר צמדים לפניו והוא בשנים העשר ויעבר אליהו אליו וישלך אדרתו עליו׃
ואזל מתמן ואשכח ית אלישע בר שפט והוא רדי בתרי עסר פדנין דתוריא צמידין
קדמוהי והוא בחד מתרי עסר ועבר אליהו לותיה ורמא שושפיה עלוהי׃ ויעזב
את הבקר וירץ אחרי אליהו ויאמר אשקה נא לאבי ולאמי ואלכה אחריך
ויאמר לו לך שוב כי מה עשיתי לך׃ ושבק ית תוריא ורהט בתר אליהו ואמר אשק
כען לאבא ולאמא ואהך בתרך ואמר ליה איזיל תוב ארי מא עבדית לך׃ וישב
מאחריו ויקח את צמד הבקר ויזבחהו ובכלי הבקר בשלם הבשר ויתן לעם
ויאכלו ויקם וילך אחרי אליהו וישרתהו׃ ותב מבתרוהי ונסיב ית פדן תוריא
ונכסיה ובמני תוריא בשיל להון בסרא ויהב לעמא ואכלו וקם ואזל בתר אליהו
ושמשיה׃   ובן הדד מלך ארם קבץ את כל חילו ושלשים ושנים
מלך אתו וסוס ורכב ויעל ויצר על שמרון וילחם בה׃ ובר הדד מלכא דארם
כנש כל משריתיה ותלתין ותרין מלכין עמיה וסוסון ורתכין וסליק וצר על
שמרון ואגיח קרבא בה׃ וישלח מלאכים אל אחאב מלך ישראל העירה׃ ושלח
אזגדין לות אחאב מלכא דישראל לקרתא׃ ויאמר לו כה אמר בן הדד כספך
וזהבך לי הוא ונשיך ובניך הטובים לי הם׃ ואמר ליה כדנן אמר בר הדד כספך
ודהבך דילי הוא ונשך ובנך שפיריא דילי אנון׃ ויען מלך ישראל ויאמר כדברך
אדני המלך לך אני וכל אשר לי׃ ואתיב מלכא דישראל ואמר כפתגמך רבוני
מלכא דילך אנא וכל דילי׃ וישבו המלאכים ויאמרו כה אמר בן הדד לאמר
כי שלחתי אליך לאמר כספך וזהבך ונשיך ובניך לי תתן׃ ותבו אזגדיא ואמרו

לאמר

והדבר גו׳ פי׳ כאשר יקשה מכם והדבר אשר יקרבון והדבר הזה לא אוכל לעשות ישפוק ג׳ ב׳ כל שין וחד בסמך ופי׳
אם ישפוק עפר שמרון כינכו ישפוק יספוק עלימו׳

כדנן אמר בר הדד ארי שלחית לותך למימר כספך ודהבך ונשך ובנך
לי תתין: כי אם כעת מחר אשלח את עבדי אליך וחפשו את ביתך ואת בתי
עבדיך והיה כל מחמד עיניך ישימו בידם ולקחו: אלהין כעדנא הדין מחר אשלח
ית עבדי לותך ויבלשון ית ביתך וית בתי עבדך ויהי כל רגגא דעינך ישוון בידהון
ויסבון: ויקרא מלך ישראל לכל זקני הארץ ויאמר דעו נא וראו כי רעה זה
מבקש כי שלח אלי לנשי ולבני ולכספי ולזהבי ולא מנעתי ממנו: וקרא מלכא
דישראל לכל סבי ארעא ואמר דעו כען וחזו ארי בישתא דין בעי ארי שלח לי
ולנשי ולבני ולכספי ולדהבי ולא מנעית מניה: ויאמרו אליו כל הזקנים וכל
העם אל תשמע ולא תאבה: ואמרו ליה כל סביא וכל עמא לא תשמע ולא
תיבי: ויאמר למלאכי בן הדד אמרו לאדני המלך כל אשר שלחת אל עבדך
בראשנה אעשה והדבר הזה לא אוכל לעשות וילכו המלאכים וישבהו דבר:
ואמר לאזגדי בר הדד אימרו לרבוני מלכא כל דשלחתא לעבדך בקדמיתא
אעביד ופתגמא הדין לא איכול למעבד ואזלו אזגדיא ואתיבוהי פתגמא:
וישלח אליו בן הדד ויאמר כה יעשון לי אלהים וכה יוספו אם ישפק עפר
שמרון לשעלים לכל העם אשר ברגלי: ושלח לותיה בר הדד ואמר כדין יעבדון
לי דחלתא וכדין יוספון אם יספק עפרא דשמרון למסב בשעולי פרסת רגלי
עמא דעמי: ויען מלך ישראל ויאמר דברו אל יתהלל חגר כמפתח: ואתיב
מלכא דישראל ואמר אימרו ליה לא ישתבח דמזדרז ונחית לקרבא כגבר דנצח
וסליק מניה: ויהי כשמע את הדבר הזה והוא שתה הוא והמלכים בסכות
ויאמר אל עבדיו שימו וישימו על העיר: והוה כד שמע ית פתגמא הדין והוא
שתי הוא ומלכיא במטליא ואמר לעבדוהי אסדרו וסדרו על קרתא: והנה
נביא אחד נגש אל אחאב מלך ישראל ויאמר כה אמר יהוה הראית את
כל ההמון הגדול הזה הנני נתנו בידך היום וידעת כי אני יהוה: והא נביא חד
אתקרב לות אחאב מלכא דישראל ואמר כדנן אמר יי החזיתא ית כל אתרגושא
רבא הדין הא אנא מסר ליה בידך יומא דין ותדע ארי אנא יי: ויאמר אחאב
במי ויאמר כה אמר יהוה בנערי שרי המדינות ויאמר מי יאסר המלחמה

ויאמר ויאמר ויאמר ויאמר אברהם והדין:

ויאמר אתה׃ ואמר אחאב במן ואמר כדנן אמר יי בעולימי רברבי מדינתא
ואמר מן יסדר קרבא ואמר את׃ ויפקד את נערי שרי המדינות ויהיו מאתים
שנים ושלשים ואחריהם פקד את כל העם כל בני ישראל שבעת אלפים׃
ומנא ית עולימי רברבי מדינתא והוו מאתן תלתין ותרין ובתריהון מנא ית כל
עמא כל בני ישראל שבעה אלפין׃ ויצאו בצהרים ובן הדד שתה שכור בסכות
הוא והמלכים שלשים ושנים מלך עזר אתו׃ ונפקו בטיהרא ובר הדד שתי
רוי במטליא הוא ומלכיא תלתין ותרין מלכין דסעדין ליה׃ ויצאו נערי שרי
המדינות בראשנה וישלח בן הדד ויגידו לו לאמר אנשים יצאו משמרון׃
ונפקו עולימי רברבי מדינתא בקדמיתא ושלח בר הדד וחויאו ליה למימר
גברין נפקו משמרון׃ ויאמר אם לשלום יצאו תפשום חיים ואם למלחמה יצאו
חיים תפשום׃ ואמר אם לשלמא נפקו אחודו ינון כד חיין ואם לקרבא נפקו
כד חיין אחודו ינון׃ ואלה יצאו מן העיר נערי שרי המדינות והחיל אשר אחריהם׃
ל ואלין נפקו מן קרתא עולימי רברבי מדינתא וחילא דבתריהון׃ ויכו איש אישו
וינסו ארם וירדפם ישראל וימלט בן הדד מלך ארם על סוס ופרשים׃
וקטלו גבר גברוהי ואפכו אנש ארם ורדפו ינון ישראל ואשתיזב בר הדד מלכא
ל דארם על סוסיא ועמיה תרין פרשין׃ ויצא מלך ישראל ויך את הסוס ואת
הרכב והכה בארם מכה גדולה׃ ונפק מלכא דישראל ומחא ית סוסותא
ומגר ית רתכא ומחא באנש ארם מחא סגיאה׃ ויגש הנביא אל מלך ישראל
ל ויאמר לו לך התחזק ודע וראה את אשר תעשה כי לתשובת השנה מלך
ארם עלה עליך׃ וקריב נביא דיי לות מלכא דישראל ואמר ליה איזיל אתקף
ודע וחזי ית דתעביד ארי לזמן סופה דשתא מלכא דארם סליק עלך׃
ב׳ עלי ועבדי מלך ארם אמרו אליו אלהי הרים אלהיהם על כן חזקו
וקדין ממנו ואולם נלחם אתם במישור אם לא נחזק מהם׃ ועבדי מלכא דארם
אמרו ליה אלהא דשליט על טוריא אלההון על כין תקיפו מננא וברם נגיח
ב׳ עמהון במישרא אם לא נתקף מנהון׃ ואת הדבר הזה עשה הסר המלכים
חסר כנשה ודין איש ממקמו ושים פחות תחתיהם׃ ויתפתגמא הדין עביד אעדי מלכיא

התפקדו ג׳ וסימ׳ והלוים התפקדו והלוים ישראל ...

גבר מאתליה ומני שלטונין אחילופיהון ואתה תמנה לך חיל כחיל הנפל מאתך
וסוס כסוס ורכב כרכב ונלחמה אותם במישור אם לא נחזק מהם וישמע
לקלם ויעש כן׃ ואת תמני לך משרין כמשרין דאתקטלא מלך וסוסון כסוסון
ורתכין כרתכין ונגיח קרבא עמהון במישרא אם לא נתקוף מנהון וקביל
למימרהון ועבד כן׃ ויהי לתשובת השנה ויפקד בן הדד
את ארם ויעל אפקה למלחמה עם ישראל׃ והוה לזמן סופה דשתא ומנא
בר הדד ית אנש ארם וסליק לאפק לאגחא קרבא עם ישראל׃ ובני ישראל
התפקדו וכלכלו וילכו לקראתם ויחנו בני ישראל נגדם כשני חשפי עזים
וארם מלאו את הארץ׃ ובני ישראל אתמניאו ואזדרזו לקדמותהון ושרו בני
ישראל לקבלהון כתרין גזרי עזין ואנש ארם מלו ית ארעא׃ ויגש איש האלהים
ויאמר אל מלך ישראל כה אמר יהוה יען אשר אמרו ארם אלהי הרים יהוה
ולא אלהי עמקים הוא ונתתי את כל ההמון הגדול הזה בידך וידעתם כי
אני יהוה׃ וקריב נביא דיי׳ ואמר למלכא דישראל כדנן אמר יי׳ חלף דאמרו
אנש ארם אלהא דשליט על טוריא יי׳ ולא אלהא דשליט על מישרא הוא
ואמסר ית כל המונא סגיאה הדין בידך ותדעון ארי אנא יי׳׃ ויחנו אלה
נכח אלה שבעת ימים ויהי ביום השביעי ותקרב המלחמה ויכו בני ישראל
את ארם מאה אלף רגלי ביום אחד׃ ושרו אלין לקביל אלין שבעה יומין והוה
ביומא שביעאה וקריבו עבדי קרבא ומחו בני ישראל ית ארם מאה אלפין
גבר רגלי ביומא חד׃ וינסו הנותרים אפקה אל העיר ותפל החומה על
עשרים ושבעה אלף איש הנותרים ובן הדד נס ויבא אל העיר חדר בחדר׃
ואפכו דאשתארו לאפק לקרתא ונפל שורא על עשרין ושבעה אלפין גברא
דאשתארו ובר הדד אפך ועל לקרתא תוך בגו תוך׃ ויאמרו אליו עבדיו הנה
נא שמענו כי מלכי בית ישראל כי מלכי חסד הם נשימה נא שקים במתנינו
וחבלים בראשנו ונצא אל מלך ישראל אולי יחיה את נפשך׃ ואמרו ליה
עבדוהי הא כען שמענא ארי מלכי בית ישראל ארי מלכי גמלי חסדא אנון
ניסר כען סקין בחרצנא ואטונין ברישנא ונפוק לות מלכא דישראל מא אם

תשקולון מולמלים ודכוותיה ככר והיה נפשך תחת נפשו כמשקול עשרים שקלים משקולים לי ועשרה אלפים ככר כסף לשקול על גנזי המלך ותשקולו לרים את הכסף:

יקיים ית נפשך ויחגרו שקים במתניהם וחבלים בראשיהם ויבאו אל מלך ישראל
ויאמרו עבדך בן הדד אמר תחי נא נפשי ויאמר העודנו חי אחי הוא ואסרו
סקין בחרציהון ואטונין ברישיהון ואתו לות מלכא דישראל ואמרו עבדך בר
הדד אמר תתקיים כען נפשי ואמר העד כען קיים אחי הוא והאנשים ינחשו
וימהרו ויחלטו הממנו ויאמרו אחיך בן הדד ויאמר באו קחהו ויצא אליו
בן הדד ויעלהו על המרכבה והא גבריא נחישון ואוחיאו וחטפוהא מניה
ואמרו אחוך בר הדד ואמר עולו דברוהי ונפק לותיה בר הדד ואסקיהי לרתכא
ויאמר אליו הערים אשר לקח אבי מאת אביך אשיב וחוצות תשים לך בדמשק
כאשר שם אבי בשמרון ואני בברית אשלחך ויכרת לו ברית וישלחהו ואמר
ליה קרויא דנסיב אבא מן אבוך אתיב ושוקין תמני לך בדמשק כמא דמני אבא
בשמרון ואנא בקים אשלחינך וגזר ליה קים ושלחיה ואיש
אחד מבני הנביאים אמר אל רעהו בדבר יהוה הכיני נא וימאן האיש להכתו
וגברא חד מתלמידי נביא אמר לחבריה בפתגמא דייי מחיני כען ולא אבא גברא
למחהי ויאמר לו יען אשר לא שמעת בקול יהוה הנך הולך מאתי והכך
האריה וילך מאצלו וימצאהו האריה ויכהו ואמר ליה חלף דלא קבילתא
למימרא דייי הא את אזיל מלותי ויקטלנך אריא ואזל מלותיה ואשכחיה
אריא וקטליה וימצא איש אחר ויאמר הכיני נא ויכהו האיש הכה ופצע
ואשכח גברא אחרנא ואמר מחיני כען ומחהי גברא מחהי ופדעיה וילך הנביא
ויעמד למלך על הדרך ויתחפש באפר על עיניו ואזל נביא וקם למלכא על
אורחא ואכליך במעפרא עינוהי ויהי המלך עבר והוא צעק אל המלך ויאמר
עבדך יצא בקרב המלחמה והנה איש סר ויבא אלי איש ויאמר שמר את האיש
הזה אם הפקד יפקד והיתה נפשך תחת נפשו או ככר כסף תשקול והוה מלכא
עבר והוא צוח קדם מלכא ואמר עבדך נפק בגו קרבא והא גברא זר ואיתי לי
גברא ואמר טר ית גברא הדין אם משגא ישגי ותהי נפשך חלף נפשיה או
ככרא דכספא תתקול ויהי עבדך עשה הנה והנה והוא איננו ויאמר אליו מלך
ישראל כן משפטך אתה חרצת והוה עד דעבדך מתפני לכא ולכא והא

משפטך ל׳ חס׳ ופיר׳ ויאמר אלין מלך ישראל כן משפטך והוציא כאור צדקך ולא תעלמני דברי אמת קולי שמעה מחקיך תחי נפשי ובהלך:

שמרונה ב' וסימ' הולך חותם שמרונה וחיבני הרעבנות וילך מלך ישראל על ביתו מתתי מקבי טוב הרי אדה לך מחיר
שור העסרב מנתי את מרין בירם מתתי חק נחלת אבותי לך

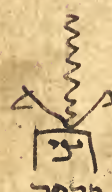
ליתוהי ואמר ליה מלכא דישראל את דנתא דינך ופסקתא וימהר ויסר את האפר
מעל עיניו ויכר אתו מלך ישראל כי מהנביאים הוא ואוחי ואעדי ית עפרא
מעל עינוהי ואשתמודע יתיה מלכא דישראל ארי מתלמידי נביא הוא
ויאמר אליו כה אמר יהוה יען שלחת את איש חרמי מיד והיתה נפשך תחת
נפשו ועמך תחת עמו ואמר ליה כדנן אמר יי חלף דשיזיבתא ית גבר חייב קטול
מיד ותהי נפשך חלף נפשיה ועמך חלף עמיה וילך מלך ישראל על ביתו סר
וזעף ויבא שמרונה ואזל מלכא דישראל לביתיה נסיס ודווי ואתא לשמרון

ויהי אחר הדברים האלה כרם היה לנבות היזרעאלי אשר
ביזרעאל אצל היכל אחאב מלך שמרון והוה בתר פתגמיא האלין כרמא
הוה לנבות יזרעילאה דביזרעאל בסטר היכלא דאחאב מלכא דשמרון וידבר
אחאב אל נבות לאמר תנה לי את כרמך ויהי לי לגן ירק כי הוא קרוב אצל
ביתי ואתנה לך תחתיו כרם טוב ממנו אם טוב בעיניך אתנה לך כסף מחיר
זה ומליל אחאב עם נבות למימר הב לי ית כרמך ויהי לי לגנת ירקא ארי
הוא קריב בסטר ביתי ואתין לך חלופוהי כרמא דטב מניה אם טב בעינך ראתין
לך כספא דמוהי מא דשוי ויאמר נבות אל אחאב חלילה לי מיהוה מתתי
את נחלת אבתי לך ואמר נבות לאחאב חס לי מן קדם יי מלמיתן ית אחסנת אבהתי
לך ויבא אחאב אל ביתו סר וזעף על הדבר אשר דבר אליו נבות היזרעאלי
ויאמר לא אתן לך את נחלת אבותי וישכב על מטתו ויסב את פניו ולא אכל
לחם ואתא אחאב לביתיה נסיס ודווי על פתגמא דמליל עמיה נבות יזרעילאה
ואמר לא אתין לך ית אחסנת אבהתי ושכיב על ערסיה ואסחר ית אפוהי
ולא אכל לחמא ותבא אליו איזבל אשתו ותדבר אליו מה זה רוחך סרה
ואינך אכל לחם ואתת לותיה איזבל אתתיה ומלילת עמיה מא דין רוחך סטיא
וליתך אכיל לחמא וידבר אליה כי אדבר אל נבות היזרעאלי ואמר לו
תנה לי את כרמך בכסף או אם חפץ אתה אתנה לך כרם תחתיו ויאמר לא
אתן לך את כרמי ומליל עמה ארי מלילית עם נבות יזרעילאה ואמרית
ליה הב לי ית כרמך בכספא או אם רעיא את אתין לך כרמא חלופוהי ואמר

207

לא אתין לך ית כרמי׃ ותאמר אליו איזבל אשתו אתה עתה תעשה מלוכה
על ישראל קום אכל לחם ויטב לבך אני אתן לך את כרם נבות היזרעאלי׃
ואמרת ליה איזבל אתתיה את כען תצלח במלכותא על ישראל קום אכול לחמא
וישפר לבך אנא אתין לך ית כרמא דנבות יזרעילאה׃ ותכתב ספרים בשם
אחאב ותחתם בחתמו ותשלח הספרים אל הזקנים ואל החרים אשר בעירו
הישבים את נבות׃ וכתבת אגרתא בשמא דאחאב וחתמת בעזקתיה ושדרת
אגרן לסביא ולתרביניא דבקרתיה דיתבין עם נבות׃ ותכתב בספרים לאמר
קראו צום והשיבו את נבות בראש העם׃ וכתבת באגרתא למימר גזרו צומא
ואותיבו ית נבות בריש עמא׃ והשיבו שנים אנשים בני בליעל נגדו ויעדהו
לאמר ברכת אלהים ומלך והוציאהו וסקלהו וימת׃ ואותיבו תרין גברין בני
רשעא לקבליה ויסהדוניה למימר גדיפתא קדם יי ומלכא לטתא ואפקוהי ורגמוהי
ויתקטיל׃ ויעשו אנשי עירו הזקנים והחרים אשר הישבים בעירו כאשר
שלחה אליהם איזבל כאשר כתוב בספרים אשר שלחה אליהם׃ ועבדו אנשי
קרתא סביא ותרביניא דיתבין בקרתיה כמא דשלחת לותהון איזבל כמא דכתיב
באגרתא דשלחת לותהון׃ קראו צום והשיבו את נבות בראש העם׃ גזרו
צומא ואותיבו ית נבות בריש עמא׃ ויבאו שני האנשים בני בליעל וישבו
נגדו ויעדהו אנשי הבליעל את נבות נגד העם לאמר ברך נבות אלהים
ומלך ויצאהו מחוץ לעיר ויסקלהו באבנים וימת׃ ואתו תרין גברין בני
רשעא ויתיבו לקבליה ואסהידו גברי רשעא ית נבות קדם עמא למימר גדיף
נבות קדם יי ומלכא לט ואפקוהי מברא לקרתא ורגמוהי באבניא ומית׃ וישלחו
אל איזבל לאמר סקל נבות וימת׃ ושלחו לות איזבל למימר אתרגים נבות
ומית׃ ויהי כשמע איזבל כי סקל נבות וימת ותאמר איזבל אל אחאב
קום רש את כרם נבות היזרעאלי אשר מאן לתת לך בכסף כי אין נבות
חי כי מת׃ והוה כד שמעת איזבל ארי אתרגים נבות ומית ואמרת איזבל
לאחאב קום אחסין ית כרמא דנבות יזרעילאה דלא אבא למתן לך בכספא
ארי לית נבות קיים ארי מית׃ ויהי כשמע אחאב כי מת נבות ויקם אחאב

לרדת אל כרם נבות היזרעאלי לרשתו׃ והוה כד שמע אחאב ארי מית נבות
וקם אחאב למיחת לכרמא דנבות יזרעילאה למירתיה׃ ויהי
דבר יהוה אל אליהו התשבי לאמר׃ והוה פתגם נבו מן קדם יי עם אליה דמיתשיב
למימר׃ קום רד לקראת אחאב מלך ישראל אשר בשמרון הנה בכרם נבות
אשר ירד שם לרשתו׃ קום חות לקדמות אחאב מלכא דישראל דבשמרון הא
בכרמא דנבות דנחת לתמן למירתיה׃ ודברת אליו לאמר כה אמר יהוה
הרצחת וגם ירשת ודברת אליו לאמר כה אמר יהוה במקום אשר לקקו
הכלבים את דם נבות ילקו הכלבים את דמך גם אתה׃ ותמליל עמיה למימר
כדנן אמר יי הקטילתא ואף ירתתא ותמליל עמיה למימר כדנן אמר יי
באתרא דלחיכו כלביא ית דמא דנבות ילחכון כלביא ית דמך דילך אף את׃
ויאמר אחאב אל אליהו המצאתני איבי ויאמר מצאתי יען התמכרך
לעשות הרע בעיני יהוה׃ ואמר אחאב לאליה האשכחתא לי בעיל דבבי
ואמר אשכחית חלף דחשיבתא למעבד דביש קדם יי׃ הנני מבי אליך רעה
ובערתי אחריך והכרתי לאחאב משתין בקיר ועצור ועזוב בישראל׃ הא אנא
מיתי עלך בישא ואפלי בתרך ואשיצי לאחאב ידע מדע ואחיד ושביק בישראל׃
ונתתי את ביתך כבית ירבעם בן נבט וכבית בעשא בן אחיה אל הכעס אשר
הכעסת ותחטא את ישראל׃ ואתין ית ביתך כבית ירבעם בר נבט וכבית בעשא
בר אחיה על ארגזותא דארגיזתא ואחיבתא ית ישראל׃ וגם לאיזבל דבר יהוה
לאמר הכלבים יאכלו את איזבל בחל יזרעאל׃ ואף לאיזבל גזר יי למימר כלביא
ייכלון ית איזבל באחסנת יזרעאל׃ המת לאחאב בעיר יאכלו הכלבים והמת
בשדה יאכלו עוף השמים׃ דימות לאחאב בקרתא ייכלון כלביא ודימות בחקלא
ייכלון עופא דשמיא׃ רק לא היה כאחאב אשר התמכר לעשות הרע בעיני
יהוה אשר הסתה אתו איזבל אשתו׃ לחוד לא הוה כאחאב דחשיב למעבד
דביש קדם יי דאטעיאת יתיה איזבל אתתיה׃ ויתעב מאד ללכת אחרי הגלולים
ככל אשר עשו האמרי אשר הוריש יהוה מפני בני ישראל׃ וארשע לחדא למהך
בתר טעותא ככל דעבדו אמוראי דתריך יי מן קדם בני ישראל׃

ויהי כשמע אחאב את הדברים האלה ויקרע בגדיו וישם שק על בשרו ויצום
וישכב בשק ויהלך אט· והוה כד שמע אחאב ית פתגמיא האלין ובזע לבושוהי
ואסר סקא על בסריה וצם ושכיב בסקא והליך יחף׃ ויהי דבר
יהוה אל אליהו התשבי לאמר· והוה פתגם נבו מן ק׳ יי׳ עם אליה דמתשיב למימר׃
הראית כי נכנע אחאב מלפני יען כי נכנע מפני לא אבי הרעה בימיו בימי
בנו אביא הרעה על ביתו· החזיתא ארי אתכר אחאב מן קדמי חלף דאתכר מן
קדמי לא איתי בישתא ביומוהי ביומי בריה איתי בישתא על ביתיה׃ וישבו שלש
שנים אין מלחמה בין ארם ובין ישראל· ויתיבו תלת שנין לית קרבא בין ארם
ובין ישראל׃ ויהי בשנה השלישית וירד יהושפט מלך יהודה
אל מלך ישראל· והוה בשתא תליתיתא ונחת יהושפט מלך שבטא דבית יהודה
לות מלכא דישראל׃ ויאמר מלך ישראל אל עבדיו הידעתם כי לנו רמת גלעד
ואנחנו מחשים מקחת אתה מיד מלך ארם· ואמר מלכא דישראל לעבדוהי
הידעתון ארי דילנא רמות גלעד ואנחנא שתקין מלמיסב יתה מיד מלכא דארם׃
ויאמר אל יהושפט התלך אתי למלחמה רמת גלעד ויאמר יהושפט אל מלך
ישראל כמוני כמוך כעמי כעמך כסוסי כסוסיך· ואמר ליהושפט התיזיל עמי
לאגחא קרבא לרמות גלעד ואמר יהושפט למלכא דישראל אנא כותך עמי

כעמך סוסותי כסוסותך׃ ויאמר יהושפט אל מלך ישראל דרש נא כיום את
דבר יהוה· ואמר יהושפט למלכא דישראל תבע כען כיומא דין ית פתגמא דיי׳׃
ויקבץ מלך ישראל את הנביאים כארבע מאות איש ויאמר אלהם האלך
אל רמות גלעד למלחמה אם אחדל ויאמרו עלה ויתן יהוה ביד המלך· וכנש
מלכא דישראל ית נביי שקרא כארבע מאה גברא ואמר להון האיזיל לרמות
גלעד לאגחא קרבא אם אתמנע ואמרו סק וימסר יי׳ בידא דמלכא׃ ויאמר
יהושפט האין פה נביא ליהוה עוד ונדרשה מאתו· ואמר יהושפט הלית כא
נביא קדם יי׳ עוד ונתבע מניה׃ ויאמר מלך ישראל אל יהושפט עוד איש אחד
לדרש את יהוה מאתו ואני שנאתיהו כי לא יתנבא עלי טוב כי אם רע מיכיהו
בן ימלה ויאמר יהושפט אל יאמר המלך כן· ואמר מלכא דישראל ליהושפט

עוד גברא חד למתבע ית פתגמא דיי מניה ואנא סניתיה ארי לא יתנבי
עלי טב אלהין ביש הוא מיכה בר ימלה ואמר יהושפט לא יימר מלכא כין
ויקרא מלך ישראל אל סריס אחד ויאמר מהרה מיכיהו בן ימלה וקרא
מלכא דישראל לגואה חד ואמר אבע מיכה בר ימלה ומלך ישראל ויהושפט
מלך יהודה ישבים איש על כסאו מלבשים בגדים בגרן פתח שער שמרון
וכל הנביאים מתנבאים לפניהם ומלכא דישראל ויהושפט מלך שבטא דבית
יהודה יתבין גבר על כורסיה לבשין לבושין ויתבין באדרא במעלנא ותרע
שמרון וכל נביי שקרא מתנבן קדמיהון ויעש לו צדקיה בן כנענה קרני ברזל
ויאמר כה אמר יהוה באלה תנגח את ארם עד כלתם ועבד ליה צדקיה בר
כנענה קרנין דברזל ואמר כדנן אמר יי באלין תקטיל ית אנש ארם עד דתשיצינון
וכל הנבאים נבאים כן לאמר עלה רמת גלעד והצלח ונתן יהוה ביד המלך
וכל נביי שקרא מתנבן כין למימר סק לרמת גלעד ואצלח וימסר יי בידא
דמלכא והמלאך אשר הלך לקרא מיכיהו דבר אליו לאמר הנה נא דברי
הנביאים פה אחד טוב אל המלך יהי נא דברך כדבר אחד מהם ודברת טוב
ואזגדא דאזל למקרי למיכה מליל עמיה למימר הא כען פתגמי נביי שקרא
ממלל חד שוי תקין קדם מלכא יהי כען פתגמך כפתגמא דחד מנהון ותמליל
פתגמין תקנין ויאמר מיכיהו חי יהוה כי את אשר יאמר יהוה אלי אתו אדבר
ואמר מיכה קיים הוא יי ארי ית דיימר יי לי יתיה אמליל ויבא אל המלך ויאמר
המלך אליו מיכיהו הנלך אל רמות גלעד למלחמה אם נחדל ויאמר אליו עלה
והצלח ונתן יהוה ביד המלך ואתא לות מלכא ואמר מלכא ליה מיכה הנזיל
לרמת גלעד לאגחא קרבא אם נתמנע ואמר ליה סק ואצלח וימסר יי בידא
דמלכא ויאמר אליו המלך עד כמה פעמים אני משביעך אשר לא תדבר
אלי רק אמת בשם יהוה ואמר ליה מלכא עד כמה זמנין אנא מקיים עלך דלא
תמליל עמי לחוד קשוט בשמא דיי ויאמר ראיתי את כל ישראל נפצים
אל ההרים כצאן אשר אין להם רעה ויאמר יהוה לא אדנים לאלה ישובו
איש לביתו בשלום ואמר חזית ית כל ישראל מבדרין על טוריא כענא דלית

יפתה ד׳ וסימנהון יפתה איש בבתולה כי יפתה את אחאב וחביר ד״ה ב׳ איש חמס יפתה רעהו ויעל ו ויכבדו יחד על ארץ. קפב
מצרים בחרבה ויאמר יהוה אל המלך מי יפתה את אחאב וחביר ד״ה ויכר מאחרי ויעל גבולין מי ככם מגלעט כל חוי

209

להון לעי ואמר יי לית להון רבונין לאין יתובון גבר לביתיה בשלם ויאמר מלך
ישראל אל יהושפט הלא אמרתי אליך לא יתנבא עלי טוב כי אם רע ואמר
מלכא דישראל ליהושפט הלא אמרית לך לא יתנבי עלי טב אלהין ביש ויאמר
לכן שמע דבר יהוה ראיתי את יהוה ישב על כסאו וכל צבא השמים עמד עליו
מימינו ומשמאלו ואמר בכין קביל פתגמא דיי חזיתי ית יקרא דיי שרי על
כרסוהי וכל חילי שמיא קימין קדמוהי מימיניה ומסמליה ויאמר יהוה מי יפתה
את אחאב ויעל ויפל ברמת גלעד ויאמר זה בכה וזה אמר בכה ואמר יי מן
יטעי ית אחאב ויסק ויפול ברמות גלעד ואמר דין בכדין ודין אמר בכדין ויצא
הרוח ויעמד לפני יהוה ויאמר אני אפתנו ויאמר יהוה אליו במה ונפק רוחא
וקם קדם יי ואמר אנא אטעיניה ואמר יי ליה במא ויאמר אצא והייתי רוח שקר
בפי כל נביאיו ויאמר תפתה וגם תוכל צא ועשה כן ואמר אפוק ואיהי לרוח
דשקר בפום כל נביוהי ואמר תטעי ואף תכול פוק ועביד כין ועתה הנה נתן
יהוה רוח שקר בפי כל נביאיך אלה ויהוה דבר עליך רעה וכען הא יהב יי רוח
דשקר בפום כל נביאיך אלין ויי גזר לאיתאה עלך בישא ויגש צדקיהו בן כנענה
ויכה את מיכיהו על הלחי ויאמר אי זה עבר רוח יהוה מאתי לדבר אתך וקריב
צדקיה בר כנענה ומחא ית מיכה על לסתא ואמר אידא שעא אסתלק רוח נבואה
מנך שימני למללא עמך ויאמר מיכיהו הנך ראה ביום ההוא אשר תבא חדר
בחדר להחבה ואמר מיכה הא את חזי ביומא ההוא דאת עליל תון בגו תון לאטמרא
ויאמר מלך ישראל קח את מיכיהו והשיבהו אל אמן שר העיר ואל יואש
בן המלך ואמר מלכא דישראל דבר ית מיכה ואתיבהי לות אמון רבקרתא ולות
יואש בר מלכא ואמרת כה אמר המלך שימו את זה בית הכלא והאכלהו לחם
לחץ ומים לחץ עד באי בשלום ותימר כדנן אמר מלכא שוו ית דין בית אסירי
ואכלוהי לחמא בדחוק ומיא בדחוק עד מיתא בשלמא ויאמר מיכיהו אם
שוב תשוב בשלום לא דבר יהוה בי ויאמר שמעו עמים כלם ואמר מיכה אם
מתב תתוב בשלם לא רעוא קדם יי בי ואמר שמעו עממיא כלהון ויעל מלך
ישראל ויהושפט מלך יהודה רמת גלעד וסליק מלכא דישראל ויהושפט

כל דבור אחד ...

כבא ו חו וכימ. והיה כבוא משה לפנות ערב ירחץ ויעבר הרנה במחנה כבא המלאך ונעה כבא הספר ויהי כבא הזמר

מלך שבטא דבית יהודה לרמות גלעד׃ ויאמר מלך ישראל אל יהושפט התחפש
ג ובא במלחמה ואתה לבש בגדיך ויתחפש מלך ישראל ויבא במלחמה׃ ואמר
מלכא דישראל ליהושפט אנא אשתני ואיעול בקרבא ואת לבש לבושך ואשתני
מלכא דישראל ועל בקרבא׃ ומלך ארם צוה את שרי הרכב אשר לו שלשים
ושנים לאמר לא תלחמו את קטן ואת גדול כי אם את מלך ישראל לבדו׃
ומלכא דארם פקיד ית רבני רתכיא דיליה תלתין ותרין למימר לא תגיחון קרב
עם זעירא ועם רבא אלהין עם מלכא דישראל בלחודוהי׃ ויהי כראות שרי הרכב
את יהושפט והמה אמרו אך מלך ישראל הוא ויסורו עליו להלחם ויזעק יהושפט׃ אך
והוה כד חזו רבני רתכיא ית יהושפט ואנון אמרו ברם מלכא דישראל הוא וזרון
עלוהי לאגחא וצוח יהושפט׃ ויהי כראות שרי הרכב כי לא מלך ישראל הוא
וישובו מאחריו׃ והוה כד חזו רבני רתכיא ארי לא מלכא דישראל הוא ותבו
מבתרוהי׃ ואיש משך בקשת לתמו ויכה את מלך ישראל בין הדבקים ובין
השרין ויאמר לרכבו הפך ידך והוציאני מן המחנה כי החליתי׃ וגברא נגד
בקשתא לקבליה ומחא ית מלכא דישראל בין דבקיא ובין שריינא׃ ואמר
למרכבתיה אתחזר לאחורך ואפיקני מן משריתא ארי אתמרעית׃ ותעלה
המלחמה ביום ההוא והמלך היה מעמד במרכבה נכח ארם וימת בערב ויצק
דם המכה אל חיק הרכב׃ וסליקו עבדי קרבא ביומא ההוא ומלכא הוה מתקף
וקאים במרתכא לקביל אנשא דארם ומית ברמשא ואתרק דמא דמחתא לגו
רתכא׃ ויעבר הרנה במחנה כבא השמש לאמר איש אל עירו ואיש אל ארצו׃
ועבר כרוזא במשריתא כמיעל שמשא למימר גבר לקרתיה וגבר לארעיה׃
וימת המלך ויבוא שמרון ויקברו את המלך בשמרון׃ ומית מלכא ואתא
לשמרון וקברו ית מלכא בשמרון׃ וישטף את הרכב על ברכת שמרון וילקו
הכלבים את דמו והזנות רחצו כדבר יהוה אשר דבר׃ ושטפו ית רתכא על
בריכתא דשמרון ולחיכו כלביא ית דמיה ומני זניא שטפו כפתגמא דיי
דמליל׃ ויתר דברי אחאב וכל אשר עשה ובית השן אשר בנה וכל הערים
אשר בנה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל׃ ושאר

פתגמי אחאב וכל דעבד ובית שלטא דבנא וכל קרויא דבנא הלא אנון כתיבין על
ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל: וישכב אחאב עם אבתיו וימלך אחזיהו
בנו תחתיו: ושכיב אחאב עם אבהתוהי ומלך אחזיה בריה תחותוהי:
ויהושפט בן אסא מלך על יהודה בשנת ארבע לאחאב מלך ישראל:
ויהושפט בר אסא מלך על דבית יהודה בשנת ארבע לאחאב מלכא דישראל:
יהושפט בן שלשים וחמש שנה במלכו ועשרים וחמש שנה מלך בירושלם
ושם אמו עזובה בת שלחי: יהושפט בר תלתין וחמיש שנין כד מלך ועשרין
וחמיש שנין מלך בירושלם ושם אמיה עזובה בת שלחי: וילך בכל דרך אסא
אביו לא סר ממנו לעשות הישר בעיני יהוה: ואזל בכל אורח אסא אבוהי לא
סטא מניה למעבד דכשר קדם יי: אך הבמות לא סרו עוד העם מזבחים ומקטרים
בבמות: ברם במתא לא עטרא עד כען עמא מדבחין ומסקין בוסמין על במתא:
וישלם יהושפט עם מלך ישראל: ואשלים יהושפט עם מלכא דישראל:
ויתר דברי יהושפט וגבורתו אשר עשה ואשר נלחם הלא הם כתובים על ספר
דברי הימים למלכי יהודה: ושאר פתגמי יהושפט וגבורתיה דעבד הלא
אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכיא דבית יהודה: ויתר הקדש אשר
נשאר בימי אסא אביו בער מן הארץ: ושאר נפקת בלא דאשתאר ביומי אסא
אבוהי פלי מן ארעא: ומלך אין באדום נצב מלך: ומלכא לית באדום ממנא
הוין אסטרטיגא דמלכא: יהושפט עשה אניות תרשיש ללכת אופירה
לזהב ולא הלך כי נשברה אניות בעציון גבר: יהושפט עבד ספינת אפריקא
למיזל לאופיר לאיתאה דהבא ולא אזלו ארי אתברא ספינתא בעציון גבר:
אז אמר אחזיהו בן אחאב אל יהושפט ילכו עבדי עם עבדיך באניות
ולא אבה יהושפט: בכין אמר אחזיה בר אחאב ליהושפט יזלון עבדי עם
עבדך בספינתא ולא אבא יהושפט: וישכב יהושפט עם אבתיו ויקבר עם
אבתיו בעיר דוד אביו וימלך יהורם בנו תחתיו: ושכיב יהושפט עם אבהתוהי
ואתקבר עם אבהתוהי בקרתא דדוד אבוהי ומלך יהורם בריה תחותוהי:
אחזיהו בן אחאב מלך על ישראל בשמרון בשנת שבע עשרה

ליהושפט מלך יהודה וימלך על ישראל שנתים אחזיה בר אחאב מלך על ישראל
בשנת שבע עסרי שנין ליהושפט מלך שבטא דבית יהודה ומלך על ישראל
תרתין שנין: ויעש הרע בעיני יהוה וילך בדרך אביו ובדרך אמו ובדרך ירבעם
בן נבט אשר החטיא את ישראל: ועבד דביש קדם יי ואזל באורח אבוהי ובאורח
אמיה ובאורח ירבעם בר נבט דחייב ית ישראל: ויעבד את הבעל וישתחוה לו
ויכעס את יהוה אלהי ישראל ככל אשר עשה אביו: ופלח ית בעלא וסגיד ליה
וארגיז קדם יי אלהא דישראל ככל דעבד אבוהי: ויפשע מואב בישראל אחרי
מות אחאב: ומרדו מואבאי בישראל בתר דמית אחאב: ויפל אחזיה בעד השבכה
בעליתו אשר בשמרון ויחל וישלח מלאכים ויאמר אליהם לכו דרשו בבעל
זבוב אלהי עקרון אם אחיה מחלי זה: ונפל אחזיה מן סריגתא בעליתיה
דבשמרון ואתמרע ושלח אזגדין ואמר להון איזילו תבעו בבעל זבוב טעות
עקרון אם איחי ממרעי דין: ומלאך יהוה דבר אל אליה התשבי
קום עלה לקראת מלאכי מלך שמרון ודבר אליהם המבלי אין אלהים בישראל
אתם הלכים לדרש בבעל זבוב אלהי עקרון: ומלאכא דיי מליל עם אליה
דמיתשיב קום סק לקדמות אזגדי מלכא דשמרון ותמליל להון הלא אלה קיים
דשכינתיה שריא בישראל אתון אזלין למתבע בבעל זבוב טעות עקרון:
ולכן כה אמר יהוה המטה אשר עלית שם לא תרד ממנה כי מות תמות וילך
אליה: ובכין כדנן אמר יי ערסא דסליקתא לתמן לא תיחות מנה ארי ממת
תמות ואזל אליה: וישובו המלאכים אליו ויאמר אלהם מה זה שבתם: ותבו
אזגדיא לותיה ואמר להון מדין תבתון: ויאמרו אליו איש עלה לקראתנו ויאמר
אלינו לכו שובו אל המלך אשר שלח אתכם ודברתם אליו כה אמר יהוה
המבלי אין אלהים בישראל אתה שלח לדרש בבעל זבוב אלהי עקרון לכן
המטה אשר עלית שם לא תרד ממנה כי מות תמות: ואמרו ליה גברא סליק
לקדמותנא ואמר לנא איזילו תובו לות מלכא דשלח יתכון ותמללון עמיה
כדנן אמר יי הלא אלה קיים דשכינתיה שריא בישראל את שלח למתבע בבעל
זבוב טעות עקרון בכין ערסא דסליקתא לתמן לא תיחות מנה ארי ממת תמות:

[illegible]

וידבר אליהם מה משפט האיש אשר עלה לקראתכם וידבר אליכם את הדברים
האלה׃ ומליל עמהון מא נמוסיה דגברא דסליק לקדמותכון ומליל עמכון ית
פתגמיא האלין׃ ויאמרו אליו איש בעל שער ואזור עור אזור במתניו ויאמר
אליה התשבי הוא׃ ואמרו ליה גבר סערן וזרזא דמשכא אסיר בחרציה ואמר
אליה דמתשיב הוא׃ וישלח אליו שר חמשים וחמשיו ויעל אליו והנה ישב
על ראש ההר וידבר אליו איש האלהים המלך דבר רדה׃ ושלח לותיה רב חמשין
וחמשין דעמיה וסליק לותיה והוא יתיב על ריש טורא ומליל עמיה נביא דיי׳
מלכא מליל חות׃ ויענה אליהו וידבר אל שר החמשים ואם איש אלהים אני
תרד אש מן השמים ותאכל אתך ואת חמשיך ותרד אש מן השמים ותאכל
אתו ואת חמשיו׃ ואתיב אליה ומליל עם רב חמשין ומליל ואם נביא דיי׳ אנא תיחות
אישתא מן שמיא ותיכול יתך וית חמשין דעמך ונחתת אישתא מן שמיא ואכלת
יתיה וית חמשין דעמיה׃ וישב וישלח אליו שר חמשים אחר וחמשיו ויען
וידבר אליו איש האלהים כה אמר המלך מהרה רדה׃ ותב ושלח לותיה רב
חמשין אחרנא וחמשין דעמיה ואתיב ומליל עמיה נביא דיי׳ כדנן אמר מלכא
אוחי חות׃ ויען אליה וידבר אליהם אם איש האלהים אני תרד אש מן השמים
ותאכל אתך ואת חמשיך ותרד אש אלהים מן השמים ותאכל אתו ואת חמשיו׃
ואתיב אליה ואמר להון אם נביא דיי׳ אנא תיחות אישתא מן שמיא ותיכול
יתך וית חמשין דעמך ונחתת אישתא מן קדם יי׳ מן שמיא ואכלת יתיה וית חמשין
דעמיה׃ וישב וישלח שר חמשים שלשים וחמשיו ויעל ויבא שר החמשים
השלישי ויכרע על ברכיו לנגד אליהו ויתחנן אליו וידבר אליו איש האלהים
תיקר נא נפשי ונפש עבדיך אלה חמשים בעיניך׃ ותב ושלח רב חמשין תליתאין
וחמשין דעמיה וסליק ואתא רב חמשין תליתאה וכרע על ברכוהי לקביל אליה
ובעא מניה ומליל עמיה נביא דיי׳ תיקר כען נפשי ונפש עבדך אלין חמשין
בעינך׃ הנה ירדה אש מן השמים ותאכל את שני שרי החמשים הראשנים
ואת חמשיהם ועתה תיקר נפשי בעיניך׃ הא נחתת אישתא מן שמיא ואכלת
ית תרין רבני חמשין קדמאין וית חמשין דעמהון וכען תיקר נפשי בעינך׃

[illegible]

בהעלות ג׳ וסימ׳ ויהי בהעלות יהוה את אליהו בהעלות נרות את הנרות בהעלות העולה והחלבים וחד ובהעלות ארון את הכרות׃
לקח ח׳ וסימ׳ גם לקחת יעקב אשר אחר לקח שתי לקחת את אדניך ויבא הנה אנכי לקח ממך את מחמד עיניך

וידבר מלאך יהוה אל אליהו רד אותו אל תירא מפניו ויקם וירד אותו אל המלך׃ לב מל
ומליל מלאכא דיי עם אליה חות עמיה לא תדחל מן קדמוהי וקם ונחת עמיה לות
מלכא׃ וידבר אליו כה אמר יהוה יען אשר שלחת מלאכים לדרש בבעל
זבוב אלהי עקרון המבלי אין אלהים בישראל לדרש בדברו לכן המטה אשר
עלית שם לא תרד ממנה כי מות תמות׃ ומליל עמיה כדנן אמר ייי חלף
דשלחתא אזגדין למתבע בבעל זבוב טעות עקרון הלא אלה קיים דשכינתיה
שריא בישראל למשאל בפתגמיה בכין ערסא דסליקתא לתמן לא תיחות מנה
ארי ממת תמות׃ וימת כדבר יהוה אשר דבר אליהו וימלך יהורם תחתיו
בשנת שתים ליהורם בן יהושפט מלך יהודה כי לא היה לו בן׃ ומית כפתגמא
דיי דמליל אליה ומלך יהורם תחותוהי בשנת תרתין ליהורם בר יהושפט
מלך שבטא דבית יהודה ארי לא הוה ליה בר׃ ויתר דברי אחזיהו אשר עשה
הלא המה כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל׃ ושאר פתגמי
אחזיה דעבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל׃
ויהי בהעלות יהוה את אליהו בסערה השמים וילך אליהו ואלישע ג ב ויעל
מן הגלגל׃ והוה באסקות ייי ית אליה בעלעולא לצית שמיא ואזל אליה ואלישע והיין
מן גלגלא׃ ויאמר אליהו אל אלישע שב נא פה כי יהוה שלחני עד בית אל
ויאמר אלישע חי יהוה וחי נפשך אם אעזבך וירדו בית אל׃ ואמר אליה
לאלישע תיב כען הכא ארי ייי שלחני עד בית אל ואמר אלישע קיים הוא ייי וחיי נפשך
אם אשבקינך ונחתו לבית אל׃ ויצאו בני הנביאים אשר בית אל אל אלישע
ויאמרו אליו הידעת כי היום יהוה לקח את אדניך מעל ראשך ויאמר גם אני ה א
ידעתי החשו׃ ונפקו תלמידי נביאיא דבבית אל לות אלישע ואמרו ליה הידעת
ארי יומא דין ייי דבר ית רבונך מנך ואמר אף אנא ידענא שתוקו׃ ויאמר לו
אליהו אלישע שב נא פה כי יהוה שלחני יריחו ויאמר חי יהוה וחי נפשך
אם אעזבך ויבאו יריחו׃ ואמר ליה אליה לאלישע תיב כען הכא ארי ייי שלחני
ליריחו ואמר קיים הוא ייי וחיי נפשך אם אשבקינך ואתו ליריחו׃ ויגשו בני
הנביאים אשר ביריחו אל אלישע ויאמרו אליו הידעת כי היום יהוה לקח ה ט

את עץ יוקף את כבי ישראל לבדלך לקח לו קלם וחד ולקח בפשת חכם׃

את אדניך מעל ראשך ויאמר גם אני ידעתי החשו׃ וקריבו תלמידי נבייא
דביריחו לות אלישע ואמרו ליה הידעתא ארי יומא דין יי׳ דבר ית רבונך מנך
ו ואמר אף אנא ידענא שתוקו׃ ויאמר לו אליהו שב נא פה כי יהוה שלחני הירדנה
ויאמר חי יהוה וחי נפשך אם אעזבך וילכו שניהם׃ ואמר ליה אליה תיב כען
הכא ארי יי׳ שלחני עד ירדנא ואמר קיים הוא יי׳ וחיי נפשך אם אשבקינך ואזלו
תרויהון׃ וחמשים איש מבני הנביאים הלכו ויעמדו מנגד מרחוק ושניהם עמדו
על הירדן׃ וחמשין גברא מתלמידי נבייא אזלו וקמו מקביל מרחיק ותרויהון
קמו על ירדנא׃ ויקח אליהו את אדרתו ויגלם ויכה את המים ויחצו הנה והנה
ויעברו שניהם בחרבה׃ ונסיב אליה ית שושפיה ואחזר ומחא ית מיא ואתפליגו
ט לכא ולכא ועברו תרויהון ביבשתא׃ ויהי כעברם ואליהו אמר אל אלישע שאל
מה אעשה לך בטרם אלקח מעמך ויאמר אלישע ויהי נא פי שנים ברוחך אלי׃
והוה כמעברהון ואליה אמר לאלישע שאל מא אעביד לך עד דלא אדבר מלותך
ואמר אלישע ויהי כען על חד תרין ברוח נבואתך עמי׃ ויאמר הקשית לשאול אם
י תראה אתי לקח מאתך יהי לך כן ואם אין לא יהיה׃ ואמר אקשיתא למשאל אם
תחזי יתי דאנא מדבר מלותך יהי לך כין ואם לא לא יהי׃ ויהי המה הלכים הלוך
יא ודבר והנה רכב אש וסוסי אש ויפרדו בין שניהם ויעל אליהו בסערה השמים׃
והוה עד דאינון אזלין מיזל וממללין והא רתכין דאישתא וסוסון דאישתא
ואפרישו בין תרויהון וסלק אליה בעלעולא לצית שמיא׃ ואלישע ראה
והוא מצעק אבי אבי רכב ישראל ופרשיו ולא ראהו עוד ויחזק בבגדיו
ויקרעם לשנים קרעים׃ ואלישע חזי והוא מצוח רבי רבי דטב ליה לישראל בצלותיה
מרתכין ומפרשין ולא חזהי עוד ואתקיף בלבושוהי וסדקינון לתרין סדקין׃
וירם את אדרת אליהו אשר נפלה מעליו וישב ויעמד על שפת הירדן׃ ואריים
ית שושפא דאליה דנפלת מניה ותב וקם על כיף ירדנא׃ ויקח את אדרת אליהו
אשר נפלה מעליו ויכה את המים ויאמר איה יהוה אלהי אליהו אף הוא ויכה
את המים ויחצו הנה והנה ויעבר אלישע׃ ונסיב ית שושפא דאליה דנפלת
מניה ומחא ית מיא ואמר קביל בעותי יי׳ אלהיה דאליה אף הוא ומחא ית מיא

וחזי לכונ
מרתכין
ואמר
איכן
לאו
חיבנך
ויעל
אזלין

ואתפליגו לכא ולכא ועבר אלישע׃ ויראהו בני הנביאים אשר ביריחו מנגד
ויאמרו נחה רוח אליהו על אלישע ויבאו לקראתו וישתחוו לו ארצה׃ וחזוהי
תלמידי נביא דביריחו מקביל ואמרו נחת רוחיה דאליה על אלישע ואתו
לקדמותיה וסגידו ליה על ארעא׃ ויאמרו אליו הנה נא יש את עבדיך חמשים
אנשים בני חיל ילכו נא ויבקשו את אדניך פן נשאו רוח יהוה וישלכהו באחד
ההרים או באחת הגאות ויאמר לא תשלחו׃ ואמרו ליה הא כען אית עם עבדך
חמשין גברין בני חילא ייזלון ויבעון ית רבונך דלמא נטליה רוחא מן קד׳ יי׳ ורמה
בחד מן טוריא או בחד מן חליא ואמר לא תשלחון׃ ויפצרו בו עד בש ויאמר
שלחו וישלחו חמשים איש ויבקשו שלשה ימים ולא מצאהו׃ ואתקיפו ביה
עד סגי ואמר שלחו ושלחו חמשין גברא ובעו תלתה יומין ולא אשכחוהי׃
וישבו אליו והוא ישב ביריחו ויאמר אלהם הלא אמרתי אליכם אל תלכו׃
ותבו לותיה והוא יתיב ביריחו ואמר להון הלא אמרית לכון לא תיזלון׃
ויאמרו אנשי העיר אל אלישע הנה נא מושב העיר טוב כאשר
אדני ראה והמים רעים והארץ משכלת׃ ואמרו אנשי קרתא לאלישע הא כען
מותב קרתא שפיר כמא דרבוני חזי ומיא בישין וארעא מתכלא׃ ויאמר קחו לי
צלחית חדשה ושימו שם מלח ויקחו אליו׃ ואמר איתו לי צלוחיתא חדתא ושוו
תמן מלחא ואיתאו ליה׃ ויצא אל מוצא המים וישלך שם מלח ויאמר כה אמר
יהוה רפאתי למים האלה לא יהיה משם עוד מות ומשכלת׃ ונפק למפקני
דמיא ורמא תמן מלחא ואמר כדנן אמר יי׳ אסיתי למיא האילין לא יהי מתמן
עוד מית ותכלו׃ וירפו המים עד היום הזה כדבר אלישע אשר דבר׃ ואתסיאו
מיא עד יומא הדין כפתגמא דאלישע דמליל׃ ויעל משם בית אל
והוא עלה בדרך ונערים קטנים יצאו מן העיר ויתקלסו בו ויאמרו לו עלה
קרח עלה קרח׃ וסליק מתמן לבית אל והוא סליק באורחא וינקין דעדקין נפקו
מן קרתא ואתלעבו ביה ואמרו ליה סק קרחא סק קרחא׃ ויפן אחריו ויראם
ויקללם בשם יהוה ותצאנה שתים דבים מן היער ותבקענה מהם ארבעים
ושני ילדים׃ ואתפני לאחורוהי וחזנון ולטינון בשמא דיי׳ ונפקא תרתין דובין

מישע ל̇ ובני כלב אחי ירחמאל׃ מלאוהי ל̇ אשר צוית ביד עבדיך׃ מלאוהי ל̇ הבירו ביהודה ובירוש׳ ממינך ל̇ חב הקטור׃
ומישע ל̇ מלך מואב היה נקד׃ ומלאוה ל̇ והנערים יקרבו וכלו׃ ומלאוה ל̇ ויאמר איה״ס טמאו׃ ומברכך ל̇ העניק תעניק׃

213

ה׳ מקרחו רשא ובזעו מנהון ארבעין ותרין ינקין׃ וילך משם אל הר הכרמל ומשם
יפדי שב שמרון׃ ואזל מתמן לטור כרמלא ומתמן תב לשמרון׃ ויהורם
בזויה בן אחאב מלך על ישראל בשמרון בשנת שמנה עשרה ליהושפט מלך יהודה
הפיים וימלך שתים עשרה שנה׃ ויהורם בר אחאב מלך על ישרא׳ בשמרון בשנת
יזכרך תמניא עסרי ליהושפט מלך שבטא דבית יהודה ומלך תרתא עסרי שנין׃ ויעשה
שמרון הרע בעיני יהוה רק לא כאביו וכאמו ויסר את מצבת הבעל אשר עשה אביו׃
עבר׳ ועבד דביש קדם יי׳ לחוד לא כאבוהי וכאמיה ואעדי ית קמת בעלא דעבד אבוהי׃
תחזקל רק בחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל דבק לא סר ממנה׃
החזקל לחוד בחובי ירבעם בר נבט דחייב ית ישרא׳ אתרעי לא פסק מנהון׃
ב̇ ומישע מלך מואב היה נקד והשיב למלך ישראל מאה אלף כרים
ל̇ ומאה אלף אילים צמר׃ ומישע מלכא דמואב הוה מרי גיתין ומתיב תקרבתא
ל̇ למלכא דישרא׳ שנא בשנא מאה אלפין תורין דפטימא ומאה אלפין דכרין דרעיא׳
וחד ויהי כמות אחאב ויפשע מלך מואב במלך ישראל׃ והוה כד מית אחאב ומריד
מישע מלכא דמואב במלכא דישרא׳׃ ויצא המלך יהורם ביום ההוא משמרון ויפקד
את כל ישראל׃ ונפק מלכא יהורם ביומא ההוא משמרון ומנא ית כל ישרא׳׃
ב̇ וילך וישלח אל יהושפט מלך יהודה לאמר מלך מואב פשע בי התלך אתי
כל אל מואב למלחמה ויאמר אעלה כמוני כמוך כעמי כעמך כסוסי כסוסיך׃
האדם ואזל ושלח ליהושפט מלך שבטא דבית יהודה למימר מלכא דמואב מריד
אחאב בי התיזיל עמי לות מואב לאגחא קרבא ואמר אסק אנא כותך עמי כעמך
בן מור סוסותי כסוסותך׃ ויאמר איזה הדרך נעלה ויאמר דרך מדבר אדום׃ ואמר
לך באידא אורחא נסק ואמר באורח מדברא דאדום׃ וילך מלך ישראל ומלך
ג̇ יהודה ומלך אדום ויסבו דרך שבעת ימים ולא היה מים למחנה ולבהמה אשר
וכל ברגליהם׃ ואזל מלכא דישרא׳ ומלך שבטא דבית יהודה ומלכא דאדום ואסתחרו
דס מהלך שבעה יומין ולא הוה מיא למשריתא ולבעירא דעמהון׃ ויאמר מלך
למחנה ישראל אהה כי קרא יהוה לשלשת המלכים האלה לתת אותם ביד מואב׃ ואמר
דין עזבירם מלכא דישרא׳ וארי זמין יי׳ לתלתא מלכיא האלין לממסר יתהון ביד מואבאי

מך ל̇ ואם מך הוא מערכך׃ מנגה ל̇ ויגא אבדיה׃ מניה ל̇ להעורדי הבעורדי׃ מקור ל̇ ביום היות יהיה׃
ומך ל̇ ובי המשיב ידבר והושב׃ ומנגה ל̇ מוביםן כל ארץ׃ ומניה ל̇ ושביתי אחיה ומניה׃ ומקור ל̇ מעין נרפש ומקור׃
ממר ל̇ ולא מאכלו כי נבלה׃ ממלכתי ל̇ ויקרא אבימלך׃ ממנשה ל̇ בלבבו אל צעלה׃ ממשכן ל̇ כי מעלו אביתיך׃
ומכור ל̇ והיה אם לא חפצת׃ וממלכתי ל̇ ומנשה ל̇ נפלו על אחר נבאו׃ וממשכן ל̇ כי לא ישבתי

ממגר ל וקירבו חלים ׃ ממלכה ל ויהלכו מגו דוהל ׃ ממטר ל ובחור בקל ירדן ׃ וממשפחים ל ויאלחו בני ז׳ מוזר ל לנעמי ׃
וממהר ל ועל השכו התחל ׃ וממלכה ל ויהלכו מגו דוד ימ׳ ׃ וממטר ל וקכה יהיה לצל ׃ וממשפחתם ל וגם מבני הדוע ׃ ומודע ל חמר
לחכמה ׃

ויאמר יהושפט האין פה נביא ליהוה ונדרשה את יהוה מאותו ויען אחד מעבדי
מלך ישראל ויאמר פה אלישע בן שפט אשר יצק מים על ידי אליהו ׃ ואמר
יהושפט הלית כא נבייא קדם יי׳ ונתבע ית פתגמא דיי׳ מניה ואתיב חד מעבדי מלכא
דישראל ואמר כא אלישע בר שפט דשמיש ית אליהו ׃ ויאמר יהושפט יש אותו
דבר יהוה וירדו אליו מלך ישראל ויהושפט ומלך אדום ׃ ואמר יהושפט אית
עמיה פתגמא דיי׳ ונחתו לותיה מלכא דישראל ויהושפט ומלכא דאדום ׃ ויאמר
אלישע אל מלך ישראל מה לי ולך לך אל נביאי אביך ואל נביאי אמך ויאמר
לו מלך ישראל אל כי קרא יהוה לשלשת המלכים האלה לתת אותם ביד מואב ׃
ואמר אלישע למלכא דישראל מה לי ולך מלכא דישראל איזיל לות נביי אבוך
ולות נביי אמך ואמר ליה מלכא דישראל בבעו לא תדכר חובין דשעתא היא
בעי עלנא רחמין ארי זמין יי׳ לתלתא מלכיא האלין למימסר יתהון ביד מואבאי ׃
ויאמר אלישע חי יהוה צבאות אשר עמדתי לפניו כי לולי פני יהושפט מלך
יהודה אני נשא אם אביט אליך ואם אראך ׃ ואמר אלישע קים הוא יי׳ צבאות
דמשמישנא קדמוהי ארי אלו לא פון אפי יהושפט מלך שבטא דבית יהודה אנא
נסיב אם אסתכל בך ואם אחזינך ׃ ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי
עליו יד יהוה ׃ וכען איתו לי גברא דידע לנגנא בכנרא והוי כד מנגין דמנגין
ושריא עלוהי רוח נבואה מן קדם יי׳ ׃ ויאמר כה אמר יהוה עשה הנחל הזה גבים
גבים ׃ ואמר כדנן אמר יי׳ יתעביד נחלא הדין פצירין פצירין ׃ כי כה אמר יהוה
לא תראו רוח ולא תראו גשם והנחל ההוא ימלא מים ושתיתם אתם ומקניכם
ובהמתכם ׃ ארי כדנן אמר יי׳ אלהים לא תחזון רוחא ולא תחזון מטרא ונחלא
ההוא יתמלי מיא ותשתון אתון וגיתכון ובעירכון ׃ ונקל זאת בעיני יהוה
ונתן את מואב בידכם ׃ וקליל דא קדם יי׳ וימסר ית מואבאי בידכון ׃ והכיתם כל
עיר מבצר וכל עיר מבחור וכל עץ טוב תפילו וכל מעיני מים תסתמו וכל
החלקה הטובה תכאבו באבנים ׃ ותמחון ית כל כרך תקיף וכל קריא כריכא וכל
אילן דיאי תעקרון וכל מבועי מיא תסתמון וכל אחסנתא שפירתא תטושון
באבניא ׃ ויהי בבקר כעלות המנחה והנה מים באים מדרך אדום ותמלא

לא יכלו ג וסימ׳ ... להבקיע אל מלך אדום ... ושבע מאות ... והשמש זרחה על המים
זרחה על המים ... ויזרע ... וחד ... לכם ירחי ... על המים ... אשר ... ויחנו שם על המים

214

הארץ את המים והוה בצפרא כמסק מנחתא והא מיא אתן מאורח אדום ואתמליאת
ג ארעא ית מיא׃ וכל מואב שמעו כי עלו המלכים להלחם בם ויצעקו מכל חגר
ויעמדו חגורה ומעלה ו... על הגבול׃ וכל מואבאי שמעו ארי סליקו מלכיא לאגחא
קרבא בהון ואתכנישו מכל אסר סיפא ולעילא וקמו על תחומא׃ וישכימו
ד בבקר והשמש זרחה על המים ויראו מואב מנגד את המים אדמים כדם׃ ואקדימו
וכל תהלים בצפרא ושמשא דנחת על מיא וחזו מואבאי מקביל ית מיא סומקין כדמא׃
כות׳ ויאמרו דם זה החרב נחרבו המלכים ויכו איש את רעהו ועתה לשלל מואב׃
ואמרו דמא דין אתגראה אתגריאו מלכיא וקטלו גבר ית חבריה וכען פוקו
לבזתא מואבאי׃ ויבאו אל מחנה ישראל ויקמו ישראל ויכו את מואב וינסו
מפניהם ויכו בה והכות את מואב׃ ואתו למשריתא דישרא׳ וקמו ישרא׳ ומחו
ית מואבאי ואפכו מן קדמיהון ומחו בהון וקטלו ית מואבאי׃ והערים יהרסו
כה וכל חלקה טובה ישליכו איש אבנו ומלאוה וכל מעין מים יסתמו וכל עץ
טוב יפילו עד השאיר אבניה בקיר חרשת ויסבו הקלעים ויכוה׃ וקרויא
פגלו וכל אחסנתא שפירתא רמו גבר אבניה ומלוהא וכל מבועי מיא סתמו
וכל אילן דיאי עקרו עד דלא אשתארת אבניא בכתלא דלא פגרוהא ואסחרו
ה קלעיא ומחוהא׃ וירא מלך מואב כי חזק ממנו המלחמה ויקח אותו שבע
ג מאות איש שלף חרב להבקיע אל מלך אדום ולא יכלו׃ וחזא מלכא דמואב
ארי תקיפו מניה עבדי קרבא ודבר עמיה שבע מאה גברא שלפי סיפא לאפגאה
לות מלכא דאדום ולא יכילו׃ ויקח את בנו הבכור אשר ימלך תחתיו ויעלהו
עולה על החמה ויהי קצף גדול על ישראל ויסעו מעליו וישבו לארץ׃
ונסיב ית בריה בוכרא דעתיד דימלך תחותוהי ואסקיה עלתא על שורא והוה
הפטרת רגז רב על ישרא׳ ואסתלקו מניה ותבו לארעא דישרא׳׃ ואשה
וירא אלין אחת מנשי בני הנביאים צעקה אל אלישע לאמר עבדך אישי מת ואתה
ידעת כי עבדך היה ירא את יהוה והנשה בא לקחת את שני ילדי לו לעבדים׃
ואתתא חדא מנשי תלמידי נביא מצוחא קדם אלישע למימר עבדך עובדיה
בעלי מית ואת ידעת ארי עבדך הוה דחיל חטאין מן קדמי דכד קטילת איזבל

מזבחי
וכל
החים והשמש זרחה על המים וכל תהלים כות׳ מבישים ג׳ ... מבישים ... מבישים

כמלאת ב̇ [illegible] ויהי כמלאת הכלים [illegible] כמלאות שבעים שנה [illegible] ובבא [illegible]
[illegible] הכנעני [illegible]

יתנבייא דיי׳ דבר מנהון מאה גברא ואטמרינון חמשין חמשין גברא במערתא
והוה יזיף ומוזיף להון בדיל דלא לאוכלותהון מנכסוהי דאחאב מן קדם דאנסין
אנסא וכען רשיא אתא למדבר ית תרין בני ליה לעבדין׳ ויאמר אליה אלישע
מה אעשה לך הגידי לי מה יש לכי בבית ותאמר אין לשפחתך כל בבית כי
אם אסוך שמן ואמר לה אליש׳ מא אעביד ליך חואי לי מא אית ליך בביתא
ואמרת לית לאמתך כל מדעם בביתא אלהין מנא דמשחא׳ ויאמר לכי שאלי לך
כלים מן החוץ מאת כל שכניכי כלים רקים אל תמעיטי ואמר איזילי שאילי ליך מנין
מן ברא מן כל שיבבכי מנין ריקנין לא תזעירין׳ ובאת וסגרת הדלת בעדך
ובעד בניך ויצקת על כל הכלים האלה והמלא תסיעי ותהכין ותגיפין דשא
באפיך ובאפי בניך ותריקין משחא על כל מניא האילין ומניא דיתמלי תסלקין׳
ותלך מאתו ותסגר הדלת בעדה ובעד בניה הם מגישים אליה והיא מיצקת
ואזלת מלותיה ואגפת דשא באפה ובאפי בנהא אינון מקרבין לה מניא והיא
מריקא משחא ויהי כמלאת הכלים ותאמר אל בנה הגישה אלי עוד כלי
ויאמר אליה אין עוד כלי ויעמד השמן והוה כמשלם מניא ואמרת לברה
קריב לי עוד מנא ואמר לה לית עוד מנא ופסק משחא׳ ותבא ותגד לאיש האלהים
ויאמר לכי מכרי את השמן ושלמי את נשיך ואת ובניך תחיי בנותר׳ ואתת
וחויאת לנביא דיי׳ ואמר איזילי זביני ית משחא ושלמי למרי חובתיך ואת
ובניך תתפרנסין במא דאשתאר׳ ויהי היום ויעבר אלישע
אל שונם ושם אשה גדולה ותחזק בו לאכל לחם ויהי מדי עברו יסר שמה
לאכל לחם והוה יומא ועבר אליש׳ לשונם ותמן אתתא דחלת חטאין ואתקיפת
ביה למיכל לחמא והוה בזמן מטיה מתפני לתמן למיכל לחמא׳ ותאמר
אל אישה הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עבר עלינו תמיד ואמרת
לבעלה הא כען ידעית ארי נביא דיי׳ קדישא הוא מתפני לותנא תדירא׳
נעשה נא עלית קיר קטנה ונשים לו שם מטה ושלחן וכסא ומנורה והיה בבאו
אלינו יסור שמה נעביד כען עלית כתלא זעירא ונתקין ליה תמן אתר ערסא
ופתורא וכרסיא ומנרתא ויהי במיתיה לותנא יתפני לתמן׳ ויהי היום ויבא

פרזלא מגנדי: לא בלע [illegible] ולא חמיל: לא על [illegible] כרדפכון: [illegible] זקנים פני [illegible] חלקם [illegible]
[illegible] עוניכם [illegible]

שמה ויסר אל העליה וישכב שמה והוה יומא ועל לתמן וזר לעליתא ושכיב
תמן ויאמר אל גחזי נערו קרא לשונמית הזאת ויקרא לה ותעמד לפניו ואמר
לגיחזי עולימיה קרי לשונמיתא הדא וקרא לה וקמת קדמוהי׃ ויאמר לו
אמר נא אליה הנה חרדת אלינו את כל החרדה הזאת מה לעשות לך היש לדבר
לך אל המלך או אל שר הצבא ותאמר בתוך עמי אנכי ישבת׃ ואמר ליה
אימר כען לה הא עסיקת לנא ית כל עסקא הדין מא למעבד ליך הפתגם אית
ליך למללא עם מלכא או עם רב חילא ואמרת בגו עסקי עמי אנא מסובלא׃
ויאמר ומה לעשות לה ויאמר גיחזי אבל בן אין לה ואישה זקן׃ ואמר ומא
למעבד לה ואמר גיחזי בקשטא בר לית לה ובעלה סיב׃ ויאמר קרא לה
ויקרא לה ותעמד בפתח׃ ואמר קרי לה וקרא לה וקמת בתרעא׃ ויאמר למועד
הזה כעת חיה אתי חבקת בן ותאמר אל אדני איש האלהים אל תכזב בשפחתך׃
ואמר לזמנא הדא כעדן דאתון קיימין תהון מחבקא ברא ואמרת בבעו רבוני
נביא דיי׳ לא יתכדב פתגמא באמתך׃ ותהר האשה ותלד בן למועד הזה כעת
חיה אשר דבר אליה אלישע׃ ועדיאת אתתא וילידת בר לזמנא הדין כעידן
דהא קיימא דמליל עמה אלישע׃ ויגדל הילד ויהי היום ויצא אל אביו אל
הקצרים׃ ורבא רביא והוה יומא ונפק לות אבוהי לות חצודיא׃ ויאמר אל
אביו ראשי ראשי ויאמר אל הנער שאהו אל אמו׃ ואמר לאבוהי רישי רישי
ואמר לעולימא סבהי ואובלהי לאמיה׃ וישאהו ויביאהו אל אמו וישב על
ברכיה עד הצהרים וימת׃ ונסביה ואובליה לאמיה ויתיב על ברכהא עד
עדן טיהרא ומית׃ ותעל ותשכבהו על מטת איש האלהים ותסגר בעדו
ותצא׃ וסליקת ואשכיבתיה על ערסא דנביא דיי׳ ואגפת באפוהי ונפקת׃
ותקרא אל אישה ותאמר שלחה נא לי אחד מן הנערים ואחת האתנות
וארוצה עד איש האלהים ואשובה׃ וקרת לבעלה ואמרת שדר כען לי חד
מן עולימיא וחדא מן אתניא ואתמטי לות נביא דיי׳ ואתוב׃ ויאמר מדוע
אתי הלכתי אליו היום לא חדש ולא שבת ותאמר שלום׃ ואמר מדין את
אזלא לותיה יומא דין לא ירח ולא שבא ואמרת שלם׃ ותחבש האתון ותאמר

ראשי ראשי שנה שנה ל̇ עד נפל מריבה מריבה ל̇ ולך ל̇ בקל ובמ ראש בקקה ולך הנה רבקה לפניך משענתי בידך ולך
נהג ולך קחה:

אל נערה נהג ולך אל תעצר לי לרכב כי אם אמרתי לך: וזריזת אתנא ואמרת
לעולימה דבר ואיזיל לא תדחק עלי למרכב אלהין כד אימר לך: ותלך ותבא
אל איש האלהים אל הר הכרמל ויהי כראות איש האלהים אתה מנגד ויאמר
אל גיחזי נערו הנה השונמית הלז: ואזלת ואתת לות נביא דייי לטור כרמלא
והוה כד חזא נביא דייי יתה מקביל ואמר לגיחזי עולימיה הא שונמיתא דיכי:
עתה רוץ נא לקראתה ואמר לה השלום לך השלום לאישך השלום לילד
ותאמר שלום: כען רהוט כען לקדמותה ואימר לה השלם ליך השלם לבעליך
השלם לרביא ואמרת שלם: ותבא אל איש האלהים אל ההר ותחזק ברגליו
ויגש גחזי להדפה ויאמר איש האלהים הרפה לה כי נפשה מרה לה ויהוה
העלים ממני ולא הגיד לי: ואתת לות נביא דייי לטורא ואתקיפת ברגלוהי
וקריב גיחזי למדחה ואמר נביא דייי שבוק מנה ארי נפשה מרירא לה ומן
קדם ייי אתכסא מני ולא חוי לי: ותאמר השאלתי בן מאת אדני הלא אמרתי
לא תשלה אתי: ואמרת השאילית ברא מן רבוני הלא אמרית לך אם מתיהיב
לי בר קיים ואם לא לא תכסיב יתי: ויאמר לגיחזי חגר מתניך וקח משענתי
בידך ולך כי תמצא איש לא תברכנו וכי יברכך איש לא תעננו ושמת
משענתי על פני הנער: ואמר לגיחזי זריז חרצך וסב חטרי בידך ואיזיל ארי
תשכח גברא לא תשאל בשלמיה וארי ישאל בשלמך גברא לא תתיבניה ותשוי
חטרי על אפי רביא: ותאמר אם הנער חי יהוה וחי נפשך אם אעזבך ויקם
וילך אחריה: ואמרת אמיה דרביא קיים הוא ייי וחיי נפשך אם אשבקנך וקם
ואזל בתרהא: וגחזי עבר לפניהם וישם את המשענת על פני הנער ואין קול
ואין קשב וישב לקראתו ויגד לו לאמר לא הקיץ הנער: וגיחזי עבר קדמיהון
ושוי חטרא על אפי רביא ולית קל ולית דמצית ותב לקדמותיה וחוי ליה למימר
לא אתער רביא: ויבא אלישע הביתה והנה הנער מת משכב על מטתו:
ואתא אלישע לביתא והא רביא מית רמי על ערסיה: ויבא ויסגר הדלת בעד
שניהם ויתפלל אל יהוה: ואתא ואגיף דשא באפי תרויהון וצלי קדם ייי: ויעל
וישכב על הילד וישם פיו על פיו ועיניו על עיניו וכפיו על כפיו ויגהר עליו

ואשוי ית חטרא
ולא ... הקדיה ... ל̇ ומי ישאלך ל̇ ומי ימכרו ל̇ ומי יתנה ל̇ ומי תנשה ל̇
ומי יברכך ל̇ ומי ישמעכם ל̇

והותר ג׳ ... וקימו והכולחבה היה דיס׳ ויאמר משרתו מה אתן זה אכול והותר ... ובשון ... ג׳ ... וכו׳

216

ויחם בשר הילד׃ וסליק ושכיב על רביא ושוי פומיה על פומיה ועינוהי על עינוהי
וידוהי על ידוהי ואזיל עלוהי וחם בסרא דרביא׃ וישב וילך בבית אחת הנה
ואחת הנה ויעל ויגהר עליו ויזורר הנער עד שבע פעמים ויפקח הנער את עיניו׃
ותב והליך בביתא זמנא חדא לכא וזמנא חדא לכא וסליק ואזיל עלוהי ואתמקק
רביא עד שבע זמנין ופקח רביא ית עינוהי׃ ויקרא אל גיחזי ויאמר קרא
אל השונמית הזאת ויקראה ותבא אליו ויאמר שאי בנך׃ וקרא לגיחזי ואמר
קרי לשונמיתא הדא וקרא לה ואתת לקדמוהי ואמר סבי בריך׃ ותבא ותפל על
רגליו ותשתחו ארצה ותשא את בנה ותצא׃ ואתת ונפלת קדם רגלוהי וסגידת
על ארעא ונסיבת ית ברה ונפקת׃ ואלישע שב הגלגלה
והרעב בארץ ובני הנביאים ישבים לפניו ויאמר לנערו שפת הסיר הגדולה
ובשל נזיד לבני הנביאים׃ ואלישע תב לגלגלא וכפנא בארעא ותלמידי
נביא יתבין קדמוהי ואמר לעולימיה תני דודא רבא ובשיל תבשילא לתלמידי
נביא׃ ויצא אחד אל השדה ללקט ארת וימצא גפן שדה וילקט ממנו
פקעת שדה מלא בגדו ויבא ויפלח אל סיר הנזיד כי לא ידעו׃ ונפק חד
לחקלא ללקטא ירקונין ואשכח גפנא בחקלא ולקיט מניה פקעי חקלא מלי
לבושיה ואתא ופרס ורמא לדודא לתבשילא ארי לא ידעו׃ ויצקו לאנשים
לאכול ויהי באכלם מהנזיד והמה צעקו ויאמרו מות בסיר איש האלהים
ולא יכלו לאכל׃ ואריקו לגבריא למיכל והוה במיכלהון מתבשילא ואנון
צוחו ואמרו מותא בדודא נביא דייי ולא יכילו למיכל׃ ויאמר וקחו קמח
וישלך אל הסיר ויאמר צק לעם ויאכלו ולא היה דבר רע בסיר׃ ואמר איתא
קמחא ורמו לדודא ואמר אריק לעמא וייכלון ולא הוה מדעם ביש בדודא׃
ואיש בא מבעל שלשה ויבא לאיש האלהים לחם בכורים
עשרים לחם שעורים וכרמל בצקלנו ויאמר תן לעם ויאכלו׃ וגברא אתא
מארע דרומא ואיתי לנביא דייי לחים בכורין עסרין טלמין דלחים סערין
ופירוכן בלבושיה ואמר הב לעמא וייכלון׃ ויאמר משרתו מה אתן זה לפני
מאה איש ויאמר תן לעם ויאכלו כי כה אמר יהוה אכול והותר׃ ואמר מא

שר צבא מלך ארם זקן ונשוא פנים שר חמשים ונשוא פנים ... כל לשון מצרע המורע
... מלכי ארמן מצורע ...

משמשניה מאה גברין קדם מאה גברא ואמר הב לעמא וייכלון ארי כדנן
אמר יי ייכלון ויותרון׃ ויתן לפניהם ויאכלו ויותרו כדבר יהוה׃ ויהב קדמיהון
ואכלו ואשארו כפתגמא דיי׃ ונעמן שר צבא מלך ארם היה
איש גדול לפני אדניו ונשא פנים כי בו נתן יהוה תשועה לארם והאיש היה
גבור חיל מצרע׃ ונעמן רב חילא דמלכא דארם הוה גבר רב קדם רבוניה
ונסיב אפין ארי על ידיה עבד יי נצחנא לאנש ארם וגברא הוה גיבר חילא
והוא לקי בסגירותא׃ וארם יצאו גדודים וישבו מארץ ישראל נערה קטנה
ותהי לפני אשת נעמן׃ ואנש ארם נפקו במשריין ושבו מארעא דישראל
עולימא זעירא והות משמשא קדם אתת נעמן׃ ותאמר אל גברתה אחלי
אדני לפני הנביא אשר בשמרון אז יאסף אתו מצרעתו׃ ואמרת למרתה
טובי רבוני אם ייזיל לקדם נביא דבשמרון בכין יסי יתיה מסגירותיה׃ ויבא
ויגד לאדניו לאמר כזאת וכזאת דברה הנערה אשר מארץ ישראל׃ ואתא
וחוי לרבוניה למימר כדין וכדין מלילת עולימתא דמארעא דישראל׃ ויאמר
מלך ארם לך בא ואשלחה ספר אל מלך ישראל וילך ויקח בידו עשר ככרי
כסף וששת אלפים זהב ועשר חליפות בגדים׃ ואמר מלכא דארם איתא איזיל
ואשלח אגרתא לות מלכא דישראל ואזל ונסיב בידיה עסר ככרין דכסף
ושתא אלפין דינרין דדהב ועסרא אסטלוון דלבושא׃ ויבא הספר אל מלך
ישראל לאמר ועתה כבוא הספר הזה אליך הנה שלחתי אליך את נעמן
עבדי ואספתו מצרעתו׃ ואיתי אגרתא לות מלכא דישראל למימר וכען
כתיב בה וכען כמיתי אגרתא הדא לותך הא שדרית לך ית נעמן עבדי
ותסיניה מסגירותיה׃ ויהי כקרא מלך ישראל את הספר ויקרע בגדיו
ויאמר האלהים אני להמית ולהחיות כי זה שלח אלי לאסף איש מצרעתו
כי אך דעו נא וראו כי מתאנה הוא לי׃ והוה כד קרא מלכא דישראל ית אגרתא
ובזע לבושוהי ואמר הצרוך איתבי מנקיטי למקטל ולאחאה ארי דין שלח לי
לאסאה גברא מסגירותיה ארי ברם דעו כען וחזו ארי תסקופא הוא בעי
לאתגראה בי׃ ויהי כשמע אלישע איש האלהים כי קרע מלך ישראל

מתאנה תתאנה תגלנה תבאינה תבלינה תעשרנה תעצרכה: וידע ג רפי וסימנהון תרגומהון לך ולא אושע שלים
ישקלני כי יש נביא יצפן לכנין וישלח אין וידע: וטהר ג וסימנהון וישלח אין אישע ויגשו עבדיו וידברו ויאחז ידין ודכון

את בגדיו וישלח אל המלך לאמר למה קרעת בגדיך יבא נא אלי וידע כי
יש נביא בישראל׃ והוה כד שמע אלישע נביא דייי ארי בזע מלכא דישראל
ית לבושוהי ושלח לות מלכא למימר למא בזעתא לבושך ייתי כען לותי
וידע דאית נביא בישראל׃ ויבא נעמן בסוסו וברכבו ויעמד פתח הבית לאלישע׃
ואתא נעמן בסוסוהי וברתכוהי וקם בתרע ביתא דאלישע׃ וישלח אליו
אלישע מלאך לאמר הלוך ורחצת שבע פעמים בירדן וישב בשרך לך
וטהר׃ ושלח לותיה אלישע אזגדא למימר איזיל ותטבול שבע זמנין בירדנא
ויתוב בסרך לך ואתדכי׃ ויקצף נעמן וילך ויאמר הנה אמרתי אלי יצא
יצוא ועמד וקרא בשם יהוה אלהיו והניף ידו אל המקום ואסף המצרע׃
ורגיז נעמן ואזל ואמר הא הויתי אמר דלותי יפוק מפק ויקום ויצלי בשמא
דייי אלהיה וירים ידיה על אתר בית מחתא ותתסי סגירותא׃ הלוא טוב
אבנה ופרפר נהרות דמשק מכל מימי ישראל הלא ארחץ בהם וטהרתי ויפן
וילך בחמה׃ הלא טבין אמנה ופרפר נהרי דמשק מכל מי ארעא דישראל
הלא אטבול בהון ואתסי ואתפני ואזל ברגז׃ ויגשו עבדיו וידברו אליו
ויאמרו אבי דבר גדול הנביא דבר אליך הלא תעשה ואף כי אמר אליך
רחץ וטהר׃ וקריבו עבדוהי ומלילו עמיה ואמרו מרי אלו פתגמא רבא נביא
מליל עמך הלא תעביד ואף אלהין דאמר לך טבל ואתסי׃ וירד ויטבל
בירדן שבע פעמים כדבר איש האלהים וישב בשרו כבשר נער קטן
ויטהר׃ ונחת וטבל בירדנא שבע זמנין כפתגמא דנביא דייי ותב בסריה
כבסר ינוק זעיר ואתסי׃ וישב אל איש האלהים הוא וכל מחנהו ויבא
ויעמד לפניו ויאמר הנה נא ידעתי כי אין אלהים בכל הארץ כי אם בישראל
ועתה קח נא ברכה מאת עבדך׃ ותב לות נביא דייי הוא וכל משריתיה
ואתא וקם קדמוהי ואמר הא כען ידעית ארי לית אלה קיים בכל ארעא
אלהין בישראל וכען קביל כען תקרבתא מן עבדך׃ ויאמר חי יהוה אשר
עמדתי לפניו אם אקח ויפצר בו לקחת וימאן׃ ואמר קיים הוא ייי דמשמישנא
קדמוהי אם אקביל ואתקיף ביה לקבלא ולא אבא׃ ויאמר נעמן ולא יתן

ואסף ג וסימנהון איש טהור את אפר והניף ידו אל המקום ואסף המצרע ולא חזית ג וסימנהון לכם לפליטה אהים
חמי להחיות לפני ויהי כי כראים וילך נעמן ויקח הטעוץ מלוטא וסימנהון ויקח ויחר אף בכם ויקם וילך ויהוא
אבימלך בן ירד שאול: בנהרות ג וסימנהון הלא טוב אמנה ופרפר נהרות איתן על נהרות בבל: אמנה ג וסימנהון הלא טוב אמנה

ויפצר ד וסימ׳ ויפצר בם מאד ויפצר בו ויקח ויפצר בו ויפצר בו לקחת וימאן׳ בבואו מל׳ וסימ׳ בבואו אבחן בבוא כל ישראל אדני בית רמון ויקח יהוידע ובבוא הנשיא ובבוא עם הארץ בבוא אין דולב האחד מי בבוא רשע בא גם בוז׃

נא לעבדך משא צמד פרדים אדמה כי לא יעשה עוד עבדך עלה וזבח
לאלהים אחרים כי אם ליהוה׃ ואמר נעמן ואו יתיהיב כען לעבדך טעון זוג
כודנוון מעפר אדמתא ארי לא יעביד עוד עבדך עלון ודבח לטעות עממיא
אלהין לשמא דיי׃ לדבר הזה יסלח יהוה לעבדך בבוא אדני בית רמון
להשתחות שמה והוא נשען על ידי והשתחויתי בית רמן בהשתחויתי
בית רמון יסלח נא יהוה לעבדך בדבר הזה׃ לפתגמא הדין ישבוק יי לעבדך
במיעל רבוני לבית רמון למסגד תמן והוא סמיך על ידי ואסגוד בית רמון
במסגדי בבית רמון ישבוק יי לעבדך בפתגמא הדין׃ ויאמר לו לך לשלום
וילך מאתו כברת ארץ׃ ואמר ליה איזיל לשלם ואזל מלותיה כרוב ארעא׃
ויאמר גיחזי נער אלישע איש האלהים הנה חשך אדני
את נעמן הארמי הזה מקחת מידו את אשר הביא חי יהוה כי אם רצתי
אחריו ולקחתי מאתו מאומה׃ ואמר גיחזי עולימא דאלישע נביא דיי הא
מנע רבוני ית נעמן ארמאה הדין מלקבלא מניה ית דאיתי קיים הוא יי אלהין
ארהוט בתרוהי ואסב מניה מדעם׃ וירדף גחזי אחרי נעמן ויראה נעמן
רץ אחריו ויפל מעל המרכבה לקראתו ויאמר השלום׃ ורדף גיחזי בתר נעמן
וחזא נעמן גברא דרהיט בתרוהי ואתרכין מן רתיכא לקדמותיה ואמר השלם׃
ויאמר שלום אדני שלחני לאמר הנה עתה זה באו אלי שני נערים מהר אפרים
מבני הנביאים תנה נא להם ככר כסף ושתי חלפות בגדים׃ ואמר שלם רבוני
שלחני למימר הא כען דין אתו לותי תרין עולימין מטורא דבית אפרים מתלמידי
נביאיא הב כען להון ככרא דכספא ותרין אסטלון דלבושא׃ ויאמר נעמן
הואל קח ככרים ויפרץ בו ויצר ככרים כסף בשני חריטים ושתי חליפות
בגדים ויתן אל שני נעריו וישאו לפניו׃ ואמר נעמן שרי סב תלתין ככרין
ואתקיף ביה וצר תרתין ככרין דכסף בתרין פלדוסין ותרין אסטלון דלבושא
ויהב לתרין עולימוהי ונסיבו קדמוהי׃ ויבא אל העפל ויקח מידם ויפקד בבית
וישלח את האנשים וילכו׃ ועל לאתר כסי ונסיב מידהון ופקיד בביתא ושלח
ית גבריא ואזלו׃ והוא בא ויעמד אל אדניו ויאמר אליו אלישע מאן גחזי

ח מל׳ ...

מלפנין ח׳ וסימ׳ ויצו ... ויעלה ... מלפנין ... מלפנין ומבקש מלפנין ועל עמק ...
השטף אשר ייראו מלפניו׃ ... כי ... עבדך ... קח כברים ... ולך את עבדיך׃

ויאמר לא הלך עבדך אנה ואנה׃ והוא אתא וקם קדם רבוניה ואמר ליה אלישע
מנן אתאתי גיחזי ואמר לא אזל עבדך לכא ולכא׃ ויאמר אליו לא לבי הלך
ב׳ כאשר הפך איש מעל מרכבתו לקראתך העת לקחת את הכסף ולקחת בגדים
ב׳ וזיתים וכרמים וצאן ובקר ועבדים ושפחות׃ ואמר ליה ברוח נבואה אתחזי לי
כד אתהפיך גברא מעל רתכיה לקדמותך השתא היא לך דנסיבתא כספא ונסיבתא
לבושא וחשיבתא בלבך למקני זתין וכרמין ועאן ותורין ועבדין ואמהן׃ וצרעת
ח׳ נעמן תדבק בך ובזרעך לעולם ויצא מלפניו מצרע כשלג׃ וסגירות נעמן
תדבוק בך ובבנך לעלם ונפק מן קדמוהי חור כתלגא׃ ויאמרו בני הנביאים אל
אלישע הנה נא המקום אשר אנחנו ישבים שם לפניך צר ממנו׃ ואמרו תלמידי
נביא לאלישע הא כען אתרא דאנחנא יתבין תמן קדמך עק לנא׃ נלכה נא עד
ה׳ שם הירדן ונקחה משם איש קורה אחת ונעשה לנו מקום לשבת שם ויאמר לכו׃
ניזיל כען עד ירדנא וניסב מתמן גבר שרי חדא ונתקין לנא תמן אתרא למתב
כא ל׳ תמן ואמר איזילו׃ ויאמר האחד הואל נא ולך את עבדיך ויאמר אני אלך׃
ל׳ ואמר חד שרי כען ואיזיל עם עבדך ואמר אנא איזיל׃ וילך אתם ויבאו הירדנה
ויגזרו העצים׃ ואזל עמהון ואתו לירדנא וקצו אעיא׃ ויהי האחד מפיל הקורה
ל׳ ג׳ ואת הברזל נפל אל המים ויצעק ויאמר אהה אדני והוא שאול׃ והוה חד מחי
בשריתא ואשתליף ברזלא ונפל למיא וצוח ואמר בבעו רבוני משאל שאלתיה׃
ב׳ ויאמר איש האלהים אנה נפל ויראהו את המקום ויקצב עץ וישלך שמה
ויצף הברזל׃ ואמר נביא דיי׳ אן נפל ואחזייה ית אתרא וקטע אעא ורמא לתמן
וקפא ברזלא׃ ויאמר הרם לך וישלח ידו ויקחהו׃ ואמר טול לך ואושיט ידיה
ונסביה׃ ומלך ארם היה נלחם בישראל ויועץ אל עבדיו
ג׳ לאמר אל מקום פלני אלמני תחנתי׃ ומלכא דארם הוה מגיח קרבא בישראל
ואתמליך בעבדוהי למימר לאתר כסי וטמיר בית משרנא׃ וישלח איש
ל׳ האלהים אל מלך ישראל לאמר השמר מעבר המקום הזה כי שם ארם נחתים
ושלח נביא דיי׳ לות מלכא דישראל למימר אסתמר מלמעבר אתרא הדין ארי
תמן אנש ארם כמן׃ וישלח מלך ישראל אל המקום אשר אמר לו איש

בלוי ואלמ׳ ב׳ וסימ׳ והנה הכרובים [illegible] לעבדך לחמר קורה [illegible] ריש פיקו מלה חדה והנה שמה וסימ׳ ויקפו
שמה [illegible] לנוס שמה רוצח וחביר [illegible] שמה [illegible] ישראל והבאתם שמה עליכם [illegible] שמה [illegible] בגבעה וישלח
שמה סוסים ורכב ובאת שמה [illegible] ישבו בבאו׃

האלהים והזהירה ונשמר שם לא אחת ולא שתים׃ ושלח מלכא דישראל לאתרא
דאמר ליה נביא דיי ואזהריה ואסתמר תמן לא חדא זמנא ולא תרתין זמנין׃ ויסער
לב מלך ארם על הדבר הזה ויקרא אל עבדיו ויאמר אליהם הלא תגידו לי מי
משלנו אל מלך ישראל׃ ואסתער לבא דמלכא דארם על פתגמא הדין וקרא
לעבדוהי ואמר להון הלא תחוון לנא מן מדילנא גלי רזי למלכא דישראל׃ ויאמר
אחד מעבדיו לוא אדני המלך כי אלישע הנביא אשר בישראל יגיד למלך ישראל
את הדברים אשר תדבר בחדר משכבך׃ ואמר חד מעבדוהי לא רבוני ארי אלישע
נביא דבישראל יחוי למלכא דישראל ית פתגמיא דתמליל באדרון בית משכבך׃
ויאמר לכו וראו איפה הוא ואשלח ואקחהו ויגד לו לאמר הנה בדתן׃ ואמר
איזילו וחזו איכא הוא ואשלח ואדבריניה ואתחוה ליה למימר הא בדותן׃ וישלח
שמה סוסים ורכב וחיל כבד ויבאו לילה ויקפו על העיר׃ ושלח לתמן סוסון
ורתכין ומשריין סגיאן ואתו בליליא ואקיפו על קרתא׃ וישכם משרת איש האלהים
לקום ויצא והנה חיל סובב את העיר וסוס ורכב ויאמר נערו אליו אהה אדני
איכה נעשה׃ ואקדים משמשנא דנביא דיי למקם ונפק והא משריין אקיפא
ית קרתא וסוסון ורתכין ואמר עולימא ליה בבעו רבוני איכדין נעביד׃ ויאמר
אל תירא כי רבים אשר אתנו מאשר אתם׃ ואמר לא תדחל ארי סגיאין דעמנא
מדעמהון׃ ויתפלל אלישע ויאמר יהוה פקח נא את עיניו ויראה ויפקח יהוה
את עיני הנער וירא והנה ההר מלא סוסים ורכב אש סביבת אלישע׃ וצלי
אלישע ואמר יי גלי כען ית עינוהי ויחזי וגלי יי ית עיני רביא וחזא והא טורא
מלי סוסון ורתכין דאישתא סחרנות אלישע׃ וירדו אליו ויתפלל אלישע אל
יהוה ויאמר הך נא את הגוי הזה בסנורים ויכם בסנורים כדבר אלישע׃ ונחתו
לותיה וצלי אלישע קדם יי ואמר מחי כען ית עממא הדין בשברריא ומחנון בשברריא
כפתגמא דאלישע׃ ויאמר אליהם אלישע לא זה הדרך ולא זה העיר לכו
אחרי ואוליכה אתכם אל האיש אשר תבקשון וילך אתם שמרונה׃ ואמר
להון אלישע לא דא אורחא ולא דין קרתא איתו בתרי ואוביל יתכון לות גברא
דאתון בען ואוביל יתהון לשמרון׃ ויהי כבאם שמרון ויאמר אלישע יהוה

הקפה חס׳ ג׳ בליש׳ וסימ׳ [illegible] ויקפו על העיר ויפקחו וסימ׳ ויפקח אלהים את עיניה
ויפקח הנער את עיניו ויפקח יי׳ את עיני הנער ויפקח יי׳ את עיניהם׃

219

פקח את עיני אלה ויראו ויפקח יהוה את עיניהם ויראו והנה בתוך שמרון והוה
במיעלהון לשמרון ואמר אלישע יי גלי ית עיני אלין ויחזון וגלא יי ית עיניהון וחזו
והא בגו שמרון ויאמר מלך ישראל אל אלישע כראותו אותם האכה אכה אבי
ואמר מלכא דישראל לאלישע כד חזא יתהון האקטול אקטול רבי ויאמר לא תכה
האשר שבית בחרבך ובקשתך אתה מכה שים לחם ומים לפניהם ויאכלו וישתו
וילכו אל אדניהם ואמר לא תקטול הדשביתא בחרבך ובקשתך את קטול
שוי לחמא ומיא קדמיהון וייכלון וישתון וייזלון לות רבונהון ויכרה להם
כרה גדולה ויאכלו וישתו וישלחם וילכו אל אדניהם ולא יספו עוד גדודי
ארם לבוא בארץ ישראל ואתקין להון שירו רבא ואכלו ושתיאו ושלחינון
ואזלו לות רבונהון ולא אוסיפו עוד משרית ארם למיעל לתחומא דישראל

ויהי אחרי כן ויקבץ בן הדד מלך ארם את כל מחנהו ויעל ויצר
על שמרון והוה בתר כין וכנש בר הדד מלכא דארם ית כל משריתיה וסליק
וצר על שמרון ויהי רעב גדול בשמרון והנה צרים עליה עד היות ראש
דביונים חמור בשמנים כסף ורבע הקב חרייונים בחמשה כסף והוה כפנא רבא
בשמרון והא אנון צירין עלה עד דהוה רישא דחמרא מזדבן בתמנן כסף
ורבעות קבא דזיבל מפקת יוניא בחמיש סלעין דכסף ויהי מלך ישראל
עבר על החמה ואשה צעקה אליו לאמר הושיעה אדני המלך והוה מלכא
דישראל עבר על שורא ואתתא קבילא קדמוהי למימר פרוק רבוני מלכא ויאמר
אל יושעך יהוה מאין אושיעך המן הגרן או מן היקב ואמר הלא יפרקינך
יי מכן אפרקינך המן אדרא או מן מעצרתא ויאמר לה המלך מה לך ותאמר
האשה הזאת אמרה אלי תני את בנך ונאכלנו היום ואת בני נאכל מחר
ואמר לה מלכא מאליך ואמרת אתתא הדא אמרת לי הבי ית בריך וניכליניה
יומא דין וית ברי ניכול מחר ונבשל את בני ונאכלהו ואמר אליה ביום האחר
תני את בנך ונאכלנו ותחבא את בנה ובשילנא ית ברי ואכלנהי ואמרית
לה ביומא אחרנא הבי ית בריך וניכליניה ואטמרת ית ברה ויהי כשמע המלך
את דברי האשה ויקרע את בגדיו והוא עבר על החמה וירא העם והנה השק

[illegible]

[illegible]

על בשרו מבית׃ והוה כד שמע מלכא ית פתגמי אתתא ובזע ית לבושוהי
והוא עבר על שורא וחזא עמא והא סקא אסיר על בסריה מלגיו׃ ויאמר כה
ג יעשה לי אלהים וכה יסף אם יעמד ראש אלישע בן שפט עליו היום׃ ואמר
כדין יעביד לי יי וכדין יוסיף אם יתקיים רישא דאלישע בר שפט עלוהי יומא
ח מית במיטו דין׃ ואלישע ישב בביתו והזקנים ישבים אתו וישלח איש מלפניו בטרם יבא
ג אלף ביד המלאך אליו והוא אמר אל הזקנים הראיתם כי שלח בן המרצח הזה להסיר
את ראשי ראו כבא המלאך סגרו הדלת ולחצתם אתו בדלת הלוא קול רגלי
אדניו אחריו׃ ואלישע יתיב בביתיה וסביא יתבין עמיה ושלח גברא מן קדמוהי
עד לא ייתי אזגדא לותיה והוא אמר לסביא החזיתון ארי שלח בר קטולא הדין
לאעדאה ית רישי חזו כמיתי אזגדא אחודו דשא ותדחקון יתיה בדשא הלא
קל רגלי רבוניה בתרוהי׃ עודנו מדבר עמם והנה המלאך ירד אליו ויאמר
ג הנה זאת הרעה מאת יהוה מה אוחיל ליהוה עוד׃ עד דהוא ממליל עמהון והא
הפטרת זאת תהיה אזגדא נחית לותיה ואמר הדא בישתא מן קדם יי מא אצלי קדם יי עוד׃ ויאמר
ו זוג דמי׳ אלישע שמעו דבר יהוה כה אמר יהוה כעת מחר סאה סלת בשקל וסאתים
שערים בשקל בשער שמרון׃ ואמר אלישע קבילו פתגמא דיי כדנן אמר יי
כעדנא הדין מחר סאה סלתא בסלעא וסאתן סערין בסלעא בתרעא דשמרון׃
ויען השליש אשר למלך נשען על ידו את איש האלהים ויאמר הנה יהוה עשה
ארבות בשמים היהיה הדבר הזה ויאמר הנכה ראה בעיניך ומשם לא תאכל׃
ואתיב גיברא דמלכא סמיך על ידיה ית נביא דיי ואמר אין יי פתח כוין ומחית
טובא מן שמיא היהי כפתגמא הדין ואמר הא את חזי בעינך ומתמן לא תיכול׃
וארבעה אנשים היו מצרעים פתח השער ויאמרו איש אל
רעהו מה אנחנו ישבים פה עד מתנו׃ וארבעה גברין הוו סגירין יתבין במעלנא
דתרעא ואמרו גבר לחבריה מא אנחנא יתבין כא עד דנמות׃ אם אמרנו נבוא
העיר והרעב בעיר ומתנו שם ואם ישבנו פה ומתנו ועתה לכו ונפלה אל מחנה
ארם אם יחינו נחיה ואם ימיתנו ומתנו׃ אם נימר ניעול לקרתא וכפנא בקרתא
ונמות תמן ואם ניתיב הכא ונמות וכען איתו ונשתמע למשרית ארם אם יחיוננא

[illegible]

נחיי ואם יקטלוננא ונתקטיל: ויקמו בנשף לבוא אל מחנה ארם ויבאו עד קצה
מחנה ארם והנה אין שם איש: וקמו בקבלא למיעל למשרית ארם ואתו עד סיפי
משרית ארם והא לית תמן אנש: ואדני השמיע את מחנה ארם קול רכב קול סוס
קול חיל גדול ויאמרו איש אל אחיו הנה שכר עלינו מלך ישראל את מלכי
החתים ואת מלכי מצרים לבוא עלינו: ומן קדם יי אשתמע למשרית ארם קל רתיכין קל
סוסון קל משרין סגיאין ואמרו גבר לאחוהי הא אגר עלנא מלכא דישראל ית מלכי חתאי
וית מלכי מצרים למיתי עלנא: ויקומו וינוסו בנשף ויעזבו את אהליהם ואת
סוסיהם ואת חמריהם המחנה כאשר היא וינסו אל נפשם: וקמו וערקו בקבלא
ושבקו ית משכניהון וית סוסותהון וית חמריהון משריתא כמא דהיא וערקו לשיזבא
נפשהון: ויבאו המצרעים האלה עד קצה המחנה ויבאו אל אהל אחד ויאכלו
וישתו וישאו משם כסף וזהב ובגדים וילכו ויטמנו וישבו ויבאו אל אהל אחר
וישאו משם וילכו ויטמנו: ואתו סגיריא האלין עד סיפי משריתא ועלו למשכנא
דחד ואכלו ושתיאו ונסיבו מתמן כספא ודהבא ולבושין ואזלו ואטמרו ותבו
ועלו למשכנא אחרנא ונסיבו מתמן ואזלו ואטמרו: ויאמרו איש אל רעהו לא
כן אנחנו עשים היום הזה יום בשרה הוא ואנחנו מחשים וחכינו עד אור
הבקר ומצאנו עון ועתה לכו ונבאה ונגידה בית המלך: ואמרו גבר לחבריה
לא כשר מא דאנחנא עבדין כא יומא דין יום בסורא הוא ואנחנא שתקין ומורכין
עד ניהור צפרא ויערעיננא חובא וכען איתו ונתמטי ונחוי בית מלכא: ויבאו
ויקראו אל שער העיר ויגידו להם לאמר באנו אל מחנה ארם והנה אין שם
איש וקול אדם כי אם הסוס אסור והחמור אסור ואהלים כאשר המה: ואתו
וקרו לנטורי תרע קרתא וחויאו להון למימר אתינא למשרית ארם והא לית תמן
גבר וקל אנש אלהין סוסון אסירין וחמרין אסירין ומשכנין כמא דאנון: ויקרא
השערים ויגידו בית המלך פנימה: וקרו נטרי תרעיא וחויאו בית מלכא לגיו:
ויקם המלך לילה ויאמר אל עבדיו אגידה נא לכם את אשר עשו לנו ארם
ידעו כי רעבים אנחנו ויצאו מן המחנה להחבה בהשדה לאמר כי יצאו מן
העיר ונתפשם חיים ואל העיר נבא: וקם מלכא בליליא ואמר לעבדוהי אחוי

כולו ותעבר עליו ומחתיהון [illegible] ענייה [illegible] וזמנ בחלופס [illegible] ועגב שעורים קראוני
ומי תאמר [illegible] קראני [illegible] שמלתי [illegible] שפטוכו [illegible]

כען למן ית דעבדו לנא אנשא ארם ידעין ארי כפנין אנחנא ונפקו מן משריתא
לאטמרא בחקלא למימר ארי יפקון מן קרתא ונחודינון כד חיין ולקרתא ניעול׃
ויען אחד מעבדיו ויאמר ויקחו נא חמשה מן הסוסים הנשארים אשר נשארו בה ז רפי
הנם ככל ההמון ישראל אשר נשארו בה הנם ככל המון ישראל אשר תמו ונשלחה המון ל׳
ונראה׃ ואתיב חד מעבדוהי ואמר וידברון כען חמשה מן סוסותא שארא דאשתארו ל׳
בה האנון ככל המונא דישראל דאשתארו בה ואם ייבדון האנון ככל המונא דישראל וחד ונראה
דספו ונשלח ונחזי׃ ויקחו שני רכב סוסים וישלח המלך אחרי מחנה ארם לאמר
לכו וראו׃ ודברו תרין רכבי סוסון ושלח מלכא בתר משרית למימר איזילו ארם
וחזו׃ וילכו אחריהם עד הירדן והנה כל הדרך מלאה בגדים וכלים אשר השליכו
ארם בחפזם וישבו המלאכים ויגדו למלך׃ ואזלו בתריהון עד ירדנא והא כל ב׳
אורחא מליא לבושין ומנין דרמו אנש ארם באתבעותיהון למערק ותבו אזגדיא יתיר ה׳ בנביא
וחויאו למלכא׃ ויצא העם ויבזו את מחנה ארם ויהי סאה סלת בשקל וסאתים במיעט
שערים בשקל כדבר יהוה׃ ונפק עמא ובזו ית משרית ארם והוה סאה סלתא
בסלעא וסאתין סעורין בסלעא כפתגמא דיי׃ והמלך הפקיד את השליש אשר נשען
על ידו על השער וירמסהו העם בשער וימת כאשר דבר איש האלהים אשר דבר
ברדת המלך אליו׃ ומלכא מני ית גיברא דסמיך על ידיה על תרעא ודשוהי
עמא בתרעא ומית כמא דמליל נביא דיי דמליל כד נחת מלכא לותיה׃ ויהי
כדבר איש האלהים אל המלך לאמר סאתים שערים בשקל וסאה סלת בשקל
יהיה כעת מחר בשער שמרון׃ והוה כד מליל נביא דיי עם מלכא למימר סתן
סעורין בסלעא וסאה סלתא בסלעא יהי כעדנא הדין מחר בתרעא דשמרון׃
ויען השליש את איש האלהים ויאמר והנה יהוה עשה ארבות בשמים היהיה ל׳
כדבר הזה ויאמר הנך ראה בעיניך ומשם לא תאכל׃ ואתיב גיברא ית נביא ח
דיי ואמר ואלו יי פתח כוין ומחית טובא מן שמיא היהי כפתגמא הדין ואמר הא
את חזי בעינך ומתמן לא תיכול׃ ויהי לו כן וירמסו אתו העם בשער וימת׃ והוה
ליה כין ודשוהי עמא בתרעא ומית׃ ואלישע דבר אל
האשה אשר החיה את בנה לאמר קומי ולכי את וביתך וגורי באשר תגורי כי

ומודילין [illegible]
ושפטנו והייבו גם אכחנו [illegible]
[illegible]
[illegible]

ב צפכ קרא יהוה לרעב וגם בא אל הארץ שבע שנים׃ ואלישע מליל עם איתתא דאחיי
ית ברה למימר קומי ואיזילי את ואנש ביתיך ודורי באתר דכשר למדור ארי זמין
ייי לכפנא ואף עתיד למיתי על ארעא שבע שנין׃ ותקם האשה ותעש כדבר איש
האלהים ותלך היא וביתה ותגר בארץ פלשתים שבע שנים׃ וקמת איתתא ועבדת
כפתגמא דנביא דייי ואזלת היא ואנש ביתה ואיתותבת בארע פלשתאי שבע שנין׃
ג ויהי מקצה שבע שנים ותשב האשה מארץ פלשתים ותצא לצעק אל המלך
ד אל ביתה ואל שדה׃ והוה מסוף שבע שנין ותבת איתתא מארע פלשתאי ונפקת
זוג למקבל קדם מלכא על ביתה ועל חקלה׃ והמלך מדבר אל גחזי נער איש האלהים
חד וט לאמר ספרה נא לי את כל הגדלות אשר עשה אלישע׃ ומלכא ממליל עם גיחזי
וחד ועל תלמידא דנביא דייי למימר אשתעי כען לי ית כל רברבתא דעבד אלישע׃ ויהי
הוא מספר למלך את אשר החיה את המת והנה האשה אשר החיה את בנה צעקת
ה אל המלך על ביתה ועל שדה ויאמר גחזי אדני המלך זאת האשה וזה בנה אשר
וחד וט החיה אלישע׃ והוה הוא משתעי למלכא ית דאחיי ית מיתא והא איתתא דאחיי ית
עודה ברה קבלא קדם מלכא על ביתה ועל חקלה ואמר גחזי רבוני מלכא דא איתתא
ו ודין ברה דאחייה אלישע׃ וישאל המלך לאשה ותספר לו ויתן לה המלך סריס
ב בלש אחד לאמר השיב את כל אשר לה ואת כל תבואת השדה מיום עזבה את הארץ
ועד עתה׃ ושאיל מלכא לאיתתא ואשתעיאת ליה ומני לה מלכא גואה חד למימר
אתיב ית כל דלה וית כל עללת חקלא מיומא דשבקת ית ארעא ועד כען׃
ז ויבא אלישע דמשק ובן הדד מלך ארם חלה ויגד לו לאמר בא איש
האלהים עד הנה׃ ואתא אלישע לדמשק ובר הדד מלכא דארם מרע ואתחוה ליה
ח למימר אתא נביא דייי עד הלכא׃ ויאמר המלך אל חזהאל קח בידך מנחה ולך
לקראת איש האלהים ודרשת את יהוה מאותו לאמר האחיה מחלי זה׃ ואמר מלכא
לחזהאל סב בידך תקרובתא ואיזיל לקדמות נביא דייי ותתבע ית פתגמא דייי
ט חדעו מניה למימר האיחי ממרעי דין׃ וילך חזהאל לקראתו ויקח מנחה בידו וכל טוב
ודין דמשק משא ארבעים גמל ויבא ויעמד לפניו ויאמר בנך בן הדד מלך ארם
שלחני אליך לאמר האחיה מחלי זה׃ ואזל חזהאל לקדמותיה ונסיב תקרובתא

בידיה וכל טוב דמשק טעון ארבעין גמלין ואתא וקם קדמוהי ואמר בנך בר הדד
מלכא דארם שלחני לותך למימר האיחי ממרעי דין ויאמר אליו אלישע לך
אמר לא חיה תחיה והראני יהוה כי מות ימות ואמר ליה אלישע איזיל אימר ליה לו
מיחא תיחי ואחזיני יי ארי ממת ימות ויעמד את פניו וישם עד בש ויבך איש ל̇ יח
האלהים ואסחר ית אפוהי ואוריך עד סגי ובכא נביא דיי ויאמר חזהאל מדוע סב אף
אדני בכה ויאמר כי ידעתי את אשר תעשה לבני ישראל רעה מבצריהם תשלח וקר ו
באש ובחריהם בחרב תהרג ועלליהם תרטש והרתיהם תבקע ואמר חזהאל מא [illegible]
דין רבוני בכי ואמר ארי ידענא ית דתעביד לבני ישראל בישא כרכיהון תוקיד בנורא
ועולימיהון בחרבא תקטיל ודינקיהון תטריף ומעדיתהון תבזע ויאמר חזהאל
כי מה עבדך הכלב כי יעשה הדבר הגדול הזה ויאמר אלישע הראני יהוה אתך
מלך על ארם ואמר חזהאל ארי מא עבדך כלבא ארי יעביד פתגמא רבא הדין
ואמר אלישע אחזיני יי יתך מלכא על ארם וילך מאת אלישע ויבא אל
אדניו ויאמר לו מה אמר לך אלישע ויאמר אמר לי חיה תחיה ואזל מלות
אלישע ואתא לות רבוניה ואמר ליה מא אמר לך אלישע ואמר אמר לי מיחי תיחי
ויהי ממחרת ויקח המכבר ויטבל במים ויפרש על פניו וימת וימלך חזהאל ל̇ב מל
תחתיו והוה ביומא דבתרוהי ונסיב גונכא וטבל במיא ופרס על אפוהי ומית
ומלך חזהאל תחותוהי ובשנת חמש ליורם בן אחאב מלך פ̇
ישראל ויהושפט מלך יהודה מלך יהורם בן יהושפט מלך יהודה ובשנת ריש פמ̇ו
חמיש ליורם בר אחאב מלכא דישראל ויהושפט מלך שבטא דבית יהודה מלך
יהורם בר יהושפט מלך שבטא דבית יהודה בן שלשים ושתים שנה היה במלכו
ושמנה שנה מלך בירושלם בר תלתין ותרתין שנין הוה כד מלך ותמני שנין שנים ל̇
מלך בירושלם וילך בדרך מלכי ישראל כאשר עשו בית אחאב כי בת אחאב
היתה לו לאשה ויעש הרע בעיני יהוה ואזל באורח מלכי ישראל כמא דעבדו
בית אחאב ארי בת אחאב הות ליה לאתו ועבד דביש קדם יי ולא אבה יהוה להשחית
את יהודה למען דוד עבדו כאשר אמר לו לתת לו ניר לבניו כל הימים הות
רעוא מן קדם יי הלא לחבלא ית דבית יהודה בדיל דוד עבדיה כמא דאמר ליה לקיימא

[illegible]

ליה מלכו למהוי כליומיא׃ בימיו פשע אדום מתחת יד יהודה וימלכו עליהם
מלך׃ ביומוהי מרדו אדומאי מתחות יד אנש יהודה ואמליכו עליהון מלכא׃
ויעבר יורם צעירה וכל הרכב עמו ויהי הוא קם לילה ויכה את אדום הסבב
אליו ואת שרי הרכב וינס העם לאהליו׃ ועבר יורם לצעיר וכל רתכיא דעמיה ג
והוה הוא קם בליליא ומחא ית אנש אדום דמקפין ליה וית רבני רתכיא ואפך עמא
לקרווהי׃ ויפשע אדום מתחת יד יהודה עד היום הזה אז תפשע לבנה בעת ההיא׃
ומרדו אדומאי מתחות יד אנש יהודה עד יומא הדין בכין מרדו יתבי לבנה בעידנא
ההוא׃ ויתר דברי יורם וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים
למלכי יהודה׃ ושאר פתגמי יורם וכל דעבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי
יומיא למלכיא דבית יהודה׃ וישכב יורם עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד
וימלך אחזיהו בנו תחתיו׃ ושכיב יורם עם אבהתוהי ואתקבר עם אבהתוהי בקרתא
דדוד ומלך אחזיה בריה תחותוהי׃ בשנת שתים עשרה שנה ליורם
בן אחאב מלך ישראל מלך אחזיהו בן יהורם מלך יהודה׃ בשנת תרתא עסרי
שנין ליורם בר אחאב מלכא דישראל מלך אחזיה בר יורם מלך שבטא דבית יהודה׃
בן עשרים ושתים שנה אחזיהו במלכו ושנה אחת מלך בירושלם ושם אמו
עתליהו בת עמרי מלך ישראל׃ בר עסרין ותרתין שנין אחזיה כד מלך ושתא
חדא מלך בירושלם ושום אמיה עתליה בת עמרי מלכא דישראל׃ וילך בדרך בית
אחאב ויעש הרע בעיני יהוה כבית אחאב כי חתן בית אחאב הוא׃ והליך באורח
בית אחאב ועבד דביש קדם יי כבית אחאב ארי חתנא דבית אחאב הוא׃ וילך את
יורם בן אחאב למלחמה עם חזהאל מלך ארם ברמת גלעד ויכו ארמים את
יורם׃ ואזל עם יורם בר אחאב לאגחא קרבא עם חזהאל מלכא דארם ברמות
גלעד ומחו אנש ארם ית יורם׃ וישב יורם המלך להתרפא ביזרעאל מן המכים
אשר יכהו ארמים ברמה בהלחמו את חזהאל מלך ארם ואחזיהו בן יהורם
מלך יהודה ירד לראות את יורם בן אחאב ביזרעאל כי חלה הוא׃ ותב יורם מלכא
לאתסאה ביזרעאל מן מחתא דמחוהי אנש ארם ברמתא כד אגיח קרבא עם חזהאל
מלכא דארם ואחזיה בר יורם מלך שבטא דבית יהודה נחת למסעד ית יורם בר

אחאב ביזרעאל ימות מרע הוא: ואלישע הנביא קרא לאחד
מבני הנביאים ויאמר לו חגר מתניך וקח פך השמן הזה בידך ולך רמת גלעד:
ואלישע נביא קרא לחד מתלמידי נביא ואמר ליה זריז חרצך וסב מנא דמשחא
הדין בידך ותיזיל לרמת גלעד: ובאת שמה וראה שם יהוא בן יהושפט בן נמשי
ובאת והקמתו מתוך אחיו והביאת אתו חדר בחדר: ותיעול לתמן ותחזי תמן יהוא
בר יהושפט בר נמשי ותיעול ותקימניה מגו אחוהי ותעיליניה תוון בגו תוון: ולקחת
פך השמן ויצקת על ראשו ואמרת כה אמר יהוה משחתיך למלך אל ישראל
ופתחת הדלת ונסתה ולא תחכה: ותיסב מנא דמשחא ותריק על רישיה ותימר
כדנן אמר יי משחתך למהוי מלכא על ישראל ותפתח דשא ותערוק ולא תתעכב:
וילך הנער הנער הנביא רמת גלעד: ואזל עולימא תלמידא דנביא דיי לרמות
גלעד: ויבא והנה שרי החיל ישבים ויאמר דבר לי אליך השר ויאמר יהוא אל
מי מכלנו ויאמר אליך השר: ואתא והא רבני חילא יתבין ואמר פתגם אית לי
למללא עמך רבא ואמר יהוא עם מן מכולנא ואמר עמך רבא: ויקם ויבא הביתה
ויצק השמן אל ראשו ויאמר לו כה אמר יהוה אלהי ישראל משחתיך למלך
אל עם יהוה אל ישראל: וקם ועל לביתא ואריק משחא על רישיה ואמר ליה כדנן
אמר יי אלהא דישראל משחתך למהוי מלכא על עמא דיי על ישראל: והכיתה את
בית אחאב אדניך ונקמתי דמי עבדי הנביאים ודמי כל עבדי יהוה מיד איזבל:
ותמחי ית בית אחאב רבונך ואתפרע פורענות דם עבדי נביא ודמי כל עבדיא
דיי מידא דאיזבל: ואבד כל בית אחאב והכרתי לאחאב משתין בקיר ועצור
ועזוב בישראל: ויאביד כל בית אחאב ואשיצי לאחאב ידע מדע ואחיד ושביק
בישראל: ונתתי את בית אחאב כבית ירבעם בן נבט וכבית בעשא בן אחיה:
ואתין ית בית אחאב כבית ירבעם בר נבט וכבית בעשא בר אחיה: ואת איזבל
יאכלו הכלבים בחלק יזרעאל ואין קבר ויפתח הדלת וינס: וית איזבל ייכלון
כלביא במישר יזרעאל ולית דקביר ופתח דשא ועירק: ויהוא יצא אל עבדי אדניו
ויאמר לו השלום מדוע בא המשגע הזה אליך ויאמר אלהם אתם ידעתם את
האיש ואת שיחו: ויהוא נפק לות עבדי רבוניה ואמרו ליה השלם מא דין אתא

ג מלין חס ה׳ במיכ׳ ... וכמו כתבו ... א׳ יצא גופים ... א׳ יצא פליט מן העיר ...

שקרא הדין לותך ואמר להון אתון ידעתון ית גברא וית שועיתיה ויאמרו שקר
הגד נא לנו ויאמר כזאת וכזאת אמר אלי לאמר כה אמר יהוה משחתיך למלך
אל ישראל ואמרו שקרא את אמר חוי כען לנא ואמר כדין וכדין אמר לי למימר
כדנן אמר יי משחתך למהוי מלכא על ישראל וימהרו ויקחו איש בגדו וישימו
תחתיו אל גרם המעלות ויתקעו בשופר ויאמרו מלך יהוא ואוחיאו ונסיבו גבר
לבושוהי ושויאו תחותוהי על דרג שעיא ותקעו בשופרא ואמרו מלך יהוא ויתקשר
יהוא בן יהושפט בן נמשי אל יורם ויורם היה שמר ברמת גלעד הוא וכל ישראל
מפני חזהאל מלך ארם ומריד יהוא בר יהושפט בר נמשי על יורם ויורם הוה נטיר
ברמות גלעד הוא וכל ישראל לקדם חזהאל מלכא דארם וישב יהורם המלך להתרפא
ביזרעאל מן המכים אשר יכהו ארמים בהלחמו את חזהאל מלך ארם ויאמר
יהוא אם יש נפשכם אל יצא פליט מן העיר ללכת לגיד ביזרעאל ותב יהורם
מלכא לאתסאה ביזרעאל מן מחתא דמחוהי אנש ארם כד אגיח קרבא עם חזהאל
מלכא דארם ואמר יהוא אם רעוא נפשכון לא יפוק משיזבא מן קרתא למיזל
לחואה ביזרעאל וירכב יהוא וילך יזרעאלה כי יורם שכב שמה ואחזיה מלך
יהודה ירד לראות את יורם ורכב יהוא ואזל ליזרעאל ארי יורם שכיב תמן
ואחזיה מלך שבטא דבית יהודה נחת למסער ית יורם והצפה עמד על המגדל
ביזרעאל וירא את שפעת יהוא בבאו ויאמר שפעת אני ראה ויאמר יהורם קח
רכב ושלח לקראתם ויאמר השלום וסכואה קאים על מגדלא ביזרעאל וחזא
ית משרית יהוא במיתוהי ואמר משריתא אנא חזי ואמר יהורם דבר רכבא ושלח
לקדמותהון ואמר השלם וילך רכב הסוס לקראתו ויאמר כה אמר המלך השלום
ויאמר יהוא מה לך ולשלום סב אל אחרי ויגד הצפה לאמר בא המלאך עד הם
ולא שב ואזל רכיב סוסיא לקדמותיה ואמר כדנן אמר מלכא השלם ואמר יהוא
מא לך ולשלם אסתחר לאחורי וחוי סכואה למימר אתא אזגדא עד לותהון
ולא תב וישלח רכב סוס שני ויבא אלהם ויאמר כה אמר המלך שלום ויאמר
יהוא מה לך ולשלום סב אל אחרי ושלח רכיב סוסיא תנינא ואתא לותהון ואמר
כדנן אמר מלכא שלם ואמר יהוא מא לך ולשלם אסתחר לאחורי ויגד הצפה

ויאמר ורפן ... קח רכב ושלח לקראתם ... ויאמר ...
המרכב ... ויאמר ...

השלום ג׳ וסימ׳ בראשית שמואל ומלכי׳ במ׳ מה השלום עד זנוני ויחשלמה ד׳ וסימ׳ ותבא ירושלמה בחיל כבד וירכבו אתו עבדיו
וישלח מלך אשור וישבו וישלח תרתק ויקחהו ראשי ... שלח סנחריב

לאמר בא עד אליהם ולא שב והמנהג כמנהג יהוא בן נמשי כי בשגעון ינהג
והוי סכואה למימר אתא עד לותהון ולא תב ודברא כדברא דיהוא בר נמשי ארי
בניח מדבר ויאמר יהורם אסר ויאסר רכבו ויצא יהורם מלך ישראל ואחזיהו
מלך יהודה איש ברכבו ויצאו לקראת יהוא וימצאהו בחלקת נבות היזרעאלי
ואמר יהורם אטקיסו ואטקיסו רתכיה ונפק יהורם מלכא דישראל ואחזיה מלך שבטא
דבית יהודה גבר ברתכיה ונפקו לקדמות יהוא ואשכחוהי באחסנת נבות יזרעאלאה
ויהי כראות יהורם את יהוא ויאמר השלום יהוא ויאמר מה השלום עד זנוני
איזבל אמך וכשפיה הרבים והוה כד חזא יהורם ית יהוא ואמר השלם יהוא
ואמר מה השלם עד טעוות איזבל אמך וחרשהא סגיאין ויהפך יהורם ידיו
וינס ויאמר אל אחזיהו מרמה אחזיה ואסתחר יהורם לאחורוהי ואפך ואמר
לאחזיה נכלא אחזיה ויהוא מלא ידו בקשת ויך את יהורם בין זרעיו ויצא
החצי מלבו ויכרע ברכבו ויהוא מלא ידיה בקשתא ומחא ית יהורם בין
דרעוהי ונפק גירא מלביה וכרע ברתכיה ויאמר אל בדקר שלשה שא השלכהו
בחלקת שדה נבות היזרעאלי כי זכר אני ואתה את רכבים צמדים אחרי אחאב
אביו ויהוה נשא עליו את המשא הזה ואמר לבדקר גיבריה טול רמוהי באחסנת
חקל נבות יזרעאלאה ארי דכיר אנא ואת כד הוינא רכבין זוגין ואזלין בתר
אחאב אבוהי ומן קדם יי אתנטיל עלוהי מטל נבואתא הדא אם לא את דמי נבות
ואת דמי בניו ראיתי אמש נאם יהוה ושלמתי לך בחלקה הזאת נאם יהוה ועתה
שא השליכהו בחלקה כדבר יהוה אם לא ית דמי נבות וית דמי בנוהי גלן קדמי
בקריב אמר יי ואשלים ליה באחסנתא הדא אמר יי וכען טול רמוהי באחסנתא
כפתגמא דיי ואחזיה מלך יהודה ראה וינס דרך בית הגן וירדף אחריו יהוא
ויאמר גם אתו הכהו אל המרכבה במעלה גור אשר את יבלעם וינס מגדו
וימת שם ואחזיה מלך שבטא דבית יהודה חזא ואפך באורח בית גנא
ורדף בתרוהי יהוא ואמר אף יתיה מחוהי ברתכא במסקנא דגור דעם יבלעם
ואפך למגדו ומית תמן וירכבו אתו עבדיו ירושלמה ויקברו אתו בקברתו עם
אבתיו בעיר דוד וארכיבו יתיה עבדוהי לירושלם וקברו יתיה בקבורתיה עם אבהתוהי

ובשנת ... ובשנת עשרים לירבעם ובשנת שמנה עשרה לירבעם ובשנת חמש ליורם ובשנת אחת עשרה
ליורם ובשנת שמונה עשרה ... ובשנת שלש ... ובשנת אחת לכורש ... ובשנת אחת לכורש ובשנת שתים למלכות
נבוכדנצר ... ובשנת ... לא יראה

והטוב והישר ל׳ וסימ׳ כי תעשה הטוב והישר ורחיתם מטוב והישר ויצא אשא הטוב והישר ובגם בגאתי מדמה ו וחד׳ ולקח
הכהן כל אשר יגע בבשרה וכל תכלות אשר יגאו ולקח אמר הכהן ב׳ בפ׳ ויז מדמה אל הקיר׃

בקרתא דדוד׃ ובשנת אחת עשרה שנה ליורם בן אחאב מלך
אחזיה על יהודה׃ ובשנת חדא עסרי שנין ליורם בר אחאב מלך אחזיה על דבית
יהודה׃ ויבא יהוא יזרעאלה ואיזבל שמעה ותשם בפוך עיניה ותיטב את ראשה
ותשקף בעד החלון׃ ואתא יהוא ליזרעאל ואיזבל שמעת וכחלת בצדידא עינהא
ותקינת ית רישה ואסתכיאת מן חרכא׃ ויהוא בא בשער ותאמר השלום זמרי
הרג אדניו׃ ויהוא על בתרעא ואמרת השלם זמרי קטיל רבוניה׃ וישא פניו אל
החלון ויאמר מי אתי מי וישקיפו אליו שנים שלשה סריסים׃ וזקף אפוהי לחרכא
שמטוה ק׳ ואמר מן הבא מן ואסתכיאו לו תרין תלתה גואין׃ ויאמר שמטהו וישמטוה
ויז מדמה אל הקיר ואל הסוסים וירמסנה׃ ואמר מגרוהא ומגרוהא ונדא מדמה
וחד׳ על כתליא ועל סוסותא ודשוהא׃ ויבא ויאכל וישת ויאמר פקדו נא את הארורה
מרולך ואמה הזאת וקברוה כי בת מלך היא׃ ועל ואכל ושתי ואמר סערו כען ית ארורתא הדא
וקברוהא ארי בת מלכא היא׃ וילכו לקברה ולא מצאו בה כי אם הגלגלת והרגלים
וכפות הידים׃ ואזלו למקברה ולא אשכחו בה אלהין גלגלתא ורגליא ופסת ידיא׃
וישבו ויגידו לו ויאמר דבר יהוה הוא אשר דבר ביד עבדו אליהו התשבי
לאמר בחלק יזרעאל יאכלו הכלבים את בשר איזבל׃ ותבו וחויאו ליה ואמר
פתגמא דיי׳ הוא דמליל ביד עבדיה אליה דמתשיב למימר באחסנת יזרעאל ייכלון
והיתה ק׳ כלביא ית בסרא דאיזבל׃ והית נבלת איזבל כדמן על פני השדה בחלק יזרעאל
כתיב אשר לא יאמרו זאת איזבל׃ ותהי נבילתא דאיזבל כזבל מבדר על אפי חקלא
באחסנת יזרעאל דלא יימרון דין איזבל׃ ולאחאב שבעים בנים
בשמרון ויכתב יהוא ספרים וישלח שמרון אל שרי יזרעאל הזקנים ואל האמנים
אחאב לאמר׃ ולאחאב שבעין בנין בשמרון וכתב יהוא אגרין ושדר לשמרון
וחד׳ לות רברבי יזרעאל סביא ולות תרביני דאחאב למימר׃ ועתה כבא הספר הזה
אליכם ואתכם בני אדניכם ואתכם הרכב והסוסים ועיר מבצר והנשק׃ וכען
מביכו ואתם כמיתי איגרתא הדא לותכון ועמכון בני רבונכון ועמכון רתכין וסוסון וקרוין
ירין כליכן ומני זינא׃ וראיתם הטוב והישר מבני אדניכם ושמתם על כסא אביו
והלחמו על בית אדניכם׃ ותחזון דתקין ודכשר מבני רבונכון ותשוון על כורסי מלכותא

דאבוהי ותגיחון קרב על בית רבונכון: וייראו מאד מאד ויאמרו הנה שני המלכים
לא עמדו לפניו ואיך נעמד אנחנו: ודחילו לחדא לחדא ואמרו הא תרין מלכיא
לא איכלו למקם קדמוהי ואיכדין נקום אנחנא: וישלח אשר על הבית ואשר
על העיר והזקנים והאמנים אל יהוא לאמר עבדיך אנחנו וכל אשר תאמר
אלינו נעשה לא נמליך איש הטוב בעיניך עשה: ושלח דממנא על ביתא ודממנא
על קרתא וסביא ותרביא לות יהוא למימר עבדך אנחנא וכל דתימר לנא
נעביד לא נמליך גבר ודתקין בעינך עביד: ויכתב אליהם ספר שנית לאמר
אם לי אתם ולקלי אתם שמעים קחו את ראשי אנשי בני אדניכם ובאו אלי
כעת מחר יזרעאלה ובני המלך שבעים איש את גדלי העיר מגדלים אתם:
וכתב להון אגרתא תנינתא למימר אם דילי אתון ומימרי אתון מקבלין סבו ית ריש
גבריא בני רבונכון ואיתו לותי כעדנא הדין מחר ליזרעאל ובני מלכא שבעין
גברא ית רברבי קרתא מרבן יתהון: ויהי כבא הספר אליהם ויקחו את בני המלך
וישחטו שבעים איש וישימו את ראשיהם בדודים וישלחו אליו יזרעאלה:
והוה כמיתי אגרתא לותהון ודברו ית בני מלכא וכסון שבעין גברא ושויאו ית
רישיהון בסלייא ושדרו לותיה ליזרעאל: ויבא המלאך ויגד לו לאמר הביאו ראשי
בני המלך ויאמר שימו אתם שני צברים פתח השער עד הבקר: ואתא אזגדא
וחוי ליה למימר איתאו רישי בני מלכא ואמר שוו יתהון תרין דגורין במעלנא
דתרעא עד צפרא: ויהי בבקר ויצא ויעמד ויאמר אל כל העם צדקים אתם
הנה אני קשרתי על אדני ואהרגהו ומי הכה את כל אלה: והוה בצפרא ונפק וקם
ואמר לכל עמא זכאין אתון הא אנא מרדית על רבוני וקטלתיה ומן קטל ית כל
אילין: דעו אפוא כי לא יפל מדבר יהוה ארצה אשר דבר יהוה על בית אחאב
ויהוה עשה את אשר דבר ביד עבדו אליהו: דעו כען ארי לא בטיל מפתגמא
דיי חד דמליל יי על בית אחאב ויי קיים ית דמליל ביד עבדיה אליהו: ויך יהוא
את כל הנשארים לבית אחאב ביזרעאל וכל גדליו ומידעיו וכהניו עד בלתי
השאיר לו שריד: ומחא יהוא ית כל דאשתארו לבית אחאב ביזרעאל וכל רברבוהי
וקריבוהי וכומרוהי עד דלא אשתאר ליה משיזיב: ויקם ויבא וילך שמרון

מדבר ב' ומי' מ' מדבר שקר לבטח ויקש דבר יהוה דנו איפוא כי לא פול מדבר נד': הנה אנכי ג' ומי' הנה אנכי קשרתי הנה
אני שלח' מל בשר הנה אני מביא מכם רוח הנה אני פותח את קברותיכם הנה אני לוקח את עץ יוסף את בני יש' הנה אני
בנה ליה:

הוא בית עקד הרעים בדרך וקם ואתא ואזל לשמרון הוא בית כנישת רעיא באורחא
ויהוא מצא את אחי אחזיהו מלך יהודה ויאמר מי אתם ויאמרו אחי אחזיהו אנחנו
ונרד לשלום בני המלך ובני הגבירה ויהוא אשכח ית אחי אחזיה מלך שבטא
דבית יהודה ואמר מן אתון ואמרו אחי אחזיה אנחנא ונחתנא למשאל שלם בני
מלכא ובני מלכתא ויאמר תפשום חיים ויתפשום חיים וישחטום אל בור בית
עקד ארבעים ושנים איש ולא השאיר איש מהם ואמר אחדו לכון כד חיין ואחדונון
כד חיין ונכסונון לגוב בית כנישת רעיא ארבעין ותרין גברא ולא אשתאר מנהון
אנש וילך משם וימצא את יהונדב בן רכב לקראתו ויברכהו ויאמר אליו היש
את לבבך ישר כאשר לבבי עם לבבך ויאמר יהונדב יש ויש תנה את ידך ויתן
ידו ויעלהו אליו אל המרכבה ואזל מתמן ואשכח ית יהונדב בר רכב לקדמותיה
ושאיל בשלמיה ואמר ליה האית לבך כשר כמא דלבי עם לבך ואמר יהונדב
אית ואית הב ית ידך ויהב ית ידיה ואסקיה לותיה לרתכא ויאמר לכה אתי וראה
בקנאתי ליהוה וירכבו אתו ברכבו ואמר איתא עמי ותחזי בקנאתי דאנא מקני לשי
ואחיתו יתיה ברתכיה ויבא שמרון ויך את כל הנשארים לאחאב בשמרון עד
השמדו כדבר יהוה אשר דבר אל אליהו ואתא לשמרון ומחא ית כל דאשתאר
לאחאב בשומרון עד דשיציה כפתגמא דיי דמליל עם אליה: ויקבץ
יהוא את כל העם ויאמר אלהם אחאב עבד את הבעל מעט יהוא יעבדנו הרבה
וכניש יהוא ית כל עמא ואמר להון אחאב פלח ית בעלא זעיר יהוא יפלחניה סגי ועתה
כל נביאי הבעל כל עבדיו וכל כהניו קראו אלי איש אל יפקד כי זבח גדול לי לבעל
כל אשר יפקד לא יחיה ויהוא עשה בעקבה למען האביד את עבדי הבעל וכען
כל נביי בעלא וכל פלחוהי וכל כמרוהי זמינו לי אנש לא ישתבי ארי שירו רב לי
לבעלא כל דישתבי לא יתקיים ויהוא עבד בחכמה בדיל לאובדא ית פלחי בעלא
ויאמר יהוא קדשו עצרה לבעל ויקראו ואמר יהוא זמינו כנישא לבעלא וזמינו
וישלח יהוא בכל ישראל ויבאו כל עבדי הבעל ולא נשאר איש אשר לא בא
ויבאו בית הבעל וימלא בית הבעל פה לפה ושלח יהוא בכל ישראל ואתו כל פלחי
בעלא ולא אשתאר אנש דלא אתא ועלו לבית בעלא ואתמלי בית בעלא ספא בספא

ימלט וג' ולים נהבא חרבא קטן: ישבו ג' וסימ' ויאמרו אל פרעה לגור בארץ ארץ מצרים לפניך היא ישבו בארץ גשן בהכות תשבו נשיכם
טפכם כי ישבו אחים יחדו בני רבעים ישבו לך בא עבדתין זכרו כל עוף השמים לך ישבו ערים את חיים פי' ימלט רבים ישבו בני ישראל

ויאמר לאשר על המלתחה הוצא לבוש לכל עבדי הבעל ויצא להם המלבוש ג ה
ואמר לדממנא על קמטריא אפיק לבושיא לכל פלחי בעלא ואפיק להון לבושיא חס וחד
ויבא יהוא ויהונדב בן רכב בית הבעל ויאמר לעבדי הבעל חפשו וראו פן יש פה
עמכם מעבדי יהוה כי אם עבדי הבעל לבדם ואתא יהוא ויהונדב בר רכב
לבית בעלא ואמר לפלחי בעלא בלושו וחזו דלמא איתנא עמכון מעבדיא
דיי אלהין פלחי בעלא בלחודיהון ויבאו לעשות זבחים ועלות ויהוא שם לו
בחוץ שמנים איש ויאמר האיש אשר ימלט מן האנשים אשר אני מביא ב
על ידיכם נפשו תחת נפשו ועלו למעבד נכסת קודשין ועלוון ויהוא מני ליה
בברא תמנן גברא ואמר גברא דישתיזב מן גבריא דאנא מעיל על ידיכון נפשיה
חלף נפשיה ויהי ככלתו לעשות העלה ויאמר יהוא לרצים ולשלשים באו
הכום איש אל יצא ויכום לפי חרב וישלכו הרצים והשלשים וילכו עד עיר ג
בית הבעל והוה כד שיצי למעבד עלתא ואמר יהוא לרהטיא ולגבריא עולו
ומחונון אנש לא יפוק מנהון ומחינון לפתגם דחרב ורמו רהטיא וגבריא קטילין
ואזלו עד קרית בית בעלא ויצאו את מצבות בית הבעל וישרפה ואפיקו ית ב ג
קמת בית בעלא ואוקדו והא ויתצו את מצבת הבעל ויתצו את בית הבעל חס וחד
וישמהו למחראות עד היום ותרעו ית קמת בעלא ותרעו ית בית בעלא ושויוהא למוצאות
לבית מפקת אנש עד יומא הדין וישמד יהוא את הבעל מישראל ושיצי
יהוא ית בעלא מישראל רק חטאי ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל
לא סר יהוא מאחריהם עגלי הזהב אשר בית אל ואשר בדן לחוד חובי ירבעם
בר נבט דחייב ית ישראל לא סטא יהוא מבתריהון אשתעבד לעגלי דדהבא
דבבית אל ודבדן ויאמר יהוה אל יהוא יען אשר הטבת לעשות ג
הישר בעיני ככל אשר בלבבי עשית לבית אחאב בני רבעים ישבו לך על ג ג ג
כסא ישראל ואמר יי ליהוא חלף דאתקינתא למעבד דכשר קדמי ככל
דברעותי עבדתא לבית אחאב בנין רביעאין יתבון לך על כרסי מלכותא
דישראל ויהוא לא שמר ללכת בתורת יהוה אלהי ישראל בכל לבבו לא סר
מעל חטאת ירבעם אשר החטיא את ישראל ויהוא לא אסתמר למהך באוריתא

ישבו בארץ כל המקריי ... ישבו הוא ועד ... אשר ... ישבו ערים בכתותם ... עדיקים יודו לשמך
עם ישמרון בכך ... ישבו לארץ ימין: בלבבי ג וסימ' כאשר בלבבי ובנפשו בכל אשר בלבבי עשית לבית אחאב יבן בלבבי זמ"ס

[illegible]

דיי' הוא דישראל בכל לביה לא אסטא מכל חובי ירבעם דחייב ית ישראל: בימים
ההם החל יהוה לקצות בישראל ויכם חזאל בכל גבול ישראל: ביומיא האינון
שרי רגזא דיי' למתקף בישראל ומחמן חזאל בכל תחום ארעא דישראל: מן הירדן
מזרח השמש את כל ארץ הגלעד הגדי והראובני והמנשי מערער אשר על
נחל ארנן והגלעד והבשן: מן ירדנא מדנח שמשא ית כל ארע גלעד שבט גד
ושבט ראובן ושבטא דמנשה מערוער דעל נחלא דארנון וארע גלעד ומתנן:
ויתר דברי יהוא וכל אשר עשה וכל גבורתו הלוא הם כתובים על ספר דברי הימים
למלכי ישראל: ושאר פתגמי יהוא וכל דעבד וכל גבורתיה הלא אנון כתיבין על
ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל: וישכב יהוא עם אבתיו ויקברו אתו בשמרון
וימלך יהואחז בנו תחתיו: ושכיב יהוא עם אבהתוהי וקברו יתיה בשמרון
ומלך יהואחז בריה תחותוהי: והימים אשר מלך יהוא על ישראל עשרים
ושמנה שנה בשמרון: ויומיא דמלך יהוא על ישראל עשרין ותמני שנין בשמרון:
ראתה ו ועתליה אם אחזיהו וראתה כי מת בנה ותקם ותאבד את כל
זרע הממלכה: ועתליה אמיה דאחזיה חזת ארי מית ברה וקמת ואבידת ית כל
זרעא דמלכותא: ותקח יהושבע בת המלך יורם אחות אחזיהו את יואש בן
הממתתים ק אחזיה ותגנב אתו מתוך בני המלך הממותתים אתו ואת מינקתו בחדר המטות
ויסתרו אתו מפני עתליהו ולא הומת: ונסיבת יהושבע בת מלכא יורם אחתיה
דאחזיה ית יואש בר אחזיה וגנבת יתיה מגו בני מלכא דמתקטלין ואטמרת
יתיה וית מינקתיה באדרון בית ערסתא ואטמרו יתיה מן קדם עתליה ולא
אתקטיל: ויהי אתה בית יהוה מתחבא שש שנים ועתליה מלכת על הארץ:
והוה עמה בבית מקדשא דיי' מטמר שית שנין ועתליה מלכת על ארעא:
המאות ק ובשנה השביעית שלח יהוידע ויקח את שרי המאיות לכרי
ולרצים ויבא אתם אליו בית יהוה ויכרת להם ברית וישבע אתם בבית יהוה
וירא אתם את בן המלך: ובשתא שביעיתא שלח יהוידע ודבר ית רבני מאותא
לגיבריא ולרהטיא ואעיל יתהון לותיה לבית מקדשא דיי' ואחזי יתהון ית
בר מלכא: ויצום לאמר זה הדבר אשר תעשון השלשית מכם באי השבת

[illegible]

ובבאו ג׳ וסימ׳ והיו את המלך בצאתו ובבאו. צאת עם יהורם ובבאו ובבעיו. על המלך ח׳ וסימ׳ ויך עם הארץ את כל הקשרים
ויכו עם הארץ. ויעמדו הרצים איש וכליו. ויעמד כל העם איש ואחד. ויתר העם הנשארים. והקפתם על המלך סביב׳

וְשֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ ופקידנון למימר דין פתגמא דתעבדון תלתא מנכון
עלי שבתא ונטרי מטרת בית מלכא׃ וְהַשְּׁלִשִׁית בְּשַׁעַר סוּר וְהַשְּׁלִשִׁית בַּשַּׁעַר
אַחַר הָרָצִים וּשְׁמַרְתֶּם אֶת מִשְׁמֶרֶת הַבַּיִת מַסָּח׃ ותלתא בתרע בית גנזא ותלתא
בתרעא דבתר ריהטיא ותטרון ית מטרת ביתא מלמשתלי׃ וּשְׁתֵּי
הַיָּדוֹת בָּכֶם כֹּל יֹצְאֵי הַשַּׁבָּת וְשָׁמְרוּ אֶת מִשְׁמֶרֶת בֵּית יְהוָה אֶל הַמֶּלֶךְ׃ ותרין
חולקין בכון כל נפקי שבתא ותטרון ית מטרת בית מקדשא דיי על מלכא׃
וְהִקַּפְתֶּם עַל הַמֶּלֶךְ סָבִיב אִישׁ וְכֵלָיו בְּיָדוֹ וְהַבָּא אֶל הַשְּׂדֵרוֹת יוּמָת וִהְיוּ אֶת
הַמֶּלֶךְ בְּצֵאתוֹ וּבְבֹאוֹ׃ ותקפון על מלכא סחור סחור גבר וזיניה בידיה ודייעול
לגו מן סדריא יתקטיל והוו עם מלכא במפקיה ובמיעליה׃ וַיַּעֲשׂוּ שָׂרֵי הַמֵּאוֹת
כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וַיִּקְחוּ אִישׁ אֶת אֲנָשָׁיו בָּאֵי הַשַּׁבָּת עִם יֹצְאֵי הַשַּׁבָּת
וַיָּבֹאוּ אֶל יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן׃ ועבדו רבני מאותא ככל דפקיד יהוידע כהנא ודברו גבר
ית גברוהי עלי שבתא עם נפקי שבתא ואתו לות יהוידע כהנא׃ וַיִּתֵּן הַכֹּהֵן
לְשָׂרֵי הַמֵּאיוֹת אֶת הַחֲנִית וְאֶת הַשְּׁלָטִים אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ דָּוִד אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה׃ ויהב
כהנא לרבני מאותא ית מורניתא וית שלטיא דלמלכא דוד דבבית מקדשא דיי׃
וַיַּעַמְדוּ הָרָצִים אִישׁ וְכֵלָיו בְּיָדוֹ מִכֶּתֶף הַבַּיִת הַיְמָנִית עַד כֶּתֶף הַבַּיִת הַשְּׂמָאלִית
לַמִּזְבֵּחַ וְלַבָּיִת עַל הַמֶּלֶךְ סָבִיב׃ וקמו רהטיא גבר וזיניה בידיה מעיבר ביתא
מימינא עד עיבר ביתא מסמלא למדבחא ולבית כפורי על מלכא סחור סחור׃
וַיּוֹצִא אֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת הַנֵּזֶר וְאֶת הָעֵדוּת וַיַּמְלִכוּ אֹתוֹ וַיִּמְשָׁחֻהוּ
וַיַּכּוּ כָף וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ׃ ואפיק ית בר מלכא ויהב עלוהי ית כלילא וית
סהדותא ואמליכו יתיה ומשחוהי וטפחו ידא ואמרו יצלח מלכא׃
וַתִּשְׁמַע עֲתַלְיָה אֶת קוֹל הָרָצִין הָעָם וַתָּבֹא אֶל הָעָם בֵּית יְהוָה׃ ושמעת עתליה
ית קל דרדפין עמא ועלת לות עמא לבית מקדשא דיי׃ וַתֵּרֶא וְהִנֵּה הַמֶּלֶךְ
עֹמֵד עַל הָעַמּוּד כַּמִּשְׁפָּט וְהַשָּׂרִים וְהַחֲצֹצְרוֹת אֶל הַמֶּלֶךְ וְכָל עַם הָאָרֶץ שָׂמֵחַ
וְתֹקֵעַ בַּחֲצֹצְרוֹת וַתִּקְרַע עֲתַלְיָה אֶת בְּגָדֶיהָ וַתִּקְרָא קֶשֶׁר קָשֶׁר׃ וחזת והא
מלכא קאים על אסטונא כהלכתא ורברביא עמיה וחצוצרתא קדם מלכא וכל
עמא דארעא חדן ותקעין בחצוצרתא ובזעת עתליה ית לבושהא וקרת מרדא מרדא׃

ותרא והנה המלך עמד ב׳ ... ויאמר ממום לפני המלך והשרים וכל טוב ... ויתא מר ... טוב והמלאך
אשר שלח ... מיכיהו ... ויצא ... ויתפשו ... לקח ... בן המלך ... כולם ... עמו בשמשון׳

ויבואו ג׳ מלוכים ... ויבואו דרך שער הרצים בית המלך ויבואו ויאמלכו ארץ ומלואה ויבואו פנימה ... מלוכים כל כסף
הזאבים על הררים ... [illegible]

ויצו יהוידע הכהן את שרי המאיות פקדי החיל ויאמר אליהם הוציאו אתה אל
מבית לשדרות והבא אחריה המת בחרב כי אמר הכהן אל תומת בית יהוה: ופקיד
יהוידע כהנא ית רבני מאותא דממנן על חילא ואמר להון אפיקו יתה לגיו מן
סדרא ודייעול בתרהא יתקטיל בחרבא ארי אמר כהנא לא תתקטיל בית מקדשא
דיי: וישמו לה ידים ותבוא דרך מבוא הסוסים בית המלך ותומת שם: ואתקיטו
לה אתר ועלת באורח מעלנא דסוסותא לבית מלכא ואתקטילת תמן: ויכרת
יהוידע את הברית בין יהוה ובין המלך ובין העם להיות לעם ליהוה ובין המלך
ובין העם: וגזר יהוידע ית קימא בין מימרא דיי ובין מלכא ובין עמא למהוי עם
משמיש קדם יי ובין מלכא ובין עמא: ויבאו כל עם הארץ בית הבעל ויתצהו
את מזבחתו ואת צלמיו שברו היטב ואת מתן כהן הבעל הרגו לפני המזבחות
וישם הכהן פקדת על בית יהוה: ועלו כל עמא דארעא לבית בעלא וסתרוהי
וית איגורוהי וית צלמוהי תברו יאות וית מתן כומרא דבעלא קטלו קדם איגורא
ומני כהנא מטרא על בית מקדשא דיי: ויקח את שרי המאות ואת הכרי ואת
הרצים ואת כל עם הארץ וירדו את המלך מבית יהוה ויבואו דרך שער הרצים
בית המלך וישב על כסא המלכים: ודבר ית רבני מאותא וית גיברא וית רהטיא
וית כל עמא דארעא ואחיתו ית מלכא מבית מקדשא דיי ועלו באורח תרע
רהטיא בית מלכא ויתיב על כורסי מלכיא: וישמח כל עם הארץ והעיר שקטה
ואת עתליהו המיתו בחרב בית המלך: וחדיאו כל עמא דארעא וקרתא
שדוכת וית עתליה קטלו בחרבא בית מלכא: בן שבע שנים
יהואש במלכו: בר שבע שנין יהואש כד מלך: בשנת שבע ליהוא מלך יהואש
וארבעים שנה מלך בירושלם ושם אמו צביה מבאר שבע: בשנת שבע ליהוא
מלך יהואש וארבעין שנין מלך בירושלם ושום אמיה צביה מבאר שבע: ויעש
יהואש הישר בעיני יהוה כל ימיו אשר הורהו יהוידע הכהן: ועבד יהואש
דכשר קדם יי כל יומוהי דאלפיה יהוידע כהנא: רק הבמות לא סרו עוד העם
מזבחים ומקטרים בבמות: לחוד במתא לא עטרא עד כען עמא מדבחין
ומסקין בסמין על במתא: ויאמר יהואש אל הכהנים כל כסף

המאות ק׳
תיו ק׳
המלך
הפטרת שקלים
תורה וישמע יתרו כתובים לב מעיד ישובכו של המשל וכוח

גוים נשמע למרדכי מדוע אתה עובר וכל ... מלך ... [illegible]

יובא ה' וסימ' וכל חטאת אשר יובא מדמה במים יובא וטמא עד הערב כל כסף הקדשים כסף אשם וכסף חטאות כסף מרקע
מקדש את יובא׃ ערכו ג' וסימ' וערכת את ערכו כסף נפשות ערכו ודבר גבורות וחין ערכו׃ א' כהו וב' כבי׃ ו' בלבו׃

הקדשים אשר יובא בית יהוה כסף עובר איש כסף נפשות ערכו כל כסף
אשר יעלה על לב איש להביא בית יהוה׃ ואמר יהואש לכהניא כל כסף קודשיא
דמיתעל לבית מקדשא דיי כסף תקליא דעבר על מנין גבריא כסף פרקן נפשתא
דמיתן גבר פרקן נפשיה אחריך כל כסף דמתנדב גבר בליביה לאיתאה לבית
מקדשא דיי׃ יקחו להם הכהנים איש מאת מכרו והם יחזקו את בדק הבית לכל אשר
ימצא שם בדק׃ יסבון להון כהניא גבר מן מלכליה ואנון יתקפון ית בדקא דביתא
לכל אתר דישתכח תמן בדקא׃ ויהי בשנת עשרים ושלש שנה
למלך יהואש לא חזקו הכהנים את בדק הבית׃ והוה בשנת עסרין ותלת שנין
למלכא יהואש לא תקיפו כהניא ית בדקא דביתא׃ ויקרא המלך יהואש ליהוידע
הכהן ולכהנים ויאמר אלהם מדוע אינכם מחזקים את בדק הבית ועתה
אל תקחו כסף מאת מכריכם כי לבדק הבית תתנהו׃ וקרא מלכא יהואש
ליהוידע כהנא ולכהניא ואמר להון מדין ליתיכון מתקפין ית בדקא דביתא
וכען לא תסבון כספא מן מכריכון ארי לבדקא דביתא תתנוניה׃ ויאתו
הכהנים לבלתי קחת כסף מאת העם ולבלתי חזק את בדק הבית׃ ואטפסו
כהניא בדיל דלא למיסב כספא מן עמא ובדיל דלא לתקפא ית בדקא דביתא׃
ויקח יהוידע הכהן ארון אחד ויקב חר בדלתו ויתן אתו אצל המזבח בימין
בבוא איש בית יהוה ונתנו שמה הכהנים שמרי הסף את כל הכסף המובא
בית יהוה׃ ונסיב יהוידע כהנא ארונא חד ונקב חורא בדשיה ויהב יתיה בסטר
מדבחא מימינא במיעל גברא לבית מקדשא דיי ויהבין תמן כהניא אמרכליא
ית כל כספא דמיתעל לבית מקדשא דיי׃ ויהי כראותם כי רב הכסף בארון
ויעל ספר המלך והכהן הגדול ויצרו וימנו את הכסף הנמצא בית יהוה׃
והוה כד חזו ארי סגי כספא בארונא וסליק ספרא דמלכא וכהנא רבא וצרו
ומנו ית כספא דאשתכח בבית מקדשא דיי׃ ונתנו את הכסף המתכן על ידי
עשי המלאכה הפקדים בית יהוה ויוציאהו לחרשי העץ ולבנים העשים בית
יהוה׃ ויהבין ית כספא דמטקס על ידי עבדי עבידתא דממנן בבית מקדשא דיי
ומפקין ליה לנגריא עיא ולארדיכליא דעבדין בבית מקדשא דיי׃ ולגדרים

לכהנים ה' וסימ' ויקרא המלך יהואש ליהוידע הכהן לא יכרת איש ואחד הכהן ב' בפיו וליהודים ולכהנים

228

כל׳ וכלי יה׳ ומ׳ כי באו ... על הנשים ומל כלי פתוח לח יהיו כל׳ ... ויקח ... כידו וכל ...
מחריו ויקח זהב ... לא יעשה בית ... אחיכם ...

ולחצבי האבן ולקנות עצים ואבני מחצב לחזק את בדק בית יהוה ולכל אשר
יצא על הבית לחזקה׃ ולארגובריא ולפסלי אבניא ולמזבן אעין ואבנין פסילן
לתקפא ית בדק בית מקדשא דיי׳ ולכל דיפוק על ביתא לתקפותיה׃ אך לא
יעשה בית יהוה ספות כסף מזמרות מזרקות חצצרות כל כלי זהב וכלי כסף
מן הכסף המובא בית יהוה׃ ברם לא מתעביד בית מקדשא דיי׳ קולין דכסף
מזמריא מזרקיא חצוצרתא כל מאן דדהב ומאן דכסף מן כספא דמיתעל לבית
מקדשא דיי׳׃ כי לעשי המלאכה יתנהו וחזקו בו את בית יהוה׃ ארי לעבדי
עבידתא יהבין ליה ומתקפין ביה ית בית מקדשא דיי׳׃ ולא יחשבו את האנשים
ל׳ חס׳ אשר יתנו את הכסף על ידם לתת לעשי המלאכה כי באמנה הם עשים׃
ולא מחשבין עם גבריא דיהבין ית כספא על ידהון למיתן לעבדי עבידתא
ל׳ ארי בהימנותא אנון עבדין׃ כסף אשם וכסף חטאות לא יובא בית יהוה
לכהנים יהיו׃ כסף אשמא וכסף חטותא לא מיתעל לבית מקדשא דיי׳ לכהנא
עד כאן יהבין ליה׃ אז יעלה חזאל מלך ארם וילחם על גת וילכדה
הענין וישם חזאל פניו לעלות על ירושלם׃ בכין סליק חזאל מלכא דארם ואגיח קרבא
על גת וכבשה ושוי חזאל אפוהי למסק לירושלם׃ ויקח יהואש מלך יהודה את
כל הקדשים אשר הקדישו יהושפט ויהורם ואחזיהו אבתיו מלכי יהודה
ג׳ ואת קדשיו ואת כל הזהב הנמצא באצרות בית יהוה ובית המלך וישלח
ונסיב לחזאל מלך ארם ויעל מעל ירושלם׃ ונסיב יהואש מלך שבטא דבית יהודה
ית כל קודשיא דאקדישו יהושפט ויהורם ואחזיה אבהתוהי מלכיא דבית
יהודה וית קדשוהי וית כל דהבא דאשתכח באוצרי בית מקדשא דיי׳ ובגנזי
בית מלכא ושדר לחזאל מלכא דארם ואסתלק מעל ירושלם׃ ויתר דברי יואש
וכל אשר עשה הלוא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה׃ ושאר
פתגמי יואש וכל דעבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכיא דבית
יהודה׃ ויקמו עבדיו ויקשרו קשר ויכו את יואש בית מלא היורד סלא׃ וקמו
עבדוהי ומרדו מרדא ומחו ית יואש בית מלוא דנחית לסלא׃ ויוזבר בן שמעת
ויהוזבד בן שמר עבדיו הכהו וימת ויקברו אתו עם אבתיו בעיר דוד וימלך

שאר מנחה מכעורין ... כבוד ... קול גדול ...
... עשר וכמקים ...
... הפרטים על ...

יואש יונקפה ... יואש ב׳ המלך והקח יהושבע ויתר דברי יואש דיהודה ויבו חד ... יואש וישכב יהואחז ויתר דברי יואש קדמ׳
וירבעם יושב על כסאו ב׳ בפיקו ... חלה ... אשר ימעט בו שלש פעמים ... ויעש הישר דחמניקן משני׳

ט אמציה בנו תחתיו׃ ויוזכר בר שמעת ויהוזבד בר שומר עבדוהי מחוהי וקטלוהי
וקברו יתיה עם אבהתוהי בקרתא דדוד ומלך אמציה בריה תחותוהי׃
בשנת עשרים ושלש שנה ליואש בן אחזיהו מלך יהודה מלך יהואחז
בן יהוא על ישראל בשמרון שבע עשרה שנה׃ בשנת עסרין ותלת שנין ליואש
בר אחזיה מלך שבטא דבית יהודה מלך יהואחז בר יהוא על ישראל בשמרון
שבע עסרי שנין׃ ויעש הרע בעיני יהוה וילך אחר חטאת ירבעם בן נבט ה׳
אשר החטיא את ישראל לא סר ממנה׃ ועבד דביש קדם יוי ואזל בתר חובי ירבעם חס
בר נבט דחייב ית ישראל לא סטא מנהון׃ ויחר אף יהוה בישראל ויתנם ביד
חזאל מלך ארם וביד בן הדד בן חזאל כל הימים׃ ותקיף רוגזא דיוי בישראל ומסרינון
ביד חזאל מלכא דארם וביד בר הדד בר חזאל כל יומיא׃ ויחל יהואחז את פני יהוה
וישמע אליו יהוה כי ראה את לחץ ישראל כי לחץ אתם מלך ארם׃ ובלי
יהואחז קדם יוי וקביל צלותיה יוי ארי גלי קדמוהי דחקא דישראל ארי דחק יתהון
מלכא דארם׃ ויתן יהוה לישראל מושיע ויצאו מתחת יד ארם וישבו בני
ישראל באהליהם כתמול שלשום׃ ויהב יוי לישראל פריק ונפקו מתחות יד אנש
ארם ויתיבו בני ישראל בקרויהון כמאתמלי ומדקמוהי׃ אך לא סרו מחטאות
בית ירבעם אשר החטי את ישראל בה הלך וגם האשרה עמדה בשמרון׃ חס
ברם לא סטו מחובי בית ירבעם דחייב ית ישראל בהון אזל ואף אשירתא קמת אף
בשמרון׃ כי לא השאיר ליהואחז עם כי אם חמשים פרשים ועשרה רכב יו׳ קד׳
ועשרת אלפים רגלי כי אבדם מלך ארם וישמם כעפר לדש׃ ארי לא אשתאר ב׳ חד
ליהואחז עם אלהין חמשין פרשין ועסר רתכין ועסרא אלפין גבר רגלאי ארי אובדנון יתל׳ וז׳
מלכא דארם ושוינון כעפרא לדיש׃ ויתר דברי יהואחז וכל אשר עשה וגבורתו חס ומפרים
הלוא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל׃ ושאר פתגמי יהואחז שבלה מלמדה
וכל דעבד וגבורתיה הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל׃
וישכב יהואחז עם אבתיו ויקברהו בשמרון וימלך יואש בנו תחתיו׃
ושכיב יהואחז עם אבהתוהי וקברוהי בשמרון ומלך יואש בריה תחותוהי׃
בשנת שלשים ושבע שנה ליואש מלך יהודה מלך יהואש בן יהואחז על

בשנת שלשים ... דחמניקן קדמ׳ דפיקו בשנת חמש עשרה שנה לאמציה ב׳ בפבו ולא דבר ... וכל שופט ... ודברי
הימים ... עם ... עם ... ישמע עם קול ... עם ... עם
... הארץ ... השאיר ליהואחז עם ויכהו ... עם ... לאור גוים ויבואו אין

ממנו א עם חקפו עם קדשו קהל ותפלטיני מריבי עם מכותו כן ככל על כרב עם עני עם רגע ימותו לפדות לו לעם ודם
ימי ויתידם שנות ולא את נה ושוף כיפו פוה וכל ה עם דעם כנס דכות

ישראל בשמרון שש עשרה שנה׃ בשנת תלתין ושבע שנין ליואש מלך שבטא
דבית יהודה מלך יהואש בר יהואחז על ישראל בשמרון שית עשרי שנין׃
ג ויעש הרע בעיני יהוה לא סר מכל חטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את
ישראל בה הלך׃ ועבד דביש קדם יי לא פסק מכל חובי ירבעם בר נבט דחייב ית
ישראל בהון אזל׃ ויתר דברי יואש וכל אשר עשה וגבורתו אשר נלחם עם אמציה
מלך יהודה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל׃ ושאר פתגמי
יואש וכל דעבד וגבורתיה דאגיח עם אמציה מלך שבטא דבית יהודה הלא
אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל׃ וישכב יואש עם אבתיו וירבעם
טו ישב על כסאו ויקבר יואש בשמרון עם מלכי ישראל׃ ושכיב יואש עם
אבהתוהי וירבעם יתיב על כרסוהי ואתקבר יואש בשמרון עם מלכי ישראל׃
ואלישע חלה את חליו אשר ימות בו וירד אליו יואש מלך ישראל
ויבך על פניו ויאמר אבי אבי רכב ישראל ופרשיו׃ ואלישע מרע ית מרעיה
דימות ביה ונחת לותיה יואש מלכא דישראל ובכא על אפוהי ואמר רבי רבי דטב
ליה לישראל בצלותיה מרתכין ומפרשין׃ ויאמר לו אלישע קח קשת וחצים
ויקח אליו קשת וחצים׃ ואמר ליה אלישע סב קשתא וגיריא ונסיב ליה קשתא
וגיריא׃ ויאמר למלך ישראל הרכב ידך על הקשת וירכב ידו וישם אלישע
ידיו על ידי המלך׃ ואמר למלכא דישראל אחית ידך על קשתא ואחית ידיה
ושוי אלישע ידוהי על ידי מלכא׃ ויאמר פתח החלון קדמה ויפתח ויאמר
אלישע ירה ויור ויאמר חץ תשועה ליהוה וחץ תשועה בארם והכית את
ארם באפק עד כלה׃ ואמר פתח כוין למדנחא ופתח ואמר אלישע שדי ושדא
ואמר הדין גרא יתעביד לנא פרקנא מן קדם יי והדין גרא יתעביד לנא נצחנא
באנש ארם ותמחי ית אנש ארם באפק עד דתשיציתון׃ ויאמר קח החצים
ב ויקח ויאמר למלך ישראל הך ארצה ויך שלש פעמים ויעמד׃ ואמר סב
גריא ונסיב ואמר למלכא דישראל מחי לארעא ומחא תלת זמנין ופסק׃ ויקצף
עליו איש האלהים ויאמר להכות חמש או שש פעמים אז הכית את ארם עד
כלה ועתה שלש פעמים תכה את ארם׃ ורגיז עלוהי נביא דיי ואמר הוה חזי

ויעקב יד' וסימ' ויעקב איש תם ויעקב בכה לעשו ויעקב לעד חתנא לבן ויעקב קרא את הלבן ויעקב קרא לו גלעד ויעקב
כבה ... ויעקב הלך לדרכו ויעקב שמע כי טמא ויגוע יצחק וימת ויחבק לו ... ישראל ואת ליצחק

לך למחי חמיש או שית זמנין בכין פון מחיתא ית אנש ארם עד שיציותא
וכען תלת זמנין תמחי ית אנש ארם: וימת אלישע ויקברהו
וגדודי מואב יבאו בארץ בא שנה: ומית אלישע וקברוהי ומשריית מואב עלא
בארעא במיעל שתא: ויהי הם קברים איש והנה ראו את הגדוד וישליכו את
האיש בקבר אלישע וילך ויגע האיש בעצמות אלישע ויחי ויקם על רגליו:
והוה כד אנון קברין גברא והא חזו ית משריתא ורמו ית גברא בקבורא דאלישע
ואזל וקריב גברא בגרמי אלישע וחיא וקם על רגלוהי: וחזאל מלך
ארם לחץ את ישראל כל ימי יהואחז: וחזאל מלכא דארם דחק ית ישראל כל
יומי יהואחז: ויחן יהוה אתם וירחמם ויפן אליהם למען בריתו את אברהם
יצחק ויעקב ולא אבה השחיתם ולא השליכם מעל פניו עד עתה: ורחם יי
עליהון וחס עליהון ואתפני במימריה לאיטבא להון בדיל קימיה דעם אברהם
יצחק ויעקב ולא אבא לחבלותהון ולא אגלינון מארעא בית שכינתיה עד כען:
וימת חזאל מלך ארם וימלך בן הדד בנו תחתיו: ומית חזאל מלכא דארם ומלך
בר הדד בריה תחותוהי: וישב יהואש בן יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדד
בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש
וישב את ערי ישראל: ותב יהואש בר יהואחז ונסיב ית קרויא מיד בר הדד
בר חזאל דנסיב מיד יהואחז אבוהי בקרבא תלת זמנין מחהי יהואש ואתיב ית קרוי
ישראל: בשנת שתים ליואש בן יואחז מלך ישראל מלך אמציהו
בן יואש מלך יהודה: בשנת תרתין ליואש בר יהואחז מלכא דישראל מלך אמציה
בר יהואש מלך שבטא דבית יהודה: בן עשרים וחמש שנה היה במלכו ועשרים
ותשע שנה מלך בירושלם ושם אמו יהועדין מן ירושלם: בר עסרין וחמיש
שנין הוה כד מלך ועסרין ותשע שנין מלך בירושלם ושום אמיה יהועדין מן
ירושלם: ויעש הישר בעיני יהוה רק לא כדוד אביו ככל אשר עשה יואש
אביו עשה: ועבד דכשר קדם יי לחוד לא כדוד אבוהי ככל דעבד יואש אבוהי
עבד: רק הבמות לא סרו עוד העם מזבחים ומקטרים בבמות: לחוד במתא
לא עטרא עד כען עמא מדבחין ומסקין בסמין על במתא: ויהי כאשר חזקה

ויחן יהוה אתם וירחמם ... ויעקב ... לא לא לא ... ויקרא אבימלך
... ממעשה ארץ מצרים ... תשמרו ... קרחה ... לא תעשון ... ושכר ...
... כל טוב ... ולא זכחו ... ולא ...

[illegible]

המלכה בידו ויך את עבדיו המכים את המלך אביו והוה כד תקיפת מלכותא
בידיה וקטל ית עבדוהי דקטלו ית מלכא אבוהי ואת בני המכים לא המית ככתוב
בספר תורת משה אשר צוה יהוה לאמר לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו
על אבות כי אם איש בחטאו ימות וית בני קטוליא לא קטל כמא דכתיב בספר
אוריתא דמשה דפקיד יי למימר לא ימותון אבהן על פום בנין ובנין לא ימותון
על פום אבהן אלהין אנש בחוביה ימות הוא הכה את אדום בגי המלח עשרת
אלפים ותפש את הסלע במלחמה ויקרא את שמה יקתאל עד היום הזה
הוא מחא ית אנש אדום בגי מלח עסרא אלפין וכבש ית כרכא בקרבא וקרא ית
ט שמה יקתאל עד יומא הדין אז שלח אמציה מלאכים אל
יהואש בן יהואחז בן יהוא מלך ישראל לאמר לכה נתראה פנים בכין שלח
אמציה אזגדין לות יהואש בר יהואחז בר יהוא מלכא דישראל למימר איתא
נקביל אפין בקרבא וישלח יהואש מלך ישראל אל אמציהו מלך יהודה
לאמר החוח אשר בלבנון שלח אל הארז אשר בלבנון לאמר תנה את בתך
לבני לאשה ותעבר חית השדה אשר בלבנון ותרמס את החוח ושלח יהואש
מלכא דישראל לאמציה מלך שבטא דבית יהודה למימר חוחא דבלבנן שלח
לארזא דבלבנן למימר הב ית ברתך לברי לאתו ועברת חית ברא דבלבנן
י ודשת ית חוחא הכה הכית את אדום ונשאך לבך הכבד ושב בביתך ולמה
תתגרה ברעה ונפלתה אתה ויהודה עמך ממחא מחיתא ית אנש אדום
וראים עלך לבך אתיקר ותיב בביתך ולמא את מתגרי בבישא ותפול את
ודבית יהודה עמך ולא שמע אמציהו ויעל יהואש מלך ישראל ויתראו פנים
הוא ואמציהו מלך יהודה בבית שמש אשר ליהודה ולא קביל אמציה וסליק
יהואש מלכא דישראל ואקבילו אפיהון בקרבא הוא ואמציה מלך שבטא
דבית יהודה בבית שמש דבשיבט יהודה וינגף יהודה לפני ישראל וינסו
איש לאהלו ואתברו אנש יהודה קדם ישראל ואפכו גבר לקרווהי ואת
אמציהו מלך יהודה בן יהואש בן אחזיהו תפש יהואש מלך ישראל בבית
שמש ויבא ירושלם ויפרץ בחומת ירושלם בשער אפרים עד שער הפנה

[illegible]

ואת בני נקודא ואת בני צלפה ואת בני אלפה בני השלמה את יהושע ואת ישראל ואת בני הערבות וחביר ואת בני המ[illegible]
[illegible] אותם כאס ע ואת בני כנעם ואת בני צדקיהו שתון ואת אדום ואת מואב וירח את כנן ואת בני כנן [illegible]

ארבע מאות אמה: ויתא אמציה מלך שבטא דבית יהודה בר יהואש בר יהואחז
אחד יהואש מלכא דישראל בבית שמש ואתא לירושלם ופרט בשורא דירושלם
מתרע שבט אפרים ועד תרע זויתא ארבע מאה אמין: ולקח את כל הזהב
והכסף ואת כל הכלים הנמצאים בית יהוה ובאוצרות בית המלך ואת בני
התערבות וישב שמרונה: ונסיב ית כל דהבא וכספא וית כל מניא דאשתכחו
בית מקדשא דיי ובגנזי בית מלכא וית בני רברביא ותב לשמרון: ויתר דברי
יהואש אשר עשה וגבורתו ואשר נלחם עם אמציהו מלך יהודה הלא הם
כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל: ושאר פתגמי יואש דעבד וגבורתיה
ודאגיח עם אמציה מלך שבטא דבית יהודה הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי
יומיא למלכי ישראל: וישכב יהואש עם אבתיו ויקבר בשמרון עם מלכי
ישראל וימלך ירבעם בנו תחתיו: ושכיב יהואש עם אבהתוהי ואתקבר בשמרון
עם מלכי ישראל ומלך ירבעם בריה תחותוהי: ויחי אמציהו
בן יואש מלך יהודה אחרי מות יהואש בן יהואחז מלך ישראל חמש עשרה
שנה: וחיא אמציה בר יואש מלך שבטא דבית יהודה בתר דמית יהואש בר
יהואחז מלכא דישראל חמיש עסרי שנין: ויתר דברי אמציהו הלא הם
כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה: ושאר פתגמי אמציה הלא אנון
כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכיא דבית יהודה: ויקשרו עליו קשר בירושלם
וינס לכישה וישלחו אחריו לכישה וימתהו שם: ומרדו עלוהי מרדא בירושלם
ואפך ללכיש ושלחו בתרוהי ללכיש וקטלוהי תמן: וישאו אתו על הסוסים
ויקבר בירושלם עם אבתיו בעיר דוד: ונטלו יתיה על סוסותא ואתקבר
בירושלם עם אבהתוהי בקרתא דדוד: ויקחו כל עם יהודה את עזריה והוא
בן שש עשרה שנה וימלכו אתו תחת אביו אמציהו: ודברו כל עמא דבית
יהודה ית עזריה והוא בר שית עסרי שנין ואמליכו יתיה תחות אבוהי אמציה:
הוא בנה את אילת וישבה ליהודה אחרי שכב המלך עם אבתיו: הוא בנא
ית אילת ואתיבה לדבית יהודה בתר דשכיב מלכא עם אבהתוהי:
בשנת חמש עשרה שנה לאמציהו בן יואש מלך יהודה מלך ירבעם בן

יואש מלך ישראל בשמרון ארבעים ואחת שנה בשנת חמיש עסרי שנין
לאמציה בר יואש מלך שבטא דבית יהודה מלך ירבעם בר יואש מלכא דישראל
בשמרון ארבעין וחדא שנין ויעש הרע בעיני יהוה לא סר מכל חטאות ירבעם
בן נבט אשר החטיא את ישראל ועבד דביש קדם יי לא פסק מכל חובי ירבעם
בר נבט דחייב ית ישראל הוא השיב את גבול ישראל מלבוא חמת עד ים הערבה
כדבר יהוה אלהי ישראל אשר דבר ביד עבדו יונה בן אמתי הנביא אשר
מגת החפר הוא אתיב ית תחום ישראל ממעלנא דחמת עד ימא דמישרא כפתגמא
דיי אלהא דישראל דמליל ביד עבדיה יונה בר אמתי נביא דמגת חפר כי ראה
יהוה את עני ישראל מרה מאד ואפס עצור ואפס עזוב ואין עזר לישראל
ארי גלי קדם יי שעבודא דישראל תקיף לחדא ואנון מטרטין ושביקין ולית דסעיד
לישראל ולא דבר יהוה למחות את שם ישראל מתחת השמים ויושיעם ביד
ירבעם בן יואש והות רעוא קדם יי דלא למחי ית שמא דישראל מתחות שמיא ופרקינון
על יד ירבעם בר יואש ויתר דברי ירבעם וכל אשר עשה וגבורתו אשר נלחם
ואשר השיב את דמשק ואת חמת ליהודה בישראל הלא הם כתובים על ספר
דברי הימים למלכי ישראל ושאר פתגמי ירבעם וכל דעבד וגבורתיה דאגיח
ודאתיב ית דמשק וית חמת לדבית יהודה בישראל הלא אנון כתבין על ספר
פתגמי יומיא למלכי ישראל וישכב ירבעם עם אבתיו עם מלכי ישראל
וימלך זכריה בנו תחתיו ושכיב ירבעם עם אבהתוהי עם מלכי ישראל ומלך
זכריה בריה תחותוהי בשנת עשרים ושבע שנה לירבעם
מלך ישראל מלך עזריה בן אמציה מלך יהודה בשנת עסרין ושבע שנין
לירבעם מלכא דישראל מלך עזריה בר אמציה מלך שבטא דבית יהו' בן שש
עשרה שנה היה במלכו וחמשים ושתים שנה מלך בירושלם ושם אמו
יכליהו מירושלם בר שית עסרי שנין הוה כד מלך וחמשין ותרתין שנין
מלך בירשלם ושום אמיה יכליה מירושלם ויעש הישר בעיני יהוה ככל אשר
עשה אמציה אביו ועבד דכשר קדם יי ככל דעבד אמציה אבוהי רק הבמות
לא סרו עוד העם מזבחים ומקטרים בבמות לחוד במתא לא עטרא עד כען עמא

זכריהו ב׳ וקימ׳ בשנת שלשים ושמנה שנה לעזריה מלך יהו׳ וחד ומנויהי לי עדים נאמנים וכל דברי הימים כול זכריהו
וזכריהו כמג׳ זכריה וקימ׳ זכריה בן משלמיה שוער פתח המשכן זכריה וגדור ואחיו וזכריה וזכריה ועזריה ובשנת
חסף

מדבחין ומסקין בוסמין על במתא׃ וינגע יהוה את המלך ויהי מצרע עד יום
מתו וישב בבית החפשית ויותם בן המלך על הבית שפט את עם הארץ׃
ואיתי שמרע על מלכא והוה סגיר עד יום מותיה ויתיב בר מן ירושלם ויותם בר
מלכא על ביתא דאין ית עמא דארעא׃ ויתר דברי עזריהו וכל אשר עשה הלא
הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה׃ ושאר פתגמי עזריה וכל דעבד
הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכיא דבית יהודה׃ וישכב עזריה
עם אבתיו ויקברו אתו עם אבתיו בעיר דוד וימלך יותם בנו תחתיו׃ ושכיב
עזריה עם אבהתוהי וקברו יתיה עם אבהתוהי בקרתא דדוד ומלך יותם בריה
תחותוהי׃ בשנת שלשים ושמנה שנה לעזריהו מלך יהודה מלך
זכריהו בן ירבעם על ישראל בשמרון ששה חדשים׃ בשנת תלתין ותמני שנין
לעזריה מלך שבטא דבית יהודה מלך זכריה בר ירבעם על ישראל בשמרון שתא
ירחין׃ ויעש הרע בעיני יהוה כאשר עשו אבתיו לא סר מחטאות ירבעם בן
נבט אשר החטיא את ישראל׃ ועבד דביש קדם יי כמא דעבדו אבהתוהי לא סטא
מחובי ירבעם בר נבט דחייב ית ישראל׃ ויקשר עליו שלם בן יבש ויכהו
קבל עם וימיתהו וימלך תחתיו׃ ומרד עלוהי שלום בר יבש ומחהי קדם עמא
וקטליה ומלך תחותוהי׃ ויתר דברי זכריה הנם כתובים על ספר דברי הימים
למלכי ישראל׃ ושאר פתגמי זכריה האנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא
למלכי ישראל׃ הוא דבר יהוה אשר דבר אל יהוא לאמר בני רביעים ישבו לך
על כסא ישראל ויהי כן׃ הוא פתגמא דיי דמליל עם יהוא למימר בנין רביעאין
יתבון לך על כרסי מלכותא דישראל והוה כין׃ שלום בן יבש
מלך בשנת שלשים ותשע שנה לעזיה מלך יהודה וימלך ירח ימים בשמרון׃
שלום בר יבש מלך בשנת תלתין ותשע שנין לעזיה מלך שבטא דבית יהודה
ומלך ירח יומין בשמרון׃ ויעל מנחם בן גדי מתרצה ויבא שמרון ויך את
שלום בן יבש בשמרון וימיתהו וימלך תחתיו׃ וסליק מנחם בר גדי מתרצה
ואתא לשמרון ומחא ית שלום בר יבש בשמרון וקטליה ומלך תחותוהי׃
ויתר דברי שלום וקשרו אשר קשר הנם כתובים על ספר דברי הימים למלכי

שלוש למלכו ונרות לבשר והאנשים נשים במלוכה שלום ב׳ מל׳ בכב׳ וקימ׳ שלום בן יבש ריש פיטו ויעל מנחם בן גדי
ויקרא ויעל מנחם כולה למ׳ וחד וקימ׳ שלם בכן לשלם יקרחו ויחזקיהו בן שלום חשש שלם בן תקוה שלם ולא היואדי בנישלם
בני אמר תבני עזר׳

232

ח̇ בטע מארכב ותפחי עלחדה מלך ויומנה ממו שבתיכם ההרותיה מבליגיתי בלוליכם הועבותיהם
למבראשונה וכבר ביתך שלם להחלונים מחמב חלוש: ולא עמד ב̇ וסימ̇ ולא עמד איש אחלו ולא עמד

ישראל ושאר פתגמי שלום ומרדיה דמרד הא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא
למלכי ישראל אז יכה מנחם את תפסח ואת כל אשר בה ואת גבוליה מתרצה
כי לא פתח ויך את כל ההרותיה בקע בכין מחא מנחם ית תפסח וית כל דבה
ח̇ בט̇ע וית תחומהא מתרצה ארי לא פתח ית תרעא לאשלמא ומחהי ית כל מעדיתהא
בזע: בשנת שלשים ותשע שנה לעזריה מלך יהודה מלך מנחם
בן גדי על ישראל עשר שנים בשמרון בשנת תלתין ותשע שנין לעזריה
מלך שבטא דבית יהודה מלך מנחם בר גדי על ישראל עסר שנין בשמרון:
ויעש הרע בעיני יהוה לא סר מעל חטאת ירבעם בן נבט אשר החטיא את
ישראל כל ימיו ועבד דביש קדם יי לא סטא מעל חובי ירבעם בר נבט דחייב
ית ישראל כל יומוהי: בא פול מלך אשור על הארץ ויתן מנחם לפול אלף ככר
כסף להיות ידיו אתו להחזיק הממלכה בידו: אתא פול מלכא דאתור על ארעא
ויהב מנחם לפול אלף ככרין דכסף לאשלמא ידוהי עמיה לתקפא מלכותא
יג בידיה: ויצא מנחם את הכסף על ישראל על כל גבורי החיל לתת למלך אשור
חס ג חמשים שקלים כסף לאיש אחד וישב מלך אשור ולא עמד שם בארץ
ורמא מנחם ית כספא על ישראל על כל גברי חילא למתן למלכא דאתור חמשין
סלעין דכסף לגברא חד ותב מלכא דאתור ולא אנזיק תמן בארעא: ויתר דברי
מנחם וכל אשר עשה הלוא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל
ושאר פתגמי מנחם וכל דעבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי
ישראל: וישכב מנחם עם אבתיו וימלך פקחיה בנו תחתיו: ושכיב מנחם עם
אבהתוהי ומלך פקחיה בריה תחותוהי: בשנת חמשים שנה
לעזריה מלך יהודה מלך פקחיה בן מנחם על ישראל בשמרון שנתים: בשנת
חמשין שנין לעזריה מלך שבטא דבית יהודה מלך פקחיה בר מנחם על ישראל
בשמרון תרתין שנין: ויעש הרע בעיני יהוה לא סר מחטאות ירבעם בן נבט
אשר החטיא את ישראל ועבד דביש קדם יי לא סטא מחובי ירבעם בר נבט דחייב
ית ישראל: ויקשר עליו פקח בן רמליהו שלישו ויכהו בשמרון בארמון בית
המלך ק̇ המלך את ארגב ואת האריה ועמו חמשים איש מבני גלעדים וימיתהו וימלך

[illegible]

איש בפניהם ולא עמד עם בארץ: י̇ג̇ חס̇ הירדש תירון וק̇ וסימ̇ שלמו ועם העם א השלש גבריה ומחרין
חלעדבן דוד אתו ולשלמה שלים עשר שלכה ובהרה אשר על פני העמודים מלך ויקח חקא את כל הכסף מלך
ויקשר עליו פקח מלך וישמח כל עם הארץ עם כה חמ̇ צ̇ הלוך ועמוד חרים לקולתהו המון מים ידבר ויגא

ד׳ מלי׳ צמח׳ ראש וכל דלב וקינ׳ ואדומים בעד ההא ישוב רצין׳ עמיהוד וחמשלוש ברחזולך אתלמד השלמות ופל העמק
הסבלים. גדלו גדל חמה נשא ענש׳ וכ חילוף מריבי דלת וכף ריש ודימ׳ חעבוד׳ כי מעולם שברת עלך ואבוד ומלכי

תחתיו ומריד עלוהי פקח בר רמליה גיבריה ומחהי בשמרון באדרון בית מלכא
וית ארגוב וית אריה ועמהון חמשין גברא מבני גלעדאה וקטליה ומלך תחותוהי
ויתר דברי פקחיה וכל אשר עשה הנם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל
ושאר פתגמי פקחיה וכל דעבד האנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל
בשנת חמשים ושתים שנה לעזריה מלך יהודה מלך פקח בן רמליהו
על ישראל בשמרון עשרים שנה בשנת חמשין ותרתין שנין לעזריה מלך
שבטא דבית יהודה מלך פקח בר רמליה על ישראל בשמרון עסרין שנין ויעש
הרע בעיני יהוה לא סר מחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל
ועבד דביש קדם יי לא אסתלק מחובי ירבעם בר נבט דחייב ית ישראל בימי פקח
מלך ישראל בא תגלת פלאסר מלך אשור ויקח את עיון ואת אבל בית מעכה
ואת ינוח ואת קדש ואת חצור ואת הגלעד ואת הגלילה כל ארץ נפתלי ויגלם
אשורה ביומי פקח מלכא דישראל אתא תגלת פלאסר מלכא דאתור ושבא ית
עיון וית אבל בית מעכה וית ינוח וית קדש וית חצור וית גלעד וית גלילה כל
ארע שבט נפתלי ואגלינון לאתור ויקשר קשר הושע בן אלה על פקח בן
רמליהו ויכהו וימיתהו וימלך תחתיו בשנת עשרים ליותם בן עזיה ומריד
מרדא הושע בר אלה על פקח בר רמליה ומחהי וקטליה ומלך תחותוהי בשנת
עסרין ליותם בר עזיה ויתר דברי פקח וכל אשר עשה הנם כתובים על ספר
דברי הימים למלכי ישראל ושאר פתגמי פקח וכל דעבד האנון כתיבין על
ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל בשנת שתים לפקח בן רמליהו
מלך ישראל מלך יותם בן עזיהו מלך יהודה בשנת תרתין לפקח בר רמליה
מלכא דישראל מלך יותם בר עזיה מלך שבטא דבית יהודה בן עשרים וחמש
שנה היה במלכו ושש עשרה שנה מלך בירושלם ושם אמו ירושא בת צדוק
בר עסרין וחמיש שנין הוה כד מלך ושית עסרי שנין מלך בירושלם ושם אמיה
ירושא בת צדוק ויעש הישר בעיני יהוה ככל אשר עשה עזיהו אביו עשה
ועבד דכשר קדם יי ככל דעבד עזיה אבוהי עבד רק הבמות לא סרו עוד העם
מזבחים ומקטרים בבמות הוא בנה את שער בית יהוה העליון לחוד במתא

ומכי כבר עותי ודבור׳ ולא עשה ה׳ רוח שפטו ב׳ כפיו אחז וחביר מעשיהם׳

לא עטרא עד כען עמא מדבחין ומסקין בוסמין על במתא הוא בנא ית תרע בית
מקדשא דיי עלאה׃ ויתר דברי יותם אשר עשה הלוא הם כתובים על ספר
דברי הימים למלכי יהודה׃ ושאר פתגמי יותם דעבד הלא אנון כתיבין על ספר
ל פתגמי יומיא למלכיא דבית יהודה׃ בימים ההם החל יהוה להשליח ביהודה רצין
ל מלך ארם ואת פקח בן רמליהו׃ ביומיא האנון שרי יי לגראה בדבית יהודה רצין
מלכא דארם וית פקח בר רמליה׃ וישכב יותם עם אבתיו בעיר דוד אביו וימלך
אחז בנו תחתיו׃ ושכיב יותם עם אבהתוהי בקרתא דדוד אבוהי ומלך אחז
בריה תחותוהי׃ בשנת שבע עשרה שנה לפקח בן רמליהו
מלך אחז בן יותם מלך יהודה׃ בשנת שבע עסרי שנין לפקח בר רמליה מלך
אחז בר יותם מלך שבטא דבית יהודה׃ בן עשרים שנה אחז במלכו ושש
עשרה שנה מלך בירושלם ולא עשה הישר בעיני יהוה אלהיו כדוד אביו׃
בר עסרין שנין אחז כד מלך ושית עסרי שנין מלך בירשלם ולא עבד דכשר
קדם יי אלהיה כדוד אבוהי׃ וילך בדרך מלכי ישראל וגם את בנו העביר באש
כתעבת הגוים אשר הוריש יהוה אתם מפני בני ישראל׃ ואזל באורח מלכי
ישראל ואף ית בריה אעבר בנורא כתועיבת עממיא דתריך יי יתהון מן קדם בני
ישראל׃ ויזבח ויקטר בבמות ועל הגבעות ותחת כל עץ רענן׃ ודבח ואסיק
בסמין בבמתא ועל רמתא ותחות כל אילן עבוף׃ אז יעלה רצין מלך ארם ופקח
ל בן רמליהו מלך ישראל ירושלם למלחמה ויצרו על אחז ולא יכלו להלחם׃
בכין סליק רצין מלכא דארם ופקח בר רמליה מלכא דישראל לירשלם לאגחא
ל קרבא וצרו על אחז ולא יכילו לאגחא׃ בעת ההיא השיב רצין מלך ארם את
אילת לארם וינשל את היהודים מאילות וארמים באו אילת וישבו שם עד
היום הזה׃ בעדנא ההוא אתיב רצין מלכא דארם ית אילות לארם ותריך ית
יהודאי מאילות ואנש אדום אתו לאילות ויתיבו תמן עד יומא הדין׃ וישלח
אחז מלאכים אל תגלת פלסר מלך אשור לאמר עבדך ובנך אני עלה והושיעני
מכף מלך ארם ומכף מלך ישראל הקמים עלי׃ ושלח אחז אזגדין לות תגלת
פלסר מלכא דאתור למימר עבדך וברך אנא סק ופרוקני מיד מלכא דארם

ויקבר עם אבתיו בעיר
ואתקבר עם אבהתוהי

וארמים ל

ב נא
תגלת פלאסר

ומיד מלכא דישראל דקמו עלי׳ ויקח אחז את הכסף ואת הזהב הנמצא בית יהוה
ובאוצרות בית המלך וישלח למלך אשור שחד׳ ונסיב אחז ית כספא וית דהבא
דאשתכח בית מקדשא דיי׳ ובגנזי בית מלכא ושדר למלכא דאתור שחדא׳
וישמע אליו מלך אשור ויעל מלך אשור אל דמשק ויתפשה ויגלה קירה
ואת רצין המית׳ וקביל מניה מלכא דאתור וסליק מלכא דאתור על דמשק
ואחרה ואגלי עמא דבה לקירינו וית רצין קטל׳ וילך המלך אחז לקראת תגלת
פלאסר מלך אשור דומשק וירא את המזבח אשר בדמשק וישלח המלך אחז
אל אוריה הכהן את דמות המזבח ואת תבניתו לכל מעשהו׳ ואזל מלכא אחז
לקדמות תגלת פלאסר מלכא לדמשק וחזא ית מדבחא דבדמשק ושדר
מלכא אחז לות אוריה כהנא ית דמות מדבחא וית טקוסיה לכל עובדוהי׳
ויבן אוריה הכהן את המזבח ככל אשר שלח המלך אחז מדמשק כן עשה
אוריה הכהן עד בוא המלך אחז מדמשק׳ ובנא אוריה כהנא ית מדבחא ככל
דשלח מלכא אחז מדמשק כין עבד אוריה כהנא עד דאתא מלכא אחז מדמשק׳
ויבא המלך מדמשק וירא המלך את המזבח ויקרב המלך על המזבח ויעל
עלי׳ ואתא מלכא מדמשק וחזא מלכא ית מדבחא וקריב מלכא על מדבחא
ואסיק עלוהי׳ ויקטר את עלתו ואת מנחתו ויסך את נסכו ויזרק את דם השלמים
אשר לו על המזבח׳ ואסיק ית עלתיה וית מנחתיה ונסיך ית נסכיה וזרק ית
דם נכסת קודשיא דיליה על מדבחא׳ ואת המזבח הנחשת אשר לפני יהוה
ויקרב מאת פני הבית מבין המזבח ומבין בית יהוה ויתן אתו על ירך המזבח
צפונה׳ וית מדבחא דנחשא דקדם יי׳ וקריב מן קדם ביתא מבין מדבחא ומבין
בית מקדשא דיי׳ ויהב יתיה על שידא דמדבחא צפונא׳ ויצוהו המלך אחז
את אוריה הכהן לאמר על המזבח הגדול הקטר את עלת הבקר ואת מנחת
הערב ואת עלת המלך ואת מנחתו ואת עלת כל עם הארץ ומנחתם ונסכיהם
וכל דם עלה וכל דם זבח עליו תזרק ומזבח הנחשת יהיה לי לבקר׳ ופקיד מלכא
אחז ית אוריה כהנא למימר על מדבחא רבא אסיק ית עלת צפרא וית מנחת
רמשא וית עלת מלכא וית מנחתיה וית עלת כל עמא דארעא ומנחתהון ונסכיהון

וכל דם עלא וכל דם נכסת קודשיא עלוהי תזרוק ומדבחא דנחשא יהי לי לבקרא
ויעש אוריה הכהן ככל אשר צוה המלך אחז ועבד אוריה כהנא ככל דפקיד
מלכא אחז ויקצץ המלך אחז את המסגרת המכנות ויסר מעליהם את הכיור
ואת הים הורד מעל הבקר הנחשת אשר תחתיה ויתן אתו על מרצפת אבנים
וקציץ מלכא אחז ית גדנפי בסיסיא ואעדי מנהון ית כיוריא וית ימא אחית מעל
תוריא דנחשא דתחותוהי ויהביה יתיה על רצפת אבניא ואת מיסך השבת אשר
בנו בבית ואת מבוא המלך החיצונה הסב בית יהוה מפני מלך אשור וית טקוס
שבתא דבנו בביתא וית מעלנא דמלכא דלברא אסחר לבית מקדשא דיי מן קדם
מלכא דאתור ויתר דברי אחז אשר עשה הלוא הם כתובים על ספר דברי
הימים למלכי יהודה ושאר פתגמי אחז דעבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי
יומיא למלכיא דבית יהודה וישכב אחז עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד
וימלך חזקיהו בנו תחתיו ושכיב אחז עם אבהתוהי ואתקבר עם אבהתוהי
בקרתא דדוד ומלך חזקיה בריה תחותוהי בשנת שתים עשרה
לאחז מלך יהודה מלך הושע בן אלה בשמרון על ישראל תשע שנים בשנת
תרתא עסרי לאחז מלך שבטא דבית יהודה מלך הושע בר אלה בשמרון על
ישראל תשע שנין ויעש הרע בעיני יהוה רק לא כמלכי ישראל אשר היו
לפניו ועבד דביש קדם יי לחוד לא כמלכי ישראל דהוו קדמוהי עליו עלה שלמנאסר
מלך אשור ויהי לו הושע עבד וישב לו מנחה עלוהי סליק שלמנאסר מלכא
דאתור והוה ליה הושע עבדא ואתיב ליה תקרבתא וימצא מלך אשור בהושע קשר
אשר שלח מלאכים אל סוא מלך מצרים ולא העלה מנחה למלך אשור כשנה בשנה
ויעצרהו מלך אשור ויאסרהו בית כלא ואשכח מלכא דאתור בהושע מרדא
דשלח אזגדין לות סוא מלכא דמצרים ולא אסיק תקרבתא למלכא דאתור כשנא
בשנא ואחדיה מלכא דאתור ואסריה בבית אסירי ויעל מלך אשור בכל הארץ
ויעל שמרון ויצר עליה שלש שנים וסליק מלכא דאתור בכל ארעא וסליק
לשומרון וצר עלה תלת שנין בשנת התשיעית להושע לכד מלך אשור את
שמרון ויגל את ישראל אשורה וישב אתם בחלח ובחבור נהר גוזן וערי מדי

[illegible]

בשתא תשיעית להושע כבש מלכא דאתור ית שמרון ואגלי ית ישראל לאתור
ואותיב יתהון בחלח ובחבור נהר גוזן וקרוי מדי׃ ויהי כי חטאו בני ישראל ליהוה
אלהיהם המעלה אתם מארץ מצרים מתחת יד פרעה מלך מצרים וייראו אלהים
אחרים׃ והוה כד חטו בני ישראל קדם יי אלההון דאסיק יתהון מארעא דמצרים מתחות
יד פרעה מלכא דמצרים ודחילו לטעות עממיא׃ וילכו בחקות הגוים אשר הוריש יהוה
מפני בני ישראל ומלכי ישראל אשר עשו׃ ואזלו בגזירת עממיא דתריך יי
מן קדם בני ישראל ומלכי ישראל דעבדו׃ ויחפאו בני ישראל דברים אשר לא כן
על יהוה אלהיהם ויבנו להם במות בכל עריהם ממגדל נוצרים עד עיר מבצר׃
ואמרו בני ישראל מלין דלא כשרין קדם יי אלההון ובנו להון במן בכל קרויהון ממגדל
תקוף עד קרוין כריכן׃ ויצבו להם מצבות ואשרים על כל גבעה גבהה ותחת
כל עץ רענן׃ ואקימו להון קמן ואשירין על כל רמא מנטלא ותחות כל אילן עבוף׃
ויקטרו שם בכל במות כגוים אשר הגלה יהוה מפניהם ויעשו דברים רעים
להכעיס את יהוה׃ ואסיקו בסמין תמן בכל במן כעממיא דאגלי יי מן קדמיהון
ועבדו פתגמין בישין לארגזא קדם יי׃ ויעבדו הגלולים אשר אמר יהוה להם לא
תעשו את הדבר הזה׃ ופלחו לטעותא דאמר יי להון לא תעבדון ית פתגמא הדין׃
ויעד יהוה בישראל וביהודה ביד כל נביאו כל חזה לאמר שבו מדרכיכם הרעים
ושמרו מצותי חקותי ככל התורה אשר צויתי את אבתיכם ואשר שלחתי
אליכם ביד עבדי הנביאים׃ ואסהיד יי בישראל וביהודה ביד כל ספר כל מליף
למימר תובו מאורחתכון בישתא וטרו פקודי וקימי ככל אוריתא דפקידית ית
אבהתכון ודשלחית לותכון ביד עבדי נביאיא׃ ולא שמעו ויקשו את ערפם
כערף אבתם אשר לא האמינו ביהוה אלהיהם׃ ולא קבילו ואקשיאו ית קדלהון
כקדלא דאבהתהון דלא הימינו במימרא דיי אלההון׃ וימאסו את חקיו ואת
בריתו אשר כרת את אבותם ואת עדותיו אשר העיד בם וילכו אחרי
ההבל ויהבלו ואחרי הגוים אשר סביבתם אשר צוה יהוה אתם לבלתי עשות
כהם׃ וקצו בקימוהי ובגזירתיה דגזר עם אבהתהון ובסהדותיה דאסהיד בהון
וטעו בתר טעותא דהוו ללמא ובתר עממיא דבסחרניהון דפקיד יי יתהון בדיל

[illegible]

דלא למעבד כותהון ויעזבו את כל מצות יהוה אלהיהם ויעשו להם מסכה שנים
עגלים ויעשו אשירה וישתחוו לכל צבא השמים ויעבדו את הבעל ושבקו
ית כל פקודיא דיי אלההון ועבדו להון מתכא תרין עגלין ועבדו אשירתא וסגידו
לכל חילי שמיא ופלחו ית בעלא ויעבירו את בניהם ואת בנותיהם באש ויקסמו
קסמים וינחשו ויתמכרו לעשות הרע בעיני יהוה להכעיסו ואעברו ית בניהון
וית בנתהון בנורא וקסימו קסמין ונחישו וחשיבו למעבד דביש קדם יי לארגזא
קדמוהי ויתאנף יהוה מאד בישראל ויסרם מעל פניו לא נשאר רק שבט יהודה
לבדו והוה רגז מן קדם יי בישראל לחדא ואגלינון מארע בית שכינתיה לא אשתאר
לחוד שבטא דבית יהודה בלחודוהי גם יהודה לא שמר את מצות יהוה אלהיהם
וילכו בחקות ישראל אשר עשו אף דבית יהודה לא נטרו ית פקודיא דיי
אלההון ואזלו בגזירת ישראל דעבדו וימאס יהוה בכל זרע ישראל ויענם
ויתנם ביד שסים עד אשר השליכם מפניו ורחק יי בכל זרעא דישראל ועניננון
ומסרינון ביד בזוזין עד דאגלינון מארע בית שכינתיה כי קרע ישראל מעל
בית דוד וימליכו את ירבעם בן נבט וידא ירבעם את ישראל מאחרי יהוה
והחטיאם חטאה גדולה ארי אתפליגו בית ישראל על דבית דוד ואמליכו ית ירבעם
בר נבט ואטעי ירבעם ית ישראל מבתר פולחנא דיי וחייבינון חובא רבא וילכו
בני ישראל בכל חטאות ירבעם אשר עשה לא סרו ממנה ואזלו בני ישראל
בכל חובי ירבעם דעבד לא אסטו מנהון עד אשר הסיר יהוה את ישראל מעל
פניו כאשר דבר ביד כל עבדיו הנביאים ויגל ישראל מעל אדמתו אשורה
עד היום הזה עד דאגלי יי ית ישראל מארע בית שכינתיה כמא דמליל ביד
כל עבדוהי נביא וגלו ישראל מעל ארעהון לאתור עד יומא הדין
ויבא מלך אשור מבבל ומכותה ומעוא ומחמת וספרוים וישב בערי
שמרון תחת בני ישראל וירשו את שמרון וישבו בעריה ואיתי מלכא דאתור
מבבל ומכות ומעוה ומחמת ומספרוים ואותיב בקרוי שמרון תחות בני ישראל
וירתו ית שמרון ויתיבו בקרוהא ויהי בתחלת שבתם שם לא יראו את יהוה
וישלח יהוה בהם את האריות ויהיו הרגים בהם והוה בשירות למתבהון תמן

לא הוו דחלין מן קדם יי וגרי יי בהון ית אריותא והוו קטלין בהון ויאמרו למלך אשור
לאמר הגוים אשר הגלית ותושב בערי שמרון לא ידעו את משפט אלהי הארץ
וישלח בם את האריות והנם ממיתים אותם כאשר אינם ידעים את משפט
אלהי הארץ ואמרו למלכא דאתור למימר עממיא דאגליתא ואותיבתא בקרוי
שמרון לא הוו ידעין ית דין אלהא דארעא וגרי בהון ית אריותא והא אנון מקטלין
יתהון כד לית אנון ידעין ית דין אלהא דארעא וגרי בהון ית אריותא׃ ויצו מלך אשור
לאמר הליכו שמה אחד מהכהנים אשר הגליתם משם וילכו וישבו שם וירם את
משפט אלהי הארץ ופקיד מלכא דאתור למימר אובילו לתמן חד מכהניא דאגליתון
מתמן וייזלון ויתבון תמן ויליפינון ית דין אלהא דארעא׃ ויבא אחד מהכהנים
אשר הגלו משמרון וישב בבית אל ויהי מורה אותם איך יראו את יהוה׃
ואתא חד מכהניא דאתגליאו משמרון ויתיב בבית אל והוה מליף יתהון איכדין
יהון דחלין מן קדם יי׃ ויהיו עשים גוי גוי אלהיו ויניחו בבית הבמות אשר עשו
השמרנים גוי גוי בעריהם אשר הם ישבים שם׃ והוו עבדין עמא עמא טעותיה
ואחיתו בבית במתא דעבדו שומרנאי עמא עמא בקרויהון דאנון יתבין
תמן׃ ואנשי בבל עשו את סכות בנות ואנשי כות עשו את נרגל ואנשי חמת
עשו את אשימא׃ ואנשי בבל עבדו ית סכות בנות ואנשי כות עבדו ית נרגל
ואנשי חמת עבדו ית אשימא׃ והעוים עשו את נבחז ואת תרתק והספרוים
שרפים את בניהם באש לאדרמלך וענמלך אלהי ספרים׃ ועואי עבדו
נבחז וית תרתק ואנשי ספרוים מוקדין ית בניהון בנורא לאדרמלך וענמלך
טעות ספרוים׃ ויהיו יראים את יהוה ויעשו להם מקצותם כהני במות
ויהיו עשים להם בבית הבמות׃ והוו דחלין מן קדם יי ועבדו להון מקצתהון
כומרי במתא והוו עבדין להון בבית במתא׃ את יהוה היו יראים ואת אלהיהם
היו עבדים כמשפט הגוים אשר הגלו אתם משם׃ מן קדם יי הוו דחלין וית
טעותהון הוו פלחין כנמוסי עממיא דאגליאו יתהון מתמן׃ עד היום הזה
הם עשים כמשפטים הראשנים אינם יראים את יהוה ואינם עשים
כחקתם וכמשפטם וכתורה וכמצוה אשר צוה יהוה את בני יעקב אשר

נחש ג׳ וסימ׳ ויעש משה נחש [illegible] הוא הסיר את הבמות [illegible]
[illegible] אשר יחזקיהו [illegible] ביהודה׃

שם שמו ישראל׃ עד יומא הדין אנון עבדין כנימוסיהון קדמאי לית אנון דחלין
מן קדם יי׳ ולית אנון עבדין כגזירתהון וכדחזי להון וכאוריתא וכתפקידתא דפקיד
יי׳ ית בני יעקב דשוי ית שמיה ישראל׃ ויכרת יהוה אתם ברית ויצום לאמר
לא תיראו אלהים אחרים ולא תשתחוו להם ולא תעבדום ולא תזבחו להם׃ וגזר יי׳ עמהון
קים ופקידנון למימר לא תדחלון לטעות עממיא ולא תסגדון להון ולא תפלחונון
ולא תדבחון להון׃ כי אם את יהוה אשר העלה אתכם מארץ מצרים בכח גדול
ובזרוע נטויה אתו תיראו ולו תשתחוו ולו תזבחו׃ אלהין קדם יי׳ דאסיק יתכון מארעא
דמצרים בחיל רב ובדרע מרמם יתיה תדחלון וקדמוהי תסגדון ועל מדבחיה
תדבחון׃ ואת החקים ואת המשפטים והתורה והמצוה אשר כתב לכם תשמרון
לעשות כל הימים ולא תיראו אלהים אחרים׃ וית קימיא וית דיניא ואוריתא
ותפקידתא דכתב לכון תטרון למעבד כל יומיא ולא תדחלון לטעות עממיא׃
והברית אשר כרתי אתכם לא תשכחו ולא תיראו אלהים אחרים׃ וקימא
דגזרית עמכון לא תתנשון ולא תדחלון לטעות עממיא׃ כי אם את יהוה אלהיכם
תיראו והוא יציל אתכם מיד כל איביכם׃ אלהין קדם יי׳ אלהכון תדחלון והוא ישיזיב
יתכון מיד כל בעלי דבביכון׃ ולא שמעו כי אם כמשפטם הראשון הם עשים׃
ולא קבילו אלהין כנימוסיהון אנון עבדין׃ ויהיו הגוים האלה יראים את יהוה ואת
פסיליהם היו עבדים גם בניהם ובני בניהם כאשר עשו אבתם הם עשים עד היום
הזה׃ והוו עממיא האלין דחלין מן קדם יי׳ וית צלמניהון הוו פלחין אף בניהון ובני
בניהון כמא דעבדו אבהתהון אנון עבדין עד יומא הדין׃ ויהי
בשנת שלש להושע בן אלה מלך ישראל מלך חזקיה בן אחז מלך יהודה׃
והוה בשתא תלת להושע בר אלה מלכא דישראל מלך חזקיה בר אחז מלך שבטא
דבית יהודה׃ בן עשרים וחמש שנה היה במלכו ועשרים ותשע שנה מלך
בירושלם ושם אמו אבי בת זכריה׃ בר עסרין וחמיש שנין הוה כד מלך ועסרין
ותשע שנין מלך בירושלם ושום אמיה אבי בת זכריה׃ ויעש הישר בעיני יהוה
ככל אשר עשה דוד אביו׃ ועבד דכשר קדם יי׳ ככל דעבד דוד אבוהי׃ הוא הסיר
את הבמות ושבר את המצבות וכרת את האשרה וכתת נחש הנחשת אשר עשה

משה כי עד הימים ההמה היו בני ישראל מקטרים לו ויקרא לו נחשתן הוא
אעדי ית במתא ותבר ית קמתא וקץ ית אשירתא ופסיק חויא דנחשא דעבד
משה ארי עד יומיא האנון הוו בני ישר׳ מסקין בסמין ליה והוו קרן ליה נחשתן׳
ביהוה אלהי ישראל בטח ואחריו לא היה כמהו בכל מלכי יהודה ואשר היו
לפניו׳ במימרא דיי׳ אלהא דישר׳ אתרחיץ ובתרוהי לא הוה כותיה בכל מלכיא
דבית יהודה ודהוו קדמוהי׳ וידבק ביהוה לא סר מאחריו וישמר מצותיו אשר
צוה יהוה את משה׳ ואדביק בדחלתא דיי׳ לא סטא מבתר פלחנה ונטר פקודוהי
דפקיד יי׳ ית משה׳ והיה יהוה עמו בכל אשר יצא ישכיל וימרד במלך אשור
ולא עבדו׳ והוה מימרא דיי׳ בסעדיה בכל אתר דנפיק מצלח ומריד במלכא
דאתור ולא פלחיה׳ הוא הכה את פלשתים עד עזה ואת גבוליה ממגדל נוצרים
ועד עיר מבצר׳ הוא קטל ית פלשתאי עד עזה וית תחומהא ממגדל תקוף עד
קרוין כריכן׳ ויהי בשנה הרביעית למלך חזקיהו היא השנה
השביעית להושע בן אלה מלך ישראל עלה שלמנאסר מלך אשור על שמרון
ויצר עליה׳ והוה בשתא רביעיתא למלכא חזקיה היא שתא שביעיתא להושע
בר אלה מלכא דישר׳ סליק שלמנאסר מלכא דאתור על שמרון וצר עלה׳
וילכדה מקצה שלש שנים בשנת שש לחזקיה היא שנת תשע להושע מלך
ישראל נלכדה שמרון׳ וכבשוהא מסוף תלת שנין בשנת שית לחזקיה היא
שנת תשע להושע מלכא דישר׳ אתכביש שמרון׳ ויגל מלך אשור את
ישראל אשורה וינחם בחלח ובחבור נהר גוזן וערי מדי׳ ואגלי מלכא דאתור
ית ישר׳ לאתור ואשרינון בחלח ובחבור ובנהר גוזן וקרוי מדי׳ על אשר לא
שמעו בקול יהוה אלהיהם ויעברו את בריתו את כל אשר צוה משה עבד יהוה
ולא שמעו ולא עשו׳ על דלא קבילו למימרא דיי׳ אלההון ועברו על קימיה ית כל
דפקיד משה עבדא דיי׳ ולא קבילו למימריה ולא עבדו כרעותיה׳
ובארבע עשרה שנה למלך חזקיה עלה סנחריב מלך אשור על כל ערי יהודה
הבצרות ויתפשם׳ ובארבע עסרי שנין למלכא חזקיה סליק סנחריב מלכא
דאתור על כל קרויא דבית יהודה כריכתא ואחדינון׳ וישלח חזקיה מלך יהודה

ג׳ ומל׳ תורה זאת המשפטים כתובים המנשל פלגש ופחד עד השבט שרשה דאנשים׳

ל׳ תורא חס׳ בגושר

ב׳ כ״ד לנעמר

מלכים אמרי נוח לדבר שפתים׳ ישעיהו ואמרתי אך דבר שפתים׳ וחד פיכון סימן ויקרא אבימלך ליצחק אך הנה׳
מלכים כי הם אנשי המלחמה׳ דבהימים המה אנשי המלחמה׳ וחד פיכון סימן חרבכה הם קסמי ארץ והמה חכמים׳

מלכים והאיך מביאים איש מנחתו [illegible] ישא את המשא והם ישרתוהו
מלכים אשר הוא פקיד על אנשי המלחמה [illegible] אשר היה פקיד על אנשי [illegible] גבור ציד לפני יי

אל מלך אשור לכישה לאמר חטאתי שוב מעלי את אשר תתן עלי אשא וישם
מלך אשור על חזקיה מלך יהודה שלש מאות ככר כסף ושלשים ככר זהב
ושלח חזקיה מלך שבטא דבית יהודה לות מלכא דאתור ללכיש למימר חבית
אסתלק מני כל דתרמי עלי אקביל ורמא מלכא דאתור על חזקיה מלך שבטא
דבית יהודה תלת מאה ככרין דכסף ותלתין ככרין דדהב ויתן חזקיה את כל הכסף
הנמצא בית יהוה ובאוצרות בית המלך ויהב חזקיה ית כל כספא דאשתכח
בית מקדשא דיי ובגנזי בית מלכא בעת ההיא קצץ חזקיה את דלתות היכל
יהוה ואת האמנות אשר צפה חזקיה מלך יהודה ויתנם למלך אשור בעדנא
ההוא קליף חזקיה ית דשי היכלא דיי וית סקופיא דחפא חזקיה מלך שבטא
דבית יהודה ויהבינון למלכא דאתור וישלח מלך אשור את תרתן
ואת רב סריס ואת רבשקה מן לכיש אל המלך חזקיהו בחיל כבד ירושלם
ויעלו ויבאו ירושלם ויעלו ויבאו ויעמדו בתעלת הברכה העליונה אשר
במסלת שדה כובס ושלח מלכא דאתור ית תרתן וית רב סריס וית רב שקי
מן לכיש לות מלכא חזקיה במשרין סגיאין לירושלם וסליקו ואתו לירוש' וסליקו
ואתו וקמו במזקת בריכתא עליתא דבכיבש חקל משטח קצריא ויקראו אל
המלך ויצא אליהם אליקים בן חלקיהו אשר על הבית ושבנה הספר ויואח
בן אסף המזכיר וקרו למלכא ונפק לותהון אליקים בר חלקיה דממנא על ביתא
ושבנא ספרא ויואח בר אסף דממנא על דכרניא ויאמר אליהם רבשקה אמרו
נא אל חזקיהו כה אמר המלך הגדול מלך אשור מה הבטחון הזה אשר בטחת
ואמר להון רבשקי אמרו כען לחזקיה כדנן אמר מלכא רבא מלכא דאתור
מא רחצנא הדין דאתרחיצתא אמרת אך דבר שפתים עצה וגבורה למלחמה
עתה על מי בטחת כי מרדת בי אמרתא ברם במלל ספון במילך וגבורא
אעביד קרבא כען על מן אתרחיצתא ארי מרדתא בי עתה הנה בטחת לך על
משענת הקנה הרצוץ הזה על מצרים אשר יסמך איש עליו ובא בכפו ונקבה
כן פרעה מלך מצרים לכל הבטחים עליו הא כען אתרחיצתא לך על סמך קניא
רעיעא הדין על מצרים דאם יסתמיך גברא עלוהי וייעול בידיה ויבזעינה

מלכים ואת הספר שר הצבא ירמיה ואת ספר שר הצבא [illegible] ואחד פיקו עימק אנכי עושה ארץ ואדם עליה
מלכים וגם אנכי הנה שמעתי דברי הימים וגם אני [illegible] ואחד פיקו [illegible]

כין פרעה מלכא דמצרים לכל דמתרחצין עלוהי׃ וכי תאמרון אלי אל יהוה
אלהינו בטחנו הלא הוא אשר הסיר חזקיהו את במתיו ואת מזבחתיו ויאמר
ליהודה ולירושלם לפני המזבח הזה תשתחוו בירושלם׃ וארי תימרון לי על
מימרא דיי׳ אלהנא אנחנא רחיצנא הלא הוא דאעדי חזקיה ית במתוהי וית איגורוהי
ואמר לאנש יהודה וליתבי ירושלם קדם מדבחא הדין תסגדון בירושלם׃ ועתה
התערב נא את אדני את מלך אשור ואתנה לך אלפים סוסים אם תוכל לתת
לך רכבים עליהם׃ וכען אתערב כען עם רבוני מלכא דאתור ואתין לך תרין
אלפין סוסון אם תכול למטא לך רכבין עליהון׃ ואיך תשיב את פני פחת אחד
עבדי אדני הקטנים ותבטח לך על מצרים לרכב ולפרשים׃ ואיכדין את מדמי
לאתבא ית אפי חד משלטוני עבדי רבוני זעיריא ואת רחיץ לך על מצראי
לרתכא ולפרשיא׃ ועתה המבלעדי יהוה עליתי אל המקום הזה להשחיתו יהוה
אמר אלי עלה על הארץ הזאת והשחיתה׃ כען הבר ממימרא דיי׳ סליקית על
אתרא הדין לחבלותיה יי׳ אמר לי סק על ארעא הדא וחבילה׃ ויאמר אליקים
בן חלקיהו ושבנה ויואח אל רבשקה דבר נא אל עבדיך ארמית כי שמעים
אנחנו ואל תדבר עמנו יהודית באזני העם אשר על החומה׃ ואמר אליקים
בר חלקיה ושבנא ויואח לרב שקי מליל כען עם עבדך ארמית ארי שמעין
אנחנא ולא תמליל עמנא יהודית קדם עמא דעל שורא׃ ויאמר אליהם רב
שקה המל אדניך ואליך שלחני אדני לדבר את הדברים האלה הלא על
האנשים הישבים על החומה לאכל את חריהם ולשתות את שיניהם עמכם׃ צואתם מימי
ואמר להון רב שקי העל רבונך ועלך שלחני רבוני למללא ית פתגמיא האלין רגליהם
הלא על גבריא דיתבין על שורא למיכל ית מפקתהון ולמשתי ית מימי רגליהון
בצירא עמכון׃ ויעמד רבשקה ויקרא בקול גדול יהודית וידבר ויאמר
שמעו דברי המלך הגדול מלך אשור׃ וקם רבשקי ואכלי בקל רב יהודית
ומליל ואמר שמעו פתגמא דמלכא רבא רבתנא מלכא דאתור׃ כה אמר המלך
אל ישא לכם חזקיהו כי לא יוכל להציל אתכם׃ כדנן אמר מלכא לא
יטעי לכון חזקיה ארי לא יכול לשיזבא יתכון מן ידיה׃ ואל יבטח אתכם

חזקיהו אל יהוה לאמר הצל יצילנו יהוה ולא תנתן העיר הזאת ביד מלך
אשור׃ ולא ירחיץ יתכון חזקיה על מימרא דיי׳ למימר שיזבא ישיזבננא יי׳
ולא תתמסר קרתא הדא ביד מלכא דאתור׃ אל תשמעו אל חזקיהו כי כה
אמר מלך אשור עשו אתי ברכה וצאו אלי ואכלו איש גפנו ואיש תאנתו
ושתו איש מי בורו׃ ולא תקבלון מן חזקיה ארי כדנן אמר מלכא דאתור עבידו
עמי שלמא ופוקו לותי ואכולו גבר פירי גפניה וגבר פירי תינוהי ושתו גבר
מי גוביה׃ עד באי ולקחתי אתכם אל ארץ כארצכם ארץ דגן ותירוש ארץ
לחם וכרמים׃ ארץ זית יצהר ודבש וחיו ולא תמתו ואל תשמעו אל חזקיהו
כי יסית אתכם לאמר יהוה יצילנו׃ עד מיתא ואדבר יתכון לארע טבא
כארעכון ארע עבור וחמר ארע חקלין וכרמין׃ ארעא דזיתהא עבדין משחא
והיא עבדא דבש וחיו ולא תמותון ולא תקבלון מן חזקיה ארי יטעי יתכון
למימר יי׳ ישיזבננא׃ ההצילו אלהי הגוים איש את ארצו מיד מלך
אשור׃ השיזבא שיזיבא דחלת עממיא גבר ית ארעיה מיד מלכא דאתור׃
איה אלהי חמת וארפד איה אלהי ספרוים הנע ועוה כי הצילו את שמרון מידי׃
אן דחלת חמת וארפד אן דחלת ספרוים הלא טרטילונון ואגלינון ארי שיזיבא
ית שמרון מן ידי׃ מי בכל אלהי הארצות אשר הצילו את ארצם מידי כי
יציל יהוה את ירושלם מידי׃ מן בכל דחלת מדינתא דשיזיבא ית ארעהון מן
ידי ארי ישיזיב יי׳ ית ירושלם מן ידי׃ ויחרישו העם ולא ענו אתו דבר כי
מצות המלך היא לאמר לא תענהו׃ ושתיקו עמא ולא אתיבו יתיה פתגמא
ארי תפקידת מלכא היא למימר לא תתיבוניה׃ ויבא אליקים בן חלקיה אשר
על הבית ושבנא הספר ויואח בן אסף המזכיר אל חזקיהו קרועי בגדים ויגדו
לו את דברי רבשקה׃ ואתא אליקים בר חלקיה דממנא על ביתא ושבנא ספרא
ויואח בר אסף דממנא על דכרניא לות חזקיה כד מבזעין לבושיהון וחויאו
ליה ית פתגמי רבשקה׃ ויהי כשמע המלך חזקיהו ויקרע את בגדיו ויתכס
בשק ויבא בית יהוה׃ והוה כד שמע מלכא חזקיה ובזע ית לבושוהי ואתכסי
סקא ועל לבית מקדשא דיי׳׃ וישלח את אליקים אשר על ... ושבנא ...

ואת זקני הכהנים מתכסים בשקים אל ישעיהו הנביא בן אמוץ ושלח ית
אליקים דממנא על ביתא ושבנא ספרא וית סבי כהניא כד מכסן בסקיא לות ישעיה
נביא בר אמוץ ויאמרו אליו כה אמר חזקיהו יום צרה ותוכחה ונאצה היום
הזה כי באו בנים עד משבר וכח אין ללדה ואמרו ליה כדנן אמר חזקיה יום
עקא וחיסודין ונאוצא יומא דין ארי אקיפתנא עקא כאתא דיתבא על מתברא
וחיל לית לה למילד אולי ישמע יהוה אלהיך את דברי רבשקה אשר שלחו
מלך אשור אדניו לחרף אלהים חי והוכיח בדברים אשר שמע יהוה אלהיך
ונשאת תפלה בעד השארית הנמצאה מאם שמיע קדם יי אלהך ית כל
פתגמי רבשקה דשלחיה מלכא דאתור רבוניה לחסדא עמא דיי קימא ויעביד
פורענותא על כל פתגמיא דשמיעין קדם יי אלהך ותתחנן בצלו על שארא הדין
דאשתאר ויבאו עבדי המלך חזקיהו אל ישעיהו ואתו עבדי מלכא חזקיה
לות ישעיה ויאמר להם ישעיהו כה תאמרון אל אדניכם כה אמר יהוה אל
תירא מפני הדברים אשר שמעת אשר גדפו נערי מלך אשור אתי ואמר
להון ישעיה כדין תימרון לרבונכון כדנן אמר יי לא תדחל מן קדם פתגמיא
דשמעתא דחסידו עולימי מלכא דאתור קדמי הנני נתן בו רוח ושמע שמועה
ושב לארצו והפלתיו בחרב בארצו הא אנא יהיב ביה רוחא וישמע בשורא
ויתוב לארעיה ואפליניה בחרבא בארעיה וישב רבשקה וימצא את מלך
אשור נלחם על לבנה כי שמע כי נסע מלכיש ותב רבשקה ואשכח ית
מלכא דאתור מגיח קרבא על לבנה ארי שמע ארי נטל מלכיש וישמע אל
תרהקה מלך כוש לאמר יצא להלחם אתך וישמע וישלח מלאכים אל
חזקיהו לאמר ושמע על תרהק מלכא דכוש למימר הא נפק לאגחא קרבא
עמך ותב ושלח אזגדין לות חזקיה למימר כה תאמרון אל חזקיהו מלך
יהודה לאמר אל ישאך אלהיך אשר אתה בטח בו לאמר לא תנתן ירושלם
ביד מלך אשור כדין תימרון לחזקיה מלך שבטא דבית יהודה למימר לא
יטעינך אלהך דאת רחיץ ביה למימר לא תתמסר ירושלם בידא דמלכא דאתור
הנה אתה שמעת את אשר עשו מלכי אשור לכל הארצות להחרימם ואתה

אין ד' וסימ' בלש' תרגו' ב' נרהון דמלכיא דמלכין דתבלבל' וכה רב' וש' מנה בג' וסימ' בלק קרב אתה ושמו הטה הטה הפר רעב
את השמים ואת הארץ ב' וסימ' בראשית ברא אלהים זכור את יום השבת בינו ובין לבי ישרא' העדתי בכם היום וחביר' דמשנ' הו ומעיד בכם את השמים ואת

תִנָּצֵל׃ הא את שמעתא ית דעבדו מלכי אתור לכל מדינתא לגמרותהון ואת
מדמי לאשתיזבא׃ הַהִצִּילוּ אֹתָם אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר שִׁחֲתוּ אֲבוֹתַי אֶת גּוֹזָן וְאֶת
חָרָן וְרֶצֶף וּבְנֵי עֶדֶן אֲשֶׁר בִּתְלַשָּׂר׃ השיזיבו יתהון דחלת עממיא דחבילו אבהתי
ית גוזן וית חרן ורצף ובני עדן דבתלסר׃ אַיּוֹ מֶלֶךְ חֲמָת וּמֶלֶךְ אַרְפָּד וּמֶלֶךְ לָעִיר
סְפַרְוָיִם הֵנַע וְעִוָּה׃ אן מלכא דחמת ומלכא דארפד ומלכא דלקרתא ספרוים
הלא טרטילונון ואגליאונון׃ וַיִּקַּח חִזְקִיָּהוּ אֶת הַסְּפָרִים מִיַּד הַמַּלְאָכִים וַיִּקְרָאֵם
וַיַּעַל בֵּית יְהוָה וַיִּפְרְשֵׂהוּ חִזְקִיָּהוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ ונסיב חזקיה ית אגרתא מיד אזגדיא
וקרינון וסליק לבית מקדשא דיי ופרסינון חזקיה קדם יי׃ וַיִּתְפַּלֵּל
חִזְקִיָּהוּ לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרֻבִים אַתָּה הוּא הָאֱלֹהִים
לְבַדְּךָ לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ׃ וצלי חזקיה
קדם יי ואמר יי אלהא דישראל דשכינתיה שריא עיל מן כרוביא את הוא יי לית בר
מנך לכל מלכוות ארעא את עבדתא ית שמיא וית ארעא׃ הַטֵּה יְהוָה אָזְנְךָ
וּשְׁמָע פְּקַח יְהוָה עֵינֶיךָ וּרְאֵה וּשְׁמַע אֵת דִּבְרֵי סַנְחֵרִיב אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ לְחָרֵף
אֱלֹהִים חָי׃ גלי קדמך יי דרין ושמיע קדמך יי ואתפרע ועביד פורענו על
פתגמי סנחריב דשלחיה לחסדא עמא דיי קיימא׃ אָמְנָם יְהוָה הֶחֱרִיבוּ מַלְכֵי
אַשּׁוּר אֶת הַגּוֹיִם וְאֶת אַרְצָם׃ בקשוט יי אחריבו מלכי אתור ית עממיא וית
ארעהון׃ וְנָתְנוּ אֶת אֱלֹהֵיהֶם בָּאֵשׁ כִּי לֹא אֱלֹהִים הֵמָּה כִּי אִם מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם
עֵץ וָאֶבֶן וַיְאַבְּדוּם׃ ומוקדין ית טעותהון בנורא ארי לא טעוון דלית בהון צרוך
אנון אלהין עובד ידיא אנשא אעיא ואבניא ואבידונון׃ וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
הוֹשִׁיעֵנוּ נָא מִיָּדוֹ וְיֵדְעוּ כָּל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ׃ וכען
יי אלהנא פרוקנא כען מן ידיה וידעון כל מלכוות ארעא ארי את יי לית בר מנך׃
וַיִּשְׁלַח יְשַׁעְיָהוּ בֶן אָמוֹץ אֶל חִזְקִיָּהוּ לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִתְפַּלַּלְתָּ אֵלַי אֶל סַנְחֵרִב מֶלֶךְ אַשּׁוּר שָׁמָעְתִּי׃ ושלח ישעיה
בר אמוץ לות חזקיה למימר כדנן אמר יי אלהא דישראל דבעיתא מן קדמי על
סנחריב מלכא דאתור שמיע קדמי׃ זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עָלָיו בָּזָה לְךָ לָעֲגָה
לְךָ בְּתוּלַת בַּת צִיּוֹן אַחֲרֶיךָ רֹאשׁ הֵנִיעָה בַּת יְרוּשָׁלִָם׃ דין פתגמא דגזר יי עלוהי

במלכים ונתנו את אלהיהם ישעיהו ונתנו ב'

הארץ ויתפלל חזקיהו דמלכ' וחביר' דישע' במתחרים וחכי לא הראה הכר אתה עשית אב מרעיש את השמ' והארץ ואבי מרעיש ואמ' חירם מלך צר
בזה ח' וסימ' כי דבר יי' בזה בזה לך לעגה לך וחבי' חס לא חלת אשר בזה אשר בזה את אלהיכם לא בזה ולא שקץ
ענות עני פנה אל תפלת הערער כי שמע אל אביונים יי' וחד ובאש' חלקו

מבסרא עלך מעיקא עלך מלכות כנשתא דציון בתלך רישיהון מנדין עמא
דבירושלם את מי חרפת וגדפת ועל מי הרימות קול ותשא מרום עיניך על
קדוש ישראל ית מן חסידתא ועל מן אתרברבתא וקדם מן ארימתא קלא וזקפתא
לרומא עינך אמרתא מלין דלא כשרן קדם קדישא דישראל ביד מלאכיך
חרפת אדני ותאמר ברב רכבי אני עליתי מרום הרים ירכתי לבנון ואכרות
קומת ארזיו מבחר ברשיו ואבואה מלון קצה יער כרמלו ביד אזגדך
חסידתא עמא דייי ואמרתא בסגיאות רתכאי אנא סליקית לתקוף כרכיהון
אף איחוד בית מקדשיהון ואקטיל שפר גיבריהון מבחר שלטוניהון ואכביש
קרית תקפהון ואשיצי סגי משריתהון אני קרתי ושתיתי מים זרים ואחרב
בכף פעמי כל יארי מצור אנא הויתי חפר גובין ושתי מיין נכראין וטפחית
בפרסת רגלי עמא דעמי כל מי נהרין עמיקין הלא שמעת למרחוק אתה עשיתי
למימי קדם ויצרתיה עתה הבאתיה ותהי להשות גלים נצים ערים בצרות
הלא שמעתא מלקדמין מא דעבדית לפרעה מלכא דמצרים על דשלוט בהון
אף עלך אתנביאו נביאי ישראל ולא אתבתא וזרא חזיא קדמי מיומי קדם למעבד
לך אף אתקניתה כען איתיתה ולא הות לך לתקלא על דהואה קדמך באתרגושת
גלין דשהו קרוין כריכן וישביהן קצרי יד חתו ויבשו היו עשב שדה וירק דשא
חציר גגות ושדפה לפני קמה ואתליאת אתקצר חיליהון אתכלו ובהיתו הוו
כעיסב חקלא וכירוק דתאה כעיסב איגריא דשליק עד לא מטא למהוי שבלין
ושבתך וצאתך ובאך ידעתי ואת התרגזך אלי ומיתבך בעיצא ומפקך
לאגחא קרבא ומיתך לארעא דישראל גלי קדמי וית דארגיזתא קדמי גלי יען
התרגזך אלי ושאננך עלה באזני ושמתי חחי באפך ומתגי בשפתיך והשבתיך
בדרך אשר באת בה חלף דארגיזתא על מימרי ואתרגושתך סליקת לקדמי
ואשוי שירין בלסתך וזמם בספתך ואתיבנך באורחא דאתיתא בה וזה לך
האות אכול השנה ספיח ובשנה השנית שחיס ובשנה השלישית זרעו וקצרו
ונטעו כרמים ואכלו פרים ודין לך אתא איכול בשתא הדא כתין ובשתא
תניתא כתבתין ובשתא תליתיתא זרועו וחצודו וצובו כרמין ואכולו אבהון

ויספה פליטת בית יהודה הנשארה שרש למטה ועשה פרי למעלה׃ ויתוספון
משיזבא דבית יהודה וישתארון כאילן דמשלח שרשוהי לרע ומרים נופיה
לעילא׃ כי מירושלם תצא שארית ופליטה מהר ציון קנאת יהוה צב׳ תעשה זאת׃
ארי מירושלם יפקון שאר צדיקיא ושיזבת מקיימי אוריתא מטורא דציון
במימרא דיי׳ צבאות תתעביד דא׃ לכן כה אמר יהוה אל מלך אשור
לא יבא אל העיר הזאת ולא יורה שם חץ ולא יקדמנה מגן ולא ישפך עליה
סללה׃ בכין כדנן אמר יי׳ על מלכא דאתור לא ייעול לקרתא הדא ולא יקשית תמן
גיר ולא יקדמינה בתריסין ולא יכבר עלה מליתא׃ בדרך אשר בא בה ישוב
ואל העיר הזאת לא יבא נאם יהוה׃ באורחא דאתא בה יתוב ולקרתא הדא לא
ייעול אמר יי׳׃ וגנותי אל העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי׃ ואגין
על קרתא הדא למפרקה בדיל מימרי ובדיל דוד עבדי׃ ויהי בלילה
ההוא ויצא מלאך יהוה ויך במחנה אשור מאה שמנים וחמשה אלף וישכימו
בבקר והנה כלם פגרים מתים׃ והוה בליליא ההוא ונפק מלאכא דיי׳ וקטל במשרית
אתוראה מאה ותמנן וחמשה אלפין גברא ואקדימו בצפרא והא כלהון פגרין מיתין׃
ויסע וילך וישב סנחריב מלך אשור וישב בנינוה׃ ונטל ואזל ותב סנחריב
מלכא דאתור ויתיב בנינוה׃ ויהי הוא משתחוה בית נסרך אלהיו ואדרמלך
ושראצר בניו הכהו בחרב והמה נמלטו ארץ אררט וימלך אסרחדן בנו תחתיו׃
והוה הוא סגיד בית נסרך טעותיה ואדרמלך ושראצר בנוהי קטלוהי בחרבא
ואנון אשתיזבו לארע קרדו ומלך אסרחדן בריה תחותוהי׃ בימים
ההם חלה חזקיהו למות ויבא אליו ישעיהו בן אמוץ הנביא ויאמר אליו כה
אמר יהוה צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה׃ ביומיא האנון מרע חזקיה לממת
ואתא לותיה ישעיה בר אמוץ נביא ואמר ליה כדנן אמר יי׳ פקיד על אנש
ביתך ארי מאית את ולא תיחי ממרעך׃ ויסב את פניו אל הקיר ויתפלל אל
יהוה לאמר׃ ואסחר ית אפוהי לכותל בית מקדשא וצלי קדם יי׳ למימר׃ אנה יהוה
זכר נא את אשר התהלכתי לפניך באמת ובלבב שלם והטוב בעיניך עשיתי
ויבך חזקיהו בכי גדול׃ קביל בעותי יי׳ אדכר כען ית דפלחית קדמך בקשוט

ויחזקיהו ג בככי׳ וסימ׳ חזון ישעיהו ובכה בכי לאשר לכל ממלכות ויאמר יחזקיהו ... וכל דבר ... מות
וסימ׳ בכי חזקיהו ויבא פנימה חזקיהו ויאמר חזקיהו להעלות כי חזקיהו מלך יהודה כלם קמו ...

ובלבב שלים ודתקין קדמך עבדית ובכא חזקיה בכי סגיא׃ ויהי
ישעיהו לא יצא העיר התיכנה ודבר יהוה היה אליו לאמר׃ והוה ישעיה לא נפק חצר ק׳
לדרתא מציעיתא ופתגם נבואה מן קדם יי עמיה למימר׃ שוב ואמרת אל חזקיהו
נגיד עמי כה אמר יהוה אלהי דוד אביך שמעתי את תפלתך ראיתי את דמעתך
הנני רפא לך ביום השלישי תעלה בית יהוה׃ תוב ותימר לחזקיה מלכא דעמי
כדנן אמר יי אלהיה דדוד אבוך שמיע קדמי צלותך גלי קדמי דמעתך הא
אנא מסי לך ביומא תליתאה תסק לבית מקדשא דיי׃ והספתי על ימיך חמש ל׳ ב׳ מלעיל
עשרה שנה ומכף מלך אשור אצילך ואת העיר הזאת וגנותי על העיר הזאת וב׳ מלר׳ ה׳
למעני ולמען דוד עבדי׃ ואוסיף על יומך חמיש עסרי שנין ומיד מלכא דאתור
אשיזבנך וית קרתא הדא ואגין על קרתא הדא בדיל מימרי ובדיל דוד עבדי׃
ויאמר ישעיהו קחו דבלת תאנים ויקחו וישימו על השחין ויחי׃ ואמר ישעיה
סבו דבלת תינין ונסיבו ושויאו על שחנא ואתסי׃ ויאמר חזקיהו אל ישעיהו
מה אות כי ירפא יהוה לי ועליתי ביום השלישי בית יהוה׃ ואמר חזקיה ג׳
לישעיה מא את ארי יסי יי לי ואסק ביומא תליתאה לבית מקדשא דיי׃ ויאמר
ישעיהו זה לך האות מאת יהוה כי יעשה יהוה את הדבר אשר דבר הלך
הצל עשר מעלות אם ישוב עשר מעלות׃ ואמר ישעיה דא לך אתא מן קדם
יי ארי יעביד יי ית פתגמא דמליל היהך טולא עסר שנין אם יתוב עסר שנין׃
ויאמר יחזקיהו נקל לצל לנטות עשר מעלות לא כי ישוב הצל אחרנית ג׳ מנה׳
עשר מעלות׃ ואמר יחזקיה קליל לא היהך טולא עסר שנין ברם נפא יתוב
טולא לאחורוהי עסר שנין׃ ויקרא ישעיהו הנביא אל יהוה וישב את הצל מה׳
במעלות אשר ירדה במעלות אחז אחרנית עשר מעלות׃ וצלי ישעיה נביא
קדם יי ואתיב ית טולא בצורת אבן שעיא דנחתת במסקנא דאחז שמשא לאחורוהי
עסר שנין׃ בעת ההיא שלח בראדך בלאדן בן בלאדן מלך בבל
ספרים ומנחה אל חזקיהו כי שמע כי חלה חזקיהו׃ בעדנא ההוא שלח בלאדך
בלאדן בר בלאדן מלכא דבבל אגרן וקרבנין לות חזקיה ארי שמע ארי מרע
חזקיה׃ וישמע עליהם חזקיהו ויראם את כל בית נכתה את הכסף ואת הזהב תה׳ ק׳

ירפא ג וסימ׳ מה אות כי ירפא כי ירפא לי ביום ... ואת שמן ג׳ ודימו׳ ואת קטרת הסמים
ואת מנרת המאור ואת משכב הזבות את המנרה הטהורה ואת מזבח הקטרת ואת שמן המשחה ואת ... כותי׳

ומאין ה׳ וסי׳ מאין ומאין תבאו ויאמר האיש הזקן מאנה תלך ויבא ישעיהו הנביא אל המלך חזקיהו וחבי׳ וישע מה׳ מלאכי ... ומאין תמא:

241

ג ואת הבשמים ואת שמן הטוב ואת בית כליו ואת כל אשר נמצא באוצרתיו לא
היה דבר אשר לא הראם חזקיהו בביתו ובכל ממשלתו׃ וקביל מנהון חזקיה
ואחזינון ית כל בית גנזוהי ית כספא וית דהבא וית בוסמיא וית משחא טבא
וית בית מנוהי וית כל דאשתכח בגנזוהי לא הוה מדעם דלא אחזינון חזקיה
בביתיה ובכל שולטניה׃ ויבא ישעיהו הנביא אל המלך חזקיהו ויאמר אליו
ה מה אמרו האנשים האלה ומאין יבאו אליך ויאמר חזקיהו מארץ רחוקה
באו מבבל׃ ואתא ישעיה נביא לות מלכא חזקיה ואמר ליה מא אמרו גבריא
האלין ומנן אתו לותך ואמר חזקיה מארע רחיקא אתו מבבל׃ ויאמר מה ראו
בביתך ויאמר חזקיהו את כל אשר בביתי ראו לא היה דבר אשר לא הראיתם
באוצרתי׃ ואמר מא חזו בביתך ואמר חזקיה ית כל דבביתי חזו לא הוה מדעם
דלא אחזיתנון בגנזי׃ ויאמר ישעיהו אל חזקיהו שמע דבר יהוה׃ ואמר
יז ישעיה לחזקיה קביל פתגמא דיי׳ הנה ימים באים ונשא כל אשר בביתך
כט ואשר אצרו אבתיך עד היום הזה בבלה לא יותר דבר אמר יהוה׃ הא יומיא
אתן ויתנטיל כל דבביתך ודגנזו אבהתך עד יומא הדין ויתובל לבבל לא
יקחו ק׳ ישתאר מדעם אמר יי׳׃ ומבניך אשר יצאו ממך אשר תוליד יקח׃ והיו
סריסים בהיכל מלך בבל׃ ומבנך דיפקון מנך דתוליד ידבר ויהון רברבין
בהיכלא דמלכא דבבל׃ ויאמר חזקיהו אל ישעיהו טוב דבר יהוה אשר דברת
ויאמר הלא אם שלום ואמת יהיה בימי׃ ואמר חזקיה לישעיה תקין פתגמא
ח דיי׳ דמלילתא ואמר הלא אם שלם וקשוט יהי ביומי׃ ויתר דברי חזקיהו וכל
גבורתו ואשר עשה את הברכה ואת התעלה ויבא את המים העירה הלא הם
כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה׃ ושאר פתגמי חזקיה וכל גבורתיה
ודעבד ית בריכתא וית מזקתא ואיתי ית מיא לקרתא הלא אנון כתיבין על ספר
פתגמי יומיא למלכיא דבית יהודה׃ וישכב חזקיהו עם אבתיו וימלך מנשה
בנו תחתיו׃ ושכיב חזקיה עם אבהתוהי ומלך מנשה בריה תחותוהי׃
בן שתים עשרה שנה מנשה במלכו וחמשים וחמש שנה
מלך בירושלם ושם אמו חפצי בה׃ בר תרתא עסרי שנין מנשה כד מלך

ונשא יב׳ וסי׳ ונשא כסותה השלח ונשא כל אשר בביתך וחבי׳ וישע ונשא עד שחקים ונשא מרבעות וחזו בשנה ... ונשא ... ונשא רפאים ונשא ... ולא נרפתה ונשא אתכם ... ואחריבן ... מות המלך עזיהו ... ישכיל עבדי ...

בכיפר לט וקימו בן ימנה שנה בשכב אס יעלה העם הנה ובשנה השמינית שלח יהוידע ויהם הכהן לשרי המאות לבנה מבכתות
בבית ויתכוהו עליו עשו תני רפיקו ויען חלקיהו ויאמר ויעל המלך בית יי ויתץ את כתל הקדשים ואת עמודי הכחשת

וחמשין וחמיש שנין מלך בירושלם ושם אמיה חפצי בה ויעש הרע בעיני יהוה
כתועבת הגוים אשר הוריש יהוה מפני בני ישראל ועבד דביש קדם יי כתועיבת
עממיא דתריך יי מן קדם בני ישראל וישב ויבן את הבמות אשר אבד חזקיהו ב̇ ושבר
אביו ויקם מזבחת לבעל ויעש אשרה כאשר עשה אחאב מלך ישראל והדין ו̇ז̇
וישתחו לכל צבא השמים ויעבד אתם ותב ובנא ית במתא דאביד חזקיה ואבד
אבוהי ואקים איגורין לבעלא ועבד אשירתא כמא דעבד אחאב מלכא דישראל
וסגיד לכל חילי שמיא ופלח יתהון ובנה מזבחת בבית יהוה אשר אמר יהוה לט
בירושלם אשים את שמי ובנא איגורין בבית מקדשא דיי דאמר יי בירושלם
אשרי ית שכינתי ויבן מזבחות לכל צבא השמים בשתי חצרות בית יהוה
ובנא איגורין לכל חילי שמיא בתרתין דרת בית מקדשא דיי והעביר את בנו
באש ועונן ונחש ועשה אוב וידענים הרבה לעשות הרע בעיני יהוה להכעיס מלכים
ואעבר ית בריה בנורא ועונין ונחיש ועבד בדין וזכורו אסגי למעבד דביש וידענים דבר
קדם יי לארגזא וישם את פסל האשרה אשר עשה בבית אשר אמר יהוה אל הי̇ וידעוב
דוד ואל שלמה בנו בבית הזה ובירושלם אשר בחרתי מכל שבטי ישראל
אשים את שמי לעולם ושוי ית צלם אשירתא דעבד בביתא דאמר יי
לדוד ולשלמה בריה בביתא הדין ובירושלם דאתרעיתי מכל שבטיא דישראל
אשרי ית שכינתי לעלם ולא אסיף להניד רגל ישראל מן האדמה אשר
נתתי לאבותם רק אם ישמרו לעשות ככל אשר צויתם ולכל התורה אשר ב̇
צוה אתם עבדי משה ולא אוסיף לטלטלא ית ישראל מן ארעא דיהבית לא̇ כן
לאבהתהון להון לחוד אם יטרון למעבד ככל דפקידתנון ולכל דפקיד יתהון עבדי עבדי
משה ולא שמעו ויתעם מנשה לעשות את הרע מן הגוים אשר השמיד יהוה משה ב̇
מפני בני ישראל ולא קבילו ואטעינון מנשה למעבד דביש מן עממיא
דשיצי יי מן קדם בני ישראל וידבר יהוה ביד עבדיו הנביאים לאמר יען ה̇ בע״ס
אשר עשה מנשה מלך יהודה התועבות האלה הרע מכל אשר עשו האמרי ל̇
אשר לפניו ויחטא גם את יהודה בגלוליו ומליל יי ביד עבדוהי נביא ל̇ וחס
למימר חלף דעבד מנשה מלך שבטא דבית יהודה תועיבתא האילין אבאיש

וישמע פשחור בן אמר ויכה פשחור את ירמיהו הנביא וישמעו הכהנים והנביאים מדוע נבא בשם יי ואם נביאים
הם ואם יש אתם ויהי בשכב המלך לראשו ויאמר ירמיהו הנביא וישלח המלך צדקיהו ואת עמודי הנחשת ויער יי את
רוח ביום ההוא יהיה על מצלות והיה בכל יר בירושלם כל מחלקות השערים ויכל שלמה את בית יי ויצק

ויזנח עזיהו ובידו מקטרת ובכלותם הביאו לפני המלך ויעמד המלך על עמדו ויאמר חזקיהו להבין ומנה מזבחות בבית
עד וילכו טליו עשו המלחמה כפיבו ועל המלך בית ויתכו את המקף בבית יי ויתנו את הכסף ובבית יי

מכל דעבדו אמוראי דקדמוהי וחייב אף ית דבית יהודה בפלחן טעותיה: לכן כה
אמר יהוה אלהי ישראל הנני מביא רעה על ירושלם ויהודה אשר כל שמעיו
תצלנה שתי אזניו: בכין כדנן אמר יי אלהא דישראל האנא מיתי בישתא על ירושלם
ויהודה דכל דישמעינה יצלן תרתין אדנוהי: ונטיתי על ירושלם את קו שמרון
ואת משקלת בית אחאב ומחיתי את ירושלם כאשר ימחה את הצלחת מחה
והפך על פניה: ואיגור על ירושלם ית חוט חרבן שמרון וית מתקולת עלות בית
אחאב ואמחי ית ירושלם כמא דמתמחיא צלוחיתא מתמחיא ומתהפכא על
אפהא: ונטשתי את שארית נחלתי ונתתים ביד איביהם והיו לבז ולמשסה
לכל איביהם: ואירטוש ית שארא דאחסנתי ואמסרינון ביד בעלי דבביהון ויהון
לבז ולתבר לכל בעלי דבביהון: יען אשר עשו את הרע בעיני ויהיו מכעסים
אתי מן היום אשר יצאו אבותם ממצרים ועד היום הזה: חלף דעבדו ית דביש
קדמי והוו מרגזין קדמי מן יומא דנפקו אבהתהון ממצרים ועד יומא הדין: וגם
דם נקי שפך מנשה הרבה מאד עד אשר מלא את ירושלם פה לפה לבד
מחטאתו אשר החטיא את יהודה לעשות הרע בעיני יהוה: ואף דם זכי אשר
מנשה סגי לחדא עד דמלא ית ירושלם ספא בספא בר מחובוהי דחייב ית בית
יהודה למעבד דביש קדם יי: ויתר דברי מנשה וכל אשר עשה וחטאתו אשר
חטא הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה: ושאר פתגמי מנשה
וכל דעבד וחובוהי דחב הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכיא דבית
יהודה: וישכב מנשה עם אבתיו ויקבר בגן ביתו בגן עזא וימלך אמון בנו תחתיו:
ושכיב מנשה עם אבהתוהי ואתקבר בגנת ביתיה בגנת עזא ומלך אמון בריה
תחותוהי: בן עשרים ושתים שנה אמון במלכו ושתים שנים
מלך בירושלם ושם אמו משלמת בת חרוץ מן יטבה: בר עסרין ותלתין שנין
אמון כד מלך ותרתין שנין מלך בירושלם ושום אמיה משלמת בת חרוץ מן יטבה:
ויעש הרע בעיני יהוה כאשר עשה מנשה אביו: ועבד דביש קדם יי כמא דעבד
מנשה אבוהי: וילך בכל הדרך אשר הלך אביו ויעבד את הגלולים אשר עבד
אביו וישתחו להם: ואזל בכל אורח דאזל אבוהי ופלח ית טעותא דפלח אבוהי

ירדפוני אותם שאלתי מאת יי שהולים בבית יי שיר המעלות שעמדים בנה חדני מזבחו נאר מקדשו

יח חס וו כמו תיבו וקימו ירו וחזבני כנומן ויעלה ויקח שמואל טלה חלב: ויאמר ויזעקו אלי ויאמרו חטאנו ויזבחו אין לאמר
אם תהיה עבד דמלכ ויתנה עלי׳ עשה המלאכה והכל׳ וזה לך האות ויושע יהוד׳ כי יען בטחך במעשיך ובאוצרותיך

וסגיד להון׃ וַיַּעֲזֹב אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו וְלֹא הָלַךְ בְּדֶרֶךְ יְהוָה׃ ושבק ית פלחנא ג
דיי׳ אלהא דאבהתוהי ולא הליך באורחא דתקנא קדם יי׳ וַיִּקְשְׁרוּ עַבְדֵי אָמוֹן
עָלָיו וַיָּמִיתוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ׃ ומרדו עבדי אמון עלוהי וקטלו ית מלכא
בביתיה׃ וַיַּךְ עַם־הָאָרֶץ אֵת כָּל־הַקֹּשְׁרִים עַל־הַמֶּלֶךְ אָמוֹן וַיַּמְלִיכוּ עַם־הָאָרֶץ ח
אֶת־יֹאשִׁיָּהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ וקטל עמא דארעא ית כל דמרדו על מלכא אמון
ואמליכו עמא דארעא ית יאשיה בריה תחותוהי׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי אָמוֹן אֲשֶׁר עָשָׂה
הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ ושאר פתגמי אמון דעבד
הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכיא דבית יהודה׃ וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ ב צבא ודין
בִּקְבֻרָתוֹ בְּגַן־עֻזָּא וַיִּמְלֹךְ יֹאשִׁיָּהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ וקברו יתיה בקבורתיה בגנת
עזא ומלך יאשיה בריה תחותוהי׃ בֶּן־שְׁמֹנֶה שָׁנָה יֹאשִׁיָּהוּ הפטרת
בְמָלְכוֹ וּשְׁלֹשִׁים וְאַחַת שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ יְדִידָה בַת־עֲדָיָה מִבָּצְקַת׃ יום שני
בר תמני שנין יאשיה כד מלך ותלתין וחדא שנין מלך בירושלם ושום אימיה ידידה של פסח
בת עדיה מבצקת׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּכָל־דֶּרֶךְ דָּוִד אָבִיו וְלֹא־סָר ל
יָמִין וּשְׂמֹאול׃ ועבד דכשר קדם יי׳ ואזל בכל אורח דוד אבוהי ולא סטא לימינא
ולסמלא׃ וַיְהִי בִּשְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ שָׁלַח
הַמֶּלֶךְ אֶת־שָׁפָן בֶּן־אֲצַלְיָהוּ בֶן־מְשֻׁלָּם הַסֹּפֵר בֵּית יְהוָה לֵאמֹר׃ והוה בתמני
עסרי שנין למלכא יאשיה שלח מלכא ית שפן בר אצליה בר משלם ספרא
בית מקדשא דיי׳ למימר׃ עֲלֵה אֶל־חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְיַתֵּם אֶת־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא ה
בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר אָסְפוּ שֹׁמְרֵי הַסַּף מֵאֵת הָעָם׃ סק לות חלקיה כהנא רבא ויתקים
ית כספא דאתעל לבית מקדשא דיי׳ דכנשו אמרכליא מן עמא׃ וְיִתְּנֻהוּ עַל־ ויתנהו ק׳
בית יד עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הַמֻּפְקָדִים בְּבֵית יְהוָה וְיִתְּנוּ אֹתוֹ לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר בְּבֵית
יְהוָה לְחַזֵּק בֶּדֶק הַבָּיִת׃ ויתננה על ידי עבדי עבידתא דממנן בבית מקדשא
דיי׳ ויתנון יתיה לעבדי עבידתא דבבית מקדשא דיי׳ לתקפא בדקא דביתא׃
לֶחָרָשִׁים וְלַבֹּנִים וְלַגֹּדְרִים וְלִקְנוֹת עֵצִים וְאַבְנֵי מַחְצֵב לְחַזֵּק אֶת־הַבָּיִת׃ לנגריא ב ולחוצבי האבן
ולארדיכליא ולארגובליא ולמזבן אעין ואבנין פסילן לתקפא ית ביתא׃ אַךְ לֹא
יֵחָשֵׁב אִתָּם הַכֶּסֶף הַנִּתָּן עַל־יָדָם כִּי בֶאֱמוּנָה הֵם עֹשִׂים׃ ברם לא מתחשיב עמהון כט

בגדרים׃ ויעל ויבן את המזבח׃ שני ומן בני מנשא טריד׃ וקבלו קימו וקבלו היהודים׃ חכביה׃ אחרין החזיק׃
ועבדו ומלכים׃ ולא הלך גוים כפעם בפעם מדרך׃ יהושפט׃ ויאמרו שלום לעבדך וישתחו ומטרן על אשר

חלקיה יא וסימ׳ ויתן חלקיה את הספר אל שפן ויבא חלקיה ומלב׳ ויגד שפן הסופר למלך ויצו המלך את חלקיה הכהן בנו׳
עשה בן שפן עזרא בן שריה שלום בן חשביה בן חמציה לכפיקן ועזריה בן חלקיה ושריה׃

כספא דמתיהיב על ידהון ארי בהימנותא אנון עבדין׃ ויאמר חלקיהו הכהן
ומלב׳ הגדול על שפן הספר ספר התורה מצאתי בבית יהוה ויתן חלקיה את הספר אל
קורא שפן ויקראהו׃ ואמר חלקיה כהנא רבא לשפן ספרא ספרא דאוריתא אשכחית
ההפטרה בבית מקדשא דיי׃ ויהב חלקיה ית ספרא לשפן וקרהי׃ ויבא שפן הספר אל המלך
עד ויצו המלך וישב את המלך דבר ויאמר התיכו עבדיך את הכסף הנמצא בבית ויתנהו על יד
והוא בצרף ניט עשי המלאכה המפקדים בית יהוה׃ ואתא שפן ספרא לות מלכא ואתיב ית מלכא
פתגמא ואמר טקיכו עבדך ית כספא דאשתכח בביתא ויהבוהי על יד עבדי
עבידתא דממנן בית מקדשא דיי׃ ויגד שפן הספר למלך לאמר ספר נתן לי
חלקיה הכהן ויקראהו שפן לפני המלך׃ וחוי שפן ספרא למלכא למימר ספרא יהב
לי חלקיה כהנא וקרהי שפן קדם מלכא׃ ויהי כשמע המלך את דברי ספר התורה
ויקרע את בגדיו׃ והוה כד שמע מלכא ית פתגמי ספרא דאוריתא ובזע ית לבושוהי׃
ויצו המלך את חלקיה הכהן ואת אחיקם בן שפן ואת עכבור בן מיכיה ואת
שפן הספר ואת עשיה עבד המלך לאמר׃ ופקיד מלכא ית חלקיה כהנא וית
אחיקם בר שפן וית עכבור בר מיכיה וית שפן ספרא וית עשיה עבדא דמלכא
למימר׃ לכו דרשו את יהוה בעדי ובעד העם ובעד כל יהודה על דברי הספר
הנמצא הזה כי גדולה חמת יהוה אשר היא נצתה בנו על אשר לא שמעו אבתינו
על דברי הספר הזה לעשות ככל הכתוב עלינו׃ איזילו תבעו מן קדם יי עלי ועל
עמא ועל כל דבית יהודה על פתגמי ספרא דאשתכח הדין ארי סגיאה חמתא
דיי דהיא דליקת בנא על דלא קבילו אבהתנא לפתגמי ספרא הדין למעבד
ככל דכתיב עלנא׃ וילך חלקיהו הכהן ואחיקם ועכבור ושפן ועשיה אל
חלדה הנביאה אשת שלם בן תקוה בן חרחס שמר הבגדים והיא ישבת
בירושלם במשנה וידברו אליה׃ ואזל חלקיה כהנא ואחיקם ועכבור ושפן
ועשיה לות חלדה נביאתא אתת שלום בר תקוה בר חרחס נטר לבושיא והיא יתבא
בירשלם בבית אולפנא ומלילו עמה׃ ותאמר אליהם כה אמר יהוה אלהי ישראל
אמרו לאיש אשר שלח אתכם אלי׃ ואמר להון כדנן אמר יי אלהא דישראל אמרו
לגברא דשלח יתכון לותי׃ כה אמר יהוה הנני מביא רעה אל המקום הזה ועל

לאיש ל״ב וסימ׳ קחו מזמרת הארץ לכלם כה׳ וחשב׳ וחשב את שני גא׳ ונגשך יצמחו ויגשנהו על כרכיק יקטירו
חצל ממלכן כה׳ יעשה ...
לבוש מלכות ויתן הלבוש והלוש ויקח המן את הלבוש ואת הסוס׃

אספך ב׳ חס׳ וסימ׳ פן אספך עמו לכן אספך לכן הנני אספך אל אבותיך׃ על המקום ג׳ וסימ׳ עתה המבלעדי יי׳ לכן הנני אספך
ואמרת שמעו דבר יי׳ ... ועל יושבין ... הנני מביא רעה אל המקום׃

ישביו את כל דברי הספר אשר קרא מלך יהודה׃ כדנן אמר יי׳ האנא מיתי
בישתא על אתרא הדין ועל יתבוהי ית כל פתגמי ספרא דקרא מלך שבטא
דבית יהודה׃ תחת אשר עזבוני ויקטרו לאלהים אחרים למען הכעיסני בכל
מעשה ידיהם ונצתה חמתי במקום הזה ולא תכבה׃ חלף דשבקו פולחני
ואסיקו בוסמין לטעות עממיא בדיל לארגזא קדמי בכל עובדי ידיהון וידלק
רגזי באתרא הדין ולא יטפי׃ ואל מלך יהודה השלח אתכם לדרש את יהוה
כה תאמרו אליו כה אמר יהוה אלהי ישראל הדברים אשר שמעת׃ ולמלך
שבטא דבית יהודה דשלח יתכון למתבע אולפן מן קדם יי׳ כדין תימרון ליה כדנן
אמר יי׳ אלהא דישראל פתגמיא דשמעתא׃ יען רך לבבך ותכנע מפני יהוה
בשמעך אשר דברתי על המקום הזה ועל ישביו להיות לשמה ולקללה
ותקרע את בגדיך ותבכה לפני וגם אנכי שמעתי נאם יהוה׃ חלף דרכע לבך
ואתכנעתא מן קדם יי׳ במשמעך דגזרית על אתרא הדין ועל יתבוהי למהוי לצדו
וללוטא ובזעתא לבושך ובכיתא קדמי ואף קדמי שמיע אמר יי׳׃ לכן הנני
אספך על אבתיך ונאספת אל קברתיך בשלום ולא תראינה עיניך בכל הרעה
אשר אני מביא על המקום הזה וישיבו את המלך דבר׃ בכין האנא כניש לך
לות אבהתך ותתכניש לקברך בשלם ולא יחזין עינך בכל בישתא דאנא מיתי
על אתרא הדין ואתיבו ית מלכא פתגמא׃ וישלח המלך ויאספו אליו כל זקני
יהודה וירושלם׃ ושלח מלכא וכנשו לותיה כל סבי יהודה וירושלם׃ ויעל
המלך בית יהוה וכל איש יהודה וכל ישבי ירושלם אתו והכהנים והנביאים
וכל העם למקטן ועד גדול ויקרא באזניהם את כל דברי ספר הברית הנמצא
בבית יהוה׃ וסליק מלכא לבית מקדשא דיי׳ וכל אנש יהודה וכל יתבי ירושלם
עמיה וכהניא וספריא וכל עמא למזעירא ועד רבא וקרא קדמיהון ית כל
פתגמי ספרא דקימא דאשתכח בבית מקדשא דיי׳׃ ויעמד המלך על העמוד
ויכרת את הברית לפני יהוה ללכת אחר יהוה ולשמר מצותיו ואת עדותיו ואת
חקתיו בכל לב ובכל נפש להקים את דברי הברית הזאת ויעמד כל העם בברית׃
וקם מלכא על אסטוונא וגזר ית קימא קדם יי׳ למהך בתר פולחנא דיי׳ ולמטר

ויאספו ... וסימ׳ ... וילך משה ואהרן ... וישלחו ויאספו ...
פלשתים ... וישלח המלך ... ויאספו ...
וישובו כל היהודים׃

לעפר ג׳ וסימ׳ עד אשר דק לעפר וידק לעפר הדק לעפר׃

פקודוהי וית סהדותיה וית קימוהי בכל לב ובכל נפש לקיימא ית פתגמי קימא
הדין דכתיבין על ספרא הדין וקבילו כל עמא עליהון קימא׃ ויצו המלך את
חלקיהו הכהן הגדול ואת כהני המשנה ואת שמרי הסף להוציא מהיכל יהוה
את כל הכלים העשוים לבעל ולאשרה ולכל צבא השמים וישרפם מחוץ
לירושלם בשדמות קדרון ונשא את עפרם בית אל׃ ופקיד מלכא ית חלקיה כהנא
רבא וית סגן כהניא וית אמרכליא לאפקא מהיכלא דיי׳ ית כל מניא דעבידין
לבעלא ולאשירתא ולכל חילי שמיא ואוקדינון מברא לירושלם בנחלא דקדרון
ואוביל ית עפרהון בית אל׃ והשבית את הכמרים אשר נתנו מלכי יהודה ויקטר
בבמות בערי יהודה ומסבי ירושלם ואת המקטרים לבעל לשמש ולירח
ולמזלות ולכל צבא השמים׃ ובטיל ית כמריא דיהבו מלכיא דבית יהו׳ ואסיקו
בסמין על במתא מקרויא דבית יהודה ובסחור ירושלם וית דאסיקו בסמין
לבעלא לשמשא ולסיהרא ולמזלתא ולכל חילי שמיא׃ ויצא את האשרה מבית
יהוה מחוץ לירושלם אל נחל קדרון וישרף אתה בנחל קדרון וידק לעפר וישלך
את עפרה על קבר בני העם׃ ואפיק ית אשירתא מבית מקדשא דיי׳ מברא
לירשלם לנחלא דקדרון ואוקיד יתה בנחלא דקדרון ואדקה לעפרא ורמא ית
עפרה לקברי גלא׃ ויתץ את בתי הקדשים אשר בבית יהוה אשר הנשים
ארגות שם בתים לאשרה׃ ותרע ית בתי הקדיש טעותא דבבית מקדשא דיי׳
דנשיא מחין תמן מכולין לאשירתא׃ ויבא את כל הכהנים מערי יהודה ויטמא
את הבמות אשר קטרו שמה הכהנים מגבע עד באר שבע ונתץ את במות
השערים אשר פתח שער יהושע שר העיר אשר על שמאול איש בשער
העיר׃ ואיתי ית כל כמריא מקרויא דבית יהודה וסאיב ית במתא דאסיקו בסמין
תמן כמריא מגבע עד באר שבע ותרע ית במת תרעיא דקדם תרע יהושע
רבקרתא דעל סמל גברא במיעליה תרע קרתא׃ אך לא יעלו כהני הבמות אל
מזבח יהוה בירושלם כי אם אכלו מצות בתוך אחיהם׃ ברם לא סלקין כמרי
במתא לדבחא על מדבחא דיי׳ בירושלם אלהין אכלו פטיר בגו אחיהון׃ וטמא את
התפת אשר בגי בני הנם לבלתי להעביר איש את בנו ואת בתו באש למלך׃

מרכבות ל׳ וסימ׳ מרכבות פרעה וחילו ואת מרכבות השמש שרף באש ושמה מרכבות כבודך נפשי שמתני מרכבות׃

טמא ב׳ וסימ׳ ויעקב שמע כי טמא ויענו בני יעקב את שכם. ואת הבמות אשר על פני ירושלם. פיסוק באמצע פסוק
אחת את וסימ׳ וגם בחן. עברי המלך ויקם שמעי ויחבש אחז יקהל שלמה וחמרן על אשר עזבון ויועץ המלך רחבעם

וסאיב ית תופת דבחילת בר הנם בדיל דלא לאעברא גבר ית בריה וית ברתיה
בנורא למולך׃ וישבת את הסוסים אשר נתנו מלכי יהודה לשמש מבא בית יהוה
אל לשכת נתן מלך הסריס אשר בפרורים ואת מרכבות השמש שרף באש׃
ובטיל ית סוסותא דיהבו מלכיא דבית יהודה לשמשא ממעלנא דבית מקדשא
דייי ללשכת נתן מלך גוזאה דבפרוריא וית רתיכי שמשא אוקיד בנורא׃ ואת המזבחות
אשר על הגג עלית אחז אשר עשו מלכי יהודה ואת המזבחות אשר עשה מנשה
בשתי חצרות בית יהוה נתץ המלך וירץ משם והשליך את עפרם אל נחל קדרון׃
וית איגוריא דעל איגר עלית אחז דעבדו מלכיא דבית יהודה וית איגוריא דעבד
מנשה בתרתין דרתי בית מקדשא דייי תרע מלכא וארחיק מתמן ורמא ית עפרהון
לנחלא דקדרון׃ ואת הבמות אשר על פני ירושלם אשר מימין להר המשחית
אשר בנה שלמה מלך ישראל לעשתרת שקץ צידנים ולכמש שקץ מואב
ולמלכם תועבת בני עמון טמא המלך׃ וית במתא דעל אפי ירושלם דמדרום לטור
זיתא דבנא שלמה מלכא דישראל לעשתרות שקוץ צידונאי ולכמוש שקוץ
מואבאי ולמלכום ריחוק בני עמון סאיב מלכא׃ ושבר את המצבות ויכרת את
האשרים וימלא את מקומם עצמות אדם׃ ותבר ית קמתא וקץ ית אשיריא ומלא
ית אתרהון גרמי אנשא׃ וגם את המזבח אשר בבית אל הבמה אשר עשה
ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל גם את המזבח ההוא ואת הבמה נתץ
וישרף את הבמה הדק לעפר ושרף אשרה׃ ואף ית איגורא דבבית אל במתא
דעבד ירבעם בר נבט דחייב ית ישראל אף ית איגורא ההוא וית במתא תרע
ואוקיד ית במתא אדקה לעפרא ואוקיד אשירתא׃ ויפן יאשיהו וירא את
הקברים אשר שם בהר וישלח ויקח את העצמות מן הקברים וישרף על המזבח
ויטמאהו כדבר יהוה אשר קרא איש האלהים אשר קרא את הדברים האלה׃
ואתפני יאשיהו וחזא ית קבריא דתמן בטורא ושלח ונסיב ית גרמיא מן קבריא
ואוקיד על איגורא וסאביה כפתגמא דייי דמליל נביא דאתנבי ית פתגמיא
האלין׃ ויאמר מה הציון הלז אשר אני ראה ויאמרו אליו אנשי העיר הקבר
איש האלהים אשר בא מיהודה ויקרא את הדברים האלה אשר עשית על המזבח

וילך מנשה וימצא ויקח את ההר שמרון ויקח את ... ויהי הוא מספד למלך הוא הכה את ארוס
ויאמרו למלך אשור ... ויצא את ... ושבר את המצבות ויפן יאשיהו

ביתאל ואמר מא ציונא הדין דאנא חזי ואמרו ליה אנשי קרתא קברא דנביא דיי׳
דאתא משיבט יהודה ואתנבי ית פתגמיא האלין דעבדתא על איגורא בבית אל׳
ויאמר הניחו לו איש אל ינע עצמתיו וימלטו עצמתיו את עצמות הנביא
אשר בא משמרון ואמר שבוקו ליה אנש לא יניד ית גרמוהי ושיזיבו גרמוהי
ית גרמי נבי שקרא דאתא משמרון וגם את כל בתי הבמות אשר בערי שמרון
אשר עשו מלכי ישראל להכעיס הסיר יאשיהו ויעש להם ככל המעשים
אשר עשה בבית אל׳ ואף ית כל בתי במתא דבקרוי שמרון דעבדו מלכי
ישראל לארגזא פלי יאשיהו ועבד להון ככל עובדיא דעבד בבית אל׳ ויזבח את
כל כהני הבמות אשר שם על המזבחות וישרף את עצמות אדם עליהם
וישב ירושלם ונכס ית כל כמרי במתא דתמן על איגוריא ואוקיד ית גרמי
אנשא עליהון ותב לירושלם׳ ויצו המלך את כל העם לאמר
עשו פסח ליהוה אלהיכם ככתוב על ספר הברית הזה ופקיד מלכא ית כל עמא
למימר עבידו פסחא קדם יי׳ אלהכון כמא דכתיב על ספרא קימא הדין כי לא נעשה
כפסח הזה מימי השפטים אשר שפטו את ישראל וכל ימי מלכי ישראל
ומלכי יהודה ארי לא אתעביד כפסחא הדין מיומי נגודיא דדנו ית ישראל וכל
יומי מלכי ישראל ומלכיא דבית יהודה כי אם בשמנה עשרה שנה למלך
יאשיהו נעשה הפסח הזה ליהוה בירושלם אלהין בתמני עסרי שנין למלכ׳
יאשיה אתעביד פסחא הדין קדם יי׳ בירושלם וגם את האבות ואת הידענים
ואת התרפים ואת הגלולים ואת כל השקצים אשר נראו בארץ יהודה ובירושל׳
בער יאשיהו למען הקים את דברי התורה הכתבים על הספר אשר מצא חלקיהו
הכהן בית יהוה ואף ית בדין וית זכורו וית צלמניא וית טעותא וית כל שקוציא
דאתחזיאו בארעא דבית יהודה ובירושלם פלי יאשיה בדיל לקיימא ית כל
פתגמי אוריתא דכתיבין על ספרא דאשכח חלקיה כהנא בית מקדשא דיי׳
וכמהו לא היה לפניו מלך אשר שב אל יהוה בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאדו
ככל תורת משה ואחריו לא קם כמהו וכותיה לא הוה קדמוהי מלכא דתב לפולחנא
דיי׳ בכל לביה ובכל נפשיה ובכל נכסוהי ככל אוריתא דמשה ובתרוהי לא קם כותיה׳

אך לא שב יהוה מחרון אפו הגדול אשר חרה אפו ביהודה על כל הכעסים
אשר הכעיסו מנשה ׃ ברם לא תב יי מתקוף רגזיה רבא דתקוף רגזיה בדבית יהו׳
על כל ארגזותא דארגיז קדמוהי מנשה ׃ ויאמר יהוה גם את יהודה אסיר מעל
פני כאשר הסירתי את ישראל ומאסתי את העיר הזאת אשר בחרתי את ירושלם
ואת הבית אשר אמרתי יהיה שמי שם ׃ ואמר יי אף דבית יהודה אגלי מארע
בית שכינתי כמא דאגליתי ית ישראל וארחיק ית קרתא הדא דאתרעיתי בירושלם
ובביתא דאמרית יהי שמי תמן ׃ ויתר דברי יאשיהו וכל אשר עשה הלא הם
כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה ׃ ושאר פתגמי יאשיה וכל דעבד
הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכיא דבית יהודה ׃ בימיו עלה פרעה
נכה מלך מצרים על מלך אשור על נהר פרת וילך המלך יאשיהו לקראתו
וימיתהו במגדו כראתו אתו ׃ ביומוהי סליק פרעה חגירא מלכא דמצרים על
מלכא דאתור על נהר פרת ואזל מלכא יאשיה לקדמותיה וקטליה במגדו כד
חזא יתיה ׃ וירכבהו עבדיו מת ממגדו ויבאהו ירושלם ויקברהו בקברתו
ויקח עם הארץ את יהואחז בן יאשיהו וימשחו אתו וימליכו אתו תחת אביו ׃
ואחתוהי עבדוהי כד מית ממגדו ואיתיוהי לירושלם וקברוהי בקבורתיה ודבר
עמא דארעא ית יהואחז בר יאשיה ומשחו יתיה ואמליכו יתיה תחות אבוהי ׃
בן עשרים ושלש שנה יהואחז במלכו ושלשה חדשים מלך
בירושלם ושם אמו חמיטל בת ירמיהו מלבנה ׃ בר עשרין ותלת שנין יהואחז חמוטל
כד מלך ותלתא ירחין מלך בירושלם ושום אמיה חמוטל בת ירמיה מלבנה ׃ ויעש
הרע בעיני יהוה ככל אשר עשו אבתיו ׃ ועבד דביש קדם יי ככל דעבדו אבהתוהי ׃
ויאסרהו פרעה נכה ברבלה בארץ חמת במלך בירושלם ויתן ענש על הארץ ממלך
מאה ככר כסף וככר זהב ׃ ואסריה פרעה חגירא ברבלה בארעא דחמת מלממלך
בירושלם ורמא מגביתא על עמא דארעא מאה ככרי כספא וככרי דהבא ׃
וימלך פרעה נכה את אליקים בן יאשיהו תחת יאשיהו אביו ויסב את שמו
יהויקים ואת יהואחז לקח ויבא מצרים וימת שם ׃ ואמליך פרעה חגירא ית
אליקים בר יאשיה תחות יאשיה אבוהי ושני ית שמיה יהויקים וית יהואחז

רי״ט
דם הנקי ב׳ וסימ׳ ובעריהם דם הנקי מישר׳ וגם דם הנקי אשר שפך ונעלם דם הנקי לשפך מנחל ד׳ וסימ׳ מנחל חרגן ועד ידי חרמון וחביר מנחל מצרים מנחל במדבר ישתה

246

דבר ואתא למצרים ומית תמן והכסף והזהב נתן יהויקים לפרעה אך העריך
את הארץ לתת את הכסף על פי פרעה איש כערכו נגש את הכסף ואת הזהב
את עם הארץ לתת לפרעה נכה וכספא ודהבא יהב יהויקים לפרעה ברם
רמא מגביתא על עמא דארעא למתן ית כספא על מימרא דפרעה גבר כד
חזי טקים ית כספא וית דהבא מן עמא דארעא למתן לפרעה חגירא
בן עשרים וחמש שנה יהויקים במלכו ואחת עשרה שנה מלך
זבודה ל׳ בירושלם ושם אמו זבידה בת פדיה מן רומה בר עסרין וחמיש שנין יהויקים
כד מלך וחדא עסרי שנין מלך בירושלם ושום אמיה זבודה בת פדיה מן רומה
ויעש הרע בעיני יהוה ככל אשר עשו אבתיו ועבד דביש קדם יי ככל דעבדו
אבהתוהי בימיו עלה נבכדנאצר מלך בבל ויהי לו יהויקים עבד שלש שנים
וישב וימרד בו ביומוהי סליק נבוכדנצר מלכא דבבל והוה ליה יהויקים עבדא
כב ובכד תלת שנין ותב ומריד ביה וישלח יהוה בו את גדודי כשדים ואת גדודי ארם
ואת גדודי מואב ואת גדודי בני עמון וישלחם ביהודה להאבידו כדבר יהוה
אשר דבר ביד עבדיו הנביאים וגרי יי ביה ית משרית כסדאי וית משרית
ארם וית משרית מואב וית משרית בני עמון וגרינון בדבית יהודה לאובדיהון
כפתגמא דיי דמליל ביד עבדוהי נביאיא אך על פי יהוה היתה ביהודה להסיר
מעל פניו בחטאת מנשה ככל אשר עשה ברם על דארגיזו קדם יי הות דא
בדבית יהודה לאגלאותהון מארע בית שכינתיה בחובי מנשה ככל דעבד
וגם דם הנקי אשר שפך וימלא את ירושלם דם נקי ולא אבה יהוה לסלח
ואף דם זכי דאשד ומלא ית ירושלם חובת דם זכי הות רעוא קדם יי דלא למשבק
ויתר דברי יהויקים וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים
למלכי יהודה ושאר פתגמי יהויקים וכל דעבד הלא אנון כתיבין על ספר
פתגמי יומיא למלכיא דבית יהודה וישכב יהויקים עם אבתיו וימלך
יהויכין בנו תחתיו ושכיב יהויקים עם אבהתוהי ומלך יהויכין בריה תחותוהי
ולא הסיף עוד מלך מצרים לצאת מארצו כי לקח מלך בבל מנחל מצרים
עד נהר פרת כל אשר היתה למלך מצרים ולא אוסיף עוד מלכא דמצרים

וימלא ט׳ וסימ׳ ...

מב מ̇ ... בימין עלה פרעה נכה ויקח את נבוכדנאצר ויצא יהויכין מלך יהודה ונשא המשל הזה על מלך בבל
ויהי ובמלכות שבעים בן אדם שאקיבה ... בא חלכי ... ולכבן על מלך ובעתים הסריסים עמו׃

למיפק מארעיה ארי כסיב מלכא דבבל מנחלא דמצרים עד נהר פרת כל
דהוה למלכא דמצרים׃ בן שמנה עשרה שנה יהויכין במלכו
ושלשה חדשים מלך בירושלם ושם אמו נחשתא בת אלנתן מירושלם׃ בר ל̇
תמנא עסרי שנין יהויכין כד מלך ותלתא ירחין מלך בירושלם ושום אמיה
נחשתא בת אלנתן מירושלם׃ ויעש הרע בעיני יהוה ככל אשר עשה אביו׃
ועבד דביש קדם יי ככל דעבד אבוהי׃ בעת ההיא עלה עבדי נבוכדנאצר עלה ד̇
מלך בבל ירושלם ותבא העיר במצור׃ בעדנא ההוא סליקו עבדי נבוכדנצר ל̇
מלכא דבבל לירושלם ועלת קרתא בצירא׃ ויבא נבכדנאצר מלך בבל על
העיר ועבדיו צרים עליה׃ ואתא נבוכדנצר מלכא דבבל על קרתא ועבדוהי
צירין עלה׃ ויצא יהויכין מלך יהודה על מלך בבל הוא ואמו ועבדיו ט
ושריו וסריסיו ויקח אתו מלך בבל בשנת שמנה למלכו׃ ונפק יהויכין
מלך שבטא דבית יהודה על מלכא דבבל הוא ואמיה ועבדוהי ורברבוהי
וגיברוהי ודבר יתיה מלכא דבבל בשנת תמנא למלכיה׃ ויוצא משם את ג̇ מל
כל אוצרות בית יהוה ואוצרות בית המלך ויקצץ את כל כלי הזהב אשר
עשה שלמה מלך ישראל בהיכל יהוה כאשר דבר יהוה׃ ואפיק מתמן ית
כל אוצרי בית מקדשא דיי ואוצרי בית מלכא וקציץ ית כל מני דהבא
דעבד שלמה מלכא דישראל בהיכלא דיי כמא דמליל יי׃ והגלה את כל
ירושלם ואת כל השרים ואת כל גבורי החיל עשרה אלפים גולה וכל עשרת ק̇
החרש והמסגר לא נשאר זולת דלת עם הארץ׃ ואגלי ית כל ירושלם וית כל
רברביא וית כל גיברי חילא עסרה אלפין בגלותא וכל אומניא ותרעיא לא
אשתאר אלהין חשיכי עמא דארעא׃ ויגל את יהויכין בבלה ואת אם המלך
ואת נשי המלך ואת סריסיו ואת אולי הארץ הוליך גולה מירושלם בבלה׃ אילי ק̇
ואגלי ית יהויכין לבבל וית אמא דמלכא וית נשי מלכא וית רברבוהי וית
רברבי ארעא אוביל בגלותא מירושלם לבבל׃ ואת כל אנשי החיל שבעת
אלפים והחרש והמסגר אלף הכל גבורים עשי מלחמה ויביאם מלך בבל
גולה בבלה׃ וית כל גיברי חילא שבעה אלפין ואומניא ותרעיא אלפא כולהון

ויוצא יב̇ מל̇ וסימ̇ ויוצא אותו החוצה ויוצא העבד ויאמר שלום לכם ויוצא יוסף אותם מעם ויוצא משה את העם ...
... ויוצא ... אותם ... ויוצא יהוידע ... מהם׃

בבלה מטו וקימו הנה ימים באים ונשא ואת כל אנשי החיל ויגלתה יהויכין בכיקן ואת עמנו יי הנחשת [illegible]
הכני נתכך למגור וכתבי את כלחן ואכל המגבים ואכל העם ואם נביאים הם ואם יש דבר יי אשר לא לקחם נבוכדנצר

גיברין עבדי קרבא ואיתיזון מלכא דבבל בגלותא לבבל׃ וימלך מלך בבל את
מתניה דדו תחתיו ויסב את שמו צדקיהו׃ ואמליך מלכא דבבל ית מתניה
אחבוהי תחותוהי ושוי ית שמיה צדקיה׃ בן עשרים ואחת
שנה צדקיהו במלכו ואחת עשרה שנה מלך בירושלם ושם אמו חמוטל בת
ירמיהו מלבנה׃ בר עסרין וחדא שנין צדקיה כד מלך וחדא עסרי שנין מלך
בירושלם ושום אמיה חמוטל בת ירמיה מלבנה׃ ויעש הרע בעיני יהוה ככל
אשר עשה יהויקים׃ ועבד דביש קדם יי ככל דעבד יהויקים׃ כי על אף יהוה
היתה בירושלם וביהודה עד השליכו אתם מעל פניו וימרד צדקיהו במלך
בבל׃ ארי על דארגיזו קדם יי הות בירושלם וביהודה עד דאגלי יתהון מארע
בית שכינתיה ומרד צדקיה במלכא דבבל׃ ויהי בשנת
התשיעית למלכו בחדש העשירי בעשור לחדש בא נבכדנאצר מלך בבל
הוא וכל חילו על ירושלם ויחנו עליה ויבנו עליה דיק סביב׃ והוה בשתא
תשיעיתא למלכיה בירחא עסיראה בעסרא לירחא אתא נבוכדנצר מלכא
דבבל הוא וכל משריתיה על ירושלם ושרו עלה ובנו עלה כרקום סחור סחור׃
ותבא העיר במצור עד עשתי עשרה שנה למלך צדקיהו׃ ועלת קרתא בצירא
עד חדא עסרי שנין למלכא צדקיה׃ בתשעה לחדש ויחזק הרעב בעיר ולא
היה לחם לעם הארץ׃ בתשעה לירחא ותקיף כפנא בקרתא ולא הוה מיכל
לעמא דארעא׃ ותבקע העיר וכל אנשי המלחמה הלילה דרך שער בין
החמתים אשר על גן המלך וכשדים על העיר סביב וילך דרך הערבה׃
ואתרעת קרתא וכל גברי עבדי קרבא בליליא באורח תרע בין שוריא דעל
גינתא דמלכא וכסדאי שרן על קרתא סחור סחור ואזל באורח מישרא׃ וירדפו
חיל כשדים אחר המלך וישיגו אתו בערבות ירחו וכל חילו נפצו מעליו׃
ורדפו משרית כסדאי בתר מלכא ואדביקו יתיה במישרי יריחו וכל משריתיה
אתבדרא מניה׃ ויתפשו את המלך ויעלו אתו אל מלך בבל רבלתה וידבר
אתו משפט׃ ואחדו ית מלכא ואסיקו יתיה לות מלכא דבבל לרבלת ומליל
עמיה פתגמי דינין׃ ואת בני צדקיהו שחטו לעיניו ואת עיני צדקיהו עור׃

ב להושע בשנה כתיב למדנחא

טו

ל המלחמה מארץ ה' העיר העיר

בבלה יבאו ושמה יהיו ואת יכניה בן יהויקים ואת דברי הספר אשר שלח ירמיה [illegible] עינו צדקיהו
קדם ואת עיני צדקיהו קדם ואת עיני צדקיה הכה ירמיה ואת עמודי הנחשת ופרשת [illegible] עליו ולהשובה השנה שלח עליו
עלה נבוכד נאצר

ויבי ולקחו את כל השרת ... הסירות ומלכי ובימיהם את החיצונה ויחזקאל

ויאסרהו בנחשתים ויבאהו בבל׃ וית בני צדקיה נכסו לעינוהי וית עיני צדקיה
עור ואסריה בשישלן דנחשא ואוביליה לבבל׃ ובחדש החמישי
בשבעה לחדש היא שנת תשע עשרה שנה למלך נבכדנאצר מלך בבל בא
נבוזראדן רב טבחים עבד מלך בבל ירושלם׃ ובירחא חמישאה בשבעה לירחא
היא שנת תשע עסרי שנין למלכא נבוכדנצר מלכא דבבל אתא נבוזראדן
רב קטוליא עבד מלכא דבבל לירושלם׃ וישרף את בית יהוה ואת בית
המלך ואת כל בתי ירושלם ואת כל בית גדול שרף באש׃ ואוקיד ית בית
מקדשא דיי וית בית מלכא וית כל בתי ירושלם וית כל בתי רברביא אוקיד
בנורא׃ ואת חומת ירושלם סביב נתצו כל חיל כשדים אשר רב טבחים׃ וית
שורי ירושלם סחור סחור תרעו כל משריית כסדאי דעם רב קטוליא׃ ואת יתר
העם הנשארים בעיר ואת הנפלים אשר נפלו על המלך בבל ואת יתר ההמון
הגלה נבוזראדן רב טבחים׃ וית שאר עמא דאשתארו בקרתא וית שמי עמא
דאשתמיטו על מלכא דבבל וית שאר המונא אגלי נבוזראדן רב קטוליא׃
ומדלת הארץ השאיר רב טבחים לכרמים וליגבים׃ ומחשיכי עמא דארעא
אשאר רב קטוליא למהוי מפלחין בחקלין ובכרמין׃ ואת עמודי הנחשת אשר
בית יהוה ואת המכנות ואת ים הנחשת אשר בבית יהוה שברו כשדים
וישאו את נחשתם בבלה׃ וית עמודי נחשא דבבית מקדשא דיי וית בסיסיא
וית ימא דנחשא דבבית מקדשא דיי תברו כסדאי ואובילו ית נחשיהון לבבל׃
ואת הסירות ואת היעים ואת המזמרות ואת הכפות ואת כל כלי הנחשת
אשר ישרתו בם לקחו׃ וית דודיא וית מגרופיתא וית מזמריא וית בזיכיא
וית כל מני נחשא דהוו משמשין בהון נסיבו׃ ואת המחתות ואת המזרקות
אשר זהב זהב ואשר כסף כסף לקח רב טבחים׃ וית מחתיתא וית מזרקיא
דדהבא דהבא ודכספא כספא נסיב רב קטוליא׃ העמדים שנים הים האחד
והמכנות אשר עשה שלמה לבית יהוה לא היה משקל לנחשת כל הכלים
האלה׃ עמודיא תרין ימא חד ובסיסיא דעבד שלמה לבית מקדשא דיי
לא הוה מתקל למניא האלין׃ שמנה עשרה אמה קומת העמוד

לס' מלכי' חומת בבל ... הדבר ביד ... ושובר כחומה ... בבלתי

האחת וכתרת עליו נחשת וקומת הכתרת שלש אמה ושבכה ורמנים על הכתרת סביב אמות ג׳
הכל נחשת וכאלה לעמוד השני על השבכה׃ תמנא עסרי אמין רומיה דעמודא חדא
וקרנתהון עלוהי דנחשא ורומיה דקרנתהון תלת אמין וסריגתא ורמוניא על קרנתהון
סחור סחור כולא נחשא וכאלין לעמודא תנינא על סריגתא׃ ויקח רב טבחים את
שריה כהן הראש ואת צפניהו כהן משנה ואת שלשת שמרי הסף׃ ודבר רב קטוליא
ית שריה כהנא רבא וית צפניה סגן כהניא וית תלתא אמרכליא׃ ומן העיר לקח סריס
אחד אשר הוא פקיד על אנשי המלחמה וחמשה אנשים מראי פני המלך אשר דלית בגעיה בס״ת ובירושל׳
נמצאו בעיר ואת הספר שר הצבא המצבא את עם הארץ וששים איש מעם הארץ
הנמצאים בעיר׃ ומן קרתא דבר גואה חד דהוא ממנא על גברי עבדי קרבא וחמשה
גברין דחזן אפי מלכא דאשתכחו בקרתא וית ספרא רב חילא דכניש ית עמא דארעא
ושתין גברא מעמא דארעא דאשתכחו בקרתא׃ ויקח אתם נבוזראדן רב טבחים
וילך אתם על מלך בבל רבלתה׃ ודבר יתהון נבוזראדן רב קטוליא ואוביל יתהון
לות מלכא דבבל לרבלת׃ ויך אתם מלך בבל וימיתם ברבלה בארץ חמת ויגל יהודה
מעל אדמתו׃ ומחא יתהון מלכא דבבל וקטילנון ברבלה בארעא דחמת וגלו דבית יהודה
מעל ארעהון׃ והעם הנשאר בארץ יהודה אשר השאיר נבוכדנאצר מלך בבל
ויפקד עליהם את גדליהו בן אחיקם בן שפן׃ ועמא דאשתאר בארעא דבית יהודה
דאשאר נבוכדנצר מלכא דבבל ומני עליהון ית גדליה בר אחיקם בר שפן׃ וישמעו
כל שרי החילים המה והאנשים כי הפקיד מלך בבל את גדליהו ויבאו אל גדליהו
המצפה וישמעאל בן נתניה ויוחנן בן קרח ושריה בן תנחמת הנטפתי ויאזניהו בן
המעכתי המה ואנשיהם׃ ושמעו כל רבני חילותא אנון וגבריא ארי מני מלכא דבבל
ית גדליה ואתו לות גדליה למצפיא וישמעאל בר נתניה ויוחנן בר קרח ושריה בר
תנחומת דמנטופא ויאזניה בר מעכת אנון וגבריהון׃ וישבע להם גדליהו ולאנשיהם
ויאמר להם אל תיראו מעבדי הכשדים שבו בארץ ועבדו את מלך בבל וייטב לכם׃ במאורכה לא בתכיר בס״ת ובירושלמי
וקיים להון גדליה ולגבריהון ואמר להון לא תדחלון מעבדי כסדאי תיבו בארעא
ופלחו ית מלכא דבבל וייטב לכון׃ ויהי בחדש השביעי בא ישמעאל
בן נתניה בן אלישמע מזרע המלוכה ועשרה אנשים אתו ויכו את גדליהו וימת ואת
היהודים ואת הכשדים אשר היו אתו במצפה׃ והוה בירחא שביעאה אתא
ישמעאל בר נתניה בר אלישמע מזרעא דמלכותא ועסרא גברין עמיה ומחו ית

גְּדַלְיָה וּמִית וְיָת יְהוּדָאֵי וְיָת כַּסְדָּאֵי דַהֲווֹ עִמֵּיהּ בְּמִצְפַּיָא׃ וַיָּקֻמוּ כָל־הָעָם מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל
וְשָׂרֵי הַחֲיָלִים וַיָּבֹאוּ מִצְרָיִם כִּי יָרְאוּ מִפְּנֵי כַשְׂדִּים׃ וְקָמוּ כָל עַמָּא מִזְּעֵירָא וְעַד רַבָּא
וְרַבָּנֵי חֵילָוָתָא וַאֲתוֹ לְמִצְרַיִם אֲרֵי דְחִילוּ מִן קֳדָם כַּסְדָּאֵי׃ וַיְהִי בִשְׁלֹשִׁים
וָשֶׁבַע שָׁנָה לְגָלוּת יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ־יְהוּדָה בִּשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּעֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה לַחֹדֶשׁ
נָשָׂא אֱוִיל מְרֹדַךְ מֶלֶךְ בָּבֶל בִּשְׁנַת מָלְכוֹ אֶת־רֹאשׁ יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ־יְהוּדָה מִבֵּית כֶּלֶא׃
וַהֲוָה בִּתְלָתִין וּשְׁבַע שְׁנִין לְגָלוּת יְהוֹיָכִין מַלְכָּא שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה בִּתְרֵי עֲסַר יַרְחִין
בְּעֶסְרִין וְשִׁבְעָה לְיַרְחָא רַבִּי אֱוִיל מְרֹדַךְ מַלְכָּא דְבָבֶל בִּשְׁנַת מַלְכוּתֵיהּ יָת רֵישׁ יְהוֹיָכִין
מַלְכָּא שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה מִבֵּית אֲסִירַיָּא׃ וַיְדַבֵּר אִתּוֹ טֹבוֹת וַיִּתֵּן אֶת־כִּסְאוֹ מֵעַל כִּסֵּא
הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ בְּבָבֶל׃ וּמַלֵּיל עִמֵּיהּ פִּתְגָמִין תַּקְנִין וִיהַב יָת כָּרְסוֹהִי עֵיל מִן כָּרְסֵי
מַלְכַיָּא דְעִמֵּיהּ בְּבָבֶל׃ וְשִׁנָּא אֵת בִּגְדֵי כִלְאוֹ וְאָכַל לֶחֶם תָּמִיד לְפָנָיו כָּל־יְמֵי חַיָּיו׃
וְשַׁנִּי יָת לְבוּשֵׁי אוֹסוּרֵיהּ וַאֲכַל לַחְמָא תְּדִירָא קֳדָמוֹהִי כָּל יוֹמֵי חַיּוֹהִי׃ וַאֲרֻחָתוֹ אֲרֻחַת
תָּמִיד נִתְּנָה־לּוֹ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ כֹּל יְמֵי חַיָּו׃ וְשֵׁירוּתֵיהּ שֵׁירוּת תְּדִירָא בקמ״ץ ס״ת אין דגש בלמ״ד
מִתְיַהֲבָא לֵיהּ מִן קֳדָם מַלְכָּא פִּתְגַם יוֹם בְּיוֹמֵיהּ כָּל יוֹמֵי חַיּוֹהִי׃

סכום פסוקי דספר מלכים אלף וחמש מאות ושלשים וארבעה וסימנו אהלד
וסדריו לה׳ וחציו ויקבץ מלך ישראל את הנביאים׃

ברוך יי׳ לעולם אמן ואמן׃

249

a

f. 2b, col. 1, l. 6 from the foot.

גם או היה

[illegible] זמן עם [illegible] לך ויצא יעקב וילך

ישכב דוד ויקבר או יהיה גשם אחרי [illegible] כמו ויק

יתן את העדות ויקם וילך מנוח ויבא ויעש כאש

ואת עם אות לא יתכן לעולם כגון כן לא גם

ואם נצטרפו למעשה או לשם נמצא השם

ן על דבר בלבד לא יכנס בו זמן לעולם כגון

ות אנוש בגד בית כלי גמל חמור אש רוח

וכיח על דבר בלבד או מיוחד כגון יש

או כולל כגון בני אדם ולא יוכיח על זמן

בר ולא עתיד ולא נצב והפעל מוכיח

דבר כמות השם ומוסיף עליו שהוא מוכיח

על זמן עם אותו דבר כגון אכל יש בו שם אכילה

ויש בו זמן שהוא לשעבר וכן אוכל יש בו שם

אכילה ויש בו זמן שהוא לשעתיד וכן עשה יעשה

קרא יקרא ורומי והאות המחבר איננו מוכיח על

דבר בעולם ולא על זמן כי אם [illegible]

השמות והפעלים [illegible]

f. 2b, col. 2, l. 10.

f. 3a, col. 2, l. 11.

[illegible] והאף באחרב[illegible]
לו את המניק ממושבותיכם נביאו ושפו עצ[illegible]
לא ראו ויבאו לכו בין אהרנו ויש להן דרך ביציא
ואין כשאר הדגשין ואות הי אעפ שיש בה
במקצת מקומות נקודה אין אותה הנקודה [illegible]
אא כדי להוציא הענין בלבד ואין לדגש בהט
החלק השני גיכק והן אותיות החכים
באמצע הלשון ובזמן שאותיות גכק רפים
בשליש הלשון הסמוך לחכיכים ואם לאו
באמצעו וכולן ראוין לדגשה אא שגכק יש
דרך אחרת שהיא מן בגד כפת החלק
והן דטלנת והן בקצה הלשון ולת להדרך אחרת
והיא מן בגד כפת החלק הרביעי זסצרש
והן אותיות השנים וכולן ראוין לדגש החלק
החמישי [illegible] ואותיות [illegible] ראוין
[illegible] גש ובקצה דרך אחרת מן בגד כפת ורב[illegible]
[illegible] אעפ שיש להן חמשה חלקים אין אותיות [illegible]
[illegible] בשוה אא זה קרוב מזה
יש

f. 3a, col. 2, l. 11 from the foot.

f.2b, col.2, l.11

הרי נתבאר שהפועל
[illegible] שהוא מוכיח על שם דבר ועל
מדה ממכן שהוא מוכיח על שם
בו זמן והאות למטה מן הכל
א על שם ולא על הכל אא מחביר
ומפרר כולם נכוחים למבין
אי דעת: ודע שהדיבור נחלק
נחלק לשון ספור והגדה והו לשעבר
דבר פלוני או לא היה: וחלק א׳ יכו
והוא נחל׳ לשש מחלקות׳
נה כמו האח׳ זה בני הכתוב
זמ׳ או דרך קר׳ אה כמו אביהם
משק ממשק ש [illegible] שמואל ודוג׳
כמו מי [illegible] שהראשון׳
הו׳ מי [illegible] עשה אביו׳
ים ומ׳ [illegible] תחנה
[illegible] התפלות

f.2b, col.2, l.13 from the foot.

f.3a, col.1, l.4.

[illegible]
והצירופים: החלק השלישי
הטעמים והמשרתים לטעמים ושמותם ו[illegible]
ומולקוין ושאר ענינין וכל הכלוה [illegible]
עזרינו בשם יי עושה שמים
וארץ: החלק הראשון
כבר ביארנו הצרך לאותיות והם אך ב[illegible]
כי כל דבור בעולם לא יתכן אא בהם והאות[illegible]
אין של הממכן לא שם ולא פועל ולא ענין [illegible]
דבור לשון קודש מתחיל במלה באות [illegible]
באותנה: והאות לבדו לא יתכן להיות כד[illegible]
ומישפט מלה משתי אותיות כמו שם [illegible]
והמלה הגדולה שאין למעלה ממנה [illegible]
כמו האחשדרפנים למשפחותיכם וש[illegible]
במקרא בנות אחת עשרה אותיות והן [illegible]
וכתלילותיכם ובתועבותיכם
בתשעים עשרי אותיות זה אעפ[illegible]
[illegible]

f.3a, col.1, l.17.

f. 3a, col. 2, l. 13 f. f. — f. 3a, col. 1, l. 6 f. f.

המלך אבל איננו יודע כי ידיה יאא במ
ים והם הנקודות וזה הוא הערך שאם ימצא
שלש מלות בלא מלך כמו עשה איננו יודע
יא עשה לשעבר או עשה או עשה לשון
ו עשה א עשה עד שימצא מלך אך
רא בו או השלשה צירופים בכל לשון
ש ערך רביעי והוא בטעמים כי אפשר
שתי תיבות שוות באותיותיהן ובנקודותיהן
ר ואו עתיד או או לשון זכר ואו לשון נקבה
באזים היאך הם בטעמים כמו הבאה
ומי אור ליום קומי לעזר ודומ׳ הרי
ארבעה צירופים יש בלשון הקדש ובכתב
תות עצמן וחבור אות לאות והמלכים
תוצאות האותיות בפה
ים ושתים והם נחלקים לחמש
הם קה ראשונות אותיות

ו לק יוצאים ממין
שאו היה בשחה היה הנשמ
לה עיקר בחוטם שבזמן שאו ם
איננו יוצא כדרכו ובזמן שתר
האותיות תוסיף על האות צף
תריה לידע הוצאות ואית תאמ
אש׳ ובן צף׳ ואין יוצא אא עיק
אם תאמר אף שלם הצף מאותיו
מאותיות סוף הלשון והפי מן ה
יציאתה משלשה מקומות ו
שער כד׳ ביארנו י
ושתים אחת עשרה
טבו׳ ג׳ג׳ע ע׳ד׳י ונקראים
לשלם מוסף על התיבה ו
התיבה בין שם בין פועל׳
והן שמלבנו בוננו

f. 3b, col. 1, l. 1. — f. 3a, col. 2, l. 9.

f. 2b, col. 2, l. 12 f.f.

כמהו בקולי ישהלך אשר תמצא ידך
ויעבר לפניכו קוסלך פרנה ארם ורומ׳
אזהרה כמו ׳ תלך בדרך אתם׳ ׳ תע
ולא תביא תועבה ׳ ביתך׳ ובלשון המ
כל דיבור שבעולם׳ וזה הוא שראינו
הדיבור ומחלקותו לפי הצורך והמ
דרשו מעל ספר ׳ וקר
וראיתי לחלק העיקרים שלשון הקד
להם ושעמודי המקרא בנויים עלי
חלקים׳ יהו כראוי חזקים׳ ולעוזר ה
נענקים׳ ומהן ׳ אין מפיקים׳ וכולסבם
חקוקים והדברים עתיקים׳ החל
בענין האותיות ותולדותיהם ומוצאיה
מהם ומה מהם שרשים ומה מהם עמ
הצירוף׳ החלק השני בענין המ
והרחבן ושמותן וצורתן ומוצאיהן ומ
ומחלקות האותיות בהם והעיקרים ו

f. 3a, col. 1, l. 4.

f. 3a, col. 1, l. 20.

עג בי יך את תא שב בינ ורומ׳ ומלת
עלה ממנה ממש כגון ברע עבר
רבע׳ ומלת ארבע אותיו׳ יעלה
עשרים מלה כמו כרסם כרמס כמרס
מסר רכסר כמם רסמך רסכם
המכר במרך כרכס כרמך סכמר
וכסר מכרס מרכס מרכך מסכר
ית חמש יעלה מאה ועשרים וכן
זה לפי שעלה ממלת שתי אותיות
מצא כשתחשוב שנים בשלשה
תיות המלה השלישי יעלה ממנה
ן אסת תחשב ששה בארבעה והם
יה הרביעית יעלה ממנה ארבעה
ס תחשב ארבע ועשרים בחמשה
תיות המלה החמשית יעלה ממנה
ים כמו שביארנו" נג צא

f. 3a, col. 1, l. 7 b. b.

יתי... כול ברוב המקומות: וזה הוא
דרך שמושך על סדר אחר:
את שיך ישרת במקום אשר ... ע
שנ... השבעתכו שבשפליכו זכר
שעל מן הלידה ודומ' **אות למאד**
תבוא לבד במקום על דרך כמו אם הכהן
המשיח לאשמת העם ודומ' ותבוא במקום בית
כמו ישבו אתו לארץ ודומ' ותבוא במקום את
כמו פתחת למוקרי וישא המלך לאשק ודומ'
ותב' אבנוך הענק כמו שכבו לבדד כי אתה
יי' לבדד ודומ' ותבוא על תירוץ הענין כמו ותהי
בפי ... דבש למתוק ודומ' ותבוא על מלה האפודה
והיא הכפולה כמו לדעת חכמה ומוסר להבין
אמרי בינה ודומ' ותבוא על המלות הכבדות
כמו ... ותהיה לטוב לעם הזה ודומ' ותבוא על
...ר תחלת כמו השלישי לאבשלום ודומ'
...א על הפועל בלשון תחלה כמו ולא יעבור
...ודומ' ותבוא במקום הזייה כמו
...תם לאחים והניעו ...ם למשמרות
...ו במקום הקבייה כמו לאבריהם למנה
...במקום ... הלוי כמו ויכתב משה
...ו למסעיהם על פי יי' ודומ' ותבוא
...מו ואמר ברעה על בני ישראל ודומ'
...סם רמון הבאים למלחמה ודומ' ותבוא
...י לנכח העם ודומ' ותבוא תוספת
...יי ויגל מעל ליונה מעל לגבול
...ותבוא במקום תחת כמו לקשס
...ו במקום ... כמו להיטיב
...ותבוא במקום רב ... כמו ויפלו
...מחיה ודומ' ותבוא על תחלת
...אבותיכם ודומ' ותבוא תוספת
...עד לבוא חמת ודומ' ותבוא במנו...
...לעזרה ודומ' ותבוא במקום
...תן על יאן ודומ'

סלה: **אות וו** תבוא בתחלה
כמו את השמים ואת הארץ גרן וי...
הלוי וירך בנקודתה ואכלו בח...
בעזרת רוכב על פלכים ותבוא ...
כך ולהאריך כמו גבור שבור שו...
יעבור ודומ' ותבוא תוספת בלא צו...
ואני עבדך ודומ' ותבוא במקום ע...
און ועדיה ודומ' ותבוא ... קום פי ב...
צאו וראו והבו ... ותהי ...
הלא ארחץ בהם וטהר... ודומ' ותב...
ודומ' כמו לא יערכנה זהב וזכוכית
במקום על כמו ובניהו בן יהוידע וה...
ותבוא במקום ואם כמו ואמרו ל...
ותבוא במקום קודם כמו ותבואת ...
במקום אחר כמו וישא אהרן את ...
וירד מעשות החטאת והעולה ודו...
דיבור כמו וידבר ודומ' ותבוא במקו...
חבר ... ודומ' ותבוא במקום וי...
משה לשבת את האיש לפי תירוץ ה...
להשוות דבר לדבר כמו ורקע ... ב...
ואשת מדינים בשפוה ודומ' ותבוא ...
כך וכך יהיה כך וכך ואם ... ודו...
לא כמו ועבדיך באו ודומ' ותבוא ...
רבים כמו ואמרו ועשו וילכו ויבואו ודו...
מלת עבר למלת עתיד כמו ויצאו ורא...
והתקדשתם ודומ' ותבוא על מלת ע...
כמו כל הבא אין ונעמי ודומ' ...
ותחזור עבר כמו ויקדו ...
בסוף המלות בלא צורך כמו ...
ודומ' ותבוא עם ... בסוף ...
ודומ' ותהיה עם הנון כמו ...
במקום בעת כמו ונח ...
ותבוא במקום שמא ...

6

והנ[illegible]ים כמו [illegible] [illegible]
ומ׳ ותבוא בתחלת השמות בלא
חותם במלבן עגל מרבק ודומ׳
א צורך כמו נמבזה ונמס ודומ׳
סוף המלות כמו ריקסחנם הנכס
ביה על רבים כמו מדקס חרקעס
ה ואו כמו תמלאמו תורישמו
פת בתחלת התיבה בלא צורך
גה לחמו ודומ׳ ותהיה עם הכנ
י ודומ׳ ותהיה עם הוו כמו כמוני
ל ודומ׳ ותבוא במקום בי כמו
אחרין אשר תפל מנחלה ודומ׳
בוא בפועל העתיד כמו ישמר
יעשה יעשה ילך ילכו ותהיה כמו
ותמנה בבאן מגור יעמדנה ודומ׳
שמות כמו יגש ירמיהו יחזקיהו
פת באמצע התיבה כמו לדריוש
צו האמינון אחוך ותגביה ה׳
ותבוא ליחוס כמו הישראלי
יה בסוף השם לא ליחוס כמו לבני
לחזפ ודומ׳ ותהיה עם המים להוכיח
כים חיים מלבן חיין חיים איין ודומ׳
הפועלים ובסוף המלות האפורות
המגביה המשפילי הישבי
גשי חלקי בקלע אחרי לגבן להושיעי
ת על הנפעל כמו נחלי בכוח ודומ׳
לשון נקבה כמו תשמרי תלכי ודומ׳
תשמרין תדבקין תשתברין
לנקבה כמו רצתי נשרדתי
היה עם הכף לשון נקבה
תחלואיכי חיילכי המעטרכי
לך כמו שריד ופליט ודומ׳
[illegible]

והיכה כבתנת את ניכרת בדבור בלבד [illegible]
ידע וייף ודומ׳ ותהיה מוסף בסוף המלה
כמו אחרי החיצי ממגדלך מני בטן [illegible]
ותהיה מוכחת על היחיד המדבר כמו [illegible]
חיתי במתי בני עברו ודומ׳ **אות** [illegible]
תבוא בתחלת הפועלים שהן
עתידין תוכיח על המדבר כמו אעלה [illegible]
זכר או נקבה ודומ׳ ותהיה תוקפת בלא [illegible]
כמו מדוע ידושנו מזרוע אגרוף אם [illegible]
והאזניחו מבעבועות אפקים על האם [illegible]
באספי השערים ודומ׳ ותוסף באמצע [illegible] כמו
ואשמאילה וכי תשמאילו משקלה תפ[illegible]
והיא מן שמאל בשעתו השימי השמילי [illegible]
להימין ולהשמילו ודומ׳ ותבוא במקום [illegible]
כמו והיו שאקיך וכי אתם נאשים ודומ׳ ותהיה
במקום יוד המשיכה כמו מימינו ומש[illegible]
ודומ׳ ונוקפה בדוראי תאנים כי [illegible]
נקרא דודי והשנים [illegible] [illegible]
מן בלולים והיו קרעה לה [illegible]
אות כף תהיה מוקף כמ[illegible]
לדמיון כמו והייתם [illegible]
כי עבי מרח והנה שבה כבשרו
להשוייה כמו והיה כמליך כר[illegible]
כאשם כחשכה כאורה [illegible]
קירוב כמו ויפלמן העם כ[illegible]
כשפים איש או כשלשת כח[illegible]
חדשים ודומ׳ ותהיה לאמ[illegible]
כשפים חמה כמדק כי [illegible]
הזכיר במוה ואפשר [illegible]
כמו [illegible] והוא אומ׳ [illegible]
כאיש א[illegible] שכב ארני [illegible]
ללא יעור [illegible] ולמרים לא[illegible]
כשגגה ש[illegible] תקרא[illegible]
ותהיה [illegible]

f. 4a, col. 1, l. 11 f. f.

253

a

b

[illegible]

f. 3b, col. 1, l. 10 f.f.

a

התיבות
ב ודומ׳ ול
ן המלכים
התיבות למש
בן סובבי יש
מן מאז וש
לא אוכי
ן ערבי כמ
ק. תימה כמ
מקום קס
ותהיה
י ודומ׳
שמו ודו
כסוודומ׳
אעם ו
ותהיה
מו

f. 3b, col. 2, l. 5,

~~253~~

b/

f. 3b, col. 2, l. 20.

b

א,

יסני

מקטיר מקט

פעל כמו והעב

ותהיה תוקפת

ותהיה תוקפת

ודומ ותבוא ב

ופעמים יהיה

ודומ ותהיה ת

כמו מחשר ש

כמו ממען מ

כמוך כמו וש

והלכים מר

אות יוד

ישמ

שרנה הפל

נא מתחלת

ותהיה ת

a

f. 3b, col. 2, l. 8 f. f.

טוב ה' למעוז ביום צרה׃

ההפטרות

ס ראשונים כמנהג אנשי תימן
ה אחת במלכים בדף קפ״ג׃
[illegible] דוד במלכים בדף קמ״ב
מי דוד במלכים בדף קמ״ה
[illegible] והנה חלון במלכים בדף קמ״ח
ים בשופטים בדף ל״ח
[illegible] חכמה במלכים בדף קנ״א
במלכים בדף קנ״ד׃
[illegible] במלכים בדף קנ״ג׃
ס במלכים בדף קנ״ה׃
[illegible] דוד בשמואל בדף קי״ד׃
[illegible] במלכים בדף קי״ב׃
במלכים בדף ק״ב׃
[illegible] בשופטים בדף נ״ב׃
[illegible] ביהושע בדף ב׳
[illegible] ונלכה בשמואל בדף ע״ח׃
בשופטים בדף מ״ט׃
לכים בדף קנ״ו׃
[illegible] בדף צ״ב׃
בדף פ״ב׃
בדף ד׳׃
[illegible] בדף ר״ו׃
[illegible] דף קל״ג
[illegible] אחד מן
[illegible] דף ס״ה׃
[illegible] כלה מהתוכו
[illegible] במלכים בדף קנ״ה׃
כים בדף קכ״ח׃
ויהי אחרי מות
[illegible] ואשות׃
ל״ג׃

נשלם זה הנביאים בחסד הא' וברחמיו יום [illegible]
ד' [illegible] תרין יומין לירח אב ייהפך לששון שנת [illegible]
שנין לשטרי במאתה אלרבעה תהרוב ומדי וירשם
[illegible] והשתכללו אמן בין יחזו רחום׃
וכו' [illegible] על שם בית הכנסת הקדושה הטהורה על [illegible]
החבר הטוב והנעים ילד שעשועים סעדיה בן [illegible]
בן זכריא בן [illegible] הידוע אלאלופי קנה אותו לשם
בית הכנסת [illegible] אלהים יזכיהם להגות בו
ולדקדק בענינו ולהוציא מצפוניו ויקיים עליהם
מקרא שכתוב לא ימוש ספר התורה הזה מפיך
והגית בו יומם ולילה למען תשמור לעשות ככל הכתוב בו כי אז
תצליח את דרכיך ואז תשכיל׃ אמן וכן יהי רצון

כתבתי ונקדתי והגהתי ודקדקתי [illegible]
המטובה עליו [illegible] קל הקלים ועבד [illegible]
יוסף בן זכריה בן מנוחה בן [illegible] הידוע
[illegible] אלהים ימחול לי על כל מה ש[illegible]
וטעיתי והוספתי וגרעתי [illegible]
מדבר [illegible] ומי ידין מגקתלו בקיים [illegible]
והנני מתחנן לפני כל מי שקרא בזה הנביאים
ומצא בו טעייה הרי זה יתקנה וידון אותי לכף
זכות לפי שלא כתבתיו אלא והנני בדוחק גדול
מטול זמן ועול מלכיות ואורך הגלות ולא [illegible]
את פירושין [illegible] לבני שחין [illegible]
בין [illegible] בן במהור [illegible]
[illegible] ויקיים עלינו קרא דכתיב [illegible]
אוצר אמן תבחמע כן [illegible]
תנחמנו אמן נצח סלה [illegible]

A

JOSHUA-KINGS
WITH TARGUM.
HEBREW.

BRIT. MUS.

ORIENTAL
1471